IOANNIS OSORII SOCIETATIS IESV,

CONCIONVM

Tomus Primus.

A Dominica prima Aduentus, vſque ad Reſurrectionem.

Cum Indice locorum Sacræ Scripturæ, & rerum memorabilium.

VENETIIS, MDCIIII.

Apud Petrum Mariam Bertanum.

Digitized by Google

Digitized by Google

CLARISSIMO
ET AMPLISSIMO
DOMINO
FRANCISCO SARMIENTO
EPISCOPO GIENNENSI.

Ioannes Oſorio, è Societate Ieſu. S. F. E.

BENEMERERI de literis, Franciſce præſul ampliſſime, etiam ſi vtilitas præterea nulla conſequatur eum, qui benemeritus eſt, præclarum in primis, atque egregium ſemper eſſe duxerunt, qui rem attentius conſiderarunt. Hanc autem benemerendi rationem duplicem eſſe non dubito; nam, vt illos, qui aliquid ſcripſere, typiſque mandarunt omittam, ſilentioque tegam, quibus tu potiſſimum eſſes annumerandus, eos in primis, qui alios, vel cohortatione, vel præmijs, vel autoritate ad ſcribendum impellunt, non mediocrem literis opem tuliſſe dicemus, tum quia ſæpe iacentes animo erigunt, tum quia laborem humanitate leuiorem, opuſque reddunt illuſtrius, quod quidem non exiret in vulgus, ſed omnino iaceret in tenebris, niſi ſcriptores haberent, qui eos veluti manuducerent, & ad adiuuanda literarum ſtudia excitarent, excitatos impellerent, & impulſos inflammarent. Quis enim eſſet, qui noctis intempeſtæ vigilias, & antelucanas operas æquo animo ferret, qui moleſtias multorum dierum deuoraret, qui ſatius eſſe non duceret domi tranquillam uitam agere, quàm libros prælo mandare, niſi aliquem ueluti Mœcænatem haberet, cui ſuſceptum laborem inſcribere, & cuius dignitate, autoritateque fultum in publicum edi poſſe ſperaret? Quemadmodum enim uitis, quæ natura ſua multiplici lapſu,

& erratico ſerpit, niſi quibuſdam adminiculis fulciatur, ad terram fertur, contraque vlmis adiuncta, per omnes eius ramos læta diffunditur, ac in altum tollitur, ita etiam animus noſter, niſi videat, qui labores eius erigat, honeſtet, ac tueatur, deijcitur, nihilque magnum aggreditur. Cum autem ſibi uirum aliquem clarum ingenio, nobilitateque primum, cuius autoritate nitatur, uelut ante oculos collacat, ſcinoſiora quæque ſuauia, & difficiliora facilia ducit. Hoc omnibus, fere ſapientibus, qui præclara nobis laborum ſuorum monumenta reliquerunt, vſu veniſſe video, de quorum ſingulis longum eſſet hic mentionem feciſſe. Quis enim ignoret, ſi velit omnium ætatum memoriam recordari vltimam, nullum extitiſſe philoſophum, qui ſuos libros, alicui nobiliſſimo principi non dedicauerit? Quos ego cum ijs etiam, qui ia hac noſtra ætate conſcripſerunt, libentiſſime commemorarem, niſi cum eo ſermone haberem, qui ſingulos diligentiſſime euoluit. Hoc idem, quod cæteris omnibus, contigit mihi; Præſul ampliſſime, & ne medioctis hic meus labor interiret, ad te unum enim dirigendum putaui, ut qui meas elucubrationes poſſit è tenebris in lucem uocare, & ita ſpargere in uulgus, ut nullus omnino ſit, qui non putet illum librum magni eſſe faciendum, quem uiderit ſapientiſſimo Præſuli, ac nobiliſſimo inſcribi. Quòd ſi ad hoc efficiendum, aliquibus grauiſſimis cauſis debeo permoueri, ſine me hodie impetrare à tua modeſtia, ut ea, quæ ſentio, de te dicam, ut nullus ſit adeo ueritatis ignarus, qui leuioribus memorationibus putet eſſe permotum. Nam ſi omnes ii, qui aliquid poſteris prodidere, aut eius, ad quem ſcribebant, inſigni ſapientia mouebantur, quis te ſapientior? Si nobilitate clariſſima, quis ex æqualibus, ne dicam ex maioribus etiam, nobilior? Si amicitia officioſa, quis te officioſior amicus? Certe enim, qui maiorem, aut iuris ciuilis, aut ſacrarum literarum cognitionem ſit conſecutus, neminem eſſe conſtat. Tua iſta ſapientia non in humili, atque obſcuro loco latet, ſed quaſi in ſpecula quadam excelſa, atque illuſtri, poſita eſt, vnde opem oſtentare bonis omnibus poſſit. Idcirco undique homines accurrunt ad te, tum ut conſilium, tum etiam ut auxilium petant, quòd quàm ſingulare ſit, ac ſalutare, teſtatur Italia uniuerſa, teſtatur Hiſpania, teſtatur vrbs ipſa, ubi plurimos annos animi tui fontes aperuiſti. Quod ſi ad hoc hæc me ratio iam pridem induxit, beneficia tua, Præſul integgerimæ quæ in uniuerſam Societatem extant ſingularia, ita meum animum flectant neceſſe eſt, ut ad neminem alium oculos, mentemuè conuertere liceat. Quis enim eſt, aut unquam eſſe potuit, qui arctiores beneuolentia de Societate uiros religioſos proſequatur? Tu, quæ tua eſt in omnes alios humanitas, noſter es dulciſſimus, ac ſuauiſſimus pater? & quem, ut Roma Tullium, Auguſtumque Cæſarem patres patriæ, ſic etiam noſtræ religionis patrem poſſumus appellare. Sicut enim, qui uerus eſt pater non ſolum liberos mirificè diligit, ſed etiam tuetur, ac fouet, & in ſede ac domo honeſtiſſima collocat, ſic etiam tu, Franciſce liberalitate liberaliſſimis liberarior, nos mirum in modum amas, nos ab

omni

omni curas iniuria uindicare, nos alere, ac ſuſtentare conaris, conatuſque tui ſemper feliciſſimè reciderunt. Addam præterea in me unum amorem ſingularem, ac beneficia ſempiterna, quibus me diuinctum eſſe ſentio. Propter quæ quidem omnia, cum animi grati ſignificationem dare uellem, tibi hunc libellum dedicandum putaui, ut tua fultus autoritate, uigeat, floreat, & in lucem editus non modo gratus omnibus ſit, ac iucundus, ſed tuus etiam amor efficiat, ut omnes intelligant te unum, & Societatis vniuerſæ patronum, & filiorum eiuſdem uere patrem extitiſſe, ac ſimul te utraque ratione de litteris bene meritum eſſe, cum non ſolum ſapientiſſima ingenij tui monimenta typis mandata reliqueris, uerum etiam cæteris, qui hanc uiam ſequuntur, tua autoritate patrocineris. Vale.

Digitized by Google

AD LECTOREM.

REIPVBLICÆ Chriſtianæ ſalutem, optime lector, qua nihil antiquius eſſe debet, cum omnibus ſacerdotibus, tum præcipuè iis, qui oues Chriſti paſcendas ſuſceperunt; ſatis conſtat duabus maximè rebus contineri, diuinæ legis explicatione, atque doctrina, & ſacramentorum vſu, ac perceptione ſalutari. Horum quidem alterum diſcuſſis ignorantiæ tenebris, mentibus noſtris lucem affert, alterum purgatis viciorum ſordibus reficit animi vires. Diuina lege docemur, erudimur, inſtruimur, & ad veram religionem colendam, ac retinendam informamur, ſacramentis ritè, & ſanctè percipiendis medemur animi morbis, recreamur, & paſcimur, & aduerſus humani generis hoſtem diuinarum virtutum præſidio roboramur. Vtrumque Societati noſtræ propoſitum eſt. Nam qui huic Ieſu Chriſti militiæ nomen dedimus, ex inſtituta vitæ noſtræ ratione, & in tradenda Chriſti doctrina, & in Sacramentorum miniſtratione verſamur. Quod, vt facilius præſtare poſſimus, tum nos, tum cæteri, qui in eandem curam, & cogitationem incumbunt, cum alii eam diſputationem, quæ ad confeſſiones audiendas pertinet, grauiter, copiosè, & eruditè tractauerint, iipatres, quorum imperio, & autoritati parere debeo, ad me eam huius officii partem detulerunt, quæ Concionibus habendis ad populum, atque hominum animis ad pietatem inſtituendis accommodata eſt. Et quamuis annos circiter triginta in hoc ſtudio conſumpſerim, quo tempore cum ſcripta doctiſſimorum virorum, qui concionandi facultate maximè præſtiterunt, tum ſacrorum Doctorum libros diligenter euoluerim, tamen propter ingenii mei imbecillitatem non audeo polliceri, me ita ſatisfacturum huic meo promiſſo, ac recepto, vt non multa iure optimo a me requirantur. Quæ, qui deſideret, ab Auguſtinis, cenſeo petat, Ambroſiis, Gregoriis, Hieronymis, Baſiliis, Chryſoſtomis, cæteriſque ſacris Doctoribus, qui fuerunt Eccleſiæ lumina, è quorum limpidis fontibus hauſimus noſtra, vt eis quoſdam quaſi riuulos ad communem vtilitatem deduceremus. Nonnulla erunt, & fortaſsè non pauca à nobis excogitata, & aſſidua commentatione, atque labore quæſita, & inuenta, quæ tamen eiuſmodi, vt vel è ſacris litteris eruta, vel ab Eccleſiæ Doctoribus petita, vel cum Chriſtiana religione coniuncta eſſe videantur. Eò enim ſpectare debet Chriſtiani concionatoris oratio, vt ita delectet auditores, & quadam cum voluptate in eorum animos influat,

vt

vt etiam eos ſynceræ fidei myſteriis imbuat, ſanamque doctrinam, quod Apoſtolus præcipit, tradat, à turpitudine reuocet, ad diuinas leges ſeruandas impellat, ad omne denique virtutis officium permoueat, incendat, inflammet. Ad hanc rem, quæ nnlla eſt, neque ſua natura præſtantior, neque Deo Optimo Maximo gratior, nec hominibus vtilior aſſequendam aliquid opis, & adiumenti feremus concionibus his, quas ſi vtiles, quod ſperamus, & gratas eſſe viderimus, integri huius operis magnitudo creſcet in volumina decem, quibus omnia, quæ Chriſtiani concionatores in eiuſmodi libris requirere poſſent, complectemur. Scribendi ratio in his concionibus, quod ad ſtylum attinet, & ſermo ipſe Latinus non tam erit politus, & elegans, quam ſimplex, & apertus, vt nonnullos, qui non multum in lingua latina cognitione proceſſerunt, conſulamus. Vale optime Lector, & quicquid in his concionibus erit boni, idtotum ei, à quo profectum eſt, ideſt, Deo optimo Maximo tribue.

TABVLA CONCIONVM,
QVAE HOC VOLVMINE
CONTINENTVR.

Dominica prima Aduentus, p. 1. & 359
Dominica ſecunda Aduentus. 16
Dominica tertia Aduentus. 39
Dominica quarta Aduentus. 42
In vigilia Natiuitatis Chriſti. 56
In Natiuitate Chriſti Domini. 70. & 84.
In die S. Stephani Protomartyris. 98
In die ſancti Ioannis Euangeliſtæ. 111
In die Sanctorum Innocentium. 123
Dominica infra octauas Natiuitatis. 136
In die Circumciſionis domini. 148. & 162
In Epiphania Domini. 175
Dominica infra octauas Epiphaniæ. 189
In octaua Epiphaniæ. 201
Dominica ſecunda poſt Epiphaniam. 214
Dominica tertia poſt Epiphaniam. 226
Dominica quarta poſt Epiphaniam. 238
Dominica quinta poſt Epiphaniam. 251
Dominica ſexta poſt Epiphaniam. 262
Dominica in Septuageſima. 275
Dominica in Sexageſima. 286
Dominica in Quinquageſima. 298
Feria quarta Cinerum. 310
Feria quinta poſt Cineres 321
Feria ſexta poſt Cineres. 334
Dominica prima in Quadrageſima. 346
Feria ſecunda poſt Dominicam primam quadrageſimæ. 359
Feria quarta poſt Dominicam primam quadrageſimæ. 373
Feria quinta poſt Dominicam primam quadrageſimæ. 385
Feria ſexta poſt Dominicam primam quadrageſimæ. 397
Dominica ſecunda quadrageſimæ. 409
Feria ſecunda poſt Dominicam ſecundam quadrageſimæ. 420
Feria quarta poſt Dominicam ſecundam quadrageſimæ. 433
Feria quinta poſt Dominicam ſecundam quadrageſimæ. 444
Feria ſexta poſt Dominicam ſecundam quadrageſimæ. 456
Dominica tertia quadrageſimæ. 467
Feria ſecunda poſt Dominicam tertiam quadrageſimæ. 479
Feria quarta poſt Dominicam tertiam quadrageſimæ. 491
Feria quinta poſt Dominicam tertiam quadrageſimæ. 504
Feria ſexta poſt Dominicam tertiam quadrageſimæ. 515
Dominica quarta quadrageſimę. 528
Feria ſecunda poſt Dominicam quartam quadrageſimæ. 539
Feria quarta poſt Dominicam quartam quadrageſimæ. 551
Feria quinta poſt Dominicam quartam quadrageſimę. 564
Feria ſexta poſt Dominicam quartam quadrageſimæ. 575
Dominica in Paſſione. 587
Feria ſecunda poſt Domin. in Paſſione. 600
Feria quarta poſt Dom. in Paſſione. 613
Feria quinta poſt Dominicam in Paſſione. 624. 637
Feria ſexta poſt Dom. in Paſſione. 649
Dominica in Ramis Palmarum. 662
Feria ſecunda poſt Dominica in Ramis. 668
Feria tertia maioris hebdomadę, de Latrone iuſto. 701
Feria quinta in Cœna Domini. 712. & 726
Feria ſexta maioris hebdomadæ, de Paſſione Domini. 738
Sabbatho ſancto de compaſſione Beatæ Marię. 763
Dominica Reſurrectionis. 774
Feria ſecunda Reſurrectionis. 788

FINIS.

AD LECTOREM.

SOLENT hoc tempore loci ſacre paginæ, qui in aliquo opere exponuntur, in breuem indicem conijci, quo facile inueniantur. Quam conſuetudinem nos etiam ſequemur. Verum quoniam interdum huiuſmodi locorum duntaxat germanus ſenſus tangitur, interdum uero longa, & rationibus, alijſque ſcripturæ locis contexta amplificatio ſubnectitur, quæ maxime, ab ijs, qui concionandi munus obeunt expeti ſolet, ideo hic utrorumque index conficietur. Quare lectorem monitum uellem, ne oculos in ſolis locis qui citantur in indice figat, ſed ea etiam, quæ locis ſæpe præmittuntur legendo percurrat, ex quibus locorum fuſiorem explicationem petere poſſit.

Digitized by Google

INDEX AVTHORITATVM SCRIPTVRAE,

Quæ ſparſim in hoc opere explicantur ab authore, ſecundum ordinem veteris, ac noui Teſtamenti.

Ex Geneſi.

C.2 *Hoc nunc os ex oſſibus meis, &c p 17 a*
3 *Deambulans ad auram poſt meridiem p 6 6*
3 *Sed ſerpens erat callidior cunctis p.151*
Maledictus eris tu inter omnia animantia terræ pag.686
Terra es & in terram ibis.pag.312
Quare feciſti hoc pag 594
4 *Ecce eijcis me hodie a facie tua pag.11*
Non re ſi bene egeris, recipies.pag.556
Si recte obtuliſti ſed non recte diuiſiſti.pa.491
5 *Iſte conſolabitur nos ab operibus manuum noſtrarum p 96*
6 *Pœnitet me feciſſe hominem.pag.388*
8 *Ponam arcum meum in nubibus.pag.284*
11 *Celebremus nomen noſtrum pag 448*
17 *Tentauit Deus Abraham p.533*
18 *Num celare potero Abraham., quæ geſturus ſum.p.218.& 328*
Loquar ad Dominum meum cum ſim puluis. pag.317
Si fuerint decem iuſti p.656
20 *Memento te fuiſſe deprehenſam.p 561*
21 *Aperuit Dominus oculos Agar p.612*
22 *Portabat Iſaac ligna pa 597*
In monte Domini videbit. pag. 598
28 *Erexit lapidem in titulum.p. 518*
32 *Dimitte me pag 407*
Dic mihi quo appelleris nomine p.163
Caſtra Dei ſunt hæc pag 5 8
48 *Do tibi partem unã extra fratres tuos pa.517*
49 *Lauabit in uino ſtolam ſuam.pag.220*
Scio fili mi frater eius minor erit illo p.180

Ex Exodo.

C 3.*Vadam, & videbo viſionem hanc magnam, pag.104*
Solue calceamentum de pedibus tuis p.66
Ego ſum, qui ſum.p 136 & 166
Si dixerint, quod eſt nomẽ eius, quid reſpondebo eis? pa 163
8 *Vſquequo non vis ſubijci mihi.p.159*
14 *Mementote diei huius, in qua egreſſi eſtis ex Aegypto pag.559*
18 *Appellatum eſt nomen loci illius tentatio.pa. 518*
19 *In caligine veniam ad te pa.159*
20 *Non loquatur nobis Dominus Deus, ne forte moriamur pa 13*
25 *Cortina cortinam trahat p.22*
Verſis ad ſe uultibus.pa.72.& 137
30 *Dimidium ſicls quiſquis offerat pagi.494*
32 *Vade, populus tuus peccat.p.627*

Ex Numeris

Cap.11.*Sepulchra concupiſcentiæ.p 518*
Sed, & Moyſi intoleranda res viſa eſt. pa. 269
12 *Iratuſq; contra eos abijt, nubes quoque receſſit.p. 90*
16 *Dirupit terra, & deglutiuit Datham.p 15*
24 *Quam pulchra tabernacula tua Iacob.p.140*

Ex Deuteronomio.

Capi.6. *Dominum Deum tuum adorabis, & illi ſoli ſerutes p.154*
8 *Vt affligeret te atque tentaret pa 533*
18 *Anima, quæ non audierit prophetam illum, exterminabitur p.420*
28 *Si non audieris uocẽ domini Dei tui.p.461*
32 *Audite cœli quæ loquor p 148*
Videte quod ego ſim ſolus pa.154
Ipſi me prouocauerunt in eo, qui non erat Deus.p.181
Vtinam ſaperent, & intelligerent pag 272

23 *Benia-*

Digitized by Google

32 *Beniamin amantiſſimus Dominus habitauit confidenter in eo. quaſi in thalamo tota die morabitur. p 119*
Qui dicit patri ſuo, & matri ſuę neſcio vos. pag. 194

Ex lib. Iudicum.

Cap. 1. Abijt ad habitatores Dauid cuius nomen vetus erat Cariath Sepher. ideſt ciuitas literarum p. 471
6 *Vellus plenum rore. pag. 177*
13 *Obſecro Domine. ut uir Dei quem miſiſti iterum ueniat & doceat nos quid facere debeamus de puero, qui naſciturus eſt pagin. 60*

Ex libris Regum.
Ex Primo.

Cap. 4. Tranſlata eſt gloria Domini de Iſrael. pa. 178
6 *Deiecit arca Dagon, p. 54*
16 *Receſſit ſpiritus Domini a Saul & exagitabat eum ſpiritus nequam p. 476*
19 *Poſuit animam ſuam in manu ſua p. 252*
20 *Cum omnibus principes menſa regis adeſſent uacuus apparuit locus Dauid p. 62*
Mutatus eſt Saul in uirum alterum. p 561
25 *Erit anima Domini mei cuſtodia quaſi in faſciculo uenientium, p. 161*
Tollam panes meos. & carnes pecudum qua occidi tonſoribus. pa. 536
30 *Hęc eſt præda Dauid p 664*

Ex Secundo.

Cap. 3. Semper ibat proficiens & creſcens pagin. 147
5 *Dauid abſtuli cæcos a ciuitate Domini, pagi. 306*
8 *Menſus autem eſt duos funiculos unum ad occidendum, & unum ad uiuificandum. pa. 5 . 6*
12 *Ego unxi te regem quare contempſiſti imperium meum? p. 14*
15 *Mane conſurgens Abſalon aſtabat iuxta introitum porta p. 5 4*
23 *O quis mihi daret aquam de ciſterna, quę eſt in Bethlehem p. 58*
24 *Coarctor nimis ſed melius eſt ut incidam in manu Dei pag. 560*

Ex Tertio.

Cap. 19. Vſquequo claudicatis vtroque pede. pag. 154
Zelo zelatus ſum pro domino. p. 540
Operuit vultum ſuum pallio p. 559
21 *Nonne uidiſti Achab humiliatum. pag. 533*

Ex Quarto.

Cap. 10. ignis de cælo deſcendat pag. 16
4 *Animaduerto quod vir Dei ſanctus eſt iſte, qui tranſit per nos frequenter p 65*
Deambulabat in domo ſemel, huc, atque illuc p 616
5 *D hiſtoria Naamam leproſi, uide pagin. 230*
De Naaman multa. uide p. 587. & deinceps.
17 *Cum Dominum colerent, dijs quoque ſuis ſeruiebant p 54*
20 *Memento quod in corde perfecto ſeruierim tibi. pag. 576*
21 *Extendam ſuper hieruſalem funiculum Samaria p 424 & 546*
22 *Pro eo quod audiſti uerba uoluminis huius, & perterritum eſt cor tuum pa. 380*

Ex 2. Paralipom.
Ex Tertio.

Cap. Vltimo ſubſanabant nunc os Dei, & paruipendebant ſermones eius p. 290

Ex libro Eſdræ.
Ex Tertio.

Cap. 3 Magna eſt ueritas, & præualet p. 592

Ex libro Thobiæ.

Cap. 2. Hanc autem tentationem, ideo permiſit ei Deus ut, miſterij s daretur exemplum patientię. p 452
Superbiam in tuo ſenſu, aut in tuo verbo

Digitized by Google

nunquam dominari permittas.pagin 489
Si exiguum tibi fuerit.exiguum etiam libenter impertiri ſtudet,p. 703
12 *Qui autem facit iniquitatem , & peccatum hoſtes ſunt animę ſua.p.567*

Ex libro Iudith.

Cap.5 Nunc ergo domine mi perquire. ſi eſt aliqua iniquitas eorum.p.46
8 *In ſuperioribus domus ſua fecit ſibi ſecretum cubiculum.p 351*
Memores eſſe debent quo modo Abraham pater noſter tentatus eſt.p.550

Ex lib. Heſter.

Cap.10.Non ſolum regem leſit regina Vaſthi pa. 472
12 *Fœdum eſt apud aſſirios ſi fœmina virum irrideat.pag.45*
14 *Omnia loca in quibus ante lętari conſueuerant Crinium laceratione compleuit, pagi. 405*

Ex lib. Iob.

Cap.3 Expectet ſolem,& non videat, nec eornu ſurgentis aurore.p 61
Expoliauit me gloria mea , & abſtalit coronam de capite meo p.276
Comparatus ſum luto.p.3 7
5 *Homo natus ad laborem.p.276*
Vidi impium firma radice p.446
9 *Dies mei velociores fuerunt curſore fugient , & non videbunt bonum p.58*
In turbine contineri me p.556
Verebar omnia opera mea ſciens quia non parcis delinquenti,p.3
Si voluerit contendere dum eo, non reſpondebit unum pro mille p.14.
11 *Inſtaura contra me teſtes tuos. pagi.217.& deinceps*
Vtinam Deus loqueretur tecum.pag 269.
13 *Lampas contempta apud cogitationes diuitum p. 90*
13 *Si occiderit me ſperabo in eum.pag.394*
14 *Requieſces. & non erit qui te exterrea pagin. 248*
Et adducere eum tecum in iudicium pa.360
15 *Stultum interfecit iracundia p.344*
Tetendit aduerſus Deū manum ſuam p.485
Nunquid ſapiens reſpondebit quaſi inventum loquens p.25
Abominabilis & inutilis homo, qui bibit iniquitatem quaſi aquam p.561
17 *Si ſubſtinuero infernus domus mea eſt.p.11*
16 *Expoliauit me gloria mea.p.217*
20 *Reuelabunt cęli iniquitatem eius.pa.6*
Diuitias quas deuorauit euomet pag.507
Vtinam impleatur venter eius pa.257
Vadunt,& ueniunt ſuper eum horribiles, pa. 293
21 *Interrogate quemlibet de viatoribus.pa.3*
Gaudent ad ſonitum organi.p.378
22 *Quid prodeſt Deo ſi iuſtus fueris.p.522*
26 *Cum vix paruam ſcintillam ſermonis eius. pag.13*
27 *iuſtificationem quam ſemel tenere cepit non deſeram pa 308*
30 *Sto,& non reſpicis,clamo, & non exaudis,p 395 & 247*
Si occidit occidat ſemel,& non de penis innocentium redeat.pa.69
31 *Semper enim quaſi tumentes ſuper me fluctus timui Deum p.3*
Si non dixerunt viri tabernaculi.pa.326
33 *Si reuerſus fueris ad omnipotentem.p.232*
34 *Et uidebit faciem eius cum iubilo.pa.511*
Tabeſcet caro eius p.621
35 *Tunc enim infert furorem ſuum,nec ulciſcitur ſcelus valde.pa 547*
39 *Nunquid volet aliquo rinoceros ſeruire tibi. pa.183*
Et caligine illud quaſi pannis infantia obuoluere p.82
41 *Corpus eiu quaſi ſculta fuſilia , compactum ſquamis ſe prementibus.p 655*

Ex Pſalterio.

Pſ.1 .Beatus vir qui non abijt in conſilio pa.661
Non ſic impii non ſic, ſed tanquam puluis.pa. 133
2 *Quare fremuerunt gentes.p.154*
Principes conuenerunt in unum aduerſus dominum pa.654
Ego autem conſtitutus ſum rex ab eo pa.682
Apprehendite diſciplinam pag 174
Reges eos in virga ferrea,pa.174
3 *Ego dormiui.& ſoporatus ſum.p.258*
7 *Sagittas ſuas ardentibus effecit pagin.258 & 106*
9 *Vides quoniam tu labores,& dolorem conſideras.p.259*

Inqui-

I N D E X.

Inquinata ſunt viç illius p.503
Propter quid irritauit impius Deum p.3
13 *Dominus de cœlo proſpexit pag.532*
14 *Qui cuſtodit veritatem in ſçculum p.25*
15 *Nota. mihi feciſti vias vitç.pa.786*
Nec memor ero nominum eorum p.448
16 *Mirifica miſericordias tuas pa 722*
18 *Conſtitues me in caput gentium p.180*
Benedictus Deus, qui docet manus meas ad prçlium p 348
Cum peruerſo peruerteris.p.9.& 387
Ignis a facie eius exarſit p.318
Vox exultationis,& ſalutis p.530
Filij alieni inueterati ſunt pa.27
18 *Et occurſu eius uſq; ad ſummum eius.p.303*
16 *Mirifica miſericordias tuas.p 23*
Tibi derelictus eſt pauper.pa.450
Domine ſaluum fac regem p.673
22 *Paraſti in conſpectu meo menſam.pa.799*
23 *In vanum receperunt animam ſuam p.278*
24 *De neceſſitatibus meis eripe me Domine pag. 392*
29 *Ad annunciandum mane miſericordiam tuam pa.389*
30 *Quam magna magnitudo dulcedinis p 525 & 529*
Abſcondens eos in abſcondito faciei tua pagin.30
Factus ſum tanquam vas perditam,pa.193
31 *Multa flagella peccatoris.pa.361*
Beati,quorum remiſſç ſunt peccata p 6
32 *Non ſaluatur rex per multam uirtutem pag. 393*
33 *Guſtate,& uidete quoniam ſuauis eſt dominus.p.525.& 129 & 554*
Quis eſt homo,qui vult vitam p 555
34 *Qui oderunt iuſtum delinquent.p.496*
35 *Noluit intelligere, ut bene ageret pa.297*
Apud te eſt fons uita.p 611
36 *Vidi impium ſuperexaltatum p.265*
Non uidi iuſtum derelictum pa.450
37 *Sicut onus graue grauata ſunt ſup me p.404*
Domine ne in furore tuo arguas me.pa.9
Humiliatus ſum nimis p 313
38 *Subſtantia mea apud te eſt pag.606*
Veruntamen vane conturbatur omnis homo. pa.14
Miſericordia eius prçueniet me.pa.276
Propter iniquitatem corripuiſti hominem,pag. 556
38 *in capite libri ſcriptum eſt de me p.86.& 87*
Non reſpexit in vanitates.& inſanias.pa.141
Aures autem perfeciſti mihi.pag.168
Deus meus voluit,pag.235
41 *In die mandauit Dominus miſericordiam ſuam & nocte canticum eius p.272*
43 *Si oblitus ſum nomen Dei noſtri.p.363*
Vendidiſti populum tuum ſine prçcio,p.466
Propter te mortificamur tota die pag.535
Aeſtimati ſumus ſicut oues occiſionis.pa.147
43 *Mirrha,& Gutta & caſia p.761*
47 *Deus in domibus eius agnoſcetur p.95*
48 *Vocauerunt nomina ſua in terris ſuis p. 448*
Audite hçc omnes gentes p 160
51 *Tunc videbunt iuſti & ſup eum redebũt p.*
57 *Prius quam intelligerent ſpina ueſtra rhamnum.p 257 & 384*
Super cecidit ignis,& non viderunt ſolem pa. 305
Ecce parturit iniuſtitiam concepit dolorem pag. 499
59 *Dediſti metuentibus te ſignificationẽ pa 379*
61 *Interficitis vniuerſi vos tanquam pariet inclinato.pa 345*
Semel locutus eſt Deus,duo hçc audiui.pagin. 357
Non ne Deo ſubiecta erit anima mea. pa.146
63 *Conturbati ſunt omnes,qui uidebant eos pa. 141*
68 *Terra noſtra dabit fructum ſuum p.87.& 88*
Venient legati ex Aegypto pa 180
Qui aſcendit ſuper occaſum pa.303
Iuſti epulentur, & exultent in conſpectu Dei pag.530
Deus noſter Deus ſaluos faciendi pa.25
Magnificentia,& uirtus eius in nubibus pagin.42
98 *Deleantur de libro viuentium.p.448*
Veni in altitudinem maris.p.246
Appone iniquitatem ſuper iniquitatem eorum pa.258
Non me demergat tempeſtas aquç,pa.584
70 *Ego autẽ ſemper ſperabo & adiiciam.p. 407*
72 *In labore hominum non ſunt,p.95*
Ecce qui elongant ſe a te peribunt. pag.3 8
Tranſierunt in affectum cordi.p.351
Mihi adhçrere Deo bonum eſt,p.445
74 *Calix in manu Domini,uini meri.pa.44 & 520*
75 *Tu terribilis,& quis reſiſtet tibi?p.9*
Dormierunt ſomnum ſuum p 315
Reſpice uineam iſtam.p.459
Illuminans tu mirabiliter.pa.4
79 *Hç mutatio dexterç excelſi p.562.& 326*
77 *Adhuc eſcç eorum erant in ore p.414.& 554*
Excitatus eſt tanquam dormiens p.9
Dilexerunt eum in ore ſuo p.492
Obliti ſunt benefactorum eius p 299

Et non

80 *Et non audiuit populus meus uocem meam. pag.258*
Perfice eam, quam plantauit dextera mea. pa.177
Et erit tempus eorum in ſęcula p.107
83 *Melior eſt dies una in atrijs tuis p.530*
85 *Omnes gentes quaſcunque feciſti. pagin.579*
Saluum me fac Domine pa.579
Miſericordia tua magna eſt ſuper me pa.666
Libera me ex inferno inferiori pa.396
86 *Nunquid Sion dicet homo pa.57.& 177*
Sicut lætantium omnium.pa 178
87 *Non eſt ſanitas in carne mea pag.591*
88 *inueni Dauid ſeruum meum pa 303*
89 *Ibunt de uirtute in uirtutem pa.489*
Lætati ſumus pro diebus, quibus nos humiliaſti.pag 439
Lętati ſumus pro diebus, quibus nos humiliaſti pag 439
90 *Quoniam tu Domine ſingulariter in ſpe conſtituiſti me p.238*
Clamabit ad me, & ego exaudiam eum pag. 395.& 302
Altiſſimum poſuiſti refugium tuum pa.414 & 300
Quoniam in me ſperauit p.481
92 *Teſtimonia tua credibilia facta ſunt nimis. pa 24*
96 *Dicite in nationibus, quia Dominus regnauit a l gno pa.685*
Simul montes exultabunt pagi.18
96 *Alluxerunt fulgura eius orbi terra p 10*
98 *In quacunque die inuocauero te pagin.238*
Deus tu propitius fuiſti eis pag. 58
100 *Opera manuum eius ueritas, & iudicium. pa 4*
102 *Quomodo miſeretur pater filiorum pa.734*
Longanimus, & multum miſericors pa 66
Qui ſanat omnes infirmitates tuas .pa.913
Omnem eſcam abominata eſt anima eorum pa 279
104 *Imolauerunt filios ſuos dæmonijs pa 218*
107 *Omnis iniquitas opilabit os ſuum. pagi. 14*
108 *Sicut oleum in oſſibus eius pa.6 3*
109 *Iudicabit in nationibus pa 4*
110 *Virtutē operum ſuorum annunciabit p.304*
In matutino interficiebam omnes peccatores terre.p 306
Oculi mei ad fideles terrę ut ſedeant mecum p 306
115 *Diripuiſtī uincula mea.pa.679*
117 *Circundederunt me ſicut apes p.349*
118 *Beati immaculati in uia p .06*
Amputa opprobrium meum p 7
Mirabilia teſtimonia tua pagi.26
Narrauerunt mihi iniqui fabulationes p 24
Viam iniquitatis amoue a me p 39
Conſideraui uias meas p 406
Clamaui in toto corde meo p.395
Pax multa diligentibus legem tuam p.248
In corde meo abſcondi eloquia tua. pa 291. & 296
Amandatis tuis intellexi p 207
Vidi prauaricantes, & tabeſcebam pa.296. & 542
Loquebar de teſtimonijs tuis in conſpectu regum.pag.501
Tuus ſum ego ſaluum me fac pa.579
Narrauerint mihi iniqui fabulationes, 668
Conſilium meũ iuſtificationes tuæ pagin 658
119 *Quid detur tibi aut quid apponatur tibi pa.7*
Ad dominũ cũ tribularer clamaui pa. 394
122 *Oculi noſtri ad Dominum Deum noſtrum. pa.397*
136 *In Salicibus in medio eius pa 375*
142 *Spiritus tuus bonus deducit me in terram rectam pag.349*
144 *Prope eſt Dominus omnibus inuocantibus, pa.579.& 679*
148 *Iuuenes, & uirgines, ſenes cum iunioribus. pag.157*

Ex lib. Prouerbiorum

Cap. 1. Sapientia foris prædicat pa.602
2 *Et ſtulti ea,quæ ſibi ſunt noxia cupiunt. pag. 568*
5 *Bibe aquam de ciſterna tua.p 609*
8 *Delitię meæ eſſe cum filijs hominum p. 92*
5 *Qui confidit in diuitijs ſuis, corruet pa.393*
12 *Verte impios & non erunt p 383*
14 *Riſus dolore miſcebitur p.514*
Qui deſpicit proximum ſuum,peccat p.282
Stultus illude peccatum pa.495
Qui edit increpatione ſtultus eſt pa.527
15 *Stultus irridet diſciplinam patris pag.527*
16 *Melior eſt patiens uiro forti pa.101*
19 *Fœneratur Domino, qui miſeretur pauperi.pa.485*
20 *Virum autem fidelem quis inueniet.pa 439*
Honor eſt homini qui ſeparat ſe a contentionibus pag.490
25 *Dens putridus,& pes laſſus p 619*
26 *Sapientior ſibi piger uidetur p 68*
27 *Domum fratris tui ne intres infelix p.111*
28 *Qui abſcõdit ſcelera ſua non dirigetur.p.47*
Qui auertit aurem ſuam.ne audiat legem. pagi 297
29 *Qui delicate,nutrit ſeruum ſuum, pag.351*

Humilis

Humilis ſpiritu accipiet gloriam.pag.330
Puer qui dimittitur uoluntati ſua pag.192
30 *Quartum penitus ignoro.pag. 37*
Quid eſt nomen eius pag.165
Tergito o. tuum dicens, non ſum operata malum pag.204
31 *Date ſiceram merentibus.p.222*

Ex libr. Eccleſiaſtes.

Cap.8.Sunt impij, qui ita ſecuti ſunt quaſi iuſtorum facta habeant.p.1.
9 *In medio laqueorum ingredieris.pag 499*
11 *Si anni multis uixerit homo pag.315*
Cap.vlt.Finem loquendi audi at omnis homo p. 360

Ex Canticis.

Oſculetur me oſculo oris ſui.pag.694
1 *Oſculi tui columbarum.pag 408.& 211*
Vulneraſti cor meum pag.691
Murenulas aureas faciemus tibi pag. 87
Cap.2.Introduxit me rex in cellam uinariam.p. 185
Oleo effuſum nomen tuum p.167.& 160
En ipſe ſtat poſt parietem noſtram pag 253
Faciſculus mirrha dilectus meus.pag 300
3 *Tenuit eum nec dimittam pag 308*
4 *Veni columba mea in foraminibus petra pagi. 591*
Sicut turris Dauid collum tuum.pag.102
Sicut columba ſuper fluenta.pag.2.2
Vulneraſti cor meum in vno crine p g 632
Cap.5 Electus ex millibu p.215
Leuaui pedes meos quomodo inquinabo illos. pag.303
At ille declinauerat.pag.555
6 *Qua eſt iſta.qua progreditur quaſi aurora cõſurgens pag 90*
Auertes oculos a me.pag 556
Coma capitis tui ſicut purpura pag.632
7 *Caput tuum,vt camelus pag 504*
Aſcendam in palmam,& apprehendam fructus eius pag 163
8 *Aqua multa non potuerunt ex tinguere charitatem pag.4 5.*
Quis det te fratrem meum.pag.58
Fuge dilecte mi.pag 187
Dura ſicut infernus emulatio pa.549 & 723

Ex libris Sapientiæ.

Cap.1.Hoc,quod continet omnia ſciẽtiam habet vocis.p 39
2 *Sermo ſcintillę ad commouendum cor pa.39*
Grauis eſt nobis etiam ad videndum p.145
3 *Quoniam* Deus *tentauit illos.p.443.& 573*
Viſi ſunt oculis inſipientium mori.p.303
5 *Armauit creaturam ad vltionem p. 117*
Nos inſenſati vitam illorum.pag 449
Stabunt iuſti in magna conſtantia.pag.396
Ambulauimus vias difficile pag.525
9 *Pra occupat eos,qui ſe concupiſcunt p. 276*
Aſſiſtentem enim illam.pag 596
10 *Certamen forte dedit ei,vt vinceret.p.102*
Dedit illi ſcientiam Sanctorum pag.185
13 *Quoniam donum & pax eſt electis.p.248*
16 *Homo per malitiam occidit animam ſuam p. 565*

Ex eccleſiaſtico.

Cap. Timor Domini *expellit peccatum.p 708*
2 *Si pænitentiam non egerimus incidemus in manus* Domini *p 591*
Vę iis,qui perdiderunt ſuſtinentiam.p.249
Cor durum male habebit in nouiſſimo.p.584. & 189
Sicut aqua extinguit ignem p 370
Quanto maiores. humiliate p.370
8 *Ne impie aga multum. ne moriaris in tempore non tuo p 732*
Nec habet poteſtatem in die mortis.p 732
10 *Quid ſuperbis terra & cinis p 724*
Fili in manſuetudine ſerua animam tuam p. 312
11 *Malitia vnius horę obliuionem facit.p.16*
Attende tibi a peſtifero.p 23
Error,& tenebra peccatoribus concreata ſunt. pag 27
15 *Secundum datum Dei de illo p.703.*
16 *Quoniam eſt immortalis filius hominis. pag. 76*
17 *Super mortuum plora p.595*
Super plumbum quid grauabitur.p.110
23 *Magna gloria ſequi dominum. pag 335*
25 *Vir,& mulier ſi bene conſentientes pagi.217*
Include eleemoſinam in ſinum pauperis.
28 *Non impediaris orare ſemper.pag.105*
32 *Ne impediaris orare ſemper pag.308*
In multis eſto quaſi inſcius.pag.122
33 *Eſt tibi ſeruus fidelis ſit tibi quaſi anima pa. 326*
In omnibus operibus tuis pręcellens eſto. pag. 336
34 *Sicut qui ſequitur vmbram p.353*

Oratio

35 *Oratio humiliantis ſe nubes penetrat. p. 325*
36 *Nomen eius requireretur.pag.164*
Obaudite me diuini fructus.pag.261
47 *Dediſti maculam in gloriam tuam.pag 227*
51 *A pueritia quæſiui ſapientiam pag.19*
Cum adhuc iunior ſum priuſquam aberrarem p.191

Ex Eſaia.

Cap.1. *Derelinquetur filia Sion pag.180*
Vulnus.& liuor,& plaga tumens.pag.19
Diſcite benefacere pag.42.
Niſi Dominus Sabaoth reliquiſſet nobis ſemẽ. pag 287
Facta ſunt mihi moleſta pag.321
Populo graui iniquitate pag.311
Diſcite benefacere pag.402
2 *Quieſcite ab homine, cuius ſpiritus in naribus.pag.36*
Erit mons domus Domini pag 117
3 *Peccatum ſuum quaſi Sodoma prædicauerunt. pag.270*
Tumultuabitur puer contra ſenem pag.473
4 *Nunquid tolletur a forti præda pag.475*
Mihi curuabitur omne genu pag.149
Si abluerit Dominus ſordes filiarum Sion.pag. 18
5 *Tibi.& Tympanum & Lyra in conuiuijs veſtris pag.61*
Vinea facta eſt dilecto meo pag.459
Væ qui conſurgitis mane ad ebrietatem. pagi. 526
Væ qui dicitis bonum malum.pag 593
6 *In die illa erit germen Domini pag 87*
8 *Et erit Dominus in lapidem offenſionis. pagi. 143*
Sume tibi librum grandem.pag.176
Pro eo quod abiycit populus hic aquas Siloe pa. 560
9 *Lętabuntur coram te ſicut qui lętantur in meſſe pag 83*
Sceptrum exactoris eius p.97
Vocabitur nomen eius admirabilis.p 137
Paruulus natus eſt nobis pag. 176
Iugum enim oneris eius.pag 509
Factus eſt principatus eius.pag.570
Quia omnis uiolenta prędatio.p.702
10 *Delectabitur infans ab vbere pag.97*
In die illa erit radix Ieſſe.pag 144
Habitabit lupus cum agno pag.183
Requieſcet ſuper eum ſpiritus Domini pagin. 200
14 *Quomodo ceſſauit exactor.pagi.509*
16 *Emitte agnum domine dominatorem terrę p. 105.& 184*
19 *Ecce dominus aſcendet ſuper nubem leuem. 131*
In die illa erit altare domini in medio terra Aegypti.p.131
22 *In illa die vocauit Dominus ad fletum.pag. 311*
26 *Nomen eius requiretur a generatione.p.164*
Indulſiſti genti Domine,p.384
27 *Replebunt faciem orbis ſemine p 288*
Indignatio non eſt mihi,pa 379
28 *Percuſſimus fœdus cum morte. p.23*
Manda,remanda expecta, reexpecta,pagi.20.
Coanguſtatum eſt ſtratum pag.67
Vt faceret opus ſuum, peregrinum eſt opus eius,pa 712
29 *Et audiens in die illa ſurdi.pag.28*
37 *Pro eo quod reprobaſcis verbum hoc, p.392*
Quid dicunt uidentibus nolite uidere, p. 297
Sicut conteritur lagena figuli.pag.361
Erit uobis iniquitas hac ſicuti interruptio. pag.466
Vę uobis filij deſertores.pag.658
31 *Væ qui deſcendunt in Aegyptum pag.393*
32 *Super humum populi mei aſcendent ſpina,pa. 441*
33 *Et erunt populi quaſi incendio cinis.pag.318*
35 *Saltet ceruus claudus pag.27*
Tunc aperientur oculi cæcorum.pa.24
41 *Nec timeas quia ego tecum ſum p. 357*
42 *Gloriam meam alteri non dabo,pa.154*
Triturabis montes. & cominues pag.9
Nec clamabit,nec audietur uox eius foris,.pa. 94.& 600
43 *Dic tu prior iniquitates tuas, ut iuſtificeris, pag 471*
Seruire me feciſti in peccatis tuis pag.311
44 *Memento horum Iacob,& Iſrael pag 299*
45 *Omnis voluntas mea fiet p.32*
Vere tu es Deus abſconditus pag.300
46 *Dabo in Syon ſalutem pag 80*
47 *Deſcende,ſede in puluere p.313.& 648*
Venient tibi hac duo ſubito in die una, pagina 575
49 *Viuit Dominus quia omnibus his velut ornamento veſtieris.pag.86.& 87*
50 *Qui ex uobis timet Dominum ſperet in nomine Domini, & innitatur ſuper Deum ſuum pag 482*
51 *Conſurge conſurge, induere fortitudine brachium Domini,p.475*
53 *Quaſi abſconditus vultus eius.pag.300*

Langue-

Languores noſtros ipſe tulit pagin. 328
Ideo diſpertiam ei plurimos pagi 663
Domine quis credit auditui noſtro pa. 675
55 *Erit dominus nominatus in ſignum pa. 376*
56 *Super quem luſiſtis ſuper quem dilataſtis os. pag. 496*
57 *Cor impij quaſi mare feruens quod quieſcere non poteſt pag 507*
58 *Nunquid tale eſt ieiunium quod elegi p. 382*
Vocaberis ędificator ſepium, &c pagin. 459
59 *Palpauimus ſicut cęci parietem pag 27*
Telas araneę texuerunt p 279
61 *Euangelizare pauperibus miſit me. p. 95. C.*
Omnes qui viderint eos, cognoſcent illos pagin. 140. C
Gaudens gaudebo in Domino, quia induit me veſtimentis ſalutis p. 88. & 436
62 *Exulta ſatis, & iubila filia Syon. pagin. 662*
63 *Miſerationum domini recordabor p 26. C*
Ipſe debellauit eos, & conuerſus eſt eis inimicum pag 258
64 *Vtinam diſrumperes cœlos, & deſcenderes, & aqua arderent igni, pag 68*
63 *Ecce ſerui mei comedet & vos eſurietis, &c. pag. 530*
66 *Trementem ſermones meos p 580*
Quę eſt iſta domus quam, &c. pag. 615

Ex Hieremia.

Cap 2. *Maculata es in iniquitate tua pag. 227. & 503.*
Nunquid ſeruus eſt Iſrael, quare factus eſt in prędam p. 353
Omnes qui deuorant eum delinquent. p 495
In alis tuis inuentus eſt ſanguinis animarum pag 447
Nunquid terra ſterilis ego ſum aut ſerotina pag. 412
3 *Quomodo ſi contemnat mulier amatorem ſuum pag. 225*
Plaga inimici percuſſi eos, caſtigatione crudeli pag. 258
Ecce locuta es, & feciſti malum, & potuiſti pag 585
4 *Si reuerteris ad me, conuerte Iſrael. p 619*
5 *Quarite in plateis eius, an inueniatis virum facientem iudicium, & quęrentem fidem, & propitius ero ei p 656*
Et non dixerunt metuamus Dominum, qui dat nobis pluuiam, p. 408
6 *Interrogate de ſemitis antiquis, quę ſit via bona & ambulate in ea pag. 3 0*
Sicut frigidā facit ciſternā aquam ſuam, &c. pag. 618
State ſupra vias veſtras, & videte & interrogate &c pag. 406
Ecce ego aducam mala ſuper vos &c. p 40. C
7 *Filij colligunt ligna, patres ſuccedunt ignem & mulieres conſpergunt adipem p. 655*
Nonne vides, quod iſti faciunt in plateis Hieruſalem? p 532
Sta in porta domus domini, & ibi clama verbum iſtud p. 458
Cor ſuum poſuerunt, ut adamantem p 291
8 *Quomodo dicitis ſapientes nos ſumus, &c. mendacium operatus eſt ſtylus mendax ſcribarum pag 338*
12 *Relinqui domum meam, dimiſi hęreditatem meam pa. 411*
13 *Si poteſt ethiops mutare pellem ſuam. pa 393*
14 *Cerui in agro pepererunt, & dereliquerunt, &c pag. 381*
15 *Sedebam ſolus, quia comminatione repleſti me pag. 364*
Si ſteterint Moyſes & Samuel coram me, non eſt anima mea ad populum iſtum p. 343
Occidit eis ſol cum adhuc dies eſſet. pagina 618 & 365
17 *Peccatum Iuda ſcriptum eſt ſtylo ferreo, vngueque adamantino &c p 424*
Recedentes a te in terra ſcribentur pagi. 448
22 *Principes tui paſcunt ventum p. 357*
Locutus ſum ad te in abundantia. & dixiſti non audiam p. 448
23 *Niſi pactum meum ſtetiſſet &c. pa 87. & 88*
25 *Summe calicem vini furoris huius de manu mea p 440*
31 *Eſt merces operi tuo p 281*
Vſquequo delitijs diſſolueris, filia vaga, quia nouum creauit Dominus ſuper terram, mulier circundabit virum p 645.
33 *Dominus iuſtus noſter pa 147*
35 *Praualuerunt ſermones Ionadab. pag 594 C*
44 *Ex quo ceſſauimus ſacrificare reginę cœli. pag 52*
46 *Vitula elegans, & formoſa Aegyptus ſtimulator ab Aquilone venit ei pa 635*

Ex Hieremia in Thrcn.

Cap. 1. *Vię Syon lugent, eo quod non ſit, &c pag. 320*
Facta eſt quaſi vidua domina gentium p. 773
Vocauit aduerſum me tempus pag 48
3 *Ego vir videns paupertatem meam in virga indignationis tuę p. 301*

Digitized by Google

Quis eſt iſte qui dicit, ex ore altiſſimi non egredientur neque bona, neq; mala, pag. 3
4 *Filia populi mei crudelis, vt ſtrutio. p.* 439

Ex Baruch.

Cap. 3. *Quideſt o Iſrael, quod in terra inimicorum ies, &c p.* 477
6 *Nunc videbis in Babylonia Deos aureos, &c. pag.* 25. *A.*

Ex Ezechiel.

Cap. 1. *Cum fiet vox ſuper firmamentum, &c. ſtabant animalia, & ſubmittebant alas ſuas. p.* 72. *B.C.*
De medio ignis quaſi ſpecies electri pagi. 77
Quaſi ſonum ſublimis Dei. pag. 106
Facies aquilæ deſuper ipſorum quatuor. pa. 114. *A.*
Ibant. nec reuertebantur, cum ambularent.
3 *Erit mutus, nec quaſi vir obiurgans, quia domus exaſperans eſt, p.* 375
8 *Vbi erat ſtatutum idolum zeli. p.* 543.
10 *Egrediebatur gloria Domini, & ſtetit introitu portę. p.* 470
13 *Violabant me ad populum meũ propter paxillum hordei. p.* 591.
16 *Super hoc caput uniuerſum, uidet multa p.* 223. *& deinceps.*
Auferetur. zelus meus à te. p. 540.
21 *Diuinationem quęrens commiſcens ſagittas pag.* 109
27 *Tu cherub extentus, & protegens pa.* 33. *B.*
30 *Diſperdam ſimulachra, &c. pag.* 157
33 *Vnus erat Abraham, & hæreditate poſſedit terram p.* 132 *B.*
34 *Et faciam cum eis pactum pacis. pagin.* 248
36 *Effundam ſuper uos aquam mundam. pag.* 526 *&* 28. *A.*
Hęc fuit iniquitas Sodome ſororis tuæ p. 450
40 *Et in manu eius calamus menſurę. p.* 106
43 *Porta hęc clauſa erit. p.* 74, *e. & deinceps.*
44 *Sufficiant uobis domus Iſrael omnia ſcelera veſtra p.* 407

Ex Daniel.

Cap. 1. *Tentano obſecro ſeruos tuo. diebus decem. p.* 0. *&* 55
2 *Suſcitabit Deus cęli regnum, quod in æternum non diſſipabitur, &c. pag.* 263
3 *Signauit lapidem. pag.* 104
4 *Peccata tua eleemoſynis redime. pag.* 370
7 *Fluuius igneus rapiduſque, pag.* 561
Dedit ei poteſtatem, & honorem, & regnum. pag. 683
10 *Tetigit me, & confortauit me, & erexit me ſuper genua mea, &c pa* 635
13 *Anguſtię ſunt mihi vſque, quid eligam ignoro. p.* 590

Ex Oſea.

Cap. 1. *Fac filios fornicationis, pag.* 181
2 *Et dabo ei uinitores ex eodem loco. &c pa.* 20. *A.*
Iudicate matrem veſtram quoniam ipſa non uxor mea auferat fornicationes ſuas, &c. pag. 208
4 *Maledictum. mendacium furtum, &c. inũdauerunt p.* 611
Populus meus in ligno ſuo interrogauit, &c: pa. 109
5 *In gregibus ſui, & in armentis ſuis uadent ad quærendum domni, & non inuenient. pa.* 108
6 *Miſericordia ueſtra ſicut nubes matutina. pag.* 666.
7 *Ephrain factus eſt ſubcinericius panis, et cat pa.* 493.
Factus eſt Ephrain quaſi columba ſeducta. pag. 212
9 *Vę eis cum r eceſſero ab eis. pag.* 490
Noli lætari Iſrael noli exultare ſicut populi, qui fornicatus es a Deo tuo. pagin. 477
10 *Diuiſum eſt cor eorum, nunc interibunt p.* 473
11 *In funiculis Adam traham eos. pa.* 546. *&* 651.
Quomodo dabo te Ephrain, protegam te Iſrael quomodo dabo te. p. 259
Ex Aegypto uocaui filium meum pa 33. *D.*
13 *Abſcondita eſt conſolatio ab oculis meis, quia ipſe inter fratres diuidet. pa.* 285.

Ex Ioel.

Cap. 1. *reſilierunt iumenta apud pręſepię ſua. pag.* 381
2 *Magnus dies Domini quis poterit ſuſtinere pag.* 06
Exultate filii Syon in Domino, quia dedit vobis doctorem iuſtitiæ p. 420
Reddam uobis annos quos comedit locuſta, bruchus, & rubigo p. 283

Quid

3 *Quid mihi, & nobis Tyrus, & Sydon, &c. pa. 392*

Ex Amos.

Cap. 1. *Super tribus ſceleribus Damaſci, & ſuper quatuor non conuertam eum. p 257*
3 *Congregamini ſuper montes Samariæ, & videte inſanias multas p. 141*
Si clanget turba in ciuitate, & faciet Dominus verbum niſi reuelauerit ſecretum, &c. p. 380
Diligit Dominus filios Iſrael, & ipſi reſpiciunt ad Deos alienos, & diligunt vinacia vuarum. p. 462
Quomodo ſi eruat paſtor de ore leonis duo crura. p. 527

Ex Abdia.

Cap. 5 *Si inter ſidera poſueris nidum tuum inde retraham te. p. 356*

Ex Iona

Super Ionæ hiſtoriam videt multa, feria. 4. poſt Dominicam primam Quadrageſimæ. p. 378

Ex Michæa.

Cap. 1 *Super hoc plangam, & vlulabo, vadam ſpoliatus, & nudus, quia diſperſa eſt plaga eius. p. 561*
4 *Et tu turris gregis nebuloſa, &c. p. 463. C.*
6 *Curuabo genu Deo excelſo. p. 149*

Ex Nahum.

Cap. 1. *Quid cogitatis contra Dominum conſumationem ipſe faciet, quia ſicut ſpina ſe inuicem, &c p. 655*
3 *Plures feciſti negotiationes tuas, quam ſtellæ ſunt cœli. p 293*

Ex Abacuch.

Cap. 1. *Mundi ſunt oculi tui, & ad iniquitatē, & p. 228*
2 *Dominus in templo ſancto ſuo ſileat a facie eius omnis terra p. 31. B. C.*
Væ qui congregat auaritiam malam domui ſuæ pag. 455
Væ ei qui multiplicat non ſua p. 485
Lapis de pariete clamabit. pag. 519.
4 *Exultabo in Deo Ieſu meo pag. 171*
Vt aſcendam ad populum accinctum noſtrū. pag. 261

Ex Sophonia.

Cap. 1 *Viſitabo ſuper viros defixos in fecibus ſuis, qui dicunt in cordibus ſuis non faciet bene dominus, & non faciet male p 3. C.*
Viſitabo ſuper omnes, qui induti ſunt veſte peregrina p. 449
Ambulabunt ut cæci, quia Domino peccauerunt p. 531.

Ex Zacharia.

Cap. 2. *Qui vos tangit, tāgit pupillam oculi mei. p. 496*
7 *Cor ſuum poſuerunt, vt adamantem, ne audirent legem p. 289*
9 *Exulta ſatis, & iubila pag. 662*
Tu quoque in ſanguine teſtamenti tui emiſiſti vinctos tuos de lacu p. 776
11 *Benedictus Deus, quoniam diuites facti ſumus pag. 293*
13 *Erit fons patens, &c. & tunc diſperdam nomina idolorum de terra. p. 157*
14 *Erit Dominus unus, & nomen eius unum. 159*
In die illa erit quod ſuper frænum, qui eſt ſanctum Domino, & erunt lebetes in domo Domini. p 674
Stabunt pedes eius in illa die ſuper montem Oliuarum p. 666

Ex Malachia.

Cap. 2. *Laborare feciſtis Dominum in ſermonibus veſtris, &c. aut certe ubi eſt Deus iudicij pag. 4 A*
Diſpergam ſtercus ſuper vultum veſtrum ſolennitatum veſtrarum. p 502
3 *Nunquid affiget homo Deum quia vos affixiſti me? p 326*
4 *Vobis timentibus nomen meum orietur ſol iuſtitia p. 61. B.*

Ex Machab. 1.

Cap 1. Eamus & diſponamus teſtamentum cum gentibus &c. ex quo enim receſſimus ab eis inuenerunt nos multa mala. p. 528
2. Etſi omnes gentes regi Antiocho obediant ego, & filÿ mei, &c. p. 501

Ex Machab. 2.

Cap. 6. Etenim multo tempore non ſinere peccatoribus ex ſententia agere &c. p. 258

Ex Matthæo.

Cap. 1 Ipſe enim ſaluum faciet populum ſuum a peccatis eorum p. 76. B C.
3 Omnis arbor, quæ non facit fructum bonum, pag. 536
5 Si oculus tuus ſcandalizat te, erue eum. pagi. 392 A.
Beati miſericordes &c p. 379
Ego autem dico uobis &c pag. 460
Magnum vocabitur in regno cœlorum p. 282
Eſtote perfecti ſicut pater ueſter. pag 336
6 Si non dimiſeritis, nec pater ueſter dimittet vobis peccata veſtra p 342
Dimitte nobis debita noſtra p. 625
Orantes autem nolite multum loqui. p 580
Nemo poteſt duobus domini ſeruire p. 503
7 Omnis qui petit accipit &c qui et uobis homo quem ſi petierit filius ſuus panem &c. p. 24. & deinceps.
Lata eſt porta quæ ducit ad perditionem. pag. 38 G.
8 Dolores noſtros ipſe tulit. pag. 328
9 Non eſt opus ualentibus medico p. 18 B.
Feſtinans deſcende p 332
Auferetur ab eis ſponſus. p. 168
10 Cauete ab hominibus. pag 104
Qui confitebitur me coram hominibus, &c. p. 271
Deus propitius eſto mihi peccatori pag 284
11 Venite ad me omnes qui laboratis, &c. p. 161 & 174. & 689. C.
13 Colligite in faſciculos pag. 655
15 Quid cogitatis inter uos modicæ fidei. quia panes non habetis non recordamini quinque panum &c. p 534
15 Vade poſt me Sathana ſcandalum mihi es p. 415 C. & deinceps.
Quodcunque ſolueris ſuper terram. pag 679
Qui non odit patrem. & matrem, &c. p. 194
18 Ita faciet pater meus cœleſtis, ſi non dimiſeritis p 342.
20 Filius hominis non uenit miniſtrari ſed miniſtrare p. 168
21 Debebat decem millia talenta p 625
22 Licet cenſum dari Cæſari. p. 75. G.
23 Ecce relinquetur domus veſtra deſerta. p 490
Sepulchra dealbata. pag 461
Quoties volui congregare filios tuos, quem ad modum gallina &c. p. 519
Et uos implete menſuram patrum veſtrorū. p 217
24 Duo erunt in lecto uno &c. p. 585
Qui abundauit iniquitas refrigeſcet charitas multorum p. 6 8
25 Exierunt obuiam ſponſo, & ſponſæ. p. 207. G
26 Fiat voluntas tua pag 253
27 Hodie mecum eris in paradiſo pag 284
Si in ligno uiridi hæc fiunt pag. 442
ult. Data eſt mihi poteſtas. p. 155
Ecce ego vobiſcum ſum uſque ad conſummationem ſæculi p. 44. C.
Ecce ego uobiſcum ſum omnibus diebus p. 720

Ex Marco.

Cap. 3. libenter audiebat Ioannem, & audito eo multa faciebat. p 291
14 Hic eſt calix noui teſtamenti. pag. 779
ult. In nomine meo dæmonia eÿcient. pag. . 60

Ex Luca.

Cap 1. Dabit illi Dominus ſedem David. 109
Præibis ante faciem Domini parare vias eius pag 37 B.
Venit in montana cum feſtinatione. pag 627
Regnabit in domo Iacob in æternum p. 683
2 Natus eſt nobis hodie Saluator. pag. 67
Maria conſeruabat omnia verba hæc. pag. 91
3 Niſi pœnitentiam egeritis. &c p. 462
Facite fructus dignos pœnitentiæ. pag. 370
4 Non poteras tibi facere uirtutes. pag. 325
5 Exi a me domine quia homo peccator ſum pa. 330
6 Cum ſtabitis ad orandum dimittite. ſi quid habebitis aduerſus alterum. pag. 344
Væ vobis, qui ridetis. pag. 526
7 Dilexit multum p. 283
Duo debitores erant cuidam fœneratori. pag. 915

Beati

8 Beati pauperes p.65.B.
10 Optimam partem elegit ſibi Maria p.283
Deſcendit hic iuſtificatus pag.944
Gaudete, quia nomina veſtra ſcripta ſunt in libro uitæ p.448
11 Quanto magis pater ueſter cœleſtis dabit ſpiritum bonum petentibus ſe pa.241
12 Nolite timere puſillus grex, &c p.271
Baptiſmo habeo baptizari, & quomodo coarctor, &c pag.415
Habes anima mea in annos plurimus.p 536
Capilli capitis veſtri numerati ſunt omnes. pag.635.
13 Lucernæ ardentes in manibus ueſtris pag. 38.B.
14 Si quis uenis ad me, & non odit patrem &c. p.766
15 Senior filius indignatur pag.335
Hic peccatores recipit, &c p.335
Filius diſſipator recipitur a patre p 734. C
Cito afferte ſtolam primam.pag 654
16 Epulabatur quotidie ſplendide.p.351 & 354
Quod altum eſt hominibus, abominatio eſt apud Deum.pag 267
Deridebant eum phariſæi p.290
17 Quando ueniet regnum Dei.pag. 263
Regnum Dei non ueniet cum obſeruatione. p. 267
21 Vidit autem & quandam uiduam paupercu lam.&c pag.691
22 Ego depoſuit vobis regnum ſicut depoſuit mihi pater pag.444
Vos eſtis, qui permanſiſtis mecum. &c.pa.550
Hoc facite in meã commemorationem p.299
Facta eſt contentio inter diſcipulos.p.104
Ego in medio veſtrum ſum, ſicut qui miniſtrat.p.168

Ex Ioanne.

Cap.1. Ante me factus eſt p.86.& 87
Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi p.174
Vidimus gloriam eius, &c p.200
3 Qui habet ſponſam ſponſus eſt.p.170
Non enim ad menſuram dat Deus ſpiritum. pag.200
Scimus quia a Deo ueniſti magiſter pa.18.A
Sic Deus dilexit mundũ ut filiũ, &c p.30.B.
Dilexerunt homines magis tenebras, quam lucem.p.32.A.& 423
4 Fatigatus ex itinere &c pag.177
Domine da mihi hanc aquam pag.612
5 Vos miſiſtis ad Ioannem, & ille teſtimonium perhibuit, &c p 31.C.
7 Non poteſt mundus odiſſe vos, me autem odit. p.145.& 146
Stabat Ieſus, & clamabat p.294
Qui ſitit veniat ad me, & bibat pag.526
8 Opera quæ ego facio teſtimonium perhibent de me.p.25.C.
Qui ſequitur me non ambulat in tenebris.pa. 307
Abraham exultauit, ut uideret diem meum uidit & gauiſus eſt p.663
10 Ego ueni, ut uitam habeant, &c.pag.105
Oues meæ uocem meam audiunt.pag.594
Illos dixit Deos, ad quos ſermo Dei factus eſt pag 289
12 Qui mihi miniſtrat me ſequatur pag.307
Pauperes ſemper habebitis vobiſcum.p 506
Sermo, quem locutus ſum vobis, ille uos condemnabit p.250
Cum exaltatus fuero a terra, omnia traham ad me.p 651
14 Ad eum veniemus, & manſionem apud eum faciemus pag.615
In domo patris mei manſiones multæ ſunt. pa. 280
15 Si de mundo fuiſſetis, &c. propterea odit vos mundus pag.145
Vſque modo non poteſtis quicquam p.309
Non vos me elegiſtis, ſed ego elegi vos p.2[illegible]9
Quia uero de mundo non eſtis, ſed ego elegi uos de mundo.p.418
Triſtitia ueſtra uertetur in gaudium.p.512
16 Dabo uobis ſpiritum veritatis, ut maneat vobiſcum pag.210
Expedit vobis, ut ego vadam.p.720
18 Ego dedi eis ſermonem meum, & mundus eos odio habuit p 145
18 Regnum meum non eſt de hoc mundo p 683
19 Ieſus Nazarenus Rex Iudæorum p.689
Quod ſcripſi, ſcripſi pag.685
20 Beati qui non uiderunt, & crediderũt.p.312
21 Paſce oues meas p 284

Ex Actis Apoſtolorum.

Cap.5. Iuſti gaudentes a conſpectu concilij p.137
Vas electionis eſt mihi p 636
10 Linibeum de cœlo &c.pag.177
13 Diſſeminabitur verbum Dei.p.188
28 Audiuimus de ſecta hac, quia ubique contradicitur pag.144

Ex epiſtola ad Romanos.

Cap.1. Mutauerunt gloriam incorruptibilis Dei. &c.p.151.& 154

Tradidit

Digitized by Google

Tradidit eos Deus in deſideria cordis eorum. 258
Reuelatur ira Dei,&c qui ueritatem Dei in iuſtitia detinent.pag.592
Non glorificauerunt Deum, aut gratias egerunt.p.408
In eo enim iuſtitia Dei reuelatur de fide in fidem.pag.429
Virtus Dei eſt in ſalutem oĩ credenti.pa.515
3 Quem propoſuit propiciatorem,&c pag.569.
4 Quis me liberabit de corpore mortis huius. p.509.
5 Gloriamur in tribulationibus.p.20.C &414
Vbi abundauit derelictum, ſuperabundauit, & gratia p.406.
Peccatum vobis non dominabitur, non enim eſtis ſub lege.pag.523
Commendat autem charitatem ſuam Deus, &c.p 721.
7 Infœlix ego homo,quis me liberabit,&c.pag. 96.C.
8 Oĩs creatura vanitati ſubiecta eſt p.11.A.
Ipſe ſpiritus poſtulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus.p.395
Si tamen compatimur, vt conglorificemur,pa. 443
Qui ſpiritu Dei aguntur,&c pag.349
Quis nos ſeparabit a charitate Chriſti p.233. 695
9 Et vocabo non plebem meam.pag.181
Suſtinuit in multa patientia vaſa iræ p.311.
Quod ſi Deus uolens oſtendere iram in uaſa iræ &c p.366
11 Vide bonitatem,& ſeueritatem Dei p.181
Alioqui & tu excideris.pag.458
12 Ergo fides ex auditu, auditus autem per verbum Chriſti p.288
Nolite conformari huic ſæculo.p.429
13 Reddite omnibus debitum.p.438
Induimini dominum Ieſum Chriſtum.p.357
14 Mihi flectetur omne genu.p.149
15 Vt obſequi mei oblatio accepta fiat.p.505

Ex epiſtola 1. ad Corinth.

Cap.1.In omnib. diuites facti eſtis in illo.p 148
Si ſocij paſſionum fueritis.pag.442
3 Qui apprehendit ſapientes in aſtutia eorum. p.32.C.
An neſcitis quia templum Dei eſtis.p.615
Si quis templum Dei violauerit, deſperdet eum Deus.p 616
4 Spectaculũ facti ſumus angelis &c.103.B.C.
5 Tradidit eũ ſathanæ ĩ interitũ carnis.p.395
6 Glorificate,& portate Deum in corpore veſtro.p.17.B.
Qui fornicatur in corpus ſuũ peccat p.28.A
Nolite errari,neque fornicari,&c pag.128
7 Ego itaque vobis parco.pag.2:5
9 Caſtigo corpus meum,&c.pag.351
11 Mortem Domini annunciabitis, donec veniat p.299
Probet autem ſeipſum homo.pag.538
13 Nunc cognoſco ex parte.pag.253
Charitas omnia ſperat.pag 693
15 Sicut ſtella differt a ſtella in claritate, &c. pag 280
16 Qui non amat Dominum Ieſum anathema ſit.p.651

Ex epiſtola 2. ad Corinth.

Cap.1 Iudæis ſcandalum pag.143
3 In eandem imaginem transformamur a claritate in claritatem.p.429
4 Portamus theſaurũ in vaſis fictilib p 265.C.
5 Pro Chriſto legitime fungimur.&c.p 173
Charitas Chriſti vrget nos,æſtimantes hoc. p. 376.&651
7 Superabundo gaudio in omni tribulatione noſtra pag 414
11 Reſpondi vos vni viro pag.107
Quis infirmatur,& ego non infirmor.p.519

Ex epiſto. ad Galatas.

Cap.4.Vbi uenit plenitudo temporis.p.87.& 88
5 Qui ſunt Chriſti,carnem ſuam crucifixerunt pag.351
6 Dum tempus habemus operemur bonum.pa. 48.B & 358

Ex epiſt.ad Epheſios.

Cap.2.Qui conreſuſcitauit nos,&c.pa.169.
Propter nimiam charitatem ſuam, qua dilexit nos Deus,&c p.377
Deus qui diues eſt in miſericordia &c.p.677
3 Mihi omnium ſanctorum minimo data eſt gratia hæc euangelizare in gentibus, &c. pag.71
Alijs generationibus non eſt agnitum myſterium hoc gentes eſſe,&c.p.177
Scito etiam ſupereminentem ſcientiæ charitatem Chriſti.p.651
4 Omnis clamor, & ira, & amaritudo auferatur a uobis.p.600.C.
5 Expolians principatus,& poteſtates, &c.pa. 155

Ipſum

Ipſum dedit caput ſuper om̃i eccleſiã p.169
Chriſtus dilexit eccleſiam,&c.pag.179
Viri diligite uxores veſtras pa 217.
Redimentes tempus &c.pag.283
Eratis aliquando tenebræ,nunc autem lux in Domino p.552

Ex epiſto. ad Philippenſes.

Cap.1.Vobis datum eſt non ſolum,vt in eum credatis:ſed etiam vt pro illo patiamini. pag. 443.C.
2 *In nomine Ieſu omne genuflectatur.p.148.Per totam concionem.*
Dedit illi nomen, quod eſt ſuper omne nomen.pag.206
3 *In omni opere bono fructificantes, & creſcentes.pag 146 C.*
Quæ retro ſunt obliuiſcens pag.147
Quorum Deus venter eſt.pag 452.& 354

Ex epiſto. Pauli ad Coloſſ.

Cap.1. Qui eſt imago Dei inuiſibilis primogenitus omnis creaturæ &c p 86.& 87
Expolians principatus & poteſtate, traduxit confidenter,&c.p 495
Vt ſit in omnibus primatum tenens.p.778
2 *Delens quod aduerſus nos erat chirographũ decreti &c p.476*
3 *Exuentes vos veterem hominem.p 294*
4 *Orationi inſtante &c vt Deus aperiat.Vobis oſtium ſermonis,&c.p.286*

Ex epiſtola ad Theſſal.

Cap.2.Accepiſtis illud non ut verbum hominũ, ſed ſicut vere eſt verbum Dei p.268
5 *Omnes vos filij lucis eſtis.p.552*

Ex epiſtola.2.ad Theſſalon.

Cap.2.Illis Spiritum erroris p.423

Ex epiſtola. 1. ad Timoth.

Cap 4 Pietas ad omnia vales promiſſionem habens eius vita quæ nunc eſt &c p 489
5 *Qui ſuorum maxime domeſticorum curam non habet,&c p.327*
Vidua quæ uere vidua eſt, & deſolata ſperet in Domino,&c p.483
Vidua,quæ in delitijs eſt,viuens mortua eſt. pag.565

Ex epiſtola. 2. ad Timoth.

Cap.2.Non coronabitur,niſi qui legitime,&c.p. 100
Labora ſicut bonus miles,&c.p.100.& 442
Reſipiſcat a diaboli laqueis, a quo captiui tenentur.p.676
Recte tractate verbum veritatis.p.537

Ex epiſtol. Pauli ad Titum.

Cap.1 Coinquinatis,& immundis pag.503
2 *Vt is qui ex aduerſo eſt uereatur nihil mali habens dicere nobis.p.140 C.*
3 *Apparuit benignitas p.80.& 676 C.& 727*
Sed ſecundum ſuam miſericordiam ſaluos nos fecit.p.663

Ex epiſtola ad Hebræos.

Cap.2.Videmus Ieſum per paſſionem mortis gloria,& honore coronatum p.570
Qui ſanctificat,& ſanctificantur ex uno omnes.p.166
3 *Abhortamini voſmetipſos per ſingulos dies, vt non obduretur, quis ex vobis fallacia peccati.p.425.& 292.& 584.et 614*
6 *Impoſſibile eſt eos,qui ſemel illuminati ſunt. pag.423*
9 *Teſtamentum morte teſtatoris,etc p.776*
Iuxta fidem defuncti ſunt omnes non acceptis repromiſſionibus.p.58.C.
10 *Horrendum eſt incidere in manus Dei. pagi. 590 et 302*
Qui initiauit nobis viã nouã. p.719 et 313
11 *Fide Moyſes grandis factus negauit ſe filiũ. p.422*
Fide Ioſeph mandauit oſſib.ſuis.p.56,A.
Fortes facti ſunt in bello pa.102
Fide reliquit Aegyptum &c.p 326
Abel plurimam obtulit hoſtiam.p.491
Argumentum non apparentium p.559
12 *Per patientiam curramus ad propoſitum nobis certamen aſpicientes in authorem fidei pag.108*
Recogitate eum,&c.p.299& 302
Quem diligit Deus,caſtigat pa 419

Ex epiſtola B.Iacobi.

Cap 1.Eſtote factores verbi,& non auditores tãtum p 290

Vnuſ.

Vnuſquiſque tentatur a concupiſcentia ſua. pa 406
Deus intentator malorum eſt. pa. 532
Peccatum cum conſumatum fuerit, generat mortem p. 398
Omne gaudium exiſtimate fratres cum in varias &c p. 416. & 437
Sufferentia Iob audiſtis, & finem Domini uidiſtis p. 52
2 *Qui offenderit in uno factus eſt, &c. p. 92*
Oſtende mihi fidem tuam ex operibus. pa. 3: 6
Iudicium ſine miſericordia fiet, qui non fecit miſericordiam p. 370
4 *Scienti bonum, & non facienti, peccatum eſt illi pag. 29 A*
Deus ſuperbis reſiſtit. pag. 331. C. et deinceps. pag. 723
Ad inuidiam concupiſcit ſpūs, p. 540 et 723
5 *Agite nunc diuites, plorate, ululantes pa. 272*

Ex Epiſtola 1. Pauli.

Cap. 1. *Qui aliquando non populus Dei nunc autem populus Dei pa. 181*
In quem deſiderant angeli proſpicere pag. 266
Sperate in eā quę offertur vobis gratiā p. 569
3 *Conſiderantes in timore conuerſationem veſtram p. 141.*
Circuit quęrens, quem deuoret pag. 353
Parati rationem reddere de ea, quę in vobis eſt fide & ſpe p. 24. A
Fratres magis ſatagite, ut per bona opera &c. pa. 413
4 *Chriſto igitur in carne paſſo, & uos eadem cogitatione armamini p. 259*
Si exprobamini in nomine Chriſti, beati eritis pag. 5?7
Si autem primum a nobis quis finis eorum, qui non credunt Euangelio p. 4?0: C.
Sufficit prę teritum tempus ad uoluntatem. p. 404
5 *Humiliamini ſub potenti manu Dei. p. 149. & deinceps.*
Deus ſuperbis reſiſtit pagi. 487

Ex epiſt. 2. Petri.

Cap. 1. *Per quem maxima, & pretioſa nobis promiſſa donauit. p. 566*
2 *Qui facit peccatum ſeruus eſt peccati, pag. 476*
Chriſtus paſſus eſt pro nobis, uobis relinquens exemplum p. 652

Ex epiſt. 1. Ioannis.

Cap. 1. *Si quis peccata ſua fuerit confeſſus p. 471*
2 *Qui non diligit manet in morte pag. 345*
3 *Diligamus Deum quoniam ipſe prior dilexit nos pagi 723*
4 *Qui dicit ſe noſſe Deum, & mandata eius non obſeruat mendax eſt p. 339.*
Charitas foras mittit timorem pag. 693
5 *Ipſe eſt propitiatio pro peccatis noſtris pa. 173*

Ex epiſt. 2. Ioannis.

Cap. 4. *In hoc eſt charitas non quaſi nos dilexerimus Deum ſed quia ipſe prior dilexit nos. pag. : 79*

Ex Apocalypſi.

Cap. 1. *Poſuit dexteram ſuper me, & exerit me. pag. 636*
Qui dilexit nos, et lauit nos a peccatis noſtris in ſanguine ſuo pagin. 722. et 652. et 729
Princeps regum terrę pagi 799
3 *Dicit, diues ſum & nullius egeo cum ſis pauper, etc pa 34. A*
Non delebo nomen eius de libro uitę. pagina. 448
Cum ſis pauper miſer, cęcus, etc. pagin. 553
2 *Ego ſto ad oſtium et pulſo pagi. 602*
5 *Vicit leo de tribu Iuda p. 475*
Redemiſti nos domine Deus in ſangine tuo. pagi 653
6 *Exiuit vincens, ut vinceret. pag 475*
7 *Palmę in manibus eorum pagi. 175*
14 *Cecidit Babylon illa magna. & facta eſt habitatio dæmoniorum &c. p. 468*
Rex regnum & dominus dominantium. pag. 648
18 *Quantum glorificauit ſe.*
Factum eſt ſilentium in cęlo quaſi dimidia hora. p. 12. A
19 *Habens nomen ſcriptum, quod nemo nouit niſi ipſe p. 164 C*
20 *Vidi thronum magnum, & ſedētem ſupra eū a cuius conſpectu fugit cęlum & terra pa. 14. A*
21 *Ipſa vero ciuitas aurum mundum ſimile uitro mundo p. 71*
Venerunt nuptię agni &c pag. 208
Nihil coinquinatum intrabit in illa pa. 228
Foris canes. & venefici &c pa. 228
Qui iuſtus eſt. iuſtificetur adhuc p. 282
22 *Ego ſum radix, & genus Dauid pagin. 86. & 87*

Digitized by Google

INDEX RERVM NOTABILIVM,

Quæ in hoc opere explicantur.

Numerus indicat paginam, litera, cum apponitur, locum paginæ.

A

ABVSVS qui irrepſerunt contra Dei legem p 497

*Adam & Eua ingratitudo p.*150

Adam mutus fuit in Dei *laude.p.* 464

*Adæ caſus triſtitię nobis cauſa eſt p.*275

*Adinuentiones Dei amantis, ut animas noſtras ad ſe trahat p.*109

Aduentus Chriſti *quantæ ſit letitię.p* 18.*A*

Aduentus Chriſti quantam in nobis diſpoſitionem requirat pag 43.*A*

*Aduentus Chriſti maxima nobis confert beneficia.p.*66

*Aduentus Chriſti fructus pag.*39[illegible].C

Amicis probatis ſe, ſuaque Deus committit. pag 510

Amor Dei *quantum a noſtro differat pa.*29.*B*

Amor Dei naturalem amorem vincere ſolet.pa. 766 C

Amoris Dei *effectus erga homines p* 39.C

Amor Dei in nos oſtenditur, in compaſſione tanta ut nobiſcum ſit fatigatus & tribulatus, p. 5[illegible]9

Amor Chriſti *in nos.p* 713.*& deinceps*

Amorem noſtrum Deus quęrit, & exigit, ut amori eius reſpondeamus p 7[illegible]2

Amor cratura amori Dei impedimento eſſe ſolet, pag 766

*Amor Dei in nos, quam ardens fuerit, ut nobiſcum unus fueri voluerit p.*6[illegible].*A*

Amor Dei in nobis ita ardens eſſe debet, ut nos cum Chriſto *uniat p.*63.C

*Amor Dei in nos ardentiſſimus.p.*71.*B.C*

*Amor noſter in Deum maximus eſſe deberet, poſtquam homo factus pro nobis eſt. pagin.*70. C & *ſeq.*

Amori. Dei in nos ſigna præcipua pag 80.*A.& deinceps*

Amor Dei in creatura unicum mundi beneficium & cauſa omnium bonorum.p. 114.C

*Amorem pręcipue oſtendit Deus ueniens in mundum p.*727

Amor hominem flectit in amati uoluntatem pag 215

*Amor Dei in hominem pluſquam in angelum pag.*7[illegible]3.*& deinceps.*

*Amor Dei in nos efficit ut a creaturis diligamur. pag.*327.

Amor coniugum pag 217.

*Anima Deo deſponſatur per gratiam pag.*223

Anima adultera efficitur per peccatum pag 224

Animæ excellentia, & pulchritudo ut eam malgnifacia .pag 3[illegible]2

Appetit unuſquiſque eſſe pluſquam eſt. pagina. 34.B.C

Appetitus, & eius paſſiones per Chriſti *gratiam domantur p* 509

*Aquila pullum qui ſub corde naſcitur unice dirigit.pag.*117.C

Auaritię ſummum malum pag 699.

*Auis cuiuſdam mirabilis natura pag.*47.*A.*

B

B*Aptiſmi inſtitutio, & eius uirtus.pagi* 204

cur Baptiſmus tam facile puerum in cœlum inducat pa 172

Beſtias & bruta terrę conſiderat Deus, ne puniat homines p 381

C

C*Aro præcipua mundi ſibi uſurpat pa.*4[illegible]8.C

C*eremoniæ. & cultus exterior neceſſarius eſt. Deoque debitus & ad quid ſeruiat p.*491

*ceremoniæ exteriores ſine interiori corde parum valent.pag.*492

[illegible] nine gradus.p.692.& 693
[illegible]ritate ordinata firma ſunt, inordinata à Deo auferri ſolent p.571.
Chriſti Domini multa præceſſere ſigna ut agnoſceretur p.79.A
Chriſti bona noſtra ſunt.p.147 & 167
Chriſti domini gratia miræ, & infinita. pag.199
Chriſti domini humilitas p.202.deinceps.
Chriſti domini fuga in Aegyptum noſtra eſt inſtructio p.130
Chriſti pro nobis tribulationes.pag.246
Chriſti regnum maximum, quod a Prophetis dictum fuit quodnam eſt.pag 263.quomodo hoc regnum maximum eſt.& paruum ibidem per totam concionem.
Chriſti domini labores pro nobis ingratis.pa.277
Chriſti paſſionis conſideratio,pa.304
Chriſti regnum duplex pa 684.& deinceps.
Chriſti regnum diuerſum ab alijs regnis.pa 670
Chriſti aduentu omnes mundantur.pagin.28.A
Chriſti merita infinita.790
Chriſti uia crux eſt,quam tenere debemus.p.433
Chriſti domini innocentia qua crucis ſcandalū tollitur p.587.& deinceps.
Chriſto domino offerenda erant omnia pretioſa mundi.697
ſine Chriſto mundus ſolus erat p.87 C
ſine Chriſto homo nihil eſt p.89.B
de Chriſto domino nihil certi eſt, niſi quod euangeliſtæ tradiderunt p.189
Chriſto gratiæ referendæ pro liberatione noſtra. pag.324
Chriſto gratias refert ſi tentatione ſuperatus non es p.358
Chriſto peccata non gratis remiſſa, ſed nobis pag. 635
Chriſto domino dulciſſimum colloquium paſſionis p.415
ad Chriſtum maxima fiducia accedendum, licet multa habeas peccata p.406
Chriſtum ſequi tenemur, etiam ad mortem.pag. 306
in Chriſtum. & eius euangelium perſecutio. pag. 144
Chriſtus dominus ſimilitudinem peccatis induit. pa.81.B
Chriſtus cur in præſepio voluit reclinari. pag.82. B & deinceps.
Chriſtus dominus finis eſt uniuerſi mundi.& primum quod Deus intendit, & cuius cauſa reliqua facta ſunt p.86
Chriſtus dominus veros labores a fidelibus tollit. pag 95 B
Chriſtus nobis exemplar eſt p.106
Chriſtus exemplo ſuo martyres roborauit.pagin. 107 B.C
Chriſtus dominus noluit adhuc puer ſub. Herode mori,ut virtutum excellentiam in ſeipſo oſtenderet ad uiuum p.126.B
Chriſtus dominus cur puer ab angelis appelletur. pag.128 A
Chriſtus dominus cur fugiens in Aegyptum ſe recepit p 131
Chriſtus lapis offenſionis,p.143
Chriſtus dicitur ſeruu. hominum p.168
Chriſtus caput hominum eſt.p.169
Chriſtus ſponſus noſter.p 170
Chriſtus ſolus Rex pag.182
Chriſtus rex deſiderandus p.184
Chriſtus quærendus a nobis p.185
Chriſtus maxima maieſtate eſt, dum eſt in matre pag.186
Chriſtus tempori ſubiectus.p. 90
Chriſtus eccleſia cauſa patrem, & matrem reliquit.pag.186.
Chriſtus vir dolorem efficitur, ut in doloribus nos ſolatium habeamus.p.195
Chriſtus quomodo gratia creſcere dicatur, & ſapientia pag.19[illegible]
Chriſtus agnus Dei dicitur.& qua de cauſa.pag. 205.& 206
Chriſtus leo improbis eſt.p 207.
Chriſtus ſponſus eccleſiæ p.207
Chriſtus præcipue operatur in ſacramentis. pag. 213.C
Chriſtus gratiā,& feruorē mundo attulit p.220
Chriſtus ad nos deſcendit quia nos ad eum aſcendere non poteramus.p.229
Chriſtus peregrinus nos docuit peregrinos eſſe.p. 794
Deſcenſu ſuo mirabilia Chriſtus operatus eſt,pa. 229
Chriſtus quaſi leproſus factus ut nos mundaret pag.134
Chriſtus plenam cœleſtium notitiam nobis tradidit p.253
Chriſtus multa nobis contulit bona, ſicut Adam mala.p.322
chriſtus nos eripuit de poteſtate Sathanæ. pag. 322.& deinceps.
chriſtus tentari uoluit propter nos inſtruendos. pag.348
chriſtus armatura non eſt.pag.357.
chriſtus lux mundi.omnia terrena abijciens fecit ut eum homo imitaretur pa 558.
chriſtus mitē ſuſcipe.ne ſuſcipias iratū. pa 560.
chriſtus Dominus promiſit mortem ſe oppetiturum pag.570.

chriſti

Chriſti lachryma conſideratione digna p.575
Chriſtus vera nomina rebus indidit.pag.593
Chriſtus cur voluit tanta pati,cum minimum ſatis eſſet p 650
Chriſtus rex.p.669
Chriſtus arbor eſt p.671
Chriſti anima uere deſcendit ad inferos. p.775.C
Chriſtus iudex,& cur.p 7.C.& 8 A
Chriſtus quare tanta cum poteſtate veniet iudicare p 8.B
Chriſtus quare tam iratus apparebit in iudicio. pag 8.C
Chriſtus non ſanat niſi eos qui ſe cognoſcunt. pag. 18.C
Chriſtus venit vt nos ditet,& ſanet.p.18.B.C.& deinceps.
Chriſtus quare vili pretio ſit venditus pagi 19.C
Chriſtus per opera cognitus p.15.& 16
Chriſtus dominus quantam corporis gloriam pro nobis reliquerit dum in mundo fuit conuerſatus p.4 0.C & deinceps.
Chriſtus dominus cur montibus delectatur. pagi. 412.C
Chriſtum licet dilectū, pater crucifigi vult p.419
Chriſtus a nobis audiendum p.420
Chriſtus dominus eſt principium.p.430
Chriſtus fideliſſimus homini amicus p. 382
Chriſtus dominus fons verus.p 611
Chriſtus refugium peccatorum p.628
Chriſtus humilia de ſe prophetata impleuit abūdanter excelſa vero ad mixta humilitate. pag. 667.C
Chriſtus rex eſt, & cuius regni rex. pagi 682.& deinceps.
Chriſtus benedictus,quia nobis bornoū cā p 686
Chriſtus in cruce violenta ſagitta eſt p.706
Chriſtus viam nobis in cœlum peruit.p.718
Chriſtiani fideles verbis non facto,& moribus pa 717
Chriſtianorum quidam Chriſtum ſequuntur, quidam vero præcedunt p.307
Chriſtiani nomina laborem, & ſudorem oſtendunt p.276
Ciborum apparatus vitandus.p.450
claudi qui dicantur p 27.C
de columba inqua ſpiritus ſanctus deſcendit, vide multa p.210.& deinceps.
conſortium malorum fugiendum p 22.C.& 23.a
conſideratio cœleſtium neceſſaria eſt.pa.524
conſolationis terrena mala p.525.& deinceps.
confeſſio neceſſaria peccatori p.470
confeſſarios adire malos,quam malum ſit pa. 31. B & 32.A.B
concionator qualis eſſe debeat p.; 8.A
cor durum in aliquo peccato p 291.& deinceps.
cor noſtrum in Dei habitaculum præparandum aſſidua meditatione tanti hoſpitis ſordium veterum emundatione,& charitatis nitore. p. 65 &c.
cor ſolius Dei domicilium,& ſedes.p 67.A
correctio fraterna optima eſt.p.706
creatura ad creatorem notanda differentia pagi. 31.C.
creatura ſunt Dei voces p.36.A
curioſitas vitanda p. 22.A
crux torcular eſt.p.462
crux via in cœlum licet natura noſtra aduerſa. p. 433
crux & paſſio precioſiſſimus ornatus eſt oculis Dei & Angelorum p.434.& deinceps.
crux litera eſt inuoluta, qua vulgo dicitur ciſra. p.437

D

DAmnati quanto tempore obliuiſcantur priorum delectationum p. 56
Quam firmiter clauſi manebunt in inferno damnati p 16 A
Dauid mirabilis quia plura peccata vicit.p.637 C.& deinceps,
Debita tria iuſti,& peccatoris. pagin. 624. C. & deinceps
Delectatio cœleſtis potior terrena.p.523
Delectationis terrena mala p 525
Delectationis terrenæ periculum,p.525.C
Delectationes in via vitiorum non in Dei via eſſe dæmon perſuadere curat p 528
Delectatio maxima in virtute eſt.pagina 528. & deinceps.
Delitioſa vita cauenda.p.350
Delitioſa vita, & diuitia paruipendenda. pagina 109.C
Dæmonis inuidia,qui nec minima bona nobis concedere velles p.365
Dæmon ab anima non egreditur, niſi vi pellatur. p.469.C
Dæmones vniti ſunt inter ſe,vt nos pdant p.472
à Dæmone in anima poſſideri quam malum ſit.p. 391.C.396.A
Dæmonis aſtutia pa 47.A
Deſperare non debet maximus peccator.p.406. & 407
Deus non plus a nobis petit,quam reddere valeamus.p. 36 C
Deus maxime offenditur,cū quis fratres ad peccatum inducit p.131 B
Deus noſter factus eſt incarnatione,& omnia quę Chriſti ſunt noſtra reputare debemus p.167 & deinceps.

Digitized by Google

Deus tripliciter amittitur, mortali peccato, veniali, ſine vllo peccato. p. 96
Deus prius non diligit, quam diligatur a nobis. p. 279
Deus importune nos inſequitur p 279
Deus eſt merces eſt beatis, aqualis, & inaqualis. p. 80
Deus non mutatur ſed nos. p. 382. C
Deus ab anima non egreditur, niſi pellatur. pagi. 469. C
Deus fatigatur dum pluries ad nos venit, nos rogat, nos vero ei non aſſentimur. p. 520
Deus obſequia noſtra petit, non ſibi, ſed vt nobis reddat eorum pramium p. 521
Deus cur tot creauet creaturas p. 19. C
Deus vndique perfectus eſt, & pracipue amorem oſtendit veniens in mundum p 727. per totam concionem.
Deus quam miro ordine exequatur, qua homines impedire conantur pag 32. C
Deus nobis talis eſt quale nos ei praſtiterimus pa. 792
Deus cur potius pater miſericordia, quam iudicij dicatur p. 386. B
Deus cum vidit hominem iuſte agentem, vel iniuſte, bona, vel infert p. 532. mala
Deus fidelis homini amicus. p. 582
Deus ſolus animam ſatiat, ac perficit. p 603
Deus his cõtetus eſt, que ei dare poſſumus. p. 703
Dei volunta quam efficax ſit pag 3 . C
Dei qua ſint propria opera quibus dignoſci poteſt. p 24 C
Dei deſiderium ſalutis, & conuerſionis noſtra pa. 521
Dei in ſuos ſumma beneuolentia. p. 383
Dei proprium eſt ſe diffundere quo contra homo, qui ſibi cuncta vult retinere. p. 154
Dei noſtri bonita & miſericordia quanta ſit. pa. 240 & deinceps.
Longe alienum eſt à Deo quoslibet punire p. 386. & infra.
Deo noſtro genufleclen dum eſt p. 149
Deum nominare creatura non poteſt pag 16
Deum ad nos venire, nos quoque rogare, ingens beneficium eſt.
Ad Deum in omni neceſſitate confugiendum eſt. p 15 B. 592. infra
Deu homini loqui maxima dignatio fuit. pa. 431
Detractor mihi tua dicit, tibi mea p. 495
Derelictio Dei qua iuſtum permittit tentari, & affligi, nec ei adeſt conſolans eum pag. 247
Deuotationi feruor aliquando amittitur p. 157. & deinceps.
Diabolus maximo proſequitur odio Chriſtum dominum p. 124. B. & infra.
Dicffiultas aliqua eſt in peccatoris curatione, ſed cito tranſit. & ſuauitas infunditur p 510. & deinceps.
In dilectione excellere debemus pagina 336. & deinceps.
Dilectio inimici p 339
Diligenti inimicum dimittuntur peccata. p 342
Dines dimidium recipit Euangelium p. 95. C
Diuitijs, & delitijs dæmon proximus eſt. pagina 108. C
Diuitia impedimenta ſunt gratiæ p. 453
Diuitia & paupertas laruæ ſunt theatrales pagi. 454
Diuitias congregare malum eſt. p. 455
Diuites dæmon imperit p. 485
Diuinationis genus per baculos. p. 109
Diue humano iudicio fælix, non diuino p 444
Diues difficile iuſtificatur. p. 447
Diues rapit qua pauperis ſunt. p. 452
Doctor, vide verbo magiſter.
Doctrina cuiq; ſtatui conueniens detur p 536 & deinceps.
Doctrina Euangelij interius pretioſiſſima p. 190
Dulcedo ſpiritualis datur anima cum in Deum conuertitur pro gaudio carnali p. 222
Duritia cordis maximum malum. p. 421

E

Ecclesia Chriſto chariſſima. p. 178. C
Eccleſia nauis eſt magna, & parua p. 241
Eccleſia humilis eſt p 243. & 244
Eccleſia a Deo plantata ideo eam diligit. & fructus illius quarit p. 459
In Eccleſia eſſe maximum Dei beneficium eſt ſed ſatis hoc ad ſalutem non eſt, niſi opera bona praſtet p. 479. C
Eccleſia triplex ſtatus in Dei cognitione p. 60. B
Eccleſia feruor in tempore verſus, ignis in cinerem p. 3 8
Eleemoſyna & miſericordia ſolum preponitur in iudicio a Chriſto Domino, & qua ratione pag. 370
Eleemoſynæ multa bona promittuntur. p 484
Eleemoſynam faciens plus recipit, quam donet p. 505
Eleemoſyna auget bona etiam temporalia. p. 535. & deinceps.
Error Scribarum & Phariſæorum in lege p. 337
de Euchariſtia conuenien loquendi modus. 70 C & deinceps
Euchariſtia fermentũ eſt nos ad ſe trahens p 74
Euchariſtia ſuſcipienda, vt inimico ſuperemus. p. 199

Ad

Ad Euchariſtiam reuerenter accedendum.pagin. 333.C
Ad Euchariſtiam qua preparatione accedendum. *p.*537.C
In Euchariſtia precipuum nobis oſtendit amorem Chriſtus Dominus p 736 & 720.& 721
Exemplum memorabile cuiuſdam ſancti . pagina 395.C
*Externam rerum apparentiam mundus contemplatur.p.*264

F

FEbris peccatum ſignificat p 506
*Feruor Eccleſię tepuit.p.*318 *& deinceps.*
Feruor Eccleſia datus per Chriſtum.*pagi.* 220. & *deinceps.*
*Feſtiua Eccleſię myſteria non corporis delitijs , ſed mentis gaudijs celebranda.p.*61 .& *infra*
Feſtiuitates eccleſię, quantum differant ab alijs comedijs mundi p 43.C & 44.*A*
Feſtiuis diebus vitijs vacare quam malum ſit . p. 45.C.& *infra.*
Fides magna, & perſeuerans oĩa obtinet p 396
Fide perficitur operibus dignis ipſa fide.p 429
Fide imperfecta in peccatore p 429.& 430
Fides viua maxima operatur in corde. & pagina 634
Fides cur tot encomijs in ſcriptura celebretur.pag. 321
Fides quomodo dicatur hominem iuſtificare pagi. 321
*Fides magna , quę iuſtificat , & omnia impetrat quę ſit p.*324.C.*deinceps*
*Fides ab alijs amiſſa eſt,caueamus ne eam Dei iudicio iuſto amittamus p.*458
*Fides illuminat cæcando p.*559
*Vna fides veritas , ſatis eſt hominem ſanctificare ſi cordi imprimeretur viuo , & experientia hoc preſtare ſolet,pag.*238
*Filius Dei efficitur,qui diligit inimicum.p.*341
Filiorum educatio ſtudioſa p. 17
Fortitudo Chriſtiana ſuperat gentium fortitudinem p 02 *B*
*Fortitudo,& virilis animus in peccatore non eſt, p.*49
Fortitudinis duo actus aggredi inimicos , & pati, & qui preſtantior.p. 01 *B* C
*Funiculu amoris,& funiculus,qui flagellum eſt. pag.*546

G

*GEntium vocatio in Eccleſiam p.*117
Gloria caleſtis ſine labore, & pugna non datur p 99.C
*Gloria cœleſtis quanta ſit , quę obliuionem effi omnium priorum dolorum.p.*795
*Gloria cœleſtis nobis ſtatim parata conſolari nos debet in omni labore noſtro,p.*1 0
Gloriam preſenti ſęculo, & in futuro non quęrenda.pag 418
*Gloria & precipue eius ſedes ſeruatę ſunt patientibus & hoc titulo dandę ſunt p.*442
Gloria corporis Chriſti Domini maxima , & quibus rationibus id manifeſtum ſit.pag 778
Gloriam Dei ſibi arrogantes grauiſſimè puniuntur à Deo.p 336.C.& *infra.*
Gratia Dei mundus venit pagina 607.C.& *deinceps.*
*Gratia Dei quanta res ſit pag.*565 .& *deinceps.*
Gratia,& meritorum pretium ineſtimabile.pagin. 4 5
*Gratia Deo referenda pro acceptis donis.p.*408
Gratiarum actio Chriſto referenda pro noſtra redemptione pag 174
*Gratitudo homini. pp diuina munera.pagin.*255
*Gula perdit homines.p.*354

H

*HErculis memorabile exemplum p.*39.*A*
Homo nobiliſſimis debet ſemper cogitationibus eſſe.p. 6.& 17.B.C
*Homo viuus diuerſo viuitur iudicio , quam defunctus p.*417
Homo vilis res eſt,& infima.p 316
*Homo Deum imitari debet in operibus.p.*335
*Homo curat omnia ſua bona eſſe.p.*338
Homo ita debilis eſt,vt quod in eius manu eſt, perditum putetur p 352
*Homo a natura cęcus eſt.p.*553.C
Ad quantam dignitatem eleuauerit Deus *hominem p.*16.C.& *p.* 7.*A* B.C
Hominum quanta ſit ſtultitia , quia Deum *intra ſe habentes illum extra ſe quęrunt p.*35.C
Honor iuſtis ablatus reſtituendus eſt p 696
Humilitas Chriſti *domini , qua nos humiles eſſe docuit.p.*723
*Humilitas merita commendat.p.*308
Humilitas fidem ornat.p 328.C.& *deinceps.*
Humilitas conueniens peccatori p 3 2
Humilitas via noua aſcendendi a Chriſto *oſtēſa eſt.p* 303
*Humilitatis mirabilia.p.*328.&c.C
*Humiles quam parui ſe faciant p.*34.*A*

I

*IDola gentium.& eorum deſtructio.p.*153
*Ieiunium praclarum armorum genus contra tentationes p.*354

Ieiunium

Ieiunium quibus circunſtantijs ornandum, vt proficiat nobi .pag 381
Ieſus vere Saluator p.76 B
Ieſus nomen ſuper omne nomen, & quare p.159
Ieſus nomen innocandum pag.159
Ieſus nomen oſtendit Deum maxime noſtrum.pa. 170
imitari nos oportet iuſtos,& ſanctos viros pagin. 455 C
incarnatio mirabile Dei opus.pa.136.& 137.& deinceps.
incarnatio verbi diuini verbo humano inenarrabilis & ineffabilis.p 57.C
incarnationis,& Aduentus Chriſti deſiderium, quam in antiquis Patribus flagran .pa.58 & infra.& pag.58.& 69
Quam frequenti reuelatione & promiſſione incarnationis priſcos patres Deus conſolabatur. pa. 59
incarnatio eſt opus manuum Dei, cętera opera ſunt oris Dei.p 61.C
de incarnatione modi loquendi conuenientes.pa. 70.C & deinceps.
incarnatio ſummum Dei opus.p 136.C
incarnatio Chriſti ſummum Dei ſignum.p.77.& deinceps
incarnatio Chriſti lętitia eſt mundi,& eius perfectio ac conſumatio p.85
incarnatio facit quod Deus ſit hominum ſicut creatio facit,quod homines ſint Dei p.196
increment ũin vita ſpũali,vide verbo profectus.
increpationem ſuſcipere ſignum prædeſtinati eã non ſuſtinere reprobi.p.527
induratio peccati.p.584
inferni atrociſſima pœna in cauſa ſunt,vt nõ cito illuc Deus peccatorem trudat p.259
inferni tormenta grauiſſima obliuiſci faciunt priores delitias.p.796
in inferno coniungentur impij in ſupplicio qui ſocij fuere delictorum pag.261
inuidia impedimentum eſt diuinis donis.pa 43
infirmitate graui, & tribulatione curare Deus ſolet eos,qui Dei obliti ſunt p.572
innocentes cum ſint agni & milites cur a Chriſti paſtore & duce in mortis, periculo quaſi deſerantur p 133.A
innocentum martyrium an uere tale fuerit, & quomodo ſe habeat in comparatione ad martyrium aliorum Sanctorum p.134.B.C.
inimici dilectio prodigium eſt p 105.A
inimicus diligendus,& rationes ad id p.339.& deinceps.
Qui de inimico vltionem ſumit plus mali ſibi infert quam inimico.p.345
ioannes Euangeliſta filius V.medius inter naturalem & adoptiuum p.111.C
ioannes Euangeliſta Virgini Mariæ datur quaſi imago Chriſti domini.p.112.A
ioannes Euangeliſta ſupremus Eccleſiæ martyr. pag.113.A
ioannes Euangeliſta ſummus patriarcha,& primus prophetarum.ibidem B
ioannes Euangeliſta corpore.& anima eſt glorificatus.ibid.C.120 A.B.C
ioannis euangeliſtæ magna prærogatiua, quod nouerit ſe dilectum a Deo.p.115.A
ioannes Euangeliſta adeptus eſt nomen ipſius filij Dei.p.115 B
ioannes Euangeliſta plus diligebat Chriſtum.& diligebatur a Chriſto quam cęteri Apoſtoli. p. 115.C
in tribus oſtenditur Ioannem Euangeliſtam maxime dilectum a Chriſto domino pa 116.117. & 118
in triplici ſinu requieuit Chriſtus dominus quorũ vnus fuit ſinus Ioannis Euangeliſtæ. pagina 118 C
ioannes Euangeliſta triplici in thalamo requieuit p.119.B.& C
ioannes Euangeliſta mortuus eſt,& quid acciderit in eius morte p 122
ioannes Euangeliſta quare non ſit paſſus martyrum.p 12
ioannis Baptiſta cur dicatur vox p 37 A.B C
ioannis Baptiſtę moleſtia quanta fuerit pa.34,A
ioannes cur ter dixerit non ſum ego Chriſtus pag. 336
ioannes Baptiſta quanta fuerit firmitas.pa 33 A
ioannes quare inuitatus fuit ad dignitatem Meſſię.pa 31.B C
ioannis Baptiſtę multa mundus debet.p.202
ioannes quare interrogauit Chriſtum quis eſſet p. 20.C.B 21.& 22
ioannis vita manifeſtauit Chriſtum, ſed eius mors impulit Chriſtum, vt ſe manifeſtaret.pa. 21.A
Ad quod venerit Ioannes.p 20.A
ira Dei tremenda p.1.A.B
iratus homo crudelior beſtia pag.104
iudæ proditio & ingratitudo.pag.752
iudicium futurum eſt pag.1.2.3
iudicium vniuerſale futurum eſt,& quare.pa.4. & deinceps.
iudicium quantopere timendum. pagina 9.C. & deinceps.
in iudicij die infernus, purgatorium, & terra reddent animas.& corpora maxima cum commotione.pa 10.C

In die

Digitized by Google

In hic iud[illegible] omnia [illegible] ſtra [illegible] ſur gent [illegible] p.[illegible]6
Iudicij ſigna terribilia p.1[illegible].C
Omnes in iudicio ſua reſument corpora. pagin. 12.B
Quanta differentia erit inter corpora beatorum, & damnatorum ibidem.
Iudicij dies eſt initium omnium bonorum iuſti, & malorum peccatoris. & ideo hic dies perpetua memoria conſeruabitur p.36 C
Quanta conſideratione ſit dignum diem iudicij eſſe omnium temporum terminum p.13 A
In iudicio quomodo trement omnes pa.3 B
Iudicium finale futurum omnis homo audire debet.p.360.D
De iudicio terribilibus verbis prophetę loquuntur. p.361
Iudicium timendum maxime, licet ſigna non ſimus viſuri p.364
In iudicio videbis peccata, & eorum deformitatem p.365
cur iudicet Deus hominem? p 360
Iudices ſolent pauperes vexare. & non diuites p. 562
Iuſto ſit beneſit euertit Deus mundum pa.74.A
Iuſti firmita[illegible] ac ſtabilitas p 233
Iuſti cur perſecutione patiantur? p.131.A
Iuſtorum varii ſucceſſus iam proſperi, iam aduerſi.p 141
iuſti colligantur quaſi faſciculus florum. pagin. 261
iuſti gloria ab iuſtus peccatoris a foris p.265
iuſtus fermentum ſit aliis p.271 C
iuſtus breui oratione fuſa obtinet pag.580
iuſtis certum eſt diuinum auxilium intribulatione p.579
Iuſtorum opera cœlum aſcendentia, oſtendunt illuc eos properare p 605
iuſtorum peccata, an reuelanda ſint in iudicio nec ne? pag.66
iuſtorum bona opera manifeſtanda ſunt in iudicio p.7 B.
iuſti inter tribulationes conſolatio p.4[illegible]4
iuſtus de terra eſt, ſed non de hoc mundo. pagin. 428
iuſtus nomen habet in cælo.pag.448
iuſtus licet pauper.ſed derelictus non eſt. pagina. 450
cur iuſti pauperes ſint, p.451.B
iuſtus filius lucis eſt, ſicut peccator tenebrarum. p 5[illegible]2
iuſti debitum pag.625
propter Iuſtos mundum non euertit Deus. pagin. 656

L

Acryma pro peccati dulces ſunt.p 131
Lachrymę fundendę peccatori ſunt pa.629. & deinceps.
Lachrymę Chriſti mirandę.p 575. & deinceps.
Laquei multi nobis ſunt.p 499. & 500
Leproſi qui dicantur p 27.C
Lex Dei ſpes eſt cuſtodientibus eos.p 460
Liber Dei quis ſit p.14.A
Loca ſignanda, in quibus a Deo recepiſti beneficia p 518
Locum ſignat Deus in quo peccas in eum, qui & contra te clamabit p 518

M

Magiſter, & princeps malus difficile conuertitur.p 471
Maria benedicta p.142.C
Maria ſumme ornata eſt dum filium tenebat. pag.187
Maria mater miſericordię facta nobis eſt, mala ſuſtinens p.195
Maria virgo optimum Dei domi cilium per aliud ſimile olim prefiguratum.pa.56.B
Maria ſimilis aurora quando potiſſimum, & quare, ibid.
Maria virgo a Ieſu ſanctiſſimo ſeparari non poteſt.p.129.B.C
Marię opera conſumata.pag.192
Maria virginitas.p 74 B.C & deinceps.
Marię Chriſtus reſurgens primo apparuit, & cum ea dulciſſima colloquia habuit.p.782. & deinceps.
Marię immunitas p.75.B
Marię exultatio in natiuitate Chriſti. pagina. 75.C
Marię amor in Chriſtum dominum maximus, & ex quibus oritur fontibus.pagin.764. & deinceps.
Marię nos immenſa charitas. pag.83.B. & deinceps
Marię fœlicitas dum Chriſto patiebatur, & dolor eum eum amiſit p.194
Marię dolor in Chriſti paſſione. p 743 & deinc.
Marię Magdalenæ vnctio quid habuerit ſingulare propter quod voluit Deus vniuerſo in mũdo prędicari p.689
Maria Magdalena merito hęderę ſimilis dicitur, p 695
martyrum eximius actus fortunis, pagina. 100. & 110

Digitized by Google

Martyrium, tanquam rem mirabilem Deus intuetur, & conſiderat p.103.B.C
Martyres quare prope mortem grandia aliqua a Deo petierint.p 21.C
Mater filiorum zebedai tota erat mater pa.438
Matrimonium ſanſtum eſt, & alia plura de eo. p.215.& deinceps.
Meditatio pia Deum alligat p.633
Meritum in hac vita dum taxat eſt, p.557
Miniſter, uide verbo ſeruus.
Mirabilis Chriſtus dominus & eius incarnatio.p. 137.& per multas ſequentes.
Mirabilis vita fidelis eſſe debeat, pagina 140. & deinceps.
Mirabiliora ſunt miracula circa animas, quam circa corpora pag.27 B C
Miraculum eſt maius illuminare mẽtem, quam oculo .p 27.A
Miracula quæ Chriſtus fecit coram diſcipulis Ioannis hæc ſpiritualiter facit ſemper. pagina. 27.A.B
Miſericors a malis proprijs liberatur, quia aliena propria reputat p.371
Miſericordia Dei *in omnes homines pa* 129.B.C
Miſericordia mouetur Deus *ne puniat peccatorem p 259*
Miſericordie Dei *in peccatores tanta eſt, ut de ea quidam obmurmurent pag 282.& 384.C*
Miſericordia Dei *in uo eum clamare facit pagi.* 294.C
Peccanti Adamo Deus *iraſcitur, & miſeretur minatur pœnam & promittit ueniam pag.59 B.& deinceps.*
Miſericordia Dei magna in eos, qui tribulantur, Quia peccare noluerunt in Deum *pagin.535*
Miſericordia Dei *in quo maxime reluceat. pagi. 23.B*
Maior a Deo *impenditur miſericordia, ubi maior eſt miſeria p 405.C*
Miſericordia Dei *maxima noſtra uero parua.p. 666*
Miſericordia Dei *ſumma in* Chriſti *paſſione.pag. 676.C*
Miſericordiæ opera in iudicio ſolum proponuntur pag 370
Mors a Chriſto *domino facilis eſt reddita p 733.*
Mors peccatum ſignificat.p. 364 & deinceps.
Mors etiam diuites impetit.p.571
Mortis memoria peccatorem conuertit.p.314
Mortis memoria ubique nobis proponitur. pagin. 314
Mortis hora iuſtorum eſt, non impiorum pagina. 731
Mundus euertit nomina.& titulos rerum.pagin. 592.C.& deinceps.
Mundi vanitas & inſtabilitas.pa.681
Mundi vanitatibus plura damus, quam Deo p. 536.B
Mundi & eorum, quæ in ipſo ſunt uanitas pagi. 445
His, quæ mundi ſunt, parce utendum, ne pereamus .pag 43
Muſica quare mouet, & delectat hominem pag. 36.C

N

N*Atiuitas* Chriſti *letitia eſt mundi, & eius perfectio pa 85*
In Natali Chriſti *angeli lætantur. pagina. 91.A*
In Natali Chriſti *lætantur patres in limbo detenti ibidem.*
In Natali *ſuo* Chriſtus *gaudet.pa 92.C*
In Natali Chriſti *Maria lætatur pa.93.C*
In Natali Chriſti *paſtores lætantur.pag.95.B*
In Chriſti Natali *omnes homines læt ri debent. pa 96*
De *Natiuitate* Chriſti *loquendi modus conueniens pa.70.& deinceps.*
Sedula præparatione, & ſumma deuotione excipiendus eſt Chriſtus *aduenien*s*, ne nobis in effectus non naſcatur terrenis delitijs deditis. p.60.C.& deinceps.*

O

O*Bduratio peccati p.184.& 489*
Obedientia maxime commendatur in Ioſeph p 133.C
Obedientia omnium creaturarum Deo *noſtre et hominis inobedientia p 250*
Occaſiones peccatorum relinquendæ pagin. 391.
Occaſiones peccatorum relinquendæ. pagin.391 et deinceps.
In operibus noſtris non tam ſubſtantiam Deus *attendit, quam charitatem, & deuotionem. pag 591*
Orandum præcipue, ut æterna nobis dentur pag. 308.C
Orandum ad Deum *inſtanter, & clamandum. 394*
Oratio ante concionem habenda eſt.pag 286
Oratio diligentis inimicum omnia impetrat pa. 343
Oratio hominem transfigurat pa.414
oratio qua peccati venia petitur Deo *gratiſſima eſt. & quam audit potius, & prius quam aliam. et quibus de cauſis id fiat. pagin. 643.et deinceps.*

in ora

Digitized by Google

In oratione temporalia ſub conditione petenda ſunt ſpiritualia ſimpliciter. pagin.578.C.& deinceps
Oratorium Naamam conficere voluit pagin.789
Ornatus vanus mulierum oſtendit eas ad mundum pertinere pag.633
Otioſi in Dei uinea qui dicantur, & qui in vanum receperunt ſuam animam pag.278

P

PArabola Euangelij plures.p 252.C
Parentes nimium filios diligunt, ita vt pro eis in peccata incidant pag.438
Parentes non ſolum filiorum curam gerant, ſed & aliorum pa 438
Paſſio Chriſti domini exceſſus eſt undique conſiderata p.4 6
cum paſſio Chriſti recolitur, & in memoria habetur. beneficia maxima conferuntur. pa.437
Paſſio Chriſti glorioſiſſima pag 587
Paſſio Chriſti efficaciſſima medicina peccatori.pa. 588
Paſſio Chriſti acerbiſſima fuit & qua ratione.pa. 650
Paſſio Chriſti celebratur, & recolitur, ut caueamus iterum Chriſtum crucifigere.p.661
Paſſio Chriſti cauſa eſt vera lætitiæ hominibus.p. 662.
Paſſio Chriſti incredibilis humane iudicio .pag. 675
Paſſio Chriſti, & illius memoria uniuerſale nobis remedium eſt ad omnia mala temporalia, ad omnem pellendam tentationem, & peccatum p 299 & deinceps.
Paſſio Chriſti oſtendit peccati malum,p 301
Paſſio Chriſti immenſi ſignum amoris in nos. pa. 175
Paſſionis Chriſti fructus maximus.pag.663
ſentētia Paſſionis Chriſti iuſta & iniuſta p 649
Paſſionem ſuam Chriſtus matri prædixit . pagin. 743
Paſſionem Chriſti aliter iuſti, aliter peccatores intelligunt .p.304
de Paſſione ſua ſæpe Chriſtus dominus loquitur. & quibus de cauſis.p.298.C
in Paſſione Chriſti dolendum nobis eſt omnibus nominibus.p.793
in paſſione ſua mirabilem oſtendit amorem Chriſtus dominus.p.721
in Paſſionem lætus procedit, quia eam deſiderabat plurimum.p.665
Paſſione ſua exemplar omnium uirtutum nobis Chriſtus propoſuit.p.652
Paſſione præuiſa delectabatur Deus noſter pagin. 597
Paſſus multa Chriſtus eſt, ut immenſum oſtendat amorem, & nos in ſuam trahat dilectionem p.650 & deinceps
Paſſiones inordinatæ maximum dolorem iuſto præſtant.p.56. B C
Paſſiones contrariæ peccatorem vexant pa 508
Pati pro Chriſto, & eius calicem bibere nos oportet ſi ei fideles haberi volumus p.440
Pati præcipuus eſt actus fortitudinis pag. 501
Patiendi tribulatione ſufficiens cauſa eſt gloria Dei & Chriſti imitatio p. 56 C. 57.A
Cur iuſti perſecutionem patiantur pag.133 A
Patientiæ exempla nobis relinquere Deus voluit pag.45
Pauper infœlix iudicio mundi p.444
Pauper integrum recipit Euangelium. pa.95.C
Pauperes opprimuntur a iudicibus non diuites, & principes viri p 562
Paupertas multis utilis eſt p.451
Vbi pax non eſt interitus imminet pag.473
Peccator in iudicio obmuteſcet p 14.B C
Peccator deterius poſſidetur a dæmone quam energumenus.p 395
Peccator ſanari non vult & propter quid.p.400
Peccator de terra eſt & de hoc mundo.p.428
Peccatorum gaudia infaliciter terminantur pag. 795
Peccator infidelis eſt, nec curat bonum nomen.p. 439
Peccator nomen habet in terra p.448
Peccator cæcus eſt.p 552 & deinceps.
Peccator gratiæ reſtitutus memoretur priſtini ſtatus p 571
Peccator cum non omnino conuertitur anxietate non premitur . ſi uero ex toto corde ad Deum reddit, anxius eſt pa.521
Peccator in extrema neceſſitate eſt p 644
Peccator accedat tempore opportuno, aliquando enim locus non erit. ſed duriter tractabitur.p. 648. C
Peccator conſilia init, quibus Deum pellit, & paſſiones inordinatas conſulit p.658
ne Peccator ſoluatur, curat dæmon.p.668
peccator peccata dimittat . cum uideat alios peccatores id præſtare p 672
peccator iumentum ligatum eſt pa.678. & deinceps
peccator dæmonem ſibi in regem ſumit.pa 684
Peccator demens eſt . qui in peccato manet cum alij conuertuntur peccatores p 719
peccator leproſus quid facere debeat p 236
peccator a dæmonio poſſidetur p 467

Peccator ingentium criminum facile veniam cõſequitur, & quare p. 172
Peccator publice peccat, nec erubeſcit. pa. 270. C
Peccator deſperare non debet de maxima aſſequenda gratia pa. 283
Peccator extra viam eſt Dei. p. 306.
Peccator ſeparandus ab hominibus eſt. pag. 306
Peccator ſedet in hoc mundo pa. 306
Peccator deuoratus a dæmone eſt. pag 353
Peccator lętatur, & gaudet, Deus uero in illum ſententiam profert. p. 378. B
Peccator in ſe ipſum ſententiam profert. pag. 456
Peccator vexatur a dæmone p. 467
Peccator mutus eſt p. 468
Peccator voluntate ſua, nunc dęmonis ſeruus eſt. p. 477
Peccatoris mutatio cum conuertitur pag. 232 C
Peccatoris debitum ſummum. p. 625
Peccatoris anxietas cum omnino peccata relinquit p 620. C
Peccatoris renouatio & conuerſio igne fit pa. 618
Peccatoris indurati frigiditas, nec ullus timor. p. 618
circa peccatoris cor Deus perambulat p 616
Peccatoris mutatio cum conuertitur in Deum. pag. 561
Peccatoris inter delitias afflictio. p. 414
Peccatoris pœna propria confuſio. pag. 5
Peccatoris in peccando temeritas, ac libertas. pag. 3. C
Quibus de cauſis Deus peccatores tandiu ſuſtinea, & tolerct p 256 & deincep.
Peccatoris ſtultitia maxima p 2. A. B. C
Peccatoris vana ſecuritas ibidem.
Peccatoris timor magnus. p. 2. C
Peccatores calix manet facibus plenus, & terribilis. p. 440. C
a Peccatore recedit Deus. p. 490
in Peccatorem dormientem uenenoſa animalia intrant. p. 630.
Peccatores aliquos Deus erigit. in momento eos perficiens alios vero paulatim p. 635
Peccatorum plura conſilia peruerſa p. 660
Peccatores coniunguntur, & copulantur in malum. p. 654
Peccatores Deus ſuſtinet propter electos pag 656
in Peccatores plura Dei teſtimonia ſunt. pag. 237
Peccatori cauendum ne nimium peccet. pag. 257
Peccatores turbantur, quia Deus fugit ab eis p. 121 BC
Peccatori nunc Deus pace offert pa. 273
Peccatorem admonet Deus. prius quam puniat. [illegible]
In Peccatore [illegible] Dei [illegible].
383. & deinceps.
Peccatori gratis peccata remittuntur, non Chriſto pag 635
Peccatorem maximum libenter ſuſcipit Chriſtus pag 478
Peccatrix anima ſponſa Dei, & filia, operibus ſcilicet bonis priuatur. p. 575
Peccatum conſuetudinis maxime timendum, & cauendum. p. 398
Peccatum duas habet facies, culpæ. & delectationis. pa. 404
Peccatum exceſſus eſt, ideo Chriſti paſſio exceſſit. pa. 417
Peccatum febris eſt p 506
Peccatum mors eſt, pa 574. & deinceps
Peccatum tantum eſt malum, ut mirum ſit quod peccare poſſumus. p. 585
Peccatum nihil in ſe boni aut delectationis habet pag. 586
Peccatum ſumme fugiendum, non pœna pa. 590
Peccatum obduratum ſummum malum pa. 613
Odium Dei maximum in peccatum p 645
Peccatum ſolum inficit hominem pag. 603
Peccatum ſummum eſt malum. pag. 361. & 227
Peccatum hominem expoliauit bonis, & infimũ fecit. p. 317
Peccatum maximum malum, & quod Deus infinite odio proſequitur, cuius ira maxime nobis timenda ſi in peccato fuerimus pa. 301
Peccatum adulterium maximum eſt pa. 224
Peccatum brutum facit, & hominem deturpat, pa. 91. B
Peccatum dæmonis fuit in inuidia, dignitatis humanæ in Chriſto p. 57. B
Peccatum lepra eſt. p 234
ne Peccati fœtidas Adamum in deſperationẽ traheret, illico Deus antidotum reuelauit p. 56
in Peccati ſupplicium peccata Deus permittit. pa. 258
Peccati macula pag. 227
Peccati uenia facili. pag. 231. & 232
Peccati aliqua ſunt in quę clamandũ eſt p. 292
Peccati & peccatoris pondus maximum eſt p. 310
Peccati maximum malum ex Chriſti pſſione colligitur. p. 677
Peccati duplex malum & duplex pœna. pa. 740
cum peccati uenia petitur, optima, & Deo gratiſſima oratio offertur p. 643
Peccati veniam ſola Magdalena petijt. pag. 642
Peccati magnitudo laudabile facit eum qui peccatum ſuperat. et uirtuti amplectitur p. 637
Peccati ſumma miſeria & caſus animę deplorandus cum à gratię ſtatu in peccatum labi[illegible] pa. [illegible]

Peccato

à Peccato ſtatim recedendum p.627
Peccatorum multitudo quaſi fluuius innundans. p 611
Peccati ſummum malum, ac maxime timendum vt ex Chriſti paſſione colligitur. pag 589
Peccati ingens malum, quod Deum turba p.581
in Peccato mori extremum malum pa.420.C. & deinceps.
a Peccato recedendum etiam ſi difficile & laborioſum ſit. p.407
a Peccato nobis ceſſandum eſt p.407
de Peccato dolendum, & pro eo ſatisfaciendum. p. 405
qui peccator conſuetudinis tenetur, vt ſanetur, oportet anima ſua ſaluti vacet diligenter, nec alijs occupari p.402
Peccati ſummum facinus. p. 2.A B.C
Peccare nimium peſſimum eſt p.617
Peccare in Quadrageſima ſignum eſt reprobi. pag. 211
Perfectio curanda in operibus noſtris.p 336
Perfectionis opera quærenda in omni ſtatu pagina 413
Perfectionis deſideria implenda etiam renuentib. parentibus. p.193
Perfecti viri pax, & tranquillitas p.248
Perſecutio iuſtorum Deo deteſtanda p.495
Perſeuerantia in oratione p.394
Perſeuerare in iuſtitia, & ſanctitate p 210
Perſeuerandum in bono acriter pag 308
Piſcis cuiuſdam induſtria optima. p.391.C
Pœnam nos fugimus, non culpam Chriſtus contra p.190
Pœnitentia homini conceſſa oſtendit præcipuum in homines amorem Dei p 734
Pœnitentia in mortem non differenda p.711
Pœnitentia primum peragenda eſt peccatori. pa. 530.C
Pœnitentia torcular eſt p. 472
Pœnitentia in morte pauci inueniunt p.284
Præceptum Dei ſumma eſt ratio, vt aliquid fiat. p. 339
Prædeſtinatus licet in peccato aliquid boni præſe fert p.363
Principes viri debitis onerātur, & indigent, quod illis cedit in malum. p 669
Princeps præcedere debet populum in bonis pagin. 471.C
Proficere in Dei uia, & in gratia pag.146. C. & deinceps.
Prouidentia diuina optima diſpoſitio hic latent in iudicio manifeſtabitur p.4 B
Puerorum ſtudioſa educatio. p. 191
Puerorum mala educatio p.191

R

Redemptio humani generis victoria appellatur p 475
Redemptionis opus præſtat creationem. pagina 31.A
Regis deſiderium hominibus ineſt pag 669
Regni cœlorum nomen uſque ad Chriſtum non fuit. p 253
Relinquenda omnia ſunt Dei cauſa pag.411.C. & deinceps
Reliquiæ venerandæ p.486
Remedium quærere non in Deo, ſed in peccato, & in creaturis primum p.392 & deinceps.
Reprobus etiam cum in gratia eſt, malum præſefert p.363
Reſponſio bona quæ ſit. p.25 A
Reſurrectio Chriſti pignus eſt reſurrectionis noſtræ p.785

S

Salus animæ perfecta aliquando datur à Deo aliquando vero imperfecta. p 513
Salus vni reſtituta alios mouere debet, vt eam quærant vbi prior eam inuenit p.515
Sancti exemplo & verbo animum nobis adijciunt p 99.A
vt Seruus ſit tibi pretioſus, eſto ei benignus pa. 3 6 C
Seruus Dei eſto manifeſte & publice. p.501
Seruus Dei quanto in honore habendus p.498
Signa data ſanctis, & peccatoribus negata quia ei non proficiebant pag.378
Sinagogæ reprobatio pag.277
Sitis Dei, & creaturæ diuerſa. p 601
Spes maxima nobis habenda eſt in Deo noſtro pag.238
Spes in Deum firma mirabilia operatur p.48 . C
Speramus peccati veniam à Deo non remedium in neceſſitate. p.538
Sperare Dei miſericordiam diſcat homo ex acceptis miſericordijs. pag.533
Spiritus diuinus nos regit, & ducit per viam rectam pag.349
Superbia elongat à Deo p 329. & deinceps.
Superbia impedimentum obijcit diuinis donis, p 486
Superbi quanti ſe faciant p 346
Superbi eum tantum honorem ſibi reputant, quē ab alijs furripiunt p.35 A
Supplicium quod ſumitur de aliquo in bonum eius, & in correctionem optimum eſt quod vero in damnationem malum eſt p. 65 C
Surdi qui dicantur p.28.B

Templum

T

Templum Dei turris eſt.p 463 C
Templum propriu m Dei homo eſt.p.615
Templi reuerentia pag 543
Temporis iactura maxima eſt p.47.B
Tempus quare redimendum dicatur p 48.B
Tentatio iuſtos probat, & perficit peccatores perdit.pag.245
Tentatio non ſentitur ab his, qui ſe carni dedeerunt.pag.351
Diuerſus exitus tentationis iuſtis, & iniuſtis. pag.249.C
in Tentatione quidam a Deo recedunt, quodam vero ad Deum accedunt p 249
Contra tentationes arma nobis neceſſaria ſunt. pag.252
Tentat Deus, tentat dœmon, & caro, ſed aliter. pag 532
Tepor Eccleſiæ nunc pag.221
Teſtimonia Dei quæ ſunt.p.26.B
Timere Dei minas optimum.p.380.C
Timor ſpes ſit coniunctus.p.284 C
Timor Dei recedere facit a malo p.707
Traditiones contra Dei legem.p.497
Tribulatio nobis ſubeunda, vt in gloriam veniamus p 99
Tribulatio timenda, & perhorreſcenda non eſt, pag.520
Cur ſuos Tribulare Deus uoluerit.pag.79.C
Tribulatio, & paſſio via in cœlum p 412
Tribulatio miram operatur fiduciam p 20 A
Tribulationis hora noſtra eſt.pag.717
in Tribulatione patiens eſto.p.709
Tribulationes maximæ peccatoribus ſeruata pag 440
in Tribulatione certius auxilium promittitur iuſto.quam peccatori pag 416
Tribulatione quæ nos perdere videtur, nos ſæpe Deus curat, & nobis medetur p 560
Tribulationes immittit Deus propter peccata, & in gloriam Dei p 556
in Tribulatione, vt leuemur, Chriſtus dominus paſſus eſt.p.312 C
in Tribulationes virtus apparet.p 272
Tribulatione patiendi ſufficiens cauſa eſt gloria Dei, vel, Chriſti domini imitatio.p. 37 A
in Tribulatione fidem ſeruare Deo maximi meriti apud ipſum.p. 10 B.C
in Tribulatione iuſtus rutilat peccator perit, pa. 104.C
Tribulationum iuſti fœliciſſimus exitus.p.795
in Tribulatione patientia miraculum grande.pa. 104.E.C
Tribulat Deus ſuos & qua de cauſa.p.578
Triſtitia in ſapientem an cadere poſſit.p 576
Triſtitia Chriſti in paſſione ſua ex quibus orta fuit pag.745

V

Verbum Dei, dicitur regnum Dei p.268
Verbum Dei in corde reponendum p 269
Verbum Dei quaſi Deus loqueretur, accipiendum pag 298
Verbum Dei conſeruat eccleſiam, velut ſemen. pag.286
Verbum Dei contemnere extremum malum.pag. 290
Verbum Dei obliuiſci malum eſt p.290
Verbum Dei non audire extremum malum pag. 296.C
Verbum Dei audire ſignum prædeſtinati.p 594
Verbum Dei lignum eſt vitæ, conferens vitam æternam.p 596 C
Verbo Dei obſtant nimia occupatio in terrenis, diuitiæ & voluptates p 293
Veritas fortiſſima omnium p 592
Veſti pretioſa non conuenit fidelibus.p.449
Via hominis duplex ſed vna ſectanda pa 38.C. 39.A.B C
Via quæ ducit ad perditionem quare ſit lata. pag 35.C
Via & ſemita differunt, & in quo p 41.C
Via antiqua eccleſiæ nobis tenenda ſunt. pagina 320.B
Virginitas præcipua eſt, & matrimonio dignior. pag.215
Vir ſapiens qualiter olim depingebatur p.38.A
Virtus manifeſte & publice ſectanda p.270.C
à Virtutis detractoribus fugit virtus.p.133.A
Virtutis donum intrare, opere eam proficienda. pag.181
Virtutis viam aſperam & inſuauem eſſe dæmon ſuadere homini curat p.528
Virtutis via plena delectatione. pagina 528. & deinceps.
Vita hominis & omnia mundi quam vana ſunt p.36 A.B.C
Vita hominis comparatur carboni ibidem.B
Vitiorum viam delitijs plenam dœmon dicit pa. 528
Vnio Hypoſtatica eſt ſummum Dei opus p.166
Vocationi diuinæ cito reſpondet p.555

Z

De Zelo Dei in nos, & de Zelo noſtro in his, quæ ad Deum pertinent.pag. 539 & deinceps.

FINIS.

Digitized by Google

CONCIONVM IOANNIS OSORII SOCIETATIS IESV.

A Dominica prima Aduentus, vſque ad Reſurrectionem.

Tomus Primus.

DOMINICA PRIMA ADVENTVS.

Thema. Erunt ſigna in Sole, &c. Luc. 21.

Horrẽdum, ac formidandũ diuini iudicij uerbum eſt, ꝙ oẽs ſancti uehementer pertimuerunt. Audi Pſal.
B Quis nouit ptãtem irę tuę, & præ timore ſuo iram tuam dinumerare? Duo oſtendit difficilia. Primũ noſſe ptãtẽ diuinæ iræ, qui nouit, q̃tus ſit De⁹, ille nouit iuſtitiam, & irã eius. Scdm, qs enarrabit hanc iram præ timore? Quis .n. conſiderans hanc iram meruiſſe, & contra ſe futurã, nõ contremiſcat? a vo-
Abac. 3 ce contremuerunt labia mea, ait, Abac. Audiui, & conturbatus eſt uenter meus vt requieſcam in die tribulationis. Ingrediatr̃ putredo in oſſib. meis. Qũo refert ti bi ſniam mortis, q ad eandẽ eſt damnatus, mortẽ? Qũo iudicandus iudicandis loquet̃ iudiciũ? Gratia oẽs egem⁹, q̃ mõ obtinebit Maria, nõ tũc: quia vt Ps. ait:
Pſ. 31. In diluuio aquarũ multarũ ad eũ nõ ap proximabunt; non. n. tunc tps eſt opportunũ. Accedamus iã ad thronum gratiæ, vt miſericordiam inueniamus modo.

C Hoc noie (ſtultus) pctõres ſæpiſſimè ĩ ſcriptura dñr, ac toties, vt plus q̃ tercenties hoc pctõri nomẽ iponat̃, & meritò. Qñ. n. in eo alia ſtultitia non inueniret̃, q̃ ꝙ cum in peccato ſit Dei inimicus, tã ſecurus in vtranq; aurẽ dormit, vt aiũt, ac ſi nihil malis egiſſet: Hæc ſtultitia ſatis erat, vt ſtultiſſimus diceret̃. De qua re
Ecc. 8. loquit̃ Eccl. 8. Sunt impij, qui ita ſecuri sũt, quaſi iuſtorũ facta heant, ſed & hoc
Simile vaniſſimũ iudicio. Cuius rei uanitas hoc exẽplo per ipici põt. Si quiſpiã modo domũ regis intraret: Regemque impeteret diſtricto gladio, vt eũ iugularet, Rex tñ ſeruatus eſt, nec q q̃ mali paſſus, ſi poſt tam inſigne aggreſſum facinus, nihil hic modo curaret, nõ fugeret, nõ ſe abſconderet, ſed p mediã curã ſecurus incederet, an nõ hunc inſanũ putares? Audi in ſane peccator inſaniã tuã, qui ſapiens es
in oculis tuis, q d te egiſſe putas, cũ peccaſti? Nihil te putas aggreſſum? Audi, B
Deũ curaſti occidere, & in te occidiſti, & q̃tum eſt in te, ipſum interemiſti. Inauditum facimus. An non legiſti in Pau
lo; Rurſum crucifigentes ſibimetipſis filiũ Dei? Sed interrogas; Qũo hoc feci, Heb. 6
cũ nihil tale cogitauerim? Audi, creaturã plus Deo dilexiſti, eã pluris feciſti, q̃ Deũ, eã tibi reputaſti maius bonũ, quam Deũ, ei dediſti in corde tuo locũ primũ, eã feciſti in Deum tuum, & cũ duo dij eſſe non poſſint, q̃tum in te fuit, eam Deũ tuum cõſtituens, Deo abſtuliſti diuinitatem, & uitã, & ſic oẽ peccatũ mortale eſt quædã participatio idololatriæ. Abominandum aggreſſus es facinus, Deus adhuc viuus perſeuerat, nõ ei nocuit iniuſtitia tua, pditionẽ ſummã feciſti, & nihil times? Securus es? Non paues? non
fugis? inſanus es, ſtultus es. Vide timorẽ C
Cain. Gen. 4. Ecce eijcis me hodie a facie tua, oĩs igitur, q iuenerit me, occidet Gen. 4.
me. Cic. de Nat. Deor. refert ſniam quorundam Phyloſophorum, negãtiũ Deũ eẽ. Et erat hæc eorũ rõ: Si dicimus Deũ eſſe, intolerabile ſuper nos pondus tolli mus. Qm̃ ſi Deus eſt, Sapiens, potẽs, bonus, & iuſtus eſt; ergo rõnem exiget ab hoie oĩum peccatorum, & ea vlciſcet̃, homo ergo ſemper timens, & pauens erit, hoc credẽs. Vt ergo liberè uiuat, credat Deũ non eſſe. Duo hi Philoſophi dñt, alterũ falſiſſimũ, alterũ uerſſimũ. Quod fal- Cice. de na. Deorum.

Digitized by Google

A falſiſſimum eſt, Deū non eſſe. Nam hoc
adeò certū eſt, nō ſola fide, verū ēt euidē-
ti rōne naturali ſit cōpertum. Et facilius
Aug. ait Aug. dubitarē me viuere, q̃ viuere in
finitam illā bonitatē, q̃ cuncta gubernat.
Quod verè affirmabat, eſt, q credit Deū
viuere, pondus ſup ſe tollit, ſemp dēt eē
Iob 31 iudicii pauidus. Sic.n. Iob erat, q dicit. c.
31. Semp.n. quaſi tumētes ſup me fluct⁹
timui Deū, & pōdus eius ferre nō potui.
Nos ergo, q fide credimus Deū eſſe, hac
nrā veritate corrigamus illorū Philoſo-
phorum errorē, ſed q hoc credētes nihil
pauemus, eorū veritate nrm errorē emē-
demus, ſimus, pauentes, qd Deus eſt, iu-
Iob 9. diciū eſt: vereamur opera oīa nrā, ſcien-
tes, qd non parcit delinquēti: & hæc pri-
ma ueritas aīo nro inſideat, Deus eſt, iu-
B dicium eſt. Quā, etſi fides non doceret,
Iob. naturalis, rō ſatis oñdit. Sic Iob 11. In-
terrogate quemlibet de viatorib. & hęc
eadē illū intelligere cognoſcetis; Quia ī
diē pditionis ſeruat malus, & ad diē fu-
roris ducitur. Quilibet viatorū id dicet,
.i. oīs gens, oīs natio illud fatet. Addit ibi
Iob: Iſte morit robuſtus, & ſanus, diues,
& fęlix, viſcera eius plena ſunt adipe. A-
lius verò morit in amaritudine aīæ ſuæ,
abſque vllis opibus, & tñ ſimul in pulue
re dormient. Quaſi dicat: Impius fęlici-
ter viuit, cōtra iuſtus amaritudinib. ple-
nus. Si iudiciū nō eſſet, iniuſtus Deus eſ-
ſet, malos donās beneficijs, iuſtos cōtra
ærūnis. Eſſet ne iudex æquus, dānās in-
nocentē, ſoluens nocentē? Dies ergo ve-
niet, quę oīa ęqua reddet. Iō Pſ. 139. Co-
Pſ.319 gnoui qa faciet Dñs iudicium inopis, &
vindictā pauperū. Dices verò. Quis de
C re admodū manifeſta dubitare pt? Tre.
Tre.3. 3. Quis eſt iſte, q dicit, ex ore altiſſimi ñ
egrediet, neq; bona neq; mala? Forſan
tu es, q hoc dicis, nō ore, ſed opere, & cor
de, ſic te gerēs, ac ſi iudiciū nullum eſſet.
Soph.1 Qd ſi talis es, ad te loqtur Soph. 1. Viſi-
tabo ſup uiros defixos in fęcib. ſuis, qui
dñt in cordib. ſuis, nō faciet benè Dñs,
& nō faciet male. Qui corā iudice ſine ti
more furatur, dicit: Nō eſt iudex, qn pec
cat, nec Deū timet, dicit, nō eſt iudicium,
nō eſt Deus. Quare Deus maximè irrita
Pſal.9. tur, ingrit. Pſ. Propter qd irritauit im-
pius Deū? Rñdet. Dixit.n. in corde ſuo, A
nō reqret. Et de hoc multis verbis expo
ſtulat Dñs Mal. 2. Laborarē feciſtis dñm Mal.2.
in ſermonib. veſtris, & dixiſtis: In quo
eū fecimus laborare? In eo q dicitis, oīs
q facit malū, bonus eſt ī cōſpū dñi, & ta-
les ei placēt. Aut certè, vbi ē Deus iudi-
cij. Lętare ergo ò iuuenis in adoleſcētia
tua, ambula in vijs cordis tui, & in ītui-
tu oculorū tuorū, & ſcito, q p his oībus Eccl.11
adducet te Dñs in iudiciū Eccl. 11. & Pſ. Pſ.109
109. Iudicabit ī nationib. iplebit ruinas,
cōquaſſabit capita ī terra multorū. i. iu-
diciū erit, in quo ex bonis ruinæ angeli-
cę implebunt, & multorū. i. pctōrū capi-
ta conterent. Hęc ergo prima ueritas no
bis perſpicua relinquit, iudicium eſt.

Scda veritas. Hoc iudiciū erit uniuer B
ſale extra ſingularia iudicia, q̃ ī cuiuſq;
morte fiūt. Sed ſi interrogas, q huiꝰ vlis
iudicii neceſſitas ē? Rñdet. Primo. Mul
ti nunc Dei iudicia, & opera dānant cū
tñ pondus, & ſtatera iudicia Dñi. Prou.
16. Dicit mō pauper, melius mecum age Pro.16
ret, ſi diuitias cōcederet, infirmus, ſi ſalu
tē, & quiſq; p arbitratu diſponere uellet
mundialē hanc machinā. Tūc oſtendet
oīb. illud Pſ. opera manū eius ueritas, & Pſ.110
iudiciū. Et illud Eccl. Non eſt minuere, Ecc.18
neq; adijcere, neq. eſt inuenire magna-
lia Dei. Quia vt Pſal. loqtur: Oēs uiæ e- Pſ.151
ius veritas. Textoris opere cōficitur ta- Simile
pes, figuris ornatus, ante operis conſum
mationē, q eū intuet, uidet hinc manū
pdeuntē, illinc pedē, iſtinc caput, & ſine
ordine hæc oīa vñr diſpoſita. Perficitur
opus uniuerſum, tapes extenditur in pa- C
riete, & oīa conſona apparent, q̃ ante diſ
ſona uidebantur. Orditur mō Deus ma
ximum hunc mundialem panum, cuius
partem aliquam conſiderantes dñt mul
ti. Hoc nō bene diſpoſitum eſt? Cur hic
derelinquitur, ille iuuatur? Quid Turca
uincit, fidelis vincit? In die iudicij uni-
uerſus hic pannus iā pfectus extendetur
in oīum oculis, videbimusq. cuncta con
ſonare, & dicemus cum Pſal. Iuſtus es Pſ.118
Domine, & rectum iudicium tuum. Si- Simile
militer horologii artificium neſciens, ui
dens ſingulas eius partes ſup menſā di-
cit. Vt quid hęc rota? vt qd hoc ferrum?
Com-

Digitized by Google

A Componit ab artifice horologiũ, moue-
turq; ſm artẽ, & tunc illud intuẽs dicit:
Oĩa illa neceſſaria erant. In die iudicij
hoc maximũ mũdi horologiũ cõponetur à
mundi opifice, videbimusq; ꝙ nihil ſine
cã fuerit ĩ eo. Deus ergo iudicãdus eſt pri
mus in iudicio, & prius q̃ mundum iudi
cet, vincet, cum iudicatur, oſtendens oĩa
Pſ. 50. opera ſua iuſta, optima, atque perfecta.

Reſp. Scdò. Hoc iudicium vľ erit, ut
pena cõueniens impijs detur, iuſtis uerò
beatitudo eo cum honore, qui eos decet.
Peccator dign⁹ eſt ſupplicio, & q̃q̃ igne
cruciet, ea tñ non eſt hoĩs pena propria,
quatenus hõ eſt, nã ẽt brutũ igne affligi
tur, & cõburritur. Cõfuſio uerò, & igno
B minia propria hoĩs pena eſt, & maximo
pctõ conueniens. q̃ intendunt leges ciui
les, pcipientes malefactorẽ publicè puni
ri, & iudex, q ſecretò delinquentes puni
ret, iniuſtus eſſet, auferens dimidium pe
næ. ſ. ignominiã publicã, q̃ maxime ſup-
plicium eſt. Hoc uerò in iudicio vľi corã
vniuerſo mũdo Deus pctõres multabit,
reuelãs eorum vniuerſa delicta in eorũ
ignominiã. Intellexiſti, ò hypocrita, q in
tus peruerſus, exterius te hoĩum oculis
exhibes cõmẽdabilẽ, intellexiſti mulier
exterius habitum præfers honeſtatis, in-
terius uerò igne ardes libidinis: Oĩa ſe-
cretiſſima iudicio illo manifeſtãda fore
Nau. 3 oĩ creaturæ. Nau. 3. Reuelabo pudenda
tua in facie tua, & oſtendã in gentib. nu-
ditatẽ tuã, & regnis ignominiã tuam, &
C proijciã ſuper te abominationes, & con
Pſ. 71. tumelijs te afficiã. En impletũ illud Pſ.
Illuminans tu mirabiliter, à mõtib. æter
nis, turbati ſunt oẽs inſipiẽtes corde. An
nõ mirabilis illa illuminatio, qua Deus
in pũcto oĩa tum bona, tum mala oĩbus
patere faciet? Sicut uniuerſum mundum
ſub uno radio oſtẽdit D. Benedicto nar-
Gre. 3. Dialo. rante Gregorio; Mirabile profectò diui-
num illud lumen, quo penè infinita ma-
nifeſta fient. Tunc turbati ſunt oẽs inſi-
piẽtes corde, quos peccatores eſſe initio
oſtẽdimus. Sed q̃ta illa perturbatio im-
piorum erit, & confuſio, dici non poteſt.
Si tanta tibi modo eſſet: ſi ego ex hoc lo-
co corã aſtantib. occulta tua panderem;
qualis obſecro erit, cũ oĩ mundo, & An-
gelis manifeſta apparebũt? Illic dices mõ Lu 23.
tibus, cadite ſup nos, & collibus operire Nau. 3
nos. Tunc implebit illud Nau. 3. Contu-
meliis te afficiã, & ponã te in exemplum,
& erit oĩs, qui viderit te, reſiliens a te. Et Pſ. 51.
illud Pſ. Tunc videbunt iuſti, & ſuper eũ
ridebunt, & dicent, ecce homo, qui non
poſuit Deum adiutorem ſuum, &c.

Iuſtum, æquumq. eſt, qñ homo Deum
inhonorauit, ibi ipſe inhonoretur, & de
honeſtetur, quale erit illud opprobrium,
illa exſibilatio, & irriſio, cum cælũ, & ter Iob. 20
ra uniuerſa cõtra te conſurgent? Iob 20.
Reuelabunt cæli iniquitatem eius, & ter
ra conſurget aduerſus eum, apertum erit
germẽ domus illius detrahet in die furo- B
ris Dei. Hæc eſt pars hoĩs impij a Deo.

Sed dubitas, an iuſtorum peccata re-
uelãda ſint in iudicio. Et licet quidã indũ
bium reuocent, certum eſt tñ, reuelanda
eſſe, ſed nõ ad confuſionẽ, quo ad hoc. n. Pſ. 21.
celãda ſunt. Pſ. 31. Beati, quorum remiſ-
ſæ ſunt iniquitates, & quorũ tecta ſunt
peccata. Sed quo reguntur, ſi omnib. ma- Simile
nifeſtãtur? Rñdetur exẽplo; Pretioſa ve-
ſtis reginæ facta forte rumpitur aliqua par
te, num ideo reijcienda, & pdenda oĩno
illa veſtis eſt? Abſit. Reſumit veſtẽ ſartor
& locũ rupturæ coaptat, ibiq. aurum, ge-
mas, lapillos pretioſos apponens, ſic ve-
ſtem ornat, vt raptura nil indecorum vi-
deatur, nec caſu factã credas, ſed cõſulto, q-
dem, vt tam pretioſis lapidib. ſplenderet.
Sic iuſto, q veſtis eſt Chriſti, cõtingit? Vi
uit dñs, quia oĩbus his velut ornamento C
veſtieris, & circũdabis eos tibi, quaſi ſpõ-
ſa. Loquitur pater filio p Eſa. de iuſtis. Sed
rupta veſtis eſt peccatis eorum, rupta q-
dem, & tunc indecora facta, ſed artifex Eſ. 49.
Deus, vt rupturã reſarciret, ibi appoſuit
Chriſti ſanguinẽ, & merita, ibi gratiã cæ
leſtem, ibi dona, atq. virtutes, quib. ſic ru
ptura operiretur, vt merito dicatur. Beati
quorum remiſſæ ſunt iniquitates, & quo
rum tecta ſunt peccata. Imo cõſulto fa-
ctã rupturã credas, vt tantæ ibi apponerẽ Pſ. 31.
tur diuitię. Felix culpa, quę tale habuit re
medium? Sed dubitas, adhuc puto me cõ
fundẽdum, cum reuelentur peccata mea li-
cet remiſſa, humano iudicio doceris, non
diuino. Audi, adhuc cũ hõ es, & ut homo

Digitized by Google

A iudicas. Nouit Deus ſic tegere electorũ
ſuorũ peccata,ut corã te nihil ſint. Audi
ſti Petri,Pauli,Matthæi,Latronis,Mag
dalenæ peccata, an non ẽt mõ tibi tecta
ſunt,nil vile de eis ppea æſtimãs,nec eos
vllo mõ vilipẽdens? Si hoc adhuc in hoc
ſæculo experiris,quid facies,cũ in alterũ
trãslatus,iudiciũ oĩno mutabis, ſicut &
locũ,diuinũq; iudiciũ,ſic oĩbus mentib.
erit manifeſtũ iuſtũ,ut iudicare aliud nõ
poſſint,quã ꝙ Deus iudicat? Similiter &
oĩa egregia facta bonorũ ibi manifeſtan
da ſunt in eorũ gloriã ſingularẽ Tũcque
Pſ. 118 illud Pſ. Amputa opprobrium meum,ꝙ
ſuſpicatus ſum: Ideſt, timui.opprobriũ
amputãdum eſt oĩno,& honor iuſtis re-
ſtituendus,nec ipſis impijs reclamantib.
B ſed id agnoſcẽtibus,& dicẽtibus;Hi ſũt,
Sap. 5. quos aliqñ habuimus in deriſum,& in ſi
militudinẽ improperij,ecce quõ cõputa-
ti ſunt inter filios Dei, ergo errauimus.
Tunc ſtabunt iuſti in magna cõſtãtia ad
uerſus eos,qui ſe anguſtiauerunt. Tunc
virtus ſola honorabilis apparebit,tũc hu
miles exaltabunt caput, tunc oẽs reges,
& filij Dei appa rebũt.Nondũ apparuit,
1.Ioã.3 quid erimus. Cum ãt apparuerit,ſimiles
ei erimus,ut Ioa.ait. Hoc uerò nũc pios
Pſ. 119 cõſolari dẽt,cum ſe deſpici vidẽt, eiſque
oblatrari. Sic Pſ. 119. ſm expoſitionem
Aug.& Euth. Quid detur tibi, aut quid
apponetur tibi ad linguã doloſam? Ideſt:
Quod tibi dabimus antidotũ,qua te cõ-
ſolatione reficiemus,cum te uideris vul-
neratũ lingua doloſa,te deſpiciente? Sa-
gittæ potentis acutæ cũ carbonib. deſola
C torijs. Hæc tibi ſit conſolatio, quia iam
parata ſunt arcus, & ſagittæ Dei ad iudi
ciũ venientis contra inimicos tuos, pro
te,tuoq; honore tuendo. Ibi videbis ini-
micos tuos quaſi ſignum ad ſagittas acu
tas Dei:ibi tu ſagittabis eos:ibi irridebis
ibi tu honore coronãdus, illi ignominia
afficiendi; interim tace,bene operare?

Vidimus iudicium futurum,& vl̃e re
ſtat uidendum per quem tale eſt exercẽ-
dum iudiciũ, quis tantã conſumabit cau
ſam. Sit ad hoc tertia ueritas: Iudex Xp̃s
dñs eſt. Ioan. 5. Pater non iudicat quem
Ioan. 5 quam, ſed omne iudicium dedit filio.
Act. 10 Acto. 10. Ipſe cõſtitutus eſt à Deo iudex
viuorũ,& mortuorũ.& hoc conuenien- A
tiſſimè. Cum.n.filio in diuinis tribuatur
ſapientia,& ueritas,ad eũ meritò ptinet
iudicare,& cũ homo factus ſit, ille ſolus
in humanitate uideri poterat a dãnatis.
Oportet aũt iudicẽ a iudicandis uideri,
& ratione unionis ad verbũ deberĩ digni
tas, & ptãs iudiciaria illi humanitati, q̃
ẽt poſtea ſua humilitat meruit. Vñ Iob Iob. 3
36. Cauſa tua, ut impij tractata eſt, cãm
iudiciumq. recipies. Aug. li. de uerbis do Augu.
mini. Sedebit iudex,qui ſtetit ſub iudice,
damnabit reos,qui falſo factus eſt reus?

Tunc ergo uidebunt filiũ hoĩs uenien
tẽ in nubibus cum poteſtate magna, &
maieſtate. Sed inqrit meritò, Iob 13. Cõ Iob. 13
tra foliũ,quod vento rapitur, oſtẽdis po
tentiã tuam? Trement tunc impij,ut fo-
lium in arbore leui agitatũ uento, quid
neceſſe eſt turbines, & uẽtos rapidos ue
nire? Maximè quod cũ Angeli mali iudi
cati ſunt,nihil tale dr̃ de oſtẽſione diuinę B
maieſtatis,& potẽtię,ut ĩ hoĩum iudicio.
Reſpondetur. Meritò hõ iudicatur hac
tãta oſtẽſione diuinæ maieſtatis,& potẽ-
tiæ,non uero Angelus. Cum.n.pro hoĩe
hæc maieſtas fuerit exinanita, cũ pro no
bis ſe exinaniuit,nõ uero ꝓ Angelis, me
ritò contra illos,quib. hoc tm̃ ſubmiſſio
nis exẽplũ ſua culpa non profuit,exurgit
modo tota illa maieſtas, & oſtẽditur in
ſplendore ſuo Deus,cuius humilitatẽ ſu
ſpicere,ac vereri noluerunt. Ita quidẽ,ut
ea oĩs,q̃ primò fuit pro miſericordia oc-
cultata maieſtas,nunc demũ diuinę iuſti
tiæ partes agens,in lucẽ prodeat, atq. in
omnium ſe conſpectu manifeſtet.

Sed maximũ dubiũ eſt, quõ benigniſ C
ſimus Xp̃s, totus dulcis,totus amabilis,
qui agnus apparuit, nunc leo fit,& iuſti-
tia,ac ira plenus? R̃ndet. Exod. 32. Erat Ex. 32.
Moyſes in mõte, & audiẽs populi pecca
tum, & videns Dei irã,ipſum placat, pro
eo intercedit. En miſericordẽ Moyſem,
deſcendit de mõte,uidensq; populũ ido-
la colentẽ, induitur ut pallio zelo,& ait.
Si quis eſt dñi,iungat mecum,& tot mil
lia hoĩum iugulat. Ad eũ modũ eſt Chri
ſtus ĩ cęlo hoĩũ aduocatus. Si quis pecca-
uerit, aduocatũ hẽmus apud patrẽ Ieſũ
Chriſtũ, qui eſt propitiatio pro peccatis 1. Io. 2.
noſtris.

Digitized by Google

A noſtris. Nunc agnus mãſuetus, ſed deſcẽ
Amos 1. deas ad iudiciũ rugit, ut leo rugiens. Quis
non timebit? ait Propheta. Zelat hono-
Ps. 75. rẽ patris ſummo zelo, quẽ oſtenſurus eſt
in peccatorum punitione, ſummã in hoc
opus oſtendet irã. Si. n. cũ ſeipſo debuit
patri ſatisfacere, & zelum honoris illius
oſtendere, tã fuit contra ſeipſum crude-
lis, vt ſe traderet tot tormentis, cũ in pec
catores ſęuiet, eodẽ zelo, quid faciet? Qui
Ps. 75. ſibi nequã, cui bonus? Tu terribilis es, &
quis reſiſtet tibi? De cęlo auditum feci-
Simile ſti iudiciũ: terra tremuit, & quieuit. Ca-
ue taurũ terribilem, & eius reditum. Vi
diſtis in platea exagitatum taurum ple-
nũ fuſtibus eũ pungentibus, pedib. huc
illucq; terram, pulueremque iacientem.
Vę ei, in quẽ irruerit. Talis Chriſtus do
minus, quot peccata cõmittis, tot eum fu
ſtibus exagitas. Vis videre irã eius, vis vi
B dere huc, illucque terrã, quaſi proijciẽn-
Esa. 42. tẽ. Audi Eſai. 42. Triturabis montis, &
cõminues, & pones quaſi puluerem col-
les. Voluit aliqñ miſericordiã oſtendere
infinitã, & talia eius dedit ſigna, ut ſtulti
tia appareret. Sic Pau. Prædicam⁹ Chri
1.Cor.1 ſtum crucifixũ, Iudæis ſcandalum, gẽti-
bus ſtultitiam: Sic cum infinitã oſtẽdet
iuſtitiam, & iram, furor apparebit. Vñ
Ps. 37. Pſalm. Dñe ne in furore tuo arguas me,
neque ĩ ira tua corr pias me. An iuſtitia
Dei furor eſt? Abſit? Sed ſicut ſũma mi-
ſericordia iudicio humano viſa eſt ſtul-
titia; ſic iuſtitia eius in iudicio reuelãda
iudicio humano furor apparebit. An nõ
furor vr̃, pro conſenſu in facile peccatũ
æterna dãnatio. Iuſta qdẽ, recta, rõni cõ
ſona, ſed terribilis humano iudicio.

Inebriat⁹ viſus eſt Chriſtus amore, bo
nitate, & mia, & quaſi alter Noe ebrius,
Gen. 8. amore nudatus eſt ĩ crucis tabernaculo
C ſed inebriabitur in iudicio ira, & quaſi
ebrius vindictã exercebit. An nõ ſic loq
Ps. 77. tur Proph.? Excitatus eſt tanq̃ dormiẽs
dñs, & quaſi potus crapulatus à vino, &
pcuſſit, inimicos ſuos ĩ poſteriora, oppro
briũ ſẽpiternũ ddit illis. Sẽpiterna dãna
tio crapula vocať Dei. En impletũ illud
Ps. 17. Pſ. Cũ puerſo peruerteris. Serpẽs factus
es ò hõ p pctm̃ conſentiens ſerpenti. Ser
pens fiet uirga Moyſi, ut te deglutiat.

Quo confugies miſer peccator, cũ talem A
contra te videas Chrm̃ vnicũ refugium
tuũ? Quid facies in die viſitationis? Ad
cuius confugies auxilium? Eris tunc ve- Simile
lut aper de ſylua, vndiq; circũdatus lan
ceis. Locus fugæ nõ eſt. Si reſpicis cęlũ, Es. 10.
irã contra te pluit, ſi terrã, & oĩa elemen
ta, armabit creaturã in vltionem inimi-
corum, quo confugies? Sed maximẽ tre-
mendũ, & horribile eſt Chriſtũ videre
iratum, & tanta eſt diuina maieſtas, vt
cum trãqlla, & pacifica videať, adhuc tre
morẽ incutiat. Tremũt ptãtes, canit ec- Ioel 2.
cleſia, et vidẽtes ĩ gloria pacatũ eũ, & mi
ſericordẽ. Quid erit illa diuina maieſtas Simile
inebriata ira, atq; furore? Vides tranql-
lum mare, & terret de tanta longitudo,
latitudo, ac profunditas. Quid, cũ ipſorũ
ventorũ vi perturbato, procelliſq; com-
moto, fluctus alios, atq; alios magnitu-
dine, ac fremitu diſpares in cęlũ tolli frã B
giq; cernas? Magnus dies Dñi, & quis
poterit ſuſtinere? Ioel 2. Modo dies tua Ioel 2.
eſt, & quaſi in die tua, q̃ tibi placẽt, agis.
Iuras, ludis: ait Deus. Sinite eũ, ĩ die ſua
eſt, faciat, quæ libent. Veniet aliqñ dies Ps. 24.
meus, cum accepero tẽpus, ego iuſtitias
iudicabo, vt Eſai. 2. dr̃. Exaltabitur dñs Esa. 2.
ſolus in die illa, dies. n. Domini exerci-
tuum ſuper omnem ſuperbum, & excel-
ſum. Et Pſal. Tempus faciendi Domine Ps.118.
diſſipauerunt legem tuam.

Hãc diẽ ob oculos noſtros ponit ho
diernũ Euangeliũ. [Erunt ſigna, &c.] Simile
Sicut anteq̃ fulmẽ in terrã deſcendat, p̃
cedunt tonitrua, & fulgura poſtq̃, fulmẽ
deſcendit, cui nihil reſiſtit, ita Xp̃m de-
ſcendentẽ p̃cedent ſigna. Pſ. Alluxerũt Ps. 96.
fulgura eius orbi terræ, vidit, & cõmota
eſt terra: Tunc totius creaturæ fiet com C
motio, tũc. n. cęlũ, infernus, purgatoriũ,
& vniuerſa elemẽta reddẽt aĩas, & cor-
pora hoium, q̃ in his erant ſparſa, q̃ ſine
oium cõmotione nõ fiet. Sicut. n. cũ qd- Simile
piã comediſti, q̃ ſtomacho tuo non con-
gruit, illud euomis, cũ toti⁹ corporis cõ-
motione, ſic animæ hominum nullibi ſi
ne corporibus rectẽ conſiſtunt, & corpo
ra ſine animabus, propterea p̃petitum na
turalem formæ ad materiã, & materiæ
ad formam. Cum ergo vniuerſus orbis

A terrarum corpora ſit redditurus in lucẽ, totus quaſi diſturbatur, ac commouet̃. Erunt ſigna in vniuerſa creatura, quę il luc vſque famulata eſt peccatori non vo lens, & tempus expectat, quo à tanta ſer uitute liberetur.

Hoc adueniente tpe oĩs creatura com
Ro. 8. mouetur. Hoc oñditur Ro. 8. Oĩs crea tura vanitati ſubiecta eſt, non volẽs pp eum, q ſubiecit eam in ſpe; qa liberabit̃
Simile aliqñ à ſeruitute corruptionis. Sicut cũ ciuitas paret tyranno, qui oppreſſit eam ui, qñ deijcit̃ tyranus, vniuerſa ciuitas cõmouet̃. Tyrãnus es ò peccator, indi gnus pane quo viſceris, ſeruiunt mõ tibi creaturę, ſed nolentes; tp̃s veniet, quo cõ tra te oẽs cõſurgent. Armabit creatura ĩ vltionẽ inimicorũ, & pugnabit ꝓ illo or
B bis terrarum cõtra inſenſatos. Inſenſa tus, & peccator idẽ ſunt. Oĩs creatura ira
Sap. 5. ta vr̃ hoĩ; & quaſi ſol dicit, Tũ q̃ armas creaturas cõtra hoĩes, arma meſã primũ qa luce mea vſus eſt in tuũ offenſam. Lu na prius dicit; Mihi arma pbe, nocte. n. plus te oñdit hõ. Mare ait; Sine me, ab ſorbebo illos. Terra verò: Ergo priꝰ fun ditus eos diſperdã. Oĩs creatura erit tibi in tormentũ. Sed qd mirũ, cum & tu ti bi, & cõſcia tua ſit tibi tormentũ, & ver mis. Quid exteriꝰ inimici faciẽt, ſi tu tibi inimicus exiſtis? Cõſidera oĩa, quę tibi ſunt arma in peccatũ, oĩa erunt tibi tor
Simile menta. Qñ rex aliquẽ reiicit, oẽs dome
Gen. 4. ſtici Regis eum reijciunt. Sic Gen. 4. Ca in: Ecce eijcis me hodie à facie tua: oĩs ergo, qui inuenerit me, occidet me.

Areſcentib. hoĩb.] De terribilib. iudi
C cij ſignis, multa Hier. q ea refert de Sy
Hiero. billa Erythræa, cuiꝰ verba refert Euſeb.
Euſeb. Cæſar. li. 4. de vita Cõſtan. & Aug. li. 18.
Augu. de Ciu. c. 22. & Lact. in. li. 4. de iud. inſti.
Lactã. c. 18. & añ eos refert Sybillæ verſus Ci
Cicero cero li. 2. de Diuinitate. Et licet plura in credibilia referant̃, ſed plus vno verbo Xp̃s dixit, cũ talia fore ꝓnunciauit, vt p̃ timore areſcãt hoĩes. Dan. 5. c. Vidit Bal
Dan. 5 thaſar manũ in pariete ſcribẽtẽ iudiciũ eius, & cõmota ſunt viſcera eius, & ge nua eius ad ſe inuicẽ collidebant̃. Vide bit tũc mũdus in ſignis illis effigiẽ iudi cij terribilis: qs nõ areſcet timore? Hoc

ſit ariditate diſponũtur, vt ligna ad ignẽ A cõtinuò ſuperuenturum, qui a quatuor partib. mundi cõſurgens oĩa mixta ver tet in cineres, nihilq; viuũ in mũdo ma nebit, & tũc implebit̃ illud Apoc. 18. Fa Apoc. ctũ eſt ſilentium in cęlo, quaſi dimidia 17. hora q a nullũ eſt uiuẽs, q̃ hoc ſilentium impediat. O ſilentiũ nõ ſilendum, ſed oĩ cõſideratiõe, & verbis dignũ. Ibi oĩs do mus regia, oẽs horti, oĩa metalla p̃tioſa ĩ cineres redigentur. Qui ea, q̃ remota, & Simile diſiuncta ſunt, videre non pnt, vtuntur pſpicilijs, vt videant, q̃ ante videre non poterant. Vides mõ regiã domum, uides hortos, ſericos pãnos; non potes uidere, nõ aſſeq̃ris, hæc oĩa puluerẽ eſſe, accipe pſpicilia hæc, cõſidera, quid poſt hæc fu turũ ſit, & videbis oĩa cinerẽ eſſe, ſicut cogitans, qd futurũ eſſet Nabuchodono B ſor, videt ſtatuam verſam in cinerem. Dan. 4

Clanget, ac pſtrepet tũc iudicij turba, [Surgite mortui.] Et ſurget oẽs puſilli, & magni. Sed q̃ta obſecro dr̃ia, iuſtis. n. dabit̃ corpus ſpũale, cęleſte, dotib. orna tũ miris, agile. ſubtile, clarũ, contra uerò impiis corpora dabunt̃ horrida, fœtida, ardentia. Aĩa vero felix ſuo congratu a bitur corpori, cum in illud ingredi uo luerit, ac dicet. Veni fideliſſimus comes, ſociuſq. laborum, quos in vita perculi mus, ſurge in requiẽ tuam, veni, corona beris. Iam. n. expectatiſſimũ illud tẽpus aduenit, quo noſter ingens Deus refor mabit corpus humilitatis nr̃æ. Cõtra ve rò miſerorum animæ, cũ procul intuean tur fœtida illa corpora, quib. cũ turpiter, ac delicatè uixerunt, quid rogo p̃ angu ſtia ſpũs gementes dicent? O luctuoſum ſpectaculum, & auditu maximè p̃time ſcendũ. Ingredere aĩa infelix in abomi C nandũ corpus igne plenũ. Hoc eſt cor pus, cui in ſeruiſti, hoc ornaſti, hoc cura ſti, ꝓ huius voluptatib. Deũ oblita es. O quod maledictum corpus hoc aĩa dicet: Propter te danata ſum, eſto maledictus. Viciſſim corpus animam maledictis cu mulabit, quia ſed ad tale.n perduxerit ſtatũ, quia illud nõ domuit, recipiet cor pus animam nolentem ingredi, iam e nim nõ eſt diuino reſiſtere iuſſui, omni bus ergo ſimul in valle Ioſaphat ſtãtib.

[Tunc

Digitized by Google

A [Tunc videbunt filium hoīs venietē in nubibus cū ptāte magna.] O conſiderandū, [Tunc] quod finis eſt oīum tēporū, quo cōtinētur facta vniuerſi tpis, in quo ſpectabit? Quid Adā 930. annis rectè, maleq. fecerit. Quid Mathuſalē 969. annis. Quid deniq; oēs hoīes omni tpe egerint. In dinumerāda aliqua multitudine, cū puenit ad 10. vel ad 100. ſolent auferri oēs illi calculi, q in ſignū numeri ſtatuti ſunt, aliuſq; pponi pgrandior ceteris, q alios ſua magnitudine cōtineat. Venit finis tēporū, & ponit hoc; [Tūc,] qd oīa continet tpa, & oīa geſta eorum, eſt [Tunc;] & oſt [Nunc,] quam aliud [Tunc] ? [Nunc ?] Nunc, noſtrū eſt, qd hēmus de tpe, nunc eſt, inſtās eſt, hoc noſtrū eſt, in hoc volūtas noſtra fit; tūc, Dei eſt, in quo oīs volūtas mea fiet, loquitur Deus. [Cum ptāte] ait. Gen. 33. timet Iacob venientē Eſau, quē læſerat, q venit cum 400. equitibus nec ſigna videt odij, ſed amoris: timet tn̄, q offendit, & ualde timet. Quo timore corripiet peccator vidēs infinitā Dei maieſtatē uenietē iratam cōtra tm̄ offenſorem? Gen. 45. Tremunt fratres Ioſeph audiētes; Ego ſum Ioſeph frater veſter, quem vēdidiſtis in Aegypto. (Caſtrametat Iſrael ppe mare Rubrū: añ eos mare erat, à latere dextro & ſiniſtro inacceſſi mōtes, retrò Pharao cū exercitu, & dīt: Nōne melius fuiſſet illi inſeruire, q̄ ī manus ei⁹ mō incidere, & mori? In hac tūc anguſtia erit peccator. Exo. 20. Deſcēdit Angelus datur⁹ legē. Audiūt tonitrua, fulgura, & buccina, & tremit Iſrael. Nō loquat nobis Dñs, ne fortè moriamur. Si audire uerba Dei māſueta, & dilucia nō poſſumus; qūo poterimus verbū audire aſperū, & iratum? Iob: Cū uix paruā ſtillā ſermonis eius audierimus, qs poterit tonitruū magnitudinis illius ītueri? Heu, heu, heu, dñe mi, qd faciem⁹? ait puer Heliſæi, vidēs ſe undiq; Syris circundatū. Si māſuetū uerbū illud, ego ſum, cum iudicādus erat, inimicos deiecit, qd faciet uerbū aſperū iudicātis? Tantus tunc vniuerſorū tremor eſt futurus, tāta ira Dei, quanta incredibilibus, & omni admiratione dignis uerbis deſcribit Apoc. 20. Vidi thronū magnū, & candidū, & ſedentē ſup eum, à cuius cōſpectu fugit terra, & cœlū, & libri aperti ſunt (mirū verbum) à cuius conſpectu fugit terra, & cœlū. Sed quo fugiunt? vel qd timet cœlum, aut terra? Vide, quo timore corripiet qui timere pōt, & dēt, cū dicat timere, & fugere terrā, & cœlum, q̄ nec timere pñt, nec pp qd timeant, admi ferunt. Sed q libri ſunt illi, qui dñr aperiri? Memoria Dei, & oīum hoīum. Incipiet Deus enarrare oīa diuina in te collata beneficia, & cū ea diuino ſuo intellectu pōderauerit, q̄rum habebūt pōderis. Dicet; Creaui te de nihilo: in vtero matris paui te, de tātis periculis erui te: tot ī te bñficia contuli: oīa nec uno excepto, in momento ponet corā oculis tuis. Sed cum ad ſumma puenerit: Factus ſum pp te hō, ſanguinem fudi, uitā pfudi, & tātis bñficijs ingratus extitiſti? O dñe, qn̄ ore tuo nobis dices, q p Prophetā ad Dauid dixiſti: Ego unxi te Regē ſup Iſrael, & erui te de manu Saulis. Baculū paſtoris, è manu tua tuli, poſuiq; in ea ſceptrū regni. Quare ergo cōtēpſiſti imperiū meū? O formidandū, Quare: cui nulla pōt reddi ratio. Si uoluerit cōtendere cū eo, non rñdebit ei unum pro mille, ait Iob. Si tu Rex eſſes, & Deus ſeruus tuus empticius talia p te feciſſet ut te obligaret in ſeruum ſēpiternū. Qua ergo obligatione teneris cū ea Deus fecerit Rex magn⁹ prō uiliſſimo ſeruo? Quare offendiſti Deum? Oīs iniquitas oppilabit os ſuum. ait Pſ. Num, quia creauit te? Num, q p te ſāguinē fudit? Manus habuiſti, ut offenderes man⁹ p te crucifixas? Pedes, ut trāſgredereris mādata eius, qui pedes clauis affixit pro te? Cor, ut odires diligētē te uſq; ad mortē? Et pectus trāsfixū tibi oſidit? Verſus ad bonos dicet: Venite bñdicti hilari ul tu, ſerena facie, dulciſsimis uerbis, ſuos alloquit. Quale tūc iuſtorū gaudiū? Oīa blandimenta, oēs blāditiæ in illud tps reſeruabunt: ibi amor, ibi in ſuos diuinæ maieſtatis dignatio oſtendet. Quale uerbū mœſtis: Venite bñdicti. Quæ dulcedo eorum aurib. reſonabit, cūm audierint illud Lucæ: Vos eſtis, qui pmāſiſtis mecū in tentationibus meis, & ego diſpono uobis regnū, ut edatis, & bibatis ſup mē

Marginalia: Apoc. 17. — Simile — Simile — B Dan. 4 — Ge. 33. — Ge. 45. — Ex. 20. — C Iob 26 — 4. Re. 6 — Apoc. 20. — A — B — 2. Reg. 12. — Iob 9. — Pſ. 107 — C — Lu. 22

Digitized by Google

A ſam meā in regno meo? Quæ merces o-
peris noſtri? q̄tus exigui laboris fructus?
An nō ꝓ tali mercede inſeruiendum? la-
borandum? moriendum? Verbis tā dul-
cib. ꝓ regem gloriæ laudandus eſt ſeruus
fidelis? Euge ſerue bone, & fidelis, corā
vniuerſa cęleſti curia. Ille honos eſt, illa
curia, illa aula regia, & tale, ac tm̄ bonū
pro uiliſſima re amittis? Verſus ad im ꝓ
Pſ. 90. bos ira ſumma dicet verbum illud aſpe-
Exo.4. rū, a quo ſe liberari petit Pſalmiſta; Er a
uerbo aſpero: Ite maledicti. Proijcit uir-
gam Moyſes, & in colubrum vertitur.
Exod.4. & fugit Moyſes: nō fugis modo
pctōr, non horres, quia nondum de ma-
nu Dei repulſi ſunt, nōdum dixit, ite ma
B ledicti. Sed quo dn̄e mittis eos? In ignē
æternum, & cōbuſtionē æternā. Si quid
ſit æternitas, cognoſceres, hoc ſolum uer
bum te inſenſibilē redderet præ timore.
Ecc.11 Quid tibi tunc videbunt delitiæ, & diui
Simile tiæ, q̄ una cū tpe trāſierūt? Eccl. 11. Mali
tia vnius horæ obliuionem facit luxuriæ
maximæ. Interroga à uidua, q̄ in mariti
conſortio ꝑmultos annos uixit, nūc ue-
rò ſolo anno uno vidua eſt, ſolitudo an-
ni unius cā obliuiſci facit delitiarū mul-
torum annorum. Cum ergo 100000. ar
ſeris in inferno, an nō obliuiſceris luxu-
riæ paruæ? Tm̄ eſt malum æterna dāna-
tio, ut ſi oīum hominū cōgregetioni di-
ceret: Vnus ueſtrum dānādus eſt tm̄, ſa-
tis hoc eſſe dret, ut tremerent oēs. Quid
cū audierimus, qa infinitus eſt numerus
Ecc.11 ſtultorum, ut dicit Eccl. Si modo uobis
C Dei noīe diceē: Fulmen cōtinuò cadet,
q̄ ueſtrū vnū occidet, oēs tremeretis, ac
diceretis: Num ego ſum? Quid ſi audire
tis, medietas veſtrum morietur? Et quò
maius maius eſt, eò magis timendū, licet
Io. 13. inter plures dicat, vni euenturū. Dicente
Chriſto: Vnus veſtrū tradet me, oēs pro
ſe ſoliciti interrogāt Nunquid ego. Cum
ergo ſit infinitum malū æterna dānatio
ēt ſi infinitis hoībus diceret, unus dam-
nādus eſt, oēs timere dēet. Quid ergo nō
times audiens plures dānandos, paucos
ſaluādos? Loquēte Moyſe, dirumpitur
terra, & deglutiuit Dathan, & Abiron.
Nu. 16 Num. 16. & viui deſcenderunt in infer-
num, in mortem perpetuam. Vix Chri-
ſtus uerba perficiet, cū ſimile improbis A
oībus cōtinget: nec. n. eos poterit ſuſtine
re terra. Deſcendēt in Babylonicā illam
fornacē, & cum ibi incluſi fuerint, terra,
quæ aperuit os ſuum, ut illos deglutiret,
claudet, ac cōſolidabit, ſuper eāq; aquæ,
ſuper q̄ aer, ſuper quē ignis, ſuper quem
11. cęli, & ſic quindecim circūdati muris
in carcere perpetuo claudentur ſine re-
demptione. Chriſtus verò cum beatis Mic. 2.
omnibus pandens ipſe iter ante eos, cæ-
lum conſcendet, in æternum cum beatis
regnaturus in gloria.

Dominica II. Aduentus. B

Cum audiſſet Ioannes in uinculis opera Chriſti, &c. Matth. 2.

CElebrat Eccleſia magnā illud pieta-
tis ſacramentum, q̄ manifeſtatum
eſt in carne, dum Deus homo factus eſt.
Qđ quidem tam eximium eſt beneficiū,
ac tm̄ donum, ut infinito benefactori, ac
ipſi largienti Deo æquale ſit, quia nullū
donum maius Deo excogitari pōt, nec ſe
Deus perfectius, q̄ per hypoſtaticā unio
nem cōicare potuit, quę ēt patriæ cęleſtis
vnionem ſuperat. Damaſc. lib. 3. Nihil
maius, quam quod Deus homo factus Dama.
eſt. Hoc vltimum eſt, quod Deus effice
re potuit pro hoīe. Amplius. n. aliquid,
& maius efficere non valuit. Sic. n. natu
ram humanam in altum euexit, ut quò
aſcendat, iam non habeat. In eodem. n.
ſuppoſito collocauit naturam humanā, C
in quo diuina erat natura. Et cum Ange
lus ſit miniſter, homo ſit dominus, &
nos eius fratres dicimur. De qua re ad li
teram. Heb. 2. Qui enim ſanctificat, & He. 2.
qui ſanctificatur, ex vno oēs. Ideſt, ex
vno Adam deſcendit ſecundum carnē
Chriſtus ſanctificans, & nos, qui ſancti-
ficamur, vnum habemus communem
patrem. Ex quo infert Paul. propter quā Paul.
cauſam non confunditur fratres eos vo
care, dicens: Narrabo nomen tuum fra-
tribus meis, nuſquam enim Angelos ap-
prehendit, ſed ſemen Abrahæ. Vnde
hominem, quem paulo minus ab Ange-
lis minorauerat in creatione, nunc ſu-
per

A per Angelos collocat. Iam cõiunctiores
Deo ſumus Angelis ei facti conſãguinei,
Gen.2 qđ illi nõ ſunt conſequuti. Dicitq; Chri-
Eph.5 ſtus Eccleſiæ? Hoc nũc os ex oſſib. meis,
& caro de carne mea. Hoc autẽ dico in
Chriſto, & eccleſia, ait Paul. & cũ nuſq̃
Angelos fr̃es vocauerit, ſed miniſtros, di
Pſ.103 cente Pſa. Et miniſtros ſuos flãmã ignis,
Ioã.20 nos fratres dicit pleno ore. Vade ad fr̃es
Mica. Berna. meos, &c. Bernard. Puto, ſpernere me
Chriſtus non põt, qa os ex oſſibus meis,
& caro de carne mea eſt. Sane in nullius
hoĩs mentẽ venire potuiſſet, Deũ tot, ac
tãta bñficia in hoĩem ſe collocaturum co
gitaſſe, ac eũ tanti feciſſe. Vere Pſ. ait: Co
B Pſ.39. gitationibus tuis nõ eſt, q similis ſit tibi.
B Magni nos duceremus, ſi in antiq̃ digni
tatẽ nos reparaſſet gr̃a Dei, ſed non ſicut
Ro.5. delictũ, ita & donũ. Delictũ. n. nos è ſub-
limi gratiæ dignitate deiecit, & de paradi
ſo terreſtri eiecit, ſed gr̃a redẽptoris nos
euexit in cœlũ, & in Dei conſanguineos,
& cõcorporales, & naturã noſtrã cum di
uina ĩ eodẽ ſuppoſito collocauit. Ex quo
id nobis colligamus, quod nos Pau. admo
net. Glorificate, & portate Deum in cor
1.Co.6 pore veſtro. Quid eſt, portate Deũ in cor
pore veſtro? Qñ aliquem aĩo elato ſigña
re vis, id recte vulgo exprimis: (Trahe
Dam. vn Reyẽ el cuerpo.) Vt ergo nos doceat
Pau. q̃ alta deinceps debeat hõ cogitare,
& intendere, qũo non humi ſerpere, ſed
ſuper cælos ſe attollere dẽat, ait. Portate
Deũ in corpore ueſtro, quaſi diuinos vos
cogitate. Hinc Leo Papa. Agnoſce ò hõ
C Leo Papa. dignitatẽ tuã, & diuinę conſors factus na
turæ, noli in ueterẽ uilitatẽ degeneri con-
C uerſatione redire. An nõ indigniſſimũ iu
Simile dicares, ſi uideres Regis Hiſpaniæ fratrẽ
He.5 viliſſimo mancipatũ officio? Qũo nõ in-
dignũ iudicandũ eſt, te Dei fratrẽ, & filiũ
effectũ, terrenis implicari, & beſtiarũ de-
litijs irretiri? Miſerat Deus angelũ ſuũ,
ut populũ Iſrael ex Aegypto liberaret, &
Paul. qa angelus Dei perſonã agebat, hoc ma-
gni faciẽs Dauid, & ex hoc maxime com
mẽdãs populũ Iſrael, dicit 2.Reg.7. Quæ
2.Re.7 eſt autẽ, ut populus tuus Iſrael, gẽs in ter
ra, pp q̃ iuit Deus, ut redimeret eã ſibi in
populũ, & poneret ſibi nomen? Quę dice
ret Dauid de populo Chr̃iano, ſi vidiſſet
Deũ hoĩem venientẽ in mũdum, vt eum A
redimeret. Exulta ergo, & lauda habita- Eſa.12
tio Siõ, qa magnus in medio tui ſanctus
Iſrael. Qñ tu nõ exultes, & laudes, ſimul
montes exultabunt a conſpectu Dñi, qm Pſ. 9
venit. Et ſi hi tacuerint, ait Chriſtus, lapi
des clamabunt, & flumina plaudent ma Ma.21
nu, exultationẽ, & laudem oſtẽdentia. Ve
nit ille alacri aĩo, qa deliciæ eius eſſe cũ fi
lijs hoĩum. Sicut Ioſeph lætus, & hilaris
ad fratres uiſitandos, lęti oẽs ad eum acce
dãmus excipiendum, & ſimul bona cæle Simile
ſtia ab eo expectemus. Quãdo forte ditiſſi
mus ex Indis ad nos cõſanguineus redit,
accedunt, vt eũ excipiant oẽs propinqui,
noti, & familiares, ab eo ſperãtes pauper
tatis, & miſeriarum leuamen. Venit Xp̃s
è cęlo diues cęleſtibus bonis, qa in eo sũt B
oẽs patris theſauri. Vide, qũo hodie oẽs
miſeri, cæci, claudi, mortui leproſi ad eũ
accedãt: accede tu inter hos, remediũ pe-
te. Ne ſis, ut fratres Ioſeph, q lætũ ueniẽ- Ge.37.
tẽ triſti facie, ac irã præferentes illũ ex-
cipiunt: decernunt occidere, & tandem
vendunt Iſmahelitis. Ne iniuriã Chriſto
tuis ſceleribus irroges: nec eũ tã vili ven-
das, q, vt te emeret, ſanguinẽ effudit. Oẽs
infirmos hodie Chriſtus ſanat: qũo tu co
rã tãto medico infirmus es; Vere, qa non
agnoſcis infirmitatẽ tuam: ideo ad eũ ſup
plex nõ accedis, ut cureris. Chriſtus ve ro
non ſanet niſi eos, q ſe cognoſcunt infir-
mos. Sic ait ipſe: Nõ eſt opus ualentibus Mat.9.
medicus, ſed male habẽtibus. Sicut cũ di Simile
cit infirmus medico: Sanus ſum, opera C
tua non egeo: dicit medicus: Recedo igiť,
ſic Io.9. dixerũt Phariſæi. Nunqd & nos Ioan.9
cæci ſumus? Et dixit eis Ieſus: Si cęci eſſe
tis, nõ h̃etis peccatũ. Nunc uero dicitis:
Quia uidemus, peccatũ veſtrũ manet. Id
eſt, ſi vos cæcos cognoſceretis, curationẽ
expeteretis, & a pc̃tõ liberaremini: ſed
nõ agnoſcẽtes vos cęcos, medicũ non cu-
ratis, pc̃m ueſtrũ manet. Sed ais. Video
me cæcũ eſſe, & pc̃tõ obnoxiũ. Vides qui
dẽ, ſed ſimul & non uides. Dñ. n. non abo
minaris iniquitatẽ, nec uiſcera tua diſrũ-
puntur tua crimina agnoſcens, nondum
perfectã criminũ cognitionem habes, ad
huc tibi ſan⁹ videris. Ora Deũ, ut diuino
lumine mẽtem illuſtret, ut tuã agnoſcas
infir-

A infirmitatem. Videns ingens vulnus in
Simile carne tua, & anxie remediũ quæris, quid
ageres, ſi animæ vulnera uideres iã putri-
Eſa. 1. da? Vulnus, & liuor, & plaga tumẽs non
ſunt circunligata, nec fota oleo, nec cura
ta medicamine. Diligenter conſidera,
quæ ſit peccati infirmitas, & tunc anxie
remedium quæres illius.

Accede ſimul ſi iuſtus es, ad fratrẽ tuũ
ex Indis ditiſſimũ uenientem. In hoc.n.
ſolum uenit, vt te ſaluet, ditet, & bonis
Cypri. oĩbus repleat. Cyprianus in ſermone de
Aſcenſione Chriſti, hoc gloriæ Chriſti
vnigeniti dilecti acumulat, quod beatitu-
dinis ſuæ nõ patit ſolitariam eſſe magni-
tud nẽ, ſed addit fratres, nõ qui minuãt,
quaſi diuiſam in plures excellentiã, ſed
B qui altitudinem diuitiarũ eius exornent.
Participes, & conſortes Dei ſumus nos
per creationem, noſter Deus eſt p incar-
nationem. Dicit Deus, meus eſt homo,
homo dicit, meus eſt Deus. Homo, cuius
Deus eſt, quid amplius quærit? Si ſufficis
tu Deo, ſufficiat tibi Deus. Ille a te non
petit, niſi te, quia bonorum tuorum non
indiget, & ſi eſurierit, non dicet tibi: te ſo
lum bonitate, non neceſſitate deſiderat.

Scriptum eſt lapideis tabulis: Diliges
Dñm Deum tuum. Si tua diligis, dilige
Deum, qui tuus factus eſt incarnatione.
Dilige, & diligeris: prope eſt merces tua,
in manus porrigitur præmium. Eſto tu
Dei, & erit tuus Deus tuus. Impar ſane
C comercium, pretium inæquale. Sed qui
pro nobis triginta argenteis appretiatus
eſt, intelligi uoluit, quãta fuerit in eo pre-
tio, quod pro eo datum eſt, & in eo, quod
ipſe dedit pro mũdo diſſimilitudo: Cum
ipſe exiguo argento emptus, & vẽditus,
tãto pretio dãnatos redimeret, ut dubium
eſſe non poſſit, quin pretii magnitudo
ſuperet negotium. Hucuſq. Cyprianus.
Cypri. Voluit ergo uili vendi Chriſtus, vt tu
ſcias, q̃ facile illũ hr̃e potes, da teipſum,
& hẽbis illũ, da lachrymã, & pditũ recu-
perabis, & recipies. Quid vero ꝓ eo dare
non debes, quib ſeipſum tradidit pro te?

Sed ſi tantus Deus, homo factus non
agnoſceretur, nulli prodeſſet. Hęc.n. eſt
differentia medicinæ corporis, & aĩæ, qd
corporis medicina corpori adnota pro-
deſt, et ſi vis eius non agnoſcatur. Secus A
animæ medicinæ, q̃ non agnita non pro-
deſt, quia applicatio fit per cognitionem,
& amorem. Vnde Chriſtus non agnitus,
eſſet medicina non applicata. Vt ergo
Chriſtus agnoſcatur, venit Ioannes, q ſæ
pius eum mũdo fecit manifeſtũ. Sed nũc
moriens, Chriſtũ impulit, vt ſeipſe mani-
feſtet, & palam mundo loquatur. Et ad
hoc hodie diſcipulos mittit è carcere.

Cum audiſſet Ioannes in uinculis.)
Nõ ante auſus fuerat ab eo petere, vt ſe
manifeſtaret, ſed modo audet, & ſperat
intrepidus, qa ſe videt in uincula pro ve
ritate coniectum. Miram.n. fiduciã iuſtis
operat tribulatio, q̃ pro Deo ſuſtinent:
tunc oĩa ſe obtenturos credũt. De quo B
optime Oſe. 2. Et dabo ei vinitores ex Oſee 2
eodem loco, & vallẽ Achor ad aperiẽdũ
ſpem, & canet ibi iuxta dies iuuentutis
ſuæ. Achor turbationẽ, & afflictionem ſi
gnificat, & eſt vallis illa, in qua lapidatus
eſt Achã Ioſue 7. q furto ſuo in maximã Ioſue 7
turbationẽ adduxit Iſrael. Quia exturba
ſti nos, exturbet te Deus in die hac, ait ad
eum Ioſue, vocatumq. eſt nomen loci il-
lius vallis Achor, q̃ turbatio in gaudium
continuo verſa eſt, expugnata Ahi. Val-
lis ergo Achor turbationẽ, & perſecutio-
nes, ac calamitates ſignificat, quib. maxi
me ſanctorũ ſpes cõfirmatur. Ideo addit
ad aperiendã ſpem, i. vt inde oſtium ma-
gnũ, ad ſperandum Dei magnificentiam C
aperiat. Symachus, vertit, in oſtiũ ſpei, q Symachus.
optime exponit Rom. 5. Non ſolũ autẽ,
ſed, & gloriamur in tribulationibus ſciẽ Ro. 5.
tes, qm̃ tribulatio patiẽtiam operatur, pa-
tientia vero probationem, probatio au-
tem ſpem. Hierony. in epiſto. ad Euſto- Hiero.
chium de vita Paulæ, de ea refert, in tri-
bulationib. & anguſtijs, verba vſurpabat
Eſaię dicentis. Qui ablactati eſtis a lacte, Eſa. 28
auulſi ab vbere, tribulationem ſuper tri-
bulationem expectate, ſpem ſuper ſpem,
adhuc puſillũ pp malitiam labiorum. Et
hunc locum ſic illa explicabat. Qui iam
ſpiritu grandes facti ſunt, ſperant tribula
tionem ſuper tribulationem, vt habeant
ſpem ſuper ſpem. Hic locus eſt Eſai. 28.
& nos legimus. Quem docebit Domi- Eſa. 28
nus ſcientiam, & quẽ intelligeret faciet
audi-

Digitized by Google

A auditū ablactatos a late, auulſos ab ube ribus, quia māda, remāda, expecta, reexpecta, modicum ibi, &c. Super q̄ uerba Hieron. dicit, lectionē a Paula uſurpatā eſſe ſm ſeptuaginta tranſlationes, quia verbum Hębraicum, Eſach. quod vulgata ſcientiā interpretatur, ſeptuaginta interpretaii ſunt tribulationē, & malum. Quaſi dicat: Quis magnificiet tribulationē? Ablactatus a lacte, & magnus iā effectus, & hic expectabit, & reexpectabit, q eſt, habebit ſpē ſuper ſpem, quia idem nomen ſolo apice diſtinctum ſignificat ſcientiam, & tribulationem. Vide ergo hoc impletum in magnum Ioanne. Verè ablactatus erat a lacte, auulſus ab vbere, deſertū penetrauit, vbi Angelicā vitā duxit. Exiens inde, Dei verbo ad eū facto, annunciat mundo Chriſtum, veritatē pdicans adulterō Regi, in uincula conijcit, poſitus eſt in ualle Achor, canit ibi iuxta dies iuuētutis ſuę, qa i ſua tribulatione nō eſt tribulatus. In oīb. tribulationem patimur, ſed non anguſtiamur. Gloriatur in vinculis, canit in tribulationibus, ibi etiam Xp̄m annunciat diſcipulis ſuis. Quibus non credentib. vt eos fideles Chriſto relinqueret, ad eum deſtinat, ut ab eo audiant, quis ille ſit.

Hiero.

B Oſeę 1

Sed quō noſti, ò Ioānes Chriſtū iam ſe propalaturum, atq. dicturum, quis ſit? Verè, ſi interrogarent hoc diſcipuli Ioānis, non mererentur audire, ſed interrogat Ioannes, & reſponſum accipit, non ſibi neceſſarium, ſed diſcipulis. Sed cui fundamento, ò Ioā. tua hæc firmiſſima ſpes innititur, ut te a Chriſto dn̄o conſequuturum ſperes, ipſum diſcipulis tuis reſpō C ſurum? Video me in ualle Achor, in uinculis pro veritate. Magnus mihi ad ſpē aditus patet, ſpes eſt ſuper ſpem, nil negari poteſt patiēti pro Chriſto. Hinc Martyres plures leguntur ppe mortē aliqua grādia a Deo perijſſe, illo martyrij feruore, ut quod de Margarita legitur, ut omnis eam inuocans exaudiretur, tantā in eis erigebat ſpē tribulatio. Cum ergo fueris in tribulatione pro Chriſto, plura ab ipſo poſtula. Apertum eſt tibi oſtium ſpei, ſpera, & in ſpe pete a Deo, quæcunque libuerit.

Ioſue 7

C Symachus. Ro. 5

Hiero.

Eſa. 18

Eſa. 18

Tu es, q venturus es. Iā ex dictis cōſtat A Ioānē nō dubitare, ſed hoc pp diſcipulos q̄rit, vt occaſione hinc accepta, ad verū eos magiſtrū trāſmittat. Sicut cū uis filiū tuū alicuius inſignis pceptoris amore afſici, occaſiones q̄ris, quib. ad eum filium mittas, vt illius beneuolentia accēdatur, eiq; hæreat. Sicut.n. non valens Moyſes introducere populum in terrā pmiſſam eus mittit ad Ioſue, qui hoc effecit, ſic nihil ad pfectū adduxit lex, ſed nec Ioānis baptiſmus, ideo diſcipulos a ſe baptizatos ad Xp̄m tranſmittit, iterum ab eo baptizandos in Spiritu ſancto, & igne. Cū non conſummatus pictor imaginem depingit, formaturus oculos, neque id ita venuſtè, ut aio conceperat, aſſequi pōt, excellentiorē adit artificē, qui id efficiat. Sic Ioānes Chriſtum alloquitur. Ego, ut B potui, in diſcipulorū animis uirtutis imaginem pinxi, tu eis oculos forma, ea pulchritudine, ac venuſtate, qua, potes, ut te agnoſcant, & inſpiciant.

Sim.

Sim.

His adde Synagogā teneri, hoc nūtiū ad Xp̄m mittere, eumque interrogare, qs nā eſſet, nec id tn̄ fecerat. Miſerat qui dē nuntium, ſed ad Ioānē, Ioannes ergo Synagogę ſupplens defectum, legationē mittit. Tu es, qui venturus es. Quo Ioannis facto docemur, ut oī amico, & domeſtico uiā iuſtitiæ aperiamus, ad Chriſtum mittamus, ut impleatur illud Exod. Cortina cortinā trahat, & illud Apocalypſ. Qui audit, dicat, veni. Sic Gen. 18. de hoc cōmendat Deus Abrahā. Nū celare potero Abraham, q̄ geſturus ſum? Sed quid te ad hoc cōpulit? Scio, ait, quod præcepturus ſit filijs ſuis, & domui ſuę poſt ſe, ut cuſtodiant viam domini, & faciant iudicium, & iuſtitiā. Sic Thob. monita] ſalutis dat filio, c. 4. Sic Moyſes Deute. 29. quē imitatus eſt Ioſue, & Dauid, 1. Paralip. 28. Et demū q ad, iuſtitiā erudiūt plurimos, fulgebunt in ppetuas ęternitates. Cōtra q. dā faciūt, q immolauerunt filias ſuas, & filios ſuos dęmonijs, & non Deo qbus, Oſeę 5. Laqueus facti eſtis ſpeculationi. (Hębreis eſt Mapich, q altiſſim° ē mōs.) Et ſicut rectè expāſū i Thabor, in gregib. ſuis uadēt ad q̄rēdū dn̄m, & non inueniēt. Hoc ſuppliciū iuſtiſſimū i eos

Ex. 2

Ge. 1

C Thob. 4. De. 2 1. Par lip. 2

Oſeę

eſt

A eſt, q a Deo alienāt aïas cōſilio,& exem plo ſuo, ut ipſi q̄rāt dñm, nec inueniant. Tibi verò cauendū maximè ab ijs, q aïs nocere ſtudēt: ac conſilium ſapientis audit. Attende tibi a peſtifero, fabricat.n.tibi mala, ne forte inducat ſuper te ſub ſannationem. Si omni vitæ tempore eum fugis, qui ſemel tibi venenum miſcuit, vide, a quibus mala acceperis conſilia, & perpetuo ab eis caue. Ecc.11.

Secundo interrogat Ioannes, an ſit, q venturus eſt, vt dicit Greg. & Hiero. petens benedictionem a Chriſto, a mundo iam diſceſſurus in Limbū, interrogans an p ſe ipſum illuc ſit deſcēſur⁹, ut patribus ipſum expectantibus lætum afferat nuntium, ſicut huic mundo attulerat: ut qui terrę præcurſor, ſit, & ſinui Abrahæ. Greg. Hiero.

Tertio dicit Ambr. Hęc interrotio nō dubitantis, ſed admirantis eſt. Quaſi diuat: Poſſibile ne eſt, ò maximè Deus, qd qui in tanta maieſtate es, tam indigna ꝓ nobis patiaris? Quemadmodum mater certo ſciēs filij diſceſſū, interrogat. Hoc ne poſſibile eſt, ꝙ ſine te aliqñ ero? An non mirū eſt, imo, & oī admiratione digniſſimū (ex quo ſibi adeptus eſt admirabile nomen, mirabilis, ꝙ ei Eſai. tribuit) ꝙ tanta maieſtas pro nobis ſic humiliaretur. Hoc explicauit Pſal. 16. & petijt: Mirifica miſericordias tuas, q ſaluos facis ſperātes in te. Nō ita mira eſt Dei miſericordia, cū nobis benefacit, ſua.n. bonitas, & amor eū ad hoc inducit. Sed uerè mirifica facta eſt Dei miſericordia, cū indigna patiēs, nos ſaluos efficit. Hāc mirā miſericordiā petit Dauid, hanc admiratus Ioannes dicit. Es tu, q uenturus es. Quaſi dicat, poſſibile ne eſt tātā tibi ineſſe dignationē, ut nos morte tua eripias? Ambr. B Simile Eſa. 9. Pſa.16. C

Sed quartò dico, non pp diſcipulos ſolum hanc miſſam a Ioanne legationem, ſed & pp ſeipſum, uolentē ſe Chriſto ſubdere, ac humiliari, & eū accipere in magiſtrū, & doctorē, & quā a p̄re acceperat de Chriſto doctrinā, & a diuino Spiritu, ēt a Chriſti perſona ſuſciperet, idē teſtificante, quod Pater, & Spiritus ſanctus, ut hoc accepto teſtimonio magis in fide cōfirmaretur, & ſibijpſi in ea cōplaceret. Interrogat D. Tho. 2.2. q. 2. An ſit licitū, D.Th.

& conueniens, quærere rōnes, & alia teſtimonia ad fidei robur præter diuinā reuelationem, & rñdet. Qñ quis prōptus eſt credere fidei pp diuinam authoritatē, & pp eam credit, ſed ex hoc, quod afficitur fidei, quęrit alias rōnes, & congruentias, ſine quibus tamen crederet, ſed eas quęrit, vt magis roboretur, in fide, & ſibi in ea complaceat, non ſolum nō minuit fidei meritum, imo auget. Ad, ꝙ comprobandum adducit D. Tho. illud 1. Pet. 3. Parati rōnem reddere de ea, quæ in uobis eſt fide, & ſpe. Et ſic ſancti fideliſſimi credentes diuino teſtimonio ad fidei robur, & defenſionē, multa excogitarunt, in quib. fides non innititur, ſed tñ roboratur multū, & fideles maxima conſolatione pfunduntur. In quo de fide benemeriti ſunt, q a ex ipſius fidei affectu, hęc proceſſit inq ſitio, & ſic ad fidei cōfirmationem adducuntur innumera miracula edita in Eccleſia, teſtes oī exceptione maiores, tum doctrina, cum probatiſſimis moribus, & qui proprio ſanguine fidem confirmarunt, & ſimilia multa. Propter quæ dicit Pſ. 92. Teſtimonia tua credibilia facta ſunt nimis, quia licet fidem non probent, tamen euidenter probant nimis eſſe credibilem, & credendam. A D.Th. 1.Pet.3 B Pſa.92

Hac ergo de cā Ioā. firmiſſimè credēs Xp̄m uerum Meſſiam, & Deū eſſe, pp Patris, & Spūs ſancti teſtimoniū, huic ſi dei maximè affectus, alia, & alia teſtimonia q̄rit a Chriſti humanitate, & miraculis, ut magis in fide roboret, & in fide habita amplius ſibi cōplaceat. Nobis ergo maximè lætandū, q a fidei credimus tot teſtimonijs roboratę, ꝙ ſi, p impoſſibile deciperemur, dicere poſſem⁹ Deo, ab ipſo nos deceptos eſſe. Sed q̄ lōga a Deo ē decipere, cū ſit prima ueritas, tā lōgè abeſt deceptos nos in fide eſſe, in quo ſibi placebat Pſalmographus. Narrauerunt mihi, iniq, fabulationes, ſed ñ ut lex tua. C Pſ.118

[Rñdet Chriſtus. Renunciate Ioanni, &c.] Multa adhoc edidit miracula, vt oſtenderet ſe illum, de quo Eſa. 35. Tūc aperientur oculi cęcorum, &c. In quo ſe Deum oſtendit, cui proprium eſt benefacere, & omnibus occurrere miſeris. Vnde Hieremias Propheta epiſtolā ſcribit Eſa.35

A bit ad filios Iſrael Babylone captiuos,oſtendens eis,nō reputādos eſſe Deos,q in Babylone colunt̃,q̃ refert Baruc. 6. Nūc aũt
Bar. 6. videbitis in Babylonia Deos aureos, & argēteos,& lapideos, & ligneos in humeris portari,oſtantes metum gentibus. Videte ergo, ne, & uos ſimiles efficiamini factis alienis. Hoīem a morte nō liberãt, neq; infirmũ a potētiore eripiunt:hoīem cæcum ad uiſum nō reſtituũt, de neceſſitate hoīem nō liberabunt:viduę nō miſerebunt̃,neque orphanis benefacient:qũo ergo æſtimandum eſt,aut dicēdũ illos eſſe Deos, cũ Dei proprium ſit hęc facere? Vnde optime hodie Chriſtus probat ſe Deum eſſe,hæc oīa operatus. Sic Pſ. 145.
Pſ.145 Qui cuſtodit ueritatē in ſęculũ,facit iudiciũ iniuriã patientibus, dat eſcã eſurientibus. Dñs ſoluit cōpeditos. dñs illuminat
B cæcos. Dñs erigit eliſos. Hæc opera Dei ſunt,quib.eũ agnoſci oportet. Et Pſ. 67.
Pſ. 67. Deus noſter. Deus ſaluos faciendi,& dñi exitus mortis. Quaſi dicat. Deus noſter ſalutem dat,& a morte liberat. Vnde Iſ.
Iſa.45. 45. Deus iuſtus,& ſaluãs non eſt pter me.
Pſ.145 Ex quo colligit̃ ad Deum nr̃m in omni neceſſitate cōfugiendũ Pſ. Nolite cōfidere in principibus,in filijs hoīum,in quib. nō eſt ſalus. Beatus cuius Deus Iacob adiuror eius. Nomē Dei noſtri oīum, & in oībus remedium. Ne ergo, vt Ochozias,
4.Re.1 cōſulas Deũ Acharō,quaſi non eſſet De⁹ in Iſrael. In oī tuo malo primum Deus cōſulendus eſt. Quod qa raro fit raro etiam remedium noſtris neceſſitatibus adeſt.

Optima ergo Xpi reſponſio qōni tantæ fuit,dũ innumera hoīum mala abſtu-
C lit, & opera Dei propria pſtitit, ut Deus agnoſceret̃. Iob 15. Nunquid ſapiens rñ-
Iob 15 debit,quaſi in uentum loquens. Sapiens ſapiēter rñdens,debet qōni omnino ſatis facere. Ideo non rñdet verbis,q̃ uētus facile tollit,ſed maximis operibus,q̃ illi dedit pr̃,vt ſe oſtenderet filium eius. Vnde cōgregatis Phariſęis,& dicētibus ei. Si tu
Ioan.8 es Chriſtus,dic nobis palam,rñdet. Loquor vobis, & nō creditis opera, q̃ facio in noīe patris mei, hec teſtimoniũ perhibent de me. Si.n.non facio opera patris mei,nolite credere mihi. Et hoc teſtimoniũ maius Ioanne ille dixit ideo Ioãnes mittit diſcipulos non credentes eius teſti A
monio operum Xpi. Vnde ait. Vos miſiſtis ad Ioannem,& ille teſtimoniũ perhibuit ueritati,ſed ego habeo teſtimoniũ maius Ioanne,opera,q̃ dedit mihi pater, illa teſtimoniũ perhibent de me. Tãta.n. tam grandia,& ptãte, ac imperio patrata miracula in ſui teſtimoniũ manifeſte
oſtendebant Xpm Deum. Quibus conuictus Nicodemus,ait. Scimus,quia à Deo Ioan
veniſti magiſter. Nemo.n.pōt hæc ſigna facere,quæ tu facis, niſi fuerit Deus cum eo. Oſtendunt profecto opera tua, quis ſis,& ſicut maxima huius mundi fabrica oſtendit Dei magnitudinem,ita ut ſint in excuſabiles, qui eum uidentes non agnoſcunt Deum. Ita Chri opera talia ſunt, & tam manifeſte oſtendentia ipſum eſſe ſaluatorem, vt quid non credunt, inex- B
cuſabiles ſint. Si opera non feciſſem in Ioan
eis,quæ nemo alius fecit, pc̃m non haberent. Nunc autē excuſationem non hñt Ex.
de peccato ſuo. Confitentur Magi Pharaonis. Digitus Dei eſt hic. Potiori nos iure dicamus. Brachiũ Dei eſt hic. Hęc sũt Pſ. 1
Dei teſtimonia,de quib. Pſ. Mirabilia teſtimonia tua, ideo ſcrutata eſt ea anima Amb
mea. Vbi Amb. per teſtimonia, intelligit Dei opera,quib. ſe miſericordem hoībus præſtitit,quæ debet oīa ſcrutari, attendēs mundum plenum mortuis,cæcis, lebroſis,claudis,in animo,quibus omnibus remedium è cęlo attulit Chriſtus.

Sed adhuc alia mirabiliora teſtimonia diuinæ eius mię fuerũt, ꝙ uniuerſa mala nr̃a nō ſolum abſtulit, ſed ſuper ſe tulit. C
Interijt ille, vt ego viuerem, velati ſunt eius oculi,ut ego viderem,factus ſurdus, & mutus,ut me ſurdum,& mutũ ſanaret,& reputatus lebroſus,ut ego mundaret. Hæc teſtimonia infinitæ ſuę bonitatis fuere. De quibus Eſa. 93. Miſerationũ domini ſuper omnibus,quę reddidit no- Eſa.
bis,& ſuper multitudinē bonorum domui Iſrael,quę largitus eſt eis ſecundum multitudinem miſericordiarum ſuarũ.

Sed licet miracula corporibus a Chriſto exhibita eum Meſſiam probauerint, maxime tamen eadem miracula in animis hoīum effecta, eum Deum manifeſte oſtenderunt,quæ eo potiora iudicanda,quo

A da, quo anima præſtat corpori.

Quõ ergo hæc miracula fuerit in mundo operatus, patet, ſi eius per Chriſtum, attendas mutationem factam, & reno-
Eſ. 59. uationē. Primo.n. cæci vident. Eſ. 59. Palpauimus ſicut cæci parietē, & quaſi abſq; oculis attrectauimus: impegimus meri-
Ecc. 11 die quaſi in tenebris. Quia, vt dr̃ Eccl. 11 Error, & tenebræ peccatorib. concreta ſunt. Cęcus erat uniuerſus fere mundus, errans in his, q̃ ad Deum pertinent, colebat idola, colebat ligna, & lapides erat & in morib. cæcitas, in rerum ęſtimatione. Sed Chriſto ueniente, populus, q habitabat in tenebris, vidit lucē magnam, ſedētib. in regione vmbrę mortis lux orta eſt eis. Ponam oẽs filios tuos doctos a Dño. Idolorum veſaniã de mundo penitus re-
B legauit: cognitionē Dei ueri edocuit: verum rerum ꝑcium, ac æſtimationē oſtendit: deſpiciens terrena, animam pretioſã manifeſtauit, ꝓ qua redimēda ſanguinē fudit. Peccati fęditatē declarauit, q̃ alio, q̃ agni ſanguine deleri non potuit: oïa, q̃ ſub velaminib. legis erant patefecit. Vox Dñi ꝑparantis ceruos, reuelabit conden-
Pſ. 35. ſa accendit lucernã, & dragmã inuenit:
Lu. 15. ego ſum lux mundi. 2. Cor. 4. Deus, qui
2. Co. 4 dixit de tenebris lumen ſplēdeſcere, ipſe illuxit in cordib. noſtris ad illuminationem ſcientiæ claritatis in facie Ieſu Chriſti. En quomodo cæci uident.

Secundo Claudi ambulãt. Pſ. 17. Filij
Pſ. 17. alieni inueterati ſunt, & claudicauerunt a ſemitis ſui. Chriſtus inæqualis eſt pedibus: eiuſmodi eſt peccator ꝑuolans intel
C lectu affectu deficiens. Lex antea bonũ oſtendebat, & malum, ſed gratiã non cõferebat, ut hoc uitaretur, illud impleret. Sed Chriſto ueniente ſaliet, ſicut ceruus
Eſ. 35. claudus: gratiã.n. cõtulit, qua affectus inęqualis non eſſet cogitationi, ſed ęqualis vt non claudicans quis erret.

Tertio. Leproſi mundant. Abominandus leproſus, qd niſi peccatorē deſignabat Deo odibilē: cuius peſtifera eſt cõuerſatio, & ideo extra caſtra mittendus. Eſt vero hmõi, q uoluptatib. corporis deditus eſt. Roma. 8. Qui in carne ſunt, Deo placere nõ pñt. Et 1. Co. 6. Oẽ peccatum
Ro. 8. qdcumq; fecerit homo, extra corpus eſt, q autẽ fornicat, in corpus ſuum peccat. A
Vide, quõ ſe cõmaculet lepra. Sed Chriſto ueniente, leproſi mundant, iuxta illud Ezech. 36. Effundã ſup vos aquã mũ Ez. 36.
dã, & mundabimini ab oïb. inquinamen 4. Re. 5
tis veſtris. Sicut Naaman ſepties lotus in Iordane, mundat: ſic nos ſeptẽ ſacramentis abluti, & a carnis uino maxime Chriſtus liberat ſuos. Verbum.n. carni vnitũ, carnē ſic ſanctificauit, vt iã ſancta ſit. Inde in eccleſia ſtatum virginitatis inſtituit in innumeris viris, & fœminis. Cœleſtē hunc ſtatum è cœlo cæleſtis demiſit in terrã, & oïb. ſuis gratiã contulit, qua facile carnem ſuperantes de ea triumphent. Quis me liberabit de corpore mortis hu- Ro. 7.
ius? Gratia Dei per Ieſum Chriſtum. B

Quarto ſurdi audiunt. Erat mundus, ſicut aſpis ſurda obturans aures ſuas, Quis ſurdus, niſi, ad quem miſi ſeruos Pſ. 57.
meos. Zach. 7. Cor ſuum poſuerunt, vt Zac. 7.
adamãtē, ne audirēt legē. Qui diuinis minis non flectit, ſuaſionib. nõ credit, beneficiis nõ emollit, nec blanditiis allicit, hic ſurdus eſt, cordiſq; duri. De quo Eccl. 3.
Cor durum male hēbit in nouiſſimo. In Eccl. 3.
duraſti cor nrm, ne timeremus te, loqtur Eſ. 26.
propheta, ſed Chriſto ueniēte, aures ſurdorum patebunt, qa gratia ſua hanc tollit obſtinationē. Sicut Ezec. 36. dr̃. Aufe- Ez. 36.
ram a uobis cor lapideum, & dabo cor carneum, & ſpiritum meum ponam in medio veſtri, & Eſ. 29. & Audient in die Eſ. 29.
illa ſurdi verba libri huius.

Quinto mortui reſurgũt. Eſa. 28. Per- Eſ. 28.
cuſſimus fœdus cum morte, impij dicũt, C
ſed fœdus veſtrum cum morte nõ ſtabit, Chriſtus.n. veniens diſſoluet hoc fędus. Qñ vero hęc ſigna videris in aïa tua fieri, q̃ in mundo ſunt facta Chriſto ueniente, crede, qd Chriſtus ad te aduenerit, ſi cæcus fuiſti in rerum ꝑtio, & æſtimatione, ſi cæcus te nõ curãs, aliena videns Audi popule ſtulte, nõ hñs cor, q̃ hñtes oculos, non uidetis trabē, in oculis vr̃is, vidētes in alienis feſtucã. Si melle gratiæ guſtato illuminati ſunt oculi tui, ut Ionathę oculi, ſignum Chriſti intrantis animam tuã, & eã lumine ſuo illuſtrantis. Si claudus fuiſti ſciens voluntatē Dñi, & nõ faciēs, dignus es plagis multis? Quia ſciēti bonum,

Digitized by Google

A bonum, & non facienti, peccatũ eſt illi Iac. 4. Si modo bona facile operaris, claudus ſalit ut ceruus, ſignũ Chriſti ad te venientis, cuius eſt proprè facere operari. Leproſus fuiſti, mãdatus es, Chriſtus hoc fecit. Aug. Cognoui eius pſentiam ex fuga uitiorum ꝯcarnalium. Surdus fuiſti diuinę uoci, ſed iam dicis: Audiam, quid loquatur in me dñs, & aĩa mea liquefacta eſt, ut dilectus loquutus eſt. Si terreris Dei minis, blanditijs cõmoueris, libẽter cœleſtia audis, Chriſtus uenit ad te. Denique ſi mortuus fuiſti, & reuixiſti, mortuus erat, & reuixit, perierat, & inuẽtus eſt, Chriſtus id operatus eſt.

Lac. 4.
Augu. Pſa. 84
Can. 7.
Luc. 15

Dominica III. Aduentus.

B *Miſerunt, &c. Ioan. 1.*

IN diuino amore, quo ſe Deus diligit, & infinitam ſuam bonitatem, illud omnino diuerſum inueniem', imò, & contrarium ei amori, quo nos noſtra diligimus, quod cum nos rem aliquam amore proſequimur, ſic eius amore flagramus, ut nimio zelo ardentes ea frui abſque ſocio diligentiſſimè conemur, nec alijs partem concedamus: Deus uerò, cum infinito amore ſuã bonitatẽ proſequatur, nihil ſic deſiderat, ac eam oĩb. cõicare. Sic ſe ad intra oĩno effudit Pater in Filium, Pater, & Filius in Spiritum ſanctum. Nec verò hoc contentus ad extra quoq. diffudit, & participes nos vult, & conſortes ſuæ naturæ diuinæ, & qui vnus Deus eſt p naturam, plures conatur Deos facere per participationem.

C Ex hoc deſiderio, & infinita bonitate, illud primum omnium factum eſt, cũ ipſe nulla creatura indigeret, innumeras tamen condiderit, quibus ſui faceret copiam, & in quas effunderet bonitatis ſuę theſauros. Inter quaſ hominem ſuipſius fecit capacem, eum ad ſui ſimilitudinem, & imaginem exprimens, ut aliqua creatura eſſet, in quam ſe totum effundere poſſet. Sed nec hoc contentus eſt, ſed ut ſe magis, ac magis effunderet, dona diuina, & gretuita homini conceſſit, maxima, & pretioſa nobis promiſſa donauit, ut diuinæ conſortes naturæ per hoc efficiamur, ad noſque dici poſſet, Ego dixi. Dij eſtis, & filij excelſi omnes. Hoc uerò deſiderium ſe communicandi, & effundendi, cum ex infinita eius bonitate, & amore emanet, (ea autem omnia, quæ dicimus naturalia, & ſupernaturalia dona, diuinum non æquarent amorem; nec amor quieſcit, donec amato det donum, quod amori æquari poſſit,) eo tandem Deum adduxit diuinus eius amor, ut filium ſuum unigenitũ nobis daret, quod donum æquale eſt amori, & bonitati, q̃ Deus ipſe eſt. Ecce impletum illud Sic Deus dilexit mundum, ut filium ſuũ vnigenitum daret, iam plane ſatisfactũ eſt hoc tanto dono amori diuino, poſtulanti pro nobis gemitib. inenarrabilib. Ac ſi amicus tibi eſſet adeo familiaris, & intimus, ut poſtquam oẽm tibi ſubſtantiam dediſſet, non quieſceret, donec aperto pectore cor extraheret, tibique daret dicẽs; Agnoſce amorem in te meum dono cordis mei. O diuine amor, quæ non a Deo nobis obtinebis, poſtq̃ obtinuiſti, ut aperto patris pectore, vnigenitus, qui eſt in ſinu eius, nobis daretur, & medulla illa cedri ſublimis ad terrã negotiatorũ tranſportaret? Mira hominis dignitas, qđ a Deo in tm̃ ſit dilectus, eiq. tam charus. Aug. lib. de vera relig. Demonſtrauit nobis Deus, q̃ excelſum locum inter creaturas habeat humana natura, in hoc, quod hominibus in vero homine apparuit.

A
2. Pe. 1
Pſa. 81
Ioan. 5
Simile
B
Ez. 17.
Aug. li. de uera relig.

Vt autem pro dignitate ſua, ac excellentia has diuinas miſericordias æſtimemus, eaſque magni faciamus, ut decet, diuina ſapientia neceſſaria nobis eſt. Vnde Pſal. Quis ſapiens, & cuſtodiet hæc, & intelliget miſericordias domini? Infinitæ ſunt collatæ cum Chriſto nobis miſericordiæ, quis niſi ſapiens eas agnoſcet? Paul. Nos autem nõ ſpiritum huius mũdi accepimus, ſed ſpiritũ, qui ex Deo eſt, Vt ſciamus, quæ a Deo donata ſunt nobis, cum Chriſto. n. recipimus remiſſionẽ peccatorum, gratiã, Dei filiorum nomen, cęlũ reſeratũ, denique oĩa bonã mihi venerunt pariter cũ illo. Et ideo ipſemet ad hoc opus perficiendũ è cęlo in terrã uenit, nec ad hoc angelũ miſit, aut hominem

Pſ. 106
C
2. Co. 2

A hominem purum. Nam ſi hoc opus creatura perageret, magis ei deberemus quã Deo creatori noſtro, quia maius eſt redimi, quam creari, & ex deteriori nihilo educitur peccator, cum iuſtificatur, quã homo cum creatur.

Vnde, qui tam immenſam in ſe collatam intelligere miam, ſummis uotis, ac deſiderijs procederet obuiam Xp̃o. Vniuerſus profectò mundus exire dẽt obuiã Redemptori, ſicut captiui ſuũ ſuſcipiunt Redemptorem, ſicut a tyranno oppreſſi, regẽ in libertatem ciues aſſerentem. Sed q̃uo excipitur in mundo Deus tãtus? Sui eũ non receperunt. Attende cæcitatẽ, & malitiã ſummã. Intellexere Phariſæi tp̃s
Ioan. 1 iam impletum, quo Meſſias in lege pro-
B miſſus adeſſe mundo debuit, & oculis hoĩum cerni, & ex Ioannis teſtimonio, & Chriſti miraculis cognouerunt Ieſũ eſſe Xp̃m, ſed ſua conſiderãtes dñt illud, ꝙ Spiritus S. multis retro ſæculis oñdit
Sap. 2. eos dicturos. Circunueniamus iuſtum, qm̃ inutilis eſt nobis, cõtrarius eſt operibus noſtris, & improperat nobis peccata legis, & diffamat in nos peccata diſciplinæ noſtræ. Filium Dei ſe noĩat, factus eſt nobis in traductionem cogitationũ noſtrarum, grauis eſt nobis ẽt ad videndũ, nobiſcum nõ cõuenit, oĩno nobis vitandus eſt. Qũo ergo eum deijciemus? Accipiamus Ioã. Bap. in Meſſiam, & noſtra authoritate, & opinione ſanctitatis ipſi⁹ id efficietur, ut vniuerſus populus Ioannem ſequatur Ieſu derelicto. Ioannes uerò uidens ſe per nos in tanta dignitate cõſtitutum, nos reuerebitur, ac magnifaciet, diſſimulabit vitia noſtra, doctrinas
C noſtras ſequetur, ne eum loco tanto deturbemus. Vt hæc ergo male cogitata, opere complerent peius, eligunt ex ipſis grauiſſimos viros, qui huius rei cã Ioannem adeant, quorum legationem hodie in Euangelio ſcribit Ioannes. Quod uerò iſtud in hac legatione illi intenderint,
Ioan. 5 manifeſtè eis Chriſtus dixit. Ioã. 5. Vos miſiſtis ad Ioannem, & ille teſtimoniũ perhibuit veritati. Ille erat lucerna ardens, & lucens, uos autem voluiſtis ad horã exultare in luce eius. Qui locus manifeſtè oñdit, eos intẽdiſſe, Ioanẽ in Meſſiã aſſumere, ut ſub eius luce poſsẽt exul A
tare, ac ſe tueri. Sũma, & inaudita peruerſitas. Hoc eſt iudiciũ, q̃a lux uenit in mun Ioan. 3
dum, & dilexerũt hoies magis tenebras, q̃ lucẽ, erant. n. eorum mala opera. Similes hi facti patrib. ſuis, q in Aegypto clamauerunt ad Deũ, Redẽptorem poſtulãtes. Miſit eis Deus Moyſen, cui inobediẽtes, & rebelles extiterũt, & ideo in deſerto proſtrati ſunt. Similes his modo ſũt, qui tales deſiderãt prælatos, p̃dicatores, & confeſſarios, in quorum luce poſſint exultare, qui eos a peccatis non coerceãt, nec per deſideria ſua defluere contradicant. Sic illi dicũt. Loquimini nobis placentia, Et Paul. Coaceruabunt ſibi ma- Ez. 30.
giſtros pruriẽtes auribus. Qui ſi poſſent Deũ ſibi effingere conuenientem oĩno, ac conſonantem ſuis prauis deſiderijs, il B
lum efformarent, & è medio tollerẽt verum Deum. Ad hos Malac. 3. Nunquid affiget hõ Deum, quia vos affixiſtis me? Mal. 3.
Q. d. Vultis manus meas, & pedes ligare, & affigere, ut me trahatis ad ueſtra deſideria, & non magis uos affigendi, ut meæ pareatis voluntati? Qui conſciam exonerare uolens, cõfeſſariũ inuenit rectũ, uolentẽ eum configere, & affigere diuinæ legi, & ab eo diuertens quærit aliũ, qui eũ ducat per latam, quæ ducit ad interitum, & cum eo conſentiat, in eo, quod malè deſiderat, hic eſt, qui Phariſæorum imitat̃ perfidiam, qui Chr̃o relicto, Ioannem in Meſſiam ſuſcipere voluerunt. Iõ immittet illis Deus ſpiritũ erroris, ut credant mendacio, eo ꝙ veritatẽ charita 2. Theſſalon. 2
tis non receperunt. Sed interim attende in his impletum illud. Qui apprehendit 1. Co. 3
ſapiẽtes in aſtutia eorum, & conſiliũ prauorũ diſſipat. Ea namq. via, ac rõne, qua C
Xp̃m obſcurare intenderunt, Deus eum clarificauit, quia conſilium meũ ſtabit, & oĩs volũtas mea fiet, ut p Eſa. loqr. Eſa. 46
Iã ĩde ab ipſo naſcẽtis mũdi primordio, vſu, & quaſi exercitatione hoc oñdit De Ge. 42.
us, illis ipſis medijs, quib. ĩpi conant̃ Dei euertere voluntatẽ, eã implere. Promiſit Ioſeph exaltãdũ, & a fratrib. adorãdũ. Inuidẽt illi, & ne id fiat, venundant eũ Iſmaelitis. Sed hac via factũ eſt, ut ad eius ſe pedes illi abijcerẽt, & ꝓuoluerẽt. Sic ẽt modo

A modo à Ioanne clarificatur Chriſtus, qñ
eum Phariſæi obnubilare voluerunt.
Matt. 21. Sed miranda ꝑfectò Ioãnis firmitas,
& manifeſtè verũ oñdit eũ, qui ſuperio-
re Dñica dixit, non eum eſſe arundinẽ
vento agitatã. Tantus .n. in eũ irruit vẽ-
tus, vt turbo cõterens petras dici poſſit,
dum ei diuinus offertur honos. Ventus
hic, cedros illas Dei in cęlo plãtatas qua
ſi arundines ſic agitauit, ut oĩno eradica
uerit. Ioãnes tñ, q̃a ſup firmã petram do
mũ ædificauerat, ẽt ſi venti irruãt, & flu-
mina cõcurrãt, ſtat firmus, & ĩmobilis.

Accedunt ergo dicentes. [Tu q̃s es? Et
cõfeſſus eſt, & nõ negauit, & cõfeſſus ẽ.]
Ter repetit. Nec vero ẽ otioſa repetitio,
ſed vt vehementer eũ aſſeueraſſe oſten-
deret, illud Ioannes ter inculcauit. Dixit
B Aug. Aug. in Ioãnis Euang. Nõ tes tm̃, ſed &
modus dicẽdi maxima hẽt myſteria, my
ſterio ergo plena eſt repetitio iſta. Sed ꝙ
hic latet myſteriũ? Illud vtiq;, norunt, ſã
Aug. cti, ait Aug. qđ licet alia pctã aliqñ diſſi-
Sap. 11 mulet Deus, quaſi nõ videat, diſſimulãs
peccata hoĩũ pp pñiam, ſed qñ eo pctõr
peruenit, ut ſibi diuinã arroget gloriam
continuo in eũ deſæuit vltio. Sic contra
peccantem Angelũ continuò ſnĩa lata ẽ:
Luc. 10 Et videbã Sathanã, ſicut fulgur cadentẽ
Gen. 3. de cęlo. Eſſe vult Adã ſicut Deus, conti-
nuo adeſt irridens Deus. Ecce Adam,
quaſi vnus ex nobis factus es. Sic gloriã
Dan. 4 tẽ Nabuchodonoſor, Nonne hæc eſt ci-
uitas magna Babylon, q̃ ego ædificaui
in magnitudine roboris mei? ſeque Deũ
reputanẽ, cõtinuò Deus in beſtiam mu
tat, ei oſtendens, non ſolũ non Deũ eſſe,
ſed nec hoĩem quidẽ, donec confiteatur,
non ſe Deũ eſſe, ſed Dei facturã. Sic etiã
Act. 12 cũ Herode factũ Lucas memoriæ prodi-
dit, cuius innumera mala in multa patiẽ
C tia Deus ſuſtinuerat. Sed cũ auro, & gẽ-
mis ornatus, radiis oppoſitus ſolis eſſet,
fulgoreq. maximo irridiaret, audiẽs po-
pulus eius cõpoſitam, & politam oratio-
nem, acclamat, Dei, non hoĩs voces, per
cuſſit eum Angelus, eo ꝙ nõ dediſſet glo
riã Deo. Sic ad Aegypti Regẽ loquitur
Ezec. Ecce ego ad te ô Pharao draco ma
gne, q cubas in medio fluminũ tuorũ, &
dicis: Ego feci memetipsũ, ponã circũ in
narib. tuis. Hoc ergo Ioãnes rectè intelli A
gẽs maxima contentione negat oĩno ſe
Xpm eẽ, ne ĩ diaboli iudiciũ icidat. Nec
ſemel negaſſe cõtẽt⁹, ter negat, & addit.

[Non ſum ego Chriſtus, nõ ſum Pro
pheta, nõ ſum Helias.] Primò aduerten
da eximia Ioannis modeſtia, q̃ plenũ ſe
oñdit negationib. Oẽ ferè, qđ de ſe loqui
tur, eſt: Nõ ſum, non ſum, nõ sũ. Iuſtus
cũ humilis ſit, nihil ſe hr̃e putat, qui exi- Ad Gala. 6.
ſtimat ſe aliq̃d eſſe, cũ nihil ſit, ipſe ſe ſe-
ducit. Talẽ ſe ꝓbuit ille, de quo loquitur Ioã. Apo. 3.
Ioan. Apoca. 3. Qui dicis, Diues ſum, &
nullius egeo, cũ ſis pauper, miſer, & mi-
ſerabilis, cęcus, & nudus. Vidiſti hoĩem,
qui oĩa ſe hr̃e credit. Nobilis inquit, ſum
diues, ingenio polleo, &c. Hic diuerſus
oĩno a Ioanne eſt, qui nihil ſe eſſe dicit:
hic verò oĩa ſe eſſe credit. Sed hæc homi B
nũ miſeranda conditio eſt, quod nõ ſolũ
ſe nõ agnoſcant, ſed eſſe velint qđ ſunt,
& quod nõ ſunt. Nemo ſua ſorte conten
tus eſt, ſed eſſe deſiderat, ꝙ non eſt. Dux
Rex eſſe vult, Comes Dux, Nobilis Co
mes. Ciuis Nobilis cupit apparere, infi-
mus de plebe ciuis, & oẽs eſſe, qđ nõ sũt,
volunt; & appetũt. Quid inde? Innume- Eccl. 10
ra ex hac ſuperbia peccata: Quia initiũ
oĩs peccati ſupbia, & q tenuerit eã, adim
plebit maledictis. Hinc extremæ indi-
gentiæ, & egeſtates in republica. hinc fi-
liorũ, filiarumq; remedia, & collocatio-
nes difficiles, hinc debitis onerari, nec eſ
ſe ſoluẽdo. Contra verò humilis nil eſſe
& hr̃e reputat. Si tã humilis nõ es, vt no Ge 33.
uiſſimũ te uirorũ nõ repures, ſicut Xp̃s,
ſaltẽ intra ſortẽ tuã te contine, noli plus
eſſe, & apparere q̃ es. Cuius rei ſi ꝓclarũ
vis exẽplum, intuere Iacob. Qui obuiã
cũ factus eſſet Eſau veniẽti cũ quadrin-
gẽtis eq̃tib. dicit Eſau ad Iacob: Gradia
mur ſimul. Cui rñdit Iacob Gen. 33. No C
ſti Dñe mi, ꝙ paruulos habeã teneros, &
oues, & boues fętas mecũ, quas ſi plus in
ambulando fecero laborare, morientur
vna die cũcti greges. Præcedat dñs me⁹
ante ſeruũ ſuũ, & ego ſequar paulatim
veſtigia eius, ſicut uideã paruulos meos
poſſe. Non põt paſtor militem ſequi; nec
eius inhærere veſtigijs. Noli tu, qui ĩ mi- Eze. 2.
nore ſtatu es, maiorẽ æquare, ſed intra li

Digitized by Google

Gen .c. li. 1.offic. A Eſt via Dei,& e altera via dæmonis,mũdi,& carnis,uia virtutũ,via Dei,uia uitiorũ altera,De quib. Cic.li.1.officio. ex Xenophonte Herculis vitã ſcribẽte optime refert. Herculẽ cum adhuc iuuenis eſſet,in deſertum exiſſe locũ,ibiq; duas vidiſſe vias,inter quas dubio aio fuit, q̃ ſeligeret. Prima erat uia delectationis: i qua vidit mulierẽ pulcherrimã, ornatã ſerico,& auro,ei offerentẽ oẽs mũdi delicias,eumq; inuitantẽ, ut ſe per illã uiã ſequeretᷣ. Sc̃da erat uirtutis uia:in qua ſe ei pſentẽ exhibuit matrona grauiſſima, ac ſeuera,q̃ dixit:Non ego ꝓmitto delicias,& voluptates,ſed labores,ſed ſudores,ſed pericula:ſed horum finis,ac præmium erit,te Deum fieri. Dubius aliquã to tpe hæſit Hercules,ſed tandẽ decreuit B virtutis uiã ſeq,vt Deus eſſet. O ſi tu modo iuuenis,vel uir,vel grãdæuus hæc rectè attenderes,atq; ppenderes. Duæ hæc uiæ ante te ſunt:prius quã eligas,oĩa circumſpice,& cõſidera. Via uirtutis à dextris eſt,uia uitiorum à ſiniſtris. Prouer.4 Auerte pedẽ tuũ à malo:vias.n.q̃ à dex-

Pro. 4. tris ſunt,nouit Dñs:puerſæ uerò ſunt, q̃ à ſiniſtris ſunt. Ideo in iudicio ad dexterã iuſti,impij uerò ad ſiniſtrã cõſiſtũt:qa hi uiam q̃ à ſiniſtris eſt,illi q̃ à dextris,te

Pſ.118 nuerunt. De qbus vijs ſępe Pſ. 118. Viã iniquitatis amoue à me: in uia tua uiuifica me:& odiui oẽm uiam iniquitatis: & viã ueritatis elegi. A uia mala declinabat cũ diceret: Ab oĩ uia mala prohibui pedes meos. Viã bonã ingrediebatur, cum ait. Viam mandatorum tuorum cucur- C ri,in hoc enim uiri iuſti intendunt,hanc uiam tenere,ab illa declinare.

Differũt hæ duæ uiæ,ꝙ uia uitiorũ ſpacioſa eſt, & lata: ſed uiæ eius uiæ inferi, termin⁹.n. hui⁹ uiæ infernus eſt: ſed latitudine eius ineſcati hoĩes,multi hãc uiã ingrediuntur. Lata porta eſt,& ſpatioſa uia,q̃ ducit ad perditionem, & multi ſũt q intrant per eam. Matth.7. Si finis per-

Mat.7. ditio, quomodo tot ſequuntur uiã hanc? Quia lata eſt. Sed quomodo lata.

Quia eſt uia ſine uia. Oĩa.n.iniuſti uiã faciunt,hortos,uineas,lata,p oĩa, intrãt, ac ſi uia ubiq; eſſet. Non eſt eis ſeps; oĩa diripiunt,nihil ſibi uetitum arbitrantur, non ſit pratũ,qđ non ptranſeat luxuria A nr̃a. Oẽs in uiã ſuã declinauerunt: vnuſquiſq; ad auaritiã ſuã, à ſummo vſq; ad nouiſsimũ,Eſa.59.loquitur: Cuiusq; uo Eſa.56 luntas ſibi via eſt: & ſic multi hãc uiam ingrediunť prouocantes ſe inuicẽ: Veni te fruamur bonis,q̃ ſunt. O inſani,miſerrimi,q uiã hanc ingreſſi lęti eã incedıtis. Simile An non attẽditis uiæ finẽ? Quis tã amẽs, q cum ducitᷣ ad ſupplicium,lętus it,quia p pratum ducitᷣ? An nõ uides ſuſpendiũ i prati fine? Quid lętaris,qđ rides,miſer peccator? Qđ uia tibi eſt lęta? En in fine eius infernus eſt,mors æterna. Sed uia Dñi arcta eſt,& anguſta porta,ſed ducit ad uitã,ideo pauci inueniũt eã. Arcta eſt B Dñi uia,qa ſuis limitib. terminiſq; cõcluditᷣ: Et ſicut non licet uiatori ingredi ſata,hortoſq;,q propè uiam ſunt: ita hanc Dei uiam ingredienti non licet præterire mandata. Terminus poſſi tus eſt uolũtati eius,quem præteriri non licet.

Vis noſce, quo tibi tandẽ pueniendũ eſt: Cõſidera,q̃ ingreſſus es uiam:in qua uia via nũc ſtas,an in uia peccatorũ, uel Dei: ſi.n.uiã uerſus Romam capis,ad Indos nõ puenies. State ſup uias ueſtras,et Iere.6. videte, & interrogate de ſemitis antiqs, & ambulate in eis,& inuenietis refrigeriũ aĩab. ueſtris. Ierem.6. Ne ergo effrętnatus incedas. Siſte paluſũ, ſicut uiator, dubitans an recto incedat itinere. Conſideraui uias meas, & cõuerti pedes meos in teſtimonia tua,ait Pſ. Sed alij licet er- Pſ.118 rorẽ uiæ cognoſcãt, nolũt ſcire uiã rectã, nec eã ingredi,& dixerunt;Nõ ambulabimus,nihilomin⁹ cõſtitui ſup illos ſpe- C culatores,& dixi. Audite uocẽ tubæ(prædicatorum.ſ.) & dixerũt. Nõ audiemus, Contingit tibi modo cõcionẽ audienti qđ leuitis hodie interrogantibus Ioãnẽ., Audierunt eum de Chriſto teſtimoniũ phibentẽ, ſed non crediderunt, nec eius teſtimonium de altero receperunt, qui de ſeipſo recepiſſent. Sic accedis ad concionem, ut uiam cęli agnoſcas, oſtenditᷣ tibi,nec arripis. Audi tremendũ ſupplicium,qđ ibi Hierem.minatur. Ideo audite gentes,& cognoſcite,quanta ego fa- Iere.6. ciam eis. Ecce ego aducam mala ſuper uos,& ſuper populum iſtum. Ecce populus

A pulus venit de terra Aqlonis. Sagittá,& ſcutum arripiet,crudelis,& non miſerebitur. Sed qd hæc ad minas nobis intentatas. Traderis dęmoniis, quorum viã ſecutus es,& ĩ morté ibis ęternam, &c. Vnicum tibi remediũ eſt,reuerti ad Dei viã. Dirigite viam Dñi. Via Dñi lex eius eſt. Viã parare,& dirigere, eſt cõponere te,tuaq; oĩa ſm Dei legé. Venit Deus è cęlo ad nos,qs non ſeparet, vt tm̃ ſuſcipiat Dñm? Super monté excelſum aſcéde tu,q Euangelizas Sion:exalta in fortitudine vocẽ tuã, q Euangelizas Hieruſalé. Exalta,noli timere:dic ciuitatib. Iudæ: Ecce Deus veſter,ecce Dñs venit,& brachiũ eius dñabit:ecce merces eius cũ
Eſ. 40. eo,& opus eius corã illo. Eſai. 40. Vt hęc
B clamet,uenit Ioannes, & nos uobis hodie idẽ clamamus: Adorna thalamũ tuũ Sion,ꝓparare in occurſum Dei tui. Oĩa peccata proijce:munda domum tuã,orna eã uirtutib. vt digne ſuſcipias Deum
Chryſ. tuum. Sed notat Chryſ. Parate ait,& dirigite uiã Dñi,non dicit:Fac viã,facta iã eſt,cõpone tu eã. Aĩa noſtra Dei eſt imago,in ea ſcripta eſt naturalis lex. Gentes q legẽ non hñt, naturaliter q̃ legis ſunt,
Cicer. ſciunt. Semen Dei(ait Cice. in Tuſculanis)in nobis eſt,nos dirigens,ſi non impediat᷑. Inſuper tu qui fidelis es, Chriſti legẽ hẽs in corde ſcriptã,viã vides,eã in-
1.Re.6 gredere. Vaccæ arcam ferentes itinere vno gradiebant᷑ verſus Bethſames. Ne mutes viam,iam Dei uiam tenens, iam vitiorum deſere viã,vnã tenę uiã,nec dimittas uerſus domũ ſolis. Ibant mugiẽ-
C tes,quia eis erãt ablati vituli,ne laſciuiẽtes pp eos a uia declinarẽt, & ſic nec ad dexteram, nec ad ſiniſtram declinabãt. Ablati ſunt a uituli Ieroboam. Appetit⁹ tuus domi recluſus eſt a Deo,ne tuũ impediat iter. Audis eius balatum,ac mugitum,ne tu declines,iter inceptum ne deſeras ꝑuenies ad domum ſolis. [Recte facite ſemitas eius.] Grego. exponẽs illud
Grego. Iob 24. Neſcierunt vias Dñi,nec intelle-
Iob 24 xerunt ſemitas eius, p viam intelligit innocentiã,p ſemitam pñiam. Qui viã agit ſi rectã illã tenet,ſemita non indiget,ſed ſi uiã pdidit,indiget ſemita ſtrictiori, vt ad uiã reuertatur. Sic qui innocentiã per-

didit. quæ via eſt,ad eam reuertatur per A
pęnitentiam ſtrictioré, quia quem facti pęnitet,penè innocẽs eſt. Vel aliter; Via Dei mandata ſunt,conſilia uerò ſemita; quia ſtrictiora ſunt. Aemulamini ergo charisſmata meliora. En excellentiorem viam uobis demonſtro,viam conſiliorũ perfectiorem. Sicut viam agit pauper cũ
vxore ornatus filijs,& ſarcina,grauis ꝓ Simile
fecto uia. Talem ducunt uiã,qui in mũdo oppreſſi curis,& ſolicitudine ſæcularium Deo inſeruiunt, perfecti verò ſine onere,& labore equo viam agunt,ab oĩbus ſe abſtinent,ut currere poſſint in ſta
dio,de quibus loquitur Iob 37. Nũquid Iob 37.
vidiſti ſemitas nubium magnas? qui ſũt
iſti,qui ut nubes uolant? ait Eſai. 60. Per E ſa. 60
fecti,nubes ſunt calore ſolis ſurſum ela-
ti,vt terrã pluuia fœcundent. His nubi- B
bus Deus magnificus eſt. Magnificen-
tia eius,& virtus eius ĩ nubibus. Hæ nu Pſ. 67.
bes per mirabiles conſiliorum ſemitas gradiuntur,quas ſi ingredi libet, quam miram uiam ages, cura in te impleatur
illud; In cubilibus,in quibus prius dra- Eſ. 35.
cones habitabant,orietur viror iunci,& calami,& uia ſancta vocabitur, vt ſponſo dicere poſſit; Veniat dilectus meus in hortum ſuum,& comedat fructus pomorum ſuorum. Si.n.quod ante in te fuerat deſertum,& horribilis mons, modo induſtria,ac labore tuo per Dei gratiam ſit voluptatis hortus, potes ſic ad hortũ tuum ſponſum vocare, qui uocatus aduenict per gratiam,&c.

Dominica IIII. Aduentus.

Vox clamantis,&c. Luc. 1.

IOannes,vox eſt baptizãs ĩ aqua,ſed C
Chriſtus verbũ mentis baptizans in Spiritu ſancto,& igne. Sic oĩs prædicator uoce reſonare põt,ſed Dei eſt ſpiritum concedere,& ignem, ſine quo uox eſt cymbalu tinniens,vel æs ſonans,hũc à Chriſto petamus per Mariam.

Appropinquãte iã Chriſti aduentu ponit᷑ hodie ante oculos veſtros tantę rei nũtius; Angelus annũtians mũdo maximũ illud Dei cõſilium,qđ prædicit,illud eſt. Videbit oĩs caro ſalutare Dei nñi. Tã

Digitized by Google

A tũ verò auditũ nuntiũ, q̃d in nobis effi-
cere dẽat, videamus: ſine dubio aĩorũ p̄-
parationẽ, vt ſpirituales hæ nundinæ ſi-
ne maximis nr̃is lucris non p̄tereãt. De
Eccl.14 his.n.dieb. ſcriptũ eſt: Et particula bonę
diei non te p̄tereat. Si.n. cũ deſcenderet
Angelus, Dei pſonã agens Exod. 19. p̄ce
Ex.19. pit populũ ſanctificari, multò magis ad
Dei ipſius aduentũ nos parari, atq; mũ-
dari oportet. Pro cuius rei intelligentia
aduertẽdũ, licèt Deus iã in mundũ vene-
rit, cum in Virginis viſceribus hõ factus
eſt, & ex eis ꝓceſſit tanq̃ ſpõſus de Thala
mo ſuo: ſed nũc hiſce dieb. quibus aduẽ-
tus eius celebrať, & in mundũ venire dr̃
peculiari quadã rõne, & infideliũ aĩas il
labitur ſingularib. eas efficiens benefi-
cijs. Et licet ppetuo miſericordias largia
B tur oĩ tp̃e, ſed hoc potiſſimũ, q̃n eius ad-
uentus celebrať, maiora p̄ſtat bñficia, &
maximè ad noſtras diuertit animas, q̃
omnium Sanctorum eſt doctrina.

Ea verò ꝓbať primo, q̃a oratio debi-
tè facta ſm̃ regulas Euãgelii, ſp obtinet
à Deo, q̃d petit, uel q̃d maius, q̃a Deum
maximè cõmouent miſeriæ nr̃æ debitè
Paulus ei ꝓpoſitæ, & exauditio orationis Eccle
Ro. 8. ſiæ à Xp̃o Dñ̃o promiſſa eſt, cũ vt opor-
tet, orat. Cum verò eccleſia ſicut in alijs
ſic in orãdo a Spiritu S. regatur, de quo
Pau. Rom. 8. Spiritus adiuuat infirmita
tẽ nr̃am, & poſtulat pro nobis, &c. Ma-
nifeſtè patet orationẽ Eccleſiæ exaudiẽ-
dã eſſe, illa verò ab initio aduẽtus poſtu
lauit, vt hoc tp̃e ad aĩas noſtras ueniat di
lectus noſter, & ſingularibus donis eas
ornet, ſine dubio id obtinebit.

Secunda rõ id ipſum concludens eſt:
q̃a modo fit renouatio natiuitatis Chri-
C ſti, & quaſi iterũ naſciť, iterũ in mundũ
venit. Hæc feſta, & comędiæ, quas Eccle
ſia p anni circulũ ꝓponit nobis de dile-
cto ſpõſo, nõ reputãdæ ſunt a nobis mor
tuæ, & ſine vita, ſicut aliæ comędiæ, in q
bus idẽ repræſentareť ab hiſtrionib, quæ
emortuæ ſunt, nec uitã, nec ſpm̃ verum
tribuunt rei, q̃ agiť, nec, qui in eis figurã
Chriſti, Marię, vel paſtorũ gerit, aliquid
amplius habent, quã externũ ornatũ, &
apparentiam. Non tã infimè cogitandũ
tu. eſt de Eccleſiæ feſtis. Imo intellige
eſſe uiuas rerũ imagines: q̃ vitam cõſe- A
runt perſonis, cũ ab Eccleſia proponiť,
& inducitur Dei mundũ aduentus, tũc
fit verè aduentus peculiaris Dei in aĩas
noſtras, & talis gratia fidelibus concediť,
vt ſe habeãt ad eũ modũ, quo ſe habue-
re, q̃ interfuerũt natali Xp̃i, naſciť Xp̃s
denuò in eis p gratiæ peculiaris aduen-
tũ, illis vniť nouo amoris nexu: quod de
Xp̃i natali dictũ eſt, idem intellige d̄ paſ
ſione, reſurrectione, & aduẽtu Spiritus
ſancti, &c. Et hoc eſt illud Pauli Hebr. Hebr.
10. Qui initiauit nobis viã nouã, & viuẽ 10.
tẽ p velamen, i. carnẽ ſuã, ſuo.n. corpore
cępit hanc eccleſiaſticã viã, perficiẽs ope
re myſteria, quæ modo ſub imagine cele
bramus. Sed via hæc uiua eſt, nõ eſt mor
tua, vitã donat ijs rebus, q̃ aguntur, oĩa B
enim, quæ in Eccleſia ſunt vitã plena, &
ſpiritu ſunt, q̃m ſpiritus uitæ erat in ro- Ez. 10.
tis, q̃ huc, illucq; voluebantur. Vñ ſicut Simile
Sol iſte corporeus cũ p anni circulũ re-
dit ad ſignum illud, in quo a Deo primũ
cõditus eſt, operať nunc, eademq; initio
operatus eſt, & eoſdẽ influxus in terram
demittit, quos prius. Sic Xp̃s ſol iuſtitię
rediens p Eccleſiæ repr̃ſẽtationem ad ea
myſteria, in quib. fuit, dũ cũ hoib. cõuer
ſatus eſt, eodem mõ operať, ac tunc ope-
ratus eſt, ſimilibuſq́. nos bonis ditat, ac
ditauit tunc in mundo eius cõ ſpũ frue-
tes. Quæ doctrina ſummæ cõſolationis
fidelib. eſt, ne ſe dicãt iſęlices, quod pñtes
non fuerint Chriſti myſterijs, nec illum
viderunt quos hac conſolatione leuam⁹
quod nunc iterum quaſi Chriſtus naſci
tur, quaſi reſurgit, quaſi Spiritum S. mit
tit. Dum.n. eccleſia hæc agit myſteria, ip
ſe gratiam confert, ac ſi naſceretur, &c.
Et ſic dicere non poſſumus, non ad fuiſ- C
ſe nos tantis factis. Huc ipſe ſignabit,
cum dixit: Ego vobiſcũ ſum oĩb. diebus Matt.
uſque ad cõſummationẽ ſæculi. Noli vlt.
mæſtus eſt, ꝙ Xp̃m non uideris. Ecce te
cum eſt oĩ die: tecũ in diuiniſſimo Eu-
chariſtiæ ſacramento, tecum, in adiuto-
rium tuum intendens: tibi in omnibus
proſpiciens, & accurrens, tecum demũ
per eccleſiæ repræſentationem, quæ vi-
ua eſt, per quam in te operabitur Chri-
ſtus ad modum, quo ſi eius myſteriis
præ-

Digitized by Google

A p̃ſens interfuiſſes. Cuius rei manifeſtũ indicium, & ſignũ eſt, qđ his in feſtis iuſti edulia guſtant è Dei menſa aſportata ſingulari dulcedine plena: experiunturque noua ad virtutẽ incitamenta, & hũc ſolẽ iuſtitiæ animis ſuis propinquare ſentiunt, nouo lumine illuſtrati, nouis ardoribus inflãmari. Et cũ feſtorum Eccleſiæ hic ſit finis, vt diſponamur quotidie magis, ac magis ad diuina ſuſcipiẽda: & mente tractemus, quæ in terra Chriſtus pro nobis perfecit: ſine dubio in mentib. noſtris maximo cũ fructu ea aguntur, quæ in terris per ipſum aliquando ſunt acta

Cum veritate eorũ, ꝙ diximus, ſtat ẽt veritas alia, non ad oẽs hos diuinos effectus ꝓuenire, nec oẽs tantis frui bonis: ſicut ẽt cum hæc myſteria peracta ſunt
B in terris ꝑ Chriſtum, non oĩbus profuerunt, qa omne agens agit in patiente diſpoſito. Vnde qdam fatebuntur in iudi-
Sap. 5. cio Sap. 5. Sol iuſtitię nõ ortus eſt nobis. Oĩs ergo, qui peccato delectatus reſipiſcere renuit, his oĩbus bonis ſe priuat. Licèt n. ad oẽs miſericordia Dei extendatur, ẽt ad peccatores, quibus oſtendit ingratitudinem tanto benefactori, ex quibus quidã pnĩam agunt, ad quos nõ exiguus horum feſtorum fructus venit, cũ mel in ore leonis, quem occiderant inueniunt loco ſupplicij, qđ illi merebantur: ſed alij qui in peccato manere volũt, nõ ꝓficiũt his feſtis, imò plus deficiũt. Eccl.
Eccl. 8 8. Non erit bonũ impio, qa eorum maior redditur ingratitudo, dum ſe ingratos exhibent ei, cui magis, ac magis vidẽt
C ſe obſtrictos beneficijs. Et experientia oſtẽdit hos in nullo his diebus meliores factos imo proficere in peius, maiora his diebus perpetrãres peccata. O miſeri, ſic ſuſcipitis Chriſtum venientem? Hũc, ex eius aduentu fructum colligitis? Hæc re-
Simile penditis beneficijs eius? Intras vicini domum, videſq; eum ſub pedibus atterere hoĩem, pugniſq; eum percutere, & calcibus, peneque illum extinguere. Interrogas, quæ tantæ iræ cauſa fuit. Reſpondit ille: Hoc tot numerantur anni cum ego in difficili bello eſſem inimicis circundatus, nec ullo modo eſſet mihi effugium, ſed oĩno moriendũ mihi erat, hic ꝑ medios intrans hoſtes, licet multis vulneri- A
bus ꝓ me liberando cõfeſſus, eripuit me de manibus inimicorũ, vitæq; reſtituit. Et in huius memoriã vnoquoque anno, eo die, quo id mihi p̃ſtitit beneficiũ, ego rependo ei alapas, calces, ictus, verbera. An nõ tibi ingratiſſimus, infeſtiſſimuſq; hic appareret? Simile uerò facinus te per agere cõſidera, ꝙ his feſtis, luxuriæ, ludo, ebrietatibus vacas. Audi Paul. Dicentẽ: Quantò magis q filium Dei conculcauerit, ſanguinẽ teſtamenti pollutũ duxerit.
Audi clamantẽ Chriſtum ꝑ Pſalmiſtam Heb. 10
ad patrẽ. Miſerere mei Deus, qm̃ concul- Pſ. 15.
cauit me hõ: tota die impugnans tribulauit me. Quã aliter nobis agendum ſit, rõ
maniſeſta cõuincit, & Paulus monet di- Ro. 13.
cens: Abijciamus opera tenebrarũ, & in-
duamur arma lucis, nõ in comeſſationi- B
bus, & ebrietatibus, nõ in cubilib. & im-
pudicitijs, ſed induimini Dñm noſtrũ Ie- Ma. 21
ſum Chriſtũ. Si tãto zelo inſequutus eſt Chriſtus tẽpli violatores dicens: auferte iſta hinc: quãto inſequeret̃ feſtorũ contẽptores? Propter hos dictum eſt: Neomenias ueſtras, & ſabbatha veſtra odiuit
aĩa mea: facta ſũt mihi moleſta, laboraui Eſa. 1.
ſuſtinẽs. Hi ſimiles ſunt Aſotij, q feſtũ ſe
ꝑ utãt arcæ agere, ſi iuxta Dagon eã collo- i. Re. 5.
cẽt, ſed eos dure cõtriuit Deus, & Dagõ deiecit. Sic hi Chriſtũ Dñm; & eius natale peccatis, vitijſq; adiũgũt. Suſcipe ergo Chriſtũ ueniẽtẽ, ac ſuſciperes, ſi p̃s ẽs eſſes eius natali. Lauamini, mũdi eſtote: auferte malũ cogitationum veſtrarum.
Agnoſcamus ergo miſericordiæ tem- Eſai. 1.
pus, quod pręmanibus eſt. Illud verò ad
eſſe oſtendit Lucas dicens. C

[Anno quintodecimo Imperij, &c.] Quibus verbis mõſtrat Iudæorũ regnũ penes extraneos iã eſſe, qđ ſignũ erat ad-
uẽtus Meſsiæ iuxta Iacob vaticiniũ. Sed Ge. 49.
ò miſera Synagoga, ꝙ nõ cognouiſti tp̃s viſitationis tuæ: elapſum tibi eſt miſericordiæ tp̃s, benignitatis annus, & in innumera incidiſti mala, eo ſed nõ cognoueris ſaluatorẽ tuũ. Sed caueamus nos
in ſimilẽ culpã incidamus. Audi Paulũ: 1. Co. 6
Fr̃es ecce nunc tp̃s acceptabile; ecce nũc dies ſalutis. Caue, ne te ꝑtereat hoc viſitationis tp̃s, ꝙ ſi elapſum fuerit, infinita

A te manẽt mala: hoc aũt dęmon maximè
Baſil. curat. Baſil. in homil. exhortatoria ad ba
ptiſmũ ait. Ad te dicit Dñs: Hodie ſi uo
cẽ eius audieritis, nolite obdurare corda
veſtra. Vt vero te dęmõ deludat, ait: Da
mihi hodiernũ diẽ, craſtinũ Deo dabis.
Idẽ cras dicet: & ſic te detinet, ut tps la-
Simile bat, & oĩno intereas. Vidi ego ait Baſil.
quis aſtutæ mirã artẽ. Videt aucupẽ ve-
nientẽ, dũ eſt cũ paruulis pullis in nido:
cumq; uideat pullos ob debilitatẽ prædę
expoſitos, qa non pñt uno volatu effuge
re, illa opponit ſeu aucupi, ut ſpẽ cõcipiat
facile illã capiendi, ut ille eã perſequatur
pullis relictis, cũq; appropinquat auceps
iterũ illa euolat, nec lõgè diſcedit, ut ſpẽ
B nõ deijciat auceps illã capiendi. Et ſic eũ
detinet, ac deludit, donec uidet pullos
ſuos iã lõgè abſceſſiſſe, licèt tenero uola-
tu, qm illis locus relictus eſt ab aucupe,
dũ matrẽ inſequtur. Et cũ pullos ſecuros
oĩno credit: tũc illa ĩ altũ volãs oĩno elõ-
gat, & deluſo aucupe ridet, qđ nec illã cæ
perit, neq; pullos. Simile dęmõ agir, qui
eſt ſerpens callidior cunctis aĩantib. ter-
ræ. Vt te deludat, detinet te, morari te fa
cit in pctõ ſpe falſa lõgi tpis futuri, quaſi
in manu tua ſint tpa, q̃ pr̃ poſuit in ſua
ptãte, ut pœnitẽtiã pdideris in æternũ do-
leas. Sed interim mirãdum maximè, q̃ fa
cile iacturã tpis faciamus, ac ſi tps nihil
eſſet æſtimãdũ, cũ tñ ſit immẽſi valoris.
Tunc.n. ptioſiſſima res eſſe cenſet, cũ pa
rũ illius tantundẽ valeat, quãtum multũ
alterius. Ideo ptioſum aurũ, qa eius par-
C ua q̃titate aliorũ maximã emere poſſu-
mus. Vide q̃to pretio tps ſit habẽdũ. vno
tpis inſtanti, ſi bene eo vti noueris, cęlũ,
Ma.27 & uitã æternã mercari potes. Quantum
una hora tpis ſit ęſtimãda, interroga à la
trone, q ea lucratus eſt cęlum. Interroga
mõ à dãnato, quanti æſtimaret horã unã,
q̃ ei mõ concederet, in qua infinitas poſ-
ſet euadere pęnas. Tu verò contẽnis, &
Simile pdis quaſi ſtercus eſſet vile. Qui ſtercus
domi retinet, conſiderat, quos tãlẽ illud
tranſportari poſſit, qa domi impedimen
to eſt. Sic conſiderare ſoles, qualiter tps
trãſiges, quo hoc veſperi, uel hoc die
ibis, ut tps cõſumas, quaſi nihil eſſet. O
q̃ tremẽdo iudicio à nobis exigẽda rõ eſt
deperditi tpi, in quo tm̃ aĩabus noſtris A
lucrari poſſumus: Sic tps aduolandũ in
noſtri dãnationem aſſerit Ierem. dicens: Thrē.1
Vocauit aduerſum me tps. Et rõ eſt illa, Pſ.118
q̃ Pſ. explicat dicens: Tps faciẽdi Dñe,
diſſipauerunt legẽ tuã. Ideſt, tps, qđ ad fa
ciendũ, ad laborandũ in Dei uinea datũ
nobis eſt, in eo nõ ſolũ id nõ pſtiterunt
impij, ſed eo in ſuperbiã uſi diſſipauerũt
legẽ tuã, dedit ei Deus locũ pniæ, & ipſe
abutitur eo in ſuperbiã. Aliqñ ergo Deus Iob.24
ſibi ſumet tps, ut tuum iam non ſit, ſed Pſ. 74.
Dei. Pſ. Cum accepero tempus, ego iuſti-
tias iudicabo. Qũo iudicabuntur iniuſti-
tiæ, & tpis perditio, cùm & ipſæ iudican
dæ ſint iuſtitiæ? Fieri hoc Dñe Deus meus B
poteſt? Credibile ne eſt, ut aliquando de-
neges nobis horam temporis, qui ſan-
guinem non negaſti tuũ? Vtique hoc no
bis eueniet. Luc. 17. Venient dies, quan- Luc.17
do deſiderabitis videre unum diem filii
hominis, & nõ uidebitis. Interroga hoc
ab eo, quem Gregor. narrat clamaſſe ho Greg.
ra mortis inducias uſque mane, nec ta-
men ei conceſſæ fuerunt. Et Angelus in
Apoc. Intrauit per uirtutem in ſæcula ſę Apo.10
culorum, quia iam non erit tẽpus. Quid
inde nobis colligendum, ſi ſapienter col
ligimus, ſi ſyllogizamus prudẽter? Vtiq; adGal.
illud Pauli: Ergo dũ tps habemus, opere 6.
mur bonum. O optima conſequentia. Col.4.
Audi ſimilẽ: redimentes tps, qm̃ dies ma Simile
li ſunt. Sed qđ eſt redimere tps? Sicut ut
captiuũ redimas, das nũmos: ſic tps ac-
cipe aĩæ tuæ conueniens, licet opus ſit
emere, & redimere datis nummis. Licèt
ergo negotium aliqđ, vel cura tempora-
lium tibi relinquẽda ſit, quære primũ re-
gnũ Dei, & iuſtitiam eius. Secundo redi- C
me tps: tps.n. tibi datum, ut ſalutẽ aĩę cõ
ſequaris, quaſi captiuum eſt, dum in ne-
gotijs ſecularibus inſumitur. Redime er-
go illud, in ſpiritualibus illud rebus im-
pendẽs: qm̃ dies mali ſunt: ideſt, quia iu-
dicium finale, & mortem expectas, quã-
do uidebis, quãtũ tua interfuerit in ſpũa-
libus exercitijs illud conſumpſiſſe. Vel
dies mali ſunt, id eſt, dies vitę noſtræ ple-
ni ſunt dolorib. & occupationib. & ne-
gotijs ſæcularib. & ideò oportet tps redi-
mi, ab his ſubtrahi, ut aĩæ tuæ conſulas.
Duo

Digitized by Google

A Duo præcipua in hac re tibi conſide-
rāda ſunt. Primū bona, q̄ operatus es 40.
annis, & profectus aīæ tuæ, qui tanto an
norū ſpatio a te pcurſus eſt. Si ambulaſ-
ſes ſolicitus cum Deo tuo, vno anno hęc
oīa facere potuiſſes. Vno anno hāc oēm
viā potuiſti conficere, ergo 39. annos per
didiſti. Quam ergo tot annor. rōnem red
Simile des, qui rōnem redditurus es etiā de mini
mo verbo otioſo. Laborat operarius in
vinea, vel domo tua, & cōſiderās eius o-
pus, vide vna hora illud perfici potuiſſe,
vel vno dia. Ille vero aſſerit vnū annū in
hoc intēdiſſe. Quid illi eſſes dictur⁹? Hoc
profecto audis a Deo in ſimili cā. Scdm
valde in hac re conſiderandū eſt, q̄ occa-
ſionē è manib. tuis elabi permittis, conſi-
B dera huius Iudaicæ gentes opportunita-
tem, q̄ habuere, Chriſto præſente, eisq; p̄-
dicante: qūo potuerunt tā facile bona ſpi
ritualia, & æterna acquirere, iudicē ami-
cū reddere, officiis obligare, & ſpreuerūt.
In ſimili te uerſari cā cognoſce. Ad ia-
nuas cordis tui pulſat modo Xp̄s ad por
tas domus tuæ iacet in pauperibus. O ſi
cognouiſſes tp̄s uiſitationis tuę. Sic dicet
in iudicio: Hoſpes erā, & non collegiſtis
me. O tp̄s opportunum, dies ſalutis. Stat
Simile rex ad ianuas domus tuæ, non agnoſcis,
non aperis. O q̄tum poſtea dolebis, cum
illud noueris, & opportunitatē tantam à
te amiſſam intellexeris. Veniēt ergo dies
in quib. deſiderabitis vnū diē filij hoīs, et
nō dabit' uobis. Ideo modo agnoſce tp̄s,
C vtere eo, ne tibi dicat', q̄ Iudæorum popu
Iere.8. lo dicit Iere. 8. Miluus in cœlo cognouit
tp̄s ſuū, turtur, hirundo, & ciconia, cuſto
dierūt tp̄s aduētus ſui: populus uero me⁹
non cognouit iudiciū dn̄i. Hoc ergo mīæ
tpe, & opportunè uenit Ioannes in oēm
regionē Iordanis p̄dicans baptiſmum pę
nitētiæ. Propter pn̄iam a Ioanne prędica
Soto. tā, ait Soto in 4. d. 14. q. 2. art. 2. dictū eſſe
Mat.11 a Chriſto dn̄o Matth. 11. A dieb. Ioannis
Baptiſtæ regnū cælorū uim patit'. Qd pp
pn̄iam dicit, a qua Ioannes cępit prędica-
tionē. Nā reliquæ virtutes p uiā regiā cū
Dei auxilio per adimpletionē mandato-
rum regnum aperiunt, ſed pn̄iam, qua in
momento pc̄tā dimittuntur, repēte facit
ex hoſte filium, & hæredē. Baptiſmus iſtę
pn̄iæ, uel erat Ioānis baptiſmus licet gra A
tiam non daret, uel erat Xp̄i baptiſmus,
quē Ioannes prędicabat, qui gratiam cō-
fert. Vnde Gre. quia baptiſmum, q̄ pecca Greg.
ta ſolueret, dare non poterat, prędicauit
ſaltē, dicēs: ille uos baptizabit in Sp̄ū Sā-
cto, & igne. Conueniēter vero Deo mun
dum intrante pn̄ia prædicatur, ut expul-
ſo uno contrario, regno, ſ. peccati, regnū Eſa. 57
Dei ſubintraret. Eſ. 57. Hæc dicit dn̄s ex
celſus, & ſublimis habitās, æternū & ſan
ctum nomen eius, in excelſo, & in ſācto
habitans, & cum contrito, & humili ſpi-
ritu, ut uiuificet ſpūm humilium, & uiui
ficet cor cōtritorū. Sic etiam Xp̄s, & oēs
Apoſtoli prædicant. Pn̄iam agite, appro-
pinquauit. n. regnum cęlorum. Deo adue
niente, & præſente cōtinuo indicit' pn̄ia.
Vide hoc in Iob. Nunc aūt oculus meus B
videt te, idcirco ego me reprehendo, & Iob 24
ego pn̄iam in fauilla, & cinere. Et Eſ. vę
michi, qa tacui, & uir pollutus labiis ego Eſa. 6.
ſum. Me uero pollutum agnoſco, quia rē-
gē dn̄m exercituum uidi oculis meis, qui
. n. uidet Deum, continuo agnoſcit defe-
ctus ſuos, & pn̄iam agit. Et nēceſſ prę cla
ra diſpoſitio, ut Deus in anima ſuſcipiat'.
Si. n. anima corā Deo ſuo poſita ſe fœda
tā, turpemq; conſpiceret, prę verecundia
id ferre non poſſet. Et ſi aīę in purgato-
rio igne ardēti daretur electio, ut uſq; ad
mundi finē ibi arderet, uel cōtinuo in cę
lū euolaret, & uno peccato ueniali inqui
nata corā Deo appareret, pręeligeret ar- Simile
dere, uſq; in mundi finē, ut purgata, & to
ta pulchra tandē in Dei cōſpectum veni- C
ret, ſicut ſponſa, q̄ mox oculi ſponſi obij-
cienda eſt, ut illi pulcherrima, amabiliſq;
ſit. Et ſi difficillimo aſperoque remedio
poſſet fœditatem tollere, tolleret. Si ergo
Deo tuo vis tota pulchra, decoraque ni-
mis eſſe, perfice in te illud Eſaię: Lauā-
mini, mundi eſtote. Pœnitentia te ablue,
quæ eſt fons patens domui Dauid in ab-
lutionem peccatoris. Si. n. coram Aſſue-
ro nullus apparet in ueſtem vili, quomo-
do coram Deo in uiliſſimis, & pannoſis Heſt. 6
veſtibus apparebis? Ideo ſuſcepturi Deū, Pſalm.
qui diligitis eum odite malum, & a uo-
bis per pęnitentiam abijcite, ſic. n. eum
conuenienter ſuſcipietis.

Sed

A Sed qa ſatis nõ putat homo Regem ſuſcepturus hoſpitio, ſi domũ mundet, niſi ẽt ornet ornanda etiã domus nr̃a eſt pijs operib. virtutumq; ornamentis. Sed inq ris. Qũo paup domũ ſuã ornabit, vt Regẽ hoſpitio ſuſcipiat? Qũo homo animã ſuã ſic exornare põt, vt infiniti Dei ſit apta domus? R n̄det, q̃ hẽs ornaměta, ppara, & vt potes domũ ornamentã: reliquũ

Simile vero qđ tibi deeſt, nec a te pſtare potes, Deus ſecus adducet. Sicut.n. Rex quacũque excipiat domo, vel ẽt ornatiſſima, ipſe tñ ſecum deſert lectũ, & plura alia ad regium cultum ptinẽtia: ita q̃libet tu orneris, vt Deus ſuſcipias, cum mentis tuæ domũ ille intrat, ornamẽtã ſecum ducit cęleſtia, vt digna ſit ei domus. Sic legimus

B de Iudith 10. quæ ſe mirè compoſuit, vt

Iud. 10 placeret Holoferni: ſed quia eius ornatus ſatis non erat, addidit ei Deus ſplendorem, & decorem.

Orna ergo p te virib. tuis, Deus nãq; tuus in mentẽ tuã veniens conferet præ-

Simile cipuum decorẽ, ut ei placeas. Sicut.n. formæ ſubſtantiales materias informantes ſuas, ſecum ducũt ultimas diſpoſitiones ad eum modum te Deus diſponet gratijs ſuis. Et ſicut virgines intraturæ ad Aſſue

Hester rum vltra cultum muliebrem, quẽ ex do

2. mo propria q̃uis ſecum ducebat, ex triclinio Aſſueri iterum ornabantur, vnde qđ qđ ad ornatum pertinens petebant, accipiebant: ſic ex Dei triclinio ornabit̃ aĩa tua, vt digne eum ſuſcipere poſſis. Pul-

C cherrimam, & appoſitiſſimã domũ Dño

2.Pa.3 pparaſſe putau't Salomon. Sed qa adhuc tanto Deo parũ hoc erat, impleuit eã nube, & gloria Dñi: & ſic fuit Deo digna domus. Vide ergo, q̃ tu facere potes, & illa pſta, aderit tibi Deus reliqua adijciẽs.

Sed ais? Qũo parabo domum mentis

Nu.11 meæ? Num. 11. Vt Coturnicũ cõuiuium pbeat Iſrael, pcipit, ſanctificamini. Hoc

Nu.10 idẽ nunc Ioãnes clamat. Sicut.n. Nu. 10. duę tubę argenteę factę ſunt, vt vocarent ad bellum, & conuiuium. Sic grãdis hæc tuba Ioãnes uocat nos hodie in cõuiuiũ cęleſte. Sed qua pparatione? Ierem. r n̄det

Ier.31. 31. Sume tibi ſpeculũ. pone tibi amaritudines, dirige cor tuum in uiã rectã. Primo ergo ſume tibi ſpeculum. i. primum oĩum ſpeculatorẽ te oportet eſſe, & editum lo- A
cũ ad hoc elige tibi, vt inde ſpeculari poſ- ſis, vt cõtẽpleris immẽſi magnitudinẽ be- Eſa. 5.
neficij, ne forte tibi dicatur, opus dñi nõ Simile
aſpicitis, nec opera manuum eius cõſideratis. Sed forte interrogas: Qũo hoc perficiã? Attende. Venit ex remotiſſima regio ne amãtiſſimus tibi: continuo ad eũ uiſẽdum te cõfers, & plura ab eo interrogas: Quã lõgã ſuſceperit uiã: q̃uo ſe hẽat poſt tã longum iter: cuius cã illud ſuſceperit: qđ impulerit, vt tãto ſe labori committeret: An non hęc oĩa ab amico pquireres? Id ipſum pſta cum Deo ẽ cęlo in terrã veniente. Amicus tuus eſt: inui ſe illum, interroga, cuius cauſa ẽ cælo in terrã venerit: q̃ in terra negotia ei perficiẽda, & cu- B
ius illa negotia, cuius amor eũ huc duxerit. Si hæc oĩa interrogas, putas ne nõ rñdebit tibi? Verbum eſt, licet infans, verba negare non põt, dicet tibi. Tui cauſa hoc iter ſuſcepi: pp amorem in te immenſum negotia tua pacturus uenio. Qui pp nos hoĩes, & pp nr̃am ſalutẽ deſcendit de cœlis, & incarnatus eſt de Spiritu ſancto, ex Maria Virgine, & homo factus eſt, non pp ſe, ſed pp nos. Si hæc attentè audis, & Eſa.64
cõſideras, ſine dubio ardebis tanta charitate Dei tui inſpecta, implebiturq; in te illud Eſa. 64. Vtinã diſrumperes cęlos, & deſcẽderes, & aquę arderent igni. Primũ ergo ſume tibi hanc ſpeculã. Scđm addit Ierem. Pone tibi amaritudines. Hoc eſt, qđ pdicat Ioãnes baptiſmum pniæ, & fa- C
cere fructus pniæ dignos, q amari eſſe debẽt. Si.n. delectatus es Deum offendens, amaricandus es, vt eum placet, & quo plus delectatus fuiſti in peccatis, es plus accepturus tormenti, & luctus. Quãtum glorificauit ſe, & in delicijs fuit, tm̃ dare Ap. 18.
ei tormentum, & luctus. Vnde Gregor. Greg.
homil. hodierni Euangelij, notãdum ait, q nõ ſolum fructus pniæ, ſed dignos pœnitentiæ admonet eſſe faciendos. Quia q̃ſquis illicita nulla cõmiſit, huic iure cõceditur, ut licitis utatur, ſuaque pietatis opera faciat, vt tamen ſi uoluerit ea, quæ mundi ſunt, non relinquat. At qui illicita admiſit tanto a ſe licita debet abſcindere, quanto ſe meminit, & illicita pcetraſſe. Nec enim par fructus boni ope-

ris

A ris dēt eſſe eius, qui minus, & eius, q amplius deliquit. Per hoc ergo, ꝗ d. cit. Facite fructus dignos pniæ uniuſcuiuſq; conſcientia conuenitur, ut tanto maiora acquirat bonorum operum lucra per pœnitentiam, quanto grauiora ſit intulit damna per culpam. Hæc Gregorius.

Eſa. 1. Simile

Tertium addit Hieremias: Dirige cor tuū in viā rectā. Quæ verba Hiero. teſte. 70. verterunt. Sume cor tuū, & da ſuper humeros tuos. Quid ergo eſt, ſup humeros ponere cor? Qđ magni pōderis eſt ſuper humeros ponis. Deſideria bona, nec oneri, nec pōderi ſunt, ſed executio eorū, cum opere complentur, hoc pondus eſt, onus eſt. Da ergo cor ſup humeros, i. cōple opere oīa bona tua deſideria, licet ibi ſint pōderi. Hæc Hier. ſuper illum locū. Hoc prædicat Ioannes. Parate viā dñi, rectas facite ſemitas eius. Quid n. deſideria proſunt, q̄ opere non implentur, cum perfici pñt? Num putas ppea dicendum te virum deſideriorū, ut Dan. dr̄: Abſit! Nec. n. fidendum tibi eſt in his, quæ deſideras, ſed ī his, quæ opere impleuiſti. Cogitauerat Deus cogitationes pacis, quas modo opere complet. cogitaſti tu cogitationes bonas, eas modo opere pſta. Vbi nos legimus. Prou. 30. Digiti eius apprehenderunt fuſum, alij legunt, innixa eſt ſuper fuſum. Super qūo pōt mulier fuſo inniti. An non ad hoc opus melius deſeruiret colus. Neutiq̄, quia in hac illud eſt, ꝙ elaboratum nō eſt, in fuſo uerò eſt, ꝙ elaboratum eſt, iamq; factū utile filū eſt. Non. n inniti debes, nec fidere, in his, q̄ non egiſti, dicens. Poſtea pniam agam, C in teſtamento reſtituam, ſed in his potius, quæ a te iam peracta ſunt.

Hiero.

B

Pro. 30

Ma. 23 Vox clamantis in deſerto.] Sed ī quo deſerto clamat. Vtiq; peccator deſertum eſt, eſt. n. ſine Deo. Ecce relinquet domus veſtra deſerta, quia ego recedā, & abibo. Aīa peccatoris quaſi eremus, bonum ſemen non recipit diuini uerbi, nec ararrū patitur, quo durities cordis eius auferat, & ſic deſertum eſt aliud, non germinās quam ſpinas, & tribulos. Per agrum ſtulti tranſiui, & ecce totū repleuerāt ſpinæ, Pro. 4. quia plenus malis deſideris, operib. &c.

Præterea, ſicut in deſerto ſunt uenenata, & fera aīalia, ſic đ impij aīa dr̄ Iſa. 34. Deſolabitur in ſęcula ſæculorum, nō erit tranſiens per eam, & poſſidebunt eā onocrotalus, & ericius, & ibis, & coruus habitabunt in ea. Et orient in domibus eius ſpinæ, & vrticæ, & paliurus, & erit cubile draconum, & paſcua ſtruthionū. Occurrent dæmonia, onocentauros, & piloſus clamabit alter ad alterum, quia vnum peccatū alterum poſt ſe trahit. Sicut in deſerto, ſi aliqui naſcūtur fructus, ſunt inſipidi, & agreſtes ad māducandū non apti, talia peccatorū opera ēt bona, inutilia opera eorū, quia nullius meriti, hoc profectò mirum, ꝙ cū oēs horreant deſertū huius mundi, Deus tn̄ non horret, ſed ſp ī eo clamat. Elōgaris tu a Deo, Deus uerò elōgari nō vult, ſed ad te vociferatur. Tu eum fugis, ille te quærit, & cū ille ſit a te maximè offenſus, ea q̄ pacis ſunt, rogat, & hoc clamore grandi.

A Eſa. 34

Simile

B

Sapientia foris clamitat, in plateis dat vocem ſuam. Vſquequo paruuli diligitis infantiam? Attende, ꝙ quotidie Dei uoces audis clamātis ad te, ut in eius redeas amicitiam, & Dei in te. Summam dignationem mirare. Non. n. viſus eſt, in terra rex, qui a miniſtro deſpectus eius cōtempta amicitia, ille tn̄ ſequatur illū magna voce, & clamore rogās, ne deſerat, ne ei⁹ amicitium ſpernat. Hoc ergo, ꝙ nullus regum terræ vnq̄ fecit, rex ille æternus tibi pręſtat. Sed inquiris, q̄ ſint hæ uoces, quibus ad me clamat? Multæ utique.

Sap. 1.

Simile

Primo beneficijs naturalibus, quib. te cumulat, ut ſaltem carbones congerens ſuper caput tuum te vincat. Dignus eras ęterno ſupplicio, recipis verò a Deo ſubſtantiā, honorem, uitam, ut dicas. Loco iræ, q̄ merui, innumera bona a Deo accipio. O q̄ bonus, & ſuauis eſt ſpiritus tu⁹ in oibus, & ideo eos, qui exerrant, corripis, & admones, ut relicta malitia ad te cōuertantur. Sed multi ſurdi his uocib. ſunt, quos arguit Hier. 5. Populo autem huic factum eſt cor incredulum, & exaſpetans, receſſerunt, & abierunt, & non dixerunt in corde ſuo, metuamus dominum Deum noſtrum, qui dat nobis p'uiā temporaneam, & ſerotinam in tpe ſuo, plenitudinem annuæ meſſis cuſtodientem

C

Sap. 15

Hier. 5

A hominem purum. Nam ſi hoc opus crea
tura perageret, magis ei deberemus quã
Deo creatori noſtro, quia maius eſt redi
mi, quam creari, & ex deteriori nihilo
educitur peccator, cum iuſtificatur, quã
homo cum creatur.

Vnde, qui tam immenſam in ſe colla
tam intelligere miam, ſummis uotis, ac
deſiderijs procederet obuiam Xpo. Vni
uerſus profectò mundus exire dẽret obuiã
Redemptori, ſicut captiui ſuũ ſuſcipiunt
Redemptorem, ſicut a tyranno oppreſſi,
regẽ in libertatem ciues aſſerentem. Sed
quo excipitur in mundo Deus tãtus? Sui
eũ non receperunt. Attende cæcitatẽ, &
malitiã ſummã. Intellexere Phariſæi tps
Ioan. 1 iam impletum, quo Meſſias in lege pro
miſſus adeſſe mundo debuit, & oculis
B hoĩum cerni, & ex Ioannis teſtimonio,
& Chriſti miraculis cognouerunt Ieſũ
eſſe Xpm, ſed ſua conſiderãtes dñt illud,
ꝙ Spiritus S. multis retro ſæculis oñdit
Sap. 2. eos dicturos. Circunueniamus iuſtum,
qm̃ inutilis eſt nobis, cõtrarius eſt operi
bus noſtris, & improperat nobis peccata
legis, & diffamat in nos peccata diſcipli
næ noſtræ. Filium Dei ſe noĩat, factus eſt
nobis in traductionem cogitationũ no-
ſtrarum, grauis eſt nobis ẽt ad videndũ,
nobiſcum nõ cõuenit, oĩno nobis vitan-
dus eſt. Qũo ergo eum deijciemus? Acci
piamus Ioã. Bap. in Meſſiam, & noſtra
authoritate, & opinione ſanctitatis ipſiꝰ
id efficietur, ut vniuerſus populus Ioan-
nem ſequatur Ieſu derelicto. Ioannes ue
rò uidens ſe per nos in tanta dignitate cõ
ſtitutum, nos reuerebitur, ac magnifa-
ciet, diſſimulabit vitia noſtra, doctrinas
C noſtras ſequetur, ne eum loco tanto de-
turbemus. Vt hæc ergo male cogitata,
opere complerent peius, eligunt ex ipſis
grauiſſimos viros, qui huius rei cã Ioan-
nem adeant, quorum legationem hodie
in Euangelio ſcribit Ioannes. Quod ue-
rò iſtud in hac legatione illi intenderint,
Ioan. 5 manifeſtè eis Chriſtus dixit. Ioã. 5. Vos
miſiſtis ad Ioannem, & ille teſtimoniũ
perhibuit veritati. Ille erat lucerna ar-
dens, & lucens, uos autem voluiſtis ad
horã exultare in luce eius. Qui locus ma
nifeſtè oñdit, eos intẽdiſſe, Ioãnẽ in Meſ
ſiã aſſumere, ut ſub eius luce poſſẽt exul A
tare, ac ſe tueri. Sũma, & inaudita puerſi
tas. Hoc eſt iudiciũ, qa lux uenit in mun Ioan. 3
dum, & di exerũt hoĩes magis tenebras,
ꝙ lucẽ, erant. n. eorum mala opera. Simi
les hi facti patrib. ſuis, q in Aegypto cla-
mauerunt ad Deũ, Redẽptorem poſtulã-
tes. Miſit eis Deus Moyſen, cui inobediẽ
tes, & rebelles extiterũt, & ideo in deſer-
to proſtrati ſunt. Similes his modo ſũt,
qui tales deſiderãt prælatos, ꝑdicatores,
& confeſſarios, in quorum luce poſſint
exultare, qui eos a peccatis non coerceãt,
nec per deſideria ſua defluere contradi-
cant. Sic illi dicũt. Loquimini nobis pla-
centia, Et Paul. Coaceruabunt ſibi ma- Ez. 30.
giſtros pruriẽtes auribus. Qui ſi poſſent
Deũ ſibi effingere conuenientem oĩno,
ac conſonantem ſuis prauis deſiderijs, il B
lum efformarent, & è medio tollerẽt ve-
rum Deum. Ad hos Malac. 3. Nunquid
affiget hõ Deum, quia vos affixiſtis me? Mal. 3.
Q. d. Vultis manus meas, & pedes liga-
re, & affigere, ut me trahatis ad ueſtra
deſideria, & non magis uos affigendi, ut
meæ pareatis voluntati? Qui conſciam
exonerare uolens, cõfeſſariũ inuenit re-
ctũ, uolentẽ eum configere, & affigere di
uinæ legi, & ab eo diuertens quærit aliũ,
qui eũ ducat per latam, quæ ducit ad inte
ritum, & cum eo conſentiat, in eo, quod
malè deſiderat, hic eſt, qui Phariſæorum
imitatʳ perfidiam, qui Chro relicto, Ioan
nem in Meſſiam ſuſcipere voluerunt.
Iõ immittet illis Deus ſpiritũ erroris, ut 2. Theſ
credant mendacio, eo ꝙ veritatẽ charita ſalon. 2
tis non receperunt. Sed interim attende 1. Co. 3
in his impletum illud. Qui apprehendit
ſapiẽtes in aſtutia eorum, & conſiliũ pra
uorũ diſſipat. Ea namq. via, ac rõne, qua C
Xpm obſcurare intenderunt, Deus eum
clarificauit, quia conſilium meũ ſtabit,
& oĩs volũtas mea fiet, ut p Eſa. loqtur. Eſa. 46
Iã ide ab ipſo naſcẽtis mũdi primordio,
viſu, & quaſi exercitatione hoc oñdit De Ge. 42.
us, illis ipſis medijs, quib. ipſi conantʳ Dei
euertere voluntatẽ, eã implere. Promiſit
Ioſeph exaltãdũ, & a fratrib. adorãdũ. In
uidẽrũt illi, & ne id fiat, venundant eũ Iſ-
maelitis. Sed hac via factũ eſt, ut ad eius
ſe pedes illi abijcerẽt, & adorarẽt. Sic ẽt
modo

Digitized by Google

A modo à Ioanne clarificatur Chriſtus,qñ cum Phariſæi obnubilare voluerunt.

Matt. 21. Sed miranda ꝓfectò Ioãnis firmitas, & manifeſtè verũ oñdit cũ,qui ſuperiore Dñica dixit, non eum eſſe arundiné vento agitatã. Tantus.n.in eũ irruit vétus, vt turbo cóterens petras dici poſſit, dum ei diuinus offertur honos. Ventus hic,cedros illas Dei in cęlo plãtatas qua ſi arundines ſic agitauit, ut oĩno eradicauerit. Ioãnes tñ,qa ſup firmã petram domũ ædificauerat,ẽt ſi venti irruãt,& flumina cócurrãt,ſtat firmus,& ĩmobilis.

Accedunt ergo dicentes.[Tu qs es? Et cõfeſſus eſt,& nó negauit,& cõfeſſus é.] Ter repetit. Nec vero é otioſa repetitio, ſed vt vehementer eũ aſſeueraſſe oſtenderet,illud Ioannes ter inculcauit. Dixit B Aug. in Ioãnis Euang. Nó res tñ,ſed & modus dicẽdi maxima hẽt myſteria, myſterio ergo plena eſt repetitio iſta. Sed ꝙ hic latet myſteriũ? Illud vtiq;,norunt,ſácti,ait Aug. qđ licet alia pc̃tã aliqñ diſſimulet Deus,quaſi nó videat, diſſimulãs peccata hoiũ ꝑ pniam , ſed qñ eo pc̃tór peruenit,ut ſibi diuinã arroget gloriam continuo in eũ deſæuit vltio. Sic contra peccantem Angelũ continuò ſnĩa lata é: Et videbã Sathanã,ſicut fulgur cadenté de cęlo. Eſſe vult Adã ſicut Deus, continuo adeſt irridens Deus. Ecce Adam, quaſi vnus ex nobis factus es. Sic gloriãtẽ Nabuchodonoſor, Nonne hæc eſt ciuitas magna Babylon, q̃ ego ædificaui in magnitudine roboris mei? ſeque Deũ reputantẽ,cõtinuò Deus in beſtiam mutat,ei oſtendens,non ſolũ non Deũ eſſe, ſed nec hoiem quidẽ,donec confiteatur, non ſe Deũ eſſe,ſed Dei facturã. Sic etiã cũ Herode factũ Lucas memoriæ prodidit,cuius innumera mala in multa patiẽ C tia Deus ſuſtinuerat. Sed cũ auro, & gẽmis ornatus,radiis oppoſitus ſolis eſſet, fulgoreq. maximo irridiaret, audiẽs populus eius cõpoſitam,& politam orationem,acclamat,Dei,non hoĩs voces, percuſſit eum Angelus,eo ꝙ nó dediſſet gloriã Deo. Sic ad Aegypti Regẽ loquitur Ezec. Ecce ego ad te ó Pharao draco magne,q cubas in medio fluminũ tuorũ,& dicis: Ego feci memetipsũ,ponã circũ in narib.tuis. Hoc ergo Ioãnes rectè intelligẽs maxima contentione negat oĩno ſe Xp̃m eẽ,ne ĩ diaboli iudiciũ icidat. Nec ſemel negaſſe cõtẽt⁹,ter negat, & addit. A

Aug.
Aug.
Sap. 11
Luc. 10
Gen. 3.
Dan. 4
Act. 12

[Non ſum ego Chriſtus, nó ſum Propheta,nó ſum Helias.] Primò aduertenda eximia Ioannis modeſtia, q̃ pleniſ ſe oñdit negationib. Oẽ ferè,qđ de ſe loquitur,eſt: Nó ſum,non ſum,nó sũ. Iuſtus cũ humilis ſit,nihil ſe hr̃e putat,qui exiſtimat ſe aliqd eſſe,cũ nihil ſit,ipſe ſe ſeducit. Talẽ ſe ꝓbuit ille, de quo loquitur Ioan. Apoca. 3. Qui dicis, Diues ſum,& nullius egeo,cũ ſis pauper,miſer, & miſerabilis,cęcus,& nudus. Vidiſti hoĩem, qui oĩa ſe hr̃e credit. Nobilis inquit,ſum diues,ingenio polleo, &c. Hic diuerſus oĩno a Ioanne eſt,qui nihil ſe eſſe dicit: hic verò oĩa ſe eſſe credit. Sed hæc homĩnũ miſeranda conditio eſt,quod nó ſolũ ſe nó agnoſcant,ſed eſſe velint qđ ſunt, & quod nó ſunt. Nemo ſua ſorte contentus eſt,ſed eſſe deſiderat,ꝙ non eſt. Dux Rex eſſe vult,Comes Dux, Nobilis Comes. Ciuis Nobilis cupit apparere, infimus de plebe ciuis,& oẽs eſſe,qđ nó sũt, volunt;& appetũt. Quid inde? Innumera ex hac ſuperbia peccata: Quia initiũ oĩs peccati ſupbia,& q tenuerit eã,adimplebit maledictis. Hinc extremæ indigentiæ,& egeſtates in republica. hinc filiorũ,filiarumq; remedia,& collocationes difficiles,hinc debitis onerari,nec eſſe ſoluẽdo. Contra verò humilis nil eſſe & hr̃e reputat. Si tã humilis nó es, vt nouiſſimũ te uirorũ nó repures,ſicut Xp̃s, ſaltẽ intra ſortẽ tuã te contine, noli plus eſſe,& apparere q̃ es. Cuius rei ſi ꝑclariſ vis exẽplum, intuere Iacob. Qui obuiã cũ factus eſſet Eſau veniẽti cũ quadringẽtis eqtib. dicit Eſau ad Iacob: Gradiamur ſimul. Cui rñdit Iacob Gen. 33. Noſti Dñe mi,ꝙ paruulos habeã teneros,& oues,& boues fętas mecũ,quas ſi plus in ambulando fecero laborare, morientur vna die cũcti greges. Præcedat dñs me⁹ ante ſeruũ ſuũ, & ego ſequar paulatim veſtigia eius,ſicut uideã paruulos meos poſſe. Non põt paſtor militem ſequi,nec eius inhærere veſtigijs. Noli tu,qui ĩ minore ſtatu es,maiorẽ æquare,ſed intra li-

Ad Gala. 6. Ioã. Apo. 3.
B
Eccl.
Ge 3.
C
Eze.

A mites facultatis tuæ te cõtine:alioqn pe-
Gen.4. ribunt omnia tua. Sic fratribus intrãtib.
domum Pharaonis dicit Ioſeph : Dici-
te Pharaoni,qd re vera eſtis: Paſtores o-
uiũ ſumus : ſic.n.veſtris vſibus dabitur
conueniens locus in Aegypto, quem nõ
acciperent,ſi ſe milites ſimulaſſent.
Scdò ex hoc Ioannis facto collige eo-
rũ culpã, q nullũ ſibi alium honorẽ eſſe
putãt,q̃ qui raptus ſit,& ab aliis ablatus,
& vt ipſi magni appareãt,alios deprime
re volunt , eorumq; defectus in publicũ
monſtrãt. Siſes hi Lucifero,de quo Eze.
Ez.27. 27.Tu Cherub,extẽtus,& protegẽs. Vbi
alia trãſlatio hẽt,extentus,& obũbrans.
Quaſi dicat: Extẽdis alas tuas,ut magn⁹
appareas,aliosque obumbrare conaris.
Eſth. 3 Sic Aman nihil ſe hrẽ arbitrabat̃, cum
multa hrẽt,donec Mardochæũ humilia-
B ret,deijceret,& interimeret. Vilis imo vi
liſſimus hõ,qui plus honoris non hẽt , q̃
eũ,quẽ ſurripuit ab alijs.Nihil hẽs niſi ex
furto,miſerrimus ,pfectò eſt . Quã aliter ſe
Ioannes hẽat,manifeſte oñdit. Se deijcit,
vt Xp̃m exaltet, & ſic in veritate ſtetit,
Simile &q ſe humiliauit,exaltat̃,cõtra vero ma
lo tuo exaltaris,ſicut malo ſuo formicis
alæ naſcunt̃:ſic.n.à vẽto raptæ pereunt.
Si.n.inter ſydera poſueris nidũ tuũ, in-
Abdiæ de detraham te,ait Dñs. Defecerunt, dũ
1. eleuarentur,vt fumus aſcendens deficit.
Pſ.72 Tertiò horũ aduerte ſtultitiã; medicũ
inter ſe Chriſtum hñt,nec agnoſcere vo
lũt. Exeunt,ut in Ioãne q̃rant:& ille ait:
Nõ ſum ego. Quaſi ĩ imagine poſita eſt
inſcitia nr̃a. In te Deus eſt:itra te regnũ
Dei eſt,intra te q̃rendũ tibi eſſet gaudiũ
pax,quies: hæc verò in ſolo Deo reperiũ
C tur,q eſt in medio tui. Quare ergo exis à
te,vt ,pdigus in regione longinq̃? Vaga
Luc. 15 ris p creaturas,diſcurris, hæc q̃rens nec
Simile inueniẽs? Ipſę creaturæ dñt cũ Ioã. Non
ſum ego Hæc in Deo q̃re,nõ in me. Ar-
te aucupes ſimulant auis cãtũ,veniunt ſi
miles aues,laqueoq, capiunt̃. Sic capitur
peccator in tpe malo ſimulatione crea-
1.Re.3 turarũ. Vocat Dñs puerũ Samuelem: &
ille ad Heli currit. Vocat te Deus : & tu
Sap.14 vt puer creaturã adis. A ſapientia creatu
ræ factę ſũt in muſcipulã, pedib.inſipiẽ
uũ. Sicut ergo q̃dã ſunt ĩ rerũ natura, vt

hõ,equus,&c. Alia verò,vt ſigñent, vt ſi A
gillũ,imago,ſic Deus eſt,q p ſe ẽ.Creatu
ræ potius vt ſigñent,factæ ſunt,qd ĩ Deo
eſt,q̃ vt ſint . Sũt ergo creaturæ Dei vo-
ces,q̃a vt Deũ ſigñent, factæ ſunt. Ideo
Aug.ſic eas appellat,& Tertul. Hinc Sa Aug. Tertu.
piens;Hoc,qd continet oĩa,ſciam hẽt vo Sap. 1.
cis,qa vox eſt Dei. Ne ergo ad vocẽ eas,
ſed ad Deũ. Creatura tibi dicit; Nõ ſum
ego Deus tuus;ſed ecce agnus Dei , De⁹
tuus. Aug. Sol ait,Nõ ſũ ego;qa eclipſim Aug.
patior; Luna dicit ; Nõ ſũ ego De⁹ tuus,
qa mutor . Et totus deniq, mundus cla-
mat: Nõ ſum ego Deus tuus, qa deficio.
En Deus tuus,ad eum accede. Sicut vox
hẽt leue fundamentũ,aerẽ.ſ.ſic mundus
trãſit,& cõcupiſcẽtia eius,& iõ forſan tã
tibi placet,qa q ventus es, vẽto delectã-
ris. Vis te videre vocẽ,& ventũ eſſe. Vẽ
tus,ait Iob,eſt vita mea , qa paruo aere B Iob.
ſuſtinet̃ reſpiratione collecto,cũ reſpiras
euaſi expiras. Hinc Proph. Eſai. loquit̃.
Quieſcite ab hoĩe,cuius ſpũs in naribus Eſa. 2.
eius eſt,quia excelſus reputat⁹ eſt ipſe. Id
eſt,vita hoĩs in parua eſt reſpiratione,in
vẽto,in aere,& hũc ne excelſum reputa
bis? Sap.2. Fumus flatus eſt in narib. no Sap. 2.
ſtris,& ſermo ſcintillę ad cõmouẽdũ cor
nr̃m,qa extinctę cinis erit corp⁹ nr̃m. Cõ
parat vitam nr̃am carboni male argẽti,
quẽ ſi aere nõ inſufflas,deficit,ſi ſufflas,
cõſumit̃. Tale cor nr̃um, carbo incẽſus ,
ppetuã indigẽs reſpiratione, q̃ ĩſufflatio
eſt,q ſi nõ adſit,morit̃,ſi adſit , interimit
hoĩem. Aer ergo vita nr̃a eſt. Hinc eſt,ꝙ
aere,& uoce pcipuè delectet̃,& trahatur.
Hinc muſica maximè hoĩem cõmouet,
vt de Alexãdro memoriæ ,pditũ eſt, quẽ
egregius citharædus commouit, ut è men
ſa ſurgeret,& arma arriperet, rurſuſque C
ipſum mitiorẽ reddidit. Si hoĩ dicas. Cõ
ſcẽre pp regnũ cęleſte,nõ cõmouet̃,ſi pp
maximũ lucrũ tpale,mouet̃,qa aer aere
cõmouet̃,hoc ei maximè placet. Sic Ec-
cl.17. Q̃ñ nõ eſt immortalis filius hoĩs,
in vanitate malitiæ placuerunt. Quaſi
dicat. Quia uanitas eſt, vanitate trahit̃,
& ea illi placet. Mũdus ergo clamat,ego
dſicio,demõ,ego decipio,caro, ego inficio
Chrs clamat, ego reficio . Venite ad me
oẽs,nec tñ tu venis. Si attẽdiſſes ad mãda

ta

Digitized by Google

ta mea, fuiſſet quaſi flumē pax tua. In tui ergo medio Xpm q̄re · q̄a medio, vſum ſtetit. Si q̄ris cū ſponſa: Indica mihi, quē Can.5. diligit aīa mea, ne vagari incipiam poſt greges ſodaliū tuorū, vbi paſcas, vbi cubes, in medio tui eſt: non lōgè eſt à te: in ipſo enim viuim⁹, mouemur, & ſumus.

Ego vox, &c.] Chriſtus uerbū eſt mētale Patris, Ioānes verò huius verbi uox dr̄ multis de cauſis. Prima: Verbū, & cōceptus reſpectu loquētis prius eſt, q̄ uox pri⁹ ego mēte cōcipio, qd̄ uoce dicturus ſū, q̄ ore ꝓmā. Sed reſpectu audientium prior ē uox verbo mētali. Prius.n.tu vocē, & loquelā meā audis, q̄ pcipias mētis meæ cōceptū. Ita patri loquenti prius ē Xp̄s. Ante me factus eſt: ſed mundo audienti prior eſt Ioānes. Præibis ante faciē B Dn̄i parare uias ei⁹, ait Zacharias: vnde Luc.1. prius naſcit̄, prius p̄dicat, prius moritur. Zach. Scdō, verbū, & cōceptus mētis meæ per vocē trahit̄ ad audientē, eique fit manifeſtus. Sic Ioannes vox, Xp̄m manifeſtauit mundo, auditui oīum p uocē, oculis, digito oſtēdēs eū Dei agnū: & hi certiores ſunt ſenſus, & qb. diſcimus maximè Ariſt. teſte Ariſt. Tertiò, vox facilè tranſit: Sed cōceptus manet in mente tua fixus: quia verbum Dn̄i Dei nr̄i manet in æternū. Cū cōceptus meus in mente tua creſcit, iā uox deficere incipit: pfectè à te cognito cōceptu, vox oīno deficit, ſic illū opor Eſa.40 tet creſcere, me aūt minui, ait Vox Ioan. Annunciat Lucifer ſolis aduētū luce ab Ioan.1 eo mutuata: & ſole orto abſcondit̄ conti Simile nuo. Sic factū cū Ioan. eſt: q̄a nō erat ille Ioan. lux, ſed ut teſtimoniū phiberet de lumi- C ne. Vide, q̄ conuenienter Ioānes vocē ſe dixerit. Ideò eo nato patri uox reſtituit̄, nō.n.decebat ſine uoce eū eē, q filiū Vocē hēbat. Ideo ēt corā Herode, q Ioannē Ma.27 occiderat, nec uocē unā Chriſtus ꝓmit. Qūo.n. audiret Chriſti uocē, qui de medio ſuſtulerat Ioānē? Ex quo ſequit̄ maxima Ioānis pfectio. Qd.n. vicinius, & ſimili⁹ eſt uerbo mētis, uox eſt, illud explicans: ita Chriſto coniunctiſſimus, & ſimillimus Ioānes eſt, adeò ut Chriſtus reputatus ſit. O uox altiſsima, q̄ excellētia tua mira tot puncta ſuperaſti, in tua conceptione, natiuitate, uita, ac morte, ut vo-

ci humanæ īpoſſibile ſit ea pcinere, aut A dicendo pſeq, nec uerò ea ſolis punctis notata demōſtrare, totus uox es: q̄a nihil in te nō ſanctū: & cū oī nationi, q̄ ſub cælo eſt, ēt infidelium ſis cognita uox, non oportet addere inutiles uoces, ut uox tā mirabilis amplius explicetur.

Sed aduertē Ioānē nō dicere: Ego clamo uoce, ſed, ego vox, non.n.eſt aptus officio p̄dicandi, qui ſolū uoce clamat, ſed ille potius, q totus eſt uox, ore clamās, & opere. In litteris Aegyptiorum ſacris, q̄ Hieroglificæ dicebant̄, uir ſapiens notabat̄, & ſignificabat̄ p manū ori, linguęq; Hieroglific. admotā: manu.n. operari dēt, q̄ lingua loq̄t̄. Seneca: Talis ſit tibi magiſter, q idē Senec. ſit dicens, & faciens. Sic uincit̄ Madian Iud.6. ab his, q una manu turbā, altera uerò lāpadē portant. Quaſi tuba exalta uocem Eſa.58 tuā, dr̄ p̄dicatori: ſed manu lampadem te B ne. De qua ēt ſcriptū eſt: Lucernæ ardentes in manib⁹ ueſtris: ne fortè tibi dicat̄: Luc.13 Vox quidē uox Iacob eſt, manus autem Ge.25. manus ſūt Eſau. Vocē.n. electi p̄ſeferre opera uerò reprobi, indignū prorſus, & incongruū eſt. Quid proderit, ſi pater filium admoneat: Caue à ludo, & impiorū ſocietatē deuita, & ſimilia dās ſolutis monita, ſi uidet filius patrē cōtra agere? Ambroſ. Sicut gallus prius ſe excitat, & à ſe puluerē, & ſōnū depellit, & hoc pfe- Ambr. cto canit, uocat, & alios excitat: ſic prius Simile tu es excitādus, mūdādusq;, & tunc alios 2.Reg. valebis excitare. Optime Ioab ait nūtio 11. quē ad Dauid mittit, ut ei nuntiet, quid ī bello actū eſſet: Si uideris iraſci Regē, & dicentē: Quare acceſſiſtis prope murū, ut inde aduerſarij uos offenderēt? magna hæc incuria fuit, adde tūc: Quin, & C Vrias ſeruus tuus ibi occubuit, ut ſui memor delicti, reprehēdere nō audeat ignauiā noſtrā. Quod ita contigiſſe memoratur 2. Reg. 11. Eo.n. audito non ſolum iratus nō eſt, nec carpſit Ioab: imo eum cōſolatur, adiungens: Nō te frangat iſta res: varius.n. euentus eſt belli. Qui.n. fieri pōt, ut fielo moueat̄ in aliorum uitia, q eiſdem detentus eſt? Qūo non obmuteſcet? Rectè ergo Ioannes, ut clamet, uox tot⁹ dr̄ eſſe. Sed qd clamat iſta uox? [Parate uiā Dn̄i, &c.] Aug. Duæ ſūt niȩ. Augu.

Digitized by Google

A Eſt via Dei,& ẽ altera via dęmonis,mũdi,& carnis,uia virtutũ,via Dei,& uia uitiorũ altera,De quib. Cic. li. 1. officio. ex Xenophonte Herculis vitã ſcribẽte optime refert. Herculẽ cum adhuc iuuenis eſſet,in deſertum exiſſe locũ,ibiq; duas vidiſſe vias,inter quas dubio aĩo fuit, q̃ ꝑeligeret. Prima erat uia delectationis: ĩ qua vidit mulierẽ pulcherrimã, ornatã ſerico,& auro,ei offerentẽ oẽs mũdi delicias,eumq; inuitantẽ, ut ſe per illã uiã ſequeret. Scda erat uirtutis uia:in qua ſe ei pſentẽ exhibuit matrona grauiſſima, ac ſeuera,q̃ dixit:Non ego ꝓmitto delicias,& voluptates,ſed labores,ſed ſudores,ſed pericula:ſed horum finis,ac præmium erit,te Deum fieri. Dubius aliquã to tpe hæſit Hercules,ſed tandẽ decreuit B virtutis uiã ſeq,vt Deus eſſet. O ſi tu modo iuuenis,vel uir,vel grãdæuus hæc rectè attenderes,atq; ppenderes. Duæ hæc uiæ ante te ſunt:priuſ quã eligas,oĩa circumſpice,& cõſidera. Via uirtutis à dextris eſt,uia uitiorum à ſiniſtris. Prouer. 4 Auerte pedẽ tuũ à malo:vias.n.q̃ à dextris ſunt,nouit Dñs:peruerſæ uerò ſunt, q̃ à ſiniſtris ſunt. Ideo in iudicio ad dexterã iuſti,impij uerò ad ſiniſtrã cõſiſtũt:qa hi uiam q̃ à ſiniſtris eſt,illi q̃ à dextris,tenuerunt. De qbus vijs ſępe Pſ. 118. Viã iniquitatis amoue à me: in uia tua uiuifica me:& odiui oẽm uiam iniquitatis: & viã ueritatis elegi. A uia mala declinabat cũ diceret: Ab oĩ uia mala prohibui pedes meos. Viã bonã ingrediebatur, cum C ait. Viam mandatorum tuorum cucurri,in hoc enim uiri iuſti intendunt,hanc uiam tenere,ab illa declinare.

Cic. li. 1. offic. — *Pro. 4.* — *Pſ. 118*

Differũt hæ duæ uiæ,q uia uitiorũ ſpatioſa eſt, & lata: ſed uiæ eius uiæ inferi, termin⁹.n. hui⁹ uiæ infernus eſt: ſed latitudine eius ineſcati hoĩes,multi hãc uiã ingrediuntur. Lata porta eſt,& ſpatioſa uia,q̃ ducit ad perditionem, & multi ſũt q intrant per eam. Matth. 7. Si finis perditio, quomodo tot ſequuntur uiã hanc? Quia lata eſt. Sed quomodo lata.

Mat. 7.

Quia eſt uia ſine uia. Oĩa.n. iniuſti uiã faciunt,hortos,uineas,ſata,ꝑ oĩa, intrãt, ac ſi uia ubiq; eſſet. Non eſt eis ſepes, oĩa diripiunt,nihil ſibi uetitum arbitrantur, non ſit pratũ,qd non pertranſeat luxuria A nr̃a. Oẽs in uiã ſuã declinauerunt: vnuſquiſq; ad auaritiã ſuã, à ſummo vſq; ad nouiſſimũ, Eſa. 59. loquitur: Cuiuſq; uoluntas ſibi via eſt: & ſic multi hãc uiam ingrediunt prouocantes ſe inuicẽ: Veni te fruamur bonis,q̃ ſunt. O inſani,miſerrimi,q uiã hanc ingreſſi lęti eã inceditis. An non attẽditis uiæ finẽ? Quis tã amẽs, q cum ducit ad ſupplicium,lętus it,quia p pratum ducit? An nõ uides ſuſpendiũ ĩ prati fine? Quid lętaris,qd rides,miſer peccator? Qd uia tibi eſt lęta? En in fine eius infernus eſt,mors æterna. Sed uia Dñi arcta eſt,& anguſta porta,ſed ducit ad uitã,ideo pauci inueniũt eã. Arcta eſt B Dñi uia,qa ſuis limitib. terminiſq; cõcludit: Et ſicut non licet uiatori ingredi ſata,hortoſq;,q propè uiam ſunt: ita hanc Dei uiam ingredienti non licet præterire mandata. Terminus poſſitus eſt uolũtati eius,quem præteriri non licet.

Eſa. 56 — *Simile*

Vis noſce, quo tibi tandẽ pueniendũ eſt: Cõſidera,q̃ ingreſſus es uiam:in qua uia nũc ſtas,an in uia peccatorũ, uel Dei: ſi.n. uiã uerſus Romam capis,ad Indos nõ puenies. State ſup uias ueſtras,et videte, & interrogate de ſemitis antiqs, & ambulate in eis,& inuenietis refrigeriũ aĩab. ueſtris. Ierem. 6. Ne ergo effręnatus incedas. Siſte paſulũ, ſicut uiator, dubitans an recto incedat itinere. Conſideraui uias meas, & cõuerti pedes meos in teſtimonia tua,ait Pſ. Sed alij licet errorẽ uiæ cognoſcãt, nolũt ſcire uiã rectã, nec eã ingredi,& dixerunt; Nõ ambulabimus,nihilomin⁹ cõſtitui ſup illos ſpeculatores,& dixi. Audite uocẽ tubæ (prædicatorum.ſ.) & dixerũt. Nõ audiemus. Contingit tibi modo cõcionẽ audienti qd leuitis hodie interrogantibus Ioãnẽ., Audierunt eum de Chriſto teſtimoniũ phibentẽ, ſed non crediderunt, nec eius teſtimonium de altero receperunt, qui de ſeipſo recepiſſent. Sic accedis ad concionem, ut uiam cęli agnoſcas, oſtendit tibi,nec arripis. Audi tremendũ ſupplicium,qd ibi Hierem. minatur. Ideo audite gentes,& cognoſcite,quanta ego faciam eis. Ecce ego aducam mala ſuper uos,& ſuper populum iſtum. Ecce populus

Iere. 6. — *Pſ. 118* — C — *Iere. 6.*

A pulus venit de terra Aqlonis. Sagittã,& ſcutum arripiet,crudelis,& non miſerebitur. Sed qd hæc ad minas nobis inten tatas. Traderis dęmoniis, quorum viã ſecutus es,& ĩ mortẽ ibis ęternam,&c. Vnicum tibi remediũ eſt,reuerti ad Dei viã. Dirigite viam Dñi. Via Dñi lex eius eſt. Viã parare,& dirigere, eſt cõponere te,tuaq; oĩa ẽm Dei legẽ. Venit Deus è cęlo ad nos,qs non ſeparet, vt tm̃ ſuſcipiat Dñm? Super montẽ excelſum aſcẽde tu,q Euangelizas Sion:exa ta in for titudine vocẽ tuã, q Euangelizas Hieruſalẽ. Exalta,noli timere:dic ciuitatib. Iudæ: Ecce Deus veſter,ecce Dñs venit,& brachiũ eius dñabit:ecce merces eius cũ eo,& opus eius corã illo. Eſai.40. Vt hęc clamet,uenit Ioannes, & nos uobis hodie idẽ clamamus: Adorna thalamũ tuũ Sion,ꝑparare in occurſum Dei tui. Oĩa peccata proijce:munda domum tuã,orna eã uirtutib. vt digne ſuſcipias Deum tuum. Sed notat Chryſ. Parate ait,& dirigite uiã Dñi,non dicit: Fac viã,facta iã eſt,cõpone tu eã. Aĩa noſtra Dei eſt imago,in ea ſcripta eſt naturalis lex. Gentes q legẽ non hñt, naturaliter q legis ſunt, ſciunt. Semen Dei(ait Cice. in Tuſculanis)in nobis eſt,nos dirigens,ſi non impediat. Inſuper tu qui fidelis es, Chriſti legẽ hẽs in corde ſcriptã,viã vides,eã ingredere. Vaccæ arcam ferentes itinere vno gradiebant verſus Bethſames. Ne mutes viam,iam Dei uiam tenens, iam vitiorum deſere viã,vnã tene uiã,nec dimittas uerſus domũ ſolis. Ibant mugiẽtes,quia eis erãt ablati vituli,ne laſciuiẽtes pp eos a uia declinarẽt, & ſic nec ad dexteram, nec ad ſiniſtram declinabãt. Ablati ſunt a uituli Ieroboam. Appetit⁹ tuus domi recluſus eſt a Deo,ne tuũ impediat iter. Audis eius balatum,ac mugitum,ne tu declines,iter inceptum ne deſeras pueniens ad domum ſolis. [Recte facite ſemitas eius.] Grego. exponẽs illud Iob 24. Neſcierunt vias Dñi,nec intellexerunt ſemitas eius, p viam intelligit innocentiã,p ſemitam pñiam. Qui viã agit ſi rectã illã tenet,ſemita non indiget,ſed ſi uiã pdidit,indiget ſemita ſtrictiori, vt ad uiã reuertatur. Sic qui innocentiã perdidit,quæ via eſt,ad eam reuertatur per pęnitentiam ſtrictiorẽ, quia quem facti pęnitet,penè innocẽs eſt. Vel aliter; Via Dei mandata ſunt,conſilia uerò ſemita; quia ſtrictiora ſunt. Aemulamini ergo chariſmata meliora. En excellentiorem viam uobis demonſtro,viam conſiliorũ perfectiorem. Sicut viam agit pauper cũ vxore ornatus filijs,& ſarcina,grauis ꝑfecto uia. Talem ducunt uiã,qui in mũdo oppreſſi curis,& ſolicitudine ſæcularium Deo inſeruiunt, perfecti verò ſine onere,& labore equo viam agunt,ab oĩbus ſe abſtinent,ut currere poſſint in ſtadio,de quibus loquitur Iob 37. Núquid vidiſti ſemitas nubium magnas? qui ſũt iſti,qui ut nubes uolant? ait Eſai.60. Perfecti,nubes ſunt calore ſolis ſurſum elati,vt terrã pluuia fœcundent. His nubibus Deus magnificus eſt. Magnificentia eius,& virtus eius ĩ nubibus. Hæ nubes per mirabiles conſiliorum ſemitas gradiuntur,quas ſi ingredi libet, quam miram uiam ages, cura in te impleatur illud; In cubilibus,in quibus prius dracones habitabant,orietur viror iunci,& calami,& uia ſancta vocabitur, vt ſponſo dicere poſſit; Veniat dilectus meus in hortum ſuum,& comedat fructus pomorum ſuorum. Si.n.quod ante in te fuerat deſertum,& horribilis mons, modo induſtria,ac labore tuo per Dei gratiam ſit voluptatis hortus, potes ſic ad hortũ tuum ſponſum vocare, qui uocatus adueniet per gratiam,&c.

[Marginalia: Eſ.40. B — Chryſ. — Cicer. — 1.Re.6 — C — Grego. Iob 24 — A — Simile — Iob 37. — Eſa.60 — B — Pſ.67. — Eſ.35.]

Dominica IIII. Aduentus.

Vox clamantis,&c. Luc. 3.

C IOannes,vox eſt baptizãs ĩ aqua,ſed Chriſtus verbũ mentis baptizans in Spiritu ſancto,& igne. Sic oĩs prædicator uoce reſonare põt,ſed Dei eſt ſpiritum concedere,& ignem, ſine quo vox eſt cymbalũ tinniens,vel æs ſonans,hũc à Chriſto petamus per Mariam.

Appropinquãte iã Chriſti aduentu ponit hodie ante oculos veſtros tantę rei nũtius; Angelus annũtians mũdo maximũ illud Dei cõſilium,qd prædicit,illud eſt. Videbit oĩs caro ſalutare Dei nri. T-

A tũ verò auditũ nuntiũ, qd in nobis effi-
cere dẽat, videamus: ſine dubio aĩorũ p̃-
parationẽ, vt ſpirituales hæ nundinæ ſi-
ne maximis nr̃is lucris non p̃tereãt. De
Eccl.14 his.n.dieb. ſcriptũ eſt: Et particula bonę
diei non te p̃tereat. Si.n. cũ deſcenderet
Angelus, Dei pſonã agens Exod. 19. p̃ce
Ex.19. pit populũ ſanctificari, multò magis ad
Dei ipſius aduentũ nos parari, atq; mũ-
dari oportet. Pro cuius rei intelligentia
aduertẽdũ, licèt Deus iã in mundũ vene-
rit, cum in Virginis viſceribus hõ factus
eſt, & ex eis ꝓceſſit taq̃ ſpõſus de Thala
mo ſuo: ſed nũc hiſce dieb. quibus aduẽ-
tus eius celebrat̃, ẽt in mundũ venire dr̃
peculiari quadã rõne, & in fideliũ aĩas il
labitur ſingularib. eas efficiens benefi-
B cijs. Et licet ppetuo miſericordias largia
tur oĩ tpe, ſed hoc potiſſimũ, qñ eius ad-
uentus celebrat̃, maiora p̃ſtat bñficia, &
maximè ad noſtras diuertit animas, q̃
omnium Sanctorum eſt doctrina.

Ea verò ꝓbat̃ primo, qa oratio debi-
tè facta ẽm regulas Euãgelii, ſp obtinet
à Deo, qd petit, uel qd maius, qa Deum
maximè cõmouent miſeriæ nr̃æ debitè
Paulus ei ꝓpoſitæ, & exauditio orationis Eccle
Ro. 8. ſiæ à Xp̃o Dño promiſſa eſt, cũ vt opor-
tet, orat. Cum verò eccleſia ſicut in alijs
ſic in orãdo a Spiritu S. regatur, de quo
Pau. Rom. 8. Spiritus adiuuat infirmita
tẽ nr̃am, & poſtulat pro nobis, &c. Ma-
nifeſtè patet orationẽ Eccleſiæ exaudiẽ-
dã eſſe, illa verò ab initio aduẽtus poſtu
lauit, vt hoc tpe ad aĩas noſtras ueniat di
lectus noſter, & ſingularibus donis eas
ornet, ſine dubio id obtinebit.

Secunda rõ id ipſum concludens eſt:
qa modo fit renouatio natiuitatis Chri-
C ſti, & quaſi iterũ naſcit̃, iterũ in mundũ
venit. Hæc feſta, & comędiæ, quas Eccle
ſia p anni circulũ ꝓponit nobis de dile-
cto ſpõſo, nõ reputãdæ ſunt a nobis mor
tuæ, & ſine vita, ſicut aliæ comędiæ, in q
bus idẽ repręſentaret̃ ab hiſtrionib, quæ
emortuæ ſunt, nec uitã, nec ſpm̃ verum
tribuunt rei, q̃ agit̃, nec, qui in eis figurã
Chriſti, Marię, vel paſtorũ gerit, aliquid
amplius habent, quã externũ ornatũ, &
apparentiam. Non tã infimè cogitandũ
eſt de Eccleſiæ feſtis. Imo intellige
eſſe uiuas terũ imagines: q̃ vitam conſe- A
runt perſonis, cũ ab Eccleſia proponit̃,
& inducitur Dei mundũ aduentus, tũc
fit verè aduentus peculiaris Dei in aĩas
noſtras, & talis gratia fidelibus concedit̃,
vt ſe habeãt ad eũ modũ, quo ſe habue-
re, q interfuerũt natali Xp̃i, naſcit̃ Xp̃s
denuò in eis p gratiæ peculiaris aduen-
tũ, illis vnit̃ nouo amoris nexu: quod de
Xp̃i natali dictũ eſt, idem intelliged paſ
ſione, reſurrectione, & aduẽtu Spiritus
ſancti, &c. Et hoc eſt illud Pauli Hebr. Hebr.
10. Qui initiauit nobis viã nouã, & viuẽ 10.
tẽ p velamen, i. carnẽ ſuã, ſuo.n. corpore
cępit hanc eccleſiaſticã viã, perficiẽs ope
re myſteria, quæ modo ſub imagine cele
bramus. Sed via hæc uiua eſt, nõ eſt mor
tua, vitã donat ijs rebus, q̃ aguntur, oĩa B
enim, quæ in Eccleſia ſunt vitã plena, &
ſpiritu ſunt, qm̃ ſpiritus uitæ erat in ro-
tis, q̃ huc, illucq; voluebantur. Vñ ſicut Ez. 10.
Sol iſte corporeus cũ p anni circulũ re- Simile
dit ad ſignum illud, in quo a Deo primũ
cõditus eſt, operat̃ nunc, eademq; initio
operatus eſt, & eoſdẽ influxus in terram
demittit, quos prius. Sic Xp̃s ſol iuſtitię
rediens p Eccleſiæ repñtationem ad ea
myſteria, in quib. fuit, dũ cũ hoĩb. cõuer
ſatus eſt, eodem mõ operat̃, ac tunc ope-
ratus eſt, ſimilibuſq. nos bonis ditat, ac
ditauit tunc in mundo eius conſpũ fruẽ-
tes. Quæ doctrina ſummæ cõſolationis
fidelib. eſt, ne ſe dicãt infęlices, quod p̃ntes
non fuerint Chriſti myſterijs, nec illum
viderunt quos hac conſolatione leuam⁹
quod nunc iterum quaſi Chriſtus naſci
tur, quaſi reſurgit, quaſi Spiritum S. mit
tit. Dum.n. eccleſia hæc agit myſteria, ip
ſe gratiam confert, ac ſi naſceretur, &c.
Et ſic dicere non poſſumus, non ad fuiſ- C
ſe nos tantis ſacris. Huc ipſe ſignabit,
cum dixit: Ego vobiſcũ ſum oĩb. diebus Matt.
uſque ad conſummationẽ ſæculi. Noli vlt.
mæſtus eſt, ꝙ Xp̃m non uideris. Ecce te
cum eſt oĩ die: tecũ in diuiniſſimo Eu-
chariſtiæ ſacramento, tecum, in adiuto-
rium tuum intendens: tibi in omnibus
proſpiciens, & accurrens, tecum demũ
per eccleſiæ repræſentationem, quæ vi-
ua eſt, per quam in te operabitur Chri-
ſtus ad modum, quo ſi eius myſteriis
præ-

Digitized by Google

A pſens interfuiſſes. Cuius rei manifeſtũ
iudicium,& ſignũ eſt, qđ his infeſtis iu-
ſti edulia guſtant è Dei menſa aſportata
ſingulari dulcedine plena: experiuntur-
que noua ad virtutẽ incitamenta,& hũc
ſolẽ iuſtitiæ animis ſuis propinquare ſen
tiunt,nouo lumine illuſtrari,nouis ardo
ribus inflãmari. Et cũ feſtorum Eccleſiæ
huc ſit finis,vt diſponamur quotidie ma-
gis,ac magis ad diuina ſuſcipiẽda:& me
te tractemus, quæ in terra Chriſtus pro
nobis perfecit:ſine dubio in mentib.no-
ſtris maximo cũ fructu ea aguntur, quæ
in terris per ipſum aliquando ſunt acta

Cum veritate eorũ,q́ diximus, ſtat ẽt
veritas alia, non ad oẽs hos diuinos effe
ctus ꝑuenire,nec oẽs tantis frui bonis:
ſicut ẽt cum hæc myſteria peracta ſunt
B in terris p Chriſtum, non oĩbus profue-
runt,qa omne agens agit in patiente di-
ſpoſito. Vnde qdam fatebuntur in iudi-
Sap. 5. cio Sap. 5. Sol iuſtitię nõ ortus eſt nobis.
Oĩs ergo, qui peccato delectatus reſipi-
ſcere renuit,his oĩbus bonis ſe priuat. Li
cèt.n. ad oẽs miſericordia Dei extenda-
tur,ẽt ad peccatores, quibus oſtendit in-
gratitudinem tanto benefactori, ex qui-
bus quidã pnĩam agunt, ad quos nõ exi-
guus horum feſtorum fructus venit, cũ
mel in ore leonis,quem occiderant inue
niunt loco ſupplicij,qđ illi merebantur:
ſed alij qui in peccato manere volũt, nõ
ꝓficiũt his feſtis,imò plus deficiũt. Eccl.
Eccl. 8 8. Non erit bonũ impio, qa eorum ma-
ior redditur ingratitudo, dum ſe ingra-
tos exhibent ei,cui magis,ac magis vidẽt
C ſe obſtrictos beneficijs. Et experientia
oſtẽdit hos in nullo his diebus meliores
factos imo proficere in peius,maiora his
diebus perpetrãtes peccata. O miſeri,ſic
ſuſcipitis Chriſtum venientem? Hũc,ex
eius aduentu fructum colligitis? Hæc re
Simile penditis beneficijs eius? Intras vicini do
mum, videſq; eum ſub pedibus atterere
hoiem,pugniſq; eum percutere,& calci-
bus,peneque illum extinguere. Interro-
gas,quæ tantæ iræ cauſa fuit. Reſpondit
ille: Hoc tot numerantur anni cum ego
in difficili bello eſſem inimicis circunda
tus, nec ullo modo eſſet mihi effugium,
ſed oĩno moriendũ mihi erat, hic p me-
dios intrans hoſtes,licet multis vulneri A
bus ꝓ me liberando cõfoſſus,eripuit me
de manibus inimicorũ, vitæq; reſtituit.
Et in huius memoriã vnoquoque anno,
eo die,quo id mihi pſtitit beneficiũ, ego
rependo ei alapas,calces,ictus, verbera.
An nõ tibi ingratiſſimus,infeſtiſſimuſq;
hic appareret? Simile uerò facinus te per
agere cõſidera,q́ his feſtis,luxuriæ,ludo,
ebrietatibus vacas. Audi Paul. Dicentẽ:
Quantò magis q filium Dei conculcaue
rit,ſanguinẽ teſtamenti pollutũ duxerit.
Audi clamantẽ Chriſtum p Pſalmiſtam Heb. 10
ad patrẽ. Miſerere mei Deus,qm̃ concul Pſ. 55.
cauit me hõ: tota die impugnans tribula
uit me. Quã aliter nobis agendum ſit,rõ
maniſeſta cõuincit,& Paulus monet di- Ro. 13.
cens: Abijciamus opera tenebrarũ,& in
duamur arma lucis,nõ in comeſſationi- B
bus,& ebrietatibus,nõ in cubilib.& im-
pudicitijs,ſed induimini Dñm noſtrũ Ie Ma. 21
ſum Chriſtũ. Si tãto zelo inſequutus eſt
Chriſtus tẽpli violatores dicens: auferte
iſta hinc:quãto inſequeret feſtorũ contẽ-
ptores? Propter hos dictum eſt: Neome-
nias ueſtras, & ſabbatha veſtra odiuit
aĩa mea:facta ſũt mihi moleſta,laboraui Eſa. 1.
ſuſtinẽs. Hi ſimiles ſunt Azotij,q feſtũ ſe
putãt arcæ agere,ſi iuxta Dagon eã collo 1. Re. 5.
cẽt,ſed eos dure cõtriuit Deus, & Dagõ
deiecit. Sic hi Chriſtũ Dñm; & eius na-
tale peccatis,vitijſq; adiũgũt. Suſcipe er-
go Chriſtũ uenientẽ,ac ſuſciperes, ſi pſẽs
eſſes eius natali. Lauamini,mũdi eſtote:
auferte malũ cogitationum veſtrarum.

Agnoſcamus ergo miſericordiæ tem- Eſai. 1.
pus,quod prę manibus eſt. Illud verò ad
eſſe oſtendit Lucas dicens. C

[Anno quintodecimo Imperij, &c.]
Quibus verbis mõſtrat Iudæorũ regnũ
penes extraneos iã eſſe, qđ ſignũ erat ad Ge. 49.
uẽtus Meſſiæ iuxta Iacob vaticiniũ. Sed
ò miſera Synagoga,q́ nõ cognouiſti tps
viſitationis tuæ: elapſum tibi eſt miſeri-
cordiæ tps,benignitatis annus, & in in-
numera incidiſti mala,eo ſed nõ cogno-
ueris ſaluatorẽ tuũ. Sed caueamus nos
in ſimilẽ culpã incidamus. Audi Paulũ: 1. Co. 6
Fres ecce nunc tps acceptabile; ecce nũc
dies ſalutis. Caue,ne te ptereat hoc viſi-
tationis tps,q ſi elapſum fuerit, infinita

Digitized by Google

A te manet mala: hoc aut dęmon maximè curat. Baſil. in homil. exhortatoria ad baptiſmū ait. Ad te dicit Dñs: Hodie ſi uocē eius audieritis, nolite obdurare corda veſtra. Vt vero te dęmō deludat, ait: Da mihi hodiernū diē, craſtinū Deo dabis. Idēctas dicet: & ſic te detinet, ut tp̄s labat, & oīno intereas. Vidi ego ait Baſil. quis aſtutæ mirā artē. Videt aucupē uenientē, dū eſt cū paruulis pullis in nido: cumq; uideat pullos ob debilitatē prædę expoſitos, q̄a non pñt uno volatu effugere, illa opponit ſeu aucupi, ut ſpē cōcipiat facile illā capiendi, ut ille eā perſequatur pullis relictis, cūq; appropinquat auceps iterū illa euolat, nec lōgè diſcedit, ut ſpē nō deijciat auceps illā capiendi. Et ſic eū detinet, ac deludit, donec uidet pullos ſuos iā lōgè abſceſſiſſe, licèt tenero uolatu, qm̄ illis locus relictus eſt ab aucupe, dū matrē inſeqtur. Et cū pullos ſecuros oīno credit: tūc illa i altū volās oīno elōgat, & deluſo aucupe ridet, qd̄ nec illā cæperit, neq; pullos. Simile dęmō agit, qui eſt ſerpens callidior cunctis aīantib. terræ. Vt te deludat, detinet te, morari te facit in pctō ſpe falſa lōgi tp̄is futuri, quaſi in manu tua ſint tp̄a, q̄ pr̄ poſuit in ſua ptāte, ut p̄eus ſi ū pdideris in æternū doleas. Sed interim mirādum maximè, q̄ facile iacturā tp̄is faciamus, ac ſi tp̄s nihil eſſet æſtimādū, cū tñ ſit immēſi valoris. Tunc.n. ptioſiſſima res eſſe cenſet, cū parū illius tantundē valeat, quātum multū alterius. Ideo p̄tioſum aurū, q̄a eius parua q̄titate aliorū maximā emere poſſumus. Vide q̄to pretio tp̄s ſit habēdū. vno tp̄is inſtanti, ſi bene eo vti noueris, cęlū, & uitā æternā mercari potes. Quantum una hora tp̄is ſit ęſtimāda, interroga à latrone, q ea lucratus eſt cęlum. Interroga mō à dānato, quanti æſtimaret horā unā, ſi ei mō concederet, in qua infinitas poſſet euadere pęnas. Tu verò contēnis, & pdis quaſi ſtercus eſſet vile. Qui ſtercus domi retinet, conſiderat, quos tādē illud tranſportari poſſit, q̄a domi impedimento eſt, Sic conſiderare ſoles, qualiter tp̄s tranſiges, quo hoc ueſperi, uel hoc die ibis, ut tp̄s cō ſumas, quaſi nihil eſſet. O q̄ tremēdo iudicio à nobis exigēda rō eſt

Baſil.

Simile

B

C

Ma. 27

Simile

deperditi tp̄i, in quo tm̄ aīabus noſtris A lucrari poſſumus: Sic tp̄s aduolandū in noſtri dānationem aſſerit Ierem. dicens: Thrē. 1 Vocauit aduerſum me tp̄s. Et rō eſt illa, Pſ. 118 q̄ Pſ. explicat dicens: Tp̄s faciēdi Dñe, diſſipauerunt legē tuā. Ideſt, tp̄s, qd̄ ad faciendū, ad laborandū in Dei uinea datū nobis eſt, in eo nō ſolū id nō pſtiterunt impij, ſed eo in ſuperbiā uſi diſſipauerūt legē tuā, dedit ei Deus locū pniæ, & ipſe abutitur eo in ſuperbiā. Aliqñ ergo Deꝰ Iob. 24 ſibi ſumet tp̄s, ut tuum iam non ſit, ſed Pſ. 74. Dei. Pſ. Cum accepero tempus, ego iuſtitias iudicabo. Qūo iudicabuntur iniuſtitiæ, & tp̄is perditio, cùm & ipſæ iudicandæ ſint iuſtitiæ? Fieri hoc Dñe Deus meꝰ B poteſt? Credibile ne eſt, ut aliquando deneges nobis horam temporis, qui ſanguinem non negaſti tuū? Vtique hoc nobis eueniet. Luc. 17. Venient dies, quando deſiderabitis videre unum diem filii hominis, & nō uidebitis. Interroga hoc ab eo, quem Gregor. narrat clamaſſe hora mortis inducias uſque mane, nec tamen ei conceſſæ fuerunt. Et Angelus in Apoc. Intrauit per uirtutem in ſęcula ſęculorum, quia iam non erit tēpus. Quid inde nobis colligendum, ſi ſapienter colligimus, ſi ſyllogizamus prudēter? Vtiq; illud Pauli: Ergo dū tp̄s habemus, operemur bonum. O optima conſequentia. Audi ſimilē: redimentes tp̄s, qm̄ dies mali ſunt. Sed qd eſt redimere tp̄s? Sicut ut captiuū redimas, das nūmos: ſic tp̄s accipe aīæ tuæ conueniens, licet opus ſit emere, & redimere datis nummis. Licèt ergo negotium aliqd̄, vel cura temporalium tibi relinquēda ſit, quære primū regnū Dei, & iuſtitiam eius. Secundo redime tp̄s: tp̄s. n. tibi datum, ut ſalutē aię cōſequatis, quaſi captiuum eſt, dum in negotijs ſecularibus inſumitur. Redime ergo illud, in ſpiritualibus illud rebus impendēs: qm̄ dies mali ſunt: ideſt, quia iudicium finale, & mortem expectas, quādo uidebis, quātū tua interfuerit in ſpūalibus exercitijs illud conſumpſiſſe. Vel dies mali ſunt, id eſt, dies vitę noſtræ pleni ſunt doloribus. & occupationib. & negotijs ſæcularib. & ideò oportet tp̄s redimi, ab his ſubtrahi, ut aīæ tuæ conſulas.

Luc. 17

Greg.

Apo. 10

ad Gal. 6.

Col. 4.

Simile

C

A Duo præcipua in hac re tibi conſiderãda ſunt. Primũ bona, q̃ operatus es 40. annis, & profectus aĩæ tuæ, qui tanto annorũ ſpatio a te pcurſus eſt. Si ambulaſſes ſolicitus cum Deo tuo, vno anno hęc oĩa facere potuiſſes. Vno anno hãc oẽm viã potuiſti conficere, ergo 39. annos perdidiſti. Quam ergo tot annor. rõnem reddes, qui rõnem redditurus es etiã de minimo verbo otioſo. (Simile) Laborat operarius in vinea, vel domo tua, & cõſiderãs eius opus, vide vna hora illud perfici potuiſſe, vel vno dia. Ille vero aſſerit vnũ annũ in hoc intẽdiſſe. Quid illi eſſes dictur⁹? Hoc profecto audis a Deo in ſimili cã. Scdm valde in hac re conſiderandũ eſt, q̃ occaſionẽ è manib. tuis elabi permittis, conſidera huius Iudaicæ gentes opportunitatem, q̃ habuere, Chriſto præſente, eiſq; pdicante: qũo potuerunt tã facile bona ſpiritualia, & æterna acquirere, iudicẽ amicũ reddere, officiis obligare, & ſpreuerũt. (B) In ſimili te uerſari cã cognoſce. Ad ianuas cordis tui pulſat modo Xp̃s ad portas domus tuæ iacet in pauperibus. O ſi cognouiſſes tp̃s uiſitationis tuę. Sic dicet in iudicio: Hoſpes erã, & non collegiſtis me. O tp̃s opportunum, dies ſalutis. (Simile) Stat rex ad ianuas domus tuæ, non agnoſcis, non aperis. O q̃rum poſtea dolebis, cum illud noueris, & opportunitatẽ tantam à te amiſſam intellexeris. Veniẽt ergo dies in quib. deſiderabitis vnũ diẽ filij hoĩs, et nõ dabit' uobis. Ideo modo agnoſce tp̃s, (C) vtere eo, ne tibi dicat', q Iudæorum populo dicit Iere. 8. (Iere. 8.) Miluus in cœlo cognouit tp̃s ſuũ, turtur, hirundo, & ciconia, cuſtodierũt tp̃s aduẽtus ſui: populus uero me⁹ non cognouit iudiciũ dñi. Hoc ergo miæ tpe, & opportunè uenit Ioannes in oẽm regionẽ Iordanis pdicans baptiſmum pęnitẽtiæ. Propter pñiam a Ioanne prędicatã, ait Soto (Soto.) in 4. d. 14. q. 2. art. 2. dictũ eſſe a Chriſto dño Matth. 11. (Mat. 11) A dieb. Ioannis Baptiſtæ regnũ cælorũ uim patit'. Qd pp pñiam dicit, a qua Ioannes cępit prędicationẽ. Nã reliquæ virtutes p uiã regiã cũ Dei auxilio per adimpletionẽ mandatorum regnum aperiunt, ſed pñiam, qua in momento pctã dimittuntur, repẽte facit ex hoſte filium, & hæredẽ. Baptiſmus iſte pñiæ, uel erat Ioãnis baptiſmus (A) licet gratiam non daret, uel erat Xp̃i baptiſmus, quẽ Ioannes prędicabat, qui gratiam cõfert. Vnde Gre. (Greg.) quia baptiſmum, q peccata ſolueret, dare non poterat, prędicauit ſaltẽ, dicẽs: ille uos baptizabit in Spũ Sãcto, & igne. Conueniẽter vero Deo mundum intrante pñia prædicatur, ut expulſo uno contrario, regno, ſ. peccati, regnũ Dei ſubintraret. Eſ. 57. (Eſa. 57) Hæc dicit dñs excelſus, & ſublimis habitãs, æternũ & ſanctum nomen eius, in excelſo, & in ſãcto habitans, & cum contrito, & humili ſpiritu, ut uiuificet ſpũm humilium, & uiuificet cor cõtritorũ. Sic etiam Xp̃s, & oẽs Apoſtoli prædicant. Pñiam agite, appropinquauit. n. regnum cęlorum. Deo adueniente, & præſente cõtinuo indicit' pñia. (B) Vide hoc in Iob. (Iob 24) Nunc aũt oculus meus videt te, idcirco ego me reprehendo, & ego pñiam in fauilla, & cinere. Et Eſ. (Eſa. 6.) vę michi, q a tacui, & uir pollutus labiis ego ſum. Me uero pollutum agnoſco, quia regẽ dñm exercituum uidi oculis meis, qui. n. uidet Deum, continuo agnoſcit defectus ſuos, & pñiam agit. Et hęc eſt pręclara diſpoſitio, ut Deus in anima ſuſcipiat'. Si. n. anima corã Deo ſuo poſita ſe fœdatã, turpemq; conſpiceret, prę verecundia id ferre non poſſet. Et ſi aĩę in purgatorio igne ardẽti daretur electio, ut uſq; ad mundi finẽ ibi arderet, uel cõtinuo in cęlũ euolaret, & uno peccato ueniali inquinata corã Deo appareret, pręeligeret ardere, uſq; in mundi finẽ, ut purgata, & tota pulchra tandẽ in Dei cõſpectum (Simile) (C) veniret, ſicut ſponſa, q̃ mox oculi ſponſi obijcienda eſt, ut illi pulcherrima, amabiliſq; ſit. Et ſi difficillimo aſperoque remedio poſſet fœditatem tollere, tolleret. Si ergo Deo tuo vis tota pulchra, decoraque nimis eſſe, perfice in te illud Eſaię: Lauamini, mundi eſtote. Pœnitentia te ablue, quæ eſt fons patens domui Dauid in ablutionem peccatoris. Si. n. coram Aſſuero (Heſt. 6) nullus apparet in ueſtem vili, quomodo coram Deo in uiliſſimis, & pannoſis veſtibus apparebis? Ideo ſuſcepturi Deũ, (Pſalm.) qui diligitis eum odite malum, & a uobis per pęnitentiam abijcite, ſic. n. eum conuenienter ſuſcipietis.

Sed

A Sed qa ſatis nõ putat homo Regem ſuſcepturus hoſpitio, ſi domũ mundet, niſi ẽt ornet ornanda etiã domus nr̃a eſt pijs operib. virtutumq; ornamentis. Sed inq ris. Qũo paup domũ ſuã ornabit, vt Regẽ hoſpitio ſuſcipiat? Qũo homo animã ſuã ſic exornare põt, vt infiniti Dei ſit apta domus? R ñdet, q̃ hẽs ornaméta, ꝑpara, & vt potes domũ ornamentã: reliquũ
Simile vero qđ tibi deeſt, nec a te ꝑſtare potes, Deus ſecus adducet. Sicut. n. Rex quacũque excipiať domo, vel ẽt ornatiſſima, ipſe tñ ſecum defert lectũ, & plura alia ad regium cultum ptinẽtia: ita q̃libet tu orneris, vt Deus ſuſcipias, cum mentis tuæ domũ ille intrat, ornamẽtã ſecum ducit cęleſtia, vt digna ſit ei domus. Sic legimus
B de Iudith 10. quæ ſe mirè compoſuit, vt
Iud. 10 placeret Holoferni: ſed quia eius ornatus ſatis non erat, addidit ei Deus ſplendorem, & decorem.

Orna ergo ꝓ te virib. tuis, Deus nãq; tuus in mentẽ tuã veniens conferet præ-
Simile cipuum decorẽ, ut ei placeas. Sicut. n. formæ ſubſtantiales materias informantes ſuas, ſecum ducũt ultimas diſpoſitiones ad eum modum te Deus diſponet gratijs ſuis. Et ſicut virgines intraturæ ad Aſſue-
Heſter 2. rum vltra cultum muliebrem, quẽ ex domo propria quis ſecum ducebat, ex triclinio Aſſueri iterum ornabantur, vnde qd qd ad ornatum pertinens petebant, accipiebant: ſic ex Dei triclinio ornabiť aĩa tua, vt digne eum ſuſcipere poſſis. Pul-
C cherrimam, & appoſitiſſimã domũ Dño
2. Pa. 3 ꝑparaſſe putauit Salomon. Sed qa adhuc tanto Deo parũ hoc erat, impleuit eã nube, & gloria Dñi: & ſic fuit Deo digna domus. Vide ergo, q̃ tu facere potes, & illa ꝑſta, aderit tibi Deus reliqua adijciẽs.

Sed ais? Qũo parabo domum mentis
Nu. 11 meæ? Num. 11. Vt Coturnicũ cõuiuium ꝑbeat Iſrael, ꝑcipit, ſanctificamini. Hoc
Nu. 10 idẽ nunc Ioãnes clamat. Sicut. n. Nu. 10. duę tubę argenteę factę ſunt, vt vocarent ad bellum, & conuiuium. Sic grãdis hæc tuba Ioãnes uocat nos hodie in cõuiuiũ cęleſte. Sed qua ꝑparatione? Ierem. rñdet
Ier. 31. 31. Sume tibi ſpeculũ. pone tibi amaritudines, dirige cor tuum in uiã rectã. Primo ergo ſume tibi ſpeculum. i. primum oĩum ſpeculatorẽ te oportet eſſe, & editum lo- A
cũ ad hoc elige tibi, vt inde ſpeculari poſſis, vt cõtẽpleris immẽſi magnitudinẽ be- Eſa. 5.
neficij, ne forte tibi dicatur, opus dñi nõ Simile
aſpicitis, nec opera manuum eius cõſideratis. Sed forte interrogas: Qũo hoc perficiã? Attende. Venit ex remotiſſima regione amãtiſſimus tibi: continuo ad eũ uiſẽdum te cõfers, & plura ab eo interrogas: Quã lõgã ſuſceperit uiã: qũo ſe hẽat poſt tã longum iter: cuius cã illud ſuſceperit: qd impulerit, vt tãto ſe labori committeret: An non hęc oĩa ab amico ꝑquireres? Id ipſum ꝑſta cum Deo è cęlo in terrã veniente. Amicus tuus eſt: inuiſe illum, interroga, cuius cauſa è cælo in terrã venerit: q̃ in terra negotia ei perficiẽda, & cu- B
ius illa negotia, cuius amor eũ huc duxerit. Si hæc oĩa interrogas, putas ne nõ rñdebit tibi? Verbum eſt, licet infans, verba negare non põt, dicet tibi. Tui cauſa hoc iter ſuſcepi: pp amorem in te immenſum negotia tua pacturus uenio. Qui pp nos hoĩes, & pp nr̃am ſalutẽ deſcendit de cœlis, & incarnatus eſt de Spiritu ſancto, ex Maria Virgine, & homo factus eſt, non pp ſe, ſed pp nos. Si hæc attentè audis, & Eſa. 64
cõſideras, ſine dubio ardebis tanta charitate Dei tui inſpecta, implebiturq; in te illud Eſa. 64. Vtinã diſrumperes cęlos, & deſcẽderes, & aquę arderent igni. Primũ ergo ſume tibi hanc ſpeculã. Scđm addit Ierem. Pone tibi amaritudines. Hoc eſt, qđ ꝑdicat Ioãnes baptiſmum pniæ, & fa- C
cere fructus pniæ dignos, q amari eſſe debẽt. Si. n. delectatus es Deum offendens, amaricandus es, vt eum placet, & quo plus delectatus fuiſti in peccatis, es plus accepturus tormenti, & luctus. Quãtum glorificauit ſe, & in delicijs fuit, tm̃ dare Ap. 18.
eijtormentum, & luctus. Vnde Gregor. Greg.
homil. hodierni Euangelij, notãdum ait, ꝙ nõ ſolum fructus pniæ, ſed dignos pœnitentiæ admonet eſſe faciendos. Quia q̃ſquis illicita nulla cõmiſit, huic iure cõceditur, ut licitis utatur, ſuaque pietatis opera faciat, vt tamen ſi uoluerit ea, quæ mundi ſunt, non relinquat. At qui illicita admiſit tanto a ſe licita debet abſcindere, quanto ſe meminit, & illicita ꝑpetraſſe. Nec enim par fructus boni operis

A ris dēt eſſe eius, qui minus, & eius, q amplius deliquit. Per hoc ergo, ꝙ d cit. Facite fructus dignos pniæ uniuſcuiuſq; conſcientia conuenitur, ut tanto maiora acquirat bonorum operum lucra per pœnitentiam, quanto grauiora ſit intulit damna per culpam. Hæc Gregorius.

Tertium addit Hieremias: Dirige cor
Hiero. tuū in viā rectā. Quæ verba Hiero. teſte. 70. verterunt. Sume cor tuū, & da ſuper humeros tuos. Quid ergo eſt, ſup humeros ponere cor: Qd magni pōderis eſt ſuper humeros ponis. Deſideria bona, nec oneri, nec pōderi ſunt, ſed executio eorū, cum opere complentur, hoc pondus eſt, onus eſt. Da ergo cor ſup humeros, i. cōple opere oīa bona tua deſideria, licet ibi
B ſint pōderi. Hæc Hier. ſuper illum locū. Hoc prædicat Ioannes. Parate viā dñi, rectas facite ſemitas eius. Quid n. deſideria proſunt, q̄ opere non implentur, cum perfici pñt? Num putas ppea dicendum te virum deſideriorū, ut Dan. dr̄: Abſit! Nec. n. fidendum tibi eſt in his, quæ deſi deras, ſed ī his, quæ opere impleuiſti. Cogitauerat Deus cogitationes pacis, quas modo opere complet. cogitaſti tu cogitationes bonas, eas modo opere pſta. Vbi
Pro. 30 nos legimus. Prou. 30. Digiti eius apprehenderunt fuſum, alij legunt, innixa eſt ſuper fuſum. Super qūo pōt mulier fuſo inniti. An non ad hoc opus melius deſeruiret colus. Neutiq̄, quia in hac illud eſt, ꝙ elaboratum nō eſt, in fuſo uerò eſt, ꝙ elaboratum eſt, iamq; factū utile filū eſt. Non. n inniti debes, nec fidere, in his, q̄ non egiſti, dicens. Poſtea pniam agam,
C in teſtamento reſtituam, ſed in his potius, quæ a te iam peracta ſunt.

Ma. 23 Vox clamantis in deſerto.] Sed ī quo deſerto clamat. Vtiq; peccator deſertum eſt, eſt. n. ſine Deo. Ecce relinquet domus veſtra deſerta, quia ego recedā, & abibo. Aīa peccatoris quaſi eremus, bonum ſemen non recipit diuini uerbi, nec ararrū patitur, quo durities cordis eius auferat, & ſic deſertum eſt aliud, non germinās quam ſpinas, & tribulos. Per agrum ſtulti tranſiui, & ecce totū repleuerāt ſpinæ,
Pro. 4. quia plenus malis deſideris, operib. &c.

Præterea, ſicut in deſerto ſunt uenenata, & fera aīalia, ſic d impij aīa dr̄ Iſa. A
34. Deſolabitur in ſęcula ſæculorum, nō Eſa. 34
erit tranſiens per eam, & poſſidebunt eā onocrotalus, & ericius, & ibis, & coruus habitabunt in ea. Et orient in domibus eius ſpinæ, & vrticæ, & paliurus, & erit cubile draconum, & paſcua ſtruthionū. Occurrent dæmonia, onocentaurus, & piloſus clamabit alter ad alterum, quia vnum peccatū alterum poſt ſe trahit. Si Simile
cut in deſerto, ſi aliqui naſcūtur fructus, ſunt inſipidi, & agreſtes ad mādūcandū non apti, talia peccatorū opera ēt bona, inutilia opera eorū, quia nullius meriti, hoc profecto mirum, ꝙ cū oēs horreant deſertū huius mundi, Deus tñ non horret, ſed ſp ī eo clamat. Elōgaris tu a Deo, Deus uerò elōgari nō vult, ſed ad te vociferatur. Tu cum fugis, ille te quærit, & cū ille ſit a te maximè offenſus, ea q̄ pa- B
cis ſunt, rogat, & hoc clamore grandi.

Sapientia foris clamitat, in plateis dat Sap. 1.
vocem ſuam. Vſquequo paruuli diligitis infantiam? Attende, ꝙ quotidie Dei uoces audis clamātis ad te, ut in eius redeas amicitiam, & Dei in te. Summam dignationem mirare. Non. n. viſus eſt, in terra rex, qui a miniſtro deſpectus eius cōtempta amicitia, ille tñ ſequatur illū magna voce, & clamore rogās, ne deſerat, ne eiꝰ amicitium ſpernat. Hoc ergo, ꝙ nullus Simile
regum terræ vnq̄ fecit, rex ille æternus tibi pręſtat. Sed inquiris, q̄ ſint hæ uoces, quibus ad me clamat? Multæ utique.

Primo beneficijs naturalibus, quib. te cumulat, ut ſaltem carbones congerens ſuper caput tuum te vincat. Dignus eras ęterno ſupplicio, recipis verò a Deo ſub- C
ſtantiā, honorem, uitam, ut dicas. Loco iræ, q̄ merui, innumera bona a Deo accipio. O q̄ bonus, & ſuauis eſt ſpiritus tuꝰ Sap. 15
in oibus, & ideo eos, qui exerrant, corripis, & admones, ut relicta malitia ad te cōuertantur. Sed multi ſurdi his uocib. ſunt, quos arguit Hier. 5. Populo autem Hier. 5
huic factum eſt cor incredulum, & exaſperans, receſſerunt, & abierunt, & non dixerunt in corde ſuo, metuamus dominum Deum noſtrum, qui dat nobis pluuiā temporaneam, & ſerotinam in tpe ſuo, plenitudinem annuæ meſſis cuſto-

dientem

Digitized by Google

A dientē nobis. Qua in re duriores ſumus, & ferociores tygrib. & leonibus, qui eũ ſequuntur, & ei obtemperant, a quo paſcuntur, tu uero quo plura a Deo quotidie recipis, eo durior, & inſolentior, verè ſurdus es, qui uoces tantas non audis. Clamat.n. hoc cœlũ, clamat omnis creatura. En ego tibi inſeruio, Deo iubente, vt tu Deo obtemperes. Quomodo tot vocibus non moueris?

Ma.10 Loquitur ſcđò Deus, & clamat in p̄dicatoribus. Nō.n. uos eſtis, q̃ loq̃mini, ſed ſpiritus p̄ris ueſtri, qui loquitur in uobis.
Theſ.2 Hinc Paulus, Gratias agimus Deo, quia cum accepiſſetis a nobis uerbum auditus Dei, non accepiſtis illud, ut verbum hominum, ſed ſicut uerè eſt uerbũ Dei. Et
Pſa.41 ſic abyſſus abyſſum inuocat ĩ uoce cataractarũ tuarũ. Abyſſus miſę abyſſum miſeriæ in uoce prædicantium, qui nubes
B ſunt in alto Eccleſiæ cōſtitutæ, ut doctrina ſua Eccleſiam irrigent. Cōcreſcat in pluuiam doctrina mea. Hac uoce mundus
Ro.10. conuerſus eſt, ergo fides ex auditu, auditus aũt per verbum Chriſti. Cuius vocis tanta antiquitus auditus fuit, vt ſe
Eſa.2. inuicem prouocarent dicentes; Venite,
Pſ.118. aſcendamus ad montē domini, & ad domũ Dei Iacob, & docebit nos vias ſuas. Quam dulcia faucib. meis eloquia tua ſuper mel ori meo. Sed iam diſpicitur vox hæc, eamque peccatores fugiunt.

Huiuſmodi uox Ioannis fuit: de qua
Pſa.28 Pſ.28. Vox dñi ſuper aquas munitas, Deus maieſtatis intonuit, quia iuxta Iordanem Ioannes prædicauit, uox domini in virtute, uox dñi in magnificētia, vox domini præparantis ceruos ad curſum viæ
C rectæ, & reuelabit condenſa, i. opaca, digito demōſtrans Deum, ſ. in humanitate incluſum. Antequam homo peccaret, non clamauit Deus, ſed loquebat̃, dicēs, Fiat lux, &c. Sed poſt peccatũ ſtatim clamat ad Adam, dicēs. Vbi es? Et mō uox
Gen.3. clamantis, & ipſe ēt hæc dicens clamabat, oq̃a perditum ſemen dicebat.

Grande malum peccatum eſt, quod Deum clamare compellit. Elongatus eſt a Deo peccator, clamat ergo Deus, quaſi a longinquo vocās, accedamus ergo ſupplices, &c.

In vigilia Natiuitatis Domini. A

Pariet autem filium, & vocabis nomen eius Ieſum. Matth. 1.

HAbitauit Deus inter homines in vmbra legis ſcriptæ triplici inhabitaculo. Primo in tabernaculis, & tentorijs. Tertiò in magnifico illo Salomonis templo. Sed inter hæc interceſſit parum temporis, in quo habitauit in regia Dauid. 1. Cor. 10. Omnia in figura cōtin- 1.Co.10
gebant illis, ait Paul. Significatum ergo eſt primum Deum inter homines habitaſſe in tabernaculis, ideſt, in Prophetis, & figuris legis. Et ſicut domo ædificata tentorium deſeritur, ſic dicitur Eſa. 1. re- Eſa. 1.
linquetur filia Sion, ſicut vmbraculũ in vinea, & ſicut tugurium in cucumerario. Poſtea uerò inter hoīes habitauit in magnifico illo tēplo corporis ſui, de quo B
ait. Soluite templum hoc. Ioan. 12. Inter Io. 12.
hæc tempora fuit aliud fæliciſſimdm, ei maximè, cui tanta erat ſeruata fælicitas, in quo habitauit in regia Dauid, ideſt in Virginis ſanctiſſimæ uiſceribus, quod tempus his diebus celebramus. Eſt hodie lætiſſima Maria ſimilis auroræ iamiam pariturae Solem, nec vllo grauatur dolore, quia licet pariat filium, ſed talem, qui verbum eſt patris. Vnde Conci- Concil.
lium Epheſinum ait. Sicut uerbum ab Epheſ.
intellectu producitur ſine corruptione, & dolore, imo maxima ſui perfectione, & integritate, ſic peperit Maria verbum patris. Ad eam accedamus, &c.

Hodierna die lætiſſimum uobis nuncium damus, quia mane videbitis gloriã domini. De quo nuncio, in figura ſcriptũ eſt 4. Regum. 7. Hæc dies boni nuncij 4.Re.7
eſt, ſi tacuerimus, ſceleris arguemur. Sed C
quæ dies hæc. De ea dixit Eliſeus. Hæc dicit dominus in tempore hoc. Cras modius ſimile vno ſtatere erit, & duo modij hordei ſtatere uno in porta Samariæ. Cras enim uenit ad nos panis de cœlo viuus ad Bethlehem domum panis, ut famelicum mundum ſatiet, repleatque bonis. Quis ſilebit, tam deſideratum, & præclarum nuncium? Quomodo tacebit lingua carnis Deum pro carne

Digitized by Google

A ne carnem factum. Et ſi nobiſcum Deus factus Emanuel noſter, quid iã nobis deſiderari põt? Quid ei deficere põt, cuius Deus eſt? Tantæ in hoc nobis diuitię, tanta bona ſunt: vt ſi Angeli nos zelare, nobiſq; poſſent inuidere. De hac ſolſi re, zelo, inuidiaq; monerentur. Et Bernar. & alij dicũt hanc fuiſſe Luciferi inuidiam, qua affectus eſt, quia reuelatione diuina intelligẽs Deum naturam creatã aſſumpturum in ſuppoſiti unitate, induturũq; veſtem peregrinã, voluit eum indui. Angelico ſerico, non humana ueſte uili, & pannoſa, cum tñ nuſquam Angelos apprehenderit, ſed ſemen Abrahæ, videſq; ſe humiliandum hoĩ illi, eumq; adoraturum (qm̃ Pater ait. Heb. 1. Et adorent eũ oẽs Angeli eius) noluit ei humiliari: inuiditq; tantam humanæ naturę fęlicitatẽ, & Deus, qui humilia reſpicit in cœlo, & in terra, eum cœlo, vt fulgur deiecit. Hoc ergo nuncium hoĩbus præclarum, quod per antonomaſiam dr̃ Euangeliũ, i. bonum nuncium, ſi tacuerimus, ait, ſceleris arguemur. Sed alia ex parte audaciæ ſingularis, ac temeritatis eſſe ur̃ de tanta re loqui. Pſ. 86. Nunquid Sion dicet, homo, & homo natus eſt in ea, & ipſe fundauit eam Altiſſimus? Ibi Sion eſt in datiuo, vt oſtendit litera, a met, illi adiuncta, qui eſt articulus datiui caſus. Vnde Hiero. verti t. Nunquid ad Sion dicet homo. Dicit ergo. Pſ. Nunquid homo aliquis audebit dicere ad Sion tale nuncium, quale eſt. C quod Altiſſimus, qui eam fundauit, naſcet in ea homo factus? Et impoſſibile putans hoiẽm tale dare nuncium ecclę, ait dñs. Narrauit in ſcripturis populorũ, & principũ horũ, qui fuerũt in ea, i. Deus ipſe hoc nunciũ dedit in ſcripturis ſanctis.

Bern.
Heb. 2
Heb. 1
B
Pſ. 137
Pſ. 83.
Hier.
Can. 8.

Fuit hoc nuncium mundo oĩbus votis deſideratiſſimũ, ſicut captiuis redemptio, infirmis ſalus. Vnde loqtur eccleſia Cant. 8. Quis det fratrem meum ſuggentem ubera ma tris meæ, ut inueniã te foris, & deu ſculer te, & iam nemo me deſpiciat? O quis det te Deum meum fieri fratrẽ meũ, ut ſis primogenitus in multis fratribus. An parum tibi ur̃ fratrem te Regis fieri. Quid quod frater Dei ſis? Quis ergo te uideat fratrem meum ſuggentem Virgines vbera? Nemo tunc me deſpiceret. Cum. n. omnis creatura adoret, & genufle ctat humanitati Chriſti, quis nos deſpiciet? Non pater, qui vos videt fiiij fratres, nec filius, qui dicit. Vade ad fratres meos? Nõ Angeli, qui licet ante ſe adorari ab oĩbus permitterent, ſed ex quo Deus factus homo eſt, dñt: Noli me adorare, conſeruus tuus ſum.

A

Hoc idem erat deſiderium Dauid ſũmis vocis petentis. O quis mihi daret aquam de ciſterna, quæ eſt in Bethlehem. Hanc. n. deſiderabat aquam, quę a Chriſto fonte patente domui Dauid colligitur, quam quia a ducib. non accepit, quã attulerant, non bibit: Videns Iob 9. Vitę ſuę terminũ appropinquare, nec tamen ab eo uideri hoc eximium bonum, ait: Dies mei uelociores fuerunt curſore: fugerunt, & non uiderunt bonum, pertranſierunt, quaſi naues poma portãtes. Operit uultus noſtros cõfuſio, ſi conſideremus, q̃ta dulcedine, quo deſiderio ſancti loquuti ſunt de diebus, quibus nõ fruimur, quos tamen nil curamus.

Ap. 19
3. Reg. 23.
Iob 9.
B

O (ait Iob) ſi tam fœlix forem ego, vt viderem deſiderium mundi. Sed fugerũt dies mei, & non viderunt bonum. Fuerunt, vt naues poma portantes, quæ fructum deferunt, quem non guſtãt, ſolum odore fructus flagrant. Quibus ſimiles fuere Prophetæ, qui nuntiarunt mundo Chriſtum: Sed eum nõ viderunt, ſolum odorem eius ſenſerunt. De quo Iſaac ad Iacob, in quo Chriſtum abſoluit: Ecce odor agri pleni, cui benedixit dñs. Attigit eius nares Chriſti odor, qui fuit ager plenus gratiis, de cuius plenitudine oẽs accepimus. Hebr. 11. Iuxta fidem defuncti ſunt oẽs, nõ acceptis repromiſſionibus, ſed a longe eas aſpicientes, & ſalutantes, Similes facti nauigantibus, qui per dies multos terram non vident, eam aũt maximè expetunt, cumq; ad malum cõſcendentes eam a longe vident, ſalutant eam etiã capite detecto. Et hac de cã tam ſolicite patres curarunt ſepeliri in terra Iſrael, vt qui videre Chriſtum non poterant, ſaltem ab eo calcarentur. Sic Paul. fide Ioſeph mandauit de oſſib. ſuis, idest, fide Chriſti in terram illam vẽturi. Hoc

Ge. 17.
C
He. 11.
He. 11.

nuncio,

A nuncio, & hac ſpe conſolatus eſt Deus
mundum annis multis, vt deſperatione
non rueret. Hoc primum Adæ reuela-
uit, ne omnino deſperaret. Cum enim
ille ſummo ſuo ingenio eſſet,& conſide-
raret bona, quæ amiſerat, mala, in quæ
inciderat,& quæ in vniuerſum genus ho
minum immiſerat, an non animo cade-
ret? Sed Deus dum etiam ſe iratum illi
oſtendit, & contra eum ſententiam tu-
lit,ſimul mali remedium ei manifeſtauit
dicens;ſemen mulieris futurum,ꝙ noxij
ſeminis caput contereret, illumque, &
eius poſteritatem a dæmonis erueret po-
Simile teſtare. Ad eumque modus ſe Deus cum
eo habuit, ac ſe habet pater cum vnigeni
to filio,cui iratus,aliquãdo eſt, ei malum
B precatur, de domo eijcit, non ſe eum vi-
ſurum promittit, de eo audire non vult.
Sed inter hanc omnem iram, ac indigna
tionem cubiculo incluſus ſuo, teſtamen-
tum conficit,in quo primum filium vni-
uerſorum bonorum hæredem inſtituit.
Conſidera Deum Adæ iratum eum è pa
radiſo eijcientem, maledicentem terræ
eius, eique minantem. Conſidera ſimul
Gen.3. in ueteri illo teſtamento,quod manu ſua
tunc conficit Deus,quomodo eum hære-
dem omnium inſtituat, infinita promit-
tat bona. Primo dat illi tunicam pelli-
ceam, vt eius nuditas operiatur. Quid
domine curas eius nuditatem, quem ini-
micum appellas? Quid mirum. Pater eſt
& quaſi filium Adam curat, & in ea ve-
C ſte figurata eſt veſtis,quæ nuditatem no-
ſtram erat opertura, de qua Paulus. In-
duimini dominũ noſtrum Ieſum Xp̃m.
Ro.3. Deinde ad eũ loquitur ironia, ſed my-
ſterijs plena. Ecce Adam, quaſi vnus ex
nobis factus eſt, ſignificans vnam ex di-
uinis perſonis,aliquando veſtiẽdam eſſe
ſimili veſte,qua Adam indutus erat. Po
ſtea in ſerpentis maledictione manifeſtè
oſtendit futurum ſemen ipſi Adæ, quod
caput ſerpentis contereret, hoĩemq; eri-
peret de eius ꝑtãte. En ergo Deum nunc
maledicentẽ Adamũ,quaſi inimicum:cõ
tinuò verò tanq̃ patrem eum curantem,
ac bona omnia promittentem.
Gen.8 Idipſum etiam Noe oſtendit in arcu,
Ioã.10 Abrahæ manifeſtè reuelauit,qui ideo di-
citur Chriſti diẽ vidiſſe. Moyſi apertius A
dictum eſt, & ſic omnibus id Prophetis
reuelatum, qui mundo illud prædicaue-
runt. Omnes Prophetæ annunciaue-
runt dies iſtos, & propter myſterii huius
apertiorem in dies cognitionem dicitur
Cantic. 6. Quæ eſt iſta, quæ progreditur
quaſi aurora conſurgens,pulchra vt Lu-
na,electa vt Sol? Quibus verbis triplex
Eccleſiæ ſtatus oſtenditur,naturæ, legis,
gratiæ. Naturę ſtatus aurora dicitur, in
quo parum erat lucis, propter Solis di-
ſtantiam:ita tunc myſterium hoc obſcu-
rius reuelatum fuit. Lex Luna fuit clario
re luce hoc oſtendens myſterium. Hebr. He.11.
11. Fide Moyſes grandis factus, negauit
ſe filium filiæ Pharaonis, eligens magis B
affligi cum populo Dei, quam tempora-
lis peccati habere iucunditatem, maio-
res diuitias ęſtimans improperium Chri
ſti Theſauro Aegyptiorũ. Prophetis e-
tiam omnibus hoc myſterium clarius re
uelatum eſt,& per eos mundo annuncia
tum,ut cum ueniret in mundum, crede-
retur inter eos uſus, ad quos Luna, &
Stellæ in cęlo firmatæ ſunt ille prior eſt,
quod ſi exigua illa, ac temperata luce nõ
vteremur, procederemus ab obſcuriſſi-
ma nocte in lucidiſſimum diem, nec ſu-
ſtinere poſſemus Solis lumen, ut cum ex
maximis tenebris in lucidiſſ.mam proce
dis Solis lucem. Hac eadem ratione mũ
do per Prophetas annunciatus eſt Chri-
ſti aduentus, ut ueniens credibilis nobis
eſſet. Sed gratię tp̃s iam Sol eſt,oĩa iam C
manifeſta sũt. Pariet filium cras, quem
uocabis Ieſum. Quid hac luce clarius?
Vere electa,ut Sol, Eccleſia dicit.
Sed tanto,ac tã fęlici nobis proponitur
nuncio operępretiũ eſt, ut illud nos Deũ Iud.15
oremus,ꝙ Iud.13. orauit Manue dñm,
dicens. Obſecro dñe,ut vir Dei,quẽ miſi
ſti,ueniat iterũ, & doceat nos,qd debea-
mus facere de puero, qui naſciturus eſt.
Apparuerat Angelus dñi eius uxori, &
dixerat,quid faciẽdum eſſet de puero Sã
ſone,qui naſciturus erat. Non hoc con-
tentus eſt Manue,ſed petit, ut iterũ appa
reat, & iterum dicat. Quo oſtenditur,
quanta nos debet vrgere cura,& ſolicitu
do, quod agere debeamus cum puero,
qui

A qui modo nobis naſciturus eſt,& ut hoc doceremur, Angelus nobis eſſet optãdus maius.negotium hoc eſt, quã ꝗ Manue perurgebat. Vñ ad Chriſti natalem non vnus Angelus, ſed militia vl'i cœli deſcẽdit. Grãdis ergo res,& oĩno ſcitu digna. Luc. 2.

Sampſonẽ figurã Chriſti geſſiſſe, qui brachium eſt,& potentia patris, omnib. eſt manifeſtum. Sicut ille a Dalila,q̃ dilexit traditus eſt in mortẽ: ſic Xp̃s a Synagoga. Quid ergo faciendum puero huic,qui naſciturus eſt? Si de figura iãta habita cura eſt, de eo, ꝗ peam figuratũ eſt non habẽda maxima? His ſolũ orieť Chriſtus, qui hac ianxij cura ſe præparauerunt ad eius natiuitatẽ. Mala.4. Vobis timentibus nomen meum orietur ſol iuſtitiæ. Sed qua ratione ſolis iuſtis Chr̃s oritur, cum ipſe dicat. Qui ſolem ſuum facit oriri ſuper bonos,& malos. Vtique

Mal.4.

Mat.5.

B hoc de materiali ſole accipiendum eſt, ſol enim iuſtitiæ ſolis timentibus Deum oritur. Infœlix hõ,cui Chriſtus non naſcitur,ſed aliquando dicturus eſt. Sol iuſtitiæ non ortus eſt nobis. Sap.5. Maledictio hæc impiorum eſt. Io.3. Expectet ſolem, & non videat,nec ortum ſurgentis auroræ. Qui.n.terrenis occupatus feſtis, & comeſſationibus his diebus vacans, hunc ſolẽ non conſiderat, eius bonis nõ fruetur. Ad quẽ Eſa.5. Tibia, & tympanum, & lyra in conuiuijs veſtris, & op⁹ dñi non reſpicitis, nec opera manuum eius conſideratis. Quæ putas o. e. a eſſe manuũ Dei,niſi opera redẽptionis? Opera.n.creationis,etiam Angelorum,opera fuerunt linguæ Dei, verbo.n.eius omnia facta, ſed opus redemptionis opus ẽ magnum Dei. Vide, q̃uo deſcendat hoc opus perfecturus, in quo ſudabit, lacrymabitur,& morieť. Hoc ergo opus maximè nobis eſt inſpiciendum. De hoc.n. opere ſcriptum eſt. Mirabilia opera tua, & aĩa mea cognoſcet nimis Ioſ.3. Sãctificamini,cras.n.faciet dñs inter vos mirabilia. Et quę illa mirabilia? Quod arca tranſiret Iordanẽ. Sanctificemur ergo, cras.n.faciet domin⁹ alia mirabilia,quę obliuione antiqua oĩa obruant,procedit enim arca Dei, Maria in Bethlehem, in qua ſunt oẽs Theſauri ſcientiæ Dei. En

Sap.5.
Iob 3.

Eſa.5.

C

Pſ.138
Ioſ.37.

A arca iſta in via eſt,arca Dei in papilionibus,& ego domi manebo,ei nõ eſt locus in diuerſorio,& nobis delicię paranť. Eamus ergo cũ illa in Bethlehẽ, vbi eſt Rachel partui ꝓxima,ut filiũ pariat, dexterę ſim⁹ cũ ea,ut nobis orіať dexteræ fili⁹. 2.Reg. 11.

His ergo diebus primum tibi peragendũ eſt illud Thob.1. Cũ irent oẽs ad vitulos aureos, quos Ieroboam fecerat Rex Iſrael, hic ſolus fugiebat cõſortia oĩum, & ꝑgebat in Hieruſalẽ ad tẽplum dñi, & ibi adorabat dominum Deum Iſrael. Cum ergo alij ad ludos, ad comeſſationes,& ſimilia perrexerint,quæ ſunt vitu li,quos dœmon proponit, vt deſeramus Deum Iſrael, tu fuge horum conſortia, & aſcende dominum,Inuiſe uenientem Chriſtum conſideratione tua, lectione pia,pauperum ſubuentione. Tho.1.

Quod ſi dixerint ſocij tui. Vbi eſt ille? iam reſpõſum huius in diuina ſcriptura tibi pręſto eſt 1.Reg.20. Calendæ erant, conuiuumq; Regis Saul. Et cũ oẽs principes uiri menſæ Regis adeſſent, vacuus apparuit locus Dauid. Et interrogauit Saul. Vbi eſt ille? Cui Ionathas,rogauit me obnixè,ut iret in Bethlehẽ. Et ait, Dimitte me q̃m ſacrificium ſolenne eſt in ciuitate mea, vnus de fratribus meis accerſiuit me, ob hãc cauſam non uenit ad menſam Regis. An non optima tibi reſponſio, cũ his diebus ſeparatus ab alijs ſolus in cubiculo tuo fueris? An non modo tp̃s eſt, ut nos tranſeamus cum paſtorib.in Bethlehem? Tam dignum eſt illuc hoĩes properare, ut omnes etiam Angeli eo deſcenderunt his diebus, ut Paulo teſtante cognoſcimus ad Hebr. 1. Cum introduceret primogenitum in orbẽ terræ, dixit. Adorent eum oẽs Angeli Dei. Tranſeamus ergo & nos in Bethlehem, & uideamus hoc verbũ, quod factũ eſt: Contemplemur diuinam in nos dignationẽ. Vnus ex fratribus meis accerſiuit me, Chriſtus dñs primogenit⁹ meus me illo uocat, propter me.n.aſcendit, ideo adeſſe non poſſum ueſtris nęnijs. Primũ ergo, quod puero naſcituro facturus es hoc ſit, vt ei aſſiſtas, eum contempleris, et gratias agas: quoniã venit. Et hoc eſt, quod Angeli paſtoribus dicunt, ut puero

B 1.Reg. 20.

Luc. 2.
Heb.1

C

Luc 2.

Digitized by Google

A ro nato faciãt. Ite in Bethlehẽ, & hoc uobis ſignum, ĩuenietis infantẽ, &c. & Regib. idẽ dr̃ a ſtella, & Herode. Ite in Bethlehẽ, & interrogate diligenter de puero.

Secundum uerò, q̃ huic puero facere dẽmus, eſt, illum in cordib. noſtris reponere, ut ibi ſit ei habitaculum conueniẽs, vt vnum cum eo ſimus, qui pp nos unus nobiſcum factus eſt. Plato ait. Amor ita vnit amantes, ut deſiderent vnum fieri. Sed quia ſi hoc fieret, deberet vnus, aut ambo corrumpi, facit ſaltem vnionem, quã ſine corruptione põt, ut unum ſint intellectu, voluntate, & conuictu. Deus infinito amore hominem diligens cum eo uniri deſiderans. cum nõ ſit ei impoſſibile oẽ verbum, oĩa quæcunque uoluit, fceit, & ſic potuit homini vniri, ut Deus fieret hõ, & homo Deus. Deus & homo vnus eſt Xp̃s, & tali id arte fecit, ut neuter corruptus ſit, nec uerò naturæ confuſæ, nec perſonæ, diuerſæ, ſed vnica perſona, Deus, & hõ eſt. Ecce q̃ño ĩ Deo amor fecit, quæcunque voluit, & deſiderauit. Fecit inſuper amor eſtaſim, ut Dionyſ. dicit, effert. n. amantẽ extra ſe in amatũ. An non extra ſe, & in nobis Xp̃s, qui exiuit a patre, & venit in mundum? Sed qũo nos tanta reſpõdebimus amori? An non deſiderabimus in Deum mutari, & unus ſpiritus cum eo fieri? Ecce apparuit bonitas, & benignitas infinita, q̃ ames: apparuerat ante maieſtas, quã timeres, nunc bonitas, quam ames. Irriſerat Deꝰ Adam: Ecce quaſi unus ex nobis factus es. Impoſſibile attentaſti, vt fieres quaſi vnus de nobis, ſed ego fiam quaſi tu factus verus homo. Quid ergo eſt modo Bethlehem, niſi fornax ſeptuplum accẽſa ubi rubus ardens, ubi Deus amore infinito flagrare cõſpicitur. Ingredere hũc ignem, quia ignem uenit mittere in terram, & quid vult, niſi ut accendatur? Fieri ne poteſt inter tot igneos globos te eſſe, nec accendi? Verè qui non amat Dominum Ieſum, anathema ſit, ſi amare pigebat, ſaltem redamare non pigeat.

Nota vero Paulum, qui nihil ſciebat præter Xp̃m, tripliciter de noſtra cum eo ſocietate loqui aliquando dixit in Chriſto, aliquando cũ Chriſto, aliquando per Chriſtum.

Pla. in Thi. | Luc. 2. | Ath. in ſymb. | B | Dion. | Gen. 3. | C | Exo. 3. | Luc. 12 | 1. Cor. 16.

A Primo in Chriſto ſumus, ut membra in corpore, ut palmes in uite, a qua recipit, ut fructum det, a Chriſto. n. omne bonum noſtrum, ſine quo nihil poſſemus facere. Omnis inſpiratio a Chriſto in te prouenit, & omnis gratia, nec eam parui facias, quia quod tibi facile conceditur, Chriſto non facile conceſſum eſt, ſed per multas lachrymas, & ſanguinem. Ego ergo in Chriſto, ſed qui dicit ſe in Chriſto manere, debet, ſicut ille ambulauit, & ipſe ambulare.

Secundo cum Xp̃o tanquam eius ſocij ſimus. Socius fuit Deus itineris mei, ait Iacob, ideo diues reuertor. Simus ergo ſocij Xp̃o dño, qui adhoc deſcendit, vt nos comitetur in uia, ſicut Raphael Thobiam. Macha. hom. 31. Sicut paruulus ſi nudꝰ eſt, ſi vulnere affligitur, nihil poteſt, nihil nouit niſi matrem adire, ſic nos ſemper cum Chriſto ſimus, eum adeamus in omnibus, quia non ſimus ſufficientes aliquid boni, uel cogitare ex nobis. Sed quomodo ei erimus ſocij? Reſpõdetur maximum illud uerbum Pauli. Exinaniuit ſemetipſum non ſolum homo factus, ſed cum naſcitur in præſepi, cum circunciditur, cum moritur, in omnibus ſe exinaniuit, tu in omnibus inflaris, ergo exinite, & cum eo eris.

Tertiò per Xp̃m, quia per eum omnia dedit nobis pater, iam enim non dicemus, memento Abraham, Iſaac, & Iacob, ſed reſpice in faciem Xp̃i tui, & per Chriſtum dominum noſtrum. Ei ergo vniamur, & adhęreamus, ut membra capiti, ut eius ſocij, a quo omnia nobis bona, & per quem omne bonum ad nos è patre deſcendunt.

Quod huis puero naſcituro facere debemus, eſt, domum noſtræ mentis ei pręparare, ut in ea naſcatur, & habitet, nec enim fugit nos, licet ſtabula fuerimus, beſtiarum habitacula, qui natus in præſepio eſt. Sed quomodo in mente noſtra congruam ei habitationem conſtruemus? Fac illud quod Sunnamitis 4. Re. 4. Quæ ait ad virum ſuum. Aanimaduerto, quod uir Dei ſanctus eſt iſte, qui tranſit per nos frequenter.

Mach. Ho. 13. | Geneſ. | B | Paul. | C | 4. Re. 4

Faciamus

Digitized by Google

A Faciamus ergo ei cœnaculũ paruulũ, & ponamus ei in eo lectulum,& menſã, & ſellã,& candelabrum,vt cum venerit ad nos,maneat ibi. Primum ait,aĩaduerto,conſidero, qđ ante non conſiderabã. Nobis ergo aĩaduertendum nõ eſt,quis, quantuſq; ſit,q ingreditur ad nos; quia hoc non aduertimus,licet frequenter trãſeat p nos ĩ Euchariſtia, Natiuitate &c. non eũ hoſpitio digno recipimus. Videte ergo quantus ſit iſte,qui ingreditur:expectantes ſimus beatã ſpem, & aduentũ gloriæ magni Dei, & Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti. Quia mulier hæc nõ aduerterat,non ſuſceperat Heliſeũ digno hoſpitio,vnde ille pertrãſibat nihil fructus ei relinquens. Modo aduertẽs excipit,ut dẽt,& ei conceditur aĩæ ſuæ deſiderium, .ſ. filius,quo carebat. Hæc ergo æſtimatio,& digna ponderatio Dei, quẽ recipimus initium eſt diſpoſitionis, qua diſponendi ſumus, vt eũ debitẽ ſuſcipiamus. B Tranſit Rex p diuerſorium habitu mutato,nec cognoſcit,nec ut decet, tractat, nil magnũ hoſpiti relinquit,vel donat:ſi verò aliqñ ab hoſpite agnoſcatur, excipiaturq, humaniſſime,cõfert in eũ maximũ beneficiũ. Agnoſce,ergo,qa De⁹ tu⁹ eſt,q tranſit,magnus Dñs,& laudabilis nimis,Deus in domib.eius cognoſcetur cum ſuſcipiet eam,ſ. Sion; qñ, ſ.aſſumpta humanitate in domib.nr̃is uerſatus nos ad ſe beneuolẽ traxit,tunc in domibus cognoſcendus eſt. Agnoſce ergo eũ, & dic cũ Sunamite: Aĩaduerto. Nonne aliqñ tibi cõtingit multo tpe ſacrã ſynaxim ſine fructu pcepiſſe,& poſteà ſemel pfundẽ cõſideraſti,quãtus ſit Deus,quẽ in te excipis,& tali eũ amore,ac reuerentia ſuſcipis,vt plus ea vice pficias,q̃ pſe ceteris centies cõicans? Quid hoc? Accidit tibi,quod Sunamiti dicenti: Animaduerto. Agnouiſti Regem,& vt decet,excepiſti,& maximas ab eo gratias accepiſti. C

Simile

Pſ. 47.

Faciamus ergo cœnaculum, ædificemus cubiculum nouũ,nouus ille hõ eſt, noua quærit omnia, pete ergo ab eo cor nouum,& ſpiritum nouum. Cor mundum crea in me Deus, ideſt, denuo fac. Ideò,vt accedat ad eum Moyſes, audit: Solue calceamẽtum de pedibus tuis. Dicunt Hebræi ex his,q̃ Moyſes eduxerat de Aegypto,ſola ei calceamẽta reſtabãt, q̃ ideò ei relinquenda ſunt, vt ad Deum accedat, cœleſti.n. Adamo oĩa in nobis debent eſſe cœleſtia,terrenũ nihil. Orig. homil. 13. in Geneſim explicans puteos Iſaac, quos Philiſtijm terra repleuerãt, ait,ſi locũ Dei requiris,cor mundum eſt locus eius. In hoc namq; loco habitaturũ ſe dicit,cũ propheta ait: Habitabo in eis,& inambulabo,& ipſi erũt mihi populus,& ego ero illis Deus,dicit Dñs. Vide ergo,qa in cuiuſq; nr̃m aĩa eſt pute⁹ aquæ viuæ. Eſt quidã cœleſtis ſenſus, & imago Dei latens hunc puteum Philiſtei,i.aduerſæ poteſtates repleuerunt terra. Quali terra? Carnalibus ſenſib.& terrenis cogitationibus,& ppea portauim⁹ imaginem terreni. Sed nunc, qm̃ venit noſter Iſaac,ſuſcipiamus eius aduentũ, & fodiamus puteos nr̃os, & abiiciamus ab eis terrã,purgemus eos ab oĩbus ſordibus,& a cunctis cogitationibus luteis,& inueniemus in eis aquam uiuam de qua dicit: Qui credit in me, flumina de uentre eius fluent aquæ uiuæ. Vide liberalitatem Domini in aduentu ſuo, p. exili vena dabit intra nos flumina. Ergo hæc bona quæramus, qa intra nos regnũ Dei eſt. Non exterius, ſed in domo propria inuenit mulier illa dragmã,quã perdiderat,poſtq̃ accendit lucernam,& mundauit Domum ſordibus, quas lõgi tpis ignauia cõgeſſerat. Poſuit Deus ĩ te imaginem ſuam,& tali arte,vt obſcurari poſſit,deleri non poſſit. Sed ſordibus repleta aĩa tua, obſcuratur hæc imago, aqua putei non manat. Induxiſti ſuper imaginem Dei aliã imaginẽ terreni,cum te libido ſuſcauerit, induxiſti vnum colorẽ terrenum, ſi auaritiæ ſtudeas, miſcuiſti alium,ſi ira corriperis aliũ, & ſic in terrenam depingis imaginẽ. Ora ergo illum,qui per prophetã ait: Ecce ego deleo ſicut nubem iniquitates tuas, & ſicut caliginem peccata tua,vt deleat terrenos colores tuos, quos cum deleuerit, apparebit in te Dei imago. Hæc Origenes vbi ſupra. Prima ergo præparatio tibi ſit:omne vetus diſſolue ædificiũ, omnem terram abs te proijce, mundans

A Orig. B Ioan. 4 C

Exo. 3.

Digitized by Google

A Dei templum, & oẽm immunditiam in de eijce,ſicut Ezechias fecit, hæc.n. impedit Dei in te plenum aduentum.

Secundo hoc cænaculum ſit paruũ,q̃a ſoli paratur Eliſeo. Sic cor tuũ præpara, vt ſoli Deo illud ſerues,nec.n. Deum,& mundum ſimul capere pőt. Sella vna ſit

Eſ. 26. cordi tuo,qua Deus inſideat,licet.n. plura alia in cor tuũ ſe ingerant, non verò quieto ſedeant,da operã, ut ſtatim inde egrediant. Vnus lectul⁹ paruus,ſ.in quo ſolus Deus quieſcat,quia coanguſtatum eſt ſtratum,ita,vt alter decidat. Quiã ſolus Deus eſſe vult in hoĩs corde. Ideoq; illud tot verbis explicat. Vnũ,ait,cubiculum,vna menſa,vna ſella, unus lectus. Hinc ille ait: Videte, qđ ego ſim ſol⁹, & nõ ſit alius Deus p̃ter me. De his, q ſolũ

2.Co.8 Deũ in corde retinuerũt ait Pau.2.Cor.

B 8.loquens de Macedonib. Altiſſima paupertas eorũ abũdauit in diuitias ſimplicitatis eorũ. Altiſſima dr̃ paupertas, nã contemnens diuitias,altus eſt, ut ibi dicit glo. Abundauit verò in diuitias ſimplicitatis, q̃a cor eorũ ſimplex erat ſolũ ad Deum tendens,oĩa reliqua deſpiciẽs, ex quo ditiſſimi erant,nihil habẽtes, & oĩa in Deo poſſidentes. Vis grandis, & altus eſſe,nil tibi ſit altum,& grande,niſi Deus:nil niſi illũ ames,& cõcupiſcas. Quæ ſimplicitas ſignãr in eo,qđ oĩa quę ponunt Eliſeo vnũ ſunt, cęnaculũ vnũ, menſa vna,ſella vna,candelabrum vnũ quia vnum eſt neceſſarium. Dic ergo in

Pſ. 72. corde tuo cũ Pſal. Quid mihi eſt in cęlo & à te quid volui ſuper terrã? Deus cordis mei,ſpes mea Deus in æternum.

Sed ẽt ponamus menſam, & candelabrũ,q̃ ẽt in tabernaculo eſſe Deus præci-

Leu.23 pit.Leui.23.De qua re Orig.Hom. 13.ĩ

Orig. Leuit.p̃cipit afferri oleũ mundũ a popu-

C lo,& a ſacerdote incẽdi lucernã. Lux illius populi nõ ſol erat,q̃a Xp̃s nondum venerat,ergo lucerna erat, q̃a in nocte erãt,& ſicut lucerna ſolũ in domo lucet, nõ eſt.n. vera lux,ut ſol,ſic tunc notus in

Pſ. 75. Iudęa Deus,ſed Xp̃o veniente ſol ortus eſt omnibus ad oẽm hoĩem illuminãdum. Dũ ergo populus ille oleum habuit miſericordiæ,lucernã habuit,deficiẽte oleo deficit lux eius,lex,& p̃phetia. Sed ais: mihi oleum neceſſarium non erit,imò A

plus q̃ illis. An non ſtultæ virgines dñr, Matt.

q̃ oleo careant. Iob ait: Qñ lucebat lu- 25.

cerna eius ſup caput meũ. Splẽdet oĩbus Iob 26

nobis lucerna hæc, qñ oleo bono rũ operũ fuerit accẽſa,cum verò deficiunt opera bona,extinguit lucerna,& ſic in tene-

bris ambulamus,vt Ioannes dicit. Ideo 1.Io.1.

hĩc lucernas ardentes in manibus iube- Luc. 12.

mur,& cum illis Dñm expectare nr̃m. Cum attuleris hoc oleum,eris oliua fructifera in domo Dei. Hoc vero oleum ex oliua eſſe dẽt,non ex aliis ſeminib.& alicubi fit oleum,quia oĩa opera nr̃a in pace,& charitate fratrum facienda ſunt,ut

Deo placeant. Sic Iacob 3. Fructus aũt Iacob.

iuſtitię in pace ſeminatur: iõ concinunt

nunc Angeli in terra;Pax hoĩbus. Opti Luc. 2.

ma diſpoſitio,ut Chriſtus ſuſcipiat,vni-

tas pacis,& charitatis. Ideo ingreſſurus B

mundum totũ orbem pace uoluit diſponi,quia uenit ille,ut faciat vtraq; unum, & pacificare ſiue q̃ in cęlis,ſiue,q̃ in ter-

ris ſunt. Vbi ergo ſunt fratres congrega Luc.10.

ti in vnum,ibi naſcitur, ibi ſum in me- Pſ. 118

dio eorũ. Q̃d ergo dixeris; Lucerna pedib.meis,verbũ tuũ,qñ aliã lucẽ nõ hẽs, qua dirigas greſſus tuos,niſi Dei legem, qñ operibus charitatis hac lucem nutrieris,candelabrum appoſuiſti Eliſæo.

Hæc etiam ardens lucerna eſt feruẽs deſiderium,quo Chriſti in te aduentum exoptas,eiuſque flagras deſiderio, cum ardentiſſimè deſideras,ut in te naſcatur, & ad te ueniat,q uæ optima eſt diſpoſitio,ut ad te diuertatur. Sicut.n.ut in mũdum ueniret,tam uoluit deſiderari,ut di-

ctus ſit, Deſideratus cũctis gentibus,&,

Deſiderium collium æternorũ, &, Qui Ge.49.

venturus eſt.&,Expectatio gentium,ſic vt ad te uen at,ardet deſiderio eius: pete

eius in te aduentum gemitibus inenar- C

rabilib. Hoc ſignificat, O,illud Eccleſię Eſa.64

toties hoc tempore, repetitum, quo ſuit 2.Reg.

explicat deſiderium. Vtinam diſrumpe- 23.

res cęlos,& deſcenderes? O ſi quis daret mihi aquam de ciſterna,quæ eſt in Bethlehem? Hoc deſiderium miris uerbis ex

poſuit Iob 30. Si occidit, occidat ſemel, Iob 30.

& nõ de pęnis innocentium rideat. Gre

go.9.Moral,ca. 20. ex ardenti deſiderio Grego.

humanæ

A humanę redemptionis id dixit. Riſus.n. Dei eſt non miſereri humanæ afflictionis; pęna verò ē deſiderij dilatio, quia ſpes q̃ differtur, affligit animam. Pœnæ ergo innocentium ſunt ardentiſſima patrum deſideria videndi Xp̃m, ridere Dei fuit, non implere eorum deſideria. Quouſq; ergo illa deſideria non impleuit, pęnas innocentium riſit. Dicit ergo Iob, hoc maximè deſiderans; Quotidie pp culpas nos Deus flagellat; veniat ille, qui ꝑ nobis ſemel ſine culpa moriatur, ut de innocētiū pęnis amplius nō rideat, ſi ipſe carne paſſibilis appareat, in eius deſiderijs mens noſtra caſtigat. Sed ut inquis, hāc lucernā, hoc deſiderium accēdam, ut ardeat. In meditatione mea exardeſcet
B ignis, ait Xp̃s. Conſiderate nihil eſſe ſine
Pſ. 38. Xp̃o, oīa verò bona cum ipſo ad te uētura, & huius conſiderationis igne lucernam tuā deſiderij accendēs. Reſtat ponēda menſa Eliſeo. Audi S.S. Prou.23. Qñ
Pro.23 ſederis, ut comedas cum principe, diligēter attēde, q̃ poſita ſunt ante faciem tuā. Proponit ergo Deus tibi menſam, ſed & tu menſam Deo propone cibans illum, à quo ēt cibandus es. Vtrunique ille dicit: Ego ſto ad ianuam, & pulſo, ſi quis mihi aperuerit, intrabo ad eū, & cœnabo cum eo, & ipſe mecum. Cibat te Dn̄s donis cęleſtibus, ciba illum in pauperibus, ciba eum bonis actibus, & pane ex ſimilia facto ſignificante ſumma virtutum opera.
Orig. Optimè Origenes: Suſcipit Angelos Abraham, imò Deum in eis, ꝓponit eis panē ex ſimilia, ſuſcipit eoſdem Loth, &
C ꝓponit eis panē vulgarē, non ex ſimila. Non q̄d diuitias non hēat, vt panem ex ſimila proponat, ſed in hoc meritorum dr̃ia deſignatur. Abraham.n. plus dilectus, cui reuelantur myſteria, alium panem, id eſt, maiora virtutum opera præ-
Ecc.34 ſtat, q̃ Loth. Ergo tu ī oībus operib. tuis præcellens eſto. Cura maximum habere amorem, Xp̄i deſiderium eximium: opera charitatis grandia, & menſam præpo-
Pſa. ſuiſti ex ſimilia, ut dicatur tibi, Adipe fru-
Ge.30. menti ſatiat te, ſi ſic te paraueris, erit tibi quod Iacob ait. Geneſ.30. Cras reſpondebit mihi iuſtitia mea, cras videbis in te Chriſtum natum, &c.

A

In Natiuitate Domini.

Verbum caro factum eſt. Ioan. 1.

DIes feſtus, ac ſolēnis agitur in Hieruſalem cum Salomon regio dia- 3.Re.1
demate ornatur. Sed tunc etiam exultabat Adonias, & qui eum ſequuntur. Sic hodie cum ſpiritualiter gaudendum nobis eſſet cum Rege noſtro Chriſto, ingerit dœmon, & immiſcet gaudiū aliud, inane, & mundanum. Si autem ueram animi lætitiam exoptas, in hac ſolemnitate ſacra, inquire quis ſit, qui na- Ge.24.
tus eſt. Sicut uidens Rebecca Iſaac venientem obuiam, quærit quis ille eſt? au- B
diens autem quòd ſponſus ſuus eſſet, deſcendit è Camelo, & operit vultum ſuū. Si ergo interrogas, Quis eſt, q naſcitur? audies. Sponſus tuus. Quomodo ergo ei non aperies? Quomodo pulſantem ad ianuam detinebis, cum caput eius plenum ſit rore? Quomodo, non confunderis, ſi adulterum dœmonem domi contines? Vt ergo tantum beneficium fruſtra nobis non ſit, opus eſt gratia.

Si hominibus concederetur locutio angelica, qua inuicem ſi poſſent oſtendere conceptus ſuos, hic modus loquendi aptus eſſet tanto myſterio, ut Verbū Patris caro factum uerbis intellectus exprimeretur: lingua enim carnis lingua eſt rudis, nec tam grādia ſignificare poteſt. Quòd uerò linguis Angelorum hæc per- C
tractanda ſint, patet ex Angelorum dicto: Gloria in altiſſimis Deo, & in terra pax hominibus. Gloria in altiſſimis dan- Luc. 1.
da eſt Deo, de opere tali ab Angelis: in terra uerò fructus tanti operis in hominibus ſit pax. Aliud autem locutionis genus adhuc altius eſt beatis ſpiritibus, & omnibus ſanctis in cœlo: qui tali ſunt in Deum affectu, vt non ſolum exterioribus uerbis, ſed nec interioribus cōceptibus ſe ualeant explicare. Et ideò corda igne amoris ardentia ſibi inuicem demōſtrant, quo exprimunt, ut poſſunt, quanta ſit diuina bonitas, quæ ſic eos inflammat. Ideò de illa ciuitate cœleſti dicitur Apoc.21. Ipſa uerò ciuitas aurum mun- Apo.21

A dum.ſimile uitro mundo. Dicit' aurũ pp eximiam charitatem: ſed ſimile uitro, pp träſparentiã, quia diaphana oĩa ſunt. Sicut.n. De⁹ à beato nihil ſui abſcōdit: ita nec beatus à beato. Ergo poſtq̃ ſibi inuicem oſtenderunt conceptus, corda ẽt patefaciunt ignem ſpirantia, quia caminus ignis eſt in Hieruſalẽ illa cœleſti. Talis verò locutio conueniens eſſet pñti feſtiuitati: oẽs.n. corda aurea igne charitatis accenſa hrẽ deberemus, & ea inuicem oſtendere tanto Dei beneficio ſuſcepto.

Simile Tali ſol ardore terram urit: ut verè qm̃ proprius nos accedit, caloris uim ſuſtinere non ualeamus: quid obſecro foret, ſi Sol è cęlo auulſus, in medio terræ poneret? Arderet ,pfecto uniuerſa terra, quaB ſi caminus ignis. Tam lōgè antiquis fuit olim Sol iuſtitiæ, vt diceret Eſaias; Sicut

Eſa.55 diſtāt celi à terra, ſic uiæ meæ à uijs vr̃is. A longè aſpiciebant, & ſalutabāt repromiſſiones, & tñ ſic animas ſanctorum. igniebat, ut omnino liquefierent deſide-

Ioan.8 rio uidendi eum. Abraham exultauit, ut uideret diẽ meũ: uidit, & gauiſus ẽ. Qualia corda nr̃a modo eſſe deberent, cũ ſol iſte in terrã deſcẽderet? Ignea ,pfecto, & quæ nos nobis ad inuicem oſtẽdẽtes, ſic de hac tanta feſtiuitate loqueremur.

O quam multi hodie muti apparerẽt, ſi ſic eis loquendũ eſſet? quorum animi frigidi ſunt, nec tanto igne caleſcũt; Stupẽdũ dæmonis miraculum, qđ humanũ cor ſit in medio tãti ignis, qualis eſt De⁹ homo factus, & adhuc frigidum ſit: fieri

Simile ne hoc pōt? Si opulentiſſimus Rex, quẽ C in nullis offi.ijs aſtitiſſes, ea in te eſſet liberalitate, & munificentia, ut tibi diceret: En tibi trado totum meum regnum, meaque oĩa, q̃ hereditario iure ad filium meum ptinebant, & ipſe filius meus ſeruus tuus, an nō tãto hoc bñficio moueretis? an nō cũ maximo amore ,pſequereris? an non illi oĩa obſeqa pſtares? Vtinã dirũperes cœlos, & deſcenderes: a facie tua mōtes turbarent', & aquæ arderent igni. Ita planè futurum putabat Eſaias,

Eſa.46 aquas ẽt frigidiſſimas arſuras igne tãto, hoc eſt, corda hominũ pctōrũ frigore gelida tanto beneficio inflammanda, & in corde tuo bñficiũ iſtud nihil operatũ eſt? nihil cōmotus es? Caro pueri calefacta A eſt, cum Helias incubuit ſup puerũ, quo ſignat', oẽm carnẽ igne diuini amoris accẽdẽdã, cũ Deus mirabilẽ illã unionẽ cũ carne faceret, quam ſignificauit illa, qua vir puero eſt cōmenſuratus, & tu alges?

Alter adhuc loquẽdi modus de Deo ẽ beatis illis mentibus excelſior, his, quos hucuſq; diximus. Cũ.n. uoce exteriori, q eam hñt Deum laudauerũt, & deinde interiori conceptuum manifeſtatione amplius loquuti ſunt, & deinde cordium, & affectuũ oſtenſione; demũ ingenuè fatet' illa cęleſtis curia, oĩa pdicta nihil eſſe tãta, & tam infinitę maieſtati cōparata, & à diuina magnitudine ſe ſuperatos cognoſcentes, Deum dñt ineffabilẽ: & ſic B à laude ceſſantes cōticeſcunt. Hæc ſumma diuina laus, de qua Pſ.ſm. Hier. träſlationem. Tibi ſilẽtiũ laus Deus in Siō. Pſ.69 Dr̃ uerò hæc maxima laus à Dionyſ.qa Hier. dum quis conatur rem laudando explicare, quaſi luctatur cum illa, ut eam dicen Dion. do uincat, uel æquet, quod non eſt eã tã magnam agnoſcere: ac qñ ſe à magnitudine eius uictum uidet, & ei cedit tacẽs. Hæc optima laus huic myſterio, hic loquendi modus eo dignus, ut audientes; Verbum caro factum; in eſtaſim per admirationem raperemur, nec uerbum vllum proferremus. Sic Abacuc.2. Dñs in Aba.2. templo ſancto ſuo, ſileat à facie eius oĩs terra. Vbi Hebręi ſic hñt; Iehoua in templo ſanctitatis ſuæ, ſileat coram tanto Deo oĩs terra. Verba autem illa; In templo ſancto ſuo, ſic accipienda ſunt, ac ſi diceret, in humanitate, de qua ſcriptum eſt. Soluite tẽplum hoc. Sed quid mirum ꝙ oĩs terra ſileat, & attonita hæreat, cũ Ioan.7 ẽt ipſi Seraphini attoniti, & ſtupentes C hoc intuẽantur myſterium, ut figuratũ eſt in Cherubinis propiciatorium ſpectantibus, uerſis ad ſe uultibus, quaſi ſtupentes ſint. Sic etiam Ezechielis primo, Ex.25. cum fieret uox ſuper firmamentum, qđ erat ſuper caput eorum, ſtabant aĩalia, Ezec.1 & ſubmittebant alas ſuas. Vox, q̃ fiebat ſuper firmamentum à Chriſto procedebat, quia dicit cōtinuo: Et ſimilitudo hominis erat ſup firmamentum. Audita ergo Chriſti uoce, audiẽtes hoc; Verbum caro

A caro factum, alas ſubmittunt, cognoſcẽ-
tes ſe inualidos, vt ad tm̃ myſterium vo
Cypr. lare poſſint. Cypr. ſermone de Xp̃i Na-
tali: In cæteris mirabilib. quocunq; mo-
do aliquę ſatisfaciunt rationes, hic ſolus
me complectitur ſtupor. Hic ergo con-
gruus modus de tanto myſterio loquen
di, ſi audiẽtes, Verbũ caro, oẽs nos inui-
cẽ ſpectãtes attoniti ſtupenteſq; hærere-
m⁹, & ſic domos reuerteremur noſtras.

Sed licet conuenientius de hoc myſte
rio loqueremur modis p̃fatis, q̃ lingua
rudi, & imperita, adhuc tñ illa nobis lo-
quendum eſt. Nã qũo taceat lingua car-
nis Deum pro homine carnem factum?
Non ſemel pannis inuolutus eſt Xp̃s,
B non ſemel in præſepio reclinatus: modo
etiam id ipſum fit, dum verbis humanis
quæ uiles ſunt panni, vile pręſepium, tm̃
myſterium inuoluitur, tm̃ ſacr̃m decla-
rari, præſumitur. Sed ideò verbũ in car-
ne ponit, vt caro de tanto myſterio ver-
ba proferat. Laudate Deum quantum
poteſtis, ipſe enim maior eſt omni lau-
de. Carnis ergo lingua aliquid dicamus,
& Hiſtoriam rei tantæ explicemũs.

Exijt [edictum] Orbe vniuerſo in pa
ce ſumma compoſito, clauſit Auguſtus
Oroſi⁹ tẽplũ Iani, vt teſte Oroſio rubigo ianuas
corripuerit, vt notaret̃ ſumma pax per
Xp̃m in mundo efficienda, qui erat pax
Pſ. 71. noſtra, & fecit utraque vnum. Pſ. Oriet̃
Eſa. 2. in diebus eius iuſtitia, & abundantia pa
cis. Et Eſai. 2. Non leuabit gens contra
gentẽ gladium, nec exercebuntur vltra
ad prælium. Iuſſit ergo Auguſtus, deſcri
C bi vniuerſum orbẽ, ſibi ſubiectum dato
Ioſep. cenſu aliquo, ꝙ Ioſepho teſte lib. 18. an-
tiquitatum cap. 1. Iudæi initio ægre tule
runt. Sed Iocaro Pontefice, perſuadẽte,
ne Romanis reſiſterẽt, paruerũt, licet ut
dicit Ioſephus, Iudas Gaulonites auertit
poſt ſe plebis partem dicens, ſoluẽdum
non eſſe. De quo meminit Luc. 5. in ora-
Act. 5. tioue. Gamalielis dicens. Poſt hunc exti
tit Iudas Galilæus, in diebus p̃feſſionis
ideſt, deſcriptionis, de qua mõ dr̃: qui cẽ
ſus poſteà annuatim colligebat̃. Qua oc-
caſione Xp̃m poſtea ĩterrogabãt, an lice
Matt. ret cẽſum dari Cęſari, annon. Matt. 22.
22. [Quę deſcriptio facta eſt à Syria præ-

ſide Cirio.] In Iudæa, quę ſub Syriæ no A
mine comprehendebatur, Plinio teſte, Plin.
tunc præſidem non habebat, Herode re
gnante. Qua in re licet Auguſtus aliud
intenderit, Deus aũt voluit ut Maria cũ
Ioſepho a Nazareth iret in Bethelehem
ciuitate Dauid, vt ibi naſceretur Chri-
ſtus iuxta vaticinium Micheæ 5. Qua in
re illud eſt conſiderandũ: quo modo uni Mich.
uerſum euertit Deus mundum, vt Ma- 4.
ria veniat in Bethlehẽ. Nec enim Deo
maximum vr̃ vniuerſum, ſi oportuerit,
mundum commutare, ut iuſto bene in
hoc ſit. Ibi ergo cum Maria eſſet.

[Pepetit filium ſuum primogenitum,
& pannis inuolutum, reclinauit in pre- B
ſepio.] Vbi primum conſiderandũ, Ma-
riam virginea integritate ſalua peperiſ
ſe. Refert Innocentius III. fuiſſe Romæ Inno. 3
templum Paci dicatum, quod pronun-
ciauit Apollo duraturum, donec uirgo
pareret: quod illi impoſſibile putantes,
æternum crediderunt. Sed hoc dic cor-
ruit, Maria pariente.

Baſilius, homilia de Natiuitate Chri- Baſil.
ſti aſſerit, traditione vſque ad ipſum de-
latum, quod Zacharias pater Ioãnis Ba
ptiſtę, fuerit occiſus inter tẽplum, & alta
re, quia Mariam in tẽplo inter virgines Simile
collocabat, poſt partum eã aſſerens vir-
ginẽ permanſiſſe. Sicut enim Stella ſine
ulla ſui corruptione, imò p̃fectione ma-
xima, radiũ emittit: ſic illa ſtella maris,
filium ſuum enixa eſt, qui radius eſt, &
ſplendor patris. Et ſicut verbũ mentale
abſq; mentis corruptione concipitur, &
procedit, qn potius mentis corruptio p
fecti uerbi conceptionem nõ patitur: ſic Simile
Verbum patris infinitè perfectũ in ma C
tre conceptũ, & ex ea natũ ſine eius cor
ruptione fuit. Et licèt caro factum eſſet,
cum eſſet caro Verbi Dei, ſic gigni, &
edi debuit, ut uerbũ decebat ſine ulla læ
ſione, ut dr̃ in ſermone Cõcilij Epheſini. Epheſi.
Vñ oẽs ſancti eã intelligũt ſignificari in Ezech.
ea porta Ezech. 43. Et conuertit me ad 43.
viã portæ ſanctuarij exterioris, ideſt, cor
poris, quæ reſpiciebat ad orientẽ, ideſt,
eum, de quo, oriens nomen eius Zach. 6.
Et erat clauſa, & dixit Dominus ad mei Zacha.
Porta hęc clauſa erit, & nõ aperietur, &

Digitized by Google

A vir non tráſibit per eam, quoniam Dñs Deus Iſrael ingreſſus eſt per eam, eritq; clauſa principi. Hæc de Maria exponit Hieron. ibi. Chryſoſt. Homilia de Ioanne Baptiſta, Ambroſ. Epiſt. 81. Cypria. de Symbolo Apoſtolorũ, Aug. ſermo. 2. de Natiuitate Chriſti, & ſermo. 14. & Damaſc. lib. 4. c 15. Euſeb. Emiſſe. Homilia 1. de Natiuitate Chriſti.

Hero. Chryſ. Ambr. Cypri. Augu. Dama. Euſeb.

Nec hoc ſolum fuit Marię priuilegiũ, ſed alia multa egregia, & eximia, Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas Dei. Si vniuerſæ ciuitates maxima tributa regi ſoluerent, vna verò eſſet tãtum, quæ nec quadrantem ſolueret, magna illi gloria tribueretur. Omnes filij Adæ maledictionibus pluribus obnoxii cum ſint ſola. Maria libera eſt, ſicut terra ſacerdotalis ſola a tributo libera, Gene. 47. Eſt. n. B Maria terra eius, qui fuit ſacerdos ſecundum ordinem Melchiſedech.

Simile. Ge. 47.

Videns ergo Beatiſſima Virgo perfectionem parari in Bethlehẽ, gaudet maximè, tanquam quæ a ſcripturis nouerat Xp̃m in Bethlehem naſciturum. Iã vero hora appropinquante partus diuini, incipit facies Mariæ immutari. Et ſicut paulò ante ſolis ortum rutilat lætiſſimũ cœlũ, & aureum apparet aſpectui, talis tũc Maria erat, & cum oẽs mulieres triſtantur: mulier cũ parit triſtitiam habet, tũc maximum Mariæ gaudiũ extitit, quia cũ bonum ſit ſui diffuſiuum, cũ ſummum bonum diffunditur a Maria in mundũ, eſt ei maxima gaudendi ratio. Exultauerat, ut ipſa teſtatur, ſpiritus eius in Deo ſalutari ſuo in conceptione tanti Verbi. Nunc cor, & caro exultant in Deum viuum. Exultatio eius ante Natiuitatẽ. Similis gaudio eſt animarum ſanctarum, C quę ſunt in cœlo, quę ſolis oculis mentis Deum contemplantur, ſic. n. Maria mẽte Deum in ſe incluſum contemplabať. Sed poſt partum gaudium Marię ſimile eſt gaudio Beati poſt iudicium, cum anima, & corpore Beatus erit, ſic mõ Maria cum oculis corporeis uidet etiam Ieſũ. Si enim beati oculi, qui vident, quę uos videtis, dictum ad diſcipulos, cũ adhuc obtuſos haberent oculos, an non beatiſſimi oculi Mariæ oculos habentis aquili-

Luc. 10

nos, ut tantum ſolem contẽplentur? Ambroſius. Quis nobis poſſet tui cordis arcana reſerare, cum natũ tuum hinc adorares, vt Deũ, hinc oſcularetis ut filium? A

Ambr.

[Natus eſt uobis hodie Saluator.] Id eſt liberator, cum Iſrael dabatur in manus inimicorum clamabãt ad Dñm, & cõtinuò ſcriptura dicit, Suſcitauit eis Saluatorem. Sed ais, modo non videtur oppreſſi. Romanorum. n. imperium facile tolerabatur. Non ad hoc venit, ſed vt a peccato liberaret, & pœnis æternis ei debitis, & temporalibus per peccatum inductis ſuo tempore, & hoc eſt verum eſſe Saluatorem. Fingamus duas Reſpublicas. Vnam, quæ libera ſit, & domina mundi, ſed fame, peſte, & doloribus innumeris oppreſſa. Aliam verò a tyranno dominatam, ſed ſine fame, ſiti, dolore, infirmitate. Quam harum dicis tu liberiorẽ? q̃ pronuntiares captiuam? Sine dubio primã iudicares captam, peior. n. multo illa captiuitas, quam ſecunda. Vnde illa magis indigeret Saluatore, & potentiore, quam ſecũda. Vide quanto magis indiget mundus ſaluatore, ut ſaluet a morte æterna, quæ tanto maior captiuitas eſt. Vide verò quantò magis, ut ſaluetur a culpa, quæ multò maius eſt malum. De hac ergo primũ ſaluat nos Chriſtus, ut Angelus dicit Ioſepho: Ipſe enim ſaluum faciet populum ſuum a peccatis eorum, ſecundo a morte æterna, tertio ſaluabit tandem ab omni dolore, anguſtia, & captiuitate, nunc uerò a tyranni de peccati, quę ſumma eſt.

Simile. B. Mat. 1.

[Hoc vobis ſignum, inuenietis infantẽ.] Promittẽs Deus libertatẽ cuicunque illam promittat, ſiue vniuerſo populo ſuo, ſiue alicui de populo, continuo etiam ſignum eius dare conſueuit. Sic Gedeoni datur ſignum duplex in uellere, & rore. Ezechiel in ſole, Achaz offertur ſignũ, quod ille elegerit, modò verò promittitur tantus Saluator, tantaque ſalus, ut porè æterna. Saluatus eſt Iſrael, a Domino ſalute æterna, meritò ergo, magnum ſignum exhibendum eſt. Sed qd ſufficiens ſignum eſſe poteſt, vt res tãta credatur? Nam vt temporalis liberatio corporũ crederetur per hominẽ facienda,

C. Iud. 1. Eze. 1. Eſa. 7.

Digitized by Google

A da,ſigna poterant dari,vt quæ data ſunt
à Deo Moyſi,vt faceret corã filijs Iſrael
vt ſe crederẽt ſaluãdos à ſeruitute Aegy
ptiaca,at vt credat tãta ſalus, qualis eſt
æterna,ꝙ ſignum ſufficere poterit? Sine
dubio ſignũ,ꝙ Angeli paſtorib. dãt,mul
tò maius eſt eo, ꝙ promittitur; ꝓmittit
quidẽ ſpũalis ſalus, & æterna ſalus, ſed
datur ſignum, Verbum caro factũ, poſi-
tũ in præſepio,ꝙ multò maius eſt. Sicut
non valde mirandum eſt,ꝙ rex ditet ſer
uum ſuum, ſed maximum planè, ꝙ pro
eo pauper eſſe velit: ita certè non adeò
mirabile eſt,hoĩem liberari, ſalutẽ reſti-
tui,gratia gloriaq; donari, ſed mirabile
prorſus atq; ſtupendum, Deum carnem
fieri, & pauperem pro nobis factum, ut
nos ditaret, in præſepio collocari. Hoc
B verè ſignum eſt maximum,diuinum. Er
go conſilium fuit, Deum carnem fieri,
& locum ei non eſſe in diuerſorio, vt in
præſepio poneretur, ut hoc ſignum eſſet
eximij amoris,& facile crederetur ſalus
ſpiritualis ab his,qui viderẽt Deũ ꝓ no-
bis pauperem factum,cum diues eſſet: ſi
cut ſummum regis ſignum eſſet, vt oſtẽ
deret ſe facturum pro amico oĩa, ſi eum
uideremus amici illius gratia regno reli
cto pauperem factum. Hoc ergo ſum-
Ioan. 1 mũ eſt ſignum. Vnde Io. 1. cum rem tan
tã dixiſſet,qualis eſt: Dedit eis ꝑtãtem fi
lios Dei fieri,ut tanta res crederet, majo
rem ſubiungit, & Verbum caro factum
eſt,quod tñ opus eſt,ut ſi cum eo confe-
ratur,oĩum Angelorum creatio,& glori
ficatio,multò minus ſit. Quia hoc in o-
C pere,ſ. in Verbo carne facto,naturæ crea
tæ communicatur diuina ſubſiſtẽtia, ut
verè ſit Deus. Poſt myſteriũ Trinitatis
Bern. ait Bern. ad Eugenium,ubi tres perſonę
ſunt in una eſſentia, maximũ myſteriũ
Deus homo: vbi tres naturæ in una per-
ſona,maxima potentia tam diſtãtes res,
ita conuenire,& talẽ inuenire alchimiã,
ut ſine naturæ diuiuæ, & humanæ con-
fuſione,& corruptione,ambę naturæ de
ſcenderent, & aſcenderẽt in infinitũ in
noĩbus & idiomatibus ſuis. Deus fit ho
mo,mortalis,exiguus,uermis: homo ue
rò Deus immenſus, infinitus,æternus.
Eccleſ. Quod admirata eccleſia,ait; O admira-

bile commercium, creator generis hu- A
mani,&c. Quod figurat Ezec. 1. De me Eze. 1.
dio ignis,quaſi ſpẽs electri. Greg. 38. Mo Greg.
ralium c. 2. ait, Electrum mixtum eſt ex
auro,& argento, in qua mixtione argen
tum clarius reddit auri fulgori, auri ve-
rò fulgor tẽperatur: Significat uerò Ver
bum carnẽ factũ, in quo argentũ huma-
nitatis purgatum ſeptuplũ Spiritus ſan-
cti donis, ſignis redditum eſt clarius, &
maximi Verbi coniunctione, aurũ uero
diuinitatis!(caput eius,ait ſponſa aurum
optimũ, caput vero Chriſti, ait Paulus) Can. 4.
paſſionib. & dolorib. abſconditũ. Sum-
mum ergo opus hoc ſummũ ẽt oſtendit
amorẽ. Ideo maximum eſt ſignũ ſpũalis
noſtræ liberationis, qa in hoc pro hoĩe,
cuius nõ indigebat,fecit ꝙ nullus homi-
num pro ſeipſo feciſſet. Poſſet cũ homo
fieri voluit in cœlo Empyreo,humanita B
tem creare glorioſiſſimã; vel,ſi cum ho-
minib. conuerſari volebat,potuit conde
re humanitatem in virili ætate, ut condi
tus eſt Adam,& ab oĩ dolore immunem
conſeruare, vel ſi aliquid ei patiendũ eſ-
ſet,in horam mortis id reſeruare. Sed, ò
dñe,tanta tua benignitas, ut qui extra ſi
num patris nullo alio locorum ſpatio ca
peris,voluiſti te ſic cõſtringere, ut in ma
tris eſſes vtero. Non horruiſti Virginis
vterum,vir ibi cum eſſes perfectus ſapiẽ
tia,& gratia, & ante guſtaſti amaritudi-
nẽ paſſionis,q̃ lactis dulcedinẽ. Et tu,q
nr̃æ peregrinationis finis, & terminus
es,tñ voluiſti peregrinus eſſe,ut nõ ſit ti
bi locus in diuerſorio. Qui cęlum habes
ſedem,in præſepio poneris. Qui medius
es inter Patrem,& Spiritum ſanctũ me-
dius voluiſti eſſe aĩaliũ. Qui operis lilia C
& roſas,iam nudus vilib. pannis indue-
ris. Immẽſus amor iſte. Non ſine cã me-
nia nocte naſceris. Cum.n. quietum ſilẽ Sap. 18
tium contineret oĩa, & nox in ſuo curſu
medium iter hr̃et, oĩpotens ſermo tuus
dñe,exiliens de cęlo a regalib. ſedib. ve-
nit. Quia charitas,quæ te ad iſta trahit,ẽ
humano intellectui incomprehenſibilis,
ſupereminet oĩ ſciæ. Et ideo ſicut habita
re in tenebris diceris, quia incomprehẽ-
ſibilis tua eſt celſitudo, ita media nocte
naſceris,quia omnem intellectum ſupe-

A rat tua charitas, quapropter homines, homo factus es.

Sed quia hoc datur in ſignũ Paſtoribus, vt puerum agnoſcant, qui Deus eſt, notandum, tam neceſſariam eſſe Xpi cognitionem in mũdo, ut ſine ea ſalus nulli contingere poſſit. Non eſt in aliquo Act. 4. alio ſalus. Nec.n. eſt aliud nomen ſub cęlo datum hoib⁹, &c. ait Petrus. Et ideo, vt cũ veniret in mundũ agnoſceret, multò ante eius ſigna data ſunt, dictumq; erat à prophetis: Tali loco naſcetur, ſic & ſic loquet, tali erit præditus ingenio, hæc & hæc opera faciet, ad viuũ illum S.S. expreſſit, ne non agnoſceretur, quia qui eum inuenerit inueniet vitam, q non inuenerit, perdet uitam. Et oĩa illa ſigna B adhuc non ſufficiebant, niſi adeſſet cęleſtis lux. Sicut contigit Aſtrologo legenti Simile in libris, talis planeta hoc ſigno agnoſcetur, & poſtea eum uolēs intueri nō agnoſcit. Si hæc ſtella ſplendida, & matutina luce ꝓpria nō oñdit, oĩa ſigna non ſufficiunt. Fides eius donũ eſt, iō lumine diuino circũfuſos paſtores Euãgeliſta dicit.

Sed audiamus ſigna paſtoribus data: Berna. [Inuenietis infantem pannis inuolutũ, poſitũ in præſepio.] Bernar. Signũ circũciſionis potius vr Deum occultare, q̃ manifeſtare, ſ. Pr hæc ſigna Angeli non ad Deum inueniendũ pertinere vr̃, ſed oppoſita oĩnò Deo eſſe. Primò.n. dicit: Inuenietis infantem. Infans verò eſt puer ſine verbo, ſi eſſe eius perſonale eſt verbum eſſe, in principio erat Verbum, quale erit ſignum infans ſine voce? Sedò pā Ioan.2 nis inuolutũ. Quis.n. immenſum, pānis C inuoluit, qui cęlum & terram implet? de Eſai.6. quo Eſaias, & ea, quæ ſub ipſo erāt replebant tēplum. Ideſt, veſtitum ſuperabundantia templũ implet. Tertiò, poſitũ in præſepio. Quō in præſepio, qui ait. Cęlũ mihi ſedes eſt, terra āt ſcabellum pedum meorum? Et cum in mundo reuelandus Eſa.40 erat, ait Eſaias. Et reuelabit gloria dñi. Cum ergo ſperabat mundus videre Dei gloriā maieſtatemque ecce ſignum eius, infans pānis inuolutus, poſitus in præſepio. Quæ ſigna hęc? Vt ergo in his ſignis gloriā Dei iueniam⁹, & nobis illa ſigna ſint, neceſſaria eſt cęleſtis lux, ut dixim⁹.

Attende ergo, q uult maximus hr̃i, & A magnus apparere, & a ſubditis timeri, magnũ ſe oñdat neceſſe eſt ĩ terrore, & iuſtitia. Tp̃s fuit cum hoc verbum timeri uoluit, & nũc loquebat terribiliter, ita vt mundus eũ formidaret: hic modo infans ſine voce. Tunc q̃ſiuit Adā tremenda illa voce: Adā vbi es, & fugit Adam. Gen. 3. Idem loquebatur in monte tanta maieſtatis oſtenſione, ut diceret Iſrael: Non Ex 20. loquatur nobis dñs, ne fortè moriamur. 1. Re. 2 Et idem ait; Ecce ego verbum facio in Iſrael, & qui audierit, tinnient ambæ aures eius. Iam ergo ſe Deus maximũ oſtēderat, potentem, atque terribilem.

Sed nunc dñe reuelet gloria tua, non vt timearis, ſed, ut diligaris. Oñde te maximum amore, bonitate, ac dulcedine. B Loquere eo modo, vt non te timeant homines, ſed ut diligant, non fugiāt, ſed veniāt. Appareat immēſa bonitas, q̃ oĩum ſummum ab oĩbus puraf. Primus Deō titul⁹ ab antiq̃s datus. Optimus eſt. Poſt hunc eum dicebāt, Maximũ. Maximus Romanorũ titulus: Pater patriæ. Volēs ergo Deus hr̃i optimus pater patriæ maiora fecit, q̃ fecerat, vt ſe oſtenderet potētē, & iuſtũ, maiora pſtitit opera, vt diligeretur, q̃ præſtiterat, vt timeret. Iō hodie apparuit benignitas, & humanitas Saluatoris noſtri Dei. O diē fęliciſſimũ, Tit. 3. ò diem ſummis uotis in mundo exoptatum. O diem meliore lapillo numerandum. Dixerat ille; Dabo in Sion ſalutē, Eſ. 46. & in Iſrael gloriam meam. Quaſi dicat: Oſtendam gloriā meā, mittens ſalutē in Siō. Apparuerat ergo antea iuſtitia, nũc C apparet bonitas, & mīa. Cuius ſigna pręclara notat Angelus. Infans eſt, non cũ peccatorib. terrorē incutit, quē nr̃o primo parenti, quis.n. infantē timeat? Qualis exterius apparet in molli teneraque carne, talis nobis eſt diuinitas iterius ab ſcōſa, mollis, amabilis, tractabilis. Cui nocet infans? quē carpit? Talis ergo tibi iā eſt De⁹: accede, ama, dilige, amplectere, oſculaf. O btā dies, ĩ qua talis De⁹ mũdo apparuit. Iā cęli aptiſũt: iā melliflui facti ſũt nobis. Sed ait: Peccaui nimis: quō accedam ad Deum? Sicut tu times, ti- Ge. 45. muerunt fratres Ioſeph, audientes: Ego

ſum

Digitized by Google

A ſum Ioſeph frater veſter, quem vendidi-
ſtis,& ſe morti obnoxios iā putauerunt.
Sed accedit ad eos Ioſeph,complectitur,
plorat ſuper eos,cum autē eum viderunt
plurantem , tunc fidenter ad eum acce-
dunt.O dn̄e,qui ploras,& eiulas? Num
pœnitet te mundū intraſſe? Abſit.Pœni-
tuit aliqñ eū, quod hoīem feciſſet in ter-
ra,ſed nunquam pęnituit, vel pęnitebit,
quod homo factus ſit:imo hic eſt dies læ
titiæ cordis eius. Vt qd ergo lachrymæ?
amoris,& dulcedinis ſunt, ut eas uiden-
tes fiducialiter accedamus ad eū.Pro no
bis.n.plorat,plorat ſuper ſingulos,& Io
ſeph,quia omnium hominum memora
tus,pro omnibus eis plorat? Agnoſcis in
Deo eximium tui amorem,& deſideriū,
& non emolliris.

[Pannis inuolutum.] Veſtes ſignum
B ſunt peccatoris: pp peccatum.n.veſtibus
hō indiget. Ex quib. qui honorem ſibi de
ſumit,ex ignominia hoīs amplitudinem
Simile ſibi conciliat,Similes ei,cui ab inquiſito
ribus hæreticæ prauitatis veſtis ignomi-
nioſa paratur velletq: eā ex ſerico confi-
ci. Sed ſi veſtis ſignum eſt peccati,qūo ea
Chriſtus induit? Hæc dies mīa abūdat,
atq. ſuperfluit . Non.n ſolum miſit filiū
Deus in mundū in ſimilitudinē carnis,
ſed carnis peccati,& ſic induit veſte pec
catoris. An exigua hęc tibi mīa videtur?
Nam alioquin roga amicū, vt tua eā in-
duatur veſte,qua notantur ij,qui ab inq
ſitoribus damnantur, nullū plane inue-
nies , qui hmōi ignominiam perpeti ue-
lit. Et tñ Chriſtus dn̄s,quæ ſua eſt infini
ta mīa, cum tam peccatum execretur, q̄
ſui Patris gloriam exoptet, peccatoris ſi
C militudinem induit deſte vſus fœda , &
ignominioſa,& amor qui eū impulit,no
ſtras miſerias ſuſcipere , impulit etiā , ut
Nu.17. ſummam,q̄ peccatū eſt, eo mō ſumeret,
quo pōt , ſ.ſimilitudine , factus ſerpens,
ſed æneus,qui venenum,vere nō habuit.

Pannis etiam induitur , quia in hunc
modum procedit feras venaturus. De q-
bus Pſal. Increpa feras arundinis. Et ſi-
Pſa.67 cut Rex in venatione procedens indui-
Simile tur veſtibus in illud munus conuenienti
bus,quæ vulgo dicunt(de mōte) ſic Deus
filio venatoris dat veſtes. Pānis verò in
fantiæ inuoluendū aliqñ diuinū Verbū A
ꝑdixit dn̄s Iob,cū ait: Quis concluſit o- Iob.37
ſtijs mare,qñ erūpebat,quaſi d vulua ꝓ
cedens, & ponerē nubem veſtimentum
eius,& caligine illud, quaſi pānis infan-
tiæ obuoluerem . Mare hoc immenſum
Xp̄s dn̄s eſt,concluſus tam parua huma
nitate, & infantiæ pannis obuolutus.

[Poſitum in præſepio.] Sed, ò Virgo
beatiſſima,tanto, digna filio, quem nūc
peperiſti in præſepio reclinas ? An non
melius inter vbera tua cōmorabitur hic
myrrhæ faſciculus? Sicut miſit Deus ſo
porē in Adam, ut ex eius coſta Euā edu-
ceret,qui ſopor ecſtaſis fuit in contēpla- Gen.2
tione creationis, ita ut ſecūdus Adam ꝓ
diret ex ſecūda Eua, immiſit in eā Deus
ſoporem altiſſimæ contemplationis my
ſteriorū reparationis mundi. Editus er-
go eſt Chriſtus ſummo cum gaudio Ma B
riæ, quem intuens attingere non audet,
ſciens Deum ſuum eſſe,ſed perfecta cha
ritas foras miſit timorem : & quaſi ma-
ter accipit, oſculatur,ſecumque comple-
ctitur,ſed ſtatim reclinat eum in præſe-
pio. An nō hoc crudele & inhumanum
videtur, tenerrimum infantem nunc na
tum in duro ponere pręſepio?

Hoc nobis certum ac indubitatū ſit,
aīoq. inſideat noſtro, ſicut Spiritu San-
cto Maria concepit Chriſtum, ſic Spiri-
tu Sancto inſpirante facta non dubites
oīa quæ circa eum egit. Idem ergo Spūs
Sanctus eū mouet, & Chriſtus incitat ,
vt in pręſepio reclinetur. Sed dn̄e nō ti-
bi aptior locus maternum pectus? Vtiq;
poſt paternū pectus nullibi dulcius con-
quieſcit q̄ in matris gremio, nec in thro C
nis, nec Seraphinis, ut quid ergo dn̄e in
præſepio reclinare vis? Rn̄det. Erat Adā
in paradiſo in honore non intellexit ,
comparatus eſt iumentis,mittitur in be-
ſtiarum locum,homini enim paradiſus,
hic mundus beſtijs , conditus fuit . Ve-
nit Chriſtus , peccatum Adæ ſoluturus,
eius perſonam induens, ac agens . Ideo
poſtquam fuit in virginalis vteri , & pe-
ctoris paradiſo , exit in beſtiarum locū,
quod eſt præſepe. Ad quid enim putas
venit puer hic, niſi ut hominum perſol-
uat peccata , & hoc ex toto iuſtitiæ ri-
goro,

Digitized by Google

A gore,qui tot debita ſoluturus eſt, an non a puero ſoluere incipiat? Qui pr̄ factus futuri ſæculi, tot oneratur filijs miſeris, an nō incipiat laborare,vt eis prouideat? Iam ergo aſperitate præſepis pęnitētiam agit pro delictis noſtris, iam merita nobis cumulat,quo ēt ſupbiam, & delicias noſtras carpit. Quis locus durior,& abiectior,quam præſepe puero, Crux viro? Hos elegit Chriſtus: tu vero, ò homo,
Bern. quid eligis? Bernardus: Aut Chriſtus decipitur,aut mundus errat. Ille decipi nequit,qui ſapientia eſt, ergo mundus. Sed tu,ò fidelis,quid alta,& delicioſa quęris, cum videas Chriſtum in præſepio.

Vidimus cur Chriſtus præſepe elegit, ſed uidēdum reſtat, propter quid Maria
B eum id reclinat? Habet regina ornamenta? Vnum erat ei ornamētum,Chriſtus. Quo pulchrior illa eſt, quam terra omni arbore,& flore,& quam cęlum ſtellis ornatum, tam pulchra, vt ad eius conſpectum inuitare poſſimus, non homines tantum, ſed & angelos patris faciem videntes,in quem deſiderant angeli proſpi
1. Pe. 2 cere,ait. 1. Petr. 2. Quomodo ergo Luna noſtra tam pulchra Sole iuſtitiæ,quomodo Regina noſtra tanto ornata monili,illud a ſe tollit,& in præſepio ponit? Maximè cum omnia in eo uno haberet, & ſummis gaudijs perfrueretur ex illius conſortio. Quam gratia erat illi beneficio immenſo,dicens. In meis habeo brachijs eum,qui me condidit,qui me in matrem elegit,quomodo ergo eum in præſe
C pio reclinat?

O Virgo benedicta, ſi hoc mente ualemus comprehendere, quas tibi referamus,gratias pro munere tanto? A te tollis filium,vt nobis des,ponis illum in pręſepio,loco beſtiarum, vt nos beſtiæ eo fruamur. Ego eum nutriam,ait virgo,& hominibus dabo,ſicut pater dedit. Sicut
Simile qui uitulum ſignatum nutrit, ac impinguat,vt cum impinguatus, & dilatatus,
Lu. 15. optimuſque fuerit, illum dono det amico ſuo,ita Maria ſe habet. En vitulum noſtrum ſignatum paſcualem, quem nobis nutrit,& donat Maria.

Quę tibi debemus mater matrum,ſancta ſanctarum amantiſſima inter amantes filium det tibi pater, & tu eum matris,nobis das, & cum illum lactas, hoc cogitas: Hunc agnum nutrio hominibus,laborabo,vt eum nutriam, & craſſum hominibus præbeam, & huic tanto dono gratus non eris? Fingit Poeta Didonem in ſinu fouentem. Cupidinē,igne illius comburi. Ecce Maria in ſinu fouet infinitum amorem Chriſtum,& quos ille in ea excitaret ardores? Adhuc tamen a ſe tollit,ut tibi det. Fęlix beataque dies, qua nobis a patre,& matre Chriſtus conceditur. A

In Natiuitate Domini.

Verbum caro factum eſt. Euangelizo nobis gaudium magnum. &c. Io. 1. B

TRitum eſt ſermone prouerbium. Vbi rex adeſt, ibi regia curia eſt. Cum ergo rex cœli in ſtabulo Bethlehem ſit, ſine dubio ibi eſt uniuerſa curia cœleſtis. Et hoc ita eſſe confirmat Paulus. Hebr. 1. Cum introduceret primogenitum in orbem terræ,dixit. Et Heb 1.
adorent eum omnes angeli Dei. Illuc enim miſit cœleſtes omnes ſpiritus pater æternus, ut regem adorarent ſuum, eiuſque pedes deoſcularentur. Quod ille, qui in regis aula amicum habet familiariſſimum, & ſanguinis etiam coniunctione aſtrictum, certum auxilium ſe habere credit, ut omnia negotia perficiat ex voto,nos,qui in cœleſti Bethlehemitica curia matrem habemus ſanctiſſimam C
Virginem, quæ & mater regis eſt,certiſſimum in ea habebimus confugium. Ad eam ergo accedamus, vt matrem cum vnigeniti filii Dei,tum omnium noſtrū, Eccle.
dicentes. Monſtra te eſſe matrem. Sumat per te preces. Qui pro nobis natus. Tulit eſſe tuus.

Agēdum hodie nobis eſt de uniuerſali totius orbis letitia, quam Angeli paſtoribus annunciant futuram omni populo. Quæ. vt ab ipſo principio intelligatur oſtēdendū nobis erit,Chriſtum Verbum carnem factum,finē eſſe,& fructum vniuerſi huius mundi,qui in hoc conſtitutus eſt,

A eſt, vt nunc præberet fructum, quo dato, mūdus omnium perfectus eſt: gaudereque debet, ut qui finem aſſequutus eſt, in quem conditus fuerat.

Aduertendum ergo, ꝙ licet Deus uniuerſa decreuerit condere ſimul, & ſemel ab æterno, hoc tñ non tollit ordinem inter ea, q̃ voluit, vt hoc uoluerũt pp illud: ſic voluit mundum condere pp hominē.
Deu. 4. Deut. 4. Quæ creauit Deus tuus in miniſterium omnibus gentibus, ſic gratiam propter gloriam. Oſtendēdum ergo nobis eſt, primum omnium, quæ Deus decreuit facere, fuiſſe; Verbum carnem fieri, propter quod omnia alia condidit, ſiue, quæ in cęlis, ſiue quæ in terris.

Pro cuius intelligentia notandum,
B Deum aliquid creare, non eſt aliud, quā aliquid ſui cōicare creaturæ. Cum vero in Deo ſit infinitum eſſe, poteſt infinitis modis ſe diffundere, creans perfectiores, & adhuc perfectiores, ſine ullo limite creaturas. Sed optimus modus, quo ſe Deus pōt cōicare, eſt per hypoſtaticam vnionem: nec ullus eſt, qui hūc ſuperet: nec uerò ęquet. Nec. n. par ei eſt cōicatio illa, qua ſe beatis oſtendit in gloria, nec alia quæuis imaginabilis. Et ratio eſt manifeſta. Qm̄ in unione hypoſtatica non datur creaturæ Dei participatio, ſed ipſū eſſe diuinū, ut vere dicatur, & ſit Deus. Quare excellentius nihil excogitari pōt: & quo effecto, plane factum eſt ſatis diuinæ bonitati, quę infinitè fundere ſe vult. Attendentes quidam Philoſophi Dei infinitā bonitatem, & deſiderium, ꝙ ex ea proficiſcitur ſe diffundendi, dixerūt, impoſſibile eſſe, Dei bonitatem huius mun-
C di fabricam ſolummodo conſtruxiſſe, q̃ nihil eſt, ſi Dei bonitati comparetur, ſed plures, vel infinitos condidiſſe mundos. Si enim nihil aliud feciſſet, quam mundum iſtum, perinde fuiſſet, ac ſi ſummus pictor ſolum formicam unam depinxiſſet. Qua in re aliquo modo uerum dicebant: quorum tamen rationi multo melius occurritur opere iſto perfecto, verbum caro, quam ſi innumeros mundos cōdidiſſet. Cū enim videret Deus Optimus Maximus, quod etiam ſi plures, vel infinitos condidiſſet mundos, ſui partem ſolum dabat, ſeque imperfecte diffundebat, A decreuit alia viā ſe totum diffundere, pfectiſſimèq; ſe cōicare per hypoſtaticam unionem, qua non ſui partē, ſed totum ſuum eſſe humanitati dedit, & in illa omni creaturæ: quo effecto nihil ſui reſtabat effundendum, quia totus hic effunditur.

Ex quibus tandem ſequitur, cū Deus ſummo ordine omnia velit, quæ efficienda ab eo erant, primum, quod intendit, fuit; Verbum caro factum, & reliqua oīa pp ipſum, ut illud comitarentur, eiq; aſſiſteret, ad eum modum, quo pictor intendit in tabula præcipuam aliquam imagi- Simile
nem effingere, ſed in circuitu eius plura alia depingit, quæ Hiſpanè dicuntur [Lexos] ut præcipua imago magis, ac magis B
eluceat, & ſe in oīum conſpectum det, pulchriorque appareat. Ad hunc prorſus modum præcipuum opus, ꝙ diuinus ille artifex intēdit in oībus, quæ extra ſe operatus eſt, fuit Verbum caro, reliqua uerò oīa, ut ei inſeruirent, illique ornamento eſſent, & decori. Et ratio huius eſt, quia cum in omni opere ſuo voluerit Deus ſuam potentiam, bonitatem, ſapiētiam, & gloriam manifeſtare, hæc autē omnia maximè manifeſtauerit in hoc opere, in quo ſe totum effudit, hoc primo fuit ab eo intentum, quia in omnib. reliquis operibus, etiam ſimul congregatis, non ſic oſtendit, quæ mundo voluit eſſe manifeſta, ut in hoc opere.

Præterea, cum oīa q̃ a Deo ſunt, ordinata ſint, ſicut oīa pp ſui gloriam fecit, ſic vnum pp aliud, & ſic aut Chriſtus ꝓpter nós, aut nos pp illum. Quod ille pp C
nos, non adeo in eius gloriam cedit, ac maieſtati illius cōſonat, quam ſi nos pp illum, & maioris momenti eſt bonum animæ Chriſti, quā bona omnium Angelorum, & hominum. Nos ergo pp illum eſſe oportet, ut minus bonum propter maius. Si Regi natus eſſet deſideratiſſimus filius, ac optatiſſimus, diceret uero quiſpiam: Rex lætatus eſt magnificè, Simile
quia natus ei eſt filius, qui ſeruum curet, reſponderes, immo lætatur præcipue ꝓpter filium, cuius bonū multò maius eſt bono ſerui, ꝓper accidens uerò de ſerui bono

A bono lætabitur. Hæc q̃ diximus, manife-
ſtis verbis Paul. aſſerere vr̃, cum ait. Co-
Colo.1 loſ 1. Qui eſt imago Dei inuiſibilis, pri-
mogenitus oĩs creaturæ, qa in ipſo con-
dita ſunt uniuerſa, quę in cęlis, & ĩ terra
uiſibilia, & inuiſibilia, ſiue Throni, ſiue
dñationes, oĩa p ipſum, & in ipſo creata
ſunt, & ipſe eſt ante oẽs, & oĩa in ipſo cõ
ſtant, & ipſe eſt caput corporis eccleſiæ,
qui eſt principium primogenitus ex mor
tuis, vt ſit in oĩb. primatum tenẽs, quia in
ipſo complacuit, oẽm plenitudinem in-
habitare, & per eum recõciliare oĩa. Lo-
quit ibi de Verbo in carne, ut patet cum
illud uocat, caput eccleſiæ, primogenitũ
ex mortuis, & qđ mundum inſtaurauit,
q̃ oĩa conueniunt Verbo in carne. Dicit
ergo eum primogenitum oĩs creaturæ,
B nõ quod ante oĩa natus, ſed quia de illo
ante oĩa decretum fuit. Et ſic ẽt accipien
dum eſt illud Baptiſtæ: Ante me factus
Ioan.1 eſt, ideſt, decretum eſt, ut fieret, antequã
de me decretum eſſet, ut ſic. Ait Paulus:
In oĩb. primatum tenens. Nihil ita pręci
puum, vt locum primum tenere in volũ
tate diuina, & primũ eſſe, de quo decerne
ret Deus, ut fieret. Hoc plane eſt, prima-
tum in oĩb. tenere. Vocat ẽt eum princi-
pium, & quod fuit ante oẽs, quod aliter
ei nõ conuenit, niſi quia de illo primum
Pſa.39 decretum eſt. Et hoc eſt illud Pſal. 39. In
capite libri ſcriptum eſt de me: ideſt, in
principio decretorũ a te fui ego electus,
vt tuam gloriam manifeſtarem.

Deinde verò reliqua oĩa ordinauit pa
ter pp ipſum. Fuit oĩs creatura ordinata,
vt cõueniens domus pareretur tãto prin
cipio, & ut oĩs creatura eſſet ornamen-
Eſa.49 tum eius, ſm illud Eſa. 49. Viuit dñs, qa
C oĩb. his velut ornamento veſtieris, & cir
cundabis eos tibi, quaſi ſponſa, quia. n. ſi
bi deſponſauit humanitatem, oẽm crea-
turam effecit in eius ornatum. Hoc di-
Colo.1 cit ad Coloſ. 1. In ipſo condita ſunt vni-
uerſa. i. pp ipſum, ſicut dicere ſoles ĩ ami
co. Diligo oĩa, quæ ad eum pertinent. Et
Eph.1. Epheſ. 1. Elegit nos in ipſo ante mundi
Ap.22. conſtitutionem. Ideo Apoc. 22. dr̃. Ego
ſum radix, & genus Dauid, quia tu non
radicem portas a Dauid, ſed radix te.
Quia ſecũdum diuinam ordinationem
prior eſt Chriſtus, quã Dauid, ſicut finis A
prior in intentione, licet poſterior execu
tione, & ideo Chriſtus in ſcriptura dr̃
germen, Eſa. 6. In die illa erit germẽ dñi Eſa. 6.
in magnificẽtia, & gloria, & fructus ter-
ræ ſub imis. Quo loco interpretatio
Chaldaica habet in die illa erit Meſſias
dñi in magnificẽtia, &c. Et Pſ. 67. Terra
noſtra dabit fructum ſuum, ideſt, Meſ- Pſa.67
ſiam. Sicut. n. fructus præcipuum eſt ar-
boris, & cuius producendi gratia, arbor
plantata eſt, ita Chriſtus eſt, cuius produ
cendi gratia, tota rerum mola cõſtituta
eſt. Ideo tp̃s Meſſiæ dr̃ a Paulo plenitu- Gal.4.
do tp̃is, quia tunc res eſt perfecta, & ple
na, qñ aſſequitur finem ſuum, ad quem
condita eſt. Quia ergo dum Deus factus
eſt homo, mundus aſſequitur finem, in
quem eſt conſtitutus, ideo tunc tp̃is ple- B
nitudo dr̃. Cum autem uenit plenitudo
temporis, miſit Deus filium ſuum. Hæc
ẽt fuit Hebræorum ſñia, quam illi colli-
gunt, ut refert Galatinus lib. 7. De arca- Heb.1
nis fidei. c. 1. & 3. ex illo Hierem. 33. Niſi Galat.
pactum meum ſtetiſſet, diem, ac noctẽ, Ier. 2
leges cœlo, & terræ non poſuiſſem. Sic
.n. locum illum illi legunt aliqua diuerſi
tate a noſtra lectione. Vbi nomen pactũ
hẽt literas, q̃ conſtituant eundẽ numerũ
ac Chriſtus, ut innuat, niſi Chriſtus futu
rus eſſet, nihil condidiſſem, quaſi ſolum
eius gratia omnia fuiſſent condita.

Ex quib. tandẽ colligit, mundum uni
uerſum ſolum, & quaſi ſolitariũ, & imp
fectum fuiſſe, donec Verbum caro fieret.
Id uerò hoc exemplo cognoſces. Plantas Simile
arborẽ, vis, primum radices mittat. Iam
hoc factum eſt, nõdum quieſcis. Vis, cre
ſcat, creſcit, nec dum contentus es, vis, fo
lia, & flores mittat. Hoc pactum eſt, ad-
huc deſideras fructum: quẽ cum videris,
quieſcis, & arborem pfectam dicis. Vni
uerſum hoc arbor magna eſt. Plantauit C
eã Deus mundi initio radicata eſt, dilata
taque folia, floreſque miſit Angelorum,
& hominum, ſed Chriſtus dominus fru
ctus illius eſt, ſolus ergo erat, & imperfe
ctus mundus, donec ille ueniret, dum
venit iam fructum colligimus. Ideo di-
citur Eſaia 9. Lætabuntur coram te, ſi- Eſa. 9.
cut qui lætantur in meſſe, ſicut exultant

uictores

A victores capta prȩda, quando diuidunt
ſpolia. Omnis creatura ſemen fuit Chri-
ſti, in eius tendens productionem, illiúq;
expectans, qui dum venit, collectus eſt
ab oibus deſideratus fructus. Et demum
ſicut familia principi conſtituta, & ordi-
nata ſola eſt, dum princeps non eſt natus
nec quiſquam miniſtrorum perfectè fun
gitur officio ſuo: ita cum mundus vniuer
ſus fuerit domus, & familia Chriſto ordi
Simile nata, omnia ſola, & imperfecta erant, do
nec ipſe uenit. Rectè ergo vniuerſus mũ-
dus. Lætatur Chriſto nato tanquam in fi
ne aſſequuto, in functu, in deſiderio mun
di completo in Domino domum adue-
niente.

Idem autem, qđ de magno mundo di-
B ctum eſt, et intelligẽdum eſt de homine,
qui paruus mundus appellatus eſt a Phi-
loſophis, Chriſtum non habes, nihil es: ſi
eum habes perfectus es: qm̃ fructus tuus
Chriſtus eſt. Hinc Sapiens: Si quis erit
Sap. 9. conſummatus inter filios hominum, ſi
Gen. 1 ab illo fugerit ſapientia tua, in nihilũ con
putabitur. Terram appellat ſcriptura ina
nem, & vacuam ante Solis creationem:
quia homo ſine Sole iuſtitiæ eſt, ac terra
ſine ſole materiali. Ideò Paulus: Filioli,
quos iterum parturio, donec formetur in
Gal. 4. vobis Chriſtus. Cura ergo, in te Chriſtus
naſcatur, tunc enim perfectus, conſuma-
tuſq; eris, tunc exultare, & lȩtari poteris.

Sed viſa uniuerſali omnium, cõique lȩ
titia in Chriſti natali, ſigillatim percurre
C inus omnium creaturarum lȩtitiam. Leo
Leo Pa pa. Papa, Sermo 1. de Natiuitate Saluator
noſter dilectiſſimi hodie natus eſt: gau-
deamus: nec enim fas eſt, locum eſſe tri-
ſtitiȩ, ubi natalis eſt uitȩ. Nemo ab huius
diei alacritate ſecernit. Gaudeat iuſtus,
quia appropinquat ad palmam: gaudeat
peccator, quia inuitatur ad ueniam: gau-
deat Gentilis, qm̃ vocatur ad vitam. Ho
die uniuerſa creatura exultat: cœlum, &
terra, & Angeli præ lætitia geſtiunt, &
cãtant, & uſque ad infimam creaturam
deſcendit gaudij ratio. Omnis enim crea
tura nobilitata eſt: aſſumpta humana na
tura a verbo, in qua eſt collectio omniũ
creaturarum. Quis ergo tam vniuerſali
lætitia non perfruetur? quis in domo re-
gia cũ princeps naſcit̃, & oẽs lætantur, & A
parietes ipſis lætis tapetib. induuntur, nõ
gaudeat? Dicebat Franciſcus: Hac die, ſi
Rex eſſet, frumentum per campos diſper
ſurum, ut aues etiam tali die lætarentur.

Quis Angelorũ lȩtitia explicabit? Lo-
quit̃ Angelus: Annuncio vobis gaudium
magnum. Non eſt angelus ut homo, qui
dicet tibi: Eſto bonus, & ille erit deperdi
tus: Eſto lætus, & ille erit forſan triſtis.
angelus illuminatus illuminat: purgatus
purgat: lætus lȩtificat. Qui ergo hodie an
nunciant lȩtitiam, lȩtiſſimus eſt. Sed quȩ
angelis cauſa gaudii? Innumeræ ſane.

Prima: quia uident in hoc opere, ma-
ximè oſtendi Dei ſapientiã, potẽtiam, bo
nitatẽ, ſicque maximè Deum glorificari,
quod eſt ſummum eorum deſiderium. B
Scđa: vident ſibi germanã naturã a Deo
ſuſceptam in ſuppoſiti vnitatem, ut im-
pleat cœli ruinas, & dæmones ſibi inimi
ciſſimos uincat, & ex præſepio opus hoc
inchoat. Tertia: cum illi cuſtodes ſint ho
minum, nec huius cuſtodiæ finem aſſeq
poſſent pp cœlum clauſum, uident ueni
re eum, qui habet clauem Dauid, & ape-
rit, & nemo claudit: aperiet cœlum, &
creſcente numero beatorum, eis gloria
creſcit. Quarta: vident animam Chriſti
beatam, de cuius gloria magis illi gaudet
quam de ſua. Vident iam principem, &
caput ſuum, quo eorum regnum perfe-
ctum eſt: unde hodie lætantur vt regni
principes, cum Rex corona decoratur.
Sanctos uero patres in Limbo detentos, C
tanta lætitia diei huius fraudatos non eſt
fas credere. Hãc diẽ ſummis illi expetebãt
votis, & ſine dubio Angeli, qui hȩc paſto
rib. annunciarunt, ipſis et annũciauere!
Ibi.n. conſolationib. & viſitationib. An- Lu. 16.
gelorum fruebantur, ut dicit Abrahã ad
diuitem. Sed quo alio nuncio eos Angeli
magis conſolari poterant, q̃ Chriſti Na-
tiuitate? Et multis eorum reuelatum eſt
tempus huius Natiuitatis, vt Iacob, & Pſ. 11.
Danieli. Cum ergo Angeli hæc euange-
lizauerunt eis, tunc impletum eſt illud:
Vox exultationis, & ſalutis audita eſt in
tabernaculis iuſtorum: ſiue ea, quæ futu-
ra ſunt, conſiderent: ſiue quæ pceſſerũt,
vndique illis gaudii materia eſt. Si futu-
ra,

Digitized by Google

A ra: quia natus eſt ille, de quo ſcriptũ eſt:
Pſ. 15. Tu es, qui reſtitues hrẽditatem meã mihi,
Simile qui eos in libertatẽ vindicabit, & ducet
in regnum æternum. Quę lætitia eſt ca-
ptiuis, cum redemptor iam venit: maxi-
mè cum in patria, ſummis ſunt pfruituri
diuitis. Si vero, q̃ pceſſerunt, reſpiciãt,
gaudent maximè uidẽtes omnia eorum
promiſſa, quæ Deo præcipiente mundo
prædicauerunt impleta, & omnes figu-
ras ſimiliter veritati reditas.
Gen.2. Videt ibi Adam ſeipſum formatũ ſex
ta die ex virgine terra, ſignificaſſe ſcdm
Adam qui ſexta mundi ætate, ex Vir-
Gen.2. ginis viſcerib. erat proditurus. Videt fontẽ
illum exeuntem de Paradiſo, vt irrigaret
vniuerſam ſuperficiem terrę, ſignificaſſe
B Chriſtum, qui ex Maria oriebatur, quæ
Paradiſus eſt omniũ gratiarum, in qua
vt in Paradiſo cęleſti vidit aĩa Chriſti di
Gen.3. uinitatem. Videt ibi Adam impletam iro
niã, imò veritati redditam: Ecce Adam,
Gen.8. quaſi vnus ex nobis factus eſt, ſciens bo
num, & malum. Videt Noe, ſe arcã fabri
caſſe, in quam ingreſſus mundum reſti-
tuit diluuio deletum: id, verò ſignificabat
ſapientiam ædificaturam ſibi domum, in
quam intraret, vt mundum peccato per-
ditum reſtauraret. Videt arcum verũ, cu
ius Dñs recordatus iram placat, nec vn-
quam terram aquis diluuii perdet. Videt
Abraham è propinquo diem, quem a lon
Ioã. 10 ge videns exultauit. Videt impleri, quod
Ge. 15 ad eum dixit Dñs. Suſcipe cœlum: nume
ra ſtellas, ſi potes: ſic erit ſemen tuum,
C Chriſtus, ſ. cuius virtutes nullis numeris
Ge. 27 pñt cõprehendi. Videt Iſaac illud: Ecce
odor filij mei, quaſi odor agri pleni, cui
benedixit Dñs. Chriſtum Dñm hæc ver
ba reſpiciebãt: hic.n. ager eſt plenus, cui
benedixit pater omni benedictione: de
Ge.28. cuius plenitudine omnes accepimus. Vi-
det Iacob ſcalam, cui Dominus erat in-
nixus eam ſuſtentans, per quam angeli
aſcendunt, & deſcendunt, eſſe pueri hu-
manitatem, quam ſuppoſitum diuinum
ſuſtentat, per quam angeli aſcendunt,
& deſcendunt. Sicut ille dixit: Videbitis
angelos aſcendentes, & deſcendentes
Ioan.1 ſ[illegible] filium hominis: quia per eum ho-
mines aſcendunt in cœlum, ſimiles an-
gelis, & angeli deſcendũt vt nos tueanť. A
Sed, & Ioſeph nomen, quod accepit Ge. 41
Saluatoris mundi agnouit accepiſſe ſeſe
nomine huius pueri nati, qui vere Salua-
tor eſt mundi. Ibi videt Moyſes ſigna li- Exo.4.
berationis populi ſui, quæ ei Deus præſti
tit mirabiliora magis ſignificatione, quã
re. Virga illa, dum in eius eſt manibus,
virga eſt: at in terram proiecta, ſerpens Pſ. 109
apparet. Hic Chriſtus eſt, qui in pectore,
paterno, virga eſt virtutis Dei, quã miſit
ex Sion, & factus homo in terram deſcẽ
dens, ſerpens apparuit in ſimilitudinem
carnis peccati. Sed ſerpens æneus ſine vẽ Nu. 17
neno, quem aſpicientes morſi a ſerpenti
bus ſanantur. Manus Moyſi in ſinu ſa-
na, extra ducta leproſa apparens: Chri-
ſtus in ſinu patris incolumis, exiens in B
mundum, reputatus eſt lepra infectus.
Sic loquitur Eſa. 53. Et nos reputauimus Eſa. 53
eum quaſi leproſum. Videt etiam Moy- Nu. 17
ſes petrã, quæ largas dedit Iſraeli aquas,
Chriſtum ſignificaſſe, ex quo oĩb. gratia
dimanat. Ibi videt Aarõ florere virgam
ſiccam, & fructum proferre ſine ulla hu- Eſa. 7.
mana induſtria, ſignificaſſe, quod egre-
dietur virga de radice Ieſſe, & flos de ra-
dice eius aſcẽdet. Et tres pueri, qui in me- Dan.4
dio ignis viderũt ſimilem filio Dei cum
eis ambulantem, qui fecit rorem flãtem,
ne comburerenť, agnoſcunt hunc Chri-
ſtum eſſe, qui gratiæ ſuæ rore ſuos defen
dit ab igne cõcupiſcentiæ. Dies nobis de
ficeret, ſi omnia, quæ hunc puerum figu-
rabant, recenſere deberemus: omnia au-
tem hæc impleta viderunt ſancti illi pa- C
tres, & ſumma lætitia perfuſi ſunt.
Sed iã Chriſti lætitiam in hac die quis
enarrare ſufficiet? Rẽ.n. deſideratiſſimã
adeptus eſt, coniunctus dilectiſſimæ hu-
manitati: Omne uero impletum deſide-
rium gaudium ingenerat. Quodnam pu Pro.8.
tas fuiſſe Chriſti deſiderium maximum?
Vtique deliciæ meæ eſſe cum filijs homi Simile
num, quæ verba dixit, antequã fieret ho-
mo. Sicut enim quãdo decreuiſti feſtum
aliquem diẽ agere omnibus, quę lętitiam
pręſtare poſſunt in eum diem congre-
gatis, etiam antequam dies hic ueniat,
quando mente conſideras, & ordinas in
tellectu oĩa, quę in illa agenda ſunt die,
dele-

Digitized by Google

A delectaris eorum conſideratione, & tibi
dulceſcis, ſic diuina ſapientia cogitãs diē
hãc,qua inter hoĩes verſari debuit, & in
terris apparere, & uideri, maximè dele-
ctata eſt,dicẽs. Deliciæ meæ eſſe cũ filijs
hoĩum. Si verò ſola cogitatione delecta-
bit qd nõ delectet opere,& te deſiderata
fruente? Egredimini ergo,& videte filiæ
Can. 3. Sion regem Salomonem in diademate,
quo coronauit eũ mater ſua in die deſpõ
ſationis eius,& in die lætitiæ cordis illi⁹.
Sed,ò dñe, qd lætaris de hoĩum conſor-
tio,ac ſocietate? q̃ inde tibi cõmodo vene
rũt? Adeo deſideras hõ apparere, vt oẽs
hoĩes nunc ſcribi feceris ab Auguſto, ut
inter hoĩes numerareris? Tã gloriaris de
humanitate tua,vt ſp te filiũ hoĩs dicas?
Dama. Et ideo ait Damaſ. Pœnis,ærumnisq. ſu
bijci voluit. His.n.oſtẽdit hoĩem ſe eſſe,
B at peccatum oĩno recuſauit, atq; reiecit
quia contra hoĩs naturã cũ ſit, nõ eũ ho-
minẽ oſtẽdiſſet,ſed beſtiã potius. Qui.n.
Pſalm. peccat,quaſi iumentum efficitur, dicẽte.
Pſ. Comparatus eſt iumentis inſipienti-
bus. Ideo in diuinis literis ſæpe peccato-
res beſtijs ſimiles dicũtur, vt ergo in om
nibus ſe oſtendat hominem, peccatum,
vel leuiſſimum non admittit,hoc.n.con
tra hominis eſt naturam. Mira,fratres,
confuſio hinc nobis oritur.

Conſortio,& ſocietate tua Deus gau-
det,gloriaturq; tu ergo de eius familiari
tate nõ gaudebis? Ille incõmodis multis
obnoxius, de nõ cõſortio adhuc gaudet
&,tu eius ſocietate ditatus oĩbus bonis,
nõ gaudebis? Vidiſtine aliqñ regẽ, qui fa
miliariſſimè, ac humaniſſimè cũ vili ho
mine ageret,gloriamq; ſuã diceret,cũ eo
C verſari,& colloqui, ille uerò hoc faſtidi-
ret,Regiſq. amicitiã repudiaret? Viſum
hoc nunq̃. Sed cum Deo noſtro ſic a no
bis agitur,lætatur ille nobiſcum,delicias
ſuas dicit eſſe cum filijs hominum, glo-
riam ſuam hanc eſſe teſtatur, nos verò
eum deſpicimus,& faſtidimus,&c.
Ioã. 16 Sed iã de Mariæ lætitia,qs dicere vale
at? Si mulier cũ parit,triſtitiã hẽt,qa ve-
nit hora eius, cũ aũt peperit, iã non me-
minit preſſuræ pp gaudiũ,quia natus eſt
homo in mundum,quod Mariæ gaudiũ,
quæ exultatio, cum peperit ſine dolore?

Eſa. 35. Lætabit deſerta, & inuia,florebit A
ſolitudo,ſicut liliũ, germinans germina Eſa. 35
bit:exultabit lætabunda,& laudans, glo
ria Libani data eſt ei,decor Carmeli, &
Saron. O Virgo pulcherrima,qs te ho-
die intueretur ſpecioſam,ſicut Aurorã So
lem parientẽ, oĩum virginũ reginã Vir-
ginẽ, & oĩum, q̃ pepererunt reginã ma-
trẽ. Si Sara facti nouitate cõmota dixit.
Riſum fecit mihi dñs, & quicunq. audie Ge. 21
rit,corridebit mihi,eo q̃ ſterilis, & in sũ
ma ſenectute peperiſſet, ideoq. filiũ ap-
pellauit Iſaac,ideſt,riſum,qd dicat Ma-
ria cũ virgo conceperit, virgoq. pepere-
rit? Qũo non ridẽs gaudebit? Et oĩs au-
diens, virginẽ Deũ parere,nõ cũ ea ride
bit? Lætamini cũ Hieruſalẽ,& exultate Eſa. 66
in ea oẽs,qui diligitis eã,gaudete cum ea
gaudio. Sed interrogo ego a te,ò Virgo
oĩum beatiſſima,q̃ tibi optabilius, q̃ ti-
bi iudicas melius? Xpm in vtero retine- B
re,an editũ brachijs amplexari? Dũ eſt
in vtero tã tecum vnus eſt, ut fructus cũ
arbore,dum eſt in ea. Si naſcitur,& eum
brachijs tenes tuis eſt, vt fruct⁹ in manu
eius,q decerpſit ex arbore. Quod ergo
præeligis? Vt primũ præeligendũ, quia
maior eſt cum Xpõ unio. Ideo.n. ante
natiuitatem puero Angelus cuſtos non
aſſignatur, quia tunc vnum cenſent ma
ter,& filius,ſed cũ natus eſt, deputat,qa
duo iam numerantur. Adhuc tñ Maria
deſiderat natũ uidere, & deſideriũ illud
Eccleſiæ,uotũ ẽt Mariæ eſt optatiſſimũ. Can. 8
Sed q̃ inquis eccleſię deſideriũ? Illud uti
que,q̃ Spõſa uerbis illis ſignificat. Quis
det te fratrẽ meũ ſuggentẽ ubera matris
meæ,ut inueniã te foris, & deoſculer te. Simile
Sicut,q theſaurũ inuolutũ,& abſcõditũ
inuenit,domũ properat,& theſaurũ ape C
rit,intuetur,cõplectiturq. ſic Mariæ cõ-
tigiſſe non dubitandum. Poſuerat Deus
pater theſaurum abſconditum in agro
vteri uirginei,deſiderat Maria hunc ab-
ſconditum videre theſaurum, manibus
euoluere, amplexari, & exoſculari. O
immenſa gloria matris; Gloria matris
filius ſapiens. An non infinita gloria
Mariæ, dum ſe videt virginem, & ma-
trem,& matrem Dei tanti? Tanta glo-
ria matris eſt,ut dicat Ber. neſcire ſe,qd Berna.
maius,

Digitized by Google

A maius, humiliatio filij, an exaltatio mřis.
Exaltatio, q̃ cõparanda, conferendaque
eſt infinitę Dei humil ationi, qualis futu
ra eſt? Et inſuper cũ virgo perpetuò maneat, eã
ſalutare, & ei Aue dicere poſſumus abſ-
que illius vllo verecundiæ rubore, ꝙ nul
li conceditur mulieri, niſi Mariæ, q̃ ſola ſic
peperit, ut virgo permãſerit. Sicut. n. glo
ria Chriſti eſt, taliter hoc idem factum, ut
non deſierit Deus eſſe, ſic Mariæ gloria,
ꝙ taliter mater eſt, ut non deſierit virgo
eſſe. Et ſicut ſumme gloriatur Chriſtus,
ꝙ Deus hõ ſit, ita Maria, ꝙ mater virgo
ſit. Et ſicut optimus Deo titulus, & opti-
mum nomen, quo eum uocemus, Deus
homo, ſic Mariæ, mater virgo. Summa
ergo eius hodie eſt lætitiæ.

B De paſtorum gloria, atque lætitia, qui
primi vocati ſunt, ut Chriſtum viderẽt,
quid dicemus? Nouus homo Chriſtus,
nouũ regnũ, & oĩa noua facit, Ecce no-
ua facio oĩa. Ex his verò, quæ noua fiunt
a Chriſto dño in regno nouo, illud vnũ
eſt, quod pauperes principes ſui regni fe
cerit, quib. primũ cęleſtis regni promiſ-
Luc. 8. ſio datur. Beati pauperes, qm veſtrũ eſt
regnũ Dei. Vnde ſicut in hoĩum regno
nuncia oĩa læta, primum principib. dan-
tur, indique ad pauperes deſcendunt, ſic
Chriſti nati nuncium primum Euange-
lizatur pauperib. paſtoribus. Non ſine
Eſa. 6. grandi myſterio dictum eſt. Euangeliza
Mat. 11 re pauperib. miſit me. Et papuperes Euã
gelizantur, quia illis prima regni cęlorũ
nuncia læta dantur, non Romanis, nec
alijs principibus, vel Iudæorũ, vel gẽtiũ.

Et hinc poſtea eligit non diuites mun
di huius, ſed pauperes, diuites in fide hæ
C redes regni, vt primum fidem reciperẽt,
quam alijs prædicarent, quod iam a nati
uitate incipit. Meritò verò pauperib. hoc
tribuitur, quia illi ſolũ integrũ reciperẽt
Euangelium. Diuites enim dimidiũ ac-
cipiunt Euangelij, ſcilicet, illud, quod eis
futurum eſt honori, non verò quod one-
ri. Fidem quidem recipiunt, & ſe anti-
quos in fide gloriantur: fidemque mul-
tis ſucceſſionibus radicatam a patribus,
& auis gloriantur ſe habere, ſed opera
Chriſtiana exercere, quod onus eſt, reij-
ciunt, pauperibusq; relinquunt, ieiunia
cilicia, mortificationem, non hæc ab eis A
accipiuntur. In labore hominum non Pſa. 72
ſunt, & cum hominibus non flagellabũ-
tur, ideo tenuit eos ſuperbia. At paupe-
res vtrunque ſuſcipientes, fidem, & ope-
ra, digni ſunt, q in eccleſia primi, & prin
cipes exiſtant, ad quos proinde nuncia
præclara primum perueniant.

Sed iam de oĩum noſtrum lætitia ali-
quid reſtat dicendum. Lætandum ergo
nobis in Chriſti ortu, ſicut lætatus eſt
mundus orto Noe, de quo eius pater ꝓ-
nunciauit: Iſte conſolabitur nos ab ope Gen. 8.
ribus, & laboribus manuum noſtrarum
in terra, cui maledixit dñs. Hoc vero pa-
ter eius dixit, vel quia artem colendorũ
agrorum adinuenit, vſus ab hoc beſtia-
rum opera, quib. minus laborat homo:
vel quia vinum inuenit, quo laborantes B
in laboribus ſuis recreantur, viresque re
cuperẽt. Merito proinde pater Noe, ait.
Fælix, lęta, hilariſque ſit natiuitas Noe,
qui hoĩes leuauit in laborẽ ſuo, ſed nos
potius lætemur, & exultemus, quia na-
tus eſt nobis Chriſtus dñs, qui verè con
ſolabitur nos ab operib. manuũ noſtra-
rum, in terra, cui maledixit dñs. Laboras
ne tu: dolore affligeris, angeris aliqua an
guſtia? Vtrique. Dic ergo illa, & vide, an
Chriſtiani ſit anguſtia, an verò Ethnici?
Dolor, & anxietas Chriſtiani nõ de hac
re eſt, ꝙ pauper ſit, ꝙ honore careat, qd 1. Co. 4
infirmitate grauetur. In his enim cum 2. Co. 7
Paulo dicit. In oĩbus tribulationem pati
mur, ſed non anguſtiamur, &: Supera-
bundo gaudio in oĩ tribulatione noſtra,
& dum infirmor, tunc potens ſum, & ite
rum: Nõ ſolum aũt, ſed & gloriamur in
tribulationibus, hoc eſt Chriſtiani cor, C
hæc uox fidelis. Quę ergo eius anguſtia?
quis mæror? Certè terra, cui maledixit
dñs. Tolle a me terrã, cui maledixit dñs,
reliqua facilia mihi erunt. Sed quæ terra
iſta? Illa, propter quam ſe infœlicem pro Ro. 7.
clamat Paulus. Infœlix ego homo, quis
me liberabit de corpore mortis huius?
Tolle a me hanc terram, quæ ſpinas, &
tribulos germinat, hanc, quæ me accen-
dit ira, eleuat ſuperbia, deijcit timore, in-
flammat cupiditate diſſoluit tepiditate,
Hæc eſt Chriſtiani moleſtia, hoc onus,
hic

Digitized by Google

A hic labor. Angeris, affligeris hac de re?
Exulta naſcit' tibi mũ ver⁹ Noe,q labo-
Exo. 3. res tuos leuet gratia ſua,q irã mitiget,li-
bidinẽ extinguat, carnẽ domet, ſupbiã
frangat. Vnde poſtq̃ ſe infęlicẽ dixerat
Paulus,addit:Quis me liberabit de cor
pore mortis huius? Gratia Dei per Ieſũ
Rom. 7 Chriſtum. Hic plãtauit uineam, ex qua
Pro. 31 vinum illud profleat,de quo dr̃: Dare ſi-
ceram mętentibus,& vinum his,qui a-
maro ſunt animo. Iſte conſolabitur te,
iſte manſueſcere faciet ferociſſimas be-
ſtias paſſionum tuarum, vt eas non ti-
meas,nec tibi noceant. Inde Eſa. 11. pro
phetato Saluatoris aduentu, ſubiungit
propheta eius fructum,dicens: Et dele-
ctabitur infans ab vbere ſuper forami-
ne Aſpidis,& in cauernam Reguli, qui
ablactatus fuerit,manum ſuam mittet.
B Non nocebunt, & non occident in vni-
uerſo monte ſancto meo, quia repleta ẽ
terra ſcientia dñi,ſicut aquæ maris ope-
rientis. Quib. verbis ſignificat paſſiones
noſtras,crudeles,ac venenatos ante ſer
pentes,gratia Chriſti incantãdos,vt ve-
neno amiſſo non noceant iuſtis. Veniat
ergo hic Saluator noſter, ſuſcipiamus
Eſa. 9. eum cum gaudio. Ad hoc. n. venit,ut iu-
gum oneris eius, & ſcept rum exactoris
eius ſuperaret,noſque in libertatẽ vindi
cet,&c. Omnis ergo cauſa lætitiæ nobis
hodie proponitur Videmus. n. portam
Ezechielis principi ſeruatam,q́ eſt Ma-
ria,in qua ſedet dominus in ſignum cle-
mentiæ,ut Dauid cum in porta ſedit. 2.
Reg. 19. & 2. Paral. 5. deſcendit nubes ĩ
domum domini,lætante vniuerſo popu
lo,quia intelligerent,ad eos venire Deũ,
vt eos protegeret. Sed hodie,vt Iſa. loq-
C tur,deſcendit dñs ſuper nubem leuem,
Iſa. 19. & ingreditur Aegyptum, vt nos ſaluet.
Miſerat ante Angelũ ſuum, nunc uerò
ipſe deſcẽdit. Summa hæc miſericordia,
potior multo,q̃ illa, ſicut multo plus eſt
regem venire in ciuitatis auxilium, quã
Simile ad hoc miniſtrum deſtinare. Lętandum
nobis,quia uenit princeps, cuius impe-
rium ſuper humerum eius. Paſtor,qui
eripiet gregẽ a leonib. vt Dauid, doctor
iuſtitiæ,iudex qui ex vſuris, & iniquita-
te nos liberet: Sacerdos, qui thurribulo

Deum placare nouit, hodie ex ſacrario A
exit,& officium plorando incipit. Sed ei
reſpondent Angeli canentes,& laudãtes,
perficiet officium in cruce,dicens. Con-
ſummatũ eſt,ꝙ eſt. Ite,miſſa eſt. Naſcit
agnus,q aperiet librũ,& ſoluet ſignacu
la eius. Agnus,q tollit peccata mundi.

In die S. Stephani Prothomartyris.

Video cęlos apertos,et Ieſum ſtantẽ,&c.

DVo planè mira ſunt ſponſalia. Al-
terũ Spiritus ſancti cum Maria, ꝙ
tunc præcipuè contractum eſt,cum diui Luc. 1.
nus Spiritus ſuperuenit in illam, & vir
tus altiſſimi obumbrauit ei. Huius de
ſponſationis fructus extitit Ieſus,qui he
rinatus eſt nobis. Alterum verò Chri-
ſti Seruatoris noſtri cũ Eccleſia, in quo
tanta fuit huius ſponſi in chariſſimã ſibi B
ſponſam eccleſiam amoris magnitudo,
vt in ipſo virginis vtero, quaſi in thala-
mo voluerit arctiſſimo omnium fędere
cum illa copulari,exiuitque in hunc mũ
dum quaſi ſponſus procedens de thala-
mo ſuo. Nec verò in hac deſponſatione
fructus deſiderantur vberrimi, ſancti. n.
omnes quaſi virgulta quædam, germi-
na, & tandem filii extitere ex hac orti
deſponſatione, miſit. n. filium ſuum in
mundum,ut adoptionem filiorum reci-
peremus. Illi uerò præcipui filii Eccleſię
Chriſtique numerantur, qui martyrij Gal. 4.
palmam ſunt cõſecuti. Quorum primo-
genitus hodie celebri feſto recolitur Ste
phanus,qui uerè naſci dicuntur,cum ex
huius mundi anguſtiis in cœleſtem pa-
triam euolãt,& ſic eorum mortem eccle
ſia natale dicit. Sicut enim puer ex angu Simile
ſtiis vteri prodit in ampliſſimum orbẽ, C
ita martyr,ex anguſtijs mundi huius ꝓ
cedit in ampliſſimam gloriã,ſic eis Chri Ioã. 16
ſtus dixit. In mundo preſſuram hẽbitis.
Naſcitur ergo Chriſtus in terra, ut hõ
renaſcatur in cęlo. Ponitur Chriſtus in
præſepio inter aĩalia, vt homo colloce-
tur in throno gloriæ inter Seraphim. Vt
tantum hoc natale explicemus, opus eſt
gratia,&c. Miſſi exploratores à Moyſe, Nu. 17
vt conſiderent terram promiſſam, eam
quidem laudãt,ſed animo defecit popu-

Digitized by Google

A lus,audiẽs,difficilẽ eſſe pugnã,vt eã obti
neant,qa vt illi dñt, in ea Gigãtes ſunt,
& terra deuorat habitatores ſuos. Sed
Ioſuè,& Caleb,multis verbis exhortati
ſunt Iſrael,ne animum deſponderet, &
tandẽ poſt alia multa,aiunt. Sicut panẽ
eos poſſumus deuorare,qa Dñs nobiſcũ
eſt. Oẽs viã in cęlũ aggreſſi ſumus,innu
mera patriæ illius bona nũtiata ſunt no
bis,ſed itineris difficultate,& pugnæ,ali
qñ aĩo deficere ſolemus. Ideoq; propo-
nit nobis Dñs uiros,q uerbis, & exẽplis
nos erigant,qđ munus pcipuè martyres
pręſtant,quorum dux hodie proponitur
Stephanus,q prior ſanguinem reddidit
Saluatori,vt erubeſcamus,qui nondum
B vſq; ad ſanguinẽ reſtitimus. Et licet eos
facilè liberare poſſet,& manus lapidan-
3.Re.3 tium Stephanum ariditate debiles red-
dere,ſicut manũ Ieroboã cõtra prophe-
tam extenſam,noluit tñ,qa & ipſis expe
diebat,& nobis,vt è varijs paſſionib.vi
tam conſumarent. Illis quidem,qm̃ ſic
maximas adepti coronas ſunt nobis, vt
exemplum relinqueretur patiendi mino
ra,vt Dei regnum aſſequamur.

Nullus planè eſt,qui cęleſtẽ non deſi-
deret beatitudinem, at plures eam, ſine
vllo labore,ac difficultate adipiſci vellẽt:
in quo Luciferi imitant ſuperbiã, cuius
Anſel. fuit illud pctm̃. Ait Anſel. & D. Tho. 1.
D.Th. par.q.63.art.3.quod gloriam quidem ſi-
bi reuelatam appetit, ſed eam concupi-
uit ac ſuam,& ſibi naturaliter debitam,
non aduertens à gratia Dei ipſi prouen-
turam. Cum vero ſoli Deo naturalis
C illa beatitudo ſit, q eã vt ſibi natura de-
bitã uult,interpretatiuè,& tacitè ſe Deũ
dicit,ideoq; dñt. Luciferum Deo æquari
uoluiſſe. Eũ verò illi imitãt, q in regnũ
cœlorum uocati,illud aſſeq uolunt ſine
Simile labore,& ærumna. Sed obſecro,quanta
hæc ſtultitia? Si inſurgeret hic mõ hõ de
infima plebe,iactaretq;,ſeſe futurum Re
gem maximũ,cumq; eũ interrogares,es
ne Regis filius? rñderet: Non ſũ, ſed ad
huc regnum adepturus ſum. Sed qũo in
quiris? & ille; Surgo mane,aut qua hora
mihi placet,comedo,ludo,deambulo,cũ
amicis iocor. Hoc ne mõ te Regem futu
rũ credis? Si Regis filius eſſes, & regnũ
hæreditario iure tibi obueniret: poſſes A
hac viuendi rõne Rex eſſe. At cũ de infi
ma plebe ſis,vt regũ aſſeq poſſis, in bel-
lũ tibi pficiſcendũ,in eoq. mirabilia ge-
rẽda:& cũ p multos aſcẽdẽs gradus,du-
ce egiſſe exercitus,& tandẽ multis deui-
ctis hoſtib.multis ſuperatis inimicis,tã-
dẽ Rex eẽs,magni ducere deberes. Hoc
aũt viuẽdi mõ,quẽ te hr̃e dixi,ñ mõ Rex
nõ eris,ſed nec diues de populo. An non
per ſimile quid multis Chriſtianorum
nunc vſu venit? Si te interrogo,putas ne
te ſalutem æternã con ſequuturũ? certo
citoq. rñdebis? Spero,& firmiter credo.
Quid te dixiſſe putas? An aliud dixiſti,
q̃,Rex ero in æternũ? Oĩs beatus Rex
eſt,coronaq. illa pfruit, de qua Pau. Et 1.Co.9
illi qdẽ ur corruptibilẽ coronã accipiãt, B
nos aũt corruptã,& Apo.2. Eſto fidelis, Apo.2.
vſq. ad mortẽ,& dabo tibi coronam vi-
tæ. Quo ergo pacto,qua uitæ rõne in tan
tũ regnum aſſumendus es? Quæ pręſtas
facinora,q̃ egregia facta,ut Rex ſis? Co-
medo,ais,deambulo,ludo, ſic me Regẽ
futurum ſpero. Si Dei naturalis filius fo
res,rectè diceres: Sine labore regnabo.
At cum uile ſis figmentum,niſi armis te
accingas: bellum ſpirituale ingrediaris,
fortiter cũ hoſtib.cõcertes,mirabiles ui-
ctorias reportes,ingẽtia facinora ppetra
ueris,regnare non poteris. Si iuſtus, ait
Petrus, uix ſaluabit,ipius, & pctõr vbi 1.Pe.4.
parebunt? O tremendũ Verbũ, durũ,&
q aures tinnire facit? Iuſtus uix ſaluabit
iuſtus,q ornatus ẽ in virtute, q ſe colli-
git,q ieiunat,q ſacrã frequẽtat, hic vix ĩ
regnũ,veniet,tu miſer pctĩs obuolutus,
qd te sõnias Regẽ futurum? Audi Paul.
Nõ coronabit,niſi q lriè certauerit, cęlo 2.Ti.2.
aptus eſt,q lriè certat, inimicos ſuperat, C
carnem domat,mũdũ uincit,diabolũ fu
gat,& ei fortiter reſiſtit,fortis in fide, &
talis deniq.q dicere valeat cũ Pſ.17. Per Pſ. 17.
ſequar inimicos meos,& cõphẽda illos,
nõ cõuertar,donec deficiãt,&c. Iõ Apo-
ca.7.videt Ioãnes ſctõrũ cętũ,& ait: Pal Apo.7.
mæ in manib.eorũ,hoc in eis pcipuũ ad-
uertit. Palma uerò triũphãtib. dabat in
eximiæ victorię ſignũ,quo ſignat,ſãctos
maxima uiciſſe diſcrimina,difficiles pe-
periſſe uictorias. Iõ Sap.4.de caſta gna- Sap. 4.
tione

Digitized by Google

A tione dr: In ppetuū coronata triūphat. Sed cū alia bellorū gña ſint,qb.hoīs cōſpicua fortitudo poſſet oſndi,qd cāæ fuit, qd ſpūalia certamina ſuorū in hoc, vel maximè Deus cōſtituit,ſi paterenť, ſanguinē funderent, mortē deniq; oppeterent. Et qd ab oībus nobis maximè exigitur,hoc eſt,patere,ſuſtine,tolera:quid magnū,in hac paſſione eſt,vt illā pcipuā Deus hēat? Rndetur,fortitudine nobis agendū hoc negotiū eē.2.Tim.2.Labora ſicut bonus miles Chriſti Ieſu. Et 1. Tim.1.Hoc præceptū cōmendo tibi fili Timotheę,vt milites ī illis bonā militiā.

2.Ti.2. 1.Ti.1

Sed notandū: Fortitudo, moralis eſt virtus, mediū cōſtituens inter timores, & audacias,vt qn̄ oportuerit,inimicum aggrediaris,cū eo decertes,& cum etiam B oportuerit, timore repreſſo pati ,p virtute paratus ſis triſtia, vſque ad mortē,nec vllo vincaris timore,aut dolore, vt virtutē deſeras. Ad fortitudinē ergo ptinet ſuo ipe iram excitare ſm rōnem contra inimicum, & aīum roborare contra timorem, ne timore mali imminentis facias,q̄ non decet. Inquirit aūt D.Tho.2.2.q.123. qs horum actuum fortitudinis pexcellat, quidq; ſit difficilior. Et rndet ſine dubio pati ,p uirtute timore cōpreſſo,excellentior actus,difficiliorq; eſt, q̄ inimicos aggredi, eoſque ſuperare. Probatq; hoc Ariſt. ſnīa dicētis: Ex hoc maximè quidā fortes dicuntur, qd triſtia ,p virtute ſuſtinere norunt. Sed & hæc eſt ſnīa Salomonis, imò Spiritus ſācti Prouerb.16.Melior eſt patiens uiro forti:& qui dominatur aīo ſuo,expugnatore vrbium. Probat hoc D.Tho. ex hoc, q timor maxime aīo dominatur, quia aliæ C paſſiones quærunt aliud bonum, quod ſubiectum non hēt: ſed timor conſeruat bonum habitum, qa eſt de malo imminente,qd priuat bono habito. Facilius verò relinquitur bonum, qd non habet, q̄ quod hr̄, & ideo timor maximè dominatur aīo, eique reſiſtere pcipua eſt fortitudo. Quod ēt experientia docemur. Ira.n.& audacia facilè in nobis excitantur, nec ergo grande opus fortitudo peragit,dum eas excitat,vt inimicum aggrediatur: ſed timor difficilè cohibetur, qd

D.Th.

Ariſt.

Pro.16

cū fortitudo efficit, maximū opus pſtat. A

Ex his facilè colligitur,qua rōne Xp̄s Dn̄s præcipuè à ſuis militibus exigat,ut eos æterna corona donet, ut ſanguinem fundant mortem oppetant, & diuerſa paſſionum gn̄a experiantur. Et ratio patet. Cum.n.beatitudo hoīs præcipua ſit corona, iuxta allegatum Pauli teſtimonium,& illi quidē, vt corruptibilem coronam accipiant,nos autem ut incorruptā,ad ſupremā coronā pcipuus fortitudinis actus meritò exigitur, hic verò eſt honeſtatis cauſa pati,nec uirtutē vllo timore deſerere. Ideo Heb.11.fortes facti ſunt in bello. Et de Ioſeph multa paſſo dr̄: Certamen forte dedit ei,ut vinceret, verè certamen forte difficile bellum. 1.Co.9 Heb.11 Sap.10

Hinc ēt ſequitur,fortitudinem Chriſtianam gentium oīum fortitudinem facilè ſuperare. Iactet iam Roma ſuos Fabios, Metellos, Scipiones, Cæſares:deni queoēs, oſtendat Græcia fortiſſimos duces,oīs horū fortitudo ea fuit,hoſtes debellare,audacias contra inimicos excitare. Oſndent ueſtimenta ſanguine inimicorū rubra,pluresque hoſtes à ſe debellatos,ciuitates,dirutas, regna expugnata, q̄ oīa ad primū genus fortitudinis ſpectāt,qd lōgè inferius eſt. Nos uerò Chriſtiani oſtndemus eis Xp̄m noſtrum fortiſſimū cuius fortitudo ſimilis eſt Rhinocerotis,cui Eſai. Quare rubrum eſt ueſtimentū tuū, & ueſtimenta tua quaſi calcantiū in torculari? Veſtimēta eius ſanguinē ,pprio fuſo tincta ſunt, exhibitis ſupremis fortitudinis actib. dū triſtia vſque ad mortē paſſus eſt. Oſtndemus illi ,pximū Stephanū coronatū, ,pprio ſanguine madidū, & deīde oēs īclytos martyres,q calicē Dn̄i biberunt, q tāta paſſi ſunt,ut humanā ſuperēt credulitatē, ne virtutē deſererent. Qui oēs multo fortiores Romanis extiterūt, q ſeipſos interimebāt,ne mala aliqua paterenť,& q fortes erāt,ut inimicos aggrederenť, & occiderēt,infirmi erāt, ut mala ſuſtinerēt, q̄ ut effugerēt,mortē ſibi ipſis conſciſcebāt,qd ,pbat Aug.li.1.de Ciui.timorem fuiſſe,defectuſq. fortitudinis. Hoc pegit Cato Vticēſis,& Anto. & alij. Iō ſpōſus laudās fortitudinē ſpōſæ,ait: Sicut turris B Eſa.63 C Aug. Cap.4

A Dauid collũ tuũ, mille clypei pendẽt ex ea, oĩs armattura fortiũ. Nõ arma in Eccleſia videt, q̃ maximè laudet, quibus hoſtis offendat, licet.n.& hæc ſint, ſed non ſũt ei maximę laudis, ſed illa, qb. inimicorũ tecta, ictuſq; excipiant, ſcuta, ſ. Hęc arma laudant̃ pcipuè, q̃a licet fortiũ ſit inimicos aggredi, ſed fortiſſimorũ ab inimicis pati, nec deficere in tribulationib.

Tãta verò mirabilis, ac pclar⁹ hic act⁹ fortitudinis eſt, vt hodierna die videret Stephanus, cũ lapidaret̃, cœlos apertos, & Ieſũ ſtãtẽ à dextris virt..t̃s Dei. Mirũ pfecto vr̃, cũ Chr̃s ad pr̃is dexterã iã ſederet, qũo eũ nõ ſedentẽ, ſed ſtantẽ Stephan⁹ videt? Meritò i primo oĩum Martyre oñdit Chr̃s, qđ in alijs oĩbus exhibuit. Primo.n. ſtare Chr̃s viſus eſt, quaſi

B paratus in eius adiutoriũ, ſine Chr̃o.n.

Ma.10 iuuãte, qũo Martyr iſte, & cęteri q cũ ſequuti ſunt, tãta potuiſſent tormẽta tolerare? Sicut ergo dr̃: Nõ eſtis vos, q loquimini, ſed ſpũs pr̃is veſtri, q loqtur in uobis, ita & dici potuit: Nõ eſtis vos, q patimini, ſed Chr̃s, q in uobis eſt. Tãta.n. fortitudo humana nõ eſt, ſed diuina. Mirabilis planè Deus i ſanctis ſuis: De⁹ Iſrael ipſe dabit uirtutẽ, & fortitudinem plebi

Simile ſuæ. Scdò verò ſtantẽ Xp̃m videt. Quẽadmodũ.n. cũ publicis ſpectaculis ades, pximuſq; feneſtræ ſedes, vñ oĩa q̃ in foro agunt̃, facilè uides, ſi fortè aliqd accidat mirabile ſpectaculũ, inauditũ, & nouũ, ſurgis, & ſtãs illud intueris, poſſes q dẽ ſedens intueri, ſed rei nouitas, & magnitudo te ſtare cõpellit, ut attẽtius cõſi-

C deres: ita prorſus Chr̃s erat ſedẽs ad dexterã pr̃is, inde cõſiderãs ſuos in paleſtra huius mũdi verſãtes, fortiterq; cũ inimicis cõtẽdẽtes. Sed cũ Martyr pcedit, iam ditũ hoc ſpectaculũ eſt, inuiſũ facinus, mirabilis fortitudo, cõpellit Chr̃m ſtare, & videre rẽ penitus admirãdã. Hinc cũ

1.Co.4 Paul. enarraſſet Apoſtolorũ, paſſiones, ſubiũgit: ſpectacu'ũ facti ſum⁹ Angelis, & hoĩb. q̃a theatrale mira culũ hoc ẽ, ſtupẽdaq; fortitudo, ad cuius cõſpectũ non hoĩes tm̃, ſed & Angelos: nõ Angelos ſolũ, ſed & Xp̃m ſuſtare poſſum⁹, illeq. cõſurgit, ut attẽtius inſpiciat, & cõſideret.

Hoc ergo adeò mirũ, egregiũq. facinus Stephani epiſt. hodie nobis recitata A ob oculos ponit. Eligũt Apoſtoli Diaconos ſeptẽ, à qbus iuuent̃ in pauperũ miniſterio: inter quos electus eſt Stephan⁹ plenus gr̃a, & Spũ ſancto, q faciebat pdigia, & ſigna multa in populo. Sed cõtinuò contra eũ bellũ inſurgit, nec mirũ, q̃a ſic tunc is, q ſm̃ carnẽ pſequebat̃ eũ, q ſm̃ ſpũm, ita & nũc, ſi Iſaac puteos fodit, Philiſtęi terra eos implẽt: Veſtẽ polymitã facit Iacob Ioſepho, continuò fr̃es eũ occidere parãt. Laudat̃ Dauid, & excipit̃ cũ tanta gloria, cõtinuò Saul inuidet, & eũ pſequit̃, teſtes falſos cõtra eum inducũt. Nec ſatis eis fuit videre vultum ei⁹ ut vultũ Angeli, & cũ leones, & tigrides ei humiliarent̃, & mãſueſcerẽt, tunc inimici maximè pſequunt̃. Qđ ẽt poſtea ſæpiſſimè in martyrib. accidit, quib. beſtiæ ferociſſimæ mitiſſimę erãt, ſed hoĩes tũc in eos crudeliores, Crudelior.n. multo hõ ira percitus quacunq. ferociſſima beſtia. Non ſine cã Babylonicus Rex cũ in lacũ leonũ Danielẽ deieciſſet, claudit ſignatq. lacus oſtiũ, magis timẽs Danieli, ab inimicis, malum inferẽdum, q̃ à leonibus, & iõ ut ab hoĩbus defenderet, oſtiũ clauſit, atq. ſignauit. Idcirco ad ſuos Xp̃s: Cauete ab hoĩbus. Ducitur in iudicium, ubi eius vultũ intuent̃, ut vultum Angelis ſtãtis inter illos, q̃a iuſtus in medio tribulationis ſplẽdet, vt aurũ i igne. Vñ Eſa. Oẽs q uiderint illos, cognoſcẽt eos, & dicẽt: Iſti ſunt ſemen, cui benedixit Dñs. Maxima planè uiſio in tribulatione, hoĩem eſſe vultu angelico, rubus ardens in combuſtus. Vbi ergo paleæ fumant, ait Aug. aurũ rutilat, quia tribulatione peccator denigratur, fumatque ut paleæ, ſed pfectus lætatur, gloriaturque. De quibus Eſa.60. Populus autem tuus omnes iuſti, in perpetuum hæreditabũt terram, germen plantationis meæ, opus manus meæ ad glorificandum. Et contiuo c.61. Et uocabuntur in ea fortes iuſtitiæ p antatio Dñi ad glorificandum.

Eiiciũt Stephanũ extra ciuitate, & veſtes deponũt ad pedes Sauli. Norũt iniuſti expediti, próptiq. eſſe, ac liberi ad malũ, nõ vero ad bonũ. Orat p inimicis, vt Chr̃s in cruce, & ſua oĩone, ait Aug. nobis

Margin notes (right column): Gala.4; Ge.26.; Ge.37.; 1.Reg. 17.; B; Dan.6; Ma.10; Eſa.61; Exo.3; C; Aug.; Eſa.60; Eſa.61; Aug.

Digitized by Google

A bis luctatus eſt Paulum. Hic rectius di-
cere poſſumus; Faciebat prodigia, & ſi-
gna magna in populo, quam cũ cęcos il
luminat, ægros ſaluti reſtituebat: enim.
ꝓ inimicis orat ſe lapidantib. prodigiũ,
ac mirabile facit ſtupendũ. Prodigiũ fuit
in Chriſto cum dixit: Pater ignoſce illis,
ſed uide prodigiũ diſcipuli: Dñe ne ſta-
tuas illis hoc pctm̃. Verè hic eſt plenus
gratia. Sicut.n. in naturalib. ſunt gradus
minimum, mediũ, ſummum, ſic in gra-
Eze.47 tia. Sicut in fluuio illo, Ezec. 47. primũ
vſq; ad talos aqua, deinde vſq; ad crura,
deinde tranſuadari nō poterat, quod ſi-
gnificat gradus diuerſos diuinæ gratiæ.
Eſa.55 Qui plenus eſt gratia, & conſummatus
in illa, oĩno ſubmerſus eſt: perit iã huic
mundo, cum gratia totã occupat mentẽ:
ille facit prodigia, ille non timet eos, qui
B occidũt corpus, oĩa in bonum illi coope-
rant et lapides: nihil eſt ei impedimento
quo minus in Deum euolet. Ad hunc ſta-
tum nos peruenire curemus, nec cõten-
ti ſimus; ſi gratiam adepti ſumus, donec
Apo.22 plenam, maximamq; aſſequamur. Qui
iuſtus eſt, iuſtificetur adhuc, proficiat in me
lius, nec te pigeat bene operari: quia, vt
Ecc.28 dicit Sapiens; Nō impediaris orare ſem
per, & non verearis, vſq; ad mortẽ iuſti-
ficari, qm̃ merces Dei manet in æternũ.
In hac acquirenda ſubſtantia, in his con-
gregandis diuitijs, cupidos, auaroſq; nos
eſſe oportet, ut maiorẽ, ampliorẽq; no-
bis gratiã cumulemus, eſurientes, ſitien-
teſq; iuſtitiã: quis.n. corũ, qui mundum
diligunt, ſi vlterius progredi põt in his,
quæ mundi ſunt, non ꝓgredit? In his, q̃
mundi ſunt, nō poſſumus pro arbitrio,
C & uoluntate creſcere nec id nobis Deus
ꝑmiſit, qa hæc nihil ad bonũ hoĩs perti-
nent: in gratia vero reliquit uolũtati no
ſtræ incrementũ, quia id nobis valde ꝓ
ficuum. In mundo nō ꝑmiſit, vt ſtatum
quiſq; ſuum ꝓ libito uſurparet, quod ſi
ꝑmiſiſſet oẽs Reges eſſe uellent: in grã
id ꝑmiſit, ut ſi Rex ex uolueris eſſe, poſſis.
Adhoc autem ille mundum venit, vt in
oĩ bono creſcamus, vnde ait ipſe: Ego ve
ni, ut uitam habeant, & ut abundantius
Ioã.10 habeant. Hoc uerò iam ex præſepio cla-
Eze.40 mat. Hic eſt.n. uir, quẽ uidet Ezech. 40.

Et in manu eius calamus menſuræ, ve- A
nit.n. vt nobis regulas, normãq; tradat
vitæ. Vis noſſe, quib. veſtib. induaris? at
tende eius pauperes pannos. Vis noſſe,
quas delicias in mundo q̃ras? Ecce poſi-
tũ, in duro ꝑſepio. Vis noſſe quas hic cel-
ſitudines q̃rere hẽas. Ecce in ſtabulo in-
ter aĩalia, hac rẽa, hoc calamo iuſti ſua
metiunt. Ezech. 1. alis ſuis illa aĩalia ſan Ezec. 1
cta eundẽ ſonitum faciebant, quẽ Deus
ipſe. Ait.n. propheta: Et audiebam ſonũ Eſa.52
alarum, quaſi ſonum aquarum multa-
rum, quaſi ſonum ſublimis Dei. Sic er-
go nos decet facere, ſonũ ſublimis Dei
præſtemus, eius veſte induamur, eius ve
ſtigia ſequamur: eodẽ, quo ille, calamo
vtamur; Ecce Chriſtum pauperẽ, quia
gratis venundati eſtis, & ſine argẽto re-
dimemini. Quã gratis nos venũdamus.
Mirum ẽ profectò, qñ te dęmoni tradis B
pro auro, pro delicijs, carè te venunda-
tum credis, ſed verè gratis venundas te.
Chriſtus ergo non auro, nec argẽto nos
eſt redempturus, ideo ea non defert ſecũ
ſed redempturus nos eſt lachrymis, ge-
mitibus, paſſione. Hac pecunia plenus
eſt ſaccus ille humanitatis, plorat iam,
patitur iam ꝓ peccatis tuis, & tu adhuc
in peccatis eris? Petierat ab eo obnixè
Eſaias, Conſurge, conſurge, induere for Eſa.51
titudine tua brachiũ Dñi: ad debellãdas
.n. aereas ptãtes fortitudine op⁹ eſt. Sed
en, infirmitate eſt circundatus, abſq; ar-
mis bellum ingredit. Sed adhuc arma ei
ſunt, ſed q̃ arma? illa profectò, de quib.
Pſ. Sagittæ tuæ acutæ, populi ſub te ca- Pſ. 44.
dent. Cõſidera Iudęos in paſtorib. gen
tes in Magis cadentes, antè ipſum quo
arcu, & quib. eos ſagittis cõfixit? Huma Gen.8.
nitas illa arcus Dei eſt, de quo: Ponã ar- C
cũ meũ in nubib. cęli, & recordabor fœ-
deris mei vobiſcũ, & nō inducã vltra a-
quas diluuij ſup terrã, potẽtiſſimus pro-
fectò arcus, q̃ oẽm patris mitigat iram.

Sed quas in nos ſagittas amoris fa-
ciat arcus ille ex præſepio, quis enarret?
Dicat ſponſa, quæ ſe charitate dixit vul-
neratam. Dicat Auguſt. Sagitaueras tu Auguſ.
Domine cor meũ charitate tua. Hic ve-
rè impletur, ſagittas ſuas ardentibus ef-
fecit, i. ardentes, & flammas ignis effe-

A cir, vt corda hominum inflammarent. Pſal.7. Quis.n.eſt,qui illa m nimiam Dei charitatem conſideret,qua paruulus factus ē, & pro nobis lachrymas fundit, tremit, vagitque & non accendatur tanto hoc amore? Sed verè hæc non cōſideramus, non æqua lance perpendimus: ideò non ardemus,non vulneramur. Hoc ergo feſtum,ait Nazian. non carnaliter celebrādum nobis eſt,ſed ſpiritualiter, maxima conſideratione. Verba noſtra bona ſint, quia iam uerbum in carne eſt, cogitationes ſanctæ ſint, opera in Dei gloriam, laudemque efficiamus. Naziā.

Cum comederet, & biberet Balthaſar cum ſuis,laudabant Deos aureos,& Dan. 5 argenteos,quos colebant, ut ait Daniel. Hoc modo celebrabant feſta,atq; conuiuia,laudantes Deos ſuos,& certè ipſi nō B ſunt Dij, nos ergo feſta celebremus noſtra,laudātes Deum verum. Illi in Deorum ſuorum laudem cibos ante eos ponebant,lauda tu Deum tuum,hoc ei apponens in pauperibus.

Sed inter multa,ad quæ Chriſtus Dominus in mundum pauper venit, illud vnum eſt,non infimū,ut martyres ſuos roboraret exemplo,& ſimul omnes nos confirmaret,ne in tribulationib. deficeremus,ideo in eis ſe nobis ſocium adiūxit,ut dicere poſſit illud Pſalmi: Cum ipſo ſum in tribulatione. Quando tres illi Pſ. 90. Dan. 3 pueri in fornace erant Babylonica, deſcendit quartus ſimilis filio Dei. Daniel 3.qui fecit quaſi uentum roris flantem, & ideo igne læſi non ſunt, nunc autem ad nos deſcendit.non Angelus ſimilis filio Dei,ſed ipſe filius Dei, ut nobis C ſit ſocius in omni tribulatione noſtra, præcipuè vero martyribus, qui plura p Deo perpeſſi ſunt. Hac ratione primum Chriſti celebratur natiuitatis, qui caput eſt martyrum,continuò prothomartyris Stephani,qui voluntate,& re conti-nuo Ioannis,qui uoluntate ſolum: poſt hunc Innocentium, qui re ipſa ſine uoluntate Martyres fuere. Deinde nobis omnibus adeſt in omni tribulatione noſtra,cum.n.pie uiuere velimus, ſine dubio tribulatio nobis parata eſt, aliquid martyrij nobis eſt ſubeundum.

Quid ergo Chriſtus? Augu. Parum erat Dominum hortari Martyres verbo,niſi firmaret exemplo. Quantum verò Xp̄s Dn̄s exemplo ſuo nobis profuerit,quantumq; adiecerit ſuis ad patiēdum,ac ſuſtinendum fortiter,viriū,non eſt dictum facile. Hoc.n.aīam,vireſque reſumpſerunt, & ſe libenter in tribulationes dederunt,qa magna gloria ſequi Dn̄m,Sapiens ait. Hinc Paul. Per patiētiam curramus ad propoſitum nobis certamen,aſpicientes in autorē fidei,& conſummatorem Ieſum, qui propoſito ſibi gaudio ſuſtinuit crucem. Hanc autem iam à puero ſuſtinet, & delicias fugit, paupertate delectatur. Cum.n. venerit tollere peccata mundi,radices eorū omnino aufert,diuitias,ſ.delicias, & honorem,ſeipſum exemplar exhibens Chriſtianæ vitæ,docenſque nos cœleſtem vitam ducere, ab omni terrenarum cupiditatum fœce alienam. A Aug. Ecc.23 Hebr. 12. B

Cum prope Tabernaculum,& prope templum horti nō eſſent,nec ſyluæ, aut ne mora pp impedimentum diuini cultus,quod inde oriretur, cōtra idolorum cultores in montibus,& ſylus eis ſacrificabant, ut ſæpe ſcriptura meminit: ſic modo peccatores putant in dignitatibus diuitiis, & deliciis Deo inſeruiendum, & ſacrificandum,& cum in eminentiori loco ſint,putant ſe cęlo propinquiores cum tamen ibi longius diſtent. Sic Ieroboam,vt uituli ſui colerentur, in ſylua eos collocat,ibi conuiuia ordinat, & feſta plurima, & ſic omnis Iſrael colebat eos. Hoc eſt illud Oſe.7. Quieuit paululum ciuitas a commixtione fermenti,donec fermentaretur totum, i. diſſimulauit paululum Ieroboam,ne cogere videretur ciues immolare uitulos, ſed illud fermentum paulatim totū corrupit populum,ut omnes libenter idola uenerarentur. Vt ergo aīam dęmon perdat, nō id vi agere conatur, ſed iuxta eā nemus plantat,in diuitis, ac delicijs eam collocat, & miſer hō rectè ſecum agi credit, cum ei oīa proſpera ſunt, & pro voto eueniunt, beatum ſe putans, diſcenſque ſortes ſuas in præclaris cecidiſſe,ſed paulatim fermentum illud dęmonis totam maſſam 3.Reg. 12. Oſeę.7 C

Digitized by Google

A maſſam animæ corrumpit, ac perdit, & in multa homo peccata prolabitur, quæ vitare non curat, ſibi rebus proſperè ſuc-
Oſeę 4 cedentibus. Quibus Oſeæ 4. contingit: Populus meus in ligno ſuo interrogauit, & baculus eius annunciauit ei, ſpūs .n. fornicationem decepit eos, & fornicati sũt à Deo ſuo. Emphaſim habet, populus meus, qui me magiſtrum, & ducẽ habere debuit, baculum conſulebat.

Erat antiquitus diuinationis genus p
Eze. 21 baculos, aut virgas. q̃ Ezech. 21. deſcribit his verbis: Stetit. n. Rex Babylonis in biuio in capite duarum uiarum, diuinationem quærens, commiſcens ſagittas, interrogauit idola, exta conſuluit, ad dexteram eius facta eſt diuinatio ſuper
Hiero. Hieruſalem. Vbi Hiero. Ritu gentis ſuę oraculum cõſulit, vt mittat ſagittas ſuas
B in pharetram, & cõmiſceat eas ĩſcriptas ſiue ſignatas nominationibus ſingulorum, ut videat, cuius ſagitta exeat, & q̃ prius ciuitatem oppugnare debeat.

Hanc Chaldæorum ſuperſtitionem
Hiero. imitabantur Hebræi, ut docet Hieron.
Cyril. Cyril. & Theophyl. Et ideo ait: Et ba-
Theo. culus eius annunciauit ei. Fuiſſe uero a-
Celi⁹. pud verteres uarias diuinandi rationes p virgas, & baculos in ſublime iactari ſolitos ad prænotionem futurorum, docet Celius Rhodiginus lib. 7. antiquarũ lectionum c. 29. Cum ergo Hebræis multa Deus eſſet mala comminatus, illi iactabant baculos in ſublime, & ſi pro voto cadebant, ſecuros ſe credebant, decepti erant ſpiritu fornicationis, non diuinis attendentes minis, ſed caſui baculi,
2. Reg. ſi ſic, vel ſic cadebat. Similes his sũt mo-
23. do de populo Chriſtiano, quib. ſi proſpe-
C ra ex uoto ſuccedunt, Deum ſibi propitium putant, nec verò curant, q̃ cũ peccatis ſint inuoluti, Deum iratum, & minacẽ habent. Similes regi Achab, cui ꝓpheta oſtendit Deum hoſtem, & mortẽ minantem: ille verò falſis attendens prophetis, victoriam ſibi pollicetur. Non ergo magni facienda eſt tpalis proſperitas aut vita delicioſa, quin potius vilipendẽda, cum videamus Chriſtum eam deſpicientem, & aſperam amplectentẽ. Sicut
Simile .n. aliq̃n ignari homines vitreos lapillos aſpicientes, adamentes non veros, ſed ſi- A
ctitios, gemmas, & margaritas, illis precioſæ apparent, ſi forte veniat lapidari⁹, & cum has viderit, reijcit, eaſq́; pro nihilo ducit, continuò illi eaſdem vilipendunt, nulliusq́ue pretij, putant, ſic omnino nobis agendum eſt, in maximo pretio habita ea, quæ in mundo ſunt ante Chriſti domini aduentum, manifeſtè oſtendunt innumeri hominum labores, ac ſudores, vt ea acquirerent. Sed venit è cęlo Dei ſapientia, illaque omnino reijcit ſtercus reputat, ut vilia proiicit, q̃s iã ea ſuſcipiat, & magni faciat? Ea ergo, quæ in cœlis ſunt, ea quæ ad Deum nos ducut, magnifacienda, illa verè magna, & precioſa promiſſa nobis donata, quibus diuinæ efficimur conſortes naturæ, gratia, ſcilicet, & virtutes.

Nec verò iam nobis timori labores, B
& paſſiones ſint, nec mors ipſa, quibus aperta ianua eſt cęli, ut hodie Stephano, Video, ait; cœlos apertos. Hoc enim maximè Iob angebat, cum in dolorib. ver- Iob 17
ſaretur, quod ſi ea patienter tolleraret, non tamen ei eſſet conceſſa cœli ianua, ſed adhuc in tenebras erat deſcenſurus, & in longum expectaturus laborum prçmia. Hoc enim magis eum mœrore afficiebat, quam dolor omnis. Sic ille loquitur. Si ſuſtinuero, infernus domus mea eſt, & in tenebris ſtraui lectulum meũ. Quod ſic interpretatur ibi Gregorius. Grego.
Si ſuſtinuero paſſiones multas, non mihi patet cęli aditus, ſed infernus domus mea erit. Cum hinc diſceſſero, & cum in lectum decumbere voluero, vt quieſcam erit mihi lectus, in tenebris inferi. Quaſi dicat, nihil curarem omnes paſ- C
ſiones meas, ſi cum eas ſuſtinuiſſem, cœlum mihi domus eſſet, in cęleſti lumine lectus paratus foret, quo decumberem. Non ſic actum cum Stephano, cui inter lapides crepitantes cœleſte adfuit lumẽ, cœlos ſibi aperiri conſpexit. Beatus homo, cui cœli patebunt. Nos ergo fœlices, qui poſt huius vitæ labores continuò cęlum apertum videbimus, & gloriam ineffabilem, &c.

Digitized by Google

A In die Sancti Ioannis Euangeliſtæ.

Vidit diſcipulum, quem diligebat Ieſus Ioan. 21.

DVo fuerunt filij pulchræ Rachelis.
Ge.41. Primus Ioſeph, q fratrum inuidia
venditus, ſingulari prouidentia frumen
tum recondens, Aegyptum graui inopia
liberauit, & ob hanc cauſam ſaluator
mundi dictus eſt à Pharaone.

Ge.35. Secundus Beniamin, quem illa dixit
Benoni, i. filius doloris mei: eo qđ ſum-
mis doloribus eum pepererit; quem tñ
Iacob pater, Beniamin appellauit, i. fi-
lium dexteræ. Omnia vero patribus in
1. Cor. figura contigiſſe Pau. teſtatur. Rachel
10. pulchritudine ſua eius typum geſſit, de
qua canit Eccleſia: Cuius pulchritudinē
Sol, & Luna mirantur. Ei verò duo sũt
B filij. Primus Ioſeph Chriſtus eſt Dñs,
qui naturalis eius filius eſt, qui & vendi-
tus triginta argenteis, & mũdi ſaluator
dictus eſt, cuius natalem diem proximè
celebrauimus.

Secũdus Ioan. Euang. Quod eius hic
ē filius ſit, ex eo patet, qñ ad eam è cru-
ce dixit Chriſtus Dñs: Mulier ecce filius
tuus. Ille verè hoc dixit de quo ſcriptum
Pſ.148 eſt: Ipſe dixit, & facta ſunt: dicto ergo
ſuo id efficit, ut filius Mariæ fieret.

Triplex eſt filiatio. Eſt.n. fili[9] natura
lis, eſt filius adoptiuus, & eſt filius inter
hæc medius. Chriſtus Dñs naturalis vir
ginis filius eſt, nos adoptiui: Ioannes in-
ter hæc medius: ſed tamen verè filius eſt
C effectus Chriſti uerbo vt ſuus eſſet, hæ-
res, & neceſſarius, ſi bona habuiſſet in
terra Maria. Hic verò filius eius Beno-
ni dicitur. i. filius doloris. Sicut.n. primũ
filium peperit ſummo gaudio, ſic ſecun-
dum tempore ſummi doloris, cùm ſcili-
cet, Chriſtus in Cruce pendens ſolitudi-
nem matris conſiderans, ait: Ecce filius
tuus, eum reliquit loco ſui ipſius, quàm
ſimilis ei futurus ille eſt, qui relictus eſt,
vt vicem eius impleat, quo eum vicem
Simile Dei tenentem conſtituit. Solet ſponſus
in longinquum, recedens ſponſæ imagi-
nem ſui expreſſam relinquere, ut eam
intuens, aliquam conſolationem capiat,
dum ſaltem in imagine ſponſum poſſi-
der. Diſceſſurus Chriſtus Ioannem ma A
tri reliquit ſui expreſſam effigiem, in
quo vt in imagine formam filij ſui poſ-
ſet contemplari.

Effectus ergo Ioannes eſt filius altiſ-
ſimæ Matris, quæ meruit mater Dei eſ-
ſe, effectuſq; Chriſti frater. Eſt ergo Be
noni filius doloris, quòd tempore ſum-
mi doloris genitus eſt, eſt autem & Be-
niamin, quia tempore ſummæ gratiæ,
& miſericordiæ natus, cùm ſummus ſa
cerdos proprio ſanguine mundum Pa-
tri reconciliauit, vnde ſummis muneri-
bus affectus cum ſit, meritò filius dexte
ræ appellatus eſt. Vt ergo filij laudes exi
mias prædicemus, præſto nobis erit ma-
tris auxilium, &c.

Ad dignè loquendum de Ioanne E- B
uangeliſta, alius Ioannes Euãgeliſta de-
ſiderandus hic eſſet. Ego verò licèt Ioan
nis noīe vocer, ſed qui nec Euangeliſta,
nec Baptiſta nominari poſſim.

Antiqui philoſophi pro ſectarum di-
uerſitate diuerſis etiam veſtibus, ſermo- Simile
nibus, atque commercijs vtebantur, &
cum primum aliquis eorum ab aliquo
in uia offenderet, facili negotio, an Stoi
cus, an Peripateticus, an Epicuræus eſ-
ſet, cognoſcebatur: Cum ergo in aliquo
videris Angelicam puritatem, profun-
dam humilitatē, vitæ aſperrimam ratio-
nem, illum eſſe Baptiſtam dicere pote-
ris. Cùm in alio videris eximium Dei,
& proximiorum amorem, vitæ caſtimo
niam, altiſſimarum rerum cognitionē,
& in terris verſantem dicere poſſe, Con
uerſatio noſtra in cœlis eſt, illum Euan C
geliſtam ſine cõtrouerſia, nuncupabis,
& qui ſe iactant, vel Euãgeliſtas, vel Ba-
ptiſtas eſſe, in hoc vno id oſtendere de-
bent, non uerbis, aut contentionibus. Il
le enim alicui gratus maximè eſt, qui ei
ſimilis eſſe curat: ſimilitudo enim cauſa
eſt amoris. Illum ergo Ioannes, vel Ba-
ptiſta, uel Euangeliſta diligit, quem ſibi
per omnia conuenientem agnoſcit. Et
hic quidem optimus laudator eſſet Ioan
nis, ſi rectè eius encomia extolleret.
Sed cum huius modi non ſit facile repe-
rire, vt eũ nos digne laudemus, ijs nobis
intendendũ eſt, q̃ ipſe de ſe ſcripta reli-
quit.

Digitized by Google

uit, quę hodierno Euágelio ꝓponũtur.
[Vidit diſcipulum, quem diligebat Ieſus.] Hoc ſibi nomen perpetuo vſurpat Ioannes. Sed ò beatiſſime Ioannes, cum innumeris donis te Deus ditauerit, innumerosq; titulos hẽas, quibus te ornare poſſes, cur oĩum oblitus, hoc ſolũ nomen tibi vſurpas: Quẽ diligebat Ieſus? Cur non dixiſti, hic eſt diſcipulus filius Mariæ, q meruit eã in matrẽ hr̃e, q̃ Dei mater eſſe digna fuit. Qđ ſi hoc nomen tibi non vſurpaſti, ne fortè in tui inuidiã ꝓuocans mortales oẽs, & cęleſtes ẽt ſpiritos: cur ſaltẽ non dixiſti: Hic eſt ſupremus Eccleſiæ martyr, & inter martyres primatũ tenens? Cũ n. oẽs martyres pro dilecto Ieſu mortui ſint, tu cũ ſãt iſ. mr̃e cũ dilecto cõmortui eſtis in cruce. Cum
B amans plus ſit in amato, q̃ in ſe: plus patitur in amato, cũ torquet̃ ille, q̃ in ſe ipſo, ſi torqueret̃: & cum uidet dilectũ ſuper oĩa, mori, plus ibi moritur, quam ſi ipſe acerrima morte occumberet.

Conſolatione martyrũ tormenta leuabantur, cum cõſpicerent ſe ea pari pro eo, q eadẽ, & maiora pro ipſis fuerat perpeſſus. Sed Marię, & Ioanni videntibus Xp̃i mortem, nulla remanebat humana conſolatio: & ſic eorũ dolor eis uitã ademiſſet, ni Deus ſingulari ꝓuidẽtia ipſis aſtitiſſet. Qũo ergo princeps cũ ſis Martyrũ, nõ te hoc noĩe iactas? Poſſes ẽt sũmus oĩum patriarcha noĩari. Eximius
ien. 5. patriarcha habitus fuit Enoch in naturę
C lege, qa à Deo translatus in corpore, & aĩa eſt: & Elias in lege ſcripta, ob eãdem cãm ſupremè laudat̃. Sed tu inclite Euã
Re. 2 geliſta oẽs hos longo ſuperas interuallo: q nõ raptus, aut translatus, ſed glorioſa reſurrectione aĩa, & corpore es glorificatus. Potuiſti ẽt dicere: Hic eſt primus ꝓphetarum. Licet. n. in Eccleſia fuerint multi prophetæ, ut ex Apoſtolicis actib. conſtat, ſed ſolam Ioãnis prophetiam, vt diuinam, eccleſia recipit, & tanta myſte-
Hiero. ria continet, vt Hiero. teſte, plura contineat myſteria, q̃ literas, in eaque oẽs Eccleſiæ militantis euentus, futuraque oĩa vſque ad mundi finem contineant̃. Quo patet Chriſtum Dñm Ioanni aperuiſſe oĩa domus ſuę ſecreta, & recondita arcana, vt fideliſſimo amico manifeſtaſſe. Po- A
tuiſti ẽt nõ arrogãter dicere: Hic eſt aqla inter Euangeliſtas: de qua ſcriptũ eſt, Ezec. 1
Facies aqlæ deſup ipſorum quatuor: qa ſicut aqla ſuis ſe pẽnis ſup oẽs uolucres erigit, ſic tu ſapĩa, ac uitæ sãctitate ſuper oẽs diuos euectus es. Et licet oĩa illa aĩalia alas hẽrent, ſed ſoli aquilæ naturales, & innatæ erant, quib. ſe in altum erigere poſſet. Sed dubium difficile eſt, qũo dicat̃ facies aqlę deſup ipſorum quatuor. Si. n. ſup tria alia eſſe diceret̃, facile id intelligi poſſet: Sed qũo cum quatuor tm̃ eſſent, ſup oĩa quatuor fuit aqlæ facies? Si. n. ſuper quatuor erat, ſuper ſe quoque eſſe oportuit? Magnũ myſteriũ. Tã ſe in ſublime erexit uolãs ſuper Cherubim, & ſuper pennas vẽtorũ, vt nõ ſolũ alios ex-
B ceſſerit, ſed & ſe ip̃m: impletumq; in eo
Thr. 3. eſt: Sedebit ſolitarius, & tacebit, & leuabit ſe ſupra ſe: & ſic deſuper ipſorũ quatuor facies eſt aqlæ. Cum igit̃ hæc oĩa dicere potuerit ſolum dicit: Quẽ diligebat Ieſus. Hic eximius titulus, hoc nomen glorioſus. Sicut. n. oĩum miſerrimũ, calamitoſum, & abiectiſſimũ, qđ creaturæ contingere p̃t, eſt odio eſſe Deo: ꝙ adeo malum eſt, vt dãnati perpetuo inferno nõ tã miſeri ſint, pp immenſa tormẽta, q ꝙ odio hñt a Deo: ſic è contra qđ maximum, & pręcipuum bonum creaturæ cõtingere p̃t illud eſt, ſi diligat̃, in pretio que hẽatur a Deo ſuo. Et hoc eſt principium, radixq; oĩum bonorũ eius, ꝙ cum explicuit Ioannes, oñdit oĩum bonorum
C ſuorum cãm atq; radicẽ. Et cum in hoc amore excellentiã, oñdit, ſimul declarat
Plato. excellentiſſima ipſi collata dona. Plato in Socratis conuiuio, in oratione Ariſtophanica dicit: Amorẽ Dei vnicum mundi beneficium, & cãm oĩum bonorum: amore. n. mundum cõdidit, & omne bonum creaturæ a Dei amore dimanat, vt a fonte, & tm̃ in creatura boni eſt q̃tum a Deo diligitur, amor. n. vult amato bonum Dei uero amor cum uult bonũ dilecto, illud ip̃m bonum operat̃. Amor noſter dilectio bonum vult, ſed non præſtat, qa impotẽs eſt, at amor Dei, q oĩpotentia eſt, ꝙ vult bonum, p̃ſtat. Fęlix nimium Ioannes, q ſic dilect⁹ a Xp̃o eſt, vt

noueris

Digitized by Google

A nouerit ſe dilectũ, & fidẽter dicere poſ-
ſit, diſcipulꝰ, quẽ diligebat Ieſꝰ. Ait Salo
Eccl. 9 mõ: Sũt iuſti, atq; ſapiẽtes, & opa eorũ ĩ
manu Dei: & tñ neſcit hõ, an odio, vel
1. Co. 4 amore dignꝰ ſit, ſed oĩa ĩ futurũ ſeruãtur
incerta. Et Pau. q plus oĩb. laborauit, q ĩ
cęlũ raptus, q nihil minꝰ fecit à magnis
Apl̃is, adhuc ait; Nihil mihi cõſciꝰ ſum:
ſed non in hoc iuſtificatus ſum. Sed Ioã
Apo. 21 nes nihil dubitat, fidẽter loqt: Diſcipulꝰ,
quẽ diligebat Ieſus. Vidit fundamẽta cę
leſtis illiꝰ Hieruſalẽ, vbi noĩa legit Apl̃o
rũ agni, ibi nomẽ ſuũ inſcriptũ vidit, vi-
dit, & gauiſus ẽ. In hoc, inqt cęleſtis ma-
B giſter, gaudete, qa noĩa vr̃a ſcripta ſunt
in cęlis. Fidẽter ergo ait; Diſcipulus quẽ
diligebat Ieſus. Hoc ſibi nomẽ vſurpat.
Ma. 17 Fœlix hõ, cui datũ, & cõceſſũ eſt nomen
Can. 5 filij Dei viui. Audi Xp̃i nomẽ. Hic eſt fi-
Pſ. 28. lius meus dilectus. Et Cãt. 5. Qualis ẽ di
lectus tuus ex dilecto. Et Pſ. Dilectꝰ quẽ
admodũ filius vnicorniũ. Hoc ergo no-
mẽ dilectus inter dilectos, qđ ꝓpriũ eſt
Ariſt. Xp̃i, Ioãni cõceſſũ eſt, ipſeq; illud ſibi vẽ
dicat. Et cũ ſtudioſũ uirũ dicat Ariſt. in
ſuis laudib. parcũ eſſe, nec oĩa dicentẽ, q̃
dicere põt. Si tãta Ioannes, de ſe dixit, &
parce dixit, qualia erãt, q̃ dđa reſtabant.
Sed nõ fuit Ioãnes dilectus ſolũ, ſed ſup
Hiero. oẽs Apl̃os dilectus, ut manifeſte probat
Hiero. li. 1. cõtra Ioui. de priuileg. virgi-
nitatis agens. Affirmat nãq; Ioannem à
Xp̃o plus cęteris Apl̃is dilectũ, ipſũque
Can. 8 Ioãnẽ dilexiſſe Chriſtum Dñm ſup oẽs
Apl̃os. Qđ ꝓbat: qa cũ fortis ſit ut mors
C dilectio, qñ cęteri Apl̃i relicto eo fuge-
rũt, ipſe eũ ſequutus fuit vſq; ad Caiphæ
domũ, & illuc Petrũ introduxit: & cum
cęteri ꝑ timore latitarẽt, ille aſtitit Xp̃o
in cruce pẽdẽti, & iſte ſolus auſus fuit in
Ioã. 19 terrogare; Dñe, qs eſt, qui tradet te? Oĩa
Ian. 13 hæc ait Hier. oñdũt Ioan. dilexiſſe Xp̃m
ꝑ oĩb. Apl̃is. Sed interrogat Hier. ſi plus
diligebatᷓ Ioãnes à Xp̃o, & plꝰ Xp̃m dili
gebat, q̃ cęteri Apl̃i, qua rõne non eſt ei
Eccl̃æ cura cõmiſſa, ſed Petro? Rñdet:
Vniuerſo qdẽ mũdo ꝑfectus fuit, ſicut et
Apl̃i oẽs, q nõ vnius Eccl̃æ curam ſuſce
perũt, ſed totius mũdi, Apl̃is verò ẽt ꝑfi-
ceretᷓ, ſi dilectio, grãq; ſolũ attẽderetᷓ, ſed
iuuenilis ętas impedimẽto fuit; erat nãq;

20. annor. cum Xp̃s Dominus ſurrexit. A
Cõmiſſa uerò ei Maria eſt, quæ pretio,
ac merito omnem excedebat Eccleſiam.
Hæc verò amoris Xp̃i in Ioãnẽ excel-
lẽtia oſtẽditᷓ eo verbo; Diſcipulus quẽ di
ligebat Ieſus. Cũ. n. nomẽ plurib. cõe ali
cui ttibuitᷓ, vt ꝓpriũ ac peculiare, oſtẽditᷓ
in ea rẽ p nomen ſignificata ipſum reli-
quos excedere. v. g. multi qdem philoſo
phi ſunt, qđ verò cũ philoſophum noĩas
Ariſt. intelligatᷓ, oſtendit ipſum excellen
tiſſ. philoſophorũ eſſe. Similiter multi
ſapientes, qđ verò ſapiẽtis noĩe Salomõ
accipiatᷓ, oſtendit ſummã eius ſapientiã.
Sic multi à Xp̃o dilecti; nam diligebat B
Marthã Ieſus, Mariã, & Lazarũ, & ad Ioã. 21
Apl̃os: Vos dixi amicos, &c. qđ uerò his Ioã. 15
verbis; Quẽ diligebat Ieſus Ioãnes intel
ligatur, hocq; nomen eius ſit proprium,
oſtẽdit ipsũ ſup oẽs dilectum. Et cum is,
qui plus diligiturᷓ, plus boni à Deo reci-
piat, meritò de hac re Ioãnes gloriatur:
Diſcipulus, quem diligebat Ieſus.
Sed adhuc in hac uena nobis pauliſp Simile
ſiſtẽdũ eſt. Multos vidimꝰ, & audiuimꝰ
à Regib. unice dilectos, ſed nullus adeo
vt noĩe ꝓprio amiſſo diceretur dilectus
Regis, hocq; nomẽ eius eſſet ſingulare.
Qđ ſi aliqs tãta dilectiõe Regis frueretᷓ,
vt hoc eius eſſet nomen, dilectus Regis,
ſũmã certè ĩ eũ dilectionẽ tale nomẽ te-
ſtaretᷓ. Hoc uerò Ioanni eueniſſe ipſe te- Ioã. 15
ſtatᷓ, cũ eo noĩe ſe ipſe cõpellat, diſcipulus
quẽ diligebat Ieſus, ꝓprio noĩe ſuppſſo.
Hic verò ſingularis Xp̃i in Ioãnẽ amor
ĩ multis oſtẽſus ẽ 1. ĩ ſecretorũ reuelatio C
ne, qđ opꝰ amici eſſe ipſe teſtatᷓ d. c. ns. Iã
nõ dicã uos ſeruos, ſed amicos, qa oĩa, q̃
audiui à pr̃e meo, nota feci vobis. Cũ. n.
amicorũ idẽ ſit cor, nõ puto ego ulli alte
ri à me ſecretũ manifeſtare, ꝙ amico cõ-
mitto. Ioãni verò ſup oẽs myſteria, & ſe
creta reuelauit, De verbi diuinitate, ait
Aug. Præſtãtiorẽ q̃ reliq Apl̃i cognõnẽ Augu.
ẽ adeptꝰ, vt eiꝰ teſtatᷓ Euãgeliũ. Miſteria
tãta cognouit, ut ab eo Angeli didicerĩt
teſte Chryſoſt. & oĩa Eccl̃æ ſecreta ei in Chry. 1
Apoc. reuelata ſint 2. amici opus eſt ami
cum à nulla re propria excludere. Cum
aliquẽ Regi chariſſimũ oñdere vis, dicis: Simile
Nũq̃ à Rege diſcedit. Si Rex ludit, cũ eo
luſurus

A V luſurus eſt, ſi venatũ it, cum eo ſ pegreditur. A nullo eorũ, q̃ Xp̃s dñs geſſit, excluſus Ioannes eſt, & ad plura ſolus admiſ
Ma.17. ſus. Si elegit duodecim Apoſtolos, Ioannes unus eſt, ſi eligit tres, qui videãt trãſfigurati gloriã, Ioãnes eorum unus eſt, ſi tres quib. declaret animi mœſtitiã, Ioannes vnus eorum eſt, ſi duos, q̃ cœnam parent, Ioannes vnus eorum eſt, ad omnia ad quæ alij, admiſſus eſt, & ad aliqua ſolus, ut cruci aſſiſteret ſolus, ut matrem commendaret ei, ſolus ipſe fuit.

Tertiũ amici opus eſt, ut oĩ tpe poſſit cum amico agere, negotiaq. tractare, ſiue lætitiæ, ſiue triſtitiæ tp̃s ſit, interrogabãt diſcipuli Xp̃m, & Petrus ſæpe cum fere
B Io. 13. no, & placidoq. vultu erat. At in cœna qñ turbauit ſemetipſum, & proteſtatus eſt,
B q̃a vnus veſtrũ me traditurus eſt, null⁹, nec Petrus audet interrogare, q̃s ꝓditor ſit, ſolus nunc Ioãnes audet, & q̃rit, dñe, q̃s eſt, qui tradet te? Nec teſtimoniũ hoc ꝑcipui amoris Ioãnes obliuioni mandauit, imò ait. Hic eſt diſcipulus, &c. Et dixit; Quis eſt, q̃ tradet te, q̃, & recubuit ſuper pectus eius. Sũt blãditiæ, q̃ ſeruis, miniſtriſq; conueniunt, eiuſq. a dñis exhiberi ſolent, ſunt uero quę filijs, & dilectiſſimis. Hoc intereſt inter blanditias alijs ſanctis exhibitas, & eas, quib. Ioãnes potitus eſt, ꝙ illæ ſeruorum ſunt, a Ioannis filij, & unicè dilecti, Cõſidera maieſtatẽ, & grauitatem Chriſti, & tp̃s illud cœnę, in quo tanta peragebantur myſteria, qñ iam mors Xp̃o imminebat, & aĩa eius turbata erat, qñ Iudas è cœnaculo exierat Xp̃m proditurus, tali obſecro tpe, q̃s
C pater, queve mater filium demulceret, ei que blãdiretur? At hoc tpe Xp̃s dñs quaſi ſui oblitus, & oĩum, q̃ ei imminent, tormentorum, Ioannẽ demulcet, & ſup pectus recipit. An non hoc dilectiſſimi filij
Beda. ſignũ eſt? Dicit Beda ſup Io. 1. ſæpe Ioannẽ recubuiſſe in Xp̃i pectore, ſed ſolum meminiſſe in cœna ipſum recubuiſſe ſup dñi pectus, ꝙ illa tpis circunſtantia oſtẽdat amoris, ac dilectionis immẽſitatem.

Pluta. Plutarchus refert, cũ incubat aquila ſup oua, illum filium, qui ex ouo oritur, quod iuxta cor ipſius eſt unicè eſſe ab ea dilectum, eiq. maximè ſimilẽ. Talis merito dicẽdus Io. qui in Dei pectore quieſcens iuxta cor eius fuit. Hic eſt filius dilectiſſimus, quẽ ſuis vberibus, lacteq. ꝓprio mater indulgentiſſima Xp̃s aluit, nec alteri nutriendum dedit. Tamq. certus huius dilectionis ꝑcipue Ioã. fuit, ut inde cõcepta ſpe caput in Xp̃i pectus reclinare ſit auſus. Baptiſta Ioannis in utero Spiritu S. repletus, in eremo educat⁹, mirabilem, & angelicam vitam degens, non audet Xp̃m contingere ad ſe uenientem, ut baptizaretur ab eo, nec ſe dignũ reputat, qui ſoluat corrigiam calceamenti eius, & donec Xp̃s precipiat, tangere non audet, ſed qui ſe putabat indignum, ut calceamẽtum Chriſti tangeret, ipſum attingere, quomodo auderet? Ioan. 1

Magdalena amoris igne ſuccenſa, q̃ dilexit multum, retro, & ſecus pedes accedit, Thomas, vt fidelis fiat, non audet vulnera attingere, niſi iuſſus, ſed Ioannes tam dilectus, tam fidens, ut iniuſſus caput reclinet ſuper pectus. O dilectiſſime diſcipule, quis tm̃ beneficium nõ inuideat? quis tanta g'oriã nõ zeletur? Oblãditię oẽs excedentes blanditias. O bñficium cuncta ſuperãs beneficia. Iã excellẽtiori petra reclinatus q̃ Iacob vidiſti uiſiones cęleſtes, quid iam ignorare potes? Diuinis, vberrimiſque paſcuis paſtus, cubans in meridie, iã ſupergreſſus ſeraphinos, uides Verbũ in p̃re, ceſſent oẽs corporis ſenſus. Non audeãt Apoſtoli ſonũ impedire, qñ Ieſus tã dulciter te cõplectitur, & dormiẽtem cuſtodit, ne excireris, donec apprimè contẽplata, intellectaq. diuinitate, ac ei⁹ ꝓfundiſſimis myſterijs velis a ſõno ſurgeſ, ut ea nobis explices. A Luc. 7. Io. 21. B Ge. 28. C

Sed his adijcit vnũ conſideratione digniſſimũ Amb. ſer. 1. de Epiphania, qui eſt 18. in ordine. Dicit. n. nõ ſolũ Ioannẽ in Xp̃i pectore recubuiſſe, ſed ẽt ipſum Xp̃m recubuiſſe in Ioãnis pectore. Verba eius ſunt. In triplici ſinu Xp̃s quieuit, in ſinu p̃ris in cęlo, in ſinu m̃ris, & Ioannis in terra. In ſinu q̃dẽ p̃ris eſſe vnigenitũ, Ioãnes ipſe teſtat̃ dicẽs. Vnigenit⁹ qui eſt in ſinu p̃ris, ipſe enarrabit. Sed ẽt in terra ſinus hẽt, quib. quieſcat, ſinus vero in quo Xp̃s quieſcit, nõ corporis gremio pręparatur, non ueſtimẽtorum ambitione Ambr. Ioan. 1.

A ne cōponit̃, ſed cęleſtiū virtutū opatio-
ne,colligit̃. Nā Chriſti ſinus erat in Ioā-
ne Euangeliſta fides, in Deo pˀtre diui-
nitas:ĩ Maria Matre virginitas. Ibi ſinˀ
Chriſti eſt,ubi eſt habitaculū uirtutū:ibi
reclinat caput ſuum, ubi domiciliū cęle-
ſtium inuenit pceptorum, ideo peccato-
Mat.8. rib.dr̃, Matth.8. Vulpes foueas habent,
& volucres cœli nidos, filius autem ho-
minis non hẽt, vbi reclinet caput ſuum.
Vide verò iuxta ea,q̃ dictā ſunt, an Ioā-
ni mire conueniāt verba illa Deu.33. Be
De.33. niamin amantiſſimus dn̄i habitauit con
fidenter in eo, quaſi in thalamo tota die
morabit̃, & īter humeros illiˀ reqeſcet.
Ioānē Beniamin eſſe mōſtrauimˀ,aman
tiſſimū dn̄i fuiſſe manifeſtè, ēt oñdimˀ,
B cōfidēter in eo habitaſſe, & inter hume-
ros illiˀ qeuiſſe ēt indicauimˀ. Sed reſtat
oñdere, qūo quaſi in thalamo tota die
moratus ſit. Qđ ut patēs fiat, attēdendū
tres thalamos ſpōſo Chriſto fuiſſe. Pri-
mus eius thalamus uterus fuit Virginis,
in quo deſpōſatus eſt nr̄æ naturæ, & īde
pdijt,vt Eccl'a canit: Tanq̃ ſpōſus pce
dens de thalamo ſuo. Scd's eius thalamˀ
crux fuit,in qua Eccl'æ deſponſatus fuit,
vbi ex latere eius ſponſa educta eſt, ſicut
ex latere dormiētis Adā Eua,de quo tha
Gen.1. lamo. Ezec.ait. Mēſus eſt thalamū calar
Eze.4. mo vno. Tertius thalamus gloria cœle-
ſtis,ī qua mr̃imoniū cōſūmat̃ cū Eccl'a,
Ap.21. de quo Apoc. Venerunt nuptiæ agni, &
vxor eius pparauit ſe. In oīb. thalamis
Ioānes morat̃, vel quaſi morat̃ iugiter.
Quaſi ī primo thalamo Ioānes fuit,qua-
ſi in virginis utero,dum verbo Xp̄i eius
effectus eſt filius,& ipſi Ioāni dedit Xp̄s
cor in Mariā ueri filij pijſſimū,atq; ama
C tiſſimū, virgini verò cor affectūq; uerè
maternū in Ioannem.Quaſi in thalamo
ſcdo crucis ēt fuit, cū iuxta crucē eius ſte
tit,vt teſtis eſſet illiˀ mr̃imonij,ꝙ tūc ce-
Io.19. lebrabat̃. Vñ ait. Qui vidit, teſtimoniū
phibuit,& ſcimˀ,qa uerū eſt teſtimoniū
eius, ꝙ.ſ. dedit aquæ, & ſanguinis pro-
fluētis ex Xp̄i latere, vnde Eccleſia pro-
fluit eius ſponſa. Quaſi ergo in illo fuit
thalamo,dū corpe aſtitit cruci,& cōpaſ
ſione,& dolore ſimul crucifixˀ eſt cū eo.
In 3.verò,ꝙ eſt gloria,quaſi ī Xp̄i tha
lamo fuit,cū Xp̄o ſimillimus corpore,& A
aīa glorioſus in cælo ſedet. Sicut.n. Be-
niamino,ꝙ cīum fratrū dilectiſſimˀ fuit
Ioſepho duplicē ueſtē dedit, cū ſingulas Ge.47.
ſingulis dediſſet fratrib.& cōuiuio 5. fer
culis, ultra fratres reliquos eum paſcit,
ſic Ioāni verè Beniamino datur non glo
ria aīæ ſolum,ut Ap'lis reliq, ſed & cor
poris,q̃ ſcda veſtis eſt. Darq; ei in illo cę
leſti cōuiuio gloria quinq; ſenſuum cor-
poris,quæ quinque ferculis ſignificatur.
Sed inq ris;Quid grāde Ioānes pſtitit,
ut quaſi in 1.& 3.thalamo Chriſti eſſet,
vt virginis filius eſſet,utq; ſtatim ei glo-
ria corporis, & animæ concederetur.
Primū Hiero.dicit,qa uirgō fuit,iōq; Hiero.
virginē virgini cōmēdauit: diuina planè
cęleſtiſq; virtus ſpōſū cœleſtē inueniēs, B
iō, & matrē cęleſtē, & corpus continuò
cœleſte. Scdò verò ddr,qa quaſi in tha
lamo fuit crucis,iō ponit̃ quaſi in thala-
mo Mariæ, & quaſi in thalamo gloriæ.
Inſigne fuit Ioannis meritum,cū Xp̄m
non deſeruit, nec in domo pōtificis, vbi
eum Petrus negat,nec in cruce, ubi nul-
lus Ap'ls aſſuit. Quātum verò hoc Deus
magnifaciat,oſtendit Lucæ. 22. cum ad Lu.22.
ſuos ſic loquit̃; Vos eſtis q permanſiſtis
mecum in tētationib.meis, & ego diſpo
no vobis regnum. Multæ poſſet eorum
cōmemorare virtutes, pp quas regnum
cęleſte eis concederet, ſed maximè hanc
aī conſtantiam,& fidelē erga eum aīum
commemorat, ꝙ hic illi gratiſſimus ſit.
Sic 2.Machab. 2. Mathathias Abraha- 2. Ma.2.
mum cōmendat,quod in tribulatione fi-
delis inuentus fuit,iō amicus Dei appela
tus eſt. Quia ergo in maxima tribulatio C
ne Xp̄o Ioannes aſtitit,meruit Mariam
matrem hr̃e, & gloria corporis ante oēs
ornari. Vt inde agnoſcas, qui tibi apud
Deum locus maneat, ſi in tribulatione
fidelis ſteteris,& patiens,& nulla tribu-
latio te a Deo potuerit ſeparare. Sicut Simile
.n.tu probas amicum,& ſi eum tibi fide
lem reperiſti,omnia tua ei committis,ſic
probat Deus ſuos,& beatus, qui in pro-
batione fidelis inuentus fuerit.(Si poſſi-
des amicum in tētatione, poſſide illum)
continuò ei Deus, omnes ſuos commit- Pro.14
tit theſauros. Fons totius boni noſtri
crux

A crux eſt, & q iuxta eã eſt, maxima bona ab ea recipiet. Iõ ad crucẽ accede cũ Ioãne, pia paſſionis meditatione, imitatione patiẽtiæ, tribulationũ ꝑpeſſione. Hæc via diuitijs cœleſt.b. plena eſt, atq; referta: hac via tantã ſibi gratiã Ioannes cõparauit, ut filius Virginis mereretur eſſe: hac omnes tibi aderunt theſauri cœleſtes.

Sed interrogat Petrus: Dñs hic aũt qd? Sic eũ uolo manere, donec veniã: qd ad te? Primo hic Not. Dei volũtate, atq; conſilio diuturnã fuiſſe, ac longã Ioãnis uitã pp Eccleſiæ utilitatẽ. Sicut.n. mundi ori-
Simile gine diu ſeruati ſunt hoĩes, vt mũdũ implerent ſobole: ſic initio Eccleſiæ aliquis ſeruãdus Apł'us erat diu, ad filios Eccle-
B ſię augendos, vt eſſet mundi lucerna, ad
2.Reg. 21. quã oẽs conſurgerẽt in oĩ dubio. 2. Reg. 21. cũ pereclitatus eſſet Dauid in ꝑlio, ei adfuit Abiſai. Finito verò certamine dixerunt ei ſerui eius. Nõ egredieris nobiſcũ amplius in ꝑliũ, ne extinguas lucernã Iſrael. Sic Ioães in doliũ olei feruentis miſſus, diuina ſeruatus eſt prouidentia, nec amplius ꝑmiſſus in aliud diſcrimen venire, ne extingueretur Eccleſiæ lucerna, ad quã vniuerſus mundus cõfluebat. Et ſic cũ hæreſis aliqua pullulabat, cõtinuo ad Ioãnẽ oẽs veniebant, ui cum Ebion, & Cherintus dogmata peruerſa diſſeminarunt. Secundò ſic Chriſti verba de Ioanne accipi pñt: Sic eũ volo manere: nolo, martyrium patiatur, vt tu, & reliqui Apoſtoli, ſed maneat, ut naturali morte uitã finiat. Primò, quia ſic volo
C ego: & hæc prima rõ: ſed & alia etiã eſt. Tu, & reliq Apłi, q oĩno fuiſtis tpe paſſionis meę, nec cruci aſtitiſtis, nec vſque ad illam me eſtis ſequuti, oportet, vt modo me ſequamini vſque ad mortẽ, & qd minus tunc ꝑſtitiſtis, impleatis poſtea ꝑ me morientes. Sed q tunc vſq; ad crucẽ me ſunt ſequuti, vt Ioannes, Maria Magdalena, nõ oportet moriant ꝑ me, iã.n. iuxta crucem commortui ſũt mihi. Tertiò mirum eſt illud, quid ad te? Cum vniuerſorum eũ cõſtituerit paſtorẽ, quid mirũ, ꝙ de vna ouiũ interroget? Imò quia magnus paſtor, nulla, vel leuis in eo ferẽda culpa eſt, aut curioſitas. Pedib.n. licet puluis adhæreat, non tã curamus: ait capiti neutiquã quidpiã inquinamẽti adhærere oportet. Qđ' ſi tã leuem curioſitatẽ ſic Chriſtus carpit, qũo hodie murmũ reꝑhenderet, qui ſui oblitus, ꝑpetuo aliena curat, ſuamq; qui ſq; relinquẽs domũ, ꝑ alienas diuagatur? In multis eſto quaſi
Ecc. inſcius, ait Sapiens, & dic tibi: Quid ad te? Videas hoĩem hæc cogitantẽ, imo & ſæpius loquentẽ. Prætor concubinarios patitur, nec ut dẽt, caſtigat: qd ad te? Quid quod & alius ait: Sunt in hac ciuitate domus, in qb. alearũ frequẽs vſus, & chartarũ, in quib. filij familias ſubſtãtiam patrũ ꝑdunt, & viri vxorũ dotes, filiorum alimenta, quid ad te? Alter: At epus non curat hęc, & hęc; parochus officium non exequitur ſuũ, ſicut populus, ſic, & ſacer dos: quid ad te? Te ipſũ cũ ſpice: vitam tuã corrige, qd tibi cũ alijs? Similia põt, q cõ B
cione ad populũ hẽt, hic congerere, quibus, & illi reprehenduntur, qui hæc perpetrant, & illi qui iudicant, & oblatrant.

[Sic eum volo manere, donec veniã.] Ioãnem Apłm mortuũ eſſe oẽs fere ſancti affirmant. Et licet aliqui authores dicãt eũ ſeruari cũ Elia, & Enoch, in paradiſo, vt teſtis ſit contra Antichriſtum: tñ certius eſt eum mortuũ, & ſuſcitatũ cor pore, & aĩa in cęlo regnare. De eius mor Euſ. 19
te ſic Eccleſiaſtica referr hiſtoria: Cum Ioannes eſſet 99. annor. exijt ab Epheſo cũ diſcipulis, quibus ꝑcepit, vt ligonẽ, & ſarculum ſecum deferrent, & in mõtem conſcendit, vbi nunc magnificentiſſimũ tẽplũ in eius honorẽ eſt conſtructum. Et C
verſus ad diſcipulos ait. Hic filij mei fodite. Deinde vbi ſe totum cõſignaſſet, dixiſſetq;. Et tu mecũ eſto Dñe Ieſu Xpe: adſtãtibuſq; ſubiunxiſſet: Pax vobis fratres in foueã demiſit palliũ, & ipſe in eã deſcendit: diſcipuli aũt lamẽtãbant mul tum. Tunc ſplẽdor tumulo circunfuſus eius aſpectum circũſtantib. ademit: quo poſtmodũ remittẽte, inane apparuit cõditorium, nec ipſe poſtea in terris viſus eſt; ſed ex eius ſepulchro minutus quidam puluis continuo exoritur, qui accedentibus ſalutarem omni morbo medelam præſtat. Senſus verò Chriſti verborum eſt. Voluit retundere Petri curioſitatẽ de Ioãnis morte. Quæ tñ dupliciter

expo ni

A exponi poſſunt. Primo, vt non legamus: Sic eum volo manere, ſed ſi eum volo manere, ſic enim Græca habent, & aliqui codices Latini. Et ſic ſeſus eſt Cyrilli: Si eum vellē manere, quid ad te? Qđ enim ille moriatur, vel non moriatur, quid ad tuam mortem id præſtat? Si vero legatur, ſic, vt modo in pleriſq; codicibus habent, ſenſus eſt: Quid curioſè interrogas, dato caſu, quod eum vellē manere, vt illud ſic, nō affirmatiuè dictum ſit, ſed conceſſiuè. Ad eum modum, quo vulgariter loqui ſolemus, cum curioſitatem alterius reprimentes dicimus aliqđ affirmando, non quod illud ita ſit, ſed ꝙ hoc ei admittamus, ut ſit ſenſus: Ita ſit, quod eum mori nollem, quid ad te? Licet ergo Apoſtoli tunc putauerint Ioannem non mori, nondum venerat Spiritus ſanctus, quo illuſtrati certa dixerūt, & indubitata. Mortuus enim Ioannes, & ſuſcitatus in gloria eſt cœleſti. Cyril. B

In die Sanctorum Innocentium.

Surge, & accipe puerum, & matrem eius, &c. Matth. 20.

QVæcunque corpore magna ſunt, etiam exigua admota luce facile inueniuntur, ſi parua tamen ſint, non ſine eximia luce facilè reperiri poſſunt. Deus in ſua diuinitate, ac maieſtate magnus eſt, vnde vel naturali lumine, quod perexiguum eſt, facile inuenies: ſicque à Philoſophis inuentus eſt, ſed Deum paruulum factum, & nobis datum, Verbū abbreuiatum, Deum puerum, niſi fideli luce quæras, non inuenies. Quæſiuit eum hodie Herodes, ſed non hac luce, ideo non reperit. Vt igitur illum nos inueniamus, mentis ac fidei noſtræ lucernam in ipſo charitatis, & gratię lumine accendamus, & inueniemus hanc dragmam, hūc precioſum lapillum. Sed vbi melius accendetur extincta lucerna, quam in illa, quæ nunquam extincta fuit, hæc eſt Maria, de qua non extinguetur in nocte lucerna eius. C Lu. 15.

Odium itaque dęmonis in Chriſtum nullis verbis explicari poteſt. Sunt duo capita diuerſarum factionum, Chriſtus bonorum, Lucifer malorum: ipſe eſt.n. Rex ſuper omnes filios ſuperbiæ. Vnde maximo ſe inuicem odio proſequuntur. Sed Bern. antiquiſſimam hanc inimicitiam putat, ait enim: Cum conditi fuerunt Angeli, eis reuelatum à Deo, Verbum caro factum, iuſſoſq; ipſum adorare, & vt Regi, capitiq; ſuo ſubdi, Angeloſq; malos cum Lucifero hoc renuiſſe, indignum prorſus reputantes, Angelicā naturam humanæ ſubeſſe, & pp hanc ſuperbiam è cœlo proiectos in profundum. Hac ergo inuidia, ac odio ſtimulatus, totis uiribus conatus eſt, ne Deus homo fieret, ne hominem, qui longe naturę inferior eſt, in ſuperiori dignitate conſtitutum, ſeque illi ſubiectum uideret. Ideoque Adam tētauit, vt in eo omnem inficeret humanam naturam, atq; adeo Deus eā aſſumere, ac induere indignum duceret. Sed hoc indubitatū eſt, ſiue hac rōne, ſiue alia, quam prius diximus, ſummo odio in Chriſtum Dnm dæmonem eſſe affectum. Ideo Apoc. 12. Draco ſtetit ante mulierem, quæ erat paritura, ut cum peperiſſet, filium eius deuoraret. Hinc ad ſanguinis ſui cupidos Chriſtus dicit: Vos ex patre diabolo eſtis, & deſideria patris veſtri vultis pficere. Ille homicida fuit ab initio, ab initio.n. quas potuit ſagittas, direxit contra Chriſtum, vt eum interficeret, & è terra aboleret ſobolem, ex qua prodituram intellexerat. Ideo Exod. 1. curauit per Pharaonē oēs maſculos Hebræorum occidere, quia ex illo ſemine carnem aſſumpturum nouerat, ſed tunc Moyſes liberatur præfigurans Chriſtum incolumen euaſurum. Deinde per Aman Eſter. 7. conatus eſt, oē Hebræorum genus delere, ſed id aſſequutus non eſt. Deinde per Athaliam. 4. Reg. 11. curauit occidere oēs filios Dauid, ex quorum ſemine Chriſtus, ſm carnem: Sed liberatur Ioas. Deinde per Anthiocū, vt in Macha. libris traditur, oēm ꝗ potuit, adhibuit curam, ut oē genus Iacob deleret. Cum vero tandem poſt multa ſæcula, in mundo iam eſſet Dei filius factus homo, nūc per Herodem eum interfi-

Pro. 31 A Iob 40 Bern. B Apo. 12 Ioan. 8 C Exo. 1. Eſth. 7 4. Reg. 11. 1. Macha. 1.

Digitized by Google

A terficere parat, ſed non eſt conſilium, nō eſt ſapientia, nec prudentia contra dñm, qui conſilium paruorum diſſipat. Vnde Chriſtus hodie liberatur, & veluti Samſon examen apum in ore leonis relinquēs, fauum mellis inde ſuſtulit. Ita modo pater æternus relictis Innocentibus, qui diuinæ quædam apes erant, ī leonis Herodes ore, Chriſtum mellis fauū in humanitatis conditum cera eripuit. Et quemadmodum hortulanus videns paruam, & precioſiſſimam arborem, iuxta alteram maximam inſitam, cuius vmbra facit, ne creſcat, ac fructū ferat, imo vero ei inde paratur excidium, arborem in locum traducit aptiorem, vbi libero aere potiatur, ac Sole, vt creſcat, & fructus faciat: ita Chriſtus non lōge ab Herode natus in Aegyptum ducitur, ne illius quaſi inſalubri vmbra pereat. Herodes, qui magnus nuncupatur, ac præpotēs rex, procera quidem erat arbor, ſed infructifera, igni reſeruata: Chriſtus verò etſi arbor humilis, precioſiſſima tamē, de qua toto Pſa. loquitur, quod fructum ſuum dabit in tpe ſuo, & folium eius nō defluet, & oīa quæcunq; faciet, ꝓ proſperabuntur. Loco erant iſtæ arbores coniunctæ, ne ergo parua a magna lædatur, in Aegyptum ducitur hodie.

Iud. 16

Simile

B

Pſal. 1.

Sed hic difficile occurrit dubium, qūo Chriſtus dñs fugerit relictis Innocentibus, in tanto vitæ diſcrimine? Ratio aūt dubij illa eſt: Tu dñe ille es, de quo per Eſa. 55. pater loquitur: Ecce teſtem populis dedi eum, ducem, ac præceptorem gentibus. Quis verò dux tum deiectō eſt animo, qui videns milites ſuos fortiter cum inimicis contendere, ipſe ſolus fugit, militiſq; ſuos iamiam perituros relinquere? Inſuper nōne tu es, qui dixiſti, quoties volui cōgregare filios tuos, quēadmodum gallina cōgregat pullos ſuos ſub alas? Quæ vero gallina eſt, quæ ſi videat miluum pullos inuadere, de pullorū vita nihil curās aufugiat ipſa? Quid quod tu dixiſti. Ego ſum paſtor bonus. Bonus paſtor aīam ſuam dat pro ouibus ſuis, mercenarius aūt, & qui non eſt paſtor, videt lupum venientē, & fugit, quia mercenarius eſt. Cū igitur oium paſtor

Eſa. 55

Ma. 14.

C

Ioa. 10.

ſis, vt ouium uitam ſeruares incolumen, A teipſum morti tradere debuiſſes. An nō mercenariū te reputabit, qui fugientem fuerit intuitus? Prpbatam Xps dñs cām ſuā habet, eiuſq; amor, tam eſt manifeſtus, ut nullus dubitādi relinquatur locꝰ de eo, adeo vt inter maxima peccata numeretur Deum tentare velle, ꝙ eſt velle iterum experiri, an nos ille diligat. Talia enim dilectionis exhibuit ſigna, ut in dubiū reuocare ſit ingentē irrogare iniuriam. Si ergo in Aegyptū fugit relictis Innocentib. & Herodis crudelitati expoſitis, id ſanè effecit, quia, & nobis, & Innocentib id maximè erat expediens. Qđ nobis quidem expediat, ne infans Xps moriatur, res eſt manifeſta. Nomē Xpi ei in baptiſmo poſitum agnus eſt. Sic eū noīauit Baptiſta. Ecce agnus Dei: agnina vero caro conueniētior cib. eſt, cū creuerit, q̄ dum lacte nutrit'. Et licet mors huius agni ſatis tunc nobis eſſet in propitiationem, ſed ſi infans occubuiſſet, totus orbis eius diuina doctrina, & exēplo caruiſſet, quis.n. mundo cęleſtia enuntiaret, ni vnigenitus, qui eſt in ſinu patris, ea enarraſſet? Qui.n. de terra eſt, de terra loquitur, qui de cęlo venit, ſup oēs eſt. Qui et exemplo doceret nos viā in cęlū, ut ſtultus non erret per eā, niſi Xpi exēpla coram oculis hērebus? Et ſi adhuc ita imperfecti ſumus, cum tot Xpi exempla imitatione digna ante oculos habuerimus, quales obſecro nos futuros fore putādū eſt, ſi illis caruiſſemus? Solet Mathematicꝰ diſputās è cathedra de figuris docere diſcipulos, & figuras quodā digito per aerē deſignat huc, illucq; verſo, dicēs; Hic eſt circulus, hic triangulus, ſed hæc in aere ſignās perfectas figuras efficere nō pōt, nec vero permanētes, continuo.n. tranſeūt, & citiſſimè euaneſcūt. Vt vero perfectè efficiant, & oculis diſcipulorum ſubijciantur figurę, è cathedra deſcēdit, papyrū, aut tabulā ſumit, eaſq; ibi pfectè ſignat circino. Docebat autem Deus hꝰ ies virtutū figuras è cęlo, caſq. in viris ſanctis effigiebat, quos ut exēplaria mūdo proponebat. Sic de Thob. dr. Hanc aūt tentationē pmiſit Deus eueni re illi, ut poſteris daretur exēplū patiētię

B

Ioan. 1

Ioa. 1.

Simile

C

Tho 2

eius

Digitized by Google

A eius,ſicut & S. Iob. Sed harũ virtutũ effi
Iob. 7. gies in aerea materia cælabantur. Hinc
Iob: Ventus eſt uita mea. Ideo,nec oĩno
erant perfectæ, ſed q̃ multis defectib. eſ-
ſent admixtæ. Vt ergo mortaliũ oculis
perfectiſſimæ proponantur virtutes,de-
ſcẽdit de cœlis Deus,& in aſſumpta hu-
manitate circino eas pfectiſſimè effor-
mauit. Ibi perfectiſſima linea in cęlũ,ibi
perfectiſſimus circulus perfectionis. Ec
ce Xp̃m,in quo nulla macula. Xp̃s paſ-
ſus eſt pro nobis, uobis relinquens exẽ-
1. Pe. 2. plum,ut ſequamini veſtigia eius. Et: Di-
Ma. 11 ſcedite,ait,a me, quia mitis ſum, & hu-
milis corde. Hac ergo rõne mõ ſe morti
ſubtrahit,non eã recuſans,ſed in tp̃s cõ-
modius differens, ut prius omnem edo-
B ceat virtutem verbo, & exemplo.

Ad ea vero,quæ obijciebant̃, facilè re
ſponderi põt. Opponebas, Dux eſt. Eſt
Simile quidẽ,ſed ſtrenui ducis eſt, cũ uidet pedi
tes fortiter pugnare cum hoſtibus, licèt
aliqui occũbant,ab eis ſe ſubtrahere, &
equites conglomerare,cũ quibus, & ini-
micos aggrediat̃,& oĩno expugnet. Li-
cet ergo modo aliqui infantes uita priuẽ
tur,expectat Deꝰ nr̃, donec equites Apo
ſtolos,& diſcipulos colligat diſperſos,q
bus vltima manu cũ hoſte cõſerta eum
oĩno deijciat, mundũ uincens, dęmonẽ
è regno deturbans: nec in hoc Innocenti
bus defuit,imò maximè aſtitit. Cum.n.
ſumma gloria Chriſtiani militis ſit pro
Chriſto mori, illis maximũ hoc præſtat
Deus. Fęliciſſimi pueri,q flore decerpti
antequã in vſum rõnis deueniſſent, qui
fructus eſt,coronã adepti martyrũ ſunt,
nec aliquo actuali peccato inquinati. Fę
Ap. 14 lices pueri,q puero Ieſu nato,adiungun
tur perpetui ſocij, de quib. dr̃. Sequunt̃
Pſa. 24 agnũ,quocunq. ierit, & ut Pſ. loquitur.
C Innocẽtes,& recti adhæſerunt mihi, fue
runt hi primi miniſtri admiſſi in domũ
magni prĩcipis Ieſu, ideoq. multis dona
ti priuilegijs. Impiè q̃dẽ nutriebant̃ filij
o'i,q dã eos p ignẽ cõſecrabãt Moloc,qui
d i uitijs tradebãt. Immolabãt filios ſuos
Pſ. 105 dęmonijs,& nõ Deo. Anteq̃ ergo dęmo
nijs immolentur hi Innocentes, Chriſto
conſecrantur, fœlices prorſus pueri.

Obijciebas Xp̃m paſtorem. Eſt qui-
dem,ſed paſtoris eſt,cũ uidet agnũ abſq. A
herba vlla,ducere agnos in paſcua vber
rima. Dñs regit me,& nihil mihi deerit,
in loco paſcuæ ibi me collocauit,ait Pſ.
Et Propheta. In mõtib. Iſrael paſcã eos, Pſa. 22
in paſcuis vberrimis. Hos ergo agnos a
ſterili mundo in ſinũ trãſtulit Abrahę,ĩ-
de eos trãſlaturus in gloriã. Fęlicẽ ſe re- Ez. 34
putaret, q ab Hiſpania nauigaturus in
Indos,ſi è portu, quo in nauẽ deſcendit,
momẽto trãsferret̃ ad illos, oĩbus maris Simile
periculis, q̃ nauigantib. occurrere ſolẽt,
vitatis. Fęlices Innocẽtes terq. quaterq.
beati, nõdũ ferè ad portũ huius vitæ ac-
ceſſiſtis,ac naues corporũ conſcendiſtis,
& ante turbulentas tẽpeſtates, ante flu-
ctus maris expertos iã cœlũ penetraſtis.
Solent in precationib. publicis pueri pręB
cedere ramis,& florib. redimiti. Chriſti Simile
uita precatio fuit publica,cuiꝰ finis Cal-
uarius mons. Præcedũt iã pueri corõnis
redimiti, ramis triũphãtes, maxima or-
nati gratia,& donis,ut nõ eos iuſtos tm̃,
ſed ſanctiſſimos putare dẽas. Quod ſi de
meritis percũctaris, quib. ad ta[illegible]t ideue
nerint gloriã? quære ẽt,ait Bern. demeri Bern.
ta,quib. ab Herode trucidarent̃, non mi
nor Dei mĩa Herodis crudelitate. Si er-
go ille,ut nocẽtiſſimos iugulauit, cũ in-
nocẽtes eſſent, an non mĩa Dei eos ſine
meritis proprijs coronabit sũma gloria?

Audiamus iã Euãgeliſtam eorũ certa
men nobis proponentem. [Angelus dñi
apparuit in ſomnis Ioſeph.] Modus hic
frequens prophetis loquendi in ſomnis.
Num. 12. Si q̃s fuerit inter uos prophe-
ta dñi,in uiſione apparebo ei,vel p ſom- Nu. 12
niũ loquar ad illum. Sic ẽt Pharaoni,&
Nabuchodonoſori Deus futuri oſtẽdit. C
Ariſt. li. de ſomno ait, Quia mẽs ſomno Ariſt.
ab exteriorib. oĩno rapit, ſolet aliq̃n diui
na,& intelligibilia participare. Dicit er-
go Angelus, [Accipe puerum.] Sed ò al-
tiſſime Dei miniſter, quid dicas, attẽde,
cur quæſo nõ dicis. Accipe vnigenitũ pa
tris,regẽ cœli, &c. Sed ecce hic,qui ma-
gnus eſt, puer factus eſt,paruulus natꝰ,
& tam mirabile hoc Angelis, vt ſæpe il-
ludꝰ repetant,quaſi inauditum prodigiũ.
En ſuperſcriptio diuerſa valde ab his, q̃
mundo ſunt in vſu. Illuſtriſſimũ nam-
que

Digitized by Google

A que aliquē, vel ex cellētiſſimū appellare. mūdus cōſueuit, dum literas ſupſcribit: ſed ſi epſtam aperias, cinerē, puluerē, & vermē inuenies. Hic verò cōtra fit, ſupſcribit puer, ſed intus oīpotentia eſt, maieſtas, & gloria. Sed hūc, q tātus eſt verbū abbreuiatū fecit Dñs ſup terrā. Cum
Ro. 9. Simile qs hoc nomē maieſtas cōtractiorib. notulis ſcribere vult, literam. M. inter duo puncta collocat; Xp̄s inter duos populos, inter duo aīalia, inter Ioſeph, & Mariam, verbū abbreuiatum eſt. Maieſtas breuiata: ſed addit Angelus, [& matrē eius.] Nō eſt.n. ſeparare matrem a filio, neutri eorū diuiſio conuenire pōt. Mři quidē pater, qm̄ in filio oīa hēt, eū nulla re quocūq; p̄tio digna eū comitabit̄: oē .n. p̄tioſum ex eo hēt eſſe p̄tio dignum.
B Serua ò B. Virgo theſaurum iſtum: ſerua margaritā: dum.n. ſocium filium habueris, te benigniſſimo aſpectu æternus pater, & vniuerſa curia cęleſtis aſpiciet, qđ ſine magno tuo cōmodo eſſe nō poterit. Dū tecū filium hēs, adeſt tibi diuinus ignis cor tuū inflammans, adeſt lapis p̄tioſus, oēm vim, ac uirtutem continens omnium lapillorum, quia lapis eſt
i. Pe. 2. licet ab hominib. reprobatus, ſed a Deo electus, & honorificatus.

Facilius aīus Mariæ a corpore recederet, quā a filio, imò potius fieret, vt eius aīus a ſeipſo ſepararet̄, quā a Chriſto domino. Quā verè, & ex aīo p̄cineret Maria Ieſum tenens in gremio: Quid mihi eſt in cęlo, & a te quid volui ſup terram
Pſ. 72. Deus cordis mei, pars mea, Deus in ęternum? Aptius quidē ac potiori iure, quā
Tho. 10 Anna diceret. Thob. 10. In te vno oīa habentes te non debuimus dimittere, tu lumen oculorum, tu baculus, tu oīa nobis,
C quæ.n. matres filiis ſolēt dicere amētes amore filiorū, q̄ nō uera, ſed ridicula sūt ea oīa. Maria filio ſuo ueriſſimè, & omni plena ſapīa dicit. Nec uero Chriſto a Maria ſeparatio cōuenit. Sicut.n. vt De⁹ a Patre ſeparari non pōt, quia, vnū ſunt ita ſuo modo, vt homo a matre ſeparari non vult, quia illa illi eſt oīa. Hi duo di-
Cant. 5 lecti ſibi inuicē dñi: Dilectus meus mihi
Cant. 4 & ego illi; Illi ergo ait: Tenui eū, nec di-
Cant. 2 mittā. Ille ait: Vulneraſti cor meū ſoror

mea, ſponſa, in vno oculorū tuorū, &c. A
Addit Angelus? [Fuge in Aegyptum.] Summa Dei miſericordia, q refugiū, eſt nřm, fugit: vt nullū ſit malū, qđ non ſit expertus, & ſic exul factus eſt, ut huius quoq; tribulationis nřæ particeps fieret.
1. Reg. 20. Venit Dauid in Nayot, ut liberet eā, & continuo cogit̄ fugere, ne tra- 1. Reg. 20.
dat̄ in manus Saulis. Venit Xp̄s liberare Iſrael, & cōtinuo fugere cogit̄, potuit ſe abſcōdere, potuit ſe dfendere, ſicut defendit Eliā igne, Eliſeū Angelorū exer- 4. Re. 1
citu, Iſrael ab Aegypriis, Hieruſalē a Sē- 4. Re. 6
nacherib, ſed fugere maluit, vt docea- Exo. 3.
mur, aliqn̄ nobis maximè neceſſariā fu- 3. Reg.
gā. Sicut ergo p̄lepe, & crux, ita & fuga 25.
nřa eſt inſtructio. Ambro. lib. ſcripſit de Ambr.
fuga ſæculi, & Bernar. in Cāt. fugā ex Ae Bern.
gypto multis verbis deſcribit, & qui nō B
timere eos, q occidunt corpus, p̄cepit, aliquos inim eos fugiendos fuga ſua nobis
oñdit. Sic Pſ. Ecce elōgaui fugiēs, & mā- Pſ. 54.
ſi in ſolitudine. Vox ēt ad Arſeniū facta ē: Fuge. Docemur itaq; occaſiones peccatorū uitare, p̄cipue dū in te eſt puer Ie-
ſus. Sicut.n. recens plantata arbor facile Simile
perit, & eradicat̄, ſic incipiēs uiā uirtutis facili negotio retrorſū cōuertit̄, quod ſi plures ſancti, dū graues ſeſe occaſiones
obtulerunt, minimè ſteterūt. Quid te vi- Simile
cturū exiſtimas? Sicut.n. q graui laborauit morbo, nec dū tñ perfectè oīno conualuit, ſi nociua non uitet, facile in eundē morbum incidit: ſic qui a peccato liberatus eſt, ſi peccati occaſiones minimè fugiat, in illud iterū facile p̄labit̄. Iō ſi puerilis es virtute, recede ab occaſione, & ab oī amico, q tibi Herodes eſt, ſi in
pctm̄ trahit 2. Theſ. 3. Denūtiamus vo- 2. The.
bis fratres in noīe D. Ieſu Xp̄i, ut ſubtra- 3.
hatis vos ab oī fratre ambulante inordi- C
nate, & non ſm̄ traditionē, quā acceperunt a nobis. Et 1. Cor. 5. Si is, qui frater noiat̄ inter uos, eſt fornicator, aut auarus, cū huiuſmodi neq; cibū ſumere: qa q cōicauerit ſuperbo, induet ſuperbiam. Iō lege cautum erat, ne mortuus tangeret̄, nec alienigenis coniugio Iſrael co- Leu. 11
pularetur. Maximè verò fugiendæ occa- Exo. 6.
ſiones luxuriæ. Fugite fornicationē, ait 1. Co. 9
Pau. fortitudo in hac pugna fuga eſt.

A Fugis Dñe,ſed cur ĩ Aegyptũ? Abſtu
lerat Deus oĩa ꝑprimogenita Aegypti in
egreſſu filiorũ Iſrael,nũc eis reſtituit pri
Exo.12 mogenitũ ſuum ꝑ oĩb.illis. Percuſſerat
13.14. Aegyptum plagis multis:nunc medici-
nã pſtat oĩ malo. Percuſſerat eos tene-
bris,nunc ſolẽ ſuum ſup eos oriri facit,
quo tenebrę pellant. Vñ affirmat Hier.
Hiero. ingreſſo Ieſu Aegyptum,oĩa concidiſſe
Eſa.19 idola. Et ſic interpretat illud Eſa.19.Ec
ce Dñs aſcẽdet ſup nubẽ leuẽ, & ingre-
diet Aegyptũ,& cõmouebuntur ſimula
Chryſ. chra Aegypti a facie eius. Quẽ locũ ſic ẽt
explicat Chry.ſuper Matt.2. Nubes ve
Ge.38. rò leuis dr humanitas Xpi ſine peccati
B pondere,vel Maria, q̃ eſt nubes pluens
iuſtũ. Et ſicut quondã Ioſeph in Aegy-
ptum venit,vt ſterilitati,famique reme-
diũ afferat,ſic ẽt Chriſtus verus Ioſeph
in Aegyptum deſcendit panis verus, vt
famẽ inde pellat. Sed quã facile,ac liben
ti aĩo æternus pr filiũ ſuum Aegypto tra
dit;q̃ vero difficile Iacob ĩ filiorũ ſniam
adductus eſt,ut filius Beniamin in Aegy
ptum deſcẽdat,deſcendẽs vero in Aegy
Eſa.19. ptũ eius plagas ſanauit. Sic Eſa.19.Per-
cutiet Dñs Aegyptum plaga,& ſanabit
eã,& reuertẽt Aegyptij ad Dñm, & pla
cabit eis,& ſanabit eos. Vnde refert hic
Alber. Alber. Mag.qd Aegyptij ædificauerunt
Altare Deo,qui proſtrauit idola,& ſana
uit eos à plagis, impletumque eſt illud
Eſ.19. Eſa.19.In die illa erit Altare Dñi in me
dio terræ Aegypti, & titulus Dñi iuxta
terminum eius. Cum ergo Chriſtus di-
uina ſapiẽtia Aegyptios inuiſit,quã mul
ta illis cum ipſo ſupuenere bona; Adiun
C git Angelus.[Futurũ eſt. n. ut Herodes
q̃rat puerum,&c.]Sũma Dei miſericor
dia in mundum,ſummũ eius bñficium
fuit,ut filiũ ſuum unigenitum ei daret,
& tñ Deum eſſe in mundo,mundũ con
turbat. Videt myſterium hoc Daniel 2.
Dan.3 Nabuchodonoſor dormiẽs, nam, & ip-
ſis gentib illud Deus manifeſtabat. Vi-
det ſtatuam ex auro,argento,ære,ferro,
& luto,& petram ſine manibus de mon
te ſciſſam,q̃ ſtatuam euertit, & conuer-
ſus eſt ſpiritus eius. In ſomnis conſide
rat hæc Nabuchodonoſor, quia quaſi
ſomniium ſunt peccatori diuina myſte-
ria,ſed aliqñ euigilabit,& ea uidebit ve- A
riſſima,cũ dormierit ſomnũ ſuum, ſed
conterritus eſt,videns aurũ,& argentũ,
& æs, ferrumq; cõminui. Hoc aũt Xps
Dñs præſtitit,oĩa q̃ mundi ſunt, contẽ-
nens. Sicut ergo Nabuchodonoſor ipſa
veritatis umbra,ſic veritate Herodes cõ
territus eſt. Audit.n.iam in mundo hũc
eſſe lapidẽ,qui ſtatuã cõminuat, vt verò
ſe incolumen cum regno ſeruet, decre-
uit Chriſtum interficere,quẽ ſi agnoſce-
ret,ſe ſuumq. regnum cõſeruaret inco-
lume,quia tñ non agnouit,uitam amiſit
& regnum. Simile quid tu præſtas,dum
Chriſtum totiꝰ dulcedinis fontẽ ab aĩo
expellis,ut oĩ bono fruaris,dũ vero pro-
prio bono tibi videbaris cõſulere, oẽ bo B
norum genus amittis. Plena erat Tyrus
diuitijs,pronuntiat tñ Deus cõtinuo ꝑ- Eze.29
dendam Tyrum, quia in ea Deus non
eſt,qui ſolus eam poterat tutam conſer-
uare. Minatur Deus excidium Heruſa-
lem,& habitatores eius dñt Ezec.33.Fi
li hominis,qui habitant in ruinoſis his Ez.33.
ſuper humum Iſrael loquentes aiunt:
Vnus erat Abrahã, & hrditate poſſedit
terrã,nos aũt multi ſumus, nobis data ẽ
terra ĩ poſſeſſionẽ. Idcirco dices ad eos,
Hæc dicit Dñs Deus: Qui oculos leua-
tis ad imunditias vr̃as,nunquid terrã hę
reditate poſſidebitis? Hæc erat eorũ co-
gitatio: Vnus Abraham obtinuit terrã,
ergo nos multo melius obtinebimus.
Sed Deus eis rñdit, Abrahã vnus erat,
ſed ergo cũ eo erã: Vos multi eſtis,ſed e-
go vobiſcũ nõ ſũ pp ſcelera vr̃a,iõ terrã
amittetis multi,q̃ unus obtinuit. Aedifi
cat Ioachim domum cedrinam, dicit C
ad Hierem. Non habitabis eam. Reſpõ Hie.22
det Ioachim, Pater meus habitauit do-
mum ſuam,& ego habitabo meam. Sed
nõ eſt,vnde id liceat inferre,ait Dñs: Pr
tuus iuſtus fuit,tu vero min mè, non er
go poteris,quod pater tuus obtinere.

Si peccatis tuis putas te firmare do-
mum tuam toto cœlo erras, prudentia
enim ſtabilietur domus. Putauit Hero-
des Ieſum occidendo,regnum ſuum ſta
biliendum,ſed quia illum perſecutus eſt
regnum amiſit,& uitam. Præterea ſicut
Hærodes quærit puerum,&c. ita & mo Thr.3.
do

Digitized by Google

A do in ſignum poſitus eſt Ieſus, cui cõtra
dicet᷑. Poſuit me quaſi ſignũ ad ſagittã.
Qui in corde ſuo Xp̃m hẽt, ſagittarum
hẽt ſcopũ,& in ſeipſum ſagittas dirigen
das expectet. Sed quid mali paries cõmi
ſit,ut in ipſum ſint dirigẽdæ ſagittæ? Ni
hil prorſus, ſed ſagittas patiet᷑, q̃a ſcopũ
hẽt. Natus eſt in te Chriſtus, ſcopus tibi
eſt: cõtra te armabit᷑ dæmon,& mũdani
2.Re.6 ſagittas ſuas mittẽt in te. Nudat᷑ Dauid,
ſaltat ante arcã:ſtatim Michol oblatrat.
Sed audi ſuppliciũ eius: Igit᷑ Michol nõ
eſt natus filius uſq; in diẽ mortis ſuæ.2.
2.Re.7 Reg.7.Iuſtiſſima pœna eorum, q̃ uirtu-
tẽ mordent,ſtudioſiſq. detrahunt, ut nũ
Pſ.108 quã uirtutem poſſideant Noluit benedi
ctionẽ,elongabitur ab eo. Indignus tibi
uideor,ait dñs,qui ab oĩb. diligar,ac ex-
B cipiar,te in domũ nõ eligã. Quam uero
Deus hoc offendatur pc̃tõ,ex eo collige-
re putes,ꝙ innumera ipſe fecerit, ut hãc
ſibi aĩam acq̃reret. Qui ergo ſanguine
ꝓprio eã emit, quo dolore afficietur, ſi
eam ei ademeris? Qui uniuerſam ſubſtã
tiam ſuam pro margarita dedit: ſi eã ab
eo auferas,quid non contra eum feciſti?
Zac.2. Si q̃s uos in corpore tãgit, tangit pupil-
lã oculi mei,quid Dei inoffenſum reliq̃t
qui proximi animam lædit? [Qui con-
ſurgens,&c.] Attende Ioſeph obedien-
Pro.22 tiã prõptam. Prou.22. Vidiſti hoĩem ue
locẽ in opere ſuo: hic coram regibus mi
niſtrabit. Non cãtur longum iter, ſed o-
bedit ut Abrahã ſine mora nocte ipſa,
qua id ei iuſſum eſt,nec dubitat audiens
fugam neceſſariam Saluatori,nec dicit,
C Qui fieri põt, ut aliorum Saluator ſit, q̃
ut uitam propriam ſeruet, Aegyptũ pe-
tit, ac fugit? Tene Dei uerbum firmiſſi-
mũ,obedi ei, & licet oĩa decidere uideã-
tur,tu ne dubites,aderit tibi Deus. No-
cte uero recedit, quia nox eſt in loco, a
quo Chriſtus recedit. [Ex Aegypto uoca
ui filium meum.] Hoc impletum Euãg.
Oſe.11 teſtatur. Habet᷑ uero Oſeæ. 11. Nu. 24.
Nu.12 Quæ uerba licet de Iſrael dicta ſint, tñ
ẽt de Chriſto intelligenda, cuius ille po-
pulus typum geſſit, nec oĩno, uſque ad
Chriſtum completa erant. Licet.n.in fi-
gura eſſent impleta, ſed non in ueritа-
te,& licet in ſenſu literali fuerint de po-

pulo illo ea uerba dicta,ſed in allegorico A
de Chriſto dño. Qui ſenſus magis eſt in
tentus a Spiritu ſancto. Ideo plene ſcri-
ptura dr̃ impleta, cum id impletum eſt,
ꝙ magis ꝑ eam intẽdebatur. Hoc eſt.n.
ſcripturæ diuinæ ſingulare, ut uerba ſi-
gnificant rẽ geſtam,& res geſta aliud ſi-
gnificet,ꝙ in alijs ſcripturis nõ cõtingit:
quia ſolum uerba rẽ ſignificant geſtam,
ſed non res rẽ aliã. Meritò ergo, q̃ geſta
in ſcriptura narrantur,alia ſignificãt, q̃
per uerba allegoricè intelliguntur. Et ta
lis fuit ingreſſus, & egreſſus Chriſti ex
Aegypto,figuratus ingreſſu, & egreſſu
Iſraelis. Sicut.n. Iſrael dr̃ primogenitus
filius Dei,ingreſſus Aegyptũ fame urgẽ
te,egreſſus per mare, uiam agens in de-
ſerto,ingrediens terram promiſſam, ſic
unigenitus uerus filius Dei perſequentẽ B
Herodem fugiẽs,ingreſſus eſt Aegyptũ
exijt inde Angeli monitu,baptizatus eſt
in deſerto tẽtatus, ac tandem ad cęleſtia
peruenit. [Tunc Herodes iratus eſt ual-
de,& mittens occidit oẽs pueros.] Hæc
occiſio Innocentium fuit poſt annũ, &
dies quatuor a Chriſto nato, eo q̃d Ro-
mæ accuſatus eſſet a filijs: impeditus eſt
ante eos occidere,ſed rediens illud perfe
cit. Sed q̃uõ Innocentes Martyres ſunt
ſine uoluntate? Reſpondet Aug. Ille de Aug.
neſtra corona dubitabit in paſſione pro
Xp̃o,qui etiam paruulis baptiſmum nõ
prodeſſe exiſtimat Chriſti. Non hẽbatis
ætatem,in qua paſſurum Xp̃m credere-
tis,ſed habebatis carnem,in qua ꝓ Xp̃o
paſſuro paſſionem ſuſtineretis. Vide D. C
Tho.2. 2. q. 124. Operatur martyrium
ex opere operato ad modum ſacramẽti D.Th.
Habent uero ſe Innocentes, ſi eos cũ
alijs martyribus,cõferas, uelut excedẽs,
& exceſſum. Exceduntur ab alijs in uo
luntate,qua pro Deo paſſi ſunt,nobilius
eſt.n.agere,quam pati,alij Martyres uo
luntate acceptantes martyriũ egerunt,
& non ſolum paſſi fuere. Sed excedunt
Innocentes in cauſa, & obiecto marty-
rij. Alij.n.martyres pro fide, & honore
Chriſti paſſi ſunt: Innocentes pro perſo
na Chriſti,& eius uita tuenda. Nã cum
decreuiſſet Herodes Chriſtum occide-
re,occidit Innocentes,& putans ei occi-

Digitized by Google

A ſum, deſtitit ab eius perſecutione, & ſic in eius defenſione occubuerunt. Exẽplo
Simile hæc explicantur. Pugnat vir fortis in ſtadio pro regis honore: vincit regis inimicos, ſed alter videns gladium iam iam regio capiti imminentem, opponit ſe ictui licet primus fortior ſit: ſed ſecundi cauſa potior eſt, quia regis tuetur vitã. Primum alij præſtitere martyres, ſecũdum Innocentes, qui uitam pro Chriſto fundunt, antequam ille pro eis moriatur. In hoc uerò maximè diuina nobis apparet bonitas, quamq; facile cum Deo negotiari, quod enim tu potes, & facile potes, id à te Deus exigit, ut infinita bona largiatur. Nec verò tibi alios plures obijcit, qui plura, vel inſigniora facinora
B pro ipſius gloria tuenda fecerunt, ſed eo ſolo contentus eſt, quod commode potes. Stephanus præſtat opus, & uoluntatem martyrij: Ioannes volũtatem: Martyres Innocentes opus, quo Deus contentus eſt, ſupplens meritis, & gratia Chriſti, voluntatis defectum. Sic etiam opera noſtra in ſe conſiderata tanto pręmio digna non ſunt. Ea ſunt in altera ſtateræ lance, ſed tam minimi ponderis,
1. Co.4 vt dictum ſit: Quod momentaneum, & leue eſt tribulationis noſtræ, in alia ſtateræ lance immenſum gloriæ pondus, vt hæc, æqualia ſint, adiungit Deus operibus tuis Chriſti gratiam, & merita, promiſſionem diuinam. Quæ ergo potes: age, veniale eſt regnum Dei: quantum habes, tantum valet. Parum tibi
Aug. eſt, hoc parum da, & illud habebis, vt
C ait Aug. Sed quomodo, qui pacem venit mittere in terram, tam durum bellum Innocentibus indixit? Reſpondetur, gloria Dei illuſtranda, & propaganda eſt, ad hoc verò creaturis vtitur, quæ in hoc conditæ ſunt. Vnde ſicut non fit iniuria inſtrumento, quo artifex utitur, etiam ſi haberetur, & conſumatur: ita nec creaturæ, ſi in Dei gloria interimantur. Sic in Pharaone glorificatus eſt. Cũ ergo ad Meſſiæ aduentum mundo vniuerſo edicendum, hoc fuerit aptiſſimum medium, vt Innocentes occiderentur, iure optimo eorum nece in ſuam gloriam vſus ille eſt, & quando alia rationem nõ eſſet omnium tribulationũm, noſtrarũ, A
quam diuina gloria, ea ſatis eſſet, vt nos Simile
omnia pateremur libenter. Si enim leoni taurus obijcitur diſcerpendus, vt princeps uidens lætetur, etiam ſi tu diſcerpereris, ut Deus videns lætaretur, ſatis, ſuperq; eſſet, ut hoc patienter tolerares.

Sed iam in gratiæ lege alia etiam eſt lætitiæ, ac conſolationis ratio. Ex quo enim Chriſtus dominus mortem, crucemque tanto ſitiuerit affectu, ut Luc. Luc.12
12. dixerit: Baptiſmo habeo baptizari, & quomodo coarctor, uſque dum perficiatur, ſancti maximè pro eo mortem oppetere deſiderant. Hinc Andræas. O Crux diu deſiderata, & iam concupiſcenti animo præparata? Et ignatius. O B
ſalutares beſtias, quæ mihi præparantur, qñ veniant, qñ mittẽtur? Vnde ſumma iam gratia homini conceditur, cum pro Deo pati ei conceſſum eſt: ſumma ergo gratia Innocentibus tributa, &c.

Dominica infra octauam Natiuitatis.

Erant Ioſeph, & Maria mirantes, &c. Luc. 2.

Celebrat his diebus Eccleſia ſummo gaudio, ingentique lætitia maximum illud myſterium religionis noſtrę ſummum, & dulciſſimum opus Dei inter omnia, quæ vnquam fecit, aut faciet, in quo omnipotentiam ſuam effudit, nec quo progrederetur, habuit, D. Tho. 1. p. q. 25. ar. 6. ait: Tria Deus meliora facere non poteſt, ex quibus illud potiſſimum eſt, Deus homo, ſummum opus, C
quo maius eſſe non poteſt, nec altius eleuari natura noſtra potuit, quam ut in diuino ſuppoſito ſubſiſteret, & cum tam infima eſſet progenie, diuinæ naturæ in ſuppoſito par eſt, iam deificata, & gratia donata infinite. Huic mirabili ſacramento vniuerſa genuflectit Eccleſia, tantum adorans beneficium, uidens naturam humanam in infinitum elatam, & quæ poſt Adæ peccatum tam erat vilis, deſpectaque, ut eam intueri vix Angeli dignarentur, iam & ſuſpiciũt, & veneran-

A netanť, iã. n. hõ Dei conſanguineus fa-
ctus eſt, eius frater effectus, Deũq; frẽm
cõpellere põt, Angelus verò nõ fratrem
ſed dñm Deũ põt nuncupare. Iã hõ no-
bilis eſt, & illuſtris, q ante factus fuerat
ſub tributo, iã hodie mirabile fit cõmer-
ciũ: donans nãq; nobis cęleſtia, ipſe nr̃a
induiť iſirmitate, dolorib. & lachrymis.
Iã hoc facto declarat Deus obſcura oĩa
ænigmata ꝓphetarũ, iã vmbræ teſtĩ ve-
teris pateſiunt, iã obſcura nebula figura
rũ aperiť, iã oĩum apparet ueritas, quia
Sol iuſtitiæ i terra nr̃a cõparuit, iã diui-
nus ille pictor velũ ab imagine tollit, ut
eã liceat intueri. Hucuſq; locutus fuerat
nobis Deꝰ p miniſtros, iã ore ꝓprio ver
bo ſuo ad nos loqui vult. Oĩs ergo lętęť
terra, ceſſent iam væ, & lamentationes.
B Simul mõtes exultabunt a conſpũ dñi,
Pſ. 92. qm̃ venit. Hodie hoc, ꝙ cõtinet oĩa, ſciẽ-
Sap. 1. tiã hẽt uocis, quia vniuerſus mundus e-
xultat, & laudat, cęli, & terra lætentur,
iã nox ꝓceſſit, dies appropinquauit. Ho-
Eſa. 52 die laqueus dãnationis nr̃æ ablatus eſt,
hodie audit Eccleſia: Solue vincula col-
Auguſ. li tui captiua filia Siõ. Tã mirum hoc eſt
Ex. 25. myſteriũ, vt dicat Aug. ſine admiratio-
ne cõſiderari nõ poſſe, qm̃ & ipſi Cheru
bim illud aſpicientes in figura propitia-
Pſ. 85. torij, quaſi attoniti ſtupẽt. Qui attẽte Dei
Iob 5. magnalia cõſiderat, an nõ dicet: Magnꝰ
es tu, & faciens mirabilia, & q fecit ma
gna, & iſcrutabilia abſq; numero? Quid
dicet, obſecro, qui Xp̃m ſummũ Dei opꝰ
fuerit cõtẽplatus, qđ eſt quartũ penitus
ignoratũ a Salomone viã viri in adole-
Pro. 30 ſcẽtia. Cuius myſtrij arcana tanta ſunt,
Ex. 35. ut nos penitus fugiant. Iõ velũ erat ante
propitiatorũ, licet interius lucerna ſit.
C Sed, vt quid intus lucerna, ſi exterius ve
lum eſt, ne videať? Velum eſt rõni natu-
rali poſitum, ſed lucerna fidei non exclu
ditur. Iõ Num. 4. velata vtenſilia tẽpli
Nu. 4. portari pręcipit, & q̃ a viri Betſames ar-
1. Re. 4 cã viderunt, mortui ſunt. Meritò ergo
Euang. nunc loqtur. [Erat ergo Ioſeph,
& Maria mirãtes,] quia mira res Deus
hõ. Multi nõ miranť, q̃ maxima admi-
ratione digna ſunt, cuiuſmodi eſt Deũ
hoiem, pauperẽ, in præſepio: imo cõtem
2. Co. 6 nunt, vt Michol ſaltantẽ Dauid. Sed An

geli Deum agnoſcẽtes Ioſeph, & Maria A
hoc maximè miranť. Multi nõn miranť
Dei patientiã in pctõres, cũ plane res ſit
oĩno mirabilis. Tu illi graues irrogas in
iurias: ille verò te conſeruat, tibi alimen
ta præparat, an non hoc mirabile? Quis
audiuit vnq̃ tale, aut qs vidit huic ſimi
le? Sed Ioſeph, & Maria miranť ea, q̃ ve
rè mirabilia ſunt. Sed eſt admiratio ab
ignorãtia procedẽs, vt mirať ruſticus ec
clipſim pp ignorationẽ cãæ, q̃ nõ mirať
Aſtrologus. Cum verò in myſteriis filii
ſui Maria illuminatiſſima oĩum eſſet,
ab ignorantia procedere nõ potuit hæc
admirõ. Eſt ergo alia, q̃ nõ ab ignoratio
ne rei dimanat, ſed a ſcia, & cognitione
eius, ſed tanta agnoſciť celſitudo, ut ſola
admirõne explicari valeat, & qm̃ huma B
nũ ſuperat captũ, ac intellectũ id, quod
uerbis exprimi non põt, admiratione ex
plicamus. Sic videmus arcum in cęli nu
bibus: nouimus eius cãm, radios, ſ. ſola-
res, ſed cum humana arte tam mirabilis
circulus effici nequeat, miramur eũ, & li
cet eum quotidie intueamur, ſp oculos
nr̃os rapit ſui pulchritudine. Arcus hic
cœleſtis Chriſti dñi figurã ad viuũ expri
mit. Vt. n. ille ex radiorũ ſolariũ r̃flexio
ne in nube rorida efficiť miris, ac variis
colorib. cõſtans, ſic ex diuino Verbo So
le fulgentiſſimo intra humanitatis nu-
bẽ incluſo, arcus diuinus, ac plene cęle-
ſtis, fęderis, ac pacis ſignũ reſultat, quẽ
licet agnoſcat Maria, tñ non mirari nõ
põt. Nouerant Angeli Dei i mundũ ad-
uentũ, in natiuitate eius cecinerant: i de
ſerto ei miniſtrauerant, in reſurrectio-
ne, & aſcẽſione eius teſtimoniũ phibue-
rãt, cũ tñ eũ i cęlo uiderũt ad p̃ris dexte-
rã ſedentẽ i tãta maieſtate, nõ ignorãtia, C
ſed ſcia admirati dixerũt: Quis eſt iſte,
q uenit de Edõ? Sic Maria nõ ignorans Eſa. 63
ſed ſapiẽs admirãs myſterij magnitudi-
nẽ, tm̃ reuerteť ſacr̃m, & merito: magis
. n. mirabile eſt, Deũ paruulũ intueri, q̃
magnum. Ille. n. eſt, cuius magnitudinis
nõ eſt finis, iõ magis mirabilis in p̃ſepio
quã in dextera patris, pannis inuolutus,
quam glorię veſtimentis indutus, inter
duo aĩalia, quam inter Seraphinos, &
militiam cœli vniuerſam, q̃ ei aſſiſtit, &

A in domo aliena, q̃ in ꝓpria. Subiũgit Euang. [De his, q̃ dicebantur de puero.] Primò mirant̃ de his, q̃ dicebant̃, & merito. Quis.n. nõ miret̃ tot teſtimonia è cęlo, & terra, ꝑterita, & pñtia, & iã conuenientia in vnũ? Vidit Maria figuras omniũ patriarcharũ, dicta oĩum ꝓphetarũ, eo tẽdere in puerũ hũc duci, quẽ ipſa manib. tenebat. Videt hũc puerũ Angelos annũciare, & canere: hunc paſtores adorare: ſtellã cęli ꝓdere: Reges reuereri: Simeonẽ ꝑdicare, lumen eſſe Iſrael. Annã cõfiteri. Faſciculũ conficiebat Maria ex his oĩb. florib, tã diuerſis, quos piiſſima affectione cõtẽplata nõ poterat non mirari tã diuinos ſplendores. Sedò mos eſt diuinæ ſcripturæ, vt aliqua maxima extollant̃, extollere alia minora, vt ĩde colligat̃, q̃tum ſit illud maximũ, ſi ꝙ multo
B minus eſt, tñ eſt. Nõ dicit Euãg. gaudiũ Magorum, cũ Xp̃.ñ inueniunt, ſed eorũ gaudiũ exaggerat, cũ ſtellã rurſus viderunt. Gaui, ſunt gaudio magno valde: eſt rhetorũ color diuinus. Quaſi dicat: Si uiſa ſtella tã ſunt lætati, q̃ illorũ putas lætitiã, cũ Christum vide[illegible]? Si ſola viſio theſauri lætificat ĩuenientẽ, vt ꝑ gaudio illius vendat vniuerſa, q̃ hẽt, qualis erat lętitia theſauro poſſeſſo? Sic nũc, vt Mariæ admirationẽ exprimat, cũ filium ſuũ ĩtuer̃ait Euang. miratã fuiſſe de his, q̃ dicebãt̃ de puero. Si ita admirata eſt d his, q̃ dicebant̃, qũo miraret̃, qñ in filiũ vnigenitũ oculos conijceret? Hoc explicari ñ pót. Primũ nomẽ, ꝙ ei tribuit. Iſa. 9. eſt, admirabilis, nec hoc nomẽ ei caſu iditũ eſt, ſed qa verè mirabilis eſt. Mirabilia opera tua, & aĩa mea cognoſcet nimis. Hunc a nobis. Pſ. exigit fructũ ad-
Pſ. 138 mirõnis, & Maria, vt terra optima hunc
C ꝓfert fructũ admirõnis maximæ. Cũ.n. oĩa pp ſemetipſum operatus ſit dñs, non neceſſitate aliqua, ſed ut ea nos intuẽtes q̃ ille operatus eſt, miremur, eũ agnoſcamus maximũ, diligamusq;, & obſequamur. Iõ Pſ. Dñe dñs nr̃, q̃ admirabile ẽ
Pſal. 6. nomẽ tuũ ĩ uniuerſa terra. Vidẽs opera tua, ꝓnuncio: Quis ſicut dñs Deꝰ nr̃? Vidẽs.n. elemẽta, cęlos, ſtellas, qũo non mirabor? Sed ſi altius oculos tollamus, conſiderabimus illud Theſ. 1. Cum venerit glorificari in ſanctis ſuis, & admirabilis A
fieri in oĩb. q̃ crediderunt, qa creditũ eſt teſtimoniũ nr̃m ſup vos, ĩ die illo. Mirabilis plane oñder̃ nobis Deus, cũ nos glorificauerit, talib.n. nos donauit donis, vt mirabilis, oĩno nobis appareat. Sed in hoc diuino myſterio multo mirabilior apparuit, multo.n. mirabilius eſt Deum paruũ fieri, q̃ vniuerſa creare, ſãctos glorificare, ac magnificare. Hoc ergo pelagus eſt, ꝙ ptranſiri nõ pt̃, iõ hic oĩs itell̃s hæret, lingua obmuteſcit. Conſideraui opa tua, & expaui. Admirata eſt regina Saba ſapiẽtiã Salomonis, & nõ habuit 3. Reg.
vltra ſpũm. Sed q̃to plus miraret̃, & ſpũ 10.
deficeret ſi cõſideraret diuinã ſapientiã in humani gñris redẽptione, inueniẽtẽ ordinẽ tã honorificũ hoi reo, Deo vero offẽſo, tã aſperſũ, quẽ nec Angeli ĩgenio ſuo vnq̃ inueſtigare poſſent? Ei aũt qui B
potens eſt, ſuperabundãtius facere, q̃ petimus, aut intelligimus. ipſi glĩa. Eph. Eph. 3.

Miramur videntes in hoĩe vnita, q̃ ad uerſa ſibi vñr aĩam rõnalẽ, & carnẽ, imaginẽ Dei, & vile figmentũ ſpĩale, & corporale, corruptibile, & incorruptibile. Sed q̃to mirabilius, videre Verbũ in carnẽ, inmortalẽ mortalẽ factũ, ĩpaſſibilẽ paſſibilẽ, Deũ hoiem, & hęc tã mirabil̃r vnita, vt ſummũ nõ cõſumat ĩfimũ nec infimũ obſcuret ſũmũ, ſed q̃q; natura integra ꝑmaneat ſine aliqua ſui lęſione, Eze. 26
ſicut ignis in rubo? Mirat̃, ꝙ Tyrus decidat a tata gloria in ignominiã tantã. Idẽ Eſa. 21
ipſi eſt miraculũ Eſa. affirmat de Babylone illa magna. An nõ mirabilius multò, ꝙ Dei infinita maieſtas deſcẽdat de cęlo a regalib. ſedib. a throno cęleſti, a ſinu pr̃is, & in præſepi poſitus ſit, quẽ cęli & terra capere non pñt? In hac vero re nos imitari Chriſtũ poſſumus, ſi mirabiles oĩbus fuerimus. Sic.n. Chriſtiano hoNu. 24
mini viuẽdũ eſt, ut ſ̃lĩs illis, quos maledicere nõ potuit Balaã, ſed ait; Quã pulchra tabernacula tua Iacob, & tentoria tua Iſrael, vt valles nemoroſæ, vt horti iuxta fluuios irrigui, ut tabernacula, quę fixit dñs, quaſi cedri ꝓpe aquas. Talẽ vitã noſtrã Paul. monet fore, vt is, q̃ ex ad Tit. 2.
uerſo eſt, verear̃, nihil malũ habẽs dicere de nobis; imò verò, ut iuxta Eſaiæ vaticinium,

A nium,oẽs q viderint eos,cognoſcãt illos
& dicãt: Hi ſũt ſemẽ cui bñdixit dñs, &
1.Pe.3 vt Pet.ait: Cõſiderãtes in timore conuer
Pſ.63. ſationẽ veſtrã,vt impleat̃ illud Pſ. Con-
turbati ſunt oẽs,q uidebãt eos,& timuit
oĩs hõ. Sed iã nõ mirabiles ĩ uita nr̃a gẽ-
tib. ſumus,imo deſpectui hẽmur,tanquã
inſani motib. noſtris. Cõgregamini ſup
Amos 3. mõtes Samariæ, & videre inſanias mul
tas ĩ medio eius. O qs ex alto cõſpiceret
inſanias multas,q̃ ſũt in medio nr̃i. An
nõ ſũma ĩſania nr̃a Deũ offendere, poſt
quã hõ factus ꝓ nobis eſt? An nõ ĩſania
hiſce diebus,qbus talis nobis oñdit̃ mĩa
Deĩ ꝓuocare ſceleribus? An nõ inſania
B tãtus terrenorũ appetitus? Vere ipſæ gẽ-
tes nos ĩſanos dicẽt. Vñ ꝑmittit. Oſe.3.
Auditũ facite ĩ ædib. Azotij, & ĩ ædibus
terræ Aegypti, & dicite: Cõgregamini
ſuper mõtes Samarię,& uidere inſanias
multas ĩ medio eius. Si.n.cõgregent̃ ho-
mines à fide alieni,& uiderit uitã nr̃am,
eã inſaniã dicẽt,q.n.talia credit,ac tã im
mẽſa,uitã uero agit gẽtiũ,nihil curãs ea,
q̃ credit,an nõ inſanus eſt? Verbum He
bræũ,ꝙ ibi ponit̃,vbi nos,inſanias,legi-
mus,ſignificat turbas,& tumultus, quo
ſignificat̃ quo aĩ ardore diuitiæ q̃rãtur,
quo voluptates, q̃ũ ſeruiat̃ ambitioni,
Pſ.38 q̃ pturbata mẽs in reb. nihili. Pſ.38. Ve-
runtñ vanè cõturbat̃ oĩs hõ,theſaurizat
& ignorat,cui cõgregabit ea. Põt ne in-
ſanus aliquid eſſe,q̃ ita turbari,atq; angi
ꝑpa, q̃ ſis momẽto tp̃is relicturus? Ideo
Pſ.39. Beatus vir,cui⁹ eſt nomẽ dñi ſpes
Pſ.39. eius,& nõ reſpexit ĩ uanitates,& ĩſanias
falſas. Sequit̃, [Et bñdixit illis Simeõ]
C Quã meritò Maria benedicat̃, qs dicat?
Iratus Sãpſon Philiſtæis,nullũ pactũ cũ
Iud.16 eis inire volebat: eos occidebat, crudeli-
terq; inſequebat̃, donec Dalila cum edo
muit: ĩ gremio ſuo reclinauit: capillos ab
ſcidit,eũ victũ,atq; ligatũ eis tradit: gra
tos ei ſe oñdunt Philiſtæi, & mille eã be
nedictionib. proſequunt̃. Peccat hõ: illũ
perſequit̃ Deus euaginato enſe, mundũ
ſuffocat aquis, & tot vltiones adhibuit,
vt Deus diceret̃ vltionũ. Nõ placabatur
oĩ oblatione, & ſacrificio, donec venit
Dalila nr̃a,quæ eum tenuit ĩ gremio: li-
gauit faſcijs,& ligatũ ducit in tẽplũ. Me-

rito eã benedicit Simeon: Benedicta tu A
inter mulieres, qa per te ad nihilũ rede- Iud.1
git inimicos nr̃os,vt nõ deficiat laus tua 1.Reg
de ore hoĩum. Benedicta tu,ait Dauid 23.
ad Abigail,q prohibuiſti me,ne irem ad
ſanguinem. Omnes ergo Mariam bene
dicamus: Ecce n. ex hoc beatam me di-
cent oẽs generationes. Et ait ad Mariã: Luc.1.
[Tuam ipſius aĩam,&c.] Solã iam Ma-
riã alloquit̃,nõ Ioſeph,tum quia Xp̃s to
tus ex Maria,nõ ex Ioſeph, tum quia il-
le uiſurus nõ erat Chriſti paſſione. Sed
quãti doloris Mariæ fuerint uerba iſta,
dici nõ põt. Dicit chirurgus: Melius fuiſ Simile
ſet,ſi ex hoc ictu ſanguis ꝓfluxiſſet, nec
.n. tantus dolor eſſet,& facilius curaret̃: B
cum verò ſanguis nõ exierit, dolor ma-
ior ẽ,& cura difficilior. Verè facilius to-
leraſſet Maria martyriũ, ſanguiniſq; fu
ſionẽ,q̃ uerbum hoc. Videt ſe Maria in-
ter extrema: hinc admiratio,& gaudiũ,
de his,q̃ uidet de filio ꝑdicari,hinc dolor
ex prophetia Simeonis. Gaudio profuſa
eſt Michol uidens Dauid uictorẽ reuer-
tẽtẽ,ſed cito mœrore perfundit̃, vidẽs in
eũ euaginatum patris gladiũ,ut ab ea ip
ſũ abſcõdi,fuerit neceſſe. Sic hodie Ma 1.Reg.
rię cõtigit. Melle guſtato cõtinuo fel Ma 19.
riæ datur,qa in arca ſimul ſunt virga,&
mãna. Aſſumpſi mihi duas uirgas,& pa
ui gregẽ: alterã uocaui decorẽ, & alterã
vocaui funiculum Zach.11. Sic.n. Deus Zac.11
cum ſuis agere ſolet. Primum decore,&
dulcedine eos paſcit,ut oues ſuas,ſed de
inde funiculum,& flagellum ſumit,quo
ẽt paſcat,qa dñs mortificat, & uiuificat,
deducit ad inferos,& reducit: manus in
figurã crucis mutat,ut Iacob iam bona, C
iã mala tribuit. Qñ ergo te uideris dulce Ge.48.
dine affectũ,ꝑpara te ad tẽtationẽ, & in
die bonorũ ne immemor ſis malorum.
Cõtra cũ te uideris malis irretitũ, ſpera
mãna,& decore ĩ die malorũ, ne imme-
mor ſis bonorũ,qa poſt tẽpeſtatem tran
quillũ facit,& poſt lachrymas exultatio
nẽ infundit. Calix ĩ manu dñi uini meri
plenus miſto,& inclinauit ex hoc ĩ hoc, Pſal.
.i. iam hunc potat,iã illũ,iã dulcedine, iã
tribulatione. Quam alacer Aman, &
fui,quam triſtis Mardochæus? Sed cito Heſt.
ſortes verſæ ſunt,& ille triſtis,hic lętus.

Digitized by Google

A Quã læti idolorũ ſacerdotes, cũ Danie-
Dan.3 lẽ in lacũ leonũ tradunt. Sed citò ſors di
Ge.37. uerſa aderit: ille educet̃, vos vero in eum
lacũ mittemini. Quã læti fres Ioſeph eo
vẽdito, ſed cito ille lętus, illi triſtes erũt.
Timendũ verò maximè im ꝓbis hoc
eſt: ſi.n. iuſtis, & Mariæ iuſtiſſimæ poſt
lęta triſtia ſuccedũt, qd mali nõ ſperãdũ
1.Pe.4 eſt iniuſto poſt hui⁹ vitæ lætitias? Argm̃
eſt Apoſtoli Petri. 1.c.4. Tp̃s eſt, ut inci-
piat iudiciũ a domo Dei: ſi aũt ptimũ a no
bis, qs finis eorũ, q nõ credunt Dei Euã
gelio? Quid putas tibi paratũ eſſe, niſi ꝙ
Ez.27. illi naui, de qua Eze.27. vbi ſub nauis di
tiſſimę typo maxima Tyri ꝓſperitas de
ſcribit̃, q̃ tñ continuo ſequuta eſt oĩmo-
Eſa.28 do vaſtitas. Et Eſa. Vę coronę ſuperbię,
B ebrijs Ephrai, flori decidẽti, glorię exul
tationis eius, q erãt in vertice vallis pin-
guiſſimæ. Ecce validus, & fortis dñs, ſi-
cut ĩpetus aquarũ multarũ inundantiũ,
& emiſſarum ſup terrã ſpatioſã: pedib.
cõculcabit̃ corona ſupbiæ ebriorũ Eph-
raim. [Ecce hic poſitus eſt in ruinã.] Mi
rabilis ꝓfectò ſnia, & ſtupẽda, qd Chri-
ſtus dñs ſit in multorum ruinã. Sed ante
Eſai.8 idẽ ꝓnuntiatũ. Eſa.8. Erit dñs in lapidẽ
offenſionis, & in petrã ſcandali duabus
domib. Iſrael in laqueum, & in ruinam
habitãtib. Hieruſalem, & offendent ex
eis plurimi, & cadent, & cõterent̃, & ir-
2.Co.1 retient̃, & capientur. Ideo 2.Cor.1. Nos
ꝓdicamus Chriſtum crucifixum Iudæis
ſcandalum, gentib. ſtultitiã. Sed quomo
do Xp̃s ruinæ potuit eſſe occaſio? Xp̃s
lapis eſt in uia poſitus, ut iter cęli demõ
ſtret, ſi tu impinguis in illum, tibi impu-
C tetur, nõ lapidi. Fuit ergo multorum rui
na, quia eũ repudiauerunt malitia ſua:
Sed ne antiqua ſolum miremur. An nõ
tibi eſt Xp̃s lapis offenſionis, dũ ex eius
paſſione, & redemptione ſumis occaſio-
nem libere peccandi dicens: paſſus eſt
ꝓ me, miſericors eſt, nõ me cõdẽnabit?
Pſ.128 De qua iniquitate ille per Pſ. expoſtulat:
Supra dorſũ meũ fabricauerunt pecca-
tores, prolongauerunt iniquitatem ſuã.
[Et in reſurrectionẽ multorum.] Ad
hoc ille uenit, & hoc eſt, ꝙ ille operat̃ à
ſeipſo: Ego ueni, ut uitã hẽant, & ut abũ
Ioã.10 dantius hẽant. Venit, ut erigeret eliſos:

Dñs erigit eliſos. Hoc multi pc̃tóres ex- A
perti ſunt, ut Magdalena, Matthæus, Za
chæus, & multi hodie pc̃tóres id experi-
mẽto cõprobãt, in quib. oſtendit̃ veritas
illius: Ego ſum reſurrectio, & uita, q cre Ioã.11.
dit in me, & ſi mortuus fuerit, viuet. Ce-
cidiſti? peccaſti? eliſus es? Ne deſperes,
Chriſtus venit, in reſurrectionẽ multo-
rum Eſa.61. Spiritus dñi ſup me: eo qd Eſa.61
vnxerit me, ad annuntiãdum manſuetis
miſit me, ut ꝓdicarẽ captiuis indulgẽtiã,
& clauſis apertionẽ. Hoc in laudẽ grãe
Chriſti dicam⁹. Peccator es? peccaſti ni-
mis? deſperatus uideris? Tibi uenit Xp̃s
ut ubi abundauit delictũ, ſupabũdaret,
& grã. Si accedere ad Chrm̃ uolueris, ti
bi ille venit. Accede, pniam age, adiun- 1.Reg.
ge te illi, dicetq; tibi, ꝙ Dauid deſperato 30.
hoi: Qui quęſierit aiam tuam, quæret, & B
meam. Sed nõ uenit in reſurrectionem
oĩum, qa nõ oẽs à pc̃tõ ſurgere uolunt,
licèt ex ſe ille oẽs ſaluet: ſed non oẽs ſalu
tẽ eius recipere uolunt. 2.Cor.2. Alijs ſu 2.Co.2
mus odor mortis in mortem, alijs odor
vitæ in uitam: ſicut florentis vineæ odor
homini ſuauis, ſerpenti eſt intolerãdus. Eſa.11
[Et in ſignũ, cui cõtradicetur.] Eſai.
11. In die illa erit radix Ieſſe, q ſtat in ſi-
gnum populorum. Fuit Xp̃s ſcopus con
tra quem oĩs dæmonis, & mundi ſagitta
directa eſt. Oĩs hõ arma cõtra eum arri-
puit, Iudæus, Gentilis, Romanus, Græ-
cus ſapiens, Rex, Actor. 28. Audiuimus Act.28
de ſecta hac, qa vbiq; ei contradicit̃, & à
nobis ẽt cõtradicit̃, cum.n. ille nobis ſit
ſignum in uia cęli, ne erremus per eam:
ei opponit̃, qui aliã ſequitur uiã, docet il-
le te paupertatẽ, & auſterã uitã: tu uerò di-
cis: Venite, fruamur bonis, q̃ ſũt. Docet C
te humilitatẽ, tu dicis: Quis nr̃ dñs eſt? Sap.2.
Sed res eſt maximè cõſiderãda, ac mi Pſal.
rãda, & cuius rõ penitius eſt inquirenda
qua rõne tãta in Xp̃m mundi contradi-
ctio? ille.n. oĩbus proficuus, nulli noxius
legẽ amoris mundo propoſuit, q pertrã-
ſijt benefaciẽdo, & ſanando oẽs. Quare Pſal.2.
ergo fremuerunt gentes, &c. principes
cõuenerũt ĩ vnũ aduers⁹ dñm, & aduer
ſus Chrm̃ eius. Rñdetur: Chriana reli-
gio viam docet ſpiritus: à carnis operib.
longe abhorret. Cum.n. homo ſpũ, &
carne

Digitized by Google

A carne cõſtet, ſumma religionis Chriſtianę eſt ſpiritum eleuare, carnē deprimere, ac humiliare. Et hoc eſt, qđ ſub noīe crucis mortificationis, & abnegationis, docemur, & tandem qui ſunt Xp̄i carnē Gal. 5. ſuã crucifixerunt cũ vitijs, & concupiſcētijs ſuis. Ex hac veritate primo ſequit', eos qui Xp̄i legē ſequunt', maximè Deo eſſe charos, qui.n. ſp̄us puriſſimus eſt, quē diliget, niſi ſibi ſimilē? ſimilitudo.n. amoris eſt cauſa. Hinc affirmauit Plato Plato. eos, qui mētem colunt, Deo eſſe gratiſſimos, & charos. Et in hoc agnoſcimus, 1.Io.4. ait Ioannes, nos à Deo diligi, q̄a de ſpiritu ſuo dedit nobis. Scđo ſeqtur hos eſſe maximè infenſos ſceleratis hoībus quia B oīno eis diſſimiles ſũt. Sap.2. Grauis eſt Sap.2. nobis ēt ad uidēdũ, qm̄ diſſimilis eſt aliis vita eius. Produnt namq; iniquorũ peccata, ſicut linea recta iuxta obliquã, obliquitatē eius apertius oſtendit. Sed quid mirum ſpirituales uiros a carnalib. infeſtari, cum caro ipſa ſpiritui, cui alligata eſt, à quo vitã, & decorem recipit, ſit contraria? Si ergo in vna perſona ſic acriter caro impugnat ſpūm, quid in diuerſa pſona faciet: Hoc vero ſpiritualium, & carnalium diſſidiũ oīum diſſidiorũ antiquorũ antiquiſſimũ eſt, & inter Abel, & Cain initium ſumpſit, & illud figurauit Gen. 4 lucta Eſau cum Iacob in vtero. Vñ Aug. Ge.25. Sicut duo paruuli in vtero Rebeccę col- Augu. lidebantur, ſic in vtero Eccleſię duo ſibi populi iugiter aduerſantur, bonorũ diſſidiũ eſt, vt qui mali ſunt, corrigãtur, malorũ eſt, ut q boni ſunt, conſumant'. Nõ C ergo turbet' pius pſecutione malorum. Seneca. Argm̄ eſt recti, malis diſplicere. Senec. Io.17. Ego dedi eis ſermonē meũ, & mũ- Ioã. 17 dus eos odio habuit, &c; Si de mũdo fuiſ- Pluta. ſetis, &c. Inter clarorum virorũ apophtegmata refert' principē optimũ cum ab improbo laudaretur, ad comites conuerſum interrogaſſe, num mali aliquid deſignaſſet, quod ab improbo laudaretur. Tertiò ſequit' Euangeliũ Xp̄i maximè à mundo impugnandum, & Chriſtum ipſum. Quod adeo uerum eſt, ut a mundi exordio nihil ita impugnatum ſit, ac Euangeliũ. Aduerſus illud Romani principes acerbiſſimis odiis dimicarunt. Aduerſus illud oēs hæretici armis eloquentiæ certauerunt. A Aduerſus illud philoſophi ſapiæ humanæ armis armati ſunt. Aduerſus illud modo carnales hoīes vitijs decertant. Aduerſus illud draco ille magnus, & ſanctorũ ſanguine ruſus, dæmonum potentia, mundi malitia, carnis cupiditatib. inſtructus, ſemper bellũ gerit. Nã cũ oēs hi ſub carnis vexillo militarent, qũo nõ contra eũ dimicent, qui de Spiritu ſancto cõceptus, totus ſp̄ualis carnalia oīa è mundo eliminare cōtendebat. Hac rōne Chriſtus poſitus eſt in ſignum, cui contradiceret', & tanta paſſus in mũdo eſt. Qui.n. primus fuit Euãgelij pdicator, q̄a oīa carnalia cōtemnenda oſtendit, & beatos pauperes, lugētes, B crucē ferentes dixerit, qđ potuit a carnalib. ſperare. Quid frenetici facturi eſſent Ioã. 17 niſi in medicũ inſanire? Qđ ille oſtendit Ioan. Nõ poteſt mundus odiſſe vos, me autem odit, quia ego teſtimonium perhibeo de illo, quia opera eius mala ſunt.

Et erat Anna propheteſſa de tribu Aſ- De. 33 ſer. Deut. 33. bñdicit' a Moyſe Aſſer, ſicut dies iuuētutis tuę, & ſic ſenectus tua. Implet' uero bñdictio hæc ĩ hac Anna, q̄ a iuuētute, uſq; in ſenectã ſeruiuit Dño. En verè uiduã, de qua Pſ. Viduã ei⁹ bñdi- Pſ. 131 cēs bñdicam, q̄ cum 84. annos viduitatis hēet, & 5. annis vixerit cum viro, eſſet eo tp̄e 106. annorũ. Ab ea uero diſcere poſſumus perſeuerantē in oratione aſſiduitatē, ieiunium, & in oī bono conſtantiã. Eccl.27. Hõ ſēſatus in ſapiã pmanet Ecc. 27 vt Sol, ſtultus ut luna mutatur. Iacob. 1. Iaco. 1 Vir duplex aīo incõſtans eſt in oīb. vijs C ſuis. Ideo 2. The. 2. Rogam⁹ vos fratres, 1. Th. 2 vt non cito moueamini a vr̃o ſenſu, qui Ma. 10 .n. perſeuerauerit uſq; in finem, hic ſaluus erit, ſola perſeuerantia coronatur?

(Puer autē creſcebat, &c.) Creſcebat corpore, & experimentali ſcia, & acquiſita ēt, quam proprio ingenio inueſtigabat. Reliquæ quæ in eo erant ſcientię ab eo manifeſtabantur amplius quotidie, in ſeuero non creſcebant. Docet uero Phil. 3 nos in omni bono creſcere. Philip. 3. In Simil. omni opere bono fructificantes, & creſcentes. Sicut.n. parũ eſſet puerũ naſci, niſi creſceret, ſic poſtquã p baptiſmum natus,

Digitized by Google

A natus es in nouã uitã, creſcere te oportet
in illa. Adhoc Euchariſtia tibi cõcedit̃, ſi
cut.n.corpe creſcis corporeo cibo, ita in
ſpũ ſpũali. Semper ergo tibi curandum
ꝑficere,& creſcere in melius. Sic de Da
2.Re.3 uid dr̃ 2.Reg.3.Semp ibat proficiens,&
Ezec.1 creſcens,& erat ſeipſo robuſtior. Notan
Phil.3. da verba. Semp ibat, nec reuertebantur
Pſ.58. aĩalia Eze.cum ambularent. Proficiẽs,
& creſcens, ſicut Paul. Quæ retro ſunt
obliuiſcens ad anteriora extendens me
ipſum. Ideo Pſ. fortitudinẽ meã ad te cu
ſtodiã. Et gratia Dei erat in illo. Omnẽ
Heb.6 gratiã adunauit Deus in Xp̃o, ad quem
nobis accedendũ eſt, vt eã participemus,
eſt.n.in eo gratia capitis infinita, factus
oĩb.obtemperãtib. ſibi cauſa ſalutis æter
næ, ibi.n. nobis oĩb. repoſita gr̃a eſt. Eſt
B ille velut hr̃ditas nr̃a, à qua oĩa nobis bo
Simile na colligenda ſunt, eſt arca depoſiti, in
Ier. 33 quo oẽs nr̃i theſauri. Sed oĩa, quę in Chri
Simile ſto ſunt, nr̃a ſunt. Ideo prophet. Hoc eſt
nomẽ, ꝙ vocabunt eum, Dñs iuſtus nr̃.
Vñ ſicut cum tibi cõcepit̃ ꝑdium plenũ
fructib. oĩs illius fructus tibi cõcedit̃, vt
eo fruaris, cõceſſus, datuſq; tibi Chriſtus
eſt, paruulus natus eſt nobis, verè dicere
potes, funes ceciderunt mihi in ꝑclaris,
etenim hr̃ditas mea ꝑclara eſt mihi. Sed
Pſ. 15. q̃ hæc ſit hr̃ditas, explicat Dñs: Pars hæ-
reditatis meę, & calicis mei. Oĩs ergo
Pſ. 15. Xp̃i gratia, oẽ meritum, oĩs ſatisfactio,
qui fructus huius hæreditatis ſint, noſtri
ſunt. Beatus populus, cuius Dñs Deus
Pſ.143 eius, cuius tanta eſt hr̃ditas, & poſſeſſio.
Quis ergo pauper hr̃ditas tanta? Qui
C nr̃a futura erat hæreditas in alia uita, ut
ꝑmiũ, nr̃a hic uolui hr̃ditas eſſe, ut uia,
& meritũ. Collige ergo tibi vberrimos
fructus hr̃ditatis tuæ, qd̃ collegeris tuũ
erit. Oĩa colligere impoſſibile eſt, qm̃ in
Simile finita in eo ſunt. Sed q̃s ferat mendicum
pauperẽ fame ꝑeuntẽ, cui ꝑdiũ eſſet ditiſ
ſimũ, o irefertũ fructu, ille vero ignauia
ſua fructus nõ colligeret? Peccator, pau-
per, miſer, ac miſerabilis, qui fame peris,
an deeſt tibi hr̃ditas? an non tibi ꝑdium
fructu plenum, à quo minimo labore di
uitias magnas potes comparare; Audi.
Eſa.58 Tũc delectaberis ſuper Dño, & ſuſtolla
te ſuper altitudines terræ, & cibabo te
hæditate patris tui Iacob, os.n. Domini A
locutum eſt. Vnde.n. putas: tã parua in-
duſtria tanta nobis bona peruenire, vt
des calicem aquæ pauperi, & cęlũ lucra-
tus ſis, niſi quia ex hac præclara hęredita
te noſtra minimo labore inæſtimabiles
nobis diuitias comparamus? Sicut ergo
cum immenſum frumenti aggerem con
gregat homo in pauperes alendos, illud
frumentum pauperum eſt, ita oĩa Chri-
ſti bona nobis pauperib. ſeruata in illo
ſunt in omnib. diuites facti eſtis in illo,
ita vt nihil vobis deſit in vlla gratia ſpi-
rituali. Paulus loquit̃, nobis Chriſti gra- 1.Co.1
tia participantibus, &c. hanc vero ſacra
mentis, ac pijs operibus participamus,
nobiſque colligimus.

In Circunciſione Domini. B

Dedit illi nomen quod eſt ſuper omne nomen, &c. Philip. 2.

MAximum profecto, & mirabile no
men, ꝙ eſt ſuper oẽ Dei nomen, &
cui omne genuflectendum eſt. Summa
ſanè animi beneuolentia, & attentio ne
ceſſaria eſt, vt de eo audiatis. Maiorem
quam vnquã petita eſt, attẽtionem petit
Moyſes Deut.32. Audite cœli, q̃ loquor, Deut.
audiat terra verba oris mei. Si cęlum, & 32.
terrã audire ꝑcipiat, magnum plane ꝑci-
pit, dum inſenſibilia ſentire vult. Si ve-
rò Angelos, & hoĩes, qui cœlo, & terra
cõtinent̃, intelligat maximum planè pe-
tit, dum ſibi Angelos, & hoĩes attentos
reddere vult. Et verè Moyſes oĩa hæc in G
tellexit, petitq; attẽdere cœlũ, & terram,
Angelos, & hoĩes, nec ſolum attendere,
ſed addit. Concreſcat in pluuiam doctri
na mea, fluat vt ros eloquiũ meũ. Quaſi
dicat: Non ſolum aurib. exterius attẽdi-
te, ſed & corde percipite verba meã, &
intra viſcera recõdite, vt terra pluuiam.
Sed quæ tantæ attentionis cauſa? Ratio
nem ſubiungit. Quia nomen Dñi inuo-
cabo. Si tanta diuini nomini maieſtas
eſt, vt quodcunq; nomen diuinum pro-
ponatur, attendere debeat cęlum, & ter-
ra, cum inuocandum eſt, & declarãdum
nomen; quod eſt ſuper oẽ Dei nomẽ, &
cui

Digitized by Google

A cui omne genuflectitur, qualis erit neceſ
ſaria attentio? Vtique ſi omnino,& per-
fectè a nobis declarari poſſet, & a Deo
ipſo exigi meritò poterat, in hoc .n. ille
ſemper intendit,ut nomen ſuum cogno
ſcat Sed cũ non ſolum recondita huius
noĩs myſteria exponere,ſed nec inuoca-
i. Cor. 12. re nomẽ Ieſus poſſimus, nec dicere: dñs
Ieſus,niſi in Spiritu ſancto,ut Paul. ait,
Pro.18 neceſſaria nobis gr̃a eſt. Prouer.16. oĩa
pp ſemetipſum operatus eſt dñs,in oĩ er
go opere ſuo intendit excellentiam, &
gloriam ſuam manifeſtare. Huius verò
gloriæ oñſio maximè ẽt in noſtram ce-
dit utilitatem,vt eximiã Dei maieſtatem
ſuſcipientes, cũ uereamur, eiq; genufle-
ctamus,ex hac.n.genuflexione,ac animi
ſubmiſſione, cuncta nobis bona proue-
B niunt,hucque diuina opera tendunt, q̃ a
Theologis,ad extra appellant. Hanc ve
rò illi reuerentiã exhibẽdam certiſſimè
Eſa.4. p̃dixit Eſa.4. In memetipſo iuraui,egre-
dietur de ore meo verbum iuſtitiæ,& nõ
reuertet', q̃a mihi curabitur oẽ genu, &
Ro.14. intrabit oĩs lingua. Et Ro.14. Scriptum
eſt.n. Viuo ego,dicit dñs,q̃m mihi flecte
tur oẽ genu, & oĩs lingua confitebitur
Deo. Q. d. Hanc rem iuramento firma-
ui,vnde & eam impleri,oĩno neceſſe eſt,
quia duę res ſunt immobiles,ut Pau.ait,
quibus impoſſibile eſt mentiri Deum.
Hæc uero ſunt,Dei ꝓmiſſio,& eiuſdem
iuramentum. Hæc aũt Dei promiſſio,ac
iuſm explicantur per Eſaiam hoc loco:
Mihi flectendum eſt oẽ genu, & oĩs lin-
gua me laudabit. Eſaias poſuit ſpẽm pro
gñe,cum ait,Iurabit. Pau.poſuit genus,
ſcilicet, Confitebitur. Eſt.n.iuramentũ
legitime factum confeſſio, & laus Dei.
Mic.6. Sic ẽt Michęæ 6. Quod dignum offeram
dño? Curabo genu Deo excelſo. Hanc
C ſubiectionem Deus ab oĩ creatura poſtu
lat, quæ ſi abſit, nullum bonum a Deo
Pſa.61 expectandum eſt. Hinc Pſ. Nonne Deo
Simile ſubiecta erit aĩa mea? ab ipſo.n. ſalutare
meũ. Sicut.n.ut inferiora corpori a cœle
ſtib. recipiant influxum, & motum, eis
ſubijci, & ſubordinari oportet, ſic niſi
quidquid nobis eſt, Deo ſubmittamus,
& nullum ab eo impetrabimus bonum.
2.Pe.5 Hoc vero ẽ illud Pet. Humiliamini ſub

potẽti manu Dei. Et id ipſum ſignificat A
dominus per Eſaiam cum ei genuflectẽ
dum dixit. Ex quo patet noſtra,non Dei
intereſſe,quod hęc ei fiat genuflexio,nul
lum enim in eum ex ea redundat bonũ,
ſed in nos,qui Deo humiliati, ab eo bo-
na accipimus. Hinc illud: Qui appropin Ex.33
quant pedibus eius, accipient de doctri- Exo.8
na illius. Hinc contra Pharaonem inue
hitur: Vſquequo non uis ſubijci mihi?
Hinc omnes plagæ,& vniuerſa eius ma
la, hinc omnia noſtra, quod Deo non
plene ſubijcimur, quod ei non genu
flectamus. Vt vero omnis creatura Deo
genu flecteret, nihil molitus eſt,& innu
mera eius opera in hunc finem tende-
bant, multaque in hunc finem ſummæ
maieſtatis nomina vſurpauit, ſed nun-
quam illud aſſequutus eſt,donec nomen
Ieſus ei eſt impoſitum,illudque impleuit B
homo factus in ipſo mundi exordio, &
in lege naturæ opera fecit mirabilia,no-
mina ſibi maieſtatis impoſuit, ſed num
ei genu flexum eſt? Nequaquam, poſt
mirabile mundi opificum, quo Angeli,
& homines Dei potentiam, ſapientiam,
& bonitatem mirati,ſummum illi hono
rem habere, genuque flectere debebant.
Plurimi Angeli Luciferum ſectantes di-
cunt teſte Eſaia, ſedebo in monte teſta- Eſa.14.
menti,in laterib. Aquilonis, ſuper aſtra
Dei exaltabo ſolium meum, & ero ſimi-
lis altiſſimo. Et Angelus quidem hæc,
ſed quid homo? Notat primum Ruper- Rupe.
tus in Gen.lib.2.ca.39. ingratitudinem,
& obliuionem parentum noſtrorum,ſi-
lent tantis receptis a Deo beneficijs,non
eum laudant,non genu flectunt. Forma
uit eos, inſpirauit in faciem ſpiraculum
vitæ, ſilent, nihil in eius laudem dicunt,
Ducit eos in paradiſum,eis illam dona-
uit,gratias nõ referunt. Adducit omnia C
ad eum animantia,quorum eum domi-
num cõſtituit,adhuc ſilet. Dat Adæ adiu
torium ſimile ſibi, quo ſpeciem propaga
re poſſit, ſilet, nec gratias agit, nec aliq̃d
quod laudem Dei reſonet,eloquitur,nec
vllum gratiæ verbum, & humilitatis in
ore ipſius fuiſſe ſcriptura teſtatur. Qui
ergo gratiam Dei non agnouit, nec ſi-
cut Deum glorificauit, aut gratias egit,
eua-

Digitized by Google

A euanuit in cogitationibus ſuis,& puta-
Gen. 3. uit ſe Deum eſſe poſſe, credidítq. dicen-
Ps. 77 ti, Eritis ſicut Dijs. Hanc verò interiorē
ſuperbiam parentum noſtrorum, q̄ præ-
ceſſit peccatum exterius commiſſum, in
Gen. 3. dicat ſcriptura initio capitali tertij. Ge-
neſis. vt notat Rupertus, cum ait, Sed &
ſerpens erat callidior. Non .n. ſimplici-
ter dicit, ſerpens erat callidior, ſed addit
coniunctionem, ſed &, quo innuit malū
non cepiſſe ab exteriori cibo, ſed prius
diabolus ſuperbiam, & elationem inte-
rius immiſit, & inde exteriori tētatione
tam facile deiecit. Prius ergo interius per
ſuperbiam cecidit Adam, deinde exterio
ri cibo eſt contaminatus.

Lu. 18. Quod oſtenditur Lucæ decimooctauo: Homo quidam deſcendebat ab Hie
B ruſalem in Hierico, & incidit in latro-
nes, niſi .n. deſcenderet, nō incidiſſet, q̄a
niſi mente ſuperbiſſet, præceptū non fre
giſſet. Deſcendebat ergo, quia mente in
tumeſcens aſcendebat, quod deſcendere
Pſalm. eſt. Deiecisti eos, dum alleuarentur. Sen
ſus ergo eſt: In tanta gloria homo conſti
tutus inuentus eſt Deo ingratus, ſuper-
bus, & arrogans, Deo gratias non red-
dens, en non genu flectens, ſibi placens.
Et tunc bene ſequitur, & coniungitur:
Sed & ſerpens erat callidior. Eſtque ſen
ſus, per ſemetipſum interius corrupit
diabolus hominem, & non ſolum per ſe
metipſum intus, ſed & per ſerpentem
circumuenit exterius. Ecce nec Ange-
lus, nec homo genu Deo flectit poſt in-
numera creationis beneficia. Sed quid
filij Adæ continuò fecerunt? In illo na-
turæ ſtatu cœperè homines genua idolis
C flectere Roman. 1. Mutauerunt gloriam
incorruptibilis Dei in imaginem corru
ptibilis hominis, volucrum, & ſerpentiū.
De quibus Sap. Vani ſunt omnes homi-
nes, in quibus non ſubeſt ſcientia Dei.
Et de his, quæ uidentur bona, non potue
runt intelligere eum, qui eſt, ſed ut aut
ignem, aut ſpiritum, aut citatum aerem,
aut gyrum ſtellarum, aut nimiā aquam,
aut ſolem, & lunam, rectorem orbis ter-
rarū Deum putauerunt. Et poſtea addit
etiam opera manuum ſuarum adoraſſe.

In lege verò ſcripta cum adhuc ſe dn̄s
amplius manifeſtaſſet hoībus, nihilomi A
nus populus ille idolorū ſeruituti ſe de-
dit, adeo vt in Aegypto cōſtitutus ea co-
leret, ut dicit Ezech. 2. Et ꝓcedens inde Ez. 20.
in deſertū, continuò vitulos fecerit, & in
greſſus terrā ꝓmiſſā quotidie poſt Baal
iret, adeo, ut quaſi magnum quid dixerit
Eliæ dn̄s. Reliqui mihi ſeptē millia viro 3. Reg.
rum, q̄ non curauerunt genua an̄ Baal, 19
& Hier. 2. Tranſite ad inſulas Cethim,
& videte, ſi factū eſt huiuſcemodi, ſi mu
tauit gens Deos ſuos. Et certè ipſi non
ſunt Dij, populus verò meus mutauit
gloriā ſuam in idolum. De gentiū popu-
lo hac in re non oportet multa dicere,
manifeſtū .n. eſt illū idola ſequutū ſpre-
tò unico uero Deo. Qūo ergo, vel qn̄ im
plebitur dn̄e, ꝙ iuraſti per Eſai.: Mihi
flectetur oē genu. En in lege naturæ hoc B
factum non eſt, nec in lege ſcripta, quan
do ergo implendum? Rn̄det: Factus eſt
Deus hō, accepit nomen Ieſus, factus ho
minum ſaluator. Et tunc impletum eſt,
ꝙ per Eſa. iurauit. Quia in noīe Ieſu oē
genu flectetur, cęleſtiū, &c. Et illud Can Can. 1
ticorum 1. Oleū effuſum nomen tuum,
iō adoleſcentulæ dilexerūt te, i. accepiſti
nomen ſuauiſſimū oleo ſimile, ideo oēs
animæ te ſequutæ ſunt. Ambr. enarrans Ambr.
illud. In noīe Ieſu &c. ait. Multa dn̄e fe-
ciſti pro me, & non genu flexi. Feciſti
me, & feciſti mundum pp me, dominū
orbis me cōſtituiſti, & non genuflectens
adoraui te. At poſtquam te vidi pro me
humiliatum, plagatum, crucifixum, ſta-
re non potui, ſed tanto pondere amoris
victus in terra ꝓſtratus, adoraui te. Fuit
quidem principio nomen hoc ſignum, C
cui contradicetur, quia pp Dei nomen
nulla fuit in mundo orta perſecutio, ſed
propter nomen Ieſus, omnes Eccleſiæ
tēpeſtates, & procellæ exortæ ſunt. Hoc
nomen fuit ſcopus, in quem omnes mū-
di ſagittæ directæ ſunt. Sed adeo potens
hoc nomen fuit, vt vicerit omne mun-
di numen, & ad ſe traxerit omnia numi
na, & fuit ſimile virgæ Moyſi, quæ om- Exo. 8.
nes ſerpentes deuorauit, & illa una reli-
cta eſt, q̄a omnia idola deſtruxit, & exal
tatū eſt nomē eius ſolius. Vt vero intelli
gas, qualiter hoc factum ſit attende. Ante

Digitized by Google

A te Dei in carne aduentum fuit in mũdo
diuinitas in mille partes diuiſa, atq; diſſo-
Porp. cta, de qua re latiſſimè egit Porphyr. &
Euſeb. Euſebius Cæſarie. vniuerſi Deũ; Pan. i.
to um dixere, ſuper cęlos Iouẽ, ſuper ſo-
lis igneã virtutẽ poſuerunt Deum Apol-
linẽ, ſuper Lunam Dianam, ſuper ignis
edacem virtutẽ Deam Veſtam conſtitue-
re. Super aerem ponebant Iunonẽ Deã,
ſuper aquas Deum poſuere Oceanum,
qui ẽt dictus eſt Thetys. Sup aquas dul-
ces Deus Achelous erat: ſuper aquas ma-
ris Neptun⁹, fluuiorũ particulares Deæ
Nymphæ, maris vero Nereides. Super
terram poſuerunt Deam Veſtam, quia
herbas, floresq; producit, quæ ſunt ve-
lut veſte, & ornamenta terrę. Super La-
B pidoſam, & montanam terram poſue-
re Deam Rheam, quam Latini dixere
Opem, ſuper terram planam, & fructi-
feram Cererem, ſuper ſemina Deã Per-
ſephonem. Plantarum Deum Diony-
ſium dixere, quem Aegyptij dicũt Isim,
& Oſirim, qui erat Bacchus, ut Plato, ait
in Cratilo. Atim ſuper flores, Adonidẽ
ſuper fructus. Martem Deum bellorum
dixere, Venerem, & Cupidinem amo-
rum. Mercurium ſuper orationis, & in-
terpretandi vim, de quib: multa Plato, et
Pluto. ante eum Heſiodus libr. de Genealogia
Heſio. Deorum. Hinc in diuerſis indigẽtiis ad
diuerſa numina currebant, eis flectentes
genua. Sapientiam petebãt à Minerua,
quam de Iouis cerebro natam dicebant,
iuſtitiam à Nemeſi, regnum à Ioue, nu-
C ptias fœlices ab Hymenæo, proſperã na-
uigationem à ventis Aſtrei, Titanis, &
Aurore filijs, gratias a Venere, q̃ ſic dr̃
quaſi omnia venuſtans, uel ad omnia ue-
Cicer. niens, ut Ciceroni placet. Et ad eam de-
mẽtiam deuenere hoĩes, ut pnicioſis re-
bus numina dederint, & ſacra inſtaura-
rint. Febri. n. fanum publicè in palatio
Romani dedicarunt, & aram malę fortu-
Plini⁹. næ in exqlijs, ut Plin. eſt autor. Et adhãc
deuenere infamiã, ut ſcelerum, & furto-
rũ uoluerint aſſignare numina, & horũ
bium ſimulachra effingentes, ſacra eis
inſtaurarũt ſpreto unico Deo, à quo oĩa.
Et ut Plinius iocatur, cępit q ſq; ſibi cõpo-
nere ſuos Ioues, Iunones, Veneres, Ge-
nios, Lares, Penateſq; Et in inferno quo- A
que Deos inuenerũt, quos colerẽt, dæmo-
nes ipſos torquẽtes hoĩes. Ditẽ Plutonẽ
& Cerberũ tricipitẽ. Ecce quib. mundus
genuaflectebat ante Dei aduentum in
mundum: ex quo ẽt pditiſſimi mores, &
oĩs eorũ corruptio in mundum introdu-
cta eſt. Cũ. n. Deos ſuos hñt ſcelerum
inuentores, & patratores, qd eorum exẽ-
plo non faceret effrænata libido? De qui- Ro. 2.
bus latè diſſerit Paul. Ro. 1. Mutauerũt
gloriã incorruptibilis Dei iu ſiſitudinẽ
imaginis corruptibilis hoĩs: Tradidit
eos in reprobũ ſenſum, ut faciãt ea q̃ nõ
cõueniunt, repletos oĩ iniqtate, malitia,
fornicatione, auaritia, nequitia, plenos in-
uidia, homicidio, contẽtione, dolo, mali-
gnitate, &c. Ecce qualis mundus ante B
Chriſti aduentu. Ingredit' ille mundum,
aſſumit nomẽ Ieſus, qđ ſignat uniuerſa-
le remedium oĩum, ut ei ſoli oẽ genufle-
ctat. Sed quõ? Attende. Hoc in Deo nr̃o
peculiare eſt, qđ cum alii nõ curarẽt, mo-
do illi adorarentur, ꝙ alij ẽt eo colerent
honore, noſter tñ Deus non ſic, ſed ſolus
ſemper uoluit hri Deus. Deute. 6. Dñm Deut. 6.
Deũ tuum adorabis, & illi ſoli ſeruies. De. 32.
Deut. 32. Videte, ꝙ ego ſim ſolus, et non
ſit alius Deus ĩter me. Eſa. Ego sũ dñs, Eſ. 42.
hoc eſt nomen meum, & gloriã meã al-
teri nõ dabo, & laudẽ meã ſculptilibus.
Vnde Elias 3. Reg. 19. Vſquequo claudi-
catis utroq; pede? Si dñs eſt Deus, ſequi-
mini illũ. Et hoc manifeſte patet in Da- C
gon, marca, ille n. non reſtitit ſibi proxi-
mã eſſe arcam, ſed illa eum nõ ſuſtinuit,
ſed in terrã deiecit. Et 4. Re. 17. oſtendẽs 3. Reg. 19.
quare Deus afflixerit Samariã, ait. Cum 1. Re 5
dñm colerent, Dijs quoq; ſuis ſeruiebãt, 4. Reg. 17.
ſicut gentes. Et rõ eſt manifeſta. Quãdo
enim de aliqua hæreditate contendit', q Simile
nouit ſe nullum ius ad illam hr̃e, qñ in-
ter litigantes diuiditur hæreditas, non il-
le multum curat, dum ei pars contingat,
at qui uerum, & legitimum ius habet ad
illam diuiſionem, non fert, quæ ma-
ter infantis non eſt. Audiens a Salo-
mone. Diuidatur infans: ait. Diuida- 3. Reg. 10.
tur, ſed uera mater omnino obſtat diui-
ſionis. Idola ergo, quæ nullũ ius ad diui-
nitatem hñt, diuiſioni illius nihil obſtãt:
Deus

Digitized by Google

A Deus uere obſtat, vtpote cuius eſt diuinitas ꝓpria. Accepto ergo nõie Ieſu, qđ ſignificat uniuerſalē Redemptorem, oēs ad ſe iam uocat, vt ei genuflectant, & nõie iam clamat, qđ poſtea verbis dixit: Oīa mihi tradita ſũt a patre meo, id eſt, oīum vires, oīum virtutes, oīa nūmina. Vnde Paul Expolians principatus, & ptātes, palam triumphans illos in ſemetipſo, traduxit confidenter oīum aliorum vim ad ſeipſum, & iterum, Euacuauit oēm principatum, & ptātem, & uirtutē, vt iam amplius genua non flectamus illis, ſed ei, in quo oīs vis, & poteſtas con iunctā eſt. Et ideo clamat: Venite ad me oēs, q laboratis, & onerati eſtis, & ego reficiā vos. Hic eſt principatus poſitus ſuper humerũ eius, de quo Eſa. qui eſſe ſolebat ſup humeros diuerſorũ principũ, B ſed illis expoliatis omnia collecta ſũt in Chriſto, cui merito oē genuflectendum.

Mat. 11. Ephe. 5. Ma. 11 Eſa. 9.

Iam qui indiget ſapientia, poſtulet, nõ à Minerua, ſed ab eo, qui eſt ſapientia patris, & dat omnib. affluenter, & non improperat. Qui vitam, & ſanitatē deſiderat, non Apollinē, aut Aeſculapium imploret, ſed eum, de quo ſcriptum eſt: Miſit verbum ſuũ, & ſanauit eos. Qui iter proſperum, in terra, ac mari non Aeolũ, & Aſtræos, ſed eũ adeat, q ventis, & mari imperat, & obediunt ei. Qui fruges vberes, nõ Cererē, aut Bacchũ, ſed eum, qui quinq; panes multiplicat, vinum in aquā conuertit. Qui diuitias non Plutonē fœcum terræ Deũ, ſed eum, qui eſt di- C ues in oēs, qui inuocāt illum, in quo oēs theſauri, qui ſuos ēt hic numerare nouit centuplo. Qui aquam, nõ ad Oceanum, aut Nymphas, ſed ad fontem viuum, cuius qui biberit aquas, nõ ſitiet. Qui optimas nuptias, non ad Hymenęum, ſed ad eum, qui naturam humanam coniunxit diuino ſuppoſito. Qui delicias non à Venere, & Cupidine, ſed ab eo de quo delectationes in dextera tua vſque in finem qui torrente voluptatis, ſuæ potat ſuos. Qui regnum, nõ à Ioue, ſed ab eo, q ait: Ego diſpono vobis regnũ, & q dicturus eſt: venite bñdicti, pcipite regnũ. Ad nullũ ergo aliud nomen nobis eundũ. nulli a teri genuflectendũ, ille eſt Māna oēm

Pſalm. Mat. 4 Ro. 10. Pſal. Ma. 25

continens ſaporem, qa quo tu indiges, il A lud tibi Chriſtus erit. Hoc ſignat nomē Ieſus vſe remediũ, qđ oīa dicta cōplectitur. Ecce iā impletũ eſt iuſſũ Dei. Mihi flectet oē genu, & confitebit oīs lingua. Hæc vero numinũ attractio ad Ieſum manifeſtè apparuit, cum hoc nomen Ieſus cępit in mundo prædicari. Nā Dij q ante colebantur, & reſponſa ex idolis dabant, cõtinuo ſiluerunt, ablata ab eis oī modè dominandi poteſtate, & loquendi mortalibus ſub Deorum perſona, quod non ſolũ modo videmus, ſed & ipſi eorum cultores admirantes fatentur. Porphyrius ſcripſit librum de Oraculis deficientibus, & inter alia dicit.

Porph.

Ablata eſt Pythij vox, haud reuocabilis ullis
Temporibus longis: etenim iam ceſſat Apollo,
Clauibus occluſis ſilet, ergo rite peractis, B
Diſcedas patria & redeas ad limina ſacris.

Et plutarchus in eiuſdē libri titulo, cũ inquit. Dicerē ad Cleombrotum. Narra ò amice, ſi placet, cur Oracula de quibus tanta dicebatis, extincta ſint, tacente illo præ pudore. Quid oporteat (inquit Demetrius) de illis quærere, cum omnia hic ferè præter vnum defeciſſe, ꝓſpiciamus. Sed & in Beotia multiuoca dicta propter multitudinem Oraculorum, omnia quaſi aquarum fluenta, deſiccata ſunt. Et addit Plutarchus vocē delatā ex Echinadis inſulis tēpore mortis Chriſti, magnum Pana ipſorum mortuum eſſe, quia eius extincta vis: quod audiens Tiberius Cęſar, examinatis teſtibus in archiuijs regijs depoſitionē col C locauit. Suidas in Auguſto refert, Auguſtum obtuliſſe hecatōben Apollini Delphico (quod erat ſacrificium ſolenne cētum boum) interrogaſſeq; quis eius ſucceſſor foret, non reſpondit. Inſtaurato iterum ſacrificio interrogauit, cur non reſponderet, tunc reſpondit.

Pluta.

Suidas

Me puer Hebræus Diuos Deus ipſe gubernans,
Cedere ſede iubet, triſtemq; redire ſub Orcum,
Aris ergo dehinc tacitis abſcedite noſtris.

Et ob hāc cām rediens Auguſtus Romā, in foro Capitolij tēplũ ędificauit, & altare hoc titulo, ara primogenito Dei. Addit Eutropius, & Oroſius lib 6. c. 16. & Innocent. Papa feria 3. de Natali Chriſti,

Eutro. Oroſi.

A Chriſti, Sybillam Auguſto demõſtraſſe in ſole Virginẽ cũ filio, quẽ Deũ eſſe dixit,& adorare,ut Deũ præcepit. Ceſſauit ergo Oraculũ Dephicũ,Pythium,& oĩa alia, & continuo eorum diruta tẽpla, & Chriſti ædificata. Et Porph. in lib. quem cõtra religionẽ noſtram edidit, ait. Nec miremur, ſi iam multis annis ciuitas peſte vexatur,cum Aeſculapius,& alij Dij lõgẽ ſint ab ea,ex quo.n. Ieſus colitur,nihil utilitatis,a Dijs cõſeq poſſumus. Mira veritatis vis,ut ſpiculũ,qđ contra nos acerrimus hoſtis dirigit, in dirigentẽ vi veritatis verſum ſit. Si Dij ceſſerunt Ieſu,ergo hic fortior,fortior ergo ſuperueniens fortẽ ligauit,Deditq. diſcipulis poteſtatem calcandi ſuper ſerpentes,& ſuper omnem virtutem inimici.

Proph.

Ma. 10

B

Hãc vero minimũ ad ſe attractionem prędixit Eſa.2. In nouiſſimis diebus erit mons domus dñi præparatus in vertice montium,i. Xp̃s ſuper omnes Deos, & fluent ad eum oẽs gentes. In illa die proijciet hõ idola argenti ſui,& ſimulachra auri ſui. Et Zach.13. Erit fons patens domui Dauid in ablutionẽ pc̃tõris,& menſtruatæ,& tunc diſperdam noĩa idolorũ de terra , & non memorabuntur vltra. Greg. in Ezech. ho. 20. Fons occultus eſt Vnigenitus in ſinu pr̃is , inuiſibilis De⁹, fons uero patens eſt idem homo factus , tunc idola penitus tollenda dixit, qñ hic fons patens eſſet. Et Ezech. & Zach. Diſperdã ſimulachra, & ceſſare faciam idola de Memphis,& erit dñs ſolus in die illa. Impletumq. eſt illud Malach. Ab ortu ſolis vſq. occaſum magnũ eſt nomen meũ in gentibus. Et Pſ. Oẽs gentes quaſcunq. feciſti,venient, & adorabunt corã te dne,& glorificabunt nomen tuum.

Eſa. 2. · Zac. 13 · Greg. · Ez. 30. · Za. 13. · Mal. 4 · Pſa. 85

C

Reſtat ergo, ut nos impleamus illud Pſ. Iuuenes, & virgines,ſenes cũ iunioribus audent nomen dñi,quia exaltatum eſt nomen eius ſolius. Hoc nomẽ nobis eſt refugiũ, & hoc in bello ſpũali nobis cõpellandum eſt. Solẽt hi,qui obſeſſam ciuitatẽ ab hoſtibus, aut ẽ regione inimicorũ ſitam defendũt, ſi quem ſubito offendãt,ut ſciant,an ſuas,an contrarij ducis partes agat,tacitẽ interrogate. Quis viuat,aut, quis regnet? ille uerò caueat, ac diligenter proſpiciat,queãdmodũ rñdeat,ne ab illius gladio cõfodiat,ſi ſigna tũ a duce nomẽ nõ ꝓferat. Sic ſi a Chriſtiano hoĩe quærat,qs nam in illo viuat, quis regnet, Xp̃m in ſe viuere dicat cum Paulo,ne ſi aliud dixerit, pereat, & nomẽ Ieſus vereat. Vt,ſicut cũ audit,ꝙ vulgo dici ſolet (Aqui del Rey)q Regis partes agũt,cõtinuo accedũt, ſic & tu in his, q̃ ad Chri gloriã conducunt, illi aſſiſtas, & in oĩ tua tẽtatione,& tribulatione nomen ꝙ inuocare dẽs,eſt Ieſus, de quo nomine dictũ eſt, ſanctũ,& terribile nomẽ eius,& ſanctũ, & dulciſſimũ inuocanti, terribile vero dęmonijs,contra quos inuocat. Peto ergo a te,quiſnã in te viuit? Nec ĩmerito hoc interrogo,qm̃ ſunt Dij multi, & dñi multi, ait Paul. Clamauit olim oĩs populus , Viuat Rex Saul, clama & tu, Viuat Ieſus . Non ergo regnet pc̃m̃ in veſtro mortali corpore,ſi.n.peccatũ in te regnat,nõ uiuit in te Ieſus . In iuſto Xp̃s viuit,ſicut Pau.ait. Viuit vero in me Xp̃s. Bern. Accepimus ab Ap̃lo habitare Xp̃m per fidẽ in cordib. nr̃is. Cũ ergo in fides in te mortua eſt , Xp̃s in te mortuus eſt, cum fides viuit, & regnat , Xp̃s ſir viuit,& regnat. Sed dubitas,nõ oẽ hois genu huic noĩ flexum eſt,nã magna pars populi Iſrael non genuflexit Xp̃o dño,& gentes multæ. Vbi eſt ergo illud,Viuit dns,quia mihi flectetur oẽ genu,& illud Pſa. Adorabunt eum omnes Reges terræ, omnes gentes ſeruiant ei?

Pſ. 148 · Simile · A · Pſal. · 2. Co. q̃. · B · 1. Reg. 10. · Ro. 6. · Fer. 1. · Eſa. 45 · Pſa. 44

Rñdetur, ſicut ſol ea luce cõditus eſt, quę oĩb. mundi partib. illuminandis ſufficiens eſt, non tñ oẽs partes ſimul colluſtrat,ſed curſu cõpleto nulla pars manet lucis eius beneficio priuata, ſic ortus eſt Xp̃s Sol iuſtitiæ,ut illuminaret omnem hoĩem venientẽ in hunc mundum, ſed ſunt tenebræ,q̃ eam lucẽ non cõprehendetũt. Et ſicut fermentat maſſa,ſed paulatim,non ſimul, ſic humani gñis maſſa noĩe diuino fermentatur paulatim, ſuo vero tpe oẽs electi hoc noĩe fermentandi ſunt,necnõ & illuminandi. Vaticiniũ ergo illud Pauli, quo cęleſtiũ,terreſtriũ, & infernorũ genu Chriſto dño flectendũ ꝓdixerat,in cęleſtib. fuiſſe adimpletũ, nemo eſt,qui dubitet,de terreſtrib. vero

Simile · C · Simile

id

A id probatum a nobis eſt. Sed reſtat vidẽdũ, quõ ẽt in inferis adimpleatᷣ, ut huic noĩ genuflectãt ipſi ẽt dæmones. Rñdetur. Oẽ Dei nomen in inferno a dãnatis blaſphematur, ſed hoc nomen Ieſus nõ blaſphematur, imò illud dæmones reuerentᷣ,& eo audito genu flectunt. Et Fráciſcus Venetus in Harmonia mũdi Cãti.2.to.2.ait. Neq. tacebo, ꝙ experimento didici, nullũ dẽmonẽ ex his, qui vexãt corpora humana, poſſe reſiſtere, qn velint, nolint, genua flectant, qñ nomẽ Ieſu debite pronunciatum ipſis proponitᷣ venerandũ, ut fidelis inueniatᷣ, qui dixit. In noĩe Ieſu oẽ genu flectatᷣ, cęleſtium, terreſtriũ,& infernorum. Itẽ affirmat c.16.

Franc. Venet.

B Hebræos in diuinis noĩbus peritiſſimos nihil iam Dei noĩbus operari poſſe in dęmones eijciendos, qa oĩs uis ad nomẽ Ieſus tranſit, quo quia non vtuntur, ut vim aliq̃ hẽant, ut illi faſſi ei ſunt, dæmonia inuocant facti Necromantici. Et Doct. ſup illud Luc. Filij ueſtri in quo eijciunt demonia? dñt Iudæos videntes ſua ex orciſmata nihil valere ad dæmones pellendos,& videntes Xp̃i diſcipulos, in nomine Ieſu ea pellere, eodẽ noĩe vtebantur. Sed dubium eſt, quid hoc nomen Ieſus habeat, ut ei oẽ genu flectatur, & ſit nomen ſuper oẽ Dei nomen? Qd ſuper nomen oĩum creaturarum ſit, non mirum, cum ſit Dei nomen ſm illud Paul. Heb. 1. Tanto melior angelis effectus, quãto differentius præ illis nomen hæreditauit. Sed cur ſuper oĩa Dei noĩa hoc eſſe voluit? Hiero. ad Marcellã de decẽ Dei noĩbus opuſculũ condidit. Diony. in li. de Diui. nomi. quadraginta quinq. noĩa Dei colligit. Doct. Hebræi ex c.14. Exo. ſeptuaginta noĩa colligunt, ut refert Fráciſcus Venetus ubi ſup. Cã.2.to.6.7.8.)

Luc.11

Hiero. Dion. Hebr. Ex.14.

C & in ſup inter oĩa illa noĩa nomen Ieſus poſitũ eſt a Deo. Rõ eſt, qm̃ ſicut in auro cætera metalla, ita in hoc noĩe continetur virtus, & ſignatio oĩum diuinorum noĩum, & oĩum eorũ myſteria, de quo multa Franc. Venet. ubi ſup. & hac rõne hoc ſolum nomẽ iam inuocamus iuxta vaticinũ Zach.14. Erit dñs rex ſup oẽm terrã, & in die illa erit dñs vnus, & nomen eius vnũ. Mirum profectò inter tot pſtantiſſima Dei noĩa hoc pſtantius, excellentiuſq. eſſe,& pcipuã cõtinere uirtutem ad uniuerſa mira perficienda, & qd ſit Deus diues in oẽs, qui inuocãt hoc nomen. De quo dr̃. In noĩe meo dæmonia eijcient, in quo Petrus claudum ſanet,& alia oĩa miracula perficiantur. Rõ ergo horum eſt, quia in hoc noĩe oĩum eſt nominum virtus, & myſteria, & quia hoc nomẽ eſt miæ, q̃ eſt ſuper oĩa opera eius, & tãdem, quia noĩa acquiſita eximijs facinoribus,& egregijs factis, ſummè ab his ęſtimãtur, q ea cõparant. Sic nomen Iſrael datum Iacob poſt luctam, nomen Africani datum Scipioni, nomen Aſiatici datũ alteri Scipioni, tale eſt nomen Ieſus, ꝙ acquiſiuit factus hõ naſcens, moriens in cruce. Philip.2. Humiliauit ſemetipſum dñs Ieſus, factus obediẽs uſq. ad mortem, pp quod dedit illi nomen, ꝙ eſt ſup oẽ nomen. Et ideo dr̃. Oleũ effuſum nomen tuũ, qa ſicut oleũ ſupernatat cæteris liquoribus, ſic mĩa,& nomen miſericordiæ omnibus nominibus.

Franc. Venet. Zac.14

Marc. vlt.

B Phil. 2

Hinc eſt, hoc nomen fuiſſe mundo deſideratiſſimum. Hoc nomẽ deſiderabat Pſal. Dic aĩæ meæ, ſalus tua ego ſum, id eſt, tibi Ieſus,& ſaluator. Eſa.26. Nomẽ tuũ, & memoriale tuũ in deſiderio aĩæ. Bern. Mel in ore, melos in aure, iubilus in corde. Mel fuit in ore Pauli, q in ſuis epiſtolis hoc nomen vſurpauit, quin centies.4. Metap. Ariſt. ait, nomẽ poni ſolet ab aliqua proprietate. Proprietas Chriſti ad nos aduentantis eſt amor, qa nulla alia aduentus cã niſi amor. Sic Deus dilexit mundum &c. Venit, ut a nobis amorẽ colligat. Ignẽ veni mittere in terrã,& quid volo, niſi ut accendatᷣ? Ab hac ergo amoris proprietate, quæ in eo enituit, ac excelluit, Ieſus nomen accepit. Si Rex modo iret Bizantium, ſolũ ut captiuũ redimat, ſecumq. reducat, ſi loqueretur Rex captiuo in libertatem aſſerto; Nihil exigo præter amorem pro beneficio tanto, diceremus; O Rex omniũ Regum benigniſſime, quam facilia petis, qui ſolo amore pro tanto es beneficio contentus. Veniens ergo Chriſtus amore ductus, ut nos in ſui amorem ſuauiſſimè trahat, ac cor noſtrum inflammet, ſi nomina

Pſa.32 Eſa.26

Bern.

Ariſt. Ioan.2 Ma.12.

Simile C

A noīa maieſtatis aſſumeret, nō hoc aſſequeret, hæc.n.noīa : ēt Iudæus,& timet. Nomen ergo, qd ſuper oīa noīa hr̄e debuit, qd ſit Chriſtianorum propriū, nomē dēt eſſe amoris,& tale eſt nomen Ieſus, qd iā tā expſſe Angelus dixit Mariæ & Ioſeph. Ad Mariā: Ecce concipies,& vocabis nomē eius Ieſum. Ad Ioſephū: Pariet aūt filiū,& vocabis nomen eius Ieſum. Finge modo hoīem eſſe in mundo tanta miſericordia,& amore prædi- tū,q cū ditiſſimus ſit,oī pauperi ad ſe accedenti erogat eleemoſynam nō exiguā ſed maximā,q̄ in oē vitæ tp̄s ſufficeret: nec ſolum eā impertit conciuib. ſed oīb. ad ſe confluentib. vndiq;. Nec vero hoc contentus per vniuerſum mundum legatos mittit,q dicant oī pauperi: Accede ad Dn̄m meum,& eris diues, oēſque venientes ad ſe reciperet,tanq̄ pater, oībuſq; daret ut filijs. Eoq; res deueniret, vt hic homo nomen proprium amitteret,& vocaretur ſaluator mundi, remediū hoīum,pr̄ mortalium, quam dulce nomen,quamq; amabile. Adde dictis, q non ſolum pauperiem ſubleuaret,& tolleret oīno,ſed & cęcitatē,ignorantiā,infirmitates oēs. Adde, q vniuerſi homines eſſent pauperes,cæci,infirmi, & oībus,& vniuerſis eorum malis ſubueniret,& ideò oīum hoīum liberator in oī miſeria diceret,q̄ dulce nomen, quā dulcis,& amabilis homo,qui eo uocat nomine. Hæc nobis, & multò plura ſignificātur hoc nomine Ieſus. En uocat: Venite ad me oēs,qui laboratis, & onerati eſtis,& ego reficiam uos. Gratiā habet capitis infinitam,qua oēs ad ſe accedentes iuſtificat,remedium præbens oī aīæ, C vocatque per miniſtros ſuos omnes indigentes: Oēs ſitientes uenite ad aquas. Sed ais: Optarem ēt,oī corporeæ neceſſitati remedium mihi a Chriſto adhiberi. Exhibebit quidem,ſed in tempus cōmodius reſeruat,dicente Paulo: Saluatorem expectamus Dn̄m noſtrum Ieſum Chriſtum, qui reformabit corpus humilitatis noſtrę configuratum corpori claritatis ſuæ. Tanta ergo,& tam eximia operatur,ut hominum ſaluti conſuleret,vt quaſi oīa antiqua nomina relin

Luc. 1. Mat. 2. Simile

B

Matt. 11.

Phil. 3.

A quere,& hoc ſolum nomē, Ieſus,retinere voluerit,quo ſignāt vniuerſis hominum malis Chriſtum ſubueniſſe. Maximi boni, ꝓprium eſt,eſſe ui d. ffuſiuum, & oīum malorum remedium. Erat homo innumeris malis irretitus. De ꝓfundis clamaui ad te Dn̄e,ait Pſal. Si medici tm̄,aut Doctoris,aut Ducis, aut diuitis munus exerceret,& nomen aſſumeret,innumera mala ſine remedio relinqueret. Veniat ergo Saluator uniuerſalis,& ſic nullum erit malum,abſq; remedio, qa verè abyſſus abyſſum inuocat, abyſſus miſeriarum abiſſum miſericordiæ. Amiſit Ioſeph nomen proprium in Aegypto,& dictus eſt Saluator mundi, cum tm̄ famis neceſſitati ſubueniſſet. Xp̄s,aūt idē Saluatoris nomen ſibi vendicat,vniuerſi orbis miſerijs ſuccurrēs. B Oēs ergo accedamus ad eū, qui ad nos uenit,ut ſoluet nos. Indignat Naaman Eliſeo,& ait: Putabā ego, qd egrederet ad me,& ſtans inuocaret nomē Dei ſui, ne ergo irati recedamus,hæc nobis illæ pſtat,egreſſus eſt ipſe,& iuocat ſup nos nomen ſuū Ieſus,nomē eius inuocatū ē ſup nos,ne ergo derelinquas nos,&c.

Pſ. 129. Pſ. 41. Ge. 42. 4. Re. 5

In Circunciſione Domini.

Vocatum eſt nomen eius Ieſus.

NOn ſine diuino conſilio actum eſt vt diuinum nomen, Ieſus,nato infanti eo die imponeretur,quo annus inchoatur. Sic.n.fit,vt fęliciſſimè annum tali præſidio auſpicemur,in nomine Ieſu anni principium ingredientes,dimidium.n.facti,qui bene cœpit,habet. Sed qualis hodie Maria eſt? verè quam in Chriſti natali uobis oſtendimus Virginem,& matrem. Videbimus hodie virginem,& martirem,dum uidet Xp̄i ſanguinem,qui proprius eſt,fundi,ſed in ipſa cordię anxietate,& mœrore, quem in teneri ſanguinis effuſione patiebatur, ſimul conſolatione,& gaudio perfundit. Quid.n. filij circunciſio eſt, niſi publicū teſtimoniū humanæ naturæ in filio,per quam illa facta eſt mater? Quid nomen Ieſus,niſi teſtimonium diuinę naturę,ꝑ q̄ cōſeruata matris integritas eſt? Egre- C

A giæ ſunt hæ planè prærogatiuæ, & quas magnificare ſemper oportet. Si clarã no
Simile bilis viri ꝓſapiã in cõtrouerſiã adductã iudex lata ſnĩa illuſter, nihil contingere illi nobili lætius, nihil glorioſius pőt. Nõ latebat Mariã duas ipſius prægatiuas in mundi iudicio periclitaturas, matris veritatem, virginis integritatẽ, itemq; alteras duas filij, nẽpe verbi diuinitatẽ, & aſſumptam humanitatem. En igitur hodie his oĩb. occurrit. Effuſo.n. ſanguine pueri ille verus homo, ipſa vera mater oſtenditur: qui.n. verum ſanguinẽ fudit, verus hõ eſt. Impoſito verò Ieſu noĩe, peccatorum propiciatorum propiciator oſtendit, qđ ſoli Deo conceſſum eſt: atq; adeò natus Deus, & mater virgo eſſe cognoſcitur. Deus.n. naſci, niſi de virgine
B matre non debuit, neq; mater virgo permanere, niſi Deum peperiſſet, congruenter potuit. Quæ ergo hodie tanta bñficia a Deo ſibi collata videt, palã fieri, ꝙ nobis beneficium, quam gratiam negare poterit? Eã ergo adeamus ſalutantes. Aue Maria. Maximum negotium eſt Deũ
Ariſt. noĩare. Ariſtot. 4. Met. ait: Rõ quam ſignificat nomẽ, eſt definitio, q̃ deſignat propriã rei naturã: vnde proprio noĩe rẽ agnoſcere, eſt exactè rẽ noſſe, & eius na
Ex.33. turã. Hinc Dñs Moyſi, Noui te ex nomine.i. perfectè, & ſingulari affectu te diligo: cum reliquos filios Iſrael nõ cognoſcam nomine proprio, ſed noĩe patrum ſuorum, pp quos illis benefacio, te verò pp te diligo. Ex quo ſequit̃ deſideriũ oĩs creaturæ cognoſcendi nomen Dei, ut eũ
Exo.3. intelligere valeat. Hinc Exod. 3. Ecce ego uadam ad filios Iſrael, & dicam eis. Deus patrum veſtrorum miſit me ad uos, ſi dixerint mihi: Qđ eſt nomen ei⁹?
C quid dicam eis? Intellexit Moyſes primum, quod ab eo eſſet q̃rendum, hoc eſſe, quod nam eſſet Dei nomen. Et Gen.
Ge.32. 32. cum Iacob Deo colloq̃ret̃, hoc vnum interrogat. Dic mihi, quo appellaris nomine? Et Sapiens Prouerb. 30. Quod eſt nomen eius, aut quod nomen filij eius, ſi
Ecc.39 noſti? Verè, ut dicitur. Eccl. 39. Nomen eius requiritur a generatione in genera
Eſa.26 tionem, & Eſa. 26 Nomẽ tuum, & memoriale tuum in deſiderio animæ. i. hoc eſt ſummum eius deſiderium, noſſe nomen tuum, quo appellaris. Sicut puer ſciẽs ſibi eſſe patrem maximum, quẽ tñ non nouit, quod maximè noſſe deſiderat, hoc eſt, quis eſt pater meus, quo appellatur nomine? Deſideras tu ſimiliter noſſe Dei nomẽ: Audi. Duplex Dei nomen eſt. Primum intrinſecum, quo ſeipſe nominat. Secundum extrinſecũ, quo a creaturis noĩat̃. Solus Deus ſe pfectè nouit, quia ſe cõprehendit, vnde ipſe ſolus põt ſe noĩare perfectè, & tunc ſe quaſi noĩauit, cum filiũ æternum verbum, dicendo produxit. Cum nomen ſit manifeſtatio noĩati, figura eius, hoc hẽt verbum, quod figura eſt patris, & in altera perſona ſubſtantiam patris hẽt. Ideò dr̃ a Paulo: Figura ſubſtantiæ eius. Et ſic filius in diuinis eſt quaſi Dei nomẽ. Hoc B
verbum noĩat Deum, ideo ait Philippo. Qui uidet me, videt & patrem meum. Heb.
Et ſic ſicut ſolus Deus ſe comprehendit, Ioã. 15.
ita ipſe ſolus ſe noĩat generando filium.

Ex quo ſequit̃ Deum a creatura perfectè nominari non poſſe. Sed quid mirũ, cum nec Angelos perfectè noĩare valeamus. Angelos ſpiritus vocamus, ſpiritus verò propriè aer eſt, nam ſicut aerẽ non videmus oculis, ſed aliquas eius operationes percipimus, ita Angeli nobis, quidẽ ſunt inuiſibiles, ſed opera aliqua eorum percipimus, quę tñ nobis exactè non demonſtrant Angelorũ naturam. Vñ fit, vt queadmodum eos imperfectè nouimus, ita eos ẽt imperfectè nominemus, nec eorum exactã cognitionem, &
proprium nomen ſciamus, vnde Ange- Ge.32.
lus de Iacob. Quid quæris nomen meũ,
qđ eſt mirabile? Eadẽ verba rñdet Iud. Iud.13
13. Angelus alter Sanſonis parentibus.
Qua ergo rõne Dei nomen comprehen C
demus, qui Angelorum noĩa non poſſumus attingere? Vñ Dionyſ. lib. de Diu. Dion.
no. Deus oĩa ſciã, & ſermone maior eſt, illius enim nec ſenſus vllus, nec imaginatio, nec ſcientia eſt, ipſius neque nomen eſt, nec opinio, quod intelligi non
põt, effari qũo poterit? Apo. 19. Habens Apo.19
nomen ſcriptum, quod nemo nouit, niſi ipſe. Nititur Aug. lib. de Doctr. Chri- Aug.
ſtiana plurima nomina Deo dare. Quo

A peracto addit: Diximus nè, aut inſonuimus aliquid dignũ Deo? Faterurq; ingenuè, nullum nomen ſatis eſſe maieſtati tantæ, & ſi aliqd illi magis cōueniēs eſſe pōt, illud eſt, cũ eũ dicimus innominabilē: in intelligibilē, ineffabilē. Sicut. n. ſilētiũ, quo de Deo ſiles, eſt ei maxima laus cũ re victũ fateris à maieſtate tāta, ita nomē ineffabilis, quo dicis noīari nō poſſe illi magis cōgruit. Ideò ille ait: Sum, qui
Exo. 3. ſũ. Quaſi dicat, nō eſt noſſe nomē meũ ſum is, q ſum. Sicut cũ occultare uis nomē tuũ, dicis, ſum, q ſum. Sed iterũ addit Aug. nec hoc noīe ineffabilis, Deũ expli
B cari, ſi. n. hoc noīe cōmodè explicari poſſet, ineffabilis non eſſet. Hoc argm̃ cum
Pro. 30 Prou. 30. Salomon agitaret, illud ſibi putauit ſufficere, ſi rogaret: Qđ eſt nomen eius, aut qđ nomen filijs eius, ſi noſti? Fatetur illud ſibi penitus incognitum.

Scđa rō ad idem D. Th. 1. p. q. 13. eſt:
D. Th. Nomen, quo aliquã rem appellamus eſt ſignũ exterius eius notitiæ, q̃ eſt in intellectu. Vnde res oēs eo mō noīam⁹, quo eas cognoſcimus, & ei rebus pfectè noīa imponimus, quas pfectè cognoſcimus, aut ſi eas nō cognoſcimus, vtimur certè noībus, q̃ illis indiderunt ij, q eas pfectè
Gen. 2. intellexere. Gen. 2. Oē qđ uocauit Adã, ipſum eſt nomē eius, quas. n. ille res exactè cognouit, perfectè, & noīauit. Cùm igit᷑ Deum ſicuti ipſe eſt, cognoſcere nequeamus, cum oēm intellectũ excedat, nec noīare poſſumus. Cum. n. tu hoīem noīas, aut intelligis, aut ītelligere potes,
C quicquid eſt in hoīe, id. n. totum hoc nomen amplectit᷑. At uerò cum Deum nominas, non explicas, quid Deus ſit: ſed tm̃ intelligis Deum rē eſſe tam ſublimē, vt oēm creatam intelligentiam ſuperet, & ipſum ēt, qđ nomen ſignificare pōt. Sed ſicut nomen non hēt, ita nec noīe De⁹ indigeret, niſi hō fieret. Homini. n. neceſſarium nomen eſt, duplici ratione. Altera, ꝙ q̃plurimi hoīes ſunt, & noīa eis, quib. diſcernantur, ſunt neceſſaria, ꝙ ſi unus homo eſſet, opus non eſſet eũ Ioannem, aut Petrum dicere. Deo igit᷑ cum vnus ſit, nomine opus non eſt. Pſ.
Pſ. 82. 82. Cognoſcant, quia nomen tibi dñs, tu ſolus altiſſimus ſuper omnem terram.

Altera rō, ob q̃ nos noīe indigemus, A
eſt, ut noīe impoſito naturæ nſæ indigētiam ſuppleamus. Oīs creata, natura ēt Angelica finita eſt, arctamur oēs loco, & tpe, ita ut cum ego hic ſim, Romæ ſimul eſſe non poſſim, & qui hodie viuo poſt 100. anno. ſpatium inter viuos eſſe non dicar. Hunc naturæ defectum noīa impoſita ſupplēt, illa. n. nos pñtes repſentãt, ubi pñtes, nō ſumus. Hinc Ariſt. ait: Ariſto.
Quia res ad ſcholas ducere nō poſſum⁹, vtimur terminis pro reb. Maiores nſos uita iam functos, nomen quaſi pñtes, & viuentes facit, ut in hoīum memoria ppetuo conſeruentur. Quid. n. niſi nomē B
Alexandro, Cæſari famæ immortalitatē dedit, & ut nobis innoteſcāt, conceſſit? Cum igitur Deus ſupra oē tpſ, & locum ſit, vbiq; præſens, & æternitate oē tēpus ambiens, nulla rōne noīe indiget. Hoc forſan Moyſi ſignificare voluit, cũ eius nomen interroganti rñdit: Ego ſum, q
ſum. Perinde. n. fuit, ac ſi dixiſſet: Nũc, q Exo. 3.
dem Moyſes nihil aliud ſum, q̃ qđ ſum, non. n. peregrinam naturam indui, & ideo noīe non indigeo. Erit tpſ, cũ ero, Exo. 3.
ꝙ non ſum modo, homo. n. factus, nomen meum hoībus indicabo, quia tunc mihi noīe opus erit. Nunc igitur Deus hoīs carnem induens, neceſſitatem noīs ſimul cum alijs indulgentijs ſubijt. Indiget lacte, paruoq; lacte paſtus eſt, p quē C
nec ales eſurit. Pannis indiget ad arcen Eccl.
dum frigus, factor ipſe tpum, eſtatē, & Pſ. 37.
ver tu pſalmaſti ea. Indiget præſepio, in Eſai. 6.
quo reclinatur, quem vidit Eſa. in mira- Pſ. 1.
bili throno, & qui ait: Cœlum mihi ſe- 2. Co. 8
des eſt, & vt Pau. ait: Qui cũ diues eſſet, Pſ. 49.
pro nobis egenus factus eſt, & creatura- Pſ. 15.
rum indignus, qui dicebat. Si eſuriero, non dicam tibi, Deus meus es tu, qa bonorum meorum non eges. Sic etiã eget noīe, quo cognoſcat᷑ hic homo, quantum Heb. 1
cęteros antecellat. Heb. 1. Tanto melior Angelis effectus, quantò differentius p̃ illis nomen hęditauit. Indiget noīe, quo præſens ſit uirtute oībus inuocantibus eum, diues in omnes qui inuocant eum. Omnis. n. quicunq; inuocauerit nomen dñi, ſaluus erit. Rom. 10. Nomen, in quo Ro. 10
eius uirtus ēt ipſo moriente conſeruet᷑,

A cuius inuocatione Petr' ægròs ſanitati ;
mortuos uitæ reſtituat ,& verè dicat. A-
Acto.4 cto. 4. Non eſt aliud nomen datum ſub
cęlo hoibus,in quo oporteat nos ſaluos
fieri. Ad hæc oĩa datur ei nomen Ieſus ,
qđ a pr̃e ei miſſum eſt,licèt.n. ab Ange-
lo ſit nuntiatum,ſed nouimus ſcriptum
Eſa.62 eſſe: Vocabitur tibi nomen,quod os dñi
noĩabit. Conſueuere.n.patres noĩa dare
filijs . Hoc nomen eſt oleum illud effu-
Can. 1 ſum nomen tuum .Sicut.n. oleum vul-
nus lenit:ita vulnus in circuncisione in-
flictum hoc tanto noĩe eſt mitigatum .
Nullũ difficile vulnus, nulla plaga acer
ba reputabitur, ſi tali nomine cõdiatur.
Hoc eſt illud antiquum nomen Tetra-
grammaton, Iehoua, cui ſi literam adiũ
B gas ſin,fiet Ieoſua,qđ eſt Ieſus. Litera ue
rò ſin apud Hebræos figuram hẽt Lam-
padis, vt ex noĩe Iehoua deitatis, Deus
comprobetur,& ex litera pietatis, & hu
manitatis hõ oñdat', iuxta illud Iſa. 62.
Eſa.62 Saluator eius uelut lampas accendatur.
Sed grande nobis hodie aperiendum
eſt noĩs huius miſteriũ. Et illud ſit, hoc
dulciſſimo nomine Ieſus,voluiſſe nobis
Chriſtum declarare , quàm noſter oĩno
ſit,& oĩa quæ eius sũt, q̃ noſtra ſint. Par
Eſai.9. uulus,ait Eſa. Puer natus eſt nobis, fili'
Luc. 2. datus eſt nobis,& angelus: Natus eſt ho
die nobis Saluator. Notanda illa uerba,
vobis,nobis, & hoc licèt alijs noĩbus ſi-
gnificauerit nobis ,maximè tñ noĩe Ie-
ſus. Vt uerò ex præcipuis noſtræ religio
nis miſterijs fructus vberrimus, & cõſo
C latio magna colligatur,hoc eſt ualde cõ-
ſiderandum , ut omnia ea , quæ Chriſti
ſunt,non ita accipiamus,quaſi aliena, &
nihil ad nos pertinentia,ſed ut noſtra p̃-
cipuè , qui.n.ea aliena reputat à ſe ſeip-
ſum præcipuo fructu , & gaudio priuat.
Conſideremus ergo oĩa ea, quæ in Chri
ſto ſunt,& uniuerſa eius opera, ut capi-
tis noſtri bona,ac proinde noſtra ꝓpria
eſſe,& non ſecus, in illis ac de illis læte-
mur,quã de bonis noſtris. Audis Chriſti
labores,ſudores, ſanguinis fuſionẽ,gau-
de,& exulta,tua ſunt illa oĩa;in illis hẽs
gratiſſimum, quod Deo offeras pro deli
ctis tuis manus. Audis ſummam gratiã,
& fauorem Chriſtum obtinere apud pa
trem,omniaq; illi tradita eſſe, eiuſq; im A
perio cuncta parere; habes hinc ẽt quod
exultes. Hæc.n. tãta filii Dei ptãs in bo-
num noſtrum expendetur, noſtriſq; ce-
det cõmodis,quia aduocatus noſter eſt ,
aduocatum hẽmus apud patrem Ieſum
Chriſtum,ꝙ ſilr in cæteris oĩbus intelli 1.Io.2.
gendum eſt . Qua ex conſideratione ſit
proculdubio, vt eam participemus con-
ſolationem,quæ veſtigium ſit cęleſtis læ
titiæ,efficit.n. naturalis amor,ut nobis il-
lud bonum ſapiat, & dulceſcat , qđ no-
ſtrum eſſe crediderimus. Et ſicut oẽs ti-
tuli Dei alti,& magnifici in gloriam, &
gaudium beatorum cedunt , qm̃ Deus
hr̃ditas,& ſors eorũ eſt; Ego ero merces
tua magna nimis. Gen. 15.& Pſ. 15. dñs B
pars hr̃ditatis meæ, & ſi Deus immẽſus Ge. 15.
eſt,eorum hæreditas eſt immenſa; ſimili Pſ. 15.
ter nos gaudere dẽmus,quia Deus idem
qui beatis eſt præmiũ, nobis eſt mediũ ,
& interceſſor. Ideo ille ait; Ego ſum via Ioã. 14
veritas,& uita,uita beatis,uia bonis, ue
ritas utriuſque. Et ſicut Deus per cõſum
matã gloriã beatorũ eſt, ita nobis viato-
rib. p gratiã nr̃ eſt,ſuus ĩ gloria p poſſeſ-
ſionẽ,nr̃ in terris p ſpẽm , & nullo beati
perfruuntur bono,cuius, qui eſt in grã ,
initium non hẽat,& ſemen . Tanta hæc
res,ꝙ Chriſtus dñs nr̃ eſt totus , ex eius
nominib. agnoſcenda eſt , quorũ aliqua
in hanc ueritatẽ agnoſcendam expenda
mus,oportet . Primo ideo dr̃ ſeruus ho-
minum,& ut ſeruus hodie ſtigmate inu
ritur, nec ullus fuiſſet ,q eũ ſeruũ aude-
ret cõpellare, niſi ipſe ſe hoc noĩe prodi- C
diſſet. Matt. 20. filius hoĩs nõ uenit mini Ma.29
ſtrari, ſed miniſtrare. Luc. 22. Ego ĩ me- Lu.22.
dio ueſtrũ sũ, ſicut q miniſtrat. In Pſ. 39 Pſ. 39.
ubi nr̃a editio hẽt; Aures ãt pfeciſti mihi Hiero.
ĩ Heb. eſt uerbũ, charat, qđ Hiero. inter Deu.7
pretat' fodiſti,uel pforaſti, aures ãt iube-
bantur in lege veteri perfodi illi ſeruo ,
qui libertati renuncians ſeruus efficie-
batur ſempiternus . Vt ſe ergo oſtende-
ret Chriſtus ſeruum hominum , perpe-
tuum,ait; Aures autem perfeciſti,uel per
foraſti mihi. Hæc.n. uerba de Chriſto di
cta Paulus aſſerit. Salus autem, ingeniũ
lucra , & omnia , quæ ſeruorum ſunt , Heb.
omnia in commodum heri cedunt, quia 10.
quic-

A quicquid acqrit ſeruus,acquirit Dño:&
ſic oĩa, q̃ ſerui ſunt,herus ut propria re-
Cyri. ī ſpicit. Et iõ Cyril. veſtes dpoſuiſſe Chri
Ioan. ſtũ aſſerit,vt moreref, oñdẽs oĩa opera,
Simile & merita nobis,vt nſa ab eo relicta. Si-
cut ergo arboris fructus vniuerſus,arbo
ris eſt,qa illũ ꝓducit,ſed magis eſt Dñi
arboris,q eo fruit,ſic oẽ meritum,& ſa-
tisfactio Xp̄i eius arboris diuinis fruct⁹
eſt,ab eo ꝓductus, ſed maximè nſa hæc
ſunt,q eis fruimur. Minimus iuſtus pl⁹
fruit meritis,& ſatisfactione Chriſti, q̃
ipſe Chriſtus,q ſatisfactione nullatenus
fruit:ſolum meritò ad gloriam acciden
talem vſus eſt,ſed iuſtus ad eſſentialem,
q̃ multo maiorẽ oĩ gloria corporis. Dr̃
ergo Chriſtus ſeruus,& arbor,qa oĩa, q̃
eius ſunt,nſa maximè eſſe iudicare de-
bemus,& de illis,vt de ꝓprijs gaudere.

B Itẽ ſcdò Chriſtus Dñs caput nſm dr̃.
Eph. 5. Eph.5. Ipſum dedit caput ſuper oẽm Ec
Simile cleſiam. Quemadmodum.n. Adam pri-
mus homo in principium, & caput hu-
mani generis datus eſt: ita Chriſtus ſe-
cundus Adã in caput, & initium in eſſe
gratiæ. Vnde fit,vt ſicut membra vnita
primo Adæ contrahunt pctm̃,ita eadem
membra,vnita Chriſto gratiam partici
Simile pent ex hoc capite; Et,ſicut cum in comi
tijs regni ꝓcurator ciuitatis alicuius lo-
quit,tota ciuitas dr̃ in eo loq, & locus,
& fauor q procuratori dat, toti ciuitati
Heb. 9 cõcedit. Cum ergo Chriſtus,vt dr̃ Heb.
9. ꝓcurator hoĩum ſit,oẽq; genus huma
num repreſentet,dum ille loquit, loqui-
mur,dum operat, nos dicimur operari,
fauores,& gratiæ Chriſto collatæ,nobis
Eph. 2. dari cenſent. Inde Pau. ad Epheſ. 2. Qui
conreſuſcitauit nos, & cõſedere nos fe-
cit in cęleſtib. in Xp̄o. Quaſi dicat Pau.
C Ego meipſum reſuſcitatum reputo;ego
ad dexterã pr̃is ſedeo, cum Chriſtus re-
ſuſcitatus ſit,& ſedeat ad patris dexterã.
Aug. in Medit c.15. Eſt.n. in ipſo Xp̄o
Aug. Ieſu Dño noſtro vniuſcuiuſq; nr̃m por-
tio,caro,& ſãguis. Vbi ergo portio mea
regnat, ibi regnare me credo, vbi caro
mea glorificat,ibi glorioſum me eſſe co-
gnoſco,vbi ſanguis meus dñat,ibi dñā-
ri me ſentio. Tertiò idẽ declarat nomi-
ne ſponſi,qd ſibi Xp̄s impoſuit; Aufere-
tur ab eis ſponſus,& q hẽt ſponſam,ſpõ A
ſus eſt,& Cant.2. Dilectus meus mihi, Mat.9.
& ego illi. Quaſi dicat, contractum, & Ioan.3
ſocietatem ſponſalitiam ego cum ſpon- Cant.2
ſo Chriſto iniui,mutuamq; fecimus bo-
norum,& malorum cõmutationẽ,(quia
ſpõſalia oĩa reddũt cõia)mihi valde vti-
lẽ,& cõpendioſam,illi uerò carã, & di-
ſpendioſam. Ego me illi tradidi, ille ſe
mihi,oĩa mea illi dedi,ſua oĩa ille mihi.
Ego ſpõſo meo naturã ruſticam meã,&
vilem cõicaui,ille mihi diuinam ſuã par
ticipauit. Ego illi peccatorum meorum
ſarcinam ferendam dedi,ille mihi meri
ta ſua contribuit. Ego illi ſcelerũ meorũ
ſatisfactionẽ,vindictamq; ſubeundã,il-
le mihi operum ſuorum p̄mia cõmoda-
uit,vt cum pater cœleſtis ad mea pecca-
ta puniẽda acceſſerit,inueniat ea in Xp̄i
rationibus applicata? atque ẽt cum pa-
ter uoluerit Chriſti opera remunerari, B
mihi ea inueniat attributa,& in me ipſo
collocet bona,q̃ Xp̄i opera merent. Hęc
ſpõſalium ſocietas,vt oĩa,quæ laborem,
& dolorẽ continent,ſponſo meo ſeruen
tur,q̃ iucunditatis,aut vtilitatis ſunt,mi
hi tribuantur,oĩa ergo quę Chriſti ſunt,
mea debeo reputare, quia ſponſus ille
meus omnia ſua,ſeque mihi tradidit?

Sed veritas hæc,qua diximus oĩa Xp̄i
nſa eſſe maximè in noĩe Ieſu declarat.
Hac.n. applõne cognoſcitur Xp̄s totus
mihi eſſe,quia eſt omnium malorũ meo
rum depulſor,medicina, & remedium,
& idem oĩum bonorum cauſa, radixq;
efficaciſſima. Saluator.n. hæc oĩa in vni-
uerſum cõplectitur,ſi in uniuerſum, &
ſimpliciter ſaluator eſt dicendus. Nõ.n.
eſt hic Ieſus; Saluator eo modo,quo Io-
ſeph,aut Ioſue,q particularẽ, exiguãq; C
ſalutem attulerunt,ſed oĩum, & uniuer
ſa ſalus eſt oĩbus,hoc eſt, Dilectus meus
mihi. Quaſi dicat; Fact⁹ eſt dilectus me⁹
Xp̄s ad menſurã meãrũ miſeriarum,ne
ceſſitatumque. Hic ſolus oĩa uota mea,
& deſideria explere põt,hoc eſt Ieſus. In
diges pr̃e. Voca Ieſum,pater ille tibi ade Mat.4.
rit,cui fidenter poteris dicere; Pater no-
ſter,q es in cęlis. Matrẽ deſideras. Ieſus
tibi mr̃ erit. Iere.49. Nũqd obliuiſci põt Ier.49.
mulier infantẽ uteri ſui? Et ſi illa oblita

Digitized by Google

A fuerit,ego tui non obliuiſcar. Fratrē de-
Ro. 8. ſideras? ipſe eſt primogenitus in multis
Pſal. fratrib. Dux eſt tibi neceſſarius? pp no-
Eſa. 55 mē tuū dux mihi eris, vt ſatisfacias noī
Mar. 21 tuo Ieſu. Ecce teſtē populis dedi eū ducē
Ioā. 10 ac pceptorē gentib. ait æternus pr̄. Regē
Ioan. 9 inqris,ecce rex tuus venit tibi māſuet⁹,
Mat. 9. Paſtoris cura eſt tibi neceſſaria? ego ſū
Ioan. 6 paſtor bon⁹. Luce indiges? ego ſum lux
Ro. 13. mūdi. Medico tibi opus eſt? en medicū.
Can. 1. Non eſt opus valentib. medicus, ſed ma
4. Re. 4 le habentib. Cibo cupis refici? caro mea
Pſ. 80. verè eſt cibus. Veſte eges? induimini Do
minū nr̄m Ieſum Xp̄m. Hæc verò oīa
& innumera alia in noīe Ieſu compre-
henſa ſunt. Hoc eſt nomē oleū eſfuſum
nomen tuum in oīa, quæ diximus nomi
na, ſi uas tibi non deficiat, oleū non de-
ficiet. Aperi os tuū, & implebo illud. Di
B uitiæ Chriſti tuæ ſunt. Lętare. Longe. n.
Simile diuerſo gaudio exultant, q Algerii capti
ui detinent̄, cū audirēt magnati cuidam
in Hiſpania ingentes eſſe diuitias, q̄ cū
audirēt illas diuitias, & īmenſas opes ad
ipſum liberādū eſſe paratas? hoc. n. pro-
prij boni gaudiū, hæc vera eſt exultatio.
Ita nobis hodie eſt exultandum, quia Ie
ſus noſter eſt, Ieſu bona noſtra ſunt: ſal
uator eſt captiuorum, propria adducit
redemptor. Ego autem in domino gau-
debo, & exultabo in Deo Ieſu meo.
Haba. 3. Ex oībus dictis orit̄ miræ conſolatio
nis conſideratio, ꝙ Chriſtus mea pecca
ta ſua ipſi⁹ reputat, & ſup ſe tollit, & eis
onuſtus ſe pr̄i repn̄tat dicens: Lōge a ſa-
Pſ. 21. lute mea uerba delictorum meorū. Qua
ſi dicat: Qūo ego ſalu⁹, & uiuus eſſe poſ-
ſum? Qūo mortē euadā, & tot peccatis
oneratus? Prorſus mihi eſt in eorū dele
tione moriēdū. Contra uerò oīa Chriſti
C merita, & bona nr̄a ſunt, ac quaſi de pro
priis lętandū, nec uerba ſuppetūt, nec in
tellectus ad exaggerandū, & amplificā-
dū pro dignitate, q̄tū nobis hinc lucrum
Ephe 3 q̄ta bona ex hac ſocietate naſcant̄. Hoc
affectu exultans aiebat Pau. Eph. 3. Mi
hi oium ſanctorū minimo data eſt gra-
tia hæc, euangelizare in gentibus inue-
ſtigabiles diuitias Chriſti; & eſt quas in
Chriſto habemus. Non dicat ineffabi-
les, ſed inueſtigabiles, qa non tm̄ verba

deſunt ad eas explicandas, ſed ſenſus, in A
tellectuſq; ad eas īueſtigandas deficiūt.
Qd̄ ſi tātus gigas Paulus trāſnatare hūc
fluuiū nō pt, q d nos dicem⁹? Quāta erit
audacia, ſi conemur hāc pelagi pfundi-
tatē dicendo ſuperare. Exercitatus ſum, Pſ. 76.
& defecit ſpūs meus, ait Dauid. Quanā
in re ſapientiſſime propheta ſpūs tuus
defecit. Renuit conſolari aīa mea. ſ. in
creatura aliqua. Vbi igit̄ conſolationem
inueniſti? ubi defecit ſpūs tuus? Memor
fui Dei, & delectatus ſum. Sane has di-
uitias Xp̄i īueſtigabiles, & nobis datas
cōſiderabat, & ſpūs eius deficiebat in cō
tēplatione tantorū bonorum, & in eo cō
ſolationem, & gaudium inueniebat.
Ex dictis mirāda iuxta multa nr̄æ re-
ligionis intelliges. Primū qūo baptizato
pueto cōcedit̄ gr̄a, & oia virtutum orna
menta ſine vllo pprio actu, & ſic deſce- B
dēti oīa dant̄ bona cęleſtia, qūo bona tā-
ta ſine pprio, ei merito cōceduntr̄? Rō ē
in manifeſto, quia omnia Chriſti bona
per baptiſmum ei applicata ſunt.
Scd̄m adhuc mirabilius. Cōmiſit hō
ingētia, & innumera ſcelera, in qbus g
totā uitā uerſatus eſt, mille in feris dign⁹
eſt. Dolet, vnā fundit lachrymulā, oia ei
cōdonant̄, & hæres regni cęleſtis efficit̄
ē diaboli mācipio. Qūo tā facili negotio
tot peccata cōdonant̄, qūo tā pfido inimi
co regnū cęleſte aperit? Gr̄as agat Xp̄o,
cuius meritū, & ſatisfactio immenſam
hanc facilitatē nobis effecit. Qd̄ hoc exē Simile
plo pcipies. Maieſtatis reus apud Regē
homo qdā factus, qm̄ uitę Regis eſſet in
ſidiatus, placare ſuū principē nullis ſuis
obſequijs pōt, qm̄ inimici, & proditoris
opera grata Regi non ſunt. At ſi huius
frater maximis officijs Regē deuinciat,
multa ei regna hoſtilia expugnet, quis C
dubitat, quin ſi hic Regem adeat, & pro
fratre proditore deprecet̄, & dicat ſe oīa
ſua obſequia, & merita ī fratrē refunde
re, ſibi nihil a Rege velle impetrare, ſed
fratri veniā, ſit eam a Rege conſequutu-
rus? Et tunc vna lachrymula proditoris
uiſa, cōdonantur ei ſcelera propter fra-
tris merita. Talis nobis Chriſtus frater,
talis amicus, pp cuius īfinita merita no-
bis donant̄ facilè ingentia crimina, quo-
niam

A niã factus ẽ nobis iuſtitia, ſanctificatio;
1.Co.1 & redẽptio, qm̃ ipſe eſt ꝓpitiatio ꝓ pec-
Io. 1. catis nr̃is. Tertiũ ẽt mirabile, q̃uo facile
petitiones nr̃æ a Deo exaudiuntur, &
quicquid tibi cõueniẽs a Deo petieris, fa
Pſ. 80. cilè obtinebis. Dilata os tuũ, & implebo
Heſt.2 illud, nec deficiet oleũ, ſi vas nõ deficit.
Sed ſicut intrantes ad Aſſuerũ, qcq̃d ad
ornatũ ptinẽs petebãt, accipiebãt, ſic aiæ,
& Chr̃i ſpõſæ ĩ infinitis Xp̃i meritis ha
bẽt, vñ ſe ornent, vñ accipiãt, qcq̃d petie
rint. Hinc iã diſce in oĩ tua anguſtia, &
neceſſitate ad Xp̃m confugiendũ, tanq̃
ad v̄r̃e remedium, ſicut ad arcã, aut mar
ſupiũ accedis, cũ pecunia eſt tibi neceſ-
ſaria, ſic adito Xp̃m, in quo ſunt oẽs the
Pſ. 19. ſauri nr̃. Quærant alij in reb. caducis ſa
B lutem, inuocẽt Deos ſuos, ut ferãt auxi-
lium, hi in crurib. & hi in equis, nos aũt
in noĩe dñi inuocabimus, qd̃ eſt Ieſus.
Ipſi obligati ſunt, & ceciderunt, nos aũt
2.Reg. ſurreximus, & erecti ſumus. 2. Reg. 19.
19. Lugebat domi incluſus Dauid rex necẽ
dilecti filij Abſalon, pp̃ſ ab alienabat̃ a
rege, ægrè ferens mærorẽ, & reclusionẽ
regis. Adit eũ Ioab, dicens: Iuro tibi per
dñm, ꝙ ſi nõ exieris, ne vn⁹ qdẽ reman-
ſurus ſit tecum nocte hac. Surrexit ergo
rex, & ſedit ĩ porta, & oĩ populo nuncia
tũ eſt, ꝙ rex ſederet ĩ porta, venitq; vni-
uerſa multitudo corã rege. Ante Dei in
mundum aduentũ, quaſi incluſus Deus
in cęlo erat indignabundus, & inacceſſi
bilis hoĩ pp offenſam, q̃ in filiũ propriũ
facta fuerat. Si Deus iratus p̄máſiſſet re
cluſus, oẽs hoĩes ab eo diſcederẽt. At ve-
ro nunc in Natiuitate ſua iam foras pro
dijt, iã ſedet ĩ porta obuiã ueniẽs nobis,
& inuitans, vt ad ſe accedamus, iã placa
C tus factus eſt. Quid.n. aliud eſſe putaris,
Simile velle, vocari Ieſum, niſi inuitare nos ad
quærendã ab ipſo ſaluatore ſalutem? Ti
tuli, q ante portas officinarum adſcribi
ſolent, vbi venale vinum eſt, vbi biblio-
theca, vbi gladiatoria ars exercet̃, quid
aliud faciunt, q̃ p̄tereuntes inuitare ad
ea quærenda, quæ intus væneunt? No-
men igitur, Ieſus, titulus eſt huius phar-
macopolæ, huius medicinalis officinæ,
dicens: Si ſalutem ò homo quæris, hic iã
tibi ſalus in Ieſu eſt. Si veniã peccatorũ
petis, ecce Agnus Dei, ecce qui tollit pec A
cata mundi. Nomen Ieſus tabella, & ſi- Ioã. 1.
gnum eſt diuerſorij, peregrè veniẽtes ad
monens, in hoc diuerſorio feſſis requiẽ,
cibũ, & ſatietatẽ fameſcentib. eſſe para-
ta. Et qd̃ poſtea magno clamore dicit, ve Ma. 11
nite ad me oẽs, qui laboratis, & onerati
eſtis, & ego reficiam uos, hoc nunc cla-
mat noĩe, Xenodochium eſt ægrorum,
pollicet̃ curationẽ, vulnerũ oĩum ſanita
tẽ. Venite ad me oẽs. Deſertorũ, & incu-
rabiliũ aperit̃ Xenodochiũ, oẽs ſine cer-
to numero recipiunt̃, nemo recuſet in-
gredi, nemo ſe tã deſperatum putet, quin
ſanari poſſit, nullus hic non recipit̃. Oẽs
ergo nos modo accedamus ad Chriſtũ
eiuſq; oſculemur manus: ꝓ tãtis mune- B
rib. ei gratias referamus, eum ut ſalutẽ
noſtrã adorem⁹. Vbi nos legimus. Pſ. 2. Pſal. 2.
Apprehẽdite diſciplinã, Hebræis eſt, na
ſecubar, ꝙ Hier. vertit, oſculamini filiũ, Hiero.
uel adorate filiũ, quaſi inuitet propheta
oẽs ad manus filij Dei naſcẽtis exoſculã
das, ad agendum gr̃as, ad offerẽdũ ſeſe
eius obſequiis. Extat in Hebræor. li. qui
dr̃ Tidras mehilin, i. myſteria Pſalmorũ Tidras
dixiſſe Rabbinũ ſup hæc verba, eſſe ve- mehilĩ
lut regis ſn̄iam, qui exarſit in ciues ſcele
ratos, eoſque damnauit ſn̄ia mortis, illi
vero filium regis adiere, precãtes, ut p̃r̃is
iram mitigaret, qui & fecit. Cumq. regẽ
ciues adijſſent gratias acturi, ille ad filiũ
eos mittit, dicens; Adorate, uel oſculami
ni filium, eiuſq. manus, pp quem uobis
parco. Quid accõmodatius ad rem no-
ſtram, & Chriſti redẽptionem dici poſ-
ſet a nobis, q̃ ꝙ ab inimicis dictũ eſt no-
ſtris? Oẽs ergo adoremus, & ꝓcidamus C
ante Chriſtum, oſculemur manus eius,
ꝙ nos redimere venerit, & hodie ad hoc
opus inchoandum ſanguinem fuderit.
Inuocemus ſanctiſſimũ eius nomen, in
quo inimicos oẽs ſupabimus, qa turris Pro. 18
fortis nomẽ dñi. Hoc noĩe munitus Da- 1.Reg.
uid contra gigantem carnis turrim de- 17.
certauit, dicens; Tu venis ad me in cly-
peo, & haſta, ego verò ĩ noĩe Dei Iſrael.
Hoc nomen olim Ignatius in corde in-
ſcriptũ geſtãs, feras nõ formidauit. His
armis ſecundus Ignatius Societatis nup
fundator, egreſſurus ſua religione mun

Digitized by Google

A dum vniuerſum, eã muniuit noĩe Ieſu,
uocans Societatem Ieſu, quo nobis hoc
nomen maximè honorificandum dedit,
Simile ſicq; voluit cordib. imprimi, vt deleatur
nunquam, ſicut ſcriptum nomen in tenui
Papyro rumpi põt, ſed deleri nõ poteſt.
Cõcordet ergo uita cum noĩe & ꝓfeſſio ſentiatur in opere. Mirabili quadam
uiſione. Romam eunti Ignatio pr̃ æternus oſtenſus ei eſt, & filius crucem
portans, & ſocij Ignatij eum iuuantes,
quos pr̃ æternus filio, ut ſocios amantiſſimè commendauit. Quos ille in ſocios
aſſumens dixit: Ego uobis Romæ propitius ero. Vnde nomen pater Ignatius religioni
ſuæ dedit Societatem Ieſu. Sit ille nobis propitius per gratiã, quam, &c.
B

In Epiphania Domini.

Cum natus eſſet Ieſus, &c. Matt. 2.

CVm diuina ſcriptura, tum experiẽtia nobis oſtenditur maxima Dei
ſolicitudo in humilib. exaltandis.
Sicut.n. ſuperbos deijcit, Deiecisti eos,
dum alleuarentur, ait Pſal. & iterum. Et
Pſ. 72. tu humiliaſti, ſicut vulneratum, ſupbũ,
Pſ. 88. ſic maiori ſtudio, atque conatu humiles
exaltat, vt veritas illa cõprobetur. Qui
Mat. 2 ſe humiliat exaltabit̃, q ſe exaltat humiliabitur.
Qđ ſicut in oĩb. alijs verum habet, ita & in Chriſto hodie oſtendit̃.
Videt.n. pr̃ filium ſuum ſic in mundo humillari, ut nouiſſimus hoĩum fiat.
Vult media nocte naſci, ut a nullo uideat̃. Cũ
Sap. 18 quietum ſilentium contineret oĩa, &
nox in ſuo curſu medium iter h̃ret. Om-
C nipotens ſermo tuus dñe exiliens de cęlo,
à regalib. ſedib. venit, in ſtabulo naſci
voluit, in pſepio reclinari. Aeternus pr̃
cum eo iam contendit, ut exalteť, & ſic
eo nato nuncios mittit ad populum gentium,
& Iudæorum, vt ſciant, regẽ oĩum
natum, his Angelum, illis ſtellã, qua ducti
reges veniunt, ut impleret̃ illud Eſai.
Eſa. 49 49. Et erũt reges nutritij tui, vultu ĩ terram
demiſſo adorabunt te, & puluerem
pedum tuorum lingent, & ſcies, qa ego
dñs, ſuper quo non confundent̃, qui expectant
eum. Simul etiã conſtituit, ut me
dio die ipſo, per mediam Hieruſalem in-
gredia ntur, eum regem proclamantes, A
& quia frigore tremit, Herodes pauere
contremiſcit eo audito, & quia non erat
ei locus in diuerſorio, veniant reges, eũ
ſuſcipientes depoſitis coronis. Nec mirũ
cum uiginti quatuor ſeniores idem ei pſtant Apo. 4
obſequium, & quia pauper natus
eſt, præcioſa ei dona offeruntur. Tanta
Dei cura eſt in humilium exaltatione?
Hæc huius myſterij ſumma, ad cuius intelligentiam
oculos mentis cõuertamus
in Mariam maris ſtellam, &c. Creſcit iã
eccleſia myſterijs, ſicut Chriſtus ætate.
Hodie.n. flos aſcendens de radice Ieſſe, Pſ. 113
q̃ humilis videbatur, & abiecta. (Sic cũ
Dauid uellent vilipendere, dicebant filium
Ieſſe.) Hodie induitur maieſtate, B
& odorem ſuum ſpargit vſq; ad Orientem.
A Solis ortu, vſq; ad occaſum, laudabile
nomen dñi. Nomen in Circunciſione
ei impoſitum, de quo dr̃: Oleũ effuſum
nomen tuum, vſq; ad Orientẽ diffuſum Can. 3.
eſt. Hodie tria grana frumenti in
terra ſeminantur, dum procidentes adorant.
Ex quib. immenſus gentilitatis fructus
collectus eſt. Conſtruenda eccleſia
erat, & primo iacto lapide in fundamentis
Sion, Chriſto dño in natiuitate, ſtatim
paries vnus populi Iudaici, in paſtoribus
ſurgit. Hodie conſurgit alius populi
gentium paries, ut Chriſtus tanquã Luc. 11
lapis angularis faciat vtraq; unum. Hodie
fortis armatus incipit uincere fortẽ,
atrium cuſtodientem, & uaſa eius optima
diripere. Hoc.n. maximè ptinet ad
verum regem regnum ſuum intrãtem,
tyrannidis iniuſta oppreſſione liberare.
Sic uenit Chriſt⁹, ut diſſoluat opera diaboli,
q tyrannus fuerat, hoc uerò ab initio C
ortus ſui pſtat, expoliãs principatus,
& ptãtes. De qua optimè Eſa. 8. Sume tibi Eſai. 8.
librũ grãdẽ, & ſcribe in eo: Velociter
ſpolia detrahe, citò pdare. Et poſt pauca;
Voca nomen eius: accelera, ſpolia detrahe,
feſtina pdari. Quia anteq̃ ſciat puer
uocare prẽm ſuũ, & mrẽm ſuã, auferret̃
fortitudo Damaſci, & ſpolia coram rege
Aſſyriorũ. Primo pcepit dñs, librũ grandẽ
ſumi, ut quiq; ſolũ uerba ſcribant̃. Sine
dubio maxima hæc uerba ſunt, quę librũ
grandẽ deſiderãt. Et huius rõ eſt, qa
ſi ea

Digitized by Google

A ſi ea oĩa, quę Xp̃s in hunc finẽ ſpoliandi
dæmones fecit, libris eſſent mũdãda, nõ
Io.vlt. ſolũ liber grãdis eſſet, ſed vt dicit Io.vl.
Sũt ãt, & alia multa, q̃ fecit Ieſ⁹, q̃ ſi ſcri-
banť p ſingula, nec ipm arbitror mũdũ
cape poſſe eos, q ſcribẽdi ſũt libros. Sed
addit ꝓpheta, multis ſępe repetitis noĩb.
q̃ta celeritate hoc opus eſſet a Xp̃o pfi-
ciẽdum, vt anteq̃ pro ętate noſſet vocare
prẽm, aut mrẽm, ſpolia dęmonum raptu
r⁹ eſſet, vt hodie facto oñdit. Sed hodier
nus dies lętiſſimus nobis ſup oẽs dies eſ
ſe dẽt, qa oĩbus alijs Xp̃i myſterijs frui-
mur hui⁹ vi, atq; virtute. Hoc.n.die eccl'a
ex gẽtib. collecta, admiſſa à Deo fuit, vt
diuinis ei⁹ donis, & gratijs frueret, cũ an
te oblita, & derelicta a Deo eſſet, nec ad
eã ꝓphetas mitteret, nec legẽ daret, aut
B ſacrificia. Hoc eſt profundiſſimũ myſte
Eph.3. riũ, de quo Eph.3. alijs gñationib. nõ eſt
agnitũ myſteriũ hoc, gẽtes eſſe cohr̃des,
& cõcorporales, & cõparticipes promiſ-
Act.10 ſionis ei⁹ ĩ Xp̃o Ieſu. Hoc myſteriũ ma-
nifeſte oñſũ eſt Petro. Act.10. in lintheo
è cęlo demiſſo, pleno ĩ mũdis aĩalib⁹, cũ
Pſ.88. Cornelius eũ accerſiret, vt Dei verbum
audiret. De quo myſterio ad lr̃ã. Pſ. 88.
Nunqd Siõ dicet: Hõ nat⁹ eſt in ea, & ip
Hiero. ſe fundauit eã Altiſſimus? Vbi Hier. ver
tit, ad Siõ diceť: Vir, & vir, hõ, & hõ na-
tus eſt ĩ ea. Quaſi dicat, ad Siõ mr̃em fę-
cundiſſimã, i. ad eccl'am ei cõgratulãdo,
Eze.14 diceť: Ecce hic, & ille populus, illi & illi
nati ſũt in te. Quaſi dicat, oẽs gẽtes ad te
venieť: nã illa repetitio hõ, Hebraico ſer
mone idẽ eſt, ac oĩs hõ, vt patet Eze. 14.
C Hõ de domo Iſrael, q poſuerit immundi
tias ĩ corde ſuo, i. oĩs hõ. Ita ergo hic acci
piẽdum, oĩs hõ, oĩs gẽs nata eſt in eccl'a.
Et ſic impleť Gedeonis figura cum pri-
mo vellus rore impleť cęleſti, terra ſicca
manẽte. Scdo vero cõtra factum eſt. Pri-
Iudi.6. mo.n. Iudaicus ille popul⁹, ex quo, vt ex
uellere ſibi ueſtẽ humanitatis aſſũptur⁹
erat, impleť lege, & donis diuinis cũ eis,
gẽtium populus careret: deinde verò ſy-
nagoga reiecta, atq. derelicta, gẽtes Xp̃i
lege, & gr̃a cœleſti impletæ ſunt, ꝙ qdẽ
Iudæis ſũmæ fuit infælicitatis, & oppro-
brij. Vñ Heli cum patiẽter audiſſet filio
1.Re.4 rum mortẽ, & popul. interitum in bello
audiens, arcam Dei ad alienigenas trãſ- A
latam, cadens retrorſum, expirat. Illud.
n. figura fuit, explicans Deum ad gentes
aliquando tranſmigraturum, quod ille
pręſenſit: nec tamen potuit explicare, ſed
explicuit eius nurus, dicens: Tranſlata
eſt gloria domini de Iſrael, quia capta
eſt arca Dñi: Et licet ei dicatur. Filium
peperiſti, nihil attendit, intelligens Dei
gloriam ad gentes tranſmigraſſe. Et iõ
Euthymius in Pſal. hanc inter alias cãm Euthymius.
ponit obſcuritatis ſcripturarum, qd' de
hac gentium vocatione obſcurè, & inuo
lutè loquendum foret, ne inuidia ea gẽs
ſcriptura cõbureret, illud Eſai. 48. Neq. Eſ.48.
credidiſti, nec a principio aperui tibi au-
res tuas, nõuerã.n. quod inobediens non
pâreres. Contra vero gentibus hæc ſum-
ma lætitia, hoc eximium gaudium. Qd
.n. lætius nuncium reiectæ Vaſthi dari B
poſſet, quam rex tibi conciliari uult, re-
uocatque in priſtinum ſtatum? Vnde Pſ. Pſ. 86.
86. qui de hac uocatione gentium loqui-
tur, ait. Sicut lętãtiũ oĩum habitatio eſt ĩ
te. Quid.n. mirum lætiſſimam eſſe gen
tiũ eccl'am tãto hodie principi deſponſa
tam? Hodie cæleſti ſpõſo iuncta eſt eccle
ſia nã ĩ Iordane lauit Xp̃s eius crimina.
Currunt cum muneribus Magi ad rega
les nuptias, & ex aqua uino facto lætã nẽ
conuiuæ: Sed maxima inſurgit dubitãdi
rõ, qũo in infantili, teneraq; ætate deſpõ
ſetur Chr̃s dñs: Solent aliqñ parentes fi Simile
lios paruulos deſpõſare duas ob cãs. Pri-
ma, ut ſpõſus, & ſponſa ſimul a pueritia
nutriti ardẽtius ſe mutuo diligãt, & amo C
re creſcãt, dũ corpore creſcũnt, amor.n.
qui a lactè incępit, maximè durare ſolet,
& firmari: ſic.n. vxor viro eſt ſoror, &
ſpõſa. Volẽs ergo æternus pr̃, filiũ ſũma
charitate proſequi, eccleſiam eam illi de
ſponſat infanti, ideo, ut a virginis vtero,
exiret tanquam ſponſus procedens de
thalamo ſuo: ſicq. eã diligit, vt ſororẽ, &
ſponſam, quia ſimul orti ſunt, & ſimul
creuerunt, & nutriti ſunt. Sic ille eã uo-
cat perſæpe ſororem, & ſponſam. Veni
de Libano ſoror mea ſponſa: veni, coro
naberis de capite Amana, de uertice Sa-
nir, & Hermon de cubilibus leonum, de
montibus pardorum. Cantic. 4. Libani Cant.4
nomi-

A noīe Iudęos intellige, aliorū vero nōtiū
noīe gētes. Scdo qm pr̄ filium deſpōſare
vult diſpari fęminę, & q̄ nulla rōne cum
ſpōſo cōferri poſſit, ſi ſpōſi virilis ętas ex
pectaret, illā oīno in coniugē nō reciperet.
Tunc cū puer eſt, curat pr̄ eū deſpōſare,
vt priuſquā ille plene intelligat, qd agat,
mr̄imoniū iā ratum, atq; confirmatū ſit.
Hac quodāmō rōne Xps infans deſpon
ſatur. Audi, q̄ diſpares ſint ſpōſus hic, &
ſpōſa. Ille ditiſſim⁹, nobiliſſim⁹, pulcher
rim⁹: ſpōſa nigra, paup ignobilis. Accele
rat ergo pr̄, mr̄imonio filiū iungit, ut cū
puer creſcat, iā factum ſit, nec ullo modo
infectū fieri poſſit. O puer glorioſiſſime
bn̄ noſti ſpōſæ tuæ defect⁹. O ſapiā ætera
na q̄ falli non pōt: pbè tu noſti miſeriā
nr̄am: & tn̄ ſimulas te puerū non intelli
B gentē, quaſi decipi pateris victus amore
ſponſę. O dulciſſime ſpōſę, quāti tibi ſta
bit hęc deſpōſatio. Quot te egregia facta
manēt, p hac ſpōſa ſubeūda, in qb. amo
rē, & fortitudinē tuā oñdas? quot te expe
ctāt pericula, atq; labores? Duas accepit
Ge. 25. ſpōſas Iacob, vtq; ei darentur, 14. labora
uit annis. Sed tibi dulciſſime ſpōſę aīarū
nr̄arū vna dat̃ ſpōſa, vna colūba: ſed ex
duplici cōſtat populo, p ea uero non 14.
annos laboris ſolū pones: ſed 33. & totū
tibi parū vr̄ p amoris magnitudine. Ne
verò tā diſpar ſit cōiugium pp ſpōſę miſe
riā, ſpōſus bonis eā replet, pulchritudine
nobilitate, diuitijs. Vn̄ ad eam. Quā pul
Can. 1 chra, & decora es chariſſima. Tādē eam
ſummo dilexit amore. Et queādmodū q
ſponsā ſummo amore proſeq̄ret̃, & eam
poſſet ipſe pficere, qualē deſiderat, eam
pulcherrimā redderet, ſapiētiſſimam, &
C oī bono refertā, ſic Xp̄s, q hoc potuit, di-
lexit Eccl̄am Eph. 5. Et ſemetipſum tra
Eph. 5. didit p ea, ut illā ſanctificaret, mundans
eā lauacro aq̄ in verbo uitæ, vt exhiberet
ſibi glorioſā Eccl̄am, non hn̄tē maculā,
aut rugā, aut aliq̄d hm̄ōi, ſed ut ſit ſc̄tā, et
immaculata. Vr̄, Paulum ei rn̄diſſe obie
ctioni, qūo tantus ſpōſus tam humili de
ſpōſet̃ ſponſę. Et rn̄det: Xp̄s ſic Eccl̄am
ſuam ornauit, ut digna ſit cōiuge tanto,
nec alios inueniri poſſit ſponſus q ea di
gnus ſit, nec uerò q̄ſquam alius oculos
in eam leuare poſſit, & talē deniq. vt eā
uidentes, dicāt, eā tanto dignam cōiugio. A
Vnde Pſ. Aſtitit Regina a dextris tuis in Pſ. 44.
veſtitu deaurato circumdata varietate.
Adhoc ergo hodie Reges veniunt, para-
nymphi, & populi gētium legati, ut Xp̄o
Dn̄o deſpōſet̃ eius noīe, illiq; manus ſpō
ſæ noīe porrigāt. De qua re Pſ. Veniēt le
gati ex Aegypto, Aethiopia pueniet ma- Sap. 6.
nus eius Deo. Quaſi dicat: ex Aegypto,
& tenebris gētium veniunt legati ad cę-
li Regē. Aethiopiſſa nigra, fœdaq; feſti-
nat, ut ſpōſum ſibi aſſumat, antequā Sy-
nagoga ei coniungat̃: ſurripuitq; furtim
ex Iudeæ domo ſponſum ſibi. O miſe-
ra Synagoga, ſi agnoſceres, q̄tam facis
hodie iacturam. Surripitur ſponſus tuus
ab alienigena, & hæc in domo tua hodie
geruntur, & coram oculis tuis, & tu re-
linquens vidua, & derelicta, & qualē te
futurā dixit Eſa. 1. Relinquetur filia Siō, B
ſicut umbraculū in uinea, & ſicut tugu- Eſa. 1.
riū i cucumerario. Et Oſeę 5. In gregib.
ſuis, & in armētis ſuis uadēt ad q̄rendū Oſeę 5.
dn̄m, & non inueniēt, ablatus eſt ab eis.

Tā vero mirū hoc erat, ut Dn̄s ipſe il-
lud millies dixerit, ut credi poſſet. Sic pſ. Pſ. 86.
86. q totus de hac gentiū uocatione loq̄-
tur, cōcludit: Dn̄s narrauit in ſcripturis
populorū, & principū horū, q fuerunt in
ea. Hæc vero ſæpe Dn̄s figuris ſignauit,
& manifeſtus ēt verbis oſtendit. Sic Gē.
49. poſita dextera ſupra Ephraim, ait Ia Ge. 49.
cob. Scio fili mi, ſcio frater eius minor,
maior erit illo, & ſemē illi⁹ creſcet in gē
tib. Et Exo. 2. in aquas eiecit mater Moy
ſem, quē aſſumēs ſibi filia Pharaonis in Exo. 2.
filium, mr̄i eum dedit nutriendum. In C
aquas tribulationū Synagoga Xp̄m mi
ſit, ſed gētilitas eū ſuſcepit. Nutrit̃ vero ī
cordib. nr̄is mr̄is lacte, dū figuris, & pro
phetijs ueteris teſtī in fide roboramur.
Exod. 4. virgā proiecit Moyſes, uertit̃ in Exo. 4.
colubrium, quem cauda excipiens in vir
gam conuertit. Sic dereliquit Deus po-
pulum illū, quo tot mirabilia operatus
fuerat. (Sicut Moyſes virga) factus eſt co
luber, donec in fine eum iterū reſpiciat,
& in virgam uertat, cum reliquiæ Iſrae-
lis ſaluæ fient. Sic recepit Raab explora-
tores Ioſue, ſicut gentiū populus Ap̄l̄os. Ioſu. 7.
Pſalm. 17. Eripies me de contradictioni Pſ. 17.
bus

Digitized by Google

A bus populi, cōſtitues me in caput gētiū,
populus, quē non cognoui, ſeruiuit mihi
1.Reg. 3.Reg.17. Fame laborāte uniuerſo Iſrae
17. le Elias ad gētiū venit viduā in Sareptā,
vt ab ea paſcat, & ipſe eā paſcat. 4.Re.5.
4.Re.5 cū multi eſſent leproſi in Iſrael, Eliſeus
Naamā Ethnicū ſanat. Illud Oſeæ mři-
Oſeę.1 moniū cū fornicaria, & populū ſuū dice
re non ſuū, & nō ſuū, ſuū, manifeſte oñ-
dit Synagogæ reprobationē, gentiū voca
1.Pe.2. tionē, ſicut declarat 1. Pet. 2. Qui aliqñ
nō populus Dei, nunc aūt populus Dei,
qui nō conſecuti mīam, nunc aūt mīam
conſequuti. Et Ro.9. Et vocabo non p'e
Ro. 9. bē meā plebē meam, & erit in loco, vbi
dictum eſt. Nō plebs mea tu: ibi uocabū
Ionę 1. tur filij Dei viui. Renuit Ionas ire in Ni
niuen, vt ibi verbū Dei annunciet: cū ue
rò vomuit illū cete, Dei mādatum exeq-
B tur, qa Chrs in vita miniſter factus circū
ciſionis, gētes adire recuſat, ita tñ p Apo
De.39. ſtolos reſurgēs, Deu.39. Ipſi me ꝓuoca-
uerunt in eo, q nō erat Deus, & ego pro
uocabo illos in eo, q nō eſt popul⁹. Quo
nobis apparet exhibitū inæſtimabile bñ
ficiū, cū nos in domum ſuā Deus intro-
Ro.11 duxerit. Ro.11. Vide bonitatē, & ſeuerita
tem Dei, in eo quidē, q ceciderunt, ſeueri
tatē, in te aūt bonitatē Dei, ſi permanſe-
ris ī bonitate, alioqn & tu excideris. An
non nobis hoc timendum? Si.n. natura-
libus ramis non pepercit, forte, nec tibi
parcet, qui cum oleaſter eſſes, inſertus es
in oliuā. Tm ergo magni faciamus bene
ficiū, & caueamus ei nos ingratos exhi-
bere, ſed imitemur naſcentē Eccleſiā, q̄
Exo.4. cum tm̄ ſuſcepiſſet ſpōſum verè ſangui
nū ſpōſum habuit, cum ipſius cā tm̄ ſan
guinis fuderit. Ad hoc ergo: [Ecce Ma-
gi ab Oriente.] Cū aduentus eorum fuit
C ſm Chry. q̄ viderunt ſtellā in forma pul
Chryſ. cherrimi pueri geſtantē crucē, q̄ fuerat a
Balaam pdictum Nu.24. Dicit verò Al
Nu.24 ber. Mag. Aſcendebāt duodecim viri in
Alber. montē poſt menſem vt ex eo monti qui
Leo. dr Victorialis, ſpecularent ortū hui⁹ ſtel
læ. Hos verò Reges fuiſſe, dicit Leo Pa-
Atha. pa, & Athanaſi⁹ de varijs qōnibus, q.2.
Tertu. & Tertul. lib.3. contra Marcionē, Aug.
Augu. & tādem Eccleſia. Dnr uero Magi, i. ſa-
pientes ab Euāgeliſta, non uero Reges,

qa ab eo q̄ in illis potiſſimum, & præci A
puū erat nomen accipiunt. Præſtat uero SP.ro.
ſapiā regno, ut dr Pro.8. Propoſui ſapiē
tiam regnis, & ſedibus, & diuitias nihil
eſſe dixi in cōparatione illius. Et pterea
corā Chriſto nullus Rex dr, ſicut coram Simile
ſole ſtellæ nō apparent, ſic corā Chriſto,
& eius regno aliorum regnum nihil eſſe Simile
cognoſcitur. Vnde ſicut ptores Regem
alloquuturi, uirgas deponunt, quę ſigna
ſunt ptātis eorum, prius q̄ Regis conſpe
ctui appareant, ita hi corā Chriſto Rege
Regum nomen deponunt. Apoc. 19. In Ap. 19
capite eius diademata multa, & hēt ī ue
ſtimento, & in fœmore ſcriptū, Rex Re-
gum, & dñs dñantium. Pſal. Quoniā Pſa.49
Deus magnus dñs, & Rex magnus ſup
oēs Deos. Alij.n. non natura Reges, ſed
huius vices gerunt: ideo viginti quatuor
ſeniores coronas deponunt, corā agno. B
Sic hi Magi capitis diademata ponūt nec Ap.27.
Reges dñr, ſed Regē veneraturi accedūt
depoſito regio noīe, coronis, & ſceptris.

Vide iam ſomnium Ioſeph impletū. Ge.37.
Putabā, ait ille, me ligare manipulū meū
veſtroſq. manipulos, meum adorare, &
vndeci ſtellas, ſolē, & lunā adorare me.
Euangelij luce obſcurū hoc cubiculum
figuræ veteris illuminetur, & oīa mani-
feſta erūt. Quis.n. Ioſephi manipulus ni
ſi Chriſtus? Sicut in manipulo colligant
plures ſpicæ, ſic in Chro tres naturæ. En
hunc manipulum ſup oēs eleuatum, nul
lus Rex Iudæorum quæritur, ut adoret,
niſi hic. Venerunt Reges prius, ut Salo-
monem uiderent, ſed mō ad Chrm, ut
eū adorent. Sed & pr Iacob illum ado-
raſſe oñditur Heb.11. Fide Iacob moriēs He.11.
ſingulos filiorū Ioſeph benedixit, & ado
rauit faſtigio virgę eius, fide adorauit qa C
in Ioſeph Xpm intuitus eſt, & eius cru-
cē in ſceptro. Cū uenit in Aegyptum, nō
eū adorauit, ſed cū lachrymis, & ample-
xibus ſuſcepit, vt prēm decebat. Sed ho-
ra mortis in eo Chriſtū agnoſcēs, & ei⁹
crucē, quæ virga virtutis eius erat, licet
pater ſit, cum adorat. En ergo Chriſtum
ab omnibus adoratum? Sed in hoc quod
Reges ſibi proſterni, & ſubijci facit, diui
nam maieſtatē, & potētiā oñdit. Iob 39.
interrogat dominus Iob. Nunquid uo-
let

A let Rhinoceros ſeruire tibi, aut ad præſe
peтuũ morabitur? Q. d. tibi nullo modo
ſeruiet, ſed mihi, ad præſepe tuum nõ ue
Simile niet, ſed ad meum. Rhinoceros, aĩal eſt
ferũ, ac indomitũ ſeruitutis impatiens,
quẽ ſi qs domuerit, & alligauerit, moriť
ꝑ triſtitia. Significat verò huius mũdi po
tentes, ac principes ſuperbos, q oĩno ſu-
bijci recuſant, & ſi aliqñ capiunť, & illa
queanť, præ triſtitia moriuntur. Sic nr̃a
hac tẽpeſtate contigiſſe, hiſtoriæ tradũt,
Frãcorũ Regi Franciſci, qui ſe capiũ ui-
dens, ꝑ triſtitia moriebať, ni de eius libe-
ratione Carolus Impator tractaret. Sed
en hodie tres Rhinocerotes alligatos ꝑ
Xp̃m, & eius ꝑſepe commorantes. Vere
Eſa. 10. vis in hoc diuina apparet. Eſa. 10. Excel
ſi ſtatura ſuccidenť, & ſublimes humilia
buntur, & vtinã deſcendẽtes, a facie tua
B mõtes defluerẽt, Hi ergo Reges quaſi pa
ſtores ſunt iuxta præſepe Xp̃i, quia corã
Chriſto ſceptrum, & baculus, corona, &
pera paſtoralis idem ſunt. Et hoc fuit mi
raculum, ꝙ a Meſſia faciẽdum præcinit.
Eſa. 11 Eſa. 11. Habitabit lupus cũ agno, & par
dus cũ hędo accubabit: vitulus, & leo, &
ouis ſimul morabuntur, & puer paruu-
lus minabit eos. Hoc ꝑſtat puer hic par-
uulus, Reges, & paſtores inſimul habita
re facit, & corã ipſo nihil maius, aut ꝑſtã
ti⁹ hẽt paſtor Rex. Pręterea. Ecce Magi.
Ecce mirabilem illã fortitudinẽ triũ mili
2. Reg. 23. tum Dauid 2. Reg. 23. qui ꝑ medios ho-
ſtium cuneos penetrantes, aquã de ciſter
na Bethlehẽ Dauidi hauriũt. Eximia ꝓ
fecto fortitudo, medios irrũpere hoſtes,
aquam haurire, eamq. ꝑ medios inimi-
cos deferre. Sed non minor Magorum
virtus, dum corã Tyranno Herode aliũ
C ꝓclamãt Regem. Hic iã apparet marty-
Ro. 1. rum fortitudo, q dĩt cũ Paulo: Non. n.
erubeſco Euãgelium. Nõ erubeſcit Xp̃s
in præſepe venire, ut hoĩem quærat, &
erubeſcet hõ, ut Deum quærat, in Eccle-
3. Re. 1 ſiam ire? 3. Reg. 1. ingreditur Nathan ad
Dauid, & ait. Qũo regnat Adonias, cum
promiſeris Berſabeę eius filium regnatu
rum? Cui Dauid. Implebitur, proculdu-
bio, q̃d ego Berſabeę promiſi, regnabitq.
Salomon. Vocate mihi tres viros fortiſ-
ſimos, Sadoc, Nathan, & Banaiam, ut
oĩbus annuntiẽ, Salomonẽ, Regem eſſe, A
non Adoniã, Salomonemq. conſtituant
in p̃ris Throno. Q̃d cum Adonias audi-
ret, & qui cum eo erãt, turbati ſunt. O p̃r
æterne q̃d hoc? An non tu per Angelum
mandaſti Marię: Dabit ille dñs ſedẽ Da
uid p̃ris eius, & regnabit in domo Iacob
in æternum, q̃uo regnat Herodes? Ve-
niant ergo tres viri fortiſſimi, & ſapien-
tes, & Chriſti regnum oĩbus annunciẽt:
& ſpreto Herode ſolum illum quærãt ut
adorent, & ei munera offerant, & turbe
tur Herodes, & oĩs Hieroſolyma cum il
lo. Cum primum Salomon regnat, cele-
bre nomen eius in mundo hr̃. Venit re-
gina Saba cum muneribus, ſed plura re 3. Reg. 10.
cipit, q̃ donat, & tanta, ac talia in domo
Salomonis vidit, ut deficeret ſpirit⁹ eius.
Sic mõ uenit ad Xp̃m gentium populus
cũ muneribus, ſed plura multo recipit, q̃
donet. Non videt regiã domũ auro orna B
tã, miniſtros ſericis indutos, nec. n. hęc ſi
viderent, Reges mirarentur. Quid. n mi
rum Deum ĩ maieſtate eſſe? Vt extra ſe
fierẽt, vt eorum ſpũs deficeret, oportuit,
vt eum viderẽt pauperem, & abiectum,
ſed tanta erant præditi fide, ut agnoue-
rint maieſtatem diuinam, etiã in ſtabu-
lo, pannis, & omni humilitate opertam?
[Vbi eſt, qui natus ẽ Rex?] Qui naſci
tur Rex, natura Rex eſt, ergo Chr̃s a ſe
hẽt, ut Rex ſit. Aiunt, vbi. Videte ò ſapiẽ
tes, Deũ non eſſe vbi, ſed ubiq;. Sapiẽter
tñ dĩt: qui. n. vbique erat ut Deus, vbi fa
ctus eſt, ut hõ. Sed attende deſideriũ eo-
rum inueniendi Regem. Maximũ plane
hoĩum deſiderium Regem habendi. 1.
Reg. 8. ad hac cupiditate, arceri non po- 1. Re. 8.
tuit Iſrael ẽt duris legib. illis propoſitis,
ẽt ſi tonitruis, & fulgoribus Deum ſe eis
iratum oñderet, quod Regem vellẽt. Ne C
quaquam inquiũt, ſed Rex erit ſup nos.
egredieť ante nos, pugnabit bella nr̃a, &
iudicabit nos. Sed ſi Rex durus, & tyrã-
nus deſiderať, ſi regnum durum experiť,
ẽt ſi regni iura duriſſima ſint, quid nõ de
ſideret mũdus Regẽ agnum, mitem, be-
nigniſſimũ? regnum, & iura ſuauiſſima?
Hinc illud. Emitte agnum dñe dñatorẽ
terræ, Regemque cuius imperium ſu-
per humeros eius qui vere, & iuſte iudi- Eſa. 28
cat

A cat nos:pugnat bella nr̃a,& gradit̃ ante
nos : cuius regnum eſt æternũ,vt ipſa ẽt
Eſa.16 eius myſtica coronaoñdit. Alij.n.Reges
diademate coronant̃, non capiti infixo,
ſed quod,vel ventus facilè ab eis auferre
poterit. At X̃ps,cuius regni nõ erit finis
coronatur ſpinea corona capiti impoſi-
ta,quæ illud transfixit : & ſic firmata,ac
radicata eſt , vt nullus vẽtus eam tollere
poſſit . Hoc ergo nos teneat deſiderium
Cant. 1 quęrendi Regẽ iſtũ,qđ tenebat ſponſam
dicẽtẽ : Indica mihi,quẽ diligit aĩa mea,
vbi paſcas,vbi cubes in meridie . Et ite-
rũ.Surgã,& circuibo ciuitatẽ,q̃rã, quem
diligit aĩa mea. Fieri ne põt, qđ hẽat au-
B rũ dilectores plures illud anxie q̃rẽtes,
Simile nec hẽat Deus ardentes ſui amatores,eũ
inquirentes anxie? Vere,ſicut qui rem p̃
Simile tioſiſſimam perdidit, eam anxie quærit,
nec quieſcit , donec inueniat , ſed domũ
totã euertit: ita Deus anxie q̃rendus eſt,
nec q̃eſcendũ,donec inueniat̃. Sicut nau
tica acus ,donec aſtrũ boreale, qđ vulgo
dñt,Polum,aſpiciat,nõ q̃eſcit : ſic a um
hominis quieſcere non oportet, donec
X̃pm inueniat. Hæc ſcientia ſanctorũ,
de qua ſcriptum eſt. Dedit illi ſciam ſan
Sap.10 ctorum . Sicut.n.peccatorum ſciẽtia eſt
Simile per creaturas uagari,& ea quærere:ſan-
ctorum eſt ſcientia Deum inueſtigare.

(Intrantes domũ .) Proprium Mago-
ru,i.ſapiẽtũ interiora penetrare , nec in
exteriorib.manere , ueritas.n.intus eſt ,
Simile recondita eſt. Ideo ſicut ut aqua inuenia
C tur, fodiendum eſt : ſicut Deus a nobis
Augu. reperiat̃. Aug.de vita beata,ait. Multi vſ
que ad virtutis ianuã p̃uenire, & inde re
deũt,nec domũ virtutis intrant. Eiuſmo
di eſt,q agnoſcit, quã ei expediat̃, vitam
mutare in melius,& incipit, ſed non p̃fi
De. 34 cit. Similes hi ſunt Moyſi uidẽti terrã p̃
miſsã a lõgè,ſed in eã nõ ĩtrãti. Hi verò,
q ſapientes ſunt , intrẽt domũ , quorum
ingreſſus,ſine dubio fuit ille, de quo glo
Can 2. riat̃ ſponſa . Introduxit me Rex in cellã
vinariã, & ordinauit in me charitatem .
Vel vt alij vertunt: Poſuit in me vexillũ
charitatis . An nõ cella vinaria porticus
illa Bethlehẽ, vbi eſt vinum illud nouũ
de cęlo,qđ ĩ nouo utres mittẽdũ eſt? Qđ
vinũ ad inebriandum potentius ? q̃ for-
tior incãtatio,atque ſapiẽtior? Quid eſſe A
p̃t,qđ magis hoĩem extra ſe ducat,quam
X̃ps in p̃ſepio ? O ſi rectè illũ nc ſſes in-
tueri? O ſi ingredereris hanc cellã uina-
riã,ſi biberis vinũ illud nouũ, ad qđ in-
uitat dicens : Bibite amici,& inebriami-
ni chariſſimi. Hoc verò p̃funda,& ardẽ
ti cõſideratione p̃ficit̃:tu vero foris ſtas,
à longe Chriſtũ conſpicis, fide mortua ,
vel tepida. Virtutẽ operũ ſuorum annũ-
ciabit populo ſuo,ait Pſ. Eſto tu de popu Pſ. 110
lo eius,& pete, ut uirtutem tantorũ ope
rum tibi oñdat:tũc eris in cella vinaria,
& videbis in te uexillũ charitatis erigi ?

(Inuenerunt puerũ cũ Maria matre
eius.) Solet Rex hoſpitio excepturus Re B
ges magnos, ornare domũ p̃tioſa ſupel-
lectili,& diuitias oſtentare,& eẽm regiã
gloriam manifeſtã facere . Imo,& Eze-
chias Babylonicos legatos ſuſcepturus
hoſpitio,id p̃ſtitit. Tu ergo ò Rex Regũ,
q Reges ad te uenientes excepturus es ,
qũo potẽtiã tuã, & magnitudinẽ oñdis ?
maximè legatis gẽtiũ,q ad eos de poten-
tia,& magnitudine tua loq̃ dẽnt? Rñdet
p̃clare Aug. nõ ſine magno apparatu,&
ſupba oſtẽtatione inuenti ſunt Ieſus, & Augu.
Maria à Magis. Vterq; glorioſũ,& glo-
rioſiſſimũ ſe oñdit, q̃a matrẽ inuenerũt
ornatã tanto filio,& filium tanta matre.
Cũ paſtorib. ſe oñderet, reclinatus fuit ĩ Luc.2.
p̃ſepio humili. Sic ad eos Angelus: Inue
nietis infantẽ poſitũ in p̃ſepio . Sed ñ ſic
eũ Magi reperiũt,ſed inuenerũt puerum
cũ Maria mr̃e eius. Ornauit ſe Maria aſ C
ſumẽs filiũ,ornauit ſe filius ĩ mr̃e ſe col-
locans,an parũ vtriuſq; tibi apparet or-
namẽtũ. Audi Aug. gloria nati apparet
in virginitate parientis,& gloria matris
in diuinitate fili naſcentis. Cũ Chriſtus Augu.
in matre ſua eſt , eſt utiq; in throno illo
mirabili,quem figurauit Aſſueri thron⁹
qui dr̃ thronas regni eius, ſup quẽ eũ in-
tuita Heſter,præ timore exanimata eſt . Heſt. 5
Eſt Chriſtus in throno illo mirabili Sa-
lomonis eburneo, veſtito auro fuluo 3.Reg.
nimis, de quo ſcriptum eſt? Non eſt 10.
viſum ſimile opus in uniuerſis regnis
terrę. Poſt enim pectus paternum nulli-
bi Chriſtus cum tãta eſt gloria,ac in ma
terno. Plus ibi gloriæ oñdit,quã cum in

Digitized by Google

A cœlo ſitus,quã cũ in thronis,& plus quã
Pſ. 67. curru illo mirabili de quo Pſal. Currus
Dei decẽ millibus multiplex, millia lętã
tium Dñs in eis in Sina in ſancto. Qd
Pſ. 80. explicat Pſ. 80. illis verbis: Perfice eã, q̃
plantauit dextera tua,vbi Hebrea hẽt: p
fice abacũ,quẽ plantauit dextera tua: In
terrogauit Conſul Antoniaus Rabbi-
num Acados, q tantæ fuit apud Iudæos
autoritatis vt dictus ſit Rabbi Acados,
qd eſt magiſter ſanctus noſter,qd ſigni-
ficaret ille abacus. Qui rñdit illam eſſe
Regis Meſſiæ matrem, q̃ dr̃ abacus, qa
abacus eſt armarium, qd Reges confice
re ſolent ad reponenda uaſa oĩa auri, &
argenti, & gẽmas,vt oĩbus oſtendant di
uitias, & gloriã ſuã. Ita mr̃ Meſſiæ erit
thronus,vbi Meſſias ſedebit,vt oĩbus o-
B ſtẽdat gloriam ſuã,& diuitias regni ſui:
q̃ tã glorioſus Dei thronus erit, ut Deo
ſit dignus, nec alius niſi Deus eo dignus
eſſe poſſit. Dicit verò eã plantatã à Dei
dextera, vt eã oſtendat primam eſſe in-
ter oẽs creaturas. Hæc ille, referente Ga
Gala. lat. lib. 7. de arcanis ſidei. c. 2. Quanta ve
rò fuerit Mariæ maieſtas, tanto orna-
ta filio, nullus ſermo aſſequi ualet. Qua-
lis eſſet luna, ſi in eam ſol ſe inſereret, ſi
ſolum à longe eam conſpiciens, tam pul
Cant. 1 chram reddit? Oĩa ornamenta Mariæ
Chriſtus erat: ille monile, ille murenu-
lę, ille gemmæ, de quib. oĩbus ſcriptũ eſt:
Murenulas aureas faciemus tibi vermi-
culatas argento. Eximiam Chriſti glo-
riam, qua excepit Reges, vidimus, dũ in
throno digniſſimo Maria poſit⁹ eſt. Se
C adhuc nobis inquirendũ, q bus veſtibus,
Simile & ornamentis ſe induit, vt ſponſæ ocu-
lis pulcher, & amabilis apparẽt. Cũ.n.
ut ſe primũ conſpiciant, prodeunt ſpon
ſus, & ſponſa, ſolent ſe pręcipue ornare,
curãs quiſq; alteri maximè placere, & a-
mabilis videri, & deniq; totus deſidera-
bilis: hodie primum ſe conſpiciunt Xp̃s
ſpõſus, gentiũ congregatio ſpõſa tam di
uinus amor impatiens eſt dilationis, vt
decima tertia die deſponſari velit. Hodie
ſe primum intuentur, danturq; dona in
uicem, ſed maiora dona ſponſi, q̃ ſpon-
ſæ, ut aſſolet. Ideo tpalia dant Magi, reci
piũt ſpiritualis: & ſi ſpũalia etiã obtule-
rũt, maiora recipere, grãm pro grã. Sed A
qũo ornatur ſponſus nr̃, vt à ſponſa dili-
gatur? Nunq̃ Deus ſit amabilis unquam
apparuit, ac nunc apparet nunq̃ tã dul-
cis ſponſæ oculis viſus. Modo decorem
induit, modo apparet candidus, rubicun
dus, electus ex millibus, totus deniq; de-
ſiderabilis. Modo totus factus eſt dulce- Cant. 5
do, amor, & deliciæ: quia hodie apparet
benignitas, & humanitas, eius, & ſic ho
die plus multo ſponſam delectat, quã un
quam delectauerat. O infinita bonitas,
quantò maieſtas plus operitur uilitate,
eò magis elucet bonitas, & mĩa, & quod
inſanus deſpicit, ego diligo, ait, Bernar. Bern.
Sed attende, qũo glorietur hic ſponſus
de humana veſte. Eſa. 61. Gaudens gau Eſa. 61
debo in Dño, & exultabit anima mea in
Deo meo, quia induit me veſtimentũ ſa B
lutis, & indumento iuſtitiæ circundedit
me quaſi ſponſum decoratũ corona, &
quaſi ſponſam ornatam monilibus ſuis.

Sed uideamus rurſum, qũo ſe ornat
ſponſa, vt ei ẽt apparet amabilis. Vide
ornamenta Magorum, & ea imitare.

Primò veniunt ab oriente. Chr̃m quę
rentes, oĩa propter eum relinquentes, &
ſtercora, & detrimentum putantes.

Secundò tanto fidei feruore ſuccenſi
eũ Regem proclamant coram Herode,
ſanguinẽ parati effundere ꝑ Rege tãto.

Tertiò ſtellæ ductum ſequuntur, do-
nec domum intrent uirtutis.

Quartò procidunt per humilitatem
coram Rege tanto, & quo Deo propin-
quiores, eo humilitati magis ſtudẽt. Sub C
ſtãtia mea tanquam nihilum ante te, ait Pſ. 38.
Pſ. Agricola in oppido ſuo magnum ſe Simile
putans, in curia uidet, quam nihil eſt: ſic
homo alijs creaturis collatus. Dominus
eſt, ſed coram Deo nihil.

Quintò. Theſauros effundunt. Fuit
hic Perſarũ mos, vt coram principe nul-
lus apparet, niſi cum munerib. Seruant
ergo hi patriæ morem, quem ſecum Do
minus præcipit obſeruari. Exo. 23. Non Ex. 23.
apparebis in conſpectu meo vacuus. A-
periunt uero Theſauros non Herodi
ſed Chriſto. Aperi tu tuos Chriſto, non
ludo, mulierculis, &c. Caue, ne de illis Lu. 12.
ſis, de quibus ſcriptum eſt: Sic qui nõ eſt He. 11.
in

Digitized by Google

A in Deum diues, qui diues eſt ludo, & ua
nitati, non Deo, erit ei, quod epuloni di-
uiti. Ideò Abel Deo placuiſſe dicitur, qa
puram hoſtiam obtulit fide, de adipibus
meliora, & potiora Deo offerens, contra
Cain, &c.

Dominica infra Octauam Epiphan.

Cum factus eſſet Ieſus annorum duodecim. Luc. 1.

NIhil certi de ſaluatoris infantia no
bis relictum eſt, præter id, quod
hodierno Euangelio continetur. Noluit
Deus, alium authorem præter Euangeli
ſtas aliquid certi de ſe ſcribere, aut de
actibus ſuis. Vnde liber de infantia Sal-
B uatoris a Hieronymo, & Eccleſia vt
Hiero. apocryphus reiectus eſt. Cu.n.n. diuinũ
4. Reg. 20. hoc horologium (per illud horologium
Acaz figuratum) a Spiritu ſancto effe-
Eſa. 38 ctum fuerit, tam mira arte, tantaq. ſub-
tilitate confectum eſt, & eius totum arti
ficium tam diuinum, noluit Deus per
alium declarari, niſi per Spiritum ſan-
ctum, cuius opera Chriſtus conceptus
eſt. Ille ſolus illud nouit, ille ſolus p Euã
geliſtas manifeſtauit, illo ſolo nos poſſu
mus aliquid explicare: ideo ab eo gratiã
per Mariam petamus.

Hodie proponitur nobis prima Chri
ſti lectio, quam eo tempore legit, quod
alijs pueris ſolet eſſe diſcretionis initiũ,
ille uerò hoc tempore illam voluit oſtẽ-
dere, quam ab initio habuit conceptio-
nis. Quod ſi prima lectio ſapientiſſimi
C magiſtri, attente audiri ſolet, maxima at
tentione Chriſti prima lectio audienda
eſt, in qua plura docemur.

Orig. Sñia Origenis, Euangelij doctrina ſi
in cortice conſideretur, vulgaris appa-
ret. Sed ſicut Chriſtus eius autor, exte-
rius homo reliquis ſimilis uidebatur, ſed
interius Deus in infinitum excedebat:
ſic ꝙ interius latet in Euangelica doctri
Simile na, in infinitum reliquas ſuperat. Et iõ ſi
cut elaborantes auri, nec eius puluerem
minimum amitti patiuntur, ꝙ tam pre-
tioſum ſit, ſic nos Euangelium tractan-
tes, nec minimum verbum, vel apicem
omittendum putemus, qa nihil ſine in- A
genti myſterio eſt. Ingrediuntur duo a- Simile
grum, vel hortum, plenum herbis, & ar-
boribus ſalutiferis, ac medicinalibus, ſed
vnus has agnoſcit, alter ſecus: hic pertrã
ſit, ac percurrit oẽs, nihil curans, ille ve-
rò eas intuetur, laudat, colligit, ſeruat-
que. Mirum profectò quando Auguſt.
Hierony. Ambroſ. Greg. Chryſoſt. Euã
gelium aliquod vſurpant, cum herbas
agnoſcerent, quot myſteria, quot doctri
nas, quot monita ſalutis colligunt. Hoc
hodie nobis peragendum eſt.

[Cum factus eſſet Ieſus annorũ duo-
decim.] Iam patefieri incipiunt, diuinæ
miæ in nos, cum tps annorum Chriſto
numeretur. Sed, ò ſacer Euangeliſta, qd
Deo cum tpe? Tempus dñt philoſophi
eſſe menſuram motus ſm prius, & po- B
ſterius, Deus vero abſque vllo motu eſt.
Ego Deus, & non mutor, Ille ait: Purus Mal. 3.
eſt actus ſine principio, & fine, quid er-
go illi cum tpe? Qũo ergo menſurari tẽ-
pore poteſt, qui mẽſura eſt tpis? Eſa. 48. Eſa. 48
Manus quoq. mea fundauit terram, &
dextera mea menſa eſt cœlos; Qũo ergo
qui menſuras cœlos, modo a cœlis men-
ſurari potes? & qui ante oẽ tempus es,
qũo intra tpis breue ſpatium contineris?
Audi. Pſ. Antequam montes fierent, aut Pſa. 86
formaretur terra, & orbis, a ſæculo, &
vſque in ſæculum tu es Deus. Qũo ergo
duodecim annorum dr̃ eſſe? Hæc prima
diuina in nos mĩa oſtenditur. Qui.n. vt
Deus æternus eſt, & ſuper oẽ tps, menſu
rans cœlos omnes, hõ factus pp nos, de
buit per oĩa fratribus aſſimilari, & tpe
dimenſus eſt, ſicut reliqui hoĩes, & tem-
poris ærumnas, frigora, doloreſque paſ- C
ſus eſt. Hic dñe experimento agnoſces,
quid eſt hoĩem eſſe, & in pago hoĩum
vicinum conſcribi. Hæc.n. ſunt, q̃ habi-
tantibus, & incolentibus terram, dona
diſtribuuntur. Et quemadmodum Si-
chem, quia Dinam accipit vxorem, legi- Ge. 34.
bus eius ſubijcitur, & Iacob, quia incola Ge. 19.
Meſopotamiæ, conſuetudini terræ pare
re cogitur, & Liam primo accipit in cõ-
iugem, ſic tu domine mundum hunc in-
colens, factus homo, tempori, & homi-
num miſerijs ſubijceris.

[Aſcen-

Digitized by Google

A [Aſcendentibus illis,&c.] Aduertende eximia Mariæ deuotio, q̃ lege non cogente adhuc aſcẽdit. Solum.n. viros lex obligat,& illa tẽplum verum erat, & cũ ſub eodẽ tecto cum Chriſto habitaret,diuinum,ſummumque templum domi habebat. Adhuc tñ ait cum Pſal. Voluntariè ſacrificabo tibi, & confitebor nomi-
Pſa.53 ni tuo domine,qm̃ bonum eſt. Quo docet multa opera ſupererogationis præſtare. Sed & aliud exemplum parentib.exhibet in filiorum educatione,docens eos ad templa, reſque diuinas filios ducere, vt a pueritia Deum agnoſcant,e que pa-
Ecc.51 reant. Eccl.51.A pueri ti a quæſiui ſapiẽtiam, & poſſedi cum illa cor meum, pp quod non derelinquat. Maximum planè priuilegium,non derelinquar. Iuſtiſſi-
B mum profectò eſt,vt cum primum rationis oculi puero aperiuntur, Deum conſpiciat,eique adhæreat. Si poſſet pictor
Simile imaginẽ viuam effingere, qñ ei oculos viuos,ac vidẽtes præſtaret, inquiſiſſimũ eſſet, ſi eos imago alio verteret,nec pictorem eis aſpiceret. Cum ratione uti tibi a Deo conceſſum eſt,oculos a diuina acce piſti manu, eum ergo primum intueri
Simile oportet a quo eos recepiſti. Cum quis inter duas vias anxius,& dubius ſiſtit,maxime ei conſiderandum quæ nam illarũ ſit arripienda, quia paruus error in principio viæ fit maximus in fine,ut ait philoſophus. Puer ergo in ſtudioſa uia conſtituendus eſt,ne ſi ſemel aberrauerit abſque magno labore, ad uirtutis uiam redire non poſſit. Non ſecus ac quãdo viatorem doces, qua iter ſit peracturus, & via oſtenſa dicis. Hæc eſt uia,ambula in ea,& non declines ad dexteram, nec ad
Simile ſiniſtram. Cum filius tuus iter longum
C confecturus eſt, ſolicitus es,ei neceſſaria prouidere, ne in tam longa uia deficiat. Erudi ergo filium, ſalutis monita ei præſta, ut viam longam, & difficilem ſecu-
Pſal.5. rus percurrat. Sic orat Pſal. Deduc me dñe in iuſtitia tua pp inimicos meos, dirige in conſpectu tuo viam meam, dimidium namque facti,qui bene cœpit, hẽt.
Ecc.51 Ecc.51. Cum adhuc iunior ſum, prius q̃ aberrarem,quæſiui ſapientiam,palam in oratione mea ante tps poſtulabã, pil la,& vſque in nouiſſimis perquirã eam. A

Contra uero, q male filios educat,vel in eis corrigendis ignauus eſt,uidebit, Heli in filijs. Pro.29. Virga,& correctio tribuit ſapiam,puer aũt qui dimittiť uoluntati ſuę,confundet matrem ſuã. Erudi filiũ tuum,& refrigerabit te, & dabit delicias aĩæ tuæ. Impletur verò in male filios educantibus,illud. Num.23. Erunt vobis quaſi claui in oculis, & lanceæ in laterib. Hæc verba Spiritus ſanctus loq tur de habitatorib. Chanaan,ſed nõ incongrue accõmodari pñt indiſciplinatis pueris. Quis durior clauus oculis pñs ſi lio prauo? Quę lanceæ fuerunt cordi Da uid Abſalon,& Amõ? Quæ lanceæ patri Emor fuit Sichẽ? Qui claui filij Heli ocu lis pñs? Quid filij Iacob pñi:Qui ad eos dic t. Turbaſtis me,& odioſũ me feciſtis habitatorib. terrę huius Proinde Chry. To.1.ho.59. concludit. Proinde oro, ut exẽplo hoc habentes filios, puideamus eis de honeſta educatione, & in ſumma vnuſquiſque eorũ curã agat, qui apud ſe habitãt,ut hoc nos Maria edoceat, Chriſtum in templum ſecum ducit.

[Cõſummatiſq; diebus.] Docet opera Mariæ fuiſſe conſummata. Sicut.n. Dei perfecta ſunt opere, ſic ſuo modo Mariæ opera perfecta in nullo deficientia extitere. In oĩbus .n.a Spiritu ſancto directa, nunq̃ eius reſtitit impulſus,omni ſuo conatu ſemper eſt operata, in nulloque defuit grã Dei. Nos vero etſi rectè cęperimus,continuo tñ deficimus. Cępit ædificare,ſed nõ potuit cõſummare. Et Pau. Cum ſpiritu cęperitis, nunc carne conſummamini. In medio itineris Aegyptũ ſpiramus, ut Iſrael, & retro caput vertimus,ut uxor Loth. Diſce ergo a Maria non ſolum bene inchoare,ſed,& conſumare, implens Spiritus ſancti cõſilium. In omnibus operibus tuis præcellens eſto: non eſt uerò excellens opus, quod conſummatum non eſt.

[Remanſit puer Ieſus in Hieruſalẽ.] En puerum(vt vulgo dicitur)perditum. Sed quid mirum,perdatur puer,qui perditos q̃rere venit? Vis nos perditos videre?audi Pſal. Erraui ſicut ouis,quæ periit,quęre ſeruum tuũ dñe. Et Hiero.6.
Grex

Marginalia (right column): 1.Re.2 — Pro.29 — Nu.23 — Ge.34. — B — Chryſ. — De.32 — Luc.14 — Gal.3. — Exod. — Ge.19. — Ecc.33 — C — Pſ.118 — Hier.6

A Grex pditus factus eſt populus meus, de
mōte ī collē trāſierūt, obliti ſunt cubilis
ſui. Hinc Xp̄s pditos q̄rens pditur & ip
Pſ. 30. ſe. Sic ille loquit̄ Pſ. 30. Factus ſum tan-
Ge. 37. quam vas perditum. Exijt Ioſeph quæ-
rens fratres, & pditus eſt, & inuenit eū
vir errātē in agro, & ait Ioſeph: Fratres
meos q̄ro, & quærens fratres aberrauit.
Quod maneat Ieſus in Hieruſalē, nō
Proue. mirū, quia vt dicit Sap. Ex ſtudijs ſuis in
20. telligitur puer. [Sed mirū vr̄, ꝙ inſciis
parētib. Maximè dulciſſima matre. Rn̄
detur; Licet in multis cōparet, cōferatq;
Paulus primum Adā cum ſecundo, ma-
ximè tn̄ in amore ab Eccleſia, & vnio-
Gen. 2. ne eius cū illa. Dixit Adā: Propter hanc
Eph. 6. relinquet hō patrē, & matrē, & adhære-
bit uxori ſuæ. Addit Pau. Ego autē dico
B in Xp̄o, & Eccl'a. Deſponſauit ſibi Xp̄s
Eccleſiā. Eius in eā amoris argumēta vi
deamus. Reliqt patrē pro ea, eo mō quo
Ioā 16. ille dixit; Exiui a patre, & ueni in mun-
dum, inquantum, ſ. naturam aliā aſſum
ſit, & hāc non in cœlo, ſed in terra. Sed
adhuc in terra conſiſtens cū matre eſt,
eā ēt pro Eccleſia relinquat, oportet. En
hodie relinquit, & remanſit in Hieruſa
lem, & non cognouerunt parentes eius.
O eximij ſignum amoris. Reliquiſti Do
mine pr̄is ſignū gloriæ thronum, & vna
tibi manebat in terra mater dulciſſima,
iamq; eā Eccleſiæ cauſa relinqs. In hoc
ēt nobis exēplo eſt, vt non ſolū mala ꝓ
Deo relinquamus, hoc. n. parū eſt, cum
relinquis peccata. cū odiū, auaritiāq; de-
teſtaris, mala relinquis, ſed & multa q̄
licent, ꝑtermittenda Dei cauſa ſunt. Si-
mul ēt docet, cū ad pfectionē a Deo vo-
caris, patrē, matrēq; inſcios relinquere.
C Primò. n. deferēdum eſt patri illi, a quo
oīs paternitas in cęlo, & in terra nomi-
Simile nat̄. Nec verò de hac re q̄ri pōt pater aut
mater, ſicut nec nutrix q̄ri dēt, aut peda-
gogus, qd eos puer relinquat, ut patrem,
matrēq; ſequat̄. Nec vero perfectionis
deſideria patrib. q aliqn̄ impedimento
futuri credunt̄, dicenda ſunt, ſed ipſi in-
ſciis exequi ea, ſicut Chriſtus manet, &
non cognouerunt parentes eius, q dixe-
runt patri, & matri, neſcio uos. Hi cuſto
Ex. 32. dierūt pactū tuū. Exo. 32 dr̄ ad filios Le
ui, q in Dei cā fortes extiterunt: Conſe- A
craſtis manus veſtras hodie Dn̄o, vnuſ-
quiſq; in filio, & in fratre ſuo, vt det̄ uo-
bis benedictio. Et hos poſtea benedicēs.
Deut. 33. ait: Qui dicit patri ſuo, & ma- Deu. 33
tri ſuæ, neſcio uos, & fratrib. ſuis, ignoro
illos, & neſcierūt filios ſuos, hi cuſtodie
runt eloquium tuum, & pactū tuū ſerua
uerunt. Ponēt thymiama in furore tuo,
& holocauſtum ſuper altare tuum. Vi-
de D. Tho. 2. 2. q. 101. art. 4. Nouit Abrā D. Th.
ham voluntatē Dei, eſſe filij ſacrificiū: Ge. 22.
nouit Saram, ſi ſciret, impedimēto futu-
rā, ab ea celat, nouit famulos et impedi-
turos, ad radicē mōtis eos relinquit. Vo
cat Dn̄s Iacob, vt egrediat̄ domū Labā, Ge. 22.
nocte egredit̄ ipſo inſcio, ne impedimen
to ſit. Primo. n. Deo obediendum eſt Et
licet Maria nō erat impedimento futu- B
ra Xp̄o, adhuc tn̄ ea inſcia manet in nr̄i
exēplū, quib. parentes ſolent eſſe impe-
mento. Tibi ergo dictum crede: Qui nō Matt.
odit patrē, & mr̄em ſuā, nō p̄t meus eſſe 16.
diſcipulus. Sed hic notandum Grego-
rij dubium, qui inimicus diligere iube-
mur, qūo patrem, & matrem odiſſe poſ Greg.
ſumus? Greg. Vtrumq. valemus diſcre-
tione peragere, vt eos qui nobis carnis
cognatione coniuncti ſunt, & quos pro-
ximos nouimus, diligamus, & quos ad-
uerſarios in uia Dei patimur, odiendo,
& fugiēdo neſciamus. Sed quanto dolo
re mater fuerit affecta abſentia filij, qs
dicendo conſequi valeat? Exponi priua-
tio non pōt, niſi habitus quo priuat, de-
claret̄. Nullus malū explicabit tenebra-
rum, niſi qui bonitatem nouerit lucis.
Quærendum ergo nobis eſt, ꝙ ſit bonū
Mariæ, cum Chriſtum habet, & inde in
telliges malum, & dolorem eiuſdem, ꝙ C
filium amiſerit. Habebat ne Adam ali-
quid tale vniuerſo in Paradiſo terreſtri?
Abſit. Qn̄ pulchritudinem eius intueba
tur, quando verba eius audiebat, mel, &
lac ſub lingua tua, verè potius cœlum,
& beatitudo id dici poſſet, quam a iud
quippiam, ſi ad diſcipulos fide infirmos,
charitate tepidos, dicitur: Beati oculi, Matt.
qui vidēt, quæ uos uidetis, & aures quæ 12.
audiunt, quæ uos auditis. Quid obſe-
cro de Maria dici potuit? Beatā, ait illa,

Digitized by Google

A me dicent oẽs gñationes: immo, & bea-
Luc. 1. tiſſimam prædicauerunt filij eius. Quo
ergo dolore cruciatam dicemus tanto
amiſſo bono? Nec cogitatio aſſequi va-
let, nec lingua eloqui. Sed, vt quid Dñe
tanto dolore matrem afficis? Reſponde
tur. Primo, voluit Dñs nobis donare ma
trẽ miſericordiæ, & eã tale effecit, quali
nos indigemus. Maximum quid experiẽ
tia, rerum eſt, plus multo, quam ſcientia.
Simile Fabricã domus tuæ nõ cõmittes Mathe
matico, qui ſolũ ſpeculatiuam artem do
mum fabricandi aſſequutus eſt: ſi. n. pra
xi, & experiẽtia caret, nihil recti efficiet.
Medicus ſine experientia, ac praxi, cura
re non nouit. Sicut ergo uoluit nobis da
re patrẽ, qui nobis miſereret, ꝓbatum
per oĩa, expertũq; dolores noſtros, ſm il
B lud Paul. Non habemus Pontificem, q
Heb.4 non poſſit compati infirmitatib. nřis, ꝓ
batum per oĩa: ſic volens piiſſimam no-
bis condere matrem, eam probat omni
dolore, ut nouerit compati dolentib. eiſ-
que adſtare afflictis. Præterea dolet Ma
ria, vt tu in dolore tuo conſolationẽ ha-
beas, ac leuamen, uidens pœnas, quas tu
Eſa.53 pateris, ipſam etiam fuiſſe expertam. Vt
ergo tibi conſolatio eſſet in tribulatione
ſe fecit virum dolorum, & ſcientem in-
firmitatem, & matrem ſilr. Summa hęc
Dei miſericordia, vt nos in dolorib. con
ſolaretur dolores ſuſcepit, conſpice ma-
ius aliquid ſimile tñ ei, quod nunc dici-
mus. Princeps quiſpiam perpetrat aliqd
indignum, & ut ille iterum id non com
mittat, ſeruus uilis, qui idẽ cõmiſit, liga-
tur, duriterq; flagellatur coram princi-
pe, ut in ſerui plagis uideat, q̃tũ ſit malũ
illud, qđ ipſe patrauit, cum illud uideat
tã dure in ſeruo puniri. Hoc quod dixi-
C mus, fieri aſſolet. At maximè conſiderã
dum è diuerſo in Chriſto effectum. Pec
caſti tu, qui ſeruus es, & flagellatur, cæ-
diturq; Chriſtus princeps, vt tu eius vi-
dens uulnera, non pecces, ideo manus e-
ius foſſæ, ut noueris, qũo peccata mani-
bus ꝑpetrata, exoluantur, ideo totũ cor-
pus uulneribus plenũ, vt noueris, quid
commereãtur peccata corporis delicijs
perpetrata. Et cum hoc videris, iterum
peccas? iterum digna plagis committis?

Eodem pacto affligitur Chriſtus, ut tibi A
ſit conſolatio, quod in dolorib. eſt tibi
ſocius, Vidiſti aliqñ vinctum viles ſer-
uum, in carcerẽ truſum, & vt eius leuiat' Simile
dolor, princeps maximus ſilr vinciatur
qui oĩno innocens eſt? vt dicat ſeruus, ſi
princeps innocens vincitur, non mirum
me nocentem ſeruum vinctum eſſe. O
ſumma Dei in nos charitas, vt conſola-
tio detur hoĩ vili afflicto, affligit' Deus,
Deus, ut audiens Deum dicentẽ; Cũ ip-
ſo ſum in tribulatione, conſoletur ipſe.
Silr Dei mater affligit', ut conſoleris. So Iob.
latium ergo tibi ſit, ꝙ Maria ẽt afflicta
eſt, ſi tu in afflictione uerſaris. Hæc ẽt af
flictio licet amara ſit, tñ a diuina tibi ma
nu deſcẽdit. Vis hoc videre; Si bona ſu-
ſcepimus de manu Dñi, mala autẽ qua-
re non ſuſtineamus? Et Dauid Dñs præ B
cepit, ut malediceret mihi. Quod ſi ut in 2.Reg.
porcos intrent, petunt dęmones a Chri- 16.
ſto facultatem, num ſine ea homines lę-
dere poterunt? Hæc ergo tibi in omni af
flictione ſit conſolatio, Dei conſilio, ac
voluntate in hæc mala incidi: ſocius mi
hi in tribulatione adiungitur Chriſtus,
ſocia & Maria, & vt tales tibi ſint ſocij,
ęquo aĩo tribulatio tibi toleranda eſt.

[Regreſſi ſunt in Hieruſalẽ requiren
tes eum.] In multis nos beati excedunt:
ſed eorum vnũ eſt, ꝙ illi Deo fruuntur,
ſine ullo metu eum unquam amittendi,
hoc ad beatitudinẽ oĩno neceſſariũ eſt,
vt ſit firma, ſecuraq; poſ. Nos vero licet
ꝑ grãm Deũ poſſideamus, ſed eũ amitte
re poſſumus, nos. n. uiatores ſumus, illi
comprehenſores, iõ nos deficere poſſũ-
mus: nec brauiũ recipere. Silr nos ĩ mul
tis dãnatos excedimus, inter q̃ vnũ illud
eſt, ꝙ illi ſic Deũ ꝑdiderũt, vt eũ iterũ in
uenire nequaquã poſſint. Nos vero licet C
eũ ꝑdiderimus, rurſum tñ poſſumus in
uenire. Rectè ergo nos propheta admo-
net: Quærite Dñm, dũ inueniri põt: in- Eſa.55
uocate eũ, dum ꝓpe eſt. Hoc nos docet
exemplo Maria, & Ioſeph: perdiderunt
Chriſtum, ſed requirentes inueniunt.
Sed mirum profectò, ꝙ Maria Chriſtũ
amittat. Rñdet: Tripliciter Deus amit-
titur, mortali peccato, veniali, & ſine vl-
la culpa. Primo amittit' mortali peccato
quia

A quia Deus ſūma ē charitas,&\q manet ī
charitate,in Deo manet, & Deus in eo.
Hac verò charitate ꝑ pc̄tm̄ amiſſa, Deꝰ
recedit ab aīa. Grauiſſimū ꝓfectò, horrē
dūq. malū. Vides amicū ī ludo uniuerſā
ſubſtā amittētē,nec id ferre potes,& meri
to,qm̄ indigniſſimū illud ē, & tu Deū p
mortale amittis,nec te aliq degiſſe putas
Hie. 2 īdignū. Eſt ne tibi intelľs? ſūt tibi oculi?
Si ſunt,ſcito,& uide,qa malū & amarū
ē,reliqſſe te dn̄m Deū tuū. Scdō amitti-
tur veniali pc̄tō,ſed cū ueniale charitatē
nō tollat, ſed eius feruorē, pp illud non
Deus amittit,ſed eius dulcedo, & ſpūa-
les delitiæ,maximè verò uenialia cauen
Simile da nobis ſunt. Si.n.cauet miniſter regis
ne uel ī minimo regē offendat,nec ſolū
ꝓditionē nō cogitat, ſed nec leuiſſimū,
B ꝙ regē poſſit offendere: ſic tibi cum Deo
agēdū eſt. Tertiò uerò amittit Deus ſine
ulla culpa,qn̄ abſcōdit, & dulcedinē tol
lit ſpūs,vt quaſi tibi occurrat, quod Deꝰ
tui oblitus ſit. Diuidit Elias Iordanis a-
quas pallio ſuo, voluit ſimile Eliſæus ꝑ-
ſtare eodē pallio,nec ſtatī potuit: & ait.
4.Re.2 Vbi eſt Deus Eliæ ēt nūc? Non cōtinuo
ei aſſuit tūc Deus, voluitq; eū curare, &
inuocare nomē Dei iterū, ac feruēter,&
tūc ei aquas diuiſit. A ſuis ergo ſine cul-
pa aliqn̄ Deus abſcōdit,ut eū ſeruentius
qrant,& inuocēt,qua de cā ſpōſa ait. Fu
Can. 8 ge,dilecte mi,aſſimilare capreæ, hinnu-
Simile loq. ceruorū. Quā pulchrè ſponſa hanc
Dei a ſuis fugā deſcribit. Sicut.n.caprea
& ceruus fugit venatorē, ſed interdum
vertit caput,illūq. reſpicit iſequētē, aſcē
dit rupē,& īde iterū eū cōtēplat: ſic Deꝰ
C ſe inſequētes aliqn̄ fugere vr: ſed caprea
eſt,hinnuluſque ceruorū,q ſæpe ad ſuos
oculos cōuertit,eoſq.conſolat, ac reficit.
Simile Solet ēt mr̄ ſe abſcōdere à filio,ut eā quę
rat,& uocet,ſed filio ſuſpirāte, atq. cla-
māte,ulnis ad eū tenſis ꝓcedit,eūq. com
plectit. Sic cū ſuis Deus agit,implens il-
Eſa.65 lud: Et erit,anteq̄ clament,ego exaudiā,
adhuc illis clamātib. ego audiā. Sic ergo
mō à Maria ſine vlla culpa diſcedit, ut
doceat nos, ſæpe ſine culpa diſcedere à
Bern. ſuis. Ber. ſerm.75.in Cāt. Aliqn̄ diſcedit
Deus ab anima,& quaſi eū amiſerit, ſe
hēt aīa,nō qd Deus aīæ ſit iratus,ſed ali-
quādo abſens vr,& abſcōditus, ut agno A
ſcat, aīa Dei maximū beneficiū, cum ei
adeſt,& ut hac abſentia magis ī aīa exci
tet Dei deſideriū,& ardentius qrat, & à
ſe aīa tollat illud oē, qd illi impedimēto
eſt,ne Deo plenius fruat. Aug. Aīæ, quæ Aug.
Deo familiares ſunt,aliqn̄ deficiunt,ne-
gligētes ſunt aliquā in bonis ſuis cōpla-
centiā admittunt,nimiū ſubijpſis ſecurę
ſunt. Vt ergo nō dormirent,neque dor-
miant,abſcōdit eis Deus, nō qd ab earū
recedat corde, ſed in corde exiſtēs latet,
qa tollit dulcedinē, q̄ eius pn̄tia efficie-
bat. Quo facto aīa in ſe rediens,circū ſpi
cit,an forte Deus à me receſſit,qrit eum,
tollit,q̄ ei ſunt in ipſa impedimenta. Cū
ergo ſic videris a te Deum receſſiſſe, vi-
de,an culpa fuerit aliqua grauis,vide,an B
leuis,ꝙ ſi nullā reperias, adhuc Cū Ma-
ria dolens Xp̄m quære,ad eum ſuſpira.

[Dolentes quærebamus te.] Multa
Deus bn̄ficia Moyſi cōtulerat. Petijt ue Ex.33.
rò Moyſes. Exo.33. Si nō tu ipſe ꝓcedas
nec educas nos de loco iſto, in quo.n.ſci
re poterimus ego,& populus tuus,inue-
niſſe nos grām in cōſpectu tuo, niſi am-
bulaueris nobiſcū? Optima ꝓfectò ora-
tio,& q̄ dn̄s exaudiuit,dicens: Et verbū
hoc, qd locutus es,faciā. Hoc idē nobis
iugiter orandum eſt, ut nuſquā nos deſe
rat,ſocius verò ſit itineris nr̄i,nō exiguū
eſt malū,ſi à Deo relinquamur. Audi lu Eſa.94
gēte,dixit Sion: Dereliquit me dn̄s, dn̄s
oblitus eſt mei. Si populus ille carnalis
tanto dolore afficiebat Dei abſentia,qd
obſecro Maria? An non diceret: Indica Can.1
mihi,quē diligit aīa mea? Cū uideris ti-
bi quocunq. Deum abſentē,dole,ſatage C
filia Sion,quaſi parturiens. Nō ſit locus,
in quo Deum non quæras: nullum non
moueas lapidem: Orōnem frequenta, af
flictiones ſummè,tandem inuenies.

[Creſcebat Ieſus gratia,& Sapiētia.]
Verba ſunt difficilia. Et primo, quoad
ſapiētiam: Eſt ſapientia increata, in qua
nullū eſſe potuit in Chriſto augm̄. Alia
eſt in Chriſto creata ſapientia,qua uidet
in Verbo oīa, q Deus uidet ſcientia ui-
ſionis,oīa,ſ.q̄ fuerunt,ſunt,& erunt, &
hac iſinita ī æternitate futura uidet. Alia
eſt in Xp̄o ſcia infuſa ſimilis angelicæ.

Digitized by Google

A In his oīb. Chriſtus nullo mō creſcere potuit, ſed oēs has cōſummatas habuit ī puncto conceptionis. Verū eſt tñ in earū oſtenſione creuiſſe, dum maiora huius ſciæ opera oſtendebat. Alia fuit in Xp̄o ſcia, vel potius experimentalis cognitio:
Heb. 5 de qua dr̄: Didicit ex his, q̄ paſſus eſt, in qua manifeſtè creuit, quotidie noua ex
D.Th. pert°. Sed amplius aliqd addit. D. Tho. & merito. 3. p. q. 9. ar. 4. Sunt. n. ſciæ p̄ ſe acqſitæ, ſicut q̄ fuerūt in phyloſophis, & ſunt in nobis. Hæ datæ nō sūt Xp̄o i incarnatione, nec earum ſpēs, & has Xp̄s dn̄s ꝓpria iuētione q̄ſiuit, & ī his creuit. Licet ea, q̄ illa ſcia nouit, alijs ſciētijs noſſet, ſ. viſione beatifica, & ſcia īfuſa. Opere tñ intel̄ls agētis ſpēs è phantaſmatib.
B eduxit, & habitus pfectos ſciarū acquiſiuit, & ſic ī his creuit. Et licet alij teneant has ēt infuſas fuiſſe Xp̄o, vt Adæ, ſed ꝓbabilius eſt, ꝙ D. Tho. docet. Sed de gr̄a maior eſt difficultas. Et primò certū eſt, in Chriſto fuiſſe oē donum, oēmq; virtutē p̄ter fidē, ſpē, & pn̄iam. Fides, & ſpes ī eo nō fuerunt, qa repugnāt ſtatui Beatorū: Pn̄ia, qa pc̄tm̄ non fecit, nec ullo mō facere potuit. Scdò in Xp̄o fuerunt oēs
E ph. 4 gr̄æ gratis datæ, quas Pau. Eph. 4. numerat, & hæc eſt oīum ſanctorum ſnia ex
Aug. Aug. epiſt. 58. vbi ait: Sicut in capite ſunt oēs ſenſus: ita in Xp̄o oēs gr̄æ. Et ratio
D.Th. D. Th eſt. Iſtæ gr̄æ dantr̄ ad fidei manifeſtationē: ergo in primo fidei autore, & cōſūmatore debuerūt eē eminentiſſimè.

Tertiò fuit in Xp̄o gr̄a vnionis, q̄ eſt gr̄a in finita, qa p̄ eā humanitati datr̄ eſſe, & ſuppoſitū diuinū, ita ut uerè dicatr̄ hō
C ille Deus, & adorandus oī creaturæ ſit. Manifeſte patet huius gr̄ę infinitas, quia p̄ eā datr̄ diuinū eſſe infinitū, & optimo mō, quo dari pōt p̄ vnionē hypoſtaticā. Quartò fuit ī Xp̄o gr̄a capitis, vt tanq̄ caput i oēm hoīem gr̄am influat. Eſt. n.
Eſa. 9. pr̄ futuri ſæculi, hoīum princeps. Et hæc gr̄a eſt infinita, qa in eo eſt gr̄a, & meritū ꝓ infinitis hoībus, ſi ad eū īfiniti accederēt. Eſt ergo pelagus immenſum gr̄æ, indeficiens eius fons. Et ideo appellatur ſanctus ſanctorum, non ſolum, qd̄ oēs ſanctos ſuperet, ſed quia fons eſt, à quo oēs gratiam hauriāt: locus tincturæ, vbi omnes ſplēdorem gr̄æ accipere debent. A

Quinto in Chriſto gr̄a ſingularis, quę ei data eſt, vt hic hō eſt ſibijpſi, ſicut quilibet iuſtus gr̄am hēt. Et hæc gr̄a quandam hēt infinitatem, ex eo quod habet oē illud, qd̄ pertinet ad eſſe gr̄æ, ſine eo qd̄ aliquid ei deficiat, uel addi poſſit. Et licet in eſſe qualitatis ſit finita, ſed inquātū gr̄a īfinita eſt, qa hō ille īfinite gratus eſt pr̄i. Et oīum eorū, q̄ dicta ſunt, rō patet ex illo. Io. 1. Vidimus gloriā eius, gloriā quaſi unigeniti à patre, plenum gr̄æ, Ioā. 1.
& ueritatis. Et Baptiſta ait. Ioan. 3. de Xp̄o. Nō. n. ad menſuram dat Deus ſpiritū. Pater diligit filium, & oīa dedit in manus eius, Et rō D. Tho. 3. p. q. 7. art. 9. Ioā. 3.
eſt: Quo aliquid eſt propinquius influenti, eo abundantius recipit: ſed aīa Chriſti ſuper oēs creaturas propinquior eſt D.Th.
verbo, ergo ſuper oēs ſuſcepit influxus gr̄æ. Et cum recipiat, ut caput, ꝙ in alios transfundere dēt, ſummum debuit recipere: ſicut Sol reliqua illuminatur°, maxima luce prædītus fuit. Ex quo patet, gr̄am eſſe in Chriſto, quaſi in proprio, & adæquato ſubiecto, vt calor in igne, lux in Sole: & ſic eſt, ſcdm̄ oēm ſuā plenitudinem. In alijs uerò eſt gratia ſcdm participationem, & non ſm plenitudinē. Quod explicat Eſai. 11. Requieſcet Eſa. 11
ſuper eum ſpiritus Dn̄i, quaſi graue in proprio centro: Et ſicut lux eſt in Sole, vt in proprio ſubiecto, in aere uerò participatiuè, & ſicut calor in igne. Hic cōſiderandum, qualis, quantuſq. homo ille extiterit, uerè eum reſpexit, qui dixit. Ecce odor filij mei, quaſi odor agri pleni, Ge. 27
cui benedixit dominus. Pulchrior Chriſtus dominus omni creatura. Etiam ſi C
omnium decores in unum congregares, tum corporeos, tum ſpirituales, & gratuitos, adhuc ille coram Chriſto eſſet, quod ſtella coram Sole. Ideò Ioannem Apo. 2
eſſerit, Solem, ac Lunam in cęlo non uidiſſe, quia lucerna eius eſt Agnus. Ex quibus patet gratiam Chriſti creſcere nequaquam poſſe, quia quo creſceret nō habebat.

Tanta enim gratia humanitati illi concedenda erat, quæ Deo in perſona erat vnienda, ut quo progrederetur,

non

A non eſſet. Quõ ergo Euangeliſta ait, eũ
Grego. gratia creuiſſe? R̃ndẽt Greg. Naz. & D.
Naziã. Thom. Creuit in operib. gratiæ, maiora
D.Th. gratiæ opera indies oſtenſtens. Cum enim
Chriſtus non ſibi venerit, ſed nobis, qui
ppter nos homines, & pp nr̃am ſalutem
deſcendit de cœlis, cum nobis creſcit, ip
ſe creſcere dicitur. Creſcit ergo gratia,
& meritis, quia plurib. noĩb. nobis gra-
tiam mereret, plurib. operib. cum caput
eſſet, cum creſcit membris, creſcere in ſe
Simile dr̃. Sol in ſe non proficit, ſed quia nobis
datur illuminandis, dr̃ creſcere, cum no
bis propinquior efficitur. Ita Chriſtus
Dñs creſcit, donec in perfectã, mediãq;
diem crucis deueniat, vbi nimia charitã
te ad ſe homines traxit. Ego ſi exaltatus
Ioã. 12. fuero, omnia traham ad me. Sed maxi-
B mè dolendum, quod in lege gratiæ cõſti
tuti, cum iã nobis Chriſtus creuit, & cũ
in lege virorũ, viros nos eſſe oporteret,
pueri ſumus ſenſib. Vbi, obſecro, illud
Pſ. 64. Pſ. 64. Benedices coronæ anni benigni-
tatis tuæ, & campi tui replebuntur uber
tate? ideſt, Benedices toti anno per cir-
cuitum. i. toti tpi legis gratiæ. Vnde Hie
Hiero. ro. tranſtulit; Voluetur annus in beni-
gnitate tua, i. toto tpe hoc, gratia abunda
bit. Vide ergo, an in te Chriſtus creue-
Gala. 4 rit. Pau. Filioli, quos iterum parturio, do
nec formetur in vobis Chriſtus. Forma
tus iam eſt, cum in gratia es: ſed cura, vt
creſcat per multa bona opera, &c.

In Octaua Epiphaniæ.

Ecce agnus Dei. *Ioan.* 1 5.

C CHriſtum in mundum veniſſe, non
profuiſſet, niſi nobis manifeſtus fie
ret: Ideo ſanctum, & celebrem diẽ eius
natalem proximè ſequitur Epiphania,
quam apparitionem ſancti interpretan
Mat. 2. tur. Apparuit verò primò Regibus, de
qua apparitione iam dictum eſt. Secun-
dò in Iordane, quando baptizatus eſt:
de qua hodie ſermo habẽdus nobis eſt.
Tertiò in nuptijs, qñ aquam in vinum
conuertit, de quo Dñica proxima agen
dum Manifeſtat ergo ille ſeipſum Regi
bus ſtella, ac ſplendore ſuo, manifeſtat
gloriam ſuam opere mirabili in nuptijs A
perpetrato. Manifeſtat, & ipſum hodie Ioan. 1
Ioãnes, vñ ille, vt manifeſtetur ĩ Iſrael,
pp ea veni ego; Non erat ille lux, ſed vt
teſtimonium perhiberet de lumine. In
quo apparet, quantum Ioanni mundus
debeat. Deberet mihi, quod tu deberes ei,
qui theſaurum in agro tuo latentem ti-
bi oſtenderet, quem diceres tibi theſau-
rum dediſſe: licet. n. ille ibi non recondi
diſſet tibi, eo tñ tu non frueris, ni ille ti-
bi manifeſtaſſet. Dedit nobis pater Fi-
lium, theſaurum, ſed abſconditũ ĩ agro
fontem aquæ, ſed occultum. Verè tu es
Deus abſcõditus, Deus Iſrael Saluator;
Eſa. 45. at, illum Ioannes hodie oſtẽdit, Eſa. 45
& mundo monſtrauit, eſt quaſi ſi eum
mundo dediſſet, hæc mundus Ioãni ma
ximo dẽt. Sed qñ, & quibus verbis ma- B
nifeſter, nobis eſt expendendum. Prædi-
cauerat Ioannes Meſſiam iam inter eos
eſſe, nõ tñ dixerat, quis eſſet. [Altera er-
go die vidit Ieſum venientem ad ſe, &
ait. Ecce Agnus Dei, &c.] Hoc myſteriũ
inſigne eſt inter Chriſti myſteria: tũ pp
ſummam in eo oſtenſam humilitatem;
dum ſe voluit a Ioanne baptizari; tum
pp baptiſmi ſacramentum nunc inſtitu
tum, quod remedium mundi, ſalus eius,
& ablutio ab omni ſorde eſt. Humilitas
tanta fuit Chriſti Dñi, vt neceſſe fuerit
Baptiſtam oſtendere, quis Chriſtus eẽt,
quamquam baptiſmo non indigeret:
Vox modo Verbum manifeſtat, oſten-
ditq; Deum eſſe, qui ſic ſe dijcit, ac hu-
miliat, nec lotione aliqua indigere, qu in
potius nos ab eo mundari, atque ablui.
Amplius hodierna die ad baptiſmũ ve- C
niens, humiliauit ſe Chriſtus Dñs, quã
cũ natus in præſepio reclinatur, & quã
in circunciſione, cum peccatoris caute-
rio inſigitur. Natus eſt ut homo, ſed hodie
baptizatur tanq̃ peccator. In circunciſio-
ne tanq̃ puer defertur circuncidendus,
quaſi peccatum hr̃et, ſed hodie ipſe vir
factus ita quaſi remedium peccati q̃rẽs,
& quaſi peccata cõfiteretur ẽt actualia.
Hoc. n. feciſſe eos, qui a Ioanne baptiza
bantur, dicitur Matth. 3. Cõfitentes pec Mat. 3.
cata ſua. Inſuper humiliatur Ioãni. Quę
maior obſecro humilitas eſſe põt, quam

Digitized by Google

A ad Ioanné venire, corá ea ꝓſterni, & ab
eo ſacſale petere? Hic obſtupuit Ioánes,
& ait: Ego a te déo baptizari, & tu venis
Ioá. 3. ad me? Quáta myſteria illis verbis clau
ſa ſunt, tu ad me? Siꝭe huic illud Petri di
ctũ: Tu mihi lauas pedes? Licet multò
maior hodierna humilitas, q̃ illa. Illa. n.
fuit humilitas, q̃ manifeſtè humilitas ap
parebat, ſed hodierna humiliatio ñ adeo
humilitas videbať, ſed quaſi remedio in
digeret. Sic accedit ad baptiſmum, ppꝗ
Ioan. ait: Tu venis ad me? An non tu es,
q in baptizas Spũ ſancto? Qñ ergo ad
me venis? Si vis aquas ſanctificare ĩ ba
ptiſmũ, bñdic illas & ſatis erit, ſed vt qd
baptizãdus tu, qui puritas ipſa es? Quid
vis immũdus apparere? Et Xp̃s ad Ioã-
né, ſine mõ, q̃ta celſitudo Ioannis in hoc
B apparet, cũ inter eũ, & Xp̃m ſit conten-
tio, quis a quo baptizari déat, qs p̃cedere
qs cui humiliãdus, & tandẽ Xp̃s minor
apparere vult. Chriſtꝰ ſe plus deijcit, Ioã
nemq; p̃cedere p̃cipit, & ille ei ſe exhi-
bet inferiorẽ Ioannes in utero matris
Xp̃m agnoſcẽs, ei ſe humiliauit, & Chri
ſtus eũ baptizauit in Spũ ſancto. Modo
econuerſo fit, ei ꝓſterniť Chriſtus, & di
cit: Ego te baptizaui in Spũ ſancto. Tu
aqua me baptiza, tu mihi reuerentiã ex-
hibuiſti, ego mõ eã tibi exhibeo. Et illud
ẽt addam: Tu corporis, & aĩ ſubmiſſio-
nẽ oñdiſti, non manifeſtè, ſed cũ vtero
mr̃is eſſes occultatus: ego aũt ĩ oĩum cõ-
ſpectu, vt oĩs te mũdꝰ reuereať, vidẽs re-
uerentiã in te meã. Iõ ſine mõ permitte
hoc nunc, patientiã habe, hęc mea uolũ-
tas eſt. Nihil difficilius verè humili, quã
videri ſe exaltari, maximè difficilis hu-
milimo Ioãni exaltatio tãta, iõ Xp̃s, ſine
C mõ. Sic dicet nos implere oẽm iuſtitiã,
pars iuſtitię, & aliqua iuſtitia eſt, viã do
cere iuſtitiæ, ſed oĩs, & integra iuſtitia ẽ,
implere ope, ꝗ verbo doces. Sic Xp̃s ait,
inſtituturus ſuum baptiſmũ, & præceptu
rus illud, volo implere prius opere: do-
cturus humilitatẽ, prius oportet me hu-
miliari, ſic oĩs iuſtitia à me implebitur.

Iã verò hac nr̃a tẽpeſtate has cõtẽtio-
nes nõ uidemus. Non. n. cõtẽdunt hoĩes
inter ſe, quis magis humiliandus ſit, ſed
potius nunc contentiones ſunt p̃ſimiles
illi de qua ſcriptum eſt: Et facta eſt con A
tentio inter diſcipulos, quis eorum vide Lu. 22.
reť eſſe maior. Sed aĩalia Ezechielis ſe Ezec. 1
alis pcutiebant inuicẽ, vt ſe ad uolandũ
excitarent exẽplo. Mirũ exẽplar hodie
Ioanni ꝓponitur. Quale putes ei fuiſſe
exẽplũ, Deus ante pedes eius ꝓſtratus,
atq; deiectus? Simul verò Xp̃s oñdit, o-
ptimè humilitatẽ & ſtatus celſitudinem
conuenire. Putãt aliqui nõ ad eos perti-
nere humilitatẽ, ſi in altero ſint gradu.
Ecce ergo Chriſtũ vniuerſorum dñm,
gloriæ regẽ humiliatũ ad Ioannis pedes. Ecc. 3.
Ideò quanto magnus es, humilia te in
oĩbus, & inuenies grãm corã altiſſimo.
Vt uerò nullꝰ excuſationi ſit locus, Chri
ſtus humiliať, eſt aũt gratiſſimũ cor hu-
mile ĩ excelſo ſtatu. Sicut. n. ſup altitudi B
nẽ mõtis cãporum planities eſt viſui de Simile
lectabilis? ita grata humilitas ĩ excelſo.
Sed ais, an nõ vile eſt humiliari, Ambr. Ambr.
Imò glorioſum. Quid reputas glorioſiꝰ
in Dauid? Quid ille in ſe videat glorioſiſ
ſimũ, oñdit, dicẽs: Ludã, & vilior fiam in 3. Re. 6
conſpẽ dñi, & glorioſior apparebo, q ſe
humiliat, exaltabiť, Scdm myſteriũ, qđ
hodierna feſtiuitate nobis proponiť, ba-
ptiſmus eſt. Celebre miraculũ fuit anti- Ioſue 3
quis, cũ ingrediens arca Iordanis aquas
aperuit viam terræ promiſſæ Iſraeli, ſed
maiꝰ hodie fit, cũ Xp̃s eandẽ intrans a-
quã, aperit nobis viam cęli. Ideò hodie
cœli aperti ſunt, quo oñſum eſt, cœli ia-
nuam per baptiſmũ mundo vniuerſo a-
periri. Glorioſè magnificatus Deus dr̃, Exo. 14
cũ maris rubris aquis Aegyptios ſuffo-
cauit, ſed hodie glorioſior oñdiť, cũ ba-
ptiſmi aquis vniuerſa peccata delet, ut
p nimiã aquã iuſti ptranſeant in ꝓmiſſã
hæditatẽ. Effigiẽ cęli Deus fecerat ĩ taber C
naculo ſuo, ſed illud ſolus ſummus ſacer
dos ſemel ĩ anno intrabat. Sed iã oẽs cę
los penetrare iuſti põt, tabernaculũ non
manu factũ. 4. Reg. 20. ſterilib. aquis fę- 4. Reg.
cunditas cõcediť ab Eliſęo, ſed hodie aq̃ 20.
dať, vt nos regeneret ĩ filios Dei. Augu. Aug.
Quæ eſt iſta tãta virtus aquæ, vt corpus Gen. 1.
tãgat, & cor abluat? Olim Spũs ſanctus
ferebať ſup aquas, vt ex eis produceren-
tur piſces, & volatilia, ſed hodie idẽ Spũs
intubat aqs in filiorũ Dei productionẽ. Simile

Si

Digitized by Google

A Si in terra fons eſſet, quē ingrediēs quiſpiā infirmus, ignobilis, pauper, egrederetur nobilis, diues, & integra valetudine, quāti duceret' fons ille? En fontē, quē ingrederis vilis peccator, ignobilis, infirmus, pauper, egrederis āt ex eo fortis, ſanus, Dei filius, diues in cęleſtibus. Olim ita peccata Deus odio habuit, & abominatus eſt, ut pp ea delēda, & ſuffocāda, ſuffocaret ēt vniuerſos hoīes. Sed hodie multo melius res ſe hēt: hac.n. aqua peccata ſuffocant', & hoīes Dei filij liberantur. Tria uerò ſunt, q̄ hodie de Chriſto Ioannes teſtificat'. Primū eū eſſe Agnū Dei. Scdò, qd S. S. ſuper eum deſcenderit, & manſerit. Tertium eſſe ſacrorum autorem. Hic eſt, ait, qui baptizat, quod pertinet ad poteſtatem excellentiæ Xpi. Ge. 6.

B Primum initio euangelij: Ecce agnus Dei. Quæ uerba ſunt pretioſiſſimus lapis, quē ſponſa eccleſia in pectore geſtat in ſui ornatū. Eſt ei agnus Dei. Deſponſat' Chriſto aīa in baptiſmo, & tanq̄ ſpōſa ornanda erat monilibus, & torque, ſicut ornauit ꝓcurator Abrahæ Rebeccā in aquis. Simili rōne hodie Ioannes dat eccleſiæ torquē aureā, hoc pendenti lapide pretioſo. Ecce agnus Dei. Ecce agn⁹, cuius balatus lupos fugat. Ecce agnus, cuius ſanguine curādus, ſi leprā habueris. Ecce agnus aperiēs cęlū clauſum: Lana ſua te operit, carne cibat, ſanguine lauat. Ecce agnū figuratū in agno illo, cui⁹ ſanguine liberati ſunt filij Iſrael ab Angelo pcutiente. Hunc agnum tot petiere clamorib. ꝓphetæ: Emitte agnum Dn̄e dn̄atorē terræ. Regnabit ante lupus tyrannus, q nullum non occidebat, veniat agnus, q in manſuetudine iudicet, ecce agnū occiſum ab origine mundi, ab origine nāq. eius mors cōſtituta, decretaq. fuit. Ex tunc agnus hic morte Abel figuratus, ex tūc mundo ꝓfuit in ſalutē omniū, qui eo uſi ſunt. Ideo hoc loco agnus ponit' cum articulo ſignificāte agnū excellētiſſimū, qui.ſ. lege figuratus fuerat. Ge. 24 C Ex. 12 Eſa. 16 Apoc. vlt.

[Agnus Dei.] Significat Ioānes duas in Xp̄o naturas. Humanā deſignat, cum eū dicit agnū, q occidēdus erat. Diuinā verò cū dicit Dei, & iō tollere p̄t mundi pc̄tā. Taliter caro eſt, qd Deus ēt eſt. Ab humanitate hēt, q̄ ſacrificet', ſed à diuinitate virt⁹ eſt ſacrificij, ut pc̄tā tollere poſſit. Eſt ēt agnus Dei a Deo datus, qa hominib. agnus nō erat, ut Deo ſatisfacere poſſent, iō dedit illis Deus hūc agnum, qui ꝓ oī mūdo ſatisfacere potuit. Huius extat figura. Gen. 22. interrogat Iſaac ſpatrē: Vbi eſt uictima p̄r mi? Rn̄det Abrahā: dn̄s ꝓuidebit ſibi uictimam, fili mi. Quaſi dicat: Nō ego, nec ullus hoīum victimā ꝓ pc̄tō dare pōt, De⁹ ipſe dabit eā: iō Deus ꝓuidit hūc agnū, q uictima eēt ꝓ pc̄tō: dicitq,: Ego ſū, q deleo iniq̄tates tuas pp me. Sed interrogat Orig. cū i ueteri lege offerent' pro pc̄tō agni, arietes, hirci, tauri, uacca ruſa, cur poti⁹ dr̄ Xp̄s agnus, q̄ hircus, uel taurus, &c. Rn̄detur ex illo. Nu. 24. licet plura illa aīalia offerrent', ſed deputata erāt certis t̄pibus, nō ī iuge, ꝑpetuūq. ſacrificiū, ī qd ſolus agn⁹ deputatus erat, ut mane, & ueſperi ꝑpetuo offerret'. Vt ergo ſignificaret' Xp̄m ſacrificiū futurū ꝑpetuū, iugeq. ī mūdo, iō agn⁹ dr̄. Et ſicut alia ſacrificia ab agni ſacrificio uim, efficaciāq; mutuabant: ſic oīa alia ſacrificia pp Chriſti ſacrificium grata sūt. Et licet theſaur⁹ Eccleſiæ, ubi ſanctorū ſatisfactiones, ſit immēſus, & cōīone ſanctorū a iuſtis participetur, ſed oīa hæc ex huius agni ſacrificio vim habēt. Agnus ergo Dei eſt, q tollit peccata mundi. Reliq iudices mūdi, ut pc̄tā tollāt, pc̄tōres interimunt, & de medio tollūt: at hic agnus tollit pc̄tā, nec hoīes occidit, ſed uiuificat, qa nō vult mortē peccatoris, ſed magis, ut cōuertat', & uiuat. Deleant' pc̄tā, & pc̄tōr uiuat, qa iā ꝓ eo agnus occiſus eſt, & pœnā ab eo meritā ſuſtinuit. Hoc oñſum eſt ī Abrahæ ſacrificio, extēdit brachiū, ut Iſaac īterficiat, & loquit' Angelus: Sufficit, nolo huius mortē hoīs. Quis ergo ꝓ illo occidēdus? Aries ille, uel agnus, qui eſt inter uepres. Sic Xp̄s dn̄s morti ſeipsū tradidit, ne in nos diuina iuſtitia deſæuiret. Præterea, q tollit, nō q ſuſtulit, ſed q tollit, ut oſtēdat hoc opus tollēdi peccata ꝑpetuo permanere. Tullit peccata, qn̄ pro eis ſe obtulit in cruce, tollit nunc per ſacramēta. A Ge. 22. Eſ. 43. Orig. Nu. 24 B C Ge. 22.

Sed attendendū Chriſtū agnū eſſe iuſto, agnū ēt peccatori, uolenti peccata di-

Digitized by Google

A mittere,& Deũ placare. His dr̃: Ecce agnus,qui tollit pctã:ei verò, q pctm̃ diligit,q regnare illud vult ĩ mortali corpore ſuo,nõ agnus,ſed leo eſt. Audi loquentẽ hunc agnũ Oſeę.13. (Oſeæ. 13.) Iuxta paſcua ſua adimpleti ſũt,& ſaturati ſũt,& eleuauerũt cor ſuũ,& obliti ſũt mei: & ego ero eis quaſi leęna: ſicut pard⁹ in uia Aſſyriorũ,occurrã eis, quaſi vrſa raptis catulis, dirũpã interiora iecoris eorũ,& conſumã eos ibi,quaſi leo: beſtia agri ſcindet eos. .i.iuxtã paſcua,q̃ eis dedi, Saturati ſũt,i. vehemẽter ſaturati ſũt, & oib. affluẽtes bonis,mei ſũt obliti. Iõ Prou.30. (Prou. 30.) Mendicitatẽ,& diuitias ne dederis mihi, tribue tm̃ victui meo neceſſaria, ne forte ſaturatus illiciar ad negãdũ,& dicã,qs eſt dñs?

B Ero eis,quaſi pardus, q velociſſimus ẽ, & ſæuiſſimus. (Mares ĩ gñe pantherarũ hoc nõĩe dñr,vt docet Pli. li.8.c.17.) (Plini⁹.) Qui pardi ſolẽt occurrere uiãgẽtibus, à Iudæa ĩ Aſſyrios,vbi maxima eſt ſolitudo. Quaſi vrſa raptis catulis: quia (ut dicit Hier.) (Hier.) ẽ tũc ſęuiſſima. Addit Oſeas tremẽdis uerbis,q̃ explicui n.⁹,φ ſeq̃: Perditio tua Iſrael,tm̃ ĩ me auxiliũ tuũ. Quaſi dicat. Si bñ inſpexeris, videbis oium malorũ tuorũ te cãm extitiſſe,nõ me. Vñ cũ te hic uideris laniari,nõ me cauſeris, ſed te,& pctã tua, q̃ me agnũ mutauerũt in leonẽ. Tm̃ in me auxiliũ tuũ. Ideſt, auxiliari tibi volui,adducere te in ſalutẽ,non affligere. Loquitur quaſi humaniſſimus iudex,q amicũ ſæpe minis,& pcib. i offitio cõtinuit,operãq. dedit, ut pctã vitaret,q̃ ei exitiũ erãt paritura,ſed nõ profe-

C cit,iõ iuſtitia oino exigẽte illũ capitis dãnat. Rectè hic dicet: Perditio tota tua ẽ, tm̃ modo in me auxiliũ tuũ. Addit Ioan. (Hier. 31.) Hic ẽ de quo dixi. Poſt me uenit uir. Virum uocat,i. pfectũ,ẽt ex utero,iuxta illud: Femina circundabit uirũ, uel uir,i. ſpõs' eccl'æ (1. Co. 11.) deſpõdi uos uni uiro 2.Co. 11. Sup q̃ uerba Chryſ.ho.23. (Chryſ.) notat Dei amicitia,ac unionẽ cũ aĩa in hac uita deſpõſatiõnẽ dici,illa ſpõſa,ille uir,& ſpõſus,ſed q̃ eſt in glĩa dr̃ mrĩmoniũ cõſummatũ. Sic Matt.25. (Ma.25.) dr̃ Chriſtus ſponſus: & poſtea addit: Quæ paratæ erãt, intrauerũt cũ eo ad nuptias. Et Apoc.21. (Apoc. 21.) Venerunt nuptiæ agni, & uxor eius pparauit ſe. Deſpõſatio,n.eſt cõtractus,quo firmatur in futurũ faciẽda traditio,eaq. pmittit̃,ſed nõ efficit̃,nec tã firmus cõtractus eſt,ut multis de cauſis nõ poſſit eſſe irritus. Sed mr̃oniũ eſt firma poſſeſſio,& integra,uinculo indiſſolubili confirmata.

A Meritò itaq. amicitia aĩæ cũ Deo in hac uita deſpõſatio dr̃, qa aĩa Deũ poſſidet, ſed adhuc impfectè,& p ſpẽ: põtq. reſcindi cõtractus iſte. Licet.n.q̃ ad Deũ pertinet,fixus,imobilisq. ſit: hois verò infirmitate pſæpe reſcindit̃,ac mutat̃. Cũ uerò deſpõſatio ſit, ac initium poſſeſſionis Dei,aliqua mutuò dant̃,& accipiunt̃ dona,ornatq. Deus aĩam ſponſam monilibus,& murenulis, q̃ licet glĩæ cõparatæ

B parua ſunt, tñ maiora ſunt oib. his, q̃ à pctõrib. poſſident̃. Se ergo hẽt Deus cũ aĩa, ſicut Booz cũ Ruth, q primũ ei conceſſit ſpicas ĩ agro colligere, & meſſoribus pcepit aliquas ex induſtria dimittere,quas illa colligeret,ſed poſtea illã ducẽs uxorẽ conſtituit dñam oium prædiorum,ex quib. ante aliquas colligebat ſpicas: nunc.n. aliqua dona pſtat Deus aię, ſed in cęlo integra totius Dei, & firma poſſeſſio ei cõcedit̃,& tunc aĩa loquitur: Tenui eũ, nec dimittã. (1. Cor. 13.) (Can. 3. Ruth. 2. & 3.) Et Pau. Nunc cognoſco ex parte, tunc cognoſcã, ſicut & cognitus ſũ. Hic ergo eſt uir aĩarum noſtrarũ,cui nos deſpõdimus: fidẽ ei ſeruemus,ne fortè dicat̃ nobis illud: Iudicate matrẽ ueſtrã,iudicate, qm̃ ipſa nõ uxor mea,& ego nõ uir eius. Auferat fornicationes ſuas à facie ſua: ne fortè expoliem eã nudã, & ſtatuã eã ſcdm diem natiuitatis ſuę,& ponã eã,quaſi ſolitudinẽ,& ſta-

C tuã eã quaſi terrã inuiã, & interficiã eam ſiti. Oſe.2. (Oſeę 2.) Loquit̃ Synagogæ dñs,quam ſibi deſponderat, & iã ab ea ſe relictũ videns,dicit: Iudicate, arguite eam,quia iam non uxor mea, & ego non uir eius. Auferat fornicationes ſuas à facie ſua. Quæ uerba quidã ad medicamina faciei retulerunt,& ad cruentatos genarũ, & labiorũ colores,q̃ adulterarũ eſt. In quo videãt caſtæ mulieres, licet pudicæ ſint, tñ facies adulterarum geſtãt, cum ſe coloribus pingunt,ne forte expoliẽ eã nudã, i. ne eã priuẽ oĩ bono ſpũali, & eã ſiti interficiam,nimia,ſ.cupiditate rerũ, quas non

A non conſequeretur. Scd m q Ioannes de
Chriſto teſtificatur,eſt,(Vidi ſpũm ſan-
ctum deſcendentem , & manentem ſu-
1.Reg. 16. per eum.) Nec.n.ante eum de facie no-
uerat. Huius re extat figura. 1. Reg. 16.
qñ miſſus eſt. Samuel in domum Iſai,ut
vnum ex filijs eius vngeret in regẽ. Igno
rabat Samuel, quis ungendus eſſet, do-
nec præſente Dauid, Deus interius ei di
xit: Hunc vnge. Sic Ioannes neſciebat,
quis Chriſtus eſſet, dicit uero ei pr̃: Mul
ti uenient,ut a te baptizentur,ſed ille ſu
per quem uideris ſpũm deſcendentẽ,ille
eſt Chriſtus, & unctum oſtende populo
1.Reg. 10. 1.Reg. 10. vnxit Samuel Saulem lenticu
la olei: Sed cum vngitur Dauid,cuius re
Luc. 1. gnum figura eſt regni Chriſti, ſicut An-
B gelus ad Mariã: Dabit illi dñs ſedẽ Da-
Pſ. 42. uid patris eius, ungit̃ quidem oleo, ſicut
ſcriptum eſt: Oleo ſancto meo unxi eũ.
Sed nõ olei lenticula,q̃ vas paruum eſt,
atque adeò parum olei continere ualet,
Gre. 9. ſed cornu olei, qd Greg. dicit, abundans
oleum ſignificare,quia maius eſt vas, &
cornu in ſcriptura abundantiã ſignificat
Eſ. 5. In cornu filio olei,ideſt, vberrimo
Eſai. 5. loco,& pingui. Vngitur ergo Dauid re-
Ioan. 5 dundãti oleo, qa eius regnum ęternum,
1.Reg. 17. non ſicut regnũ Saul, qd paruo durauit
tpe. Sic ergo vngitur Chriſtus, cuius re-
gnum æternum vnctione ſumma,deſcẽ
dente Spũ ſancto, & manent ſup eum,
Ideò dr̃. Requieuit ſup eũ ſpũs dni. Qua
Eſa. 7. ſi dicat. Oẽs diuinas vnctiones ſuper eũ
effudit:qa nõ eſt ei datus ſpũs ad menſu
rã,ut ante dabat̃. Et iõ Saul percuſſit mille
& Dauid decem millia, & abſtulit op-
C probriũ ex Iſrael, quia Xp̃s adduxit in
mundũ ſuperabundantem gr̃am,decies
plus,quã prius fuerat, & abſtulit peccati
opprobrium è mundo. Prçterea cum Sa
1.Reg. 16. muel vnxit Dauid, ne Saul turbaret̃, &
fremeret, diſſimilat Samuel, accipit ui-
tulũ, uenit Bethlehẽ,& ait. Pacificus eſt
aduentus meus,ad immolandũ dño ve-
nio oſtenditq; vitulum, & ſic ſecreto un
ctus Dauid eſt. Vnguendus erat Xp̃s in
regem,ſed hoc ſecreto,ne dæmon agno-
ſcat. Qñ ſi dñm glorię cognouiſſent, nõ
uńq. crucifixiſſent. Diſſimilatione er-
go, ut ſic loquar, res agitur. Venit Xp̃s
in baptiſmũ,vt purus hõ, aquas ingredi A
tur,ut eas ſanctificet,quibus dęmonis ca
put confringendũ,dicente Pſ. Tu cõfre- Pſ. 73.
giſti capita draconũ in aquis. Venit Io-
annes,vt Xp̃m oñdat regẽ, & dñm om-
nium,ſed hac uſus eſt arte, agnum dicit
eum,quaſi immolãdum dño. Ad immo-
landum ait,dño,veni. Sed nota verbum
illud,& manẽtẽ ſuper eum. Signum.n.
filij Dei eſt,ſi maneat ſpũs ſuper eũ. Cu-
ra ergo,ut ſpiritus tibi datus ſuper te ma
neat,ut manſit ſup eos, de quib. dr̃ Da- Ioã. 16
bo uobis ſpũm ueritatis, ut maneat uo-
biſcum in æternum. Multi.n.a ſe proij-
ciunt hunc dñi ſpũm. Tã male cum Deo
conuenis,ut eum tam cito à te expellas?
Materia forma cæleſti ſic ſatiat̃,ut nullã
appetat formã, ideo cælũ incorruptibi-
le eſt,qa forma illa eſt vlis forma. An nõ B
Deus vle bonum? Qũo eo non ſatiaris?
Venerunt mihi oĩa bona pariter cũ illa, Sap. 7.
ait,quidã. Et tibi loquẽs,dicit: Dilata os Pſ. 8.
tuũ,& implebo illud. Primũ Dei nomẽ, Exo. 3.
in quo ſe patrib. dicit,reuelatum eſt Sa-
dai,i. oĩa implens,& ſatians. Interrogãt
Theologi,quid ſit plus,maiusve, Deus
ſolus,an Deus,& mundus vniuerſus,&
dñt non amplius eſt Deus,& uniuerſus
mũdus,q̃ Deus ſolus,nihil.n. ſupra Deũ
mundus addit, ſicut punctũ lineæ addi-
tum non reddit eã maiorem,qa oĩa, quæ
in mũdo ſũt,in Deo ſunt. Si ergo Deus
tibi eſt,qd q̃ris extra Deũ? Quia vero re
iecisti cito à te Deũ, ideo perfectionẽ nõ
aſſequeris maneat in te hic ſpiritus, per
mane in eo aliquantiſper,& firmiter per C
ſeuera, continuò tibi oĩa facillima erũt,
quas cum ingreſſus fueris, ait Sapiens, Prou. 4
nõ arctabunt̃ greſſus tui,ora ergo eum, Augu.
ut maneat in te, & tu in eo pmanere cu-
ra. Sed Spũm ſanctum deſcendentẽ Ioã-
nes uidit,quaſi columbam. Veram fuiſ-
ſe illam columbam, affirmat Augu. lib.
de agone Chriſtiano. c. 22. & D. Thom.
3. par. q. 30. art. 7. & uirtute diuina fuiſſe
creatam, ſed multi oppoſitum tenent,
& probabilius. Vt ergo columba nun-
ciauit finem diluuij. Gene. & ita modo Gen. 8.
nunciat finem diluuio peccatorum per
Chriſtum imponendum. Aug. 2. de Tri. Augu.
c. 5. Effigies columbæ exterius oculis ap
paruit,

A parruit,ſed nõ eſt aſſumpta illa columba
à Spiritusſancto, vt caro a verbo aſsũpta
eſt in ſuppoſiti unitatẽ. Similiter linguæ
igneę,in quibus deſcẽdit in pentecoſte aſ
ſumptę non ſunt, ſed effectę à Spũ ſan-
Augu. cto. Vnus vero Spiritusſanctus in colũ-
Ro. 8. ba eſt,ait Aug.trac.6.in Ioã. qa gemitus
colũbę eſt,& ſpũs poſtulat pro nobis ge
mitibus inennarrabilibus. Nõ in ſemet
ipſo gemit,ſed in nobis,docẽs nos geme-
re:docet.n.nos peregrinos eſſe,& in pa-
triã ſuſpirare. Et addit: De arca miſſus
eſt coruus,nec reuerſus eſt, miſſa eſt co-
lumba, & reuerſa eſt, colũba.n.rectos,
ſimplicesq; figurat, tales vero Spũs ſan-
ctus efficit,q colũba eſt. Et lib. 12. cõtra
B Fauſtũ,c.20.ait: Qđ miſſus coruus non
Augu. eſt reuerſus,aut aquis utiq; interceptus,
aut aliquo ſup natãte cadauere illectus,
ſignificat hoĩes in immũditia cupidita-
tis teterrimos,& ob hoc, ab ea,quę foris
ſunt in hoc mũdo nimis intẽtos. Qđ co-
lumba reuerſa eſt,nõ habẽs,vbi pedes fi
geret, oñdit p nouũ teſtm̃ requiẽ ſanctis
in hoc mundo nõ eſſe promiſſam, & nõ
habentes,in quo quieſcant in mũdo, ad
Deũ redeunt. Colũba ergo oñdit Dñs,
quales ſint illi,in qbus hic Spũs ſanctus
in habitat,qa ſimplices ſũt: Oculi tui co
Can. 1 lumbarũ Can. 1. Qđ exponẽs Origenes
Orig. ait: Qui uiderit mulierẽ ad cõcupiſcẽdũ
Proue. ea,oculos nõ habet columbæ. Si qs autẽ
127. oculos columbę nõ habet, domũ fratris
ſui ingredit infęlix,non ſeruãs illud Pro
uer.27. Domũ frĩs tui ne intres infœlix.
Pro infęlix aquila uertit,indoctus,& dif
C ficilis,q aũt hẽt oculos colũbæ, uidet re
cta,& mĩam conſequitur,miſericors ip-
ſe. Sicut ergo columba gemit,ita qui hẽt
primitias ſpũs, intra ſe gemit adoptionẽ
filiorũ expectãs. Sicut colũba nõ manet
in aquis diluuij,& corporibus emortuis
ſic q hẽt Spũm ſanctũ nõ manet in his,
q̃ ſęculi ſunt. Sicut columbę oculi ſimpli
ces ſunt, ſic iuſti oculi ſine ſelle malitiæ
ſunt. Sicut colũbæ alæ ſunt,vt fugiat,ſic
iuſtus ait: Quis dabit mihi pennas ſicut
Pſ. 54. columbę,& volabo. Has pẽnas deargẽta
Pſ. 67. tas dicit Pſ.quia eloquijs Dñi,quæ argẽ-
tu ſunt,a terrenis ſe ſeparat, & dorſum
Orig. auro charitatis ornat. Et Orig.Hom.3.

in Leuit. Sicut colũbæ dñr eſſe oculi ſpõ A
ſæ. Can.4. Super fluẽta pleniſſima,ſerũt Cant.4
hoc genus auis,cũ ad aquas uenerit,quia
ibi ſolet accipitris inſidias pati,uenientẽ
deſup inimicũ uolitãtis umbra in aquis
inſpecta deprehendere,& oculorũ pſpi-
cacia fraudẽ piculi imminẽtis euadere.
Qđ ſi tu ita proſpicere potueris inſidias
diaboli,& ea cauere,uere columba eris.
Idẽ uerò Orig. exponẽs illud Oſeę 7. Orig.
Factus eſt Ephraim, quaſi colũba ſedu- Oſeę 7
cta,non habẽs cor. Præcepit,ait,Dñs, vt
ſimus ſimplices,vt columbę,aſtuti,vt ſer
pẽtes,vt ſimplices alios nõ offendamus,
aſtuti,caueamus,ne ab alijs offẽdamur.
Simplicitate ergo,& prudentia exhibea
mus hoĩem tẽperatum,qa prudẽtia abſ- B
que bonitate malitia eſt, & ſimplicitas
abſq. rõne,ſtultitia nominatur. Bene ve
rò Ephraim columba ſeducta, uel inſi-
piens dr̃,vt Septuaginta tranſtulerunt,
qa eſt columba ſapiẽs, cuius pẽnæ dear-
gẽtatę ſunt diuino eloquio. Eſt inſipiens
columba,ſed pp quid inſipiens columba
dr̃? Quia aues terræ, pullos ſuos etiã cũ
uitæ periculo eripere feſtinant, & cum
ad nidum ſuum colubrum, aut accipi-
trem uenire uidẽt,huc, illucq. uolitant,
mordẽt,unguibus lacerant, & dolorem
parentis querula voce teſtantur. Sola co
lumba ablatos pullos non dolet,non re-
quirit. Bene ergo Ephraim columba dr̃,
quia non ſentit uaſtatũ populum ſuum
ſed ſuæ negligens ſalutis ſit. Ita ẽt Hier. Hiero.
ibi,adnotat ẽt Euthymius,& Theophi- Euthy.
lactus in Matthæi caput decimum colũ- Theop.
bas,etſi pullis orbentur,nihilominus ad C
eaſdẽ ædes redire. Ita Ephraim redibat,
& opem ab illis petebat, a quibus cæſus
fuerat,& ipſa colũba nõ multum nõ au-
cupum retia curat, ſed quaſi ſponte in
retia cadere uidetur. Quam facile pec-
cator ſeducatur a diabolo, mirũ pfecto
eſt,nec ſe,nec ſua curat,ſed facillime ca-
pitur,vel parua eſca. Violabant me, ait Eze.13
dñs, populum meũ pro pauxillo panis,
vltrò ſe in crudeliſſimorũ inimicorum
manus conijcit, expoliatur laceratur,
& tamen ad eaſdem reuertit domos, in
quibus ſe cecidiſſe uidet,& uulneratum
ſe conſpexit, profecto cor non habet.
Et

Digitized by Google

A [Et ego neſciebam eum, ſed qui me
miſit, baptizare.]] Ille mihi dixit: Super
quē videris ſpiritū deſcendentē,&c.|Sed
difficile eſt, qūo Ioannes Chriſtū neſcie-
Ma.13. bat ante baptiſmum,& ante deſcenſum
Spūs ſancti in baptiſmo, cū Matth.3.di-
cat, Ioannem ei dixiſſe: Ego a te debeo
baptizari, & tu venis ad me? Rñdetur,
Ioannes antequam veniret a deſerto,
ſciebat Chriſtum in mundo eſſe, & ſe
eius eſſe præcurſorem, ſed eum non vi-
derat oculis, ideò quis eſſet, determinatè
neſciebat. Cum autem miſſus eſt ad ba-
ptizandū, dixit ei ſpūs: Super quem vide
ris ſpiritū deſcendentem, &c. ideſt, hoc
ſigno eum determinatè agnoſces, At ve
rò cum Chriſtus veniret ad| baptiſmū,
interius reuelauit Spiritus ſanctus Ioan
ni, illum eſſe Chriſtū,& ideò dixit. Ego
B a te debeo baptizari. Decebat enim, vt
Chryſ. prius eum agnoſceret Ioannes, quam ba
Tgeop. ptizaret. Ita Chryſ. Theophilactus, Eu-
Euthy. thymius,& Beda. Ait ergo Ioānes. Ego
Beda. licèt multa de ipſo vobis prædicaueram,
ſed vultum eius non videram. Quod di-
cit, ut a teſtimonio ſuo omnem amoue-
at ſuſpicionem, doceatque, (ait Chryſo-
ſtomus) non familiaritate, aut amicitia
adductum, ut de eo teſtificaretur,|ſed ſo-
lū diuina reuelatione. Sed objicis. Quid
neceſſe fuit, columbam deſcendere, ſi iā
eum agnouerat? Reſpōdetur, vt certius,
& manifeſtius agnoſceret, & ut melius
poſſet Ioannes aliorum fidem confirma
re atteſtatione illius ſigni viſibilis, ſicut
ait, Et ego uidi & teſtimoniū perhibui,
quia hic eſt filius Dei.

Augu. Sed Auguſtinus lib.2.de conſenſu E-
uangelij capit. 15. ait, ante baptiſmum
agnoſcebat Ioannes Chriſtum, ſed hoc
ſe ignoraſſe dicit. Dominum ita baptiza
C turum, ut nulli ex miniſtris communi-
caret baptiſmi poteſtatem. Nam ſeruis
quidem cōicat miniſterium baptiſmi,&
hoc illis committ Petrus, ſiue, ſed ſiue
Paulus, Chriſtus eſt, qui baptizat, quia il
li non ſuum baptiſmum conferunt, ſed
1.Co.1 baptiſmum Chriſti 1.Corinth. 1. Nun-
quid Paulus pro vobis mortuus eſt, aut
in nomine Pauli baptizati eſtis? Probat
Auguſ. hoc Auguſtinus ex eius uerbis: Super
quem videris,&c. hic eſt, qui baptizat in A
Spiritu ſancto. Hinc eſt, qđ baptiſmus Augu.
Iudæ Iſcariotis eandem gratiam confe-
rebat cū baptiſmo Petri, quia Chriſtus
eſt, qui baptizat.|Et ſimiliter Chriſtus ē,
qui conficit Euchariſtiam, qui abſoluit,
ideò etiā mali ſacerdotes operantur, quę
ſacramentorum ſunt, ut boni.

Hic ergo eſt, qui baptizat nos Spiritu
ſancto, quo obluimur aqua munda ba-
ptiſmi,|quod ſi iterum te inquinaſti pec-
cato, adeſt tibi ſecundus baptiſmus pœ-
nitentiæ ſacramentum, ſecunda tabula.
De quo etiam dr, Effundam ſuper vos
aquam mundam,& mūdabimini ab oī- Ez.36.
bus inquinamentis ueſtris, & erit fons Eſa. 2.
patens domui Dauid in ablutionem pec
catoris,& menſtruatæ. Accede ergo ad
Chriſtum, ut abluat te, qa agnus eſt tol-
lens peccata mundi,&c.

Dominica II. poſt Epiphaniam.

B

Nuptiæ factæ ſunt. Ioan. 2.

CVm celebraſſet Eccleſia in die Na-
tiuitatis diuinas illas nuptias, quas
pater fecit filio ſuo, cum naturæ huma-
næ illum deſpondit, proceſſitque a Vir-
ginis vtero tanquam ſponſus procedens
de thalamo ſuo, & deindè alias nuptias
in die Epiphaniæ, quas. ſ. fecit idem pa-
ter filio ſuo, Eccleſiæ eum ſponſans, de
quibus canit Eccleſia: Hodie cœleſti ſpō
ſo iuncta eſt Eccleſia, hodierna die nu-
ptias alias proponit, quibus ut Aug. pla Augu.
cet, nuptiæ illæ ſignificantur diuinæ, ac
ſpirituales, quibus anima Deo coniungi
tur. Atque adeò Eccleſia,è nuptijs in nu-
ptias alias, ut vulgo dicitur, nos deduce-
re videtur. His nuptijs Maria adeſt, fę-
lix qui ad menſam cum ea ſederit. Sic
Eſth.5. vt cumulum bonorum ſuorum Heſt.5
Aman oſtenderet, ait, inuitatum ſe a Re C
gina, ut cum ea, Regeque cibum ſumat.
Quid obſecro erit in menſa Mariæ, &
Ieſu cœleſti cibo paſci? Vt digni habea-
mur tanto conuiuio, opus eſt gratia, quā
Marię precib. petamus. Propriū, ac nati
uū amoris eſt, amantem in amati ſnīam
trahere, ac voluntatē, velleq. amati im-
pleri deſideriū. Sicut ferrū durū flectere
non

Digitized by Google

A non potes, quo vis, iniicis in igne, & cũ
Simile exarſerit, continuo illud, in q̃ uolueris partem, facilè flectes, idē amor in corde efficit, ꝙ ignis in ferro, amātem.n. facilè in tuā voluntatē pertraxeris. Sic 1. Cor.
1.Co.9 & 10. 9. loquitur Paul. charitatis igne flagrās: Oībus oīa factus ſum. Et in c.10. ait: Si ne offenſione eſtote Iudæis, & gentib. ſicut egó per oīa oībus placeo, non quærens, ꝙ mihi vtile eſt, ſed qđ multis, ut ſalui fiant. Et hoc ipſum nos admonet. Ro
Ro.15. man. 15. Vnuſquiſque proximo ſuo placeat in bonum ad ædificationē, etenim Chriſtus non ſibi placuit. Quia charitatis igne ſuccenſi non ſumus, rigidi, duri, & noſtræ uoluntatis amātes ſumus. Ex eodē amore procedit dilectio aſſentiri in aliquibus, ut ei placeamus, etiā ſi ei non adeò proficua ſint, ſicut mater infirmanti filio amore victa aquam aliq̃, vel vini parum concedit, licet ei non adeò conue
B niat. A nulla amoris lege voluit Chriſt⁹
Can.5. liber eſſe. Hinc illud Cant. 5. Electus ex millibus. Vbi alij legunt. iuxta Hebraicam veritatem, defert amoris vexillum. Sub vexillo amoris militat Chriſtus dominus, ei p oīa obediens. Hinc eſt, qđ licèt melius hoī ſit non nubere, nuptias tñ concedit, ut hoībus placeat. Hanc, ut ita dicam, condeſcenſionem oñdit Paul.
1.Co.7 1. Cor. 7. vbi conceſſo matrimonio ſub-
D.Th. iūgit. Ego itaq. vobis parco. Vbi D. Th. ideo, concedo matrimonium parcens infirmitati veſtræ. Et in eodē capite. Hoc autem dico (dixerat uerò vnuſquiſque ſuā uxorem habeat) ſm indulgentiam, non ſm imperium, volo autem oēs uos ſicut me eſſe, i. virgines, quia hoc melius eſt. Sed quemadmodum parum vini cōcedens mater filio infirmo, illud aqua
C diluit, ne illi nocumento ſit, ſic hodie nuptijs ſex hydrias aquæ miſcet, ne caput vini dulcedine turbetur.

Nuptiæ factæ ſunt. Sponſum eſſe Ioã
Beda. nem Euangeliſtam dñt Beda in cōmen
Hiero. dationem Euangelijs Ioannis. Hier. Et
Augu. Aug. in principio Euangelij Ioannis, &
Lyra. Lyra hic. Qui addit inde in Eccleſia inſtitutum, ut matrimonio rato, ſed non cōſummato poſſint coniuges religionē ingredi, qa intacta ſponſa Ioannes ſecutus eſt Xp̃m. Erat mr̃ Ieſu ibi pp cōſan- A
guinitatē, nō uerò Ioſeph, q̃ tunc defunctus erat, ut docet Epiph. li. 3. hęreſi 78. Epiph.

[Vocatus eſt aūt Ieſus.] Præſens adeſſe voluit, vt eū ſtatum bonum oſtenderet, contra hęreticos ꝓhibentes nubere, & qa in noua lege futurum erat ſacrm. Vbi notandum hęreticos p extrema deuiaſſe. Nam Baſilides Heluidius, & Iouinianus, ut refert Hier. cōtra eos latiſſi- Hiero.
mè diſputans, dñt, matrimonium æquale eſſe virginitati. Contra quos ex profeſſo Pau. 1. Cor. 7. Qui iungit matrimo- 1.Co.7
nio virginē ſuā, benefacit, qui nō iungit, meli⁹ facit. Et illud multis ꝓbat D. Pau. Qm̃ virgo cogitat, q̃ dñi ſunt, quomodo placet Deo, vt ſit ſancta corpore, & ſpiritu, ſed nupta qūo placeat viro, & diuiſa eſt. Et Xp̃s dñs. Qui pōt capere capiat. Mat.19
Mat. 19. quaſi quid diuinum uirginitatē laudat. Et Mat. 22. In cęlo nec nubent, Ma.22
nec nubent, ſed erunt ſicut Angeli Dei, vbi oſtendit humanū eſſe nubere, ange- B
licū virginē eſſe. Quantū Angelus p̃ſtat hoī, tm̃ virginitas mr̃onio. Et patet ex innumeris, q̃ uincunt̃ difficultatib. vt uir- Simile
ginitas ſeruet̃, pp quas meritò ebori cōparant̃, ꝙ cū natura albū ſit, nimia vetuſtate rubeum efficitur. Quia virginitas diu conſeruata æqualet martyrio, & eſt quaſi ſanguinis effuſio. Amb. li. 1. de vir- Ambr.
ginibus: Non ideo laudabilis uirginitas, qa in martyrib. reperit̃, ſed qa ipſa martyres facit. Hanc hęreſim dānat Siricius Sirici⁹
Papa Epiſtola de hoc propria ad eṗos Papa.
Africanos. Plura Hier. cōtra Iouinia. & Hiero.
Aug. li. de ſancta uirginitate. Alij hære- Augu.
tici diuerſo extremo nuptias damnant. Ita Heracleon Datianus, & Adamiani, quos præuidit Pau. 2. Tim. 4. ꝓhibentiū 1.Ti.4.
nubere. Quos arguit diuina inſtitutio fa C
cta Gen. 2. & ꝓbatio nuptiarū a Chro Gen.2.
dño Mat. 12. & mō facto eas approbat. Ma.12
Hāc hæreſim dānat cōcil. Gangren ſe.c. Conci.
14. Et rō naturalis oñdit neceſſariū eſſe Gang.
hoc ppetuū uinculum maris, & fęminę. Ariſto.
Colligit rōnem Ariſt. 2. Politic. c. 2. Tria recipiunt filij a parentibus, eſſe, ali, bene educari, q̃ ſine eo perpetuo vinculo nequeunt conſtare, ergo a natura eſt illud vinculū. Natura.n. intēdit ſe cōſeruare,

&

Digitized by Google

A & nõ qũocũq;, ſed in ſtatu perfecto. Vt conſeruetur neceſſaria eſt generatio, ad prolis pfectionẽ, neceſſariũ uinculũ indiſſolubile, ſine quo bene filij non educarent: vñ iure naturæ hoc uinculũ neceſſarium eſt. Hoc vero ppetuũ uinculũ in alijs brutis neceſſarium nõ fuit, quia nulla inſtitutione eorũ ꝓles indigebat, qđ diſcrimen, ut ipſe Deus oſtenderet, cũ fœminam, & marẽ ſeorſum in cęteris aĩalib. cõdiderit, in humana ſpecie unũ condidit hominẽ, ex quo mulierẽ formauit. Non ex pedib. quia non ſerua eſt, nec ex capite, qa non dña, ſed de latere, quia ſocia, ut hoc facto oſtenderet, quod ſup oĩa animantia vnũ eſſe dẽrent vir, vxorque in humana natura, ex quib. i. ſeqtur
B ꝓceptum, ardentiſſimumq; amorẽ inter
Eph. 5. cõiuges eſſe dẽre, qđ Pau. oñdit ſumma, ut ita dicam exaggeratione Ephe. 5. Viri diligite vxores ueſtras, ſicut Xp̃s dilexit Eccleſiã. Vxor uero virum diligat, ſicut Eccleſia Xp̃m. Hoc verbo tanta dicta ſunt, ut ſuperadidi nihil poſſet. Conſidera Xp̃i in Eccleſiam amorem, & beneficia dici non pñt. Inſpice Eccleſiæ in Xp̃m fidẽ, & dilectionẽ, ſanguinem pro eo ſuſum, opera, & obſequia abſque nu-
Eccl. 4 mero: vide, quantum Xp̃s fideli Eccleſię
Ecc. 25 deferat, quod tolerat defectus, qa fidẽ ei ſeruat. Ne ergo ſis ĩ domo tua quaſi leo oĩa euertẽs, ut Sapiens ait. Inter ea, quæ idẽ Sapiens dixit Deo probari, vnum eſt vir, & mulier ſibi bene conſentientes.
C Seqt̃ ſcđo maximã a parentib. curã exhibendã in filiorũ educatione ſtudioſa, ad q̃ inſtitutũ eſt ppetuũ vinculum mr̃imonij, ꝙ ſi ut naturalis contractus eſt, hoc exigit, ex quo ſacr̃m eſt a Xp̃o inſtitutũ, quid a parentib. in hac parte nõ exiget? Multa hodie dñr de aliorũ ſtatuum defectib. ꝙ clerici continentes nõ ſint, & modeſti, ꝙ moniales non tã a mundo alienæ, & ſimilia multa, nec attendunt, qui hæc obmurmurãt ſæculares, in ipſiſmet radicẽ eſſe mali huius. Vitium in radice
Simile arboris eſſe ſolet, vnde rami, fructuſque proficiſcuntur inutiles. Radix aũt oĩum ſtatuum mr̃imoniũ eſt, ex praua ergo filiorũ educatione oẽs alia uitia procedũt. Sunt.n. parẽtes de quib. rectè ſcriptum

eſt. Immolauerunt filios ſuos dęmonijs, A
& nõ Deo. Quid.n. aliud pater facit docens filios ſuos ſuperbiã, ludos, rixas, cõtentiones? Quid mater docens filias vultus cõponere, minores contemptui hr̃e, Simile
niſi filius, filiaſq; dęmonis ĩmolare? Nõ De. 22
ſic aquila, q̃ filios ſolẽ intueri cogit. Et ſi Ma. 13
cut aqla prouocans ad uolandum filios ſuos, & ſuper eos uolitans. Hoc pſtat pater ille, de quo: Vnus pater ueſter, qui in cœlis eſt, quẽ imitari tenent parẽtes, qui admonitione, & exemplo filios ſuos prouocare debent, ut cæleſtia petant, in ſu- Iob 1.
perna euolent. Hoc pſtabat Iob, offerẽs ſacrificia p ſingulos filios, ne fortè Deo peccauerint. Contra vero Heli, cui ſimiles ſunt iniqui parentes, nõ corripientes Simile
filios ſuos. Quanta obſecro parentis ſæuitia, qui filios traderet deuorandos ti- B
grib. & leonib. An non multo crudelius eos vitijs, dæmonibuſq. tradidiſſe? Audi
ui Platonis cõſilium in libro de legibus; Plato.
Debent parentes filios educare, curantes, ut filij ſummo odio uitia proſequantur, eaque horreant. Aliqua.n. peccata ſunt, quæ nunquam, aut rariſſimè patrãtur, quia ſummus a lacte horror contra ea imbibitus eſt, & inditus, ut patrẽ interimere, ſacra contaminare. Qđ ſi idem horror in omne vitium curaretur filijs a parentibus imponi, rariſſime in ea inciderent. Hoc uero maximè parentes attendere dẽnt, (vt illud curent) Deum eſſe tã oĩs mali inimicũ, ut non ingentia faci- Ge. 28.
nora ſolum puniat, ſed & ocioſum uer- C
bũ. Hęc Plato. Attende ꝓcipientẽ Iſaac, Iacob. Vocauit, itaq; Iſaac, Iacob, & benedixit eũ, ꝓcepitq. ei, dicens. Noli accipere coniugem de genere Chanaam, ſed vade, & proficiſcere in Meſopotamiam Syrię ad domũ Batuel. Sic ergo doceat pater filium, vt à peſtiferis caueat hoĩb. Clem.
Ad hoc pertinet, qđ Clemens refert, ei Petrum è cruce commendaſſe, ut parentes cito filios ſuos collocarent, ne in fornicationem labantur. Sed quãtum Deo in eoſ præſtetur obſequium, quamque ei ſit grata ſtudioſa filiorum educatio, oſtẽdit ille Gen. 24. dicens. Nũ celare potero ſeruo meo Abrahã, q̃ geſturus ſum? Sed Dñe qđ te urget, cõpellitq; ne ab eo; quid Ge. 24.
piam

A piam celare poſſis? Addit dn̄s: Scio.n.
quod præcepturus ſit filijs ſuis, & Do-
mui ſuę poſt ſe, ut cuſtodiant vias meas.
Hoc vero tam mihi gratum eſt, vt fami-
liariſſimus mihi ille ſit, qui hoc præſtat,
nec ſecretum ullum ab eo abſcondere
valeam. Hanc uerò parentum curā in fi
liorū educatione ſuis ſacris, hierogliphi
ciſq; literis Aegyptij pingebant piſce, q
dr̄ glanis. Fœmina.n.relinquit oua, pa-
Simile ter uerò eis incubat, eaque defendit, do-
nec creſcēt, & ſe tueri ualeant filii, & ſic
in eorū cuſtodia eſſe ſolet per quadragin
ta, & quinquaginta dies. Hæc refert Ae-
Aeli.6. lianus, dicitq; hunc piſcē ſpēm eſſe Silu-
ri, quē nos dicimus, ſollo. Athenęus illū
dicit, ycam. Sed his nuptijs, de quib. huc
B uſq; diximus, & ad quas nunc Chriſtus
vocatus eſt, alię nuptię ſignificantur, ad
quas Chriſtus uenit, & deficiente uino,
ab eo large conceſſum eſt. Has uero his
diebus Eccleſia explicuit, dicens: Hodie
cęleſti ſponſo iuncta eſt Eccleſia, qm̄ in
Eph.5. Iordane lauit Chriſtus eius crimina, cur-
runt cum muneribus Magi ad regales
nuptias, & ex aqua facto uino lætantur
conuiuæ. Vnde cum Paul. extuliſſet ma-
trimonij ſacr̄m, adiunxit: Ego autē dico
in Chriſto, & Eccleſia. Primò.n. deſpon
ſatus eſt Chriſtus naturæ humanę, eam
aſſumens in ſuppoſiti unitatem, & dein
de Eccleſiæ, q̄ ardentiſſimo dilexit amo
re, eiq; arctiſſimo uinculo, ac fœdere co-
pulari uoluit. Sed attende Dn̄e, quā tibi
ſpōſam accipias, an non Aetiopiſſam?
C an non deformem? an nō fœdam, atque
ignobilē? Ita ſe res habet. Sed Chriſtus
dilexit Ecclām, & tradidit ſemetipſum
p̄ ea, vt exhiberet ſibi glorioſam Eccle-
ſiā, non habentē maculam, aut rugam,
mundās eā lauacro aquæ in verbo vitæ.
Abluit eā in Iordane, ut iam pulcherri-
ma ſit, omniq; exuta ſorde, columbæ ſit
Oſeę 2 ſimilis Oſeæ 2. Sponſabo te mihi in fide
ſpōſabo te mihi in iudicio, & iuſtitia, &
in mīa, & miſerationibus, & ſcies, quia
ego dn̄s. Et deſpōſatio hęc tāto uinculo,
ac fędere copulata fuit, adeoq; verum eſt
mr̄imoniū, ut hoīum mr̄imonium dicat
Eph.5. Paul. huius figurā. Hoc ego aūt dico in
Xp̄o, & Eccleſia. Ad has nuptias, vt ve-
niret, inuitatus eſt Xp̄s multo ante per A
oēs prophetas, & tandem. Fiunt in Cha
na, q̄ eſt zelus, & amor, qa huius aduen Eſa.37
tus cā ſolus fuit amor. Sic Eſa. expoſito
Xp̄i aduentu, continuo oñdit gentiū vo
cationē, q̄ eſt ſpōſam, quoq; venire ad
nuptias. Et cum hæc dixiſſet, reddēs cau
ſam, addit: Zelus dn̄i exercituum faciet
hoc, non.n. hoīum meritum hæc obti-
nuit: ſed ſolus diuinus amor id perfecit.

In his nuptijs aquā in uinū vertit, qd
.n. nobis erat, niſi ullis, frigidaque aqua,
cæcitas in intellectu, debilitas in uolūta
te? Eramus natura filij iræ, & nos aliqñ
conuerſati ſumus p̄ deſideria carnis no-
ſtræ, ait Pau. Quis ergo calorē, & feruo- Eph.2.
rē Eccleſiæ dedit? Quis aq̄ in uinum uer
tit, niſi Xp̄s? Ante Xp̄i Dn̄i aduentum, B
qualis fuerit mūdus, oñdit Deus, cū aqs Gen.9
illū obruit diluuij. Quaſi diceret: Aqua
implemini exterius, qa interius ea pleni
eſtis. Quis tāto malo mederi poterat, ni-
ſi Noe, uineā plantans, uinū inueniens,
qui figura extitit Xp̄i, reparantis diluuii Ioā.15
dāna. Ille aq̄ in uinū uertit, q uitis eſt ve Ge.41
ra, hoc.n. uitis p̄ſtat, à qua rigat' uitis, q̄
illa in uinū uertit. Ille ergo ſpūm, feruo-
remq; Eccleſiæ dedit. Qd optimè expli-
cuit Iacob Gen.49. in Iudæ bn̄dictione,
a quo Xp̄s deſcendit, quē potius, q̄ filiū
reſpiciens, ait: Lauabit in uino ſtolā ſuā,
& in ſanguine vuæ palliū ſuū. Pulchrio-
res ſunt oculi eius vino. Qd Xp̄i palliū
niſi Eccleſia? Oībus his uelut ornamen
to veſtieris, dicit ad eū Eſa. Hāc ergo ve Eſa.9.
ſtē in uino lauat, dum ei cōfert ſpūm, ca- C
lorē, atq; feruorem. Hoc expectabat ſpō-
ſa, ideoque expetebat ſummis uotis eius
deſcēſum ī terras. Cāt.8. Quis det te fra-
trē meum &c.] Et dabo tibi poculū ex ui
no cōdito, & muſtū malorū granatorū
meorū. Quaſi dicat: Si tu Dn̄e uenires,
eſſet nobis uinū cōditū, qd tibi dare poſ
ſumus, eſſet feruor te præ ſente, & chari
tas oī ornata uirtute, atq. feruore. Et cū
ueniſſet ille gloriat' illa. Introduxit me ī
cellā uinariā, & ordinauit in me charita
tem. De quo uino nouo, atq. ferventi dr̄, Cant.2
Mat.9. Vinū nouum in utres nouos mit Mat.9.
tēdū eſt. Et in Actib. Muſto hi pleni ſūt, Acto2.
Vñ feruor Ecclæ, niſi ex Xp̄i p̄ntia? Ioel Ioel 2.
2.de-

Digitized by Google

A 2. deſcribens Chſi aduentũ ait: Filię Siõ
exultate, & lætamini in dño Deo vrõ,
q̃a dedi uobis Doctorẽ iuſtitiæ, &c. ſub-
iungit: Et implebunt᷑ areæ frumento, &
redundabunt torcularia vino. Apoſtolis
manifeſtè patet vinum redundaſſe, cum
eis dictũ eſt: Muſto hi pleni ſunt. Sed &
in primitiua Eccleſia redundauit hoc vi
nũ. Vnde namq; diuitiarũ contẽptus, &
voluptatum, virginitatis cultus, heremi
habitatio, angelica vita, niſi ex huius vi-
ni feruore, q̃ Xp̃s in Eccleſia redundare
fecit? Verè mutauit aq̃ nrãm in vinum.
Sed iã quis videat Eccl̃am, qui nõ dicat,
iterum eam in aq̃ verſam eſſe. Tãtus iã
B tepor, tanta tp̃alium cura, acſi Chr̃s non
Eſa. 1. veniſſet. Verè ei dici põt illud Eſaiæ: Ar
gentum tuũ verſum eſt in ſcoriã, vinum
Can. 5. tuũ mixtũ eſt aqua. Vbi iã illud, Bibite
Simile amici, & inebriamini chariſſimi. Deſpõ
ſat᷑ Rex uili fœminæ, vidẽs ea tãtam in ſe
Regis dignationẽ, eũ feruentiſſimè dili-
git, oĩa illi obſeq̃a p̃ſtat, ſed tpe procedẽ
te, tanti oblita beneficij, tepet. Cum ſe
principio vidit Eccl̃a a Xp̃o in ſponſam
aſſumptam, cũ feruore ſummo dilexit,
ſed iam refrigeſcit charitas multorum.
Hier. 2 De quo ad Synagogã loq̃tur Hier. 2. Re
cordatus ſum tui miſerans adoleſcentiã
tuã, & charitatẽ deſponſationis tuæ, q̃n
ſecuta es me in deſerto. Quid inuenerũt
in me patres veſtris iniquitatis, vt dereli
querint me, & ambularent poſt uanita-
tẽ? An non ad Eccl̃am ſimilia verba di-
ci p̃nt? Renouamini ergo fr̃es ſp̃us mẽtis
veſtræ, & tanta mĩa non excidat a men
te veſtra, ut Dei ſponſi obliti ſitis, &c.

Alia eſt deſpõſatio Xp̃i, qua deſponſa
i. Co. 2 tur aĩæ, q̃ in gr̃a eſt, de qua Pau. deſpondi
Ap. 19 vos uni viro, de qua & Apoc. 19. Gaudea
mus, & exultemus, & demus gloriam
C Deo, q̃a uenerunt agni, & uxor eius prę
parauit ſe, & datũ eſt ei, ut induat ſe byſ
ſino cãdenti. Byſſinũ aũt iuſtificationes
ſanctorũ ſunt. Merito dr̃, Gaudeam⁹,
Lu. 15. Quia gaudium eſt in cęlo ſup uno pc̃tõ-
re pn̄iam agẽte. Tunc. n. aĩa Xp̃o deſpõ-
ſatur, datur aũt ei byſſina ueſtis iuſtitię,
& gr̃æ. Sicut ut Rachel ei det᷑ ſponſa, la-
borat Iacob multis annis, ſic etiã ut aĩæ
Ge. 29. Xp̃s ſpõſetur, uſq; ad mortẽ laborauit,
nec unq̃ ab opere vacat. Adhuc. n. inſpi A
rationib. plurimis curat, ut ipſi copulet᷑.
Sed dñe q̃ aĩam in ſponſam uis, an non
uides, q̃ q̃ras? q̃ diligas? q̃ uelis? quãtum
inter te, & illã diſcrimen, nobilitate, diui
tijs, pulchritudine? An non illa filia iræ,
venundata ſub pc̃õ, denigrata ſup car- Lc. 21.
bones, debitis onerata? In lege p̃ceptum
eſt, ſummũ ſacerdotẽ ducere uxorem de
populo ſuo virginẽ, tu ducis fornicariã,
alienigenã, & oĩa eius debita ſoluturus
es tanq̃ uir eius, unde capiẽdus es, flagel-
landus, crucifigendus? Adhuc hanc ſpõ- Eze. 16
ſam ſibi Xp̃s ſumere deſiderat, nec legẽ
violat, quia cum ei fit uxor, ex fornicariã
virgo efficitur. Vñ ait ille: Amodo uoca
me, pater meus dux virginitatis meæ. Et B
Paul. Virginẽ caſtã exhiberi Xp̃o. Ipſe 1. Co. 2
dotat eã, ditatq; gr̃a, virtutib. ac donis, ut Heſt. 2
tãto ſponſo digna ſit, & in triclinio ſuo,
vt Aſſueri ſpõſa digna p̃cipit ornamẽta
tãto uiro. In his verò nuptijs, cum aĩa a
pc̃õ recedens, Xp̃o deſponſatur, vinum
deficit, q̃a oĩs terrena conſolatio abijciẽ-
da eſt, quæ verò ſine cõſolatione eſt, ſine
vino lætificate cor, eſt. Sicut. n. cum ſer- Deu. 21
ua ducenda erat in vxorẽ, lex p̃cipit, ca-
pillos, unguenſq; p̃ſcindere, ſic oĩa ſuper
flua reſcindẽda ſunt aĩæ Deo deſponſan
dæ. Hinc Pau. Cõtinuo nõ acquieui car- Gal. 3.
ni, & ſanguini, & q̃ mihi fuerunt lucra,
arbitratus ſum vt ſtercora. Sic Magdale
na, ſic oĩs aĩa Deo in mr̃onij iungenda,
aut illud Hie. Vſquequo delicijs diſſoluę Hie. 31
ris filia uaga? Vinũ ergo nõ eſt, ſed aqua
lachrymarũ in his nuptijs copioſa. Nũ
ſic aĩa relinquẽda? abſit, ſine conſolatio-
ne. n. hõ diu viuere non põt, ait Ariſt. Et Ariſt.
Aſſueri conuiuio vinum abundans eſſe Heſt. 2
perhibetur, ut magnificẽtia regia dignũ C
erat. Qd ergo vinum, q̃ conſolatio dabi-
tur aĩæ reijcienti oẽm terrenam? Illud Pro. 31
vtiq; vinum, de quo ſcriptum eſt: Date
ſicerã mœrentibus, & vinum his, q̃ ama-
ro ſunt aĩo. Bibant, & obliuiſcãtur pau-
pertatis ſuę, & dolorum ſuorum nõ re-
cordent᷑. Aqua hic in vinum vertitur, cũ
dulces illæ lachrymæ ſunt, & diuina in-
funditur conſolatio terrenã relinquenti,
impleturque illud Pſalmi. Iuſti epulen- Pſa. 6-
tur, & exultent in conſpectu Dei, & de-
lecten-

Digitized by Google

A lectentur in lætitia,&, guſtare,& uide-
Pſa.33 te,quã ſuauis eſt dñs. Hanc verò aĩæ cũ
Deo deſponſationẽ, miris uerbis deſcri-
Eze.16 bit Ezech. 16.exẽplo Regis,qui uidit pro
Simile iectã in via puellã vilẽ, q̃ ille ſibi ſumit,
nutrit, ditat, & ornat, & demum eã in
vxorẽ ducit. Illa verò tãtorum oblita be
neficiorum, meretrix in oĩum oculis fit
Simile viro ſuo relicto. Si mõ Hiſpaniẽ Rex ex
poſitã,& ignotã puellã nutriret,ornaret,
& ſibi in ſponſam aſſumeret, beneficiũ
ſummum in eã cõtuliſſe diceremus. Qđ
putas in te collatum bñficiũ cũ uilẽ, &
peccatricẽ aĩam tuam gr̃a donauit? An
non viliſſimã aĩam in ſpõſam ſibi Deus
aſſumpſit? Audi ergo mirabile factum.
Eze.16 Ezec.16. Facta es mihi,laui te aqua,emũ
daui ſanguinem tuũ ex te, unxi te oleo,
veſtiui te diſcoloribus, calcaui te Iacin-
tho,ornaui te ornamento. Dedi armil-
las in manibus tuis, & torquẽ circa col-
lum tuum, & circulos auribus tuis, &
coronã decoris in capite tuo, & ornata
es auro,& argẽto, & veſtita es byſſo, &
polymito, & multis coloribus, & deco-
ra facta es vehementer nimis. Facta,in-
quit, es mihi,i. meo copulata coniugio,
laui te aqua baptiſmi,emundaui te a ſan
guine peccati, vnxi te oleo miæ, veſtiui
te diſcolorib⁹,i.diuerſis uirtutibus, Aſti-
Pſa.44 tit Regina a dextris tuis in veſtitu deau
Colo.3 rato,circundata uarietate. Audi hãc va-
rietatẽ ad Colo.3. Induimini ergo uiſce
ra miæ,bonitatem,humilitatem, mãſue
tudinẽ,patiẽtiã. Quid hac uarietate pul-
chrius? Calciaui te Iacintho, dum affe-
C ctus tui cęleſtia petunt,cinxi te byſſo,ar
millas in manib.tuis,i. bona opera, tor-
ques colli aurea,eſt charitas,inaures au-
ribus dat,cum aures dat legi obediẽtes.
Gen.3. Sicut Gen.24. In aures Rebeccæ dãtur,
corona in capite regni inſigne eſt, ſpon-
ſus.n. Rex,ſponſa Regina eſt. Ornata
es auro,& argẽto,i.diuina ſapiã, & ver-
bis. His facta es decora uehementer ni-
mis,in uxoremq; meã ꝑfeciſti. En nu-
ptias cum aĩa tua celebratas,en ornamẽ
ta tibi a ſponſo tua data. Sed quid obſe-
cro poſt nuptias tales, poſt tanta bñficia
a diuino ſpõſo collata,ſperãdum a ſpõſa
foret? Quid ſperares a puella vili,q̃ i ſpõ
ſam aſſumere Hiſpaniẽ Rex, ſicq. eã or A
naſſet. Vtriq. immẽſum amorẽ in Regẽ,
ſummã fidelitatẽ,immenſa obſeqa, hæc
oĩa a te pſtãda fuiſſent Deo tuo, ſponſo
tuo. Quid uerò feceris,audi ab eodẽ,pro
pheta tibi nunciata: Fornicata es ĩ noĩe
tuo, & expoſuiſti fornicationes tuos oĩ
trãſeunti,ut eius fieres. Tãta res hæc eſt,
vt iterum exẽplo nobis ſit explicanda.
Si Hiſpaniæ Rex uilẽ, & expoſitã, & Simile
ſine parentib. ſed terræ filiã puellã ſibi ĩ
vxorẽ aſſumeret, maximã illius puellæ
fęlicitatem diceremus. Si paulò poſt nu
ptias audires: Regina nõ cõparet, & qd
de ea factũ ſit, nec Rex nouit, maxima
oẽs admiratio teneret,eo auditu. Paucis
interpoſitis diebus audis: Iã qd de Regi
na factum ſit,nouimus,illa.n. fornicata
eſt cum ſeruo neq̃ Aethiope, cum eoque B
egreſſa ẽ regia,p mundum diuagat̃. An
nõ hoc facinus deteſtãdum,execreandũ-
que diceres? Rurſus audis: Regina in cu
riã reuerſa eſt,ibiq. in lupanari meretri-
ciã uitã ducit corã Regis, & oĩum oculis,
an non obſtupeſceres hac audita mulie-
ris impudentia? Sed rurſum interrogas.
Quid rex in hac re geſſit? quas adhibuit
vltiones? Quib.eã diſperdidit ſupplicijs?
Imo eã ſic diligit, ut mille ad eã miſerit
nũtios,rogãs,q̃ pacis ſunt,ut domum re-
giã reuertat̃,Reginaq; ſit,& oĩum iniqui
tatũ eius nõ recordabit̃ amplius. Et illa
qd ad hæc dicit? Nolle,ſed in lupanari p
manere velle. Si tale factum in mundo
ſtuporẽ induceret, qũo nõ maiora mira-
mur? Propter huiuſcemodi facin⁹ dictũ
eſt Hier.2. Obſtupeſcite cęli ſup hoc, & Hier.2
portæ eius deſolamini vehementer. Duo
mala fecit popul⁹ meus, me dereliq̃runt C
fontẽ aq; viuæ, & foderũt ſibi ciſternas
diſſipatas,q̃ cõtinere nõ ualẽt aquas. Si
pctõr adeo demẽtatus eſt, ut nihil ſe egiſ
ſe putet,nec doleat, paueat,ſtupeatq; fa-
cinus tm̃, cũ creatura ſtupeat dicatque,
fieri ne põt,ut hæc tu cõmiſeris? Qđ ſi le
ue tibi apparet,audi,qd feceris? Ne ter-
gas os tuũ,& dicas. Non ſũ opata malũ, Pro.20
ut mulier illa adultera. Qñ in diuinã ad
miſſa gr̃am es ĩ baptiſmo,uel alio ſacro,
qd tibi pſtitũ a Deo credis? Spõſa eius fa
cta es, ornata, ut ſupius explicuim⁹ eius
magnifi-

Digitized by Google

A magnificentia,ac liberalitate. Tãto Deo
deſpõſata fuiſti ò aĩa vilis, Qñ verò mor
tal.ter deliquiſti, qd te egiſſe exiſtimas?
Adulterium cũ dęmone fœdiſſimo ppe-
traſti: Hiere. 3. Qũo ſi cõtemnat mulier
Hier. 3 amatorẽ ſuum, ſic cõtẽpſiſtis me domus
Iſrael, dicit Dñs. A domo Dei, atq; obſe
quio diſceſſiſti, dęmoni obtẽperaſti, illi ĩ
ſeruã, & meretricẽ te dediſti, abiẽs in re-
gionẽ longinquã. Quo ſenſu, quo dolo-
re, qua moleſtia affeciſſe te credis diui-
nam illã, ac infinitã Dei maieſtatẽ, cum
ſe videat derelinqui pro vili dœmone?
Hier. 2 Audi dicentẽ: Me dereliquerunt, O em-
phaſin illius, me, qd inuenerunt in me
iniquitatis, vt derelinquerẽt me, & abi-
rent poſt vanitatẽ? Quid mali in Deo in
B uenisti, vt ab eo recederes? Quid ab eo
mali accepiſt? Sed eò deuenit dementia
tua, vt in lupanari oĩb. tranſeũtib. te ex-
poſueris corã Dei oculis. Id vero feciſti
cũ oĩ peccato, oſtentatione ianuã cordis
aperuiſti, & aditũ pbuiſti. Hoc noĩe hãc
Eze. 16 cõpellat iniqta ẽ Dñs. Eze. 16. Et acci-
dit poſt oẽm malitiã tuã. Vę væ tibi, ait
Dñs, edificaſti tibi lupanar, & feciſti ti-
bi proſtribulũ in cunctis plateis, & frõs
meretricis facta eſt tibi, noluiſti erube-
Hier. 3 ſcere. Quas contra te q̃relas diuina illa
bonitas dicere poterit? Me dereliqs, me
deſeris, me deſpicis? Quid dicẽt Angeli
vidẽtes, q̃ illi reuerẽt maieſtatẽ, & te cal
care? An nõ Angeli pacis hic amare fle-
rẽt, ſi p ſtatu poſſent? Hac de cã inferni
ignis loqt, hoc eſt ſcelus, ꝙ ego punio in
æternũ qd miramur ęternũ ſupplicium
tãto delicto? Sed ſileat oĩs creatura, & tu
Dñe loquere, tu conquerere, tu tñ ma ũ
exaggera, & extolle, tu vltiones adhibe,
C tu minas intenta, tu indigniſſimũ, dete-
ſtandumq; facinus digno ſupplicio caſti
ga. Quid Dñe hac in cã tibi agendũ erit?
Audi in auditã Dei miam, amorẽ, quo
ſtupeas, hæreaſq; Cũ ĩ hoc lupanari aĩa
tua ſit, mille ad te mittit nuncios, quibus
rogat, obſecratq. vt ad eum conuertaris,
ut iterũ ſpõſa eius, & Regina ſis. Quot
Angelos pacis nuncios ad te ſup hac re-
miſit? quot inſpirationib. cor tuũ pulſa-
uit? quot minis te terruit? quo blanditijs
te uocauit. Amatorie inſequitur nos, ait

Dion. Audi nũcios aliquos Hier. 3. Vul A
go dr: Si dimiſerit uir vxorẽ ſuã, & illa Dion.
fornicata fuerit cũ alio, nunqd ultra re- Hier. 3
uertet ad eã? Tu aũt fornicata es cum
amatorib. multis, tñ reuertere ad me, di
cit Dñs. Et infra eodẽ capite: Ergo ſaltẽ
amodo voca me, pr meus, dux uirginita
tis meæ. Nunqd iraſceris in ppetuũ, aut
pſeuerabis in finẽ. Et infra? Et dixi: Cũ
feciſſet hæc oĩa, ad me reuertere, & non
eſt reuerſa. Et infra: Reuerte auerſatrix
Iſrael, dicit Dñs, & nõ auertã faciẽ meã
a uobis, quia ſanctus ego ſum. Et infra,
Reuertimini ad me filij reuertentes, di-
cit Dñs, qa ego vir veſter. Et oĩs concio
nator modo id pagit, quod Pau. ait: Pro 1. Co. 5
Xpo legatione fungimur, obſecramus
pro Xpo recõciliamini Deo. Eſtne cor, B
ꝙ tanto amore non frangat? tantis blan
ditijs non emolliat? Cor ſuũ poſuerunt
aliqui, vt adamantẽ, redire noluerunt.
O cor adamantinũ igni inferni ſeruatũ,
vt emollieris. O duritiẽ dęmone dignã,
nõ hoĩe. Veni ergo vocatus toties ad nu
ptias tantas, ne recuſes, ne differas, & ſi
nõ agnoſcis ſpõſum tuũ: audi Ioan. dicẽ Ioan. 1
tẽ: Ecce agnus Dei. Colũba alba ſup eũ
deſcendẽs, quid ille ſit, oſtendit, tecu de
ſpõſatus eſt, nõ tua pulchritudine duct9,
ſed filiorũ amore. Hi verò filii opa tua
ſunt, quæ ab eo pcedunt vt patre, ab aĩa
tua vt matre. Cura hæc uirilia opera ſer
uare, ea. n. extinguere Pharao conatur
Exo. 1. Amor tuus in Xpm pcipuus ſit,
tanq̃ ſpõſæ in dilectiſſimũ ſponsũ. Amo- Exo. 1.
re hoc inebriare, dicq. Oſculet me oſcu-
lo oris ſui. Et cũ ĩ Chana Galileæ facta Cant. 1
hęc ſit deſpõſatio, diligẽd9 ſũme eſt ſpõ- C
ſus, & trãſmigrandũ hinc in cęlũ, vbi cõ
plementũ erit nuptiarũ. Chana. n. cœlũ
ſonat, Galilæa tranſmigrationem, &c.

Dominica III. poſt Epiphaniam.

Domine ſi vis potes me mundare. Mat. 8.

IMmenſum eſſe pctĩ malũ oñdũt effe-
ctus eius. Mala. ſ. pęnæ, quæ ferè innu
mera ab eo profecta ſunt, ſed & ſi infi-
nita eſſent, non æquarent peccati mali-
tiam, quæ infinita eſt: Sed quid mirum
infinitum malum ſit, qđ eſt cõtra infini

A tum bonum. Cũ verò effectus ſit, cãm re
præſentare, oĩs corporalis infirmitas a-
liquid nobis innoteſcere facit mali cul-
pæ. Aliqñ effectus continet in ſe oẽm vĩ
cãę, & tunc vnicus effectus cãm declarat
ſicut ignis productus ab igne, vim oẽm
ꝓducentis oſtendit. Aliqñ vero vnus ef
fectus vim oẽm cauſæ non manifeſtat,
cum.ſ.cauſa eſt æquoca, & vl̃is, vt ſol,
& tunc plures ſunt effectus neceſſarii,
vt cãæ uis pateſiat. Ex his pctm̃ eſt, cui⁹
tanta malitia eſt, vt vna infirmitate, &
malo declarari neutiquam poſſit, & iõ
plurib. manifeſtat᷑. Cęcitas oñdit tene-
bras peccati, lepra maculã, paralyſis inc
ptitudinẽ ad bona opera, & tãdẽ ſicut
eſt prima cauſa potiſſima, & oĩum opti-
ma Deus, cuius uis declarari nõ põt, vel
infinitis creaturis, qa bonũ eſt in ſe infi-
B nitũ, eas oẽs ſuperans in immenſum, ita
tanta peccati malitia eſt, vt oĩb. pęnę ma
lis ẽt ſi infinita eſſent, plene manifeſtari
non poſſit. Hodie vnũ ex peccati malis
oñdit᷑ in leproſo, cuius tanta eſt fęditas,
vt eũ abominemur, & horreamus. Tol-
lit ab hoĩe lepra colorẽ, ac decorẽ, nec ẽ
leproſo aſpectus, neq; decor, quo macu-
D.Th. la peccati ſignificat᷑. De qua agit D. Th.
1.2.q.86.& eã ſic declarat. art. 1. Macu-
la in corporalib. dr̃ eſſe, cum res pulchra
& ſplẽdida amittit colorẽ, ſplendorẽ, ac
pulchritudinẽ ſuã, ꝙ euenire ſolet ꝑꝑ cõ
tactũ alterius, q̃ eã maculat, in ſp̃ualib.
dr̃ macula ad huius ſiĩtudinẽ. Dupli ci
nãq; pulchritudine, atq; ſplẽdore aĩa no
ſtra decorat᷑. Alterõ ex refulgentia natu
ralis luminis, altero vero ex refulgentia
diuini, ſapientiæ.ſ.& gratiæ. Eſt aũt qua
ſi quidã aĩæ contactus, cum alicui rei in-
hæret aĩa ꝑ amorẽ. Cũ verò peccat, adhę
C ret creaturæ contra lumen rõnis, & di-
uinæ legis, unde detrimentum nitoris ĩ
Oſeę 9 de contractum dr̃ macula. Hinc Oſeæ
Ecc.47 7. Facti ſunt abominabiles, ſicut ea, q̃ di
Hier.2 lexerunt. Et de Salomone dr̃ Eccle. 47.
Dediſti maculã in gloriã tuã. Et ad aní-
mã peccatricẽ dr̃ Hiere. 2. Maculata es
in iniquitate tua, & quo pulchrior, & ꝓ-
tioſior res eſt, eo eſt macula deterior. Si
cut macula in aurea tela, aut purpura,
Simile multo eſt fędior, quã in uili. Cũ ergo aĩæ
pulchritudo, ac nobilitas tanta ſit, tũ na A
turalis, tũ ſupernaturalis, peccati macu-
la ſine dubio oĩum fędiſſima, & abomi-
nanda eſt. Cũ aĩa diuina illuſtrat᷑ gratia
tãta pulchritudine decorat᷑, vt audiat cę-
leſtẽ ſponſum dicẽtẽ ſibi: Tota pulchra Can.4.
es amica mea, & macula nõ ẽ ĩ te. Quid
qđ diuinos ad ſe rapit oculos, diuinũ cor
vulnerat pulchritudine ſua. Sic ille ait:
Vulneraſti cor meũ ſoror mea, ſponſa, Can.4.
&c. Sed peccato ita fędat᷑, vt eam Deus Aba.1.
reſpicere non ualeat. Hinc propheta:
Mundi ſunt oculi tui, & ad iniquitatẽ re
ſpicere nõ potes. Multas hmõi aĩas paſ-
ſim ꝑ vias publicas offendes, ſiĩes Sodo
miticis pomis, exterius qdẽ pulchras cõ
poſitas, atq; ornatas, ſed interius macu-
latas, & inferni ſentinas, a quibus maxi
mè cauendũ, & ſumma fugiendũ cura,
quaſi a leproſis. Facilè enim lepra incur B
ritur, ſi cum leproſo communices, ſi ab
eius conuictu non te ſepares. Quod no- Leu.14
bis ſignificauit Dñs præcipiens leproſos
extra caſtra, & ciuitates uerſari, nec quẽ
piam ad eos accedere. Leproſi huiuſmo-
di a ciuitatis ingreſſu arcẽtur, nec enim
illam poſſunt ingredi ciuitatem, quę æ-
dificatur vt ciuitas viuis ex lapidib. De
qua Apocal. 21. Nihil coinquinatum in- Apo.21
trabit in illam. Quod ſi cum peccati le-
pra illuc te intraturũ ſperas, audi Paul. 1.Co.6
1.Cor.6. Nolite errare, neque fornicarii
neq; idolis ſeruientes, neq; adulteri, ne-
que molles, neq; maſculorum concubi-
tores, neque fures, neq; auari, neq; ebrio
ſi, neq; maledici, neque rapaces regnum
Dei poſſidebunt. En leproſi arcẽtur ab
ingreſſu ciuitatis. Poſt illius ciuitatis de
ſcriptionem addit Ioan. Apoc. 21. Beati, Apo.21
qui lauant ſtolas ſuas, vt ſit poteſtas eo-
rum in ligno uitæ, & per portas intrent C
ciuitatis, foris canes, & venefici, & im-
pudici, & homicidæ, & idolis ſeruiẽtes,
& oĩs, qui amat, & facit mendacium.

Sed ais, leproſus ſum, quæ mihi medi
cina? quod mihi remedium? Audi, deſcẽ
dit Ieſus de monte, & ſecutæ ſunt eum
turbæ multæ. Deſcendit ille ad nos, quia
nos ad eum aſcendere non valebamus.
Eramus paralytici, ſicut ſeruus Cẽturio
nis, d quo ẽt hodie meminit Euãgeliſta.

Con-

A Contigit naq; humano gñi, ꝙ Miphibo
ſeth,quē nutrix portabat infantē, & ca-
ſu cecidit, & crura eius confracta ſunt,
2.Re.4 nec poterat ambulare,ut Reg.tradit hi-
ſtoria. Sic uniuerſū humanū genus ī pri
mis parentib.cecidit, & confractis cruri
bus ambulare nō pōt. Simul ēt dæmon,
à quo hō ſuperatus eſt, crudelitatē illā in
eū exercuit, q̄ Adonizebech in reges vi-
Iud. 1. ctos præcidit.n.ſummitates pedū,ac ma
nuū 70.regū,quos uicerat,eoſq.ſub mē-
ſa tenebat. Elationē planè aī incredibilē
atq. hoīs arrogantiā ſingularem, oībus
oīno ſæculis inauditā. Iis regib. deuictis
ſimiles tenebat dæmō uniuerſos hoīes,
quos ſuperauerat, aſcēdere nō poterant
B ad Deū. Deſcēdat ergo ad nos Deus. Si
Xps a pr̄is pectore nō deſcēderet,a iuſti-
tiæ mōte non declinaret, qs poſſet ſequi
Deū factorē ſuū? Iā deſcēdit ad infima,
ut infimi eū ſequi poſſimus. Iā nulla no
bis relinquitur excuſatio, ſi eū nō ſequi-
mur,qñ ſecutæ ſunt eū turbæ multæ. Mi
rabilis ꝓfectò deſcēſus Xpi,admirandā
uis humilitatis ipſi⁹,qñ poſt ſe rapit tur-
bas multas. Aſcēderat aliqñ De⁹ in mū
do,qñ ſtupenda in eo ꝓdigia fecerat mū
do inaudita,cū plagas tātas Aegypto in-
Ex.3.5 tulit,cū mare ſuis aperuit, Aegyptijs ue-
6.7.8.9 rò clauſit, ut deſcenderent in ꝓfundum
10.13. quaſi lapis:cū manna dedit ī deſerto, aq̄
14.16. de petra eos cōſequentē:cū ꝓceſſit Iſrael
in colūna ignis,& nubis: qn eorū ueſti-
mēta integra cōſeruauit: Solem ſtare fe-
cit. Ecce aſcēderat Deus in mōtē,in mō-
C te tunc pedes eius, q̄ pauci eū ſequeban-
tur,iidē ipſi,q hęc uiderant,eū continuo
reliquerūt, ut uitulos aureos adorarent.
Sed audirem mirabilem. Deſcendit hic
Deus de monte,uenit ad infima, Verbū
caro factū eſt,& habitauit in nobis. Se-
quunť eū turbæ multæ, tāta cōtentione,
tā acri ſtudio,ac deſiderio,ut innumeras
cōtinuo uideat turbas martyrū, choros
virginū,turmas confeſſorū, & eremita-
rū,tantaque mundi facta mutatio ſit, ut
ingens oēs ſtupor, atq; admiratio tene-
ret,qs hæc operatus eſt? Deſcenſus utiq.
Chriſti,plus deſcendens fecit, q̄ aſcēdēs
ſup Cherubin, & uolās ſup pēnas uēto-
rū. Mirabilis planè deſcenſus ad crucē,
ſed ibi oīa traxit ad ſe. Mirabilis De⁹ in A
maieſtate faciēs ꝓdigia,ſed mirabilior ī
humilitate. Deſcēdēte uerò Xpo iā nō-
bis ī terris medicus eſt,iā ꝓpe eſt ſanitas
leproſi,accedat leꝓſus. [Et ecce leproſus
veniens.] Leꝓſus in xenodochiū ducen
dus eſt,ibi parſimonia curādus, & aqua
ligni crucis: accedāt leꝓſi oēs,gñale ad-
eſt xenodochiū. Oīs pctōr admittiť: Oē Ioā.6.
qd uenerit ad me,nō eijciā foras, oīs hic
curať ægritudo. Sed qd mirū talib. medi
cinis uniuerſā curari infirmitatē. Sacra
ſunt in ecclīa Xpi ſanguinē continentia,
qs tali medicamine nō ſanetur: iā oī uerita
te impletum eſt illud Hiere. Nunqd reſi Hie.8.
na nō eſt in Galaad? aut medicus nō eſt
ibi? Quare ergo nō eſt obducta cicatrix
filiæ populi mei? Sanitatis ꝑ Xpm lepro B
ſis dādæ,mirabilis ꝓceſſit figura. 4.Reg.
5. Erat Naamā Syr⁹ uir fortis, & diues, 4.Re.5
ſed leꝓſus. Huic erat ī domo captiua I-
ſraelitica,q clamabat: Vtinā fuiſſet dñs
me⁹ ad ꝓphetā,q ē ī Samaria, certè curaſ
ſet eū à lepra q̄ hēt. Tandē uictus puellę
importunitate, uiā capit in Samariā, ſed
ſuperba cogitatione ductus, uoluit ad ſe
exire ꝓphetā,& modū ēt curationis ſibi
indixerat. Putabā,inquit, ꝙ egrederetur
ad me,& poneret manū ſuā ſup me, &
inuocaret nomē dñi Dei ſui. Recedit in
dignās,uidens hæc ſecū nō agi, donec ei
fidelis ſeruus dicit: Pr̄, ſi rē grandē dixiſ
ſet tibi ꝓpheta, ꝓfectò facere debuiſſes,
q̄tò magis cū dixerit: Lauare,& munda
beris? Obediuit,lauit, & ſepties merſ⁹ ī
Iordane aſcendit, lepra penitus receden C
te,regrediť grās actur⁹ ꝓphetæ, pluraq;
offert dona. Eximia qdē ſunt ī hoc loco
recōdita penitus.atq; abſtruſa myſteria.
Primūꝙ fit diues,fortis,ſed leꝓs⁹. Adiū
cta eſt lepra pcti diuitijs,& delit js. Qm Ecc.31
beatus diues,q inuētus eſt ſine macula,
ꝙ poſt aurū nō abijt, nec ſperauit ī pecu
nia & theſauris. Quis eſt hic,& laudabim⁹
eū,fecit.n.mirabilia ī uita ſua. Scdm,ca
ptiua,clamans. Remediū q̄rendū, uel tō
naturalis eſt,uel melius diuina fides, do
cēs ī ꝓpheta magno Ieſu, nobis propoſi
tā medicinā. Licet ſurdus ſis, q lepra te-
neris, adhuc quotidie audis clamantem
hanc puellā,tibiq. dicentem; Accede ad

Digitized by Google

A. Chriſtum,ad confeſſariū,vt a lepra cureris. Quid.n.ſi morte præoccuparis? ſi ab inferno abſorberis? hæc oīa voces ſunt huius puellæ. Tertiū, accedit leproſus diues,ſed indignans recedit. Qđ nō iuxta pſcriptū a ſe modū curet. Multi ſunt potentes,& diuites,q ad aiarū medicū, vel cōpulſi tpe veniunt, ſed ſi cōfeſſarius aliter quam ipſi velint,eos curare diſponit, recedunt furibundi,& aliū quærunt mitiorem confeſſarium,q pro libito ſuo eis pharmaca pſtet. Sed obſecro qđ medicū vocas,ſi eius pcepta ſequi non uis? Quartū maximè, conſiderandū verba ſunt illa: Si rē grandē dixiſſet tibi,&c. cū dānatus ſis ad æterna ſupplicia, cū merueris

B inferni pęnas,quid magnū a te poſtulari pōt, ut hoc redimas? Certè ſi oporteret oēs mundi labores ppeti, oēs cruciatus ſubire,ſi cathenas corpori admouere, ſi pilis camelorū indui, ſi millies uitā fundere. An nō hæc parua ſunt, ſi cū eo, qđ merebaris conferant? Si ergo rē grādem tibi diceremus, vt a lepra liber eſſes,facere utiq; debuiſſes, q̄to magis cū tibi ſolū dicat: Lauare,& mundaberis, confitere, & ſalu' eris. Dole,& dic: Peccaui & trāſferet dn̄s pc̄m tuum. Septies in Iordane lauari, ſeptē ſacra deſignat,quib. a peccati abluimur lepra. Quintū, ſaluus factus es,regredere ad dn̄m gr̄as acturus, ne ingratus videare, vt nouē leproſi mūdati: gr̄as Deo age p Ieſū Chriſtū, qui eripuit te de ptāte tenebrarū, & tranſtulit in regnū ſuum. Trade te ei,& oīa tua: licet.n.

C bonorū tuorū non egeat, gratū tn̄,& benefiiorū memorē aīum tuū,quaſi oblationē,& holocauſta acceptabit, implebi-

Pſ.49. turq; in te illud Pſ. Sacrificiū laudis honorificabit me,& illic iter, quo oſtēdam illi ſalutare Dei. [Ecce leproſus veniēs.] Veniat ergo Naamā ad pphetā, veniat leproſus ad Xp̄m. Oē pc̄toris malū hoc eſt,quod a Deo receſſit,& elongatus eſt, & q̄ maxime dæmon curat, illud eſt,eū magis,ac magis à Deo ſeparare, difficilēque reditum ad eum eſſe ſuadere. Nouit .n.illud Pſ. Ecce qui elōgant ſe à te, peribunt. Neſcit uerò miſer peccator, facilē ad Deum reditum eſſe,qa non Deus receſſit ab illo,ſed ille à Deo. Deus mutat' non eſt,tu mutatus es, redi eo, unde diſceſſiſti, & oīa integra ſunt,ſicut prius. A

Chriſtus deſcendit,ut tu uenias. Diſceſſiſti tu à Deo in lōgum ſpatium: maximā partem huius Xps deſcendens, perambulauit,te quærens. Deſcendit ad te,aſcēde ad eum,feſtiuè te recipiet. Sed veni, dum tp̄s tibi conceditur redeundi, dum ille te expectat,dum deſiderat, dum pro te orat. 2. Reg. 12. Aegrotat filius Dauid, 2. Re. 12.
& ille iacet ſuper terram, plorat,ieiunat orat pro pueri ſalute. Moritur puer,ſurgit Dauid,& lotus, vnctuſq; eſt, & comedit,dn̄t ei ſerui eius: Quis eſt ſermo, quem feciſti? Rn̄det ille, pp infantem cum adhuc viueret,ieiunaui,& fleui, dicebam.n. Quis ſcit, ſi forte donet eū mi- B
hi dn̄s,& uiuat infans. Nunc autē, quia mortuus eſt,quare ieiuno, nunquid potero eum reuocare amplius? Hæc duo licet inter ſe diuerſa, optimè in Xp̄o cohærēt, deſideriū ſalutis noſtræ, oblatio ſanguinis ſui pro nobis, omnibus modis curare ſalutem noſtram,dum viuimus, ſi fortè his uti uolētes uiuamus, & alia ex parte cum mortui fuerimus, nihil de nobis curare,nec pro nobis dolere,nec ullo modo refugium noſtrum eſſe, ſed clauſam eſſe ianuam fatuis virginibus. Contrarij omnino affectus,ſed in Deo maximē conuenientes, ſumma nunc mīa, ſumma tunc iuſtitia. Nūc venite ad me om- Pſ. 31.
nes,tunc accedat nullus. Hinc Pſal. Pro hac orabit ad te omnis ſanctus in tēpore opportuno. Veruntamē in diluuio aqua C
rum multarum, ad eum non approximabunt. Ideo accede nunc cum leproſo [Veniens.] Et efficietur in te illud Iob 22. Si Iob 22
reuerſus fueris ad omnipotentem, ædificaberis,& longe facies iniquitatem à tabernaculo tuo. Dabit pro terra ſilicem, & pro ſilice torrentes aureos. Vbi optimè Gregor. Reuertitur ad omnipoten- Greg.
tem peccator. Veniens ad Deum cum leproſo,tunc ædificatur, quia ante penitus diruta domus erat, & longè fit ab hoc ta- Pſ. 102
bernaculo iniquitas. Sicut diſtat ortus ab occidente, ſic longe fecit à nobis iniquitates noſtras.

Cū firmiſſimè pponis,culpā deuitare, cū te uideris lōgiſſimè diſtare à volūtate

pec-

Digitized by Google

A peccãdi, grãs Deo age, q dedit tibi victo
riã pctõrum p Ieſum Xpm. Dat verò p
terra ſilicem, qa pctõr terra eſt. Primò
Gen.3. pctõri dictũ eſt; Terra es, & ĩ terrã ibis.
Pſal.1. Et p Pſ. Nõ ſic impij, nõ ſic, ſed tanq̃ pul
uis, quẽ pijcit vẽtus a facie terrę, qa hue
illucq; eos dęmõ, vt puluerẽ iactar, leui
eos tentatione deijcit, facili occaſione
eos ira pmouet, ſupbia eleuat, luxuria ĩ
qnat, ſed cũ iuſtus efficiť, iã ſilex eſt for-
Eſa.50 tis. Poſui faciẽ meã, ut petrã duriſſimã,
Ro. 8. ait qdã. Audi Paul. talẽ factũ: Quis nos
ſeparabit a charitati Xpi? Cũ pctõr fini-
ſti dicere poteras; Quid non me ſeparat
à charitate Chriſti? Cũ iuſtus uerba Pau
li vſurpare potes, iã ſi lex es, q ſi ictib. fe-
riť, ſcintillas pducit micãtes. Si.n. tẽtaris
B Deũ inuocas, cęlũ ſuſpiras, firmiter pro
ponis cauendũ tibi ab oĩ malo. En ſcin-
tillas, q̃ nã mutatio iſta aĩa, q̃ antea quo
libet iactabať vento, vel leui, turbinibus
iã, atq; pcellis agitata immota conſiſtit
Pſ.124 vtiq; qa, q ſperat in Dño, ſicut mõs Siõ,
nõ cõmoucbiť in æternũ. Montes in cir
cuitu eius, & Dñs ĩ circuitu populi ſui.
Ante terra erat, iã ſilex, p ſilice uerò dat
aureos torrentes, qa p hac fortitudine,
qa inimicos oẽs, tẽtationeſq. ſuperauit,
largiť Deus ingẽtia dona gratiæ, & cha
Apoc.3 ritatis. De quo auto dř Apoc. 3. Suadeo
Pſ.35. te, emere a me aurũ ignitũ, vt locuples
fias. Vel cũ torrẽtes dixit, gloriam intel-
lexit cęleſtẽ, de qua dř: Torrente volu-
ptatis tuę potabis eos. En fructũ acceſ-
ſus ad Xpm. Accedite ergo ad eũ cũ le-
proſo, & illluminamini, &c. Sed qd ac-
cedens leproſus dicat, audiamus. [Dñe
ſi vis potes.] Nõ auſus eſt dicere: Mũda
me, ſed quaſi de voluntate dubitans, ſo
C lũ potẽtiã fateť. Hãc verò tãtã eſſe cogno
ſcit, vt voluntate nõ ſit inferior, nullus
verò oẽ, q vult, põt, niſi Deus, cuius po-
tẽtia uoluntas eſt, cuius voluntati q s reſi
Pſalm. ſtet? Oĩa q̃cunq; voluit, fecit. Sed ita mo
deratè loquiť lepros⁹, qa ſe pctõrẽ agno-
ſcit, intelligitq. ſe rẽ maximã petere, quę
nõ ſolo uerbo efficiať, ſed ſanguinis ef-
fuſione. Quis, n. infirmus indubie pete-
ret a medico ſanitatem, q̃ vt pſtet, vitã,
ac ſanguinẽ profundere dẽt? Si leprã pec
catorũ nřorũ ea facilitate tolleret Xps,
qua mondũ condidit, abſolutè & cõfidẽ A
ter poſſet leproſus dicere, mũda me, ſed
vt nos mundaret, leprã nřam ipſum ſu-
mere oportuit, ut diceret Eſa. 53. Et nos Eſa.53
reputauimus eũ quaſi leproſum. Et oĩa Leui.4
ea, q̃ de leproſo dicta fuerunt Leuit. 14.
in eo cõpleta ſunt. Dirruptã veſtẽ lepro-
ſus ferebat: Dirupta eſt humanitas Xpi
in paſſione. Os clauſum leproſus iube-
bať hře, ſic os ſuum in paſſione clauſit,
nõ rñdens verbũ, ac ſi in furto dephen-
ſus eſſet, Pſ. Factus ſum ſicut homo nõ Pſ. 37.
audiens, & non hñs in ore ſuo redargu-
tiones. extra ciuitatẽ, & caſtra leproſus
ire iubetur. Sic Xps Hebr. 13. pp qd ex- Heb.13
tra portã paſſus eſt. Exeamus ergo ad eũ
extra caſtra, improperiũ eius portãtes.
Et ſicut modo Chřs extẽdit manũ, vt le- B
proſum ſanet, ita extẽdit eã in cruce. To Eſa.65
ta die expãdi manus meas ad populũ nõ Exo.3.
credentẽ. Et tãdẽ ſicut manus Moyſi in
ſinu ſana erat, ſed exterius prolata le-
pra tingebať: ſic Chřs Dñs in přis ſinu
pulcherrimus, exterius ĩ carne apparẽs
leproſus cõparuit. Et tandẽ, vt noueris
quanti Xpo ſteterit noſtra mundatio a
lepra, audi, quid ad leproſi mundatio-
nem Leui. 14. præcipitur faciendum, Of Leu.14.
ferebat leproſus duas aues cũ ligno ce-
drino, hyſſopo, vermiculo, & cocco. Al-
ter paſſer immolabatur ſuper vaſe ficti
li, & aquis viuẽtibus, alter ſanguine im-
molati tinctus, dimittebatur liber, lepro
ſus vero ſanguine paſſeris ſeptes tinge-
bať: Xps, & homo duo ſunt paſſeres, ſic
Chriſtus loquitur per Pſal. Sicut Paſſer Pſ.101
ſolitarius in tecto. Et homo paſſer eſt,
de quo Pſal. Etenim paſſer inuenit ſibi Pſa.83
domum. Chriſtus immolatur Deo ſu-
per vaſe fictili, id eſt, in carne mortali e- C
ius ſanguine intinguitur homo, qui eſt
alter paſſer, cui ut libet dimittatur, liga-
tur cedrus, Hyſſopus, & coccus. Hyſſo-
pus petræ ad naſcens, & mala pectoris
purgans, fidem ſignificat, quę Chriſto in
nitur, & purificat cor. Cedrus in altitu-
dinem ſe extollens: Spem ſignificat: coc
cus, ſeu vermiculus igneo fulgens colo-
re charitatem. Vel lignum cedrinũ crux
eſt, quo peccata delenť, in quo hyſſopus
eſt Chriſtus Dñs. Et coccus qui Ioſ. 2. Ioſ.2.

A datur Raab in ſignũ libertatis, ſanguis Chriſti eſt nos liberans a peccato. Si ergo ad noſtri curationem neceſſaria eſt crux Chriſti, & eius ſanguis, an non meritò le profuſus ait: Si vis.

Ex quib. colligit̃ emphaſis illius verbi Xp̃i, quo r̃ndit: volo, m̃ũdare. Sine labore cõdidit vniuerſum, ſed hoc uolo, ſã
1. Th. 4 guinẽ ei, & vitã ademit. Volo 1. Theſ. 4. Hæc eſt uoluntas Dei, ſanctificatio veſtra. Volũtas p̃ris eſt mũdatio n̄ra, eadẽ voluntas filij eſt, licèt p̃tiũ vitæ ſuę dare
Heb. 10 oporteat. Ideo ait, Volo, Sic Heb. 10. &
Pſa. 39 Pſ. 39. Holocauſtũ, & p̄ p̄ctõ nõ poſtulaſti, corpus aũt adaptaſti mihi, vt. ſ. immolet̃ pro p̄ctõ, in capite libri ſcriptũ eſt
B de me, vt facerẽ uolũtatẽ tuã, Deus me⁹ volui. Ecce volo, q̃ initio paſſionis repetito vocabulo dixit, ſi nõ p̃t tranſire, niſi
Matt. 26. vt bibã illũ, fiat voluntas tua. Cõmẽdat ergo maximè charitatem ſuam hoc verbo, volo, quo ſemetipſum obtulit in ſacrificium, quo nos mundaremur.

[Extẽdit manũ ſuã.] Tãgit eũ, nec aūerſat̃, aut mouet ſtomachũ lepra eius. Amor. n. hæc oĩa uincit, ut apparet ĩ matre filiũ ubi chariſſimũ medete. Inſignis Dei in hoĩes beneficẽtia eſſet, ſi nos t̃m reſpicere vellet, cũ tanta celſitudine nobis p̃emineat. Ex ſubli mi mõte cõtẽplare hoĩes in valle poſitos, & formicas reputabis. Quid obſecro, apparebũt, ſi aſpiciant̃ ex infinita Dei celſitudine? Nihil oĩno vñ ſolũ eos aſpicere ĩgẽs bñficiũ ẽ.
Eze. 16 Tale reputabat, cũ diceret Eze. 16. Tranſiẽs, p̄ te, uidi te cõculcatã ĩ ſanguine tuo & dixi tibi, Viue. Ad vilẽ, & cõtẽptibilẽ aĩam reſpicere, & uerbũ loq̃ maximũ ẽ Dei bñficiũ, ſed maius multo facies, Domine Deus meus mĩa mea, mittes. n. fi
C lium tuũ, q̃ extẽdat manũ ſuã, & lepro
Pſ. 143 ſos tangat, emitte manũ tuã de alto, eripe me, & libera me de aquis multis.

Sed q̃m lepra peccatũ diximus, & ea inf. ctum peccatorẽ, vltimo aduertamus ea, q̃ ſpecialiter admonẽda ſunt peccatori ex his, q̃ Leu. 14. leproſo mandabãtur veſtimenta eius diſſuta ſint, caput nudũ eſ clauſũ. Peccator ergo diſſuat veſtes, nõ obtegat peccati turpitudinẽ, ſed manifeſtet, non excuſet, ſed accuſet, ne fiat

ſicut ſepulchrũ foris ſpecioſũ, intus verò oſſib. plenũ. Fecit hoc Adã aſſuẽs ſibi A
folia ficus, vt ſe operiret, q̃dq̃, exterius Mat. 23.
fecit, hoc & interius p̄petrauit, vanas q̃rẽs excuſationes, ad excuſãdas excuſa- Gen. 3
tiones in peccatis. Sic operire voluit pec Gen. 4.
catũ ſuũ Cain. Sic & Saul, q̃ ait, hono- 2. Reg. 15.
ra me corã ſeniorib. Iſrael, p̄ct̃m ſuũ folijs verborũ prophetæ obtegere uoluit.

Os apertum habeat. Claudit̃. n. peccatori os, fiducia docendi, authoritaſq́; ſermonis Pſ. Peccatori. n. dixit Deus. Qua Pſ. 49.
re tu enarras iuſtitias meas, & aſſumis teſt̃m meum per os tuum? qui. n. ſe non docet, qui alium docebit? Qui. n. tã parua luce præditus eſt, vt voluntatẽ ſuã, q̃
tã propè eſt, illuminare non valet, quo- B
modo diſtantes illuminabit? Matt. 7. do Mat. 7.
cebat eos Chriſtus, tanq̃ põtatem habẽs, Chryſ.
non ſicut ſcribæ eorũ, & phariſæi. Quia Ro. 11
ut ibi Chry. notat, Chriſtus verbo, & opere docebat, illi verborũ t̃m. Qui alios doces, te ipſum non doces? qui prædicas non furandum, furaris? Cũ opere aliud docetur, quam uerbo, authoritas verbi minuitur opere contradicente.

Ad p̄fectã uerò leproſi ſanitatẽ p̄cipi- Leu. 14
tur Leuit. 14. oẽm pilum corporis radere, quo ſignificatur oẽs cogitationes, verba, & opera antiqui hominis, veteriſq́, conuerſationis deponenda. Expoliãtes Colo. 7
vos veterem hoĩem cum actibus ſuis, vt Nu. 6.
renouetur vt aquilæ iuuentus eius, & induat nouum hoĩem Iuſti quidem omnis capillus ſeruãdus eſt: ſic. n. in lege de Nazaræis præcipitur. Et 1. Reg. 1. de Sa 1. Re. 1
muele dr̃. Nouacula non aſcendet ſuper Iud 16
caput eius. Idem de Sãpſone ſcriptum Pſal. 1.
eſt, quia folium eius non defluet, & om- Matt.
nia quæcunque faciet, proſperabuntur, 24.
& capillus de capite ueſtro non peribit, C
quia omnes numerati ſunt. Iuſtæ enim, & ſanctæ cogitationes, verba, opera in æternam ſeruantur retributionem, & augenda hæc ſunt, ut incrementum, & perfectionem obtineant. Qui iuſtus eſt iuſtificetur adhuc.

[Offer munus tuũ in teſtimonium il Apoca.
lis.] Chriſtus ait, vt uidentes ſacerdotes 22.
te a me mũdatũ, ĩexcuſabiles reddãt̃, mihi nõ credẽtes. Quid putas eẽ cõcionẽ q̃
audis?

Digitized by Google

A audis? quid facta? quid tot in eccleſia leproſos mundatos, pctores iuſtos redditos? Verè hæc oīa teſtimonia ſunt credibilia facta nimis, tū Dei charitatis ī nos, tū obſtinationis nr̄æ impœnitētis cordis, & duri. Et ſanguis Xp̄i, qui mō melius clamat, q̄ ſanguis Abel quia ꝓ uobis clamat, aliqñ cōtra pctores clamabit, ſicut
Simile ſanguis Abel contra Cain. Et tādem ſicut in ſæcularib. iudicijs cū tibi uim, uel iniuriā irrogari uides, illius petis teſtimoniū, vt ſuperior iudex tibi auxilio ſit. Sic Chriſtus dn̄s cōtra te teſtimoniū petit, & repetit, & ſeruata, conditaq; ī memo-
B ria tenet oīa, q̄ in te cōtulit beneficia, tū naturalia, tum gratuita, & leproſus hodie ſanitati reſtitut⁹ teſtimoniū eſt te cōdēnans. Cōtēplare, intuere ouē hāc infirmā lepra plenam, q̄ acceſſit ad paſtorē, & medicamine manus ipſius curata eſt, dicente ipſo: Volo, mundare. En qui
Lu. 10. deſcenderat ab Hieruſalē in Hierico, & cū incidiſſet in latrones, vulneratus eſt, ſed acceſſit ad Samaritanū, & integræ valetudini eſt reſtitutus. Quæ tibi reliqtur excuſatio, ſi nō accedis? Qñ in aliqua vrbe nullus inuenitur artis medicæ peri-
Simile tus, ſi forte ueniat maximus medicus, oēm facilè curans languorē, infirmi magnopere delectant. Infirmus es ī aīa: Audi nuntium præclarum, euangeliū gaudij, magnus de cęlo uenit medicus, quia magnus in terra iacebat, ægrotus. Licet
Aug. peſſimè ægrotes, ſanari facile potes. Nō
C vis, erit contra te teſtimonium, leproſus iſte accedēs ad Xp̄m, ſanitatē reportās. Actū eſſe de nobis, ſi Deus legem ſtatuiſſet, q̄ Aſſuerus, ut nullus niſi uocatus accideret ad illū, & nemo uilib. indutus in
Heſt. 5 grederet eius regiā. Nō ſic Xp̄s, ſed omnē colligit miſerū, oēm leproſum admittit. Tale uniuerſum hoīum genus inue-
Eſa. 1. nit. Oē caput lāguidū, & oē cor mœrens: a planta pedis, vſq. ad uerticē capitis nō eſt in eo ſanitas. Erat mundus xenodochiū incurabiliū. Alij moribūdi, alij vulnerati, alij leproſi, medicus uerò nullus erat, medicina q̄ in ſe uim hr̄et ſanandi,
Paul. nō aderat. Nihil. n. ad pfectū adduxit lex unde tunc medici deplorabant ſalutem infirmi, deſperatā oēm infirmitatē dicebant, qa medicina cōtra pctm̄ carebant. A
Sic Eſa. ingreſſ⁹ ad infirmū Ezechiā de Eſa. 38
ſpata eius ſalute, ait: Diſpone domi tuæ,
qa morieris, & nō uiues. Et iterū Hier.
30. Deſperat iſanabilis fractura tua, peſ Hie. 20
ſima plaga tua. Et ſi laueris te nitro, & Hie. 20
multiplicaueris tibi herbā borit, macula
ta es in iniquitate tua. Sed iā aduenit ad nos de cęlo medicus oēm curās languorē, pellens oēm infirmitatē. Iam adſunt medicinæ potentiores pctō, ſi nō uis curari, teſtimoniū cōtra te erit hic leꝓſus, teſtis cōtra te Xp̄s, teſtis gr̄a, teſtis ſāguis Xp̄i. Et uide, ne de his teſtib. ſcriptū ſit:
Inſtauras cōtra me teſtes tuos. Ante con Iob 1.
demnationē hoīs teſtes iudex inſtaurat, eorū teſtimonium, & ſcriptum ſeruat,
vt iuxta allegata, & ꝓbata ſn̄iam ferat. B
Quā iuſta ſit ſn̄ia cōtra pctōrem curari nolentē, apparebit, cum tot teſtibus, ac teſtimonijs conuictus erit, &c.

Dominica IIII. poſt Epiphaniam.

Domine ſalua nos, perimus. Matth. 8.

TAnta eſt rerū nr̄æ fidei maieſtas, vt ſi una earū rectè cordi noſtro imprimeret, ſufficiēs eſſet, ut nos
ſanctificaret. Hinc Prou. 7. fili mi cuſto- Pro. 7.
di ſermones meos, & pcepta mea recon de tibi, legē meā liga in digitis tuis, ſcribe illam in tabulis cordis tui. Vt uerò aliquid horum cordi nr̄o inſideat, eique perpetuo hæreat, conducit maximè experientia, qua in nobis experti ſumus ueritatem aliquā fidei. Et hac re multo plus
proficimus, q̄ ſi in alijs plura uideamus. C
Audiuimus ſæpe ſuperbos, de ſeque gloriantes Deum derelinquere. Et hui⁹ rei multa legimus exēpla, ea tn̄ ſolum efficere ſolent, ut ſpeculatione hanc ueritatē teneamus: pcipuè uerò idē nouimus, & intimè nobis hęret, cùm id expti ſumus. Sic eam ueritatē Petrus nouit optime, cùm poſtq̄ gloriatus eſt dicens. Et ſi oēs ſcandalizati fuerint, ſed non ego, negatione didicit ſe à Deo ob ſuperbiam derelictum, unde poſtea non eſt auſus ſe alijs præferre, cū interrogatus fuit: Dili-
gis me plus his? Sæpe audiuimus Deum Ioā. 21
nobis prouidentē, nr̄as curantē ærūnas,

A ſed quaſi non intelligimus, donec in neceſſitate poſiti, è cęlo nobis auxiliũ venire uidemus. Tunc illud planè cognoſcimus cũ Pſ. In quacunq; die inuocauero te, ecce cognoui, quia Deus meus es tu. (Pſ. 98.) Nouerat ante, ſe Deũ hr̃e: q̃uo.n. inuocaret, in quem non credit? Sed cum inuocauit Deum, expertuſq; eius mĩam eſt, tunc planè, perfecteq; agnouit Deũ ſibi paratũ in auxiliũ. Cùm nos hoc experimur, dicere ſolemus, modo planè uideo.

Hoc oĩb. maximè manifeſtũ Deus eſſe voluit, velle, ſ. eum nobis ſuccurrere, paterna viſcera ſe hr̃e ad nos, noſtraque (Pſ. 90.) & q̃d beneplacitum eſt dño ſuper timentes eum, & in his, qui ſperant ſuper mĩa eius. Et quoniã in me ſperauit, liberabo B eum, protegam eum, qm̃ cognouit nomen meum. Sed q̃d Dei nomen? Liberatoris eſt illi nomen, hoc eſt Ieſus, vt impleat in nobis illud Pſ. (Pſ. 145) In pace in idipſũ dormiam, & requieſcam, qm̃ tu dñe ſingulariter in ſpe conſtituiſti me. Tantam in Deo noſtro vult ipſe nos hr̃e fiduciã, vt dicamus cum Pſal. (Pſ. 45.) Deus noſter refugium, & uirtus, adiutor in tribulationibus, q̃ inuenerunt nos nimis. Propterea non timebimus, dum turbabitur terra, & transferrentur montes in cor maris. Hoc verò præcipuè oportebat Chriſti diſcipulos probe noſſe, qui in vniuerſum erant orbem diſpergendi, qui multis agitandi periculis, qui ſummopere indigebant Dei auxilio, oĩbus præſidijs humanis deſtituti cum eſſent. Vt id ergo plenè C agnoſcerent, propria id diſcant experiẽtia. (Chry.) Chryſ. Hoc loco, viderant Apoſtoli multa Chriſti opera, quibus ſe pium oſtẽderat, ac miſericordem in alios, ſed in ſeipſis hæc non uiderant, ideò hodie in neceſſitate poſiti ſunt, ut experti diuinã in ſe clementiam, diſcant ſpem habere firmiſſimam, non modicã, ſed magnam.

Nos miſeri, auariq; cum ſimus, neſcimus ſentire de dño in bonitate, & maxima ab illo ſperare, ſed eum cogitamus ſimilem noſtri. Verè, ſi diuinam bonitatẽ plenè cognoſceremus, ut beati agnoſcunt, tantam fidem haberemus, ut fides non eſſet, tantam ſpem, vt ſpes nõ eſſet.

Audi, quid mirabile, ſimulq; dulciſſimum in beatis, Deum vident, manente A ſemper charitate, fides, ſpeſq. nequaquã eſt. Fides quidem (quam Paul. ſcientiam dicit) deſtruetur, quia nõ uidebimus, nõ credimus. (1. Cor. 13.) Spes verò in beatis eſſe nõ poteſt, quia quod videt quis, ꝙ manu tenet, quid ſperat? Sed adhuc licet fides in beatis non ſit, ſpes tñ eſſe poſſe vr̃, qua ſperarent, ſi non ſibi, nobis tñ, quibus bona optant, atq. exoptãt. Sed cum in illis omnino ſpes non manet, nihil ſibi ſperant, & nobis ẽt nihil ſperant. Sed obijcis: O durum, aſperumq; uerbum? Si beati nihil boni nobis ſperãt, væ nobis. Sed ego dico, imo dulciſſimum, & oĩ melle dulcius uerbum: Nihil boni nobis beati ſperant. Sed qua rõne verbũ hoc dulce eſt? Audi. Spes à Phyloſophis, & Theologis B in iraſcibili, vt in ſubiecto collocatur, ad quam pertinet bonum arduum. Vnde ſpes eſt de bono arduo, atq; difficili obtinendo, nec.n. dicis, ſperare te ea, quæ facillima ſunt, & in promptu, ſed quæ ardua ſunt, & magna cum difficultate obtinentur. Nec.n. dicis: Spero mihi dãdũ a patre meo parum panis, id.n. tam eſt facile, ut obiectum ſpei nequaquam ſit. Dicis verò te ſperare à rege cathedram maximi honoris, ſperare hoſtium victoriam, expugnationem vrbis, pręſulatum eximium: hæc, quæ ardua ſunt, reſpicit ſpes. Nunc ergo cũ dicimus: Beatos nobis nihil ſperare boni, non eò dicimus, quod non confidant, intelligentq. nobis multa à Deo bona concedenda, ſed eo, ꝙ hoc tã illis apparet facile inſpecta diuina bonitate, & mĩa, ut illis ſpei materia non ſit, ſed quaſi facta reputent, nec C eis ardua appareant, ſed facillima. Nos quidem bona ſperare licet, in nobis locus eſt ſpei, quia diuinam non uidemus clementiam, immenſum bonitatis, ac amoris pelagus non intuemur: illis uerò ſecus, quia uident, intuenturque.

Si verò documentum hoc Theologi cum velis Euangelio confirmatum cernere, ſi Euangelium appellas, Euangelium ibis, vt Bern. ait: Audi doctrinã hãc (Bern.) à Chriſto dño nobis traditam. Matth. 7. (Mat. 7.) Oĩs qui petit, accipit, qui q̃rit, inuenit, & pulſanti aperietur. Aut, quis ex vobis ho

mo,

A mo,quem ſi petierit filius ſuus panẽ, nũ
quid lapidem porriget ei? Aut ſi piſcem
petierit,nunquid ſerpentem porriget ei?
Si ergo uos cum ſitis mali, noſtris bona
data dare filijs veſtris,quantomagis pa-
ter veſter,qui in cęlis eſt, dabit bona pe-
tentib. ſe? Qui eſt in ſinu patris hęc enar
rauit,qui uidet Dei bonitatẽ, hæc teſtifi-
catus eſt. Argm̃ fecit a maiore ad minus
a difficiliori ad facilius, faciliuſq; aſſerit
eſſe a Deo obtinere oĩa bona, quę ab eo
petere poſſumus (etiam ſpũm bonũ, qđ
ſummum eſt eorum, q̃ dari pñt, ut dicit
Luc.11 Luc. 11.) quam a patre panem, vel piſcẽ.
Tanta in homines diuina bonitas eſt. Si
ergo,quia facillimum eſt a pr̃e obtinere
panem,aut piſcem,non hæc ſperare te di
cis, nec illa ſpei obiectum, aut materia
ſunt,ſed quaſi cõfectam rem putas,mul-
tò minus beatus ſperare dicetur bona
B nobis,quia hoc ei facilius apparet,quam
tibi panem a patre obtinere. Vide ergo
Dei tui infinitam bonitatem, ſummã in
nos clementiam,& dilectionem,quæ tã-
ta eſt,ut qui eam videt, non ſperet, ẽt ſi
innumera velit obtinere, quaſi obtenta
puta,faciliaque oĩa reputat. Hoc infini-
tam oſtẽdit Dei bonitatem, infinitamq;
in nos charitatem,ac largitatem. Vitio
ergo dãdum hoĩ eſt, ꝙ modicæ fidei ſit,
ut hodie Chriſtꝰ exprobat diſcipulis. Si
Deum videres, fidem, quæ hoc loco ſpẽ
ſignificat,non hẽs, conceditur tibi ſpera
re,& fidere,dum non vides. Ego uir ma
ximè ſpei,ſummaq. fiducia præditꝰ, nec
ulla ſit tempeſtas quamlibet magna,quę
terreat, dum vides Deum tibi ad eſſe.
Gen.15 Noli timere Abrahã,ego protector tuus,
& merces tua magna nimis. Quid ti-
meat ouis cum in humeris,manibuſque
illius ſit paſtoris,qui loquitur. Nemo ra
Ioã.10 piet eas de manu mea? Quid pullus ti-
C meat aquilæ, cum ſub umbra alarũ eius
protegitur? Quid ſponſa,q̃ dextera am-
1.Pe.3. plexatur ſponſi? 1.Pet.3. Quis vobis no
Eſa.43 cebit,ſi boni æmulatores fueritis? Eſaia
43. Noli timere,ego ꝓtector tuus, meus
es tu: cum tranſieris per aquas,tecũ ero,
& flumina nõ operient te. Eſto ergo ſi-
Heb.11 milis Abrahæ, qui in ſpe cõtra ſpẽ credi-
dit. Hęc uerè fides magna, ſpes pręclara.

Vt hoc edoceat ſuos Chriſtus, nauim A
cum eis conſcendit. [Aſcendente Ieſu in
nauiculum.] Sed domine,quid naui ue-
hi uis, qui Iſraelem per medium mare
duxiſti? Præclare reſpondet Auguſti- Augu.
nus,nedum omnia Chriſtus mirabiliter
facit,auferret,ꝙ mirabilius fecit. Vt oſtẽ
dat ergo ſe verum hoĩem(quod omnium
mirabilium maximè mirabile eſt) naui
vti voluit. Simul,ut ſe oſtendat in eccle-
ſia ſua eſſe,atque uerſari, q̃ nauicula eſt.
Clemens Papa in Ephe. 1. ad Iacobum Cle.Pa
ait: Similis eſt ſtatus eccleſiæ magnæ na pa.
ui,quæ ex diuerſis regionib. uiros portat Simile
per undoſum pelagus ad ſecurũ portum,
& ciuitatem magnam,quo omnes ire cõ
tendunt. Sicut enim nauis perampla eſt,
ac patens in ſuperiori parte, quæ cęlum
reſpicit,qua verò parte aquas tangit,an-
guſta, clauſa, beneque bitumine lita, ne
aquæ ſubintrare poſſint, eamque demer B
gant: huiuſmodi eccleſia eſt. Qua parte
cœlum reſpicit, aperta eſt, ampla eſt,ut
inde recipiat omne bonum,quod deſur-
ſum eſt, & omnis diuinus influxus ad
mundum ueniens,in eam uenit, hinc re
liqua omnia præter eccleſiã perdita om- Simile
nino ſunt,ac vaſtata. Quemadmodum,
ſi in unam terræ plagam omnis cęleſtis
influxus deſcenderet, reliquæ omnes de
perditæ eſſent omnino,& inhabitabiles,
& omnes, qui vitali aura frui uellent, in
eam plagam uenire deberent, quæ cœle
ſtibus influxibus impinguatur, ita omnis,qui ſpirituali uita viuere vult,in hãc
nauim intret,oportet. Cuius extitit figu Deu.11
ra terra illa promiſſa,de qua dominus lo
quitur: Terra,quam ingredieris poſſidẽ
dam,non eſt ſicut terra Aegypti, in qua
in hortorum morem aquæ ducuntur ir-
riguæ,ſed montana eſt,& campeſtris,de C
cœlo expectans pluuias ſuas,& oculi do
mini aperti ſunt ſuper eam, ut eam fœ-
cundet. Quia ergo omnipotentiæ acti-
uæ reſpondere debet potentia paſſiua,
cum Chriſtus decreuerit omnem influ-
xum mittere in eccleſiam,eius adaptauit
figuram,ut eos reciperet.
Ad hoc verò aptat Sacris,quib. Xp̃o
iungitur capiti,ut eius recipiat uirtutes.
Sed reſpectu mũdi,qua parte illũ tangit,
angu-

Digitized by Google

A angusta Eccleſia eſt,bitumineque linita
interius, exteriuſq; ne aquę intrēt in eā.
Eſt quidē Eccleſia in mundo, ideo aqua
indiget:hoīes ſunt, q̄ ī Eccleſia verſant̄,
tpalia.egent ſubſidijs.Sed ad hæc angu-
1.Ti.6. ſta eſt,qa ut Pau.ait;Hñtes alimenta,&
quib.tegamur,his cōtenti ſumus. Expe-
ctat æterna,iō tpalia minus curat,& bi-
Pſa.61 tumine linit̄, ne hęc tpalia cor penetrare
1.Io.2. valeant. Nolite cor apponere, ſi diuitiæ
affluant,Pſa.ait.Et in eam ſnīam Ioan.
1.Pe.2. Fratres nolite diligere mundum, nec ea
q̄ in mundo ſunt. Et Petr. Obſecro uos
tanquam aduenas, & peregrinos abſti-
nere a carnalib.deſiderijs. Vis uídere ho
Luc.12 minem aquis obrutum inſanis, qd eas
intra cor receperit: Audi diuitem dicen-
B tē:Deſtruā horrea mea, & maiora faciā.
Hēs aīa mea in annos plurimos. Stultè
aquā bibiſti,qua peribis, hac nocte repe-
tēt aīam tuam,& quę paraſti,cuius erūt.

Vis è diuerſo cōſpicere alium, in quē
aquæ non intrarunt? Reliquum eſt,ut q
hñt vxores.tanquā nō hñtes ſint, & qui
1 Co.7. vtunt̄ hoc mundo, tanquam non utan-
Pſa.72 tur. Et Pſ. A te quid volui ſuper terram?
Deus cordis mei, & pars mea Deus in
æternū. Nomen fuit fidelium referente
B. Da- Beato Damaſ.in hiſtoria Ioſaphat;Gēs,
maſ. quæ oīa deſpicit terrena,expectans cœle
ſtia. Et hoc dignoſcūtur Eccleſię filij ab
Eze.1. adulterinis,ideo in Ezec.1. notat Greg.
Greg. in rotis animalia eſſe ſancta. Rota.n.in
puncto ſolo tangit,vel planū, vel rotam
aliam. Sancti.n.q̄ ſurſum ſunt,quærūt,
q̄ ſurſum ſunt,ſapiunt, non q̄ ſup terrā,
quam ſolo punctoattingunt. Sed quid
eſt,quod Chr̄i nauis,nauicula dr̄. Et ad-
Mar.4 dit Mar.4. Licet ibi eſſent naues, Chri-
ſtus tamen nauiculam conſcendit. Et cū
de nauium uaſtatione aliquādo prophe-
C tæ loquuntur, de magnis nauibus illud
aſſerunt,non de nauicula, & tñ B. Cle-
Clem. mens uocat Eccleſiam nauem grandē.
Reſpondetur, Eccleſia nauicula dicitur
nomine ſignificante eam paruam eſſe;
Eccleſia enim humilium, & paruulorū
eſt, non ſuperborum, & arrogantium.
Audi,quid Eccleſiæ principib. Chriſtus
dixerit; Reges gentium dn̄antur eorū,
Luc.22 vos aūt nō ſic,ſed q maior eſt inter vos,
fiat ſicut minor. Venit Chriſtus,ut mon A
tes humiliaret,atque deijceret. Chriſtus
humilis,nouiſſimus virorum,pauper,&
in laborib. a iuuentute elegit pauperes,
& ea,quæ non ſunt,in miniſtros Euan-
gelij. Sacrā inſtituit ī vilib vulgaribuſq.
elementis,non in rebus p̄tioſis,in aqua,
pane, vino, & oīs Euangelica doctrina
docet patientiam,humilitatem,toleran-
tiam. Eſt demum granū ſinapis, & tan-
dem nauicula dr̄,quia pauci in ea ſaluan
tur,ut in arca Noe. Sed a Clemente dr̄
nauis grandis, qa interior Eccleſiæ uis,
ac uirtus immēſa, exterius eſt parua,in-
terius magna,doctrina eius,eſt ſapientia Luc.21
maxima. Vnde ait; Ego dabo uobis os,
& ſapientiam, cui non poterunt contra B
dicere oēs aduerſarij ueſtri. Et Ioā. Hęc 1.Ioā.5
eſt uictoria,q̄ uincit mundum,fides nr̄a,
& ſacra,q̄ uilia apparent exterius, intus
plena ſunt ui diuina,conferunt gratiam,
cœleſtes fores aperiunt. Opera q̄ in hac
Eccleſia fiūt Dei gratia, licet parua,glo-
riam merent̄, ieiunium tuū, oratio tua,
Deum habent pretium, & mercedem.
O magnum ieiunium, maxima oratio,
& eius filij, licet exterius parui, ſed ho-
mines magna virtute,maxima fortitudi
ne. Vt tādem magna nauis dr̄,qa oēs re-
cipit nationes. O Iſrael quā magna eſt Baru.3
domus dn̄i, & quā ingens locus poſſeſ-
ſionis eius. Hāc nauim Xp̄s ingreditur
cū ſuis,ductor eius Xp̄s dn̄s,ſoli eius di-
ſcipuli in ea ſunt,quia in Eccleſia ſolum
ſunt fideles. Arbor huius nauis crux eſt,
vela virtutes,aer,ventuſq; illam ducens
Spiritus S. De quo Pſ. Spiritus tuus bo- Pſ.142
nus deducet me in terram rectam. Nul-
la tēpeſtas,nullum diſcrimen eſt,quod p̄
ualere poſſit contra eā,non Syrtes, non
Scylla,aut Charybdis,portę inferi nō p̄ Ma.26
ualebunt aduerſus eā. Reliquę naues ſi- Eſa.23
ne dubio peribūt. Eſa.23. Vlulate naues C
maris,quia deuaſtata eſt fortitudo vr̄a.

Ecce motus magnus factus eſt in ma
ri. Continuus eſt in mari motus,& con-
tinua in hoc mundo fluctuatio,atq. ten-
tatio, ſed in tentatis diuerſitas eſt. D. Greg.
Greg. Nazian.orat.26. Cum reuertere- Naz.
tur ex agro,quid ex eo fructus ſibi acqui
ſierit,his verbis declarat, Deambulabā
otioſus

Digitized by Google

A otioſus in littore,inclinãt iã diẽ. Cõſueui
.n.ſem per curas talib. diſſoluere remiſ-
ſionibus,nã nec arcus ſufferre põt, ut aſſi-
due intendat̃,ſed indiget ut parum p qñ-
que laxet̃, ſi rurſus viui eſſe dẽat, & ne-
quaq̃ inutilis ſagittario tpe neceſſitatis.
Deambulabã igit̃, & aſpectus ad mare
dirigebat̃. Erat aũt ſpectaculũ illud ne-
quaq̃ iucũdum:licet alias ſit gratiſſimũ,
cum trãquillum eſt,& purpuraſcit,leni-
terq;,ac placide littoribus alludit. Vento
ergo magno ſtante inſurgebat mare, &
fluctuabat,unde aũt partim a lõgè intu-
meſcebant.ac paulatim attollebãtur, in-
de cõfractæ littorib. illidebant̃. Aliç autẽ
ꝓximis impactæ ſcopulis,ac repulſæ, in
ſpumamq; uerſæ, leuitate ſua in altũ ia-
ctabant̃. Tñ cõchæ,& fucus marinꝰ,nec
non ex oſtreis leuiſſima quæq; nunc ex-
B pellebãtur,& eijciebant̃,nunc vero rur-
ſus reſorbebant̃ cũ unda rediret. At quæ
dã immobilia erant,& firma,nihilq. per
petiebant̃, nec pturbabant̃, pterq̃ ꝙ un-
dis tũdebant̃. Hinc ego ad philoſophiæ
vtilitatẽ aliqd deſũpſi,& non inane fuit
ſpectaculũ illud, ſed uiſio iſta facta ẽ mi
hi inſtitutio. Nõne igit̃,dicebã,mare uita
nr̃a eſt? Humana.n.multũ ſalſi,ac inſta-
bilitatis hẽnt, vẽti aũt ſunt tentationes
incidẽtes,& q̃ inſpectatę ueniunt. Ex ijs
aũt,q̃ tentabant̃, qdã mihi oſtrearũ de-
mortuarũ teſtæ leuiſſimę uidebant̃,q̃ fla
tu hinc,inde iactarent̃, & nihil oĩno tẽ-
tationib. reſiſtebant. Nõ.n.in ſei pſis ro-
bur habebãt,& grauitatẽ cõſilij ſapiẽtis,
quib. aduerſitatib. reſiſtere poſſent inci-
dentib. Quidã aũt uidebantur petra, pe-
tra illa digni,ſup q̃ firmati ſumus,& cui
C ſeruimus,quicunq; ſapienti uſi rõne oĩa
tolerãt conſtãter,& incõcuſſe. Qui vero
rectè philoſophat̃ tranqllitate, ſed male
ſe hẽt in tẽpeſtate,eſt ſimilis ei, q ſe opti
mũ putat Athletã, cũ nunq̃ in ſtadiũ de
ſcenderit, aut gubernatorẽ eximiũ, q in
tranquillitate multũ de arte gloriat̃, in
tẽpeſtate ãt gubernacula relinqt. Eſt &
Simile alia ſimilitudo huic rei valde cõueniẽs:
Arbor qdã eſt fabuloſa, q̃ exciſa magis
germinat,& contra ferrum decertat, &
morte viuit,abſciſſa pullulat, & cõſum-
pta auget̃. Fabula hęc in philoſophiã no
bis dicta eſt,q in afflictione,& tẽtatione A
clareſcit,& ex grauib. materiã facit vir-
tutis.ĩ aduerſis gloriat̃. Hic arbor illa ẽ,
q facit cũ tẽtatione ꝓuẽtũ. Hęc Nazian.

[Præterea ecce motus magnus.] In
Xp̃m mare intrãtẽ inſanit mare. Ingre-
dit̃ mundũ Xp̃s dñs, & qñ ei occurrere
debuit obſeqo,in cũ odio armatur,& in
ſuos decẽ pſecutionib. ſęuiſſimis. Quid
mali accepit,mũdus a Xp̃o,& ſuis? Nul
lũ oĩno. Quid ergo? Odio habuerũt me
gratis. Scdo quemadmodũ in fugitiuũ Ioã. 1.
Ionã mare inſurgit, nec quieſcit, donec Ionę 2.
abſorbeat eũ: ſic contra Xp̃m,qd figura
pctõris ſit,nec quieſcit tempeſtas, donec
abſorbeat̃ morti traditus. Audi claman Pſa. 86
tẽ: Veni in altitudinẽ maris,& tẽpeſtas
demerſit me. Maledictꝰ hõ fuit,ſed Xp̃s
pro nobis factus eſt maledictus,ut nos a
maledictione eriperet, & in eũ ſæuit tẽ- Simile
peſtas diuinæ iuſtitię, ut ſerenitas nr̃æ B
nobis relinquat̃. Sed qs obſecro uidet ẽt
vilẽ ſeruum ꝓ ſe multa patientẽ, nec eũ
reſpicit ſumma dilectione,& gratitudi-
ne? Intuere ergo mõ Xp̃m pro te vndis
iactatũ, ꝓ te.n.mare ingreſſus eſt,& ve-
luti paup piſcator,ut filios dilectos alere
poſſit, nauicula mare ingredit̃, ut piſces
capiat,cumq; in altũ uenit mare, tempe
ſtate obruit̃. Quib. hoc oculis conſpiciãt
è littore filij,pp quos alendos talia pr̃ ſu
ſtinet? ij ſdẽ nos Xp̃m inſpiciamus ꝓ no
bis multa ſuſtinentẽ. Tertio mare turba
tur,ut fides ꝓbet̃ diſcipulorũ,ſolũ proba
tos amicos Deus magnificat. Sic Iudic. Iud. 8.
Oẽs pr̃es nr̃i ꝓbati ſunt, & fideles in tẽ
tatione inuenti. Sic tẽtauit Abrahã:& il
le fidelis inuẽtus eſt, q in ſpe contra ſpẽ
credidit. Sic tanq̃ aurum in fornace pro
bauit electos dñs. Tentat vos Deus, ut C
palã faciat,an timeatis eum,an non. Iac. Iob 1.
Beatus hõ, qui ſuffert tentationem, qm̃
cum ꝓbatus fuerit, accipiet coronam ui
tæ. 1. Pet. 1. Modicum nunc ſi contriſta- 1. Pe. 1.
ri oportet in uarijs tentationib. ut proba
tio fidei ueſtrę multo pretioſior auro ſit,
quod p ignẽ probatur, tibi quidem mul-
tum apparet,longumq; tp̃s,quo in tenta
tione, & probatione uerſaris ſed modi-
cum nunc Petrus dicit. Tentat ergo te
Deus, ꝓbatq;, an ex toto corde eum di-
ligas,

Digitized by Google

A ligas, vt te fidelē amicū, & firmū oñdas, tentationes, tribulationes, pericula tibi adeſſe vult, in quib. fidelis inuētus coroneris. Ideo tu locu tuum ne deſeras, ſed labora vt bonus miles Chriſti Ieſu.

Ipſe vero dormiebat. Noui Dñe indigere te ſomno, q quies eſt totius aīalis labor.n. immēſus tibi eſt in negocijs noſtris peragendis, & maiores te expectāt. Nūc.n. dormis, & eſt tibi ceruical, ſuper ꝙ dormias. Fluctuat nunc mare, ſed te nō excitat. Sed cū in crucis nauē aſcēderis ſolus ſine diſcipulis, cū anguſtiarum aq̄ aīam tuā intrauerint, & dicas: Intrauerunt aq̄ uſq; ad aīam meam, cū nō ha
B beas, vbi caput reclines, niſi ſpinas: tunc qeſcere nō licebit. Quieſce paulisp mō: & ſi ſpōſus dilectę ſōnum ſeruat, ne excitet̃, Eccl̃a ſomnū ſpōſi ſeruet paulisp, adiuretq; oēs hoīes, ne ſuſcitent eum aut euigilare faciant, donec ipſe uelit.

[Sed ecce excitauerūt eū dicētes. Salua nos.] Mō Dñe dormis tu, q in orōne
Eſa.5. pnoctare ſolebas. Vbi eſt illud Eſa. Nō eſt deficiēs, neq: laborās, nō dormitabit nec dormiet, nec ſoluet̃ cingulū renum eius? Ipſe vero, de quo hæc ſcripta ſunt dormiebat. Sine dubio ſōnus iſte myſterio plenus eſt: tali namq; tpē nō dormiret, niſi nobis ſōnus doctrina eſſet. Primò ergo dormit, ut nunc dicebā, ut ſuos probet, & maxima oīum ꝓbatione. Ali
C qñ.n. iuſtū tētari, aut tribulari uult, ſed manifeſte oñdit ſe ei adeſſe, ei auxiliari, eiq; dicit: Tecū ſum in tribulatione. Nō hoc bellum hoī formidandum, nō ꝓbatio maxima. Si.n. hō Deū uidet in auxiliū ſuū paratū; ut Stephanus uidēs Ieſū ſtātē, ſi lateri ſuo Deus, ut ei pręſto ſit, adeſt, facile tunc hō dicet cū Iob: Pone me
Iob 17 iuxta te, & cuiuſuis manus pugnet contra me. At cū ſic tētat̃, & tribulat̃ iuſtus, ut ſe ſolū uideat, Deumq; quaſi dormiētē, nec auxiliātē, ut dicere poſſit, ꝙ Marcus ait, diſcipulos dixiſſe. Magiſter nō ad
Mar.4 te ptinet, ꝙ pimus? Hęc tentatio, ꝓbatioque maxima: hoc diſcrimen durū. Hoc oīum maximè Iob cōmouit, ut diceret c.
Iob 30 30. Oro, & nō reſpicis: clamo, et nō exaudis: mutatus es mihi in crudelē, in duritia manus tuæ aduerſaris mihi. Hoc idē

cōqueri Pſ. Propter te mortificamur to A
ta die: ęſtimati ſum⁹ ſicut oues occionis. Pſ. 43.
Exurge, quare obdormis dñe? Quare faciē tuā auertis: Obliuiſceris inopiæ nſæ, & tribulationis nſæ. Nō iſta ꝓbō oium eſt, ſed pfectorū: nec pſæpe Deus ſic probat, ac tētat. Sed raro. Sæpius uero cu iuſtus tētat̃, ac affligit̃ illud efficit̃, ꝙ pſ. ait. Pſ. 10.
dñs ī cælo, ſedes eius, oculi eius in pauperē reſpiciūt: palpebræ eius interrogāt filios hoīum. Licet Deus, ait, in cęlo ſit: tñ reſpicit pauperē, & afflictū, & palpebris Greg.
interrogat hoīes. 8. Mor. c. 8. ait Gre. palpebras Dei iudicia eius eē. Cū uero dormit dñs, & palpebris operit oculos, hæc maxima ꝓbō Dei, qua mō tētat, ꝓbatq. B
mūdi doctores: quaq; probatus fuit primus magr̃ Eccl̃æ Xps in cruce, cū dixit, Deus meus Deus meus, ut q d dereliqſti me? Scdo ſicut in diſcipulorū timore, & anxietate oñdit̃ imꝑfecti hoīs ſtatus: ita Act.12
ī Xpi ſōno uiri pfecti pax, tranqllitasq; mētis eius ī aduerſis. Nūc Petr⁹, ut imꝑfectus turbat̃, deinde uero Spū ſācto plenus cū pfectus eſſet, ī carcere uinctus cathenis duab. ī craſtinū ꝓducēdus ī mortē, dormit. Sa.13. Qm̄ donū, & pax ē electis Dei, & pax multa diligētib. legē tuā, Sap.13
& nō ē illis ſcādalū. Iob 14. Si iniquitatē, Pſ.118
q̄ ē ī manu tua, abſtuleris a te, & nō māſerit ī tabernaculo tuo, eris ſtabilis, et nō Iob 14
timebis, & defeſſus ſecurus dormies, requieſcis, & non erit, q te exterreat. Et hoc ē illud pactū pacis, ꝙ Deus pepigit cū iuſtis. Eze.34. Et faciā cū eis pactū pacis, et Ez.34.
ceſſare faciā beſtias peſſimas de terra, & q habitabūt ī deſerto, ſecuri dormiēt in C
ſaltu. Trib. uero fundamētis innit̃ hęc iuſti pax ī oī tribulatione, quorū primū eſt cōſciæ ſecuritas, qua aīa ī ſemetipſa pace plena cū ſit, externa eam turbare nō valēt: ſicut contra, impio pax eſſe nō pt ab extrinſeco, qa iterius pax ī eo nō ēſt. Et Iob 14
hoc eſt, ꝙ Iob. 14. dixit: Si iniquitatē, &c. Pro.15
Prou. 15. Secura mēs quaſi iuge cōuiuiū.

Scdm uero fundm̄ eſt cōſenſio, & cōformatio cū diuina uolūtate. Hāc oñdit Iob 2.
Iob initio tribulationis: Sicut Dñs placuit, ita factū eſt. Et id ipm eū Eliphaz monuit, dicēs. Acqeſce igit̃ ei, & habeto pacem, & p hæc hēbis fructus optimos. Iob 22

Ter-

Digitized by Google

A Tertium fundm̃,eſt firma in Deo ſpes.
Norunt.n. licet dormire videatur,tñ o-
culos dñi ſuper iuſtos eſſe, & non in fi-
nẽ obliuioerit pauperis, nec uacua erit
iuſtorum ſpes,quis.n. ſperauit in eo, &
cõfuſus eſt? Ne timeas dixit Cęſar nau-
tæ in diſcrimine,ac tempeſtate magna:
Cęſarem,& fortunã eius tecũ fers. Quid
timeat iuſtus,quid non ſperet, cũ Xp̃m
ſecum in nauicula hẽat? Nouit iõ inſur-
gere tempeſtatem, ut ponat in Deo ſpẽ
ſuam:& non obliuiſcat̃ operum Dei &
Pſ. 77. mandata eius exquirat,ut Pſalm. ait.
[Dñe ſalua nos.] Accedunt ad Xp̃m.
Nihil melius pſtare potuerunt,aderit il-
lis diuinum auxilium. Quidam viſa tẽ-
tatione,& tribulatione non ad Deũ ac-
ceduut,ſed ab eo recedunt, & Deũ ſepel
B liunt,& eijciunt,& ſic ſe ſecuros putãt,
& oĩno fallunt̃. De quib. Eccl. 2. Væ eis,
Ecc. 2. qui perdiderunt ſuſtinentiam,& qui de
reliquerunt vias rectas, & diuerterunt
in uias prauas. Quid faciet,cum inſpice
re cęperit dñs? Loquit̃ hic Spiritus ſan-
ctus ad eos,q tpe tribulationis ad pc̃tã p
perant,ibi remedium q̃runt, an nõ hoc
mali totius principium? Perdidiſti ſuſti
nentiam,& patientiam,declinaſti in viã
prauam. Væ tibi. Quid ego faciendum
nobis eſt? Accede ad Deum humili ora-
tione. Alleuia nauem, vt hi fecerunt, q
Ionę 2. cum Iona,& ſilr, qui cum Paulo tempe
Act. 27 ſtate,procellaq; iactabantur,& ſumpſe
runt cibum. Primum alleuianda nauis
eſt,ne tẽpeſtate facilè demergat̃. Quid ĩ
profundũ merſit,magnam nauem Ty-
rũ? Sodomã? Samariam? Nimium pla-
nè onus earum,abundantia panis. Vide
te ergo ne grauent̃,corda veſtra crapula
Matt. 24. & ebrietate: Tentaris? affligeris? alleuia
nauem: proiice in pfundum oĩa pecca-
C ta tua vera confeſſione,ſume cibũ,cõio-
Simile nẽ,da eleemoſynas,tolle delicias. Nau-
ta prudens uidens ualidum ventum tẽ-
peſtatem excitare,vela cõplicat. Sed pec
cator ſtultus,quo validiori vento quæri
tur,eo vela magis extendit,qũo nõ peri-
turus eſt? Si tentaris,ſi affligeris,& i hac
tẽpeſtate,atq; pcella delitijs vaccas,va-
Dan. 7 nitati ĩſeruis,ſine dubio vndis es ſubmer
gẽdus. Vidit Dan. 7. pugnare vẽtos ĩ ma
ri,& poſt eorũ pugnã quatuor beſtiæ de A
mari egrediunt̃. Qd vẽti pſſent, mirum
non eſt,pcipuè vero ĩ mari. Sic mirãdũ
non eſt tentationes ĩſurgere in nos, nec
eo differunt iuſtus,atque pc̃tór,ꝙ hic tẽ
tetur, ille ſecus,oẽs.n.tentant̃. At hęc in
ter impios,& iuſtos dĩa eſt,ꝙ poſt pec-
catoris tentationẽ exeunt, pceduntque
beſtiæ a corde ei⁹,bruta,ſ.deſideria, ope
ra,a rõne aliena. Sic Chriſtus, de corde
exeũt malæ cogitationes,adulteria, &c.
Hæc ſunt,q̃ coinquinant hoiem: Sed in Matt. 15.
corde iuſti poſt tẽpeſtatẽ trãquillitas fit
maxima,vt hodie facta eſt. Summũ ĩ tẽ- Simile
peſtate diſcrimen eſt, ſi ad terrã velis tę
cõferre,facile.n.nauis in rupẽ offendet,
ac impinget,& frãget oĩno. Iõ periti nau
tæ tunc vaſtum mare,altiũq; petunt. Cũ B
ergo te iactari uideris tentatione,vel tri
bulatione,terrã fuge. terrenas conſola-
tiones deuita,dicq; cum Pſ. Renuit cõſo
lari aĩa mea,memor fui Dei, & delecta- Pſ. 76.
tus ſũ. [Imperat vẽtis,& mari, & obedi
unt ei]Impat hoi,& inobediẽs eſt. An
non merito hic dr̃ illud Eſa. 23. Erube- Eſa. 23
ſce Sidõ,ait mare? Sed qua de re? Quia
ego obedio creatori,tu vero ſecus. Mar. Mar. 4
4. ait Xp̃m dixiſſe mari: Obmuteſce,qe-
ſce. Quoties uerba hæc dicta tibi a Deo
ſũt? Quieſce hõ irate,obmuteſce iurator
maledice,impudice,& ecce inobediẽs fa
ctus es adhuc. 3. Reg. 13. venit vir Dei, 3. Reg. 13.
& ait: Altare,ecce altare ſcindet̃, & effũ
det̃ cinis,q eſt ĩ eo. Altare ſciſſũ eſt,& ef
fuſus eſt cinis de altari. Loquit̃ ad altare
& cõtinuo obedit uoci Dei, ſcindit̃,& ci
nerẽ fundit. Loquit̃ ad Ieroboã, & non
audit. Mira cordis humani durities,frã-
git̃,& obedit petra,illud verò pmanet ĩ
duritie ſua. Meritò mare,& lapis nobis
dicẽt: Erubeſce iobediẽs homũcio. Hæc C
nrõne dixit: Tace,obmuteſce, ut impe
rio ſuo mare obedire cognoſcerẽt hoies
& inde ſaltẽ obedientiã diſcerent. Iã nõ
Rechabitarũ,ut Hiere. confundunt ĩno Hie. 35
bedientes,ſed maris exẽplo, eſt cor tuũ,
ut mare feruẽs,cũ ira illud iactat, ac mo
uet,cũ luxuria trahit. Audi loquentẽ,im
peratẽq; Xp̃m: Quieſce,tace,an nõ obe-
dies? Imperat Deus igni Babylonico:
Ne cõburas tres pueros, non combuſ- Dan. 3
ſit,

A ſit,imo dedi uentũ roris flātē. Præcepit
Dan.6 Deus leonibus famelicis,ne tāgerēt Da-
nielē,& continuerunt rabiē,famēq; ſuā.
Homo vero iratus flāmas ſuas mittet in
proximum,exuret,famam eius,& uelut
carbones denigrabit, & deuorabit car-
Iob38. nes fratris ſui,inobediens Deo ſuo.Ter-
minum Deus poſuit mari, & nō præter
ibit,& ait: Hic cōfringes tumētes fluctꝰ
tuos,& obediens fuit.Tu vero qa liber-
tate donatus es, qd ſummum eſt Dei be
neficium,eum offendis,ex quo maximè
continendus eras in Dei obſeqo,eo ma-
ximè effrænis efficeris. Hāc hoīs futurā
inobedientiā, oſtdit Deus in hoīs condi-
Gen. 1. tione.Cum.n.cęteras creaturas vno ver
& 2. bo cōdiderit,dicens. Fiat lux, & cōtinuo
B illa facta ſunt,ipſe vixit,& facta ſunt at
vt hoīem eſſe faciat, nō uerbo uno,ſed,
Faciamus, ait,hoīem, qa nō ſimplici eſt
obediturus verbo. Et accepit de limo ter
ræ,vt oſtdat hoīs peruicaciam,q ut diui-
næ uocationi rñdeat,quaſi viribus, & la
certis id facturus eſſet, & conſultatione
Simile cum cōdidit qua ſi inobedientem admit-
tens ſeruum. Nā fidelē ſeruum cōtinuo
recipis in domum tuā:illum vero quem
putas fore inobedientē, non ſine magno
cōſilio. Et cum de reliqs creaturis cōti-
nuo dixerit. Vidit Deus,quod eſſet bo-
num,quia nouerat nunquam in malum
declinaturas, qm̄ præceptum poſuit, &
non præteribunt, de ſolo homine hoc di
ctum non eſt, licet enim optimum eum
C fecerit, nouit tamen continuo ab ea re-
ctitudine defuturum. Diſcamus ergo ab
omni creatura obedire creatori, &c.

Dominica V. poſt Epiphaniam.

Simile eſt Regnum cęlorum homini, qui ſeminauit, &c. Matt. 1.

CVm vniuerſum hoc Deus condidit,
in eoq; hominem collocauit, inten-
dit iuſtos, pr bosque viros diſſemina-
re,ſicq; vniuerſum quaſi Dei paradiſum
efficere. Eximium plane foret,ſi vniuer-
ſa terra bonis repleta eſſet,ac iuſtis, uere
hortus eſſet uoluptatis. Eſa. Vtinam at-
tendiſſes ad mādata mea, facta fuiſſe ſi-
cut flumen pax tua, & iuſtitia tua ſicut A
gurgites maris, & fuiſset quaſi arena ſe
men tuum, & ſtirps uteri tui ſicut lapil-
li eius: non interijſset,& non fuiſset at-
tritum nomen eius a facie mea. Vbi Hie
ro.per flumē, gurgites maris,arenamq;
eius,multitudinem ſignificari dicit,& a-
bundantiam eorum oīum. Vtqd putas Hiero.
mundum factum eſſe? Vere,ut ager eſ-
ſet, quo boni ſeminarentur: non.n.pp
peccatores conditus eſt. Sed ut Paul.ait,
oīa pp vos.Rom.8. vanitati ſubiecta eſt
creatura non uolens:ſed pp eum,qui ſu- 2.Co.4
biecit illam in ſpe: qm̄ ipſa creatura libe Ro. 8.
rabitur aliqñ a ſeruitute corruptionis in
ſpe,gloriæ filiorum Dei. Et ideo omnis
creatura ingemiſcit, uidens ſe quaſi ca- B
ptiuam cum impiis obſequi. Contra dæ
monis eſt, ſata Dei perdere, ſuperſemi-
natis zizaniis. Seminat Deus in Adam,
& Eua vniuerſa bona ſemina, tum na-
turæ,tum gratiæ, vt filij naſcerentur oī- Gen.2.
bus bonis prædit. Sed ſuperſeminauit
ſerpens zizania, dum in Eua poſuit po-
mi deſiderium, & hoc facto perdidit a-
grum Dei. Multa bona in Iſraelitica gē-
te ſeminauerat Deus, ſed dæmon ſuper-
ſeminat deſiderium Aegypti, & ciborū
eius. Seminauerat multa bona in Da-
uid,ſed ſuperſeminat dæmon adulteriū,
& homicidiū & ſic in reliquis. Hæc ho-
dierna parabola explicatur,quæ ſic ait.
[Aliam parabolā,&c.] Hiero. hic ſicut Hiero.
in conuiuio cibos multos,diuerſoſq; pro Simile
ponis inuitatis, vt q vnum non guſtat, C
alium deguſtare poſſit: ſic in Euangelio
Xps Dñs una propoſita parabola ſemi-
natoris,aliam ēt adijcit, vt quem illa nō
paſcit,hæc paſcere poſſit. Sicut.n. Ge.2. Gen.2.
produxit Deus de humo oē lignum pul-
chrum viſu, & ſuaue ad ueſcendum,&
ex illis oībus paradiſum ornauit,ad eun
dem modum in ſcripturæ paradiſo po-
ſuit oēm doctrinā optimā,pulchramque
nihil boni in exteris eſt,quod in illa non
ſit,oē qd placere poteſt intellectui,quod-
que delectare poteſt uoluntatem, eique
proficere,in ea reperies.
[Simile eſt regnum cœlorum.] Ver-
bum hoc,regni cęlorū, vſq; ad Chriſtū
auditum nequāq̄ fuerat, nec illud ullus
prophe-

A prophetarum vſurpauerat, Regi.n.cęlo
rum ſeruabat uerbum hoc. Et rõ eſt: qa
Ioan.1. ut dr̃ Io.1. Deum nemo uidit unquam,
ſed unigenitus, qui eſt in ſinu patris, ipſe
enarrauit. Oẽs uſq. ad Chriſtum de cœ-
lorum regno loquuti ſunt, non, quæ vi-
derant, ſed, q̃ audierant, vnde non, tam
explicitè de eo loqui poterant. Hoc oñ-
Iob 4. dit Eliphaz. Porro ad me dictum eſt ver
bum abſconditum, & quaſi furtiue ſuſce
pit auris mea uenas ſuſurrij eius. Vbi de
hac re optime Greg. dicit: Verbũ factum
ad ſe eſſe abſconditum, & furtiue raptũ,
quia qui furtim aliquid rapit, non totum
capit, ſed partem. Addit ſuſurrij uenas,
Greg. Greg. Suſurrare eſt ita tenuiter loqui, ut
non ſit uox, ſed imitatio uocis. Quaſi di
B cat: Reuelatio tã obſcure mihi facta eſt,
ut quaſi non poſſem intelligere: non.n.
Deum, aut eius lucem clarè inſpexi, ſed
quaſi per venas, rimulas, & cancellos.
Can.2. Hinc Cant. 2. En ipſe ſtat poſt parietem
nr̃m, reſpiciens p cancellos, proſpiciens
per feneſtras, inter rimulas eũ uidet, nõ
plene, planeq;. Quod præclare explicat
verbum Hebræum, ꝙ ibi ponit᷑, eſtque
Simile (Tazdim) ꝙ proprie ſignat eum modum
videndi, quo vr̃ flos inter arundines cõ-
poſitas, vel cum roſa incipit pullulare,
rũpereq. velamen, quo operitur, & ap-
paret aliquid roſæ, ſed non tota. Sic dicit
ſponſa: ſe videre pulcherrimum ut roſã
ſponſum, ſed non oĩno uidere eum, ſed
ex parte. Nũc, inquit Paul. cognoſco ex
1.Co.13 parte. In oĩ.n. creatura cernitur Deus,
ſed non totus Deus, ſed quaſi pars Dei,
qa nulla aperit, aut oñdit uniuerſum, ꝙ
C in Deo eſt. Sic ẽt fide, reuelatione, & figu
ra non Deus clare vr̃, ſed abſcure, per cã-
cellos. Quod magis adhuc explicat Eli-
phaz, dũ ait, Venas ſuſurrij. Quia ſicut
aqua maxima intus latens, (ait ibi Gre
Greg. go.) per venas paulatim, & guttatim de-
Simile cidit: ſic Deus in creaturis latet, quæ ue-
næ ſunt Dei, per quas quaſi guttæ Dei
ad nos veniunt: intus uero pelagius eſt
infinitum Deus. Qñ videbimus eum ſi-
cuti eſt, tunc pelagus inſpiciemus: modo
guttas tantum, quæ auditu percipimus;
Chriſtus uero dñs teſtis oculatus, Vni-
genitus, qui eſt in ſinu patris, ipſe enarra

uit. Sicut ergo teſtis oculatus oĩa diſtin- A
ctè teſtificatur, alij uero cõfuſe: ita Chri- Simile
ſtus de cęlorum regno diſtinctè clareq;
diſſeruit, illudq. noĩauit, ut eſt. Sed licèt
regnum cęlorũ precipuè beata patria di
catur, hic uero Eccleſia, quia uia eſt ad il-
lam, etiam regnum cœlorum dicitur.

[Homini, qui ſeminauit bonũ ſemẽ.]
Diuinum oñdit ingenium his uerbis, qđ
que maxime ei ꝓprium eſt, hoc eſt oĩbus
dare, ac ſe ipſum cõicare, nomẽ eius, lar-
gitor oĩum bonorum, oĩa, & oĩbus dãs.
Hoc primum fuit nomen, quo ſe Deus
patribus reuelauit in Deo, Sadai, i. oĩa ſa
tians, oĩbus largiens, & oĩa, quæ hẽt, do-
nans. Non eſt huius naturæ, ingenijque
mundus, q̃ potius noua horrea facit qui
bus bona recondat ſua, ne alteri pręſtet. B
Aſſuerus ſolis ſapientibus ſeptem conce
debat, ante ipſum ſtare, eiuſque vultum
reſpicere, hucq. facto magnum ſe oñde- Eſthe.
re putabat. Non hoĩ Deus nr̃ eſt, imo in
hoc vniuerſos ſpiritus, hoĩeſque condi- Deu.2.
dit, ut eius faciem ſemper intuerent᷑. Pe-
tit Iſrael a Seon Rege Eſebon: Tranſibi
mus p terram tuam, publica gradiemur
via, non declinabimus nec ad dexterã,
nec ad ſiniſtram. Alimenta pretio vende
nobis, ut veſcamur, aq̃ pecunia tribue,
& ſic bibemus; tm̃ eſt nobis, ut cõcedas
tranſitum. Noluitq Seon, & nec id con
cedere voluit, ſed exercitu coacto iter im
pedire conatur. Dalis ſæculi huius vſus,
ac conſuetudo eſt, ſi inuenit qs uiã, qua
facile diues fit, uel in altum conſcendat
locum, operit uiam, ne alius eã uideat, ac
ingrediatur, & per eam gradientem im-
pedire conatur. Non ſic Xp̃s, qui quã ſi- C
bi in gloriã ſuã viã aperuit, oĩbus manife
ſtauit, ut eam ingrediant᷑. Nabuchodo-
noſor ſolus hẽri vult Deus in terra, non Iudi.1.
ſic Deus nr̃, ſed ait. Ego ſum lux. Sint
alijs ẽt lux mũdi, ego ſanctus, uos quoq;
ſancti eſtote, ego Deus, & ego dixi. Dij
eſtis. Sed attende, ſeminat bonũ ſemen
in agro ſuo, i. bonos in mũdo, & in uno-
quoq; hoĩe plurimum ſemen bonum ie-
cit. Hoc uero in te ipſo facile uidebis, ſi
attendas diuina in te dona. Dedit tibi rõ
nem rectã, inclinationem uoluntatis in
bonum, in baptiſmo dedit tibi oẽs virtu

tes,

A tes,ac dona Spũs ſancti,ſupernaturalia, & naturalia dona quá plurima. Quid tã to in te iacto ſemine ſperari a te potuiſ-ſet? Certè ſumma gratitudo, innumera

Seneca obſequia in Deũ. Seneca ait. Accipiens beneficiũ ſimilis eſſe dẽt terræ optimæ, ꝓdio pingui,ꝙ centum,dat vno accepto. Sic hac rõne Deo nr̃o cõpenſandũ eſſet, qualia,quantaq.obſeq̃a ei debemus? Sed & ſi vnum ꝓ vno redderemus, innume

2.Co.9 ra præſtaremus. 2. Cor.9. Qui parce ſe-minat, parcè & metet, qui ſeminat ĩ be-dictionibus, de benedictionibus & me-tet. Si hac rõne,regulaque cum Deo nr̃o nos geremus,cum ille copioſe ſeminarit copioſam ei meſſem redderemus. Dic er

Pſ.102 go cum Pſ. Benedic aĩa mea dño, & noli obliuiſci oẽs retributiones eius. Hac ve-

Exo.16 rò rõne Deus Exod.16. pluit manna, vt ſemen coriandri:ut in forma ſeminis ori-

Simile deret, oĩa bona, quæ nobis ab eo prouè-niunt ſemina eſſe, & beneficia Deũ con

B ferre, eſt ipſum ſeminare quo intelliges, ſicut a terra, q̃ ſeminaſti, fructũ q̃ris, & merito,maledicisq. eam, quæ illum non dat,ita a te exiget fructus,cum beneficia Dei receperis, quẽ ſi non dederis maledi cto ſubiacebis. Exiſtimas, ò hõ in obli-uione eſſe ante Deũ,quod te cõdiderit? ꝙ te redemerit? ꝙ in Eccleſia conſtitue-

Pſa.49 rit? ꝙ ſacra dederit? Abſit. Audi Pſ. Exi-ſtimaſti inique,q̃d ero tui ſimilis? Arguã te,& ſtatuã contra faciẽ tuã. Sed quid ẽ, ero tui ſimilis? Nos recipimus dona, &

Hier.2 obliuiſcimur. Vnde ait: Populus verò meus oblitus eſt mei diebus innumeris. Non ſimilis Deus eſt, recordatur.n. be-neficiorum,quæ in nos contulit, q̃ in iu-

Oſeę.2 dicio nobis in memoriã reuocabit, quib. male uſi ſumus. Dedi eis argentum,&

C aurum (dicet) quæ fecerunt Baal, & ipſa

4.Reg.15. diuina dona nos dãnabũt. Et queadmo-dum ſpecioſi capilli Abſalonis ei in inte ritum fuere, dum eis è quercu pependit, tanquã fune, ſic præcipua Dei dona tibi collata damnationis æternæ tibi cauſa erunt, ſi eis ingratus reperiatis.

[Venit inimicus, & ſupſeminauit zi-zania.] Ideſt,malos, prauoſq. hoĩes, uis imus,& colligimus ea. Oſtendunt An-geli ſerui huius patris familias, ſe para-

tos ad ultionẽ inimicorũ,dicunt. Imus, A quaſi qui in altera regione ſunt,ſ.in cœ Pſ.149 lo,eos paratos oſtendit Pſal. Gladij anci pites in manibus eorum, ad faciẽdã uin-dictam in nationibus, increpationes in populis,ad alligandum Reges eorum in compedibus,& nobiles eorum in mani-cis ferreis,vt faciant in eis iudicium con ſcriptũ. Necuerò ſolum Angeli, ſed oĩs creatura in diẽ ſuppliciũ ſumẽdũ ab im-

pijs parata eſt. Sap.15. Oĩs creatura,tibi Sap.16 Creatori deſeruiẽs,excãdeſcit in tormen tũ aduerſus iniuſtos. Sicut.n. ſerui uiden tes dñm lædi, armantur contra offenſo-res;ſic omnis creatura in peccatorem.

Sed tanta eſt diuina bonitas,ut dicat: Augu. [Non,ſinite utraq; creſcere uſq; ad meſ- Simile ſem. Aug.] Ego offendebã te dñe, & tu me defendebas. Vidiſti aliq̃n hoiem, qui ab inimico multa patit̃ vulnera, & ſer-uis ſuis eũ defendere, & ultionem de ini mico capere paratis,dicat: Sinite eum,li cet me cõfodit,nihil ei mali faciatis, imo bona multa p̃ſtate? O diuinã,immẽſam B quein nos bonitatẽ,offendimus te, ſum mam tuã maieſtatẽ lædimus. Et Angelis dicentibus. Vis,imus,colligimuſq. eos, dicis: Non,imo cuſtodite,in manib. por tare,a dæmonibus defendite,ſinite illos. Peccas tu,& poſſet cõtinuo te cõprehen dere, ac circũuenire in operib. manuum tuarum,& tñ expectat,ſinite utraq. cre-ſcere. Sed qua rõne Deus improbos tan-diu patit̃,expectat,creſcereq; ſinit; Non vnica rõ eſt,ſed plures. Quarũ prior ſit Simile cõis,tũ bonis, tũ malis. In naturalib. nõ continuo orto pomo illud decerpis, ſed creſcere ſinis, & matureſcere, donec in perfectũ deueniat ſtatum, ita in oĩ terræ fructa accidit. Sic̃ q̃d Deus nr̃ cũ homi nibus agit probis,& improbis. Deus n. ſm æternam ſuam prædeſtinationẽ de- C creuit,iuſtũ quẽlibet in gloriã ducere,& in glorię cumulũ certũ. Et licet antequã eo peueniat iuſtus, ut uniuerſam illã glo-riã meritis ęquet, gloriã meret̃, non tñ p uenit ad maturitatẽ, ſtatumq; ſuũ, non eum impleuit mẽſurã ſuã. Similiter ſta-tuit Deus impiũ expectare uſque ad cer-tũ tp̃s,& tantam peccatorũ menſurã. Et licet antequã eo perueniat, commeritus

ſit

A ſit inferi pęnas,nō tñ eò vſque peruenit
ſtatū ſuū,ſed cum eo peruenit, ſuccideť,
Ge. 15. & ī ignē mitteť. Hinc Gen. 15. Nec dum
.n.cōpletæ ſunt iniquitates Amorrhæo-
rū,vſq; ad pñs tps:iō mō nō ſuccidā eos
ſed cum cōpletæ fuerint,ſtatim ſucciden
Simile tur. Qua in re impio cōtingit, qđ vaſi fi-
ctili uacuo ſup aquas conſtituto. Cū va-
cuū eſt,vel ſemiplenum,nō abſorbeť ab
aqua ſed ſupernātat:ſed iā huc inclinať,
iam illud,paulatimq; aquā ebibit,eaque
impleť,cū verò impletū eſt,deſcendit in
ꝓfundū quaſi lapis Audi hāc rē impro-
Iob 20 bo accommodatā. Iob. Vtinā impleatur
vēter eius,vt īmittat in eū irā furoris ſui,
& pluat ſuper illū bellum ſuum. Et hoc
Matt. 23. Iudæis Xp̄s Dñs dixit Matt. 23. Et uos
implete mēſurā patrū vřorum. De quo
B ad literā Amos 1. Sup trib. ſcelerib. Da-
Amos 1. maſci & ſup quatuor nō cōuertā illum.
Numerus ternarius vſu ſcripturæ mul-
Chryſ. titudinē ſignāt,ut dicit Chryſ. hom. 47. ī
Matt. ſup illud. Tria ſata farinæ,qa ter-
narius ē primus numerus multitudinis,
quo multi dñr. Vñ cū ſup ternariū addi
tur quaternarius,ſignāt; Damaſci pc̄tā
ſupra multa eſſe,vt iā nō ſit locus ad dif
ferendā uindictā. Et in hac re eſt apud
Deū decret⁹ certus numerus pc̄torū,ſup
quē nō expectabit vltra pc̄tōrē,ſed conti
1. Reg. 15. nuo in eum ꝓferet ſnīam. Hinc 1. Reg.
dř. Recenſuit, q̄cunq; fecit Amalech Iſ-
raeli qr̄o reſtitit ei in via,qñ aſcendebat
de Aegypto. Nunc ergo vade, & pcute
Amalech,& demolire vniuerſa eius. Iō
caue,ne nimium pecces, impleaſq; men
Ecc. 4. ſur tuam; Eccl. Ne adijcias pc̄tm̄ ſupra
Tre. 4. pc̄tm̄,ſubito.n.uenit ira Dei,& ī tpe uin
dictæ diſpdet te. Thren. Appropiquauit
C finis noſter:cōpleti ſunt dies nři, qa ve-
Pſ. 57. nit finis nř. Et hoc eſt illud Pſ. Priuſq̄ in
telligerēt ſpinæ vřæ rhānum ſicut uiuen
tes,ſic ī ira abſorbet eos.i priuſq̄ ſpinæ
ptingerēt adhoc,ut ſint rhānum, abſor-
beť. Differt ſpina a rhāno, ꝙ ſpina te-
nerior eſt,rhānum verò dř, cum creuit
ſpina,& induruit. Ante ergo q̄ pc̄tōr per
ueniat ad hoc,vt ſit rhānum.i.ante pc̄tō
rū ſummā plenitudinē, & anteq̄ opere
impleat multa male cogitata, & anteq̄
iuſtis fiat intolerabilis ſuccideť. Hac er-

go rōne dř,ſinite, creſcāt vſq; ad meſſē. A
Scda eiuſdē rei rō eſt: In maximum ma
lorum ſupplicium eos,in malitia creſce-
re Deus patitur,vt q in ſordib.eſt,ſorde
ſcat adhuc. Hanc verò irā Dei in eos eſ-
ſe oñdit Pſ. Et nō audiuit populus me⁹
vocē meā,& Iſrael nō intendit mihi, & Pſ. 80.
dimiſi eos ſ̄m dſideria cordis eorū,ibūt
in adinuētionib. ſuis, & hoc quaſi extre
mū Dei ſuppliciū ꝓponit. Pau. ad Ro. Ro. 1.
Vbi traditurus Deus inimicos ſuos in
manus tortorum, nō eos tradit leonib.
aut tigrib. ſed ait: Propter qđ tradidit il-
los Deus in deſideria cordis eorū. Relin Simile
quere.n.mihi gladium,quo me uolo cō-
fodere,ira eſt,mīa uero,a me tollere. A-
uertere hoīem a via, qua p̄cipitādus eſt,
mīa eſt,& ira eum relinq̄re,ut talē pcur
rat viā. Miam dicit Pſ. punitionē adhibi B
ta Moyſi, & Aaroni, dum ait: Deus tu Pſ. 98.
ꝓpicius fuiſti eis, vlciſcens in oēs adin-
uentiones eorū. Hoīem uero impunitū
relinquere,eū pmittere ꝓ arbitratu age
re,in malo creſcere, ſumma ira eſt. Sic
2. Mach. Et.n. multò tpe nō ſinere pc̄tō- 2. Ma. 6.
rib. ex ſnīa agere,ſed ſtatim vltiones ad
hibere,magnū bñficij eſt indiciū. Nō.n.
ſicut in alijs nationib. Dñs patiēter ex-
pectat,vt eas cū iudicii dies aduenerit, ī
plenitudine pc̄torum puniat. Inter diui-
næ pharetræ ſagittas, quas in pc̄torum
vltionē Deus ſeruatas retinet, aliq ſunt
crudeles,pcipuæq. timēdæ de qb. ait Pſ. Pſal. 7.
Sagittas ſuas ardētib. effecit.i. ardētes ef
fecit,uel ardentib. reb. uenenoſiſq. her-
bis tinxit. Hæ uerò cum peccatum pc̄tō
punit,hæ ſagittæ mortis ſunt,nec iſta a-
nimaduerſio pr̄is ē,ſed inimici,iuxta il
lud Hier. Plaga inimici pcuſſi eos, caſti Hier. 4
gatione crudeli. Vulnus,qđ infligit chi- Simile
rurgus,vulnus amici eſt, qa ordinať ad C
uitā:at uulnus,qđ hoſtis tibi īfligit,ut oc
cidat,inimici uulnus eſt. Huiuſmodi eſt
peccati vulnus. De quo Eſai. Ipſe debel Eſa. 63
lauit eos,& conuerſus eſt in inimicum.
Quanta iſta plaga ſit,ille nouit qui ſcit,
quantum ſit malum. Deum amittere,ac
offendere. De qua re multa Gregor. Mo
ralium ſeptimo, capitulo octauo. De Greg.
hac etiam loquitur Pſalm. Appone ini- Pſ. 68
quitatem ſuper iniquitatem eorum, &

Digitized by Google

A non intrent in iuſtitiã tuã. De hac Eze.
Eze.16 Et auferet zelus meus a te, nec iraſcar
amplius eo, q̃ prouocaſti me in oĩb. his.
Tertia eiuſdẽ rei rõ: Miſericordia Dei ẽ
in improbos Videns.n. Deus atrocitatẽ
pęnarum inferni ſummã, & æternã illã
dãnationẽ, q̃ oẽm ſuperat cogitatũ, me-
rito nõ ſtatim illuc hoĩes trudit, vt excõi
cet ĩ Eccleſia pctõr, & ſi mox poſſit ab-
ſolui, tot p̃cedunt monitiones. Quid ob
ſecro nõ faciat diuina mĩa ante excõica
Simile tionẽ illã æternã? Hoc ſignat Pſ. dicens:
Pſal.9. Vides, qm̃ tu dolorẽ, & laborẽ conſide-
ras, ut tradas eos in manus tuas. Ideſt;
Tu Dñe conſideras laborẽ, & dolorem
æternum, q̃tus ſit, & iõ non cõtinuo tra-
dis pctõres in manus tuas puniendos.
Simile Similis in hoc fact⁹ pr̃i, qui ſolet nimiũ
B iraſci, crudeliterq; caſtigat, cũ caſtigãdũ
eſt, qđ ille agnoſcens, abſtinet a filiorũ
animaduerſione, donec nimiũ vltionẽ
cõmeruerint. Audi hoc Dñm loquentẽ
Oſe.11 Oſeæ 11. Q̃uo dabo te Ephraim? Prote
gã te Iſrael? Q̃uo dabo te? Sicut Adama
ponã te ut Seboin? Cõuerſum eſt in me
cor meũ, pariter cõturbata eſt pęnitudo
mea, nõ faciã furorẽ iræ meæ. Verba sũt
iſta amantisſimi patris, caſtigare uolen
tis, ſeq; detinentis pp caſtigationis cru-
delitatẽ. Addit ẽt; Adhuc non conuertar
vt diſperdã Ephraim, qm̃ Deus ego, &
non homo, in medio tui ſanctus, & non
ingrediar ciuitatẽ. Explicãdus nobis lo-
cus iſte eſt sũma plenus mĩa. Q̃uo, inq̃t,
dabo te Ephraim? Dare aliquem phraſis
eſt apud Hebręos, ut apud nos afficere
aliquẽ, qđ incertũ eſt, an in bonũ, vel ma
C lũ accipiat, niſi ex adiunctis colligat, ut
honore afficere, vel iniuria. Ita Pſal. De
Pſ. 56. dit ĩ opprobriũ, cõculcãtes me. Et cõtra
Pſ. 20. Pſ. Qm̃ dabis eũ in bñdictionẽ in ſeculũ
ſæculi. Elegãter ergo dubitãtis affectum
exprimit dicẽs; Q̃uo dabo te Ephraim?
Quaſi dicat: Quo affectu erga te ero?
Quid de te faciã? q̃uo te tractabo? Addit
Protegã te Iſrael? An p̃tegã te a vẽturis
calamitatib. cũ me p̃uoces pctĩs tuis. Se
ptuaginta trãsferunt. Defendã te Iſrael.
Hebræũ uerbũ, ꝙ ibi ponit̃, p̃prie ſigni-
ficat protegere ſcuto. Subdit: Q̃uo dabo
te? Exprimit iterum dubitantis affectũ
& nunc in hanc, nunc in illam partem A
propendentis. Sicut Adama, ait, ponam
te, vt Seboin? Hoc tua poſtulat impie-
tas, vrbes iſtæ ſunt, quas Dñs ſubuertit
cum Sodoma, & Gomorrha. Geneſ. 19. Gen.19
Sic ergo, ait, Abſumam te igne, vt ciuita
tes illas? Conuerſum eſt in me cor meũ,
.i. mutaui ſnĩam. De non mutata ſnĩa
dr̃ Pſal. 111. Confirmatum eſt cor eius, Pſ.111
non cõmouebitur, donec deſpiciat inimi
cos ſuos. Qm̃ ergo terribile ſupplicium
fuerat cõminatus, rurſum, ut ait Hiero. Hiero.
parentis effuctu mĩa vincitur, & auſteri
tatẽ iudicis pietate mitigat patris. Pari-
ter conturbata eſt pęnitudo mea. Huma
no more loquit̃, quaſi affectibus noſtris
impellat̃. Sed digne Deo intelligẽda hęc
ſunt. Excitatus, ait, eſt in me dolor ma-
gnus pęnitentiæ, quod ita punire vos vo B
luerim Sicut Gen.6. Et tact⁹ dolore cor Gen.6.
dis intrinſecus. Quia vero dolor iſte tur
bare ſolet, ideo ait. Conturbata eſt pœni
tudo mea. Quia, ait Deus ego ſum, &
nõ homo. Homo punit, ut perdat: Deus
percutit, ut emendet. Ita Hieron. Cyril- Hiero.
lus verò ait: Non vtar ira ſumma, non Cirill.
oĩno delebo. Licet enim illi digni ſint, vt
funditus pereant, ſed ego Deus ſum nõ
homo, ſum bonus, non vincar ab ira, vt
homo. Non ingrediar ciuitatẽ. Rufinus Rufin⁹
& Rupertus dicunt: More loquuntur du- Ruper
cis, q̃ vrbẽ oppugnat, & cũ iam in captã tus.
ingredi pararet, vt oẽs ſine delectu interi
mat, mutatus repente a pugna abſtinet,
& vrbem liberam relinquit. Sic de Re-
ge Aſſyriorum dicitur 4. Reg. Non igre 4.Reg.
dietur vrbẽ hanc, nec mittet in eã ſagit- 19.
tã, &c. Senſus ergo eſt: In medio tui ero
ſanctus, teque ſanctificans, tibi benefa-
ciens, non pdam vos, vt decreueram, ſed
parcã, & cohibebo furorem meũ. Ecce C
impletũ illud Abac. Cum iratus fueris,
mĩæ recordaberis. Ideò mõ ait, Nõ ſini- Abac.3
te vtraq; creſcere, non tã cito peccatorẽ
diſperdatis: An non te diuina miſericor
dia cohibet? An vel ex Deo tuo non di-
ſces, cum peccatũ opere cõpleturus pro-
cedis, ſubſiſtere pauliſper, & dicere, hoc
ego perpetrabo facinus? Deũ meum of-
fendam? Tantum crimen non cõmittã,
quia & ſi homo ſim, ſed Deo ſubditus.
Alliga-

Digitized by Google

A Alligate ĩ faſciculos.Greg. Vt ſocij de
Greg. lictorũ ſint ẽt ĩ ſupplicio ſocij. Fient tũc
Simile faſciculi,ut fieri ſolẽt à meſſoribus. Fiet faſciculus ſupborũ,& dabunť in opprobriũ ſẽpiternũ.Faſciculus auarorũ,et dabunť ĩ æternã miſeriã,ac pauptatẽ. Faſciculus eorũ,q corporis voluptatib. indulgẽt,& dabũť in ignẽ æternũ,& ſulphur Sĩr ẽt boni ĩ faſciculos colligẽdi ſũt. Vñ
Aba.3. Abac.3. Vt aſcendã ad populũ accinctũ nſm.Heb. verbũ ſignificat, vnitũ, collectũ,colligatũ. Vñ cum ſãcti antiq. morie
De.32. bant, dicebanť ad pẽs colligi. Deut.32.
2. Par. 34. Aſcẽde in mõtẽ Nebo, iungeris populis
1.Reg. 25. tuis. Et ad Ioſiã.2.Para.34.Colligã te ad pẽs tuos. Dñi verò pij colligari faſcicu-
B lo viuẽtium,quaſi flores colligãť, ut ſint ĩ manu Dei. Hinc.1.Reg.25.Abigail ad Dauid: Si ſurrexerit aliqñ hõ ꝓſequens te:erit aĩa dñi mei cuſtodita,quaſi ĩ faſciculo viuẽtiũ,apud dñm Deũ tuũ: Quia iuſtorũ aĩæ in manu Dei ſunt,& nõ tanget illos tormentũ mortis. Dñi uerò iu-
Ecc.39 ſti roſæ,& flores. Eccl.39. Obaudite me diuini fructus, & quaſi roſæ plãtatæ ſup riuos aquarũ fructificate. Quaſi Libanꝰ, odorẽ ſuauitatis hẽte,florete flores, quaſi liliũ, & date odorẽ, & frõdete in gĩa, & collaudate cãticũ, & bñdicite dñm in operib. ſuis. Ad hũc ergo populũ accinctũ, adhũc floridiſſimũ hortũ ſanctorũ ſe aſcẽſurũ lætať Abacuc. Nec uerò ſpũs iungi optãt,ſed & ſua corpora cũ corporib.
Ge.47. ſanctorũ iungi uolebãt. Sic Gen.47.adiu
Ge.50. rat Iacob Ioſeph,ut eũ ex Aegypto edu-
C cat, ſepeliatq. cũ Abraã,& Iſaac. Et Ge. 50. idẽ adiurat Ioſeph fratres ſuos. Quid hinc nobis reſtat,niſi, ut q iuſti ſunt, creſcant uſq. ad meſſem, ſicut impij contra creſcunt, vſq. ad iudiciũ,quo ad uſque iuſtitia conuertať in iudiciũ. Creſcendum nobis eſt. Creſcãt in gĩa Iſraelitæ in deſerto,& ĩ malitia habitatores terræ promiſſæ. Meſſis tandẽ ueniet,qua triticum colligať in Dei horrea, & zizania cõbureť, qua habitatores terræ illius diſpdantur,& Iſraeli terra ĩ poſſeſſionẽ deť, ſed vt id fiat,expecteť meſſis. Qũo dñe ꝓmiſiſti regnũ Dauidi, & ecce fugitiuus eſt, Saul verò in regni delicijs. Sinite utraq; creſcere,creſcat Dauid ſanctitate, & iuſtitia: Saul ĩ iniuſtitia,et pctõ. Qũo Elias A
errat in mõtib.afflictus, Iezabel in delitijs aulæ regiæ? Sinite utraq.creſcere,donec Iezabel pcipitet è feneſtra, & Elias curru vehatur igneo. Non durabis peccator, niſi vſq.ad diẽ meſsis: tunc metendus eris. Ideò ne læteris, non durabunt iuſtorum mala, niſi uſque in illum diem tunc eorum iuſtitia conuertetur in iudicium: tunc aſcendent ad populum accinctum noſtrum,&c.

Dominica VI. poſt Epiphaniam.

Simile eſt regnum cælorum grano ſinapis, &c. Matth. 13.

TAbernaculum ueteris legis, inter B
alia menſam propoſitionis conti Heb.9
nebat pane calido ſemper refertam:& lucernam iugiter ardentem,atq. illuminantem: non erat neceſſaria lux eximia,ut panis uideretur,erat uerò, ut eius myſteria agnoſcerentur. Menſa nobis propoſita diuina ſcriptura eſt,de qua ſcriptum eſt: Paraſti in conſpectu meo menſam aduerſus eos, qui tribulãt me. Vt myſteria huius menſæ agnoſcamus,
opus nobis eſt lumine cæleſti, ꝗ qui non Pſ. 22.
hẽt peccator,cæleſtia non uidet, ſed verbum crucis illi ſtultitia eſt. Venit Chriſtus in mundum, ut hanc nobis proponat menſam,præſtetq. cibum, quẽ mille nobis modis parat, mille parabolis ornat,ut ſit nobis dulciſſimꝰ, expetibiliſq.
Faſtidierunt.n.antiqui manna, quia iu- Nu.21
gis,perpetuuſq. erat eis cibus. Nihil,in-
quiunt,aſpiciunt,oculi noſtri, niſi man- C
na:nauſeat aĩa noſtra. Ideò diuerſis modis nobis Chriſtus uerbum ſuum ꝓpoſuit uarijs parabolis. Hodie proponit ſinapis, & fermenti parabolas. Sinapis ſalſamentum eſt ciborum, fermentum panis quotidianus: ne lux nobis deſit ad ea contemplanda, accedamus ad matrẽ luminis Mariam,&c.

Tam magnifica, ac excelſa de Chriſti regno dicta fuerant per prophetas, ut in aduẽtu Meſſiæ, expectaret Iſrael regnũ ſuperbum, & immenſa gloria ornatum ꝗ oĩa regna terræ longe ſuperaret. Cum Meſſiæ regnum deſcriberet, ac delinea-
ret. Pſ.ait: Dominabitur a mari, vſq; ad Pſ. 71.

Digitized by Google

A mare, à flumine vſq. ad terminos orbis
terrarum. Coram illo procidēt Aethio-
pes,& inimici eius terram lingent, & a-
dorabunt eum oēs reges terræ: oēs gen-
Aba. 3. tes ſeruient ei. Et Aba. 3. Deus ab auſtro
veniet,& ſanctus de monte Pharā. Ope
ruit cęlos gloria eius, & laudis eius ple-
na eſt terra. Ante faciem eius ibit mors,
& ſtetit, & menſus eſt terram. Aſpexit,
& diſſoluit gentes, & contriti ſunt mon
Dan. 2 tes ſæculi: incuruati ſunt colles mundi
ab itinerib. æternitatis eius. Et Dan. 2.
In dieb. aūt regnorum illorū ſuſcitabit
Deus cęli regnum, ꝙ in æternum nō diſ-
ſipabitur: comminuet āt, & conſumet v-
niuerſa hæc regna, & ipſum ſtabit in ę-
ternum. Similia multa de Chriſti regno
B dicta erant per prophetas. Sed ecce re-
gnum hoc tam acclamatum, tandiu ex-
pectatum, de quo tam excelſa dicta fue-
rant, hodie a Chriſto dr̄ granum ſinapis
parum fermenti. Regnum Nabuchodo-
noſor, cōparatur arbori magnæ, regnū
Dan. 5 Alexandri, cedro magnæ, Romanorum
regnum, monti: Chriſti verò regnum,
& ꝙ uniuerſa illa regna comminuet, &
conſumet, grano ſinapis. Inſuper hoc re
gnum tot annis, ſ. quinquies mille, mun
do expectatum, tot oraculis prædictum,
tot figuris adumbratum, & tandem ue-
Luc. 17. niens, granum eſt ſinapis? Hoc irriſorie
dīt Phariſæi Chriſto. Luc. 17. interrogā
tes eū, qñ veniet regnum Dei? Scilicet,
quod tu, & Ioannes dixiſtis: Appropin-
quauit ad uos regnum Dei, quaſi dicat,
C vbi regnum illud ꝑmagnificum, & am-
plum? Hæc fuit Iudæis petra ſcandali, la
pis offenſionis. Expectabant illi Meſsiā
ſuum in temporalibus magnum. Bea-
tus, inquit Chriſtus, qui non fuerit ſcan-
Ma. 11 dalizatus in me. Nobis ēt hoc loquit̄, qui
vocati in regnum æternum, primo uide-
mus granum ſinapis. Eſtne regnū hoc il
lud, de quo tanta audiuimus? Eſtne qđ
1. Cor. nec oculus uidit, nec auris audiuit, nec in
2. cor hoīs aſcenderunt? Eſtne merces ma-
gna ī cęlo nobis repoſita? Qūo ergo gra
Mat. 5. num ſinapis? An ꝓ grano ſinapis mar-
tyres ſanguinem fuderūt? Religioſi mū
dū reliquerunt, & oēs fideles tamdiu la-
borant. Reuera nunc regnum Dei, quod
intra nos eſt, granum eſt ſinapis, & in fu A
turo ſæculo arbor erit magna: ſed & mō
granū eſt, ſi paruum q̄titate, ſed non uir
tute, ideoq; omnino magnifaciendum.

Mundi deliramentum hoc eſt, rerum
iudicium ab extrinſeca apparentia, figu-
raq; accipere, non ab intrinſeca ſubſtan
tia, illoſq; magnos dicit, qui exterius ma
gni apparent, merceſq; æſtimat, pp te-
gumenta, aut arcas, quibus recondūtur,
& ea, quibus operiuntur, non pp earum
excellentiam. Sic Eze. 23. inſaniam ado Ez. 23.
rantiū Babylonicos deos ꝓpter eorū fi-
guras eximias arguit, dicens. Cumq; ui-
diſſet uiros depictos in pariete, imagines
Chaldæorum expreſſas coloribus, & ac
cinctos baltheis renes, & tiaras tinctas B
in capitib. eorum, inſaniuit ſuper eos cō-
cupiſcentia oculorum ſuorum. Quid in-
ſanius? Dæmon curat maiores rerum fi
guras tibi proponere, quā res ſint, depin-
xit tibi delectationē, honoremq; multo
maiorem, quā experientia cōprobaſti eſ-
ſe, & qui figuram illam duntaxat conſi-
derat, ſine dubio decipietur. Apo. 13. Vi- Apo. 13
di de mari beſtiam deſcendentem habē-
tem capita ſeptem, & cornua decem, &
ſuper cornua eius decē diademata. Et ad
mirata eſt uniuerſa terra poſt beſtiā, &
adorauerunt beſtiam, dicentes: Quis ſi-
milis beſtię? Decepti ſunt figura illa grā
di, & mirabili. Hanc exteriorē magnitu
dinē uirtus non hēt, & ideo, q interiora
nō penetras, eā nō diligit. Ezech. oñdēs Ez. 40.
dñs magnitudinē domus ſuæ, ciuitatis
ſuæ, cū intra eā inducit, non. n. exteriora
eius magna ſunt, ſed interiora: ſicut ex- C
teriora tabernaculi cilicia, & pelles aīa-
liū intus vero oīs eius gloria. Vt ergo in
tima cōſideremus, nō externa regnū cæ- 3. Re. 6
lorū grano ſinapis ſimile prohibet̄. Fene
ſtræ obliquę erant in tēplio, exterius qdē
anguſtæ, ſed īterius pamplę: ſic iuſti exte
riora parua, ſed interiora maxima, qūo
cōtra poma Sodomæ, intus cinis, exteri⁹
pulchra. Ex hac uero iuſtorū, & iniquo-
rū diuerſitate alia ortū ēt hēt, ſ. exitus di
uerſitas. Quia. n. peccator intus in ſu ba
nihil eſt, ſed ſolū exterius, & figura ma-
gnus eſt, tandem deficit, & cum theca
eum includens aperitur uilipēdetur. Sic
illis

Digitized by Google

A illis euenit,de qb. Pſ. Vidi impiū ſupere
Pſ.26. xaltatū,& eleuatū, ſicut cedros Libani,
trāſiui,& ecce non erat:q̄ſiui, & non eſt
inuentus locus eius. Contra,iuſtus exte-
rius granū ſinapis, interius vero regnū
Dei portat,qd eſt intra uos, tandē aperi
tur,oſtenditq; hoc regnum,& fit in eo il
4.Re.2 lud Annæ: Suſcitat de puluere egenum,
& d̄ ſtercore eleuat pauperē,vt ſedeat cū
principibus, & ſolium gloriæ teneat.
Ecce ſinapis incrementum. Qui diuerſi
ſucceſſus bonorū,ac malorum figurant
Ex.14. Exo.14. Ingredit Iſrael mare Rubrum,
afflictione, & mœrore turbatus, onere
p̄ſſus ſubē,q̄ humeris deportabat,trāſiit
mare,& tandē choros ducit cū lętitia cā
B tans;Cātemus Dn̄o,glorioſe.n.magnifi
catus eſt. Idē mare ingredit Pharao in
curib.& equis lætus,& hilaris, dicens,
Perſequar,& cōprehendā, implebit aīa
mea,euaginabo gladiū meum, &c. Sed
deſcenderunt in profundū quaſi lapis.
Sic mundi mare iuſtus ingredit in labo
re,& ærūna,in frigore, & nuditate, ſed
tandē emergit in gloriā. Tranſiuimus p
Pſ.65. ignē,& aquā, & eduxiſti nos in refrige-
rium,ait Pſ. Fęlices labores,qui refrige-
rio terminant Ingredit impius lætus,ſe
magnificiens,ſuper currus, & equites,
& in puncto ad inferna deſcendit,infœ-
Pſ.118 lix magnitudo,quæ eo tandem deuenit.
Maledicti,qui declinant a mādatis tu is.
Hāc eādē bonorū,& iniquorū diuerſi
tatem oñdit Ioſaphat Rex, vt refert Da
Dama. maſ.in eius hiſtoria,q ſanctos ab exilio,
& deſerto reuertentes ſūmo excipiebat
honore. Quē cū quidā ex ſuis de hac re
carperet,vt eū edoceret, hac eſt vſus pa-
rabola: Thecas optimas, ac p̄tioſas reb.
C īpleuit viliſſimis,ac fœdiſſimis,cōtra vi-
les,Thecas impleuit p̄tioſiſſimis. Vtraſ-
que clauſit,& dixit ad eū, q illum carpe
bat; Elige ex his thecis,q̄ tibi maximè
placēt.Elegit ille thecas exterius p̄cioſas
& deauratas,cuius ignorantiam ridens
Ioſaphat:ait, Aperi nūc thecas,& te ma
le elegiſſe conſpicies. Addiditq;:Qui in
mundo magni apparēt,ſiles ſunt thecis,
quas elegiſti,exterius p̄tioſi,intus viliſſi
mi. Sed pauperes iuſti ſiles thecis ſunt,
quas reiecisti,exterius viles,interius ve-
rò regno pleni cęleſti. Portam* ait Pau. A
theſaurū iſtū in vaſis fictilib. ſed theſau 2.Co.4
rū immenſū: iō eos p̄eligo,eos honoro,
qa ut Pſal.ait. Mihi aūt nimis honora- Pſ.138
ti ſunt amici tui Deus, nimis confortatus
eſt principatus eorum. Sed quis eorū eſt
principatus,ꝙ regnū cęleſte, ꝙ hic iam
poſſident? Ad qōnē ergo initio ꝓpoſitā,
qūo regnū Dei grano ſinapis conferat,
quale eſt.n.regnum,ꝙ tam minimū eſt,
rn̄det,regnū qdem,ꝙ in alia uita nobis
ꝓmittit,maximū eſt p oīa,tā interius, q̄
exterius ī corpe,& in aīa, vt nulla vnq̄
natio hoīum ſſe qd ſperauerit, ſed nec
ſperari poſſe putauerit. At regnum Dei,
quo in nobis modo Deus regnat,& ꝙ in
tra nos nunc eſſe a Paulo perhibet, hoc
ēt magnū qd eſt,theſaurus eſt infinitus, B
& incōparabilis, ſed huius magnitudo
exterius nō apparet,qa intra nos eſt, ex
terius granū ſinapis eſt, ſed magna itus
latet virtus. Qd ſi Deus oculis nr̄is api-
ret diuitias intra iuſtū latētes,viderem*
infinitū diuitiarū cumulū,in quē deſide
rāt Angeli ꝓſpicere. Sic legit Cōcil. Mi
leuit.locū illū. 1.Pe.1. In q,ſ.dona Ecclę Conci.
data. Hæc verò attulit primo ſuo aduen Mileui.
tu Chriſtus mundo,nō uerò piuras di- 1. Pe.1.
uitias,gloriāq, tpale, q̄oino nihil eſt, iō
ille factus eſt velut granum ſinapis, hu-
milis,manſuetus,oī uirtute ornatus, ut
nos ſimiles ſui eſſe edoceret. Non verò
venit in delicijs, & diuitiis Salomonis,
q̄ non uirtutū,ſed vitiorū inſtr̄a ſunt,ut
& nos experientia edocet, pauperē verò
vitā Xp̄m ductutū oñdit Zach.9. Exul-
ta ſatis filia Sion:iubila filia Ieruſalē,ec Ioā.19
ce Rex tuus venit tibi iuſtus,& ſaluator
ipſe paup Si ergo veras diuitias amam*
harum copiam ſummā nobis Xp̄s detu C
lit,hoc eſt regnum eius, hic principatus
eius. Iō ille; Regnū meū non eſt de hoc
mūdo. Diuitias vero,& oīa tpalia diſpi-
cienda oñdi,ꝙ & naturalis rō pluribus
Philoſophis declarauit,q perituras cōtē
pſerunt diuitias. Non ergo mirum ſi ꝓ
utroq, iſto Xp̄i regno martyres vitā cō
tempſerint, religioſi ſæculum, denique
oēs fideles cuncta poſthabeant, quia hic
centuplum accipiunt ſpūalib.receptis di
uitijs,ut Hiero.ait, quæ ſine ꝓportione Hiero.

A ulla oĩa tpalia excedunt, & in futuro vi
tã æternã. Illa verò magnifica, q̃ de Xpi
regno a prophetis dicta erãt, q̃dã de cęle-
ſti regno, q̃dã vero de Eccłiæ increméto
victoriaq́; peccati, idolorum deiectione
dñt, q̃ oĩa mira ſunt, & oĩ admirõne di-
gniſſima, & digna quæ tropis illis eue-
Lu. 17. hãt. Quarẽ Dñs dixit Luc. 17. Phariſęis
interrogãtibus, qñ viniet regnũ Dei, rñ-
dit: Regnũ Dei nõ veniet cũ obſeruatio
ne: ecce. n. regnũ Dei intra vos eſt. Qua-
ſi dicat Dñs, regnũ Dei nõ põpa, & appa
ratu exteriore, primũ venit, q̃a hoc re-
gnũ, & eius diuitiæ intra nos ſunt. Inte-
riora dona nobis dare venit, p q̃ in no-
1. Pe. 1. bis regnat, p quẽ magna, & ptioſa nobis
B pmiſſa donauit, vt diuinæ ſimus cõſor-
tes naturæ, in q̃ deſiderãt Angeli pſpice
re. Notãda ſingula verba ſũt, magna, nõ
ergo tpalia, ptioſa, nõ vilia: tãta deniq;,
vt nos Deos faciãt, diuinæq; naturæ cõ-
ſortes, & deniq; talia, ut mirati Angeli
tãta dona Eccleſiæ data, eorũ ĩtuitu ma-
ximè delectent. Hęc verè magna ſũt do
na, q̃ hoĩem magnũ faciunt, ut Baptiſta
etiat, quẽ nõ cõmẽdabãt diuitiæ, nõ deli-
cię, nec aliq̃d eorũ, q̃ in mundo magna
ſunt, cũ tñ dicat: Erit magn⁹ corã Dño.
Luc. 1. Quod enim altum hominibus eſt, abo-
Lu. 16. natio eſt apud Deum. Luc. 16.

Merito ergo ſimile eſt regnũ cęlorum
grano ſinapis. Sicut Deus noſter in ſe in
uiſibilis humanitatẽ induit, qua viſibilis
Simile inter nos apparet, ita diuinã doctrinam,
& ſupcœleſtẽ ſĩtudinib. ĩduit, vt a no-
bis pcipi poſſit. Et queãdmodũ infinit⁹
ĩ ſe paruul⁹ factus eſt in humanitate, &
breui indumẽto ſe ĩduit, ita regnũ cœle-
C ſte maximũ parua ĩcluſit ſĩtudine, gra
no. ſ. ſinapis. Vt ſe mirabilẽ oñdat Iob
ſctiſſimo iã aquilã pponit, iã elephãtẽ, iã
cete grãdia: ſed mõ granũ pponit ſina-
Simile pis, mirabile pfecto. Si reſpublica eſſet
ſumma penuria laborãs, & innumeris
malis, veniret uero ad eã, ut opẽ oĩb. fer-
ret priceps q̃ ſpiã, & ĩterrogatus, q̃d ſecũ
deferat, quo tot malis occurrat, rñderet,
granũ defero ſinapis, vel irridendus hic
eſſet, vel mirandum maximè, ſi re adeo
minima omni occurreret neceſſitati.
Hiero. Sed q̃d eſt hoc granũ ſinapis? Hiero.
ait, Verbũ Dei. pdicatio euãgelica. Et dr A
regnũ Dei, q̃a Reges facis ſui obſeruato
res, nec alio titulo, aut via ĩ cęlũ ĩgredi li
cet, niſi huius verbi obſeruãtia. Ex quo
ĩfert Iac. 1. Suſcipite ĩſitũ verbũ, ꝙ pt ſal Iaco. 1.
uare aĩas veſtras. Ecce ĩ uerbo Euãgelii,
ĩ hoc ſinapis grano aĩæ tuæ ſalus eſt, mi
rabilẽ pfecto verbi vim. Creuit verbũ
hoc p vniuerſã terrã, & fit arbor, ad q̃ a-
ues cęli venerũt, oẽs. ſ. ſapiẽtes ſęculi, &
oẽs reliq̃, uerbo hoc mũdus uniuerſus cõ
uers⁹ eſt. Sed obiicis? Audiui ego verbũ
iſtud, nec ĩ me tãta opatũ eſt. Hoc ĩde p
uenit, ꝙ nõ attẽdis eũ, q̃ ad te loq̃t verbũ
iſtud. Apoc. 1. Fui ĩ ſpũ ĩ die dñicã, & au Apo. 1.
diui uocẽ tanq̃ tubæ loquẽtis mihi, nec
tñ terribili audita voce cecidit, donec ui- B
dit Xpm loquẽtẽ ad ſe, tũc ait: Cecidi ad
pedes eius. Audiſti verbũ Dei, nec cecidi
ſti, q̃a ad te loquẽtẽ Xpm nõ uidiſti. lau
dat hodierna epiſtola Paul. Theſſ. Quia 1. Th. 2
cũ accepiſſetis a nobis uerbũ audit⁹ Dei,
accepiſtis illud, nõ ut verbũ hoĩum, ſed
ſicut uere ẽ verbũ Dei. Tu vero cõciones
audis, & hoĩem tibi loq̃ putas, cum uere
Deus loquat. Iõ Io. ĩ Apoc. in his q̃ dicit Apo. 1.
ad Eps illos, ſæpe repetit: Hæc dicit pri- 2. 3. 4.
mus, & nouiſſimus, q̃ hẽt in ore gladiũ
acutũ, &c. Cum audis cõcionẽ, puta tibi
Deum loq̃, alias nihil pficies, ſed puta-
bis te ſapiẽtiorẽ eo, q̃ tibi loq̃t. Prou. 26. Pro. 26
Sapiẽtior ſibi piger, vr ſeptẽ viris loquẽ Hiero.
tibus ſententias. Hiero. Putat peccator
ſe ſapientiorem eſſe, dum ea, quæ mun-
di ſunt, quærit, quam omnes legis Do-
ctores, ei ſuadentes crucem quærere. An
non tibi ſapientius vr ridere, quam luge
re? diuitem eſſe, quam pauperem, exalta
tum, quam humiliatum? Audis ẽ ſugge- C
ſte oppoſitum. Sed in tua hæres ſalebra,
quia putas hominem ad te loqui. Si ue-
rò attenderes Deum hęc dicere, cõtinuo
acquieſceres, ſniamq́. mutares dicens, in
finita ſapientia ad me loquitur. Cum Ie Ier. 32.
ruſalem ab hoſtib. obſeſſa eſſet, & iam Hiero.
ab inimicis capiẽda, præcepit Dñs, Iere-
miã hæreditatẽ emere. An non ſtultũ, &
ridendum ait Hiero qui hæreditates nũ
quam emerat, tũc emere, cum ab inimi-
cis oĩa rapienda erant, & oẽs in captiui
tatẽ abducẽdi? Rñdet ad hoc ppheta. In
tellexi,

Digitized by Google

A tellexi,ꝙ verbũ dñi eſſet, ideoq; licet in
mũdo ſtultũ ſit, mihi tñ oĩno faciẽdũ. 3.
3.Reg. 12. Re. Properabat Roboã contra Iſrael cũ
exercitu magno 100000. virorũ bellato
rũ. Occurrit eis ꝓpheta, & ait: Hæc di-
cit dñs Deus: Nõ aſcẽderis, neq; bellabi-
tis cõtra fratres vr̃os: reuertat̃ vnuſquiſ
que ĩ domũ ſuã. Et reuerſi ſũt ab itinere,
ſicut ꝑceperat eis dñs. Quoties audiſti, re
uerte a uia tua peſſima, mihiq; cõtraria,
qua belligeras cõtra me. Nec obediſti, q
loquẽtẽ Deũ tibi nõ attẽdis. Hĩc Sophar
Iob 11 amicus Iob, videns parũ ſe ſermone ſuo
ꝓficere, nec ĩ ſuã ſnĩam poſſe Iob dedu-
cere, ait: Vtinã Deus loqueret̃ tecũ, & a-
periret labia ſua tibi oñderet tibi ſecreta
ſapientię, quaſi dicat, ſi Deus ad te loque
B ret̃, cõtinuo vinctus pedib⁹, manibuſq;
in eius deuenires ſnĩam. Cogita ergo, cũ
Euãgeliũ audis: verba Dei ſunt iſta: &
tũc ſinapis uim ſẽtis. Scdò nõ operat̃ in
te Dei verbũ, qa nõ illud ſeminas ĩ agro
tuo, ĩ corde, ſ. ſed à foris ĩ aurib. corporis
manent Dei verba. Nõ ſic ille: In corde
Pſ.118 meo abſcõdi eloqa tua, vt nõ peccẽ tibi.
Naz. Greg. Naz. ſicut beſtię Iſrael (Deo loquẽ
Simile te) audierũ ſonitũ uocis, ſed eã ñ intelle-
xerũt, ſic aĩalis hõ nõ ꝑcipit ea, q̃ ſũt ſpi-
rit⁹ Dei, licet exteriorẽ uocẽ audiat. Nul
lũ ſic Deus deſerit, vt ad eũ vocẽ ſuã, ali-
qñ nõ mittat, nõ vocet, nõ clamet. Sed ꝑ
uerſi exteriorẽ ꝑcipiũt ſonũ ſimiles be-
ſtijs, ſed nõ dedit eis Deus cor intelligẽs
& oculos vidẽtes Iſrael bellũ cõmittere
cũ Amalech, & Chananæis ſtatuit. Nu.
C 14. quib. Moyſes: Nolite aſcẽdere, nõ. n.
Nu.14 eſt dñs vobiſcũ, ne corruatis corã inimi-
cis ur̃is. D. Gre. Si tu dñe cũ eis nõ es, ſed
Greg. iratus es eis, cur eos mones, ne in præliũ
deſcẽdãt? Rñdet: Nõ ita eos d̃ſerit, ut nõ
moneat, nullũ ſic ĩ hac uita derelinquit,
ad quẽ uoces aliquas nõ mittat: ſed tu au
dis, & nõ ĩtelligis diuinas ad te uoces fa
2.Eſd. 13. ctas. Eſdras ait, neſciſſe, nec ĩtellexiſſe I-
ſraelitas linguã Hebreã, ſed Azotiã, qa
cũ Azotijs mr̃imonia coniunxerãt. Quo
tu uerba Dei intelliges, q uitijs nupſiſti?
Greg. Sicut ergo, ait Greg. dormiẽs Iacob ui-
dit uiſiones Dei: ſic q ſęculo dormit, diui
na ꝑcipit, pete ergo à Deo cęleſtẽ lucem,
qua diuina ĩtelligere valeas, eiſq. frui. Io

ſeph. l. 1. de antiq. aſſerit, cũ ſacerdos ĩtra A
bat ĩ Sãcta, veſte ſacerdotali ĩdutus, ĩ tũ-
na liq. geſtabat 12. lapides, mirã de cœlo
claritatẽ ꝑpetuo deſcẽdiſſe ĩ lapides illos
qua ſignificabat De⁹, ſibi gr̃am ſacerdo-
tis orõnẽ. Addit uerò iã ꝑ 200. ann. hæc
lux nõ deſcẽdit, & hoc ſignũ diuinæ in
nos clemẽtiæ ceſſauit ꝑp luxuriæ uitiũ.
Sine hoc cęleſti lumine Dei uerbum nõ
ĩtelliges, deerit uerò tibi, ſi ĩ pectore tuo
cęleſtes lapides virtutũ nõ fuerint. Exo.
27. ſacerdotũ offm̃ erat lãpades ĩcẽdere, Ex.27.
populi uero erat oleũ deferre, quo arde-
rẽt. Vbi glo. Offm̃ ꝑdicatoris eſt populũ Gloſſa
docere, populi uerò exerceri ĩ miæ operi
bus, quo parant̃, ut lumen, & uerbũ Dei
ꝑcipiãt. Notat Baſil. verba illa populi I- Baſil.
ſrael. Lege accepta, q cqd præcepit nobis
dñs, faciemus, & audiem⁹. Videbat̃ inqt B
e diuerſo dicẽdũ: Audiem⁹, & faciemus.
Sed optimè dñt: faciem⁹, & audiem⁹, qa
optima ad audiẽdũ ꝑparatio eſt, facere,
q̃ noueris faciẽda, opare, q̃ noſti, & alia
edoceberis. Sic Pſ. A mãdatis tuis intelle Pſ.188
xi, i. ab ĩpletione mãdatorũ lux ad alia ĩ-
telligẽda mihi cõceſſa eſt. Multa De⁹ nõ
edocet nos, ſciẽs nobis minimè ꝓfutura Eſa.48
qa illa ope ĩplere nõ dẽmus. Vñ Eſa. Ne
q; credidiſti, nec à principio apui tibi au
res tuas: nouerã. n. ꝙ inobediẽs nõ pare- Chry.
res. Addit Chryſ. Nõ ſolũ doctrina Euã
gelica eſt granũ ſinapis, ſed oĩs fidelis te
net̃ ſinapis grano aſſimilari, teneris nã-
q; minim⁹ eſſe, crucifixus, mortu⁹ ĩ mũ-
do. In hoc. n. Xps deſcẽdit de cęlo, ut rẽ-
publicã conſtitueret minimorũ. Iõ ſe ille
minimũ fecit, nouiſſimũ uirorũ, etq rex
hui⁹ reipublicę erat, ait Pau. Exinaniuit C
ſemetipsũ, hui⁹ regni regina mĩma fuit Philip.
ancilla dñi. Attẽde, quẽ ſe eẽ dicat Dauid Luc.1.
ille, q ad hãc ptinet rẽpub. licet unctus ĩ 1.Reg.
regẽ, licet dux ſtrenu⁹, quẽ pſeq̃ris rex I- 24.
ſrael, quẽ pſeq̃ris? Canẽ mortuũ, aut pu-
licẽ unũ? Oĩs ſãctorũ hæc cura fuit, hu-
miliare ſe, exĩanire ſeipſos, nec tãta pec-
catoris cura eſt, ut ſe exaltet, q̃ta Sãcto-
rũ, ut ſe humiliẽt. Nec uero tu erubeſce-
re dẽs humilitatẽ, imo ĩ ea gloriari. i. Ma
chab. 1. In ianuis domorũ altaria pone- 1. Ma. 1.
bãt idolis Iſraelitæ, eiſq. ĩ plateis immo-
labãt, nec pctõr nũc erubeſcit Deũ, quẽ

Digitized by Google

A colit oib. oñdere. Dicit, ò iniq; qs Deus tuus? An nũmus, an muliercula? An vẽter. Et hos Deos colẽs, corã oib. eos colis. Pctũ ſuũ quaſi Sodoma pdi: auerſit, nec abſcõderũt, ait Eſa. An nõ iuſtus manifeſtè colet Deũ ſuũ? merito Xp̃s ait: Qui cõfitebit me corã hoibus, cõfitebor & ego eũ corã pr̃e meo, q i cęlis eſt, & q erubuerit me corã hoibus, erubeſcã, & ego eũ corã Angelis Dei. Creſcet hic humilis ĩ arborẽ grãdẽ ex ſinapis grano, ait Chryſ. Ingredere Xp̃i rẽpub. iuenies eã lacrymis madidã, crucib. plenã, minimã deniq. & tãdẽ mortuorũ rempub. iudicabis. Mortui.n. eſtis, & uita ueſtra abſcõdita ẽ cũ Xp̃o, ait Pau. Hũc uidebis crucifixũ, illũ excoriatũ, illũ capite plexum.

Eſai. 3.

Mat. 10

Chryſ.

Colo. 3

B hũc ſuſpẽſũ, illũ bonis expoliatũ. Cõtra mũdi regnũ apparet illuſtre, diues, pulchrũ. Sed expecta paulisp, uidebis diſcrimẽ eorũ. Semina fabã, & iuxta eã granũ ſinapis, maior ẽ faba, vel cicer, ſed ſine vtraq. creſcere. Quo tãdẽ creſcet mũdi regnũ, nõ cęlũ ptinget, nec ueronubes. Semina ĩ carne voluptates, ĩ mũdo iactantiã, duritias, potẽtiã, q d ide tibi orieť. Spinæ, vtiq. metes corruptionẽ. Seminat uerò iuſt⁹ humilitatẽ, lachramas, dolores, & metit vitã æternã: eo vſque hoc ſemen creſcit, vt ſup oẽs ſe attollat cęlos. ĩ Xp̃o id ĩtueri licet, q fuit primũ granũ ſinapis q̃ paru⁹ initio. Cõfer ei⁹ regnũ cũ Cęſaris regno, q̃ diuerſi ſũ. Sed vide, quo creuit, vtq. ad dexterã pr̃is, vt oẽs ſãcti in eo nidificẽt. Hic nõ habuit, vbi caput reclinet: ibi oẽs ſãctorũ capita ĩ eo reclinãť.

Simile

C Auguſti vero regnũ ĩ inferis terminatũ eſt: hoc uerò qd ĩ Xp̃o, & Cęſare pceſſit, ĩ iniuſto, & pctõre tãdẽ videre licebit. Vides te nũc, q pius es, depſſũ, humiliatũ, ſubditũ. Expecta paulisp, regnũ tibi paratũ ẽ æternorũ. Hic ille, nolite timere, puſill⁹ grex, cõplacuit pr̃i daŕ vobis regnũ? Noli ergo cõtẽplari, q̃ mõ vñr, ſed q̃ nõ vñr, et futura ſũt poſtea. Loqť dñs ad Eze. 27. Fili hoĩs aſſume ſup Tyrũ lamẽtũ, ſed ò dñe Tyrus ciuitas eſt oĩum, q̃ ĩ mũdo ſũt, ãpliſſima, diues, ppotẽs, oĩbus abũdãs, hãc lugebo? Luge, ait: ñ.n. ꝑ mõ eſt, ſed ꝑ ſtatĩ erit, ego cõſpicio. Ad Eſai. Onus, ait Aegypti. Necleue on⁹, ſed gra

Luc. 12

Eze. 17

Eſa. 19

uiſſimũ: qa licet nunc fluminib. abũdet, A ſed, areſcet, ait, aqua de mari, & fluuius deſolabiť, atq. ſiccabiť, & deficiẽt flumina. Licet mõ fluminib. abundet, & irrigeť, ſed ò pctõr, q nunc in delicijs nutriris, ac delictis, ſi noſſes, ſi agnoſceres, qs te manet finis, & quo tandẽ deuenient oĩa bona, vniuerſa magnalia tua, procul dubio illud ageres, ꝙ Iacob. monet: Agite nunc diuites, plorate vlulãtes in miſerijs veſtris, q̃ aduenieẽt uobis diuitiæ vr̃æ putrefactę ſũt. Et tandẽ ignis tormentũ in æternum patieris. Vtinã ſaperẽt, & intelligerent, ac nouiſſima prouiderent.

Iacob 5.

Aug. Sinapi regnum cęlorum, ut iuſt⁹ ẽt ſimilis dr̃, vt virtus illi⁹ manifeſta ſit: cum.n. cõtundiť ſinapis, tunc acrimoniã ſuã oñdit. Vñ cum Matt. Si habueritis fidem ſicut granum ſinapis, &c. non ibi fidem paruã ſignificat: illa.n. fides eſt magna, ut oñdit Pau. Si habuero tantã fidẽ, ita, ut montes transferã. Fides ergo magna grano ſinapis ſimilis dr̃, quia uiuax fortiſq. eſt, & qñ atteriť, uim, & acrimoniã oñdit. Qñ ergo fides eccleſiæ magna apparuit? Vtiq. qñ exagitata eſt, contuſa ẽ, qñ mille pſecutionib. attrita. In die mãdauit dñs mĩam ſuã, & nocte canticũ eius, ait Pſ. Legit uerò Greg. In nocte declarauit, qd in idẽ recidit, cum nr̃a tranſlatione. Cum.n. declarať, laudib. celebratur, & canticis. In die ergo, i. in tpe conſolationis mĩam ſuã De⁹ exhibet nobis, ſed ĩ nocte tribulationis, declarať, oſtẽditurq. uis fidei nr̃æ. Qñ attereris, quaſi ſinapis granũ? Qñ.n. declarata uirtus Iob ẽ, niſi qñ attrit⁹ eſt? Qñ Dauid fides enituit, niſi qñ a Saule, Abſalone, & Semei pſecutionẽ paſſus eſt? Nũc incipio diſcipulus eſſe Xp̃i, ait Ignati⁹, dũ patior. Sicut ergo primũ ſinapis granũ, qñ in cruce attritũ eſt, tũc uim, potẽtiãq. ſuã oſtẽdit, tũc oĩa traxit ad ſe, ita nimirũ, qñ iuſtus humiliať, pſecutionẽ patiť, tũc eius latẽs uirtus declarať. Simile eſt regnũ cęlorum fermẽto. Quot figuris, quot ſimilitudinib. Xp̃s utitur, ut nos ad ſe ducat, & regnum ſuum cõſtituat in nobis Præceperat ipſe Deut. Eruntque uerba mea hæc, q̃ ego pcipio tibi hodie ĩ corde tuo: Et narrabis ea filijs tuis, meditaberis ſedens

De. 32.

Aug.

B

Ma. 17

1. Cor. 13.

Pſ. 41.

C

Ignat.

Deu. 6.

Digitized by Google

A ſedens in domo tua, & ambulans in itinere, dormiẽs, atq; cõſurgẽs. Et ligabis ea quaſi ſignũ in manu tua, eruntq; & mouebunť inter oculos tuos, ſcribeſq; ea in limine, & oſtijs domus tuę. Hoc uero homines nõ pſtabãt, venit ille in mundũ, et legẽ ſuã in oĩb. ijs ,pponit, q̃ añ oculos, et p manib. hẽmus, ut in oĩ loco eius mandata memoremur. Iõ innumeris exemplis, & ſimilitudinib. nos docet legẽ ſuã: qua in re ſæpius pctõrem monet, ut legẽ dñi ſequať, paceq̃; ab eo oblatã ſuſcipiat.

De. 20. Deut. 20. dř: Si qñ acceſſeris ad expugnãdã ciuitatẽ, offeres ei primũ pacẽ, ſi receperit, & aperuerit tibi portas, cũctus populus, q in ea eſt, ſaluabit: ſin aũt ſed⁹ inire noluerit, B expugnabis eã. Et pcuties in ore gladij. Hoc ipſũ tecũ Xps dñs agit. Obſeſſus es ab eius iuſtitia, ac ira ne te li- Simile berũ putes, licet libere aliqñ euolare permittaris. Sicut.n. cũ puer paſſerẽ filo tenet ligatũ, licet eũ auolare aliqñ pmittat tñ ligatus uolat, & cũ puer uult, eum deijcit, ac deprimit, ſic licet libere te agere ſinat Deus, tñ ſub eius ditione es, ligatũ Oſ 11. te tenet uallatus es, caue, ne qñ Deus in- Eccl. 5. tret ciuitatẽ. Nunc dicit Oſeæ 11. Nõ ingrediar ciuitatẽ, ſed caue, ne qñ intret, & diripiat te, ſubito.n. ueniet ira Dei, & in tpe uindictæ diſpdet te. Nunc ea, q̃ pacis ſint, rogat. multis legationib⁹ ad hoc utitur. Pro Xpo legatione fungimur, ait 2.Co.5 Pau tanq̃ Deo exhortãte p nos, obſecramus ,p Dño, recõciliamini Deo. Hoc ua- C rijs ſimilitudinib. a te exigit, & iã aliã ,ponit fermẽti, uerbũ.n. Dei fermentum Chry. eſt, quo panis uirtutis ſapore cõdiť, vt comedi cũ fructu poſſit. Addit uero Chry. oẽm fidelẽ, ſicut granum ſinapis eſſe oportet, ſic & fermentum, ſicut ex eadem maſſa efficiť fermentum, & maſſa, ſic ex eadem natura iuſtus, & pctõr, ſed diuer- Gen. 1. ſa eſt in eis vis. Et eadẽ aqua Ge. 1. volucres cæli, & piſces facti sũt, ſed piſcis in aquis demorať, aues in cœlum euolant. Ita ex eadẽ natura oĩs hõ eſt, tum iuſtus, tum pctõr, ſed hic tpalib. irretitus, in eis manet, ille ad ſupna uolat. Sed, õ pctõr aliqñ extrahẽdus ex his aquis es, & quẽ nimium diligis mundũ relicturus, quid Simile tunc facies? Extra aq̃ ductus piſcis palpitat, angiť, & tãdẽ perit. Venit hora mor- A tis, qñ ex hoc migraturus es ſæculo, & tunc dices illud: O mors, q̃ amara eſt me Ecc. 41 moria tua hoĩ pacẽ hñti in ſub̃a ſua. Ex eadẽ aqua uolucres ſunt, ex eadẽ maſſa fermentũ eſt. Audi loquẽtes Aplos, q fermẽtum ſunt mundi. Act. 41. nos morta- Act. 41 les ſumus ſimiles nobis hoĩes. Sed q̃ diuerſa uirtute ſint, oñdit, q tam pauci numero mundum fermentauerunt, & ad Deum traxerunt, nunc uerò multi ſunt fideles, & ferè nihil efficiunt. Oĩs uero fidelis fermentum eſſe dẽr, ait Chry. quia uerbo, & ope fermẽtare teneť proximos, & Deo lucrari. Fermẽtum eſt př, & mř, cum docent filios, q̃ recta ſunt, ut Tho- B bias, Iob, Abraham, &c. Fermentum frater, amicus, qui recta cõſulẽtes lucrãtur frẽm Si peccauerit in te frater, corripe Mat. 7. eum, ſi te audierit, lucratus es aĩam eius.

Eſt ẽt fermentum diuinum Euchariſtię ſacřm, quod intra nos ponitur, ut fermentemur, quia ſicut a corde (ait D. Bo- Bona. nau.) exeunt uitales ſpiritus in totũ ho- Simile minem: ita a Xpo dño procedunt om- Cyril. nia bona in te. B. Cyril. eps Alexand. li. 4. in Io. c. 14. ait: Simile eſt regnum cælorum fermento &c. Sicut parum fermenti totam maſſam fermentat, ſic paruula benedictio totum hominem in ſeipſam attrahit, & ſua gratia replet, & hoc modo Chriſtus in nobis manet., & nos in Chriſto. Nos uero ſi uitam æternam conſequi uolumus, ad recipiendum benedictionem libenter concurramus, caueamuſq; ne loco laquei dãnoſam religionẽ C diabolus nobis prætendat, dicens: Indignus es, recede a Xpo. Qñ ergo dignus eris, quãdo Chriſto teipſum offeres? Nã ſi peccando indignus es, & peccare non deſinis, expers omnino eris huius uiuificæ ſanctificationis. Quare rectè uiue, & ad Chriſtum accede, qui mortem, & omnes morbos depellit. Sedat.n. cum in nobis manet Chriſtus ſæuientem noſtrorum membrorum legem: pietatem corroborat: perturbationes animi extinguit ægrotos curat, colliſos redintegrat, & ſicut paſtor bonus, qui animam ſuam pro ouibus poſuit, ab omni nos erigit caſu. Hęc Cyrillus.

Dominica

Digitized by Google

A

Dominica in Septuageſima.

Simile eſt regnum, &c. Matt. 20.

Orig. ORig. in Matth. ait, hanc parabolam
pcipuã eſſe inter oẽs Euangelij pa-
rabolas, & de ea præcipuè accipiendum
Pſ. 77. illud Pſ. 77. Aperiã in parabolis os meũ,
quia hęc ſumma eſt totius Euangelij, &
in ea oĩs eccleſiæ ſtatus, ac diſcurſus de-
Simile clarat. Sicut ergo q ſcientiã aliquã trade
re uult, primo proponit in genere oĩa,
q̃ in ſpecie deinde declarãda ſunt, ſic in
hac parabola, ut in ſumma Euangelij, &
Chriſtianæ uitæ explicãtur oĩa illa, q̃ ad
eam ptinent. Hæc uerò ſunt diuina uo-
catio in vineam, ad quid uocamur, & à
B quo, & qua mercede, & qñ uocamur,
qñ, & a quo nobis merces eſt reddenda,
in quibus uniuerſum Euangeliũ, & uita
oĩs Chriſtiana ſummatim collecta ſũt.
Aptiſſimè verò ꝓponiť parabola iſta
hoc tpe, quo Eccleſiæ riſum in dolorem
Pro. 14 uerſum repente uidemus. Prouer. 14. Ri
ſus dolore miſcebitur, & extrema gau-
dij luctus occupat: quod non in uita hu-
mana ſolum, verum & in Eccleſiaſtica,
& Chriſtiana videmus. Vidimus hucuſ
que lætantem Eccleſiã myſterijs Chri-
ſti nati, nec ab eius ore diſcedere unquã,
alleluia, hanc lætitiam ſignificans. Sed
C hodierna die luctuoſis ſe induit ueſtib..
Gloria in excelſis, & alleluia non cãtat,
dicens; Circundederunt me gemitus
mortis, dolores inferni circundederunt
me. Si tanti luctus cauſam inquiris, au-
di. Legit hac nocte initium Geneſis, quo
vidit fœliciſſimum illum ſtatum homi-
nis, quo a Deo conditus fuit, & in para-
diſo collocatus, & deinde infœliciſſimũ
caſum primorum parentum in pecca-
tum, quo omnes in præcipitium dati ſu
mus, & ipſi ſerui facti peccati, nos item
ſeruos peccati genuerunt, & uſque in
hodiernum diem dentes noſtri obſtu-
peſcunt pp vuam acerbam ab eis come-
ſtam. Videns ergo Eccleſia a tanta feli-
citate in tãtam ſe adductam miſeriam,
triſtatur, & gemit, ſicut triſtaretur, & ge
meret, illuſtris, ac nobilis uir, qui patrũ
monumenta, & annales commenta- A
rio voluens inuenit eximia auorum pri- Simile
uilegia, ampliſſimaſq; diuitias a Regib.
conceſſas: quæ omnia ob crimen læſæ
maieſtatis eorum filius amiſit. Cumque
ſe uideat illorum omnium bonorum fu
turum hæredem, niſi crimen interceſſiſ-
ſet, deteſtatur crimen parentis ſui quo
tot bonis expoliatus eſt, dicitque cum Iob 3.
Iob 3. Expoliauit me gloria mea, & ab-
ſtulit coronam de capite meo. Ideoque
pereat dies, in qua natus ſum, & nox, in
qua dictum eſt: Conceptus eſt homo.
Noctem eam dicit, ut ſignificet triſtitiã,
ac infœlicitatem omnem ex peccato or-
tam. Eſt. n. ſcripturæ phraſis, noctem
dicere tpſ, quo calamitas maxima in-
gruit. Sic notat Ioan. 13. Iudæ referens Ioã. 13.
proditionem; Et nox erat, quaſi dicat, B
nocte tantum erat futurum malum, Si-
cut ergo Iob triſtatur tanta calamitate:
ſic nunc Eccleſia. Cum ergo per primi
parentis peccatum, in miſerum ſtatum
ducti ſimus, in extremamque deuene-
rimus paupertatem, nobis utique labo- Gen. 2.
randum eſt, & in ſudore vultus noſtri
veſcendum pane, ſicut & primis paren-
tibus, quibus dicitur; In ſudore uultus
tui ueſceris pane tuo. Aptiſſimè ergo
hæc nobis hodie parabola proponit.
[Exijt primo mane conducere opera Iob 5.
rios.] Conueniens ergo nomen homi- C
ni, operarius, operi, & labori addictus,
qa homo natus ad laborem, ut auis ad
volatum. Quod ſi omnia nomina in E-
uangelio Chriſtiano homini tributa in-
ſpicias, oĩa laborem ſonãt, uidelicet, mi-
litia, curſus in ſtadio, negociatio, vineæ
culturã, piſcatio, qua in re omnis nobis
creatura exemplo eſt, omnis enim per-
petuo operatur. Rom. 8. Vanitati (ideſt Ro. 8.
labori, & mutationi) ſubiecta eſt omnis
creatura, non uolens, ſemper labori
incumbit propter hominem. Et ipſe na-
turæ autor dicit: Pater meus vſq; modo
operatur, & ego operor. Nec. n. ſolum Ioan. 5
cum creaturas cõdidit, operatus eſt, ſed
ſemper operatur, eas conſeruans, eas in
omni opere iuuans, & ſalutẽ nr̃am nun-
quã non operať. Sed ſicut ſol perpetuo
nos illuminat, vel ſeipſo, vel luna, &
ſtellis

Digitized by Google

A ſtellis,quib.lucem tribuit,ſic Deus nr̃ ꝑ-
petuo ſaluté noſtram perficit, vel ſeipſo,
vel ſanctis,& Angelis ſuis, quorum oĩs
opera Dei opus é,ſine ĩtermiſſione ſalu-
tem nr̃am operãtis. Sed obijcis: Oẽ hoc
Dei opus ſine ullo ipſius labore eſt,at o-
pus meũ oneri,ac labori,mihi eſt. Rñde
tur, vt tibi Deus tuus in oĩb. exẽplo ſit,
cũ ĩ nã ſua laborare ñ poſſet,nãm induit
humanã,ĩ qua plꝰ oĩb.laborauit,& pnĩã
hoĩ iniũctã ſubiuit,in ſudore vultꝰ tui ve
ſceris pane tuo,& in illa natura exijt pri
mo mane,& oĩ demum hora conducere
operarios maximo cum labore. Quid.n.
putas fuiſſe oẽm Chr̃i peregrinationẽ,
diſcurſumq; a ciuitate ĩ ciuitatẽ, a caſtel
lo in caſtellũ,in labore, & ærũna,in fa-
me,& ſiti,cum fatigatus ex itinere dicit:
B Da mihi bibere, cum nauim ingreſſus
Ioan.4 Matt.8. ꝑ fatigatione dormit,niſi exitus
Mat.8. pr̃is familias, ut conduceret operarios?
Simile Qua in re ſimilis factus eſt matri, q̃ do-
mũ,egredit̃ ꝑ oĩa loca diſcurrit filios quę
rens ꝑditos. Et quẽadmodum pr̃ fatiga-
tus nimio labore,vt filios alat,& exaltet,
ſedens,vel lecto decumbens,cogitat ali-
qñ, ꝓ quib.ego laboro? ꝓ ingratis filijs,
nihil de me curantib. quorũ alter ludo,
alter comeſſationibus, & ebrietatib. al-
ter impudicitijs oẽm a me acquiſitã illis
ſubſtantiã ſudore multo,cõſumẽt? O ve
re pr̃ hoĩum,cui ſi cõparet̃,non eſt ſuper
terrã uocandus pr̃, ꝓ quib. laboras vſq;
ad mortẽ? ꝓ qb.fatigaris? ꝓ quib.ſangui
nem ſudas? Indiges ne tu hoĩe q te ſolo
plena beatitudo es? Non noſti ingratitu
dinẽ eius, q nec labores tuos curat, nec
eis in ꝓfectũ ſuũ uti vult? Adhuc pr̃ nr̃
laborare nõ ceſſat, donec uitã in labore
ꝓfundat: hinc ſancti didicere laborare
uſq; ad mortẽ. O confuſio ocioſorũ ho-
C minũ,q laborare nolunt. Vides Deũ in
opere tuo laborantẽ,negotio tuo incum
bentẽ,& tu ociaris: Oĩno ergo nobis la-
borandũ eſt,operarij.n. cõducti ſumus.
Sed vbi nobis laborandum? Vtiq. in ui-
nea,operarios inq̃t in vineã ſuam, quia
ꝙ extra uineam laboraſti, perditum cre
de. Dicis: Ego laboro,familiã curo,ac a-
lo,multa patior incommoda. Si hęc oĩa
nõ pp Deum,ſed pp te operaris, otioſus
es,vel extra uineam laboraſti. Quid pro A
deſt currere extra viã? Sic currite,ut cõ- Simile
prehẽdatis, monet Paul. Via Chr̃s dñs 1.Co.9
eſt ipſo teſtãte: Ego ſum uia,extra uiam
hãc infideles currunt,nihil ꝓficiunt. Ex Ioã.14.
tra uiã hanc pc̃tõr currit, ac laborat, ſed
nihil ꝓficit. Extra uiã hanc iter agis,qñ-
cunq. non eius amore operaris, quæ tui
amore peregiſti, Deo te dediſſe dicis. Vi
dete fratres ait Paul. qũo caute ambule- Eph.5.
tis,caute ambulat,q in via ambulat,atq;
adeo cũ fructu. O te & labores tuos ſan-
guineis lachrymis deplorãdos,ſi ĩ uinea
nõ impẽdunt̃,ſine cã laboraſti, in uacuũ
laboraſti. Sed & alios cõtẽplemur in ui-
neã venientes,& qd agant,uideamus. Si
pr̃ familias operarios conduceret, ciba- Simile
ria daret,in vineã mitteret,illi uero ope-
ris obliti,tota die in uinea luderent,cer- B
tatim currerẽt, ſaltarẽt, & quiſq. potior
in illis laudis hẽri uellet, an non dicere-
mus hos ignorare,ad qd uocati ſunt? an
hos dignos mercede putabis? Dico Chri
ſtiane ad qd in uineã uenisti? Multos ue
ſtrum credo hoc ignorare? Ad qd ĩ hũc
mũdum uenisti, qs te in illum duxit? ad
qd in Ecclam uocatus es,a quo uocatus?
Vtiq, a Deo,ſed ad quid? an nõ ad labo-
rãdum in vinea? Quid eſt in uinea labo-
rare? Deũ agnoſcere,eũ diligere,ei obſe
qui,in virtute ꝓficere. Quid nã agimus,
obliti ſumꝰ operis nr̃i,ligonẽ abiecimus,
ludo operã damus,certamus inuicẽ,quis
alium vincat curſu,vel ſaltu. Dicis ĩ cor
de tuo: Ille diues eſt,ego eum ꝓcedã. Di-
tior factus,ille digniori officio fungitur,
ego eum anteire curabo. Quid obſecro,
hoc eſt,niſi ludo uacare,certãs uincere ti
bi proximũ? Vbi labor? ubi opus? Verè C
de his Pſ. In uanum accepeũt aĩam ſuã. Pſa.23
Filij hoĩum,ut q d diligitis uanitatẽ,& q̃
ritis mendacium? Similes pueris q miſſi Simile
ſunt a parente,ut aliqd negotij peragãt,
illi uerò in uia detinẽtur,domũculas cõ-
ſtruunt luteas uel atomos ſequunt̃,obli-
tiq; ſunt negocij peragẽdum. Chriſtia-
ne puer ſenſib. quo te Deus tuus miſit?
quid tibi mãdauit negocij,cuius cã,cõdi-
tus a Deo es? Hęc q̃ peragis,mãdata ſũt
tibi a Deo? Verè telas araneę texuerunt,
quas auferet uẽtus. Quę texis,q̃ conficis,
cum

Digitized by Google

A cum anxiaris tecũ, quõ diues ero, quõ p
Eſa.59 potens, an non araneæ telas, quas vetus
tollet? Dormies ſomnũ tuum, & nihil ĩ-
uenies vir diuitiarũ in manib. tuis. Audi
1.Co.13 Paul. Si linguis hoĩum loquar, & Ange
lorũ, ſi diſtribuero oẽs facultates meas ĩ
cibos pauperũ, nihil ſum, nihil mihi ꝓ-
deſt. Si tanta opera, q̃a ſine charitate fa-
cta, nihil ſũt, nihil ꝓſunt, q̃d erũt. vel q̃d
tibi ꝓdeunt opa tua, q̃ in te nihil ſunt?

Sed iterũ exit hora, tertia, ſexta, nona,
vndecima, vbi aduertẽdo nimia vocãtis
Dei cura, q̃ tot horis exit q̃rens opera-
rios, nec verò ille q̃rit, ſed q̃rit, ꝙ maxi-
mè cõmẽdat diuinã in nos miãm. Inter
hoĩes, q̃ altero indiget, eũ q̃rit, nõ cõtra,
ſed cũ Deo aliter agit, ille nos quærit, cũ
B nos eo indigeam⁹, mĩa eius ꝑueniet me,
Pſa. 38 & ꝑoccupat eos, q̃ ſe concupiſcunt, ut ſe
Sap. 6. prior illis oñdat, quo immẽſus Dei amor
2.Io.4. facile agnoſcit. Inde 1.Io.4. in hoc appa
ruit charitas Dei in nobis, qm̃ filiũ ſuũ
vnigenitũ miſit in mundũ, ut viuamus p
eũ. In hoc eſt charitas, nõ quaſi nos dile-
xerimus Deum, ſed q̃a ipſe prior dilexit
Ioã. 15 nos. Et ad ſuos ille ait: Non vos me eligi
ſtis, ſed ego elegi vos. Duo ſunt q̃b. Dei
amicitia in hoĩes cõmendat, ꝑcipuaque
merito hr̃. Primum ꝙ oĩs amicitia eo au
tore primum initit, copulaturq;. Scd̃m
nunq̃ p eum diſſoluit, ſed p nos, q̃ ſum-
ma ĩ nos ſunt bñficia. Qñ.n. nos ille dili
geret poſt multa tpa, quib. eũ nos dilexiſ
ſemus, poſt innumera obſequia ei exhi-
bita, adhuc ſumma eius gr̃a eẽt nobiſcũ
amicitia copulari, ꝙ verò ille prior dili-
gat, quis æqua lance valeat perpendere?

Sed adhuc aliud eſt in hac re mirabi-
lius, & ꝙ ſtuporẽ inducat, ſi ut decet, cõ-
ſideret, ac expendat, & ꝙ inq̃s illud eſt?
Audi, nõ ſolum ille prior nos diligit, ſed
C opportune, & importuno inſequit nos,
vocat nos, vt eũ diligam⁹, & ſępiſſime re
pulsã paſſus, adhuc oĩ hora, oĩ ſtatu ſtat
Simile ad oſtiũ cordis nr̃i, & pulſat. Q̃d ſi Rex
Hiſpaniæ uilẽ fęminã ſibi vellet deſpõſa
re, ſumma Regis gr̃a eẽt. Q̃d verò Rex
nõ rogari uelit, ſed rogare, maior adhuc,
ſed ꝙ millies repulſam paſſus adhuc ro
get, nec iraſcat videns ſe deſpici, hoc in-
auditũ mũdo eſt, in ſolo verò Deo nr̃o p-
ſpicuũ, manifeſtũ, ĩ quo amoris exceſſus A
eũ quaſi oblitum reddit honoris ſui, æſti
mationis ſuæ, ut aĩa dilecta fruat, ĩportu
nè obſecrat. Sed nũc expẽdamus, ĩſpicia
muſq; duritiẽ nr̃am ingratitudinẽ, ac cõ
tumaciã tãdiu diuinæ voluntati relicta-
mur. Quot modis, & artib. vſus eſt De⁹
tu⁹, vt te alliciat, quot te munerib. ac bñ-
ficijs cumulauit, quot ĩſpirationib. aĩum
tuũ pcuſſit, & adhuc durus pſiſtis? Nul-
lũ nõ mouit lapidẽ, ut te ad ſe ducat, & ĩ
portunitate vſus eſt, licèt diuinæ dignita
ti derogare videat, & adhuc te nõ expu-
gnauit. Quę in mũdo viſa ẽ munitiſſima Simile
turris, q̃ p triginta annos tormẽtis ĩpeti-
ta, ac expugnata die, noctuq;, non ſe vel
inimiciſſimo tradat? Et gutta cauat lapi
dẽ, cũ ſępe incidit ĩ illũ, tu vero ſ̃m duri-
tiẽ tuã, & ĩpœnitẽs cor, licèt inumeris bñ B
ficijs a Deo affect⁹, ĩſpirationib. ĩpetit⁹,
Deo nõ cedis, nec ſubijci uis. Meritò ꝓ-
pheta: Cor ſuũ poſuerũt ut adamãtẽ no-
luerũt reuerti. Zac.7. & Eſa.65. Expãdi Zac. 7.
man⁹ meas tota die ad populũ nõ credẽ Eſa.65
tẽ, ſed cõtradicẽtẽ mihi. Sed q̃ merces la-
boris nr̃i ẽ? Vtiq; denarius diurn⁹, hic oĩ
bus reddit⁹ ẽ ĩ fine laboris. Sed ais: Ergo D.Th.
oĩum eadẽ gloria eſt? Rñdet D.Th.1.2.
q.5.art.2. Ex parte obiecti vna eſt oĩum
beatorũ gloria, & ipſi⁹ ẽt Dei, oẽs.n. eun
dẽ Deũ poſſidẽt, q̃ oẽs beat. Et ut hoc ſi-
gnificet, idẽ denari⁹ dr̃ oĩb. datus, q̃a idẽ
De⁹ clare viſus oĩb. ẽ merces. Pars mea
ĩ ęternũ. Sed hic Deus a nullo cõprehen Pſa.72
dit, niſi a ſeipſo, q̃libet verò beatorũ eũ
poſſidet ꝓ meriti, & luminis gloriæ va-
rietate, atq; adeo q̃ meritis excellit, pfe-
cti⁹ videt, poſſidet, diligit, atq; guſtat, eſt
.n. ipſe ĩfinit⁹ ĩ ſe, vñ infinitè uiſibilis, &
q̃ pt ĩfinite deguſtari. Ipſe ergo ſe cõpre- C
hẽdit, qm̃ ĩfinitè uiſibilis, amabilis, & de
lectabilis cũ ſit, ſe ĩfinitè uidet, amat, ac
delectat ĩ ſeipſo, ab alijs verò ꝓ charita-
tis, & meritorũ mẽſura. Inde Pau. Stel- 1.Cor.
la.n. differt a ſtella in claritate, ſic erit & 15.
reſurrectio mortuorũ. Et iterũ. Reddet Pſa.41
vnicuiq; ſ̃m opera ſua. Et iõ Angelorũ
ponunt diuerſi ordines. Hinc meritorũ Ioã.14.
põderator, ac ꝑmiorum diſtributor, ait,
In domo pr̃is mei mãſiones multę ſunt.
Hoc verò ſignatum eſt in conuiuio illo
Ioſeph

A Ioſeph fratrib. exhibito, de quo ſcriptū
Ge.43. eſt, Sed vnus q ſq; ſm primogenita ſua,
Pſ.113 De Deo verò ſcriptū eſt: Rurſus cœlū cœ
li Dño, q a cęlū hoīb. cōcedit, cū eis diui
na uiſio daī, ad cœlū cęli, i. Dei cōpreh ē-
ſio ſoli Deo. Ex qua doctrina duo nobis
colligēda ſunt. Primū tali, tantoq; dena-
rio nobis ꝓpoſito ī mercede, q s non la-
boret? Hiero. Denarius numiſma erat
Hiero. imaginē Regis hñs, qui olim pro decem
nūmis cōputabat, meritò Deū ſignāt, q a
denari⁹ oēs ī ſe numeros claudit, & vltra
denariū nullā natio addit, nec eſt cor, ꝗ
vltra fœlicitatē aliquid poſſit appetere.
Ge.15. Ego ero merces tua magna nimis Gen.
Hiere. 15. En denariū, q pro impletione decem
31. mandatorū daī. Merito ergo Hiere. ait:
B Quieſcat vox tua a ploratu, & oculi tui
lachrymis, q a ē merces opi tuo, ait, Dñs
& merces magna nimis. Beatū dicis la-
borē tuū, ſi poſt annum laboris mille au
reos numos lucratus fuiſti, & nō dices,
beatiſſimū, laborē eleemoſynæ, cōfeſſio
Simile nis, ieiunij, quo Deū lucratus es? Quis
labor tāta mercede ꝓpoſita leuis ñ fiet?
Sed te nunc vrgeo, duæ hic vineę ſunt, ī
quarū altera tibi laborādū eſt, ſi ī hac la-
boraueris, ꝓpoſitū tibi ꝑmiū eſt, ac mer
ces theſaurus infinitus, vel regnū maxi-
mū, ſi ī illa, merces tua erit innumera fla
gella, qb. vita a te adimaī. In qua harū
Deute. labores tuos impendere vis? Eſt Dei vi-
32. nea, ī qua laborās denariū recipiet, Deū,
ſ. theſaurū infinitū, regnū æternum. Eſt
Sap.5. & dæmonis vinea, de qua dr: De vinea
Ro.6. Sodomorū, uinea eorū &c. In hac labo-
rant pctōres, & latitudine conficiuntur,
laſſati ſumus ī via iniqtatis. Horū mer-
cedē audi; ſtipendia pcti mors, & hæc in
numeris comitata tormētis. Quis ergo
tā amēs, q ī Dei vinea nō laboret? Scdm
C nobis colligēdū illud eſt, ſi in Dei uinea
Simile laboras ne modico labore cōtēt⁹ ſis, ſed
nimiū labora, q a ī eodē denario inequa-
lis eſt retributio, diuerſiq; gloriæ grad⁹.
Si tibi mō optio dareī in ciuili republica
inter eius gradus, ac ſtatus, vt quē malue
ris, eligas, an nō ꝑeligeres magnatē eſſe.
aut Regē, nec īfimus de plebe eſſe vel-
les? Hæc optio nobis data non eſt ī tpali
ibus, caduciſq. huius vitæ bonis, nec. n.

nobis expediebat, at ī cęleſtib. veriſque A
cōceſſa oib. eſt. Sunt ī cęlo magni, & par
ui. Sic Xps, Minimus vocabiī in regno Mat.5.
cęlorū, q. ſ. cōſilia ſequutus nō fuerit, ſed
q fecerit, & docuerit; hic magnus voca-
biī in regno cęlorū. Horū vt vnus ſis, cu
rare dēs, nec tecū cogitare, ut uulgò dr:
Dū mō cęlū perā, ſatis mihi cœli angul⁹
eſt. Nō eſt tibi ſatis ī terra angulus, ſed
regna ꝓoptares, & in cęlo ſatis eſt tibi?
Sunt ne minus appetenda cęleſtia terrē-
nis? minus tibi appareī optabilia? Qui
ergo iuſt⁹ eſt, iuſtificeī adhuc, & qd cun- Apoca.
que pōt man⁹ tua, iſtāter opare, creſcens 21.
in oī opere bono, vt in die Dñi repletus Eccl.9.
ſis fructu iuſtitiæ. Sed valde illud miran Phil.1.
dū eſt, ꝙ cū denarius laborātib. diſtribui
tur, qdā eorū murmurāt. Eſt ne ī cęleſti
illa patria inuidia, aut murmur? Abſit.
Quid ergo murmuratio iſta ſignificat? B
Rndet Aug. Nō oīa, q in parabolis ꝓpo
nunī, applicāda ſūt ijs, q ſignificanī, ſed Augu.
ꝙ ꝑcipuè intēdiī, inſpiciendū eſt. Vel for
tè dicēdū nobis eſt. Queādmodū pictor
imaginē depingās, nō eā ſolā pingit, ſed Simile
& alia circūcirca appingit, q vulgò dñr
(los Lexos) qb. imago ꝑcipua apparet,
magiſq. intuētiū oculis elucet, ita volēs
Chrs Dñs hac parabola oſtendere ſum-
mā Dei miam cū his, q in lege gřæ uoca
ti ſunt, uel cū pctōrib. qui extrema hora
venerunt, & alios iuſtos āteceſſerunt me
ritis, proponit aliorū murmuratiōnē, q
eſt (los lexos) quia lōgiſſimè a cœleſti re-
gno murmuratio eſt, vt hac ꝓpoſita no
teī tantā in hos effuſā diuinā miam, vt
quaſi occaſio murmurādi alijs data ſit.
Si tanta mia recept⁹ eſt prodigus, ut ira Luc.15
ſcaī, & murmuret ſenior fili⁹. Qua ex re Greg.
alia duo nobis ſunt colligēda. Primū ait Prouer.
Gregorius, neminē deſpicias, licèt nouiſ 14.
ſimus tibi videatur. Prouer. 14. Qui de- C
ſpicit ꝓximū ſuū, peccat, q. n. hodie cur
rēs à te ſupaī, cras forſitā te lōgo ſuperā-
bit ſpatio, & erūt nouiſſimi primi, & pri
mi nouiſſimi. Attende, ait Gre. q̄ lōge di Greg.
ſtabat Saul⁹ a Steph. cū hic lapidaretur Acto.7.
ꝑ Chro, ille lapidātiū veſtes cuſtodiret,
vt in oib. lapidantib. ille lapidaret. Sed
paulò poſt talē curſū conſūmat Paulus,
vt præceſſerit Stephanū. Sic hi, qui vn-
deci-

Digitized by Google

A decima hora ueniunt, plus recipiũt mer-
cedis, qđ ſignatur in denario prius ipſis
reddito, q a illa hora plus laboris impen
derunt, q̃ alij tota die. Secũdo uero colli-
gendum oĩ pctõri eſt, ne aĩum deſpon-
deat, ꝙ multo tpe in peccatis fuerit, & iã
in nouiſſima hora ad uineã ueniat, ꝓt.n.
in hac nouiſſima hora alios ꝓcedere, qui
primo mane ad uineam uenerunt, Si.n.
maxima adhibita cura, ac diligẽtia Deo
inſeruieris, poteris anteire q̃ plurimos, q
multis annis Deo adhæſerunt. Tã eſt.n.
potens uoluntas hoĩs diuina grã auxiliã
te, ut q̃ fecit mala prius, infecta reddat,
& q̃ non fecerat bona, quaſi facta eſſent,
efficiat, ut facta computentur, & hoc uo
Eph. 5 cat Pau. tṗs redimere. Redimentes in-
B quit tṗs, qm̃ dies mali ſunt, tṗs ꝙ perdidi
ſti, & in ptãte inimicorum fuit, redimi
pñt. Si non ieiunaſti, ſi eleemoſynas nõ
dediſti, mõ facere potes diuina grã iuuã-
te, ut quaſi ieiunaueris, & elleemoſynas
dederis. Peccaſti, adulter fuiſti, homici-
da fuiſti, facere potes pnĩa tua, ꝙ non fue
ris, q a, & bona quæ non egiſti, modo re-
Ioel. 2. cuperare potes, & mala q̃ feciſti, delere
poteris, Sic ꝓmittit Ioel. 2. Et implebun
tur areæ frumento, & redundabunt tor-
cularia uino, & oleo, & reddã uobis an-
nos quos cõmedit locuſta, bruch⁹, & ru-
bigo, & eruca, fortitudo mea magna, q̃
miſi in uos. Id eſt noua fertilitate cõpen
ſabo iacturã priorum annorum, & cæ-
tera dãna ſpiritualia, & ueterẽ inopiam
vbertate grã compenſabo, & hoc efficit
C fortitudo mea magna, gratia ſuprema
mea, q̃ ad uos deſtinaui. Si ergo nouiſſi
mus es, ne deſperes, ſi animos ſteriles ha
buiſti, compenſari hi pñt. Confidera no
uiſſimum Dauid, qñ adulter, & homici-
da fuit, ſed lachrymis, & pnĩa Abraha-
mum ſuperauit. Amice cogita Magdale
nã, q̃ erat nouiſſima, quamq; longe abe-
rãt, ut adæquari poſſet iuſtis, q̃tum eam
antecedebat Martha virgo, & Phariſe⁹
Luc. 7. Simõ, & Apoſtoli omnes, ſed pnĩa, & la-
chrymis prior facta eſt phariſæo, cũ fece
rit, q ille facere debuit, & eã illo meliorẽ
multis noĩbus Xp̃s declarat. Prior facta
Lu. 10. eſt Martha, cum optimã partẽ elegit, il-
la bonã, ſed Magdalena optimã, prior,

Apoſtolis pſeuerans in monumento, & A
cruce, cũ illi fugiũt, & prior uidet Xp̃m.
Prior multo erat Iudas latrone, ſed ui- Ioã. 20.
de, q̃tum eum poſt antecedat, audiens:
Hodie mecũ eris in paradiſo. Prior erat Matt.
phariſeus publicano: Ieiuno ait bis ĩ ſab 27.
batho, decimas do oĩum q̃ poſſideo: ſed
dicens publicanus: Deus propitius eſto Matt.
mihi pctõri, deſcẽdit iuſtificatus ab illo, 10.
id eſt ꝓ illo. Nouiſſimus erat Petrus ne- Ioã. 21
gãs, ſed flẽs Apl̃os ꝓcedit, & audit. Paſce
oues meas, quib. verbis oĩbus ꝓfertur. Si
ergo te uides nouiſſimum nunc eſſe, ne
deſperaueris, ſed expergiſcere, curre, la-
bora, una hora poteris eſſe primus. Sed
ait: Si nouiſſima hora poſſum plures an
tecedere, dormiã mõ, & cum ſenex fue-
ro, nouiſſima hora laborabo. Vaniſſi- B
ma cogitatio, iſta eſt, cui occurrẽdum oĩ
no. Primò vñ noſti in poſterũ te multo
uicturũ tpe? Vnde noſti nõ eſſe iam tibi
ſupmã horã? Pnĩę tuę Deus ueniã ꝓmi-
ſit, ſed dilationi tuæ diẽ craſtinã nõ ꝓmi-
ſit. Sed eſto id noſſe, audi, Pauci electi
Pauci ſunt hi, q̃ nouiſſima hora laboran
tes denarium acceperunt, pauci latroni
ſimiles, & hoc ſingulari Dei grã effectũ
eſt, q̃ tibi affuturã non ſcis, nec.n. ad ma
nũ hęc tibi eſt. Arripit, quis iter Romam Simile
uerſus, inuenit marſupiũ in uia auro ple
num, quo iter conficere põt, quia hoc il-
li contingit aliqñ, tu idẽ iter peracturus,
facculũ pecuniæ non deferas? Fame peri
bis, ſi ita te habueris, illud.n. rariſſimè cõ
tingit. Nouiſſima hora hoĩem a Deo tra C
hi raro cõtingit, ideo vigilemus, & ad vi
neã uocati cõtinuo ueniamus. Hodie ſi
uocẽ eius audieritis, nolite obdurare cor Pſal. 4.
da ueſtra. Sed terrorẽ incutiunt uerba il
la: Multi ſunt uocati, Pauci uero electi.
Cũ plena fuerat parabola diuina mĩa,
ea cõcludit verbo aſpero, quia mĩam iu-
ſtitiã comitari uult, & iuſtitiã mĩam. Pro
mittit Noe nunq̃ iterũ diluuij aquis ter- Gen. 8
rã obruturum, & huius ſignum arcum
dat in nubibus, ſignum pacis eſt bellicũ
inſtrũm Amb. li. 1. de arca Noe ait. Vt in Ambr.
telligat hõ, & ſi Deus cum eo pacis fœde-
ra inierit, adhuc arcum ei ſuper eſſe, &
bellica inſtrã, ſi in bonitate ille non per-
manſerit, ut mox Deus oñdit, euertens
quinque

Digitized by Google

A quinq. illas ciuitates. Semper ergo nobis ti
mendum, licet miam Dei experiamur.
Tremẽdum ꝑfecto verbum: Multi uoca
Oſe. 13 ti, pauci electi. Oſeæ 13. Abſcondita eſt
conſolatio ab oculis meis, qa ipſe inter
frẽs diuidet. Doloris, & triſtitiæ ſumma
cā eſt diuiſio fratrum adinuicem, cum ſe
parant filij a parentib⁹, fratres a fratrib.
dum hic electus eſt, ille reꝓbus, hic cęlũ
Ma. 24 petit, ille in infernũ ꝓperat. Duo erunt
in lecto, duo in agro, duo molentes, &
vnus aſſumet, & alter relinquet. An non
timoris cā nuptijs vnum excludi? Quis
ſcit, an ille unus ego ſim? quid ſi uno ad-
miſſo mille excluderẽtur? Pauci, ait, ele-
cti, licet uocati multi; qũo noſti, an de
multis, an verò de paucis ſis futurus? Si
diceret, pauci erũt Reges, pauci epi, non
B curaremus, ſed pauci ſaluandi, ſummũ
incurrit pauorẽ, & ipſis iuſtis timoris rõ
Chryſ. eſt, gd pctõribus? Chryſ. Qd in tartara
innumeros ducit, eſt, nõ pauere, & con-
tremiſcere ad Dei minas. Timent Nini-
uitæ, & liberant, nõ timẽt, q in diluuio,
& Sodoma, & intereũt. Time ergo ver-
bum hoc, Pauci electi, nec ſecurus conſi-
ſtas, qa uocatus es. Multi ſacerdotes dã-
nant, time, & caue, ne illorum multorũ
vn⁹ ſis. Multi diuites dãnant, multi pau-
peres, &c. Time, ne vnus eorum tu ſis.
2. Re. 8 Sortes mittit Dauid ſuper Moab, & his
funiculus, & ſors mortis, illis vitę obti-
git Inter duas ſortes es, una ſine dubio
earum te manet, vel vitę ęternę, vel ge-
hennæ ſempiternæ, nihil tibi mediũ re-
ſtat, vel infinita bona, vel infinita mala.
Caue ergo, time, in vineam propera, la-
bora, vt denarium accipias. Vt in vineã
C Dei eas primo mane exijt Deus te cõdu
cere, ante omnes ille te vocauit, ut cum
alio pactum non in eas, ille te iteratò uo
cat, denarium pollicetur ſeipſum, ſi in la
bore perſeueraueris, &c. Et hic diſce tre
mere, ac pauere, & oẽm librum degluti-
Ezec. 2 re cum Ezech. cui datur liber comeden-
dus, in quo ſunt carmina, lamentatio-
Grego. nes, & væ. Vbi Greg. Aliqui manducant
ſcripturæ diuinæ partem, ſ. quæ dulcia
ſunt, quæ miæ, reliqua omittunt, quę ſci
licet, iuſtitię, & timoris ſunt. Tu verò
non ſic, ſed dic cum Pſ. Miſericordiam,
& iuſtitiam cantabo tibi domine, ſic. n. A
timore contineberis a malo, &c.

Dominica in Sexageſima.

Exijt, qui ſeminat ſeminare ſemen ſuum.
Luc. 2.

ANtequam verbum diuinum popu
lo proponatur gratia, diuinumq;
auxilium peti ſolet, ac obſecrari. Quia ſi
cut oĩs ſeminatio eorum fructuum, qui a Simile
terra producuntur, eſt inutilis, ſi non ad
ſit è cœlo lux, pluuia, & influentia, quę
in nr̃a ꝑtãte non ſunt, ſed a Deo peten-
da, ac obtinenda, ita oĩa, quę uobis loqui
mur è ſuggeſto, in uanum propoſita uo-
bis erant, niſi diuina adſit gratia. Conſi- Eccl. 7.
dera, ait Sapiẽs, opera Dei, qa nemo põt B
corrigere, quẽ ipſe deſpexerit. Hinc mo-
net Pau. orõnes fieri, ut cum fructu Dei
verbum prędicet. Coloſ. 4. Orõni inſta- Col. 4.
te, vigilãtes in ea in gratiarum actione,
orãtes ſimul, & pro nobis, ut Deus ape-
riat nobis oſtium ſermonis ad loquen-
dum myſterium Chriſti, ut manifeſtem
illud, ita ut oportet me loqui, ad id ergo
nunc gratiam petamus, &c.

Maximum rebus oĩbus a natura inſi
tum eſt deſiderium conſeruationis ſuę,
ac perpetuitatis, ſic. n. aſſimilantur, acce
duntq;, ac diuinum eſſe perpetuũ, & im
mortale, cui aſſimilari oĩa appetũt. Hic
vel p famã curat hõ ſe, ſuęque ęternitati
mandare. Deus verò, qui hanc rebus oĩ-
bus indidit inclinationẽ, ſimul dedit a-
pta, conuenientiaque ad eã aſſequẽdam
media, q̃ natura ſua incurruptibilia, per G
petuaq; ſunt, ut Angelus, & cęlum in ſe-
ipſis, & in diuiduo ſe in ęternũ conſer-
uant, nec ijs indigent, quib. corruptibi-
lia, q̃ cum in ſeipſis, & in indiuiduo con-
ſeruari nequeant, curãt ſaltẽ in ſpẽ ſe cõ-
ſeruare in perpetuũ per generationẽ, &
ſemen, ſic. n. ſeipſa ſeruant, eo mõ, quo
pñt. Hinc Eccl. 30. Mortuus eſt pr̃ eius, Ecc. 30
& quaſi non eſt mortuus: ſimilem. n. re-
liquit ſibi poſt ſe. Et huius accepti bene-
ficij ęternę poſteritatis filiorum, & ne-
potum gr̃as refert Deo Dauid 2. Reg. 7. 2 Re. 7
Sed hoc parum viſum eſt in conſpectu
tuo,

A tuo, niſi loquereris ẽt de domo ſerui tui
in lóginquum. Iſta eſt.n. lex Adam dñe
Deus. Quaſi dicat: Hæc natura eſt hoīs,
hoc eius deſideriũ ut eius perſtet memo-
ria in poſteris. Sed & oĩ uiuenti ad hoc
çonceſſit Deus generationem, & ſe-
Gen. 1. men. Vnde Gen. 1. germinet terra her-
bam virentem, & faciẽtem ſemen iuxta
genus ſuum, & lignum pomiferum fa-
ciens fructum iuxta genus ſuum, cuius
ſemen ſit in ſemetipſo ſuper terrã. Vbi
Baſil. Baſilius: Oĩs herba ſemen hẽt, vel aliqd
vice ſeminis. Ex quo colligebant philo-
ſophi, mundum in æternum duraturũ:
quid verũ quidẽ foret, ſi rei naturæ relin
B quereretur. Attamen diuina ita ordinante
voluntate, ſicut initium habuit, habebit
& finẽ. In operib. gr̃æ eundem ordinem
ſeruat Deus, quem in operibus naturæ.
Voluit Eccleſiam in mundo fundare p-
Pſa.47 petuam. Pſal. Deus fundauit eã in æter-
Luc. 1. num. Luc. 1. Dabit ei dñs Deus ſedem
Dauid patris eius, & regnabit in domo
Iacob in æternum, & regni eius nõ erit
Oſeç. 2 finis. Et Oſeç 2. Deſponſabo te mihi in
fide in ſempiternum. Et oppoſitum eſt
hęreſis, ſed quorum fuerit, neſcit, nec ab
autoribus dr̃. Vide Turrecremata lib. 1.
c. 28. Sed eam perpetuo duraturam oñ-
dit Chriſtus, dicens, Ecce ego uobiſcum
ſum omnibus diebus vſque ad conſum-
Ma.vl. mationem ſęculi. Et Matth. 16. Portę in-
Ma.16. feri non præualebũt aduerſus eam. Sed
cum Chriſti diſcipuli mortales eſſent,
qũo in perpetuum Eccleſia durabit? Ad
hoc relicta eſt generatio ſpiritualis, & ſe
men, quo medio conſeruaretur. Sicut,
C vt natura corruptibilis perpetuo duret,
id aſſequitur generatione, & ſemine, ſic
Eccleſia ſpirituali regeneratione, & ſe-
mine immortalis eſt. Sed quodnã huius
diuinæ generationis ſemen eſt? Ecce ſe-
men eſt verbum Dei. De quo Eſa. 1. dr̃:
Eſa. 1. Niſi dñs exercituum reliquiſſet nobis ſe
men, quaſi Sodoma fuiſſemus, & qua-
ſi Gomorrhæ ſimiles eſſemus: i. omni-
no perijſſemus. Sed hoc ſemine conſer-
uata hucuſq; eſt, & in perpetuũ conſer-
uabitur. Seminauit hoc ſemen Chriſtus
Ma.vl. in Apoſtolis, eiſq; mandauit, ut in vni-
uerſo orbe illud diſſeminarẽt. Mar. vlt.

Euntes, docete oẽs gentes. Qđ præuide- A
rat Eſa. 27. Qui egrediant̃ impetu a Ia- Eſa.27
cob florebit, & germinabit Iſrael, & re-
plebunt faciẽ orbis ſemine. Quam rectè
Apoſtoli id p̃ſtarent, oñdit Act. 13. Diſſe Act.13
minabat̃ aũt verbum Dei p vniuerſam
regionem. Et Pſa. In oẽm terram exiuit Pſa.18
ſonus eorum, & in fines orbis terræ ver-
ba eorũ. Apoſtolis verò vita functis mã-
ſit ſemen hoc, officiumq; ſeminandi eo-
rum diſcipulis, in Ignatio, Polycarpo,
Dionyſio, & ſimilib. Ijs vero deficienti-
bus, adfuit mundo Cyprianus, Auguſt.
Hierony. Ambroſius, & inde p aliorum
ſanctorũ, & Doctorum manus vſq; ad
nos deuenit ſemen hoc, & a nobis vſq;
ad finẽ mundi perueniet, donec prædice- B
tur Euangelium regni in vniuerſo or- Luc.21
be: & tunc erit conſummatio. Hoc ſemi
nandi officium tam ſolicitum reddebat
Paul. cum noſſet, hac rõne ſolum Eccle
ſiam duraturam, ut diceret Ro. 12. Qũo Ro. 12
inuocabunt, eum in quem non credide-
runt? aut qũo credent in eum, quem non
audierunt? Qũo audient ſine prædican-
te? qũo prędicabunt, niſi mittantur? Er-
go fides ex auditu, auditus autem per
verbum Chriſti, ecce ſemen.

Ex quo patet neceſſitas audiendi con
ciones, ut rectè credas, & rectè opereris.
Si aliquem noſti non audientem verbũ
Dei, eum retine memoria, in iudicio eũ Simile
a ſiniſtris videbis. Sicut.n. ciuitas, quæ ci
baria, & oĩa in vitam neceſſaria, aliũde,
& a foris recipit, ſi uias occludis quibus
hæc portari ſolebant, oĩno deficiet, ac
peribit. Animæ noſtrę uita aliunde pen- C
det, vulgo dr̃: viue de acarreo. Omne da Iaco.1.
tum optimum, & omne donum perfe-
ctum de furſum eſt. Per verbũ Dei oĩa il
li bona proueniunt: quo deficiente nul-
lum illi bonum eſt. Terra quæ non coli-
tur, non arat̃, nec foditur, q̃ bono ſemi-
ne non ſeminat̃, quid proferat, niſi ſpi-
nas, & tribulos? frumentum haud pro-
feret vltro. Si verbum Dei non recipis,
quid niſi peccata germinabis? Terra.n.
illa maledicta ſumus, de qua Gen. 3. Spi Gen.3.
nas, & tribulos germinabit tibi. Qui ve-
ro ſemen uerbi Dei recipit, magnũ quid
hẽt. Qui ſeminat, Deus eſt, ꝙ ſeminat
ver-

Digitized by Google

A verbũ Dei eſt, irrigat̃ ſanguine X p̃i, q d obſecro orieť, niſi Deus, diuinũ qd. Si.n. ꝙ orit̃ ex ſemine, ille ſil'e eſt cum ſemen
Ioan.1. ſit verbum Dei, qd oriat̃, niſi filius Dei?
Ioan.2 Io.1. Quotquot aũt receperunt eũ, dedit
Ioã.10. eis ptãtẽ filios Dei fieri, qui ex Deo nati ſunt, q a hic p grãm naſcimur ei ſil'es, q̃ ſiltudo in gl'ia pficiet̃, cũ ſil'es ei erimus q a videbimus eũ, ſicuti eſt Vñ X p̃s dñs illos dixit Deos, ad quos ſermo Dei factus eſt. Verbi diuini excellentiã, eiuſq; audiẽdi neceſſitatẽ mitis verbis extulit Aug. lib. 50. homiliarum homil. 26. Nec
Aug. ea retractauit Aug. imo Eccl'a magnificit, reponens illa in decretis 1. q. 1. c. iter rogo. Interrogo vos fres, ait, dicite mihi,
B hi, quid plus vr̃ uobis corpus X p̃i, an verbũ X p̃i? Si uultis verè rñdere, hoc dicere debetis, ꝙ non ſit minus Dei verbum q̃ X p̃i corpus. Et iõ q̃ta ſolicitudine obſeruamus, qñ nobis X p̃i corp⁹ miniſtratur, vt nihil ex ipſo de manib. nr̃is ĩ terrã cadat, tanta ſolicitudine obſeruemus, ne verbũ Dñi, ꝙ nobis erogatur, dum aliud aut cogitamus, aut loquimur, de corde puro pereat, quia nõ min⁹ erit re⁹ qui verbũ Dei negligẽter audierit, q̃ ille qui corpus X p̃i ſua negligẽtia in terram cadere pmiſerit. Hæc Augu. Sed qm̃ ſatis nõ eſt ſemẽ bonũ ſeminari, vt fruct⁹ oriatur, ex multis.n. accidit, fructũ non
Hie.12 colligi, hinc Hier. 12. Seminauerunt triticum, & ſpinas meſſuerunt, hẽditatem acceperunt, & non eis proderit, cõfūdemini è fructib. vr̃is, pp irã furoris Dñi. Cũ in pxima quadrageſima multũ ſit iacẽdũ ſemen verbi Dñi, conueniẽtiſſimè mõ oñdit̃ nobis, q̃ ſint illi impedimẽ
C ta, ne in nobis fructũ referat, vt illa uitemus ne diuinũ ſemẽ ſit nobis in damnationẽ, potius q̃ in pfectũ, q̃ eſt reprobo
De.28. rũ maledictio. Deut. 28. Sementẽ multã iacies in terra, & modicũ congregabis, quia locuſtæ deuorabũt oĩa. Ait ergo cæleſtis Magiſter. Exiit, qui ſeminat, ſeminare ſemẽ ſuũ. Aliud cecidit ſecus viam & conculcatum eſt, & uolucres cæli comederũt illud. In huius parabolæ expoſitione X p̃um hẽmus autorem, qui ait; Qui ſecus uiã, hi ſunt, qui audiunt uerbũ, & venit diabolus, & tollit de corde

eorũ, ne credẽtes ſalui fiant. Gen. 40. ſi- A
gnũ mortis e piſtori Pharaonis, ꝙ aues Ge.40.
cæli raperẽt cibaria, q̃ ſup caput deferebat. Sed obſecro te, ẽt ſi ſup caput deferas Dei verbũ, adhuc tñ morieris, ſi a te tollit̃, quid tibi fiet, ſi illud conculcaueris? Sicut.n. cũ regiũ mandatũ regio ſi- Simile
gillo munitũ recipis a curſore, illud ſup caput collocas, exoſculariſq; dicis tñ: Cæſarẽ appello, nec ꝙ tibi mãdatur, pagis, ſic multi Dei verbũ qdẽ magnificiũt, intelligẽtes a Deo pfectũ illud ſup caput ſuũ ponũt, tñ operi nõ mandant, ſed ab executione eius ſe arcẽt, dicẽt. Deum appello. Hi ſil'es ſũt piſtori, quib. mors parata eſt. Quid obſecro mali nõ experietur, qui verbũ Dei cõculcauerit, ſangui- B
nẽ teſti pollutũ duxerit. ſic Lu. 16. loquẽ Lu.16.
tẽ Ieſu de mundi deſpectu deridebant Phariſęi, q a erãt auari. Illudere uerò cõ
culcare eſt 2. Paral. vlt. extremũ malum 2. Par.
oñdit Iſraelis: Subſanabãt nuntios Dei vlt.
& paruipendebãt ſermones eius. Lãpas cõtẽpta apud cogitationes diuitum, parata in tp̃s ſtatutũ. Ait Iob. Lãpas ardẽs Iob 12.
verbũ Dei eſt, cõtẽnis illud in cogitatione tua, ſed in tp̃s iudicij reſeruat̃, q a hoc verbũ Dei te iudicabit. Sermo, quẽ locutus ſum uobis, ille vos cõdẽnabit in Dei iudicio. Sed ais; Ego nõ cõtẽno, nec con Ioã. 12
culco, ſed potius magnifacio Dei verbũ, q d tibi pderit ſup caput illud tollere, ſi opere nõ imples? Si diabolus tollit illud a corde tuo p inconſiderõnẽ, & obliuionẽ. Hoc mire oñdit Iac. 1. Eſtote autem factores uerbi, & non auditores tñ fallẽ Iaco.1.
tes uoſmetipſos; Quia ſi q s auditor eſt verbi, & non factor, hic cõparabit̃ uiro cõſiderãti vultũ natiuitatis ſuæ ĩ ſpecu- C
lo cõſiderauit.n. ſe, & abijt, & ſtati oblitus eſt, qualis fuerit. Qui a ũt pſpexerit ĩ legẽ pfectæ libertatis, & pmãſerit ĩ ea, nõ auditor obliuioſus fact⁹, ſed factor opis, hic beatus in facto ſuo erit. Speculũ mu Simile
lier ſibi pponit, ut ſe ornet, at uir ſi ſe in ſpeculo inſpexerit, nõ eſt in ſui ornatũ, ſed ſolũ ut ſe uideat, ac cõtẽplet̃ nõ uero vt aliq d corrigat ĩ ſe, uel ornet. Dei qdẽ verbũ ſpeculũ eſt, quo facies aĩæ nr̃æ apparet. Cũ Dei uerbũ audis, ibi uides deformitates tuas, ibi defectus cõtẽplaris.

A Sed qd ꝓdeſt hęc videre, ſi nō corrigis?
lō cōparat Iacob. nō mulieri, q̄ corrigit
ſe inſpecto ſpeculo, ſed uiro, q id nō cu-
rat, ſed ſtati blitus eſt, qualis fuerit. Ma
ximè obliuiſcimur eorū, q ſolū i ſpeculo
vidimus. Recordare amici tui nūc vide
bis intra te eius expreſſè ad viuū imagi-
nē, & eū mihi deſcribes ad vnguē. Sed i-
terrogo te, an tui imaginē ſic exprimas.
Ais, non ſed & te uidiſti. Ais vidi, i ſpe-
culo, radijs reflexis & quaſi i umbra, &
ſic ſtatim oblitus ſū, qualis fuero. Sic ait
Iaco. eius contingit, q i Dei uerbo ſe vi-
dēt, vt in ſpeculo, ſtatim obliuiſcunt̃ ſui,
nec i eis pmanet, q̄ uiderūt, figura, ſed ꝗ
malū in te iudicaſti in cōcione, domū re
petēs obliuiſceris. Cura ergo memoria
tenere, corde conſeruare Dei uerbū. Et
ſi qd audiſti, ꝗ ad tui aī vtilitatē ac ma lē
B aīı actę vitæ correctionem cedere poſſit,
memoria retine vt ꝓpe ipleas. Sic Pſ. In
Pſ. 118 corde meo abſcōdi eloqa tua, vt nō pec-
Luc. 2. cē tibi. Sic Maria cōſeruabat oīa uerba
Simile hęc cōferēs i corde ſuo. Nos uero ſiľes vi
tæ ſumus, i qua ſi res ꝓtioſa fortè ſit, ni-
hil ibi durat, a viatorib. continuò rapit̃,
ſi verò uilis pānus ſit, ibi ꝑpetuò pmanet
nō eſt, q ſurripiat. Ita planè cor nr̄m, nę
nias, ſcurrilia uerba, inhoneſta dicta cō
ſeruat maximè, diuina verò & ꝓtioſa ob
liuiſcitur facilè, dęmone illa rapiente, qa
Iob 20 via facti ſumus. Hinc Iob. Vadēt, & ve-
niēt ſup eū horribiles. Loq̄t̃ d impio. A-
liud cecidit i petroſa, & natū aruit, qa n̄
hēbat humorē. Hi ſūt, q cū audierint, cū
gaudio ſuſcipiunt verbū, & radices non
hn̄t, qa ad tp̄s credūt, & in tpe tētationis
recedūt. Quidā. n. ſunt, q ad multa bona
C peragenda faciles ſe exhibēt, & verbum
Dei libēter recipiūt, ꝗ illa fieri pcipit. At
verò aliquo in uitio obdurati ſūt, quaſi
lapides, uel ēt adamantes, ꝗ oīno relinq̄
Hie. 17. re nolūt. Cor ſuū vt adamātē poſuerunt
noluerūt reuerti. Cūq; Dei uerbū ad du
ritiē illam puenerit, reſiliūt cōtinuò, nec
verbū radices mittere pt, & oīno cor pe
netrare. Vn̄ cū orta fuerit tentatio circa
illa rē, in qua obdurueſit uerbū diuinū
oīno perit in corde eorū, & tpe tētationis
Mar. 6. recedūt. Huius rei multa ſunt exempla.
Herodes libenter audiebat Ioannē, &
audito eo, multa faciebat, verū tn̄ ab a- A
dulterio nō recedebat. Herodias eius la-
pis erat. Multa uero bona de Regib. Iu- Reg. 3. & 4.
da in ſcriptura ſæpe dn̄r, ſed tādē ait: Ve
rū tn̄. Excelſa nō abſtulit. Excelſa illa il
lorū lapides erant. Multi nobiles hodie
multa opãr bona, ſed lapidē ſuū hn̄t, ho-
norē, ſ. vindictāq;, q̄ parati ſūt exercere
i inimicos, & cū i eo tentant̃, recedūt, ver
būq; Dei ꝓiciūt. Hi duro ſunt corde, q
bus væ æternū iterminatū ē, Eccl. 3. cor Ecc. 3.
durū male hēbit i nouiſſimo. Qn̄ perit⁹ Simile
medicus pulſum infirmi manu tētauit,
videſq; inordinatos cordis ipſi us, debi
litatēq; mortē indicātē, dicit, mors īmi-
net, qs nō paueat? Deus aīarū medic⁹, q
pu ſū cōſiderat, nō i brachio, ſed i corde
vidēs illud durū, ait, Male hēbit i nouiſ-
ſimo. An non te timere faciet, qui duro B
corde es? Hoc ergo tibi ſit certum, uni- Ioel 2.
uerſū cor tuū De⁹ petit. Conuertimini, Iaco: 2.
ait, ad me i toto corde vr̄o, ꝗ ſi partē e us
negaueris, totū te negaſſe crede. Si offen
deris i vno, fact⁹ es oīum re⁹. Valde ergo
nobis cōſiderādū ē, ſi uniuerſū cor nr̄m
Deo dederimus, ſi oīa nr̄a eius volūtati
ſubiecim⁹, ſi ſup vitā, ſubſtām, & honorē
Deū diligam⁹, paratiq. ſumus iſta ꝓ eo
cōtēnere. Si hoc pſtas, lapidē nō hēs. Si
verò aliqd hēs ꝗ pl⁹ diligas Deo, lapis ti
bi eſt offenſionis, & petra ſcādali. Verba Heb. 3
Dei, q ad te fiūt, i petroſa cadūt, radices
n̄ hn̄t, licet multa bona pſtiteris. Adhor
tamini ergo voſmetipſos p ſingulos dies
vt nō obdureť qs ex uobis fallacia pctī.
Ad tp̄s, ait, credūt, & i tpe tētationis re-
cedūt. Iactāt arma ſua, ſed i die belli con
uerſi fugiunt inimicos. Ad pedes poſiti
cōſiliarij magna ꝓmittūt, ſed idē exeū-
tes ſiľes ſibi ipſis ſūt, nec minima pſtāt. C
Quis uideret 1. Re. 4. filios Iſrael adue- 1. Re. 4
niēte arca i caſtra, lętātes, arma capiētes
ſed uiſis Philiſtæis fugiunt, & arcā i eo-
rū pręte dimittūt, Aliud cecidit iter ſpi-
nas: Quia diuitijs, curis, & voluptatib.
opprimunt̃. Multis Dei uerbū placet ſed
cōtinuò obruunt̃ plurib. negotijs, qbus Simile
mediū apponere neſciunt. Qn̄ arbuſta,
vel quęcunq; olus plātatū eſt ꝓxiū ſi alte
ri, mutuò ſe ipediunt, terra n. parua pluri
bus ſimul plātis nutrimētū dare nequa-
quam

Digitized by Google

A quam pót. Aïæ nr̃æ vis finita eſt, ſi mul-
tum uni intẽdit, alteri attendere nó pót.
Sic cótingit aliqñ, tanta intẽtione aliqd
cogitari, vt non uideas, q̃ añ oculos tuos
verſant. Propriũ eſt Dei, cui⁹ ĩfinita vir
tus eſt, ſic plurib. attendere, ac ſi vnũ eſ-
ſent. Vide ego, ne obruaris plurib. curis.
Nó ſeres agrum tuum diuerſo ſemine.
Leu. 19 Simile Leui. 19. Nec ſar tibi ſit dicere. Hæ curæ
licet multæ, ſed malæ nó ſunt. Aliqñ eñ
ſanguis, qa malus nocet humano corpo
ri, aliqñ quia nimis, & quocunq; modo
noceat, eliciẽdus eſt. Eſt occupatio mala
& eſt nimia, vtraq. corrigenda eſt. Vnũ
ſit tibi negotiũ, cui maximè attẽdas, aïæ
tuę ſalus, reliqua nó ſint tibi negotia, ſed
B nugæ. Cõtra quod multi faciũt, ad quos
Nahũ 3. Nahũ 3. Plures feciſti negotiationes tuas
quã ſtellæ sũt cęli. Sed & diuitias, & uo-
luptates ſpinas eſſe dicit. Quis hæc crede
ret, ait Greg. niſi Xp̃s diceret? Cõſolatio
Greg. nes. n. terrenæ maximũ pſtãt impedimẽ
Baſil. tum Dei uerbo. Baſil. dicit, ſimilẽ dæmo
nẽ eſſe graſſatori, q ut uiatores deprędé
tur, ſe dat in condenſum montis, vñ uia
tores cõſiderat, exploratq. vt eos expo-
liet. Sic dæmon in uoluptatibus, & diui-
tijs abſcondit, vnde miſeras aïas perdit.
Quis credat ſub uoluptate abſconditam
mortẽ, & hanc æternã, cũ mors amara
ſit, & eius ẽt ſola memoria, delectatio ue
rò ſit ipſa dulcedo? Aureum poculum uene-
no plenum eſt delectatio ſenſualis, quo
inebriant, & cadũt hoĩes, rõne nó uten-
tes, ſed q̃ exterius ſunt, ſolũ cõſiderãtes.

C Sed optimo ordine hęc Xp̃s collocat.
Primo ſolicitudines, quib. diuitiæ acqui
runt. Scdò diuitias. Tertiò uoluptates,
quos diuitijs cõparamus. Mirandũ pro-
fectò in hoïe cordato, velit, ſpinas creſce
re, triticum uerò obrui, ac impediri, &
cum uideas ſolicitudines, diuitias, ac uo-
luptates uirtuti eſſe impedimento, optas
illa creſcere, hanc minui, cum illa ſpinæ
ſint, hæc triticum. Felicemq. iudices an-
num tibi eſſe, & ex uoto ceſſiſſe, qñ plu-
res tibi exortæ ſũt ſpinæ, dicisq. Bene-
Zac. 1. dictus De⁹, qñ diuites facti ſumus. Nec
Mat. 8. cogitas, q̃tum tibi uirtutis acq ſieris. Ait
quidam Xp̃o dño: Sequar te, quocunq;
ieris, nec tñ Xp̃m ſequutus eſt, ait Amb.

quia terrenis adhæſerat. Quã rectè Pau- A
lus monet. [Exuentes uos ueterem homi Ambr.
nem, induite nouum, q ſm Deũ creatus Colo. 3
eſt. Amb. ait: Multi nollent ueterẽ expo- Ambr.
liare, ſed ſuperinduere nouum uellẽt o-
nerari diuitijs, & delitijs Xp̃m ſuperin-
duere. Sed hoc fieri nó pót, ſed ait: Hæc
mihi ſunt ſine peccato. Sed ego dico ti-
bi, hæc Xp̃s impedimẽto dicit eſſe diui-
no verbo. Multa ꝓhibita sũt Nazaręis,
q̃ mala quidẽ nó erant, ſed impedimẽto
erant euntib. quotidie ad tẽplum. Multa
ſæcularia negocia ſic cor occupant, ac di
ſtrahunt, ut ſpũalib. exercitijs ineptum
ſit, hæc tibi ſpinæ ſunt, cũ. n. tpaliũ affe-
ctus ſit ĩ natura infecta uehemẽtiſſimus, B
præualet contra affectũ ſpũalium. Duo
ſunt in nobis affectuũ genera, alij a car-
ne, alij a ſpũ, alij a natura, alij a gr̃a. Qui Simile
a natura nobis naturales ſunt maxime-
que in nobis radicari, q a gr̃a tanq̃ aduẽ
titij leuiter nobis hærent. Hinc eſt, quod
quemadmodum, q in ſylueſtri arbore,
fructiferã inſerere uult, oportet præſcin-
dat oẽs ramos naturales arboris ſylue-
ſtris, vt inſititij adoleſcant alios totus ar
boris ſucc⁹ ad naturales ramos ibit, nec
inſiti proficient: ſic oĩno, q uult inſitum
in ſe uerbum Dei creſcere, ac fructifica-
re dẽt naturales in ſe cõprimere affectus
diuitiarũ, ac uoluptatũ. [Hæc dicens cla
mabat.] Sed cõtra hoc uŕ eſſe illud Eſa.
Eſa. 42. 42. Nó clamabit, nec accipiet perſonam,
nec audiet uox eius foris, & tñ hic cla-
Ioan. 7 mar. Et Io. 7. In nouiſſimo die magno fe
ſtiuitatis ſtabat Ieſ⁹, & clamabat, dicẽs.
Si quis ſitit, ueniat ad me, & bibat. Res
C mira, & maxima conſideratione digna
Xp̃i dñi clamor. Aliquo ſine dubio dolo
re afficit, & maximo. Sed mirũ ꝓfecto:
vincit, alapis cædit, & verbum nó loqui-
tur. Flagellatur crudeliſſime, & tacet?
coronatur, crucifigitur, & tanquã agnus
corã tondente ſe obmutuit, & non ape-
ruit os ſuum. Hic uero clamat. Eſtne ali
Eſ. 57. quid dñe, ꝙ te maiori afficiat dolore, quã
flagella, claui, corona, crux? Maximũ ſi-
ne dubio malum eſt, ꝙ Deum clamare
cõpellit. Sed qđ iſtud eſt? Vtique ſemen
amiſſum, ꝙ Eſa. loquitur, non clamabit
Significat Chriſtum dñm non iracundũ

Digitized by Google

A fore, non uocib. oĩa impleturum, vt ſuperbi, & iracundi faciunt. Hic uerò clamat amore cum impellente. Eſt tibi filius vnicè dilectus. Infirmatur, morti ꝓximus eſt, ſi poculum ſumit, ſaluti reſtituet, ſi non, oĩno moritur. Loqueris ad ipſum, Poculum ſume, non audit infirmitate grauatus. Clamas ad eum: Quid vociferaris? Quid non clamem, ac vociferer, cum uita filij mei in eo ſita ſit, ut me audiat, ut ebibat potionẽ? Cum uerò amor nullus cõferri poſſit cum eo, quo Xp̃s nos diligit, uidetq. nos morti proximos, quia cum non audimus, quis ſurdus, niſi ſeruus meus? Quid faciat, niſi clamare? quid niſi vociferari? Hoc eum

Simile

B magis cruciat, q̃ crux, q̃ claui, q̃ flagella, & ſpinæ, &c. [Clamabat.] Hoc ſummè oñdit, q̃ta res ſit diuinum uerbũ, ut illius amiſſio faciat Xp̃m uociferari, grauitas .n. ac authoritas pſonæ maximè regiæ facit, ut affectũ excedentẽ non oñdat ẽt in magnis malis, ſed cum perditur verbum diuinum, diſſimulari nõ põt, unde non affectum tñ oſtendit, ſed clamat. Hinc ẽt colligendum eſt, eſſe multa in mũdo, contra q̃ ſummis uocibus, & clamorib. prędicandum eſt. Si .n. ea leniter dicanť, putabunt hoĩes ea factu eſſe facilia, nec magni eſſe ponderis. Sic faciebant ſæpè prophetæ, qui aliqñ clamores in cœlum extollebant. Audi Moyſen: Audite cęli, quæ loquor, audiat terra uerba oris mei. Et Eſai. 1. Audite cęli, & aurib. percipe terra, væ genti peccatrici, populo graui iniquitate. Filios enutriui, & exaltaui, ip

Dc. 32

Eſai. 1.

C ſi aũt ſpreuerunt me. Quos ederent, illi clamores in nos, quorum multò maior ingratitudo, ſi uiderent veſtium ſupflui tatẽ, quæ nunc eſt, conuiuia referta cibis præſepia æquorum plena, & pauperes fame pereuntes, xenodochia pauperum ſine manticis, & parietes ſerico indutos, canes ſatiatos panibus, filios Dei fameſcentes. An non clamarent? an nõ uociferarentur? Non eſt bonum ſumere panem filiorum, & mittere canibus? Si audirent inhoneſta cantica, ſaltuſq. q̃ nr̃a tẽpeſtate in Hiſpania irrepſerunt, & in comœdijs, & domib. verſantur, quid ni clamarent? Aliqui Dei ſpiritu Hiſpaniã

Ma. 15

terruerunt minis, dicentes. Sicut ſemel perdita eſt in honeſtis moribus, ſic ſecũdo perdenda eſt eadem de cã. Et inter ſigna finis mũdi, q̃ S. Hippolitus martyr diſcipulus Ap̃ſtorum, in li. de cõſumma tione ſęculi ſcribit, tanq̃ ab Apoſtolis acceptа, unum eſt deſtructio tẽplorum, & canticum dæmonis, ꝙ ubiq. decantabiť. Templorum deſtructio apud hæreticos viſa eſt, & vř quotidie, dęmonis verò cãticũ eſt, ꝙ his dieb. in Hiſpania uſu maximo recipitur (Lacarabanda,) cũ ſaltib. inhoneſtiſſimis, ſaltus, & cantus a dęmone dř inuentus inter Indos, unde ad nos venit. Iam ergo cantař inter nos dæmo

A

Hipp. marty.

B nis canticum caueamus, vel maxime iudicium inſtare. In malis hmõi non mirum, ſi uociferemur, ſi patientes non ſimus, quia Xp̃s clamauit, nec inurbanũ dicas contra iſta clamantem, ſed inurbanos, perditoſq. hoĩum mores dicito. Nume. 11. murmurat populus recordatus Aegypti, petitq. carnes, & ſubiungit: Iratus eſt dñs, & accenſus in eos ignis deuorauit extremã partẽ caſtrorũ. Et addit: Sed & Moyſi intolerãda res uiſa eſt. Ante legẽ datam ſæpe populus murmurauerat, nec tñ in eos ira Dei deſæuit, ſed poſt legem datam oĩ murmurationi ira & uindicta Dei adfuit. Quia, ut dř 2. Pet. 2. Melius erat illis, nõ cognoſcere uiam iuſtitiæ, quã poſt agnitionem retrorſum conuerti: Et hoc intolerabile vř, ſed zelum Dei habent Moyſi: Malis .n. principib. multa mala maximè tolerabilia apparent, non ſic Moyſi, non Phinees, nõ Mathatiæ, non Eliæ, non Baptiſtæ, non

Nu. 11

2. Pe. 2

C Dauidi dicenti: Vidi præuaricãtes, & tabeſcebã, quia mandata tua non cuſtodierunt. Quia ergo intolerabilia quorundã pc̃tã ſunt, contra ea clamandum, ac uociferandum eſt. Sed ſi tales clamores excitat contra eos, qui uerbum recipiunt, ſed non referunt fructum, quos ederet contra eos, qui nec audire quidẽ uolunt? Sed dum cõcio habetur, illi per plateas incedunt, quo clamaret cum Eſa. Audite verbum dñi principes Sodomorum? Adinuentio dæmonis eſt, hominẽ a concione ſeparare, nouit enim eã in melius mutandum eſſe. Ideo ſpiritu malo vrgente

Pſ. 118

Eſa. 1.

Digitized by Google

A gente Saul lanceam miſit cōtra Dauid pſallentem, quia eo cantu dæmon exire cogebatur. Sic ait Ambroſ. Curat dæmō diuini uetbi muſicam tollere, ne ipſe a cordib. expellatur. Noluit intelligere, vt bene ageret, non vult conuerti, nō vult memorari malefactorū, iō fugit hæc loquentem, ſicut elephas aquas, ne terribilem ſui ipſius effigiem videat, ſic pctōr concionem, qua eius fœditas declaratur 3. Reg. 17. ait illa: Quid mihi, & tibi vir Dei, ingreſſus es ad me, vt rememorarētur iniquitates meæ. Sic iſti noliit in memoriam reduci eorū peccata. Quos clamores ad hos Xp̄s ederet? O peruerſi, vultis ne mel deliciarum edere, ne experiri uulnera apum, & aculeorum? Furari vultis nec oblatrari vobis. Effrænati B equi libere vagari vultis, nec eſſe vobis frænum, aut flagellum? Cibum aīæ abominatis? Omnem eſcam abominata eſt anima eorum, appropinquauerunt vſq; ad portas mortis, qui dn̄t videntib. nolite videre, & aſpicientibus, nolite aſpicere, ſed loquimini nobis placētia. Vos ergo cogitis prædicatores clamare, & ſtercus pctōrum vr̄orum in facies vr̄as mittere. Quod ſi ideo concionem detrectas audire, audi Spiritus ſancti minas; Qui auertit aurem ſuam, ne audiat legē, oratio erit eius execrabilis. Nō audiſti Deū ad te loquentem, nō audiet ille ad te clamantem, quo contra ille qui dicit: Audiam, quid loquatur in me Dn̄s Deus. Hinc Achab Michæam audire detractabat, quia ait: Nunquam prophetat mihi ad bonum. Ad Dei ergo verbum tibi in oīb. accedendum eſt, ibi uniuerſorū malorum remedium Inde Eſa. 8. Quærite C a pythonib. & a diuinis, qui ſtrident incantationib. ſuis. Nūquid non populus a Deo ſuo requiret uiſionem pro uiuis, ac mortuis? Ad legem magis, & ad teſtimonium, quod ſi nō dixerint iuxta verbum hoc, non erit eis, matutina lux. Ad quem eundum, vt eū conſulamus? Num ad incantatores? Ad quem ergo? Ad legem, & teſtimonium. Verbum Dei de omnibus te docebit. Diues epulo petit mortuos, qui fratres ſuos doceat, ſed audit legem habent, & prophetas. Hinc

Margin: 1. Reg. 19. — Ambr. — Pſa. 35 — Simile — 3. Reg. 17. — Simile — Pſ. 102 — Eſa. 30 — Pro. 28 — Pſ. 84. — 3. Reg. 22. — Eſa. 8. — Luc. 16

Pſalmus cōſilium meum iuſtificationes A tuæ. Et in Deut. præcipitur Regib. Deuteronomium legis illius antiquæ ſemp habere præmanib. in conſilium. Pſ. 118 Deu. 17 Simile

Dominica in Quinquageſima.

Ecce aſcendimus Hieroſolymam, & filius hominis, &c. Luc. 18.

HOdierno Euāgelio Xp̄s Dn̄s paſſionem ſuam manifeſtè diſcipulis proponit, & cæco uiſum reſtituit. Nec incongruè iſta iunguntur, imò ſimul ponitur ægrot⁹, & medicina, eſt. n. Chriſti paſſio fel Thobiæ, quo cæcitas humani generis pellit̄. Et quemadmodum Chriſti paſſio initium eſt uitę ſpiritualis totius mundi, ſic unicuiq; eius cōſideratio eſt principium vitæ ſpiritualis B reformationis, morum, & participationis diuinorum donorum. Mors ergo Chriſti medicina eſt cæci, & uiſus cęco datur, vt videat paſſionem Chriſti. Apoſtolis manifeſtè illam aperit, & prçoculis proponit, ſed ipſi nihil intellexerunt, ideò nouos oculos condit, vt eā videant. Deum. n. pati uidere non poſſumus, niſi oculis a Deo conceſſis, gratiaq; illuminatis eam petamus per Mariam.

Quod ſępius Chriſtus Dn̄s inculcauit ſermone, quod ſæpius loquutus eſt, eius diuina paſſio fuit. Matt. 12. cum induxit Ionę figuram. Matt. 21. in parabola agricolarum, filium occidentium, & alibi ſæpe, & modo aſcendens Hieroſolymam eam manifeſtè diſcipulis ediſſerit. Sed qua de cauſa eam toties repetit? Primò, quia erat deſideratiſſima, & cū ex abundantia cordis os loquatur, abundans in corde deſiderium eius, de ea loqui cogebat ſæpiſſimè. Cum enim uolūtas omnem hominis potentiam moueat in opus, quando alicui rei affecta eſt, intellectum mouet, ut illam cogitet, linguam, ut eam loquatur. Sicut ergo auarus libenter cogitat, loquiturq; diuitias ſuperbus honores, iratus vindictas, ita amantiſſimus hominum paſſionem ſuam, quæ quamuis acerbiſſima, illi tn̄ amantiſſima propter hominis ſalutem, erat opus eius corā illo. Ait Eſa. Opus i-

Margin: Matt. 12. — Matt. 21. — C — Matt. 12. — Simile — Eſa. 40

Digitized by Google

A quã ſolutis noſtræ,ꝙ paſſione cõſumma-
Matt. 27. tum eſt,cum ipſe hæc verba dixit. Secun
do verò ſæpius de paſſione loquit̃ ſua,vt
memoriæ noſtræ mandetur: ſicut repe-
tis filio, ꝙ vis, ne illi memoria excidat.
Sed qd nr̃a refert paſſionẽ Xp̃i memo-
rari? Tanti ponderis, ac momenti hoc
erat,vt pro hac memoria conſeruanda ĩ
mundo tã excellentiſſimum inſtituerit
Lu.22. euchariſtiæ ſacrificiũ, ꝙ memoriale eſt
1.Co.11 Dñicæ paſſionis. Vñ ille ait: Hæc quo-
tieſcunq; feceritis,in mei memoriã facie
tis. Vñ ait Luc. 22. Hoc facite in meam
cõmemorationẽ. Et Pau. Quotieſcunq;
manducabitis panem hunc, & calicem
bibetis,mortẽ Dñi annunciabitis,donec
veniat. Maximè profectò refert eius rei
B memoria,q.vt conſeruaret̃, tã diuinum
eſt inſtitutũ ſacrũ. Sed quid,inquis,mi-
hi prodeſt memoria iſta? Vtiq; vniuerſa
le tibi remediũ, medicina eſt tibi oĩs. 1.
1.Pe.4. Pet.4. Xp̃o igitur in carne paſſo,vos ea-
Heb.12 dẽ cogitatione armamini. Et Pau. Reco
gitate eũ,&c. vt non fatigemini, aĩs ve-
ſtris deficientes,& curramus ad propoſi
tũ nobis certamẽ, aſpicientes in autorẽ
fidei,&c. Eſt nobis nautica charta ĩ hoc
mari periculoſo,q̃ præoculis ſemper hr̃e
debemus. Eſt domus,in qua oẽs medici
næ ad infirmitates curandas. Eſt ſchola
oĩum virtutum,in qua eas ſancti didice
runt. Eſt thema oĩum concionũ Pauli,
nos prædicamus Xp̃m crucifixum. Eſt
1.Co. 1 amatoriũ poculũ,ꝙ Xp̃s aĩabus ꝓpi-
nat,vt eius amore inſaniant. Eſt faſcicu
Cant.1 lus myrrhæ ſemper inter vbera commo
raturus. Vñ ſumma eſt ĩgratitudo hoĩs,
Eſa.44 qui tñ beneficium obliuiſcitur. Eſa.44.
C Memento horũ Iacob,& Iſrael,qm̃ ſer-
uus meus es tu,formaui te,nõ obliuiſca-
ris mei. Deleui vt nubẽ iniqtates tuas,
& quaſi nebulã peccata tua,reuertere ad
me,qm̃ redemi te. Notat̃,carpiturq́;alio
rũ ingratitudo minorib.bñficijs, eſt per
Pſ. 77. Pſ.dr̃, Obliti ſunt bñfactorũ eius, & mi
3.Reg. 12. rabiliũ eſt,q̃ oñdit eis,qb.verbis noſtra
explicari poterit immenſo, & infinito
bñficio? 3.Reg.12. Maximè curauit Iero
boã,nẽ Iſrael aſcẽderet ad adorandũ in
Hieruſalẽ,dicẽs,Si aſcẽderit popul⁹ iſte,
vt faciat ſacrificia in domo Dñi in Hie-
ruſalẽ, cõuertet̃ cor populi huius ad Do A
minum ſuũ. Eadẽ rõne conat̃ dæmõ nos
auertere a memoria paſſionis dñicæ, ne
ab eo diſceſſionẽ facientes,ad Xp̃i trã ſea
mus uexillum. Sed qa malorũ oĩum re-
mediũ in Xp̃i paſſione nobis eſſe dixi-
mus,id ſigillatim oñdamus. Primo eſt ĩ
ea remediũ cõtra oẽm tentationẽ, ne in
peccatũ ꝓlabamur. Scdo lapſis eſt in ea
adminiculũ,ut corrigamur. Tertio oĩ tri
bulationi noſtræ eſt in ea conſolatio.

De primo, iõ faſciculus myrrhæ dr̃ Can. 1.
ſponſæ,qa ſicut illa a corruptione præſer
uat,ſic cogitatio paſſionis a peccato. Si
tãgeris ſuperbiæ tentatione,cogita Chri
ſti humilitatẽ. Si deliciarũ,cogita eius ĩ-
menſos dolores. Si auaritiæ, cogita eius
nuditatẽ. Si inobedientia,cogita eius vſ- B
que ad mortẽ obedientiã. Qd ſi hoc lati
bulũ diuinæ paſſionis noueritis require
re,ab oĩ tẽtatione abſconditus eris,& li-
ber. De quo ad literã Pſ. Abſcondes eos Pſ. 30.
in abſcondito faciei tuæ,a cõturbatione
hoĩum proteges eos in tabernaculo tuo,
a contradictione linguarũ. Sed ꝙ eſt ab
ſcondiũ a facie Dei? Eſt facies Dei non
abſcondita,ſed manifeſta,qa infinitæ lu
cis abyſſus,& hæc eſt eius diuinitas,qua
Pau.dicit: Notũ Dei manifeſtum eius:ꝙ Ro.1.
notũ eſt Dei manifeſtũ eſt in illis. Eſt ãt
facies Dei abſcõdita Xp̃s, ſ. in paſſione
ſua:iõ et paſſionẽ, doloreſq; ſubeũti dr̃,
quaſi abſcõditus vultus eius. Eſa.53. Et Eſa.53
rurſum. Verè tu es Deus abſcõdit⁹, De⁹ Eſa.45
Iſrael Saluator. Quid.n.magis abſcon-
ditum,q̃ Deus in cruce inter ſpinas, &
flagella? Maximè abſcondit̃ in humilita
te maieſtas, In cruce diuinitas, in dolo-
rib. ſuauitatis abyſſ⁹. In hoc ergo abſcõ C
dito faciei ſuæ Deus ſuos abſcondit ab
oĩ perturbatione, qa ĩ paſſionis cõſiderõ-
ne tutius ab oĩ tentatione ſecurus eſt. Al
tiſſimum poſuiſti refugium tuum, non
accedet ad te malum, ait Pſal. Eò vocat
ſponſus ſponſam, quam columbam ab Pſ. 90.
accipitre fugientem intuens ait: Veni co Can.4.
lumba mea in foraminibus petræ, in ca- Hiero.
uerna maceriæ, Hierony. teſtatur ſe re-
medium inueniſſe ad oẽm diaboli ſugge-
ſtionẽ,ad uniuerſas tẽtationes, carniſq;
illecebras in Xp̃i paſſione remediũ inue
niſſe.

A niſſe. Hucq. nobis accedẽdum ne vinca-
mur. Sed ſi victus es, & pc̃tõ conſenſiſti,
efficaciſſimũ eſt tibi remediũ, vt a pc̃tõ
reſilias ĩ Xp̃i paſſione, ibi aperient᷑ oculi
tui, vt malũ pc̃ti videre poſſis. Thre. 3.
Thre. 3. Ego uir uidẽs paupertatẽ meã ĩ uirga indi-
gnationis tuæ. Video, ait, miſeriã meã, in
ira, ac indignatione, q̃ ĩ filiũ tuũ oñdiſti
Bern. mei cã. Ber. Fili⁹ Dei iubet᷑ occidi, vt vul-
nerib. meis ꝓtioſo ſãguinis illi⁹ balſamo
medeat᷑. Agnoſce, ò hõ, q̃ grauia ſunt il-
la vulnera, ꝓ quib. oportuit Xp̃m dñm
vulnerari. Pc̃tm̃ in ſe conſideratũ fœdiſſi-
mũ eſt: q̃ ſi uideremus, maximo odio il-
lud ꝓſequeremur. Sed vt uniuerſa ei⁹ fœ-
B ditas videat᷑, in Xp̃i paſſione inſpiciẽdũ
ẽ, ibi uniuerſa eius malitia cõſpicit᷑. Xp̃i
ĩ cruce nuditas ſpeculũ ẽ nuditatis nr̃æ,
corpus illud diuinũ fœdatũ aĩæ fœditatem
Simile aperit, vulnerata Xp̃i nr̃a oñdit. Sicut
Sap. 7. .n. cũ multæ res obijciunt᷑ ſpeculo, earũ
oĩum ſimilitudines ĩ ſpeculo cõſpiciunt᷑:
ita Xp̃s dñs ſpeculũ ſine macula, ut De⁹
eſt, ad viuum patrẽ rep̃ſentat, tanq̃ ima-
go bonitatis illi⁹. Vt uerò hõ ĩ cruce oĩũ
nr̃m figura eſt. In ſi͂litudinẽ carnis pc̃ti,
Ro. 8. ait Pau. reſultauerunt. n. ĩ oĩum pc̃torũ
ſi͂litudines. Si ergo miſeriã aĩæ tuæ agno-
ſcere uis, ò pc̃tõr, Xp̃m intuere ĩ cruce, q
tuam exprimit ad viuum figurã. Idẽ etiã
Xp̃s dñs cruci affixus, plenus doloribus
oñdit tibi, q̃tum te periculum manet, ni
Simile ſi a pc̃tõ declines. Qđ, vt intelligere va-
leas, finge hoĩem tibi iratum tãta pcitũ
ira, vt te in tenuiſſimũ puluerẽ redigere
velit, et ſi ĩ eius manus incideris, liberari
C nullo mõ potes, te. n. potẽtia ſuperat lon-
gè. Quærit te hic inimicus tuus, pſequit᷑,
inueſtigat, quo te abſcõderis, & dũ hoc
agit, offendit innumeros hoĩes ĩ foro cõ-
ſpiciẽtes imaginẽ pulcherrimã oĩbus nu-
meris abſolutã. Cõſiſtit inimicus tu⁹, ut
eã uideat: cõſpicit, & ſummè ei placet, ſũ-
mè eã cõmẽdat. Sed eã attẽtius intuens,
agnoſcit effigiẽ tuã eſſe, ſimilitudinẽque
inimici ſui. Hoc vidẽs eã arripit, commi-
nuit, cõterit, ac pdit. Dñt ei, q aſſiſtunt;
Quid tibi mali magno fecit: Nihil oĩno
ait, ſed ſi͂tudo eſt inimi mei, iõ eã com-
minuo, atq; diſcerpo. Dicẽt oẽs: Væ ini-
mico eius ſi ĩ huius manus incideret, q̃ſi
in eius imaginẽ pulcherrimã tali exarſit A
ira. Verè pc̃tõri, q priſtinã pc̃tõrum uiã
deteſtatus, uiã ſalutis ingredi deſiderat,
dulcius aliud oñdere nõ poſſumus, quã
Xp̃m crucifixum, q eius medicina ẽ, ſed
obdurato pc̃tõri terribilius ſpectaculũ,
vt terreat᷑, mõſtrari, neutiq̃ põt, q̃ idem
Xp̃s dñs crucifixus. Sed quõ ais, hoc eſt?
Audi, inueſtigabat, inq rebatq. diuina iu-
ſtitia pc̃tõrẽ puniẽdum, & offendit fortè
Xp̃m dñm pulcherrimã quidẽ, ac abſo-
lutã imaginẽ, q ei ſummè placuit, ita, vt
nõ ſemel clamaret: Hic eſt filius me⁹ di- Luc. 3.
lectus, ĩ quo mihi bene cõplacui. Tñ, q̃a Ma. 17
in ſimilitudinẽ carnis pc̃ti format⁹ fuit,
q̃a pc̃tõris imaginẽ ſumpſit, tãta in eum
ira exarſit, ut eũ in acerbiſſimã paſſionẽ B
daret, & moriẽ. Quæ obſecrò ſupplicia
manẽt pc̃tõrẽ verum, ſi tãta de eius ima-
gine ſumpta ſunt? Verè horrẽdum eſt in- Heb.
cidere ĩ manus Dei viuẽtis. Pau. ait: O ĩ- 10.
fœlix, miſerq. pc̃tõr, cũ ĩ illas incidas ma-
nus, q̃uo cõminuẽdus es, q̃uo cõterẽdus
es cõtritione ꝓualida, vt nõ remaneat in
te teſta, ĩ qua parum aquæ colligi poſſit. Eſa. 30
Cæcus fuiſti, nõ uidiſti fœditatẽ tuã, peri-
culum, q̃ te manet, ecce in Xp̃i paſſione
tibi lux reddit᷑, pc̃tõq. tuo medicina para-
tur. Tertio tandẽ oĩ tribulationi nr̃æ cõ-
ſolatio eſt in Xp̃o crucifixo, vt nõ fatige-
mini, aĩs vr̃is deficiẽtes, recogitate eũ, q
talia ſuſtinuit, ait Pau. Sũma hæc in nos Heb.
diuina mĩa, vt nobis ſit ĩ labore cõſola- 12.
tio. Cũ ipſo ait dñs, ſum in tribulatione.
Vidiſti vilẽ ſeruũ carcere mãcipatũ, vin- Pſ. 90.
culis aſtrictum, huius rei cã ualde merẽ-
tẽ, vel addictũ alicui maximo labori, quẽ
vt leuet, cõſoletur q; rex magnus ſe illi ĩ C
carcere, uel labore ſociũ adiũgat? Hoc
rex terræ fecit nunq̃: ſed fecit, qui eſt rex
magnus ſup oẽs Deos. Vidit nos, laborã-
tes, vinculis aſtrictos, ſe dedit ĩ vincula,
laboreſq; nr̃os, ut uidentes regẽ cæli labo-
rantem nobiſcum, conſolatione afficia-
mur. Hoc petebat Salomõ: Mitte ſapien- Sap. 9.
tiã de ſede magnitudinis tuæ, vt mecum
ſit, & mecum laboret. En oĩum malorũ
nr̃orum in Xp̃i paſſione medicinã, eam
ergo memoria retine, iõ năq. ille eam ſæ-
pe in ſermone miſcuit. Ecce aſcẽdimus.
Secretò ſuos alloquit᷑ Xp̃s, grãde. n. cru-

A cis ſecretum eſt,ꝙ proinde ſacrm̄ dr̄,i ſa crũ ſecretũ,qđ gẽtib.ſtultitia, Iudæis ſcã dalum,nobis uerò Dei virtus,& Dei ſa piētia,ſi fidei illuminatis oculis eum cõ ſpiciamus. Tu ergo,vt Deum videas in ter ſpinas cum Moyſe, ſolue calceamen tum de pedib.tuis. Sed dn̄e Deus meus, quib. verbis paſſionẽ explicas tuã? cũ ad eã venis,aſcẽdere te dicis, nõ deſcẽdere, exaltari dicis filium hoīs,non deijci. An non deſcenſus hic eſt: Verè aſcẽſus fuit,

Aug. Pſ. 67. ait Aug.in illud Pſ.Qui aſcẽdit ſup occa ſum,dn̄s nomen eſt illi. Quaſi dicat. Pſ. in occaſu,& morte ſua dn̄m oñdit,a ſcenditq; maximè. Ad aſcendendum in cęlum,& deniq. ad cẽm exaltationẽ ad

B Heb. 10. inuenit Xp̄s dn̄s viã nouã,i carne ſua, q̃ initiauit nobis,viã nouã,& viuentẽ p ve lamen,hoc eſt,carnẽ ſuã, ait Pau. Sed q̃ via hæc noua? Vtiq. vt aſcẽderet,deſcen dit,non aſcendit. Lucifer,& Adã viã aſcẽ dendi inuenerunt ſuperbiẽtes, & aſcen dentes,ſed Xp̄s nouam initiauit,& adin uenit uiã aſcenſus p deſcenſum, & hu militatẽ. Sed ais: Quõ ſimul aſcẽdere,&

Simile deſcendere potuit? Rn̄det: Qn̄ Sol uer ſus occaſum pergit, deſcẽdere nobis vr̄, ſed uerè nõ deſcendit,in cęlo manet, ſed nobis deſcendit, at in altero hemiſperio tunc aſcẽdit. Sic Xp̄s dn̄s Sol iuſtitiæ ui ſus eſt deſcendere nobis,cũ occubuit, at uerè aſcendit in aliã uiã. De qua ie loqr̄

Pſ. 98. ad Iſam. Pſ. Inueni Dauid ſeruũ meum oleo ſancto meo unxi eũ. Nihil proficiet inimicus in eo, & ego primogenitũ po nã illũ,excelſum p̃ regib.terræ. Qui au

C diret hæc,cogitaret utiq. nihil p̃ter exal tationẽ ſupereſſe,ſed ut uiã ad hanc exal tationẽ oñdat,ſubiungit cõtinuo, tu ue

Sap. 3. rò repuliſti,& deſpexiſti,diſtuliſti Xp̄m tuum,pſudiſti eum confuſione,&c. Eo dẽ pacto loquit̄ ſcriptura de ſanctis Xp̄i imitatoribus: Viſi ſunt oculis inſipiẽtiũ mori,& æſtimata eſt afflictio exitus illo rũ,& qđ a nobis eſt iter exterminij, illi verò ſunt in pace. Ideſt, nobis uiſum eſt iter eorũ deſcẽſus,& exterminatũ,ſed il li fuit pax, & exaltatio ſicut Xp̄o dn̄o.

Pſ. 18. qui exultauit,ut gigas ad currendã uiã, a ſummo cęlo egreſſio eius,& occurſus e ius,uſq; ad ſummũ eius,i. qn̄ deſcendit, aſcẽdit uſq.ad ſummũ cęli. Nobis ergo A aperta uia eſt ad aſcendendum,eã ſequa mur humilitate,& paſſione. Ne ergo ſis Simile puer,cui exẽplar dat̄ literarũ, ut ſcribat, ille uerò otiat̄, cũ uerò rõnem reddituꝰ uocat̄ a magiſtro, nihil p̃ter exẽplar de fert,qa ille ſua manu ſcripſit nihil. Huic ſimilis eſt,q glориat̄ i Xp̄i meritis,& paſ ſione,nec tñ imitari delectat, nec ſimile aliquid peragere. Tradet̄ gentibus,& il ludet̄,& flagellabit̄,&c. Sed ipſi nihil ho rum intellexerunt. Oñderat Chr̄i ſapiẽ tiã,qui mortẽ ſuã nouit p̃dicitque,anteq̃ veniat,& quia ſummæ fuit ſapiæ,p mor tẽ nos redimere, nunc his uerbis oſtendi tur nr̄a ſapientia, terq. repetitur ab Euã gelista,ut maxima oñdat̄. Sicut Ioãnes B de Ioanne loquens,dicit: Confeſſus eſt, Ioan. 1 & nõ negauit,& cõfeſſus eſt. Trina repe titio ſignificat vehemẽtẽ Ioannis cõfeſ ſionẽ:ita mõ, vt maxima oñdat̄ ignora tio,ter ab Euangeliſta repetita eſt. Nihil horum intellexerunt, & erat uerbũ hoc abſconditum ab eis,& nõ intelligebãt,q̃ dicebant̄. Mos eſt ſcripturæ,ait Aug. re Aug. petitione oñdere multitudinẽ. Sed quõ tã manifeſta uerba non intelligunt, qui abſcõditas parabolas,theſauri, Margari tæ, & ſagenæ dñt ſe intellexiſſe. Chryſ. intelligunt,& nõ intelligunt. Intelligũt, Chryſ. ꝙ exterius uerba ſonant, diuinum, i. Dei uirtutẽ non penetrant, diuinum, i. Dei amorẽ, Dei mirã admonitionẽ. Hæc iter iuſtos,& iniuſtos,dr̄a eſt in fidei intelle ctu. Iuſti oĩno intelligunt Chr̄i paſſionẽ & opera,nõ qđ exterius eſt ſolũ,ſed ꝙ in terius. Hinc Pſ. virtutẽ operũ ſuorũ an nunciauit populo ſuo,non.n.opa ſolum, C ſed uirtutẽ interiorẽ eorũ annunciat po Pſ. 110 pulo ſuo. Videt Dei i eos amorẽ, & miã, & amorẽ amore rependunt,dicũtq. Chr̄o dn̄o,ꝙ Gedeoni dicit Iſrael, dn̄a re nr̄i, Iud. 8. qa liberaſti nos de manu Madiã. Ille re demit fracto uaſe,ſed Chr̄s fracto corpo re. Impleturque in eis illud Cant. Caput Can. 7. tuũ,ut Carmelus, & comæ capitis tui,ſi cut purpura regis iuncta canalibus. Ca put iuſti,ait Greg. Carmelo cõparat̄,qui Greg. fructib.abundat, qa iuſtus replet̄ fructu iuſtitiæ,comæ uerò capitis, ut purpura. Purpura tingebat̄ ſanguine vermis,q di cebatur,

Digitized by Google

A cebat vermiculus, quẽ occidebãt, ut ĩ ei⁹ ſanguine purpura tingeret. Significat ergo capillos iuſti, i. cogitationes eius tinctos eſſe Xp̃i ſanguine, conſideratione paſſionis Xp̃i, q vermis eſt, & nõ homo in paſſione ſua, q eſt & teneriſſimus ligni uermiculus. De quo 2. Reg. Ab eo exiuit
Pſ. 21. ſanguis, q nos, & lauit, & tinxit. Hi intel
2. Reg. ligũt Xp̃i paſſionẽ, q eã meditãtes cogi-
23. tationes ſuas eius ſanguine tinxerũt. Et ſic exponit Hier. illud Eſa. 6. de Cherubinis faciẽ uelantib. ante Deũ, ꝙ Io. 12.
Hiero. de Xp̃o itelligit, ac exponit. Vel ergo a te
Eſai 6.
Ioã. 12. Hiero. uelabãt Dei faciẽ, uel ſuã, q̃a utrũque lr̃a ſonare põt. Si Dei facies uelatã ĩtelligit, ſignificat, q̃a abſcõditus eſt vult⁹ eius ĩ paſſione. Si Seraphinorũ facies ue
Eſa. 53 lata accipit, ſignificat, ait Hiero. iuſtorũ
B confuſionẽ, ac uerecundiã, q uidẽt, ſe nihil agere, cum Xp̃s p̃ eis mortuus ſit. Videt dilectionẽ immenſã, uidet mĩam ſũmã: quid faciat hõ, niſi caput uelare, uultũ operire p̃ uerecundia. Iniuſtus uero exterius paſſionẽ intelligit, ſed nõ qd' in
Pſ. 57. teri⁹ latet. Ei n. cõtingit illud Pſ. Supcecidit ignis, & nõ uiderũt Solẽ. Ignis ſupcecidit cõcupiſcẽtię, & inordinatę paſſionis, quod obſcuratum eſt in ſipiẽs cor eorũ, ut uidentes nõ uideãt, & audiẽtes nõ intelligant. Impleturq; in eis illud: Occidit ei Sol, cũ adhuc eſſet dies. Quid Xp̃s
Hie. 15 in cruce exaltatus eſt, niſi Sol ĩ meridie? Tunc oĩa ad me trahã, ait, ſed pc̃tõr non trahit, cũ oĩa trahunt. Mira cæcitas tali lumine nõ illuminari, tali amore nõ moueri: tali charitate non trahi. Verè meri-
C dianus eis ſol nõ illuminat, atq; adeo eis occubuiſſe dr̃. Sed ais, cæcus ſum, lumen hoc nõ uideo, an curari potero? Potes. Audi, q̃uo hodie cæcus curat a Xp̃o, pete ab eo lumen, ut iſte petijt. Primum ꝙ curat dęmõ, eſt, oculos eruere eius, quem captiuũ tenet: ſicut Nabuchodonoſor oculos Sedechię, & Philiſtęi oculos San
4. Reg. ſonis: aliter. n. peccator ferre non poſſet
23. dęmonis maximã uexationẽ, niſi oculos
Iud. 16 amiſiſſet. Sicut ergo capite plectẽdis oculi claudunt ſic pc̃torib. dæmon oculos eruit. Quis niſi amens captiuus cũ ſit, ſeruuſq; male tractatus, id ferat, ſi in libertatẽ ſe aſſerere poſſet? Agnoſce ò hõ dignitatẽ tuã: oculos aperi, conſidera, quia A dęmoni in ſeruis ſeruitute miſerrima. Cęcus eſt oĩs peccator, ignoranſque, & donec ei oculi aperiantur, uiam peccati nõ Nu. 12
deſeret. Sicut Balaam donec apti ſunt ei oculi a uia non declinat peruerſa, Deoque contraria. Hic cæcus extra uiam eſt Pſ. 118.
quã Chr̃s incedit. Beati immaculati in uia, q ambulant in lege dñi. Non. n. qui operantur iniquitatem, in uijs eius ambulauerũt. Faciliime ſeparari põt cœcus a uia, quia eam non uidet, ſic peccator faciliime peccat. Et præterea cõueniẽs peccatori locus eſt, extra uia eſſe, quia nõ eſt inter hoies computandus, ſed inter offendicula. Vnde ſi in uia eſſet, ſcandalũ Gen. 3.
foret. Separet igitur a uia, ut taxũ, ut of- B
fendiculo non ſit. Ideo primi parẽtes ex cluſi ſunt a paradiſo, q̃a putantes ſe illũminandos fructu arboris uetitę, cæci facti ſunt, & ideo ſeparandi a uia. Hoc ſignificatur. 2. Re. 5. Dauid abſtulit cęcos a ciuitate dñi, fęlix ciuitas, quæ non patitur cæcos, eos, qui lumine amiſſo offen- Dan. 4
dicula ſunt, locus peccatoris eſt, extra hoium eſſe conſortium. Sic factum eſt cum Nabuchodonoſor, eiectus eſt ab hominibus, & cũ beſtijs deputatus eſt, q earum mores eſt imitatus. In eo uno peccatore oſtenſus eſt locus, qui oĩ aptus 2. Re. 5
eſt peccanti. Et ad Dauid dictũ eſt. Non ingredieris huc, niſi abſtuleris cæcos, & claudos, quia prælatus, & princeps non bene ingreditur, nec ſuſcipit rempublicam gubernãdam, niſi auferat inde pec- Pſ. 100
catores. Pſal. In matutino interficiebam C
oẽs peccatores terræ, &c. Sit ergo cęcus Simile
extra uiam. Scđo ſedens eſt, in uia Hieruſalem ſedit, quia in hoc mundo cõſedit, mundus hic in diuerſorium conditus eſt homini, non in domum, aut ciuitatẽ permanentem. Si mundo utaris in eum finem, qua a Deo conditus eſt, optimus tibi uidebitur, nihilque tibi deeſſe iudicabis, ſi eum hoſpitium ſolum tibi eſſe velis: ſi uero eum uelis tibi domum permanentem eſſe, plenum defecti us, & incommoditatibus reperies. Sed non in hunc finem conditus a Deo eſt. Venis iter agens in hoſpitium, quo per horam uti uis: licet multa ibi re- Simi e
perias

A perias incommoda nil curas, dicens, in
vnam horam, hoc ſatis eſt, ſi uero ibi ti-
bi diu habitandū foret, diceres, innume-
ra tibi deeſſe. Hunc mundū fecit Deus,
non ut in eo conſiſtas, ſed ut trāſeas, ad
hoc ſatis, ſupereq; eſt, ut cōſiſtas, ſatis nō
Pſ. 80. eſt. Hinc Pſal. Inimici Dñi mentiti ſunt
ei, & erit tēpus eorum in ſæcula, tempus
breue eis conceſſum, ut tranſeāt, eſt eis,
veluti ſecula æterna: illud. n. accipiunt,
tanq̄ in æternum duraturum: & ita cū-
cta tēporalia commoda eſſe ſibi curant,
atque ſi hic in æternum eſſent manſuri.
Hinc tertium eorum malum orit, ſ. men
dicare ab oī creatura, quia pluribus ſe in
digere uident, hinc conſiſtentes. Amiſſo
B Deo per peccatum, manet hō pauper,
& nudus quid faciat, niſi cōſolationem
à creaturis mendicare, quia fontē ſolatij
Pſ. 11. Deum amiſit. In circuitu impij ambu-
lant, i. per omnem creaturā, ut ab hoī cō
ſolentur. Sed eſt ne malis his medicina?
eſt vtiq;. Maximum habet remedij ini-
tium cœcus peccator, qui tñ in Eccleſia
eſt: ſi enim in uia non eſt, eſt tñ prope
viam, quia fidē retinet, & Chriſti, & cū
eo tranſeuntium ſtrepitum audit, ſi non
videt, audit per fidem Chriſtum trāſire,
qui illuminat cæcos, erigit eliſos. Cęci q
extra Eccleſiam ſunt, longè a via ſunt,
Chrm̄ tranſeuntē non audiunt, longè
ab eis ſalus. Sed vos, qui eratis longe, fa-
cti eſtis prope. Ne ergo dicamus Deo:
Eph. 2 Recede a nobis, ſcientiā uiarū tuarū no-
Io. 22. lumus. Sed clamemus ad Xp̄m cum cę-
C co iſto, qui clamans uidere incipit]. Ieſu
fili Dauid miſerere mei. Qui præibant,
increpabant eam ut taceret. Quidam ex
his, qui cum Chriſto ſunt, cū ſequuntur,
eius inhærent ueſtigijs, de quib. dicit, qui
ſequit me, non ambulat in tenebris, &
qui mihi miniſtrat, me ſequatur. Quidā
vero Xp̄m pręcedunt non eum imitatio
Ioan. 8 ne ſequētes, ſed pcuntes faſtu, & glorian
Ioā. 12 tes de antiqua, & a pribus & proauis ha
bita fide. Hi maximè obmurmurant de
ijs, q ad Xp̄m clamant, q orāt, q religio-
ni ſe dant: & hi ſunt in quos dæmon pri
mum deſæuit, & quos primū trucidat.
Tres turmas fecit Iacob ex his, q̄ ſecum
erant. In prima poſuit ea, quę minus ille

diligebat, armēta, & oues, & famulos. In A
ultima uerò Rachelis filios dilectos: di- Ge. 32.
cens. Si pcuſſerit Eſau unā turmā, ſalua-
bit altera. In eos ergo q Xp̄m pcedunt;
ita dęmonis deſæuit: illa prior turma eſt
expoſita armis Eſau. Hi uerò, q Chrm̄ ſe
quunt, maximè ab eo ſeruantur. Tibi vè
rò clamandum eſt cum cæco, nec impe-
diaris aliorum murmuratione, q̄ nihil
eſt. Præterea q Chrm̄ comitantur, impe Ap. 22
diunt cęcum clamantē ad Chrm̄. Aliqñ
.n. & ipſi ſacerdotes dñt: Vt quid tanta
ſacrorum, & orationum frequētias? Et
qa ipſi orare neſciunt, alios orare prohi-
bent, qui. n. audit dicit, ueni: qui inuenit
aquā uiuam, uocat alium, ut uideat fon- Simile
tem, & bibat. Qui non inuenit, dicit alte B
ri; Nihil hic q̄rēdum eſt: & quia ipſe non
repetit, q̄rētem impedit, ne amplius quæ
rat. Hic uero cæcus, quo magis impedie
bat, eo magis clamabat. Maximè tibi ne
ceſſarium eſt deſiderium efficax, qđ uul-
go dr̄ (un teſon) ne aliquo deficias impe- Ecc. 32
dimento, ne impediaris orare ſemp, ait
Sapiens. Qui. n. obiectio impedimento
detinetur, deterreturq; à uia Dei, nūquā
eam perficiet. Cæpiſti virtutis uiam, ſa-
cra frequentas, orationem colis, ab his,
qui mūdi ſunt, te ſeparas, audis uerbum
ſtulti dicentis. Vt quid oratio, uel mor-
tificatio tāta? ſi eo audito retrocedis, nun
quam proficies. Dicendum ergo eſt tibi
illud Iob. Iuſtificationē, quam ſemel cœ Iob 27
pi, tenere non deſeram. Et illud ſponſæ:
Tenui eum, nec dimittā. Sicut templum C
ædificantes nō ceſſant, ēt ſi multi impe- Can. 3.
diant, ſed hæc manu ædificant, illa uerò
ſe tuentur. Audi, quid Eliſæus ſeruo di- 4. Re. 4
cat. Si occurrerit tibi homo, non ſalutes
eum, & ſi ſalutauerit te, non reſpondeas
illi; ſic tibi ad cœlum perueniendum eſt.

Stans autem Ieſus. Quid tibi uis, fa-
ciam. Vide quanta operatur oratio per-
ſeuerans. Oratione ſua ſtare fecit ſolem
Ioſue 10 ad occaſum pergentem. Prope Ioſ. 10.
rabat modo Ieſus Hieruſalē, ut occum-
beret, & ſumma celeritate uiam pera-
gebat ſummo deſiderio. Detinetur ue-
rò oratione cæci, cui dicit. Quid tibi
uis faciam? Cum venis ad Chriſtum in
Eccleſiam, hoc tibi dicitur: Quid petis?
quid

A quid vis? Ne petas temporalia ſolum,
ſed potius ſpiritualia. Domine, vt videã;
Simile da mihi oculos, vt te agnoſcam, te dili-
gam, te ſequar. Si enim tibi Rex diceret,
pete, quod vis, an non magnum aliquid
Ioã. 15. ab eo peteres? Quid paruum quid a tan-
to Deo petis? Vſque modo non petiſtis
quicquam in nomine meo, petite, vt gau
dium veſtrum ſit plenum. Quicquam
non petit, qui temporalia ſola petit, quæ
Pſa. 80 nihil ſunt. Dicit tibi Deus tu⁹: Dilata os
tuum, & implebo illud. Os tuum men-
ſura tua erit: quomodo non petis, quæ
Ioã. 15. maxima ſunt? Quodcunque petieritis
patrem in nomine meo, dabit uobis. Ha
bes merita Chriſti, maxima per eũ pete.

Sequebatur eum magnificans Deũ.
Videns Chriſtum ſequitur, ſicut cęcus
dęmonem. Sed vide o homo, quò eum ſe
B quaris. Paulo enim ante dixit: Ecce aſcẽ
dimus Hieroſolymam, in flagella, &
mortem. Adhuc ſequitur illum, & meri-
tò enim Ethai ad Dauid dicentem ſibi:
Heri veniſti, & hodie compelleris exire,
2. Reg. mane cum Abſalon, ait, Viuit dominus,
15. & viuit dominus meus Rex, quia in quo
cunque loco fueris, ſiue in morte, ſiue in
vita, ibi erit ſeruus tuus: an non ſimiliter
cæcus dicat, licet amodo Chriſtum ſequi
Orig. incipiat? Orig. Conſiderabat Paulus hũc
Chriſti aſcenſum Hieroſolymam, & in
Act. 12 de Acto. 21. ait Agabo: Ego autem non
ſolum alligari in Hieruſalem, paratus
ſum, ſed & mori. Hic ergo cęcus omnib.
nobis loquitur exemplo, quod Paul. cla-
Heb. 12 mat verbo Hebr. 12. Deponentes omne
pondus, & circunſtans nos peccatũ, per
patientiam curramus ad propoſitũ nobis
certamen, aſpicientes in authorem fidei,
& conſummatorem Ieſum; qui propoſi-
C to ſibi gaudio, ſuſtinuit crucem confuſio
ne contempta, & ſedes a dextris Dei.

Feria Quarta Cinerum.

Memento homo, quia puluis es, & in pul uerem reuerteris. Gen. 3.

DEſiderium Eccleſiæ, quo deſiderat,
& ingemiſcit peccatoris conuer-
ſionem, maximum eſt, & multis de cau-
ſis, quarum vna eſt, ſummum onus pec- A
catoris, quo Eccleſia afflictione, ac pon-
dere premitur. Gen. 25. Collidebantur Ge. 25.
in vtero Rebeccæ paruuli, quæ ait: Si ſic
mihi futurum erat, quod neceſſe fuit cõ-
cipere? Sicut in vtero Rebeccæ erant
Eſau, & Iacob, ſic in Eccleſiæ utero iu-
ſtus, & peccator. De iuſto Eccleſia gau-
det: licet enim quodãmodo triſtetur in-
gemiſcens, donec eum pariat ęternitati,
ut dicitur Rom. 8. tamen abſolute de eo Ro. 8.
gaudet, ut de bono maximo. At pecca-
tor eam ſic grauat, ut dicat cum Rebec-
ca: Si ſic futurum erat, quid neceſſe fuit
me concipere? Si talem filium habitura
eram, melius fuiſſet, eum omnino nõ ha
bere. Nec mirum eſt grauari Eccleſiam
pondere tanto. Eccl. 22. Super plumbũ Ecc. 22
quid grauabitur? Et quod illi aliud no-
men, quam fatuus? Arenam, & ſalem, & B
maſſam ferri facilius eſt ferre, quam ho-
m nem imprudentem, & fatuum. Tan-
tum eſt peccatoris pondus, vt terra illud
ſuſtinere non valeat. Hinc illa aperta
eſt, & deglutiuit Dathan, & Abiron, & Pſ. 105
ipſi cęli continere non potuerunt Ange
los peccatores, & ipſe quoque Deus ma-
gno pondere grauatur peccatores ſuſti-
nens. Hoc ipſe pondus ſentiebat, cum di
ceret Eſai. 46. Audite me domus Iacob, Eſa. 46
& omne reſiduum domus Iſrael, qui por
tamini a meo vtero, & geſtamini a mea
vulua. Comparat ſe Deus prægnanti, &
grauatæ mulieri. Omnia, quæ condidit,
ſumma facilitate portat: Qui portat om
nia verbo virtutis ſuæ, vt ait Paul. Vbi
notat Chryſoſtomus, faciliſſime omnia Chryſ.
ab ipſo portari, ut verbum Græcum por
tat, ſignificat. Tandem ſolo verbo ea cõ-
didit, & ſolo verbo oportar. Peccator ue
rò Deũ quaſi põdere graui premit, adeo C
ut Eſa. 1. dicat, Facta ſunt mihi moleſta:
laboraui ſuſtinens. Et Paul. Suſtinuit in Ionę 1.
multa patientia vaſa iræ, apta in interi- Ro. 9.
tum. Et Eſaiæ 43. Seruire me feciſti in Eſa. 43
peccatis tuis; præbuiſti mihi laborem in
iniquitatibus tuis, Eſaiæ 1. Væ genti pec Eſa. 1.
catrici, populo graui iniquitate. Ideo Za Zac. 1.
cha. 1. peccatum dicitur talentum plum Eſa. 7.
bi, & Eſa. 7. Nundquid parum uobis eſt,
moleſtos eſſe hominibus, qua moleſti
eſtis,

Digitized by Google

A eſſis, & Deo meo. Quid ergo mirandũ,
ſi grauetur, onereque prematur Eccleſia
tot ſuſtinens peccatores? Ex eo etiã om-
nia mala Eccleſiæ oriuntur. Sicut.n. Io
nę nauis tempeſtate vexatur pp Ionam:
ita Eccleſiæ tempeſtates, & oĩa mala pro
pter peccatores ei accidunt: ſicut omnis
turbatio domus Abrahę propter Iſmael
eſt, qua ratione Sara petit, Eijce ancillã,
Ge. 21. & filium eius. Gen. 21.

Vt ergo Eccleſia a tanto onere, maliſ-
que leuetur tp̃s pęnitẽtiæ inſtituit, quod
præ manib. habemus, quod deponamus
omne pondus, & circũſtans nos pecca-
He. 12 tum, ut Paul. ait. Caue ergo ne hoc tem-
Eſa. 22 pore illud tibi contingat, quod Eſa. 22.
dicitur: In die illa vocabit dñs ad fletũ,
& ad planctum, & ad caluitium, & ad
B cingulum ſacci, & ecce gaudium, & læti
tia. Attendenda maximè terribilitas ver
borum eorum, quæ ſequuntur: Si dimit-
tetur iniquitas hæc vobis, donec moria-
mini, dicit dñs exercituum, quod ſi in vi
ta hac non dimittitur, non dimittetur in
alia: nec.n. ex minimis eſt, quę in illa di-
mittuntur. Qua.n. ratione uenia danda
eſt, hoĩ, qui Deum offendit, ridetq. quaſi
Pſa. 18 ſi lapidem contempſiſſet, aut lignũ? Nõ
Pro. 16 hoc mĩa eſſet, ſed iuſtitiæ defectus, qui
Ex. 32. Deo conuenire non poteſt, cuius opera
iuſtificata ſunt in ſemetipſa, & pondus,
& ſtatera iudicia eius. Eſt Deus in mon
te legem dans, qua idola penitus aboleã-
tur, & tunc idola facit Iſrael. Intolerabi
le hoc eſt: frangatur lex, & miſericordia
non fit ijs, qui talia operati ſunt. Adue-
nit tempus, quo teneris pęnitere, delere
peccata, & hoc Eccleſia nunc agit, tunc
C peccata cumulas? Mors tibi minatur: In
Hipoc. ter Hipoc. aphoriſmata illud memora-
tur. Si quæ ſolent prodeſſe, non proſunt,
mortale. Si tempus hoc, quod alijs pro-
deſt, alios ſanctificat, tibi non prodeſt,
mortale, ſignum reproborum eſt, Nunc
peccata peccatis addere; hoc eſt in pro-
fundum malorum uenire, in Dei deſpe-
ctum, in contemptum minarum Dei, in
inſenſibilitatem malorum animę: ſimi-
lem generorum Loth, qui diuinas a ſo-
cero audiunt minas, & videbatur illis
Ge. 19. quaſi ludẽs loqui, ut dicitur Gen. 19. Ti-
bi ſimile quid apparet, non terreris ira, A
non moueris promiſſione, ignis de cęlo
ſuper te cadet, ut ſuper Sodomam. Pęni
tentia ergo a nobis exigitur: ſed qua rõ-
ne? Memento homo, quia puluis es, ideo
age pęnitentiam. Dñt Dialectici: Primũ
in vnaquaque ſcientia eſt cognitio ſub-
ſtantiæ rei per definitionem, & hac co-
gnita tanquam medio vti debemus, ad
cognoſcendum omnes rei proprietates,
quæ inde fluunt. Sicut omnia, quæ ad
hoĩem pertinent, ſcire valeamus, oportet
primum noſſe, quid ſit homo, quo cogni
to facile reliqua conſtabunt. Hinc apud
antiquos celebratum eſt maximè, dictũ
illud Apollinis: Noſce te ipſum, quod
proinde tanquã maxima Apollinis ſen- Apoll.
tentia in ianua templi eius ſculpta fuit li
teris aureis Delphi.

Sed cum ſubſtantia hominis conſtat B
corpore, & anima. Ex utraque natura
rationes poſſent adduci, vt peccatum de
ſeratur. Ex parte quidem animæ, quia
cum ſit Dei imago, mirabili dignitate,
ac pulchritudine prædita eſt, unde indi-
gniſſimum eſt fœdari peccato. Si rei om
nium pulcherrimæ imaginem feciſſet Simile
Appelles, qualis illa foret imago? Atten-
de ò homo, qualis rei ſis imago, Dei pla-
ne, qui infinita pulchritudo eſt. Sed qua
manu formata hæc imago fuit? Dei ma-
nu. Qualis obſecro erit eius forma, ac
ſpecies? An nõ dignum eſt, eam magnifi Ecc. 10.
care, nec viliſſimis rebus offuſcari? Eccl.
10. Fili in manſuetudine ſerua animam
tuam, & da illi honorem ſecundum me-
ritum ſuum, peccantem in animam ſuã
quis iuſtificabit? & quis honorabit exho
norantem animam ſuam? Hoc vero & Pytha.
Pythagoras luminæ naturæ aſſequutus C
eſt, qui inter ſymbola ſua hoc præcipuũ,
edocuit. Imaginem Dei ne aſſeras in an
nulo. Quod explicat Hierony. Animam Hiero.
ne alliges corporeis ſenſibus, & volupta
tibus. Si enim indigniſſimum eſſet, regi
nam videre uiliſſimis occupatam ſerui-
tijs, quaſi ſeruam, multo indignius eſt Simile
animam conſpicere terrenis implicatã
rebus. In Hieroglificis ſuis Aegyptij ani Hiero-
mam intelligebant per accipitrem, qui glifi.
aliquando in cœlum euolat, aliquando
in

A in terram ſe deijcit, quia anima natura
ſua cœlum petit, cæleſtia contemplatur,
ſed corpore grauata in ima deſcendit.
Sed rõnem hanc ex parte animæ deſum
ptam modo Eccleſia nõ uſurpat, ut nos
ad pœnitẽtiã prouocet, ſed aliã, q̃ ex par-
te corporis ſumit, quia inquit Paulus es.
Licet.n. prima rõ conueniens ſit, aptior
tñ eſt, ei qui in peccatum non decidit, vt
agnoſcens dignitatẽ ſuã, in peccati fœdi
tatem nõ labatur: ei uero, qui lapſus eſt,
conuenientiſſima rõ datur, quia puluis
es. Ianua.n. qua peccator ad Deũ intra-
re põt, humilitas eſt: vnde lectio pc̃tõri
Eſa.47 accommoda eſt, q̃ eum humiliat, qa pul
uis es. Ideo Eſa.47. Deſcende, ſed in pul-
uere, virgo filia Babylon: ſede in terra,
B non eſt ſolum filiæ Chaldæorum. Vide,
quõ Achab pc̃tõr placeat Deo 3.Reg.
3.Reg. Nonne uidiſti, ait, Achab humiliatũ co-
21. ram me? Hinc Ecc.7. Homilia ualde ſpi
Eccl. 7 ritum tuum: qm̃ uindicta carnis impij
Pſ. 37. ignis, & vermis. Et Pſ. Humiliatus ſum
Gen. 3 nimis, rugiebam à gemitu cordis mei. Et
ad Adam, Puluis es. Et merito hoc Adæ
dictum eſt: & oĩ dr̃ peccatori, qui ſe exal
tare uoluit, Deoq; æquari. Contingit ali
qñ expoſitum puerum in domũ nobilis
Simile recipi: enutrit illũ ut filiũ, fouetq; eum,
ac exaltat: poſtea vero vir factꝰ deſpicit
Dñm ſuum. An nõ merito huic dicatur:
Memento homo, qualis fueris, qd vilis,
abiectuſque? ne ergo ſuperbias. Hoc per
Eze.16 Ezech. 16. ad Synagogam loquit̃ dñs di
cẽs, puellam expoſitam eam fuiſſe, quam
ille fortis offendit, enutriuit, ornauitque
C illa uero contra eum eleuata eſt. Sic mo
do oĩ peccatori dr̃, Memento, ꝙ puluis
ſis, & in puluerem redigẽdus, ne ſuper-
bias: ſed humiliare coram Deo tuo. Et
hac ſacra cæremonia ſacralis cineris no
bis impoſiti in capite, qd radix eſt homi-
nis, nos ad pñiam, & Deum ad patien-
tiam inclinare Eccleſia intendit. Sicut
Lu.13. cultor illi horti Luc. 13. Vbi cum dixiſ-
ſet; Si pęnitentiam non habueritis, oẽs
ſimiliter peribitis, addit. Dicebat autem
hanc ſimilitudinem. Arborem fici habe
bat quidam plantatam in uinea ſua, &
uenit quærens fructum in illa, & non in
uenit. Dixit autem ad cultorẽ uineæ: Ec
cæ anni tres ſunt, ex quo uenio quærens A
fructum in ficulnea hac, & nõ inuenio:
ſuccide ergo illam, ut qd ẽt terram occu
pat? At ille reſpondens dicit illi: Dñe di-
mitte illam, & hoc anno: vſque dum fo-
diam circa illam, & mittam ſtercora: &
ſi quidem fecerit fructum, ſin autem, in
futurum ſuccides eam. Contra omnem
peccatorẽ mortis ſnĩa data eſt, quia fru- Luc.3.
ctum non refert: iam ſecuris ad radicẽ
arboris poſita eſt. Quãdo ramus arboris
ſucciditur, manet adhuc arbor: ſed cum
radix ſucciditur, oĩno periit. Ablata eſt
a te ſubſtantia, manes adhuc; ſed ſi uita
adimatur, tam locus non erit pnię. Cum
ergo ſecuris ad te ſuccidendum radici-
tus parata eſt, loquitur Eccleſia Deo: Dan.3
Relinque Dñe hunc peccatorem, & hoc B
anno, fodiam circa illum, vt radix eius
appareat: oſtendam illi ſtatuæ pedes lu-
teos, qd puluis ſit: mittã ſtercora in radi-
cem. i. cinerem in caput, quod radix eſt
hominis, & ſic forſan fructum referet:
ſin autem, eum ſuccides. Sed qualis ar-
gumẽtatio iſta eſt: Cinis es, age ergo pœ-
nitentiam? O ptimum ſane argumentũ:
Puluis es, quem uentus tollit, in pulue-
rem cito redigendus per mortem: ergo,
anteq̃ ſuccidaris, ꝓ ppe eſt pniam age.
Cognitio mortis ad pñiam mouet: ſic
primos parentes, ut pæniterent, hac ſnia Chry.
mortis dñs cõmonuit. Chryſ. hom. vlt. de
Spũ ſancto To. 3. ait: Qñ condidit Deus
Adamum, nõ prius aĩam cõdidit, q̃ cor-
pus efformaret de terra, ut uidere poſſet
aĩam, vñ formatũ eſſet corpus, & humi- C
liaretur. Hoc in reſurrectione maniſeſtè
uidebimus: tunc.n. aĩæ uidebunt ė pulue
re corpa reſurgere. Sed ſi hoc aĩa Adæ
nõ uidet, tñ ut ſe humiliaret, hoc ei dixit.
uocãs eũ Adã, i. factum de terra: licet ẽt
tu nõ uideris, vñ formatũ ſit corpus tuũ,
tñ oſtendit̃ illud tibi, ſi recte corpus con
ſpicias. Si lingua tibi eſt, quæ ẽt cęleſtia
loquitur: tñ infirmitates tibi ſunt, etiam
in lingua, oſtendentes eam a terra eſſe.
Oculi mirabiles tibi ſunt, quibus etiam
cœleſtia uides: tamen infirmantur, ut
noueris puluerem eos eſſe: vt ſemper
tibi dicatur. Quid ſuperbis terra, & ci-
nis? Eccleſiaſ. 10. Vt iugis tibi ſit mortis Eccl. 10
memo-

Digitized by Google

A memoria,ante ciuitatis ingreſſum ſepul
chra uides,ut priuſq̃ amplitudinē,& di-
uitias ciuitatis conſideres,agnoſcas om-
niũ illarũ finē. Nec hic ſolũ,ſed ingreſſu
ri cõionem uitæ,ſæpe monemur mortis.
Vis nubere,inſtr̃m nuptiarũ conficis:&
in eo ſic ſcribis: Ioãnes, & Maria cõtra-
here uolunt m̃rimoniũ. Cõtinuo addis :
Si ille mortuus fuerit prior,quã illa,uel il
la prius illo,hæc,& hæc fiant. Attẽde q̃d
ſcribas : nõ uidiſti ſponsã tuã,& iã cõtra
illã mortis ſñiam profers? tu non uidiſti
ſpõsã,& iã dicis moriturũ ? Nec ſolũ eo-
rũ,q nati ſunt mortis ferunt ſñiæ, ſed &
eorũ , q nõdum nati ſunt addis.n. in in-
ſtr̃o ? Si ex hoc m̃rimonio filij nati fue-
rint, prior eorũ obtineat hæ̃dita'ē hanc,
uel illã: ſi ille mortuus fuerit,ſcđs : ſi ille
B occubuerit,tertius: ſi oẽs mortui fuerũt,
hæc,& illa agant. Attende. q̃ dicis: filios
non genuiſti , & iã in eos mortis ſñiam
das? Et cũ hæc ſcripſeris,cõtinuo mortis
obliuiſceris,& cũ vxoris, aut filij mortẽ
vides,ais: Hæc ne videre debui? An non
tu ſcripſiſti? Quid noui accidit? Memẽto
ergo ò hõ,q̃d puluis es,& in puluerẽ re-
digendus:age pœnitentiam, ne fortè lo-
cus tibi non ſit. Hæc Chryſo. vbi ſupra.

Memorare ergo ꝙ puluis ſis: & oĩa q̃
ad te pertinent rectè cognoſces : ſi huius
oblit⁹ fueris,dirigere uiã tuã nõ poteris.
Simile Quẽadmodũ.n. q̃ per mare nauigat, ne
ſciens vñ exierit,aut quo uadat,nec cõſi
C derat Elicẽ ſtellã maris,omno peribit : ſic
ẽt ei accidet,q nõ conſiderat puluerẽ,vñ
exiuit,& in quẽ tẽdit. Hic puluis tibi ſtel
la eſt,qua nauigationẽ dirigas tuã: iõ me
mento hõ,qa puluis es , qa hoc inſpecto
polo,uidebis nauigationis tuæ errorẽ, &
Ecc. 11 eũ corriges. Hinc Eccl. 11. Si annis mul
tis uixerit hõ , & in his oĩb. lętus fuerit,
meminiſſe dẽt tenebroſi t̃pis, & dierum
multorũ,q cũ uenerint, uanitatis arguẽ-
tur p̃terita. Quaſi dicat: Dementatus eſt
hõ,a ſe alienatus,p̃ſtigijs delinitus,cũ fi
nẽ nõ conſiderat : ſed ſi hunc aſpiciat, in
Simile ſe reducitur in mentem redit. Quemad-
modum ſomniat eſuriens, ſe comedere ,
ſed expergefactus, inanem reperit aĩam
Pſ. 75. ſuam,ſic dormierunt ſomnum ſuum,&
nihil inuenerunt oẽs uiri diuitiarum , in
manib. ſuis: qa nõ ueras habuerunt diui A
tias,ſed fallaces. Et quẽadmodũ cũ p̃ſti-
giũ alicui apparet,a dęmone cõfictũ: pu- Simile
tat ſe uidere aulã regiã,equites, virgines
ornatas,feſta,triũphos , ſed id oẽ p̃ſtigiũ
ẽ,quo ſublato uidet hõ nihil illa oĩa fuiſ
ſe,niſi deceptionẽ, & uanitatẽ : ſic cũ ad
horã mortis ueneris, conuerterisq; ocu-
los ad oĩa bona,q̃b. in uita fruebaris,ap-
parebũt tibi fuiſſe ſõnia q̃dam,p̃ſtigia ſo
lũ,uanitatis arguent̃ p̃terita . Sicut ergo
mors imminens hoc hõ oñdit,ſic etiam
mortis cõſideratio uiuẽti rerũ ueritates
declarat. Iõ memento hõ,quia puluis es,
& in puluerẽ reuerteris. Si adeſſent mõ
hic Artaxerſes,& Aſſueri , qui regnaue-
rũt in Babylonia,Darij,q in Perſia,Ale
xander,q in Græcia,Cæſares,q Romæ,
& ſi eorũ imperiũ,ꝙ momentaneũ fuit, B
mille duraſſet annis , mõ uero finitum
eſſet,& æternitas pœnarum ſuccederet,
an non eis appareret oĩs regnorum glo-
ria ſomnum,& p̃ſtigium? Ad hanc ergo
tam utilem nr̃i cognitionem utit̃ Eccl̃a
hoc,ſacr̃ali cineris nobis impoſiti . Nu. Nu. 4.
4. Altare mundabunt cinere. Et Nu. 19. Nu. 19.
Cinis vaccę inq̃natos ſanctificat. Nõmi
noris efficacię cinis hic legis nouę,q̃ fue
rit ille ueteris: principiũ ergo nr̃ę emun-
dationis hic eſt. Pręterea cum dr̃. Puluis
es , naturæ nr̃æ utilitas nobis ob oculos
ponit̃,& oñdit̃,quẽ infima res hõ ſit. De
quo multa Chryſ. ho. 10. & 11. & Augu. Chry.
li. 7. Trinit. c. 4. tractans hoĩs definitio- C
nẽ,ex Platone . Hõ eſt aĩal rõnale mor- Augu.
tale,ꝙ eſt eſſe puluerẽ, & licet rõne cum Plato .
Angelis conueniat, corpore tñ ẽ uili ter-
ra eſt: vñ eum efformauit Deus,ut humi
lia de ſe ſentiret. Cum.n. Angelum con-
didiſſet, q p ſuperbiũ cecidit, condiſſetq.
hoĩem,ut ruinas Angelorum impleret,
ne ille ſuperbiret,ex luto eũ fecit . Sicut
cũ cãm alq̃ tractaſti , uel negocium , ꝙ
tibi nõ ex uoto ſucceſſit, uidens occaſio-
nem,qua primo perditum eſt,cũ illud re
ficere uis, ab ea nimium caues. Cũ ergo
Angelus p ſuperbiã pditus ſit , in hoĩe
multã curã poſuit Deus, ne eadem occa-
ſione periret,ſed & hõ eadẽ ſuperbia, pe
rijt. Licet.n. puluis eſſet, tñ ſic ornatus a
Deo fuit,ut illud non uiderit,ꝙ in Ada-
mo

Digitized by Google

mo nó tá eſt mirum, quam in nobis, qui
bus in horas ſingulis experiétia atteſta-
tur, puluerē nos eſſe, ſed & nos obliuiſci
mur adeo, vt nobis opus ſit dicere: Me-
méto hō, quia puluis es. Sed licet tibi hęc
nó dicerentur, non ipſe vides te vento ia
ctari vt puluerē? Vidiſti p̄teriri pueritiā,
iuuentutem, puerilem ætatem, ventoque
nos in ſepulchra deportari, quaſi puluo-
rem. Vnde, obſecro, tot deliciæ corpori
parantur: niſi ꝙ oblitus es te puluerē eſ-
ſe? Vnde tantorum ciborum apparatus
corpori, vt ſuperbiat, deijciatq; ipſum, ac
vincat? Vñ tot p̄tioſę veſtes? An pulueri,
& cineri tanta parantur? Non memora
beris hoc. Memento ergo hō, quia puluis
es, & pulueri ſatis ſit cibus, veſtis, & reli
B qua moderata. Vnde obſecro ortū hēt,
ut cum iniuria afficeris, nimium iraſca-
ris, ut non ſit cor tuum ſedare? Oblitus
es, ꝙ puluis ſis, quod.n. puluis conculce-
tur, quid mirū? quā bene Iob 3. Cōpara-
Iob 3. tus ſum luto, & aſſimilatus ſum fauillę,
Ge. 18. & cineri. Et Abraham Gen. 18. Loquar
ad dñm meum, cum ſis puluis, & cinis.
Cinis ſymbolū fuit humilitatis, & pnię.
Iob. 42 Iob 42. Ago pniam in fauilla, & cinere.
Iob. 16 Et Iob 16. Operui cinere carnem meā.
Hier. 6 Et Hier. Filia populi mei, accingere cili
Ionę 3. cio: conſpergere cinere. Et Ionæ 3. Rex
deſcendit de ſolio & ſedit in cinere. Mō
ergo tp̄s eſt humiliandi nos, & pniam
agendi. Sed hic dubium eſt, q̄ diuerſe lo
quatur Deus nūc de hoīe, q̄ ante locutus
Gen. 2. fuerat. Facturus hoīem ait: Faciamus
hoīem ad imaginem, & ſimilitudinem
nſam, vt p̄ſit volatilib. cęli, & beſtijs ter
rę. Sed hodie, Puluis es. Quid magis di-
uerſum a Dei imagine eſſe p̄t, q̄ puluis?
Quis ergo imaginem illam Dei deiecit.
Quis principem oīum puluerem fecit, vt
C ab oib. conculcetur? Peccatum iſtā intu-
lit nouitatem. Hoc ut dr̄ Iob 19. Expo-
Iob. 19 liauit me gloria mea, & abſtulit coronā
a capite meo. Qui hoīem conſiderauit tā
diuerſum ab eo, qui a Deo conditus eſt,
tam mutatum, dicere poterit merito, ꝙ
Ruth 2 Bethlehemitę Ruth. 2. dixerunt: Hęc eſt
illa Noemi? Eſt hic hō ille, qui tot bonis
naturę, & gr̄ę ornatus fuit? qui princeps
operum Dei? qui magnus, & illuſtris?

Sicut cum agnouiſti magnatem in glo- A
ria magna, poſtea uero demeritis eius
exigētibus, vilis, & pānoſus eſt, infimuſ-
que de plebe diceres: Eſt ne ille quondā Simile
Dux? Poteritq; ille rñdere, quod Noe-
mi: Nolite uocare me Noemi, .i. pulchrā,
ſed uocate me Marà, quia amaritudine
repleuit me omnipotens: ne dicatis me
plenum gratijs, ſed miſerijs, non eleua-
tum, ſed depreſſum, non Dei imaginē,
ſed puluerem. Meritò deiectus in tantā
miſeriā eſt, qui a Deo receſſit: Ecce qui Pſa. 72
elongant ſe a te, peribunt ſicut Noemi,
quę reliquit terram promiſſam, ut in Sy
riam iret. Sed quis cogitaret hęc ſup Ty
rum quōdam coronatam? Eſa. 23. Quis Eſa. 23
ſimile uaſtitatē poſſet cogitare in hoīem B
uenturam? Quis malum tm̄ inferre po-
tuit? Peccatum hęc operatum eſt: nā per
peccatum puluis, & mors.

Sed conſideratione dignum eſt, non
alium puluerem nobis imponi, q̄ cine-
rē, & ſępe hō cinis dr̄, qd̄ hic puluis eſt,
quo nobis malum aliud oſtenditur prę-
ter ea, quę huc vſq; diximus. Hoc vero
illud eſt, ꝙ Eccleſia, q̄ ignis fuit initio, iā
cinis facta eſt. Eſa. 33. Et erunt populi Eſa. 33
quaſi de incendio cinis. Quid.n. primiti-
ua fuit Eccleſia, niſi fornax ſeptuplum
accenſa. Quid primi fideles, niſi carbo-
nes incenſi, quos Angelus in Apoc. ſup Apo. 8.
terram ſparſit, ut eam igniret? Hunc vt Luc. 12
incenderet ignem, venit in terram Chri
ſtus. Ignem ueni mittere in terrā, & ad
hoc Spūm ſanctum in figura ignis mi-
ſit, & in ſpū vehementi, ut inſufflare, &
oēm cinerem tolleret, oēm. ſ. teporem.
(Tanquam ſpūs vehementis Act. 2.) in- Act. 2.
cēſi Apoſtoli ſparſi ſunt per vniuerſum Pſa. 17
mundum. Ignis a facie eius exarſit, car-
bones ſuccenſi ſunt ab eo, fundauerunt C
Eccleſiā ignitam, de qua Abdię 1. Et erit Abd. 1
domus Iacob ignis, & domus Ioſeph flā
ma. Sed quis modo cōſiderat fideles hu-
ius Eccleſię? ſolum ſunt cinis eius, qui p̄
ceſſit ignis. Signum ſolum manet, quod
hi fuit ignis. Campus, vbi Troia fuit.
Quis conſideret primos illos Eccleſię pa
ſtores ignitos uere? Quis eam charitatē, Act. 4.
qua multitudinis credentium erat cor
vnum, & anima una, illam ſacramen-
torum

Digitized by Google

A torum frequentiam, cum quotidie communicabant: illam ſacerdotum reuerentiam, qñ præferebantur Imperatoribus: illam aſperrimam pniam publicã, & ſecretam, vitam illam tam ſine offenſione, qualem ſcribit Plinius, dicens, nullũ malum a Chriſtianis fieri, niſi quod die, ac nocte Chriſtum ſuum laudarent, videtq; q̃ hæc hodie ſint diuerſa? Verè dicet hanc eſſe ſtatuam illã Danielis, cuius caput, & initium eſt aurum charitatis, deinde argentum reſonans miræ doctrinæ, & deinde æs, ferrumq; fortitudinis, ac tolerantiæ, ſed iam finis illius eſt, pedeſque eius lutum eſt, & percuſſa verſa eſt in cinerem. Aedificatum eſt Salomonis tẽplum ſumma magnificentia, cum verò p Zorobabel reędificaretur, dr̃ Aeggei 2. Quis in vobis eſt derelictus, qui uidit domum iſtam in gloria ſua prima? B & quid vos uidetis hanc nunc? Nunquid non ita eſt, quaſi nõ ſit oculis veſtris? O Eccleſia ſancta mater nr̃a, ò ſponſa agni Hieruſalem de cœlo deſcendens, q̃ alia iam es ab ea, q̃ Ioannes deſcribit, ſe uidiſſe deſcendentem de cęlo, poſtquam Aſſyrij te deſtruxerunt? Poſſumus ex ore Hier. ſumere lamentationes, & tuam deplorare uaſtitatẽ, dicentes: Candidiores Nazaræi eius niue, nitidiores lacte, rubicundiores ebore antiquo, ſapphiro pulchriores. Denigrata eſt ſup carbones facies eorum, non ſunt agniti in plateis. Quis agnoſcet fideles, qui ante quotidie cõicabant, nunc in anno uix cõicant? Quis agnoſcet fideles, q ante erant cor unum: nunc uero & fratres inter ſe pugnant? Quis agnoſcet eos, q ante in qngentas leucas eleemoſynas mittebant, nũc ante eorũ ianuas pauperes pereunt fame? Vbi iam illud Pauli: Teſtimoniũ C perhibeo uobis, quia ſi fieri potuiſſet, oculos ueſtros eruiſſetis, & dediſſetis mihi? Vbi illud, non accepiſtis ut verbũ hominũ, ſed vt verè eſt verbum Dei? Vidiſti hoiem in iuuentute, robore, & pulchritudine ſpecioſum, ſed in extrema ſenectute alius tibi apparet. Hoc in ſtatu Eccleſia eſt, ideo clamare poſſumus cũ Hieremia Thr. 4. Filij Sion inclyti, amicti auro mundo: quõ facti ſunt in vaſa

Plini⁹. | Dã. 20. | Aeg. 2. | Apo. 21 | Thr. 4. | Act. 4. | Gala. 4 | 1. Th. 2 | Simil: | Thrẽ 4

teſtea, opus manuum figuli? Ante aurũ, A iam lutum. Et iterum: Quomodo obſcuratum eſt aurum, mutatus eſt color optimus? Thren. 4. Eduxit eos cum argento, & auro, & non erat in tribubus eorũ infirmus 4. Reg. 14. Fecit Roboam ſcuta ærea pro aureis, quæ fecerat Salomõ, & abſtulit Rex Aegypti. Quod olim aurum fuit, æs iam eſt, quod olim ignis fuit, iam cinis eſt 2. Mach. 1. Ignis templi de cęlo miſſus, abſconſus in terra, uerſus eſt in aquam craſſam. Hoc nobis contigiſſe deplorandum eſt 1. Mach. 4. Iudas cum ſuis uiſitantes templum uiderunt ſanctificationem deſertam, altare profanatum, portas exuſtas, & in atrijs uirgulta nata, ſicut in montibus. Et planxerũt planctu magno, & impoſuerunt cinerẽ ſuper caput ſuum. Hodie feciſſe Eccleſiã videmus. Et uiſa vaſtatione Siceleg. 1. Regum 30. Leuauerunt uocem ſuam, & planxerunt, donec deficerent in eis lachrymę. Sed qua ratione nobis adeo plorandũ eſt? Quia egreſſus eſt a filia Sion B omnis decor eius. Facti ſunt principes eius uelut arietes, non inuenientes paſcua. Et in c. 4. Qui veſcebãtur uoluptuoſe, interierunt in uis, & qui nutriebãtur in croceis, amplexati ſunt ſtercora.

Renouet ergo quiſque cor ſuum, vt monet Paulus, Renouamini ſpiritu mẽtis ueſtræ. Priſtinum charitatis feruorẽ recuperate Hierem. 6. State ſuper uias, & videte, & interrogate de ſemitis antiquis, quę ſit uia bona, & ambulate in ea. Aliquę ſemitę antiquę hominibus pertuę, iam derelictæ aliquando ſunt, ut difficile appareant, de quib. propheta: Vię Sion lugent, eò quòd non ſint, qui ueniant ad ſolemnitatem, ſed illas inquirẽdas nobis Propheta monet. Sed quę ſemitę Eccleſię antiquę ſunt, licet iam deſuetudine perierint? Semita antiqua ſacramentorum frequentia, meditatio, lectio bonorum librorum, pœnitentiæ labor grandis, mortificatio iugis? In his nobis antiquis ſemitis ambulandum, vt bene ſit nobis. Viæ rectę in cęlum hę ſunt, bene nobis erit illuc peruenerimus, &c. C

Thr. 4. | Pſ. 104 | 3. Reg. 14. | 2. Mac. | 1. Mac. | 1. Reg. 30. | Thr. 1. | Thr. 4. | Eph. 4. | Hier. 6 | Simile | Thr. 1.

Feria

A

Feria V. Poſt Cineres.

Non inueni tantam fidem in Iſrael. Matt.8. Luc.7.

EIdem hoc loco Chriſtus Dñs laudibus effert, ac miratur; & alibi ſæpe. Dubium eſt, qua rõne uoluerit Deus toties, & tantis encomiis fidem laudari in
1.Co.13 ſcriptura, cum charitas Pau. teſte maior
Matt. 16. ſit. Petrum de fide mire commendat, & ob eius confeſſionem claues cęli ei præſtat. Beatus es Simon Bariona, quia caro, & ſanguis non reuelauit tibi, ſed pater meus, qui in cęlis eſt, & ego dico tibi, quia tu es Petrus, & ſuper hanc Petram &c. Et ad Thomam ait: Beati qui non viderunt, & crediderunt, & iuſtus ex fide uiuit, & modo in laudem Centurio-
B
Ioã. 20 nis d r: Non inueni tantam fidem in Iſrael, & ſicut credidiſt, fiat tibi. Et Pau &
Ro. 1. Pau. Ioan. Ioan. paſſim de fide innumera dñt. Tãta autem de fide dicta ſunt, ut multi hæretici crediderint, eam ſufficere ad ſalutem. Tantæ laudis rõnem Concil. Trid.
Concil. Trid. dicit eſſe, quia principium eſt noſtræ iuſtificationis. Verba Cõcil. ſunt ſeſ.6.c.8. Hoc oſtendentia. Eo per fidem iuſtificari dicimur, quia fides eſt principium, fundamentum, & radix noſtræ iuſtificatio
Simile nis. Exemplo hoc fiet manifeſtum: Cũ quis nocte iter peragens uerſus præcipitium ſe confert, vbi ſine dubio peribit, forte quiſpiam lumen producit, quo præcipitium videt, & declinat, & viam inſpicit, quam teneat, ait: Lumen hoc uitã mihi donauit, non quod ſola lux id effecerit, pedes enim, & manus id etiam præ-
C ſtiterunt, ſed quia a luce ortum habuit, vt non periret. Hoc modo fides nos ſaluare dr, quia oſtendit uiam ſalutis ad dirigendos pedes noſtros in uiam pacis.

Altera ratio, quod ratio encomiis fides extollatur in ſcriptura, eſt nobis explicanda, quam ut ab ouo, quod aiunt, & radicitus exponamus, aduertendum nobis eſt, innumera bona nobis a Chriſto Domino prouenire, imo omnia eius membra, licet non omnia actu deliquerint. Sic nobis conſiderandus eſt A-
Simile dam peccans. Eramus omnes in eo in virtute, oẽs membra ſumus illius, deliquit ille, & omnes nos in Adam peccauimus, & oẽs pp illud peccatum ſuſpendimur, ꝙ punimur, quia membra illius ſumus. Qua ratione omnes naſcimur filii iræ, & ſic uniuerſa in nos mala ueniunt pp Adã. Simili ratione de Chriſto dño ſecundo Adamo philoſophandum nobis eſt. Et ille primus hominum parens omnium caput omnium noſtrum vices geſſit, atq; adeo pro omnibus ſatisfecit, ac meruit, oĩa ergo membra eius libera manent, nihil dãnationis eſt iis, q ſunt
ĩ Chriſto Ieſu. Sed ſicut neceſſarium eſt Ro.8.
vt ſimus membra primi Adæ, & eius in curramus damnationem, moueri ab eo per generationem naturalem, ſic ut efficiamur membra ſecundi, neceſſaria eſt regeneratio ſpiritualis? volũtarie genuit B
nos uerbo ueritatis, & qui ex Deo nati Iaco. 1
ſunt. Ioan. ait iſta generatio fit in ſacra- Ioan. 1.
mentis media fide, & charitate, in Xpo Ieſu nec circuncisio aliquid valet, neque præputium, ſed fides, quæ per charitatẽ operatur. Si fidem ſolam habeas, membrum es Chriſti non uiuum, ſed mor- Gala. 5
tuum, non ad te deſcendit influxus gratiæ a capite, ſi uero charitate uiuas, mẽbrum es viuũ, omnia bona Chriſti participãs, qui caput tuum eſt. Gloriari poſſumus præclarum nos caput hr̃e, & qđ viuum eſt, ad dexteram Dei. Caput habent Sarraceni, ſed nõ uiuum, imo mortuum, caput habent gentes idola colentes, ſed Deos habent mortuos, ſed Chriſtus caput noſtrum uiuit in æternum.

Ex his uerò ſequitur, quod Chriſtus 2.Pe.2.
Dominus eripuit nos a poteſtate tenebrarum, a dæmone ſeruitute, lex eſt, vt C
Petrus ait, a quo quis ſuperatus eſt, eius ſeruus eſt. Peccaſti? uictus a dæmone es? eius ſeuus es, miſera profecto ſeruitus, ac captiuitas. Peccauit Sedechias Rex, loquitur Deus ad Ezechielem capitu- Eze.12
lo duodecimo. Fac tibi uaſa tranſmigrationis, ob oculos eorum, periode tibi parietem, & egrederis per eum, in caligine portaberis, & dic ad eos: Hæc dicit Dominus Deus, ſuper ducem onus iſtud, qui eſt in Hieruſalem. Dux in humeris portabitur, in caligi-

A cis ſecretum eſt,ꝙ proinde ſacr̃m dr̃,i ſa
crũ ſecretũ,qđ gẽt b.ſtultitia, Iudæis ſcã
dalum,nobis uerò Dei virtus,& Dei ſa
piẽtia,ſi fidei illuminatis oculis eum cõ
ſpiciamus. Tu ergo,vt Deum videas in
ter ſpinas cum Moyſe, ſolue calceamen
tum de pedib.tuis. Sed dñe Deus meus,
quib. verbis paſſionẽ explicas tuã? cũ ad
eã venis,aſcẽdere te dicis , nõ deſcẽdere,
exaltari dicis filium hoĩs,non deijci. An
non deſcenſus hic eſt: Verè aſcẽſus fuit,
Aug. ait Aug.in illud Pſ. Qui aſcẽdit ſup occa
Pſ. 67. ſum,dñs nomen eſt illi Quaſi dicat. Pſ.
in occaſu,& morte ſua de dñm oñdit,a
ſcenditq; maximè. Ad aſcendendum in
B cęlum,& deniq. ad cẽm exaltationẽ ad-
Heb. 10. inuenit Xp̃s dñs viã nouã,i carne ſua, q̃
initiauit nobis,viã nouã,& viuentẽ p ve
lamen,hoc eſt,carnẽ ſuã, ait Pau. Sed q̃
via hæc noua? Vtiq. vt aſcẽderet,deſcen
dit,non aſcendit. Lucifer,& Adã viã aſcẽ
dendi inuenerunt ſuperbiẽtes, & aſcen-
dentes,ſed Xp̃s nouam initiauit,& adin
uenit uiã aſcenſus p deſcenſum , & hu-
militatẽ. Sed ais: Quõ ſimul aſcẽdere,&
Simile deſcendere potuit: R̃ndet: Qñ Sol uer-
ſus occaſum pergit, deſcẽdere nobis vr̃,
ſed uerè nõ deſcendit,in cęlo manet, ſed
nobis deſcendit, at in altero hemiſperio
tunc aſcẽdit. Sic Xp̃s dñs Sol iuſtitiæ ui
ſus eſt deſcendere nobis,cũ occubuit , at
uerè aſcendit in aliã uitã .De qua ſe loqr̃
Pſ. 98. ad Iſam. Pſ. Inueni Dauid ſeruũ meum
oleo ſancto meo unxi eũ.Nihil proficiet
inimicus in eo , & ego primogenitũ po
C nã illũ,excelſum p̃ regib.terræ . Qui au
diret hæc,cogitaret utiq. nihil p̃ter exal-
tationẽ ſupereſſe,ſed ut uiã ad hanc exal
tationẽ oñdat,ſubiungit cõtinuo, tu ue
Sap. 3. rò repuliſti,& deſpexiſti,diſtuliſti Xp̃m
tuum,p̃ſud.ſti eum confuſione,&c. Eo-
dẽ pacto loquitr̃ ſcriptura de ſanctis Xp̃i
imitatoribus: Viſi ſunt oculis inſipiẽtiũ
mori,& æſtimata eſt afflictio exitus illo
rũ,& qđ a nobis eſt iter exterminij , illi
verò ſunt in pace.Ideſt, nobis uiſum eſt
iter eorũ deſcẽſus,& exterminatũ,ſed il
li fuit pax , & exaltatio ſicut Xp̃o dño.
Pſ. 18. qui exultauit,ut gigas ad currendã uiã, a
ſummo cęlo egreſſio eius,& occurſus e-
ius,uſq; ad ſummũ eius,i. qñ deſcendit ,
aſcẽdit uſq.ad ſummũ cęli . Nobis ergo A
aperta uia eſt ad aſcendendum,eã ſequa
mur humilitate,& paſſione. Ne ergo ſis Simile
puer,cui exẽplar dar̃ literarũ, ut ſcribat,
ille uerò otiar̃, cũ uerò rõnem reddituꝰ
uocar̃a magiſtro, nihil p̃ter exẽplar de-
fert,qa ille ſua manu ſcripſit nihil. Huic
ſimilis eſt,ꝙ gloriar̃ i Xp̃i meritis,& paſ
ſione,nec tñ imitari delectat, nec ſimile
aliquid peragere. Trader̃ gentibus,& il-
luder̃,& flagellabir̃,&c. Sed ipſi nihil ho
rum intellexerunt. Oñderat Chr̃i ſapiẽ-
tiã,qui mortẽ ſuã nouit pdicitque,anteq̃
veniat,& quia ſummæ fuit ſapiæ,p mor
tẽ nos redimere, nunc his uerbis oſtendi
tur nr̃a ſapientia, terq. repetitur ab Euã
geliſta,ut maxima oñdar̃. Sicut Ioãnes B
de Ioanne loquens,dicit: Confeſſus eſt, Ioan. 1
& nõ negauit,& cõfeſſus eſt. Trina repẽ
titio ſignificat vehemẽtẽ Ioannis cõfeſ-
ſionẽ:ita mõ, vt maxima oñdar̃ ignora-
tio,ter ab Euangeliſta reperita eſt. Nihil
horum intellexerunt, & erat uerbũ hoc
abſconditum ab eis,& nõ intelligebãt,q̃
dicebanr̃. Mos eſt ſcripturæ,ait Aug. re- Aug.
petitione oñdere multitudinẽ . Sed quo
tã manifeſta uerba non intelligunt , qui
abſcõditas parabolas,theſauri,Margari
tæ , & ſagenæ dñt ſe intellexiſſe. Chryſ.
intelligunt,& nõ intelligunt. Intelligũt, Chryſ.
ꝙ exterius uerba ſonant,ſed interiorem
uirtutẽ non penetrant, diuinum , i. Dei
amorẽ, Dei mirã admuẽtionẽ. Hæc iter
iuſtos,& iniuſtos,dr̃ia eſt in fidei intelle
ctu. Iuſti oĩno intelligunt Chr̃i paſſionẽ
& opera,nõ qđ exterius eſt ſoũ,ſed ꝙ in
terius. Hinc Pſ. virtutẽ operũ ſuorũ an-
nunciauit populo ſuo,non.n.opa ſolum, C
ſed uirtutẽ interiorẽ eorũ annunciat po- Pſ. 110
pulo ſuo. Videt Dei i eos amorẽ, & miã,
& amorẽ amore rependunt,dicũtq. Chr̃o
dño,ꝙ Gedeoni dicit Iſrael , dñare nr̃i , Iud. 8.
qa liberaſti nos de manu Madiã. Ille re-
demit fracto uaſe,ſed Chr̃s fracto corpo
re. Impleturque in eis illud Cant. Caput Can. 7.
tuũ,ut Carmelus, & comæ capitis tui,ſi
cut purpura regis iuncta canalibus. Ca-
put iuſti,ait Greg. Carmelo cõpar̃,qui Greg.
fructib.abundat, qa iuſtus replet̃ fructu
iuſtitiæ,comæ uerò capitis , ut purpura.
Purpura tingebar̃ ſanguine vermis,q di
cebatur,

Digitized by Google

A cebat vermiculus, quē occidebāt, ut ī ei⁹
ſanguine purpura tingeret. Significat er
go capillos iuſti, i. cogitationes eius tin-
ctos eſſe Xpi ſanguine, conſideratione
paſſionis Xpi, q vermis eſt, & nō homo
in paſſione ſua, q eſt ēt tenerrimus ligni
uermiculus. De quo 2. Reg. Ab eo exiuit
Pſ. 21. ſanguis, q nos, & lauit, & tinxit. Hi intel
2. Reg. ligūt Xpi paſſionē, q eā meditātes cogi-
23. tationes ſuas eius ſanguine tinxerūt. Et
ſic exponit Hier. illud Eſa. 6. de Cheru-
Hiero. binis faciē uelantib. ante Deū, ꝑ Io. 12.
Eſai. 6. de Xpo itelligit, ac exponit. Vel ergo a t
Ioā. 12. Hiero. uelabāt Dei faciē, uel ſuā, qa utrū
que lra ſonare pōt. Si Dei facies uelatā i
telligit, ſignificat, qa abſcōditus eſt vult⁹
eius i paſſione. Si Seraphinorū facies ue
Eſa. 53 lata accipit, ſignificat, ait Hiero. iuſtorū
B confuſionē, ac uerecundiā, q uidēt, ſe ni-
hil agere, cum Xps ꝑ eis mortuus ſit. Vi
det dilectionē immenſā, uidet mīam ſū-
mā: quid faciat hō, niſi caput uelare, uul
tū operire ꝑ uerecundia. Iniuſtus uero
exterius paſſionē intelligit, ſed nō qd' in
Pſ. 57. teri⁹ latet. Ei. n. cōtingit illud Pſ. Super-
cidit ignis, & nō uiderūt Solē. Ignis ſup
cecidit cōcupiſcētię, & inordinatę paſſio
nis, quod obſcuratum eſt inſipiēs cor eo-
rū, ut uidentes nō uideāt, & audiētes nō
intelligant. Impleturq; in eis illud: Occi
dit ei Sol, cū adhuc eſſet dies. Quid Xps
Hie. 15 in cruce exaltatus eſt, niſi Sol ī meridie?
Tunc oīa ad me trahā, ait, ſed pctōr non
trahit, cū oīa trahunt. Mira cæcitas tali
lumine nō illuminari, tali amore nō mo
C ueri: tali charitate non trahi. Verē meri-
dianus eis ſol nō illuminat, atq; adeo eis
occubuiſſe dr. Sed ais, cæcus ſum, lumen
hoc nō uideo, an curari potero? Potes.
Audi, qūo hodie cæcus curat a Xpo, pe-
te ab eo lumen, ut iſte petijt. Primum ꝙ
curat demō, eſt, oculos eruere eius, quem
captiuū tenet: ſicut Nabuchodonoſor
oculos Sedechię, & Philiſtęi oculos San
4. Reg. ſonis: aliter. n. peccator ferre non poſſet
25. dęmonis maximā uexationē, niſi oculos
Iud. 16 amiſiſſet. Sicut ergo capite plectēdis ocu
li claudunt ſic pctōrib. dæmon oculos e-
ruit. Quis niſi amens captiuus cū ſit, ſer-
uuſq; male tractatus, id ferat, ſi in liber
tatē ſe aſſerere poſſet? Agnoſce ô hō di-

gnitatē tuā: oculos aperi, conſidera, quia A
dęmoni in ſeruis ſeruitute miſerrima. Cę
cus eſt oīs peccator, ignoranſque, & do-
nec ei oculi aperiantur, uiam peccati nō Nu. 22
deſeret. Sicut Balaam donec apti ſunt ei
oculi a uia non declinat peruerſa, Deo-
que contraria. Hic cæcus extra uiam eſt
qua Chrs incedit. Beati immaculati in Pſ. 118.
uia, q ambulant in lege dn̄i. Non. n. qui
operantur iniquitatem, in uijs eius am-
bulauerūt. Facillime ſeparati pōt cæcus
a uia, quia eam non uidet, ſic peccator
facillime peccat. Et ꝓterea cōueniēs pec-
catori locus eſt, extra uia eſſe, quia nō eſt
inter hoīes computandus, ſed inter of- Gen. 3.
fendicula. Vnde ſi in uia eſſet, ſcandalū B
foret. Separet igitur a uia, ut ſaxū, ut of-
fendiculo non ſit. Ideo primi parētes ex
cluſi ſunt a paradiſo, qa putantes ſe illū
minandos fructu arboris uetitę, cæci fa-
cti ſunt, & ideo ſeparandi a uia. Hoc ſi-
gnificatur. 2. Re. 5. Dauid abſtulit cęcos
a ciuitate dn̄i, fęlix ciuitas, quæ non pati
tur cæcos, eos, qui lumine amiſſo offen- Dan. 4
dicula ſunt, locus peccatoris eſt, extra
hoīum eſſe conſortium, Sic factum eſt
cum Nabuchodonoſor, eiectus eſt ab
hominibus, & cū beſtijs deputatus eſt,
q earum mores eſt imitatus. In eo uno
peccatore oſtenſus eſt locus, qui oī aptus 2. Re. 5
eſt peccanti. Et ad Dauid dictū eſt. Non
ingredieris huc, niſi abſtuleris cæcos, &
claudos, quia prælatus, & princeps non
bene ingreditur, nec ſuſcipit rempubli-
cam gubernādam, niſi auferat inde pec- Pſ. 100
catores. Pſal. In matutino interficiebam Ç
oēs peccatores terræ, &c. Sit ergo cęcus Simile
extra uiam. Scdo ſedens eſt, in uia Hieru
ſalem ſedit, quia in hoc mundo cōſedit,
mundus hic in diuerſorium conditus eſt
homini, non in domum, aut ciuitatē per
manentem. Si mundo utaris in eum fi-
nem, qua a Deo conditus eſt, optimus ti
bi uidebitur, nihilque tibi deeſſe iudi-
cabis, ſi eum hoſpitium ſolum tibi eſ-
ſe velis: ſi uero eum uelis tibi do-
mum permanentem eſſe, plenum de-
fecti us, & incommoditatibus reperies.
Sed non in hunc finem conditus a Deo
eſt. Venis iter agens in hoſpitium, quo
per horam uti uis: licet multa ibi re- Simile
perias

Digitized by Google

A perias incommoda nil curas, dicens, in vnam horam, hoc ſatis eſt, ſi uero ibi tibi diu habitandũ foret, diceres, innumera tibi deeſſe. Hunc mundũ fecit Deus, non ut in eo conſiſtas, ſed ut trãſeas, ad hoc ſatis, ſupereq; eſt, ut cõſiſtas, ſatis nõ
Pſ. 80. eſt. Hinc Pſal. Inimici Dñi mentiti ſunt ei, & erit tẽpus eorum in ſæcula, tempus breue eis conceſſum, ut tranſeãt, eſt eis, veluti ſecula æterna: illud.n. accipiunt, tanq̃ in æternum duraturum: & ita cũcta tẽporalia commoda eſſe ſibi curant, atque ſi hic in æternum eſſent manſuri. Hinc tertium eorũ malum orit, ſ. mendicare ab oĩ creatura, quia pluribus ſe indigere uident, hinc conſiſtentes. Amiſſo
B Deo per peccatum, manet hõ pauper, & nudus quid faciat, niſi cõſolationem à creaturis mendicare, quia fontẽ ſolatij
Pſ. 11. Deum amiſit. In circuitu impij ambulant, i. per omnem creaturã, ut ab hoĩ cõſolentur. Sed eſt ne malis his medicina? eſt vtiq;. Maximum habet remedij initium cœcus peccator, qui tñ in Eccleſia eſt: ſi enim in uia non eſt, eſt tñ prope viam, quia fidẽ retinet, & Chriſti, & cũ eo tranſeuntium ſtrepitum audit, ſi non videt, audit per fidem Chriſtum trãſire, qui illuminat cæcos, erigit eliſos. Cęci q extra Eccleſiam ſunt, longè a via ſunt, Chr̃m tranſeuntẽ non audiunt, longè ab eis ſalus. Sed vos, qui eratis longe, facti eſtis prope. Ne ergo dicamus Deo:
Eph. 2 Recede a nobis, ſcientiã uiarũ tuarũ no-
Io. 22. lumus. Sed clamemus ad Xp̃m cum cę-
C co iſto, qui clamans uidere incipit. Ieſu fili Dauid miſerere mei. Qui præibant, increpabant eum ut taceret. Quidam ex his, qui cum Chriſto ſunt, eũ ſequuntur, eius inhærent ueſtigijs, de quib. dicit, qui ſequit me, non ambulat in tenebris, & qui mihi miniſtrat, me ſequatur. Quidã vero Xp̃m pręcedunt non eum imitatio
Ioan. 8 ne ſequẽtes, ſed pcuntes faſtu, & glorian
Ioã. 12 tes de antiqua, & a prĩbus & proauis habita fide. Hi maximè obmurmurant de ijs, q ad Xp̃m clamant, q orãt, q religioni ſe dant: & hi ſunt in quos dæmon primum deſæuit, & quos primũ trucidat. Tres turmas fecit Iacob ex his, q̃ ſecum erãt. In prima poſuit ea, quę minus illo

diligebat, armẽta, & oues, & famulos. In A
ultima uerò Rachelis filios dilectos: di- Ge. 32.
cens. Si pcuſſerit Eſau unã turmã, ſaluabit altera. In eos ergo q Xp̃m pcedunt, ita dęmonis deſæuit: illa prior turma eſt expoſita armis Eſau. Hi uerò, q Chr̃m ſequunt, maximè ab eo ſeruantur. Tibi vèrò clamandum eſt cum cæco, nec impediaris aliorum murmuratione, q̃ nihil
eſt. Præterea q Chr̃m comitantur, impè Ap. 22.
diunt cęcum clamantẽ ad Chr̃m. Aliqñ .n. & ipſi ſacerdotes dñt: Vt quid tanta ſacrorum, & orationum frequẽtias? Et qa ipſi orare neſciunt, alios orare prohibent, qui.n. audit dicit, ueni: qui inuenit
aquã uiuam, uocat alium, ut uideat fon- Simile
tem, & bibat. Qui non inuenit, dicit alte B
ri; Nihil hic q̃rẽdum eſt: & quia ipſe non repetit, q̃rẽtem impedit, ne amplius quærat. Hic uero cæcus, quò magis impediebat, eo magis clamabat. Maximè tibi ne ceſſarium eſt deſiderium efficax, qd uul-
go dr̃ (un teſon) ne aliquo deficias impe- Ecc. 32.
dimento, ne impediaris orare ſemp, ait Sapiens. Qui.n. obiectio impedimento detinetur, deterreturq; à uia Dei, nũquã eam perficiet. Cæpiſti virtutis uiam, ſacra frequentas, orationem colis, ab his, qui mũdi ſunt, te ſeparas, audis uerbum ſtulti dicentis. Vt quid oratio, uel mortificatio tãta? ſi eo audito retrocedis, nunquam proficies. Dicendum ergo eſt tibi
illud Iob. Iuſtificationẽ, quam ſemel cœ Iob 27.
pi, tenere non deſeram. Et illud ſponſæ:
Tenui eum, nec dimittã. Sicut templum C
ædificantes nõ ceſſant, et ſi multi impe- Can. 3.
diant, ſed hæc manu ædificant, illa uerò
ſe tuentur. Audi, quid Eliſæus ſeruo di- 4. Re. 4
cat. Si occurrerit tibi homo, non ſalutes eum, & ſi ſalutauerit te, non reſpondeas illi; ſic tibi ad cœlum perueniendum eſt.

Stans autem Ieſus. Quid tibi uis, faciam. Vide quanta operatur oratio perſeuerans. Oratione ſua ſtare fecit ſolem
Ioſue 10 ad occaſum pergentem. Prope Ioſ. 10.
rabat modo Ieſus Hieruſalẽ, ut occumberet, & ſumma celeritate uiam peragebat ſummo deſiderio. Detinetur uerò oratione cœci, cui dicit. Quid tibi uis faciam? Cum venis ad Chriſtum in Eccleſiam, hoc tibi dicitur: Quid petis?

quid

Digitized by Google

A quid vis? Ne petas temporalia ſolum, ſed potius ſpiritualia. Domine, vt videã; da mihi oculos, vt te agnoſcam, te diligam, te ſequar. Si enim tibi Rex diceret, pete, quod vis, an non magnum aliquid ab eo peteres? Quid paruum quid a tanto Deo petis? Vſque modo non petiſtis quicquam in nomine meo, petite, vt gaudium veſtrum ſit plenum. Quicquam non petit, qui temporalia ſola petit, quæ nihil ſunt. Dicit tibi Deus tu⁹: Dilata os tuum, & implebo illud. Os tuum menſura tua erit: quomodo non petis, quæ maxima ſunt? Quodcunque petieritis patrem in nomine meo, dabit uobis. Habes merita Chriſti, maxima per eũ pete.

Simile

Ioã. 15.

Pſa. 80

Ioã. 15.

Sequebatur eum magnificans Deũ. Videns Chriſtum ſequitur, ſicut cęcus dęmonem. Sed vide o homo, quò eum ſequaris. Paulo enim ante dixit: Ecce aſcẽdimus Hieroſolymam, in flagella, & mortem. Adhuc ſequitur illum, & meritò enim Ethai ad Dauid dicentem ſibi: Heri veniſti, & hodie compelleris exire, mane cum Abſalon, ait, Viuit dominus, & viuit dominus meus Rex, quia in quo cunque loco fueris, ſiue in morte, ſiue in vita, ibi erit ſeruus tuus: an non ſimiliter cæcus dicat, licet amodo Chriſtum ſequi incipiat? Orig. Conſiderabat Paulus hũc Chriſti aſcenſum Hieroſolymam, & in de Acto. 21. ait Agabo: Ego autem non ſolum alligari in Hieruſalem paratus ſum, ſed & mori. Hic ergo cęcus omnib. nobis loquitur exemplo, quod Paul. clamat verbo Hebr. 12. Deponentes omne pondus, & circunſtans nos peccatũ, per patientiam curramus ad propoſitũ nobis certamen, aſpicientes in authorem fidei, & conſummatorem Ieſum, qui propoſito ſibi gaudio, ſuſtinuit crucem confuſione contempta, & ſedes a dextris Dei.

B

2. Reg. 15.

Orig.

Act. 12

Heb. 12

C

Feria Quarta Cinerum.

Memento homo, quia pulu is es, & in puluerem reuerteris. Gen. 3.

DEſiderium Eccleſiæ, quo deſiderat, & ingemiſcit peccatoris conuerſionem, maximum eſt, & multis de cauſis, quarum vna eſt, ſummũm onus peccatoris, quo Eccleſia afflictione, ac pondere premitur. Gen. 25. Collidebantur in vtero Rebeccæ paruuli, quæ ait: Si ſic mihi futurum erat, quod neceſſe fuit cõcipere? Sicut in vtero Rebeccæ erant Eſau, & Iacob, ſic in Eccleſiæ utero iuſtus, & peccator. De iuſto Eccleſia gaudet; licet enim quodãmodo triſtetur ingemiſcens, donec eum pariat ęternitati, ut dicitur Rom. 8. tamen abſolute de eo gaudet, ut de bono maximo. At peccator eam ſic grauat, ut dicat cum Rebecca: Si ſic futurum erat, quid neceſſe fuit me concipere? Si talem filium habitura eram, melius fuiſſet, eum omnino nõ habere. Nec mirum eſt grauari Eccleſiam pondere tanto. Eccl. 22. Super plumbũ quid grauabitur? Et quod illi aliud nomen, quam fatuus? Arenam, & ſalem, & maſſam ferri facilius eſt ferre, quam hominem imprudentem, & fatuum. Tantum eſt peccatoris pondus, vt terra illud ſuſtinere non valeat. Hinc illa aperta eſt, & deglutiuit Dathan, & Abiron, & ipſi cęli continere non potuerunt Angelos peccatores, & ipſe quoque Deus magno pondere grauatur peccatores ſuſtinens. Hoc ipſe pondus ſentiebat, cum diceret Eſai. 46. Audite me domus Iacob, & omne reſiduum domus Iſrael, qui portamini a meo vtero, & geſtamini a meã vulua. Comparat ſe Deus prægnanti, & grauatæ mulieri. Omnia, quæ condidit, ſumma facilitate portat: Qui portat omnia verbo virtutis ſuæ, vt ait Paul. Vbi notat Chryſoſtomus, facillime omnia ab ipſo portari, ut verbum Græcum portat, ſignificat. Tandem ſolo verbo ea cõdidit, & ſolo verbo oportat. Peccator uerò Deũ quaſi põdere graui premit, adeo ut Eſa. 1. dicat, Facta ſunt mihi moleſta: laboraui ſuſtinens. Et Paul. Suſtinuit in multa patientia vaſa iræ, apta in interitum. Et Eſaiæ 43. Seruire me feciſti in peccatis tuis; præbuiſti mihi laborem in iniquitatibus tuis, Eſaiæ 1. Væ genti peccatrici, populo graui iniquitate. Ideò Zacha. 1. peccatum dicitur talentum plumbi, & Eſa. 7. Nundquid parum uobis eſt, moleſtos eſſe hominibus, qua moleſti eſtis,

A Ge. 25.

Ro. 8.

Ecc. 22

B

Pſ. 105

Eſa. 46

Chryſ.

Ione 1.
Ro. 9.
Eſa. 43
Eſa. 1.
Zac. 1.
Eſa. 7.

Digitized by Google

A eſſis,& Deo meo. Quid ergo mirandũ,
ſi grauetur, onereque prematur Eccleſia
tot ſuſtinens peccatores? Ex eo etiã om-
nia mala Eccleſiæ oriuntur. Sicut.n. Io
nę nauis tempeſtate vexatur pp Ionam:
ita Eccleſiæ tempeſtates,& oĩa mala pro
pter peccatores ei accidunt: ſicut omnis
turbatio domus Abrahę propter Iſmael
eſt,qua ratione Sara petit, Eijce ancillã,
Ge.21. & filium eius. Gen.21.

Vt ergo Eccleſia a tanto onere,maliſ-
que leuetur tp̃s pęnitẽtiæ inſtituit, quod
ptæ manib. habemus,quod deponamus
omne pondus,& circũnſtans nos pecca-
He. 12 tum,ut Paul.ait. Caue ergo ne hoc tem-
Eſa.22 pore illud tibi contingat, quod Eſa. 22.
dicitur: In die illa vocabit dñs ad flectũ,
& ad planctum, & ad caluitium, & ad
B cingulum ſacci,& ecce gaudium, & læti
tia. Attendenda maximè terribilitas ver
borum eorum,quæ ſequuntur: Si dimit-
tetur iniquitas hæc vobis,donec moria-
mini,dicit dñs exercituum, quod ſi in vi
ta hac non dimittitur,non dimittetur in
alia:nec.n.ex minimis eſt,quę in illa di-
mittuntur. Qua.n.ratione uenia danda
eſt,hoĩ,qui Deum offendit, ridetq. quaſi
Pſa.18 ſi lapidem contempſiſſet,aut lignũ? Nõ
Pro.16 hoc mĩa eſſet, ſed iuſtitiæ defectus, qui
Ex.32. Deo conuenire non poteſt, cuius opera
iuſtificata ſunt in ſemetipſa, & pondus,
& ſtatera iudicia eius. Eſt Deus in mon
te legem dans,qua idola penitus aboleã-
tur,& tunc idola facit Iſrael. Intolerabi
le hoc eſt: frangatur lex, & miſericordia
non fit ijs,qui talia operati ſunt. Adue-
nit tempus, quo teneris pęnitere, delere
peccata, & hoc Eccleſia nunc agit,tunc
C peccata cumulas? Mors tibi minatur: In
Hipoc. ter Hipoc. aphoriſmata illud memora-
tur. Si quæ ſolent prodeſſe,non proſunt,
mortale. Si tempus hoc,quod alijs pro-
deſt, alios ſanctificat, tibi non prodeſt;
mortale,ſignum reprobotum eſt, Nunc
peccata peccatis addere; hoc eſt in pro-
fundum malorum uenire, in Dei deſpe-
ctum,in contemptum minarum Dei, in
inſenſibilitatem malorum animę: ſimi-
lem generorum Loth, qui diuinas a ſo-
cero audiunt minas, & videbatur illis
Ge.19. quaſi ludẽs loqui,ut dicitur Gen.19. Ti-
bi ſimile quid apparet, non terreris ira, A
non moueris promiſſione, ignis de cęlo
ſuper te cadet,ut ſuper Sodomam. Pęni
tentia ergo a nobis exigitur: ſed qua rõ-
ne? Memento homo,quia puluis es,ideo
age pęnitentiam. Dñt Dialectici: Primũ
in vnaquaque ſcientia eſt cognitio ſub-
ſtantiæ rei per definitionem, & hac co-
gnita tanquam medio vti debemus, ad
cognoſcendum omnes rei proprietates,
quæ inde fluunt. Sicut omnia, quæ ad
hoĩem pertinent,ſcire valeamus,oportet
primum noſſe, quid ſit homo,quo cogni
to facile reliqua conſtabunt. Hinc apud
antiquos celebratum eſt maximè, dictũ
illud Apollinis: Noſce te ipſum, quod
proinde tanquã maxima Apollinis ſen- Apoll.
tentia in ianua templi eius ſculpta fuit li
teris aureis Delphi.

Sed cum ſubſtantia hominis conſtat B
corpore, & anima. Ex utraque natura
rationes poſſent adduci,vt peccatum de
ſeratur. Ex parte quidem animæ, quia
cum ſit Dei imago, mirabili dignitate,
ac pulchritudine prædita eſt, unde indi-
gniſſimum eſt fœdari peccato. Si rei om
nium pulcherrimæ imaginem feciſſet Simile
Appelles,qualis illa foret imago? Atten-
de ò homo,qualis rei ſis imago, Dei pla-
ne, qui infinita pulchritudo eſt. Sed qua
manu formata hæc imago fuit? Dei ma-
nu. Qualis obſecro erit eius forma, ac
ſpecies? An nõ dignum eſt,eam magnifi
care,nec viliſſimis rebus offuſcari? Eccl. Ecc.10.
10. Fili in manſuetudine ſerua animam
tuam,& da illi honorem ſecundum me-
ritum ſuum, peccantem in animam ſuã
quis iuſtificabit? & quis honorabit exho
norantem animam ſuam? Hoc vero & Pytha.
Pythagoras lumine naturæ aſſequutus C
eſt,qui inter ſymbola ſua hoc præcipuũ,
edocuit. Imaginem Dei ne aſſeras in an
nulo. Quod explicat Hierony. Animam Hiero.
ne alliges corporeis ſenſibus,& volupta
tibus. Si enim indigniſſimum eſſet,regi
nam videre viliſſimis occupatam ſerui-
tijs, quaſi ſeruam, multo indignius eſt Simile
animam conſpicere terrenis implicatã
rebus. In Hieroglificis ſuis Aegyptij ani Hiero-
mam intelligebant per accipitrem, qui gliſi.
aliquando in cœlum euolat, aliquando
in

A in terram ſe deijcit, quia anima natura
ſua cœlum petit, cæleſtia contemplatur,
ſed corpore grauata in ima deſcendit.
Sed rõnem hanc ex parte animæ deſum
ptam modo Eccleſia nõ uſurpat, ut nos
ad pœnitẽtiã prouocet, ſed aliã, q̃ ex par-
te corporis ſumit, quia inquit Paulus es.
Licet.n.prima rõ conueniens ſit, aptior
tñ eſt, ei qui in peccatum non decidit, vt
agnoſcens dignitatẽ ſuã, in peccati fœdi
tatem nõ labatur; ei uero, qui lapſus eſt,
conuenientiſſima rõ datur, quia puluis
es. Ianua.n. qua peccator ad Deũ intra-
re põt, humilitas eſt: vnde lectio pctõri
Eſa.47 accommoda eſt, q̃ eum humiliat, qa pul
uis es. Ideo Eſa.47. Deſcende, ſed in pul-
uere, virgo filia Babylon: ſede in terra,
B non eſt ſolum filiæ Chaldæorum. Vide,
qño Achab pctõr placeat Deo 3.Reg.
3.Reg. Nonne uidiſti, ait, Achab humiliatũ co-
21. ram me? Hinc Ecc.7. Homilia ualde ſpi
Eccl. 7 ritum tuum: qm̃ uindicta carnis impij
Pſ. 37. ignis, & vermis. Et Pſ. Humiliatus ſum
Gen.3 nimis, rugiebam à gemitu cordis mei. Et
ad Adam, Puluis es. Et merito hoc Adæ
dictum eſt: & oĩ dr̃ peccatori, qui ſe exal
tare uoluit, Deoq; æquari. Contingit ali
qñ expoſitum puerum in domũ nobilis
Simile recipi: enutrit illũ ut filiũ, fouetq; eum,
ac exaltat: poſtea vero vir fact⁹ deſpicit
Dñm ſuum. An nõ merito huic dicatur:
Memento homo, qualis fueris, qđ vilis,
abiectuſque? ne ergo ſuperbias. Hoc per
Eze.16 Ezech.16. ad Synagogam loquit᷑ dñs di
cẽs, puellam expoſitam eam fuiſſe, quam
ille fortis offendit, enutriuit, ornauitque
C illa uero contra eum eleuata eſt. Sic mo
do oĩ peccatori dr̃; Memento, ꝙ puluis
ſis, & in puluerem redigẽdus, ne ſuper-
bias: ſed humiliare coram Deo tuo. Et
hac ſacra cæremonia ſacralis cineris no
bis impoſiti in capite, qđ radix eſt homi-
nis, nos ad pñiam, & Deum ad patien-
tiam inclinare Eccleſia intendit. Sicut
Lu.13. cultor illi horti Luc. 13. Vbi cum dixiſ-
ſet; Si pęnitentiam non habueritis, oẽs
ſimiliter peribitis, addit. Dicebat autem
hanc ſimilitudinem. Arborem fici habe
bat quidam plantatam in uinea ſua, &
uenit quærens fructum in illa, & non in
uenit. Dixit autem ad cultorẽ uineæ: Ec

cæ anni tres ſunt, ex quo uenio quærens A
fructum in ficulnea hac, & nõ inuenio:
ſuccide ergo illam, ut qd ẽt terram occu
pat? At ille reſpondens dicit illi: Dñe di-
mitte illam, & hoc anno: vſque dum fo-
diam circa illam, & mittam ſtercora: &
ſi quidem fecerit fructum, ſin autem, in
futurum ſuccides eam. Contra omnem
peccatorẽ mortis ſnĩa data eſt, quia fru- Luc.3.
ctum non refert: iam ſecuris ad radicẽ
arboris poſita eſt. Quãdo ramus arboris
ſucciditur, manet adhuc arbor: ſed cum
radix ſucciditur, oĩno periit. Ablata eſt
a te ſubſtantia, manes adhuc; ſed ſi uita
adimatur, tam locus non erit pnię. Cum
ergo ſecuris ad te ſuccidendum radici-
tus parata eſt, loquitur Eccleſia Deo: Dan.3
Relinque Dñe hunc peccatorem, & hoc B
anno, fodiam circa illum, vt radix eius
appareat: oſtendam illi ſtatuæ pedes lu-
teos, qđ puluis ſit: mittã ſtercora in radi-
cem.i. cinerem in caput, quod radix eſt
hominis, & ſic forſan fructum referet:
ſin autem, eum ſuccides. Sed qualis ar-
gumẽtatio iſta eſt: Cinis es, age ergo pœ-
nitentiam? O ptimum ſane argumentũ:
Puluis es, quem uentus tollit, in pulue-
rem cito redigendus per mortem: ergo
anteq̃ ſuccidaris, ꝙ ,ppe eſt pñiam age.
Cognitio mortis ad pñiam mouet: ſic
primos parentes, ut pæniterent, hac ſnia
mortis dñs cõmonuit. Chryſ. hom. vlt. de Ch y..
Spũ ſancto To.3. ait: Qñ condidit Deus
Adamum, nõ prius aĩam cõdidit, q̃ cor-
pus efformaret de terra, ut uidere poſſet
aĩam, vñ formatũ eſſet corpus, & humi- C
liaretur. Hoc in reſurrectione manifeſtè
uidebimus: tunc.n. aĩæ uidebunt è pulue
re corpa reſurgere. Sed ſi hoc aĩa Adæ
nõ uidet, tñ ut ſe humiliaret, hoc ei dixit.
uocãs eũ Adã, i. factum de terra: licet ẽt
tu nõ uideris, vñ formatũ ſit corpus tuũ,
tñ oſtendit᷑ illud tibi, ſi recte corpus con
ſpicias. Si lingua tibi eſt, quæ ẽt cęleſtia
loquitur: tñ infirmitates tibi ſunt, etiam
in lingua, oſtendentes eam a terra eſſe.
Oculi mirabiles tibi ſunt, quibus etiam
cœleſtia uides: tamen infirmantur, ut
noueris puluerem eos eſſe: vt ſemper
tibi dicatur. Quid ſuperbis terra, & ci-
nis? Eccleſiaſ.10. Vt iugis tibi ſit mortis Eccl.10
memo-

Digitized by Google

A memoria, ante ciuitatis ingreſſum ſepulchra uides, ut priuſ q̃ amplitudinẽ, & diuitias ciuitatis conſideres, agnoſcas omniũ illarũ finẽ. Nec hic ſolũ, ſed ingreſſuri cõionem uitæ, ſæpe monemur mortis. Vis nubere, inſtrũ nuptiarũ conficis: & in eo ſic ſcribis: Ioãnes, & Maria cõtrahere uolunt mrĩmoniũ. Cõtinuo addis: Si ille mortuus fuerit prior, quã illa, uel illa prius illo, hæc, & hæc fiant. Attẽde qd ſcribas: nõ uidiſti ſponsã tuã, & iã cõtra illã mortis ſñiam profers? tu non uidiſti ſpõsã, & iã dicis moriturũ? Nec ſolũ eorũ, q nati ſunt mortis ferunt ſñiæ, ſed & eorũ, q nõdum nati ſunt addis. n. in inſtro? Si ex hoc mrĩmonio filij nati fuerint, prior eorũ obtineat hẽditatẽ hanc, uel illã: ſi ille mortuus fuerit, ſcds: ſi ille

B occubuerit, tertius: ſi oẽs mortui fuerũt, hæc, & illa agant. Attende. q̃ dicis: filios non genuiſti, & iã in eos mortis ſñiam das? Et cũ hæc ſcripſeris, cõtinuo mortis obliuiſceris, & cũ vxoris, aut filij mortẽ vides, ais: Hæc ne videre debui? An non tu ſcripſiſti? Quid noui accidit? Memẽto ergo ò hõ, qd puluis es, & in puluerẽ redigendus: age pœnitentiam, ne fortè locus tibi non ſit. Hæc Chryſo. vbi ſupra.

Memorare ergo φ puluis ſis: & oĩa q̃ ad te pertinent rectè cognoſces: ſi huius oblit⁹ fueris, dirigere uiã tuã nõ poteris.

Simile Queadmodũ. n. q per mare nauigat, ne ſciens vñ exierit, aut quo uadat, nec cõſiderat Elicẽ ſtellã maris, omno peribit: ſic

C ẽt ei accidet, q nõ conſiderat puluerẽ, vñ exiuit, & in quẽ rẽdit. Hic puluis tibi ſtella eſt, qua nauigationẽ dirigas tuã: iõ memento hõ, qa puluis es, qa hoc inſpecto polo, uidebis nauigationis tuæ errorẽ, &

Ecc. 11 eũ corriges. Hinc Eccl. 11. Si annis multis uixerit hõ, & in his oĩb. lętus fuerit, meminiſſe dẽt tenebroſi tpis, & dierum multorũ, q cũ uenerint, uanitatis arguẽtur pterita. Quaſi dicat: Dementatus eſt hõ, a ſe alienatus, pſtigijs delinitus, cũ finẽ nõ conſiderat: ſed ſi hunc aſpiciat, in

Simile ſe reducitur in mentem redit. Quemadmodum ſomniat eſuriens, ſe comedere, ſed expergefactus, inanem reperit aĩam

Pſ. 75. ſuam, ſic dormierunt ſomnum ſuum, & nihil inuenerunt oẽs uiri diuitiarum, in manib. ſuis: qa nõ ueras habuerunt diuitias, ſed fallaces. Et queadmodũ cũ pſtigiũ alicui apparet, a dęmone cõfictũ: putat ſe uidere aulã regiã, equites, virgines ornatas, feſta, triũphos, ſed id oẽ pſtigiũ ẽ, quo ſublato uidet hõ nihil illa oĩa fuiſſe, niſi deceptionẽ, & uanitatẽ: ſic cũ ad horã mortis ueneris, conuerterisq; oculos ad oĩa bona, qb. in uita fruebaris, apparebũt tibi fuiſſe ſõnia qdam, pſtigia ſolũ, uanitatis arguent pterita. Sicut ergo mors imminens hoc ho oñdit, ſic etiam mortis cõſideratio uiuẽti rerũ ueritates declarat. Iõ memento hõ, quia puluis es, & in puluerẽ reuerteris. Si adeſſent mõ hic Artaxerſes, & Aſſueri, qui regnauerũt in Babylonia, Darij, q in Perſia, Alexander, q in Græcia, Cæſares, q Romæ,

& ſi eorũ imperiũ, φ momentaneũ fuit, mille duraſſet annos, mõ uero finitum eſſet, & æternitas pœnarum ſuccederet, an non eis appareret oĩs regnorum gloria ſomnum, & pſtigium? Ad hanc ergo tam utilem nrĩ cognitionem utit Eccła hoc, ſacrali cineris nobis impoſiti. Nu. 4. Altare mundabunt cinere. Et Nu. 19. Cinis vaccę inquinatos ſanctificat. Nõmi noris efficacię cinis hic legis nouę, q̃ fuerit ille ueteris: principiũ ergo nrę emundationis hic eſt. Preterea cum dr̃. Puluis es, naturæ nrĩæ utilitas nobis ob oculos ponit, & oñdit, quẽ infima res hõ ſit. De quo multa Chryſ. ho. 10. & 11. & Augu. li. 7. Trinit. c. 4. tractans hoĩs definitionẽ, ex Platone. Hõ eſt aĩal rõnale mortale, φ eſt eſſe puluerẽ, & licet rõne cum Angelis conueniat, corpore tñ è uili terra eſt: vñ eum efformauit Deus, ut humilia de ſe ſentiret. Cum. n. Angelum condidiſſet, q p ſuperbiã cecidit, condiſſetq. hoĩem, ut ruinas Angelorum impleret, ne ſiliter ſuperbiret, ex luto eũ fecit. Sicut cũ cãm al q̃ tractaſti, uel negocium, φ tibi nõ ex uoto ſucceſſit, uidens occaſionem, qua primo perditum eſt, cũ illud reficere uis, ab ea nimium caues. Cũ ergo Angelus p ſuperbiã perditus ſit, in hoĩe multã curã poſuit Deus, ne eadem occaſione periret, ſed & hõ eadẽ ſuperbia, perijt. Licet. n. puluis eſſet, tñ ſic ornatus a Deo fuit, ut illud non uiderit, φ in Adamo

Right margin notes: A; Simile; B; Nu. 4; Nu. 19; Chry.; C; Augu.; Plato.

Digitized by Google

mo nó tã eſt mirum, quam in nobis, qui
bus in horas ſingulis experiẽtia atteſta-
tur, puluerẽ nos eſſe, ſed & nos obliuiſci
mur adeo, vt nobis opus ſit dicere: Me-
mẽto hõ, quia puluis es. Sed licet tibi hęc
nõ dicerentur, non ipſe vides te vento ia
ctari vt puluerẽ? Vidiſti pteriri pueritiã,
iuuentutem, puerilem ætatem, ventoque
nos in ſepulchra deportari, quaſi pulue-
rem. Vnde, obſecro, tot deliciæ corpori
parantur: niſi ꝙ oblitus es te puluerẽ eſ-
ſe? Vnde tantorum ciborum apparatus
corpori, vt ſuperbiat, deijciatq; ſpũm, ac
vincat? Vñ tot ptioſę veſtes? An pulueri,
& cineri tanta parantur? Non memora
beris hoc. Memento ergo hõ, quia puluis
es, & pulueri ſatis ſit cibus, veſtis, & reli
B qua moderata. Vnde obſecro ortũ hẽt,
ut cum iniuria afficeris, nimium iraſca-
ris, ut non ſit cor tuum ſedare? Oblitus
es, ꝙ puluis ſis, quod.n. puluis conculce-
tur, quid mirũ? quã bene Iob 3. Cõpara-
Iob 3. tus ſum luto, & aſſimilatus ſum fauillę,
Ge. 18. & cineri. Et Abraham Gen. 18. Loquar
ad dñm meum, cum ſis puluis, & cinis.
Cinis ſymbolũ fuit humilitatis, & pnię.
Iob. 42 Iob 42. Ago pniam in fauilla, & cinere.
Iob. 16 Et Iob 16. Operui cinere carnem meã.
Hier. 6 Et Hier. Filia populi mei, accingere cili
Ionę 3. cio: conſpergere cinere. Et Ionæ 3. Rex
deſcendit de ſolio & ſedit in cinere. Mõ
ergo tps eſt humiliandi nos, & pniam
agendi. Sed hic dubium eſt, q̃ diuerſe lo
quatur Deus nũc de hoĩe, q̃ ante locutus
Gen. 2. fuerat. Facturus hoĩem ait: Faciamus
hoĩem ad imaginem, & ſimilitudinem
nřam, vt p̄ſit volatilib. cęli, & beſtijs ter
rę. Sed hodie, Puluis es. Quid magis di-
uerſum a Dei imagine eſſe pt, q̃ puluis?
Quis ergo imaginem illam Dei deiecit.
Quis principem oĩum puluerem fecit, vt
C ab oib. conculcetur? Peccatum iſtã intu-
lit nouitatem. Hoc ut dř Iob 19. Expo-
Iob. 19 liauit me gloria mea, & abſtulit coronã
a capite meo. Qui hoĩem conſiderauit tã
diuerſum ab eo, qui a Deo con ditus eſt,
tam mutatum, dicere poterit merito, ꝙ
Ruth 2 Bethlehemitę Ruth. 2. dixerunt: Hęc eſt
illa N oemi: Eſt hic hõ ille, qui tot bonis
naturę, & grę ornatus fuit? qui princeps
operum Dei? qui magnus, & illuſtris?

Sicut cum agnouiſti magnatem in glo- A
ria magna, poſtea uero demeritis eius
exigẽtibus, vilis, & pãnoſus eſt, infimuſ-
que de plebe diceres: Eſt ne ille quondã Simile
Dux? Poteritq; ille rñdere, quod Noe-
mi: Nolite uocare me Noemi, i. pulchrã,
ſed uocate me Marã, quia amaritudine
repleuit me omnipotens: ne dicatis me
plenum gratijs, ſed miſerijs, non elatum,
ſed depreſſum, non Dei imaginẽ,
ſed puluerem. Meritò deiectus in tantã
miſeriã eſt, qui a Deo receſſit.: Ecce qui Pſa. 72
elongant ſe a te, peribunt ſicut Noemi,
quę reliquit terram promiſſam, ut in Sy
riam iret. Sed quis cogitaret hęc ſup Ty
rum quõdam coronatam? Eſa. 23. Quis Eſa. 15
ſimile uaſtitatẽ poſſet cogitare in hoĩem B
uenturam? Quis malum tm̃ inferre po-
tuit? Peccatum hęc operatum eſt: nã per
peccatum puluis, & mors.

Sed conſideratione dignum eſt, non
alium puluerem nobis imponi, q̃ cine-
rẽ, & ſępe hõ cinis dř, qd hic puluis eſt,
quo nobis malum aliud oſtenditur prę-
ter ea, quę huc vſq; diximus. Hoc vero
illud eſt, ꝙ Eccleſia, q̃ ignis fuit initio, iã Eſa. 33
cinis facta eſt. Eſa. 33. Et erunt populi
quaſi de incendio cinis. Quid.n. primiti-
ua fuit Eccleſia, niſi fornax ſeptuplum
accenſa. Quid primi fideles, niſi carbo-
nes incenſi, quos Angelus in Apoc. ſup Apo. 8.
terram ſparſit, ut eam igniret? Hunc vt Luc. 12
incenderet ignem, venit in terram Chri
ſtus. Ignem ueni mittere in terrã, & ad
hoc Spũm ſanctum in figura ignis mi-
ſit, & in ſpũ vehementi, ut inſufflare, &
oẽm cinerem tolleret, oẽm. ſ. teporem.
(Tanquam ſpũs vehementis Act. 2.) in- Act. 2.
cẽſi Apoſtoli ſparſi ſunt per vniuerſum Pſa. 17
mundum. Ignis a facie eius exarſis, car-
bones ſuccenſi ſunt ab eo, fundauerunt C
Eccleſiã ignitam, de qua Abdię 1. Et erit Abd. 1
domus Iacob ignis, & domus Ioſeph flã
ma. Sed quis modo cõſiderat fideles hu-
ius Eccleſię? ſolum ſunt cinis eius, qui p̄
ceſſit ignis. Signum ſolum manet, quod
hic fuit ignis. Campus, vbi Troia fuit.
Quis conſideret primos illos Eccleſię pa
ſtores ignitos uere? Quis eam charitatẽ, Act. 4.
qua multitudinis credentium erat cor
vnum, & anima una, illam ſacramen-
torum

Digitized by Google

A torum frequentiam, cum quotidie communicabant: illam ſacerdotum reuerentiam, qñ præferebantur Imperatoribus: illam aſperrimam pnĩam publicã, & ſecretam, vitam illam tam ſine offenſione, qualem ſcribit Plinius, dicens, nullũ malum a Chriſtianis fieri, niſi quod die, ac nocte Chriſtum ſuum laudarent, videtq; q̃ hæc hodie ſint diuerſa? Verè dicet hanc eſſe ſtatuam illã Danielis, cuius caput, & initium eſt aurum charitatis, deinde argentum reſonans miræ doctrinæ, & deinde æs, ferrumq; fortitudinis, ac tolerantiæ, ſed iam finis illius eſt, pedeſque eius lutum eſt, & percuſſa verſa eſt in cinerem. Aedificatum eſt Salomonis tẽplum ſumma magnificentia, cum verò p Zorobabel reędificaret', dr̃ Aggei 2. Quis in vobis eſt derelictus, qui uidit domum iſtam in gloria ſua prima? B & quid vos uidetis hanc nunc? Nunquid non ita eſt, quaſi nõ ſit oculis veſtris? O Eccleſia ſancta mater nr̃a, ò ſponſa agni Hieruſalem de cœlo deſcendens, q̃ alia iam es ab ea, q̃ Ioannes deſcribit, ſe uidiſſe deſcendentem de cęlo, poſtquam Aſſyrij te deſtruxerunt? Poſſumus ex ore Hier. ſumere lamentationes, & tuam deplorare uaſtitatẽ, dicentes: Candidiores Nazaræi eius niue, nitidiores lacte, rubicundiores ebore antiquo, ſapphiro pulchriores. Denigrata eſt ſup carbones facies eorum, non ſunt agniti in plateis. Quis agnoſcet fideles, qui ante quotidie cõicabant, nunc in anno uix cõicant? Quis agnoſcet fideles, q ante erant cor unum: nunc uero & fratres inter ſe pugnant? Quis agnoſcet eos, q ante in quingentas leucas eleemoſynas mittebant, nũc ante eorũ ianuas pauperes pereunt fame? Vbi iam illud Pauli: Teſtimoniũ C perhibeo uobis, quia ſi fieri potuiſſet, oculos ueſtros eruiſſetis, & dediſſetis mihi? Vbi illud, non accepiſtis ut verbũ hominũ, ſed vt verè eſt verbum Dei? Vidiſti hoĩem in iuuentute, robore, & pulchritudine ſpecioſum, ſed in extrema ſenectute alius tibi apparet. Hoc in ſtatu Eccleſia eſt, ideo clamare poſſumus cũ Hieremia Thr. 4. Filij Sion inclyti, amicti auro mundo: quõ facti ſunt in vaſa

Plini°.
Dã. 20.
Aeg. 2.
Apo. 21
Thr. 4.
Act. 4.
Gala. 4
1. Th. 2
Simil:
Thrẽ 4

teſtea, opus manuum figuli? Ante aurũ, A iam lutum. Et iterum: Quomodo obſcuratum eſt aurum, mutatus eſt color optimus? Thren. 4. Eduxit eos cum argento, & auro, & non erat in tribubus eorũ infirmus 4. Reg. 14. Fecit Roboam ſcuta ærea pro aureis, quæ fecerat Salomõ, & abſtulit Rex Aegypti. Quod olim aurum fuit, ęs iam eſt, quod olim ignis fuit, iam cinis eſt 2. Mach. 1. Ignis templi de cęlo miſſus, abſconſus in terra, uerſus eſt in aquam craſſam. Hoc nobis contigiſſe deplorandum eſt 1. Mach. 4. Iudas cum ſuis uiſitantes templum uiderunt ſanctificationem deſertam, altare proſanatum, portas exuſtas, & in atrijs uirgulta nata, ſicut in montibus. Et planxerũt planctu magno, & impoſuerunt cinerẽ ſuper caput ſuum. Hodie feciſſe Eccleſiã videmus. Et uiſa vaſtatione Siceleg. 1. Regum 30. Leuauerunt uocem ſuam, & planxerunt, donec deficerent in eis lachrymę. Sed qua ratione nobis adeo plorandũ eſt? Quia egreſſus eſt a filia Sion omnis decor eius. Facti ſunt principes eius uelut arietes, non inuenientes paſcua. Et in c. 4. Qui veſcebãtur uoluptuoſe, interierunt in uis, & qui nutriebãtur in croceis, amplexati ſunt ſtercora.

Renouet ergo quiſque cor ſuum, vt monet Paulus, Renouamini ſpiritu mẽtis ueſtræ. Priſtinum charitatis feruorẽ recuperate Hierem. 6. State ſuper uias, & videte, & interrogate de ſemitis antiquis, quę ſit uia bona, & ambulate in ea. Aliquę ſemitę antiquę hominibus per tuę, iam derelictæ aliquando ſunt, ut difficile appareant, de quib. propheta: Vię Sion lugent, eò quòd non ſint, qui ueniant ad ſolemnitatem, ſed illas inquirẽdas nobis Propheta monet. Sed quę ſemitę Eccleſię antiquę ſunt, licet iam deſuetudine perierint? Semita antiqua ſacramentorum frequentia, meditatio, lectio bonorum librorum, pœnitentiæ labor grandis, mortificatio iugis? In his nobis antiquis ſemitis ambulandum, vt bene ſit nobis. Viæ rectę in cęlum hę ſunt, bene nobis erit illuc peruenerimus, &c.

Thr. 4.
Pſ. 104
3. Reg. 14.
2. Ma. 1
1. Ma. 4
1. Reg. 30.
Thr. 1.
B
Thr. 4.
Eph. 4.
Hier. 6
Simile
Thr. 1.
C

Feria

A

Feria V. Poſt Cineres.

Non inueni tantam fidem in Iſrael. Matt.8. Luc.7.

EIdem hoc loco Chriſtus Dñs laudibus effert, ac miratur; & alibi ſæpe. Dubium eſt, qua rõne uoluerit Deus toties, & tantis encomiis fidem laudari in
1.Co.13 ſcriptura, cum charitas Pau. teſte maior
Matt. 16. ſit. Petrum de fide mire commendat, & ob eius confeſſionem claues cęli ei præſtat. Beatus es Simon Bariona, quia caro, & ſanguis non reuelauit tibi, ſed pater meus, qui in cęlis eſt, & ego dico tibi, quia tu es Petrus, & ſuper hanc Petram &c. Et ad Thomam ait: Beati qui non uiderunt, & crediderunt, & iuſtus ex fide uiuit, & modo in laudem Centurio-
B
Ioã. 20 nis dr: Non inueni tantam fidem in Iſrael, & ſicut credidit, fiat tibi. Et Pau &
Ro. 1. Pau. Ioan. Ioan. paſſim de fide innumera dñt. Tãta autem de fide dicta ſunt, ut multi hæretici crediderint, eam ſufficere ad ſalutem. Tantæ laudis rõnem Concil. Trid.
Concil. Trid. dicit eſſe, quia principium eſt noſtræ iuſtificationis. Verba Cõcil. ſunt ſeſ.6.c.8. Hoc oſtendentia. Eo per fidem iuſtificari dicimur, quia fides eſt principium, fundamentum, & radix noſtræ iuſtificatio-
Simile nis. Exemplo hoc fiet manifeſtum. Cũ quis nocte iter peragens uerſus præcipitium ſe confert, vbi ſine dubio peribit, forte quiſpiam lumen producit, quo præcipitium videt, & declinat, & viam inſpicit, quam teneat, ait: Lumen hoc uitã mihi donauit, non quod ſola lux id effecerit, pedes enim, & manus id etiam præ-
C ſtiterunt, ſed quia a luce ortum habuit, vt non periret. Hoc modo fides nos ſaluare dr, quia oſtendit uiam ſalutis ad dirigendos pedes noſtros in uiam pacis.

Altera ratio, quod ratio encomiis fides extollatur in ſcriptura, eſt nobis explicanda, quam ut ab ouo, quod aiunt, & radicitus exponamus, aduertendum nobis eſt, innumera bona nobis a Chriſto Domino prouenire, immo omnia eius membra, licet non omnia actu deliquerint. Sic nobis conſiderandus eſt A-
Simile dam peccans. Eramus omnes in eo in virtute, oẽs membra ſumus illius, deli- A
quit ille, & omnes nos in Adam peccauimus, & oẽs pp illud peccatum ſuſpendimur, ꝙ punimur, quia membra illius ſumus. Qua ratione omnes naſcimur filii iræ, & ſic uniuerſa in nos mala ueniunt pp Adã. Simili ratione de Chriſto dño ſecundo Adamo philoſophandum nobis eſt. Et ille primus hominum parens omnium caput omnium noſtrum vices geſſit, atq; adeo pro omnibus ſatisfecit, ac meruit, oĩa ergo membra eius libera manent, nihil dãnationis eſt iis, q ſunt ĩ Chriſto Ieſu. Sed ſicut neceſſarium eſt Ro.8.
vt ſimus membra primi Adæ, & eius incurramus damnationem, moueri ab eo per generationem naturalem, ſic ut efficiamur membra ſecundi, neceſſaria eſt regeneratio ſpiritualis? volũtarie genuit B
nos uerbo ueritatis, & qui ex Deo nati Iaco. 1
ſunt. Ioan. ait iſta generatio fit in ſacra- Ioan. 1.
mentis media fide, & charitate, in Xpo Ieſu nec circuncifio aliquid valet, neque præputium, ſed fides, quæ per charitatẽ operatur. Si fidem ſolam habeas, membrum es Chriſti non uiuum, ſed mor- Gala.5
tuum, non ad te deſcendit influxus gratiæ a capite, ſi uero charitate uiuas, mẽbrum es viuũ, omnia bona Chriſti participãs, qui caput tuum eſt. Gloriari poſſumus præclarum nos caput hr̃e, & qđ viuum eſt, ad dexteram Dei. Caput habent Sarraceni, ſed nõ uiuum, imo mortuum, caput habent gentes idola colentes, ſed Deos habent mortuos, ſed Chriſtus caput noſtrum uiuit in æternum.

Ex his uerò ſequitur, quod Chriſtus 2.Pe.2.
Dominus eripuit nos a poteſtate tenebrarum, a dæmone ſeruitute, lex eſt, vt C
Petrus ait, a quo quis ſuperatus eſt, eius ſeruus eſt. Peccaſti? uictus a dæmone es? eius ſeuus es, miſera profecto ſeruitus, ac captiuitas. Peccauit Sedechias Rex, loquitur Deus ad Ezechielem capitu- Eze.12
lo duodecimo. Fac tibi uaſa tranſmigrationis, ob oculos eorum, periode tibi parietem, & egredieris per eum, in caligine portaberis, & dic ad eos: Hæc dicit Dominus Deus, ſuper ducem onus iſtud, qui eſt in Hieruſalem. Dux in humeris portabitur, in caligi-

A ie egredieť,& extendã rete meũ ſupeũ,
tradeturq; regi Babylonis:in Babyloné
duceťibiq; morieť. Eius ꝙ futurũ erat
Sedechiæ,figuram in ſe expreſſit Ezec.
Sed & in Sedechia effigies nobis oſtẽdit
eorũ,q̃ in nobis efficienda ſunt ſi pecca-
ti ſerui fuerimus. Pctõr es ? alienũ reti-
nes? Tradendus es in diaboli ptãté, ſicut
Sedechias in manus Regis Babylonis,li
cet nobilis ſis,licet Dux,licet Rex,excę-
cabit te. Vides pctõrum tenebras,& de-
liria? Ne mireris,cęci ſunt,excęcauit eos
dęmon,cuius ſunt ſerui,& captiui tenen
tur ad eius voluntatem. Impoſſibile eis
apparet,non peccare,q̃a ſerui facti ſunt
dęmonis,q ſuper eos ptãtem exercet, fi-
lios occidet bonorũ operũ,q̃ nihil tibi ꝓ
ficient,in Babylonem te ducet, in æter-
nã, ſ. confuſioné,& igné,vbi ppetuò car
B ceri mancipaberis. Hac detinebať miſe
ria vniuerſum hominum genus. Quis er
go nos eripiet de ptãte tenebrarum ? qs
dęmoné ſuperabit ? Vtiq; ſi Dei gratia
homini adſit,facile id pficiet. Sanſon ca
Iud.15. pillis cõſeruatis mille occidit Philiſtęos
16. ſumma eos facilitate uincebat, mira gra
tiæ fortitudo,capillus vř tenuis,ſed eam
animæ fortitudiné præſtat, vt uniuesrũ
infernum ſuperare poſſit. Sed raſis ca-
pillis imbecillis eſt Sanſon:ligatur, ocu
li ei eruũtur,ut molã trahat, deſtinatur.
Quis Sãſoni vires reſtituat ? quis eũ de
poteſtate eripiat Philiſtinorum ? Venit
Luc.11. Xps in mundum:ſuperuenit fortior ar-
matus,& dęmoné ligauit, eius vaſa diri
puit,voluit eum in captiuitatem redige-
re dęmon:& dum nihil ſibi debentis pſe
C quitur libertatem,propria amiſit. Sic in
2.Reg. lege præceptum eſt: Oué reddet in qua-
12. druplum Chriſtus ergo nos eripuit de
Ro.5. poteſtate tenebrarum. Poſt Chriſtũ nul
lus hominum dicat,ſeruus ſum non poſ
ſum peccato reſiſtere, peccatum uobis
non dñabitur, non enim eſtis ſub lege,
Athan. ſed ſub gratia. Poſt Chriſtum dixit dæ-
mon Antonio, referente Athanaſio in
eius vita,nihil ſum : vires non habeo.
Ahęre ergo Chriſto, ei vnire & Sanſo-
nis uires recuperabis. Deo autem gra-
2. Cor. tias,qui dedit nobis victoriam per Ieſũ
15. Chriſtum,qui triumphat nos in illo,qui
dedit poteſtatem talem hominib. vt vni- A
uerſos dæmones pedis ictu ſuperare poſ
ſint. Cum verò nouerit mundus tanta
ſe bona hře a Chriſto dño, quas ei lau-
des,ac gratiarum actiones referet? An
non oĩb.adorandus, benedicendus, an
non ei genu flectendum ? An non cla-
mandum? Hæc eſt præda Dauid 1.Reg. 1.Reg.
30. Acclamatur regnum Salomonis ab 30.
oĩb.vt turbetur Adonias. Mardochæus Heſt.6
ducitur ſuper equum clamante Aman, Gen.41
vt oẽs ei genu flectant, quia fidelis fuit 1.Reg.
Regi. Simile quid factum eſt cũ Ioſeph, 17.
ꝙ panem Aegypto ſeruauerit. In occur-
ſum Dauid veniunt virgines Iſrael can
tantes,chorosq; ducentes,quia Goliam
deiecit. Quid nobis cum Chriſto facien Pſ. 94.
dũ,niſi eius acclamare regno,ei genu fle
ctere? voce præconis dicatur in vniuer- B
ſo mũdo,ei oĩa bona noſtra deberi. Ve-
nite ergo exultemus Dño:iubilem⁹ Deo
ſalutari noſtro,procidam⁹ ante eũ. Hoc
in cęlo fieri Ioannes Apoc.5.vidit. Idem Apoc.5
nobis in terra peragendũ eſt. Quia ergo
ad fidem pertinet profiteri,& oſtendere
hæc Chriſti magnalia, fide.n. intelligi-
mus oĩa,q̃ Chriſto debemus,fide ea pro
fitemur,fide Chriſtum laudamus, & cũ
adeo teneamur hoc profiteri toties fides
in ſcripturis laudatur, ac cõmendať ſũ-
mis laudibus:per illam.n. Chriſto accla Pſ.148
mamus,& dęmonem terremus. Iuue-
nes,& virgines, ſenes cum iunioribus
laudent nomen Domini,quoniã exalta-
tum eſt nomen eius ſolius. Sed eſt fi-
des quædam magna,perfecta, uiua, cui
negari a Deo nihil poteſt,& quę propo-
nitur nobis in exemplum in Centurio-
ne, quã Chriſtus turbis oſtẽdere uoluit, C
vt mirarentur,& imitarentur,dũ mira-
tus eſt ille,& conuerſus ad ſequentes ſe,
dixit: Amen dico uobis,non inueni tan-
tam fidẽ in Iſrael. Et adiũgit: Vade,& ſi
cut credidiſti,fiat tibi. Et ſanat⁹ eſt puer
in illa hora. Eſt.n. fides, q̃ oĩa impetrat,
& ut ita dixerim,Deum cogit. Nõ ſuſci-
tat ille Lazarũ,cũ audit a Martha: Dñe
ſi fuiſſes hic,ſed cũ audit: Ego credidi,
q̃a tu es Chrs filius Dei viui, tunc nihil
moratur. Sicut.n. dicitur : Non poterat Ioã.11.
ibi facere virtutes, quia non credebant Luc.4.
in

A in eum,ita cum maxima fide in eum cre
ditur,non pōt non facere mirabilia. Et
Luc. 11 tunc verum hēt, qd regnū cęlorum uim
patitur,qa ijs,qui magna fide pditi ſunt,
nihil reſiſtit. Hinc ad Moyſen: Quid cla
mas ad me,& dimitte me,quaſi Moyſes
Ex. 14. uim Deo inferret,ut ueniā daret Tantæ
Ex. 32. .n.eius fidei nihil negari poterat. Hinc
Hier. 7 ad Hiere. Tu nolli orare ꝓ populo iſto,
nec aſſumas pro eis laudem,& orōnem.
Sed quid ad te dñe,qd oret? Oret ille, &
tu id,qd placuerit, fac. Non id ita facile
eſt:oratio.n. Hieremiæ fide magna præ
dita,obtinet à me,quæ vult. Nam, ut dr
Ecc. 35 Eccl. 35. Oratio humiliantis ſe,nubes pe
netrabit,& donec propinquet,non con-
B ſolabit:& nō diſcedet, donec altiſſimus
aſpiciat:& dñs nō elongabit: ſi ante me
venit oratio feruens,non poſſum ei non
aſſentiri,ideo ne oret,dico. Sed quæ eſt
iſta magna fides, q̄ Chriſto admirationi
eſt,quæ hoīem iuſtificat? quæ à Deo obti
net oīa,quæ vult? quæ purificat corda ho
minum? Non omnes hanc fidem hēnt,
Hiero. qui fideles ſunt. Ego credo,ait Hier. ſed
nollem,mihi Deus diceret; Scđm fidem
tuam,fiat tibi: ſicut crediditi fiat tibi,ut
dr Centurioni. Vt ergo ſcias, an fides in
te uiua,& magna ſit hæc,q̄ nunc dicam,
attende: Qñ,quę fide tibi proponuntur,
ſic cordi tuo hærent,ac inſederūt, ac ea,
quæ oculis uides,& illis moueris,ac mo-
ueris illis,q̄ uides, tunc uiua fide credis,
tunc magna eſt fides tua. Cū dicis in cor
de tuo: Deus meus optimus eſt: mihi pa-
C rauit immenſam gloriā,& hoc te in eius
amorem inflammat, ac ſi tibi oſtēdiſſet
gloriam tibi paratam,tunc uiua fide cre
dis. Qñ operatur ī te id,quod credis, ma
gis q̄ operatr id,ꝙ uides, tūc uiua fide cre
dis. Cum audis ſacrum ea reuerentia,ac
totius hoīs modeſtia, qua audires, ſi ad
latus regis eſſes,conſiderans regē cęli ibi
adeſſe,tunc fides tibi uiua eſt. Dicit tibi
vir magnæ authoritatis: Cibus hic infe-
ctus eſt ueneno: abſtines ab eo. Cum er-
go,quia fides te docet,in pctō mortem eſ
ſe incluſam,illud nō committis,fides eſt
tibi uiua. Cum hēs amicum, qui multa
tibi contulit bona,& multa de malis eri
puit,diciſque: Qūo potero hunc offende

re? ſi ſimiliter te cū Chriſto hēs,uiua fide A
polles. Cū maiora, & maioris ponderis
iudicas ęterna terrenis,ſpūalia tpalibus
labora ſque plus pro æternis,& labores,
quos pro eis ponis, iudicas rectè impen-
ſos,uiua fide polles. Qñ uidens mala, &
bona futuræ uitę uirtutē colis,a uitijs ab
horres. fidem hēs uiuā. Ideo Iaco. Oñde Iaco. 2
mihi fidem tuam ex operibus. Qñ cre-
dis in Deo infinitā bonitatē,& ab ea ſpe
ras in oī tuo periculo ſubuentionem,vi-
dens,ꝙ qui ſanguinem tibi dedit,qd ne-
gare poterit,qd tibi cōueniens,ſit fidem
uiuā habes. Hæc eſt fides ſaluās hoīem:
fides inq̄,qua inclinaris tāq. crederis, ac
ſi eas oculis uideres. Qua de re. Heb. 11.
Pau fidem Moyſi laudat,dicens: Fide re Heb. 11
liquit Aegyptum nō ueritus aīoſitatem B
regis,inuiſibilem.n. tanquā uidens ſuſti
nuit. Ideſt,exiuit de Aegypto, cū eduxit
Iſrael uniuerſum,ut gloſſa exponit, nō
ueritus regis irā, & exercitū eius uenien
tem,qa licet Deus inuiſibilis eſſet, à quo
ſperabat ſibi affuturum auxilium:tñ ille
tanq̄ ſi uideret Deum,ſic ab eo opem,au
xiliumque ſperauit. Vnde Exod. 14. ait: Exo. 1.
Vos tacebitis; dñs aūt propugnabit pro Ge. 24.
uobis. Et hic eſt ſenſus uerborum illorū Ge. 48.
quæ ſancti uſurpare ſoliti erāt: Viuit dñs 4. Re. 3
in cuius conſpectu ſto: ſic.n.cū Deo ſuo
agebant,ac ſi illū uiderent. Peccator ue-
ro contra ſic agit,quaſi ſic à Deo nō uide
retur,quaſi ſi ſomnia eſſent res illę,quas
credit: non eſt Deus in conſpectu eius. Pſal. 9.
Sed quia hodie ſequentibus ſe, Chriſtus
proponit exemplar fidei Centurionis, C
hanc uiuam, magnamq; fidē in eo con-
templemur,ut eam imitemur.

Primo erat illi ſeruus pretioſus,cuius
ſalutē a Chro enixè poſtulat,implet nūc
Centurio illud Eccl. 33. Si eſt tibi ſeruus
fidelis, ſit tibi quaſi aīa tua: quaſi fratrē Ecc. 33
illū tract. Et in c. 7. Seruus ſenſatus ſit ti
bi dilectus,quaſi aīa tua. Vis ſeruos tuos Ecc. 7.
tibi eſſe fideles, tu illud facere potes, ſi
eos pretioſos hēas. Magnifaciebat ſuos
Dauid: erga ſuos humanè ſe gerebat O- Pſ. 110
culi mei,ait,ad fideles terrę,ut ſedeāt me 1. Para.
cū. Hinc poſtea cū deſideraret aquā de 11.
ciſterna Bethlehē, tres ex ſeruis eius per
medios irrumpunt hoſtes,ut eā illi defe-

 rant.

Digitized by Google

A rant. Poteris ex ſeruis filios facere, ſi cũ
Iob 31 eis leniter te habueris. Sic Iob 31. Si nõ
dixerunt uiri tabernaculi mei, qs det de
carnib. eius, ut ſaturemur. Si cõtẽpſi ſu-
bire iudiciũ cũ ſeruo meo: ſi affixi aĩam
agricolarũ. Charitas à nobis maximè e-
xigit, cũ oĩ ꝓximo, ſed ꝓcipuè cũ dome-
ſticis. Qui ſuorũ maximè domeſticorũ
curã non hẽt, fidẽ negauit, & eſt infideli
1.Ti.5 deterior, ait Pau. Qđ ſi eorũ, q̃ ad corpus
ſpectãt, curã domeſticorũ hr̃e teneris: q̃-
to potius eorũ, q̃ ad aĩam, ut nullus ĩ do-
Iob 1. mo tua ſit paralyticus. Vide curã Iob ſa-
crificiũ afferẽtis ꝓ filijs, dicẽtiſq;. Ne for
tè peccauerint filij mei. Vide curã Tho-
Tob.1. biæ, erga filiũ, quem ab infantia timere
Deũ docuit, & domeſticos, cũ ait: Videte
B ne furtiuus ſit hircus. Qđ maximè Deũ
hoĩ deuincit, charitas iſta eſt, curaq. pro
ximi in ſpũalibus. Audi loquẽtem dñm.
Ge.18. Gen. 18. Num celare potero Abrahã, q̃
geſturus ſũ? ſcio.n. qđ ꝓcepturus ſit filijs
ſuis, & domui poſt ſe, ut ſeruẽt præcepta
mea. Maxime tibi curãdi domeſtici ſũt
ꝓcipuè uerò, ut iuſti ſint. Sed & ĩ hoc, ꝙ
Centurioni ꝑtioſus eſt ſeruus eius, oſten
dit, q̃uo ꝑtioſiſſimus Deo, ab eoque ſum
me dilecti: ipſe.n. eo quod nos diligat, fa
ciat ut diligamur, à parẽtib. fratrib. atq.
amicis, quo oñdit ſummã ĩ nos dilectio-
nẽ: dum nõ ſolũ diliget ipſe, ſed ab alijs
nos diligi vult, & in ꝑtio hr̃i. Ois ergo
amor creaturæ in nos effectus eſt diuini
amoris, q efficit, ut nos creaturæ diligãt,
nobiſq. benefaciãt, & cũ nemo det, quod
non hẽt, q amorem ꝓſtat, amat. Tu ergo
es ſeruus Deo ꝑtioſus, cũ ꝓ te ſanguinis
C ſui ꝑtiũ dederit. Hinc colliges, q̃tum Ec
cleſiã diligat ſuam: qa illa uiris in uxores
amorẽ dedit ꝓcipuũ. Hinc ẽt intelliges,
q̃uo dederit filiũ pro hoĩbus, q in corde
Abrahæ poſuit, ut filiũ Deo daret: cũq.
ſacrificaret, ut Dei uoluntati parere, &
q̃uo ſe ꝓ nobis in ſacrificiũ dederit, q in
multorum cordib. poſuit, ut ſe ꝓ Deo ſa
crificarent. Cũ.n. hæc egregia ſanctorũ
facinora à Deo ipſis conceſſa, & inſpira
ta ſint, ille prior paratus eſt illa ꝓſtare.
Sic ẽt, qui uoluit nos diligi ꝓcipua dile-
ctione à parẽtibus, & amicis, illudq. effe
cit, ſine dubio maximo nos amore proſe
quit, cui⁹ amoris maximũ eſt inditiũ, ꝙ A
Mat.8. Matth. hoc c.8. dicit, narratis uarijs cura
tionib. leproſi, ſerui Cẽturionis, & alio-
rũ. Ait.n. hæc facta ab eo eſſe, ut implere
tur illud Eſai. Languores noſtros ipſe tu
lit, & dolores noſtros ipſe portauit, quæ Eſa.53
ꝓ nobis exoluit, ſed & ad infirmitates,
qb. medebat̃. Sed ĩ his dubiũ eſſe uidet̃,
q̃uo ille tulerit, & portauerit eas infirmi
tates, & lãguores? Qđ abſtulerit, maniſe
ſtũ eſt, ſed q̃uo portauit, & tulit, non eſt
adeo manifeſtũ. Sed & hoc ẽt fuiſſe ꝑſpi
cies, ſi cõſideraueris, quotieſcunq. aliquã
infirmitatẽ curauit Xps dñs non abſo-
lutè curaſſe nullo addito, ſed ſic, ut patri
diceret: Iſte infirmus pp pctã ſua hãc me
ret infirmitatẽ, ab eo auferat̃, & ſup me B
ueniat hic eius dolor. Ego eũ ferã, ois do-
lor ueniat in me, ut iſte liber ſit. Similẽ ĩ Simile
hoc agens ei, ꝙ in libris rõnum effici ſo-
let, ut dicat qs: Hoc Petri debitũ ad me
transfer, in mea pone linea, ego illud ſol
uã, ille liber maneat. Hoc uero q̃tũ cha-
ritatis oñdat, qs loqui poſſit? Miſericors
hr̃, qui infirmitatem, & dolorem alteri⁹
pecunia leuat. Quis uero ſuper ſe ſumat
dolorem, aut infirmitatem, ut alter liber
ſit? Hoc facit nullus. Fecit uerò Xps dñs
verè ſumus illi ꝑtioſi. Primum ergo oſtẽ
ditur Centurionis uiua fides in dilectio
ne ſerui qui ei pretioſus fuit. Sc̃dò oſten
ditur ma fidei Centurionis in eo, quod
acceſſit ad Xpm humiliter. Matthæus
dicit ipſum acceſſiſſe Lucas nuncios mi
ſiſſe, quidam ſanctorum aiunt utrunque
factum. Sed etiam ſi ille corpore ad do-
minum non acceſſerit corpore, ille tamẽ C
acceſſiſſe dicitur, potius quam ille, quia
ille ſpiritu, mente, humilitate, deuotione
accedit, quo pacto uerè ad Deum accedi
tur. Aug. Acceditur ad Deum non greſ Aug.
ſibus corporis, ſed affectibus. Hoc mo
do non acceſſerunt, qui nuncium Chri-
ſto retulerunt, ſed ſuperbè ad Chriſtum
uenerunt. in ſeque confidentes dicunt,
dignus eſt, ut hoc illi præſtes. Nec di-
cunt, diligit Deum, quòd declinauit ſy-
nagoga ædificata, & dilectione populi
ſui, ſed, diligit gentem noſtram, & ſyna-
gogam ipſe ædificauit nobis. Beneficiũ
in ipſos collatum, cum dignum face-
re

Digitized by Google

A re dñt,tã ſe illi dignos putant eſſe vt is di
gnus ēt ſit,qui eis bñfecerit. Cōpara mō
horũ cor cũ corde Centurionis. Illi dñt,
dignũ eũ eſſe, vt hoc ei pſtetur bñficiũ,
ille verò idignũ ſe putabat beneficio, &
ipſa Dñi pñtia. Sic.n.ait: Non ſum di-
gnus vt intres ſub tectum meũ? pp ꝙ &
me ipſum non ſum dignũ arbitratus, vt
Ge.16. veniré ad te. En quæ ſit fides Deo placēs
Luc. 7. fides Abrahæ,q̃ filiũ imolat, ut Deo obe
Ioſue 7 diat,fides Magdalene,q̃ diligit,&lachri
mas ꝑ pc̃tis fundit: fides Rhaab,q̃ explo
ratores recipit,fides Cēturionis humilis
q ſe oĩum indignũ putat,licet alijs dign⁹
Chryſ. iudicet. Chryſ.in illud Pau. Charitas nō
eſt ambitioſa,ait; Tm ualet apud Deum
nihil reputare oĩa merita noſtra vt ua-
B lent vniuerſa merita. Sicut ſeruus ſuus
Simile tunc ibi maximè placet, qñ cum bñ mi-
niſtrauerit,nihil ſe feciſſe credit. Si ergo
Luc.17. magna apud Deũ uis eſſe merita tua, tu
ne repures magna, ſed cũ feceris oĩa,q̃ ti
bi mandata ſunt,dic: Seruus inutilis ſũ.
Sic Pau.dicēs; Non ſum dignus vocari
1.Co.15 Apl̃s,oĩum primus factus eſt. Et Ioãnes
Ioan.1 dicēs; Nō ſum dignus ſoluere corrigiã cal
ceamēti,amicus ſpõſi factus eſt. Et ma-
nũ dixit indignã ſoluere calceamentum
ſup caput ſuum Xp̃s collocat. Petrus di-
Luc. 5. cēs; Exi a me dñe,qa hō pc̃tor ſum,fun-
damentũ Ecclæ cōſtituit. Sũme.n. Deo
gratum eſt,ſe minimũ iudicare. Ita cum
Cēturio ait: Dñe non ſum dignus, &c.
Dignus factus eſt, & admirationi habi-
tus,& Iudęis platus a Dño. Qua ĩ re ali-
Gerſ. quantulũ nobis imorandũ eſt. No. ergo
ex Gerſone in ſermo.celebri in cęna Do
mini Pariſiis facto humilē,& ſupbum a
Deo exire,a Deo elongari, & diſcedere
C quodã modo. Supbus a Deo exit p ſuper
Luc.15. biã,ſicut ꝓdigus abiēs in regionē lōgin-
Gen.3. qu ,nolens patri ſubiici,& ſicut Adã elō
Gen.4. gat⁹ a Deo,& Cain egreſſus a facie Do-
mini, cuius ſuppliciũ eſt illud: Diſcedite
a me maledicti: Sed hic exit⁹, receſſuſq;
eſt a Deo ſup Deũ. Iō dr̃ eleuatio,qa vo-
luntatem ſuã diuinæ anteponit. Cuius
Mat.15 exēplũ eſt in eo, q extollit̃ ſup oē, ꝙ dr̃,
2.Th.2 aut colitur Deus 2.Theſ.2. Eſt alius exi
Pſ.138 tus a Deo p humilitatē,qui exitus eſt ſub
Deo,hic exitus localis nō eſt. Nã quo exi

bo a ſpiritu tuo,& quo a facie tua fugiã? A
Sed exitus hic fit per propriã reputatio-
nē,qñ aĩa conſiderata diuina maieſtate,
& ꝓpria vtilitate cōtrahit ſe,& quaſi re
cedit,ceditq; loco,ſicut corã magno prin
cipe redit humilis ſeruus, & loco cedit.
Sic aĩa corã diuina maieſtate, in eiuſq;
pñia cōſtituta tremit,& ingredit̃ egeſta-
tis ſuæ regionē. Sic Aug. 1 cōfeſ. ait; Fa- Aug.
ctus ſum mihi metipſi regio egeſtatis. Luc. 5.
Conſidera ſic a Deo exeũtē Petrũ, cũ di Ioã. 12
xit; Exi a me Dñe, qa hō pc̃tor ſum. Et
cũ iterũ ait. Tu mihi lauas pedes? Fugit
a Chriſto quaſi iterum dicens: Recede a
me dñe. Hoc ēt pacto exit a Xp̃o Cen-
turio dicens, Non ſum dignus, vt intres
ſub tectũ meũ Mirabilis ꝑfecto exitus
iſte eſt,qui cũ exitus ſit,& receſſus,ſimul Augu.
eſt uia recta,qua ĩ Deũ tēdim⁹. Sic Aug. B
in epiſt.ad Dioſcorũ: Non aliã ad cape-
ſcendã,obtinendãq; viam veritatis inue
nies,quã q̃ inuenta eſt ab illo,q greſſuũ
noſtrorum tanq̃ Deus uidit infirmita-
tē. Prima eſt humilitas. Scd̃a eſt humili-
tas. Tertia eſt humilitas. Quoties hoc in
terrogaueris,hoc dicã. Mirabile ꝑfecto,
ait Aug. Excelſus Dñs,humilias te,& ve
nit ad te,& uenis ad eum, exaltas te &
elongaris ab eo, & elongat ſe a te. Ac- Pſ. 67.
cedet hō ad cor altum,& exaltabit̃ De⁹.
Quare hoc,qa excelſus dñs, & humilia
reſpicit,& alta a longe cognoſcit. Duo Pſ. 137
verò miracula humilitatis cōſideranda
ſunt ex Gerſone vt ſupra,q̃ hodie in Cē Gerſo.
turione facile uidere licebit. Primũ illud
eſt,ꝙ Prouer.29.dr̃; Humilem ſpiritu ſu Prouc.
ſcipiet gloria. Mirum profecto hoc eſt. 29.
deſcendit humilis a Deo in propriã vili
tatem,cōtēptum,& infirmitatem. Exit
a gloria,potentijs,& diuitiis, & ſic effici C
tur potentiſſimus,ditiſſimus,glorioſiſſi-
mus. Sed quo hoc? Audi Senecam: Faci- Seneca
lis eſt ad diuitias p cōtēptum uia. Simile
in oĩb. alijs reb. dicere poteris. Humilis
ergo contēnit diuitias,ſolum Deum ſibi
uult theſaurum eſſe, dicens, Pars mea Pſ. 72.
Deus in æternum,alia oĩa ꝓter Deum va
nitatem reputat: Deus ergo theſaurus
eius eſt. Vide ſi ditiſſimus eſt; Paupertas
altiſſima eorum ait Pau. Abundauit in 2.Co.8
diuitias ſimplicitatis eorũ. Siĺe ei cōtigit

A in honore, mundi honorẽ abiicit, ſolum
Pſ. 48. quærit gloriã, q̃ a Deo eſt, & eã exequit.
Vide, ſi eſt glorioſiſſima, cuius gloria ſo
lus Deus eſt, diffidit de ſe, & de oĩ bra-
chio carnis, non.n.eſt, ſicut illi, de quib.
qui confidunt in virtute ſua, & in multi
tudine diuitiarũ ſuarũ gloriant. Fidit ve
ro in Deo, in quo oĩa pt. Vide, ſi potẽtiſ-
ſimus, oĩbus utitur humilis, oĩa deſpiciẽ
do pp Deum, oĩum Dñs eſt, q oĩbus vti-
tur, ꝑ ut illi conuenit, Dñs.n. rerũ eſt, q
eis utitur, oĩbus vtitur humilis ea deſpi-
ciẽs, oĩum ergo Dñs eſt. Sicq; in eo im-
Deu.11 pletur illud Deut. 11. Oĩs locus, quẽ cal-
Saluſt. cauerit pes veſter, veſter erit, ſicut d Ca
tone Saluſtius dicit: Quo plus fugiebat
gloriã, eo illã magis aſſequebatur. Humi
B litas fecit Paulũ nihil habẽtẽ, & oĩa poſ
ſidentẽ. Humili militant oĩa, ẽt aduerſa,
ẽt peccata, ex qbus humiliat. Contra, ſu
perbus viliſſimus eſt. An non vilis, qui
muſcas captat fauoris humani? Qui fu-
mũ, q ventũ deglutit? qui tpalia magna
reputat, an non paruus? Qui in terrenis
dominari cupit, oĩum ſeruus efficitur, q
multũ ſi poſſe vĩ ponens carnẽ brachiũ
Simile ſuum, nihil poteſt. Contra, uero humilis
ſimilis Antæo, qui cadens in terram ui-
res recuperat, gloriam deſpicit, ſe deij-
ciẽs, & eã recipit, deficit in ſe, & oĩa põt,
3.Re.6. abiicit ſe, & vilior fit corã Deo, vt Da-
uid, & tunc glorioſior apparet, ut ille di-
xit ad Michol. Pauper efficitur, & ditiſſi
mus euadit. An non hęc in Centurione
manifeſta ſunt? Indignum ſe dicit, & di
gnus apparet. Contẽnit ſe, & a Xp̃o ad-
mirationi habetur, & laudi. Nihil ſe poſ
ſe, aut mereri putat, & oĩa recipit, q̃ deſi
C derat, & plura, quam petat, aut cogitet.
Fugit a Chriſto, & venit ad eum.

Scdm humilitatis miraculũ illud eſt,
Iaco.4. de quo Iac.4. Deus ſuperbis reſiſtit, hu-
milibus aũt dat gratiã. Exit aĩa p humi-
litatẽ a diuina bonitate, & pfectione ad
ſuã nihilitatẽ, & imperfectionẽ, & ſic pfe-
ctior fit, diuinis gratiis abundans: tanq̃
uallis abundans frumento, & aquis, tan
q̃ abyſſus fluenta abſorbẽs gratiarũ, tã-
q̃ uacuum quoddam ſpirituale, ad q re-
plendũ confluunt oĩa, nec oĩa ſufficiunt
1.Ti.1 illud implere, niſi Deus. In hac pfectiſſi
ma imperfectione erat, q dicebat: Venit A
Ieſus peccatores ſaluos facere, quorum
primus ego ſum. Grande miraculũ vide
re hoiem uirtutibus oĩbus clarum, plus
oĩbus laborantẽ, & tñ ſe primũ peccato
rum dicẽtem. Dicere magnum aliquod
meditor, ait Gerſ. neſcio ſi potero Chri- Gerſõ.
ſtus, & Maria multum Paulum in humi
litate exceſſerunt. Nunquid ſe dixerunt
primos inter peccatores? Dixerunt pla-
ne. Non q pctm̃ contraxerint, aut fece-
rint: ſed qa maximè nouerunt ſuũ nihil,
& q maximè caderent, niſi Dei manu
tenerentur, q maximè aĩa Xp̃i nouit, q̃
ſicut in eſſe a uerbi ſuppoſito pendebat
oĩno, nec ꝓpria ſubia innitebatur, ſed di
uina, ita p humilitatẽ ſuum nihil, maxi-
me nouerat, Deoq; fidebat, ac innitebat B
non ſibi, quo.n. creatura ornatior, & al-
tior eſt, eò facilior ad ruinã, niſi a Deo te
neatur, ut manifeſtũ eſt in Lucifere, &
Adamo, quo, quorum pfectiones qd eis
fuerũt, niſi grauius pondus ruinã? Qua
cognitione maxime Xp̃i, & Mariæ aĩæ
ſe deijciebãt: Implẽres illud: Quo maior Ecc. 3.
es, humiliate in oĩb. Maxime agnouerũt
illud. Pſ. Verumtñ uniuerſa uanitas oĩs Pſ. 38.
homo uiuens. Vñ Auguſt. dicit Mariam Augu.
puellam fuiſſe uilem, & abiectã in ocu-
lis ſuis, in Dei vero oculis maximam, &
ſublimem. Quid ergo tu puluis, & cinis
ſuperbis, & Phariſaico more bona tua
iactas, & in eis gloriaris? Te nõ reputas
pauperem, & ideo nihil petis, ſicut Pha-
riſæus orãs nihil petit. Humilis pauper-
culus eſt, petit, & accipit, ſic orat Centu- Mat.9.
rio, & recipit, quia humiliter orauit.

Sed enituit humilitas Cẽturionis in C
eo, quod indignum ſe, & domum ſuam
putauit Chriſti hoſpitio. Ad Zachæum
loquitur Chriſtus Dñs: Feſtina deſcen- Mat.9.
de, quia hodie in domo tua oportet me
manere. At ille gaudens excepit eum in
domum ſuam. Laudabilis ſine dubio
Zachęus, ſed admirationi Chriſto non
eſt habitus. Quod Zachęo Chriſtus di-
xit Centurioni ſimiliter dicit: Ego ue-
niam, & curabo eum, eo, inquit in do-
mum tuam: Sed, o Domine, ſalutem
ſolum petit, non aduentum in domum
ſuam. Vere poteſt ſuperabundantius fa-
cere,

Digitized by Google

A cere, quam petimus, aut intelligimus. Su
perat mīa ſua deſiderium noſtrū, & ora
Ge.17. tionem. Petit Abraham: Vtinam uiuat
Iſmahel coram te. Cui Deus: Numera
ſtellas cœli, ſi potes, ſic erit ſemen tuum,
& inſuper filium meum dabo tibi, ī quo
3.Re.3. benedicentur oēs gentes. Salomon petit
Ma.27. ſapientiā, & ei donatur illa, & oīa alia,
q̄ non petijt. Petit latro: Memento mei,
cum ueneris in regnum tuum, & audit:
Hoc ipſum regnum tibi dabo. Hodie
mecum eris in Paradiſo. Et curabo, ait,
eum. Non erat neceſſarium hoc expri-
mere. Manifeſtum.n. erat, Chriſto do-
mum intrante, ſalutem intrare, ſicut ad
Mat. 9 Zacchæum ait: Hodie ſalus domui huic
B facta eſt, ſed Zacchæus gaudens excipit:
Centurio dicit; Dn̄e non ſum dignus.
Vterque laude dignus, ſed præcipue Cē-
turio, cuius fidem Xps miratur, cum mi
ratus non ſit Zacchæi gaudium, & uer-
ba illius tanta ſunt, ut ea uſurpauerit ec-
cleſia in digniſſimum miſſæ locum. Qui
2.Pa.6 bus oſtenditur, quanta reuerentia ſuſci-
piendus Chriſtus ſit in Euchariſtia. Vi-
de, qua reciperes regem uenientem in do-
mum tuam. Ergo ne credibile eſt, ꝙ ha-
bitet Deus cum hoībus, ſi cæli cælorum
te capere non pn̄t, quanto magis domus
hæc, q̄ ædificaui. In ſolo patris pectore
digne Xp̄s habitat, digne inquam ſecun
dum omne meritum ſuum. Quod in ute
rum uirginis deſcenderit, mirabile pla-
ne: ſed paradiſus erat illa cæleſtis, at q̄d
C cum hoībus habitare uelit, & eos in do-
mum ſuam conſecrare, mirabile plane il
lud eſt. Cùm ergo eum exceperis, dic:
Tu uenis ad me? O ſi intelligeres, q̄s ille
qui uenit, & quis ille, ad quem uenit. Ex
trema ſunt immenſa: Ille abyſſus puri-
tatis, ego abyſſus miſeriæ: ille De⁹ deorū
dn̄s: ego primus pc̄tōrū. Duo ſunt abyſ-
ſi magnæ, quis ille, quis ego? Ingredere
abyſſos iſtas. Vt accedas reuerenter, ſol-
ue calceamentum de pedibus tuis: terra
Exo.3. n. in qua ſtas, ſancta eſt. Ad ſpinas uoca
Pſal.2. tur, & ut calceamenta abijciat, p̄cipitur.
Merito, ut reuerenter, & cum tremore
accedat. Seruite dn̄o in timore, & exulta
te ei cum tremore. Nam, & in cœlo tre-
munt Angeli: Qui.u. calceis indutus eſt,
pedes ſine timore ſpinas ingreditur: at A
qui nudis pedib. timens, & cuncta pro-
ſpiciens. Sic ergo nobis humiliter acce-
dendum, & cum timore dicentes: Domi
ne non ſum dignus panem vulgarē mā-
ducare, quomodo cæleſtem panem man
ducabo? Sic.n. fiet, ut ueniens curet nos:
quieſcit.n. ſuper humilem, & pauperculum
lum: quis ſe noſcens pauperem, dicit: Eſa.66.
Non ſum dignus.

Feria VI. Poſt Cineres.

Diligite inimicos veſtros. Mat. 5.

VT aquila filios ſuos dignoſcat, Solis Simile
radios cogit intueri, ut ſi ad eius B
ſplendorem cōniueant, eos a ſe reijciat:
ſin minus ſibi filios chariſſimos habeat.
Argentarij petram habent, cuius tactu
aurum ab aurichalco diſcernunt, ut ſepa
rent pretioſum a uili, Deus ſimiliter ſuos
probat. Sed qua in re præcipue? utiq. in
dilectione inimicorum. Sicut probat Da
uid duces ſuos, petens aquam ex ciſter-
na Bethlehem, quæ erat in medio inimi 2.Reg.
corum: ita Deus ſuos tentat diſquirens, 24.
quis ei ī hoc placeat, ut inimicos diligat.
Sed difficile intelligitur lex iſta, neceſſe
eſt orare cum Pſ. Da mihi intellectum,
& ſcrutabor legem tuam, & cuſtodiam
illam in toto corde meo. Sed num Ma- Pſ.118
ria id exorabit? Offenderant grauiter
Iſraelitæ Samuelem, eo derelicto, Re- 1.Reg.
gem petentes, uidenteſque diuinam ſe 12.
iram concitari, dicunt ei; Ora pro ſeruis
tuis ad dominum Deum tuum, ut non
moriamur. Timebant illi, ne iniuriæ me C
mor ab oratione ceſſaret. Quibus ille
(ſequutus Chriſti conſilium, orare pro
perſequentibus uos) ait: Abſit a me hoc
peccatum in domino, ut ceſſem orare ꝑ
vobis, & docebo uos uiā rectam, & bo-
nam. Timendum nobis profecto foret,
ne Maria tot offenſus commota pro no-
bis non oraret: ꝙ ſi eſſet, actum de no-
bis eſſet. Sed de illa Anſel. Quę Angelos Anſ. in
uincis puritate, ſanctos ſuperas pietate: ora. ad
multò clementior Samuele, orabit etiā B. Ma.
pro inimicis: quid pro amicis? Salute-
mus ergo illam: Aue Maria.

Digitized by Google

A Duo hodierno Euangelio docemur: primum, inimicos diligere: ſecundum, hypocriſim cauere. De hoc ſecũdo multa verba Xps dominus fecit: quia multa tunc erant ſimulata, & efficta ſanctitas. Nunc verò non adeo neceſſaria doctrina hæc eſt: adeo.n. homines virtutis inimici facti ſunt, vt eius etiam fugiant ſpeciem, & apparere probi, & ſtudioſi nolint. Ideo de primo, ſ. inimicorum dilectione nobis hodie agendum eſt.

Cum Deus hominem ad ſui imaginẽ efformauit, oſtendit planè, quanto eum amore proſequeretur: ſimul uerò oſten-
B dit, quanta ab eo exigeret. Cum.n. naturam dederit ſuæ ſimilem, exigit ab illo opera ſimilia operib. diuinis: quia unaquæq; res operatur ſecundum propriam naturam. Nihil aũt dignius, aut excellẽtius homini contingere põt, q̃ ut Dei ſui
Io. eps. ſit imitator, ut dicit Ioãnes eps, & refert
D. Th. D. Th. in opuſc. de diuinis morib⁹. Imo
Ecc. 25 hoc a Spiritu ſancto dictum eſt: Magna
Ambr. gloria ſequi dñm: quod non ſolũ Chri-
li. 1. de ſtiani nouerunt, ſed & Ethnici. Refert
Abra. .n. Amb. Hoc eſt, ꝙ pro magno, inter ſe-
c. 2. ptem ſapientum dicta celebratur: Sequere Deum. Et ratio manifeſta. Cũ enim imaginis perfectio ſit, aſſimilari rei, cuius eſt imago: ſicut, & cuiuſuis rei imperfectæ, cum tendit ad perfectum: cum homo ſit Dei imago, & eſſe participatum, quo magis accedit ad Deum, eo glorioſior, & nobilior exiſtet.

Inter diuinos verò mores, quos imita-
C ri debemus, ait D. Tho. vbi ſup. Hic ma-
D. Th. ximè nobis imitandus eſt, ꝙ omnia opera ſua in ſummo bene facit: opus enim creationis uniuerſi ſic perfecit, ut melius excogitari non poſſit. Vidit cuncta, quæ
Gen. 1. fecerat, & erant valde bona. Et Ariſt. ini-
Ariſto. tio librorum de cęlo probat, uniuerſum
Ecc. 18 eſſe omnino perfectum. Et Sapiens ait: Non eſt minuere, nec eſt inuenire magnalia Dei. Similiter opus gubernationis perfectiſſimè operatur, cum pluit, cũ ningit, cum frigus eſt, cũ calor. Pro tunc ait D. Th. Melius quid excogitari nõ poſſet, licet nos multorum lateat cã. Opus ẽt redemptionis in ſummo benefecit, redimus nos ſumma mia, ſumma iuſtitia, copioſa redemptione. Et in tm̃ hoc opus A benefecit, vt homo, aut Angelus tale qd excogitare non poſſet. Opus remunerationis ſimiliter in ſummo bene operatur donans ſummam gloriam iuſtis, & pęnam iniuſtis, aptiſſimamque gloriam ſecundum merita, & aptiſſimam pœnam ſm demerita. Ad huius ergo exemplar, ait D. Th. curare debemus, omnia noſtra opera perfecta ſint, & conſummata, attendentes optimum finem, operantes oĩ conatu, virtute, ac deſiderio, ut dicere poſſimus illud Pſ. Fortitudinem meam Pſ. 58.
ad te cuſtodiam: vt ſic impleamus Sapiẽtis conſilium: In oĩbus operib. tuis præ- Ecc. 33
cellens eſto. Similes ẽt in hoc nos pręſte- B
mus Angelis, qui vno iaſtanti ex toto conatu operantes, meruerunt omnem qua fruuntur, gloriam. Sic ergo vniuerſa opera præſtare debemus, & ſingula, quaſi ex eorum quolibet noſtra oĩs penderet ſalus, vniuerſumq; meritũ: ut ſicut Dei
perfecta ſunt opera, ſic & noſtra perfe- De. 32.
cta ſint. Ad hoc nos ille hortatur. Eſtote Mat. 5.
ergo & uos perfecti, quemadmodum pr̃ veſter cęleſtis perfectus eſt. Et in hoc ille venit in mundum, ut opera hominum minus perfecta uerbo, & exempto ſuo
perficeret. De quo ait: Nolite putare, qm̃ Mat. 5.
veni ſoluere legem, ſed adimplere, ideſt ad ſummam uſq; perducere. Quod Euãgelio hodierno oſtendit, corrigens, quæ imperfecta erant in lege, & ſcribarũ intelligendi modo. Licet uero in oĩ opere noſtro hoc curandum ſit, præcipuè tamen in dilectione, quam Chriſtus Dñs
ſummopere commendauit, quamq; uo- C
luit ſignum eſſe ſuorum. In hoc cognõ- Ioã. 14
ſcent uos meos eſſe diſcipulos: ſi dilectio- Ioã. 15
nem adinuicem habueritis, ſi manſeritis 1. Ti. 1.
in dilectione, verè diſcipuli mei eritis: & hæc finis oĩum præceptorum. Finis præcepti charitas. Hac in re præcipuè eum
imitari debemus, dicente Paulo: Eſtote Eph. 5.
imitatores Dei, ſicut filij chariſſimi, &
ambulate ĩ dilectione. Sicut.n. diſcipuli Simile
alicuius ſectæ phyloſophorum illud præcipuè præſtabant, ꝙ ſuæ ſectæ proprium erat, & peculiaria placita ſectæ ſuæ, maximè illuſtrare conabantur: ſicut Platonici, ea maximè tuentur, quæ Platonis

pecu-

A peculiaria dogmata : ita hic locus dilectionis inimicorum Christianę phyloſophiæ propitius eſt. Apud nullos.n.alios hæc doctrina viguit, ut iniurijs appetitus benefacias inimico. Hoc nouum, noſtrumq; mandatum, quod adeò nobis maximè obſeruãdum, & in eam rem incumbendum præcipuè. Hoc charitatis præceptum voluit Christus o no perficere, ac conſumare. Hoc fecerat ſupius hoc cap. ex parte diligentis oſtendẽs nõ opere ſolum cauendum a proximi iniuria, ſed a verbo malo, & ab iræ ſigno, & ab ira ẽt interiore. Hodie verò perficit
B hanc charitatem ex parte obiecti, extendens illam ad oẽs ẽt inimicos, qd eſt vltimum, ad quod charitas extendi poteſt. Sic cum diuinam charitatẽ amplificare Paulus uellet, ait: Vix.n.pro iuſto, quis
Ro. 5. moritur: nam pro bono forſitan, quis audeat mori. Commendat autẽ charitatẽ ſuam Deus: Quod cum adhuc inimici eſſemus, ſm tempus Xps pro nobis mortuus eſt. Rom. 5. Quaſi dicat, cum dilexit inimicos, eo peruenit charitas, quo peruenire potuit. Qua in re Scribæ male Dei legem fuerant interpretati, dicentes, poſſe odio haberi inimicum. Qui Iudæorum error inde hortum habuit, ꝙ in eo legis loco, quo præcipitur. Diliges ꝓximum tuum, nomen ſignificans proximum apud Hebræos eſt Reach, vel ree,
Hiero. qđ ſignificat amicum. Vnde Hier. Leu.
Le. 19. 19. Vbi hoc præceptum ponitur, vertit,
C Diliges amicũ tuũ, ſicut teipſum. Hinc inferebant, inimici dilectionem non eſſe præceptam, ſed male. Ille.n.dictiones, ſicut amicum ſignificant, ſic ẽt ſignificant quemcunque proximum, adeo, vt ẽt inanimatis tribuant, qñ hñt inter ſe aliquẽ
Ge. 15. ordinẽ. Sic Ge. 15. vbi legimus: Tollens Abraham vaccam, capram, & arietem triennes, diuiſit ea per medium, & vtraſque partes contra ſe altrinſecus poſuit: Hebræa habent: Vnumquodq; mẽbrũ poſuit è regione amici ſui, uel proximi ſui. Et ſic illa noia Hebræa ſignificãt eũ, qui qualibet rõne tibi coniunctus eſt, & ſic accipiunť ſæpe in alijs ſcripturę locis. Hunc ergo Scribarum errorem Xps hodie corrigit. Cui contingit, ꝙ tabellioni, Simile

qui puero dedit inſtrm tranſcribẽdum, A an verò, q̃ ſigno ſuo illud muniat, vt publicum ſit, corrigit errata, q̃ à puero male ſcripta fuerant, dicitq; hoc & hoc deletũ reperies, qđ accipe tanq̃ nõ dictũ; ꝙ Hiſpane dr, (va teſtado donde dize ral, no vala.) Sic mõ dixerãt Scribæ: Diliges proximum tuum, & odio hẽbis inimicũ tuũ: corrigit Xps hunc Scribarum errorẽ, dicens, illud tanq̃ mendũ tollendum eſſe, ſ. odio inimicũ proſequendũ. Præuiderat mendum hoc, & ſimilia. Hiere. 8. Hier. 8
Quõ dicis Sapientes nos ſumus, & lex dñi nobiſcũ eſt, verè mendaciũ opatus eſt ſtylus mendax Scribarum. Hoc ergo B mendacium corrigit Xps dñs dicens.

Ego aũt dico uobis, diligite inimicos veſtros, benefacite, orate, &c. Sed ais, tã bonus, tã perfectusq; eſſe debeo, ut oĩ loco, oĩ tpe, oĩ cum hoĩe bonus ſim, ut nulla res ualeat me à recto dimouere? Sed te ego potius interrogo: Hoc defectũ putas diuinæ legis eſſe, ꝙ te ſp bonũ faciat, nec pmittat aliqua occaſione, uel cã malum eſſe? Finis legis, dñt Philoſophi, eſſe bonum facere ſeruantẽ ea, & quo melio res facit, eo lex melior eſt, qualis ergo lex illa erit, q̃ ſic nos perficit, ut ſimus perfecti, ſicut pr̃, qui in cęlis eſt? Et hęc tibi lex non placet? Verè ſi eam ſeruas, dicetur Mat. 5
de te: Iuſtitia tua, ſicut montes Dei. Sed Pſ. 35.
iterũ obijcis: nimia perfectio a me exigitur. Rñdet Aug. ſerm. 12. de verbis dñi. Augu.
Oĩa tua uis bona eſſe, & ualde bona, C quare ergo tu non eris ualde bonus? Vis domũ optimã, ut ſtes optimas, & deniq; oĩa perfecta, q̃ ad te pertinẽt, & tu ſolus imperfectus eris? Inſuper oĩa naturalia ſunt in ſeipſis perfectiſſima, liliũ, ut nec Salomon in oĩ gloria ſua ſimilis ei non ſit, oẽ agens opratť ſm ultimum potentiã? Sol illuminat, q̃tum põt: ignis calefacit, q̃tum põt: cur nõ hõ ſe dẽt hře ſimiliter, maximè cum ſit ille princeps oĩum. Sed adhuc natura recalcitrat, dicitq; ne, durũ eſt verbũ: Dilige inimicum, qũo.n. in corde reponã eum, cũ quo nec in eadẽ domo commorari poſſum? nec uerò in ciuitate degente uidere queo, & mundus uniuerſus anguſtus mihi apparet, ut ſimul in eo ſimus? Rñdeo tibi: Durũ eſt ver-

A verbū: & dulce, dulce amāti Deū, durū
nō amāti, & eſt iugū, & eſt ſuaue, & eſt
latū mandatū tuū nimis, & arcta uia, &
Augu. anguſta porta Aug. & Chryſ dñt: Hæc
Chry. aduerſa vñr, ſed nō ſunt: arcta.n.eſt na-
turæ, ampla grãæ, ampla uia diligenti, ar-
cta nō diligenti. Sed ais: Quo potero vo-
lūtatē inclinare meā, ut inimicū diligā?
Audi magiſtri rōnes vrgentiſſimas, qb⁹
facilè mouearis. Vt uero doctrina hæc
ſit oīb. cōis, & ꝑſpicua, nec a ſe alienā qſ-
piā putet aīaduertendum eſt, oīb. nobis
inimicos eſſe, & iō oīb. neceſſaria doctri
na hæc eſt. Licet.n. inimici tibi non ſint,
q oīno aduerſi ſint: ſunt tñ multi, qui ſal
B tē in quib. te offenderunt, offenduntq;
quotidie, quib. tibi indulgēdū eſt. In ma
gno, uel in paruo nullus eſt, qui inimicū
non hēat, & offenſorē. Siue ergo in ma
gnis læſus ſis, ſiue in paruis, indulge, &
cōdona. Sed ais. Quib. ad hoc rōnib. ad-
ducar? Prior, maximaq; illa ſit, qua Xp̄s
Dñs hodie utit̃. Ego aūt dico uobis. Sū-
mā emphaſim hēt verbū illud: Ego autē
dico uobis. Si noſſes ò hō, q eſt, q dicat ti
bis, qs eſt, q loquat̃ tecū? Qui dicit ſe noſ
ſe Deum, & mādata eius non cuſtodit,
1. Io. 4. mēdax eſt: q.n. eū ꝑfectè noſſet, ſine du-
bio eius mādata ēt grauiſſima ſeruaret.
Nō nouerat Deū uerū Labā, q idola co-
lebat. Fugit clā Iacob ab eius domo, Ge-
neſ. 31. tollēs duas eius filias, ſubam ſuā,
Ge. 31. & idola Laban, q̄ abſtulerat Rachel. Ira
tus Labā pſequit̃ Iacob, & eum in mōte
cōprehēdit. Sed pridie apparuit ei Deus,
ꝑcipitq;, ne uindictā ſumeret de Iacob.
C Et tanti pōderis apud Labā fuit ꝑceptū
Dei, ut dicat ad Iacob. Stulte qdē opatus
es. Et nūc qdē ualet manus mea, redde-
re tibi malū, ſed Deus patris tui heri di-
xit mihi: Caue, ne loquaris contra Iacob
qcquā durius. His Dei uerbis continuit
irā Labā, licet uerba Dei ſui nos eſſent,
ſed Dei pr̄is Iacob. Quid adhęc Chr̄ian⁹
dicet, cum Deus eius pręcipiat, dicatq;.
Ego aūt dico uobis? Ego, q uos condidi,
ego, q redemi, ego, q glorificabo, uel in
æternū dānabo: Si uerba maiorū, & ob-
ſecratio eorum vim in terre dñr, an non
Dei uerbum abſolute præcipientis uim
faciet cordi tuo? Si ſatis fuit Socratis di-

ſcipulis hoc uerbū, ipſe dixit, ut acqeſce- A
rent cuicunq; ſnīæ, nec diſſentirent vn-
quam, an non tibi ſatis, erit, Deus dixit,
Deus ꝑcepit? Hac uoce Abſalon 2. Reg. 2. Reg.
19. ſeruos ſuos ad facinus peſſimum per 19.
petrandum cōmouit, dicēs. Obſeruate
cum tumulētus fuerit Amnon, & pcuti-
te eū, nolite timere, ego ſum, qui pręcipio
vobis. Hac uoce audita inſigne facinus
ꝑpetrarunt. Qūo nos eadē uoce a Chſo
audita pulcherrimū uirtutis opus non
ꝑſtabimus: Ego aūt dico uobis, ego, qui
tot in uos contuli bñficia, & tam immē
ſa conferā. Pone in hac ſtatera diuina in
te collata bñficia, & quę a Deo ſperas, in
illa uerò difficultates oēs, q̄ in hoc implē B
do ꝑcepto ſunt, & uidebis has nullius eſ
ſe pōderis. Stupenda ꝑfecto res hæc eſt,
Colebāt ex antiquis quidā dæmones, &
intelligētes eos hominum ſanguine de-
lectari, ut eis placerent filios trucidabāt.
Sic Pſ. 105. Immolauerunt filios ſuos, et Pſ. 105
filias ſuas dæmoniis, & effuderunt ſan-
guinem innocentem, ſanguinē filiorum
ſuorum, & filiorum ſuarū, quas ſacrifica
uerunt ſculptilib. Chanaan. Et hodie a-
pud Indos, ut Dijs placeant, ſe ꝑcipitio
dant, excarnificādos ſe tradunt, & rotis
curruū opprimendos: & plus apud illos
ualet deteſtāda perfidia, quā apud nos ſā
cta religio. Plus cum illis Dij, qui potius
eorum ſunt hoſtes, ualent, q̄ apud nos
Deus nr̃, ut paruam uincamus difficulta
tē. Hac uero in re blaſphemus qdā loq̄n
di modus uitandus eſt, maximè, eorū q C
dñt, dedecus eſſe uindictā de inimico nō
ſumere. Hoc dñt hoīes, q vulgo gentiles
hōbres dñr, magis uero dicendi ſunt ho-
īes gētiles. Snīa verò illa nō blaſphema
ſolū, ſed hæretica cenſenda eſt. Turpe ne
eſt, diuinā ſeruare legē? Dei mādatis obe
dire? Filiū Dei eſſe? Quid reſtat ei, q tale
loqt̃, niſi Mahumeti Alchoranū ꝑdica-
re? Inſuper ſi ingloriū eſt inimicis parce
re, eis bñfacere, maxime inglorius Deus Mat. 5.
eſt, qui hæc facit, q hæc mādat, q ſolē ſuū
oriri facit ſup bonos, & malos, cuius ma
ximū encomiū eſt parcere, & miſereri.
Si ab aliquo tale quid audieris, iuſtè eū
interrogare poteris, Chriſtianus ne ſit,
an paganus? Satis ergo homini ſit. Ego
autem

A autem dico vobis, diuina voluntas regu
la prima eſt oīs boni. Sed quia nſi aman
tiſsimi ſumus, in eandem cauſam rōnes
alias Chrs dn̄s nobis proponit, vtilitatē
ſummā concernentes. Vnde addit, ut ſi-
tis filijs patris veſtri, qui in cœlis eſt. Cū
hæc verba audimus, oēs genu flectere de
bemus, & immēſas Deo referre gratias,
qui tanti boni nos capaces effecit, qui po
teſtatem talem dedit hoībus. Si quis tibi
nunc diceret; Via eſt facilis, qua eſſe poſ
ſe poſsis Hiſpaniæ Regis filius, qua lætī
tia verbū hoc exciperes? Quali obſecro
excipiendum eſt: Dedit eis ptātem filios
Ioan. 1 Dei fieri, ut ſitis filij patris veſtri, qui in
cęlis eſt. Vis intelligere, quantum hoc bo
num ſit? Qui filios habetis, hoc intellige
tis melius. Aſpice, qualē tibi cor ſit erga
filium tuum, quanta eius cura, quanta
B dilectio. Captiuum tenet cor tuum filius
tuus, pro eo libēter laboras, eius bonum
in oīb. curas: ut eis ſubuenias, nulli par-
cis labori, oīa, quæ illius ſunt, tua repu-
tas. Quod ſi quis te interroget, omnium
horum cām, dices, filius meus eſt. Hinc
ergo uel aliqua coniectura diſce, quantū
hoc bonum ſi, quod cum Deus ſit ſolus
altiſsimus, optimus, potentiſsimus, tu ue
rò uilis uermis terram reptans, te in fi-
lium recipiat, & viſcera in te paterna ha
beat, apponat erga te cor ſuum, diligat
te, ſolicitus ſit tui, quaſi pater amantiſsi-
Pſa. 39 mus, ut dicere poſsis cū Pſ. dn̄s ſolicitus
eſt mei. Negotia tua ſua reputet: cor Dei
captiuum teneas, Angelis ſuis mandet,
vt te in manib. portent, ac filium Dei, glo
rificent te oēs creaturæ. O ſumme Deus
pro tam inenarrabili dono? Quid verò
Eſa. 90 grande exigi a nobis pōt pro bono tāto,
C quod negari a nobis poſsit? Et ſi millies
uitā in horas ſingulas profundere opus
eſſet, parum centendum foret. Nec verò
ſolū pater, & mater efficitur nobis, ſed
pater ſuper oēs patres, mater ſuper oēs
matres: Hinc ipſe ait: Nolite uocare uo-
Ma. 23 bis patrem ſuper terram, vnus eſt. n. pr̄
veſter, qui in cęlis eſt: cui ſi compararetur,
nullus pr̄ uocandus eſt, ſicut coram ſo e
nulla ſtella lucet. Inſuper mater talis, ut
dicat: Si illa obliuiſcat̃ filij uteri ſui, ego
Hie. 49 tū nō obliuiſcar tui. Quæ maior cōſola-
tio hac eſſe poteſt diſolatis? Quis maior A
Theſaurus pauperib. q̄ manus bonum
deſiderari poterat ab hoīe? Magna certo
rō eſt, vt inimico dimittas filium Dei ef-
fici, ſed tanti pōderis uerbum hoc eſt, vt
multas in ſe rōnes contineat, quas expli-
care oportet. Earū ergo altera eſt: Sic. n.
Dei filius efficeris donata tibi gr̄a, p quā
ſit remiſſio pc̄torum. Si non dimittis, fac.
oīa, q̄ volueris, nō dimittet̃ tibi. Aug. Fo- Augu.
res cęli cauſæ ſunt ei, q non dimittit. Ad
cū nō ingredit̃ eius oro, nec a Deo illi bo
na veniunt, & iō dn̄s ait; Si offers mun⁹ Mat.
tuum ad altare, & ibi recordatus fueris,
quia frater tuus hēt aliquid aduerſum te
relinque ibi munus tuum, & vade prius
reconciliari fratri tuo. Quo loco Chryſ. Chryſ.
ait, neceſſitatem nobis a Deo imponi, ni
hil. n. ſuſcipere a nobis ille vult: niſi pri⁹
fratris amicitiam cōciliemus. Matt. 6. Si Mat. 6.
nō dimiſeritis, nec pr̄ ueſter dimittet vo B
bis pc̄ta ueſtra. Qui hoc audit, & non cō
tinuò dimittit? Sed ut rōnis huius vim p Simile
pēdas, hac utar ſ.ſitudine. Et hic chiro-
graphū, & ex altera parte in eo ſcriptū
eſt, dēri tibi centū denarios; in altera ve-
rò ſcriptū eſt dēre te 10. millia talēta, dat̃
optio, qd de hoc chirographo fieri uis? Si
velis illud igne comburi amittes cētum
denarios, ſed liber eris a debito 10. mil-
lium talētorum. Si uero uis illud execu-
tioni mandari, ſoluent̃ tibi cētum dena-
rij, ſed ſolues 10. millia talenta. Quid er-
go tibi placet? Indubie profecto dices,
cōburat̃, & cum liber ſim a tanto debi-
to, libētiſsimè amittā paruum ius, quod
ad me pertinet. Audi rē oīno ſimilē, quā
Chrs dn̄s Matt. 18. expreſſit, q tibi debet Ma. 18
inimicus tuus? Debeat uitam, honorē,
ſubam, quanta ſunt hęc? Nihil ſunt, ſi tē
poralia ſunt. Sed quid tu debes Deo, tuo, C
quæ ſunt debita illa, quæ tibi dimitti po-
ſtulas, cum dicis; Dimitte nobis debita
noſtra. Debes Deo pœnas infinitas ęter
nas, infiniti ad finitum non eſt propor-
tio. Eſt quidē proportio inter centum de
narios, & decem millia talenta, at inter
debitum inimici tui, & debitum quod
Deo debet, proportio non eſt. Loquitur
tibi Deus tuus; Si dimittis parum, quod
tibi debetur, dimittam ego tibi infinitū,
quod

A quod mihi debes: ſi non dimittis, non dimitto. ait recuperare vis debita tua, ego recuperabo mea. Quis niſi amens dicat, vindictam volo, debitũ mihi reddatur?

Ad eandem rõnem, ut ſitis filij patris veſtri, altera rõ ptinet, & quęnã illa? Vtique quemadmodum filius a pr̃e, vel mr̃e facilè obtinet, qua rõne nos orare patrẽ Chriſtus monuit, & nos filios exhibere, cum oramus, docuit, dicẽs: Sic orabitis,
Mat.6. Pater noſter, q̃ es in cęlis, ſic qui pro inimicis orat, cum filius ſit, maxima facilitate oĩa, q̃ petit, accipit. Quod mirè ponde-
Greg.9 rat Greg. 9. Mor. c. 13. quo loco verſans
Hie.15 illud Hier. 15. Si ſteterint Moyſes, & Samuel coram me, nõ eſt aĩa mea ad populum iſtum. Ideo tu noli orare pro eis. Aĩaduertit non eſſe verba iſta dura Samuelem, & Moyſen, imò dulciſſima, & quib. oñdit Deus illos in maximo pretio a ſe habitos. De eis. n. loquitur humano more. Quẽadmodũ tu dicere ſoles: Nul-
B lus a me hoc petat, nullum exaudiam, licet. n. mater mea, & pr̃ meus id a me expoſtulauerint, non faciã. Sic Deus loquitur de Samuele, & Moyſe. Quaſi dicat: Qui magis a me poterant obtinere, ſunt Moyſes, & Samuel, ſi eos nõ audio, nullum audiã. Sed mõ interrogat Greg. qua rõne relictis tot antiquis patribus, ſoli numerãtur Moyſes, & Samuel, quaſi eorum orõ potẽtior ſit, R̃ndet Greg. Aliud ego in hac re nõ inuenio, quam ꝙ Moyſes, & Samuel orauerunt pro inimicis. De Samuele id oñdimus initio cõcionis: de Moyſe ſæpius patet, illum oraſſe pro lapidantibus, murmurantibus, & vexãtib. illum. Sigñat ergo dñs illam orõnẽ illi maximè acceptã eſſe, quæ pro inimicis orat, & illam ab eo potiſſimum obti-
C nere cuncta, q̃ velit. Audi mõ conſilium meum. Sed q̃d dico meum? Chriſti eſſe cõtinuo oñdam. Habes aliqua maxima, q̃ deſideras, a Deo obtinere? Non eſt, qui hæc non habeat. Vis orõnem corã Deo profundere, q̃ illi maximè grata ſit? quæ penetret cœlos? Coram Deo ſta, & omnium iniuriarum, quas perpeſſus es, memorare, & illas ex corde remitte, & ora primũ ꝓ oĩb. inimicis tuis, & tunc a Deo poſtula, quæcunq. tibi volueris, & obtinebis. An hoc Chriſti conſilium? Audi A
loquentẽ Luc. 6. Orate pro perſequẽtib. Luc. 6.
& calumniantib. vos. Et rurſum: Cũ ſtabitis ad orãdum, dimitte, ſi q̃d hẽtis aduerſus alterum: Sic & Chr̃s dñs oratu- Ma.26
rus multa patrẽ in cruce, primum ꝓ cru- Act. 7.
cifigentib. exorauit. Et Stephano oranti pro inimicis, cęli aperti ſunt. Patent. n. cœleſtes ianuę orõni hoĩ, ſicut clauſę sũt ijs, qui inimicitias gerunt. Reliquæ ergo orõnes pulſant cęli ianuam, ſed orõ, quę pro inimicis funditur, apertam prorſus
inuenit. Refert Magr̃ Auila in epiſt. 6. Auila i
Eliſabeth Vngariæ Regis filiam ſemel epiſt. 6.
oraſſe Deum, ut ſingulos, qui eã iniuria affeciſſent, afficeret Deus ſingulari aliquo bñficio, vt iniurię bñficiũ r̃nderet. Diuinumque ad eã factum eſſe r̃nſum, nunq̃ orõnibus ſuis Deo ſic placuiſſe, ac tunc, pro eaque orõne vniuerſorum peccatorum remiſſionẽ ei cõcedi. Et nr̃a hac tẽpeſtate a viris fide dignis accepi mirũ B
hoc: Vidua erat, vnicum habens filium Inſigne
illuſtrẽ, & hr̃dem multorum bonorum. facinus
Hunc occidit inimicus eius, & cõtinuò ſe abſcondit. Cumq; p̃tore inquireretur ad necẽ, nouit mater filij mortui eo p̃torẽ ire velle, quo ſe abdiderat occiſor filij ſui, & in corde ẽt materno valuit tm̃ dilectio Dei, ut decreuerit filij occiſorẽ liberare, ꝙ & fecit mittens occiſori filij ſui equum, & pecunias, monenſq; fugã. Q̃d cum feciſſet, ingreſſa eſt oratorium ſuũ, & pro filij aĩa orauit. Cui orãti cõtinuò aſtitit filius luce ornatus, matremq; ſic affatus eſt: Cum inimico peperciſti, & ꝓ me oraſti, mr̃ mea uerè effecta es, plusq̃ cum me genuiſti: inſigni. n. tua charitate, & orõne a Deo obtinuiſti veniã oĩum meorum pc̃tórum, & indulgentiã conſequutus ſum multorum annorum, q̃ mi- C
hi reſtabãt in purgatorio exoluẽdi, ſicq; in mr̃is oculis cęlum aſcendit, tñ apud Deum ualet orõ poſt dimiſſas iniurias? Nulla eſt dicendi vis, nullum orõnis flumen, nulla exornatio, & varietas ſermonis, non figura aliqua, vel verborum, vel ſententiarum, nulla alia re ſic diuina captari poteſt beneuolẽtia, ut a Deo exaudiamur in oratione, ac inimicorum dilectione, & pro eis oratione effuſa.

Sed

Digitized by Google

A Sed qm̃ multa bona diximis,q̃ conſe-
qtur,qui pro inimicis orat, q' iniurias re
mittit,aliqd dicamus, uel unũ ex malis,
in q̃ incidit, q uindictã de inimico repor
tat, plus.n.mali ſibi infert , quã inimico
Simile inferat, ẽt ſi uitam,honorem, & ſubam
adimat. Vidiſti ne tã dementem hoiem ,
qui ut inimico uulnus infligat, quẽ a ter
go lı́ẽt , pugione cor ſuum primũ tranſ-
uerberet,& cũ ſe transfoderit, pugionis
minima pars parum lædat inimicum, &
uulnus efficiat leue , qd' acicula facere
potuiſſet. Inimico honorẽ detraxiſti? Bo
nis expoliaſti,aut ẽt uita? Attende,q̃ mi-
nima hæc uulnera ſint, quæ tpalia mala
1. Io. 2. ſunt,atq; adeo nihil ducenda . Sed quid
Simile tibi mali intuleris,conſpice. Prius aiam
B occidiſti tuã;quia teſte Ioanne: Qui non
manet in charitate,manet in morte. Eſt
odium fortiſſimo ſimile ueneno , quod
frangit prius uas,in quo cõtinetur,q̃ læ-
dat alterũ. Vindictã de proximo ſumpſi
ſti? Deum primũ, & uitam aię tuæ ami-
ſiſti,gratiam,uirtutes oẽs, merita, & oĩa
opera bona , multo magis hoſtis fuiſti
Pſ. 117 aiæ tuæ,q̃ inimici tui. Merito de inimi
Simile cis loquens Pſ.ait. Circundederunt me
ſicut apes . Queadmodum.n.apis ira e-
xardeſcit in aliquẽ,circuit,ſuſurrat,& tã
dẽ pungit hoiem leui punctura,quæ luto
admoto continuo curat', at miſera apis
Pſ. 61. morit', & uindictã ſumens animam per
dit: ſic ait Pſalm. Exarſerũt,inimici ſicut
apes ſe occidentes, me verò parum lædẽ
tes. Simile aliquid idẽ Pſal. ſignificat,cũ
dicit: Interficitis uniuerſi uos,tanquam
C parieti inclinato,& materiæ depulſæ, i.
vos interficitis inimicos, ſed ſimiles uos
dico parieti,qui ut alium lædat,primum
ipſe cadit,& deficit . Cogitationes irati ,
Hiero. ait Hiero.ex Philone partus ſunt viperę
comedentes matris uiſcera,& eam occi-
dentes. Stultum ait Iob,interficit iracun
Iob 5. dia. Verè ſtultus eſt,qui ſibi plus dãni in
fert, ut parũ inimicũ lædat,ſuã interficit
animã,& corpus ẽt inficit , & hoiem v-
niuerſum infernum trudit . Sup locum
Pſ. 57. illum Pſ. Sicut aſpidis ſurdæ,dicũt Aug.
Augu. & Hieron. & Plin. lib. 8. duas aſpides ſi-
Hier. mul incedere, & quando una læſa eſt,al
Pl. li. 8 tera uindictam omnino ſumet curat de

38

lædente,ſic iraſcibilis inſurgit pro cõcu- A
piſcibili,ut eam uindicet , & tãdem perit
miſer homo . Tot ergo uiſis odij malis ,
ueniæ uerò,& indulgentiæ bonis reſtat,
ut oẽs ignoſcamus inimicis . Referunt
Fulgoſ. & Sabel. fuiſſe olim in Gręcia al Fulgo
tare Gratiarum,quod eo noĩe nuncupa- Sabel.
bant,quia in eo dijs ſuis offerebant,quæ
gratis inimicis condonabant , ideo ara
gratiarum dicebatur. Cumque Lacedæ-
monij Athenienſes in bello ſuperaſſent,
& eos oĩno delere poſſent,oraculum con
ſuluerunt, an eos penitus delere dẽrent,
quib. rñdit,cõem Gratiarum aram ne a-
moueatis. Ait Sabellicus, Flexit Sparta
nos religio,ut hoſtib. infeſtiſſimis parce-
rent,flectat te religio diuina,pręceptum
Chriſti, Dei filiatio , pctõrum remiſſio, B
oronis exauditio,& gloriæ adeptio,&c.

Dominica I. Quadrageſimæ.

*Tunc ductus eſt Ieſus a ſpiritu in deſer-
tum ut tentaretur a diabolo. Matt. 4.*

QVod præcipuum , ac perneceſſariũ
eſt in domo principis ſi prope ini-
micos conſiſtat,eſt atrium omni genere
armorum abundans , in quo tum ille,
tum eius miniſtris armis accingantur,
quoties ab inimicis impetuntur. Hæc Iob 7.
Eccleſia, in qua uerſamur , dicitur mili-
tans, & militia dicitur uita hominis ſu-
per terram. Qui enim ſuper celos ſunt ,
triumphant,qui ſub terra,ab inimicis ſu
perati ſunt , & perpetuo carceri mãci- C
pati,qui uerò ſuper terram ſunt , militãt
è regione inimicos habent,ideoq; armo
rum atrium , eis eſt in eccleſia . De quo Cant. 4
Cant. Sicut turris Dauid collum tuum,
mille clypei pendent ex ea,omnis arma-
tum fortium. Hæc eſt Maria,in cuius ui
ſceribus arma induit Chriſtus , quibus
dęmonem ſuperauit . Petierat hoc Pſal.
Apprehende arma , & ſcutũ, & exurge
in adiutorium mihi. In eadem turri oẽs
armandi ſumus Dei gratia , ut uincere
dęmonẽ poſsimus, eã adeamus ſalutan-
tes. Aue Maria. Deſcendunt hodie in ſin
gulare certamen duo pręcipui mundi du
ces, Xps, & Lucifer,nec.n. alius ut Chri
ſtum

Digitized by Google

A ſtũ tẽtaret,aduenit. Si cũ hac pugna con
feratur,q̃ fuit inter Achilẽ,& Hectorẽ,
Aeneã,& Turnũ,Dauid,& Philiſtęum,
pugnæ dicendæ non ſunt,ſed puerorũ lu
dicra,licet Dauidis cũ Goliath hui⁹ fue-
rit figura. Multũ uero nſa intereſt bellũ
1.Reg. 17. hoc aſpicere,uidereq; qs uincat. Sicut.n.
Goliath dixit 1.Reg.17. Eligite ex vobis
virum,& deſcendat ad ſingulare certa-
men,ſi quiuerit pugnare mecũ, & pcuſ-
ſerit me,erimus vobis ſerui:ſi aũt ego p̃-
ualuero,& pcuſſero eũ, vos ſerui eritis,
& ſeruietis nobis: ita in hoc Xp̃i,& Lu-
ciferi p̃lio,q vicerit ꝓ ſe,& ſuis vincit, ſi
militer uictus ꝓ ſe,& ſuis victus reputa
tur. Sicut.n.victo primo Adamo oẽs vi-
cti,& ſerui facti ſumus: ita vincẽte ſcdo
Adã,oẽs victores euademus. Victus ho-
B die dęmon eſt,& data nobis victoria per
Ieſum Xp̃m,tã.n.nobis relictus eſt debi-
lis,ait Aug. vt nõ vincat, niſi volentẽ, &
Antonio ipſe cõfeſſus eſt poſt Xp̃m viri
bus ſe carere, & a pueris facilè vinci poſ
Augu. ſe,vt Athan. ait in vita Anto. Summa ẽt
cõſideratione dignũ eſt hoc bellum,non
tm̃ pp eos,qui pugnam ineunt: ſed et pp
eximia pugnãtium facinora. Hoc ſupre-
mum fuit bellum: qa inter duos mundi
principes fortiſſimos cõtẽdentes ſup or-
bis imperio,corã oĩ curia cęlorum,& in
feruorum,& ſumma vtriuſq; contentio
ne. Non.n.dęmon cum Chr̃o pugnauit,
quemadmodum nobiſcum pugnat, liga
C tus,ſ.cum oẽs ſuas vires exercere nõ pt,
ſed cum pugnã in Chr̃m inijt, oĩno ſolu
tus fuit,vt oĩ arte,& aſtutia ſua vteret̃.
Atha. Ideò Lucas ait,cõſummata oĩno tẽtatio
ne,nulla.n.fuit ſagitta in pharetra eius,
Luc.2. q̃ non exercet. Tentatum p oĩa,ait Pau.
Heb.4 Cum verò de tẽtatione nr̃a loquit̃: Non
patiet̃ vos tentari vltra id, qd' poteſtis.
Et iõ ligatur dæmon nos tentans,ſed cũ
Chriſtum,qui oĩa põt,tentant,oĩ tentan
di arte vſus eſt,omninoq; ſolutus eſt.

Res ãt maxima hæc fuit,tum ex parte
dæmones,tum ẽt Chriſti Dñi. Ex parte
dęmonis audere in arẽnam cum Deo de
ſcendere,maior fuit audacia, q̃ ſi parua
fõrmica cum vniuerſis hoĩbus coten-
deret,& q̃ ſi hõ vniuerſorum cœlorum
motum manu detinere tentaret. Ex par-
te vero Chr̃i, Dñi fuit ſumma eius tum A
paſſio,tum humilitas. Sũmũ.n.malorũ
culpę eſt,non pęna,qa culpa contra Deũ
eſt,pæna cõtra hoĩem. Quanto Deus ma
ior hoĩe,tãto malũ culpæ ſupat malũ pæ
næ,adeo vt infimũ malum culpæ morat
lis,ſit ĩfinitę maius oĩ malo pænæ poſſibi
li, qa directè Deo opponit̃ culpa, q ſi cã
pax eẽt doloris, infinito afficeret̃ ob cul-
pã. Tẽtatio vero malũ eſt pęnæ,ſed ꝓxi-
mũ valde malo culpæ. Ideo inter malo-
rũ pænæ gn̄a ſup̃mum ferè cõtinet locũ,
& ꝙ Xp̃s patiens maximè humiliat⁹ eſt,
ſũmoq. dolore affectus, ſicut honeſtiſſi-
ma fæmina maximè affligit̃,cũ ĩhoneſtè
ſolicitat̃, plus q̃ ſi verberib. afficeretur. Simile
Quis dolor,q̃ humiliatio aĩæ Chr̃i Dñi, B
cũ ſe vidit in pc̃tm̃ ſolicitati. Eſt.n.tenta
tio vexatio dæmonis, q̃ hoĩem ſub pedi-
bus collocat, & quodammodo ſubijci. Eccl.1.
Vñ Ecc.1. Si ſpũs ptãte hñtis aſcenderit
ſup te,tu ſtationẽ tuã ne deſeras. Notan
da verba illa. Aſcẽderit ſup te. Res uero
tã grãdis ſine grandi cã non eſt facta. Cã
verò nos ſumus, ut doceat nos ille pu-
gnare,& uincere. Et licet indecorum ui-
deat̃ Chr̃m tẽtari,nr̃i tñ cã id paſſus eſt.
Nõ eſt.n.amor Chr̃i ĩ nos ullis limitib.
incluſus,ut nr̃ ĩ Deũ, & ꝓximũ, qñ nos
amoris ĩ Deũ cã aliqd facturi ſumus,vel
ut ꝓximũ iuuenis,multum circunſpici-
mus,ſit ne opus illud nobis conueniens,
deroget ne aliquid dignitati, uel honori
nr̃o,cui ſi aliqd putamus aduerſũ,conti- C
nuo reſilimus. Nõ ſic amor Chr̃i in nos,
nullis cõcludit̃ terminis, in nullo ſibi cõ
uenĩẽtia reſpicit,ſed illa tm̃, q̃ ad nos ſpe
ctãt. Xp̃s.n.nõ ſibi placuit,ſed nobis, vt 1.Cor.
Pau.ait. Si nobis aliqd cõueniẽs eſt,licet 10.
ipſi nõ ſit,illud amplectit̃. Quia ergo no
bis expediebat ipſũ tẽtari, ut in eo erudi
remur tẽtatus eſt, ut diſcamus nos certa
re cũ hoſtib. id ipſe nos docet, cuius rei
gr̃a Deo agit Pſal. Bn̄dictus Dn̄s Deus Pſ. 17.
me⁹,q docet manus meas ad p̃liũ, & di-
gitos meos ad bellũ. Quemadmodũ.n. Simile
amantiſſimus pr̃,q filiũ mittit ad bellũ,
eũ ĩexpertũ docet, quõ manu teneat en-
ſẽ, quõ digitos cõponere dẽat,ut enſẽ fir
miter teneat, & ſiĩa multa, licet parua
ſint, ita ait Dauid, docet manus meas,

&

Digitized by Google

A & ēt digitos ad bellum. Mō nos ingredi
bellū oportet cū dæmone,eſt .n. nūc t̄ps
2.Re.11 illud,de quo 2.Reg.11. factū eſt vertēte
anno eo t̄pe, quo ſolent Reges ad bella
procedere, miſit Dauid Ioab, & ſeruos
ſuos cū eo cōtra filios Amō, Dauid autē
remāſit in Hieruſalē. Mō ꝓcedūt in bel
lū duo Reges, X̄ps,& Lucifer : ille Rex
Ro. 6. Regū, & dn̄s dn̄antium, hic Rex ſuper
oēs filios ſupbię. Mō ēt ꝓcedunt in bellū
Reges,qui, ſ.a pc̄tō liberi ſunt,nam, qui
facit pc̄tm̄ non Rex, ſed ſeruus eſt pec-
cati. Mō ergo procedēdum nobis in bel-
lū eſt, nec remanendum cum Dauid in
Hieruſalē, ne cum illo pereamus in deli
ctis nr̄is,ſed vt ſtrenuè pugnemus. Pro-
ponit̄ X̄ps in exemplar: curramus ergo
He.12. ad ꝓpoſitum nobis certamen. Paul.mo
Iud. 6. net: Aſpiciētes in autorē fidei,& conſum
B matorē Ieſum. Qd̄ me videritis facere,
hoc facite, ait ſuis Abimelech, qd̄ X̄pm
videris facere, hoc tibi facto opus eſt.

Primum oīum. Ductus eſt X̄ps a ſpū.
Pręclaro patrono comitatus locū ingre-
dit̄ certaminis, ſpū, ſ.diuino, qui ſpū Dei
Ro. 8. agūtur, hi filij Dei ſunt. Ro.8. X̄ps filius
Gen.1. Dei ſpū Dei agitur, ſpūs ventus eſt. Spūs
Simile dn̄i ferebat̄ ſup aquas, i.ventus, optimo
vēto nauigat, q hoc ducitur ſpiritu. Qn̄
duę claſſes in mari cōſiſtunt, & pugnam
inire volunt, ſi alteri ventus faueat, faci-
le aduerſam ſuperabit. Quā facilis victo
ria dęmonis eſt, cum ſpūs adiuuat infir-
mitatē nr̄am. Optimo vento nauigat, q
Pſ.142. hoc ſpū ducit̄. Pſ. Spiritus tuus bonus de
Simile ducet me in terrā rectam. Eſt hō in pere
grina regione longè a patria, ven̄ū ex-
pectat, quo p mare ducat̄, qn̄ ventus hic
inſurgit, q verſus patriā ſpirat, nauim in
C trat, vela extēdit, facileq;, & cum lætitia
Pſ. 118 viā agit. Sic illi contigerat, q ait: Viā mā
datorum tuorū cucurri, cū dilataſti cor
meum. Dilatat̄.n. cor quaſi velum mani
gij, ut ꝑcurrat Spiritu ſancto inſufflāte,
ꝓcedit hō in virtutis viam: tunc elonga
tur a peregrina terra, appropiat ad ter-
ram viuentium. Qualis lætitia nauis ex
Indis in Hiſpaniā ꝓperantis vento flāte
ꝓſpero in puppim? videt a longe Hiſpa-
Heb.11 niā, ſalutat eā. Sic illi, de quib. Pau. à lon-
ge eas aſpicientes, & ſalutātes. Sic iuſtus
hoc vēto ductus ſalutat patriā cęleſtem, A
aſpirat in eā, & gaudet. Tunc licet inimi Simile
ci in via ſunt, nō ei ſunt impedimēto oēs
facilè ſuperat, qa vētus ꝓ eo pugnat, cui
reſiſtere non poterunt oēs aduerſarij.

Cōtra verò re ꝓbi ſpū neq̄ ducti, i in-
fernū ꝓperant. Qn̄ nauigiū aliqd X̄pia
norū ſpū vehemēter flante in Turcarū Simile
ducit̄ terrā, quāta eorū triſtitia eſt, cōtra
paganorū lætitia multa. Ecc.18. Si p̄ſtes Ecc.18
aīe tuæ concupiſcentias eius, faciet te in
gaudiū inimicis tuis. En paganorū gau-
diū, dęmonum lętitia de eo, q petit, & in
terrā venit, in qua nulla eſt redemptio.
Quo verò horū ſpirituū ducaris, facilè
cognoſces, ſi aduerteris viā tuā. Nos, ait
Paul. nō ſpūm huius mundi accepimus, 1. Cor.
ſed ſpūm, q ex Deo eſt. Sed q̄ huius rei ſi 12.
gna erūt, ut quo ſpū ducaris, agnoſcas? B
Attēde, quē in locū feraris. Spūs S. duxit
X̄pm in deſertum. Verè ſpūs dn̄i ductor
eius fuit Eſa.64. in deſertum ducit idem Eſa.64
ſpūs vniuerſum Iſrael vt ſacrificet dn̄o, Exo.8.
& Pſ. Quis dabit mihi pennas ſicut colū Pſa.54
bæ, & uolabo, & requieſcam? Ecce elon-
gaui fugiēs, & māſi in ſolitudine. Duct⁹
ergo eſt Ieſus a ſpū in deſertū. Chr̄s cer-
taminis locū, dęmon verò arma eligit.
Optimū ad certādum locū Chr̄s eligit, ſi
ne dubio in eo vincet. Vis tu dęmonem
vincere? Exi in deſertū, egredere de ter- Ge.13.
ra tua cū Abrahamo. Exi de Sodomis i Ge.19.
mōtē cū Loth, vt de te dicat̄: Inuenit eū
in terra deſerta, in loco horroris, & vaſtę
ſolitudinis. Efficiet uerò tecū. ꝙ ſequit̄:
Circunduxit eū, & docuit, & cuſtodiuit
quaſi pupillā oculi ſui. Sed ais, qd eſt de-
ſertū petere? Rn̄det̄: Caue maximè uitā De.32.
deliciosā, in ea.n. ſine dubio ſuperabit te
dęmō amplectere verò vitā aſperā, q̄ de- C
ſertū eſt. Reg.20. q dā de Deo Iſrael dn̄t 3.Reg.
ad Benadab: Dij montiū, ſunt Dij eorū, 20.
iō obtinuerūt nos, pugnemus contra eos
in cāpeſtribus, & obtinebimus eos. Et re
ctè dixerunt, ſi ad ſpūm uerba hęc tranſ-
ferantur, vbi.n. pręſto hoīb. eſt diuinum
auxilium ne vincantur in deſerto eſt, in
mōte eſt, in uita aſpera, & a delicijs alie-
na, in cāpeſtribus verò, ubi delicię ſunt,
vincuntur, qui militant. In hoc campe-
ſtri victus, ſuperatuſq; eſt Adam, in hoc Gen. 3.
Sodo-

Digitized by Google

A Sodomitæ uicti, qui erãt ĩ valle pinguiſſi
Gen.19 ma, in hãc Salomõ deiect⁹ eſt vallẽ, & in
2. Reg. hoc diues epulo, & deniq; oẽs q ſe deli-
Luc.16 cijs tradiderunt, uicti ſunt. Et ſãcti oẽs, q
ſtrenuẽ cõtra dęmonẽ pugnauerunt, pri
mũ oĩum delicioſam uitã reliquerunt, &
aſperitatib. ſe dederũt. Dicit q ſpiã, Caſt⁹
Pro.29 eẽ nõ poſſum, ſp me caro ſuperat, ſp dæ-
moni ſuccumbo. Peto ego a te, quo loco
pugnas, in ualle, an in deſerto? Si delica
te nutris ſeruũ tuũ corpus tuũ, qd mirũ
ſentias illũ cõtumacẽ? Si delicatẽ come-
dis, ſi lautè bibis, ſi lecto blando uteris, ſi
carnem armas, & ſpũi arma ſubſtrahis,
Iud. 8. qũo hic uinces? Audi caſtã Iudith, quo lo
co pugnet. c. 8. In ſuperiorib. domus ſuæ
fecit ſibi ſecretũ cubiculum, in quo cum
puellis ſuis clauſa morabat̃ hñs ſup lum
bos ſuos ciliciũ, ieiunabat oĩbus dieb. ui
B tæ ſuæ p̃ter ſabbata. Ecce hæc in deſerto
1. Cor. pugnauit, & uincit. In eodẽ pugnabat, q
96. dicit? Caſtigo corpus meum, & ĩ ſeruitu
Gala.5 tem redigo, &c. In eodẽ tandẽ oẽs ſãcti,
de quib. ſcriptũ eſt, qui ſunt Chr̃i carnẽ
ſuã crucifixerunt. Præterea donec ueni-
rẽt in deſertũ, tẽtatus nõ eſt, nõ tibi im-
minet bellũ, donec in deſertum uenias.
Multi audiũt grauiſſima p̃lia dęmonis,
& carnis ac ſpũs, nec ẽa intelligũnt, quia
Dan.4. experiẽtia nihil horũ nouerunt, ſed ĩ pa-
Pſa.72 ce degunt, cum. n. quaſi pecora uolupta-
Simile tib. ſuis obtẽperẽt bellũ nõ patiunt̃. Cor
ferę datũ ẽſt Nabuchodonoſori, & cor
belluarũ iſtis. Trãſierunt in affectũ cor-
dis, quodã mõ ſpũs horum in carnẽ mu-
tatus eſt, vñ quaſi ſpũ extinctio, nõ eſt q
carni reluctet̃. Cũ aqua ſuã retinet natu-
rã, igni aduerſat̃, & reſiſtit, at cũ in uehe-
mentẽ ignẽ iniecta in ipſum vertit̃, adeò
nõ reſiſtit, ut ipſum potius augeat. Tal s
C quorundã ſpũs, qui p affectum in carnẽ
trãſierunt, & carnẽ iuuãt, potius q̃ oppu-
gnent, & cõſilio, ac adinuẽtionib. ipſam
magis excitant. Si vero qs deſertũ petat,
cõtinuo tẽtationes ſentiet. Reſipiſce, a la
queis diaboli, quib. captiu⁹ teneri ad ei⁹
voluntatẽ, & uidebis eum te inſequentẽ.
Simile Sicut. n. auis laqueo capta, dum ibi conſi
ſtit, & eſcã potit̃, laqueũ nõ ſentit, ſed cũ
auolare vult, tũc vim laquei experit̃, ſic
cũ aĩa corpore ineſcata eius voluptatib.
fruit̃, vim nõ ſentit, ſed cũ inde recedere A
vult, experitur. Nec. n. Pharao affligit Iſ Exo.ſę
raelitas, donec ab Aegypto in deſertum pe.
exire parãt. Ego nunq̃ nocui uiro, q uo- Iud.11
luit ſeruire Nabuchodonoſori, ait Holo
phernes. Et cum ieiunaſſet. Docuit nos
X p̃s locũ certaminis, quẽ eligam⁹, nunc
vero arma, quib. pugnem⁹. Ieiunat. n. &
orat, curat dęmon, ne nobis arma ſint in
pugnã 1. Reg. 14. Porro faber ferrarius 1. Reg.
nõ inueniebat̃ in oĩ terra Iſrael, cauerãt 14.
. n. Philiſtijm, ne fortè facerent Hebręi
gladiũ, aut lanceã. Cumq; ueniſſet dies
p̃lij, nõ eſt inuẽtus enſis, & lãcea ĩ manu
totius populi, qui erat cũ Saule, excepto
Saul, & Ionatha. Neceſſaria uero uobis
arma sũt, difficile. n. nobis imminet bel-
lum. Audi Paul. Induite vos armaturã Eph.6.
Dei, ut poſſitis ſtare aduerſus ĩſidias dia
boli: qm̃ nõ eſt nobis colluctatio aduer-
ſus carnẽ, & ſanguinẽ, ſed aduerſus prin B
cipes, & p̃tãtes, aduerſus mũdi rectores
tenebrarum harum, cõtra ſpĩalia nequi
tiæ in cęleſtibus, ꝑpea accipite armaturã
Dei, ut poſſitis reſiſtere in die malo, & ĩ
oĩbus ꝑfecti ſtare. Arma nobis neceſſa-
ria ſunt, ſed q̃ arma? Armatura, ait, i. qui
bus X p̃s, vſus eſt armis, nobis utendum
eſt. Sed notãda ſunt illa uerba, Vt poſſi-
tis ſtare in die malo. Diẽ tentationis diẽ
dicit malũ, cuius diei malitiã agnoſcit, q̃
aliũ theſaurũ nõ hẽt p̃ter Deũ. Quid ſen
tiet diues audiẽs, uniuerſa ſub̃a tua eſt ꝑ
ditioni ꝓxima? Quid Rex, cui diceretur,
vniuerſa regna tua iã iã rebellãt, & in ꝓ
ximo eſt, ut ea amittas? Quid nõ ſentiat
aĩa, cuius theſaurus Deus eſt, cuius re-
gnũ Deus eſt, cũ uidet ſe ꝓximã tãto bo
no amittẽdo? Si. n. annuerit tẽtationi, ſi 1. Reg.
cõſẽſũ p̃beat, Deũ amittit. Sed ais: Quid 19.
ego timeã, qñ in p̃tãte mea hoc eſt? Imo
hoc ſummè ego timeo, qđ in manu mea C
ẽ. Phraſis ſcripturæ eſt: Poſuit aĩam ſuã ĩ
manu ſua, i. ſũmo eã periculo expoſuit,
in manu ſua eſt, ĩõ in ſũmo diſcrimine.
Quæ. n. ſecuritas eẽ p̃t hoĩ debili tot ini-
micis expugnãtib. cõ ille tã infirmus ſit,
ut ipſe decidat nullo ĩpellente? Sicut. n.
inter corpora ſunt q̃dã mutabilia, q̃ pe-
regrinas facilẽ induunt mutationes, quę
da immutabilia, ut cęleſtia corpora, ita Simile
inter

Digitized by Google

A inter ſpiritus Angeli immobiles imobili
ter hęrent, aīa vero humana facilè moue
1.Pe.5. tur, tanq̃ puluis vento. Sed ais: Qñ aſſē
ſum pbeam tentationi, qd mihi mali ē?
Audi Petrū: Aduerſarius veſter diabo-
lus tanq̃ leo rugiens circuit, q̃rens quē de-
uoret, ſi annuiſti, dęmoni te tradidiſti,
deuoratus ab illo es. Conſenſiſti pctō?
dentib. dęmonis, & vngu bus dilaniat⁹
es, & in utero eius es. Quid erit obſecro
in talib. eſſe dentib. vnguib. & ventre?
Si tm̃ fuit malum eſſe Ionā in vētre cęti,
Ionæ 2 qd erit eſſe in uentre beſtiæ inferni? Si il
la anguſtia eū ad Deū cōuerti fecit, qūo
tu ad Deum nō clamas? Sed adhuc non
deſunt, q beſtiam quærant, q̃ eos deuo-
B ret, ſed qui ſunt huiuſmodi? Qui pecca-
ta q̃runt. Dic mihi obſecro, qui hæc mō
non uides, quid ſenties hora mortis, cū
videris aīam tuam, quā dæmonib. tradi-
diſti, in eorum ore, unguib. ac dentibus?
Quis tā amens, qui dęmonib. ſe tradere
velit? Hier. 2. Nunquid ſeruus eſt Iſrael
Hier. 2 aut uernaculus, quare factus eſt in præ-
dam? Super eū rugierunt leones, & de-
derunt uocē ſuam. Quis te fecit ſeruum,
quē Xp̄s liberauit? Quis te leonibus tra
didit? Tu ipſe, cum tentationi annuiſti.
Vide vtrum tibi attendendum ſit, ne in
hoc bello ſupereris. Vide, vtrum arma
tibi ſumenda ſint? pete ergo a Deo, &
ne nos inducas in tentationē, ſed libera
nos a malo, & armis præcingere, nec te
inimici imparatum inueniant. Sed quæ
arma mihi accipiēda? Vtique arma Dei
arma Xp̄i, q̃ ſunt Chriſti arma? [Cum
ieiunaſſet, &c.] Quadraginta dierum ie
Simile iunio ſe armat, ſicut Moyſes, & Helias.
C Qñ fortiſſimus princeps ſingulare vult
iure certamen, & ſi agnoſceret, nullus
cū eo pugnare auderet pp ſummā illius
fortitudine, ut non agnoſcatur, aliorum
arma induit. Si Xp̄s ſe Deum manifeſtè
Ex. 15. oſtendiſſet, nō auderet dæmon ad eum
accedere, quia Dn̄s quaſi uir pugnator,
oīpotens nomē eius, & cum ſemel cum
eo contendere uoluit dęmon, ei accidit,
Eſa. 51 quod Eſa. 51. loquitur: Nunquid tu non
vulneraſti ſuperbum, deieciſti draconē?
Ideo Chriſtus ſe induit armis aliorum,
ne agnoſceretur, & timeretur. Noſque
ſimul docet ieiunio armari, ut tentatio- A
nes uincamus. Sicut. n. qui caſtelū ali- Simile
qd defendere ab inimicis illud uult, ini-
bus vult, primū oīum foras mittit, pdi-
tores, ſi q ſunt intra caſtellum; alias. n.
dū cū externis pugnat, pditor, q intus la 1.Pe. 5.
tet, caſtellum inimicis tradet. Circūdat⁹
es à dæmonibus, ſed illis a foris ſunt, cir
cuit q̃rens, quē deuoret, ſed intus caro Iud. 16
eſt, proditor interius eſt. Hæc eſt Dalila,
q̃ Sanſonē deliciis mulcet, vt Philiſtæis
tradat. Hæc gladius eſt dęmonis, q̃ nos
deiicit, hæc primū domanda eſt, hæc ab
hoſte auferenda. Sicut, inquit, exhibui- Ro. 6.
ſtis membra vr̄a arma iniquitatis pctō,
ita nunc exhibete arma iuſtitię in ſancti
ficationē. Caro tua armatura fuit dęmo
nis, illi ſeruiens, cum te vicit. Nunc fac B
arma tua eā eſſe cōtra dęmonē ieiunio,
& caſtigatione. Qūo uerò ieiuniū ſit prę
clarum armamētū aīę, oſtendit mirè Ba Baſil.
ſil. ſer. de ieiunio. Danielē ait, ieiunantē
reueriti ſunt leones, nec eū auſi ſunt tan
gere. Tres pueros ieiunantes ignis nō tā
git. Deo gratiſſimum ieiunium, iō pp il-
lud plura conceditur, Moyſi legem, Elię
viſionē Dei. Et quia hi ſingulari decora
ti ieiunio fuerūt, in transfiguratione cū
Chriſto apparent, ait Hiero. cōtra Ioui. Hiero.
Cōtra, vero gula pdit oīno hoīes Baſil. Baſil.
Terret me diuitis illius exēplū in infer-
no ſepulti, de quo maliū aliud nō lego, q̃
q epulabat quotidie ſplēdide, & tm̃ hoc
eſt malū, vt cum bis ſolū Paul. dicat, cū Luc. 6.
lachrymis ſe aliqd ſcribere, primū hoc
dicit pp hæreſes Corinthi exortas. Scdo Phil. 3.
pp eos, q uētri inſeruiunt. Multi ambu-
lant, quos ſæpè dicebam uobis, nunc aūt
& flēs dico, inimicos crucis Xp̄i, quorū
finis interitus, quorum Deus uenter eſt. C
Maximè ēt terret nos, illud Nu. 11. vbi Nu. 11.
Iſraelitæ carnes appetiuere, & eas De⁹
illis conceſſit. Sed adhuc eſſe erant ī ore Pſ. 77.
ipſorū, & ira Dei aſcendit ſup eos, & oc
cidit pingues eorum, & tot mortui ſunt
vt loco illi impoſitū fuerit nomē, ſepul-
chrā cōcupiſcētiæ, quo noīe pctm̄, & ei⁹
punitio ſignificata ſunt. Et licet inordi-
natus fuerit appetitus, nō tñ rei phibitę.
Quis iudicaret tā graue eſſe delictū, car-
nes deſiderare, quas multis annis nō co-

Digitized by Google

A medeiãt? Et qualis obſecro erit hoc tpe prohibitio eas comedere, ſine neceſſitate? Et licet modo nõ effundatur hæc ira Dei ſuper eas comedentes, reſeruatur tñ in vltionis diem. Chriſtus ergo Dñs ieiunio ſe armat, non q̃ ille his indigeat armis, vt diabolum ſuperet, ſolo. n. uerbo ſuperare poterat eum, & Dauid eius figura, arma Saulis fortiſſima abiecit. Sed ut nos doceat ieiunio, & oratione armandos, vt dęmonem vincamus, nos his armis indigemus. Et fortiſsim⁹ Dux

Simile

qui poſſet cum hoſte contendere ſine armis, & illum facillimè ſuperare, inſtruit tñ debilem filium, qui in pugnam cum hoſte illo proceſſurus eſt, & hic filius armis indiget, ut ſuperat. Dux ergo pater,

B vt eum inſtruat, induit ſe armis; & multa eum verbo, & exẽplo docet, quę in pugna agere dẽt, quib. tñ ille nõ indigeret, indiget tñ filius. Hoc X p̃s nobiſcũ modo egit, armat Dux ut milites armentur. Turnus in arma vocat, armis circundatus ipſe. Accedens tentator, &c. Tentat

Gen. 15

Deus Abrahã, quid tibi potius eſt filius Iſaac, ac ego? Interfice mei cauſa filium. Vicit Abrahã tentationẽ, & in ſacrificiũ ducit Iſaac. Fidelis in tẽtatione habitus eſt, reddit illi filium Iſaac benedictũ, & inſuper innumeros promittit filios, & inter eos Chriſtum Dñm, dicens: Quia feciſti hanc rem. Non nominat, quam rẽ fecerit, tanti. n. æſtimat obſequia noſtra illi præſtita, vt nomen illis ſe non in uenire teſtetur. Et in eodẽ pecuniæ genere ſoluit Deus cumulatè, quæ pro illo dedimus. Dediſti filium, accipe filiũ meũ; In ſemine tuo benedicentur. i. in Chri-

C ſto filio meo, qui erit filius tuus. Efficit ẽt eum patrem omnium credentium. eodem pacto cum Chriſto factum eſt, procedit in deſertum, tentatur, fidelis inuentus eſt, prælegit fame perire, quã Deum relinquere, non admittit inanem gloriam, nec quærit gloriam ſuam, ſed patris, deſpicit regna, & omnem eorũ gloriam. Dicit ergo: Deum diligo ſuper vitam, honorem, & regna. Quid dicat ad hæc pater. Dentur ei vniuerſa hæc, & cumulata, ac aucta. Deſpicit uitam, detur ei, & loco panis accedant Angeli, & miniſtrent ei Angelorum panem manna.

A Deſpicit honorẽ, deferat ei ſummus bonos nomen, q̃ eſt ſuper omne nomẽ, cui oẽ genu flectat. Deſpicit regna, detur ei poteſtas oĩs in cęlo, & in terra. Sed ĩ his tribus Chriſti tentationib. ingeniũ dœmonis aduertendũ eſt. Prius ſolo pane eum conatur deijcere, ſed cũ eo nõ valet, maius aliquid proponit, vanam. ſ. oſtentationem, ſi ſe deiecerit è pinnaculo. Et cũ hoc reiecerit Chriſt⁹ proponit regna magna, ſed hæc vana, ac fallaci promiſſione. Tam eſt inuidus dęmon, tam inimicus hominis, vt non ſolũ vera bona, & æterna nolit te hẽre, gratiam, & gloriã ſed nec vana bona, uel breuem delectationẽ uellet tibi concedere. Vnde qñ hæc offert tibi, non eo eſt, q̃ eam uellet dare,

Phil. 2.
Matt. vlt.

B ſed qd ſine illa te non põt uincere. Vnde qñ aliquo paruo propoſito bono te põt decipere, magnum nõ proponet, qñ ſolo pane te trahere potuerit, amplius nõ dabit. Ita cum X p̃o factum legis, ſimile tecũ agit. Si ergo te tenere põt in pc̃tõ, ſine delectatione a qua in re exhibita, illud ipſe curat. Vñ, illi, quem fortiter in pc̃tõ tenet, peccati delectationẽ non concedit, ſed ſola cogitatione, & deſiderio tenet, nec opus p̃ſtat, & q̃ primum oſtenderat bonũ, quo frueř, tollit ne fruatur. Vulgo dr, (remontale la caca, que le auia ojeado). Sic miſero p̃digo nõ dabat ſiliquas, qbus ueſceret. Sicut. n. piſcator non piſcẽ cibare curat, ſed capere, q̃ ſi eſcã ĩ hamo p̃ponit, nõ id facit, ut cibet, ſed vt decipiat, vñ cum piſcẽ cęperit, primũ oĩum cibum ab eius ore extrahit, ne illum deglutiat, ita dęmon p̃poſuit tibi delectationis eſcã, q̃ aliqñ comedere p̃miſit, ut hamo capiaris, ſed qñ captus es, tollit eſcam, nec p̃mittit, ut peccati delectatione fruaris, ſed ſola cogitatione, ac deſiderio te tenet, & ſi ſemel eã aſſequutus es, millies tollit a te, decipiẽs te ſolũ falſis p̃miſſionib. Sic X p̃o p̃mittit orbis imperiũ, nõ ut det, ſed ut falſa promiſſione decipiat. Vnde, q̃ parua res pomũ ſit, ſed nec hoc uellet frui primos noſtros parẽtes, ſed vt deciperet, hoc dedit, & inſup falſa p̃miſit: Eritis ſicut Dij. En Adã vt puerũ deceptum pomo, & p̃miſſis mendacibus.

Luc. 15
Simile

C

A dacibus. Inquiro ego à te, quoties tibi cõ Simile tigit, quod venatorio cani, qui odoratus eſt leporem, currit, diſcurrit, laſſatur, & tandem inuenit nihil, ſolum odore perfruitus eſt. Sic aliqñ exiſti de Dei domo uenaturus inania, & multis diebus ſolo odore, & ſpe te dæmon traxit, & ſi aliqñ die uno te permiſit frui bono aliquo, ſed millies te decepit, & ſolum odorem, ven Hie. 22 tumq. conceſſit. De quo Hier. 22. Principes tui paſcunt uentum. An non hoc miſerrimum eſt, ac uaniſſimum homines uidere, quos ſolo vento paſcit dæmõ quaſi Chamaleontes? Sicut, qui ſequitur umbram, & apprehendit uentum, ſic q attendit ad uiſa mendacia. Sicut enim B eſt homo, qui turpiter coniungitur fœmi Ecc. 34 næ, & concubinarius eſt, ſic ſunt plures, qui ſolum turpibus cogitationibus coniunguntur, & cũ illis concubinarij ſunt. Meritò dæmon ſeductor dr: vana.n. ꝓmittit, nõ ut præſtet, ſed ut decipiat. Pro 3. Reg. 22. mittit per falſos prophetas regi Achab. Ramot Galaad, non ut impleat promiſſa, ſed ut ibi cadat. Caue ergo tibi à ſeductore tanto, omnia enim eius promiſſa uana ſunt.

Sed obijcis: Fortiſſimi inimici mihi ſunt, quis cum tantis hoſtibus conten Ro. 13. dat? Reſpondet Paulus: Induimini do Simile minum noſtrum Ieſum Chriſtum, qui nobis eſt armatura Dei. Quemadmodũ proceſſurus, quis in bellum, arma ſua tẽtat, ut uideat, an fortiſſima ſint, in quæ C tanquam in ſignum plures ictus tormenti ferrei emittit, quod vulgo dicitur, (pone vn arnes en un terrero, y da en el arcabuzaços) ut experiar, an reſiſtere ualeat inimici ictibus, cumque uiderit firmiſſimè reſtitiſſe ictibus plurimis, ſecure ſe eo induit, & in medios ſe dat hoſtes. Induendi eramus Chriſto, ut in bellum ꝓcederemus eſt: Chriſtus nobis armatura (arnes trancado.) Hodie uerò ductus eſt & poſitus quaſi ſignum omnibus tormẽ Eſa. 41 tis, ictibus, & machinis inferni, & fortiter reſtitit, nihilque mali paſſus eſt. Induere eo, & ſecurus inter inimicos eris. Eſai. 41. Oſtenſa fortitudine uenientis Chriſti in mundum, ad nos conuerſus ait: Ne timeas, quia ego tecum ſum. Ne declines, quia ego Deus tuus confortaui A te, & auxiliatus ſum tibi, & ſuſcepi te dexteram iuſti mei. Ecce confundentur, & erubeſcent omnes, qui pugnant aduerſum te. Erunt quaſi non ſint, & peribunt uiri, qui contradicunt tibi. Ego poſui te, quaſi plauſtrum triturans nouum habens roſtra ſerrantia, triturabis montes, & comminues colles, quaſi puluerẽ pones. Mira ꝑfectò Xp̃i, & gratiæ eius fortitudo, qua talia perficere poſſumus.

Sed interim cum te videris per Chri- Simile ſtum ſuperaſſe tentationes graues, illud tibi peragendum eſt, quod facere ſolent, qui optimis armis inducti deuictis inimicis, ipſi armorum ui incolumes procedunt, arma enim per partes deponunt B quod Hiſpanè dicitur (pieca por pieca.) Videntque, ac contemplantur membra ſua omnia integra, ſeque incolumes, inimicorum uerò ictus in armis conſtitiſſe in illiſque expreſſos, omnemque ſui corporis incolumitatem armis tribuit. Hic ait, & ille ictus ſine dubio me interemiſſet, niſi arma obſtitiſſent. Euaſiſti à tentatione liber? ſuperaſti inimicum? vulneratus non es? Vide, quem indueris Ieſum Chriſtum, contemplare armaturã tuam, quæ te defendit, uide vulnera ei inflicta, ne tu vulnereris, ſi manus illæſas à pctõ ſeruaſti, contemplare foſſas illius in cruce manus. Ecce quomodo ictus in armis conſtitit, in ſignum vulneris, quod tu paſſurus eſſes, niſi ille pro te ſuſtineret. Vides pedes liberos tuos, qui non de C clinauerunt in iniquitatis uiam. Sani ſunt pedes tui, ſed aſpice pedes armaturæ tuæ foſſos, ibi ſteterunt ictus inimici. Caput tuum liberum, ſanumque eſt, conſidera Chriſti caput ſpinis coronatum, quod te defendit. Cor tuum transfixum non eſt dæmonis ſagittis, conſidera Xp̃i transfixum pectus. Demum corpus tuũ à peccato liberum eſt, uide uniuerſum Chriſti corpus vulneribus fœdatũ. Ictus omnes illi contra te tendebant, ſteterũt autem in armatura tua, illa defenſus es, ei gratias age.

Digitized by Google

A Feria II. Poſt Dominicam I.
Quadrageſimæ.

Cum venerit filius hominis in maieſtate ſua, & omnes Angeli eius cum eo, &c. Matt. 21.

1.Reg. 16. SPiritus Domini malus exagitabat
Saul. 1. Reg. 16. Quæſitus eſt, qui ei
pſalleret Dauid, & leuius habebat: ſed
iterum vexabat eum malus ſpiritus, &
Aug. iterum neceſſaria erat muſica. Augu. 12.
contra Manichæos: Saul eſt ſignum hu
mani generis à dęmone ma'e vexati per
peccatum. Quæſitus eſt Chriſtus, qui
pſallens dæmonium expulit è mundo.
Ioã. 12 Princeps huius mundi eijcietur foras,
B extenſa eſt humanitas in cruce, clauiſq.
confixa illa fuit cithara, qua pſallens dæ
monem expulit. Sed uoluntate noſtra
praua iterum dæmon poſſidet nos: ne-
ceſſaria iterum eſt muſica cœleſtis, ut
iterum pellatur. Ad hoc Euangelij præ
dicatio. Sed quæ hodierna muſica?
Fortiſſima, & terribilis, non dulciter ſo-
nans, ſed horribilis tuba. Si clanget tuba
Amos 3. in ciuitate, ait Amos: Et populus non ex
pauefcet? quoniam timore domini rece
Pro. 26 dit omnis à malo. Prouer. 26. dicit: Om-
Act. 24 nis, quia non eſt, qui hoc non moueatur.
Audiens Fęlix gentilis Paulum de iudi-
cio diſputantem, tremefactus eſt, & be-
ſtia timore deterretur, quæ metu doloris
à maximis abſtrahitur uoluptatibus. Ec
Eccleſ. vlt. cleſ. vlt. Finem loquendi audiat omnis
homo (quia omnium auribus ſe ingerit
C doctrina hæc) cuncta quæ fiunt, adducet
dominus in iudicium, timoris enim paſ
ſio maximè homini dominatur. Vt er-
go cum fructu tanta doctrina tractetur,
opus eſt nobis gratia, quam petamus per
Mariam.

Hodie nuncium mundo damus, iu-
ſtis quidem lætum, ſed improbis triſte,
& auſterum, & tam amarum, ut omnes
eorum delitiæ in fel conuertat, & omnia
eius ſolatia diſſipet, ſ. iudicium futurum
in quo omnium reddenda ratio, & om-
nibus digna danda retributio. Hoc fræ-
num malorum, & bonorum conſolatio.
Quieſcat vox tua a ploratu, eſt merces
operi tuo. Sed duriſſimum uiſum eſt ſan
ctis, iudicium tãti Dei cum hoĩe, q nihil A
ducendus eſt. Qđ elegantiſſimis uerbis Hie. 51
explicat Iob 14. Hõ natus de muliere
(qđ fortè põt hře, q ab infirmitate natus Iob. 14
eſt?) qui quaſi flos egreditur, & conteri
tur, & fugit velut umbra, & dignum du
cis ſup huiuſcemodi apire oculos tuos?
& adducere eum tecum in iudicium? nõ
vř decere infinitã tuã maieſtatẽ, rõnem
ab hoc exigere. Contra foliũ, quod uen-
to rapit, oſtendis potentiã tuã? & ſtipulã
ſiccã perſequeris? Euaginas gladiũ tuũ
contra tam miſerum? Indica mihi, cur
me ita iudices? oſtendas mihi quæſo rõ-
nem tanti iudicij. Huic quæſtioni non
ſolum fides, ſed & naturale lumẽ occur-
rit, oſtẽdens hoĩem rõnem reddere teneri
omnium, quæ agit. Cum. n. ſit arbitrio li B
ber, & relictus ſit in manu conſilij ſui, Eccleſ.
hæc dignitas & celſitudo eũ obſtringit, 15.
vt factorum reddat rõnem: hoc ab eo tri
butum exigitur, & retributio pro digni-
tate tanta. Et hac de cauſa omnes natio-
nes iudicia ſtatuerunt, quib. iudices fa-
ctorum rõnem exigũt. Cum ergo Deus
rex magnus ſit ſuper omnem terram, iu
dicium oĩum facere dẽt, ut cuncta huma
na curans, qđ quia conuenienter creatu-
ra humana facere non poterat ipſemet
faciet, qui iudicat iuſtè, & probat renes,
& corda. Vt uerò de hoc loquamur iudi
cio, ab oĩbus petenda maximè attentio.

Volens Moyſes loqui Dei populo, &
eos cõteſtari de mandatorũ obſeruatio-
ne, q̃ ſi exhiberent, maxima præmia, ſin C
minus maxima ſupplicia erãt eis danda,
tantã attentionẽ petit, ut cęlum, & terrã
attendere uelit. Audite cęli, q̃ loquor, au De. 32.
diat terra uerba oris mei. Similem. Eccl. Eccleſ.
ult. Finẽ loquendi audiat oĩs homo, cun vlt.
cta quæ fiunt, adducet dñs in iudiciũ. Si
milẽ attẽtionẽ expoſtulat. Pſ. Audite hęc
oẽs gentes, aurib. percipite oẽs, qui habi- Pſ. 48.
tatis orbem, quique terrigene, & filij ho-
minum, ſimul in unũ diues, & pauper.
Sed quid nobis audiendum? Cur time-
bo in die mala? in die iudicij? Iniquitas
calcanei mei circundabit me. Hoc ſolũ
in iudicio timendum: peccatum. ſ. maxi
mũ malum, & tñ, ut uerbis explicari nõ
poſſit. Factis eo die explicabit Xp̃s, cum
non

Digitized by Google

A non ſolũ hoĩem, q illud cõmiſit, puniet,
ſed &, cęlũ, terrã, elementa, mixtaq; euer
tet, ſtellas quaſi diſſipabit Sicut facino-
Simile re aliquo magno in populo patrato, non
cõtentus, q paſſus eſt iniuriã iudice ordi
nario, curã adit, & iudicẽ vindicem ad il
lud tãmodo delictũ inquirendũ, & pu-
niendũ deputari petit, & ille veniẽs vni
uerſum populum commouet, oẽs punit,
hunc qa iuuit delinquentẽ, illum, qa re-
cepit, alterum, ꝙ non denuntiauerit, ſic
Deus ſolẽ euertit (vt ſic loquar) & Lunã,
quia lucem dedere pctõri, ſtellas, ꝙ eum
n n manifeſtãrũt, terrã, qa illum recipit
oĩa euertit Deus pp pctm. Grande ſine
dubio malum, pp ꝙ non hõ ſolus punit,
q cõmiſit, ſed vniuerſus mundus delet,
B q licet culpa uacet, pp hoĩem deſtruitur
in pena ipſius hoĩs, qa oẽs creaturæ id in
tendent, ut hoĩem puniant. Sicut. n. cum
Ro. 8. Deus pro hoĩe, quis contra eum? Si De⁹
Pſ. 31. pro nobis, quis contra nos? ita cũ Deus
qui vitam pro homine dedit, contra eũ
eſt, quis pro eo erit? Quanta mala ma-
nent pctõrem, multa proculdubio flagel
la peccatoris. Sed qd mirum? quæ ſemi-
nauerit homo, hæc, & metet. Seminaſti
Gala. 6 lapides, an triticũ congregabis? Semina
Hie. 12 uerunt dolorem, & ſpinas meſſuerunt.
Eſa. 30 Sicut conterit lagena figuli contritione
pualida, ita vt remaneat teſta, in quã col
ligatur aqua, vel ignis: nõ diſſimilis ma
nebit pctõr, cũ ſuper eum cadent cęli ele
menta, & oĩs creatura, & oĩs deniq; fu-
ror Dei. Spiritus Dñi cum loquitur plus
hẽt veritatis, quam exaggerationis, ſim-
pliciter veritatem enarrat, ſine affecta-
C tione. Si Cicero diceret Transfiguratio
nẽ, Reſurrectionem, Aſcenſionem Xpi,
nunq̃ dicendi finem faceret, ꝙ uno uer-
bo Spiritus ſanctus dicit: Reſurrexit ter
tia die, aſcendit in cęlum, &c. Sed cũ tã
ſimplici locutione in oĩb. ſoleat uti, de iu
dicio uero tanta exaggeratione, ac pon-
deratione loquit, tã exquiſitis, & inaudi-
tis uerbis, vt tremorẽ incutiant, ac timo
rem. Quid faciet ipſa rei ueritas, cũ uide
bitur, tãto maior cum ſit? Audi nũc Pro-
phetas, exquiſitis uerbis iudicium extol-
lentes. Eſa. 13. Vlulate, quia prope eſt
Eſa. 13 dies Dñi, qa vaſtitas a Dño ueniet. Pro

pter hoc oẽs manus diſſoluent, & oẽ cor A
hoĩs contabeſcet, torſiones, & dolores
tenebunt, quaſi parturiens dolebunt. Ec
ce dies Dñi uenit crudelis, & indignatio
nis plenus, & iræ, furoriſq; ad ponendã
terram in ſolitudinem, & pctores eius
conterẽdos de ea. Obtenebratus eſt Sol,
& Luna non ſplendet; & uiſitabo ſuper
orbis mala, ꝙ contra impios iniquitatẽ
eorũ, & qeſcere faciã ſuperbiã infideliũ,
& arrogantiam fortium humiliabo. Au
di Hier. 46. Deis ille Dñi Dei exercituũ, Hie. 46
dies vltionis, vt ſumat vindictam de ini
micis ſuis, deuorabit gladius, & ſatura-
bitur, & inebriabitur ſanguine eorum.
Audi Oſeæ, c. 13. Et ego ero eis quaſi leę Oſe. 13
na, & ſicut pardus in via Aſſyriorũ. Oc
curram eis quaſi vrſa raptis catulis, & B
diſrumpam interiora iecoris eorum, &
conſumã eos ibi quaſi leo. Audi Ioel 2.
Vlulate in monte ſancto meo. Contur- Ioel 2.
bẽtur oẽs habitatores terræ, quia veniet
dies Dñi, qa prope eſt dies tenebrarũ, &
caliginis, dies nubis, & turbinis; ante fa
ciẽ eius ignis uorans, & poſt eũ exurens
flãma. Quaſi hortus uoluptatis terra co
rã eo, & poſt eũ ſolitudo deſerti, nec eſt
q effugiat eũ: magnus dies Dñi, & terri
bilis ualdè, & qs ſuſtinebit eũ? Sic ſib. uer
bis oẽs Prophetæ de hoc die loquũt. Sed
vñ idignatio, & ultio tãta? Rñdetur. Pri
mũ ex ptãte vlciſcentis. Scdm, ex odio
eius, in quẽ vltio deſæuit. Ptãs vlciſcẽtis
pbõne non eget, q̃ta ſit, eſt. n. infinita.
Odiũ verò peccati quantum ſit, dici nõ
põt, qa cũ odiũ in hanc rẽ naſcat ex con-
trarij amore, cum ſe diligat infinitè pec-
catũ ſibi contrariũ quãto odio pſequet? C
Qd maximẽ oñdit, cũ ad eius plenã ſa-
tisfactionẽ alio cõtentus non fuerit, q̃ fi-
lij vnigeniti pretioſo ſanguine, tantis ef
fuſo dolorib. Qui ergo filio pctã puniẽs
inocẽte? vbi pſonæ ualor oĩa ſuppiebat,
& minimũ ſuppliciũ pp pſonã infinitã,
infinitæ erat ſatisfactionis: nã actis fuit, &
vindex, qualẽ ſe exhibebit in pctõrib. ea
puniens? In viliſſimis ſeruis, in qb. pſo-
næ dignitas nulla? Et huic accedit, ꝙ sã-
guis Xpi nũc p pctõrib. interpellans, &
meli⁹ clamãs, q ſanguis Abel, qa nũ uh Hebr.
proclamat, tunc uindictã clamabit con- 12.

A tra oẽm pctõrem,q cũ fudit, & tñ ſpre-
uit remediũ,& tñ ſãguinẽ pollutũ duxit
Hebr. 10. vt Paul.dicit. Tũc dicẽt pctõres, q̃ fra-
tres Ioſeph,En ſanguis eius exqrit. Dic
Ge.42. ergo mihi o peccator, huc diẽ nõ times?
tantã irã Dei nõ primeſcis? Hier. 3. Audi
Hier.3 popule ſtulte,nõ habẽs cor. Verè tu non
hẽs cor,ſi hæc non ſentis,q tali, tãtoq́ue
ſtrepitu,& tonitruo nõ excitaɽ, nõ dor-
mit,ſed mortuus eſt. Signũ eſt reprobo-
rũ iudiciũ nõ timere,ſicut cõtra p̃deſti-
natorũ,illud pauere. Qui habuerit chara
cterem beſtiæ,hic bibet de vino iræ Dei,
Apo.14 q̃ eſt miſtũ mero Apoc. 14. Prædeſtina-
tus licet qñq; ſub peccato ſit,adhuc reti-
net characterẽ X̃pi, aliqd boni i eo repe
ries,aliqualẽ timorem Dei. Hic eſt X̃pi
Simile character. Sicut nobile q ſpiã dũ ſucceſ-
B ſu infelici eſt in offõ iſimo,adhuc neſcio
qd nobilitatis i vultu ipſo p̃ſefert, vt di-
cat videns eũ;nõ tã vilis eſt hic,ut appa-
ret,ſic p̃deſtinatus cũ adhuc pctõ ſeruit,
multum hẽt boni,eſt miſericors,timens
Deũ. Sic Dauid pctõr,iuſtitiã ſeruat,di-
2.Reg. 12. cẽs,puniendũ eũ,q ouẽ tulit. Baſil. Licet
pctõr,ſed Dauid erat. Cõtra aliq re ꝓbi
Baſil. ẽt cũ iuſti ſunt aliqñ,aliqd p̃ſeferunt ma
Simile li. Sicut infimus plebe licet ſerico opert⁹
ſit,dices, Hic iſimus de plebe eſt. Sic Iu-
das ẽt cũ Apoſtolis uerſans,audit; Vnus
ex vobis diabolus eſt. Nõ times iudiciũ?
characterẽ beſtiæ hẽs. Bibes de vino iræ
Ioan.6 Dei,q̃ eſt miſtũ mero. Merũ, mero infu
ſum,culpa pœnæ mixta ẽ,qs potũ ſic bi
bere poterit? Cũ venerit filius hoĩs i ma-
ieſtate ſua,& oẽs Angeli cũ eo,tũc ſede-
bit ſup ſedẽ maieſtatis ſuæ. En impleuĩ
illud Prou. 30. Nobilis i portis vir eius,
C qñ ſederit cũ Senatorib.terrę. Vir Eccle
Proue. 30. ſiæ X̃ps Dñs. De quo viro Pau. Deſpõdi
vos uni uero. Veniẽs ad iudiciũ dr̃ eẽ in
2. Cor. 11. portis. Moris.n.fuit antiqs,i portis ciui-
tatis iudicia exercere,ut patet i li. Ruth.
Ruth.2 & alibi ſepè. Cũ ergo i portis fuerit,i. iu
dicãs mũdũ,tunc nobilis apparebit. Hic
Luc.19. eſt hõ ille nobilis,q abijt in regionẽ lon
ginq̃ accipere ſibi regnũ,& reuerti ad iu
diciũ primo aduentu ignobilis uiſus eſt,
& deſpectus, ſed ſedo illuſtriſſimus in
maiſtate ſua. Sed q̃ facilè p̃tãtẽ, & maie
ſtatem oſtẽdet? Qui, q̃ illi difficile erat,

parvitatẽ,ſ. & deiectionem oñdere,tam A
exactè tñ præſtitit,quod ei eſt facillimũ
& à natura in ſuum,qũo oſtendet? Pri-
mo aduentu uenit mutato habitu, & ſi-
ne ſtrepitu,vnde paucis notus eſt. In ꝓ-
pria uenit,& ſui cũ non receperunt. Sed Ioã.1.
qũo reciperent ſuperbi humilem? auari
inopẽ? ambitioſi non quærentem gloriã
ſuã,ſed patris? Sed ſecundo aduẽtu De⁹
noſter manifeſtè ueniet, Deus noſter & Pſ. 49.
non ſilebit,num.n. ſicut ante Herodem
& Pilatum obmuteſcet. Primo inſtar fa
ciei hominis,ſecundo faciei Leonis fuit.
Primo aduentu uenit ignem peccati ex- Gen.6.
tinguẽ,quem vt extingueret, tantam ef-
fudit aquam in diluuio, nec tñ extinct⁹
eſt. Poſt effudit in idem aquam prædica
tionis Prophetarum,de qua Pſal. Tene- Pſ. 17.
broſa aqua in nubibus aeris, i. obſcura B
ſcientia in Prophetis,ait Greg. nec tñ ex
tinctus eſt. Et tandem deſcendit ad hoc Grego.
ipſe,& deſcendit ſicut pluuia in uellus,& Pſ. 71.
ſicut ſtillicidia ſtillantia ſuper terram,
& ad hunc extinguendum ignem dedit
aquam doctrinæ ſuæ,gratię ſuæ, & tan-
dẽ ei⁹ latere ſanguinis, & aqua ꝓfluxit.
Sed ſicut cum deſcendit aqua in vellus,
deſcendit molliter: ſic primo aduentu ſi
ne ſtrepitu uenit,ſed ſecũdo veniet ignẽ
accendere,ut oẽs peccatores conſumet.
Sic uidet Daniel,fluuius igneus,rapidus Dan.7.
que ægrediebatur de ore Dei, Altiſſim⁹ Pſ. 17.
dedit uocem ſuam,grando,& carbones
ignis. Primo aduentu ueniens,ut pacem
ponat,naſcitur pacis tempore, & nun-
cios pacis mittens,qui pacem nuntient.
Secundo horribili tuba,quia bellum in-
dictus mũdo,quo igne,& ſanguine om-
nia vaſtanda. Iob.4. Memento belli,nec C
vltra addas loqui.

Sed ais: Quid mihi timenda hæc dies Iob 4.
quam non uidebo, nec verò eius ſigna?
Et poſtquam ſingulari iudicio in mor-
te iudicatus fuero,nihil noui eſt in uni-
uerſali? Reſpondetur hoc tibi a dæmo-
ne ſuggeri, ut a corde tuo tollat timo-
rem diei huius. An non hoc Prophetæ
nouerunt,& ſancti, quibus tamen tan-
tus huius diei inerat timor? An non hoc
nouerat Hieremias? qui dicit, Sedebam
ſolus, quia comminatione repleſti me?

Digitized by Google

A Hiero. An non hoc Hiero. in cuius aurib. tuba
iudicij ſp reſonabat? An nō hoc oēs Pro
phetæ,& Iob,q̃ trementes de hac die lo-
quunť. Sed q̃ dies illa hēt ſup iudicium
mortis? Primū erit terribilis aduēt⁹ X̄pi
eius ira,indignatio, & increpatio oī īſer
Eſa.50 no acerbior, & durior. In increpatione
mea deſertū faciā mare,ponā flumina in
ſiccū, cōputreſcent piſces ſine aqua, in-
duā cęlos tenebris, & ſaccū ponā operi-
Pſ. 17. mentū eorū. Q̄d timebat Pſ. Ab increpa
tione tua dn̄e ab inſpiratione ſpūs iræ
tuæ. Phraſis Hebraica hæc eſt, rectèque
Hiſpanè exprimes:(de tu eſpantoſo bu-
ſido.)Sc͞dm, illa reuelatio publica pc̄tō-
B rum,& cōfuſio corā vniuerſo mūdo: Ar
Pſ.49 guā te,& ſtatuā cōtra faciē tuā, ubi ab oī
mundo pc̄tōr erit exibilandus. Duplex
eſt pc̄ti facies,pulchra,& deformis atten
dis mō pulchrā,delectationē,ſ.& conuer
ſionē ad creaturā:deformē uerò,quæ eſt
Dei offenſa,nō uides nunc. Videbis tūc
Aug. fœdiſſimā fœditatē. Aug.in confeſ. Poſue-
rā me dn̄e ad ſcapulas meas, ut me non
viderē, & tu me ponebas corā facie mea
ut me uidēs corrigerē, ut diceret̃ de me,
Pſ. 50. pc̄tū meum contra me eſt ſp. Grandis
mīa hæc,ſed infelix ille, & lachrymis sā
guineis deplorādus,cui peccatū ſuum in
æternū erit contra faciē,ut illud ſp uide-
re cogať,cui dr̄; Statuā contra faciē tuā.
Baſil. Baſil. Sicut pictor in officina ſua pingit,
Simile q̃ uolet, ſic mō aīa intra corpus cōſiſtēs,
pingit ea,q̃ vult, & ſi mōſtrū depinxit,
pōt illud delinire, & melius aliq̄d pinge
re. Sed tunc apparebit oīs pictura, quaſi
altare integrū fabricaſti per 60.ann.abo
C minationibus,& idolorū imaginib. ple-
nū,q̃ maximè apparebunt, & iudicabū-
tur pp pulcherrimas aliorū imagines, q
ſimul uidebunť, q̃ erit immunditia tua,
cū corā uirginū puritate cōſpiciať? Quæ
infirmitas,& imbecillitas tua,cū corani
martyrum fortitudine appareat? Qualis
tua uita apparebit,cū cōparata fuerit sā-
ctorū uitæ? Vtiq; regina Auſtri ſurgit in
iudicio contra te. Niniuitæ te condēna-
Luc.11 bunt, tunc ergo uoce pconis clamabiť,
& oībus oñdetur impura uita tua,& di-
cetur: Hoc iuſtum iudicium Dei contra
hunc hoīem, q ſcelera ſua ab oculis Dei
abſcondere uoluit, oīb. Deus mō oſten- A
dit,ut ab oībus reputet̃,qualis eſt, oſtēdi
tur uobis dęmonibus,ut iuxta mēſuram
delicti,ſit & plagarū modus, & quantū Apo.18
glorificauit ſe,& in delitijs fuit, tm̄ date
ei tormentum,& luctum. Oñditur uo-
bis hoībus,ut eum ſp irrideatis, & con-
temnatis. Oſtenditur tibi,ut ſp confun-
daris,& oculos leuare nō poſſis. Hæc tu
non paues? Securus es, nondum audita
ſnīa? Attonitum te eſſe oporteret. Dic
mihi,noſti te aliqn̄ peccaſſe mortaliter?
Noui,& hoc certo ſcio, ergo noſti te dā-
natum in infernum? Noui. Noſti te libe
rum ab hac ſnīa? Non noui. Qr̄o ergo
ſecurus es? Nec dum factum iudiciū eſt, B
& tu ſecurus es? Mente ſanè carere ui-
deris,q̃ ſi hr̄es,tremebundus diceres; In
fernus mihi paratus eſt, q̄d faciā? Quid
faciā, cum ſurrexerit ad iudicandū De⁹,
Iob loquit̃,& cum interrogauerit, quid Iob 31
rn̄debo ei; Doceat hæc nos Deus, & lo- 1.Pe.4
quat̃ ipſe in cordib. noſtris. Audi uecors
iuſtus uix tunc ſaluabiť,impius,& pecca
tor ubi apparebunt; Dum uixi iuſtus ſit
ſecurus,an non dices; qn̄ permundet a-
reā ſuā,num triticum, aut palea ero; o-
uis,an hædus; Qn̄ diuinus ille ignis om
nium hominum cōflet opera,qualia ap-
parebunt mea; Cōtingit in fornace æris Simile
multum mitti,& oē in fumum, uel ſco-
riā uertiť,& argenti, uel auri parum re-
linquiť. Saluus,inquit Paulus;erit,ſic tn̄ 1.Co.13
quaſi per ignē. O quot opera, quot uota,
quot epālia inſignia, quot ſacerdotalia,
& religioſa,quot deuota opera,& oratio
nes igne examinata nihil eſſe oſtenden-
tur, ſed uana oīno, & in mundi uanita- C
tē, quæ quaſi fumus quidam eſt redacta.
An non hoc nobis timendum; Sedebat
dn̄s,quaſi ignis conflans, & quaſi herba Mala.
fullonum,& ſedebit conflans, & emun- 3.
dans argentum; & colabit filios Leui.
[Tunc ſeparabit oues ab hędis.] Sepa
rati erant ab æterno in diuina prædeſti-
natione, ſed in mundo permixti erant,
ut oues cum hædis, ut palea cum tritico
in area, ut piſces in reti pp exercitiū bo-
norum. Sed iam accepit uentilabrum,
& pmundauit aream ſuam, & triticum
à palea ſeparauit. Videbunt impij iuſtos

A maxima inuidiã; & incredibili dolore,
Mat. 3 ac timore ſimul afficient. Sap. 5. Stabũt
Sap. 5. iuſti in magna cõſtantia aduerſus eos, q
ſe anguſtiauerunt, videntes, turbabunt
timore horribili. Ecce manus Iacob in
Ge. 48. crucẽ verſas. En ſeptẽ ſpicas macilentas
Ge. 41. deuorantes pingues. Mõ impij bonorũ
ſocietate cõſiſtunt, vt palea tritico, quia
iuſti ꝓ impijs orant, ſed cum triticũ à pa
lea diſceſſerit, deſeruiet palea dentib. be
ſtiarum, & igni. Dẽtes beſtiarum mittã
Dan. 32. in eos, nec iuſtus ꝓ impio interpellabit:
imò lætabit᷑ iuſtus, cum uiderit uindictã
Simile & quẽadmodum exercitus circundans
ciuitatẽ, rogat ea, q̃ pacis ſunt, ſed ſi pacẽ
B recipere nolunt, eã igne, ſanguineque fu-
ſo vaſtat, ita mõ ſancti cõcionibus, ora-
tionibus, exẽplis impios monẽt, ut Deo
2. Co. 5 reconcilient᷑. Obſecramus ꝓ Xp̃o, recõ-
ciliamini Deo. Si pacẽ recipere non uis,
Pſ. 149 tunc gladij ancipites in manib. eorũ,
ad faciendam uindictam in nationibus.

Separatæ ergo cum fuerint oues ab
hædis, glorificatũ erit corpus Xp̃i myſti
cum, & purum oĩno aurũ apparebit, ſe
parata zizania à tritico. Mõ pmixti ſũt
malis boni, neſcimus, quis bonus, q ſve
malus: tunc ſeparabunt᷑, & boni clarie-
Augu. runt. Aug. in Ioan. notat illa uerba Xp̃i:
Ioã. 12. Nunc clarificat᷑ eſt filius hoĩs. Quæ uer
ba Xp̃s dixit, cum Iudas exijſſe iã è cæ-
naculo, & ſoli iuſti cum eo manerent:
quaſi dicat, iã ſcoria oĩs receſſit, purum
mãſit aurũ. Tũc ergo oĩ malo ſeparato,
puritas, & claritas iuſtorũ apparebit ma
C ximẽ. Tunc dicet ijs, q à dextris ſũt, &c.
Pſ. 61. De hac ſnĩa mirabiliter Pſ. 61. Semel lo
cutus eſt Deus, Duo hæc audiui, q̃a ptãs
Dei eſt, & tibi dñe mĩa, q̃a tu reddes uni
cuiq. ſ꞉ opera ſua. Vnicum locutus eſt
verbum Deus: nõ uerboſus eſt, ſed uno
verbo contẽtus, vel q̃a unicum uerbum
ab æterno ꝓduxit, uel q̃a ſemel, & irreuo
cabile uerbũ exterius dixit, iudiciũ ſ. fu-
turum hoium, nec eſt in eo, eſt, & non,
Luc. 21 ſed eſt ſp. Cœlum. n. & terra tranſibunt,
verba ãt mea nõ trãſibunt. Sed hoc uni-
cum uerbum ex duplici ſnĩa cõſtat, iuſti
tia, & mĩa, iuſtitia malis, mĩa bonis. Ve-
nite benedicti, ite maledicti, q̃a unicuiq.
Rõ. 9. dabit ſ꞉ opera ſua. Qd explicat Ro. 9.

Quod ſi Deus volens oñdere irã, & no- A
tam facere potentiam ſuã: Suſtinuit in
multa patientia uaſa iræ apta in interitũ,
ut oſtenderet diuitias gloriæ ſuæ in uaſa
miæ, quæ præparauit in gloriam. Duo
uaſorum gña oſtẽdit; Vtraq. apta, i. capa
cia ſatis, ſed hæc, ut miam ſuſcipiant, illa
iram. In hac vita mali in aĩam ſuam mit
tunt pcti uenenum, quo in mortẽ paran
tur æternã, & quo plura pctã, eo magis
dilatant᷑, ut iram Dei percipere ualeant
maiorẽ. Contra iuſti virtutib. ſe ornant,
& quo maiori dilatant᷑ charitate, eo abũ
dantiorem parati ſunt recipere miam. V-
trunq. uas implendum eſt in iudicio, ſed
hoc mĩa, illud ira. Hæ ſunt duæ manus
tenentes mirum illum Salomonis thro- B
nũ. 3. Reg. 12. Sed fœliciſſimi illi, q ut ua 3. Reg. 12.
ſa miæ ad dexteram collocandi ſunt, in
quibus oẽs diuitias gloriæ ſuæ effundet
Deus; in quibus, ut Paulus dicit, oſtẽdet Heſt. 1
De⁹ diuitias gloriæ ſuæ. Sicut. n. fecit Aſ
ſuerus conuiuium, ut oſtẽderet diuitias,
& gloriam regni ſui: ſic beatis ſimile ex-
hibebit Deus conuiuium, ut ſuam oſten
dat magnitudinẽ. Sed qualis illa gloria,
ĩ qua oſtenſurus eſt Deus immẽſam po
tentiam ſuam? qualis celſitudo eorum,
in quorum ſublimitate infinitam ſuã po
tentiam Deus declarabit; infeliciſſimi il
li, q ad ſiniſtrã collocandi, in quibus infi
nita Dei ptãs, ira, & uindicta oſtendẽda.
Cum oſtendere Deus velit, q̃tum poteſt
mali inferre, quantum mali inferret?

Hoc ergo hunc diẽ magnum, & inſi-
gnem reddet. Sic. n. oẽs prophetæ vocat C
magnum hunc diẽ dñi: erit. n. finis oĩum Apo. 12
tpum, & æternitatis initium. Apoca. 12.
Iurauit Angelus per uiuentem in ſęcula
quia tps non erit amplius. Illo die inci-
piunt integra malorum tormẽta, & bo-
norum præmia. Exod. 13. Memẽto diei Ex. 13.
huius, in quo egreſſi eſtis ex Aegypto, &
de domo ſeruitutis. Hoc die Iſrael exijt
è tenebris Aegypti, & ſeruitute dura, q̃
exeunt corpora de ſepulchris: & oẽ la-
mẽtum, & dolori iam nõ erit, ſed fugiet
gemitus ab eis. Contra, hoc die Aegyptij
oẽs pereunt deſcendentes in profundũ,
quaſi lapis. Hoc die numerus bonorum
complebitur, quem tot ſæculis Deus expe-
ctauit,

A ctauit, & pp quos malos, diu ſuſtinuit,
Hoc die oĩs laborum labor finiendus,&
linea vltima dolori apponitur. Contra,
oĩs malorũ voluptas finitur. Hoc dẽ iu-
ſti merendi tps clauditur, cõtra pctõrib.
auferẽ pœnitendi remedium, ut in æter-
num ad Dei miam iam pertenire non
poſſint. Hunc diem perpetuò boni me-
morabunt, eum benedicentes, ꝙ oĩum
bonorum eis fuerit principium. Cõtra,
mali eum memorabunt, & maledicent,
ꝙ oĩum malorum eis extitit principiũ,
nec, vnquam Iob, & Hieremias tm̃ ma
ledixere diem conceptionis, ac mali diẽ
Simile iſtum. Eiſque in hac memoria contin-
get,ꝙ tauro exagitato virgis,q vertitur
ſæpe ad uiam,qua intrauit forum,& ma
gis ibi virgis nouis cõfigit. Sic damnati
B hunc diem memorantur,magiſq; ac ma
gis eius memoria fatigant. Dies ergo in
æternum memorandus a bonis, & ma-
1.Eſd.3. lis dies eſt magnus.1.Eſd.3. In die reſtau
rationis tẽpli,alij gaudent,alij triſtantur
Hic dies reſtaurationis mundi hos gau-
dere,illos flere cõpellet. Hic ẽt eſt dies,in
quem tandem oĩs diuina promiſsio re-
ſpicit, in quo ẽt implent ſir oẽs Dei mi-
næ,crebræ inſtãtur querelę in Dei tribu
Pſ.78. nali contra peccatores loquitur Pſal. In-
troeat in conſpectu tuo gemitus cõpedi-
torum: redde uicinis noſtris ſeptuplum
in ſinu eorum, uindica ſanguinem ſan-
ctorum tuorum,qui effuſus eſt. Quod ẽt
Apo.6. Apoc.6. animæ clamant interfectorum:
Gen.4. ſanguis Abel clamat; clamor Sodomo-
Ge.18. rum aſcendit,& de Babylone dr̃, perue-
C nit ad cœlum iudicium eius. Omnium
horum extrema ſnĩa huic diei reſeruata
eſt. Innumera ẽt bona iuſtis ꝓmiſſa ſũt
corpus,& aĩam reſpicientia, omnia hoc
die implenda ſunt. Magnus ꝓfecto dies,
in quo tam magna perficienda. Sed quæ
bona in bonis,quæ mala in malis inuẽta
ſunt,ut his mala tãta, illis bona innume
Augu. ra ſint conferenda? Eſuriui.n.&c. Aug.
to.10.ſer.1.de Septuag. Vide, quantum
excellit charitas,&eleemoſyna hanc ſo
lam nominat Chriſtus in iudicio,& qua
ſi oĩa iuſtorũ bona oblitus eſſet,ait. Ve-
nite benedicti... Eſuriui.n.&c. Et quaſi
oĩa iniquorũ mala alia oblitus dicit; Ite
[illegible]

maledicti,eſuriui.n & non dediſti mihi A
manducare. Horum rõ eſt,ait Aug. Scri
ptũ eſt Eccl.3. Sicut aqua extinguit ignẽ, Eccl.3.
ita eleemoſyna extinguit pctm̃. Et Eccl. Ecc.29
29. Include eleemoſynam in ſinu paupe Dan.4
ris,& ipſa orabit pro te. Et Da.4. Pecca-
ta tua eleemoſynis redime. Iõ iuſtis dici-
tur: Venite benedicti. Quaſi dicat. Dif-
ficile eſt.ſi uos iudicẽ,& ſcruter diligen-
ter facta veſtra,nõ inueniã,vñ vos dam-
nẽ, ſed ite in regnum, qa eleemoſynam
dediſtis,non itis,qa nõ peccaſtis, ſed qs
veſtra pctã eleemoſynis redemiſtis. Rur
ſus,ite maledicti. Illi quidẽ conſcĩa pro-
pria conuicti rñdere non pñt,quia intuẽ
tur plurima crimina ſua, ſed quaſi illis
dicit,non inde dãnamini, unde putatis,
ſed qa eſuriui,& nõdediſtis mihi,&c. Si B
n.a peccatis ueſtris cõuerſi,illa eleemo-
ſynis redemiſſetis, ipſe eleemoſynę mõ
liberarẽt uos. Nam beati miſericordes, Mat.5
qm̃ ipſi miam cõſequentur. Modo uerò
iudicium ſine mĩa ei,q non fecit miam. Iaco.2
Iac.2. Date ergo panẽ terrenum, & pul- Ioan.6
ſate ad cœleſtẽ,dñs.n. panis eſt: Ego ſũ
panis uiuus. Eget ad te alter,eges tu ad al
terum: ille ad egentẽ eget, fac ꝙ circa te
fiat ille in ſe bonorum nr̃orum nõ eget,
qa Deus,ſed ut dicere poſſes,ꝙ alteri ã-
mico,da mihi hoc,qa ego dedi tibi illud.
Voluit Deus egere in paupere, ut illi dã-
do repetere poſſes, quia Deo in paupere
dediſti. Mutat quidẽ pnĩa hoiem, ſed nec
ipſa uñ perfecta,& pro futura, ſi ab ope-
rib. miæ fuerit ſterilis. Ideo Luc.3. facite Luc.3 C
fructus dignos pnĩæ. Oĩs arbor,qua nõ
facit fructum bonum excidet, & in ignẽ
mittet. Quiſquis hunc fructum non dat,
pnĩam habet ſterilem, ſed quod hoc fru
ctus ſit eleemoſyna, continuò oſtendit,
nam continuò interrogatus Ioãnes, qd
faciemus ait. Quid habet duas tunicas,
det unam nõ habenti,& q hẽt eſcas, ſi
militer faciat. Hoc ergo eſt, ꝙ ante dixe
rat: Oĩs arbor, quę non facit fructum bo
num,excidetur,quod maledicti audituri
ſunt: Eſuriui,& nõ dediſtis mihi mãdu-
care,&c. Hæc Augu. vbi ſup. Solos ergo
illos, in iudicio filios agnoſcet, qui ei ſi
miles fuerint ingenio, ſed quod Chriſti
ingenium,quæ natiua conditio? Vtique
mi-

Digitized by Google

A miſericordia, diues dr̃ in mĩa Deus, cui
proprium eſt miſereri. Ió eſtoti miſericor-
Luc.6. des, ſicut & pr̃ veſter cæleſtis miſericors
eſt. Filius.n. pclari, pclarus, nobilis, nobi
lis eſſe dẽt. Sed ſi hoc nõ te mouet, & cõ-
modũ ſolũ hic intueris, quaſi mercena-
rius, nec merces tibi deerit miſericordi.
Vis ſalus corpis ? Cura infirmũ, & acci-
Pro.11 pies ſalutẽ à Dño. Nõ audiſti. Eſt q rapit
aliena, & ſp in egeſtate eſt, eſt, qui dat p
pria, & abundat ? Vis oĩ infirmitati, &
Mat.7. oĩ malo remediũ pſentaneum? Date, &
dabit uobis. Cura mala aliorum suble-
uare, ſubleuauit Deus tua, qua menſura
menſi fueritis, remetiet vobis Hoc fuit
Heliſei conſilium, ut debita ſolueretur.
4.Re.2 Quid hẽs in domo? parũ olei. Oleũ eſt ?
B tibi remediũ nõ deerit, eſt tibi mĩa in a-
lios, erit tibi mĩa, & remedium oĩ malo
tuo. Mitte in uaſa uacua, in pauperes. ſ.
1.Ti.4 Deus tibi pſto erit. Ió dicit Paul. Pietas
ad oĩa utilis, pmiſſionẽ hñs huius uitæ,
q̃ nunc eſt, & futuræ. Audite uerbũ hoc
& aĩo retinete. Sine labore nullus i hac
vita relinquendus eſt. Qui alienis malis
affligit, & cõmiſeret ſatis mali hẽt. Dicit
Deus: Nõ illũ oneremus laborib. pprijs
ſatis hẽt oneris in alienis, q alienũ malũ
non curat, nec reſpicit, oneret proprijs,
ut in ſe ſentiat, qđ i alijs ſentire nõ uult.
Nõ eſt in Galeno, aut Hippocrate ſiſis
medicina infirmitati adinuenta, ac ele-
moſyna. Sed his, q cõmoda propria cu-
rãt, paruũ hucuſq; dedimus cõmodum,
C at damus maius. Qđ tibi interius malũ
eſt ? quo dolore, qua infirmitate affligeris? peccatis aĩæ, vis curari ? eſto miſeri-
Dan. 4 cors. Sic Dan. conſiliũ meũ tibi placeat,
Eccl.3. pctã tua eleemoſynis redime, quia ſicut
aqua extingui ignẽ: ſic eleemoſyna reſi-
ſtit peccatis. Vis non deſeri a Deo, ut in
peccata incidas? Eleemoſyna reſiſtit pec
catis. Accipite, inquit Xps iuſtis regnũ.
Pſ.102 Sed qđ regnũ ? Vtiq; mĩæ, q coronat te
in mĩa, & miſerationib. & ſic promittit
miſericordibus. Eſuriui, & dediſti mihi
manducare. Sed p tã paruo cibo tale re-
gnum? Quis hoc crederet, ni Xps aſſere
ret? Vbi nã oĩa nr̃a pfundenda? Qđ no
bis aliud negotium ineundũ ? aut quod
vtilius cõmerciũ ? Qũo non omnia nr̃a
huc cõferimus? qũo nos non uendimus, A
vt de Paulino dicit Greg. ut tanta lucre Greg.
mur ? Locuti ſumus filijs, & mercena-
rijs, loquamur ſeruis, qui nil faciunt, niſi
timore ſupplicij. Timor iudicij, & inferi
te abſtrahit a ſceleribus ? moueat te idẽ,
miam facias. Audi iudicium ſine mĩa
ait Iacob, ei q non facit mĩam. Et iuſtus Iaco.2.
illo die indiget mĩa, vt liber exeat, qđ nõ
indigeat pctor? Aug. Væ & laudabili ui- Augu.
tæ, ſi remota mĩa iudicetur. An nõ ve in
iuſtæ uitæ, ſi ſine mĩa fuerit iudicata? Di-
cis, miſericors eſt Deus. Eſt certè ſed mi
ſericordi. Qualis fuiſti pximo, talis erit
Deus tibi. Iudiciũ, quẽ dãnas? immiſeri-
cordẽ. Inferne, quẽ crucias ? eundẽ Am- Ambr.
bro. Oĩs diſciplina Xpi mĩa eſt. Ne di- B
cas. Nõ uideo pauperes. Ob hoc.n. in iu
dicio impij damnant, qui dñt: Qñ te ui-
dimus egẽtẽ, & non pauimus ? Ideo qre Luc.1.
pauperes, quos cum uideris, noli pertran
ſire, ut leuita, & ſacerdos, ſed eſto, ut Sa-
maritanus. Perit Dauid a Nabal cibaria 1.Reg.
nec dare uoluit, morit continuo indura- 25.
tus. Dat Abigail, & ſumitur in uxorem,
regina ue facta eſt pro exiguo cibo. Sic
Deus regno munerat eleemoſynã. Ci-
baſti Deũ? Suſcipe eius benedictionem:
Venite bñdicti, poſſidete regnum. Ecce
primogeniti hrẽditatẽ. Sic actũ cũ Iacob. Ge. 27.
Cibat patrem, & portat eũ, & odoratus
veſtimẽtorũ ipſius fragrãtia bñdicit eũ,
& primogenitũ eũ conſtituit. Sic Xps,
ait: Cibaſti, & potaſti me, redolent uirtu
tes in te, bñdicã te oĩ bñdictione, in cœ- C
leſtibus. Ariſtis cooperuit Raab explo-
ratores Ioſue, & liberatur a uaſtitate Ie- Ioſue 6
rico. Vis liberari a mũdi interitu in iudi
cio? ariſtis pauperes opi. Hic Xps Dñs: Lu.11.
Quod ſupereſt, date eleemoſynã, ariſtæ
.n. ex lino ſuperſunt. Vis Deo inueniri
gratus ? eſto miſericors. Maxima in nos
uſus eſt Deus indulgẽtia, uicarios ſui ef-
ficiẽs pauperes. Aug. Serm. 16. de uerbis Augu.
Dñi. Suſceptus eſt dñs tanquã hoſpes à
Martha. Qui in ſua uenit, & ſui eũ nõn Ioã.12
receperunt, ſed quotquot receperunt
eum, dedit eis poteſtatẽ filios Dei fieri.
adoptans ſeruos, & liberos faciens, ne
quis tñ ueſtrum forſitan dicat. O beati,
qui Xpm ſuſciperent in domũ propriã.
Noli

Digitized by Google

A Noli dolere, quia temporibus natus es,
bñ iam dñm non vides in carne, non ti-
Ma.25 bi abſtulit iſta dignatione. Cum vni in-
quit, ex minimis meis feciſtis, mihi feci-
ſtis. Dediſti tua pp me, accipe me ipſum
in tuũ. Non ero ego minor in retribuen
do, quã tu in dando, accipe integrum re-
gnũ pro exiguo cibo, & regnum tale, bo
na ranta, quę nec in cor hois aſcenderũt.
Solue appetitum tuum, deſideret, q̃tum
poteſt, & omne hoc dabitur ei, & multò
maiora dabit, q̃ tu poſſis petere aut deſi-
derare. Appetitus tuus naſcitur ex miſe-
ria tua, donaque dabit Deus ex eius lar-
ga miſericordia, quæ infinito maior eſt
Eſa.50 miſeria nña. Tunc ait Eſa. videbis, & af-
flues, & mirabitur, & dilatabit cor tuũ.
O tunc, rñdens nunc præſenti, tunc æter
num nunc temporali, imo inſtantaneo,
B videbis, nec loquor, quid ſit, quod vide-
bis; quia ineffabile eſt. Videbis, quod hic
credidiſti, & ſperaſti, afflues oĩ ex parte,
diues nullo indigens, mirabitur, quod
ram parua re tam maximam emeris. Di
latabitur cor tuu.n, ut Deum ſuſcipere
poſſis, niſi.n. lumine gloriæ dilataretur,
Deum ſuſcipere non poſſet, &c.

Feria IIII. poſt Dom. I. Quadrag.

Viri Niniuitæ ſurgent in iudicio. Ma.12

ACcedunt hodie phariſæi ad Chri-
ſtum dominum, & ſignum petũt,
Luc. 11 quod Luc. 11. ait, ſignum de cœlo eſſe,
quale fuit Manna, vel ſolem ſiſtere, vel
rerrocedere, aut ignem deſcendere Chri
ſtus vero grauiter eos obiurgat dicens:
Generatio praua, & adultera ſignũ quæ
rit, & ſignum non dabitur ei, niſi ſignũ
C Ionæ. Dicit eos prauos uoluntate, adul-
teros intellectu, quia vero ſponſo Meſ-
ſiæ non adhærebant. Sed quomodo ſo-
lum, ſignum Ionæ datum eſt eis, cũ alia
multa præſtiterit? Quidam dicunt, non
his datum eſſe ſignum, ſed alijs, quia in
aliorum vtilitatem illa facta ſunt mira-
cula. Alij dicunt, Nõ dabitur ei ſignũ, ſ.
quale petunt, de cœlo, ſ. ſed dabitur ei ſi-
gnum Ionæ, quod ſignũ cęleſte eſt. Sen-
ſus eſt: Sæpe ante petiſtis ſignum a me
maximum, & dedi vobis ſignum mor- A
tis, & reſurrectionis meæ. Io.2. idem vo Ioan.2
bis modo conſtituo ſignum. Tunc.n. vi-
debitis ſigna de cœlo multa, ſolem. ſ. ob-
ſcurari, monumẽta aperiri, mortuos ſur
gere, tũc cum exaltaueritis filium homi-
nis ſcietis, quia ego ſum. Hoc ergo ſibi Ioan.8
volunt verba Chriſti, generatio praua ſi
gnum de cęlo petit, ſed ei hoc non conce
ditur, niſi in morte mea, & reſurrectio-
ne. Tunc.n. dabitur mundo maximum
ſignum, & his etiam prauis dabitur cœ-
leſte ſignum, petunt, & illud Ionæ ſignũ
præcipuum eſt, quod ſemel, & bis, & ter
rio promiſi, nec ei ſimile reperiri poteſt.
En iratum Chriſtum contra ſignum pe
tentes, videmus tamen a ſanctis ſępe ſi-
gna petita fuiſſe, contra quos iratus non
eſt. Exo.4. Petit Moyſes ſigna, quibus ei Exo.4.
fides detur, & rria accipit ſigna. Dicunt
ergo hi Chriſto, ſicut Moyſi: Data eſt a B
Deo virga, qua mirabilia operaretur, ut
oſtenderet ſe a Deo miſſum. Sic modo
tu oſtende virgam virtutis tuæ, ut creda-
ris a Deo miſſus. Pręterea Iud.6. dicenti Iud. 6.
Angelo ad Gedeonem, quod populum
liberaret, reſpondit Gedeon: Si inueni
gratiam coram te, da mihi ſignum, quod
tu ſis, qui loqueris ad me. Et datum eſt
ei, & poſtea ante pugnam duo ſigna pe-
tijt in vellere, & rore, quæ dñs libenter
dedit. Et 4. Reg. 20. petit Ezechias ſignũ 4. Reg.
ſalutis ſuæ: Quod erit ſignum, quia dñs 20.
me ſanabit? Daturque ei in ſole ſignum.
Similia multa in ſcriptura ſunt. Quid?
quod Achab ſignum non petenti, imò
renuenti ſignum datu. Pete tibi ſignum
a domino Deo tuo &c. Et nolente dici-
tur: Ecce dabit dominus ipſe vobis ſi-
gnum. Eſa.7. Quomodo ergo nunc ira- Eſa. 7.
ſcitur petentibus ſignum? C

Reſpõdetur: Si manifeſtè uideremus
Deum nobis loqui, nullo ſigno indigere
mus ad credenda ab eo propoſita. Con-
ſtat enim illum ſummam eſſe veritatẽ,
ſed quia id perſpicue non apparet, con-
ſueuit dominus ſigna dare, quibus id de
prehendatur. Iraſcitur tamen contra ꝓ-
teruos, qui pluribus ſignis viſis non cre-
dunt. Si iratus eſt in Pharaonem, quod Exo.10
tot uiſis ſignis fidem non præſtiterit. Sic
nunc

Digitized by Google

A nunc iraſcitur in hos, qui plura uiderit ſigna, & tunc perſpexerant dęmoniacũ a ptãte dęmonis ereptum,& cum mutus eſſet,loquentem. Et tunc ait Matth. Si-
Chryſ. gnum quęrunt. Chry.admirantur,dicit Euangeliſta tunc,cum manifeſtum uiderant miraculum, & cum ſimilia multa vidiſſent,de quibus dñs: Si opera non feciſſem ĩ eis,q̃ nemo alius fecit, &c. Erat
Ioan.5 iã inſignis proteruia non credere. Vnde
Simile ait, Signũ non dabit ei. In quo ſe hẽt ut prudens medicus, q pretioſam hñs medicinã, ſi profutura ſit, eã effundit, alias
Mat.4. eam ſeruat. Iõ dæmoni petenti: Si filius Dei es,dic &c.renuit,qa malum eius inſanabile eſt. Sic nouit ſcribis, & Phariſæis ſigna non profutura: imò nocitura. Quod.n. ex ſignis datis colligunt, illud
Ioã.11. eſt,Quid facimus,qa hic hõ multa ſigna
Ma.27 facit? Occidamus ergo illũ. Similiter petentib. ſignum deſcenſus de cruce non
B datur,qa non profuturũ,ut oñdit Augu. cum maiori miraculo reſurrectionis nõ crediderint. Hinc Pſ.in ſalicibus in medio eius,ſuſpendimus organa nr̃a. Aug.
Augu. Salices ſine fructu peccatores ſunt, quia ſimul inutiles facti ſunt,vt Pſ.ait. Hi in
Pſ.126. ciuitate Babylonis uerſant̃,cuius ſunt ci
Pſa.13 ues. Sed quidã eorum in finibus ſunt Babylonis,qui,ſ.ex ignorãtia, uel paſſione peccant, at qui ex malitia in medio eius ſunt in ꝓfundo malorum, in corde Babylonis. Organa verò,& muſica inſtrã ſunt opera mira,& doctrina cęleſtis,hęc dantur peccatoribus,ſed nõ ijs,qui malitia peccant. His obtumeſcat organum.
Eze.3. Ezech.3. Eris mutus,nec quaſi uir obiurgans,qa domus exaſperans eſt. Sic Xp̃s
Ioan.4 cęleſtẽ muſicã dat Samaritanæ,& Magdalenæ ex infirmitate peccantib. & Pau
Luc.7. lo, qui ignorans fecit, at coram Herode
Ma.27 tacet,& nunc ait: Signum non dabitur
C eis, quia hi malitia peccant.

Niſi ſignũ Ionæ prophetæ. Hoc ſignũ oĩ peccatori datur ſufficiens quemlibet conuertere, & petras ẽt ſcindere, ut in pãſſione factum eſt. Petunt Phariſæi,& ſcribę cęleſte ſignũ,&oĩs hõ diuina amoris, prouidentięq; ſignum cęleſte videre cupit. Audiamus ſignum hoc, qđ amor diuinus ei bus dedit ſupremum, & quo maius dari non potuit. De quo Eſa. Et A
erit dñs noĩatus in ſignum, ꝙ non auferetur. Sed ponderemus ſignũ hoc, quod Eſa.55
vim quodam mõ cordi infert,ſi bene cõſideret, teſte Paulo, charitas Xp̃i vrget 2.Co.5
nos æſtimantes hoc,ut qui viuunt, iã nõ ſibi viuãt,ſed ei, qui ꝓ ipſis mortuus eſt. Immenſa uerò Dei in nos charitas, hoc in opere apparuit,q̃ uerè vrget nos,q̃ ut explicemus,& ob oculos ueſtros propo- Simile
namus,hoc exẽplo id pſtabimus. Eſt Regi conſummatus filius,oĩ ornatus virtute,vnicuſq; eius hæres,eſt item Regi ſeruus neq̃. Hic cogitauit occidere Regem, ingreſſuſq; eius aulam, Regẽ impetit,at Rex ſe incolumen ſeruauit, ſeruus verò ſe forſan vulnere affecit,cum Regẽ vulnerare vellet: morieť ſine dubio ſeruus, vel uulnere a ſe inflicto,niſi cureť. Quid tam perfido faciendũ ſeruo eſt, ꝙ tantæ ꝑditionis ſupplicium? Ait Rex: Viuat ſeruus hic,medeant̃ illi medici uniuerſi. Diceremus Regi: Dignus quidẽ iſte eſt ſup B
plicijs acerbiſſimis: ſed ſi illa inferre nõ vis, ſaltẽ relinque eum, moriať vulnere a ſe accepto. Rex ait: Viuat oĩno,& curetur. Vocantur medici, ac chirurgi, ueniũt, dicuntq; Regi plura eſſe remedia, quibus facile ſalutem recuperabit. Sed Rex ait:Non ſolum volo uitam,ſanitatemq; ſerui,ſed ut optima medicina,cõuenientiſſimaq; curetur,vt nec vulneris in eo appareat cicatrix. Dicunt medici, vnica ad hoc medicina eſt. Et Rex,quænam illa? Eſt utique,ſed ſtulta,ſed dictu, & cogitatu ẽt indigna, & alena: ſi.n. filius vnicus tuus occideretur, & uniuerſus eius ſanguis balneo infunderetur,ſeruuſq; eo ſanguine vſus,ut balneo fuerit, perfectiſſimẽ ſaluti reſtituetur. Sed hæc medicina neceſſaria non eſt,aliæ.n. ſatis ſunt, eſt, uerò hęc oĩum conuenientiſſima,aptiſſimaq;. Si Rex,filiuſq; diceret, C
viuat ſeruus,cureť,non alia q̃ conuenientiſſima hac medicina, & pr̃ in mortẽ filium daret, & filius ſe traderet occidẽdũ,ut ſeruus uiueret, an nõ ſtupẽdus hic amor,eſſet? an nõ ꝑ amore dementatos diceres Regẽ, & filiũ eius, q talẽ medicinã ſeruo pſtant neq̃? O inæſtimabilis in nos diuina dilectio,ut ſeruũ redimeres,

filium

A filiũ tradidiſti. An non Xp̃s filius, hõ ſeruus, & ſeruus neq̃q cũ peccauit, ꝑditionẽ excogitauit, qua Deũ interficere, eo .n. pctõ natura ſua tẽdit, ꝗ offẽſa in Deũ eſt? Eo enſis pctõris dirigebaꝛ, ut Deum transfoderet, ſed Deũ nõ læſit, nec.n. læ-
Pſal. 1. di poterat. Altiſſumũ poſuiſti refugiũ tuũ non accedet ad te malũ, ſibi vulnus inflixit peccator, & vulnus lethale, excogitãdi erãt noui cruciatus, ut ſeruus hic ꝑditor interiret. At excogitauit Deus nouas
Ioan. 1 mĩas, ut uinceret. Nolo, inq̃t, mortẽ peccatoris, ſed, vt cõuertaꝛ, & uiuat. Ego veni, ut uitã hẽant, & ut abundãtius hẽant. Multę erant medicinę, quib. ęgrotus hic
B poterat ſaluti reſtitui. Potuit.n. Deus offenſam cõdonare, potuit alia ẽt imperfecta ſatiſfactione accepta contentus eſſe, ſed optimo oĩum mõ uoluit nos curari ſumma mĩa, ſumma iuſtitia. Quia ergo cõueniẽtiſſima medicina fuit Xp̃i mors & ſanguinis eius balneũ, ꝗ ſacrũ ad hũc effectum contineꝛ, ſe in mortẽ pro nobis tradidit. Dic obſecro, quale hoc ſignum amoris. An nõ uꝛ Deus demẽtatus amore nr̃i? Pulchrè phyloſophi antiqui dixerunt, nec dijs concedi amare, & ſapere. Verè tantus hic apparuit mundo amor, vt iudicatus ſit ſtultitia. Prædicamus, ait Pau. Xp̃m crucifixũ, Iudęis ſcandalum,
1. Co. 1 gentib. ſtultitiam. Nimia.n. hęc charitas
Eph. 2. eſt. Vnde Pau. Propter nimiam charitatem ſuam, qua dilexit nos Deus oĩa feci-
C ſti in pondere numero, & menſura dñe,
Gen. 9. ſed oẽm menſuram excedit paſſio, & amor. Plantaſti dñe vineam, quaſi alter Noe, & tñ hauſiſti uinum, ut nudus ia-
Hie. 23 ceas in tabernaculo crucis. Hiere. 23. loquitur dñs. Factus ſum, quaſi vir ebrius, & quaſi homo madidus a uino. O homo, qui ſignum quæris diuini in te amoris, potuiſti ſignum ſimile deſiderare? O vel ferreus peccator, tãto amore nõ leniris? tanto beneficio non frangeris? Verè
Ioſeph tam ingens hæc charitas eſt, ut ſi Deus ſeruus tuus eſſet, & tu rex, hoc facto te deuinxerat, ut regem eum faceres, & tu ſeruus eius fieres. Dicit Ioſephus primo antiquit. Malleus, & omne ferramẽtum non ſunt audita in templo Salomonis, quia ſapientia ſua inuenit uermen, cu-

ius ſanguine petrę excidebãtur, ꝑut artifex uolebat. Quñ ſanguis Xp̃i, q ait. Vermis ſum, & nõ hõ, tibi applicaꝛ, ẽt ſi lapis ſis, frãgi dẽs: hoc.n. Xp̃i ſanguine lapides excinduntꝛ, ex qb. cæleſtis illa. Hieruſalẽ ædificaꝛ, ut ciuitas. Charitas hæc Xp̃i vrget nos. Muſto hi pleni ſunt, dñt Act. 2.
qdam. Quid.n. faciat hõ Deũ p̃ amore 1. Co. 4
ebriũ uidens, niſi amore inebriari ſtultitiam Xp̃i crucis imitari? Sic ille nos ſtulti pp Xp̃m, nos ignobiles. Aliud ergo ſignum nulli expectandũ iam reſtat ultimum.n. qđ dari nobis potuit, datũ eſt in Xp̃i morte. Ex quibus contra nos ſequitur manifeſtè, qđ Xp̃s ſubinfert. Viri Niniuę ſurgent in iudicio, &c. Hiſtoria mirabilis Ionæ eſt, quam in exẽplũ hodie B
Chriſtus proponit, ideoque nobis eſt exponendæ? Fuit Niniue opulentiſſima ciuitas, itinere trium dierũ, Aſſyriorũ Regni caput: in eaque regnabat tunc Sardanapalus vltimus Rex Aſſyriorum, & qualis princeps, rectorq; ciuitatis, tales, & inhabitantes in ea fuit.n. Imperator ille omni luxui deditus, ꝑditiſſimuſque. Primo ergo conſiderandum eſt, in gaudio eſſe ciuitatẽ illã in cõuiuijs, & oĩ deniq; uoluptate, ſecurã ſe eſſe putans, nullũ timens inimicũ, dñs tñ aduocat ꝓphetã, & contra eã ſnĩam mortis ꝓnunciat, qa iniq̃tas in illa eſt. Sic monet Tobias ſuos ab ea exire. Scio.n. ait, ꝗ iniquitas eius finẽ dabit ei, quã diuerſæ cogita- Iob 14
tiones Dei, & habitatorum Niniues, hi Gen. 7
in oĩ gaudio, feſtiſq; uerſanꝛ, Deus uerò Ge. 19.
eos interimere cogitat. Sic.n. contingit C
mundo, cũ aqs diluuij, obrutus eſt, cũ illi ſecuros ſe crederẽt. Sic cõtigit ɛ. ciuitatib. igne aſſumptis, in delicijs, uerſabanꝛ. Deus uerò cum Angelis, & illi cũ Abrahamo, de earum loquuntur deſolatione. Sic ornatur Iezabel in ingreſſum Iehu, 2. Re. 9
& ille eius meditabatur interitum. Sic Dan. 5
Balthaſar in lauto erat cõuiuio, ſed manus ſnĩam mortis in eũ ſcribit. Gaudent ad ſonitum organi, & in puncto ad in- Iob 21
ferna deſcendũt, adhuc eſcæ erãt in ore Pſ. 102
ipſorũ, & ira Dei aſcẽdit ſup eos. Lætaꝛ Simile
paſſer viridi in arbore dulciter canit, nec videt uenientẽ aucupẽ, qui arcũ tetẽdit, in eoque ſagittam ponit, ut illum interimat.

Digitized by Google

A miſit vos ad me: Pro eo, ꝙ audiſti verba
voluminis, & perterritũ eſt cor tuum, &
humiliatus es corã dño, & fleuiſti corã
me, & ego audiui, ait dñs, colligeris in
pace, vt non videas mala hæc. Si ergo di
uinis minis auditis cor tuum pauet, tre-
mit, & recedit a malo, optimum tibi ſi-
gnum: ſi vero non times, non abſconde-
ris, peſſimum tibi ſignum ſit. Timuerũt
Niniuitæ, conuerſi ſunt, ieiunauerunt,
& Deo placuerunt. Sed quõ ieiunauerũt
Niniuitæ, ut nos ſĩr ſciamus, quõ ieiu-
Chryſ. nio nrõ Deũ placare poſſimus? Chryſo.
ho. 3. ad popu'ũ Antioch. Ieiunat phari-
ſæus, ſed eũ præceſſit nõ ieiunans publi-
canus. Ieiunauimꝰ, ait Iſrael, & nõ aſpe-
xiſti. Ieiunant verò Niniuitę, & m̃iam
conſequunť. Ieiunij ergo legẽ diſce, ne in
Simile incertum curras, aut aerẽ uerberes. Ieiu
nium medicina eſt, ut uerò medicina ꝓ
ſit, multa alia neceſſaria ſunt, quæ ſi non
B conſiderentur, erit inutilis, ſ. tps, quo ſu-
mitur medicamentum, quantitas eiꝰ, cor
poris diſpoſitio, regionis natura, cõgruꝰ
victus, q̃ ſi non aduertas, nihil proderit
debes, & non cum aĩam? Audi, quõ ieiu
nent Niniuitæ. Ieiunant ipſi, bruta ẽt eo
rum ieiunant, ſacco induuntur, ẽt bruta:
ſicut cum luctuoſis pannis te induis, &
equũ ẽt, quo incedis, ut magnitudinem
doloris ondas. In eo verò qđ bruta ieiu-
nant, & ſacco induunť, faciunt Niniui-
tę, ꝙ prophetæ facere conueuerũt. Cum
.n. videbant Dei maximã iram, & inex-
cuſabiles hoĩes, orabant Deum ꝓponen
tes ei perditionẽ beſtiarũ, quæ innocẽtes
erant, nec Deum offenderant. Hinc in
Ioel.c.1 maxima fame orat ꝓpheta: Reſilierunt
iuuencæ apud præſepia ſua, fleuerunt ar
menta boum, qm̃ non erant paſcua, oĩa
C iumenta terræ reſpexerũt ad te, qm̃ exic
Hie.14 catæ ſunt emiſſiones aquarum. Et Hier.
14. Cerui in agro pepererunt, & dereli-
querunt, qm̃ non erat herba, onagri in
pratis ſubſtiterunt, attraxerunt uentũ ſi
cut draco, defecerunt ipſorum oculi, qm̃
non erat fœnum. Hac eadem rõne Ioel
dicit: Ieiunent infantes ſugientes ubera.
Sed quare hi ieiunent? quia oẽs uiri pec-
catores erant, & indigni exauditione,
ſupplicet ætas innoxia. Quod vero Deus
reſpiciat iumenta innoxia, ne pereãt, & A
inſuper pueros infantes; patet Ionæ vlt. Io. vlt.
ait dñs: Et ego nõ parcã Niniue ciuitati
magnæ, in qua ſunt plus q̃ 120000. qui
neſciunt, quid ſit inter dexteram, & ſini
ſtrã, & iumenta plurima, ecce placatur
Deus pp innocentes pueros, & iumẽta,
Sed quid amplius fecerunt Niniuitę? Au
di uerba ꝓphetæ: Vidit Deus opera eo-
rum. Quę opera? An ieiunia? an ſaccos?
Neutiq̃. Sed quia cõuerſus ẽ unuſquiſq;
a uia ſua mala. Non ergo ſolũ ieiunium
eos eripuit, ſed vitæ mutatio in melius.
Non qđ ieiuniũ contemnas, ſed potius il
lud honora uitæ mutatione: uituperat ie
iunium, qui ipſum dicit ſolũ ciborũ abſti
nentiã. Ieiunas? Vnde mihi per opera, q̃
inquis opera? Si pauperẽ uides, veſti eũ,
ſi inimicũ, recõciliare ei, ſi amicũ, ne in-
uideas, ſi mulierẽ ſpecioſam, ne concupi
ſcas. Non os tuũ ſolũ ieiunet, ſed & cor, B
oculus, manus, lingua, mortifica oĩa mẽ
bra, oculos, ne uideãt illicita, manus ne
rapiant, cor ne deſideret, & ſic p̃ſtabis ie
iunium Deo acceptum. Audi dñm hæc
loquentẽ. Eſa. 58. Cum conquererentur, Eſa. 58
ꝙ eorum ieiunia Deus non aſpiceret.
Deus rñdet: Quia a peccatis non ieiuna
tis, nunquid tale eſt ieiuniũ, quod elegi,
per diem affligere hoĩem aĩam ſuam, (.i.
certis diebus abſtinere a cibis.) Nũquid
contorquere quaſi circulum caput ſuum
(.i. demiſſo vultu incedere) & ſaccos, &
cinerem ſternere. Nũquid iſtud vocaui
ieiunium, & diẽ acceptabilem dño? Nõ
ne hoc eſt magis ieiuniũ, quod elegi: Diſ
ſolue colligationes impietatis, frãge eſu
rienti panem tuum: ſic ieiunauerunt. Ni
niuitæ. Hoc viſo ieiunio mutat Deus ſẽ
tẽtiam. Sed quõ mutatur immutabilis? Simile
Rñdetur. Immobile eſt ſpeculum in ſe,
mutari tñ dr̃, quia cum coram eo rides, C
ridet, cum ploras, plorat, qñ ſurgis, ſur-
git. Speculũ licèt in diuerſa uideať effor-
mari, nõ tamen mutatur, tu mutaris. Sic
Deus illam erga te ſeruat voluntatem,
q̃ tu illi p̃ſtas, & cũ ſancto ſanctus eſt, cũ
peruerſo peruerſus: vñ mutatio in te eſt, nõ
in Deo, qui dicit, Ego Deꝰ, & nõ mutor. Mal. 3.
Sed dubium eſt, quo modo verbum
diuinum infallibile impletum eſt: Nini-
ue

Digitized by Google

A ue ſubuertetur? Rñdet optime Aug.lib.
Augu. 21.de Ciuit.c.24. Deus non ſolũ in pecca-
tores iratus, ſed etiam miſeratus euertit.
Euertunt.n.pctores duob.modis, aut ſi-
cut Sodomitæ, ut pro peccatis de eatur,
aut quemadmodũ Niniuitæ, ut ipſa ho-
minum peccata pœnitendo deſtruãtur.
Factũ eſt ergo, ꝙ pdixit Deus: Euerſa
eſt Niniue, quæ mala erat, & bona ędifi
cata eſt, q̃ non erat. Stantibus .n. męni-
bus, atq; domibus euerſa eſt ciuitas in p
ditis maribus, & ſic dñi eſt verbum im-
pletum: Niniue ſubuertetur: nõ ut illi ti-
muerunt, ſed ut Deus melius ordinauit.
Pro.12 Verte impios, ait Sapiens, & non erunt.
Sed tandẽ conſideranda eſt Ionæ mi-
rabilis audacia, q uiuens Niniue nõ ſub
uerti, afflictus eſt afflictione magna, &
B iratus ẽ, & orauit ad dñm, & dixit: Ob-
ſecro dñe, nonne hoc eſt verbum meũ,
cũ adhuc eſſem in terra mea, pp hoc pręo-
occupaui vt fugerem in Tharſis, ſcio.n.
qđ tu es Deus clemens, & miſericors, &
ignoſcens ſuper malitia. O mirandã, &
ſtupendã indignationem, ò ſingularem
audaciã, cum Deo ſuo cõtendit ſup mĩa
in alios collata, quaſi ipſe mĩa non ege-
ret. Oblitus eſt mõ propheta ſui, nõ me-
minit, ꝙ hõ eſt. Audi inauditam Dei cle
mẽtiã, qua ſtupeas. Deus ineffabilis ma-
ieſtatis ſeruulo ſuo indignanti de operi-
bus ſuis placido vultu rõnẽ reddit. Putas
ne inqt, bene iraſceris tu? Rñdet ille, bñ
iraſcor vſq; ad mortẽ. Quid inſolentius
prima facie hoc dicto? Et adhuc dñs in
ſua pſeuerans benignitate ait: Tu doles
ſup hedera, in qua nõ laboraſti, quæ ſub
vna nocte creuit, & ſub alia aruit, & ego
C non parcã Niniue ciuitati grandi? Quid
clementius? Eſt ne Rex aliquis in terra,
qui tã humanũ; & affabilẽ ſe reddat ſer-
uis: placeatq; illis, ꝙ ſerui obiurgent cũ,
ille verò curet eos placare, & rõnem eis
reddat facti ſui? Quid potius mirandum
nobis, de Dei benignitate, an de ſeruo-
rum Dei dignitate, atq; præſtantia? grã-
dis authoritas ſeruorũ Dei: ſummã illis
audaciã præſtat diuinæ experientia boni
tatis Patris nimia benignitas filios inſo
lentes facere ſolet. An non vr̃ inſolentia
Ionæ ꝙ Deũ, increpet? Audi aliã ſimilẽ
Eſa 26. Indulſiſti genti dñe, indulſiſti gẽ A
ti, nunqd glorificatus es? In anguſtia re- Eſa.26
qſierũt te, in tribulatione murmuris do
ctrina tua eis. Quaſi irridet dñm, & cũ
carpit, ꝙ indulſerit, eiq; cõſiliũ pbet ira-
ſcendi. An nõ inſolẽtia vr̃ illud Exo.32. Ex.32.
Si dimittis, dimitte. Aut dele me de li-
bro, ĩ quo ſcripſiſti. Similis illa obiurga-
tio Abac.1. Iuſtus quidẽ es dñe, ſed & iu Aba.1.
ſta loquar ad te. Quare reſpicis cõtẽpto-
res, & taces cõculcate impio iuſtiorẽ ſe?
Sed nũ inſolentia in ſanctis? Abſit. Nõ
inſolẽtiæ uerba ſunt hęc, ſed myſteria ꝓ
funda. Sed q̃ myſteria? Duo planè. Quo
rũ primũ eſt: Non potuit aliter exceſſus
amoris Dei in ſanctos, familiaritaſq; ex
plicari, niſi his exceſſib. verborũ. A nul-
la lege amicitię voluit ſe liberũ eſſe Deꝰ.
Et iõ, quemadmodum amicus pt obiur- B
gare amicum, ita uoluit Deus obiurgari
ab amicis ſuis. Quã bonus Iſrael Deus Pſa.72
his, q recto ſunt corde, beati ſerui tui, q
aſtant coram te ſp, quos tali dignaris ho
nore. Attẽde hoc in Elia. 3. Reg.21. Poſt 3.Reg.
minas intẽtatas Achab, ille humiliatur, 21.
& ait dñs ad Eliã? Nonne uidiſti Achab
humiliatũ corã me? Et Elias. Ha ha dñe
non moriet̃ Achab, iã miſertus es ſuper
illo, ſi indulgere decernis, ut quid conſu
lis Eliã? Nũ in me peccauit, an ĩ te? Inef-
fabilis Dei bonitas, quia ipsũ legatũ fece
rat mortis, ne indignaret̃ de uenia, ei rõ
nẽ pbet. Quid Deo vrbanius? quid ami-
cabilius? Audi adhuc ſimile quid: Iratus
Eliã cęlũ clauſit. Paſcebat eũ Deus per
coruũ: ille bene paſtus populi inediã non
curabat, Deus uerò curabat: & mĩa mo-
uebat̃. Ait ad eũ. 3. Reg.17. Vade in Sa- 3.Reg.
repiã. Pręcepi ibi uiduæ, ut paſcat te. Sed 17.
vt qd dñe, nonne hic eum corui paſcũt?
Vt videat terræ famem, & mĩa mouea- C
tur, oretq; ꝓ pluuia, noluit pluuiam in
terram mittere niſi Elia orante. Tanta
eſt Dei ſeruorum authoritas apud ipsũ,
tantuſque reſpectus Dei in ſuos.
Secundum verò myſterium huius in
dignationis eſt, tantam Dei eſſe in pec-
catores clementiam, ut ad indignatio-
nem prouocet ſeruos ſuos. Similis fuit
clementia Dauid in Abſalon, quę fecit
Ioab iraſci, & loqui ad Dauid. Diligis
odientes

A odientes te,& odio hẽs diligẽtes te. Tãta
Luc.15. Dei mĩa in peccatores, ut iuſti quaſi indignentur. Nõ audiſti ſeniorẽ filium de agro reuertentem indignari de tanta patris miſericordia in filium diſſipatorem & ideo nolentem domum introire, donec ei pater rationem reddit obiurgatus ab eo? Non audiſti murmurantes operarios aduerſus patrẽ familias, quod vna
Mat.10 hora laborantes denario muneret? Verè tanta eſt in pĉtõres diuina miſericordia, vt a phariſæis ſæpe de hoc Chriſtus
Luc.15 carperetur. Hic peccatores recipit, & mã
Luc.7. ducat cum illis, & ſi ſciret, q̃ eſt mulier, quæ tangit eum non id pateretur. Et verè iudicio humano nimiã eſt misericordia. Sed uerè illa conuenientiſſima Deo
Pſ. 85. B eſt. Sed quia nõ eſt ſimilis tui in diis domine, ita non eſt ſecundum opera tua, cum miſericordia, & bonitate excedat omnem creaturã, ita operib. miſericordiæ longè etiam ſuperat. Vnde prouenit creaturæ ſumma admiratio, quæ iis obiurgationib. declaratur. Accedamus ergo ad miſericordiam tantam, adeamus cum fiducia ad thronum gratiæ eius, vt miſericordiam inueniamus cum Niniuitis in tempore opportuno, &c.

Feria V. poſt Domica I. Quadrag.

Miſerere mei fili Dauid. *Matt.* 15.

Lud. 14
15.16.
VIcerat Sanſon plures Philiſtæos, & qui fortiſſimos vicerat, ab infima muliere ſuperatur. Ita Dominica proxima vidimus Chriſtum, vniuerſos dæmones ſuperantem: hodie eum uidemus a muliere Chananæa ſuperatum. Magna profectò fides, qua uincit Deũ,
C ſed prius ab alia muliere ſuperatus eſt,
Pro.30 ab ea planè, de qua dicitur; Cingulũ tradidit Chananæo, quo, ſ. veſtes colligeret ſibique aptaret. Quam pulchrè Deo veſtem aptauerit humanitatis, qua habitu
Phil.2. inuentus ut homo eſt, qui loquatur? De Chananæa dicitur, magna eſt fides tua, de illa uero; Beata quæ credidiſti, de hac fiat tibi ſicut uis, de illa, perficientur in te, quæ dĉta ſunt tibi a Domino. Inter hæc verò a domino ei dicta vnum eſt, eſ

ſe illam hominum matrem aduocatam A & omnium bonorũ obtentricem. Hoc in Maria quotidie perficitur, ideo ad eã accedamus. Miſerere mei fili Dauid.

Bernard. enarrans illud Pau. Pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis, ait: Deus quidem non mĩam ſolũ præſtat, ſed ẽt iuſtitiam operatur, iuxta illud Pſ. Miſericordiam, & iudicium cã tabo tibi dñe. Et iterum: Vniuerſæ viæ Bern. ſer. de natiui. Chriſti
dñi miſericordia, & veritas, per ueritatẽ iuſtitia ſignificatur. Dr̃ tñ pater mĩarũ, 2.Co.1.
non pater iuſtitię, & de eo Eccleſia ait; Deus, cui propriũ eſt miſerere ſemper, Pſ. 100
& parcere. Non uerò dicit, proprium illius iuſtitiã exercere, qm̃ cùm mĩa præ- Pſ. 24.
ſtat, ex ſeipſo motiuum miſerẽdi capit, & a bonitate ſua, pp quã pcipuè mĩam B
largitur. Vnde prouenit illud Pau. Roma. 11. Sine pnĩa ſunt dona Dei, & uo- Ro 11.
catio. i. nunquam Deum pęnituit, quod dona dederit homini, uel Angelo. Licet .n. qui ei recipit, ingratus ſit, in pręcipua cauſa, pp quã Deus ea dedit, ſemp manet, ſ. Dei bonitas, & ipſum operari, ut Deum decet. Motiuum verò iuſtitiam exercendi, nõ a ſe, ſed a nobis ille capit, & a peccatis noſtris. Semper, n. peccatis exigentibus, & quaſi cogentibus vltiones adhibet. Hoc ille explicat mire Eſa. 27. Indignatio non eſt mihi, quis da bit Eſa.27
mihi ſpinam, & veprem in plium? Gradiar ſuper eam? Succendam eam pariter? An potius tenebo fortitudinẽ meã, faciet pacem mihi, pacem faciet mihi. Vbi Hieronymus ait, legendũ iuxta He Hiero.
bræa, quis faciet me durum, atque crudelem, vt uincam naturam meã? quaſi. n. ſeipſum vincere, & in aliũ mutare Deũ cogimus, cum in nos vt iraſcatur, facimus. Idem explicat Eſaias 28. Sicut in C
monte diuiſionum ſtabit dominus, ſicut in ualle Gabaon iraſcetur, vt faciat Eſa. 28
opus ſuum, alienum opus eius, ut operetur opus ſuum, peregrinum eſt opus eius ab eo. Vbi Hieronymus ait. Iraſcetur dominus ſicut in mõte illo Feracin, Hiero.
ubi Dauid cõcidit aduerſarios. Et ſicut in Gabaon tempore Ioſue. Opus autem hoc punitionis dicit opus alienum, & peregrinum a Deo: quia peregri-

A num eſt a Saluatore pdere, naturale uerò ſaluare, Ex quo colligit̃, quaſi Deum a nobis immutari, ac puerti, cum eũ peccatis nr̃is quaſi cogimus de nobis vindictã ſumere, & quaſi eius mutamus naturam, quaſi a ſe egredi eum facimus. Et
Eſa. 26 hac de cauſa Eſa. 26. dr̃: Egrediet̃ Dñs, vt uiſitet peccata populi ſui. Ex quo intel
Pſ. 17. ligitur locus ille difficilis Pſ. Cũ ſancto ſanctus eris, & cum peruerſo puerteris. Vbi de Deo loquitur, ut manifeſtè oſtendit, cum ſubdit. Qm̃ tu populum humilẽ ſaluum facies, & oculos ſuperborũ humiliabis. Sed num Deus puerti põt? Põt quidẽ. Peruertere, n. ſignificat rẽ in diuerſum mutare, id uerò efficitur, cum eum vltorem facimus, ꝙ alienum ab eo eſt. Ex hac uerò diuerſitate, quã diximus inter miſericordiã, & irã Dei, ꝙ illa ab in-
B trinſeco, hæc ab extrinſeco ꝓcedit, illud ſequit̃ facile Deum miãm præſtare, citò miſereri, tarde verò, ac difficilè punire, & vlciſci, vt n iam præſtet, mane venit, vt vlciſcat̃ veſperi, vt miſereatur velociter, vt puniat ſerò, & lento gradu. Vnde
Pſ. 95. Pſ. Ad annunciandum mane miſericordiam tuam, & veritatem tuã per noctẽ. Mane miſericordiam annũciat, qm̃ mane eam Deus pſtat, veritatẽ. i. iuſtitiam p noctẽ: quia tardè illã exequit̃. Et iõ idẽ Pſal. Ad Veſperum demorabitur fletus,
Pſ. 29. & ad matutinum lætitia. Lætitia miæ reſpõdet, fletus iuſtitiæ, ſignificat ergo mane præſtitam miãm, veſperi adhibitam punitionem. Hoc vero facilè uidere licebit in præcipuis Dei vltionib. quarum il
Gen. 3. la prior eſt, de qua Gen. 3. Venit in paradiſum, ut Adam puniat, ſed deambulãs ad aurã poſt meridiẽ. Peccauit Adã ma-
C ne, ſed non continuò Deus uenit, veniret verò, ſi pronus eſſet ad irã, & in operibus manuum ſuarum comprehenderet eum. Sed ueſpere venit, & deambulans, & loquens, cumque terrens, ut pœniteat, dicens: Adam vbi es? Solent iudices, vt maleſactores compræhendãt, venire continuò, citiſſimè, velociter, ni-
Simile hil loquentes, ne illi fugiant, & abſcondantur, at Deus ad ueſperam deambulans ad auram, i. contra aurã, quaſi aura eum detinente, ac vt morã faceret efficiẽ

te. Non ſic ille veniebat, cum ut miſeri- A
cordiã præſtaret, uenit in mundum, ſed ut dicit ſponſa, ecce iſte uenit ſaliens in
montib. tranſiliens colles. Idẽ verò Dei Cant. 1
ingenium conſpicere poſſumus in ſcda ab eo adhibita vltione, cum mundũ aqs diluuij obruit. Diu pctã hoĩum clamabant in cœlum, & a Deo vindictam poſtulabãt, ſuſtinebat verò, ac expectabat dñs, ſi forte pniam agerent. Cumq; iam iuſtitiæ ſatis non fieret, niſi adhibita vltione, mittit in mundũ Noe, q diluuium annunciet 100. annos ante ſupplicium. tũ verbo, tũ arcæ fabrica. Cum, iam gladium è vagina vellet exercere, quot verbis diuina ſcriptura indicat, Deum coactum in vindictam ꝓceſſiſſe, nõ ſpõte. Ge. 6. Videns Deus, &c. Vbi Caieta. ait: Introducit ſcriptura Deũ nõ audiẽtẽ, ſed
videntẽ, ut oĩmoda certitudo deſcribat̃. B
Vidẽs ait, Deus mũdũ eius non revereri Gen. 6.
cõſpũm, ſed ob oculos ei⁹ tot ſce era ad- Caieta.
mittere. Irritat. n. iudicẽ, maximè ſcelus
in eius conſpũ admiſſum. Etiã Reginã, Heſt. 7
me pñte, uult opprimere in domo mea, Simile
ait Aſſuerus. prouocat maximè virũ, ꝙ añ eius oculos vxor adultera ſit. Cur nõ Deũ magis ꝓuocet, ꝙ corã eius oculis ĩdigna ppetres, q̃ corã oculis uiliſſimi hominis facere nõ auderes? Addit verò diuina ſcriptura plura alia, q̃ Deũ quaſi cõegerunt, vt vindictã ſumeret. Vñ ait, qd̃ multa malitia hoĩum eẽt in terra. Quaſi dicat: Iã pctã nõ ex ĩfirmitate, aut ignorãtia procedebãt, ſed ex malitia, & hęc multa. Addit ꝑterea. Et cũcta cogitatio cordis humani ĩtẽta eẽt ad malũ oĩ tpe.
Vbi Chry. Vide, qũo ſingula, q̃ dñr pctõ Chryſ.
rũ oñdũt magnitudinẽ Dicit. n. cũcta cogitatio, nõ aliqua, ſed oĩs. Dicit cogitatio C
nẽ cordis, qa nõ ex ſubreptione mala cogitabãt, ſed ex oĩmoda deliberõne, id. n. eſt, cogitatio cordis. Intẽta, ait, i. nõ fortuito, vel caſu, ſed magno ſtudio, & conatu, & hoc oĩ tpe, oĩ die, oĩ hora. Seqr̃: Pœnituit eũ, ꝙ hoĩem feciſſet in terra. Aug.
15 de Ciuit. c. 25. Metaphorica loquutio Augu.
eſt. Chryſ. Pęnitet, quia talia egerunt ho Chryſ.
mines, ut in Deum pnia caderet, ſi cade
re poſſet. Grego. 20. Moral. c. 24. Pœni- Greg.
tet, quia factum mutat, ac ſi uoluntatem

mura-

A mutaret cũ tñ uolũtas immobilis duret,
D.Th. qđ & in nobis aliqñ cõtingit. Ait D.Th.
1.p.q.19.ar.7. Cũ aliquid facimus inten
dẽtes illud tali tpe deſtruere, additur, &
p̃cauens in futurũ, ne, ſ. ſimilia agerent.
Et tandẽ adiungit: Tactus dolore cordis
intrinſecus. Hebrea uerba ſunt. Baithaze-
bellibo, i. cõtriſtatus eſt in corde ſuo,
& dolore affectus: quib. uerbis ſumma
Simile Dei oñditur mĩa. Inducitur. n. Deus id
agens, q̃ iudex, cuius filius facinus admi
ſit morte dignũ, pugnant in iudicis cor-
de, hinc paternus amor, hinc iudicis in-
tegritas inflexibilis: Cumq; ut iuſtitię ſer
uiat, oĩno morti addicẽdus filius eſt, tan
dẽ ſnĩam p̃r profert ſibi moleſtã lachry-
B mantib. oculis, & corde dolore trãsfixo.
Sic Deus dolore tactus dr̃, cũ dictur⁹ eſ-
ſet: Delebo hoĩem, quẽ creaui à ſupficie
Hug. d S. Vic. terræ. Hug. de S. Vict. Non eſt dolor, ni-
ſi de re amata deperdita. Vnde cũ amit-
timus rẽ nõ dilectã, dicimus: Non attigit
cor meũ. Quanto igit̃ profundior eſt a-
mor, tantò altius tangit dolor. Cumque
hic agatur de dilecti hoĩs amiſſione, ma-
Eſai. 1. gnus dolor deſcribit̃. Sic loquit̃. Eſa. 1.
Heu ego conſolabor ſuper hoſtib. meis,
& uindicabor de inimicis meis. Et Hie-
Hier. 8 re. 8. loquitur Deus: Super cõtritione fi-
liæ populi mei, cõtritus ſum, & cõtriſta-
tus. Stupor obtinuit me, quaſi chyrurgũ
reſecantẽ filij brachiũ. En ergo Deũ in
vindictã difficilè prodeuntem. Sed quid
opus eſt aliena exempla tibi proponere,
C cũ ex te ipſo illud colligere ualeas? Quo
ties tu meruiſti inferni pęnas; & tñ diſtu
lit Deus, expectat, nec p̃ meritis ultionẽ
adhibet, & tñ mĩas præſtatẽt immeri-
tis. Sũma ergo eius in mĩam propẽſio. fa
cilis eſt dñs ad miſerendum, Deus meus
mĩa mea, facilè ſine dubio eã inuenies in
Deo. Sed qũo eã q̃remus, & inueniem⁹.

In exemplum ad hoc p̃ponitur nobis
Chananæa, quæ miam quæſiuit, & inue
nit, nec dedignemur ab ea diſcere, eãque
magiſtram hẽre. nã & ad beſtias nos De⁹
Pro. 6. mittit, ut diſcamus ſapientiam. Prou. 6.
Vade ad formicam ò piger, & diſce ab
ea frumenta quærere, ac ſeruare. Atten-
damus nunc formicam iſtam Chana-
neã, quę nouit granum illud ſeruare fru

menti, q̃ aĩæ noſtræ cibus eſt, qđ cadens A
ĩ terrã, dedit fructũ multũ. Sic ẽt Iob 12. Ioã. 12
Interroga iumenta, & docebunt te, illa Iob. 12
.n. benefactoribus grata ſunt. Cognouit Eſai. 1.
bos poſſeſſorẽ ſuum, & aſinus p̃ſepe dñi
ſui, Iſrael aũt me nõ cognouit, & popul⁹
meus nõ intellexit. Et Hier. 8. Miluus ĩ
cęlo cognouit tp̃s ſuũ, turtur, & hirũdo,
& ciconia cuſtodierunt tp̃s aduẽtus ſui.
Cõſidera nunc hirundinem hanc Cha-
nanæam annunciantẽ uer, quæ uidens
propinquare Solẽ iuſtitiæ, exit à finibus
ſuis. Hæc ergo annunciauit gentib. uer Simile
nouum adeſſe. Et tandẽ ſicut Sol radios
in terram mittẽs, p̃ducit metalla in eius
uiſceribus, quib. diuitiæ hoĩbus parantur.
Sic licet infima terræ mulier hæc appa- B
reat, in ea tñ theſauri cęleſtes ſunt, quos
ipſe Xp̃s miratus eſt, dicens: O mulier Ma. 15
magna eſt fides tua. Licet. n. incęperit e-
ius fides, ut granum ſinapis, tñ aſcendit
in arborẽ, in qua quieſcere põtaures cę-
li, ſpũales, ſ. hoĩes, fides tanta, quæ potuit
mõtẽ trãsferre. Sic ſcriptũ eſt: Si uos ha- Ma. 17
bueritis fidẽ ſicut granũ ſinapis, & dice-
tis mõti huic: Tolle te, & iacta te ĩ mare,
& fiet. Tanta huius mulieris fides extitit
ut potuerit trãsferre Chriſtum à Iudęis,
ad quos miſſus eſt, ad gẽtes. Eſt aũt Xp̃s
dñs mons ille, de quo Eſai. 2. In nouiſſi- Eſai. 2.
mis diebus erit præparatus mons dom⁹
dñi in vertice montiũ. Et de quo Matth.
5. Non põt ciuitas abſcõdi ſupra montẽ Mat. 5.
poſita, i. Eccleſia ſuper Xp̃m fundata.
Videamus ergo nunc huius magnæ fi-
dei ramos, in quib. nos q̃eſcere poſſim⁹.

[Seceſſit in partes Tyri, & Sidonis: & C
ecce mulier à finib. illis.] Mat. 7. ait Xp̃m Mat. 7.
dñm domum ingreſſum, & neminẽ uo-
luiſſe ſcire, ſed nõ potuiſſe latere, qa ma
gna fides Deum inueſtigat, & inueſtit rã
dem. Cum Deus aĩam ingredit̃, latẽter
intrat, neminẽ certò ſcire vult. Sic Iob. Iob. 9.
Si uenerit ad me, non uidebo eũ, ſed tñ
oĩno latere non põt, coniecturis. n. eum
adeſſe cognoſces. Hoc. n. Dei aduẽtu re-
nouatur cor carneum, in ſpũale mutat̃,
cogitationes diuerſæ, opera diſſimilia,
Deũ p̃ſentẽ clamant. Sciens ergo Cha-
nanæa adeſſe Chriſtum dñm, eũ quærit,
uidẽs appropinquare ad ſe Solẽ iuſtitiæ,

Digitized by Google

A egreditur hirundo annuncians ver nouũ. Simile Et queadmodũ venatorꝰ canis, ad quẽ odor leporis puenit, huc, illucq. curſitat, diſcurrit feſtinãter, ſic Chananæa Xp̃m q̃rit ardẽter. Sed, ut eũ quærat, à finib. illis egredit, terminos relinqt ſuos, nobis oñdẽs, ut Xp̃m inueniamus, fines relinquẽdos eſſe nr̃os. Sed q hi fines nr̃i ſũt? Bonorũ qdẽ unus eſt finis Xp̃s dñs, malorũ uerò plures ſunt fines. 1.Co.8 Sic Paul. Licet multi dñi, multi dij, nobis tñ unꝰ eſt Deꝰ. Pc̃tórum plures ſunt fines, honor, diuitiæ, uoluptas, plura ſunt idola, error multiplex eſt, in pluribꝰ errare cõtingit, ueritas una eſt, ĩ indiuiſibili cõſiſtit. B Scopus unicus eſt, & unica ad illũ uia eſt recta, declinari uerò, aut deuiari multis uijs põt. Ab oĩ ergo alio fine nobis egrediendũ, ut Xp̃m inueniamus. Ex.10. Iõ Exo. 10. iubet Iſrael egredi ex Aegypto cũ oĩ ſubſtãtia ſua, ut nec ungula aĩalis in Aegypto maneat, ex oibus, q̃ ad Iſrael pertinent. ut. anſa nulla ei maneat ad redeũdũ in Aegyptũ. Ge.12. Et Gen. 12. Abrahã cũ oĩbus ſuis exit de Vr Chaldeorũ, & ſpõſã monet. Pſ.44. Pſ. Obliuiſcere populũ tuũ, & domum p̃ris tui. Ge.31. Et Iacob nihil eorũ, q̃ ad ſe ptinent, relinquit ĩ domo Laban. Ge.14. Et Abrahã Gen. 14. Ex his, q̃ ad Sodomã ptinet, nihil accipere uoluit. Leuo, ait, manum meã ad dñm Deũ excelſum poſſeſſorem cęli, & terræ, q̃d à filo ſub tegminis, uſq. ad corrigiã caligæ nõ accipiã, ex oĩbus, quæ tua ſunt. Sic ergo tibi curãdũ eſt ab oĩ recedere pc̃õ, & ab oĩ pc̃ĩ umbra, C tibiq. ſi id præſtiteris, dicet, q̃d Abrahę dictum eſt: Ge.15. Ego ero merces tua magna nimis. Oĩno ergo à nobis pc̃m̃ abijciẽdũ eſt, ut Xp̃m inueniamus. Aegyptij ĩ ſuis Hieroglificis ſignificabãt eũ, qui oĩno uitia reliquerat, Hieroglighicum. depicta ſcolopendra, aut centipede piſce, q̃ uidens ſe traieciſſe hamũ, curat filũ rodere, ac ſcindere. Quod cũ fecerit, deinde ut oĩno ſit libera, & hamũ extrahat, ꝓijcit à ſe ſtomachũ ipſum & ſublato hamo iterũ illũ colligit, & tũc oĩno libera manet, huic ſimilis ualde eſt q pc̃ã euomit, & oĩno à ſe tollit. Deinde egrediens Chananęa à finib. ſuis, nos docet nõ à pc̃õ ſolũ recedere, ſed, & ab oĩ pc̃i occaſione, eſt. n. quaſi finis peccati occaſio, q̃ intra limites pc̃i, & eiꝰ terminos cõtinet. A Audi, q̃d Angeli loquãt Gen. 19. Loth: Exi à ciuitate, & ne ſtes ĩ oĩ circũ regione, ſed ĩ mõte ſaluũ te fac. Ge.19. Regio circũ circa pc̃ĩ occaſio eſt, q̃ fugere debes, ad eãq. dicere illud Ioel 3. Ioel 3. Quid mihi, & uobis Tyrus, & Sidõ, & oĩs terminus Paleſtinorum? Si. n. ab occaſione non recedis, nõ oĩno à pc̃õ diſcedis, qui . n. oĩno diſcedit firmo ꝓpoſito iterũ nõ peccandi munit. Ad hoc uerò propoſitũ ptinet occaſiones fugere. Q̃d eſt illud: Si Mat. 5 oculus tuus ſcãdalizat te, erue eũ, & proijce abs te, i. oẽ illud tibi eſt amputandũ, q̃d te in pc̃m̃ trahit. Ideò Nazaræis nõ uinũ ſolũ prohibitũ eſt, ſed oẽ, q̃d ex vua ꝓcedit, ne illud vinũ bibẽdi occaſio ſit. B Nu. 6. Audi q̃d Abrahæ dicat, ſimile naq. tibi, Ge.21. quid dr̃. Eijce ancillã, & filiũ eius, nec durũ id tibi uideat, ut Abrahæ, nõ. n. pc̃m̃ ſolũ, q̃d Iſmaele ſignificabat ludente cũ Iſaac, ſed & eius mr̃ ꝓijcienda procul eſt. Si. n. mater relinqueret, etſi filius ꝓijceretur, continuò rediret domum. Nihil ergo tibi durum ſit relinquere, ut Chriſto perfrui poſſis. Sed relictis finib. ſuis, quid Chananæa faciat uideamus.

Clamauit ad eũ, dicẽs: Fili Dauid, miſerere mei. Primò oĩum Xp̃m adit, ut ſibi remedium q̃rat, innumera ſũt hodie mala ſine leuamine, ac remedio, quia illud nõ q̃rimus, ubi q̃rendũ eſt, in Deo, ſ. Sępe in neceſſitate uerſaris. Sed tunc ad quẽ cõfugis? Nũ ad Deũ? vt Pſ. De neceſſitatib. meis eripe me dñe. C Pſ. 24. An potius ſimilis efficeris Ochoziæ, q oblito Deo Iſrael cõſulit Beelzebub Deum Acharõ? 4.Re.1 Nũ ſicut Saul Pythoniſſam cõſulis? 1.Reg. 28. Sed qs nũc illud agat, inquiris: Ois ille, qui ĩ periculo, aut neceſſitate cõſtitutus, ut liberet Deo relicto remediũ q̃rit peccans, vel iuro falſo ſe defendit, uel furto, ut inopiæ ſubueniat, uel iniquo cõtractu, ut diuitias paret, uel uindicta ut honorẽ tueatur. Audi, quid ab hos loquat Spũs ſanctus. Eſa. 30. Eſa. 30 Pro eo, q͂ reꝓbaſtis uerbũ hoc, & ſperaſtis in calumnia, & ĩ tumultu, & innixi eſtis ſuper eo, propterea erit uobis iniquitas hæc, ſicut interruptio cadens, & requiſita in muro excelſo? Q̃m ſubito dum non ſperatur, ueniet contri-

tio

Digitized by Google

A tio eius,& cõminuetur, ſicut conteritur lagena figuli,cõtritione pualida, & non inueniet de fragmētis eius teſta, in qua portet igniculus de incēdio, aut hauriat parū aquæ fouea. Audi p eundē ,pphetā
Eſa.31 eoſdē torrentē Dñm. Eſa.31. Væ q deſcē dunt in Aegyptum ad auxiliū, & dñm non requiſierunt:dñs inclinabit manū ſuā,& corruet auxiliator,& cadet, cui p ſtatur auxilium,ſimulq; oēs cōſumentᶜ.
4.Re.1 Et 4.Reg. 1. Nunquid non eſt Deus in Iſrael, vt eatis ad conſulēdum Beelzebub Deū Acaron? Quā ob rē dicit dñs: De lectulo,ſup quē aſcendiſti,nō deſcendes,ſed morte morieris. Et mortuus eſt
Pſ. 44. iuxta ſermonē dñi. Hinc Pſ. Si obliti ſumus nomen Dei nři,& ſi expādimus ma
B nū nřam ad Deum alienū, nonne Deus requiret iſta? Nomen Dei obliuiſcitᶜ,qui nō recordatᶜ eum Sadai eſſe,miſericordē
Pſ. 80. ſ.oīa implentē. Ego ſum dñs Deus tuus dilata os tuū,& implebo illud. O miſer, cęcuſq; pctōr, q pctō cōlentis, ut tuę ſuccurras neceſſitati. Quā ſiřis es illis, qui Barabā pelegerunt, Xpo derelicto. Vertitᶜ in qõnem,in corde tuo,cum Xps,aut honos ſit amittendus,& tandē ſnīa lata Xpm damnas,& iterū crucifigis,ut honos uiuat. Contra hos ſurget in iudicio Chananæa,q ad Xpm accedit in neceſſitate poſita. Alij verò nō ita depediti, ve
C hi,quos nunc diximus,tñ non ita,vt deberent,ad Deum accedunt,primum,cū Chananæa,ſed obliti noīs Dei ſui, cum ſe vidētin neceſſitate,ad amicos,ad ſubſtantiā,& tpalia præſidia in primis ueniunt, & in his fiduciā ſuā collocant, & ſola induſtria ſua credunt ſe liberādos. Nec primò ad Deum accedunt,in eo ſperant,ab eo remedium petunt. Ad quos ſæpe dñs loquitur, qui confidit in diuitijs ſuis,corruet. Et Pſ.32.Non ſaluatur
Pro.11 rex p multā virtutem, & gigas non ſal-
Pſ. 32. uabitur in multitudine virtutis ſuæ,fallax equus ad ſalutem &c. Ecce oculi dñi ſup timentes eum,& in his, qui ſperant ſuper mīa eius,vt eruat a morte aīas eo-
Hie.17 rum,& alat eos in fame,& Hiere. Male dictus hō, qui confidit in hoīe, & ponit carnem brachium ſuum, hi ēt peccant, & errant. Cum.n. Deus ſit prima oīum cā,ad eum primo nobis acceſſēdum eſt, A & in eo oīs ſpes nřa collocanda, deinde ad ſecundas cauſas nos accedere oportet,vt Chananæa ad diſcipulos. Alij verò licet primum ad Deum confugiant, tñ ſi continuò non exaudiantur, recedunt, nec perſeueranter petunt. E contra Chananæa feciſſe oñditur,q repulſam paſſa adhuc inſtat,clamat,vrget,arguit,& tādem magna fide obtinet,plus quam petit. Siřis huic fides Iob.dicentis, Et ſi oc-
ciderit me,ſpetabo in eum. Siřis Suſan- Iob 13.
næ fides,quæ ēt in re deſperata ſperauit. Dan.13
Erat,ait ſcriptura,cor eius confidens in dño. Similis Ionæ fides,qui in uentre ce- Ionæ 2
ti ſperauit,orauit, & exauditus eſt, quis ſperauit in eo,& confuſus eſt? Eſai. 49. Eſa.49
Ego dñs,ſup quo non confundentur,q expectant eum. Sed ais: Non me exau- B
dit,non attendit. Sic ille dicebat,qui att- Iob 30.
Sto,& non reſpicis,clamo, & non exaudis,mutatus es mihi in crudelem. Sic & Chananæa potuit dicere, ac deſperare, cum non rñderit ei verbum, cum tandē exprobrata fuerit,ſed magna perſeuerauit,& obtinuit. Sic tibi faciendū eſt. Sed adhuc audi quid Chananæa faciat.

Clamauit,inqt Euangeliſta. Quid.n. aliud faciat,niſi clamare, q tanta mala patitur? Vides te a dęmonibus oppugnari,innumeris tentationib. agitari, malis
obrui,clama,ne ceſſes Pſ. Ad dñm cum Pſ.119
tribularer,clamaui,& exaudiuit me. Vi- Simile
det quis leonē rugiētē ad ſe propinquare ut diſcerpat,& deuoret,an nō clamet ad
eū,qui poſſit eripere? Tanq̃ leo rugiens 1.Pe.5.
circuit dęmon,qrens,quem deuoret:clamandū nobis ad uerū Sampſonē,vt nos
eripiat. Videt Tob. venientem piſcem C
grandē,ut eum deuoret,clamat ad Ange Thob.
lum,dñe,inuadit me. Sic tibi clamandū, 6.
ne deuoreris. Quod ſi deuoratus es, vt Ionas in ventre ceti,inde clama ad Deū ut eruaris, ne tibi taciturnitas extremū
inferat malum. Pſ. Qm tacui, inueterauerunt oſſa mea Videt Giezi Syros cir- Pſ. 31.
cūſtare,& clamat ad Eliſeum: Heu heu 4.Re.6
dñe mi,qd faciemus? Videt Moyſes Pha- Ex.14.
raonē,& uniuerſū exercitū Aegypti ppi quare aduerſ' Iſrael, & clamat ad dñm & dñs ait,qd clamas ad me. Sed ò dñe,

A qua rōne nō clamet, in tanto cōſtitutus ſolutis,& vitæ diſcrimine? In eodē cum nos ſimus,clamandū nobis eſt. Clamabit ad me,& ego exaudiā eū, clamauit, Pſ. 90. & dixi,dñe ſpes mea. Sed qd hic clamor Pſ. 141 ſignificet,inquiramus. Eſt duplex orō,altera tepida,altera feruēs. Hæc ſeria orō ē, illa ridicula,hæc penetrat cęlos, illa i terra manet,hæc exaudit,& obtinet,illa aliqn̄ fit ēt in pctm̄. Audi orationē Xp̄i cū lachrymis,& clamore valido offerēs exauditus eſt. Clamor orōnē feruētē ſignificat ex toto corde ꝓcedētē. De qua oratione ſcriptū eſt: Ipſe ſpūs poſtulat pro nobis gemitibus inenarrabilib. De qua Pſ. Clamaui in toto corde meo, exaudi me Dñe. Hac orōne feruēti orauit Chananæa,hac nobis orādū, q̄ ex meditatione procedere ſolet,qua mala noſtra aduertimus,& pericula videmus. Sed quid clamat Chananæa,audiamus.

Heb. 5. Ro. 8. Pſ. 118 B 1. Reg. 16.

Fili Dauid, miſerere mei: Filia mea male a dęmonio uexat. Filiū dt Dauid. Quaſi dicat: Sicut Dauid cithara ſua dęmonē pellebat Saul uexātē;ita & tu filiꝰ eius cū ſis,dęmonē nūc pelle filiā meam torquētē. Vis tu è corde tuo dęmonē pellere;uel te tētātē,vel fortè poſſidētē, accipe lyrā hāc Dauidis, audi eū pſonantē, intuere Xp̄m ꝓ te crucifixū. Ibi chordæ tēſæ,& extēſæ ſunt ualde ibi nerui diſtēſi,oſſa è ſuis locis diuulſa. Nō ē dęmō adeo peſſimꝰ,q nō aufugiat ad illius harmoniæ ſonitū. Hac pellit luxuriæ dęmō hac ſupbię,hac auaritię ſi audias muſicā illam,ſi intuearis fide illuminatis oculis Xp̄m humiliatū,pauperē,virūq; dolorū.

Sed male inquit a dęmonio vexat,mala qdē uexatio dęmonis,qua corpus,ſed peſſima,qua aīm uexat. Hinc Pau. Tradit hoīem Sathanę in interitu carnis,vt ſpūs ſaluus fiat in die Dn̄i. Et de Eremita ſupra Paliadiꝰ refert,oraſſe Dn̄m, & obtinuiſſe,ut p ſex mēſes uexaret in corpore a dęmone,ut hoc ridēres eū deſpicerēt,nec ad eū uenirēt miraculorū gr̄a,ut ante ueniebant, ne uel in nimio p inanē gloriā dęmon poſſideret aīam eius, uoluit corpore poſſideri. Sil'r Paulo datur Angelus Sathanæ,cum colaphizans,ne reuelationib.extollat. In eo ergo, in quo

1. Co. 5. C Palladius. 2. Cor. 12.

videris aīam tuā a pctō poſſideri, in eo A male a dęmonio uexaris. Clama ergo ad Deū tāto ardētius,q̄ Chananæa, q̄tò deterius eſt poſſideri in aīa,q̄ i corpore. Dicq; Deo tuo: Aīa mea male a dæmonio uexat. Sed expādēdū eſt uerbū illud, male uexat. Miſerrima.n. captiuitas illa eſt,qua dæmō eſt Dn̄s,& homo ſeruꝰ cuius cōparatione nulla dicēda illa captiuitas eſt,qua a Turca fidelis opprimit. In hac.n.manus,& pedes ligant, in illa itellectus,& uoluntas, q̄ aīæ uires ſunt. Quid cor impij eſt,niſi iſernus,quo male torquet impius a dæmone? Hinc Pſa. 85. orat: Libera me Dn̄e ex inferno inferiori. Quib.uerbis innuit aliū eſſe infernū ſuperiorē in corde impii, iſeriori valde ſilem,quē p ſilitudinem Xp̄s oſtēdit in filio prodigo miſero prorſus. Si ergo mīa moueamur in pauperē,in eum maximè, qui a dæmone vexatur in corpore multo potius miſereamur impii,qui maiori miſeria eſt oppreſſus. Sed quid Xp̄s Chananeæ clamanti rn̄deat,uideamus.

Pſ. 85. B

Non rn̄dit ei uerbum. O rem inauditā,en uerbum mutū. Tu Dn̄e eā trahis. Dicūt.n. Apoſtoli: Timit te eā, ergo a te trahebatur,tu eā clamare facis, & nunc non rn̄des clamore? Hoc Dei ſilentium amicos eius torquet nimis,& hoc q̄rebatur Iob: Sto,& nō reſpicis, clamo ad te, & non exaudis. Factus eſt aliqn̄ Deus, ſicut homo non audiens,& quaſi mutꝰ. Sed tacet Chriſtus,ut illa magis clamet, & ut fides eiꝰ creſcat,& magis, magiſq; probetur,uult nos Deus importunos eē orationis inſtare ſemper. Luc. 11. Saltem pp improbitatē uobis dabit. Idq; oſtēdit exēplo tū amici,tū improbi iudicis, a quibus importunitas obtinet, quæ petitur. Ideò orationi inſtate,orate nunquā deficientes. Quis tam miſericors, ut delectetur importunis pauperum clamoribus, & perpetuis? Deus uerò hoc delectatur. Angelis omnia ſimul dedit Deus,& quid ſibi petant ſemper,non habent. At homini paulatim bona cōcedit, ut illi ſemper, perpetuòque petendum ſit. Et tandem uoluit fidem Chananeæ creſcere,& matureſcere. Sicut.n. arbor primū folia, deinde flores, tandē fructū profert,

Iob 30. Luc. 11. C Simile

Digitized by Google

A profert, & hunc paruum, qui tandem ad
debitam magnitudinem, & perfectionē
Simile veniens, colligit, ſic uoluit Deus Chana
neæ fidem creſcere, ut à matura collige-
retur. Sicut ergo, qui præclaram nouit ci
tharæ chordam, eam diſtendit amplius,
ac amplius, vt altiorem reddat ſonum,
tumq; ei dicis: Vide qd ſi adeo eam diſtē
deris, franget, ait ille: Sine me, ego noui
chordam hanc præclaram eſſe, poſſeque
magis diſtendi, ſic ut altiorem redderet
Chananæa ſonum, plus, ampliusq; diſtē
ditur à Chriſto. Nouit ille fidē eius gran
dem, nouit non frangendam, ſed perfi-
Simile ciendam. Simile quid contingere ſolet
B ei, qui nouit enſem pclarum ſibi eſſe, cu
ius ut probitatem oſtendat, illum in cir-
culum agit, & flectit. Qd ſi dicas; Vide
ne enſem frangas, ille ait: Ego noui opti
mum eſſe, poſſeq. vndequaq. flecti, et in
perfectum circulum. Sic oĩno cum Cha-
nanæa factum, cuius magnam fidē Xp̄s
contemplatus, vidit poſſe eam probari,
derelinqui, ex pbrari, magna.n. fide oĩa
vincere potuit. Proba me Deus, & ſcito
Pſ.178 cor meum, ait Pſ. Probata ergo, approba
taque eſt, nobiſque in exemplum relicta,
cuius veſtigijs adhærentes miſericordiā
Ge.32. ueniamus in auxilio opportuno. Do-
Pſ.122 cuit nos cum Deo luctari, ut Iacob, nec
eū dimittere, donec benedixerit nobis.
Oculi noſtri ad dominum Deum no-
ſtrum, donec miſereatur noſtri, &c.

C Feria VI. Poſt Dominicam I.
Quadrageſimæ.

*Eſt autem Hieroſolymis probatica piſci-
na, &c. Ioan. 5.*

4.Re.4 AIt filius Sunamitis patri ſuo. 4. Re.
4. Cū eſſent in agro: Caput meum
doleo, caput meum doleo. Et ait pater
puero: Tolle eum, & duc ad matrem
ſuam. Sicut ergo paralyticus, qui hodie
à Chriſto ſanatur, conqueritur, ſe homi
nem non habere, ideoque non ſanari, ſic
qui mulierem non habet, non ſanabitur
quia vbi non eſt mulier ingemiſcit eger.
Eccl.36. Sicut ergo ęger hō indiget hoīe
Xp̄o, qui p̄r eſt, ita indiget Maria matre
Eſa.36 vt gratiam obtineat. Pc̄tm̄ in conſuetu-
dinem ductum maximè nobis, & timen A
dum, & cauendum eſt: cum.n. conſuetu
do ſit altera natura, ſupremum malum
eſt, cum peccatum iam eſt naturale. De
hoc intelligit D. Th. illud Iac. 1. Peccatū Iac.1
cum conſummatum fuerit, gñat mortē.
Peccatum dr̄ conſummatum, ꝙ conſue-
tudine firmatur pc̄tm̄ uerò conſuetudi-
nis dr̄ mortem gñare, quia licet omne le
thale pc̄tm̄ mortem animæ efficiat, ait
D. Tho. tñ in alijs pc̄tóribus remanent D.Th.
adhuc ſigna vitæ, & maior ſpes emēdæ. ſuper il
At in peccāte ex cōſuetudine nulla ſunt lud Ia-
ſigna uitæ, & eſt parua ſpes emendæ. Po cobi.
tentior multo eſt praua conſuetudo, quā
inordinatus appetitus, qñ.n. deordine- B
tur appetitus, manet intra hoīem volun
tas, quæ illi principatus, & eum frenare
pōt. Sub te erit appetitus tuus, & tu dñā- Gen. 4
beris illius, licèt.n. uoluntas ei non prin
cipetur deſpotico imperio, ſicut cæteris
membris dñatur tñ politico, ſicut rex re
gno ſuo. Et tādem ſicut cum rex aliquid
firma uoluntate, ac aīo præcipit, eius im
perio regnum paret: ſic uoluntatis impe
rio tandem ſubditur appetitus, licet ei Simile
aliqūo repugnet: malo ergo, quod eſt in
appetitu eſt intra hoīem remedium. Sed
cum uoluntas deprauatur conſuetudi-
ne, intra hoīem non manet, qui eam cor
rigat, eſt.n. illa regina, & ipſum excæcat
intellectum. Contigitq. homini, ꝙ Sam
pſoni, qui ſæpius ligatus, ſoluitur facile,
rumpitq. vincula, ſed cùm ei ablata eſt
capitis fortitudo, miſere capitur, cęcatur,
& ut beſtia tractatur. Conſuetudine li- Iud. 16
gatur ipſa uoluntas, quæ caput eſt homi
nis, inde difficile remedium adhiberi po C
teſt huiuſmodi peccatori. Et adeo potēs
peruerſa conſuetudo eſt, cum peccatum
ſit adeò malum, ut ipſa ſit malitia, efficit
tñ, ut dulciſſimum appareat, & magna
cum delectatione committatur, ſicut qui
guſtu infecto terram appetit, & in ea ſua
uitatem inuenit, eam manducans, acti-
bus enim prauis guſtus deprauatur. Vi-
deas hominem peccantem ex conſuetu-
dine, in peccatū irruet, licet per medios
hoſtes, & ſi dilectam ab eo rem dixeris
in inferno eſſe, illuc deſcendet cum Or- Simile
pheo, ut ea potiatur. Timendus ualde lo

A cus ille eſt. Si pôt Aethiops mutare pellẽ
Iere.13 ſuam, & pardus varietates ſuas, & vos
poteritis benefacere cum didiceritis ma-
lũ. Faſcinat.n. praua cõſuetudo hoiem,
Aug. ita ut de ſe dicat Aug. eo adductũ praua
conſuetudine, ut licet malum ſuũ agno-
ſceret, & Deus cum ad ſe traheret, dice-
bat tñ Deo, Dñe conuerte me, ſed non
Simile modo, ne delectationẽ meã amittã: cras
uoca me, non nunc. Et queãdmodũ, qui
cathenis pluribus annis vinctus eſt licet
pedes hẽat, incidere tñ non valet, ſimile
quid hiſce contingere ſolet, quaſi obliti
ſunt uiæ Dei, nec ambulare in ea norũt,
& cum iam Deus non ſit in conſpectũ
B eorum, oculos ſuos in ea ſolũ, quę mũdi
ſunt defigunt. Sicut.n. qui ex Hiſpaniã
Simile ad Indos proficiſcitur, cum primum na
uigare incipit, ſæpius oculos ĩ Hiſpaniã
conuertit, a qua profectus eſt: cùm uerò
plurimum itineris confecerit, nec Hiſpa
niã iam uidet, nõn ad eam oculos cõuer
tit, ſed potius verſus Indos, quò prope-
rat, ſic qui cùm iuſtus ante fuerit, viam
peccati ingreditur, ſæpe oculos in Deum
vertit, & in uitã rectã, q̃ deſeruit; eiuſq.
recordatus ſuſpirat, ſed cum in peccati
uia iã ꝓgreſſus fecerit, obliuiſcit' Dei ſui
& eò ſolum mentis oculos dirigit, quo
modo amplius in pctõ delectetur, aſſe-
quaturq. omnino bonum illud, pp quod
Deum dereliquit. Quorum figura extat
Gen.34. in Dina, q̃ Sichem rapuit vi op
Ge.34. primens virginem. Quaſi vi rapitur ani-
C ma, cum primum pctõ conſenſit: vnde
ait: Dñe vim patior: quia cum primũ in
pctm̃ labitur, quaſi per uim trahitur ve-
hementi occaſione, vel tentatione. Sed
deinde ad eum modum ſe dæmon cum
Eſa.28 anima hẽt, ac Sichem cum Dina: addit
namq. ſcriptura: Triſtemq. deliniuit blã
ditijs. Poſt lapſum in pctm̃ triſtis eſt aĩa,
recordata boni, ꝙ amiſit: tunc facilè red
dit ad Deum, ut in Petro patet. Sed con-
tinuò adeſt dæmon, ut triſtem deliniat
blanditijs. Conſolatur.n. aĩam falſis blã
dimentis, dicens alios ſimiliter peccare,
poſt futurum, vt iterum reuertatur ad
Deum: nunc uerò delectetur, experia-
turque, q̃ mundi ſunt. Acquieſcit iniquis
perſuaſionib. aĩa, & in pctõ iam quieſcit
quærens, quo pacto amplius delectetur, A
cumq. in pctm ſe amplius dederit, ma-
net iam ſicut Dina uxor Sichem, nihil
curans Deum, oblita oĩs rectitudinis. Si
ergo in pctm̃ lapſus es, continuo ad Deũ Simile
reddi, tunc.n. tibi facilè hoc erit, qđ ſi in
lõgum differas, valde difficile. Qui i pu-
blica uia rem aliq̃ amiſit, ſi continuò re-
uertatur, ut quærat, facile inuenit, ſi verò
poſt multum tpis reddeat, difficile. Ami
ſiſti diuinã gratiam, cõtinuò regredere,
vt q̃ras: qđ ſi diſtuleris, difficile poteris
inuenire. Huius uerò, qui longa conſue-
tudine pctõ detinet', figuram hodie in pa
ralytico hẽmus, qui 38. annis infirmita- B
te ſua detentus fuit. Similis huic, dicis,
ſum, qui multis annis in pctõ fui: eſtne
mihi remedium? Et planè. Sed qđ? vtiq.
quod paralytico huic, qui tui imago eſt.

Sed primum te interrogo, qđ hunc pa
ralyticum Xp̃s interrogauit. Vis ſanus
fieri? Irriſoria interrogatio hæc vr̃, cũ pa
ralyticus ſic interrogatur. Vis ſanus fie-
ri, qs.n. infirmus ſanari nõ uelit? Infelix
miſeranduſq. homo, q in dubium non
uertit, uelle corporis ſanitatem, vertit ue
rò, an velit aĩæ ſalutem? Nunc aut certè
aliqñ pctm̃ nos pungit, nos affligit, ac cõ
triſtat, tandem pctm̃ plaga eſt, vulnuſq. C
aĩæ, potes aliqñ aliud cogitare, nec illud
ſentire, at tandem ſentiendũ tibi eſt, pun
getque te dolor. Interrogo ergo te, uis
ſanari? Ais, vellem quidem, ſed aſperum
mihi apparet remedium? Fierine poteſt
in tam paruo pretio a te Deum hr̃i, &
a æ tuæ ſalutẽ, ut aliquid tibi arduum ſit
vt hæc recuperes? Dic obſecro, quid hoc
eſt, qđ tibi aſperum apparet, ut Deũ ha-
beas? Quid te detinet, ne in Dei gr̃a ſis?
Iniuria, ais, q̃ accepi, parum alienæ ſub-
ſtantiæ, q̃ retineo, ſenſualis delectatio,
qua gaudeo. An non ſumma uerecundia
afficiendus es, cũ hæc dicis? In hac ſtate-
ra Deus eſt, in illa uerò iniuria, uel parũ
pecuniæ, & plus ponderis apud te hoc
hẽt, q̃ Deus? Dñe è cęlis mitte Angelũ, q
hoc dicat, qm̃ pretiũ tibi nullum eſt, &
quicquid ꝓ te habendo relinquere opor
teat, nihil eſt, ꝓ nihilo Deũ relinqs? Ve-
rè mendaces in ſtateris filijs hoiũm. Sed Pſ. 61.
ais, pniæ remedium aſperum mihi appa

ret.

A ret. Infirmi ſumus, debiles, delicati; cu-
ratio nobis dura uſ; ſed iam uenit è cælo
medicus, q facilè curet, q leniter, & blã-
dè. Quid.n.eſt X p̃s, niſi medicus vnct⁹.
Iam ceſſauerunt manus Moyſi graues,
lenis eſt noſter Iacob. Quid lenius, quã;
Dole, confitere, & ſanus eſto? Si hac ſo-
la medicina infirmitas corporis leuaret,
infirmus eſſet nullus. Vis ergo ſanus fie
Exo. 1. ri? ait. [Hoĩem nõ habeo.] Sicut occidit
Pharao pueros Iſraeliticos naſcentes, fę
mellas ſolũ viuere permiſit: ſic a pčtori-
bus virilia opa dęmõ abſtulit, debilia a-
liqua reliquit, tepida deſideria, ob õne in-
Iere. 4 firmã. Hoiem non hñt. Here. Intuitus
ſum, & nõ erat hõ. Sed qs hic hõ? Vide
B hunc virum, & hoiem ẽt in mulieris mẽ
Da. 13. te Eia Suſanna, uel tibi peccandũ eſt in
Deũ, uel cũ ſumma infamia moriendũ.
Anguſtię ſũt mihi, undiq; ſed melius eſt
mihi incidere in manus hoĩum, q̃ pecca
re in cõſpectũ Dei mei. Ecce virilẽ aĩum
ẽt in infirma muliere. Eia aĩa X p̃i ſpõſa
tibi peccandũ eſt, uel moriendũ: melius
Pſ. 30. mihi mori eſt, q̃ à Deo recedere. Hic ani
mus uerè virilis eſt. Viriliter agite, & cõ
fortetur cor ueſtrũ, oẽs, q ſperatis ĩ dño.
Quod ſi in fragili mulierũ ſexu, diuina
grã uirilem aĩum conſtituit, qd mirum
in robuſtiori hoĩum genere illũ ſtatuat?
Vide ergo illũ ĩ viris, adorate uiri ſtatuã,
vel fornacẽ ignis mittemini. Rñdent il-
Dan. 3 li; Potens eſt Deus, quem colimus, libe-
rare nos, ſed & ſi noluerit, notũ ſit tibi,
qd ſtatuã tuã nõ adoramus: ueniat crux,
C beſtiæ, ignis pčtm abſit. Hic uirilis aĩus
non eſt abſq; grã: hoĩem ergo peccator
nõ hẽt: Sed quo hoĩem non habes, ſi tu
Pſ. 48. hõ es, & te habes? Sed nec ego hõ ſum,
ut eram. Comparatus eſt hõ iumentis in
ſipientibus. Venit nobis hõ X p̃s, ut nos
uiriliter agere doceat, & ſua grã potẽtes
reddat. Sed ais: Volo ſanari, qua rõne, &
uia id aſſequi potero? Ex hodierno Euã-
gelio colligẽ medicinæ modus. Primò,
in die feſto hic ſanatus a Chr̃o dño eſt.
[Erat, ait Ioan. dies feſtus Iudæorũ.]
Irenę⁹. Ireneus li. 2. c. 10. dicit hoc feſtum fuiſſe
Paſcha. Dies feſtus inſtitutus eſt, ut Deo
uaces, alijs occupationib. uitę relictis. Va
cate, & uidete, qm̃ ſuauis eſt dñs, ait Pſ.

Deo.n. uacandum eſt. Vis ergo ægre, ac A
morbidę aiæ tuæ mederi? Primũ fac tibi Pſ. 45.
diẽ feſtũ, in quo ei medearis. Sunt deper
diti hoĩes, q aię ſuę mederi uolunt, cũ ad
portas mortis appropinquauerint in die
laborĩ, & operi deſtinato, quib. ſic ſalus
nõ continget. Hi uerò ſunt, q alijs rebus
pręcipuè intẽti, aĩæ ſalutẽ ſupficie tenus
operari uolunt: hi eã non obtinebunt. Si
Simile mi'es hi ſunt infirmi, q nolunt medelæ
corporis uacare, ſed cũ alia agunt, uellẽt
ſine medicamẽtis ſalutẽ corporis aſſeq,
& non eã aſſequunt. Quibus dicere ſole
mus: Attende medelæ corporis tui, in le-
cto decũbæ, medicũ accerſe, potiones li-
cet amaras ſume, qd ſi nõ feceris, nũquã
ſanitati reſtitueris. Grãde, grauiſſimũq. B
negotiũ eſt, ſi in ſalutẽ aiæ incũbere, ma
ximè praua affectę cõſuetudine, ꝙ ſi huic
rei nõ attenderis pcipuè, ab alijs te expli
cãs negotijs, nõ hoc perficies. Si ergo cui
cunq. grauiſſimo negotio tp̃s deſtinas,
quo illi ſolũ attẽdas, huic maximè nego-
tio tp̃s, quo ei ſolũ uaces aſſignes, eſt ne-
ceſſe in hũc finẽ dedit Deus Ignatio So-
cietatis Ieſu fundatori exercitia ſp̃ualia,
a ſede Apoſtolica approbata, & multa
experiẽtia cõprobata, q bus hõ ſaluti aię
ſuæ p aliquot dies uacat, ab alijs expedi-
tus. Diſcite, ait Eſ. 1. hi e hoĩbus ſcelera Eſai. 1.
tis, benefacere, ꝙ ſi nõ diſcis hãc artem,
nunq̃ eam aſſequeris. Quot dies, uel an
nos forſitã cõſumpſiſti in aliqua ſcia, uel
arte addiſcẽda? multos ais. Cũ ergo ars
artiũ, ſcia ſciarum ſit aię iã exanimi me-
deri, rõne, rõni cõſonũ eſſet, huic nego- C
tio aliqd tp̃s, & opam impendere? Qđ ſi
id nõ pſtiteris, minimè qd optas, aſſeque
ris. Scđo uerò, ut ſalutẽ aſſequaris, conſi
derandum tibi, quo eã aſſequeretur in pi
ſcina iſta infirmus q libet eam.n. aſſeque
batur, qui poſt motione in aquę prior de
ſcendiſſet in piſcinam. Hanc piſcinã ex-
ſtruxit Salomon, ut in ea ſacrificia laua-
rentur, eratque apud eum inſigne xeno-
dochium, quo plures infirmi curabãtur,
& in honorem eleemoſynæ, & ſacrifi-
ciorũ, miraculum hoc Deus operabatur,
vt Angelus aliquot dieb. aquã moueret,
& tunc qui prior deſcẽdiſſet, ſanabatur.
Voluit Deus eo miraculo præſentiã ſuã
oſten-

A oſtendere illi populo, eũq; diſponere ad
baptiſmi,& pniæ uirtutẽ credẽdas: vt cũ
Augu. dixeris: vnde tanta virtus aquæ, vt corp⁹
tãgat,& cor abluat? rñdeamus: Sicut vix
dmina aſſiſtebat illi aq̃ motæ ab Ange-
lo: ſic aſſiſtit baptiſmo,& pniæ in aiæ ſa
lutẽ. Qñ verò, vel qua occaſione hoc mi-
raculũ cœperit, noſcit ex Scriptura. Sed
Hugo. Card. mag. in hiſto. Hug. Card. hoc loco, & refert magiſtrũ
in hiſtoria id aſſerentiã, dñt, a Chři incar
natione hoc cœpiſſe miraculũ, ad myſte-
riũ nřæ reparationis ſignificandũ, quod
pactũ eſt deſcẽdente magno conſilij An-
gelo ad aquas nřæ mortalitatis. Sed non
vacat myſterio, ꝙ ille ſanat hac piſcina,
q prior in eã deſcendit, non q potior vir-
tute, nõ qui diu expectauerat, vel qui pe-
B riculoſiori infirmitate grauaret. Cum er
go in litera huius rei æq̃tatẽ inuenire nõ
poſſimus, in ſpiritu inq̃rẽda eſt. Iõ ſcien
dum eſt, ꝙ poſtq̃ magni cõſilij Angelus
è cœlo deſcendit, & oblata nobis eſt ſalu
tis nřæ occaſio p eius ſanguinem, quidã
non ſegniter ſe gerunt, ſed rei penſantes
2.Co.6 magnitudinẽ, illud Apoſt. 2. Corin. 6. ſi-
bi dictũ putant: Hortamur uos, ne in ua-
cuum gřm Dei recipiatis. Ait, n. tpe ac-
cepto exaudiui te, & in die ſalutis auxi-
liatus ſum tibi. Ecce nunc tps acceptabi-
le, ecce nunc dies ſalutis, & hoc bñficiũ
æſtimantes maxima cura currunt in ſta
dio, in quo unus accipit brauiũ, & nego-
tiũ ſalutis ſuæ ſeriò operant, & totis uiri
bus in illud conant. Hi ſanant, ſignant-
que per eũ, qui celerius currit. Alij uerò
licet credant Chřm deſcendiſſe de cœlo
C in eorum ſalutẽ, ſegniter tñ ſaluti ſuę in
tendũt, & unde diligẽtiæ dẽrent cauſam
ſumere, qa uenit ille, ut mũdaret ſibi po-
pulũ acceptabilẽ, ſectatorẽ bonorũ ope-
rũ; inde cauſam capiunt dormiẽdi, dicẽ-
tes Chřs pro me mortuus eſt. Hi ſerò ad
piſcinã ueniũt, ſerò ad ſacra currunt, &
tam ſerò, ut aliqñ in mortem differant
pniam, & tunc bene uiuere uolunt, cum
uiuere deſinendum eſt. In quos fulmi-
nis inſtar illa ſñia iacit Prouerb. 1. Quia
Prou. 1 vocaui, & renuiſtis, extẽdi manus meas,
& nõ fuit, q aſpiceret: ego quoq; in inte-
ritu uřo ridebo, & ſubſanabo, cũ uobis,
id q̃d timebatis, aduenerit, cum irruerit
repentina calamitas, & interitus quaſi A
tẽpeſtas ingruerit: tunc inuocabunt me,
& nõ exaudiam, mane cõſurgent, & nõ
inuenięt me, comedẽt ergo fructus uiæ
ſuæ, ſuiſq; cõſilijs ſaturabunt. Ex quibus
ſolutio patet difficilis q̃onis: Quo tot in
firmi adhuc ſũt, poſtq̃ deſcẽdit, hřs dñs Dan. 9
in oĩum ſalutẽ? Vbi magnifica illa Dan.
9. promiſſio. Vbi cõſumetur pũaricatio,
& finẽ accipiat pctm̃, & deleat iniq̃tas,
& adducat iuſtitia ſempiterna? Rñdet,
qa factus eſt oĩb. obtẽperantib. ſibi cau-
ſa ſalutis æternæ, nõ dormiẽtib. ſed vigi
lantib. Si piſcinã non ingredieris, q̃d pro Heb. 5
ficet deſcẽſus Angeli? Quid proderit ſub
gratia uiuere, ſi gratiæ remedijs non uta-
ris? Quid proficit magnũ, aduentiſſe me-
dicum in tuã curã, ſi ei non obedis? Quid B
inuitari ad Regis nuptias, ſi ire recuſas?
Quid frumenta in Aegypto uendi, ſi tu
negligis cogere? Sicut. n. aliud eſt in uni- Simile
uerſitate degere, aliud literis operam da
re, ſic aliud eſt tpe legis gratiæ eſſe, aliud
gratię uti remedijs. Si ergo Chriſti bene
ficia non cõſideras, ſi exẽplũ eius non in
tueris, fieri adhærere nõ deſideras, ſi dili
genter huic operi nõ incumbas; tibi pro-
fectò Xp̃s nõ inuenit, ad te dicere poſſu- 4.Re.5
mus, ꝙ ad Naaman: Si fuiſſet dñs meus
ad prophetã, qui eſt in Iſrael, pfecto cu-
raſſet eũ a lepra ſua. Venit Naaman, &
curatus eſt. Tot gentes in Eccleſiã uene-
runt, & ſanctificatæ ſunt, tu uerò in Ec-
cleſia es, & paralyticus es, qa ſegniter te
hẽs. Viriliter ergo huic operi incũbe, &
ſanaberis. Deinde audi, quid huic Xp̃s C
dñs dicat: Tolle grabatũ tuũ. Sed ꝙ hoc
eſt grabatũ? Vtiq; pctm̃, quot facies hẽt
duas, alterã culpę, delectationis alteram.
Cum pctm̃ cõmittis, attẽdis faciem dele
ctationis, & boni, quia nullus intendens
in malũ operat. Cũ uero de pctõ tibi do-
lendũ eſt, attendere debes culpam, quæ
malũ, & onus graue eſt; Sicut onus gra- Pſ. 37.
ue, grauatæ ſunt ſuper me, ait Pſal. Cum
ergo pctõ delectabaris, eo ducebaris, ut
grabato, in eo quieſcebas, & delectatio-
ne fruebaris. Sed cum pœnitens, tollis ſu
per te grabatum, quia quod prius te de-
lectando ferebat, modo per dolorẽ te an- Eſther
git, ut onus graue. Si penituit Eſther, de 14.
qua

Digitized by Google

A qua c. 14. dr; Oīa loca, in quib. ante larta-
ri conſueuerat, criniū laceratione cōple-
Ex. 32. uit. Exo. 32. Viderant Iſraelitę in Aegy-
pto ſummum Aegyptiorū Deum Apim,
Auguſ. ſ de quo Aug. de ciuitate, & Lactan. l. 4.
Lactā. dr, ſub vituli figura ab Aegyptijs coli;
quē ēt Serapim, & Oſirim dixerunt. Et
cū in deſerto eſſet, ſimilem confecerunt,
aut eū uitulū, quē colerēt. Deſcendēs uo-
ro Moyſes vitulū in puluerē redegit, &
eos fecit puluerē illū ebibere amarum.
Pctm tuū idolū tuum eſt, ꝙ colis oblito
Deo tuo, ſed hoc idē in puluerē redactū
bibit pęnitens, cū de eo dolet, & ſic effici
Pſ. 101 tur, ꝙ Pſ. ait; Cinere tanꝗ panē mandu-
cabā. Fructus ergo dignos pniæ facere te
oportet, ut ſaluti reſtituaris. Sic. n. cū pri
Sap. 10 mo parente factum eſt, quē Sap. 10. Edu
Nu. 20 xit illū a delicto ſuo, ſed per lōgam vitā
B pęnitet. Sic dubitant Moyſes, & Aaron
ad aquas contradictionis, ſe ſup ſe onus
tollunt, dū nōn intrant in terra promiſ-
2. Reg. ſam. Sic ēt ad Dauid dr; Tranſtulit dńs
12. pctm tuum. Sed portat grabarum, cum
audit; Veruntā filius, q natus ē tibi, mor
Nu. 14. te morietur. Sic Nu. 14. Propiciatur De⁹
pctm Iſraeli, ſed ꝑmittit nō eos intratu
ros terrā ꝓmiſſam. Bis ergo te oportet
grabarū tollere, tum de eo dolēs, illudq.
deteſtans, tū ēt ꝓ eo condigna pœna ſa-
tisfaciens. Grauia namq. admiſiſſe ſcele
ra, & nulla velle affligi pęna, indignum
planè eſt, ꝙ hi faciunt, qui plurib. grauā-
tur peccatis, quorum illa uox eſt; Pecca-
Eccl. 5. ui, & quid mihi accidit triſte? Cōtra ſan
cti, qui minimis onerati peccatis multa
pnia ſe afflixerunt. Præterea tolle lectū
tuū. Corpus lectus eſt aię, in quo aīa ia-
cet diſſoluta paralyſi, cum ſic aīa ſe hēt,
C ducit a corpore, quo illud vult, cū uerò
aīa grā ſanatur, ducit lectū, quo illa vult.
Ducebaris ergo a corpore tuo, quo illud
volebat, duc iam corpus tuum, quo aīa
vult, in pniam, ſ. & vitę aſperitates. Sed
ais: His adhibitis medicamētis ſan⁹ ero?
Dubio ꝓcul. Sed obijcis: Plenus ſū pec-
catis, & oī abominatione, qūo ad Deum
accedā? Rńdeo, Deo nihil ē ꝓpinquius,
ī his q ad corpus ſpectāt, q ille, q ab oib.
Pſa. 9 derelictus eſt, ſi mō ille ad Deū accedat:
tibi. n. derelictus eſt pauper, orphano tu

eris adiutor. Hoc in ſcriptura diuina ſę- A
piſſimè nobis oñdit. Intuere Ioſeph ab
oibus derelictū in Aegypto, nulli cogni- Ge. 41.
tū? Hunc Deus recipit. Idipſum in his, q
ad aium ſpectant, contingit. Qui maxi-
me ſolus eſt, qui hoīem nō hēt, q ab oib.
derelictus, qui grauiorib. peccatis irreti-
tus, libentius a Deo ſuſcipitur, ſi ad eū ue
lit accedere, quia cum obiectū mię miſe-
ria ſit, vbi maior eſt miſeria, ibi maior
impēditur mia. Vbi abundauit delictū, Ro. 5.
ſuperabundauit & grā. Et rō huius ma-
nifeſta eſt, quia cū per pniam Deum pla
cas, filius eius efficeris, & cum vulnera
tua, tū habitus prauos, tum pctā Deus cō Simile
ſpicit, vulnera filij intuetur, eoque magis
mia mouetur, quo grauiora ſunt vulne-
ra, ac mouetur pr plura videns filijs vul
nera. Eadē ergo pctā, & praui habituſ-
que, Deus in te pctōre conſpicit, irā pro- B
uocant, eadem uero cum ad Deū uenis
ſupplex, miam magnam expoſtulant, &
multa cum cōmiſeratione a Deo cernū-
tur, q a filij vulnera ſunt: & q in te pctō-
re aſpicit, tanꝗ offenſus ſui, in te pęnitē-
te reſpicit, tanꝗ mala, & vulnera tua, q
bus medendum, & miſerendum eſt.
Maxima ergo fiducia nobis ad Xpm
accedendum, dicendumq; cum Pſ. Eripe Pſ. 142
me de inimicis meis, dńe ad te confugi. Simile
Sicut. n. cū xenodochiū cōſtructum eſt,
ut oī infirmo in eo medeatur, accedit in-
firmus ad illud, & ſi a te q̄ratur, quo titu
lo, aut rōne, an quia illa bona tua ſunt?
vel ꝓpinquus es eius, q illud exſtruxit?
non inquis, ſed quia infirmus ſum, & oī
infirmo cōſtructū eſt, quid putas Xpm
dńm eſſe? Vtiq; peccatorū xenodochiū,
Eſt Xps pris mia, qui pr dr miarum, q a C
pr eſt Xpi. Si ergo infirmus in aīa es, ac-
cede ad Xpm oīa. n. eius bona pctōrib.
ſeruata ſunt, tibi vniuerſa ei⁹ ſatiſfactio
relicta eſt, tibi ſanguis, tibi lachrymæ.
Si delicijs te tradidiſti, accede ad eius do-
lores, quib. ille perſoluit delicias tua. Si
ſuperb. fuiſti, accede ad eius coronā ſpi-
neam, qua exoluit ſuperbias tuas. Si du-
ro fuiſti corde, accede ad cor eius lancea
vulneratum, ibi curaberis. Nec uero bo-
nis diffidendum, quia maximè peccaue-
rimus. Imò hęc rōne maiori nobis ac-
ceden-

Digitized by Google

A cedendũ fiducia eſt. Ego aũt ſp ſperabo,
Pſa.70 ait Pſ. Et adijciam ſuper oẽm laudẽ, tuã
Ideſt, hoc ego adijciã ſup oẽm laudẽ, quã
ab oibus alijs recipis, ꝙ ego adhuc pri-
mus pctõrum, miſerrimuſq; ſp in te ſpe-
rem. Ais: Inter pctores primus cenſen-
dus, & annumerandus ſum: delicta mea
grauiſſima ſunt. Hoc titulo Xp̃s tibi ma
ximè ꝓpitius erit, ſi ad eũ accedat. Hac
.n. rõne in hunc 38. annos in infirmita-
te hñtem potius aſpexit, qa oium miſer
rimus, libẽtiſſimè.n. magnis pctõrib. ad
Ariſto. eſt. Magnanimi eſt ꝓpriũ, Ariſt. ait, eſſe
D.Th. otioſum, cuius rõnẽ oñdit D.Th. qa cũ
circa magna occupari velit, dũ illa non
occurrũt, otioſus eſt. Magnanimus Deꝰ
nř eſt, magnus intẽdere cupit, magnum
verò eſt, deſperatũ hoiem in viã ſalutis
excipere. Hoc libentiſſimè ille operat̃. Si
B cut pcipuus medicus libenter infirmos
ab alijs deſperatos curat, vt eius ars ma-
Simile nifeſta ſit. Cum ergo te videris gr̃a ſana-
tũ, dic: Quia oium peſſimus eram, in me
Deus potius reſpexit: Cũ uideris te in-
gentib. criminib. obſtrictum, dic: Nunc
ſperabo, nũc adijciã ſup oẽm Dei laudẽ,
nũc ad Xp̃m accedã, nunc ab eo miſeri-
corditer reſpiciar. Sed audi, qd ad ſaluti
reſtitu ũ, Xp̃s loquat̃. Noli amplius pec-
Ez.44. care. Ezec.44. Sufficiãt uobis domus Iſ-
1.Pe.4. rael, oĩa ſcelera vr̃a, q̃ iuſta petitio. Suffi
Ge.32. cit.n. p̃teritum tp̃s ad uoluntatẽ gentiũ
cõſummandã. Dimitte me, ait Angelus,
luctanti cũ eo Iacob; Dimitte me, ò pec-
cator, ait dñs, ſatis ſint pctã p̃terita. Infe-
lix hõ, qui pctõ ſp inhiat, nec unq̃ laſſa-
tur in via iniquitatis, nec quieſcit paulu-
lum commixtione fermenti. Qui.n. facil
limè in pctã relabitur, ſignum profectò
dat, ſe non oĩno a pctõ reſilijſſe: cum.n.
vulnus ſanatum iterum recrudeſcit, oſtẽ
C dit non perfectè fuiſſe ſanatum.

Si verò ad hoc, ut ſaneris, vel in pctm̃
iterum non labaris, aliqua tibi occurre-
rint factu difficilia, memor eſto verborũ
Dauid 2. Reg. vlt. cum ei gratis daret A-
2.Reg. vlt. reun 1, q̃ ſacrificio dño offerret, ait: Ne-
quaq̃ ut vis, ſed emam pretio a te, & nõ
offera dño Deo meo holocauſta gratui-
to, ea.n. offerre dño debemus, quę maxi
mo ꝓtio emãtur. Cuius rei exẽplũ ſit tibi
dñs Deus nr̃, qui cũ nulla hoi dediſſet A
ſine vllo labore, aut difficultate in crea-
tione, uoluit ĩ reparatione dare ſãguinẽ,
& vitã, q̃ ei tã caro ꝓprio ſteterunt, ut di-
ſcas ſtrenuè militare, licèt id difficile ſit.
Sin. agricola uiſa difficultate aium de- Simile
ſponderet, quos fructus ex terra colliget?
Quid laude dignũ miles faciet, qui ĩ ꝓlij
difficiles anfractus nõ irruit? Quis ĩ ſcia
rũ ſtudio ꝓficiet, niſi laborib. magnis? In
cura ergo, ac diligẽtia, ĩ laboribuſq; uin-
cẽdis uita oĩum artiũ, atq; rerũ eſt. Si ue
rò in minimis labore, & diligẽtia nobis
opus eſt, quid ĩ magnis? qd ĩ re oĩum ma
xima? Rectè Prou. 10. Egeſtatẽ opata ẽ Pro.10
manus remiſſa, manus aũt fortiũ diuitias
parat. Sed qd ſaluti reſtitutꝰ agat, videa
mus. Inuenit eũ in tẽplo. Quo ꝓpernue-
rat, ut Dẽo gr̃as ageret, ꝓ ſalute recepta:
ne ſiſis eſſet apoſtatis Angelis, q ſuã ĩſpi
ciẽtes pulchritudinẽ, ſui dilectores facti B
ſunt, nec Deo gr̃as retulerũt. Eãde Philo
ſophis idẽ Paul. ait: Nõ glorificauerunt
Deũ, aut gr̃as egerunt, ſed euanuerũt in Ro.1.
cogitationib. ſuis. Salus, vires, & q̃ qd ĩ
te eſt, ſiue gratuitũ, ſiue a natura a Deo
eſt, cui oium gr̃as referre dẽs. Ne ſimilis
illic ſis, de quib. Ier. 5. Et nõ dixerũt: Me Iere.5.
tuamus dñm Deum nr̃m, qui dat nobis
pluuiã tẽporaneã, & ſerotinã in tp̃e ſuo,
plenitudinẽ annuæ meſſis cuſtodiẽtem
nobis. Similis ergo eſto ſpõſæ, cuius ocu Can.1
li dnr̃ colũbarũ, qa illæ cũ granũ ore ac- Simile
ceperint, cõtinuò oculos in cœlũ leuant,
quaſi gr̃as agentes Deo cœli, ꝓ accepto Pſ.122
dono. Et ſicut ancillæ in manib. dñę ſuę,
ita oculi nr̃i ad dñm, & eius manus, a q-
bus nobis bona cuncta prouenĩũt, quia
oẽ datũ optimũ, & oẽ donũ pfectum de-
ſurſũ eſt, deſcẽdẽs a Pr̃e luminum, &c. Iacob.1
Nos tãdẽ in aĩa paralytici, tp̃is opportu- C
nitatẽ, nõ p̃termittamus, ſicut aq piſcina
non ſanat, niſi deſup mota: ſic pnĩa non
ſufficit, niſi a Deo inſpirata. Quam aq̃ li
cet Deus ſp moueat, ut ſanetur peccator:
nunc tamen hoc ſacro quadrageſimali
tempore, ſingulari auxilio Deus mouet,
vt peccata deleantur, ideo nunc nobis
maximè accedendum eſt 2. Reg. 14. Vi- 2.Reg 14.
dens Ioab, quod cor Regis uerſum eſſet
ad Abſalon, eum reconciliare curauit.

Hodie

A Hodie oſtenditur nobis Dei cor ad nos uerſum, miſericordia plenum, nunc curandū nobis præcipuè eſt, ei reconciliari. Vt hoc olim præſtaret Iſrael, loquitur Dñs ad eos Iere. 2. Audite verbum Dñi, quid inuenerunt in me patres veſtri iniquitatis, ut derelinquerēt me? Quæ gens mutauit Deos ſuos? Et certè ipſi nō ſūt dij. Si ille, qui viliſſima idola colit, ea nō reliquit, qua rōne ductus me dereliquiſti? Inuitat te dñs hoc tpe, conuertimini ad me in toto corde veſtro. Quotidie loquitur: Vis ſanus fieri? En aqua mouetur, videntes ergò aquæ motum, accedamus, & ſanabimur, ſaluique erimus.

Iere. 2.

Dominica II. Quadrageſima.

B

Transfiguratus eſt ante eos, &c. Mat. 17.

PRoponitur hodie nobis nouus in mundo fructus, temporaneuſque in hyeme huius ſæculi ortus, qui planè mirabilis eſt. Inter ea, quæ Chriſtianis cōcionatoribus a Deo præcepta ſūt & commendata, illud præcipuum eſt. Eſa. 12. Nota facite in populis adinuentiones eius, & Pſal. In adinuentionibus tuis exercebor. Dionyſ. ait: Deus amatoriè proſequitur nos. Et Ezech. 16. Tps tuum, tps amantium. Sicut ergo vir, qui mulierem in ardentiſſimo amore diligit, eam inſequitur mille adhibitis adinuentionibus, & artibus: ſic gratiæ tpe, quod dr tps amantium, uel amorū Deus aīas noſtras mirifico amore proſequitur, eaſq; in ſui amorē allicere conatur. Quod vt aſſequatur, diuerſis ueſtibus utitur amātium amore: quarū unam glorioſiſſimā hodie induit amictus lumine, ſicut ueſtimento. Dñs regnauit, decorē induit, induit. Dñs pulchritudinē, ut oculos nſos ad ſe rapiat. Sic indutum miratur Pſal. dñe Deus meus magnificatus es uehementer, confeſſionem, & decorē induiſti, amictus lumine ſicut ueſtimento.

Eſa. 11
Pſalm.
Dion.
Ez. 16.
Simile

C

Tres pcipuas induit ueſtes Chriſtus Dñs, ut oculis ſponſæ totus deſiderabilis appareret. Primā ueſtē induit naturā humanā, qua illum figuratū dicere poterimus. Ante. n. figura carebat, qui purus ſpiritus, & infinitus eſt: infiniti. n. nō eſt figura, ut Ariſt. ait, & figura corporis eſt, non ſpiritus. Propter nos uero figuram induit, habitus inuentus, ut homo, in ea veſte pulcherrimus apparuit ſponſę oculis, ſpecioſus forma præ filijs hominum, diffuſa eſt gratia in labijs tuis, ſpecie tua & pulchritudine tua, &c. Ea pulchritudine inuitatur a Pſ. aīa, ut eum diligat. Audi filia & uide, & inclina aurem tuam, &c. Sedām uero induit ueſtem, cum in paſſione ſua, ut ſic loquar, defiguratus eſt. Eſa. 53. Vidimus eum, & non erat aſpectus, mutauit tunc habitum ſuū Rex Iſrael, & ingreſſus eſt bellū. Sed quia ſolo amore, ac bonitate eam induit veſtē, quāquam deformis, & obſcura uideretur, at ille pulcherrimus, optimuſq; apparuit, & ad ſe aīas traxit. Vnde ait. Cum exaltatus fuero a terra, oīa trahā ad me. Sed antequā ſcdam hanc induit ueſtem, hodie tertiam induit, dū trāsfiguratur, ut oñdat illū de figuratione dignationis eſſe, nō neceſſitatis, amoris, nō ignominiæ, ac decoris. De quo Pſal. Quid exprobrauerūt cōmutationē Xpi tui, i. exprobāt nobis, qd' Deū adoptamus crucifixū qd illis rñdebimus? Hoc utiq;, q tūc defiguratę, hodie trāsfiguratę, q ſe tunc mortalē oñdit, hodie diuinitatis certiſſima ſignā pbet, nullā uerò pōt paſſio obſcurare, quē tantę maieſtatis ſplēdor illuſtrat.

Pſ. 92.
Pſ. 103

A Ariſto. Phili. 2 Pſ. 44.

Eſa. 53

3. Reg. 22.
B
Ioā. 12.

Pſ. 88.

Sed iā uideamus, qūo aīas noſtras ad ſe trahat, eo qd' hodie induit indumēto. Cenſeo id nobis hodie uoluiſſe oñdere, quali, quantaque gloria ſe priuauerit pp nos, dum in terra uixit, ut hoc nos deuincat in ſui amorē. Pro cuius intelligentia notat hanc gloriam corporis, q hodie in eo apparuit, ipſi debitā eſſe ab inſtāti cōceptionis: tum quia uerbo unitum erat perſonaliter, tum pp aīæ gloriā. Si. n. ab aīa in corpus redūdat, vel gaudium, vel triſtitia maxima, qd non redundet ſumma gloria? Vn ſicut mirum eſſet uidere in hemiſphero nſo Solē, nec tñ aerem illuminatū: ſic mirū eſt uidere glorioſā aīam in corpore paſſibili. Sicut. n. a Sole naturaliter pcedunt radij in aerē: ita ab aīa glorioſa in corpus. Sed interpoſita ſunt peccata nſa, q illud phibuerūt, do-

C

Simile

nec

Digitized by Google

A nec delerentur. Hoc ergo ſuppoſito, duo Xp̃o dño p̃cipua dẽmus. Primum mala, doloreſq; quos pro nobis ille pertulit, de q̃b. hodie loquit cum Elia, & Moyſe. Secundum bona, quę ꝑ nobis reliquit toto vitę tpe. Sed q̃ inquis, bona? Gloriam aĩ, æquæ inferiori portioni debatur: gloriã immenſam corporis, quam hodie oſtendit. Sed quanta hęc gloria ſit, quis di cendo conſequi poſſit? Cum.n. gloria corporis aĩæ gloriæ reſpondeat, & gloria aĩæ Xp̃i excedat in immenſum gloriam oĩum beatorum ſimul ſumptam, ſic & gloria corporis Chriſti excedit in

B immenſum gloriam oĩum corpum beatorum, q̃ erunt, & gloriam oĩum Angelorum, ſi corpora hr̃ent. Si ergo Chriſto multum debes, quia maximos pro te dolores ꝑtulit, magis ei es deuinctus, quia tot bona pro te reliquerit, q̃ maiora ſũt,

Simils q̃ mala, q̃ pro te paſſus eſt. Quod ut ualeas intelligere, finge animo, nos omnes Conſtantinopoli, uel in extremis terræ teneri captiuos: Regem vero Hiſpaniæ tanto nos amore proſequi, ut eò ipſe vel let ire, ut nos redimeret abiectis ueſtibus uictoq; vulgari. Duo tunc ei debere mus: Primum labores itineris immẽſos, quos ſuſciperet. Sc̃dm, q̃d regna ſua, & omnium eorum gloriam eo tpe relinqueret, ut nos redimeret. Multum ei deberemus, quia labores, & itineris difficultates ſuſtineret: ſed multo amplius:

C quia gloriam regnorum reliquiſſet, quod maius eſt bonum, quam illa ſint mala. Simile in Xp̃o dño conſiderandum eſt. Multa pro nobis paſſus eſt: ſed maiora bona reliquit, quam mala ſuſtinuit; &

Hie.12 iõ hac rõne maximè nos deuincit. Hinc eſt, quod cum per Hiere. 12. quæ hominum cauſa fecit, oſtendere, ait: Reliqui domum meã: dimiſi hæreditatem meã, dedi dilectam animam meam in manu inimicorum eius. Primum ea extollit, quæ reliquit, & hoc ſemel, & iterum, de inde, quæ paſſus fuerit, recenſet: quia plura reliquit, quam ſuſtinuit. Ex quo nobis colligendũ eſt, ſicut Xp̃s pro nobis paſſus nos deuinxit, ut ipſi⁹ amore labores ſubeamus: ita ꝑ nobis tanta bona relinquẽs, ut ꝑ eo oĩa relinquamus, q̃uis magna. Nondũ uiderat Moyſes, Xp̃m hãc gloriã reliq̃ſſe ſeipſa, ſed figura ſolũ, cũ Dei cã multa reliq̃t. Quæ oñdit Pau. A

Fide Moyſes grãdis factus, negauit ſe filiũ He.11.
filię Pharaonis, maiores diuitias ęſtimãs improperiũ Xp̃i theſauro Aegyptior ũ. Sed hoc pſtitit grãdis factus. pueri.n. nænijs dlectant̃, maiores verò reb. ſerijs, & magnis. Verè q̃ tpalib. delectat̃, puer eſt. Pro. 1.
Vſquequo paruuli diligitis infanriã? Cũ vero nos uiderimus Xp̃m pro nobis tanta reliqniſſe deuinctos nos putemus: ut pro eo minima relinquamus, minima .n. ſunt, q̃ tpalia ſunt. Neſcimus Dei cã relinquere nr̃a; q̃s eſt, q̃ dicat: Ecce nos relinquimus oĩa? Quã auari in retinẽdo? Hac de re expoſtulat Deus, Hie. 2. Nun Hier.2
q̃d terra ſterilis ego ſũ, aut ſerotina, qua B
rę ergo dixit populus meus: Receſſimus: Simile
nõ ueniemus ultra de te? Cum agricola cõmittit ſemen terræ pingui, ac fertili, q̃ nõ ſine uſura, ſed multo plura reddit, q̃ accepit, fructũ.ſ. cẽteſimũ, q̃ largè diſſeminat, q̃ ſine metu frumentũ manu pro pria à ſe abijcit, nouit.n. ſibi cũ uſura red dendũ: Cũ uerò in agro ſterili ſemẽ ſpargit, parce ſeminat, & dolens, q̃a terrę ſterili mãdat. Mõ ergo dicit tibi Deus tu⁹; Nũ terra ſterilis ego tibi ſum, aut ſerotina, quare ergo ꝑ me relinquere tua dubitas? Nũ non ego multiplicatũ tibi tribuã frumẽtũ tuũ? Diſce ergo ꝑ Deo honorẽ, uoluptates, diuitiaſq; cõtẽnere, accipes nũc cẽtẽs tm̃, & ĩ futuro uitã æternã Hæc ẽ terra nr̃a, hoc p̃diũ p̃clarũ, q̃d C
tibi datũ ẽ & exẽplo Xp̃i ꝑ te tãta relinquẽtis, tu ẽt ipſi⁹ amore aliqua cõtẽnere, ne trepidaueris. Hoc hodie oñdere tibi uoluit gloriã ſuã manifeſtãs. Quaſi dicat uidete, ò hoĩes, qualia ꝑ uobis ego relinq, q̃b. bonis me priuẽ vr̃i cã, ut uos ſr faciatis. Vt uerò hãc gloriã oñdat Xp̃s Ma.16
dñs ſuis, ſicut eis promiſerat, cũ diceret; Sũt de hic ſtãtib. q̃ nõ guſtabunt mortẽ, donec uideãt filiũ hoĩs veniẽtẽ in regno ſuo, q̃d Leo Papa hodie impletũ aſſerit. Leo Papa.
Aſſumpſit Ieſus Petrũ, Iacobũ, & Ioannẽ, & duxit eos in montẽ excelſũ ſeorſũ .ſ. in Thabor. Sẽp Xp̃s in mõtẽ ſuos ducit, in alta, in ſublimia. Pſal. Mons Dei, mons pinguis, mons in quo bñplacitum Pſ. 67.
eſt

A eſt Deo habitare in eo. Et Iob. Ad præce
Iob. 39 ptum tuũ eleuabit aq la,& in arduis po-
net nidũ ſuum. Nidus Xpi Aplicus eſt
chorus,quẽ in arduis ponit, dũ in mon-
Pſ.113 tẽ euehit. Mõtes excelſi ceruis. In monte
Ge.15. Deus Abrahæ apparet; in monte legem
Ex.32. dedit,quo nos doceret in mõtẽ ire. Sic An
Ge.19. geli ad Loth: in monte ſaluũ te fac. Et
3.Reg. 3.Re.19. Elias in mõtẽ ire iubet, ut Deũ
19. videat: Eſt.n. duplex modus Chriſti: nè
viuendi. Primus,cũ aſcẽdere in mõtẽ qs
conat, cũ perfectionẽ ſectat: vel licet in
ſtatu ſit humiliori, in eo tñ monte quæ-
rit,multa opera pfectionis, & ſupereto-
gationis præſtat, cum ſacrã frequentat,
oronem colit, mortificationẽ amplecti-
tur,eleemoſynas largitur, hic montem
aſcẽdit,huc nos Xps conatur ducere. Au
di ad aſcenſum hunc nos monentem. 2.
1.Pet.1 Pet.1. Fres magis ſatagite,ut p bona opa
B certã vrãm uocationẽ, & electionem fa-
ciatis:hęc.n.facientes,nõ peccatis aliqñ,
ſic.n.abundanter miniſtrabit uobis in-
troitus in æternum regnũ Dei. Alij uerò
montem aſcendere recuſant,ſed in cam
peſtrib. morari uolũt,qui,ſ. vulgarem ui
tã ducere in aĩo hñt,Deoq; ſeruire ſe di-
cunt,ſed cõi hoĩum more,q ſupererogat-
tionis ſunt,nolunt præſtare, ſed quæ oĩ-
no tenentur facere ſub præcepto. Pericu
Simile lis plena hæc uita eſt. Hĩque contingere
ſolet,qđ ijs,q arcum hñt laxatum,chorda
remiſſa, qui cum in ſcopum iaciunt ſa-
gittas, licet recto itinere eas dirigant,nõ
in ſcopum,quò diriguntur perueniunt,
ſed multò inferius,pp arcus non benedi
ſtenti debilitatem. Sic hi licet proponãt,
quæ præcepta ſibi ſunt,ſeruare,eoq; diri
gant vitã,& intuitum ſuũ, ſed multa nõ
ſeruant,qa natura nra poſt lapſum infir
C ma eſt,ac debilis. Vnde,vt in illũ ſcopũ
quis perueniat,obſeruationẽ,ſ. mãdato-
rũ,oportet non in illum conari dũtaxat,
ſed multo altius expectare. Hoc eſt,qđ
Petrus ait loco ſuperius citato; Sic.n.nõ
peccabitis aliqñ. Cum ergo moneris mul
ta ſupererogationis,& perfectionis ope-
ra preſtare, non ſolum id conſequeris, ſi
ea opere compleueris,ut maius ſit tibi in
cęlo gloriæ meritum,(quod Petrus dicit,
abundanter miniſtrabitur nobis introi-

tus in æternũ regnũ Dei) ſed & ut certã A
electionẽ tuã facias,ut non pecces. Tunc
.n.de te dr; Altiſſimum poſuiſti refugiũ
tuũ,non accedet ad te malum. Aeterna Pſa.90
ſalus res eſt in dubiũ nõ uocanda, ſed q̃
in tuto collocare dẽs, nã & negotia ſæcu
laria grauia curas in tutiſſimo eſſe.

[Et dum oraret,ait Luc.9. Transfigu Luc.9.
ratus eſt ante eos.] Accedite ad Deum, Pſa.33
& illuminamini. Sic.n.nos traſfigurari Simile
oportet;cum.n. Luna Solem reſpicit,ab
eo lumen accipit, cũ verò terra interpo-
nit,eclipſim patit. Multorũ aĩæ ſimiles
ſunt Lunæ eclipſim paſſę, qa ſæcularib.
negotijs lumen cœli ad ſe venire non pa
tiunt. Qui verò ſe ſoli opponit iuſtitiæ,
ab eo lumen recipit, quo transfiguretur.
Sic Pau. Nos aũt reuelata facie gloriam 2.Co.3
dñi ſpeculantes,in eandẽ imaginẽ tranſ-
formamur,a claritate in claritatem. Si- Simile
milisq; aĩa efficit nubi,q̃ cum natura ſua B
obſcura ſit,radijs tñ oppoſita Solis,om-
ni induitur lumine,& pulchritudine.

Sic ergo Xpo oran e transfiguratus
eſt.[Reſplenduitq; facies eius ſicut Sol.]
Qua in re oñditur nobis iuſti in mundo
adhuc tribulati transfiguratio. Sicut eñi
Chrs in medio laborum transfiguratio-
nis gloria decorat; ſic iuſtus & hic dum
laborat,conſolatur, ſicut contra impius
in medio deliciarum cõfundit, ac angit.
In medio conuiuio uidet Balthaſar ma- Dan.5
nũ eum cõturbantẽ. Et Pſ. de Iſrael ait. Pſa.77
Adhuc eſcæ eorũ erant in ore ipſorum,
& ira Dei aſcendit ſuper eos. In medio
cõuiuij ruit domus ſup filios Iob. Hinc Iob.1.
Propheta ad Aegyptũ, uitula elegãs,at- Hie.46
que formoſa Aegyptus,ſtimulator ab a- Simile
quilone veniet ei. Sicut.n.vitulã in prati
medio paſcentẽ muſca inde cum dolore
abijcit; ſic aĩam delicijs deditam contur C
bat Deus, iã tribulatione, iã cogitatione
mortis: Riſus dolore miſcebit,& extre- Pro.14
ma gaudij luctus occupat. Contra uerò
iuſtis in medio tribulationum lux fulget
trãsfigurationis. Hoc experiebat,q dice-
bat: Non ſolum aũt,ſed & gloriamur in
tribulationib: & ſuperabũdo gaudio in Ro.5.
oĩ tribulatione nra. Hoc experti ſũt tres 2.Co.7
illi pueri,q in medio ignis rorẽ ſtatẽ ſen- Dan.3
ſerũt,q eos ab igne lædi nõ pmiſit. Hoc

Digitized by Google

A etiā experiētia iuſti nouerunt, q̄ licet ma
ximis afflictionib. vrgeātur, ſi tñ in mon
Mat.11. teāſcendunt, ſi Deū orāt, experiūtur il-
Eſa.56 lud; Ego reficiā uos, & illud: Ducā eos ī
montē ſanctum meū, & lætificabo eos
in domo orōnis meæ. Sed Chro transfi-
guratio apparēt Moyſes, & Elias loquē-
tes cū Ieſu. Quid verò loquerentur, inſi-
Luc.19 nuat nobis Luc. dicēs: Dicebāt exceſſum
eius, quē cōpleturus erat in Hieruſalem:
Sed qd facitis Moyſes, & Elias affligētes
aīam Xp̄i? Permittite eū paulisper tanta
frui gloria, nec illi triſte paſſionis nun-
ciū deferatis, qs.n. Regi in lautiſſimo cō
uiuio triſte ferat nunciū? Sic.n. muſica in
luctu importuna narratio, nōne luctus
in cōuiuio importunus quoq; erit? Rñ-
det, imò de exceſſu eius loquūtur, ut glo
riā Xp̄o cumulent, & ipſemet Chrs in
colloquiū miſcet paſſionē ſuā, ut cumula
Simile ta gloria fruatur. Sicut.n. lætitię tpe col-
B loquiū miſces eorūm, q̄ maximè læta, ac
deſiderata ſunt: ita res oīum dulciſſima
Chro paſſio eſt, ei deſideratiſſima mors
eſt, iō de ea nunc agit. Sicut.n. magna fe-
bri, ſitiq. laboranti fontium, riuorum,
aquarumq; colloquiū immiſces, quo ille
præcipuè delectat, ſic febri amoris Chrs
dñs laborabāt, tantoq; paſſionis deſide-
Luc.12 rio tenebat, ut diceret, Baptiſmo hēo ba
ptizari, & coarctor, vſq. dum perficia-
tur? Et iō paſſionē ſuam calicē dicebat,
Simile & potum. Sicut.n. ſitis maximè hoīem
affligit, anxiumq. reddit, pluſq. fames, &
poti⁹ ſummā expetitur, atq. deſideratur:
ita Chrs ſummè paſſionē ſitiebat. Et ad
Pſa.68 eo ut poſtq̄ tanta fuerat paſſus, & poſtq̄
Io.19. intrauerunt aq̄ uſque ad aīam eius, & a-
Can.8. quas innumeras biberat tormentorum,
adhuc tñ clamat, ſitio, qa aq̄ multæ non
C potuerunt extinguere charitatē, nec flu-
Simile mina obruent illā. Imò ſicut calcis for-
nax uehemēter accenſus immiſſa aqua
pl⁹ ardet: ita tāto ardebat deſiderio paſ-
ſionis Xp̄s dñs, ut paſſionibus adhibitis
plus ſitiret. Quid aliud putas hodiernū
eſſe ſplēdorē, niſi ignē charitatis proce-
dentē, qui intus latet? Hoc verò paſſio-
nis deſideriū maximè oſtendit c. ſuperio
Mat.16 re. Cum.n. paſſionē ſuā diſcipulis prædi
xiſſet, Petrus ad eū ait; Abſit a te dñe, nō

erit tibi hoc. Cui Xp̄s, Vade poſt me Sa- A
thana, ſcandalū mihi es; nō.n. ſapis, quæ
Dei ſunt, q̄ hoīum, quib. uerbis, & flagrā
tiſſima in nos charitas, & paſſionis ſum
mum deſideriū oñditur. Bis.n. ex melli-
fluo eius ore acre verbū Sathana exijt.
Primò, illud dixit dęmoni, qñ illū tenta-
uit, ut ſe adoraret, Mat.4. Sedò vero nūc Mat.4.
idē uerbum in Diſcipulū intorquet, im-
pedire uolentē paſſionē, quē paulo ante
beatū pronūciauerat, cuique claues cęli
cōceſſerat, quo uerbo dęmonem repulit
ſuadērē, ut patris adoratione relicta eū
adorare: eodē repulit diſcipulum impe-
dire volentē paſſionem, & ſalutem no-
ſtrā. Et ſicut infinitū paternæ gloriæ deſi
derium fecit eū tā acriter tentatonē illā
excipere, ut duro uerbo eā repulerit, ita
in hoīes flagrantiſſimus amor effecit, ut
eodē uerbo repelleret impedientē paſſio B
nem, & ſalutē nrām. Mira profectò illa
verba: Scandalū es mihi, q.d. ſi turbari
poſſem, ſi ſcandalizari, hoc ſolo uerbo
ſcandalizarer. Si ergo tā deſiderata paſ-
ſio erat, merito de ea colloquium in trāſ-
figuratione immiſcet. Sed eſt ne tibi dul
cis Chriſti cā paſſio? Omne gaudium exi Iac.1.
ſtimate fratres, cum in uarias.

Sed dubiū eſt, qua rōne illā, exceſſum
dicat. Rñdet, naturale eſt partē exponi
p̄ totius cōſeruatione: imo, & partē mi-
norem p̄ maiori, ut manus p̄ capite. Ex
quo infert D. Th. naturale eſſe oī creatu D.Th.
ræ, ut plus Deum diligat, q̄ ſe, & ſe expo
nat oī periculo p̄ Deo, eiuſq; dignitate
tuenda, qa Deus eſt bonum, vlē. Oīs āt
creatura ſe hēt tanq̄ pars. Vnde ꝙ ſe ex-
ponat creatura p̄ Deo, naturale eſt. Pro
vniuerſi .n. bono cōſeruando relinquūt
res naturales ſuas iclinationes, & loca:
iō terra, & aqua aſcēdunt, ne uacuū det. C
Qd uero totū ſe exponat p̄parte, Deus
p̄ hoīe, hoc vere exceſſus eſt: ꝙ filiū tra-
dat, vt ſeruum redimat, exceſſus eſt. Sed
nec ſolū hic fuit in paſſione exceſſus, ſed
& multi alij: oē.n. qd in paſſione eſt, ex-
ceſſus eſt. Amor exceſſit pp nimiā chari Eph.2.
tatem ſuam, dolor exceſſit in immēſum Thr.1.
oēs hoīum dolores. Videte, ſi eſt dolor, ſi Pſa.21
cut dolor meus, humilitas exceſſit, cum
uerbis reputatus eſt, & non homo, obe-
dien-

Digitized by Google

A dientia exceſſit, dum factus eſt obediẽs
Phili.2. vſq; ad mortẽ, mortem aut crucis. Nihil
in paſſione uidebis, q̃ exceſſus non ſit.
Sed qua rõne tanti in ea exceſſus? Rñde
tur cum contraria contrariis curari de-
beant, excedentia contraria nõ curant,
niſi contrariorum exceſſu. Excedẽs fuit
culpa hominum in peccãdo, Chriſti paſ-
ſio medicina eſt, excedens illa eſſe dẽt.
An non ſummus peccati exceſſus, dum
contra voluntatem niteris Dei? dñi eum
deſpicis? dum conculcas? Attende, quis
Deus, quis tu, & cognoſces peccati ex-
ceſſum, excedat ergo Chriſti paſſio. An
non ingens exceſſus Adami, cum voluit
Deus fieri? Quod ei erit remedium? ex-
B ceſſus alter. Fiat Deus hõ, & hõ vermis.
An non nimius exceſſus inobedientiæ
hominis? ſuperbia eius? deliciæ eius? Sit
ergo Chriſti paſſio exceſſus obedientiæ,
humilitatis, & dolorum. Sed cum Moy
ſes, & Elias exceſſum loquuntur, Petrꝰ
quid reſpondet? Rñdẽs Petrus, ait: [dñe
bonum eſt nos hic eſſe.] Vide, quã diuer
ſæ ſint cogitationes mortuorũ, & viuo-
rum. Moyſes, & Elias qui aliud ſæculũ
viderunt, dñt: Moriatur Chriſtus, Petrꝰ
vero, bonum eſt in hoc monte nos eſſe.
Sap.5. Quã diuerſa iudicia nr̃a a iudiciis defun
ctorum? Illi dñt: Quid profuit nobis ſu-
perbia, diuitiarum iactantia, quid contu
lit nobis? oĩa velut vmbra tranſierunt.
Tu vero cogitas, q̃uo vanitate, & diui-
tiis creſcas, illi delicias abominãtur, qua
rum cauſa in æternum ſe uident arſu-
Sap.2. ros. Tu dicis, non ſit pratũ, q̃ nõ ptran-
C ſeat luxuria nr̃a, illi teſtã ſuã impleri cla
mitant, tu vero eorum bonis ſitieris, eo
oblitus, illi vana dñt oĩa, q̃ in terra ſunt
Petrus hic manere deſiderat, dicens: Bo
nũ eſt nos hic eſſe. [Sed neſciebat, quid
diceret.] Sed qua ratione neſcit, quid
dicit, quia gloria ſola corporis conten-
tus erat, & hanc in hac vita quærit. O
quot hẽt Petrus ſocios in hac inſcitia. 3.
3.Re.3 Reg.3. duæ erant meretrices, ſingulos
hñtes filios, altera oppreſſit ſuum dor-
miens, furataq; alterius filium eſt. Cum
que Salomon diuidere hunc vellet, illa
q̃ mater erat, ait: Integer ei detur, q̃ eum di
cit ſuũ. Duæ hæ meretrices caro, & ani-

ma ſunt, ambę meretrices, quia a Deo p A
pctm̃ diſceſſere, filij earum ſunt inclina
tiones, q̃ in eis erant in Deum, & in bo-
num, & vltimum finem. Carnis inclina
tio extincta oĩno eſt, dum ſolum in terre
na inclinat, in emortuaq; ducit ſine Dei
memoria. Aĩæ inclinatio adhuc uiuens
permanſit, q̃a ẽt poſt lapſum, in Deũ tẽ-
dit ultimum finẽ, & gloriã appetit uerã.
Sed caro hunc filiũ aĩæ, hanc eius incli-
nationem ſurripere vult, & eam ducere
In bona terrena, & ſoli appetitui bruto
conuenientia: aĩa uero ſibi ſeruare uult.
En rixam, litemq; inter carnẽ, & aĩam.
Adeunt Salomonẽ, q̃ ſapientia ſua terre
nam ſapientiam ſignificat. Et quam ille
ſnĩam profert? Diuidatur, inquit filius. B
Hæc inclinatio aĩæ, quæ viuens eſt, diui
datur, pars eius aĩæ reſeruetur, & pars illiꝰ
carni detur. Sed q̃uo hoc fiet? Vtiq; ſi ĩ hac
vita, & in alia gloria q̃ratur. Bonũ eſt nos
hic eſſe. Hoc ſapientia mundi iudicat,
hic quærendam gloriã, inſuper, & ĩ alia
vita, ſed oĩno fallitur, duę.n.gloriæ nulli cõ
tingunt. Si diuidere uolueris, morietur,
nihil.n.verum, & viuũ obtinebis. Quid
ergo ait aĩa, ſi uis, o caro gloriam, accipe
eam viuam integram, non futilem, &
quæ præterit cum figura huius mundi,
ſed veram, & æternam in cælis. Labora
inquit, nunc paululum, cito uero audies,
quod Iacob Gene.32. Quod eſt nomen
tuum? Iacob, inquit: Non vocaberis vl- Ge.32.
tra Iacob, ſed Iſrael erit nomen tuum.
Iacob ab utero matris laborare cępit:
ibi luctatus eſt cum Eſau, poſt exul a do
mo patris factus eſt, deinde in domo La C
ban multa paſſus, tandem cum Angelo
luctatus, & ideo Iacob dr̃.i. luctator, ſed
finietur hæc laborũ lucta, & amplius Ia
cob non uocabitur, ſed Iſrael, quod ſi-
gnificat uidens Deum. Laborandũ no-
bis paulisper eſt, luctandum, ſuſtinendũ
ſed ueniet tps, cum non laborantes, ſed
Deum uidentes dicamur. Sed heu in plu
rib. præualet caro contra ſpiritum, & e-
ius filium ſibi vſurpat: cuius figura ex-
tat in Iacob, & Eſau, luctantur in utero,
ſed tandem uincit Eſau, & prior egredi- Ge.25.
tur, natuq; maior iudicatur, ut primo geni
turã obtineat. Oĩa bona mũdi, eĩa pręci

Digitized by Google

A pua corpus tollit, ſibiq; vſurpat, vniuerſæ artes mundi corpori deputatę ſunt, & vniuerſa ferè bona, ut illud primogenitum dicas, ſpiritus verò poſterior naſcitur, tenens plantam prioris, quia quod caro calcat, ſpirit⁹ amplectitur. Sed ais: Caro præualuit in me contra ſpiritum, primogenituram tulit, quomodo eam re-
Ge.17. cuperabit ſpiritus? Vt q; ſicut Iacob, deferat ſpiritus Deo eſcam, qua libenter ve-
Pſ. 50. ſcitur. Sed quæ hæc eſca? Cor cōtritum, & humiliatum Deus non deſpicies. Collo circundet pelles, i. peccata confiteatur uoce Iacob humili, & ſic gratiam aſſequetur ſpiritus, qua ſit maior carne, illā que ſuperet. Sed audiamus iam cęli iu-
Ioan.8 dicium de Chriſto, eiuſque paſſionem,
B [Hic eſt filius meus dilectus, &c.] Quā diuerſum cęli iudicium a mūdi iudicio. Ait mundus: Hic eſt blaſphemus, potator vini, Samaritanus. Pater verò, ait: Hic eſt filius meus dilectus, iudicio vero cęli ſtandum eſſe, quis dubitet? Ne ergo multum curaueris, quid de te mundus dicat, ſed quid Deus. Inſuper volebat Petrus, Xpi paſſionem impedire, & in eo monte manere, ſed pater ait, Hic eſt filius meus dilectus, & quem ego diligo, in paſſiones, & crucem mitto. Ego filium diligo, plus quam Petrus, & tamen
Simile eum pati uolo. Si. n. cum filio brachiū eſt reſecandum, recedere ſolent amici, nec ſpectaculo crudeli adeſſe uolunt, mi-
C ſericordia moti, at pater eū diligēs plus illis, adeſt medelæ, & brachium tenet, qm̄ id filio expedit, ſic hodie pater Petro ait: Ego filium diligo, & quia diligo, ei crucem do mea manu, & calicem paſſionis, quē bibat, ut hinc uel diſcere poſſis, non te Deum odio proſequi, cum calicē paſſionis porrigit, imo pater, quem dili-
Heb.11 git filium, corripit, atq; caſtigat. [In quo mihi bene complacui.] Cum pictor in
Simile quam piam imaginem omnem artem ſuam poſuit, eam ituetur, & in ea ſibi bene complacet. Sic ſicut in ſui ſimilitudine expreſſa, pater in filio ſuo complacet, placent mihi alia, ſed in ipſo, & per ipsū ipſe vero placet mihi i ſe ipſo, quicquid .n. mihi in me placet, in ipſo eſt, eadem .n. eſt pulchritudo, & bonitas mea, & il-

lius. Ideo uocatur Cant. 5. Dilectus ex A
dilecto, quia non ſolum ipſe diligit, ſed Cant.5
& in ipſo omnis ratio diligendi eſt, quic Ephe.1
quid diligitur, propter ipſum diligitur. Vnde Eph.1. Gratificauit nos in dilecto filio ſuo, & oīs creatura diligitur a patre in filio, quia conformis arti, q̄ filius eſt.

[Ipſum audite.] Ipſe audiendus, quia Verbum eſt, quo ego explico omnia, q̄
noui. Si unica lectione Salomon oſten- Simile
taret omnem ſuam ſapientiam, quanta attentione audiretur. Volens ergo mundum docere, miſi ad illum verbum meū, quo omnia quæ ſcio, dixi. Creaturis explicaui mentem meam, quaſi ſignis obſcuris, ſed filio meo quaſi uerbo omnia explanante manifeſte. Audite eum, quia
eſt verbum meum internum. Magiſter B
homo non verbum internum nobis dat ſed uocem, ſi autem verbum daret, attentius audiendus eſſet, quia loqueretur angelica lingua. Accipite ergo uerbum meum internum, quod uobis ego do.
Ioel 2. Exultate in domino Deo veſtro Ioel 2.
filiæ Sion, quia dedit uobis doctorem iuſtitiæ. Maximus planè iuſtitiæ doctor
ſapientia ipſa infinita. Ipſam audiamus Deu.18
ei obſequamur. Anima enim, quæ non audierit prophetam illum, exterminabitur de populo ſuo, ait, Moyſes de Chriſto domino: Prophetam ſuſcitabit vobis Deus, illum tanquam me audietis ut uiuere poſſitis in æternum, &c.

Feria II. poſt Dominic. II. Quadrag.

Ego vado, & quæretis me, & in peccato veſtro moriemini. Ioan. 8. C

AD impœnitentes, & duros corde hęc verba dicuntur. Duriſſima protecto ſunt, terribilia, & quæ horrorem incutiunt audientibus. Aſperum apparet medici dictum, quo infirmati loquitur: Diſpone domui tuæ, quia morieris pro- 1.Reg.
culdubio, & non uiues. Sauli hoc dictū 28.2
fuit a Samuele. Et ſtatim (ut ſcriptura) Saul cecidit porrectus in terrā, extimauerat .n. verba Samuelis. Sed multo aſpri⁹ duriuſq. verbū iſtud eſt: In pctō vřo moriemini, quo aiæ uita pſtat corporis uitę.

In

Digitized by Google

A In pctõ viuere miſerum plane eſt, & tremendum, deterius namq. eſt ſic eſſe, quã oĩno non eſſe: at uerò huic malo remedium eſt, dum uita fungeris. Sic Sapiẽs loquitur: Deus mortẽ nõ fecit, nec lętať in perditione viuorũ. Creauit.n. ut eſsẽt oĩa, & ſanabiles fecit nationes orbis terrarum, nõ eſt in illis medicamẽtũ exterminij, nec inferorũ regnũ in terra. Expẽdẽdũ uerbũ illud: Sanabiles fecit hoĩes: ſanitatem recuperare pñt, nõ eſt illis exterminium, & oĩmoda pditio medicamẽtum. Curari.n. illi pñt, nec inferni regnũ a quo nullus emergere põt, in terra uero eſt, & copioſa, ſed in pctõ mori miſerrimnm planè eſt, quia ſine remedio, & malum infinitum eſt: atq. adeo nullis uerbis explicari, aut amplificari põt, qa eſt in æternum peccare, & in æternum puniri ſine ulla ſalutis ſpe. In æternum a Deo ſeparari, exulem eſſe a pria cęleſti, Dei inimicum perpetuo, in quem Deus pluat bellum ſuum, & oẽs ſagittas pharetræ ſuæ mittat. Implens illud: Et ſagittas meas complebo in eis. Iniquitatem infinito odio Deus proſequitur, & ideo odio ſunt Deo impius, & impietas eius. Et infinitæ ei ſint uires, ut punires poſſit inimicos, & de eis ultiones ſumere, nullus explicare ualet, quas adhibeat ultiones. Hinc Pſ. Quis nouit poteſtatem iræ tuæ, & p̄ timore tuo iram tuam dinumerare? Maximè ergo nobis inquirendum eſt, quis ille ſit, in quem uerba iſta dñr, q̃ fulminis inſtar ſunt, & tonitruum magnitudinis Dei, quis ille eſt, cui ſic pctm̃ adhæſit, ut nunq̃ ſeparetur ab eo, nec in morte ipſa: ut merito audiat, in pctõ vřo moriemini? Hęc uerba dicta ſunt a Xp̃o dño Phariſeis principibus, ſcribis doctiſſimis, ſacerdotibus, Eccleſiæ Dei auctoribus: qui cæci erant, duces cæcorum, & in foueam inferni deciderunt. Tremendus profectò altior locus, & quo Deo ꝓpinquior, eo magis formidãdus, quia cui plus datum eſt, plus etiã exigetur ab eo, cui uero Deus dignitatem, ſciam, prælaturamq. committit, plura ſine dubio pręſtat, & tò plura ab eo exigentur. Hinc illud. Iudicium duriſſimum in his, qui pręſunt, fiet. Et ſi omne Dei iudicium timẽdum eſt, etiam iudicium leue, & orandũ cum Pſ. Nõ intres in iudicium cum ſeruo tuo: an nõ ptime ſcendũ iudicium durum? an nõ horrorẽ incutit duriſſimũ? Hinc angelicis humeris formidandum munus p̃lati eſt, & maxima cũ cautela ĩ eo ſe dẽt gerere quiſq. Sed noſſe cupies, qđ fuerit horũ hoĩum pctm̃, quib. dr: In pctõ uřo moriemini? in oĩbus, q̃ admiſerunt, pecc ttis, mortui ſunt illi: quia cum nullius peccati remiſſio cõcedať, niſi per Chriſtũ, q in eũ nõ credit, in oĩ ſuo pctõ moriť, qa nullum ei condonatur. Sed ſi noſſe cupis p̃cipuum eorum pctm̃, fuit in Xpm non credere, nec ei credere, neque in eum. Infidelitatis pctm̃ dr in ſcriptura pctm̃ p antonomaſiã, ut ait Aug. in illud Io. Arguet mundũ de pctõ. Hoc illi admiſerunt Xp̃m non credentes, ꝗ illorum pctm̃ explicat propheta. Negauerunt, ait, Dñm, & dixerunt, non eſt ipſe neq. ueniet ſuper nos malum.

Sed adhuc inquies, cum doctrina, & opera Xp̃i diuina eſſent, & tã manifeſta lux illis fuerit, ut ſtultus, & cæcus illa nõ uidere, nõ poſſet, qũo Phariſei, & Scribe in eis ſcãdalum inuenire potuerunt? In perfecte plano, quis offendiculũ inueniri põt? O hoĩum peruerſitas, atq. malitia quanta eſt. Quantaq. humilitate, ac timore cõuerſari dẽmus, ſp Dei implorãtes auxilium, & ab eo, quaſi pendẽtes, cũ Aug. teſte, nullum pctm̃ admittit hõ, qđ non admittat alter homo, ſi deſerať ab eo, q fecit hoĩem. Cum aliena pctã, & infirmitates audis, de tua ẽt agit cã, in idipſum namq. malum tu incidere facile potes. Vnde, qui aliorum lapſus humiliter, & prudenter audit, cõpatitur lapſis, & ſibi timet, dicens: qui ſtat, uideat, ne cadat dicitq. Deo. Cum defecerit uirtus mea, Deus ne derelinquas me. Vide ẽt offendiculum, in quo alter offendit, ne ipſe ſimiliter offendat, & decidat. Videamus ergo, quo pacto hi phariſæi in luce admodum manifeſta impingere, & ſcãdalizari potuerunt, Audi Xp̃m dominum hoc oſtendentem: Lux uenit in mundum: Summum hoc bonum, ſi lux uenit, oẽs ergo uidebunt recta, oĩbus cęli uia patebit. Sed nõ ita factum eſt, quid ergo? Di-

[Marginalia: Sap. 1. — B — Iob 20 — De. 32. — Sap. 14 — Pſ. 89. — C — Ma. 15 — Luc. 12 — Sap. 6. — A — Pſ. 142. — Conc. Trid. — B — Aug. ĩ Ioã. 16 — Iere. 5. — Aug. — C — 1. Cor. 10. — Pſ. 37. — Ioan. 3]

A lexerunt hoĩes magis tenebras, quam lucem. An non hoc horrendũ mõſtrum? Quoniã pacto tenebræ p̄ponendæ ſunt lumini? Erant.n.(inqt) eorũ opera mala, & oĩs, qui male agit, odit lucẽ. En oĩs mali radicẽ. Sed qu o pacto uoluntas excæcare põt intelľm? An non ille dux, & lux eſt uoluntati. Adhuc uoluntas mouet intelľm, & ille dñatur, & q uoluntate eſt praua, facile intellectu errat. Hoc uerò in his, ad quos hodie ſermonẽ Xp̃s hẽt facile perſpicies: Venit Deus in mundum, ut uiã cęli nobis oñderet. Elegit Iſrael in habitationẽ ſibi: uitã duxit perfectiſſimã, uitã diuinã. Doctrina eius ipſa veritas ex theſauros ſapientiæ, & ſcientię

B Dei deprompta. Adhuc in tã manifeſta luce impegerunt, & in meridie palpauerunt, ut cæci. Et huius rei illa eſt cã, quia eorum erãt mala opa. Dilexerunt uitia, & pctã, & iõ audire noluerunt eũ, q his cõtrarius erat. Dilexerunt infirmitates ſuas, & iõ curari noluerunt, & iuſto Dei iudicio ablata eſt ab eis ueritas, q̃ recipe recuſarunt, & õ reſumq. mendacium, qđ dilexerunt, ſicut cum alijs Paul. factum

2\. The. 2. oñdit. Eo qđ charitatẽ ueritatis nõ receperunt, immiſit illis Deus ſpũm erroris,

Simile ut credant mẽdacio. Et quẽadmodũ excitas à ſomno duos infirmos, dicẽs: Euigilate, ſomnus namq. uobis mortẽ affert, alter diligens uitã ſuã, ſomnum depellit, tibiq. grãs agit, ꝙ illum excitas, alter uero, q ſomnum diligit, iraſcit tibi, ꝙ illũ

C excites, & ſi fortè lucernã eius oculis, proponis, ut euigilet, illã extinguit, ne ſomnum impediat: ſic iſti eò tãdẽ deuenere, ut lucem Xp̃m ſibi extinguerent in cruce, nobis in ẽ ſup ãdelabrũ poſuerunt, ſibi uerò interemerunt, noluerunt cura ria cęleſti medico, meritò audiunt: In pctõ vrõ moriemini. Timendũ ergo no-

Simile bis maximè eſt, ſi forſan in corde nro uiderimus veritatis odium, paſſiones exuperãtes, pctã dñari in nobis. Sicut.n. in corpore infirmitates ſunt deſperatæ, de quib. medicus p̄nunciat, nulla his medicina eſt: ita aliqua ſunt pctã, q infirmitates (ſunt aĩæ) adeo radicata, ut licet remedium, & medicina ſpeis ſit, eſt tñ adeo difficilis, ut quaſi impoſſibilis appareat, ut medicus dicat illud Pauli; Impoſſibile eſt eos, q ſemel illuminati ſunt, & guſtauerũt donũ cęleſte, & p̄lapſi ſũt, iterũ renouari ad pñiam. Audi cõminantem diuinã ſapientiã. Prou. 1. Inuocabũt me, & nõ exaudiã, mane cõſurgẽt, & nõ inuenient me: eo qđ exoſam habuerint diſciplinam, & timorẽ dñi non ſuſceperint, neq. acquieuerint cõſilio meo. Aliquãdo namq. pp innumera pctã recedit Deus, auertitq. ſe ab hoĩe, & eũ indurari pmittit, q infeliciſſimus hoĩs ſtatus ẽ, de quo dr, in pctõ vrõ moriemini. Cuius rei pauendũ, ac ſtupẽdũ exẽplũ Pharao, induratus auaritia eſt, q decẽ mirabilib. ſummis cõmotus nõ eſt, & nihilo melior factus, in pctõ ſuo mortuus eſt, deſcendẽs in p̄fundũ, quaſi lapis. Si quorundã pctã quaſi indelebiliter eis hærent: de quibus Hier. 17. Pctm̃ Iuda ſcriptũ eſt ſtylo ferreo, ungueq. adamãtino, exaratũ ſup latitudinẽ cordis eorũ, quaſi dicat, indelebiliter ſcriptũ eſt in eorũ cordibus. Nã ut ĩdelebiliter ſcriberent qdã uerba Iob, ait. Quis mihi det, ut ſcribant ſermones mei ſtylo ferreo, plũbi lamina, uel celte ſculpant in ſilice. Celte vulgo dr ſinzel, quo in lapidib. lrã ſcribunt, & dr celte a celando. Stylus uerò ferreus fuit antiqs in uſu, quo in laminis plũbeis, ſcribebat & aliqñ in cera extẽſa p tabulã. Hic ſtylus ferreus una ex parte acutus erat, altera obtuſus, & planus. Qua parte acut⁹ erat, & tenuis, ſcribebat, ſi nimium erat acut⁹, lrã cõficiebat delicatior, ſin minus lrã erat groſſior. Ex quo ortũ habuit, ut dicat, optim⁹, ac malus ſtylus. Ex altera uerò parte, cũ ſtyl⁹ eſſet obtus⁹, & plan⁹ facile delebat, ꝙ i cera ſcriptũ erat, ducta ea ſtyli parte ſup id; quod ſcriptũ fuerat. His ſtylis occis⁹ ẽ martyr Caſſian⁹, tradit⁹ pueris, quos i ſcholis docebat. Et hic intelľr difficilis locus ille. 4. Reg. 21. Extẽdam ſuper Hieruſalẽ funiculũ Samariæ. Ideſt: tradã Hieruſalem Regi Samariæ: & delebo Hieruſalẽ, ſicut deleri ſolẽt tabulæ, delens uertam, & ducam crebrius ſtylũ ſuper faciẽ eius, quia ut dictũ eſt, eodẽ ſtylo uerſo in alteram partẽ delebatur, quod ſcriptũ erat illius parte tenuiori. Nunc ergo ad locum Hieremiæ expli-

Margin (right column): A Heb. 6 — Pro. 1. — Exo. 8. — B — Ier. 17. — Iob 9. — C — 4. Reg. 21.

Digitized by Google

A explicandum redeamus. Vt oñderet pro
pheta pctm Hieruſalem indelebiliter in
corde illius eſſe, ait, ſcriptum eſſe ſtylo
ferreo, & adamantis cuſpide, quo in alio
adamante ſcribi põt, q̃ ſcriptura firmiſſi
ma ſine dubio eſſet, & indelebilis Ijs ve
rò q pctã ſic indelebilia corde retinent,
Heb. 3 dr. In pctõ vrõ moriemini. Ideò ne de
his ſumus, nolite obdurare corda vrã, &
adhortamini voſmetipſos per ſingulos
dies, vt nõ obdureť, qs ex uobis fallacia
pcti. Ad hos induratos ſic nunc loquiť
Xps dñs: Ego vado, & q̃ritis me. Hęc ẽt
uerba dixerat Xps dñs ca. ſuperiore, cũ
ad eũ cõprehendendũ miniſtri phariſęo
rum miſſi ſunt. Hæc ergo uerba ſic ſunt
accipienda: Vani ſunt conatus vri, qb.
B me comprehendere q̃ritis, nihil. n. in me
efficere poteritis niſi qñ ego uoluero. Mi
hi curæ eſt mors mea, ego. n. in eam pro
pria voluntate tendo. Iam verò mors
mea proxima eſt, iam ego uado, nõ vræ
ptãtis mors mea eſt, ſed uolũtatis meæ.
Ioan. 10. Ptãtẽ hẽo ponendi aĩam meã,
Ioã. 10. & nemo aufert eã a me. Oblat' eſt enim
qa ipſe uoluit. Et uos poſt mortẽ meam
Eſa. 53 me q̃retis, me namq; reiecto q̃tetis, & ex
pectabitis verum Chrm, & ſic ſemper
in errore pmanebitis, atq; adeò in pctõ
Theo. vrõ moriemini. Theophila. Eugubinus
Eugu. & Ianſenius hæc uerba referũt ad Hie
Ianſe. roſolymæ excidiũ, quaſi eis dicat: Ego
a uobis diſcedo, ſed continuò in maxi
mas incideris calamitates Romanis vos
obſidentib. & tunc deſiderabitis meã p̃
ſentiã, vt miraculo vos eriperem, nec me
hẽbitis, & ſic ĩ pctõ vrõ moriemini. Sic
verò accipienda hæc uerba eſſe oſtendit
Ioã. 13. inferius. c. 13. cum diſcipulis loquẽs, ait;
Filioli, adhuc modicum vobiſcũ ſum, q̃
C retis me, & ſicut dixi Iudæis, quo ego va
do, uos non poteſtis uenire, & uobis di
co modo. Quaſi dicat: Iactati pſecutio
Luc. 17 nib. optabitis pnſam meam. Luc. 17. Ve
niẽt dies, qñ deſiderabitis uidere vnum
diẽ filij hoĩs, & nõ videbitis, pati namq;
vos pmitiã multa. Sed multum intereſt
inter q̃rere, & quærere. Diſcipuli, nam
que qui Xpo dño adhæſerunt, cum pò
ſtea abſentẽ q̃ſierunt, inuenerunt illum
adiutorem. Ecce uideo cęlos apertos, ait,

illorum unus, & Ieſum ſtantẽ, quaſi ma A
nus dantẽ auxiliatrices. Hinc Ezechias Act. 7.
orat dñm in anguſt a poſitus, dicẽs: Me 4. Reg.
mento, quod ſeruierim tibi corde perfe 30.
cto. Magnificæ diuinæ promiſſionis, qui
bus in tribulatione cõſtitutis auxilium
pmittiť, iuſtis datæ ſũt, q filii ſunt Dei.
Hinc Pſ. Multæ tribulationes iuſtorum Pſ. 27.
& de oĩb. his liberabit eos dñs. Clama Pſ. 90.
uit ad me, & ego exaudiam eum, cum ip
ſo ſum in tribulatione, eripiam eũ, qm
in me ſperauit, liberabo eũ. Et iterũ: Et
erit, antequam clamẽ ego audiã, adhuc
illis clamantib. ego exaudiam. Pctorib. Eſa. 65
verò non tanta pmittiť exauditio, licet
.n. p ſua mĩa infinita, aliqñ eis ſuccur
rat, nõ tñ ita certò. Sæpe namq; ad eos:
Surgant Dij vri, & opitulentur vobis, B
& ĩ neceſſitatib. vos protegant. Et Pro. Deute.
1. dr: Cum clamauerint ad me, nõ exau 32.
diam. Sic orabat Antiochus ſceleſtus Prou. 1
Deum, à quo non erat miam conſequu 2. Ma.
turus, ſic multo minor ſpes pctori datur 9.
in tribulatione conſtituto. Hinc Dan. 4. Dan. 4
Pctã tua eleemoſynis redime, forſitan
ignoſcet Deus delictis tuis. Expenden
dum illud verbum, forſitã. Et ſic Nabu
chodonoſor tunc liberatus non fuit. Sic
ẽt Niniuitæ dicunt: Quis ſcit, ſi conuer Ionæ 2
tatur Deus, in dubiũ illud reuocant, &
meritò inimicus in dubium vocat, an
exaudiendus ſit in tribulatione, non ve
rò amicus, non filius. Secundò Rupertus, Ruper.
ait: Quæretis me poſt mortẽ meam,
me in Apoſtolis perſequentes, & cum
me ipſum in propria perſona perſequi
non ualueritis, nomen meum perſeque
mini, ut illud de terra deleatis, ſed illud
oĩno nõ obtinebitis. Hinc Pſal. Pctõr vi Pſ. 111
debit, & iraſcet, dentibus ſuis fremet, &
tabeſcet, ſed deſiderium vrm peribit, nõ C
nomen meum, & tandem quæritis me
in morte veſtra, nec inuenietis, & ideo
in peccato veſtro moriemini. Tremen
dum profectò uerbum in morte uitam
quærere, nec tamen inuenire. Sic E
ſau contigit, qui quæſiuit locum pœ
nitentiæ, nec inuenit, quamuis cum la
chrymis requiſiſſet eam. Quærite ergo
dominum, dum inueniri poteſt, inuoca Heb. 12
te eum, dũ prope eſt, ne uobis cõtingat,

A quod Virginibus ſatuis clamantib. dñe,
Matt. dñe aperi nobis, & tñ exauditæ non ſút.
25. Hoc verò iis cõtingit, q conuerſioné ſuã
in morté differũt, qb. maximè congruit
verbũ hoc: In peccato veſtro moriemini,
& qretis me, nec inuenietis, nõ ꝙ im
poſſibile ſit ĩueniri, ſed qa de facto pauci
inueniunt. Sicut. n. ſummũ fuit Iudęorũ
peccatũ, cũ Xpi ſanguiné fuderũt, ſed
Augu. tãta uis illius ſanguinis eſt, (ait Aug.) vt
delere ſufficiat peccatũ, quo effuſus eſt,
adhuc tñ de hoc peccato dr̃, In peccato
veſtro moriemini, ſic licet dum uita fun
geris, oẽ peccatũ tuum deleri poſſit, tñ,
ſi uſq; ad morté peccas, dicã tibi, In pec-
cato morieris. Meritò addit, [Quo ego
vado, uos non poteſtis venire.] Ego qui
dẽ uiá uniuerſæ carnis ingreſſus moriar
B & uos ſilr̃ moriemini, ſed diſſimilis ual
de erit terminus, nec. n. venietis eo, quò
ego, qa viã meã tenere non vultis. Sicut
.n. ego uita ſum, quo tẽdẽdũ eſt, ita & via
ſum, & qui me vt viã non tenuerit, nec
aſſequetur ut uitam. En maximã Dei irã
in filios diffidentiæ. Sed qd hæc ad nos?
Multum pœm modum, vt ſilem ruinã
caueamus, Hæc nobis ꝓponũt. Prou.
Pro. 19 19. Peſtilente flagellato, ſtultus ſapiẽtior
Heb. 3 erit. Videamus ergo, ait Paulus, ne inci-
damus in id ipſum incredulitatis exem
plũ. Iõ hodie ſi vocem eius audieritis, no
lite obdurare corda ueſtra, ſicut illi, qui-
bus iurauit in ira ſua, ꝙ non introibunt
Nu. 14 in requié ſuã. Audierũt illi non ingreſſu
ros ſe terrã promiſſam, & plorauerunt.
Multo magis mouẽdi, ac terrẽdi nos ſu-
mus audientes: Quo ego uado, uos non
poteſtis venire, quia cũ contrariá uiã te-
neatis, ad eundẽ terminũ venire eſt ipoſ
1. Co. 6. ſibile. An non, uiæ tuæ, uiæ inferi? qũo er
C go in cęlum peruenies? Fratres nolite er
rare, neq; maledici, neq; fures, neq; for-
nicarij, regnum Dei poſſidebunt, nõ. n.
2. Cor. poteſtis participes eſſe menſæ Xpi, &
10. menſæ dæmoniorũ. Sed adhuc maniſe-
ſta eſt ſumma Dei miſericordia, q oĩb.
his verbis utitur, ut eos ab icepta uia de
terreat, nollet nãq, minas has intentas
opere exeq, ſed eo eas proponit, vt terri-
ti a peruerſa uia deſiſtant? Sic Eſa. 18.
Ecce ego fingo contra uos malum, & co
gito contra uos cogitationẽ, reuertatur A
vnuſquiſq; a uia ſua mala, & dirigite uias
vras, eò tẽdũt oẽs Dei minæ. Hic Hier. Tren. 3
Non. n. humiliauit ex corde ſuo, & abie
cit filios hominum, non ex corde neque ex
Dei ingenio, atq; natura procedit ira, at-
que ſupplicium. Sed audi malorũ inge-
nium, nihilo meliores ſiũt uerbis tantis,
ſed dñt, [Nunqd interficiet ſemetipſum
qa dicit. Quo ego uado, uos nõ poteſtis
uenire?] Miniſtri miſſi ad Xpm cõpre-
hendendũ ſuperiore c. audientes hæc ea
dẽ uerba, ſic ea ĩterpretati ſunt: Nunqd
abiturus eſt in diſperſioné gentium, qa
dicit, Quo ego vado, uos nõ poteſtis ve-
nire? At principes aliũ ſenſũ conceperũt
dicẽtes: Nunqd interficiet ſemetipſum,
qa dicit, Quo ego uado & c. Sic. n. ſeipſũ
interficiendo euadere poterit manus no B
ſtras, ne eum occidamus, aliter. n. nos ef
fugere non poterit, ẽt ſi ad gentes migra
uerit. Conſidera nunc eorum ſtudium
in Xpi morté, & ſupplicia, nec. n. puta-
bant, aliter Xpm eos effugere poſſe, niſi
ſe occidendo. Merito ad hos Xpm dñm
Matt. 12. Qũo poteſtis bona loqui, cum Matt. 12
ſitis mali? Fons cor eſt, riuus verò uerba
corde infecto riuuli ex eo procedẽtes in-
fecti ſunt, uenenoque pleni.

Sed adhuc vt infirmitaté eorũ magis
eis aperiat, ſimulq; oñdat, ꝙ ſuperius di-
xerat, eos nõ poſſe puenire, quo ille, ad-
iungit, [vos deorſũ eſtis, ego de ſupnis
ſũ, uos de mundo hoc eſtis, ego nõ ſũ de
hoc mũdo.] Oẽs qdẽ de terra ſum̃, Xps
verò de cęlo, iuxta illud Io. Qui de terra Ioan. 3
eſt, d terra loqr̃, q de cęlo uenit, ſup oẽs
eſt. Sed reprobi nõ ſolũ d terra ſũt, ſed ẽt
de hoc mũdo. Iõ cũ Xps dixiſſet, deorſũ
eſtis, q ẽt iuſtis cõuenit, addidit, vos de
hoc mundo eſtis: Qđ peccatorum pro- C
prium eſt, non, n. de hoc mũdo iuſti ſũt,
quia ei per affectum non conformãtur.
Ideo ad eos Xps Dñs ait. Quia uero de Ioã. 15.
mundo non eſtis, ſed ego elegi uos de
mundo, ideo odit uos mundus. Reprobi
ergo de terra terreni, iuſti uerò, etſi d ter
ra, ſed non terreni, ſed cęleſtes ſunt. Sed
conſiderandũ nobis eſt, probo. hoib. da-
ri, ꝙ de mundo hoc ſint, cũ tñ nihil adeo
hoies curẽt, q̃ de mundo eſſe, & huic ſæ-
culo

Digitized by Google

A culo cõformari. Cũ audierint illud Pau.
Ro. 12 Nolite cõformari huic ſæculo, ſed reformamini ſpũ mẽtis veſtrę. Meritò adiungit Xp̃s dñs: in pc̃tis vr̃is moriemini. Signũ.n. reproborũ eſt de hoc mũdo eſſe.
Zac. 5. Vide, an in corde tuo amor mundi principatũ gerat. Erit.n. tibi ĩ malũ. Zach. 5. Videt mulierẽ in amphorã mulier illa, quo ſignificatum eſt aĩam, q̃ terrenis inhæret, in quib. cõſiſtere non debuit, ſi põdus amoris ſæculi huius in ſe cõtinet, in profundũ malorũ venire, & in infernũ demergi. Merito ergo Xp̃s adiungit: Dixi vobis, q͞a moriemini in peccatis vr̃is. Repetit iterũ tremẽdum verbũ. Sicut.n. qui vno conamine nõ imprimit cerę, ob eius duritiẽ, imaginẽ ſigilli, hoc ſc̃do co-
B namine curat efficere, ad eũ modũ Xp̃s
Simile dñs ſe hẽt. [Si.n. non credideritis, q͞a ego ſum.] Meſſias, i. vel ego ſum, Deus ut ı ȷ. hoc.n. diuinitas ꝓprium eſt. Ego ſum, q ſum, dixerat ille Moyſi: ſi.n. hoc credi-
Exo. 3. deritis, ꝓſto uobis erit peccati remediũ. Sed ais: Ego credo, ꝙ Xp̃s ẽ, bene facis. Sed hãc fidẽ pficere cura operib. fide dignis, & charitatis ipſa viuificãte. Hoc.n. nos Apoſtolus monet difficilib. illis ver-
Ro. 1. bis. In eo.n. (Euãgelio. ſ.) Dei iuſtitia reuelatur de fide in fidẽ, ſicut ſcriptũ eſt, iuſt⁹ ex fide viuit. Quaſi dicat, iuſtitia Xp̃i reuelat̃, oſtenditurq. magis, ac magis in his, q ex fide in fidẽ procedunt, i. in his, q fidei augmentũ, & pfectionẽ ſuſcipiunt: hoc.n. ſignificat phraſis illa, de fide in fi-
Pſ. 89. dem. Cui perſimile eſt illud Pſ. Ibunt de virtute in virtutẽ, i. in virtute ꝓficiẽt, & maiores facient ꝓgreſſus. Et item illud.
C Pau. In eãdẽ imaginẽ trãsformamur à
2. Co. 3 claritate in claritatẽ, i. abundantiori claritate. Sic nunc, a fide in fidẽ, i. progreſſu facto in fide, perficiendo fidem, non.n. pfecta fides eſt, ſi charitas abſit. Qñ.n. ait
D. Th. D. Th. ſuper hunc Pauli locum, aliqs effectus a duab. cauſis pendet, non poteſt eſſe perfectus, niſi ambæ perfectæ ſint cauſæ. Credere verò ab intellectu, & voluntate pendet, nullus.n. credit, niſi uo-
Aug. lens, ut Aug. dicit. Vt ergo perfecta ſit fides, oportet uoluntatem charitate perfi-
Simile ci, intellectum uerò fide. Vis noſſe, q̃ imperfecta fides ſit in peccatore? Audi: Dicis ſitienti, ne bibas hanc aquam, veneno infecta eſt, & adhuc bibit eam: Dicis A
ei: Non credis mihi? Dicis amico, ne trãſeas illac, ibi namq. decem inimici tui te expectant, ut interimant, & tñ poſtquã te audierit, tranſit. Dicis: Non mihi credis? Audi ſimile: Dicit tibi fides, mors in peccato eſt, & adhuc bibis iniquitatem, quaſi aquam? Dicit iterum, noli peccare, in pc̃tõ namque infernus, & dæmon abſcõſus eſt, ut te percutiant: & adhuc confidis, & tranſibis? Verè uideris non credere, fides quidem in peccatore eſt, ſed informis, imperfecta, & mortua. In his ergo oñdit̃ Chriſti iuſtitia, qui perfecta fide formati ſunt, quia iuſtus, ait, ex fide viuit, quaſi dicat, ſicut hic artifex viuit B
hac arte, ille alia, iuſtus viuit ex fide, i. fidei operibus, & negotiatione, ſpũalibuſque exercitijs: Dixerat Chriſtus, ſi non credideritis, quia ego ſum, dicunt ei, tu q̃s es: & ille principium, q & loquor vobis. Hæc verba diuerſimodè explicant pp. Grecam editionem, in qua principiũ eſt in accuſatiuo. Vnde Augu. ſic intelligit: Credite me principium. Alij verò di- Aug.
cunt illud principium eſſe Græcis aduerbiũ, & ſic idẽ ſignificare Xp̃m dominũ, ac ſi diceret: Ego ſum a principio, ab æterno, quaſi Deus, q̃d idem eſt cum illo. Pſ. A ſæculo in ſæculum tu es. Sed lectio Pſ. 92.
noſtra vulgara ſine dubio, ut iacet, tenenda eſt, ut uideat Xp̃s dñs, ſum principiũ Deus uerus, qui & loquor uobis, qui dignatione mea factus homo uos doceo, qui cum diuinũ uerbum ſim, quo pater loquitur, & iam homo factus vobis loq dignatus ſũ. Ita legit, & exponit Amb. C
lib. 3. de fide. c. 4. & li. 1. in Hexame. c. 2. Amb.
& lib. 5. de. Trin. c. 3. Beda ſuper hunc lo- Beda.
cum Bern. li. 15. de conſideratione. Glo. Bern.
interlin. Ruper. D. Th. & Aug. lib. 5. de Gloſſ.
Trin. c. 13. & alibi ſępe. Ex quo ſequitur Rupt.
antiquiſſimos codices Græcos hanc reti- D. Th.
nuiſſe lectionẽ, ſunt uerò uitiati, q nunc aliam habẽt. Nec mirum cum Amb. ſuper epiſt. ad Rom. c. 5. conqueratur ſuo tempore corrupta eſſe Græca exemplaria. Senſus ergo manifeſtus eſt. Ego ſum principium, & cã rerum omnium, tanquã verus Deus, qui & loquor vobis, i.

Digitized by Google

A (vt Aug. ait,) qui cum tantus ſim, adhuc
Aug. nõ dedignor uobis loqui, ſed pp uos ho-
mo factus, doctor vř effectus ſum. Qui-
bus uerbis utramq. expreſſit naturã, di-
uinam, ſ. & humanam. Vnde idem mo-
do ſignificat his uerbis, qđ ſignificatur
Apo. 1. Apo. 1. Qui eſt, & qui erat, & q̃ vẽturus
eſt. Qui erat, qui principium, q̃ eſt, quia
loquor mõ vobis, q̃ uenturus eſt, iudica
re, ſ. viuos, & mortuos, ꝙ etiã continuo
Xp̃s expreſſit loco. Sed expendenda no
bis illa uerba ſunt. Qui & loquor uobis.
Magnũ quidem in hoĩes collatum bene
Pſal. 8. neficiũ eſt illud, de quo Pſ. Quid eſt ho-
mo, ꝙ magnificas eum, aut quid appo-
nis erga eum cor tuum? Et quid eſt hõ,
B ꝙ memor es eius, aut filius hoĩs, q̃m viſi
tas eum? Maius adhuc beneficium illud
Deu. 4. ꝙ Moyſes inauditum a mundi exordio,
ait, ut populus Deum audiret de medio
ignis ad hoĩes loquentem, & cęleſtib. ip
ſum præceptis imbuentem, ſic. n. Moy-
ſes loquitur. Interroga de dieb. anti uis
qui fuerunt ante te, ex die, quo creauit
dñs hoiem ſup terram, a ſummo cœlo,
vſq. ad ſummum eius. Si facta eſt aliq̃n
huiuſcemodi res, aut unq̃ cognitum eſt,
ut audiret populus vocem dñi Dei lo-
quentis de medio ignis, ſicut tu audiſti,
ſi tam mirabile fuit Angelum mitti, qui
in Dei perſona loqueretur, quale obſe-
cro erit in nos collatum beneficium, ut
naturam indueret humanam, & in ter-
ra conuerſatus, nos doceret uerba vitæ?
Heb. 2 Hinc infert Pau. Propterea abundãtius
C oportet nos ſeruare ea, q̃ audiuimus. Ad
dit uerò dñs: Multa habeo de uobis, loq
& iudicare. Quaſi dicat: Non ſolum ha-
beo, quæ nunc dico, ſed multa alia poſsẽ
de uobis, i. contra uos loqui, & iudicare
uos, ſed nunc tp̃s non eſt iudicandi, ſed
ſaluandi. Aliq̃n uerò hæc loquar, & iudi
Pſal. 2. cabo, implebiturq. illud Pſ. Tunc loque
tur ad eos in ira ſua, & in furore ſuo cõ-
turbabit eos, nec unum contra uos hẽo,
qđ loquar, ſed multa. Sed quid pc̃tõrem
Pſ. 48. excuſabit, cum eum Chriſtus accuſaue-
rit? Frater non redimit, redimet homo?
Ideſt, ſi qui frater nř ẽ, nos accuſat, quis
hoium excuſet? Sed mõ non uos iudico,
nec contra uos loquor; quia qui miſit
me, uerax eſt, & ego quæ audiui ab eo, lo A
quor. Quaſi dicat: Promiſit ille primum
me Saluatorem, non iudicem, ideo mo-
do Saluatorem ſolum ago, iudex poſtea
ero. Et licet iudicium differatur, ſed ue-
niet aliq̃n, quia pr̃ meus uerax eſt, q̃ hoc
dicit, & cęlum, & terra tranſibunt, ſed
verba mea non præteribunt. Voluit er- Luc. 21
go eos Chriſtus terrere comminatione Act. 24
iudicij, quo tremefactus eſt Felix, & quo
maximè peccator terreri põt. Et non co
gnouerunt, quia pr̃em ſuũ dicebat Deũ,
addit Ioannes. Ideò Chriſtus ſubiungit
ſe crucifigendum ab illis, & tunc eos a-
gnituros, quis ille ſit. Cũm exaltaueritis B
ait, filium hoĩs, tũc cognoſcetis, quia ego
ſum. Tãta. n. ſigna facta in Chriſti mor
te ſunt, in reſurrectione, & aduentu Spi
ritus ſancti, ut multi à cruce reuerteren-
tur percutientes pectora ſua, & deinde
multi crediderint. Et licet aliqui confite
ri duritia ſua Chriſtum noluerint, ſignis
tñ illius, & præcipuè in morte, reſurre-
ctione, & Spũs ſancti aduentu factis, cõ
uicti ſunt Ieſum Meſſiam fuiſſe uerum.
Nunc ergo non videtis, q̃tum ſit pc̃m,
qđ committitis me perſequentes, cùm
pc̃m oĩno perpetraueritis me occiden-
do, tunc cognoſcetis, quis ego ſim, & q̃-
tum admiſeritis, pc̃m. Hoc. n. diabolus
agit, pc̃i grauitatem non oſtẽdit, donec
opere cõpletum ſit, ut liberè peccet hõ,
pc̃m leue dicit: vt deſperet, perpetrato
pc̃tõ, illud aggrauat. Sic Iudæ contigiſſe
manifeſtum eſt, qui Ieſu tradito ait: Pec Ma. 27
caui tradens ſanguinem iuſti. Vę autem
ei, qui pc̃i grauitatem uidet, cum tẽpus C
gratiæ, & ueniæ pertranſijt Eſa. 26. Vi-
deant, & confundantur zelantes popu- Eſa. 26
li, & ignis hoſtes tuos deuoret. Non reli
quit me pr̃ ſolum, (ait Chriſtus) quia ego
q̃ placita ſunt ei, facio. Impium ſolum re
linquit Deus, quia peragit, quę Deo non Oſe. 8.
placent, ipſi regnauerunt, & non ex me.
Væ eis, qui ſtatum, officiumque ſine Dei
beneplacito ſibi ſumunt. Sed iuſtũ maxi
mè uerba hæc conſolantur: Non relin-
queris ſolus, ſi Deo placita peragit. Solũ
Chriſtum putauerunt eſſe, cum diceret,
Deus dereliquit eum: perſequimini, &
comprehẽdite: quia non eſt, qui eripiat. Pſ. 68.
Sed

Digitized by Google

A Sed Chriſtus ait: Non reliquit me ſolú, ita ēt cum oī iuſto ſe Deus nr̄ habet, &c.

Feria IIII. Poſt Dominicam II. Quadrageſimæ.

Tunc acceſſit mater filiorum Zebedæi, &c. Matt. 20.

Accedit hodie mater filiorum Zebedæi, vt filijs ſuis dona impetret. Matré nos hémus, q̄ nr̄a curet, & nobis bo-
Ioā. 19 na petat, ſed quæ illa? Qn̄ Chriſtus Ioāni dixit: Ecce mater tua, oībus fidelibus
B Maria data eſt iñ mr̄em, qa Ioānes uniuerſę tunc eccleſię perſonā agebat. Tam ex corde nobis Maria mater eſt, ac ſi nos gemiſſet: ità m cōfidenter ad eam accedere poſſumus, ac ſi ex utero eius nati eſſemus. Fortior. n. eſt amor, qui in Maria magna gratia proceſſit, q̄ quē natura pſtare poterat. Illi me ſecura mēte cōmit-
Bern. to, ait Bern. q poſſit, ſciat, & uelit mater filiorū Zebedæi, nec potuit, nec ſciuit, ideò audit. Neſcitis qd petatis: ſed Maria pót, ſcit, & vult iō obtinet ſp, ad eā accedamus, &c. Mirum ualde eſt, cū hō ad imaginē Dei efformatus ſit, q̄ diuerſus ſit a Deo ſuo uoluntate, ordine atq; rōne
Eſa. 55 Eſa. 55. Sicut exaltantur cæli a terra, ſic exaltatę ſunt uiæ meæ a uiis vr̄is, & cogitationes meæ a cogitationib. vr̄is. Hinc
Iob 7. Iob: Quare poſuiſti me cōtrariū tibi, & factus ſū mihi metipſi grauis? Sed ſi diuerſa uia Dei eſt nr̄a uia, & diuerſa uolū
C tas, ut inter ſe conueniāt, dubium eſt: qs cui cedere dēat, qs quē ſeq, Deus nos, an nos Deum? Si tu ad te uis Deū, & uolun tatē eius trahere, dic te Deū eſſe, imò ſu-
Iob 22 pra Deum extollere. Si uerò agnoſcis te Deo inferiorē, & eius facturā, acquieſce tu Deo, eius ſequere ductū, acqeſce Deo, & pacē habeto, & per hæc hébis fructus ampliſſimos. Quæ uult hō? Quę hi diſcipuli petunt, honorē, utilitatē, quietē. Hęc ſunt mundus ille, quē, poſtea Ioannes illuminatus dixit. Quicqd eſt in mundo, &c. Et ſic nunc integrum poſtulant mū-
1. Io. 2. dū. Nō hac procedit uia Deus. Sed qua? Audi. Ecce aſcendimus Hieroſolymā, & filius hominis tradetur, &c. Calicem meū bibetis. Cui pulchrū vr̄ cœlū, crucē A
non horreat: illa. n. uia eſt ad illud. Cui placet hr̄ditas, placeat on⁹. Cui placet hr̄ Ruth.
ditas defuncti, placeat eius uxor relicta. Velles tu honorē, delicias, diuitias, Xp̄s uerò ſibi præeligit crucē, tormēta, ignominiā, & hāc ille ingreditur uiam, eamq; tibi aperit, & oñdit, ut eam arripias, caro nr̄a ingredi recuſat hāc uiā, ut oñdit mr̄ filiorū Zebedęi: ſed tandem Chriſtus cōcludit, nullā aliā eſſe in cælū uia, præter crucē, & calicē eius. Hæc Euā. ſūma eſt.

Aſſumpſit Ieſus duodecim diſcipulos ſuos ſecretos. Attētos nos oportet eſſe ijs, q̄ ſecretò dn̄r a Xp̄o dn̄o paucis, q a cōſilijs ei ſunt, quib. crucis myſteriū ex B
ponit. Summū ſine dubio myſteriū eſt crucis: iō ſacr̄m dr̄, quaſi ſacrū ſecretum, q̄ uulgo declarari non poteſt, qa uulgus crucē maledictionē, & auguriū malum eſſe putat. Cum ergo eos in ſecretum du
xiſſet, ait. Luc. 9. dixiſſe. Ponite in cordi Luc. 9.
bus uſis ſermones iſtos, hoc cordib. veſtris inſideat, hoc imprimat̃, nec unquā deleatur: licet mundus aliud opinetur, licet illi delere curet: quaſi oppoſitum legibus, & ordinationib. ſuis, qa uerbum crucis pereuntib. ſtultitia eſt: cum tñ in cruce ſumma oīum bonorū ſit. Sed dn̄e qua rōne, quo ordine res abiectiſſima,
crux. ſ. eleuanda eſt, & tam ignominio- 1. Co. 1
ſa cum ſit, qūo eſt honori habēda? Hoc efficiet̃, ait Xp̄s, cum hō Deus eām ſibi aſſumpſerit in glorioſam ueſtem, & die feſto ea induat̃, ut ueſte p̄tioſa, dicens ſe
fælicem, & exaltatum, ac glorificatū, cū C
ueſte hmōi induitur, & ſic ab oī mortali deinceps reputabit̃ diuina ueſtis, pretioſ&que ſummo digna, & ut hoc fiat. Eccę aſcendimus Hieroſoylmā. Aſcendimus nunc in ciuitatē illuſtrē, ubi paſcha celebrandū eſt, quo t pe ſolēt oēs pcedere in ueſtibus glorioſis. Videbitis pcedere Herodē, & exercitū eius p̄tioſis indumētis ornatū, ciues oēs in ſtolis optimis, mulieres ſiſr ornatas pcipuis ornamētis. Et ego ornamētū producā pretioſiſſimū, ſed cū ſim nouus hō, & non de hoc mundo, alius, lōgeq; diuerſus erit ornatus meus. Omnis enim humanus ornatus licet p̄tioſus hominib. appareat. ſed non Deo,

& An-

A & Angelis eius. Luc. 16. Qd.n. hoīb. al-
Lu. 16. tū eſt, abominatio eſt apud Deū. Qui er
go de cęlo ſum, ornamentis vtar cęleſti-
bus, & quę Deo, & Angelis eius in ꝑtio
hn̄r. Huiuſmodi verò ſunt, crux, claui,
flagella, ſpinea, corona, &c. Vt hinc uos
diſcatis, cum ſimilib. ornamentis vos vi
deritis ornatos. Deū laudare, & ire gau-
dentes a cōſpectu conſilij, qm̄ digni eſtis
habiti talib. veſtib. O ꝑclarum nūcium,
pęnitenti, multa patiēti, afflictoq; veſtis
Xp̄i eſt veſtis tua, ornatus es regio orna
Ge. 41. mēto, veſtitus purpura Xp̄i. In ſummū
honorem Pharao, & Aſſuerus induunt
regijs indumētis Ioſeph, & Mardochęū.
Conſcribat Venus, & Cupido Euange-
Heſ. 15 lium, quo ſuos inhoneſtos conſolentur:
B Epicurus aliud, quo edaces ſolētur; Sar-
danapalus aliud, quo uoluptate afficiat
eos, q delicatè corpora ſua nutriūt: iam
.n. Xp̄s condidit Euangelium ſuū in ſo-
latium afflictorum, & pęnitētum. Hos
bodie ducit in ſecretum locum, & docet
horū indumentorum ꝑtium. Vnde pu-
tas in mundo eā factā fuiſſe mutationē,
quam ſic natura auertat, ut cum ſanctis
obiuleris oēs diuitias, delicias, ac hono-
res, ea oīa auerſent, & relinquant, & in-
dui cupiant pauperrate, cilicio, afflictio-
ne, & humilitate, niſi qa uiderunt Xp̄m
his proceſſiſſe ornamentis ornatū? ꝑtio
ſe ſine dubio ueſtis illa eſt, quā Deus in
ꝑtio hēt, quam ſancti oēs magnifaciunt.
Simile Vis noſſe, q̄ ꝑtioſa? Qn̄ aliqd pretioſiſſi
mū p uiā publicā ꝓcedit, clamare ſoles,
C exite, procedite, vt videatis, qd nūc tran
ſeat. Sic ergo Spiritus ſanctus oēs uocat
Can. 3 hoīes, qn & cæleſtes ſpiritus, egredimini
filię Siō, videte Regē Salomonē in diade
mate, quo coronauit eū mr̄ ſua in die de
ſpōſationis eius. Xp̄m ad crucē procedē
tē iubemur intueri his uerbis. Tāta uerò
Simile gloria ornatus ꝓcedat, ait Bern. ut quaſi
princeps ornatus ī deſpōſationē ꝓcede-
ret glorioſus, ab oīb. expectandus. Pro-
cedite ergo Angeli, procedite aīę fideles,
videte principē vr̄m, q ꝑclarè eū ornent
Bern. Margaritæ lachrymarū, corona ſpinea,
flagella, & crux ꝑcipuè. Procedite, q m̄ū
di gloriā cōtempſiſtis, & uidebitis, q̄ pul
cher ſit ſponſus ueſter mundi contēptu.
Procedite, q ꝓ eo uos flagellis cęditis, & A
videbitis, q̄ ꝑclarum ornamentū illi ſint
liuores, & uulnera. Procedite, qui ieiuna
tis, & uidebitis, q̄tū eum ornet illud uer
bū, ſitio. Procedite tādē oēs pctōres, an-
te quā Xp̄s prętereat: & videte q̄uo uos
oēs uocat ad pn̄iam, & dicit. Induimini
dn̄m Ieſum Xp̄m, induimini ueſtib. his
pręrioſis, ueſtib. primogeniti, ut illius ca- Ge. 36.
piaris bn̄dictionem, ut Iacob. De his ille Eſa. 61
veſtib. gloriat̄. Eſa. 61. Gaudētes gaude-
bo in dn̄o, & exultabit aīa mea in Deo
meo: q a induit me ueſtimētis ſalutis, &
indumento iuſtitiæ circūdedit me, quaſi
ſpōſum decora tū corona, & quaſi ſpon-
ſam ornatā monilib. ſuis. Cum ſic te or-
natum uideris, gaude, ornamenta ſalu- B
tis ſunt, ornamēta iuſtitiæ, monilia ꝑtio
ſa, nō qdē oculis hoīum, ſed Angelorū,
ſed Dei. Sed ais. Nō hæc apparet mūdo
præcioſa ueſtis, imò humilis, & abiecta.
Ita ſanè, qa aīalis homo non percipit ea,
q̄ ſūt ſpūs Dei. ſtultitia. n. eſt illi. Si ruſti
cos mūdi cōſulas, ſi infimos de plebe, id
ſentient. Ideò Spūs ſanctus nō uocat in 1. Co. 1
hoc ſpectaculū virgines oppidanas Ieri-
co, ſed virgines Hieruſalē, filias Siō: qd
.n. agnoſcet de Principis ueſte agreſtis
mulier? Vocat in hoc ſpectaculū cęleſtes
ciues, & è terra aīas ꝑfectas. Indoctæ. n.
& incultæ aīæ, dicēt ea conſpecta ueſte,
qd Michol inſpecto Dauid; Quā glorio-
ſus fuit hodie Rex diſcoopertēs ſe quaſi 2. Re. 6
unus de ſcurris? Sed beatæ mētes dicent
poſt Dei infinitā pulchritudinem. Nihil
pulchrius ſe uidiſſe, in quē deſiderāt An
C geli proſpicere, & dicēt. Speciofus forma
ꝑ filijs hoīum, diffuſa eſt gr̄a ī labijs tuis. Pſ. 44.
Et cū te his indutū ueſtib. uidēt, t. ī a de
te loquuntur. Intuent̄ Angeli Herodē in Acto 3
dutū auro, & gēmis, & percutiunt eū. Vi
dēt pctōrē deplorātē pctā, cilicio indutū
& gaudiū eſt i cęlo corā Angelis Dei. Tā
ꝑclara ueſtis hæc eſt, ut uniuerſum lætifi
cet cælum. [Sed ipſi nihil horū intellexe Lu. 15.
runt.] Manifeſtis uerbis loqt̄, & tn̄ non
intelligunt. Aliqn̄ obſcurè, & in parabo
lis loquebat̄ eis. & cū diceret, ītellexiſtis
hæc oīa? dn̄t ei, ēt. Nunc uerò manifeſtè
loquitur, nec intelligunt. Nō pōt menti Ma. 13
humanæ inſidere uia hæc crucis, non ca
pit

A pit eã. Sicut.n.Rex hẽt inuolutas,ſimula
raſque literas, q̃ dñr vulgò cifras, & qui
illis literis viderit ſcriptã epiſtolã, ſtultã
reputabit, ſi uerò inuolutarum literarũ
explicationẽ hẽt,q̃ vulgò dr̃ la contra ci-
fra,facile epiſtolã leget, & intelliget: ſic
crux eſt litera Dei inuoluta,amicis uerò
Pſ.110 oñdit explicationem,de quib. dr̃: Virtu-
tẽ operum ſuorum annunciabit populo
ſuo. Hi virtutem crucis intelligentes ea
Pſa.89 lętantur,dicuntq; cum Pſ. Lætati ſumus
Iaco.1. ꝓ diebus,quib. nos humiliaſti,annis,qui
bus uidimus mala. Oẽ gaudiũ exiſtima-
te fratres,cũ in uarias tentationes incide
ritis,ſcientes, quod tribulatio patiẽtiam
operaṫ,&c. Cumq. hoc B. Iacobus dixiſ-
ſet,addit continuo: Si qs indiget ſapien-
tia,poſtulet a Deo. Sed ut qd tunc de Sa-
pientia ſermo? Quaſi dicat;Si uis intelli
gere bonũ tribulationis, pete a Deo ſa-
B pientiã,la contra cifra dela cifra. Hic Sa-
piens tribulatione exultat, ſtultus mæ-
ret, mõ diſcipuli rudes non intelligunt,
donec ueniente Spũ ſancto ibant gaudẽ
tes a conſpectu concilij, qm̃ digni habiti
Act.5. ſunt pro noĩe Ieſu contumeliã pati. Sed
adhuc caro nr̃a non intelligit,licet mani
feſtis uerbis ſit dictum: Veniat nunc ali-
quis ad Xp̃m,ut eũ interroget,& adhuc
manifeſtius de hac re loquatur,ut ẽt inſi
piens intelligat.[Ad hoc accedens mr̃ fi-
Cyrill. liorum Zebedæi.] Optabat hęc,ut Cyri.
ait,filijs in cœlũ patere aditũ. Huic Xp̃s
viã aperit,q̃ ille nouit: qa eã perambula-
Ioan.3 uit. Nemo aſcẽdit in cęlũ,niſi q deſcẽdit
de cęlo, Nota Eũg. Tunc accedẽs,ut ar
gueret diſcipulorũ ambitionẽ,q cum au-
diſſent Magiſtri paſſionẽ,& deiectionẽ,
ipſi exaltari poſtulant. Sed nobis aduer-
tendũ opportunè mulierem acceſſiſſe ad
C petendũ, cum, ſ. de Xp̃i paſſione ſermo
habitus eſſet, cũ theſauri ſanguinis Xp̃i
aperiuntur. Qñ tu memoraris paſſionis
Xp̃i,illumq; recogitás, & patri ꝑponis,
tunc pete,quicqd uoles. Vt petas a Rege
bñficia, expectas tpis opportunitatẽ, cũ
lętus ille ſit. Lætitia Xp̃o paſſio eius eſt,
& ſicut lætitię tpe nõ ſolũ petentib. bñfi
cia p̃ſtas,ſed ẽt nõ petentib. ita Xp̃s i cru
Ioã.19. ce nõ ſolũ petentib. bñficia conceſſit,ſed
ẽt non petentib. Ioanni mr̃m donat, li-
cèt nõ petat. Pro crucifigẽtib. orat,& la- A
troni minimũ petẽti, maximũ concedit, Ma.27
& cũ i p̃dicatione poſtulaſſet ſidẽ,ut mi
racula ederet, in paſſione illa p̃ſtat fide
nõ expectata. Sanat auriculã Malchi nõ
credẽtis,orat ꝓ p̃ſequentib. & nõ credẽ-
tibus,nec ẽt ueniã uolentib. Opportuno
ergo tpe mulier hęc accedit, cũ de paſſio
ne actum ſit. Sed accedit mr̃. Gregor. 2. Greg.
Mora.c.6.ait: Mirabilis ẽ modus loquen
di ſcripturę,dũ qd dicere intendit, vnico
uerbo declarare ſolet loco,vel tpe,vel of
ficio expoſito. Verbi gratia,ut Iudę ꝓdi-
tionẽ exprimat, Ioãnes ait: Et nox erat, Ioã.13
qa in opus tenebrarũ prodibat. Qñ tres
Mariæ ꝓceſſerunt,ut eũ ungerent,in ſe-
pulchro ait; Adhuc tenebræ erãt,quia ad
huc in earũ mentib. erat caligo. Et iterũ Ioã.20
idẽ Io. cum eum circundederunt Iudæi, Ioan.9
ait: Et hyems erat. Silr̃ noĩb. id explica
re ſolet. Iob 1. Affuit inter illos ẽt Sathã, Iob 1.
.i. cõtrarius. Expectãda ergo ẽ grãdis ali B
qua tẽtatio,& aduerſitas. Silr̃ regnũ cę-
lorũ hoĩ Regi, q fecit nuptias filio ſuo.
Vocat eũ Regẽ pp potẽtiã ſuã, hoĩem,qa Ma.19
humanus,& miſericors. Cũ uero intra-
ret,ut puniret,ait: Intrauit aũt Rex,quia
vltionẽ exhibiturus. Ita nũc acceſſit mr̃:
tota mr̃, ſolo affectu mr̃no ducta, nihil
aliud nũc erat,q̃ mr̃, nihil agebat niſi mã
trẽ,qñ iuit,ut ungeret Xp̃m. Vocat eam Ioã.20
noĩe ſuo Mariã Salome; mõ non ſic, ſed
mr̃, tota mr̃ erat: Nihil curabat niſi fi-
lios. Diſce ergo non ſolũ mr̃ eſſe, vel pr̃,
ſed ſic eſto filij mr̃, uel pr̃,ut ſis ẽt frater
fratrũ, ꝓpinquus, ꝓpinquis,amicus ami-
corum. Nõ.n. ſolis filijs natus es, ſed oĩ-
bus: Reddite oĩb. debitũ, cui tributum,
tributũ,cui uectigal,vectigal. Hæc uerò Ro.13.
mulier nunc ſolum mr̃ erat, & ab Eua
hr̃ditario iure acceperat,ut filijs terrena, C
ac ea ſuca quæreret: Inordinatus paren-
tum amor efficit,ut ſic filijs terrena ꝓui
deant,ut ipſi amittant æterna. An nõ in
ſignis inſcitia,ut filium diuitẽ relinquas,
pctã,quib. in æternum dãnaberis,admitte-
re? Cum matri Neroni diceret,ſi filius
tuus imperauerit,occidet te, rñdit: Occi-
dat,dũ imperet. Quot adinuentiones q̃-
rit Rebecca, ut filius eius benedictionẽ
aſſequaṫ,eo uſq; ꝓcedit,ut dicat: In me
ſit

Digitized by Google

A etiã experiẽtia iuſti nouerunt, q; licet ma
ximis afflictionib. vrgeãtur, ſi tñ in mon
Ma.11. teã aſcendunt, ſi Deũ orãt, experiũtur il-
Eſa.56 lud; Ego reficiã uos, & illud: Ducã eos i
monte ſanctum meũ, & lætificabo eos
in domo orõnis meæ. Sed Chrõ transfi-
guratio apparẽt Moyſes, & Elias loquẽ-
tes cũ Ieſu. Quid verò loquerentur, inſi-
Luc.19 nuat nobis Luc. dicẽs: Dicebãt exceſſum
eius, quẽ cõpleturus erat in Hieruſalem:
Sed qd facitis Moyſes, & Elias affligẽtes
aĩam Xpi? Permittite eũ pauliſper tanta
frui gloria, nec illi triſte paſſionis nun-
ciũ deferatis, qs.n. Regi in lautiſſimo cõ
uiuio triſte ferat nunciũ? Sic.n. muſica in
luctu importuna narratio, nõne luctus
in cõuiuio importunus quoq; erit? Rñ-
det, imò de exceſſu eius loquũtur, ut glo
riã Xpo cumulent, & ipſemet Chrs in
colloquiũ miſcet paſſionẽ ſuã, ut cumula
Simile ta gloria fruatur. Sicut.n. lætitię tpe col-
B loquiũ miſces eorũm, q̃ maximè læta, ac
deſiderata ſunt: ita res oĩum dulciſſima
Chro paſſio eſt, ei deſideratiſſima mors
eſt, iõ de ea nunc agit. Sicut.n. magna fe-
bri, ſitiq. laboranti fontium, riuorum,
aquarumq; colloquiũ immiſces, quo ille
præcipuè delectat, ſic febri amoris Chrs
dñs laborabãt, tantoq; paſſionis deſide-
Luc.12 rio tenebat, ut diceret, Baptiſmo hẽo ba
ptizari, & coarctor, vſq; dum perficia-
tur? Et iõ paſſionẽ ſuam calicẽ dicebat,
Simile & potum. Sicut.n. ſitis maximè hoĩem
affligit, anxiumq. reddit, pluſq. fames, &
poti⁹ ſummã expetitur, atq. deſideratur:
ita Chrs ſummè paſſionẽ ſitiebat. Et ad
Pſa.68 eo ut poſtq̃ tanta fuerat paſſus, & poſtq̃
Io.19. intrauerunt aq̃ uſque ad aĩam eius, & a-
Can.8. quas innumeras biberat tormentorum,
adhuc tñ clamat, ſitio, qa aq̃ multæ non
C potuerunt extinguere charitatẽ, nec flu-
Simile mina obruent illã. Imò ſicut calcis for-
nax ueheméter accenſus immiſſa aqua
pl⁹ ardet: ita tãto ardebat deſiderio paſ-
ſionis Xps dñs, ut paſſionibus adhibitis
plus ſitiret. Quid aliud putas hodiernũ
eſſe ſplẽdorẽ, niſi ignẽ charitatis proce-
dentẽ, qui intus latet? Hoc verò paſſio-
nis deſideriũ maximè oſtendit c. ſuperio
Ma.16 re. Cum.n. paſſionẽ ſuã diſcipulis prædi
xiſſet, Petrus ad eũ ait; Abſit a te dñe, nõ
erit tibi hoc. Cui Xps, Vade poſt me Sa- A
thana, ſcandalũ mihi es; nõ.n. ſapis, quæ
Dei ſunt, q̃ hoĩum, quib. uerbis, & flagrã
tiſſima in nos charitas, & paſſionis ſum
mum deſideriũ oñditur. Bis.n. ex melli-
fluo eius ore acre verbũ Sathana exijt.
Primò, illud dixit dęmoni, qñ illũ tenta-
uit, ut ſe adoraret, Mat.4. Sedò vero nũc Mat.4.
idẽ uerbum in Diſcipulũ intorquet, im-
pedire uolentẽ paſſionẽ, quẽ paulo ante
beatũ pronũciauerat, cuique claues cęli
cõceſſerat, quo uerbo dęmonem repulit
ſuadẽtẽ, ut patris adoratione relicta eũ
adoraret: eodẽ repulit diſcipulum impe-
dire volentẽ paſſionem, & ſalutem no-
ſtrã. Et ſicut infinitũ paternæ gloriæ deſi
derium fecit eũ tã acriter tentationẽ illã
excipere, ut duro uerbo eã repulerit, ita
in hoĩes flagrantiſſimus amor effecit, ut
eodẽ uerbo repelleret impedientẽ paſſio B
nem, & ſalutẽ nr̃am. Mira profecto illa
verba: Scandalũ es mihi, q.d. ſi turbari
poſſem, ſi ſcandalizari, hoc ſolo uerbo
ſcandalizarer. Si ergo tã deſiderata paſ-
ſio erat, merito de ea colloquium in trãſ-
figuratione immiſcet. Sed eſt ne tibi dul
cis Chriſti cã paſſio? Omne gaudium exi Iac.1.
ſtimate fratres, cum in uarias.

Sed dubiũ eſt, qua rõne illã, exceſſum
dicat. Rñdet, naturale eſt partẽ exponi
ꝓ totius cõſeruatione: imo, & partẽ mi-
norem ꝓ maiori, ut manus ꝓ capite. Ex
quo infert D. Th. naturale eſſe oĩ creatu D.Th.
ræ, ut plus Deum diligat, q̃ ſe, & ſe expo
nat oĩ periculo ꝓ Deo, eiuſq; dignitate
tuenda, qa Deus eſt bonum, vl'e. Oĩs ãt
creatura ſe hẽt tanq̃ pars. Vnde ꝙ ſe ex-
ponat creatura ꝓ Deo, naturale eſt. Pro
vniuerſi.n. bono cõſeruando relinquũt
res naturales ſuas iclinationes, & loca:
iõ terra, & aqua aſcẽdunt, ne uacuũ det.
Qd uero totũ ſe exponat ꝓ parte, Deus C
ꝓ hoĩe, hoc vere exceſſus eſt: ꝙ filiũ tra-
dat, vt ſeruum redimat, exceſſus eſt. Sed
nec ſolũ hic fuit in paſſione exceſſus, ſed
& multi alij; oẽ.n. qd in paſſione eſt, ex-
ceſſus eſt. Amor exceſſit pp nimiã chari Eph.2.
tatem ſuam, dolor exceſſit in immẽſum Thr.1.
oẽs hoĩum dolores. Videte, ſi eſt dolor, ſi Pſa.21
cut dolor meus, humilitas exceſſit, cum
uerbis reputatus eſt, & non homo, obe-
dien-

Digitized by Google

A dientia exceſſit,dum factus eſt obediēs
Phili.i. vſq; ad mortē,mortem aūt crucis.Nihil
in paſſione videbis , ꝙ exceſſus non fit.
Sed qua rōne tanti in ea exceſſus: Rñde
tur cum contraria contrariis curari de-
beant,excedentia contraria nō curant,
niſi contrariorum exceſſu. Excedēs fuit
culpa hominum in peccādo,Chriſti paſ-
ſio medicina eſt ,excedens illa eſſe dēt.
An non ſummus peccati exceſſus, dum
contra voluntatem niteris Dei?dū eum
deſpicis?dum conculcas? Attende, quis
Deus,quis tu , & cognoſces peccati ex-
ceſſum,excedat ergo Chriſti paſſio. An
non ingens exceſſus Adami,cum voluit
Deus fieri? Quod ei erit remedium ? ex-
B ceſſus alter. Fiat Deus hō,& hō vermis.
An non nimius exceſſus inobedientia
hominis?ſuperbia eius?deliciæ eius ? Sit
ergo Chriſti paſſio exceſſus obedientiæ,
humilitatis,& dolorum. Sed cum Moy
ſes,& Elias exceſſum loquuntur , Petr⁹
quid reſpondet?Rñdēs Petrus,ait: [dñe
bonum eſt nos hic eſſe.] Vide,quā diuer
ſæ ſint cogitationes mortuorū, & viuo-
rum. Moyſes,& Elias qui aliud ſæculū
viderunt,dñt:Moriatur Chriſtus,Petr⁹
vero,bonum eſt in hoc monte nos eſſe.
Sap. 5. Quā diuerſa iudicia nr̃a a iudicijs defun
ctorum? Illi dñt:Quid profuit nobis ſu-
perbia, diuitiarum iactantia,quid contu
lit nobis?oīa velut vmbra tranſierunt.
Tu vero cogitas,qūo vanitate, & diui-
tiis creſcas,illi delicias abominātur,qua
rum cauſa in æternum ſe uident arſu-
Sap. 2. ros. Tu dicis,non ſit pratū, ꝙ nō ptran-
C ſeat luxuria nr̃a:illi reſtā ſuā impleri cla
mitant,tu vero eorum bonis frueris , eo
oblitus,illi vana dñt oīa, q̄ in terra ſunt
Petrus hic manere deſiderat,dicens: Bo
nū eſt nos hic eſſe.[Sed neſciebat , quid
diceret .] Sed qua ratione neſcit , quid
dicit , quia gloria ſola corporis conten-
tus erat , & hanc in hac vita quærit . O
quot hēt Petrus ſocios in hac inſcitia. 3.
3.Re.3 Reg.3. duæ erant meretrices , ſingulos
hñtes filios , altera oppreſſit ſuum dor-
miens, ſurataq; alterius filium eſt. Cum
que Salomon diuidere hunc vellet , illa
q̄ mater erat,ait: Integer ei det,q̄ eum di
cit ſuū. Duæ hæ meretrices caro, & ani-
ma ſunt,ambę meretrices, quia a Deo p A
pctm̄ diſceſſere,filij earum ſunt inclina
tiones,q̄ in eis erant in Deum, & in bo-
num,& vltimum finem. Carnis inclina
tio extincta oīno eſt,dum ſolum in terre
na inclinat, in emortuaq; ducit ſine Dei
memoria . Aīæ inclinatio adhuc uiuens
permanſit,qa ēt poſt lapſum,in Deū tē-
dit ultimum finē,& gloriā appetit uerā.
Sed caro hunc filiū aīæ, hanc eius incli-
nationem ſurripere vult,& eam ducere
in bona terrena , & ſoli appetitui bruto
conuenientia:aīa uero ſibi ſeruare uult.
En rixam,litemq; inter carnē, & aīam.
Adeunt Salomonē,q ſapientia ſua terre
nam ſapientiam ſignificat. Et quam ille
ſnīam profert? Diuidatur , inquit filius. B
Hæc inclinatio aīæ, quæ viuens eſt, diui
datur,pars eius aīæ reſeruet,& pars illi⁹
carni det. Sed qūo hoc fiet? Vtiq; ſi ī hac
vita,& in alia gloria q̄rat. Bonū eſt nos
hic eſſe. Hoc ſapientia mundi iudicat,
hic quærendam gloriā,inſuper, & ī alia
vita,ſed oīno fallit,duę.n.gloriæ nulli cō
tingunt. Si diuidere uolueris, morietur,
nihil.n.verum,& viuū obtinebis. Quid
ergo ait aīa,ſi uis,o caro gloriam,accipe
eam viuam integram , non futilem, &
quæ præterit cum figura huius mundi,
ſed veram,& æternam in cælis. Labora
inquit,nunc paululum,cito uero audies,
quod Iacob Gene. 32. Quod eſt nomen
tuum? Iacob,inquit: Non vocaberis vl- Ge.32.
tra Iacob , ſed Iſrael erit nomen tuum.
Iacob ab utero matris laborare cępit:
ibi luctatus eſt cum Eſau,poſt exul a do
mo patris factus eſt,deinde in domo La C
ban multa paſſus,tandem cum Angelo
luctatus,& ideo Iacob dr̃.i.luctator,ſed
finietur hæc laborū lucta,& amplius Ia
cob non uocabitur, ſed Iſrael , quod ſi-
gnificat uidens Deum. Laborandū no-
bis pauliſper eſt,luctandum,ſuſtinendū
ſed ueniet tps,cum non laborantes , ſed
Deum uidentes dicamur. Sed heu in plu
rib. præualet caro contra ſpiritum, & e-
ius filium ſibi vſurpat : cuius figura ex-
tat in Iacob,& Eſau,luctantur in utero,
ſed tandem uincit Eſau,& prior egredi- Ge.25.
tur,natuq; maior iudicat,ut pⁱmogeni
turā obtineat. Oīa bona mūdi, oīa pręci

Digitized by Google

A pua corpus tollit,ſibiq; vſurpat,vniuer-
ſæ artes mundi corpori deputatę ſunt,&
vniuerſa ferè bona,ut illud primogeni-
tum dicas,ſpiritus verò poſterior naſci-
tur, tenens plantam prioris, quia quod
caro calcat,ſpirit⁹ amplectitur. Sed ais:
Caro præualuit in me contra ſpiritum,
primogenituram tulit,quomodo eam re
Ge.27. cuperabit ſpiritus? Vt q; ſicut Iacob,de-
ferat ſpiritus Deo eſcam,qua libenter ve
Pſ. 50. ſcitur. Sed quæ hæc eſca? Cor cõtritum,
& humiliatum Deus non deſpicies. Col
lo circundet pelles,i.peccata confiteatur
uoce Iacob humili, & ſic gratiam aſſe-
quetur ſpiritus,qua ſit maior carne,illã-
que ſuperet. Sed audiamus iam cœli iu-
Ioan.8 dicium de Chriſto, eiuſque paſſionem,
B [Hic eſt filius meus dilectus,&c.] Quã
diuerſum cœli iudicium a mũdi iudicio.
Ait mundus: Hic eſt blaſphemus, pota-
tor vini, Samaritanus. Pater verò,ait:
Hic eſt filius meus dilectus, iudicio ve-
ro cœli ſtandum eſſe,quis dubitet? Ne er
go multum curaueris, quid de te mun-
dus dicat,ſed quid Deus. Inſuper vole-
bat Petrus, Xpi paſſionem impedire,&
in eo monte manere,ſed pater ait, Hic
eſt filius meus dilectus,& quem ego dili
go,in paſſiones,& crucem mitto. Ego fi
lium diligo,plus quam Petrus,& tamen
Simile cum pati uolo. Si. n. cum filio brachiũ
eſt reſecandum, recedere ſolent amici,
nec ſpectaculo crudeli adeſſe uolunt,mi
C ſericordia moti, at pater eũ diligẽs plus
illis, adeſt medelæ, & brachium tenet,
qm̃ id filio expedit,ſic hodie pater Petro
ait: Ego filium diligo,& quia diligo, ei
crucem do mea manu,& calicem paſſio
nis,quẽ bibat,ut hinc uel diſcere poſſis,
non te Deum odio proſequi, cum calicẽ
paſſionis porrigit,imo pater, quem dili-
Heb.11 git filium,corripit,atq; caſtigat. [In quo
Simile mihi bene complacui.] Cum pictor in
quam piam imaginem omnem artem
ſuam poſuit,eam ituetur,& in ea ſibi be
ne complacet. Sic ſicut in ſui ſimilitudi-
ne expreſſa,pater in filio ſuo complacet,
placent mihi alia,ſed in ipſo,& per ipſũ
ipſe vero placet mihi i ſe ipſo, quicquid
.n.mihi in me placet, in ipſo eſt, eadem
.n.eſt pulchritudo,& bonitas mea,& il-
lius. Ideo uocatur Cant. 5. Dilectus ex A
dilecto,quia non ſolum ipſe diligit, ſed Cant.5
& in ipſo omnis ratio diligendi eſt,quic Ephe.1
quid diligitur, propter ipſum diligitur.
Vnde Eph.1. Gratificauit nos in dilecto
filio ſuo,& oĩs creatura diligitur a patre
in filio,quia conformis arti,q̃ filius eſt.

[Ipſum audite.] Ipſe audiendus, quia
Verbum eſt,quo ego explico omnia, q̃ Simile
noui. Si unica lectione Salomon oſten-
taret omnem ſuam ſapientiam, quanta
attentione audiretur. Volens ergo mun-
dum docere,miſi ad illum verbum meũ,
quo omnia quæ ſcio,dixi. Creaturis ex-
plicaui mentem meam, quaſi ſignis ob-
ſcuris,ſed filio meo quaſi uerbo omnia
explanante manifeſte. Audite eum,quia
eſt verbum meum internum. Magiſter B
homo non verbum internum nobis dat
ſed uocem,ſi autem verbum daret,atten
tius audiendus eſſet, quia loqueretur an
gelica lingua. Accipite ergo uerbum
meum internum, quod uobis ego do.
Ioel 2. Exultate in domino Deo veſtro Ioel 2.
filiæ Sion, quia dedit uobis doctorem
iuſtitiæ. Maximus planè iuſtitiæ doctor
ſapientia ipſa infinita. Ipſam audiamus Deu.18
ei obſequamur. Anima enim, quæ non
audierit prophetam illum, extermi-
nabitur de populo ſuo, ait, Moyſes de
Chriſto domino: Prophetam ſuſcitabit
vobis Deus,illum tanquam me audietis
ut uiuere poſſitis in æternum,&c.

Feria II. poſt Dominic. II. Quadrag.

Ego vado, & quæretis me, & in peccato veſtro moriemini. Ioan.8. C

AD impœnitentes,& duros corde hęc
verba dicuntur. Duriſſima profe-
cto ſunt,terribilia,& quæ horrorem in-
cutiunt audientibus. Aſperum apparet
medici dictum, quo infirmati loquitur:
Diſpone domui tuæ, quia morieris pro- 1.Reg.
culdubio,& non uiues. Sauli hoc dictũ 28.
fuit a Samuele. Et ſtatim (at ſcriptura)
Saul cecidit porrectus in terrã,extimue
rat.n. verba Samuelis. Sed multo aſpi⁹
duriuſq. verbũ iſtud eſt: In pctõ vſo mo
riemini,quo aĩæ uita pſtat corporis uitę.

In

Digitized by Google

A In pctô viuere miſerum plane eſt, & tre
mendum,deterius namq. eſt ſic eſſe,quã
oīno non eſſe : at uerò huic malo reme-
dium eſt,dum uita fungeris. Sic Sapiēs
Sap. 1. loquitur: Deus mortē nō fecit, nec lętat̃
in perditione viuorū. Creauit.n. ut eſsēt
oīa,& ſanabiles fecit nationes orbis ter
rarum,nō eſt in illis medicamētū exter-
minij,nec inferorū regnū in terra. Expē
dēdū uerbū illud: Sanabiles fecit hoīes:
ſanitatem recuperare pñt,nō eſt illis ex-
terminium,& oīmoda pditio medicamē
tum. Curari.n.illi pñt,nec inferni regnū
a quo nullus emergere pōt, in terra uero
eſt,& copioſa, ſed in pctō mori miſerri-
mnm planè eſt,quia ſine remedio,& ma
lum infinitum eſt : atq. adeo nullis uer-
B bis explicari, aut amplificari pōt, qa eſt
in æternum peccare, & in æternum pu-
niri ſine ulla ſalutis ſpe. In æternum a
Deo ſeparari, exulem eſſe a pr̃ia cęleſti,
Dei inimicum perpetuo, in quem Deus
Iob 20 pluat bellum ſuum, & oēs ſagittas pha-
De. 32. retræ ſuæ mittat. Implens illud: Et ſagit
Sap. 14 tas meas complebo in eis. Iniquitatem
infinito odio Deus proſequitur, & ideo
odio ſunt Deo impius, & impietas eius.
Et infinitæ ei ſint uires,ut punire poſſit
inimicos,& de eis ultiones ſumere, nul-
lus explicare ualet, quas adhibeat ultio-
Pſ. 89. nes. Hinc Pſ. Quis nouit poteſtatem iræ
tuæ,& p̄ timore tuo iram tuam dinume
rare? Maximè ergo nobis inquirendum
eſt,quis ille ſit,in quem uerba iſta dñr,q̃
fulminis inſtar ſunt, & tonitruum ma-
C gnitudinis Dei,quis ille eſt, cui ſic pctm̄
adhæſit,ut nunq̄ ſeparetur ab eo, nec in
morte ipſa: ut merito audiat,in pctō vr̃o
moriemini? Hęc uerba dicta ſunt a X̄po
dño Phariſeis principibus,ſcribis doctiſ
Ma. 15 ſimis,ſacerdotibus, Eccleſiæ Dei aucto-
Luc. 12 ribus: qui cæci erant,duces cæcorum, &
in foueam inferni deciderunt. Tremen-
dus profecto altior locus, & quo Deo p
pinquior,eo magis formidādus,quia cui
plus datum eſt,plus etiã exigetur ab eo,
cui uero Deus dignitatem,ſciam,præla-
turamq. committit,plura ſine dubio prę
ſtat,& ſi plura ab eo exigentur. Hinc il
lud. Iudicium duriſſimum in his,qui prę
Sap. 6. ſunt,fiet. Et ſi omne Dei iudicium time

dum eſt,etiam iudicium leue,& orandū A
cum Pſ. Nō intres in iudicium cum ſer- Pſ. 142
uo tuo: an nō ptimeſcendū iudicium du
rum? an nō horrorē incutit duriſſimū?
Hinc angelicis humeris formidandum Conc.
munus p̄lati eſt, & maxima cū cautela ī Trid.
eo ſe dēt gerere quiſq. Sed noſſe cupies,
qđ fuerit horū hoīum pctm̄,quib. dr̄: In
pctō ur̃o moriemini? in oībus, q̃ admiſe
runt,peccatis,mortui ſunt illi: quia cum
nullius peccati remiſſio cōcedat̃,niſi per
Chriſtū,q in eū nō credit, in oī ſuo pctō
morit̃,qa nullum ei condonatur. Sed ſi
noſſe cupis pcipuum eorum pctm̄, fuit
in Xpm non credere,nec ei credere, ne-
que in eum. Infidelitatis pctm̄ dr̄ in ſcri B
ptura pctm̄ p antonomaſiā, ut ait Aug. Aug. in
in illud Io. Arguet mundū de pctō. Hoc Ioā. 16
illi admiſerunt X̄pm non credentes, q
illorum pctm̄ explicat propheta. Nega-
uerunt,ait, Dñm,& dixerunt, non eſt ip
ſe neq. ueniet ſuper nos malum.
Sed adhuc inquies, cum doctrina, & Iere. 5.
opera X̄pi diuina eſſent, & tã manifeſta
lux illis fuerit,ut ſtultus, & cæcus illa nō
uidere,nō poſſet,qūo Phariſęi,& Scribe
in eis ſcādalum inuenire potuerunt? In
perfecte plano,quis offendiculū inueni-
re pōt? O hoīum peruerſitas,atq. mali-
tia quanta eſt. Quantaq. humilitate, ac
timore cōuerſari dēmus, ſp Dei implorã
tes auxilium,& ab eo,quaſi pendētes,cū
Aug. teſte,nullum pctm̄ admittit hō, qđ Aug.
non admittat alter homo, ſi deſerat̃ ab
eo,q fecit hoīem. Cum aliena pctā, & in
firmitates audis,de tua ēt agit̃ cā, in idip C
ſum namq. malum tu incidere facile po-
tes. Vnde,qui aliorum lapſus humiliter,
& prudenter audit,cōpatitur lapſis,& ſi
bi timet,dicens: qui ſtat,uideat,ne cadat
dicitq. Deo. Cum defecerit uirtus mea, 1. Cor.
Deus ne derelinquas me. Vide ēt offen- 10.
diculum,in quo alter offendit,ne ipſe ſi- Pſ. 37.
militer offendat,& decidat. Videamus
ergo,quo pacto hi phariſæi in luce admo
dum manifeſta impingere,& ſcādaliza-
ri potuerunt, Audi X̄pm dominum hoc
oſtendentem: Lux uenit in mundum:
Summum hoc bonum, ſi lux uenit, oēs Ioan. 3
ergo uidebunt recta,oībus cęli uia pate-
bit. Sed nō ita factum eſt,quid ergo? Di-

Digitized by Google

A explicandum redeamus. Vt oñderet pro
pheta pctm̃ Hieruſalem indelebiliter in
corde illius eſſe, ait, ſcriptum eſſe ſtylo
ferreo,& adamantis cuſpide,quo in alio
adamante ſcribi põt,q̃ ſcriptura firmiſſi
ma ſine dubio eſſet,& indelebilis Ijs ve
rò q pctã ſic indelebilia corde retinent,
Heb. 3 dr. In pctõ vr̃o moriemini. Ideò ne de
his ſimus,nolite obdurare corda vr̃a,&
adhortamini voſmetipſos per ſingulos
dies,vt nõ obdurer̃, qs ex uobis fallacia
pcti. Ad hos induratos ſic nũc loquit̃
Xp̃s dñs: Ego vado,& q̃ritis me. Hęc ẽt
uerba dixerat Xp̃s dñs ca. ſuperiore,cũ
ad eũ cõprehendendũ miniſtri phariſęo
rum miſſi ſunt. Hæc ergo uerba ſic ſunt
accipienda: Vani ſunt conatus vr̃i, qb.
B me comprehendere q̃ritis,nihil.n.in me
efficere poteritis niſi qñ ego uoluero. Mi
hi curæ eſt mors mea,ego.n. in eam pro
pria voluntate tendo. Iam verò mors
mea proxima eſt, iam ego uado, nõ vr̃æ
ptãtis mors mea eſt,ſed uolũtatis meæ.
Ioan. 10. Ptãtẽ hẽo ponendi aĩam meã,
Ioã. 10. & nemo aufert eã a me. Oblat' eſt enim
Eſa. 53 qa ipſe uoluit. Et uos poſt mortẽ meam
me q̃reris,me namq; reiecto q̃reris,& ex
pectabitis verum Chr̃m, & ſic ſemper
in errore pmanebitis, atq; adeò in pctõ
Theo. vr̃o moriemini. Theophila. Eugubinus
Eugu. & Ianſenius hæc uerba referũt ad Hie-
Ianſe. roſolymæ excidiũ, quaſi eis dicat: Ego
a uobis diſcedo, ſed continuò in maxi-
mas incideris calamitates Romanis vos
obſidentib. & tunc deſiderabitis meã p̃-
ſentiã,vt miraculo vos eriperem,nec me
hẽbitis,& ſic ĩ pctõ vr̃o moriemini. Sic
verò accipienda hæc uerba eſſe oſtendit
Ioã. 13. inferius.c.13.cum diſcipulis loquẽs, ait;
Filioli,adhuc modicum vobiſcũ ſum,q̃-
C retis me,& ſicut dixi Iudæis,quo ego va
do,uos non poteſtis uenire, & uobis di-
co modo. Quaſi dicat: Iactati pſecutio-
Luc. 17 nib. optabitis pn̄tiam meam. Luc. 17. Ve
niẽt dies, qñ deſiderabitis uidere vnum
diẽ filij hois,& nõ videbitis,pati namq;
vos pmitiã multa. Sed multum intereſt
inter q̃rere,& quærere. Diſcipuli, nam-
que qui Xp̃o dño adhæſerunt, cum pò-
ſteà abſentẽ q̃ſierunt, inuenerunt illum
adiutorem. Ecce uideo cęlos apertos, ait,

illorum unus,& Ieſum ſtantẽ,quaſi ma A
nus dantẽ auxiliatrices. Hinc Ezechias Act. 7.
orat dñm in anguſtia poſitus, dicẽs: Me 4. Reg.
mento,quod ſeruierim tibi corde perfe- 30.
cto. Magnificæ diuinæ promiſſionis,qui
bus in tribulatione cõſtitutis auxilium
pmittit̃,iuſtis datæ ſũt, q filii ſunt Dei.
Hinc Pſ. Multæ tribulationes iuſtorum Pſ. 27.
& de oĩb. his liberabit eos dñs. Clama- Pſ. 90.
uit ad me,& ego exaudiam eum,cum ip
ſo ſum in tribulatione, eripiam eũ, qm̃
in me ſperauit,liberabo eũ. Et iterũ: Et
erit,antequam clamẽ ego audiã, adhuc
illis clamantib. ego exaudiam. Pctõrib. Eſa. 65
verò non tanta pmittit̃ exauditio, licet
.n. p ſua mĩa infinita, aliqñ eis ſuccur-
rat,nõ tñ ita certò. Sæpe namq; ad eos:
Surgant Dij vr̃i, & opitulentur vobis, B
& ĩ neceſſitatib. vos protegant. Et Pro. Deute.
1. dr̃: Cum clamauerint ad me,nõ exau- 32.
diam. Sic orabat Antiochus ſceleſtus Prou. 1
Deum,à quo non erat miſ. m conſequu- 2. Ma.
turus,ſic multo minor ſpes pctõri datur 9.
in tribulatione conſtituto. Hinc Dan. 4. Dan. 4
Pctã tua eleemoſynis redime, forſitan
ignoſcet Deus delictis tuis. Expenden-
dum illud verbum,forſitã. Et ſic Nabu-
chodonoſor tunc liberatus non fuit. Sic
ẽt Niniuitæ dicunt: Quis ſcit, ſi conuer- Ionæ 2
tatur Deus, in dubiũ illud reuocant, &
meritò inimicus in dubium vocat, an
exaudiendus ſit in tribulatione,non ve-
rò amicus, non filius. Secundò Rupert- Ruper.
tus,ait: Quæretis me poſt mortẽ meam,
me in Apoſtolis perſequentes, & cum
me ipſum in propria perſona perſequĩ
non ualueritis, nomen meum perſeque
mini,ut illud de terra deleatis, ſed illud
oĩno nõ obtinebitis. Hinc Pſal. Pctõr vi Pſ. 111
debit,& iraſcet̃,dentibus ſuis fremet,&
tabeſcet,ſed deſiderium vr̃m peribit,nõ C
nomen meum, & tandem quæritis me
in morte veſtra,nec inuenietis, & ideo
in peccato veſtro moriemini. Tremen-
dum profectò uerbum in morte uitam
quærere, nec tamen inuenire. Sic E-
ſau contigit, qui quæſiuit locum pœ-
nitentiæ,nec inuenit, quamuis cum la-
chrymis requiſiſſet eam. Quęrite ergo
dominum,dum inueniri poteſt,inuoca- Heb. 2
te eum,dũ prope eſt, ne uobis cõtingat,

Digitized by Google

A quod Virginibus fatuis clamantib. dñe,
Matt. 25. dñe aperi nobis, & tñ exauditæ non ſũt. Hoc verò iis cõtingit, q conuerſionẽ ſuã in mortẽ differũt, q b. maximè congruit verbũ hoc: In peccato veſtro moriemini, & q̃retis me, nec inuenietis, nõ ꝙ impoſſibile ſit ĩueniri, ſed q a de facto pauci inueniunt. Sicut. n. ſummũ fuit Iudęorũ peccatũ, cũ Xp̃i ſanguinẽ fuderũt, ſed
Augu. tãta uis illius ſanguinis eſt, (ait Aug.) vt deleri ſufficiat peccatũ, quo effuſus eſt, adhuc tñ de hoc peccato dr̃, In peccato veſtro moriemini, ſic licet dum uita fungeris, oẽ peccatũ tuum deleri poſſit, tñ, ſi uſq; ad mortẽ peccas, dicã tibi, In peccato morieris. Meritò addit, [Quo ego vado, uos non poteſtis venire.] Ego qui dẽ uiã uniuerſæ carnis ingreſſus moriar
B & uos ſĩr moriemini, ſed diſſimilis ual de erit terminus, nec. n. venietis eo, quò ego, q a viã meã tenere non vultis. Sicut .n. ego uita ſum, quo tẽdẽdũ eſt, ita & via ſum, & qui me vt viã non tenuerit, nec aſſequetur ut uitam. En maximã Dei irã in filios diffidentiæ. Sed qd hæc ad nos? Multum p oẽm modum, vt ſĩlem ruinã caueamus, Hæc nobis ꝓponunt̃. Prou.
Pro. 19 19. Peſtilente flagellato, ſtultus ſapiẽtior
Heb. 3 erit. Videamus ergo, ait Paulus, ne incidamus in id ipſum incredulitatis exemplũ. Iõ hodie ſi vocem eius audieritis, nolite obdurare corda ueſtra, ſicut illi, quibus iurauit in ira ſua, ꝙ non introibunt
Nu. 14 in requiẽ ſuã. Audierũt illi non ingreſſuros ſe terrã promiſſam, & plorauerunt. Multo magis monẽdi, ac terrẽdi nos ſumus audientes: Quo ego uado, uos non poteſtis venire, quia cũ contrariã uiã teneatis, ad eundẽ terminũ venire eſt ipoſ
1. Co. 6. ſibile. An non, uiæ tuæ, uiæ inferi? q̃ſo er
C go in cęlum peruenies? Fratres nolite errare, neq; maledici, neq; fures, neq; fornicarij, regnum Dei poſſidebunt, nõ. n.
2. Cor. 10. poteſtis participes eſſe menſæ Xp̃i, & menſæ dæmonorũ. Sed adhuc manifeſta eſt ſumma Dei miſericordia, q oĩb. his verbis utitur, ut eos ab ĩcepta uia deterreat, nllet nãq, minas has intentas opere exeq, ſed eo eas proponit, vt territi a peruerſa uia deſiſtant? Sic Eſa. 18. Ecce ego fingo contra uos malum, & cogito contra uos cogitationẽ, reuertatur
A vnuſquiſq; a uia ſua mala, & dirigite uias
Tren. 3 v̄ras, eò tẽdũt oẽs Dei minæ. Hic Hier. Non. n. humiliauit ex corde ſuo, & abiecit filios hoĩum, non ex corde neque ex Dei ingenio, atq; natura procedit ira, atque ſupplicium. Sed audi malorũ ingenium, nihilo meliores fiũt uerbis tantis, ſed dñt, [Nunqd interficiet ſemetipſum q a dicit. Quo ego uado, uos nõ poteſtis uenire?] Miniſtri miſſũ ad Xp̃m cõprehendendũ ſuperiore c. audientes hæc eadẽ uerba, ſic ea ĩterpretari ſunt: Nunqd abiturus eſt in diſperſionẽ gentium, q a dicit, Quo ego vado, uos nõ poteſtis venire? At principes aliũ ſenſũ conceperũt dicẽtes: Nunqd interficiet ſemetipſum, q a dicit, Quo ego uado &c. Sic. n. ſeipsũ
B interficiendo euadere poterit manus noſtras, ne eum occidamus, aliter. n. nos effugere non poterit, ẽt ſi ad gentes migrauerit. Conſidera nunc eorum ſtudium in Xp̃i mortẽ, & ſupplicia, nec. n. putabant, aliter Xp̃m eos effugere poſſe, niſi ſe occidendo. Merito ad hos Xp̃s dñm
Mat. 12 Matt. 12. Q̃uo poteſtis bona loqui, cum ſitis mali? Fons cor eſt, riuus verò uerba corde infecto riuuli ex eo procedẽtes infecti ſunt, ueneno que pleni.

Sed adhuc vt infirmitatẽ eorũ magis eis aperiat, ſimulq; oñdat, ꝙ ſuperius dixerat, eos nõ poſſe p uenire, quo ille, adiungit, [vos deorsũ eſtis, ego de ſupnis ſũ, uos de mundo hoc eſtis, ego nõ ſũ de hoc mũdo.] Oẽs q dẽ de terra ſunt, Xp̃s
Ioan. 3 verò de cęlo, iuxta illud Io. Qui de terra eſt, d terra loq̃t, q de cęlo uenit, ſup oẽs eſt. Sed reprobi nõ ſolũ d terra ſũt, ſed ẽt de hoc mũdo. Iõ cũ Xp̃s dixiſſet, deorsũ eſtis, ꝙ ẽt iuſtis cõuenit, addidit, vos de
C hoc mundo eſtis: Qd peccatorum proprium eſt, non. n. de hoc mũdo iuſti ſũt, quia ei per affectum non conformantur.
Ioã. 15. Ideo ad eos Xp̃s Dñs ait. Quia uero de mundo non eſtis, ſed ego elegi uos de mundo, ideo odit uos mundus. Reprobi ergo de terra terreni, iuſti uerò, etiã d terra, ſed non terreni, ſed cęleſtes ſunt. Sed conſiderandũ nobis eſt, probo. hoĩb. dari, ꝙ de mundo hoc ſint, cũ tñ nihil adeò hores curẽt, q̃ de mundo eſſe, & huic ſæ-

Digitized by Google

A culo cõformari. Cũ audierint illud Pau.
Ro. 12 Nolite cõformari huic ſæculo, ſed reformamini ipſũ mẽtis veſtrę. Meritò adiungit Xp̃s dn̄s: in pc̃tis v̄ris moriemini. Signũ.n. reproborũ eſt de hoc mũdo eſſe. Vide, an in corde tuo amor mundi principatũ gerat. Erit.n. tibi i malũ. Zach. 5.
Zac. 5. Videt mulierẽ in amphorã mulier illa, quo ſignificatum eſt aiam, q̃ terrenis inhæret, in quib. cõſiſtere non debuit, ſi põdus amoris ſæculi huius in ſe cõtinet, in profundũ malorũ venire, & in infernũ demergi. Merito ergo Xp̃s adiungit: Dixi vobis, qa moriemini in peccatis v̄ris. Repetit iterũ tremẽdum verbũ. Sicut.n. qui vno conamine nõ imprimit cerę, ob eius duritiẽ, imaginẽ ſigilli, hoc ſcd̃o conamine curat efficere, ad eũ modũ Xp̃s

B Simile dn̄s ſe hẽt. [Si.n. nõn credideritis, qa ego ſum.] Meſſias, i. vel ego ſum, Deus ut i. hoc.n. diuinitas ꝓprium eſt. Ego ſum,
Exo. 3. q ſum, dixerat ille Moyſi: ſi.n. hoc credideritis, ꝓſto uobis erit peccati remediũ. Sed ais: Ego credo, q Xp̃s ẽ, bene facis. Sed hãc fidẽ pficere cura operib. fide dignis, & charitatis ipſa viuificãte. Hoc.n. nos Apoſtolus monet difficilib. illis ver-
Ro. 1. bis. In eo.n. (Euãgelio.ſ.) Dei iuſtitia reuelatur de fide in fidẽ, ſicut ſcriptũ eſt, iuſtꝰ ex fide viuit. Quaſi dicat, iuſtitia Xp̃i reuelatᷣ, oſtenditurq; magis, ac magis in his, q ex fide in fidẽ procedunt, i. in his, q fidei augmentũ, & pfectionẽ ſuſcipiunt: hoc.n. ſignificat phraſis illa, de fide in fi-
Pſ. 83. dem. Cui perſimile eſt illud Pſ. Ibunt de virtute in virtutẽ, i. in virtute ꝓficiẽt, &
C maiores facient ꝓgreſſus. Et item illud. Pau. In eandẽ imaginẽ trãſformamur à
2.Co.3 claritate in claritatẽ, i. abundantiori claritate. Sic nunc, a fide in fidẽ, i. progreſſu facto in fide, perficiendo fidem, non.n. pfecta fides eſt, ſi charitas abſit. Qñ.n. ait
D.Th. D.Th. ſuper hunc Pauli locum, aliqs effectus a duab. cauſis pendet, non poteſt eſſe perfectus, niſi ambæ perfectæ ſint cauſæ. Credere verò ab intellectu, & voluntate pendet, nullus.n. credit, niſi uo-
Aug. lens, ut Aug. dicit. Vt ergo perfecta ſit fides, oportet uoluntatem charitate perfi-
Simile ci, intellectum uerò fide. Vis noſſe, q̃ imperfecta fides ſit in peccatore? Audi: Dicis ſitienti, ne bibas hanc aquam, veneno infecta eſt, & adhuc bibit eam: Dicis A
ei: Non credis mihi? Dicis amico, ne trãſeas illac, ibi namq. decem inimici tui te expectant, ut interimant, & tñ poſtquã te audierit, tranſit. Dicis: Non mihi credis? Audi ſimile: Dicit tibi fides, mors in peccato eſt, & adhuc bibis iniquitatem, quaſi aquam? Dicit iterum, noli peccare, in pc̃õ namque infernus, & dæmon abſcõſus eſt, ut te percutiant: & adhuc confidis, & tranſibis? Verè uideris non credere, fides quidem in peccatore eſt, ſed informis, imperfecta, & mortua. In his ergo oñditᷣ Chriſti iuſtitia, qui perfecta fide formati ſunt, quia iuſtus, ait, ex fide viuit, quaſi dicat, ſicut hic artifex viuit B
hac arte, ille alia, iuſtus viuit ex fide, i. fidei operibus, & negotiatione, ſpũalibusque exercitijs: Dixerat Chriſtus, ſi non credideritis, quia ego ſum, dicunt ei, tu qs es? & ille principium, q & loquor vobis. Hæc verba diuerſimodè explicantᷣ pp. Gręcam editionem, in qua principiũ eſt in accuſatiuo. Vnde Augu. ſic intelligit: Credite me principium. Alij verò di- Aug.
cunt illud principium eſſe Græcis aduerbiũ, & ſic idẽ ſignificare Xp̃m dominũ, ac ſi diceret: Ego ſum a principio, ab æterno, quaſi Deus, qd idem eſt cum illo. Pſ. A ſæculo in ſæculum tu es. Sed lectio Pſ. 92.
noſtra vulgata ſine dubio, ut iacet, tenenda eſt, ut rñdeat Xp̃s dn̄s, ſum principiũ Deus uerus, qui & loquor uobis, qui dignatione mea factus homo uos doceo, qui cum diuinũ uerbum ſim, quo pater loquitur, & iam homo factus vobis loq C
dignatus ſũ. Ita legit, & exponit Amb. Amb.
lib. 3. de fide. c. 4. & li. 1. in Hexame. c. 2. Beda.
& lib. 5. de. Trin. c. 3. Beda ſuper hunc lo- Bern.
cum Bern. li. 15. de conſideratione. Glo. Gloſſ.
interlin. Ruper. D.Th. & Aug. lib. 5. de Rupt.
Trin. c. 13. & alibi ſępe. Ex quo ſequitur D.Th.
antiquiſſimos codices Græcos hanc retinuiſſe lectionẽ, ſunt uerò uitiati, q nunc aliam habẽt. Nec mirum cum Amb. ſuper epiſt. ad Rom. c. 5. conqueratur ſuo tempore corrupta eſſe Græca exemplaria. Senſus ergo manifeſtus eſt. Ego ſum principium, & cã rerum omnium, tanquã verus Deus, qui & loquor vobis, i.

Digitized by Google

A (vt Aug.ait,)qui cum tantus ſim, adhuc
Aug. nō dedignor uobis loqui,ſed pp uos ho-
mō factus,doctor vr̄ effectus ſum. Qui-
bus uerbis utramq. expreſſit naturā,di-
uinam,ſ.& humanam. Vnde idem mo-
do ſignificat his uerbis, qđ ſignificatur
Apo.1. Apo.1.Qui eſt,& qui erat, & q̄ vēturus
eſt.Qui erat,qui principium,q̄ eſt, quia
loquor mō vobis,q̄ uenturus eſt, iudica
re,ſ.viuos,& mortuos, ꝙ etiā continuo
Xp̄s expreſſit loco. Sed expendenda no
bis illa uerba ſunt.Qui & loquor uobis.
Magnū quidem in hoīes collatum bene
Pſal.8. neficiū eſt illud,de quo Pſ. Quid eſt ho-
mo, ꝙ magnificas eum, aut quid appo-
nis erga eum cor tuum? Et quid eſt hō,
B ꝙ memor es eius,aut filius hoīs, qm̄ viſi
tas eum? Maius adhuc beneficium illud
Deu.4. ꝙ Moyſes inauditum a mundi exordio,
ait, ut populus Deum audiret de medio
ignis ad hoīes loquentem,& cęleſtib. ip
ſum præceptis imbuentem, ſic.n. Moy-
ſes loquitur. Interroga de dieb.antiquis
qui fuerunt ante te, ex die, quo creauit
dn̄s hoīem ſup terram, a ſummo cœlo,
vſq. ad ſummum eius. Si facta eſt aliqñ
huiuſcemodi res,aut unq̄ cognitum eſt,
ut audiret populus vocem dn̄i Dei lo-
quentis de medio ignis, ſicut tu audiſti,
ſi tam mirabile fuit Angelum mitti, qui
in Dei perſona loqueretur, quale obſe-
cro erit in nos collatum beneficium, ut
naturam indueret humanam, & in ter-
ra conuerſatus,nos doceret uerba vitæ?
Heb.2 Hinc infert Pau. Propterea abundātius
C oportet nos ſeruare ea,q̄ audiuimus. Ad
dit uerò dn̄s: Multa habeo de uobis, loq
& iudicare. Quaſi dicat: Non ſolum ha-
beo,quæ nunc dico, ſed multa alia poſsē
de uobis,i.contra uos loqui, & iudicare
uos,ſed nunc tp̄s non eſt iudicandi, ſed
ſaluandi. Aliqñ uerò hæc loquar,& iudi
Pſal.2. cabo,implebiturq. illud Pſ. Tunc loque
tur ad eos in ira ſua,& in furore ſuo cō-
turbabit eos, nec unum contra uos hēo,
qđ loquar,ſed multa. Sed quid pctōrem
excuſabit, cum eum Chriſtus accuſaue-
Pſ.48. rit? Frater non redimit,redimet homo?
Ideſt,ſi qui frater nr̄ ē, nos accuſat, quis
hoīum excuſet? Sed mō non uos iudico,
nec contra uos loquor: quia qui miſit
me,uerax eſt,& ego quæ audiui ab eo,lo A
quor. Quaſi dicat: Promiſit ille primum
me Saluatorem,non iudicem, ideo mo-
do Saluatorem ſolum ago, iudex poſtea
ero. Et licet iudicium differatur, ſed ue-
niet aliqñ,quia pr̄ meus uerax eſt, q̄ hoc
dicit,& cęlum, & terra tranſibunt, ſed
verba mea non præteribunt. Voluit er- Luc.21
go eos Chriſtus terrere comminatione Act.24
iudicij,quo tremefactus eſt Felix,& quo
maximè peccator terreri pōt. Et non co
gnouerunt,quia prēm ſuū dicebat Deū,
addit Ioannes. Ideò Chriſtus ſubiungit
ſe crucifigendum ab illis, & tunc eos a-
gnituros,quis ille ſit. Cùm exaltaueritis B
ait,filium hoīs,tūc cognoſcetis,quia ego
ſum. Tāta.n. ſigna facta in Chriſti mor
te ſunt,in reſurrectione, & aduentu Spi
ritus ſancti,ut multi à cruce reuerteren-
tur percutientes pectora ſua, & deinde
multi crediderint. Et licet aliqui confite
ri duritia ſua Chriſtum noluerint,ſignis
tn̄ illius,& præcipuè in morte, reſurre-
ctione,& Spūs ſancti aduentu factis,cō
uicti ſunt Ieſum Meſſiam fuiſſe uerum.
Nunc ergo non videtis, q̄tum ſit pctm̄,
qđ committitis me perſequentes, cùm
pctm̄ oīno perpetraueritis me occiden-
do,tunc cognoſcetis,quis ego ſim, & q̄-
tum admiſeritis,pctm̄. Hoc.n. diabolus
agit,pct grauitatem non oſtēdit, donec
opere cōpletum ſit, ut liberè peccet hō,
pctm̄ leue dicit: vt deſperet, perpetrato
pctō,illud aggrauat. Sic Iudæ contigiſſe
manifeſtum eſt,qui Ieſu traditor ait: Pec Ma.27
caui tradens ſanguinem iuſti. Vę autem
ei,qui pcti grauitatem uidet, cum tēpus C
gratiæ,& ueniæ pertranſijt Eſa. 26. Vi-
deant, & confundantur zelantes popu- Eſa.26
li,& ignis hoſtes tuos deuoret. Non reli
quit me pr̄ ſolum,(ait Chriſtus)quia ego
q̄ placita ſunt ei,facio. Impium ſolum re
linquit Deus,quia peragit,quę Deo non Oſe.8.
placent,ipſi regnauerunt, & non ex me.
Væ eis,qui ſtatum,officiumque ſine Dei
beneplacito ſibi ſumunt. Sed iuſtū maxi
mè uerba hæc conſolantur: Non relin-
queris ſolus,ſi Deo placita peragit. Solū
Chriſtum putauerunt eſſe.cum dicerēt,
Deus dereliquit eum: perſequimi, &
comprehēdite: quia non eſt, qui eripiat. Pſ.68.
Sed

Digitized by Google

A Sed Chriſtus ait: Non reliquit me ſolũ, ita ẽt cum oĩ iuſto ſe Deus nr̃ habet, &c.

Feria IIII. Poſt Dominicam II. Quadrageſimæ.

Tunc acceſſit mater filiorum Zebedæi, &c. Matt. 20.

ACcedit hodie mater filiorum Zebedæi, vt filijs ſuis dona impetret. Matrẽ nos hẽmus, q̃ nr̃a curet, & nobis bo-
Ioã. 19 na petat, ſed quæ illa? Qñ Chriſtus Ioanni dixit: Ecce mater tua, oĩbus fidelibus
B Maria data eſt in mrẽm, qa Ioãnes vniuerſę tunc eccleſię perſonã agebat. Tamen ex corde nobis Maria mater eſt, ac ſi nos gemiſſet, tam cõfidenter ad eam accedere poſſumus, ac ſi ex utero eius nati eſſemus. Fortior.n. eſt amor, qui in Maria magna gratia proceſſit, q̃ quẽ natura pſtare poterat. Illi me ſecura mẽte cõmit-
Bern. to, ait Bern. q poſſit, ſciat, & uelit mater filiorũ Zebedæi, nec potuit, nec ſciuit, ideò audit. Neſcitis qd petatis: ſed Maria põt, ſcit, & vult iõ obtinet ſp, ad eã accedamus, &c. Mirum ualde eſt, cũ hõ ad imaginẽ Dei efformatus ſit, q̃ diuerſus ſit a Deo ſuo uoluntate, ordine atq; tõne
Eſa. 55 Eſa. 55. Sicut exaltantur cæli a terra, ſic exaltatę ſunt uiæ meæ a uiis vr̃is, & cogitationes meæ a cogitationib. vr̃is. Hinc
Iob 7. Iob: Quare poſuiſti me cõtrariũ tibi, & factus ſũ mihi metipſi grauis? Sed ſi diuerſa uia Dei eſt nr̃a uia, & diuerſa uolũ
C tas, ut inter ſe conueniãt, dubium eſt: qs cui cedere dẽat, qs quẽ ſeq, Deus nos, an nos Deum? Si tu ad te uis Deũ, & uoluntatẽ eius trahere, dic te Deũ eſſe, imò ſu-
Iob 22 pra Deum extollere. Si uerò agnoſcis te Deo inferiorẽ, & eius facturã, acquieſce tu Deo, eius ſequere ductũ, acqeſce Deo, & pacẽ habeto, & per hæc hẽbis fructus ampliſſimos. Quæ uult hõ? Quę hi diſcipuli petunt, honorẽ, utilitatẽ, quietẽ. Hęc ſunt mundus ille, quẽ poſtea Ioannes illuminatus dixit. Quicqd eſt in mundo, &c. Et ſic nunc integrum poſtulant mũ-
1.Io.2. dũ. Nõ hac procedit uia Deus. Sed qua? Audi. Ecce aſcendimus Hieroſolymã, & filius hominis tradetur, &c. Calicem meũ bibetis. Cui pulchrũ vr̃ cœlũ, crucẽ A non horreat: illa.n. uia eſt ad illud. Cui placet hr̃ditas, placeat on⁹. Cui placet hr̃ Ruth. ditas defuncti, placeat eius uxor relicta. Velles tu honorẽ, delicias, diuitias, Xp̃s uerò ſibi præeligit crucẽ, tormẽta, ignominiã, & hãc ille ingreditur uiam, eamq; tibi aperit, & oñdit, ut eam arripias, caro nr̃a ingredi recuſat hãc uiã, ut oñdit mr̃ filiorũ Zebedęi: ſed tandem Chriſtus cõcludit, nullã aliã eſſe in cælũ uia, præter crucẽ, & calicẽ eius. Hæc Euã. ſũma eſt.

Aſſumpſit Ieſus duodecim diſcipulos ſuos ſecretos. Attẽtos nos oportet eſſe ijs, q̃ ſecretò dñr a Xp̃o dño paucis, q a cõſilijs ei ſunt, quib. crucis myſteriũ ex B ponit. Summũ ſine dubio myſteriũ eſt crucis: iõ ſacrm̃ dr̃, quaſi ſacrũ ſecretum, q̃ uulgo declarari non poteſt, qa uulgus crucẽ maledictionẽ, & auguriũ malum eſſe putat. Cum ergo eos in ſecretum duxiſſet, ait. Luc. 9. dixiſſe. Ponite in cordi Luc. 9. bus ur̃is ſermones iſtos, hoc cordib. veſtris inſideat, hoc imprimat, nec unquã deleatur: licet mundus aliud opinetur, licet illi delere curet: quaſi oppoſitum legibus, & ordinationib. ſuis, qa uerbum crucis pereuntib. ſtultitia eſt: cum tñ in cruce ſumma oĩum bonorũ ſit. Sed dñe qua tõne, quo ordine res abiectiſſima, 1. Co. 1 crux. ſ. eleuanda eſt, & tam ignominioſa cum ſit, qũo eſt honori habẽda? Hoc efficiet, ait Xp̃s, cum hõ Deus eãm ſibi aſſumpſerit in glorioſam ueſtem, & die feſto ea induat, ut ueſte ptioſa, dicens ſe fælicem, & exaltatum, ac glorificatũ, cũ C ueſte hmõi induitur, & ſic ab oĩ mortali deinceps reputabit diuina ueſtis, ptioſ©que ſummo digna, & ut hoc fiat. Ecce aſcendimus Hieroſoylmã. Aſcendimus nunc in ciuitatẽ illuſtrẽ, ubi paſcha celebrandũ eſt, quo tpe ſolẽt oẽs pcedere in ueſtibus glorioſis. Videbitis pcedere Herodẽ, & exercitũ eius ptioſis indumẽtis ornatũ, ciues oẽs in ſtolis optimis, mulieres ſitr ornatas pcipuis ornamẽtis. Et ego ornamẽtũ producã pretioſiſſimũ, ſed cũ ſim nouus hõ, & non de hoc mundo, alius, lõgeq; diuerſus erit ornatus meus. Omnis enim humanus ornatus licet ptioſus hominib. appareat. ſed non Deo,

& An-

A & Angelis eius. Luc. 16. Qd.n.hoīb. al-
Lu. 16. tū eſt, abominatio eſt apud Deū. Qui er
go de cęlo ſum, ornamentis vtar cęleſti-
bus, & quę Deo, & Angelis eius in ꝑtio
hñr. Huiuſmodi verò ſunt, crux, claui,
flagella, ſpinea, corona, &c. Vt hinc uos
diſcatis, cum ſimilib. ornamentis vos vi
deritis ornatos. Deū laudare, & ire gau-
dentes a cōſpectu conſilij, qm̄ digni eſtis
habiti talib. veſtib. O ꝑclarum nūcium,
pęnitenti, multa patiēti, afflictoq: veſtis
Xp̄i eſt veſtis tua, ornatus es regio orna
Ge. 41. mēto, veſtitus purpura Xp̄i. In ſummū
honorem Pharao, & Aſſuerus induunt
regijs indumētis Ioſeph, & Mardochęū.
Conſcribat Venus, & Cupido Euange-
Heſ. 15 lium, quo ſuos inhoneſtos conſolentur:
B Epicurus aliud, quo edaces ſolétur; Sar-
danapalus aliud, quo uoluptate afficiat
eos, q delicatè corpora ſua nutriūt: iam
.n. Xp̄s condidit Euangelium ſuū in ſo-
latium afflictorum, & pęnitētum. Hos
hodie ducit in ſecretum locum, & docet
horū indumentorum ꝑtium. Vnde pu-
tas in mundo eā factā fuiſſe mutationē,
quam ſic natura auertat, ut cum ſanctis
obtuleris oēs diuitias, delicias, ac hono-
res, ea oīa auerſent, & relinquant, & in-
dui cupiant paupertate, cilicio, afflictio-
ne, & humilitate, niſi qa uiderunt Xp̄m
his proceſſiſſe ornamentis ornatū? ꝑtio
ſe ſine dubio ueſtis illa eſt, quā Deus in
ꝑtio hēt, quam ſancti oēs magnifaciunt.
Simile Vis noſſe, q̄ ꝑtioſa? Qn̄ aliqd pretioſiſſi
mū p uiā publicā ꝓcedit, clamare ſoles,
C exite, procedite, vt videatis, qd nūc tran
ſeat. Sic ergo Spiritus ſanctus oēs uocat
Can. 3 hoīes, qn & cæleſtes ſpiritus, egredimini
filię Siō, videte Regē Salomonē in diade
mate, quo coronauit eū mr̄ ſua in die de
ſpōſationis eius. Xp̄m ad crucē procedē
tē iubemur intueri his uerbis. Tāta uerò
Simile gloria ornatus ꝓcedat, ait Bern. ut quaſi
princeps ornatus i deſpōſationē ꝓcede-
ret glorioſus, ab oīb. expectandus. Pro-
cedite ergo Angeli, procedite aīę fideles,
videte principē vr̄m, q ꝑclarè eū ornent
Bern. Margaritæ lachrymarū, corona ſpinea,
flagella, & crux ꝓcipuè. Procedite, q nū
eū gloriā cōtempſiſtis, & uidebitis, q̄ pul
cher ſit ſponſus ueſter mundi contēptu.

Procedite, q ꝓ eo uos flagellis cęditis, & A
videbitis, q̄ ꝑclarum ornamentū illi ſint
liuores, & uulnera. Procedite, qui ieiuna
tis, & uidebitis, q̄tū eum ornet illud uer
bū, ſitio. Procedite tādē oēs pctōres, an-
te quā Xp̄s pretereat: & videte qm̄o uos
oēs uocat ad pn̄iam, & dicit. Induimini
dn̄m Ieſum Xp̄m, induimini ueſtib. his
pretioſis, ueſtib. primogeniti, ut illius ca- Ge. 36.
piaris bn̄dictionem, ut Iacob. De his ille Eſa. 61
veſtib. gloriat̃. Eſa. 61. Gaudētes gaude-
bo in dn̄o, & exultabit aīa mea in Deo
meo: q a induit me ueſtimētis ſalutis, &
indumento iuſtitiæ circūdedit me, quaſi
ſpōſum decora tū corona, & quaſi ſpon-
ſam ornatā monilib. ſuis. Cum ſic te or-
natum uideris, gaude, ornamenta ſalu- B
tis ſunt, ornamēta iuſtitiæ, monilia ꝑtio
ſa, nō qdē oculis hoīum, ſed Angelorū,
ſed Dei. Sed ais. Nō hæc apparet mūdo
pretioſa ueſtis, imò humilis, & abiecta.
Ita ſanè, qa aīalis homo non percipit ea,
q ſūt ſpūs Dei. ſtultitia. n. eſt illi. Si ruſti
cos mūdi cōſulas, ſi infimos de plebe, id
ſentient. Ideò Spūs ſanctus nō uocat in 1. Co. 1
hoc ſpectaculū virgines oppidanas Ieti-
co, ſed virgines Hieruſalē, filias Siō: qd
.n. agnoſcet de Principis ueſte agreſtis
mulier? Vocat in hoc ſpectaculū cęleſtes
ciues, & è terra aīas pfectas. Indoctæ. n.
& incultæ aīæ, dicēt ca conſpecta ueſte,
qd Michol inſpecto Dauid; Quā glorio-
ſus fuit hodie Rex diſcooperiēs ſe quaſi 2. Re. 6
unus de ſcurris? Sed beatæ mētes dicent
poſt Dei infinitā pulchritudinem. Nihil
pulchrius ſe uidiſſe, in quē deſiderāt An
geli proſpicere, & dicēt. Specioſus forma C
ꝑ filijs hoīum, diffuſa eſt gr̄a ī labijs tuis. Pſ. 44.
Et cū te his induū ueſtib. uidēt, talia de
te loquuntur. Intuent̃ Angeli Herodē in
dutū auro, & gēmis, & percutiunt eū. Vi Acto 3
dēt pctōrē deplorātē pctā, cilicio indutū
& gaudiū eſt i cęlo corā Angelis Dei. Tā
ꝑclara ueſtis hæc eſt, ut uniuerſum lætifi
cet cælum. [Sed ipſi nihil horū intellexe Lu. 15.
runt.] Manifeſtis uerbis loqr̃, & tñ non
intelligunt. Aliqn̄ obſcurè, & in parabo
lis loquebat̃ eis. & cū diceret, ītellexiſtis
hæc oīa? dn̄t ei, ēt. Nunc uerò manifeſtè
loquitur, nec intelligunt. Nō pōt menti Ma. 13
humanæ inſidere uia hæc crucis, non ca
pit

Digitized by Google

A pitē eā. Sicut.n.Rex hēt inuolutas,ſimula
taſque literas, q̄ dñr vulgò cifras, & qui
illis literis viderit ſcriptā epiſtolā, ſtultā
reputabit, ſi uerò inuolutarum literarū
explicationē hēt,q̄ vulgò dr̄ la contra ci-
fra,facile epiſtolā leget, & intelliget: ſic
crux eſt litera Dei inuoluta,amicis uerò
Pſ. 110 oñdit explicationem,de quib. dr̄: Virtu-
tē operum ſuorum annunciabit populo
ſuo. Hi virtutem crucis intelligentes ea
Pſa. 89 lętantur,dicuntq; cum Pſ. Lætati ſumus
Iaco. 1. ꝓ diebus,quib.nos humiliaſti,annis,qui
bus uidimus mala. Oē gaudiū exiſtima-
te fratres,cū in uarias tentationes incide
ritis,ſcientes, quod tribulatio patiētiam
operat,&c. Cumq. hoc B.Iacobus dixiſ-
ſet,addit continuo: Si qs indiget ſapien-
tia,poſtulet a Deo. Sed ut qd tunc de Sa-
pientia ſermo? Quaſi dicat; Si uis intelli
gere bonū tribulationis, pete a Deo ſa-
B piam,la contra cifra dela cifra. Hic Sa-
piens tribulatione exultat, ſtultus mæ-
ret, mō diſcipuli rudes non intelligunt,
donec ueniente Spū ſancto ibant gaudē
tes a conſpectu concilij, qm̄ digni habiti
Act. 5. ſunt pro noīe Ieſu contumeliā pati. Sed
adhuc caro nr̄a non intelligit,licet mani
feſtis uerbis ſit dictum: Veniat nunc ali-
quis ad Xp̄m,ut eū interroget,& adhuc
manifeſtius de hac re loquatur,ut ēt inſi
piens intelligat. [Ad hoc accedens mr̄ fi-
Cyrill. liorum Zebedæi.] Optabat hęc,ut Cyri.
ait,filijs in cœlū patere aditū. Huic Xp̄s
viā aperit,q̄ ille nouit: qa eā perambula-
Ioan. 3 uit. Nemo aſcēdit in cęlū,niſi q deſcēdit
de cęlo,Notat Euāg. Tunc accedēs,uſ ar
gueret diſcipulorū ambitionē,q cum au-
diſſent Magiſtri paſſionē,& deiectionē,
ipſi exaltari poſtulant. Sed nobis aduer-
tendū opportunè mulierem acceſſiſſe ad
C petendū, cum, ſ. de Xp̄i paſſione ſermo
habitus eſſet, cū theſauri ſanguinis Xp̄i
aperiuntur. Qñ tu memoraris paſſionis
Xp̄i,illiusq; recogitās, & patri ꝓponis,
tunc pete,quicqd uoles. Vt petas a Rege
bñficia, expectas tp̄is opportunitatē, cū
lętus ille ſit. Lætitia Xp̄o paſſio eius eſt,
& ſicut lætitię tp̄e nō ſolū petentib. bñfi
cia pſtas,ſed ēt nō petentib. ita Xp̄s ī cru
Ioā. 19. ce nō ſolū petentib. bñficia conceſſit,ſed
ēt non petentib. Ioanni mr̄m donat, li-
cèt nō petat. Pro crucifigētib.orat,& la- A
troni minimū petēti, maximū concedit, Ma. 27
& cū ī pdicatione poſtulaſſet fidē,ut mi
racula ederet, in paſſione illa pſtat fide
nō expectata. Sanat auriculā Malchi nō
credētis,orat ꝓ pſequentib. & nō credē-
tibus,nec ēt uenia uolentib. Opportune
ergo tpe mulier hęc accedit, cū de paſſio
ne actum ſit. Sed accedit mr̄. Gregor. 2. Greg.
Mora.c.6.ait: Mirabilis ē modus loquen
di ſcripturę,dū qd dicere intendit,vnico
uerbo declarare ſolet loco,vel tpe,vel of
ficio expoſito. Verbi gratia,ut Iudę ꝓdi-
tionē exprimat, Ioānes ait: Et nox erat, Ioā. 13
qa in opus tenebrarū prodibat. Qñ tres
Mariæ ꝓtulerunt,ut eū ungerent,in ſe-
pulchro ait; Adhuc tenebræ erāt,quia ad
huc in earū mentib.erat caligo. Et iterū Ioā. 20
idē Io. cum eum circundederunt Iudæi, Ioan. 10
ait: Et hyems erat. Siſr noib. id explica
re ſolet. Iob 1. Affuit inter illos ēt Sathā, Iob 1.
.i.cōtrarius. Expectāda ergo ē grādis ali B
qua tētatio,& aduerſitas. Siſr regnū cę-
lorū hoī Regi, q fecit nuptias filio ſuo.
Vocat eū Regē pp potētiā ſuā,hoīem,qa Ma. 19
humanus,& miſericors. Cū uero intra-
ret,ut puniret,ait: Intrauit aūt Rex,quia
vltionē exhibiturus. Ita nūc acceſſit mr̄
tota mr̄, ſolo affectu mr̄no ducta, nihil
aliud nūcerat,q̄ mr̄,tribilagebat niſi mā
trē,qñ iuit,ut ungeret Xp̄m. Vocat eam Ioā. 20
noīe ſuo Mariā Salome; mō non ſic, ſed
mr̄, tota mr̄ erat: Nihil curabat niſi fi-
lios. Diſce ergo non ſolū mr̄ eſſe, vel pr̄,
ſed ſic eſto filij mr̄, uel pr̄,ut ſis ēt frater
fratrū, ꝓpinquus, ꝓpinquis,amicus ami-
corum. Nō.n.ſolis filijs natus es,ſed oīa
bus. Reddite oīb. debitū, cui tributum,
tributū,cui uectigal,vectigal. Hæc uerò Ro. 13.
mulier nunc ſolum mr̄ erat, & ab Eua
hæditario iure acceperat,ut filijs terrena, C
ac ea ſuca quæreret. Inordinatus paren-
tum amor efficit,ut ſic filijs terrena ꝓui
deant,ut ipſi amittant æterna. An non in
ſignis inſcitia,ut filium diuitē relinquas,
pctā,quib.in æternum dāneris,admitte-
re? Cum matri Neroni diceret,ſi filius
tuus imperauerit,occidet te, rñdit: Occi-
dat,dū imperet. Quot adinuentiones q̄-
rit Rebecca, ut filius eius benedictionē
aſſequat,eo uſq; ꝓcedit,ut dicat: In me
ſit

Digitized by Google

A ſit fili mi iſta maledictio, & tu maledi-
Ge.27. ctioné ęternã ſuſtinere vis, ut ſi ius tuus
diues euadat? Sola terrena filio quæris?
Thr.4. Aeterna ei non q̃res? Verè indurant hi
ad filios ſuos tanq̃ ſtruthio. Filia populi
Iob.39 mei crudelis ut ſtruthio, q̃, ut dicit Iob,
relinqt oua ſua in terra, & abit. Operta
oua arena relinquit: cui ſimiles ſunt pa-
rentes, q filios tpalibus diuitijs obruũt,
ſpũalia eis nõ curantes. Quòd ſi caduca
ſolum filio relinquere deſideras, hoc ti-
bi certũ ſit utilius, a ccõmodius filio tuo
fore, ét ut terrena hæc peritura hẽat, ſi tu
iuſtus ſis, eique benedicas, q̃ ſi pœnam
auro domũ male parto relinqueris. Hoc
manifeſtũ eſt in Iacob, q in baculo ſuo
B Iordanẽ trãſiuit, & diues remeauit, quia
Ge.28. patris iuſti bñdictioné ſecũ aſportauit.
Pſ.111 Pſ. Beatus uir, qui timet dñm: potens in
terra erit ſemen eius. Gñatio rectorũ be
nedicet, i. maximis bonis cumulabit. Vis
amplã ſubam filio relinquere? eſto tu iu
ſtus, & benedic filio tuo, & benedictio
tua firmabit domum illius.

[Poteſtis bibere calicẽ, quẽ ego bibitu
rus ſum?] Volens Diſcipulos allicere ad
calicẽ bibendũ, ſummã dulcedinem eius
expoſuit, dum dicit, ſe bibiturũ primũ.

Et uerè ſi fideles Deo eſſemus, hæc rõ ſa
tis erat, ut eum libenter biberemus, qm̃
ipſe prior bibit illũ ꝓ nobis. Sed ut dicit
Pro.20 Sapiens: Multi miſericordes uocanť, vi-
rũ aũt fidelẽ qs inueniet? Non eſt filius,
non ſeruus, q ſic infideliter agat cũ pre,
aut dño, ac nos agim⁹ cũ Deo? Vis iſtud
Simile agnoſcere? dico tibi, noli peccare, ét ſi ui-
ta tibi profundenda ſit, ut pctm̃ non cõ-
mittas. Sed ais: Peccare uolo: interrogo
te, qua fiducia peccas? Ais, Deus optim⁹
eſt, diligit me, ueniã mihi pſtabit, hæc ne
C rõ eſt, ut pecces? Et qñ hoc futurum cer-
tò noſſes, interrogo te, vbi fidelitas? ubi
honor Chriſtiani? Agit ne ſic mulier cũ
uero? filius cum pre? ſeruus cũ dño? Dic
vxori tuę, ut ſic tecum agat. Dicis uxori,
Eſto caſta; dicat illa, bñ: Non hoc mihi
curæ eſt, noui.n.ꝙ tu bon⁹ es, diligis me,
& ſi adultera fuero, ignoſces mihi. Et ſi
hoc ità uerũ eſſet, placeret ne tibi uxoris
dictũ? Vbi honor mulieris bonæ? ubi fi-
delitas? Satiſne tibi eſſe ṽr, qđ adultera
ſis, & viro reconciliata? Eſt ne miniſter A
quiſpiã, q ſic cũ Rege ſuo agat? Dicis mi
niſtro Regis: Vide ne ꝑditioné in Regẽ
moliaris. Rñdet ille: Rex optimus eſt di-
ligit me, ueniã mihi dabit, ét ſi proditor
fuerim. O viliſſime hoĩum? O uerè hõ ſi
ne honore? Vbi fideltas, q̃ Regi debes?
Hanc maculã ꝓd toris incurrere uis? Vi
liſſime Chriſtiane, infidelis, & ſine ho-
nore, quomodo peccas? qũo Deo uiro
tuo adulter es? qũo Deo Regi tuo infide
lis es? Ais. ignoſcet mihi Deus. Sit ita, qđ
ignoſcat, ſed ubi fidelitas? vbi honos? Sa
tis tibi eſſe ũr, ſi Xpianus ſis reconcilia-
tus? Prod tor uenia donatus? An nõ me
lius multò tibi eſſet, ſi diceres, nunq̃ pro
ditor? Simili nunc in cã verſamur, ſi fide B
les Dei miniſtri eſſemus. Satis nobis hoc
uerbo dictũ eſt, quẽ ego bibiturus ſum,
vt calicem hunc ſitiamus. Ille pro te bi- Simile
bit, non tu bibes, ob illius amorẽ? Eſt ne
fidelis miles Regis, q uidet eo ingredi ꝑ-
liũ, decertare cũ hoſtib. & ipſe recedit, ſo
lũ Regẽ relinquit, & in ludũ properat?
Audi, ꝙ Vrias ait: Arca Dei eſt in papi- 2.Reg.
lionibus, & dñs meus Ioab, & ego domi 11.
manebo? Quã aliter illa, q ait; Dilectus Cant.
me⁹ mihi, & ego illi. Bern. In nullo alio Bern.
põt hõ Deo ſuo eiſdẽ rñdere uerbis, niſi
in dilectione, & calicẽ bibendo. Dat tibi
dona Deus, non potes illi tu q̃cq̃ dare.
Nõ accipia de domo tua uitulos. Beatifi Pſalm.
cat te Deus, nõ potes illũ beatificare, ſed
in dilectione, & paſſione potes. Diligit
te Deus? potes eũ diligere? paſſus eſt pro
te potes ꝓ illo pati? Hic uicẽ rependere
potes, & quaſi par pari referre Deo tuo.

Sed ſi iuſtis calix bibẽd⁹ eſt, pctõribus
calix nõ erit? Abſit. Audi. 1. Pet. 4. Si aũt 1. Pe.4.
primũ a nobis, q finis eorũ, qui non cre- C
dunt Dei Euãgelio? Si iuſtis calix eſt tri
bulationis, qũo effugiet impius? Hie.25. Hie.25
Sume calicẽ vini furoris huius de manu
mea, & ꝓpinabis de illo cũcti gentib. ad
quas ego mittã te, & bibẽt, & turbabun-
tur, & inſanient. Si dixerint, nolumus bi
bere, dic eis; Bibentes bibetis, qa, ecce in
ciuitate, i qua inuocatũ eſt nomen meũ,
ego incipio affligere, & uos quaſi inno-
centes. & immunes eritis? Non eritis im
munes. Hæc dicit dominus exercituum
Deus

Digitized by Google

A Deus Iſrael: Bibite,& inebriamini, & vomite,& cadite, & nolite conſurgere à facie gladij,quē ego mittam inter uos. Si
Eſa.32 amicos affliget,inimicos nō affliget? Eſ. 32. Sup humū populi mei aſcēdēt ſpinę, & vepres, quanto magis ſup oēs domos gaudij ciuitatis exultātis? Sed terrēt verba
Pſ. 74. ba Pſ. 74. Calix in manu dñi uini meri, plenus miſto,& inclinauit ex hoc,ī hoc: veruntñ fæx eius nō eſt exinanita. Bibēt oēs pctōres terræ. Pro dictione meri in Hebræo hř verbū,qđ rubēſcere,aut turbare ſignat. Vñ qdā trāsferunt,uini turbulenti,alij vini rubri,& meracis,qđ nō eſt aqua dilutū. Vbi dicit Pſ. Plenus miſto ſeptuaginta,ꝑ miſto nō uſi ſunt uerbo,qđ miſcere ſinat, ſed poſuerunt uerbū,qđ ſignificat ꝓpinare,& in calicē po
B tionē infundere. Et notat Foreirus in il-
Foreirus. lud Eſa. 5. Ad miſcendū ebrietatē,illud,
Eſa. 5. miſcēdum eſt infundendum è ſupernis vinum in vas. Iō uertit ad infundendum ſicerā. Cum ergo dř in Pſ. 74. Miſto, eſt ſubſtantiuum, & ſignificat non mixtionē,ſed infuſionē in uas. Et ſic ſenſus eſt; Eſt in manu dñi calix plenus infuſione vini meri.i. potentias ad inebriandum. Et verbum miſcere ſæpe ſignificat ꝓpinare,ut Iuuenalem: neſcit tot mil'ib.emptus:pauperib. miſcēre puer. Sic ēt alius: q raptus ab alite ſacra; Miſcet amatori pocula grata ſuo. Et ſic intelligitur illud
Ap.14. Apoc. 14. Hic bibet de uino iræ Dei, qđ miſtum eſt mero in calice iræ ipſius. Senſus eſt: Hic bibet de uino mero iræ Dei,
C ꝙ miſtū eſt.i. infuſū in calice iræ ipſius.
Ap.17. Et Apoc. 18. In poculō, quo miſcuit,miſcere illi duplum.i. Infundite,& propina
Pro.9. te. Et Prou. 9. Miſcuit uinum,i. infudit,
Eſa.19 & propinauit. Et Eſa. 19. Dñs miſcuit in medio eius ſpiritum uertiginis: Cum ue
Eſai.1. rò dř Eſa. 1. Vinū tuū mixtum eſt aqua, alıud uerbum ponit̃. Significat ergo Pſ. In manu dñi infuſum calicem eſſe uino mero,quo potat oēs hoīes. Sed pctōrib⁹ fex calicis reſeruat̃. Iuſtis tribulatio dat̃, q licet grauis ſit, adhuc tñ uinū eſt, quia ſemper Deus cōſolationē præbet, qua fa
Ap.18. cile toleret̃: at pctōribus dat̃ fæx calicis. Terribilis,tremēdaq; ſnīa. Quātū glorificauit ſe,& in delicijs fuit,tm̄ date ei tormentū,& luctū. Vide quē calicē filio tribuit,& inde tuū colliges. Pater æternæ, A
tā dirus filio tuo calix? Nō ille peccauit, nec bibēdo,nec cibo, aut luſu male cōnſūpſit,& diſpdidit ſubſtam. Solū fideiuſſor eſt,ne ab eo exigas uniuerſum debi-
tū;aliqd ei cōdona. Nō ſic ait: ſed ſoluat Mt. 27
plus q̄ dēt,bibat calicē iræ meę, ut ſciant oēs,q a ſi in ligno uiridi hæc ſiunt, in arido,qd fiet? Si iuſti tribulant̃,q̄ta manet pctōres ira,& calamitas? Fæx tandē cali
cis Dei Pſ. Pluet ſuper pctōres laqueos, Pſ. 10.
ignis. Ignis,grando,nix,glacies, ſpiritus ꝓcellarū,pars calicis eorū. [Nō eſt meū dare uobis.] Sed qūo nō eſt tuum dare?
Nō tu iudex uiuorū,& mortuorū? Non Mt. 20
tu ꝓcurator,cui dř,redde illis mercedē?
Rñdet Chry. Xpi qdē eſt dare, ſed non Chry.
ſic dare,ut modo rogatus eſt facere. Pro B
meritis.n. daturus eſt, reddens unicuiq; ſm opera ſua:ſm proprium laborē,non interceſſione,aut conſanguinitatis iure.
Q̄a in re Xpſ loquit̃ ad eū modū, quo Simile
Rex,q nobilib. regni propoſuiſſet adamantē ꝓtioſiſſimū.mercedē ei,q melius ſe exercuiſſet ī regijs torneamētis. Si tūc accederet q ſpiā ad eū petēs ſibi dari adamātē,vel iure cōſanguinitatis, uel amicitiæ,diceret ei Rex; Non eſt meū ſic dare tibi,iā.n. lapis hic edicto meo ꝓpoſit⁹ eſt ei,q optimū ſpecimē dederit glorię militaris. Sic ergo oīs locus māſionis cęleſtis oīs glorię thron⁹ ꝓponit̃, ut merces uiriliter certanti. Nō coronabit̃, niſi q legiti
mè certauerit. Dextera uerò,& ſiniſtrā 2. Ti. 2.
Xpi,q pcipui loci hñr in cęlo,et pręcipue C
coronæ, ꝓpoſitæ ſunt optimè certātib⁹, his paratæ ſunt a patre cæleſti, non ergo concedendæ ſunt, uel interceſſione, uel alio titulo,aut iure. Nullus coram Deo titulus,nullū ius eſt,niſi qđ uirtus, meritū que pſtat. Iō calicē Xpi bibe. Si.n. ſocij fuerimus paſſionum,erimus,& conſolationis. Duæ ſunt hřditatis Xpi,rñdētes 2. Co. 1
duabus naturis,& duabus generationibus eius. Altera diuinæ, qua ex parte genitus,& hæc eſt gloria æterna. Altera humanæ,qua ex matre natus eſt,& hæc eſt crux, calix paſſionis, in utraq; hřditate nos ſocios eſſe uult. Si ei nolumus eſſe cohęrdes in ijs, quæ hæreditauit a patre

ſimus

A ſumus ēt ĩ ijs,q̃ a mſe. Si tñ cõpatimur,
Ro. 8. ait Pau ut conglorificemur. Cuius rei fi
gurã Dauid expreſſit, q puer iniunctus
eſt in Regẽ in domo pr̃is: ſed regni poſ-
ſeſſionẽ nõ eſt aſſequutus, donec Saul ui
ta excederet, imò multis eſt pſecutioni-
bus agitatus, & probatus, & tandẽ per
multas tribulationes fidelis inuentus, re
gni coronam adeptus eſt. Sic oĩno tecũ
agitur: cũ baptiſmi aqua ablutus fuiſti,
iniunctus es in cæli Regẽ, ſed illius tibi
poſeſſio nõ cõceditur, donec per multas
ꝓbatus tribulationes fidelis inueniaris,
Sap. 3. & dignus Deo: qm̃ Deus tentauit eos, &
inuenit dignos ſe. Sicut aurũ in fornace
B ꝓbauit electos dñs. Hẽs qdẽ a baptiſmo
ius ad regnũ: ſed ut illud ingrediaris, au-
di: Calicẽ quidẽ meũ bibetis, hac uia, &
rõne mihi chari eritis: An nõ inſcius, &
ignorans, qui Regis domũ ingredit̃, ut ei
famul' eẽt, nec curat noſſe, q̃d Regi gratũ
ſit, q̃uo ei placere poſſit? An nõ inſcius, q
regnũ ingreditur, nec illius regni iura, le
ges, & conſuetudines noſſe curat? Ego
ait Xp̃s, ueni in mũdũ, ut multa patiar,
vt nõ delecter. Hæc meorũ cura eſſe dẽt,
Hie. 22 hac uia mihi eritis chari. Hier. 22. Viuo
ego dicit dñs, q̃a ſi fuerit Ieconias annu-
lus in manu dextera mea, inde euellã eũ,
& dabo te in manu q̃rentiũ aĩam tuam,
ne glorieris unq̃ de re alia corã Deo, q̃
de eius imitatione. Nihil aliud illi placet
q̃d ſi id non p̃ſtas, euellet te ẽt de manu,
licet illi alijs rõnibus ſis cõiunctiſſimus.
Vis noſſe ingenium Regis, cui obſeque-
ris? vis noſſe leges regni, q̃d intras? Audi
C te oẽs, q delicijs, diuitijs, & honorib. uos
tradidiſtis: Non eſt meũ dare uobis. Sed
Dñe, q̃uo tuum non eſt dare, cum dicas:
Matt. vltim. Data eſt mihi oĩ p̃tas in cælo, & in ter-
ra? & oĩa mihi tradita ſunt a pr̃e meo?
Ioan. 5 Meum q̃dem eſt dare, ſed quibus pr̃ de-
ſtinauit, ſed q̃bus ille parauit. Patiẽtibus
ideo poteſtis bibere calicem: ijs. n. dare
poſſum, his quibus calix datur, ut Benia
mino Gen. 44. cui ignoranti ſcyphus da
Ge. 44. tur. Eſt. n. tribulatio Dei donum, q̃d nõ
agnoſcimus, nec meremur. Phil. 1. Vo-
Phil. 1. bis datum eſt, non ſolũ ut in eum creda
tis, ſed ẽt, ut pro illo patiamini. Gr̃a Dei
hæc magna, ſicut contra ira Dei eſt, te

delicijs tradere, & deſiderijs cordis tui. A
Beniamino dilecto calix datur. Signum
diuini amoris tribulatio eſt, ex quo tan- Lu. 23.
dem illud collige, quod Chriſtus ſuis di-
xit: Ego diſpono uobis regnum, ſicut di
ſpoſuit mihi pater: mihi uero diſpoſuit
per paſſiones calicem, ſimiliter ego illud
uobis diſpono, &c.

Feria V. Poſt Dominicam II. Quadrageſimæ.

Homo quidam erat diues, & induebatur purpura, & byſſo, & epulabatur quotidie ſplendidè, &c. Luc. 16. B

PRoponuntur nobis in Euangelio
duo hoĩes, diues, & mendicus, in qui
bus familiæ Chriſti, & diaboli ſigni
ficantur. Orig. in illud Leuit. de duobus Orig.
hircis, altero in ſacrificium oblato, alte- Leui. 9
ro libero dimiſſo, ait: Duæ ſunt familiæ
Chriſti, & diaboli. Quarum altera ſacri
ficat̃ paſſionibus, & tribulationib. ut ſit
hoſtia ſancta Deo placẽs, & ad hanc fa-
miliã Lazarus pertinet: Altera libera ſi-
bi, ſuiſq. uoluptatib. dimittit̃, & ad hanc
diues epulo pertinebat. In his uerò appa Lu. 16.
ret diuerſitas iudicij diuini ab humano,
& q̃a q̃d altum eſt hoĩbus, abominatio
eſt apud Deũ, contra q̃d hoĩbus deſpica-
bile a Deo in pretio hr̃. Ad eius intelli-
gentiã. Duo hoĩes proponunt̃, diues epu
lo, oĩ t̃pali fælicitate ornatus, diuitijs, glo
ria familia, nobilitate, & Lazarus his oĩ- C
bus deſtitutus. Nec uero quaſi parabola
hæc ſunt accipiendæ uerè. n. hi hoĩes ex-
titere paulò ante Chriſti t̃pa, ut teſtatur
Euthymius ex Hebræorũ traditione di- Euth.
centium diuitem iſtum dictũ fuiſſe Ni-
nenſis. Hic humano iudicio fœlix erat,
nec diuitijs abutebatur, ſed eas cõſume-
bat in his, in quibus eas, nunc oẽs ferè di
uites conſumunt, in ueſtibus pretioſis,
& ampla ſupellectili, in cibis delicatis,
lautiſq; conuiuijs. Contra uerò Laza-
rus ſumma opprimebatur paupertate,
vt vel micas deſideraret diuitis, nec acci-
peret, & vlceribus plenus eſſet.

Penſemus ergo, atq; expẽdamus nũc
duos

Digitized by Google

A duos hos hoies iudicio humano,& ſcrutemur,q̃ de his ſniam mens hoium proferat, & ſine dubio beatum dicit diuitẽ.
Pſ.143 Sic loquitur Pſ. Beatum dixerunt populũ,cui hæc ſunt. Quæ verò ſint hæc, paulo ante dixerat enumerans tpalem fælicitatem. Contra uero Lazarum miſerrimum iudicabit. Sed hodierno Euãgelio declarat lõgè diuerſum diuinũ iudiciũ,
Pſa.61 & ꝙ mendaces in ſtateris filij hominũ ſunt. Et licet hoc iudicium nunc occultũ nobis ſit, tñ in iudicio vl'i palã oibus fiet,
Pſa.72 ſicut ait Pſ. Exiſtimabam,ut cognoſcerẽ hoc, labor eſt ante me, donec intrem in ſanctuarium Dei,& intelligã in nouiſſimis eorum. In die nouiſſima hęc apertè
B videbimus, & tunc ſumma rei huius admiratio nos tenebit, videntes oĩa,q̃ mũdus mani fecit,depreſſa, contra in ſublime poſita ea, q̃ hic nulla eſſe uidebãtur. Sed qa multum nr̃a intereſt, hæc nunc nos admonet. Et vt hæc ueſtris ſubijciã
Simile oculis,hoc utar exẽplo. Duo chronographi vnum conficere curant hiſtoriarũ librum, titulum eundem ei dant, titulus vero hic eſt: Magnalia mundi,ſumma facinora hoiuni,egregia facta fortium, Alter ergo hoc titulo libro appoſito, primũ explicat imperium Chaldæorum in Babylonia,cui Nembroth gigas originẽ dedit,ac initiũ: Babylonẽ deſcribit turrim eius immenſam, muros eius, & hortos eius penſiles, & oia mira illius ciuitatis. Deinde bella,quib. Aſſyrij mundũ ſubegerunt vniuerſum,diuitias Regũ,volu-
C ptates,& reliqua,q̃ imperium illud in cęlum vſq. euexerunt. Deinde uerò deſcẽderet ad Perſarũ, Medorumq; imperiũ, eiuſq; Xerſes, Artaxerſes,ac Darios deſcriberet, eorũ exercitus mille millium, eorum diuitias,glorias,delicias. Deinde Græcorum imperium in Alexandro, & ſucceſſurum regna,ſcribendo proſeque-
Mac.1 retur. De quo Macha. 1. Pertranſijt vſque ad fines terrę,& accepit ſpolia multitudinis gentium,& ſiluit terra in conſpectu eius. Deinde Romanorum imperium ferreum oĩa comminuens, Cęſares oẽs,duces,conſules,patritios, eorum bella,triumphos, gloriam, diuitias,ac delicias. Deinde vero ad minora regna deſcendens,Turcarum imperium, Hiſpanorum,Gallorum, Britannorum, Arabũ regna exponeret,eorumque diuitias, & gloriã. Satis titulo libri ſui feciſſe uideretur, poſtq̃ hęc oĩa in librũ collegiſſet. Hæc.n.magnalia mundi vñr,hæc mirabilia eius,hęc excelſa illius. Si uero alter in libro,cuius titulus eſt magnalia mundi deſcriberet, voluntarios paupes, eos, q circuierunt in melotis,& in pellib. caprinis egentes,anguſtiatos,afflictos, qui purgamenta huius mundi uiſi ſunt, & oĩum peripſema: ſi eorum egregia facta numerans, oñderet frequentiam ſacrorum,ieiunia,cilitia,uerberationes, riſui, contemptuiq. eſſet liber iſte mundi iudi B
ciũ. Sed iudiciũ Dei expectemus, ꝙ ultima die corã uniuerſo mundo proferet, librum illum primũ,& oĩa, q̃ in illo cõtinẽtur,ac magnalia apparẽt,in lucẽ edet, dicetq. ea oĩa nihil eſſe, nec minimũ gloriã pro eis oĩbus ſe daturum, ſed qd altũ apparuit hoĩbus, abominationem eſſe Deo. Contra vero ſm librum magnifaciet,illius geſta, dicet præclara facinora, & ꝓ minimo eorũ ſeipſum in æternum dabit in mercedẽ. Cũ ergo tunc mũdus uideat oĩno Babylonẽ deiectã, audiatq. Apo.14
Cecidit, cecidit Babylon illa magna, & oĩa ſculptilia eius, videatq. pretioſa mũdi a Deo reputari ſtercora, contra, vilia reputari magna,obſtupeſcet, & dicet illud Sap.5. Nos inſenſati uitam illorum Sap.5
æſtimabamus inſaniam, & finem eorũ ſine honore: ecce quõ cõputati ſunt inter filios Dei. Ergo errauimus, &c. Tunc C
implebitur illud Pſ. Illuminans tu mirabiliter a montib. æternis,turbati ſunt oẽs Pſa.75
inſipientes corde. Sed magni refert, noſtraque intereſt, ſi continuo uerum iudicium de his oĩbus iudicemus, nec illud in ultimũ diem differamus, qñ ẽt impij velint,nolint,rectè iudicabũt. Hinc Iob Iob 5.
ait: Vidi impium firma radice,& maledixi ſtatim pulchritudini eius. Quo loco Greg.expendit verbũ illud,ſtatim. Carnales quippè mentes dũ vident elatum, Greg.
& diuitem,illum magnificiunt,ſed cum vident eius interitum,iudicio mutato dicunt: Ecce q̃ nihil eſt oẽ,qd altũ eſt mundo. Sed iuſtorum mens ſtatim maledicit

pulchri-

Digitized by Google

A pulchritudini impij. Etenim dũ ĩ culmi-
Ier.15. ne eſt,& dũ ſplendet; imple illud: Si ſe-
Ma.13 paraueris ꝑtioſum a vili, quaſi os meum
eris, & ſic fit negotiator quærens bonas
margaritas, nõ fallaces, ac perituras. No
lite ergo ſm faciẽ iudicare, ſed iuſtũ iudi
cium iudicate. Vt ergo hoc nunc iuſtum
iudicium proferamus, inſigne exemplũ
in Euangelio proponit̃ nobis diuitis, &
Lazari. Cui perſimile memoriæ prodi-
Dama. dit D. Io. Damaſ. in hiſt. Ioſaphat. Cum
Simile ait, Ioſaphat Rex exciperet fideles pau-
peres è deſerto venientes, quo ſe abſcon
derãt, vt fidem ſeruarent, ꝓuoluebat ſe
ad eorũ pedes, quos lauabat, & oſculaba
tur. De hac verò re eũ reprehendit fami-
B liaris ei miniſter, Rex uerò ut eũ admo-
neret, duas accepit thecas, alteram ꝑtio-
ſam, q̃ immundis, & vilibus rebus cum
oleuit: alterã uilem, q̃ pretioſiſſimis reb.
incluſis ornauit. Ambas clauſit, ut nihil
appareret eorũ, q̃ intus latebant, dixitq.
ſeruo ſuo; Quã ex his thecis eligis tibi? Il
le elegit exterius ꝑtioſum. Cui Rex, ma-
lè elegiſti. Apertiſq. thecis illud manife-
ſtũ apparuit, ꝙ latebat, uiditq. ille, male
ſe iudicaſſe. Cui Rex, In hunc modum
diuites, potenteſq; ſæculi exterius ꝑtioſi
apparent, intus uerò pleni ſunt abomi-
natione, & ſpurcitia. Cõtra uero hi pau-
peres exterius quidem viles, interius oĩ
theſauro cęleſti ornati ſunt. Hi ergo ma
gnificiendi ſunt, nõ illi, hic me honoran
di. Hoc vero Xp̃s dñs hodierno Euãge-
lio explicat. Quid.n. diues indutus pur-
pura eſt, niſi ꝑtioſa exterius theca, intus
plena oĩ nequitia, ideoq; in infernũ tru-
ſa? Quid pauper Lazarus niſi vilis exte
rius theca, intus plena oĩ cęleſti theſau-
C ro, & ideo in Abrahę ſinum delata? Iam
hæc videamus in Euãgelio deſcripta mi
re. Et primò ꝓponitur diues exterius, in
Simile terius pauper; Hõ quidã erat diues. Mul
tã coaceruauerat ſubſtãm, ſimilis factus
vrſo, qui una die deuorat mel totum, ꝙ
apes vno anno conficiunt. Sic auarus di
ues una die colligit oẽm ſubſtãm, q̃ toto
anno plures agricolæ elaborant, ſibique
Hier.2 oĩa ſeruat. De quo Hie.2. In alis tuis in-
uentus eſt ſanguis aĩarum pauperum, &
innocentium; non in foſſis inueni eos;

Ecce, ego iudicio contendã tecũ, eo quod A
eorũ ſudores, & ſanguinẽ ebiberis. Di-
ues tandẽ cum eſſet, iniuſtus erat: mira-
culi.n. loco eſſet habendũ, ſi diues eſſet,
& iuſtus. Sic loqtur Sapiens. Beatus di- Ecc.31
ues, q inuentus eſt ſine macula, qui poſt
aurum non abijt, nec ſperauit in pecu-
niæ theſauris. Quis ẽ hic, & laudabimus Luc. 8.
eũ, fecit.n. mirabilia in vita ſua. Nõ unũ
mirabile facit diues iuſtus, ſed mirabilia
plura. Sunt namq; diuitię, & delitiæ ſpi-
nę verbũ ſuffocantes, ut non referat fru-
ctũ. Hinc Hier. 22. Loquutus ſum ad te Hie.22
in abundãtia tua, & dixiſti: Non audiã.
Sed aĩaduertit Greg. noĩe ꝓprio inſigni Grego.
ri hoc Euangelio pauperẽ Lazarum, nõ
vero diuitẽ, aliter namq. Deus, aliter hõ
res pẽſat. Hõ nomẽ diuitis inqrit, Deus B
non pauperis. Vides diuitẽ, potẽtem, q̃-
ris, quo noĩe cõpellat̃: hoc uero de paupe
re nõ interrogas. Deus uero contra, quia Pſa.71
honorabile nomen pauperum corã illo:
corã te honorabile eſt nomen diuitis, co-
rã Deo uerò nomen pauperes. Scdò, no-
men non hẽt diues in Euangelio, qa in
libro vitæ ſcriptus non erat, nomẽ in eo
non hẽbat Pſal. Nec memor ero noĩum Pſa.15
eorũ p labia mea. Et iterum: Deleantur Pſa.68
de libro uiuentiũ, & cũ iuſtis non ſcribã-
tur. In terra hi ſcribunt noĩa ſua, curan-
tes in ea perpetuũ, & æternũ nomen. Re Hie. 17
cedẽtes a te in terra ſcribẽtur. Et Pſ.48. Pſa.48
Vocauerunt noĩa ſua in terris ſuis. Sicil
li Gen.11. Venite, faciamus nobis ciuita Ge.11.
tẽ, & turrim, cuius culmen pertingat ad
cęlũ, & celebremus nomẽ nr̃m. Contra
iuſtus Lazarus nomẽ hẽt in Euangelio,
qa ſcriptus in libro vitæ eſt. In manibus
meis ſcripſi te. Apo.3. Qui vicerit, veſtiet̃ Apo.3.
veſtimẽtis albis, & nõ delebo nomẽ eius C
de libro uitæ. Luc.10. Haudete, qa noĩa Luc.10
vr̃a ſcripta ſunt ĩ cęlis. Scripti ergo ſunt
iuſti ĩ libro uitæ. Primũ ĩ ipſa diuinitate,
cum ab æterna ꝑdeſtinati fuerunt, noĩe
ꝓprio eo in libro quiſque iuſtus ſcriptus
eſt. Exod.33. Noui te ex noĩe. Deinde in
corde Xp̃i ſcripti ſunt, cũ ꝓ illis efficaci Ex.33.
ter obtulit ſacrificiũ pr̃i. Hoc eſt illud: In Ier.49.
manib. meis ſcripſi te. Qui numerat mul Í.145
titudinẽ ſtellarum, i. iuſtorũ, & oĩbus eis Ex.18.
nomina uocat. Sic Exo.18. & Sap.18. In Sap.18
veſte

A veſte pōderis ſacerdotali tot⁹ erat orbis terrarū, & parētū magnalia. Corā Deo nomē nō hr̄e, eſt nihil eſſe in conſpectu eius,& ſic iniuſtus corā Deo nō eſt. Hr̄e vero corā Deo nomen eſt, in p̄tio ei eſſe. Sic ergo iuſtis, & iniuſtis contingit iuxta illud Pſ. Ad nihilū deductus eſt ī con-
Pſ. 14. ſpectu eius malignus,q̄tumuis diues,& magn⁹,timētes aūt dn̄m glorificat, licet
1.Reg. 20. Pauperes,& miſeri ſint,ut Lazarus. Sic ēt ille loqtur, qcunque honorificauerit me,glorificabo eū,q āt cōtēnūt me, erūt ignobiles. Et tādē curat nimiū pc̄tōr nomē ſuū in terra celebrari, iō ēt de terra
Ex.17. delet Deus nomen eius. Exo.17. Deſtruā memoriā Amalec ſup terrā. Miris artib.
B curāt hoies ĭpij nomē ſuū æternitati mādare,ſed De⁹ illud obliuioni tradi facit. Quōdā vilis hō noīe Heroſtrat⁹,ut noīs ſui memoriā poſteritati relinqret, templū Dianæ Epheſinæ incendit,ſed a magiſtratib.iuſſum eſt,vt nemo eū noīaret vt obliuioni penitus traderet̄. Hoc Dei iudicio quotidie fieri uidemus, dū ignorant̄ plurima noīa iniuſtorū, q celebrari in terra noīa ſua voluerūt. Hac rōne huius diuitis nomē nō dr̄. Cōtra verò,iuſti n̄ curantes nomen ſuū celebrari,imò ſe abſcōdētes æternitati noīa ſua dede-
Ecc.49 runt. Sic Eccl.49.de Ioſia dr̄, In oī ore, quaſi mel indulcorabit̄ ei⁹ memoria, & vt muſica in cōuiuio vini. Et Abrahæ dr̄
Gen.12 Gen. 12. Magnificabo nomen tuum in terra. Sic Lazari nomē magnificatū eſt. Sed pgamus,vt diuitis mores videam⁹.

[Induebat̄ purpura, & byſſo,& epulabat̄,&c.] Indumētorū nimius cultus, vt vitiū a X̄po dn̄o notat̄. Hō cinis ē, & puluis,ſed operire ſe vult auro,& purpu-
C ra. Cōtra arca teſtī aurea, & p̄tioſa operiebat̄ ſacco,& cilicio. Exo.26.& Hebr.
Ex.26. 11.de ſc̄tis loquit̄ Paulus. Circuierūt in
Heb.11 melotis,& in pellib. caprinis. Cauenda X̄piano ſunt p̄tioſa,& noua indumēto-
Soph.1 rū gn̄a. Sopho.1. Viſitabo ſup principes & ſup filios Regis,& ſuper oēs, q induti sūt veſte pegrina,& viſitabo ſup oēm q arrogāter ingredit̄ ſup limē in die illa:
Ecc.19 Oſtēdunt veſtes hoīs vanitatē. Eccle. 19. Amictus corpis,& riſus dentiū, & ĭgreſ-
4.Re.1 ſus hoīs annuntiāt de illo 4.Reg.1. Enū-
ciauit Ochozias Eliā ex viſtitu aſpero. A
Sic enunciant veſtes vanū,& incontinē tē,cū p̄tioſæ,& molles ſunt. [Inſup epulabat̄ ſplēdidè quotidie.] Abominanda
idolatria,qua vēter colit̄. Phil.3. Quorū Phil.3.
Deus venter eſt, & gloria in confuſio- Simile
ne ipſorum,q terrena ſapiunt. Tributū ſoluis,cū corpori eſcā das, a quo tributo
aliqn̄ liber eris,vt dr̄ Ro.8. Liberabitur Ro.8.
a ſeruitute corruptionis in libertatē gloriæ filiorū Dei, tunc. n. corpus uiuet vt Angelus ſine cibo,& potu. Sicut ergo ſoluēs tributu,ſolū pſoluit, qd̄ oīno dēt, q necesſarium eſt,ſic tibi cibus ſumēdus. Curā ergo carnis ne feceritis in deſide-
rijs. Rom.13. Solum neceſſitati accurrē Ro.13.
dū,n̄ deſide rio. Nobis miſeris cōtingit, B
q infirmis, ait Greg. Affectat infirmus, Greg.
q ſibi ſunt noxia,horret,q̄ pſicua,& me Simile
dicamina. Vulnerati in naturalib. pc̄tō manſimus,& infirmi. Hinc clamat Pſ.
Sana me dn̄e, qm̄ infirmus ſum. Hinc Pſal.6.
crucē, & tribulationē ſalutiferam odimus,voluptates amplectimur noxias verè delicioſa vltra periculis,& pc̄tis plena eſt,de quo alibi multa. Hāc deſcribit E-
zech.36. Hęc fuit iniqtas Sodomæ,ſup- Eze.36
bia,ſaturitas panis,& abundantia,& otiū,& magnū egeno,& pauperi nō porrigebāt. Hāc eandē iniqtatē deſcribit X̄ps dn̄s in hoc diuite. De priore parte huius iniqtatis uidimus, ſed de crudelitate iā videamus,quæ erga Lazarum vſus eſt.

[Et erat qdā mēdicus noīe Lazarus.] Cum hic Lazarū iuſtus fuerit,& ī ſinū Abrahæ depoſitatus,dubiū ē, qūo mēdi-
cus fuerit? Id.n.aduerſum vr̄,eo q dr̄ in Pſ. 36.
Pſ. Nō uidi iuſtū derelictū,nec ſemen e- Ambr.
ius q̄rēs panē. Quis uerò derelictus, niſi C
Lazarus? Rn̄det Ambro. ſup illū locum Pſ. 19.
Pſ. Iuſtus a creatore nunq̄ derelinq̄t,li- Pſ. 62.
cet a creaturis derelinquat̄,q a ut Pſ. ait; Tibi derelict⁹ eſt paup, orphano tu eris adiutor. Et iterū, pr̄ meus,& mr̄ mea dereliq̄rūt me, dn̄s aūt aſſumpſit me. Nec verò dicēdus eſt derelictus,q a Deo p̄re gir̄,licèt ab oī creatura relinquat̄. Sicut cōtra derelictus ille eſt,q a Deo deſerit̄,
licet ab oī creatura p̄tegat̄. Hinc Exod. Ex.33.
33. loq̄t̄ dn̄s ad Moyſem: Vade,aſcende de loco iſto tu,& populus tuus in terrā, quam

Digitized by Google

A quam iuraui Abrahã, Iſaac, & Iacob, di
cens: Semini tuo dabo eã, & mittã pcur-
ſorẽ tui Angelũ, non. n. aſcendã tecũ, qa
populus duræ ceruicis eſt. Audienſq; po
pulus ſermonem hunc peſſimũ luxit, &
nullus ex more indutus eſt cultu ſuo. Et
paulò inferius: Et ait Moyſes: Si tu, non
ipſe pcedas, ne educas nos de loco iſto, ĩ
quo. n. ſcire poterimus, ego, & populus
tuus inueniſſe nos gratiã in conſpectu
tuo, niſi ambulaueris nobiſcum, ut glori
ficemur ab oibus populis? Et ait dñs ad
Moyſen, & verbũ iſtud, q locutus es, fa-
ciã. Exiſtimabat Moyſes, & vniuerſos
Iſrael ſe derelictos oino, eos Deo deſe-
rente. Sed nũ nõ uobis ſatis eſt, q Ange
lus pcedat vos? q ſexcenta millia viro-
rũ eſtis; q Moyſes uobis dux? Nihil hæc
B oia ſunt, Deo à uobis recedente. Cum. n.
oĩs creatura ſit ueluti aq̃ ductus, & ca-
nalis, p quẽ diuinũ auxiliũ ad nos venit,
ſi fons exiccatus eſt, qd proficient cana-
les? Sic contra ſi Deus aliquẽ protegit, li
cèt ab oib. deſeratur, non eũ derelictũ di
Augu. xeris. Ne ergo putes Lazarum deſtitu-
Chryſ. tũ, noĩe nãq; ſuo ſe protectum oñdit ſatis.
Iier. 17. Lazarus. n. vt Aug. & Chryſ. dñt, ſignãt
Adiutus; licet. n. ab oĩ ſit creatura dereli
ctus, a Deo tñ exceptus fuit. Et ad hoc ſi
gnificãdũ hodierna die lecta eſt epl̃a eſt
Hiere. dicente: Benedictus hõ, q cõfidit
in dño, & erit dñs fiducia eius, & erit tã-
q̃ lignũ, q tranſplantat̃ ſuper aquas, q
ad humorẽ mittit radices ſuas, & in tpe
ſiccitatis nõ erit ſoliciũ, nec vnq̃ deſinet
facere fructum. Sed dubitas, qua rõne
pmittit Deus alıqñ a creaturis derelinq
eũ, q a ſe derelictus nõ eſt? Multæ rei hu
ius rõnes reddi pñt, quarũ illa prior ſit,
vt in iuſto uirtus pficiat̃ p patientiã, quæ
C opus pfectum hẽt, ut Iacob. ait. Sicut n.
Iaco. 1. fructus arboris maturus, pfectuſq; fit in
Simile diger iã humiditate, nunc uero ſiccitate,
ſic, vt uirtus i nobis pfecta ſit, iã aduer
ſis, iã pſperis iuuamur, aduerſitas verò,
& derelictio illa bene cõpenſat̃ iuſtis, vt
Eſa. 60 oñdit Eſai. 60. Pro eo q fuiſti derelicta,
& odio habita, & non erat, q p te trãſiret
ponãte in ſupbiã ſæculorũ, & gaudium
in gñatione, & generationẽ. Hoc planè
in Lazaro oſtendit. Pro eo, q fuit proie-
ctus, portat̃ ab Angelis, pro vlceribus, & A
mendicitate conſolatur, & ſatiat̃ in ſinu
Abrahæ. Hic terminus eſt tribulationũ
iuſti. Huic verò rõni ſcdam addamus.
Iõ pmiſit Deus Lazarũ derelinqui a Di
uite, vt ſæculo illi, & nobis ẽt exẽplũ eẽt
patientiæ. Patientia nobis neceſſaria eſt
vt reportemus promiſſiones. Quia verò
exẽplũ mouet, maximè, illuſtria, ac pcla
ra patiẽtiæ exẽpla ab oculos mundi Deꝰ
pposuit, q diſceret patienter mala tole-
Thob 2. rare. Sic de S. Thob. dr̃. Hanc aũt tẽta-
tionẽ iõ pmiſit Deus ei, vt poſteris daret̃
explũ patientiæ. Sic. & S. Iob. his exem-
Iaco. 5. plis nos monet Iacob. patiẽtes eſſe. Suf-
ferentiã, ait: Iob, audiſtis, & finẽ dñi uidi
ſtis. Siſia in dies nobis affert patientiæ,
ac tolerãtiç exẽpla, vt leuius minora ma
la nr̃a feramus, videntes aliorũ labores
B per maximos. Paupes? ĩfirmitate aliqua
vexaris? improperio aqceris? tolera for-
Simile titer, uidens alios maiora tolerare. Ad-
huc tñ humana rõ nõ qeſcit, dum uidet
hunc pauperẽ iuſtũ, illum iniuſtũ diuitẽ
nec ſatis iuſtũ Deũ agnoſcit hac diſtribu
tione. Nec verò iniuſtitia in Deo eſt, nec
deordinatio in eius operib. ſed in huma
na rõne, cui contingit, q phrænetico, aut
inſano, cui apparet oĩa, quæ videt uolu-
tari, & nulla ĩ ſede morari, illa uerò tur
batio, nõ in reb. ipſis eſt, ſed in eius capi
te, atque iudicio. Eadẽ rõne opera diui-
na ſummo ordine diſpoſita, ac ſtabilita
ſunt, q ſi aliud tibi apparet, deliras, &
mente turbaris. Si ergo rõnem, & ordi-
nẽ huius noſſe uis, hæc planè eſt. Alios
pauperes, alios uero diuites eẽ Deus con
ſtituit, ut illi humilitate, & patientia, hi
eleemoſyna, & benignitate ſalui eſſent.
C Nec paup q̃ri põt cõtra Deũ, q illi male
conſuluerit. Satis. n ei cõſuluit pcipiens
diuiti, vt eũ paſcat, q ſi ille nõ pſter, non
dñi culpa eſt, ſed iniq diuitis, q malus ẽ
diſpenſatur. Quemadmodũ, cũ in uno
lecto duo decũbunt, quorũ alter vniuer-
ſa ſtragula ad ſe rapit, & ſociũ frigori ex
poſitũ relĩqt, cõqueri nõ põt hic cõtra ho
ſpitẽ, q ſufficiẽtẽ lectum dedit, ſed de ſo
cio, qui ſtragula rapuit, ita planè Deus
noſter dat cib. abundanter, aperit ma-
num ſuã, impletque oẽ animal benedi-
ctione,

A ctione,nihil neceſſariũ nõ ꝓuidit. Si tñ
Pſ. 14. ſupbus diues,& auarus ſibi rapiat,ꝙ in
paupes erogãdũ fuit,eius eſt crimen, nõ
Dei. Si paup indumẽto caret, ſi ſupelle-
ctili,nõ hoc eſt,ꝙ Deus hoc nõ prouide-
rit, ꝓuidit nãq; ſed ꝙ tu rapis,plura hñs
veſtimẽta,ſuperfluã ſupellectilẽ. Eſto tu
cõtẽtus neceſſarijs tibi,& reliqua paupe
rib. largire,& videbis nullum indigere;
Deũq; oĩb. ſufficiẽter ꝓuidiſſe. Alijs ꝓte
reà de cauſis cõſtituit Deus paupes eſſe,
cũ vt diuitiæ in ꝓtio nõ hñt,cũ uidea-
mus plures iuſtos eas nõ eſſe adeptos cõ
tra iniquos illas poſſidere abũdãter. Nõ
.n. põt magnũ eſſe bonũ,ꝙ inimicis Deꝰ
elargit᷑,& negat amicis. Tu verò in pau
B gerũ bonũ,q inopia curant᷑, ſicut ęgrotꝰ
Simile inedia cõficit᷑, vt ſanetur. Sicut.n. pinus
areſceret,& penitus ꝑiret, niſi quotãnis
rami ſupflui ab ea amputarent᷑:illa.n.lu
xuries ſpũs eius vitales obturaret,& oc-
cluderet,ſicq; pinus ꝑderet: ſic ꝓfluus di
uitiæ aĩam oppilãt, adeò vt multi in con
ſciẽtijs ſuis pichtarent᷑,ſi bona tpalia ꝓ
aĩ ſui libidine hrẽt. Illa ergo inutilia eis
Deus nõ cõcedit,ne intereat. Sicut ergo
pennas tollis aui,ne euolet, & a te rece-
dat,ſic a te abſtulit Deus diuitias,ne ſup
bia pereas,& efferaris. Sed iã diuerſũ e-
xitũ Lazari,& diuitis uideamus.[Factũ
Ge.49. eſt ãt,ait Xp̃s dñs,vt moreret᷑ Lazarꝰ,&
portaret᷑ ab Angelis ĩ ſinũ Abrahę:mor
tuus eſt ãt diues,& ſepultus eſt ĩ iferno.]
En manus Iacob cõmutatas. Ge.49.po-
C ſita dextera ſup minorẽ,læua ſup maio-
rẽ: Exiguo nãq; cõcedit᷑ mĩa,vt ait Sapi-
ens,potẽtes ãt potẽter tormẽta patiẽtur.
Quã diuerſũ iudiciũ Dei ab hoĩum iudi
cio,nũc apparet,q̃ diuerſo ordine proce-
dat᷑ in ſęculo vẽturo,ac ſi in p̃ſenti,in di
uite,& Lazaro manifeſtũ eſt. Sicut.n.in
Simile diuerſis hemiſpherijs diuerſa ſunt aſtra
borealia,diuerſæ Elicę,& Cynoſſurę,ſu
p quib. machina cęli uolui᷑,ſic prorſus ĩ
p̃nti ſæculo Elicæ diuitiæ ſunt,in alio ſæ
culo uirtus Cinoſſura eſt. Pulchrè Chr.
Chry. ho.2.de Lazaro ait,diuitias,& pauptatẽ
uitæ huius nihil aliud eſſe,q̃ laruas,& p
ſonas in ſcena. Aſcẽdunt diuites mundi
huius,theatrũ,vt regũ,& principũ perſo
nas agãt,Lazarus,& mẽdici,ut laruas te
neãt pauperũ. At cum hoĩes à ſcena huiꝰ A
mundi egreſſi fuerint,& per mortem de Simile
tractæ illis fuerit perſonę theatrales,tũc
demũ apparebit,qualis quiſq; ſit. Et quẽ
admodũ in ſcena pleriq; regũ, & diuitũ
perſonã induunt,q ea depoſita agnoſcũ
tur infimi eſſe de plebe: ſic poſt mortem
plurimi,q hic videbant᷑ principes,ac ma
gnates,nihil oĩno eſſe apparebunt. Ma-
nifeſtè hoc cõſpicere licet ĩ hoc diuite, q
cum egreſſus de theatro huius uitæ, ſuã
perſonã depoſuiſſet,uiſus ẽ oĩum miſer-
rimus,& tã pauper,vt nec aquæ guttã in
ſua hrẽt ptãte. Similiſq; factus eſt mulo
regio diuitias multas deportãti,ex quib.
nihil ei tãdẽ manet niſi plura vlcera,quę
ex tãto onere contraxit. Mirè ꝑfectò,&
iuſtiſſimè vniuerſa cõtraponit Xp̃s dñs B
Diues,q varijs delitijs vtebat᷑,nũc ĩ plu-
rib. eſt tormẽtis,q olim iacẽtẽ Lazarum
quaſi in alto poſitus deſpiciebat,nunc ſu
blimẽ aſpicit in ſinu Abrahę,ſe verò de
ſpectũ,q olim tãta affluebat copia,nunc
tanta opprimat᷑ inedia, vt gutta aquæ ei
nõ ſit,q linguæ nimiũ indulſerat,diuer-
ſis epulis,& deſpectu Lazari,nunc in ea
maximè torqueat᷑. Vt impleat᷑ illud Sap. Sap. 11
11. Per q̃ qs peccauit,p hæc & punitur,q
micas negauit,guttã aquæ non recipiat.
Impletumq; in hoc diuite eſt illud Eze. Eze. 31
31. de Aſſur dictũ: In die,qñ deſcẽdit ad
inferos,induxi luctũ,operui cũ abyſſo,
& ꝓhibui flumina eiꝰ, & coercui aquas
multas. Quaſi dicat,oẽs delicias eius ab
ſtuli,nec ei reliqui,uel aquę paruã guttã.
En ẽt impletũ illud Pſa. Ne timueris,cũ Pſ. 48.
diues factus fuerit hõ,& cũ multiplicata
fuerit gloria domus eius. qm̃ cum inte-
rierit,non ſumet oĩa, nec deſcẽdet cũ eo C
gloria eius. Illud,nõ ſumet oĩa, ſic acci-
piendũ eſt,nihil ſumet ex his,q̃ ante ha-
buerat,nec aquæ guttã. Sed verò Lazaro
oĩa inuerſo ordine ꝓponunt᷑,impleturq.
in eo illud Pſ. qm̃ nõ in finẽ. Et iterũ il- Pſa. 9.
lud: Quantas oñdiſti mihi tribulationes
multas,& malas,& cõuerſus viuificaſti
me,& de abyſſis terræ iterum reduxiſti
me. Qui iacebat ad ianuã diuitis,depor-
tat᷑ in ſinũ Abrahę,& deportat᷑ ab Ange Pſ. 70.
lis, qui hoĩb. deſpectui fuit,conſolatur,
qui ante cruciabat᷑. Sed hæc oĩa nobis ꝓ

Digitized by Google

A poſita ſunt, ait Chryſ. vt ea deteſtemur,
Chry. atq; fugiamus, q̃ in illo diuite ſunt ꝓpoſi
ta, ꝑtioſæ veſtes, epulæ feſtiuæ, & manũ
egeno, & pauperi nõ porrigere, diuitias
ſeruare, ac recõdere. De his. n. q hĩc imi
Aba. 2. tantur diuitẽ dr̃ Abac. 2. Væ, qui congre
gat auaritiã malã domui ſuæ, ut ſit in ex-
celſo nidus eius, & liberari ſe putat de
Heſio. manu mali. Celebre oĩb. fuit Heſiodi di
Ecc. 29 ctũ: Ne male lucreris, mala lucra æqua-
lia dãnis. Sic ẽt Eccl. 29. Qui ædificat do
mũ ſuã impẽdijs alienis, quaſi q colligit
lapides ſuos ĩ hyeme. Quaſi dicat: Sicut
ædificiũ cõſtructum hyeme non ſtat, ſic
domus auaritia cõſtructa a Deo deſtrue
tur. Pro eo, quaſi, q colligit lapides ĩ hye
me, Græca exẽplaria in editione. Cõplu-
tenſi hñt, quaſi qui cõgregar ſibi lapides
ad tumulũ ſepulchri ſui, quaſi immineat
ei cõtinuo mors in ea domo, q̃ conſtruit
q́ illi cito ſepulchrũ erit. Nudũ quidẽ al-
B tũ ſibi, & filijs ſuis conſtituunt, & ſic pu
tant ſe a malo liberãdos, ſed nõ ſic erit,
Abd. 1. quia ut dr̃ Abdię 1. Si exaltatus fueris, vt
aquila, & ſi inter ſydera poſueris nidum
tuum, inde detrahã te, dicit dñs. Cauẽda
ergo nobis auaritia, cauendæ delitiæ, &
immĩa. Cõtra verò pauperis Lazari pa-
tientia ꝓponitur nobis in exemplum, vt
eã imitemur, nec contenti ſimus eã aſpi-
cere, ac laudib. extollere. Qđ hodie mul-
Chryſ. ti faciunt, de quib. Chry. ait: Similes mi-
Simile hi apparent fideles huius tpis antiqs Ro
manis, qui in circũ veniebãt, aut in thea
trum, vt gladiatores mutuò digladiãtes
conſpicerent, & illorum fortitudinẽ lau
dabant, qui ſe ſtrenuè gerebant, illi uerò
deſcendere in pugnã nolebant, ſed ſolũ
ex alto eam conſpiciebant. Sic nos mira
ſanctorũ geſta, eorũq; paſſiones videmꝰ
loquimur, & laudamus, & veneramur,
C nec tñ volumus imitari. Imitari ergo nõ
pigeat, ꝙ celebrare delectat. Audiſti La-
zari inopiã, ac mẽdicitatẽ, vlcera, paſſio-
nes, patientiã. Hæc tibi in cęlum via eſt,
hanc cape, illi nãque, q in beata patria di
gniores ſunt reliquis, venerunt, ait Ioan
nes, de magna tribulatione. Lazarꝰ rece
pit multa mala ĩ uita ſua, tu ergo libẽter
Apo: 7. ſuſtine, q́ tibi ĩcõmoda sũt, patienter age:
ſic. n. tibi deueniẽdũ e adſt ſinũ Abrahæ.

A

Feria V I. poſt Dominicam II. Quadrageſimæ.

Malos malè perdit, &c. Math. 21.

PRoponitur hodie nobis in Euange-
lio ſummum Dei iudicium ira ple-
num, & vltio ſeueriſſima earum omniũ
quas in terra exercuit. Sed quæ iſta? Re-
probatio utique Synagogæ, derelictio e-
ius. Cum enim ante fuiſſet Dei populus De. 32.
electus, vinea electa, Iacob funiculus hę
reditatis eius, ſorte accepit ſibi hunc po
pulum, quot muſicis inſtrumentis illi in Pſa. 79
templo canebant illud Pſal. Vineam de Pſ. 147.
Aegypto tranſtuliſti, &c. & non fecit ta Pſa. 75
liter oĩ nationi, & iudicia ſua non mani
feſtauit eis, & Notus in Iudęa Deus, in B
Iſrael magnum nomen eius: adhuc tñ è
domo ſua illos eiecit p 1500. & amplius
annos, dereliquit omnino eos. Et cum
quotidie in Synagogas conueniant, eiu-
lantes, petenteſq; a Deo remedium, non
eſt eis exauditio, ſed cęlum factũ eſt eis
æneum. Tremendũ profectò iudicium
Dei. Bene Pſ. A iudicijs. n. tuis timui, ali
qñ ſolam domum Heli abiecit a ſe, &
ait 1. Reg. 3. Ecce ego facio verbũ in Iſra Pſ. 118
el, ꝙ qui audierit, tinnient ambæ aures 1. Re. 3.
eius. Qũo non tinniant aures audita re-
probatione Iſrael. Tam graue verò ſup-
plicium, hoc eſt, vt oportuerit eoſdẽ pu-
niendos in ſeipſos ſniam ferre, vt hoc fa
cto iuſtificetur Deus in ſermonib. ſuis.
Proponit ergo hodie cauſam omnem in
manibus Iudæorum, ut illi ſententiam C
ferant, quam in ſeipſos proferunt, quo
apparet quam ſit iuſta. Sic ait Iob: Si
voluero me iuſtificare, os meum con- Iob 9.
demnabit me. Sic etiam 1. Regum. 12. 1. Reg.
Nathan proponit Dauidi cauſam illius 12.
in parabola, & ipſe in ſeipſum ſententiã
profert. Sic hodie Chriſtus facit, propo-
nit Synagogæ cauſam eius, & rationes,
quas ab illa exegit Deus, & qũo appen-
ſus ille populus in ſtatera inuẽtus eſt mi Dan. 5.
nus habens. Videamus ergo illorũ cau-
ſam, ut inde in noſtram deſcendamus.
Plantauit, inquit, homo uineam electã
in

Digitized by Google

A in optimo, pinguiq; ſolo, ſæpe circundedit eã, torcular, & turrĩ cõſtruxit, & oĩa deniq; vineæ neceſſaria ꝓuidit. Conduxit eã ꝑlatis, & tã illi, q uinea ipſa ĩ curia ſua nullum Deo fructum reddiderunt, ſed ut in plurimum foliis exteriorũ ceremoniarũ cõtẽti erãt, vt ſignificatũ eſt in ficulnea cui Xp̃s maledixit, miſit Prophetas, q fructũ exigãt, illi eos occidunt.
Mat. 21 Quis hic patiẽs eſſet? Videre cõtinuò cõtẽtionẽ extortã inter dñi bonitatẽ, & illorũ malitiam, ille plures mittit ſeruos, illi plures occidunt. Quid ergo dñe iã faciẽdũ reſtat? Dicã hoc, ꝙ facere cogito, nollẽ hos perire, licet ĩprobi ſint, doleo eorũ uicẽ. Eſt mihi filius hẽs ſpecioſus, ſapiẽs, optimus, cuius ſolus aſpectus reuerẽtiã excitat, tã nobilis, vt ſolũ pp ipſum, oĩa ei danda ſint, q̃ ille petat, licet ei alias nõ
B dẽrent. Volo ad eos mittere hunc filium forſan illũ verebunt: vidẽteſq; filiũ meũ oĩ bono ornatũ, & ſimul miam meam, reſipiſcẽt, & dabũt, quos debẽt redditus. Sed vide dñe, quid dicas. Ais n. uerebũt. forſitã. Vt qd. in dubiũ obiicere uis filiũ tuum? ſi fortè occiderent, qd facies? O infinita bonitas Dei nr̃i, cum nõ fortè eẽt tibi, ſed certò noſſe occidendum filium tuum, adhuc ſic Deus dilexit mundũ, ut filium ſuum vnigenitũ daret. Mittit ergo filiũ, & miori bñficio maior eorũ ingratitudo rñdit. Occidunt illũ, qd ergo
Ioan. 3 cum his agẽdũ eſt? q̃ de illis ſumẽda ſupplicia? Cauſa peracta, atq; pfectò litium volumine ĩ eorũ manib. ponit, ut ſnĩam ꝓferãt. Illi in ſe ipſos eã ferunt dicẽtes. Malos malè pdet, & vineã ſuã locabit aliis. Cõfirmat verò eã ſnĩam Xp̃s dicẽs: Auferet a uobis regnum Dei, & dabit gẽ
C ti faciẽti fructus eius, ablata ẽ ab eis Eccl̃a, & diuina ſcriptura, q̃ illis eſt in tenebras. Sic Pſ. Dederunt ĩ eſcã meã fel, &c.
Pſa. 68 Cũ dixiſſet Xp̃i mortẽ ab eis curatã, ſubiungit: Fiat menſa eorum corã ipſis in laqueum .i. ſcriptura ĩ deceptionẽ, obſcurentur oculi eorũ ne videant, & dorſum eorum ſemper incurua. Hoc ſupplicio dignus eſt, q diuinis miſericordiis abutitur. Sed ais, Iuſtiſſima Dei ſnĩa hæc fuit, ſed qd ad nos hæc ſpectãt? Multũ p omnem modum, non. n. ſolum ablatum eſt a Iudæis regnum Dei, ſed a multis, q in fide Chr̃i gloriabant, ſicut & nos. Vbi nã fides Aegypti, & Scythiæ? ubi tales erãt monachi, vt pp eos mundũ conſiſtere diceret Hiero. Vbi fides Aphricæ, ubi Auguſt. & ĩnumeri floruerũt epĩ? Vbi Græcorum fides? vbi fides Germaniæ, Angliæ, & Franciæ? Quis ante paucos annos illis pdicaret, date fructum, reddite prouẽtus, ne auferat a uobis regnũ Dei? Irrideret ꝑfectò, q hæc eis annunciaret & tñ uidemus ablatã ab eis fidẽ, an nõ ſimile nobis timẽdũ, ſi in [illegible] culpa fuerimus? Hoc hẽt peſſimũ humana infirmitas, ut Dei mĩa, & bñficiis negligẽs reddat. Sicut nauta ꝓſpero flante vẽto, ſed cũ ingruit tẽpeſtas, tũc curat, & negligẽtiã a ſe repellit. Audi ergo, an tibi timendum ſit Ro. 11 Vide bonitatẽ, & ſeueritatẽ Dei: ſeueritatẽ in eos, q ceciderunt, bonitatẽ in te, ſi pmanſeritis in bonitate alioquin, & tu excideris. Tremendus eſt locus ille Hiere. 7. Sta ĩ porta domus domini, & pdica ibi uerbũ illud, & dic: Audite uerbũ dñi, & bonas facite uias vr̃as & nolite cõfidere in uerbis mendacii, dicẽtes; Tẽplum dñi, tẽplum dñi eſt. Ite ad locũ meũ in Silo, ubi habitauit nomen meum a principio, & uidete, q̃ fecerim ei pp malitiã populi mei Iſrael. In Silo habitauerat Dei arca, ſed inde receſſit, & gẽtib. tradita Silo ẽ. Sic ergo cum uiderimus primã Dei domũ Synagogã repulſam a Deo timeamus, & caueam⁹, & bona faciam⁹ uias nr̃as; Iõ Heb. 9. Feſtinemus igit ingredi in illa reqẽ, ne in id ipſum, qs incidat incredulitatis exẽplum. Rõ. n. vrgẽtiſſima cõtra nos eſt. Si illi repulſi ſunt, q minorib. miſericordiis ingrati fuerunt. qd nobis reſtat ſperandũ, ſi maiorib. acceptis ĩgrati fuerimus? Sed q̃ ſunt mĩæ Xp̃i Eccleſiæ collatæ, & unicuiq; nr̃ Cum oĩa in figura Iudæis contigerint, miſericordiæ eis conceſſæ, figuræ fuerunt earum, quæ nobis ſunt collatæ, quæ in Euãgelio uidebimus, illi quidem figuræ fuere, nobis ueritates. Prior illa ẽ. [Homo plantaui uineã.] Sua manu Eccleſiã plantauit, q̃ in uinea eſt, & quiſq; fidelis eius uitis eſt. Vt hãc uineã plantaret, ẽ cœlis in terrã deſcẽdit. Pſ. Re

Right margin: A; Hiero.; Simile; B; Ro. 11.; Hie. 7.; Heb. 9; C; Pſa. 7.

A lentē ſemitas,quas phariſæi,& ſcribę ini què fecerāt. Fecerāt in ſæpe aditū, dicentes: Dilige amicū,odi inimicū. Diruerant legis partē,implet dñs,ꝙ ab eis fuerat dirutū,dicēs: Ego āt dico vobis,diligite inimicos vr̄os. Diruerāt ēt aliā partem,dicētes,poſſe hoīem iraſci,& verba mala dicere,implet hæc Xp̄s irā ꝓhibēs,& verbū cōtumelię. Erat alia pars legis diruta in libello repudij,illud ēt tulit Xp̄s, non venit legē ſoluere, ſed adimplere uacua legis,oīa clauſa reliquit, ne ueniat peregrinus,& uineā intrās,efficiat ſemitā iniquitatis. B Peregrinus hic pc̄tm̄ eſt,qa alienū a natura rōnali,eſt ille peregrinus,de quo 2.Reg.12.q diuertit ī domū diuitis, (2.Reg. 11.) pp quē occidit ouem pauperis. Caue ab hoc peregrino. Nolite peregrinari in (1.Pe.4) feruore,q ad tentationē uobis fit. Hæc ſeps integra a te cōſeruanda eſt,caue ne diſſi- (Ecc.10) pes eā,quia ut Sap.ait: Qui diſſipat ſepē, mordebit eū coluber,& plagæ eius non eſt ſanitas. Pc̄tm̄ coluber eſt. Quaſi a fa- (Ecc.21) cie colubri fuge pc̄tm̄.ait Sapi. Ingredit̄ blandè,ſed in nouiſſimo mordebit,ut coluber,cui ſanitas nō eſt niſi a Deo. Sicut ergo ſeps eſt cuſtodia uineæ,quæ ſi integra ſeruet̄,vinea nō læditur,ea aūt ablata oēs uineā intrāt,ac deuaſtāt: ſic diuina (Ecc.15) lex tibi murus,& munimē eſt contra oīa (Deut. 28.) mala. Eccl.15. Si cōſeruaueris ea, conſeruabunt te. Deut.28. Si audieris uocē dñi Dei tui, veniēt ſup te oēs benedictiones iſtæ,&c. Diruta verò hac ſepe, facti ſunt Iſraelitæ in pdā omnib. ut patet ex libris (Iud. Regū) Iudic.& Reg. Hinc ſcite Achior Holopherni dixit: Nunc ergo mi dñe pquire, (Iudi.5.) ſi eſt aliqua iniqtas eorū ī cōſpectu Dei C eorū. Aſcēdamus ad illos,qm̄ tradēs tradet illos Deus eorū tibi,& ſubiugati erūt ſub iugo potētię tuę. Si verò nō eſt offenſio populi huius corā Deo ſuo,non poterimus reſiſtere illis,qm̄ Deus eorū defendet illos,& erimus in opprobriū uniuerſæ terræ. Ita vero, vt Achior dixit,factū eſt. Tibi verò ſimile accidet: oīa tua mala inde ꝓueniunt,ꝙ legē Dei tui non ſeruas. Priuſq̄ humiliarer,ego deliq̄, ppea eloquiū tuū cuſtodiui,& maledicti,q de- (Pſ.118) clinant a mandatis tuis. Ea ergo lege à Chriſto accepta maximā deuincti ſumus

ut eā cuſtodiamus,eaq; ſeruata conſeruabimur. [Poſuit in ea torcular.] Hæc tertia in nos collata mīa. Torcular ī probis nō placet,ſed optimū eorum, q̄ in uinea ſunt,illud eſt. Crux,& pnīa torcular eſt, oēm botrū hic Deus poſuit. In torcular nobis ſine dubio uenendū eſt, vel illud, ꝙ eſt in eccleſia,vel in aliud durius,imò duriſſimū,ꝙ eſt in alia uita,in quo Deus in ira ſua calcat,relinquitque calcatos,ut vinatia vuarū. Audi ipſum loquētē. Calcaui eos in ira mea,& cōculcaui eos in furore meo,& aſperſus eſt ſanguis eorum (Eſa.63) ſup veſtimēta mea. Hæc uerba loquitur Xp̄s reuertens a iudicio. Sūt plures iuuenes quaſi botri pulchri inter folia delectationum, nec ad pnīæ torcular uenire volunt. (B) Quid de eis faciendum? Qūo in die iræ tractandi a Deo ſunt? Audi, quæ in alijs facta ſunt, vt reſipiſcas. Ornabat capillos Abſalon,& magni pēdebat. Sed uide,qūo erga eum Deus ſe hēat, è quercu capillis eū ſuſpendit, vbi ter lāncea trāſuerberatus miſere occubuit. (2.Reg. 18.) Amos dicit, optimates Samariæ optimo delibutos vnguento eſſe,ne caloris uim ſentirent, (Amo.6) eos tn̄ a dño mittendos in cacabos plūbi igni feruentes. Nabuchdonoſor,qui ſupbia,& delicijs efferebatur,ad beſtias mittit̄ tanq̄ beſtia. Caue,ne incidas in torcular illud,in quo calcatur quiſq. in oīmodā ſui deſtructionē,relinquiturque,vt vinaria vuarū. (Dan.4.) De quo loquit̄ Amos 3. Diligit dñs filios Iſrael, & ipſi reſpiciūt ad (Amo.3) Deos alienos,& diligūt vinatia vuarum dæmones,& hoīes peruerſos ad inferna (C) dānatos,quos colebāt,nuncupat uinaria vuarum. Sicut.n.vua calcata,& expreſſo liquore manēt uinatia, q̄ hoī proſunt (Simile) nihil,ſolis porcis,vel igni reſeruantur,tales dęmones,& hoīes ſceleſtiſſimi,qui in idolis colebant,ſunt,quos Deus in inferno calcauit,ex quib. nihil utilitatis percipere pñt cultores eorum. Tu ergo ingredere torcular pnīæ,ne ī illud excidas duriſſimum. Niſi.n. pnīam egeritis,oēs ſimr perihibitis. Qd ſi dura,& aſpera tibi hæc vr̄,cōſidera duriora eſſe tormēta alterius (Luc.13.) vitæ. Sanctiſs. Beda in hiſt. Anglica.c.13 narrat,fuiſſe in Anglia uirum Richelme (Beda.) noīe,qui defunct⁹ nocte fuit, & ſindone inuo-

Digitized by Google

A inuolutus in craſtinū ſepeliēdus. Manè verò facto reuixit,& i tres partes ſubſtā tiā diuiſit ſuā,vnā vxori dedit,alterā filijs alterā ſibi ſeruans in paupes erogauit,a-ſpertimāq; vitā agere cœpit. Multi ad eū veniebant,deſiderātes ſcire, q̄ in alia ui-ta uidiſſet;ille uero tacebat. Sed rex Mā fridus eū aduocauit,& ea de re interroga uit eum. Cui ille dixit. Cū uita exceſſiſsē alijs oculis cæpi intueri,& iuuenem pul cherrimū mihi aſtare vidi, q manu me tenēs,duxit in ſpelūcā: Per q̄ ingreſſus vi di tādē maximā planitiē,in qua plures e-rāt aīæ igne ardētes,q̄ inde in niuē iacta-bant,vbi frigore concretæ cōtinuo erāt,

B inde in ignē deijciebant,inde in niuē,uo cibuſq; maximis clamabāt: Mīa,mīa. In terrogaui ductorē meū,an eſſet locus il-le infern⁹,dixitq; mihi, nequaq̄. Duxitq; me p ſpecū terribilē,vidiq; horribilē lo-cū fœtore plenū,igne ardentem,& innu-meras in eo aīas igne ardentes,& innu-meris tormētis miſere peuntes. Reduxit me cuſtos meus in corpus:ego verò de-creui,ne illuc ducar,aſperrima pnīa uti, ꝙ & pſtabat. Inter alia mittebat ſe influ uiū gelidū,ibiq; ſtabat, donec certū Pſal morū numerū expleret,cumq; ei dicere-tur: Vide,multā ibi eſſe frigiditatē,ille rñ debat,frigidiora ego vidi. Per tres,& qua tuor dies cibo abſtinebat, & alijs uaca-

C bat ſummis aſperitatibus. Cumque ei di ceret: Multa hæc aſperitas ē, aiebat ille: Aſperiora ego uidi. Et ſic ſanctiſſimè ui-tā finiuit,& oēs,q eū audiebāt, religioni ſe addicebāt. Torcular verò Eccleſię con ceſſum facilius multò eſt,q̄ ꝓ prieſis da-tū eſt,facit.n.cōfeſſio ex attritō cōtritū, quo ſumme iuuamur, dum pniē defect⁹ ſupplet. [Et ædificauit turrim.] Hieron. Hic ædificauit turrim,haud dubiū,quin

Hiero. Mic.4. tēplū,de quo dr̄ Mich.4. Et tu turris gre-gis nebuloſa filia Sion,vſq; ad te ueniet, & ueniet ptās prima regnū filiæ Hieru-ſalē,nunc quare mœrore cōtraheris: Nū-qd rex nō eſt tibi,aut cōſiliarius tuus pe-rijt,q̄a cōprehēdit te dolor,ſicut parturiē tem? Dicit tēplū turrim gregis, q̄a eò ter in anno oēs Iudęi cōueniebāt,& quia ad tēplū cōfugiebāt,ut ad turrim firmā. Dr̄ nebuloſa, q̄a culmē illius nubes tāgebat. Dr̄ filia Siō,q̄a ꝓpe mōtē Siō erat. Dicit A ad hoc tēplū vēturā gloriā primā iterum, Gloria prima fuit, cū Deus apparuit in hoc tēplo ꝓmittēs exauditionē orātibus in eo. Ea gloria iterū redibit in illud tem plum, Xp̄o illud intrante,& regno eius. Sed q̄ turrim in eccleſia hēamus, quiſnā dicet? Vna erat antiq̄s turris, vnicum tē-plum,ſed iā innumera ꝓ forib. tibi tēpla ſunt,& i eorū vnoquoq; inuenies Xp̄m dn̄m,ut tibi auxiliet̄. Ad nos ergo reſpi-cit Michæas,dicēs: Nunc,cum Xp̄s tibi pſto eſt,quare mœrore cōtraheris? Nun-qd rex nō eſt tibi? nūqd cōſiliarius deeſt tibi? Ad qd Xp̄s i ſacro eſt.niſi, vt ad eū accedas,vbi te expectat,ut te audiat, tibi cōſulat,tibi innumera bona pſtet? Tu ve B rò hac tāta mīa nō vteris,ad tēplum ſępe nō uenis,a Xp̄o auxilium non petis. Ma xima rō fructificādi illa eſt,ꝙ hæc turris nobis relicta ſit,quo confugiamus in oī neceſſitate nr̄a,in oī anguſtia,&c. Prçter has,quas diximus rōnes,eſt nobis alia,ut fructum reddamus,ꝙ hunc a nobis petie rit Deus ſæpiſſimè,plurimis ad hoc miſ-ſis ſeruis. Et tandem uenit ad hoc in mū dum filius eius hæres, ut ſanctificaret ſi-bi populum acceptabilē,ſectatorē bono-rū opum. Sed ais: Ad vniuerſum mundū venit Xp̄s,vt fructus petat,ſed ad me v-nū,qn̄ uenit? Rn̄deo, nonne aliqn̄ poſtq̄ alijs,atq; alijs inſpirationib. te Deus com mouere voluit,tādē in mētē illabit̄ cogi-tatio iſta, Deus ꝓ me deſcendit à cęlis,& eū ego offendo? Pro me ille tanta paſſus C eſt,& ego illi nō ſeruiā? Dilexit me, vſq; ad mortē,ego nō diligā eū? Pedes ei⁹ cla-uis ꝓ me cōfixi ſunt,& pedib. ego currā cōtra eū? Manus eius ꝓ me clauis affixæ & meę offendēt illū? Cū tāta ꝓ me fece-rit,nihil ego ꝓ illo faciā? Quid ei rn̄debo in die iudicij,& rōnis? Cū hæc cogitatio cor tuū intrat,tunc pr̄ mittit ad te filium ſuum,vt a te obtineat,ꝙ alij nuntij mor tis,iudicij,& inferni obtinere non ualue runt. Cū hęc cogitatio cor tuū pcuſſerit, flecte genua añ Xp̄m cōcede ei oīa,q̄ pe-tit:gratias ei age,qm̄ uenit ad te. Et quia ille petit,nihil ei deneges,id.n.eſſet ſum-ma ingratitudo. Vltimus nuntius filius eſt: ille vim cordi noſtro inferre debet. Sed

A Sed quęro abs te, cum tot rõnibus conui
ctus fructum vberrimũ ferre debueris,
quẽ nã dediſti, quẽ retuliſti fructũ? In Ec
cleſia plãtatus es vberi, ſępe circundatus
cuſtodia Dei, & legis eius: torcular pniæ
datum eſt tibi: turris templi cõceſſa, vbi
Xp̃s ad quẽ accedas: exegit a te Deus fru
ctus p ſeruos ſuos, & p filium ſuum, quo
pfeciſti his beneficijs, vt nõ a te auferat
regnũ Dei? Si dicis: Profeci in peius, pec
cata, peccatis cumulaui: vua mea, vua
Da.32. fellis, & botri amariſſimi, fel draconum
vinum meum: vinea aïæ meæ, q̃ excole
re debui, vinea eſt ſimilis vineæ ſtulti: de
Prou.6 qua Prou.6. Per vineã ſtulti trãſiui, & ec
B ce totum impleuerat ſpinæ, & vrticæ, ſo
licitus in his, q̃ mundi, negligẽs in his, q̃
Dei? Hiccine fidelis hois fructus? hoc ex
pectari debuit poſt tot beneficia? An nõ
meritò De⁹ dicet. Expectaui, vt faceret
vuas, & fecit labruſcas? Sed quos fruct⁹
Gala.5 ais referre debui? Sanè fructus ſpũs, qui
ſunt charitas, gaudium pax, &c. A quali
bet arbore fructus petit̃ ſm ſpẽm ſuam.
Hõ arbor eſt, fructum referat ſm ſpẽm
Simile ſuã, ſm rõnem virtus ãt eſt fructus eiuſ
modi. Ois arbor, quę nõ facit hunc fru-
Mat.7. ctum bonum, excidetur, & in ignem mit
Pſ. 17. tetur. Mutuabit̃ peccator, & non ſoluet,
Hiero. ait Pſ. Explicat uero Hier. Habet a Deo
mutuata intellectum, & uoluntatem, &
omnia bona: nec tñ ſoluit, quem dẽt fru-
Pſal. 1 ctum. Contra iuſtus fructum ſuum da-
bit in tpe ſuo. Sed quod ſupplicium eius,
qui fructum non refert? Vtiq; malos ma
C le perdit, & uineã ſuam locabit aliis, &c.
Sed quõ, qui oĩa benefacit, põt male ca-
ſtigare, & malè ppendere? R̃ndetur pri-
mò, eſt dicendi modus, cũ quis grauiter
caſtigatus eſt, male caſtigatus eſt. Vltio
verò illa, qua quis a Deo derelinquit̃, &
fidei lumine priuatur, & in peccati ſup-
plicium alia ãt admittere crimina pmit-
titur, ea inquã vltio grauiſſima eſt: ideo
mala dr̃, & malè perdi, qui ſic caſtigatur.

Scdo dico, qñ Deus aliquem punit, ſi
in correctionem id fiat, bene caſtigat, qa
in bonum puniri ſuppliciũ illud ſumit,
atque adeo optimum, atque proficuum
putandum eſt. Sed cum in æternam il-
lius damnationem ſupplicium tendit,
tunc male perdit, quia in malum eius, q A
punit̃, vergit. Solet q ſuperiorem in lu-
do agnoſcit, principio aliqd perdere, ut
poſtea multum lucret̃. Hic dici põt bene
pdere, qa ex leui iactura magnum com-
modum, & utilitatẽ reportat: ſi uerò ini-
tio pdit, ut ſp perdat, ille male pdit. Qñ
aliquem Deus tpali punitione afficit, ut
in ſe redeat, & ſaluus ſit, ut Dauid, Eze-
chiam, Manaſſem, tunc bene perdit. Et
pterea cum ẽt in ſpũalib. caſtigat, permit Simile
tens eos in pctã incidere, ſed bonum ma
ius expectas: ut. ſ. poſtea ad ſe reuerſi, ma
iori humilitate ſint. Hæc perditio bona
eſt, qa in bonum tendit. Talis Magdale-
næ, Pauli, & Dauidis, & Petri ruina. Sed B
cum perditum Iudas, & ut dr̃ in hodier
no Euangelio, Phariſæi, ut in æternum
perditi maneant, tunc malos male pdit,
quos nunquam iterum lucratur. De quo Pſ. 43.
loquitur Pſ. 43. Vendidiſti populũ tuũ,
ſine pretio, & non fuit multitudo in cõ-
mutationibus eorum. Qñ peccauit Pe-
trus, & Paulus, quaſi uenditi dæmoni ui
debantur, ſed non ſine pretio. Imò uen-
ditus eſt Petrus ſuperbus, ut redderetur
Deo Petrus humilis: Paulus puer, ut red
deretur vir, ignorans, ut redderetur ſa-
piens. Sed Iudas vẽditus eſt ſine pretio,
qa nihil Deo redditum eſt. Hoc ſignifi-
cat illud: Non fuit multitudo in cõmuta
tionib. eorum, i. nullum fuit lucrum, dũ
illi dati ſunt, tunc male dñr venditi, ma
le perditi. Timẽdum profectò verbum,
malos male perdet; ſed hoc digni ſunt C
ſupplicio, qui ingrati ſunt diuinis benefi Pſal. 2
cijs. Vide male perditos eos, de quib. Pſ. Simile
Reges eos in virga ferrea, & tanq̃ vas fi
guli confringes eos. Qñ vas argenteum
frangitur, potes melius uas reſtaurare ex
argenti fragmẽtis: ſed ſi uas figuli cõteri
tur, refici non põt. Sic ille, q in æternum
damnãdus perditur, de quo Eſa. 30. Erit Eſa. 30
vobis iniquitas hæc ſicut interruptio ca
dẽs, & req ſita in muro excelſo, qm ſubi-
tò dũ nõ ſperatur ueniet cõtritio eius, &
comminuetur, ſicut conteritur lagena
figuli contritione perualida, & non in-
uenietur de fragmentis eius teſta, in
qua portetur igniculus de incendio,
aut hauriatur parum aquæ de fou a.

quia

Digitized by Google

A quia ad nihilum ualet vltra. Diſcamus ergo beneficijs in nos collatis bene, vti, ne tanquam ab ingratis auferatur regnum Dei,&c.

Dominica III. Quadrageſima.

Erat Ieſus eijciens dæmonium, & illud erat mutum, &c. Luc. 11.

Apo.14 PEccatorem a dæmonio poſſideri vniuerſa clamat Scriptura Apoc. 14. Cecidit, cecidit Babylon illa magna, & facta eſt habitatio dœmoniorum, & cuſtodia oĩs ſpiritus immundi,& odibi-
Sap. 1. lis,exit.n.a pctõre ſpiritus diſciplinę,qui effugiet fictum, & corripietur a ſuperueniente iniquitate, & intrat in eum ſpiri-
B tus nequam. Sicut de Saul dicit Scriptura: Receſſit ſpiritus dñi a Saul. Et exagitabat eum ſpiritus nequã. 1. Regum 16.
1.Reg. 16. Spiritus diuinus aię aſſiſtens,innumera ei bona confert. Si.n. ſpiritus humanus,
Simiie & aliæ formæ corporeæ inhærentes materiæ uili,& q̃ ferè nihil eſt,tantam in ea efficiunt pulchritudinẽ, quid faciet ſpũs diuinus, infinitum in bonitate,aſſiſtens aię per gratiam? Verè ueniunt cũ eo bona cuncta. Sed ſpiritus nequam aĩam intrans illam reddit miſerrimã, qđ oñdit verbum illud,exagitabat. Cum.n. ſit inimiciſſimus, & intra hominẽ, quæ mala non faciat? O ſumma pctõris cœcitas? Videre à longè dæmonem nõ auderes: ſimul cum eo incedere trepidares: ſi te amplecteretur, horrores quid erit, tam
C intimum tibi eſſe,vt animam tuam poſſideat? Tam uenenoſus eſt regulus, & alij ſerpentes,ut etiam à longe aſpicientes,occidant: quid illi efficerent, ſi intra corpus tuum eſſent? Quid verò mali non efficiet ſerpens ille antiquus commorans intra animam tuam? Audi dia-
Aba.3. boli uirus Abacuc. 3. Egredietur diabolus ante pedes eius, aſpexit, & diſſoluit gentes, ſolus diaboli aſpectus, ſufficit diſſoluere: gentes, ſi ſolo uiſu ſic inficit, quid non faciet contactu? Iuſtiſſimè uerò homo traditur huic tantæ deuaſtationi,ut qui a Deo recedit, & diabolo ſe
Simile tradit, ſummam experiatur miſeriam. Si Rex aliquem adoptaret in filium, & A
eum nutriret,& exaltaret,ut principem, ille uerò a Rege recedens, AEthiopis ſe ſeruum faceret,ubi ſumma cum miſeria degeret iuſtiſſimè Rex eum ſineret miſere uiuere, cum ſibi tam malè conſuluerit. Similis huic peccator eſt,quẽ in filiũ Deus adoptauerat,ille uerò Deũ dereliqt factorẽ ſuũ,& ad dęmonem diuertit, ut eius ſeruus ſit. Sed mala, q̃ in hoc homine dæmon operabat: excęcauerat.n. hominem hunc, & mutum reddiderat. [Et illud,ait, erat mutum.] Solus.n. peccator mutus eſt inter oẽs creaturas. Oĩs creatura lingua p̃dita eſt,qua Deum laudat,ei obſequitur,ipſũ loquit, & p̃dicat.
Sic ait Sapiens. Hoc quod continet oĩa, Sap. 1.
ſcientiã hẽt uocis Ideſt mundus uniuerſus loqui nouit, laudatq; factorẽ ſuum, B Pſ. 18.
& cęli enarrant gloriam Dei, & opera manuum eius annunciat firmamẽtum:
& pueri tres in camino ignis oẽs inuitant creaturas,ut cum eis Deum laudẽt, Dan. 3
ſolus peccator inter eas mutus eſt, hic ſolus Deus non laudat: quia non mortui laudabunt te domine,neque oẽs, qui
deſcendunt in infernum,ſed nos,qui uiuimus,benedicimus dño. Hoc.n. pctm̃ Pſ. 113
efficit, ut quod in Dei laudem, & obſequium uertendum erat, fiat in eius offenſam, & ignominiam. Sed ut exemplo cognoſcere valeas, quam ſit mutus peccator intueri liber primum peccatorem Adam,omnino mutum redditum.
Quod præclare aduertit Rupertus in Ruper.
Geneſ. libro ſecundo, capitu. trigeſimonono. Ge.20. C
Conſpice ingratitudinem parentum noſtrorum; vide mutos in laude tanti benefactoris,& conſidera mutum eorum ſilentium. Inſpirauit Deus in faciem Adæ ſpiraculum uitæ. Vidit ſe hominem vndique perfectum,exterius,interiuſque a Deo ornatum: nec tamen ei gratias agit. Ducit eum in paradiſum, traditque ei ſpecioſam,& uoluptatis plenam domum: Adhuc Adam tacet,mutus eſt. Vniuerſa ad eũ ducit animalia, eique ut principi ſubijci: adhuc tñ nihil loquitur: gratias non agit,ſed ſilentium colit. Dat illi adiutorium ſimile ſibi, quo ſpeciem propagare poſſit: tã Deus curat omnia,

A omnia, q̃ ad eum pertinent, ac pr̃ curat cõmoda filij: nec tñ gr̃as agit, nec aliqd, q̧ laudē Dei reſonet, eloquit̃, nec vllum dilectionis, aut gr̃æ uerbum in ore ipſius fuiſſe, Scriptura teſtat̃. Qu ergo ſic mutus eſt, non mirum, q̧ ad pc̃m exterius veniat, uia nõ ſicut Deum glorificauerunt, nõ gr̃as egerunt, ſed euanuerũt in cogitationib. ſuis, putantes ſe Deos eſſe poſſe. Sic ergo in mala oĩa Adã uenit, ſic & tu in innumera pc̃ã, quia mutus es,
Pſa. 77 quia tm̃ oblitus benefactorem, ei gr̃as agere recuſas. Obliti ſunt benefactorum eius, & mirabilium eius, q̃ oñdit eis. Vide, quot in te Deus contulerit beneficia; & tñ ea oblitus es, quaſi nihil receperis; gr̃as non agis, mutus es. Inde procedit,
B ut ipſis Dei beneficijs illum offendas, ſũma vſus ingratitudine, arma faciens in Deũ ipſa dona, q̃ tibi ille conceſſit. Hanc verò interiorem ingratitudinem, & ſuperbiam Adæ, q̃ præceſſit exterius pc̃m, in
Gen. 3. dicat Scriptura initio c. 3. Gen. ut notat Rupertus, cum ait: Sed & ſerpens erat callidior. Non ſimplr̃ dicit ſerpens erat callidior: ſed addit, ſed &, q̃ eſt coniunctio, qua ſignatur malum incepiſſe ante exteriorem comeſtionem. Prius. n. diabolus hoiem infecit interius ſuperbia, & ingratitudine, & inde exterius tentatus, tam facilè cecidit, prius contaminatus ingratitudine, inde contaminatus eſt cibo vetito. Et ſic ſenſus illius, ſed & ſerpens, eſt, in tanta gloria hõ conſtitutus, ingratus Deo inuentus eſt, ſuperbus, & arrogans, Deo gr̃as non reddens, ſed ſibi placens, & tunc bene ſequitur, & coniungit, ſed & ſerpens erat callidior, &c. Eſtq; ſenſus, p ſemetipſum corrupit interius diabolus hoiem, & non ſolum per
C ſemetipſum intus, ſed & per ſerpentem circunuenit exterius. Scdò, [Illud erat
Ma. 12 mutum, &c.] Matth. aſſerit eſſe ẽt cæcũ: Sed qua rõne illũ excęcauerat, & mutũ reddiderat, vtiq. vt ſecurè poſſideret. Inter Deũ, & dęmonẽ eſt cõcertatio: vter hoiem poſſideat, & qñ alter illum poſſidet, oĩno non relinquit: niſi ui pellatur. Qñ decreuiſti Deo adhærere, venit De⁹ ad te, ut maneat oĩno in te, nec vnq̃ exire vellet a te. Ad eum ueniemus, & mãſionẽ apud eũ faciemus. Non exibit, niſi A
vi expellas. Si te ſolicitat dęmon, ut eum Io. 14.
admittas, & Deũ eijcias, cõtinuo uidebis plures conſciæ morſus, quid nã illi ſunt? Certè nihil aliud, q̃ Deũ nolle egredi a te, velle ſe continere intra te, nolle locũ cedere. Qd ſi tandẽ vi illum expellas, nõ longè recedit, ſed pximus tibi manet, ut ſi volueris, cõtinuò illum recipias. Sicut cũ feneſtrã Soli claudis, ibi Sol manet, Simile
ut iterũ intret, ſi aperias. Ezec. 10. & 11. Ez. 10.
Egrediebat̃ gloria Dei, & ſtetit in introi 11.
tu portę domus dñi orientalis, & aſcendit gloria dñi de medio ciuitatis, ſtetitq; ſupra montẽ, q eſt ad orientẽ urbis. Paulatim dñs abibat, iamq; in porta ſubſtitit, deinde in medio ciuitatis, & poſt in monte, ſi fortè q ſpiã detineret illum, nõ
. n. volũtate, ſed quaſi neceſſitate diſcede B
bat. Chryſ. Nõ una die diluuium uenit, Chryſ.
& tulit oẽs, ſed quadraginta diebus: iam aqua pedes operiebat, iã genua, iã renes, vt daret eis locum pniæ. Simili rõne dęmon, cum hoiem ingredit̃, curat ſe oĩno munire, ne pellat̃, ut verò ſe muniat, fores occludit, oculos, ſ. & aures. Verè peccator ſimilis factus ẽ ſtatuæ: oculos hẽt,
& non videt; aures, & non audit. Qñ pr̃ Mat. 9
attulit dęmoniacũ filium ad Xp̃m, ut dęmoniũ pelleret, quẽ diſcipuli non poterant eijcere, receſſit tãdẽ Chri iuſſu, ſed diſcerpẽs puerũ, qa exire oĩno nolebat.
Hinc alibi clamãt dęmones: Ieſu Naza- Mat. 8.
rene cur uenisti ante tp̃s, torquere nos? Luc. 11
Et tũc aſſumit alios ſeptẽ ſpũs nequiores ſe, & ingreſſi habitãt ſecurius in domo, a qua fuerãt expulſi. Sed inprimis curat dęmon os claudere, ne pc̃m confitearis, cõfeſſio. n. pc̃i neceſſaria eſt, ut ei adhibeat̃ remediũ. Iõ Adã, pc̃tor a Deo quæri Gen. 3.
tur, ut pc̃m cõfiteatur, & indulgentiam C
accipiat, ſed ille abſcõdere uoluit, ut hõ pc̃m ſuũ. Eadẽ de cã interrogat̃ Cain, Vbi eſt Abel frater tuus? Sũma Dei dignatio, q̧ tam nefarium hoiem ſuo colloquio dignat̃, cum nos ſoleamus ẽt fratres nr̃os colloquio mutuo priuare facili de cauſa. Reſpondet Cain, Neſcio. Similis huic impudentia illius eſt, qui ne- Gen. 4.
gat in cõfeſſione peccatũ. Putaſne Deũ latere poſſe peccatum tuum? Sed Deus ad

A ad confeſſionē adhuc eum vrget, dicens:
Gen.4. Quid feciſti? Hoc exemplo edoctus Lamech Gen. 4. Pctm̄ ſuum cōfitet, uocatiſque vxorib. ait: Audite uocē meā vxores Lamech: auſcultate ſermonē meum: Qm̄ occidi virū in vulnus meū, & adoleſcentulum in liuorē meū, ſeptuplū ultio dabit de Cain, de Lamech verò ſeptuagies ſepties. Cōfeſſionem ſuā veram oñdit, dñi acceptat pœnā pctō meritam. Vidit Cain a Deo derelictum, ꝙ peccatum noluerit confiteri: ideò pctm̄ ſuum
Pro.28 confitetur, qa ut Pro. 28. dr: Qui abſcondit ſcelera ſua nōn dirigetur, qui aūt cōfeſſus fuerit, & reliquerit ea, mīam con-
Eſa.43 ſequet. Et Eſa. 43. Dic ut prior iniquitates tuas, ut iuſtificeris. Meritò ait, prior, .i. anteq̃ ab alio accuſeris: nam dānati, ut
Sap. 5. patet Sap. 5. Peccata confitentur, ſed nō priores, iam.n. a dęmone coram diuino
B iudicio fuerant accuſati. Tu ergo prior
1.Io.1. confitere: nam ut dicit. 1. Io. 1. Si qs pctā ſua fuerit cōfeſſ⁹ fidelis De⁹, ut remittat.

Expulſo dęmone qd Phariſæi dicant, audiamus. [In Beelzebub principe dœmoniorū.] Beelzebub Deus erat aquarū, & in eo idolo putabant Iudæi eſſe principem demoniorum, ideò ad eum con ſulendum miſit Ochozias 4. Reg. 2. Sed
4.Re.2
Ma.12 quinā hoc dixerint, oñdit Matth. 12. dicens principes & Phariſæos eos fuiſſe, q maximè Xp̄o debuerunt adhærere: hi primi ab eo reſiliunt. Difficile profectò eſt peruerſum principem, doctorem, ma-
Iud. 1. giſtrumq; conuerti. Hinc Iudi. 1. Abijt ad habitatores Dabit, cuius nomē uetus erat Chariatſepher, id eſt, ciuitas literarū. Dixitq; Caleb: Qui percuſſerit Chariatſepher, & uaſtauerit eā, dabo ei Axā
C filiā meam uxorē. Excellens proponitur præmiū uincenti ciuitatē literarum, qa difficile id munus eſt, ſed mirādū id maximè, qui populo debuerūt perſuadere,
Nu. 10 vt Xp̄o crederēt: hi auertunt a Chriſto. Ad primum ſonitum tubarū principes accedere debebant ſm̄ legem, hi uerò nec ad poſtremum. Sacerdotes arcam a-
Ioſ.31. ſportantes pcedunt, & ſic Iordanē tranſeunt ipſi, & uniuerſa multitudo, ceſſante, & perſiſtēte fluuio, quo ſignat teneri principes, & ſacerdotes exēplo ſuo viam alijs aperire. Sūt.n. ſuperiores ueluti pri- A
mū mobile rapiens orbes inferiores con Simile
tra proprium motum. Hinc Eſth. 1. Nō Eſth. 1
ſolū Regem læſit Regina Vaſthi, ſed & oēs populos, & principes, qui ſunt in cūctis puincijs Regis Aſſueri. Egrediet.n. ſermo Reginæ ad oēs mulieres, ut contēnat uiros ſuos, & dicāt: Rex Aſſuerus iuſſit, ut Regina Vaſthi intraret ad eū, & illa noluit. Atq; hoc exemplo omnes principum coniuges parui pendent imperia maritorū, unde Regis iuſta eſt indignatio, quia deteſtandum facinus principis pctm̄, ſuperioris prauū exemplum.

[Videns cogitationes eorū.] Traducit eorū cogitationes, ut q̃uis ſtulti ſint, recipiant verba ſapientiæ. Sic dicit Sapiens: Non recipit ſtultus verba pruden Pro.18.
tiæ, niſi ea dixeris, q̄ uerſantur in corde eius. Sed iſti nec ſic recipiūt uerba Chri B
ſti: Vel ſic fortè accipiēda uerba illa ſūt, niſi dixeris, q̄ uerſantur in corde eius. i. q̄ ille volet audire. Sed Chriſti dñi expēdamus rationes, quibus eos conuincit.

[Omne regnum in ſe diuiſum, deſolabitur.] Mirū profectò dęmones eſſe inter ſe coniunctos, nec vnq̃ diuiſos: volūtate.n. inter ſe maximè diuiſi ſunt: mutuo ſe odio proſequentes, ſed in opere expugnationis hoīum, & obſcurandi diuinam gloriam, maximè ſunt inter ſe colligati, nec unquā diuiduntur: alias eorū regnum nō ſtaret. Sūt dęmones ſimiles vulpibus Sāſonis Iud. 15. ſolis caudis colligatis, ut ſegetes incendāt, cū capitibus, Iud. 15
& uoluntate ſint oīno diſiuncti, ſola.n. intentione nocendi conueniunt. Qua in re uidere licet, quanto ſint in Deū odio, & in nos miſeros, cū inter ſe inimicitias C
cōponant, ut nos perdāt. Quantum eſſet Simile
inimici in te odiū, qui vt tibi damnū inferat, eū alio ſibi inimiciſſimo amicitiā paciſceretur, ut ſimul te ambo lædāt? Vide, qua voluntate in te ſit dęmon, quem tu miſer ſequeris. Dicit tibi quiſpiā, fidis in eo, qui eſt inimic⁹? caue tibi ab illo, fabricat.n. tibi mala. Tu non credis, ſed ſi fortè id tibi manifeſtè oñditur, habes ne fidē illi amplius? Quē ſequeris miſer peccator? cui credis? Caue tibi a dæmone peſtifero, fabricat.n. tibi mala, ut inducat

ſuper

A ſuper te ſubſannationẽ. Vis illud manifeſta rõne agnoſcere? Attẽde, cũ inimici ſint ad inuicẽ dæmones, tñ ut tibi aduerſent, adunant, & cõiungunt. Hinc ẽt aliud nobis colligendũ eſt: Si hoc ſolũ qđ eſt Deũ offendere, & hoies ṗdere, ſic deuinxit dæmones, ut nunq̃ ab inuicem diſcedant: nonne maior dẽret rõ nos urgere, ut vnum inter uos ſimus diuinas gloria tuẽda, & mutui nr̃i cõſeruatio? Sine dubio oẽ regnũ in ſe diuiſum deſolabit, & oĩs domus diuiſa peribit. Oſeæ 10. Diuiſum eſt cor eorum, nunc interibunt. Gen. 11. Diuiſis linguis ceſſat turris ędificiũ, & tunc mundus peribit, cũ ſurget gẽs cõtra gentẽ, & regnum aduerſus regnum. Luc. 21. Sine pace.n. ſtare nõ poſſumus. Eſa. 3. Tumultuabit puer contra ſenẽ, ignobilis cõtra nobilẽ, ruit Hieruſalẽ, & Iudas cõcidit. Interrogat Grego. Naz. q cõſiſtere potuerit arca Noe in tãto diluuio? & rñdet, id effectum unione & pace eorũ, q intra arcam erant. Et rõ manifeſta interitus eorũ, q inter ſe diuiſi ſunt, illa eſt, ꝙ cũ inter ſe diuiduntur, à Deo ẽt ſeparant, non.n. põt hõ a proximo ſeparari, q n à Deo ſeparet. Sicut.n. dñt Mathematici, in ſphæra eſt cẽtrũ, in quo oẽs lineæ iungunt: impoſſibile verò eſt unã lineã ab alia ſeparari, niſi ẽt ſeparet à cẽtro: ita in X̃po, ut in cẽtro, oẽs iũgimur per charitatẽ, uelle uerò diſcedere a ṗximo, eſt recedere a cẽtro, q dicit. Diligo Deũ, & fratrẽ odit, mendax eſt, ait, Ioan. Si.n. fratrẽ, quẽ uides, non diligis, qũo Deũ, quẽ non uides? Et quo plus accedis ad X̃pm, eo plus accedis ad proximũ, & ẽ conuerſo, quo magis appropias ṗximo, ṗpinquior es X̃po. Hinc B. Dorothæus doctrina 6. Ne proximũ iudicemus, ait: Circulum fingite, mũdum, eſſe centrũ aũt circuli Deũ: lineas aũt a circulo in mediũ deductas, uias credite uarias negotiationeſq; mortaliũ. Quo magis penetrant ſancti uiri ad interiora, ut Deo appropient p rõnẽ ingreſſus, eo magis appropiãt a Deo, & ſibi ipſis, quantoque ſibi ipſis, tãto & Deo, & quanto viciniores fiunt Deo, tanto & ſibi ipſis, quãtoq; ſibi ipſis, tãto & Deo. Conſiderate itẽ receſſum, & oblongationẽ, cum.ſ. recedunt a Deo, & ad exteriora ſe effundunt: quanto magis a Deo recedunt, tanto & a ſe ipſis, & quãto a ſe ipſis abſunt, tanto a Deo. Hęc eſt.n. charitatis uis, & natura: quo.n. magis a Dei dilectione recedimus, eo a proximi amore diſtamus: quãto Dei amori adhæremus, tãto & ṗximi, quãtoq; & proximo, tanto & Deo. Hæc D. Dorotheus. Sicut ergo uolentes domos, aut palatia cõſtruere, primò ſtudẽt in imo ſupra petrã, uel ſupra ſtabile ſolum fundamenta locare, & poſt modum reliquas ædificiorum partes ſuis locis, & tpib. ordinare, quatenus firmato fundamẽto cætera ædificãda ſeruentur: quale etenim fuerit cuiuſq; rei fundamẽtũ, talis erit eiuſdem pſeuerãtia, & latus. Hoc in materialib. hoc in ſæcularib. humaniſque negotijs contingit, nec minus in ſpũalibus iudicandum eſt. Proinde q cunq; in cõgregationib. militantiũ X̃po cupiunt abſque ſui detrimento, & proximorũ ſcãdalo, fratrũ, & domeſticorum hr̃e cõſortia, prius ueræ charitatis conentur in ſeipſis fundamenta iactare, atq; demũ poterunt, ſeruatis cõgruis modis, & tpib. utiliter cõuerſari. Hęc Laurẽtius Iuſtinianus de diſciplina, & pfectione monaſtica. c. 21. q a, ut Paul. ait. In charitate radicati, & fundati, &c. Alia X̃ps utit rõne. [Filij vr̃i in quo eijciũt.] Filios eorũ dicit, primo Apl̃os, & diſcipulos, X̃pi, q in eius noĩe dęmonia eijciebant, quos tñ magos nõ dicebãt, ut X̃pm dñt. Vel ſecundò filios eorum uocat exorciſtas Iudæorũ, ut gloſſa, & Alber. dñt. Hi exorciſtæ utebant prius ad dæmones pellẽdos exorciſmis, quos cõpoſuit Salomon, ut Ioſephus author eſt. Sed uidentes hos exorciſmos nihil iã proficere, & X̃pi diſcipulos in eius noĩe dęmonia pellere, ipſi ſimiliter in X̃pi noĩe dæmonia expellebãt, nec tñ magni reputabantur. Poſtquam X̃ps dñs oſtendit non in Beelzebub a ſe eijci dæmonia, nunc oſtendit vi diuina a ſe ſuperatos dęmones eſſe, atq; a Deo pelli. [Cum fortis armatus cuſtodit atrium ſuum.] Qũo dæmonẽ ſuperauerit, & regnum eius euerterit, nunc oſtẽdit exẽplo. Multis nominibus diuina Scriptura celebrat, effert, & extollit humani-

Margin notes: Ecc. 11; Oſ. 10.; Ge. 11.; Lu. 21.; Eſai. 3; Naziã.; Simile; 1. Io. 4.; Dorothæus.; Simile; Laurẽtius Iuſtinianus.; Eph. 3.; Gloſſa Alber.; Ioſephs.

Digitized by Google

A mani gñis redẽptionem,ex quibus præci
puũ eſt nomen illud, victoria a Xp̃o ob-
tenta contra dæmonẽ,& Xp̃s victor, &
triũphator,& dr̃,& dæmon victus,& ex
Apo.5. poliatus. Apoc.5.& 6. Vicit leo de Tribu
& 6. Iuda,& exiuit uincẽs,ut uinceret, & ad
Colo.1 Coloſ.1. Et inſignis locus hanc explicãs
victoriam,oñdens uincentẽ, uictum &
ſpolia,ait.n. Expoliãs principatus,& po-
teſtates,traduxit confidenter,palã trium
phans illos in ſeipſo,expolians,i.cũ ſpo-
liaſſet(ut ex Græco conſtat, ubi ponitur
participium præteriti tp̃is)dæmones po
teſtate,ac dñio ſuo,traduxit confidẽter,
.i.duxit hoĩes a peccato in grãm , a ptãte
dæmonis in regnũ ſuũ,a grã in cęleſtem
D.Th. patriam. Vel traduxit,ait eo loco D.Th.
B ideſt, extra duxit,i.expulit dœmones ab
hoĩe palam triumphans,i.manifeſtè, ac
in oĩum oculis oñdit dæmones uictos a
ſe. Ponitur ibi uerbum Græcum ſignifi
cans,oñſionem,quã faciunt uictores, ac
triumphatores ſpoliorũ,q̃ in bello cæpe
runt,ut Romæ moris erat, & hoc in ſe
ipſo propria.ſ.virtute. Et hoc eſt,q̃ nũc
Eſa.4. Xp̃s ait. Cũ fortis armatus, &c. De qua
re optimè Eſa.4. Cum promiſiſſet Deus
eruendum mundũ è diaboli ptãte, pro-
ponit dubium,nunquid tolletur a forti p̃
da?aut qd captum fuerit a robuſto ſaluũ
eſſe poterit? Quia hæc dicit dñs. Equidẽ
& captiuitas a forti tolletur, & qd captũ
fuerit a robuſto ſaluabit,& ut hoc effice
ret,inuitabat illum , ut in mundum ue-
Eſa.51 niret Eſa.51.Conſurge,conſurge, indue
re fortitudinem brachium Dñi . Conſur
ge ſicut in diebus antiquis. Nunquid nõ
C tu percuſſiſti ſuperbum, vulneraſti dra-
conem? Quaſi dicat:Tu qui initio expu-
liſti dæmonem ex arce cæli, expolians il
lum locum,quem tenet in terra.

Sed quõ vicerit,ac expoliauerit dęmo
nem,videndum reſtat. Tituli,quibus dę
mon hoĩem uinctum , & ſeruum poſſi-
debat,duo erant. Primus diuina ſñia in
fallibilis non eſt in illo,eſt & nõ,ſed eſt,
in illo eſt,ait Paul. Deus verò in peccati
pœnam hoĩem permiſit diabolicæ pote-
ſtati,& ſic acquiſiuit contra nos dæmon
chirographum decreti, quod erat cõtra-
Colo.2 riũ nobis,ut dr̃ ad Coloſ.2. Et meritò il-
le relictus a Deo eſt,q̃ Deum dereliquit, A
& dæmoni adhærere uoluit . Secundus
titulus erat uolũtaria hoĩs ſubiectio,qua
dæmon ſe ſubdidit per peccatũ . Qui fa- 2.Pe.2
cit pc̃m,ſeruus eſt peccati,& a quo quis
ſuperatus eſt , eius & ſeruus eſt,quia cũ
hõ a Deo relictus ſit in manu conſilii
ſui,ut de ſe ageret,p̃ ut liberet,potuit hõ
ſe tradere,cui uoluit. Veniens ergo Xp̃s
in mundum, ut nos eriperet de ptãte te-
nebrarum primum titulum dæmoni ab
ſtulit meritis ſuis , & grã. Vñ dr̃ ad Co- Colo.2
loſ.2. Donans nobis oĩa delicta,delens ,
qd aduerſum nos erat chirographũ de-
creti , quod erat contrariũ nobis,& ipſũ
tulit de medio,affigens illud cruci. Vt ue
rò intelligas,qd ſit hoc chirographũ de- Simile
creti exẽplo patebit. Sicut in debiti me B
moriã,& pignus certũ chirographũ ſcri-
bis,& nomen ſubſcribis tuũ,ſic per pec-
catum cõſtituitur hõ debitor æternę pę-
næ, & permanet contra il'um chirogra-
phũ publicum , quo hoc debitũ cõſtat,ſ.
pc̃m in memoria, & conſciẽtia hoĩs ip-
ſum accuſans,& in Dei memoria, & de
monũ ad ſupplicium . Si uero hõ hoc ad
uerteret,dum peccat , non tã facile pc̃m
admitteret , cum.n. peccas,chirographũ
manu tua ſubſcriptum das,quo te ipſum
deuincis,ut ęternas pęnas in iſerno ſuſti
neas , de quo chirographo dr̃ Hiere. 17. Hie.17
Peccatum Iuda ſcriptũ eſt ſtylo ferreo;
unguecq; adamantino , exaratum in ta-
bula cordis ueſtri , & in cornibus ararũ
ueſtrarum,indelebiliter ſcriptum eſſe ſi-
gnificat. Vidiſti aliqñ depditum homun C
cionem,qui hinc, & inde plurimam mu Simile
tuo accipit pecuniam,multiſq; oneratur
debitis,nec unquam ſoluere curat,eo tã-
dem uenit,ut mittatur in carcerem, nec
inde unquã exire poſſit. Similis huic eſt
pc̃oris,qui multis peccatorũ debitis one
ratur, nec ſoluere curat per pñiam , tan-
dem in inferni carcerem traditur, eiq;
contingit illud. Amen dico tibi,nõ exies
inde,donec reddas nouiſſimam quadrã- Mat.5
tem:nec ei ſuffragari põt,ut è carcere il-
lo exeat,uel nobilitas , uel ſacerdotium ,
nec ulla alia cã. Sed oĩa iſta chirographa
damnationis nr̃æ deleuit Chriſtus dñs
ſanguine ſuo. Et ipſum tulit de modio,i.
de

Digitized by Google

A de rerum natura, ait D. Th. Sicut ſoluto
D.Th. debito, rumpitur chirographum.

Sed relinquitur adhuc ſecundus titu-
lus dæmoni, qui eſt aliud armorũ genus,
quo nos tenet, ſ. voluntas nr̃a. Licet eñ
Xp̃s nos liberauerit, non tñ nobis id pro
Deu.15 derit, ſi nos adhuc ſerui manere volu-
mus. Præcipiebatur Deu. 15. vt Septimo
anno ſerui oẽs in libertatem aſſererent.
Si uerò quis diceret, adhuc ſeruus eſſe vo
lo dñi mei, manebat ſeruus in ſempiter-
num: in cuius ſignum auris eius perfora
batur. Hoc titulo multi nũc ſerui dæmo
nis ſunt. Venit annus Iubilæi, annus li-
bertatis, p Xp̃m nobis datæ: eripuit nos
adhuc captiui eſſe volumus, erimus per-
petui ſerui. Sed obſecro, qs captiuus ſolu
to prætio redẽptionis adhuc ſeruus ma-
nere vult? maximè ſi captiuus eſt magni
B Regis filius, & ab inimicis miſere tracta
Hier. 2 tur? Hier. 2. Nunqd ſeruus eſt Iſrael, aut
vernaculus: quare ergo factus eſt in præ
dã? Sup eum rugierunt leones, & dede-
Bar. 3. runt uocẽ ſuã. Ad hos loquitur Baruc 3.
Quid eſt Iſrael, quod in terra inimicorũ
es, inueteraſti in terra aliena: coinquina-
tus es cũ mortuis: deputatus es cum de-
ſcendentib. in infernũ: dereliquiſti fontẽ
ſapiæ: nam ſi in via Dei ambulaſſes, ha-
bitaſſes vtiq; ĩ pace ſup terrã. Diſce, vbi
ſit prudentia, ubi ſit virtus, vbi ſit intelle
ctus, ut ſcias ſimul, ubi ſit lõgitudo vitæ,
& victus, vbi ſit lumen oculorũ, & pax.

Hunc titulũ perpetuò curat Xp̃s au-
ferre dæmoni, curans oĩbus modis volũ-
tatem nr̃am auertere a diaboli ſeruitute:
quod notatur illo verbo. [Erat Ieſus eij-
ciens dæmonium.] Erat, eſt præteritum
imperfectũ, qa nunq̃ ab hoc opere ceſ-
Simile ſat. Quod princeps ingreſſus regnũ, pri-
C mum efficit, eſt a tyranni ſeruitute ciues
abducere, & in libertatem eos uindica-
re. Veniens Chriſtus in mundum, quid
1.Io.3. agit? Illud planè quod ait Ioannes, venit
Pſ. 102 filius hoĩs, vt diſſoluat opera diaboli. So
le adueniẽte fugiunt nocturnæ aues, &
fera aĩalia. Ortus eſt Sol, & congregati
ſunt, & in cubilibus ſuis collocabuntur.
Ponitur ante Xp̃m hõ dæmoniacus, cæ-
cus, mutus, & ut quidam dñt, ẽt ſurdus.
Meritò ante Xp̃m hic ſiſtitur. Solent
peritiſſimi medici infirmos optare ab a- A
lijs deſperatos, ut in eorũ curatione ipſi Simile
maximè glorificent. Solent ſtrenui Du- Simile
ces deſiderare aduerſariorũ fortitudinẽ,
vt ea rõne ſe fortiſſimos, oñdant, cũ eos
ſuperauerint. Solet ſapientiſſimus Do-
ctor argumenta aduerſariorum fortia Simile
optare, ut in eorũ ſolutione ſe peritiſſi-
mũ oñdat. En medice cæleſtis infirmum
oĩ ex parte deſperatum, vt tu q ais: Non Mat.9.
eſt opus valentib. medicus, ſed male ha-
bentib. in eius ſalute glorificeris. En ſtre Iob.40
nue Dux fortẽ armatũ cuſtodientẽ atriũ
ſuũ, tã fortẽ, ut nõ ſit ei ptãs ſimilis in ter
ra, vt tu, de quo ſcriptũ eſt: Propter no- Pſa.24
mẽ tuũ Dux mihi eris, oñdas, qa fortior
illo ſuperueniſti. En ſcia pr̃is, difficile ne
gotiũ, ꝙ expedirẽ non valet, niſi ille, in
quo ſunt oẽs theſauri ſapiæ, & ſciæ Dei.
Si dæmoniacus eſt, tu es cithara Dauid, Ioan.9
qua dæmon pellit̃. Si mutus eſt, tu es ver Ioan.1
bũ pr̃is, ꝙ aperis os mutorũ, & linguas B
infantiũ facis diſertas. Si cæcus eſt, tu es
lux mundi, q illuminas oẽm hoĩem ue-
nientẽ in hunc mundũ. Hęc certè Chr̃s
q̃rit, ut in re difficili oñdat, qa Dei virt⁹
eſt, & Dei ſapĩa. Si magnis pc̃tis, & vin-
culis teneris, accede ad Xp̃m, hoc ẽ, me-
dicũ honorare, ab eo ſperare ſalutẽ, ẽt in
deſperato morbo. Ne ergo diffidas, tibi
.n. dr̃ Ier. 8. Nunqd reſina nõ eſt tibi Ga Iere.8.
laad? aut medicus non eſt ibi? Quare er-
go non eſt obducta cicatrix filiæ populi
mei? Vbi litera alia hẽt: Quare ergo non
aſcendit ſanitas plebi meæ? Nunquid nõ
potentius meritum, & gr̃a Xp̃i oĩ pecca-
to? Qui diffidit, Xp̃m, & eius gratiam
non nouit. Legem gr̃æ, in qua uerſant̃,
ignorant. Quid.n. eſt lex gratiæ, niſi lex,
in qua facile uincitur omne peccatum?
Quid.n. aliud ſonant verba illa Eſa. 4. Eſa.4.
Erunt praua in directa, & aſpera in uias C
planas, ꝙ.n. aſperum natura eſt, gratia
planũ efficit. Ad te loquit̃ Deus Eſa. 41. Eſa.41
Ne timeas, quia ego tecum ſum: ne decli
nes, quia ego Deus tuus confortaui te, &
auxiliatus ſum tibi, & ſuſcepi te dextera
iuſti mei. Ecce confundentur, & erube-
ſcent omnes, qui pugnant aduerſum te,
erunt quaſi non ſint, & peribunt viri, qui
contradicunt tibi, &c.

Digitized by Google

A Feria II. poſt Dom. III. Quadrag.

Quanta audiuimus facta in Capharnaũ, fac & hic in patria tua, &c. Luc. 4.

OStenditur Euangelio nobis hodie
propoſito, diuina bona hoïb. tri-
bui diuino beneplacito atque diſpoſitio-
ne, non uerò humana ratione, aut conſi
Ro. 11. lio, meritoque Paulum aſſerere: Quis co
gnouit ſenſum dñi, aut quis conſiliarius
eius fuit? Quaſi dicat, non hoïum conſi-
lijs, aut rõne Deus ducatur, ut mĩam p̃-
ſtet, vt Reges terræ duci ſolent, vt benefi
cia conferant. Audi nunc conſilium Na
zarenorum. Feciſti, aiunt, multa mirabi
lia in Capharnaum, quæ patria tua non
erat: in Nazareth ergo plura exhibe; pa-
tria hæc tua eſt, hic educatus es, plura ei
B conferas, oportet. Sed quid Chriſtus do-
minus ad hæc reſpõdeat, videamus. Plu
res uiduæ erant in Iſrael patria Eliæ, nec
ad vllam earum diuertit, ſed ad eã, quæ
extera erat, in Sarepta, ſ. Sidoniorum. In
ſuper plures erant leproſi tpe Eliſæi, &
nullum eorum ille mundauit, niſi Naa-
man Syrum. Non ergo ego deuinctus
ſum patriæ meæ, beneficia mea præſta-
bo, cui mihi placuerit. Iam gentium uo-
cationem deſignat, relicta ſperatque Sy
nagoga: quæ ſe repudiari, non ſuſtinẽs,
cum præcipitare conatur. Sed fruſtra ia
citur rete ante oculos pennatorum, & iõ
Prou. 1. ipſe trãſiens per medium illorum ibat.
Hæc Euangelij ſumma eſt. Sed quid
nobis hæc innuant, attẽdamus. Multos
habent imitatores Nazareni, & quinam
hi? Illi profectò, qui dicunt: In Eccleſia
Chriſti ſum, baptiſmum ſuſcepi, Deum
C colo, ciuis ſum Hieruſalem, quæ in terra
eſt. Ciuis ergo ero ſupernæ Hieruſalem:
mihi ſine dubio æternam pręſtabit Chri
ſtus dominus hæreditatem, quia cõciuis
eius ſum, domeſticus eius, membrum
eius. Sed quid proderit fratres mei, ſi fi-
dem dicat ſe quis habere, opera uerò nõ
habeat, num fides poterit ſaluare illum?
Et ſi enim peccatores aliqua ratione filij
Iac. 2. Dei dicantur, ſed filij ſunt infideles pro-
ditores, qui adeò ius quod in Dei hæredi
tatem habebant, amiſerunt. Hinc Sa-
piens, non enim concupiſcit multitudi- A
nem filiorum infidelium, & inutilium, Ecc. 15
qua rõne nõ iam eos filios ſuos dicit, ſed
diaboli. Vos ex parte diabolo eſtis, filios Ioan. 8
eos dicit alienos. Filij alieni mentiti ſunt
mihi, filij alieni inueterati ſunt, & clau-
dicauerunt a ſemitis ſuis. Mentiti, ait,
ſunt mihi, & in malitia, & peccatis inue-
terati ſunt. Declinauerunt a uia mea, in
vias ſuas, ideo iam non filij mei ſunt.
Nec.n. fides ſatis eſt, licet a proauis acce
pta ſit, niſi opera adſint. Audi Prophetã: Pſa. 17
dñe quis habitabit in tabernaculo tuo,
aut quis requieſcet in monte ſancto tuo?
Qui ingreditur ſine macula, & operatur
iuſtitiam, qui loquitur veritatem in cor-
de ſuo, nec fecit proximo ſuo malũ, &c.
His oĩbus oportet illum ornari, qui cœ-
lum ingreſſurus eſt, qui in ciuem conſcri
bendus cęleſtis Hieruſalem. Si ergo in Pſa. 30
Eccleſia Dei vides te eſſe: Deo gr̃a age, B
cum Pſalmiſta: Benedictus dñs, qm̃ mi- Pſalm.
rificauit mĩam ſuã mihi in ciuitate mu-
nita. Verè ciuitas munita Eccleſia eſt, ci
uitas ſuper montem poſita. Angelis de- Mat. 5.
mandata, ut ab illis cuſtodiatur, & a do-
mino ipſo protecta, montes in circuitu
eius & dñs in circuitu populi ſui, ait Pſ. Pſ. 124
Fide factus eſt ciuis huius ciuitatis, &
hoc non ex te, domum enim Dei eſt. Sed Ma. 25
ne putes hoc tibi ſatis eſſe ad ſalutem: in
ea namq; ſunt prudenres, & fatuæ uirgi
nes, ea eſt ſagena congregans bonos, &
malos piſces, area frumentum, & paleas
continens, domus magna, in qua uaſa
ſunt in honorem, & vaſa in contume-
liã, grex ouiũ, & hircorum. Curandum Ro. 2.
ergo tibi eſt, ut ouis ſis, uas in honorem,
triticũ, piſcis bonus, virgo prudens, oleũ
ſeruans: ſic namq; ſalus æterna tibi con- C
tinget. Sed quid nã Nazareis, ut eis mi-
ra Chriſti opera denegẽtur. Sine dubio
obex eis erat maximus, cum Marcus di- Mar. 6
cat, Non poterat ibi uirtutem aliquam
facere, niſi quia paucos infirmos impo-
ſitis manibus curauit, & mirabatur pro
pter incredulitatem eorum. In Naza-
reth eximium illud miraculorum factũ
erat, Verbum, ſcilicet caro factum, in
Nazareth nutritus Chriſtus dominus,
Nazaræus dictus, & nunc ibi miracu-

la

A la facere non pôt. Tritum eſt Philoſophis axioma: Actus actiuorum ſunt ĩ patiente diſpoſito: Sẽper.n.materiæ diſpoſitio requirit, vt agens in illã agat. Vt ergo Deus in nobis mirabilia ſua efficiat, diſpõnẽ q̃rit, q̃ ſi non adſit, nõ operatur,
Heb.10 Dñs multi; Non adeſt mihi gratia Dei, vt maxima pſtem; dicam verò ego cum Paulo: Nõ cum diſponeris, ut gratiã accipias. Tu ergo gratiæ dees, non gratia tibi. Hinc ille: Conſiderantes ne qs deſit gratiæ Dei. Nazaræi ergo gratiæ obicẽ ponebant. Primò incredulitatẽ, q̃ adeo erat magna, ut eã Xp̃s dñs miraret. Si-
Mat.9. cut.n.fidẽ Cẽturionis miratus eſt, & ppeã ei conceſſit ſerui uitã: ſic horum infidelitatẽ miratus ob eã, miracula nõ con-
B cedit. Deinde inuidia manifeſta eos laboraſſe Xp̃s oñdit, cũ ait: Quanta audiuimus facta in Capharnaum, &c. Hoc verò uitium charitati opponitur, & indignũ reddit diuina mĩa eum, q doler, eã pximo conferri. Eorum ẽt ſupbã, & arrogantẽ mentẽ, iramq; aſpidũ in fine huius Euangelij oſtendit Lucas, dicens, ductum ab eis Xp̃m in ſupcilium montis, vt eũ pcipitarent, eo qđ illos corripuerit.
Prc.15 Quo peſtilentem mentẽ aperiunt, iuxta illud: Non amat peſtilens eum, q ſe cor-
Amos 5. ripit. Et Amos 5. Odio habuerunt corripientẽ in porta, & loquentem perfecta abominati ſunt. Fidẽ uerò pcipuè exigebat Xp̃s dñs ab his, quib. miracula pſtabat. Et illa ſæpe numero fidei tribuebat, dicens: Fides tua te ſaluam fecit, &, ſicut credidiſti, fiat tibi. Fides.n.magna, qua de Xp̃o credimus Deũ verũ eſſe, & certius id tenemus, qua ſi oculis cernerem⁹, & fides inſuper, q̃ ei fidimus, & in eum ſperamus, & ſecuri ſumus de eius ĩ nos dilectione, ac promda cura, ut dicamus
C illud Pſalmi: In pace in idipſum dormiã
Pſa. 4. & reqeſcã, qm̃ tu dñe ſingulariter in ſpe cõſtituiſti me, illũ nobis ſumme deuincit, facitq; ut noſtris ſuccurrat neceſſita-
Luc. 1. tib. Hinc ad Mariam Eliſabeth; Beata, quæ credidiſti, qm̃ perficientur ea, quæ dicta ſunt tibi a dño. Hæc verò fides magna licet ſine charitate aliquando eẽ poſſit, præſertim tñ reperiri ſolet in his, q p̃cipua dilectione Xp̃m proſequunt. Cha-

ritas nãq; id pſtat miro quodã modo, vt & amici dictis credamus, illiq; fidamus & tutò res nr̃as cõmittamus, ab eoq; auxilium ſperemus, cui cor nr̃m oĩno tradim⁹. Quia verò hac fide magna, & ſpe firma caremus, mirabilia multa non experimur, q̃ ſancti experti ſunt. Deo eis ĩ neceſſitatib. ſubueniente. Greg. 3. Dialo Greg.
go. c. 32. de Sanctulo memoriæ prodidit hac vna uoce: In manu Dei ſum, ſecurum fuiſſe inter Longobardos hoſtes crudeliſſimos, diaconumque coegiſſe, ut fugeret, cum ob eã cãm ei oĩno moriẽdũ eſſet. Sed ereptus a dño mirabiliter eſt: obriguit. n. manus carnificis. Quis, n. ſperauit in eo, & confuſus eſt? Hac profectò magna fide pdita fuit mulier Sareptana, ad quam diuertit Elias, quæ pro- B
phetæ uerbis fidem adhibens, credit nõ defuturam farinã, & oleum, & hac fide primũ Eliæ panẽ pſtitit. Eadẽ fide Naaman Eliſæi præcepto in Iordane ſepties merſus, mundatus fuit. Nazarenis uerò hæc defuit fides. Qua ratione miracula Xp̃i dñi experti non ſunt. Imò nec miracula potuiſſe ibi patrare Marcus dicit. Non q̃ dño Ieſu potentia nõ fuerit: ſed illorũ incapac tas his uerbis ſignat. Vel Mar. 2.
cum dicit, non poterat, ſic accipiendum eſt, Nõ erat cõſentaneũ: queãdmodũ dr̃: Non pñt filii ſponſi ieiunare, quãdiu cũ illis eſt ſpõſus. Nunc verò te interrogo, qua nã fide pditus ſis erga Xp̃m? Num Nazaræos imiteris, an uidu im, & Naa- Mat.14
mã? Credis firmiter Xp̃o dño? Speras in Pſ. 36.
eum? Quoties audiſti: Quærite primum regnum Dei, & iuſtitiam eius, & hęc oĩa adijcient uobis? Et illud Pſ. Spera ĩ dño & fac bonitatẽ, & paſceris ĩ diuitiis ei⁹.
Et illud. Honora dñm de tua ſuba, & de Prou. 3
primitiis oĩum frugũ tuarũ de pauperi- C
bus, & ĩplebunt horrea tua ſaturitate, & vino torcularia redundabunt? An hę vanæ, & aniles fabulæ ſunt? An potius primæ veritatis uerba fideliſſima? His fidẽ adhibes? Verbo dñi inniteris? Si id pſtares, q̃ aliter te hẽs, ac hẽs? Quis nunc erecto fidẽtiq; aĩo ẽ diuina fulcitus ſpe, ac ille, q in theca reconditos hẽt nũmos, aut frumẽtũ in horreo? Audi ergo Eſai. Eſa. 50
monentẽ: Quis ex uobis timẽs dñm, au-

A diens vocẽ ſerui ſui? Quis ambulauit in
tenebris,& nõ eſt lumẽ ei? Speret ĩ noĩe
dñi,& innitaŕ ſup Deũ ſuũ. Expendẽdũ
eſt uerbũ illud, Innitaŕ ſup Deũ ſuũ. In-
nixus ille diuitijs, ſtat aĩa, ſtatu innixus
ſugtuũ. Hæc pſtiterat uidua illa, ad quã
1.Ti.5. miſſus Elias eſt, feceratq; ꝙ Paulus mo
net viduas facere, vidua, q̃ verè uidua ẽ,
& diſolata ſperet in dño,& inſtet orõni
bus & obſecrationib nocte & die, cre-
dit Eliç, eum pauit,& qa ſperauit ĩ dño,
cõfuſa nõ eſt. Sed audi nunc pauorũ in-
genium, in neceſſitate conſtitutus dicis::
Egeo nĩmis, non eſt mihi cibus, qd er-
go diſponis? Qua arte indigẽtiæ ſubue-
nies? Hic ait, furto ſurripiã, ille uero vſu
ra acqrã, illa pudicitiã vẽdã. Vos oẽs nũc
vrgeo, interrogoq; Credilne Deũ tibi eſ
ſe? Noſti apud eũ oẽs theſauros eẽ? Spe-
ras in iniqtate,& nõ in Deo tuo? An nõ
B ſtupeſcenda incredulitas tua, ſicut & Na
zarçorũ? Iõ non põt miracula facere, ut
tibi accurrat, nec.n.cõſentaneũ eſt, vt fi-
dẽ nõ hñti ea pſtenť. Qđ ſi fidẽ hẽs, vt
granũ ſinapis, ſi diceres: In Deum non
peccabo, imò in eo ſperabo, ei obſequar
eius iuſſis obtẽperabo, ſine dubio experi
reris eius mirabilem mĩam ſup te ma-
Pſa.90 gnã. Qm̃ in me ſperabit, liberabo eum,
ptegã eum, qm̃ cognouit nomen meũ,
ſed qd nomen tuũ Deus meus; vt cogno
ſcamus illud? Nomẽ primũ Sadai fuit,
ꝙ ſignificat oĩa ſatians, oĩa implẽs. No-
men poſterius Ieſus eſt, hominũ libera-
tor ab oĩ malo. Ille uero nomen Dei co-
gnoſcit, qui in oĩ neceſſitate ad eum ac-
cedit,& in eo oẽm ſpem ſuam collocat.
Deinde diximus Nazarenos inuidia
laboraſſe, quam aperiunt dicẽtes: Quan
C ta audiuimus facta ĩ Capharnaũ. Dole-
bãt, ꝙ Capharnaũ potiretᷣ gr̃a illa mira-
culorum, inuidus nollet in aliis Dei be-
neficia uidere, vñ inuidia opponitur cha
ritati, q̃ cĩum uirtutũ pulcherrima eſt.
Gen.1. Hæc dæmonẽ impulit, ut primos paren
Sap.2. tes ptineret, qa inuidia diaboli mors in-
Gen.4. troiuit ĩ orbẽ terrarũ. Hæc impulit Cain
Ge.37. ut fratrẽ occideret: hæc fratres Ioſeph, ut
1.Reg. illum venderent, hæc Saul, ut perſeque-
18. reť Dauid, hec Iudæos, ut Xpm̃ pderent.
Diſce ergo ex hoc loco, non tibi affutu-
rũ cęleſte auxilium, ſi alienis bonis inui A
deas. Lõge ab hac peſte fuerũt vidua il-
la,& Naaman. Illa qdẽ qa non ſolum
de alienis bonis non dolebat, imò larga
mĩa ſua pauperib. cõicabat, vt patet, cũ
Eliæ primũ panẽ tribuit. Deinde ſibi mi
nimum ſeruat. Idem in Naaman vide-
re licet, a quo cum peteret Giezi talentũ
& mutatorias ueſtes noĩe Eliſæi, ille co-
git eũ, duplũ accipere, quam petierat. Di
gni ergo effecti ſunt diuinis muneribus
illi, q ſua tã lárge tribuebant indigentib.
Multa,& pclara, de hac re Chryſ. hom. Chryſ.
53. ad populũ. Quo plura, ait, Deo dede
ris, plus te diligit, quib. maiora dẽt, plus
tribuit amoris,& gratiæ. Libenter intue
tur Deus eum, cui dedit aliquid, ſed libẽ
tius eum reſpicit, a quo accepit. Nec ita
tu delectaris, cũ multos hẽs,& vides de-
bitores, ac Deus cũ multũ videt credito- B
res,& cũ aliquẽ uidet, cui nihil dẽt, eum
fugit,& auerſať, cũ uero intueť eum, cui
aliqd dẽt, cõtinuo ad eũ accurrit. Oĩa er
go tibi faciẽda ſunt, ut Deũ hẽs debito-
rẽ. Nunc uero huiuſce rei tp̃s eſt. Nunc
.n. eſurit, nunc ſitit, nũc nudus eſt ĩ pau-
perib. Cum uerò hæc elapſa uita fuerit,
tui non indigebit,& nunc indigere vult
pp te. Cibari a te uult, ut te cibet, indui,
ut te induat,& non hñs opus petiit a te,
qa tuã quętit utilitatẽ, ppea in vili habi-
tu petẽs, ſi obolũ tribuas, non auerſatur,
neq; ſi ſpreueris, recedit, ſed ad te rurſũ
accedit, qa vehemẽter tuã deſiderat ſalu
tẽ. Pecuniã ergo cõtẽne; ne contẽnaris,
vt diues ſis, tua largiter da, vt colligas di
ſperge. Quod ſi hoc tibi nouũ apparet, ſe Simile
minatẽ aĩaduerte, qui ñ poſſet plura colligere,
ſi q̃ hẽt pauca, nõ diſpgeret. Semi
na ergo ĩ bñdictionib. ut d bñdictionib. C
& metas. Sed cãris: Filii mihi ſũt. Audi,
Chryſ. hom. 68. ad popul. Quid accuſas Chryſ.
filios tuos? Nõ ĩ cã ſunt, ſed auaritia. Plu
res filios hẽbat Abrahã,& ĩ uias exibat,
vt pegrinos exciperet. Filius erat uiduæ
Sareptanç,& cũ pugillũ tm̃ farinæ hẽet
ſibi & filio, ex ea primũ panẽ dedit Eliç.
Sed ais, multa bona filiis relinquere vel
lem. Optimè dixiſti. Sed hoc feceris, ſi
Deũ illis patrẽ & tutorẽ reliqueris, ſi &
Deum ipſis debitorem feceris, hoc vero
efficies;

A efficies;bene de pauperib.merendo. Sicut.n.qñ vindictam de inimico ſumere non vis,pp Deũ;Deus ipſe uindictam ſumit, & melius, q̃ tu ſumpſiſſes,cũ verò ipſe vindicari vis,Deus nõ te vindicabit: ſic in ꝑpoſito ſi filiorũ nimiã curã gerere volueris,Deus eorũ curã nõ gerer. Si verò ei illos commẽdatos relinquis erit eis pr̃,eorũq; miſerebit,& ſic filijs innumeros reliquiſti theſauros. Ne ergo cures,quõ filios diuites,ſed quõ uirtute p̃ditos relinquas. Deũ ergo eis debitorẽ relinque:hoc illis chirographũ trade,ꝙ illis maximo erit emolumento. Sed ais: Non ego filijs theſaurizo,ſed mihi. Hoc
B ipſum ego te rogo,theſauriza tibi ipſi,nõ alteri: Et cum dico,da pauperi;tibi ut theſaurizes,dico:Dum pecunias hẽs,nõ eas tibi habes,ſecuræ tibi non ſunt.Si pauperi dediſti,iã dicere potes te eas ſecure poſſidere:qa nec fur, nec verò mors eas a te
Simile poterit auferre.In manu pueri eſt panis placentia,circundãt eũ canes, ut eam rapiant:vt ſecure puero ſeruet,eam pr̃i dat recedunt canes,& ſtatim puero redditur cũ canes abacti ſunt. Sicut canes appropinquat puero,dũ placentã hẽt:ſic dæmones diuitibus inſiliunt,& multa alia,quę canib.aſſimilantur,tum hoĩes, tum feræ paſſiones,gula,luxuria,ludus.De quo o-
Aba.2. ptime Abac. Væ ei, qui multiplicat non ſua,vſquequo & aggrauat cõtra ſe denſũ lutũ?Nunquid nõ repẽte conſurgẽt, qui mordeãt te,& ſuſcitabuntur, lacerantes te,& eris in rapinam eis? En ſicut canes circundant,vt eũ lacerẽt.Da ergo Deo diuitias tuas,ut ſecuræ tibi ſint, & recedẽt à te dæmones. Obſecro quid in iudicio
C rñdebis,ſic te Deo vrgenti? Qñ à te petebatur eleemoſina,credidiſti ne, eam mihi dari,an non?credidiſti me tibi eã redditurũ,an non? Si non credis,fidelis non es:fidem negaſti,Euangelio non credis. Si credis,an ſtultus,& ſtultiſſimus es? Si Deo non reddas,offendis forte aliquem cui pecunia des,& libenter das: ſi lucrũ inde tibi eſt,ſi ad vſuras das: audi ergo: Feneratur dño,qui miſeret pauperis:dic
Pro.19 miſer cui diuitias tuas tradis?nũ redditu ro tibi? Quid tibi vẽter reddet, cui tãtum nunc das? Corruptionẽ utique,quid inanis gloria?liuorẽ utiq;,& inuidiã. Quid A
auaritia?curã & ſolicitudinem.Quid intemperantia?gehennã,& venenoſũ uermẽ,& his das ſubſtantiã tuã? Hi ſunt diuitum debitores,qui eis reddẽt innumera mala in hac uita,& in ęterna, & Xp̃o dño dare nõ vis, q tibi ꝓmittit uitã ęternã? Qua fronte ei rñdebis,cũ te arguens; dicet:Mihi dare noluiſti,& meretrici dediſti?diabolo donaſti? Sed ais:reddet q dẽ mihi Xp̃s dñs, ſed poſt multum t̃pis in alia vita,ſed & nunc centuplum, nũc in Ma.19
præſenti ſæculo,pietas namq; ad oĩa valet,ꝓmiſſionẽ hñs huius vitæ,quæ nunc eſt,& futuræ. Cum in vſuras pecunias 1. Ti.4
das,placet tibi in longum t̃ps eas dare: ſic.n.maius eſt lucrũ. Qñ ergo Xp̃s dñs nunc nihil redderet,ſed in ęternã ſeruaret uitam,tibi hoc commodum eſſet, ac B
vtile,ſed qa his,q̃ nunc vides,nimiũ affectus es, ẽt nunc merces copioſa tibi promittitur,nunc centuplum datur.Hoc videre licet in Petro, quid ille reliquit? Et Act. 7
tñ orbis imperium ei conceſſum eſt, & oẽs ad eius pedes ponebant pretia eorũ, quæ vendebantur. Sed ais,ille Petrus erat.Sed ego dico,nõ ſoli dictum eſt cẽtuplum ei dandũ.Sed oĩs,qui reliquerit domum. Sed Petrum relinquamus,& in vi- Ma.19
duã Sareptanã oculos cõuertamus,placẽtam dedit panis,accepit uerò in longum t̃ps indeficiẽs frumẽtum,& oleum. Hæc Chryſ. Demũ Nazarenorũ ſuperbia conſideranda eſt,qua inditi redditi ſunt diuinis muneribus,ea.n.illi quaſi ipſis debita reputabant, ſeipſos magnifaciebant, corripientẽ ſuſtinere non valuerunt, eũ tandẽ ꝑcipitare uoluerunt. Superbus ſe aliquid eſſe putat,cũ nihil ſit:imo ſe ma- C
gnũ reputat, & cui oĩs honor debeatur. Vnde ſi ab alio ſe deſpici,aut corripi viderit,ſuſtinere nõ põt: adeò,ut in Deum inſurgat,ſi eum velit humiliare:ut hodie patet cũ Chriſtum præcipitare volunt. Hinc Iob 15.de ſuperbo loquens,ait:Tetendit aduerſus eum manum ſuã,& contra oĩpotentem roboratus eſt. Cucurrit Iob 15
aduerſus Deum erecto collo, & pingui ceruice armatus. Corripientem.n. ſuſtinere non ualet ſuperbus,quoniam ut dicit Iob 11. Vir vanus in ſuperbiam eri- Iob 11

A gitur,& quaſi pullum onagri,ſe liberum
natum putat. Atq; adeò ſi quis eum ſub-
ijcere,& corripere uoluerit,non patitur,
ſed in eum armatur, eumq; perdere vu t
à quo corripitur. Hinc Plutarchus in mo
ralibus: Sicut cum ægroto datur amara
potio,ſolet poſtea exſecrari vas ipſum,in
Pluta. qu ei data potio eſt:ita ſuperbi non cor
Simile rectionem tm̃ odiunt,ſed & corripientẽ,
eumque perſequuntur. Audi diuini Spiri
tus in huiuſmodi homines ſniam: Viro,
qui corripientem dura ceruice contẽnit,
Pro.29 repentinus ei ſuperueniet interitus,& cũ
ſanitas non ſequetur.

Hæc verò animi elatio maximum eſt
impedimentum,ne diuina ad nos ueniãt
munera: Deus.n.ſuperbus reſiſtit,humi
1.Pe.5 libus autem dat gratiam, ut Petrus ait.
Aliqñ hac laborauit ſuperbia Naaman,
cum indignans recedebat, eo q; Eliſæus
ad eum non proceſſerit,ſed per miniſtrũ
B mandaſſet,vt in Iordane lauaretur, nec
ea inflatus ſuperbia, Dei gratiam aſſe-
queretur. Deinde vero ſe humilians, per
cepit,& integrè valetudini reſtitutus eſt.
Sed inquiris,qua ratione ductus Eliſeus
tanto principi ad ſe venienti non occur-
rit? R̃ndetur primò,ut prophetiæ digni-
tatem ſeruaret,in qua diuinæ maieſtatis
virtus elucebat. Ideò namque regum le-
gati,quia regis perſonam induunt, am-
pliorem maieſtatem oſtẽdunt. Et ſimul
oñdit propheta externarum rerum pom
pam,apud Deum, imo, & apud ſe, nihil
eſſe,licet eam maxime ſuſpiciant hoĩes.
4.Re.4 Hinc idem propheta videri ſe, & teneri
3.Reg. à Sunamitide paſſus eſt, imò & in eius
18. venit domum,vt filium ſuſcitaret. Sic &
3.Reg. Elias qui ſuperbum regem dure increpa
17. uit,in pauperculæ uiduæ domum diuer-
Greg. tit. Et Chriſtus dñs,ut notat Greg.licet;
Ma.22 rogatus,in domum Reguli non abijt,&
C tamen in domum Centurionis venire di
gnatus eſt:qua ratione ad eum dictũ eſt:
Non reſpicis perſonam hominum. Nec
enim Deus diuitias,& pompam externã
conſiderat,ſed merita,atque virtutes. Ex
terna namque bona,bona non ſunt, nec
bonum reddunt ea poſſidentem.

Sedò uero id prophetam præſtitiſſe,
arbitror,ut ſuperbum Naaman humilia-
ret,dignumq. redderet diuina gratia, q̃ A
ſolis humilib.cõfertur,ſuperba namq; il
le oſtentatione aduentaret,multò ſtipa-
tus comitatu,ſuperba cogitatione, dicẽs
ĩtra ſe,vt poſtea ille explicuit: Magni du
cendus ego ſum ab Eliſeo,egredietur ad
me,& ponet manus ſuas ſup me, & in-
uocabit nomen Dei ſui. Dum uerò ille
hac ſuperbia inflatus erat, diuinis mune
ribus aditũ præcluſerat. Vt ergo humiſr
de ſe ſentiret,atq; modeſtè,eũ non curat
Eliſeus, eum non reuerẽt,vt intelligat,
ſe cũ honore,& reuerẽtia indignũ,ſeque
deijciat,& humiliatus mereat Dei dona
participare. Cur.n. Saul electus in regẽ?
cur ẽt è regno deturbatus? Quia humilis
conſtitutus rex eſt. Sic ad eum propheta: B
Nonne cum paruulus eſſe in oculis tuis,
caput in tribubus Iſrael factus es? Super 1.Re.15
bia uerò i'lum deiecit. Vnde ſubditur:
Quare ergo contempſiſti verbum dñi?
Contemnere ſuperbiæ propriũ eſt. Hinc
Dauid didicit ſe humiliare,q ait: Ludam
& vilior fiam ante dñm,q elegit me,po-
tius q̃ prẽm tuũ: & ero humilis ĩ oculis
meis,& ſic glorioſior apparebo. Præcla- 1.Re.6
rus ludus humilitas,qua hõ cum Deo cõ
tẽdens ludit,homo ſe deiecit, Deus eum
exaltat. Contra ambo conantur, ſed vin
cet tandẽ Deus. Hic ludus eſt, quo Deus
cum paruulis ludit. Sicut olim luſit Ioſe
phus cũ Beniamin,minimo dilectiſſimo Gen.4
que fratre,quem quaſi furẽ principio hu-
miliauit,ligauit,& cepit:ſed ludũ illũ eſ-
ſe oñdit continuò,cũ agnoſcẽs fratrem,
amplexatuſq; eum, & ſuper oẽs fratres
collocans,& plurima ei donans. Eſt.n. C
humilis vallis frumento abundans,iux-
ta illud Pſalmi: Et valles abundabũt fru Pſa.64
mento,vallis in q̃ aquæ mõtiũ defluunt.
Audi verò in quem finem tandem ſuper
bi deueniant, miro illo Nabuchodono-
ſoris exemplo. Deambulat Nabuchodo
noſor in aula Babylonis,& ait: Nonne Dan.4
hæc eſt Babylon ciuitas magna,q̃ ego ę-
dificaui in domum regni,in robore forti
tudinis meę,& ĩ gloria decoris mei? En
ſuperbũ iactantẽ ſe in diuitijs,& fortitu
dine ſua. Sed audi mirabile inauditũque
ſupplicium. Cumque ſermo adhuc eſſet
in ore regis, vox de cœlo ruit. Tibi
dicitur

Digitized by Google

A dicitur Nabuchodonoſor Rex,regnum
tuum tranſibit a te,& ab oĩb.eijcient te,
& cum beſtiis,&feris erit habitatio tua:
fęnum quaſi bos comedes. Quæ uerba
Grego. enarrans Greg.5.Moral.ca.6.ait; Quia
elatione cogitationis ſe ſuper homines
extulerat,ipſum, quem cum hoĩb.cõem
habuit ſenſum,amiſit. Meritò Thob.ad
filium: Superbiam in tuo ſenſu, aut in
Thob. tuo verbo,nunquã dominari pmittas.
4. Deſpexit ergo,ac ſpreuit Eliſęus Naa
man,vt ſe ille humiliaret, ſicq; ſanitatẽ
aſſequeretur. Et licet principio deſpici
moleſtè tulerit,poſtea aũt libenti aĩo tu-
lit paruipendi:aquis Iordanis ſe abluit,
vt Eliſei p̃ceptum impleret, & in huius
humilitatis teſtimonium, dixit Eliſeo,
cũ ab eo diſcederet: Obſecro cõcede mi-
hi ſeruo tuo,ut tollam onus duorũ bur-
donum,de terra,non enim faciet ſeruus
B tuus holocauſtum,aut victima Dijs alie
nis,niſi dño. Obſecrationib. multis cu-
rauerat obtinere ab Eliſeo, vt donaria
ab eo acciperet. Cumq; Eliſeus id oĩno
recuſaſſet,ſubiũgit: Si aliquid a me ac
cipere non vis,ſaltẽ aliquid eorum, quæ
tua ſunt,mihi concede. Sed quid ſibi da-
ri Naaman petat,videamus, vtiq; duas
terræ illius ſportas. Cum verò eas ſibi
dono dari ab Eliſeo petat,innuit terram
illã petitã ab eo eſſe,quæ Eliſei erat, atq;
adeo è domo eius uoluit terrã ſibi acci-
pere,quam Propheta pedib. calcauerat:
& hoc ſibi quaſi ſanctum quid,& oĩ ue-
neratiõne dignum elegit, ut illi eſſe quaſi
reliquã q̃dam Eliſei,quã exoſcularet,ado
raret,& ſuper caput tolleret. Forſan etiã
Gloſſa vt gloſſa ait,ex ea terra uoluit altare ue
ro Deo erigere in domo ſua, ĩ quo Deũ
C Iſrael adoraret,eique ſacrificia offerret.
Oratorium ergo in domo ſua conſtrue-
re decreuit. Sed,ò Naamã,q̃d tecũ defert
ex Iſrael,infimã terram? Et id ꝙ Eliſęus
calcat,ſup caput tuũ cõſtituendũ eſt? il-
lud oſculaberis? id reuereberis? Cõſide-
rãdũ planè eſt,ac ſtupendũ,quo ſe dimi-
ſerit,atq; deiecerit Naaman quondã ſu-
perbus,nec vero id adeo mirandum. Vi
dit.n.aquas Iordanis eũ mundaſſe,non
quod ex ſe ad id muneris uim hñent,ſed
quod Propheta uerbis ſuis illas in hoc
opus deſignaſſet. Inde uero intellexit, A
terram, quam Propheta calcauerat, Illĩ
fore ſalutiferam,tum corpori, tum eiuſ
animæ.

Sed cum Chriſtum dominum præci-
pitare vellent Nazaræi, [Ille tranſiens
per medium illorum ibat.] Nondum ue
nerat hora eius, nec locus paſſionis ip-
ſius Nazaret erat,nec pręcipitio, ſed cru
ce mortem oppetiturus, ideo qui paſſus
eſt,ſed a ciuitate eiici,noluit pręcipitari,
ſed tranſiens per medium eorum ibat,
diuinam uirtutem oſtendens, & dignã
ſe uim. Trãſiuit. n. per medium eorum,
ipſis cernentibus nec valentibus contra
eum quippiam,cum inter eos pertranſi-
ret,vel quia mentes eorum mutauit, uel
obſtupefecit, ut Beda. Vel quia eis vires Beda. B
ademit,& maieſtatem tantã oſtendit,ut
nihil contra eum auderent,ſicut cum ad
eum capiendum uenerunt,uerbo maie-
ſtatis eo proſtrauit. Hoc uerò magis cõ-
uenit,quam dicere ipſum inuiſibilem ſe
eis prębuiſſe. Hoc uero facto multa nos
Xp̃s dñs docuit. Primum recedere Deũ
ab homine per pctũ. Sic Num.12.arguit Nu. 12
dominus Aaron, & Mariam, contra
Moyſem murmurantes, & continuò
ſubiungit; Iratuſq; contra eos abijt, nu
bes quoque receſſit,quæ erat ſuper taber
naculum. Summum hoc, & tremendũ Oſeę 9
ſupplicium, Deum recedere ab anima. Matt.
Nam,vt Propheta loquitur; Vę eis,cum 23.
receſſero ab eis. Et has ille minas inten-
tat,cum ait: Ecce relinquetur domus ve
ſtra deſerta. Caue ergo,in Deum pecca-
re,ne recedat a te,& te derelinquat. Se-
cundum docet,iram declinare, & dare
locum iræ,ut Paulus monet. Hoc vèrò
præſtabis,ſi fugeris, ac declinaueris ab C
eis,qui ſumma ira incenſi ſunt, nec ignẽ Simile
igni admoueris,iram iræ. Quemadmo-
dum enim a leone fugiendum,& a tigri-
de,ita ab irato. Nec hoc putes dedecus eſ
ſe,eſt pręcipuus tibi honos. Vnde Sapiẽs Pro.20
ait: Honor eſt homini, qui ſeparat ſe
a contentionibus. Si enim prudentia ti-
bi eſſet, facilè contentiones uitare poſ-
ſes, dum priuſquam in diſcrimen ma-
gnum adducaris, recedere noſti uerbis
compoſitis,&c.

A Feria quarta, poſt Dom. III. Quadrag.

Populus hic labijs me honorat, cor autem eorum, &c. Matt. 15. Eſa. 29.

SEmper hæreſes in extrema deuiatũt,
veritas verò Catholica regia uia eſt,
de qua ſcriptum eſt: Non declinabimus
Nu. 21 ad dexteram, nec ad ſiniſtrã, ſed media
Deut. 2 regia uia gradiemur. In hac ergo reduæ
fuerunt extremæ hæreſes. Prima Phari-
ſæorum, antiqua quidem, ſed quæ mul-
tos hodie imitatores habet. Pbariſæi cul
tum exteriorem Deo dabãt, interiorem
non item. Secunda Lutheranorum, di-
centium nihil ad rem pertinere cultum
hunc exteriorem, ſed interiorem ſolum
eſſe Deo tribuendum. Catholica uerò
B doctrina aſſerit utrumq; cultum Deo ex
hibendum, ut qui conditor eſt interioris
& exterioris hominis, ab utroq; tributũ
accipiat, præcipuum tamen locum inte-
riorem tenere cultum docet, ſicut præci-
puum hominis aĩa eſt. Phariſæi exterio-
ra tm̃ Deo dãt, inde tot eis ablutiones,
philacteria, & omnis denique cæremo-
nia, ſed interiora non curant, ideo Deo
non placent. Obtulit ſacrificiũ Cain, ei
Gen. 4. tñ dr̃ Gen. 4. ſm̃ Hieron. Gregorij, & Iſi
Hiero. dori translationem: Si rectè obtuliſti,
Grego. ſed non rectè diuiſiſti, peccaſti. Hęc ver
Iſidor. ba ſancti legunt, vbi nos legimus: Non
Gloſſa ne ſi bene egeris, recipies, &c. Vide ibi
Heb. 11 gloſſam. Recte obtulit, q de fructib. ter-
ræ obtulit, ſed non rectè diuiſit, quia cor
C ſeparauit ab oblatione, q Deo non obtu
lit, ideò peccauit. Abel uerò plurimam
obtulit hoſtiam, ſm̃ Paulum, non plu-
rimã quantitate, ſed quia cor obtulit ſi-
mul cum gregibus, non illud diuiſit ab
oblatione, ideò Deo placuit. Phariſæus
ergo ille eſt, qui exteriora ſolùm offert:
Cain imitatur, qui malè diuiſit. Ideo a
Chriſto dñr Phariſęi ſepulchra dealba-
ta, exterius pulchra, intus plena oſſibus,
Matt. & oĩ ſpurcitia, Matt. 23. Similes mone-
23. tis falſis, quæ exterius ueræ monetæ præ
Simile ſtant imaginem, interius uerò aurichal-
Simile cum ſunt. Similes mulieri adulteræ, quę
exterius uiro ſuo obſequitur, ſed interius
alterum diligit. Quomodo hęc exterio- A
ri obſequio uiro placeat, qui nouit inte-
rius alium ab ea diligi? Hi tandem Deo
linguam dant, cor diabolo, quod tamen
maximè Deus petebat, de quibus Pſal.
Dilexerunt eum in ore ſuo, & lingua Pſ. 87.
ſua mentiri ſunt ei, cor autem eorum nõ
erat rectum cum eo, nec fideles habiti
ſunt in teſtamento eius. Quod contra fa
cere nos monet Heb. 10. Accedamus ad Heb. 10
Deum cum corde uero in plenitudine fi Simile
dei. Sicut enim corpus anima recedente
mortuum quid eſt, ſic exteriora ſine in-
ternis. Non eſt ergo malum Deo in ex-
terioribus obſequi, ſed malum eſt inte-
riora diuidere, ac ſeparare, & ſolis exte-
rioribus contentum eſſe.

Hunc uerò errorem phariſaicum in
moribus nunc imitantur, qui cęremo-
niis exterioribus ſic occupantur, vt ea- B
rum ſpiritum reiecerint, & qui circa ex-
teriores uirtutes omnino uerſantur, ni-
hil curantes interiores. Quos dicit Be- Beda.
da, ſimiles hortulano, qui cum uiderit ar
borem folijs abundantem, contẽtus eſt,
nihil curans, quod fructum afferat. Sed
interrogas, qui ſunt hi? Reſpondeo. Si- Simile
cut una eſt natura humana, & eam ſe-
quuntur ſimiles hominum affectus: ſic
ſimilia peccata, ſecundum illud Salomo
nis, Quid eſt, quod eſt? id quod fuit. Si- Eccl. 1.
cut ergo comœdiæ Plauti, & Terentij
eædem modo ſunt, quæ fuerunt, ſed mo
do a diuerſis hominibus aguntur, nõ er
go comœdię mutantur, ſed perſonę: ſic
eadem modo uitia, quę antiquis, ſed di-
uerſis induuntur perſonis. Qui ergo mo
do Phariſęorum perſonam ſuſcipiunt?
Certè illi, qui ieiunant, qui recitant, qui C
choris aſſiſtunt, qui exterius compoſiti
ſunt, ſed ſi interiora conſulas, uel omni-
no corde perditi ſunt, uel ſaltem hæc ex-
teriora ſine ullo interiori ſpiritu, atque
affectu peragunt. Sed in choro Deum
ore laudant, corde uerò ibi non adſunt,
ſed tantum ut diſtributiones ſibi lucren
tur. In throno Salomonis duæ erant ma
nus, illum ſuſtinentes, ſed propitiatoriũ
alis Cherubim opertum erat. Cum ſa- 3. Reg.
crum peragis, cum diuino officio aſſi- 12.
ſtus, propitiatorium portas, alas Cheru-
bim

A bim extende, intellectum, & voluntatẽ
Exod. 35. in Deum leua: & ſic poſtea poteris manum extẽdere ad tpalem diſtributionẽ, & retributionẽ, vt thronum tuum tanq̃ Salomon ſuſtẽtare valeas. Cũ ſuperpelliceũ induis, ſignificas, cor candore uirtutis albũ: cor ergo albũ coram Deo ſit, &
Iob. 1. eris ſimplex, & rectus corde, vt Iob. Cũ
1. Par. 37. corpus humilias, cor ſi͞r deijce, dicens: cum Manaſſe: Flecto genua cordis mei. Cum ad Euangelium ſurgis, qd te putas agere, niſi ꝙ famulus a te vocatus, q tibi
Simile capite diſcooperto aſtat, ut tibi obtemperet pcipiẽti? Hoc ergo aĩo ſurgere dẽs, vt Deo obſequaris in his, q̃ audieris eũ pcipere, & deniq; oĩ operi externo cor adhibe, ſpũ oĩa perficiẽs, vt viuentia ſint opa tua, Deoq; placita. Qđ ſi id nõ præſtes,
Oſe. 7. Phariſæus es, & ad te dr̃ Oſe. 7. Ephraim factus eſt ſubcinericius panis, qui non reuertatur, comederunt alieni robur eius
B & ipſe neſciuit. Sicut. n. panis ſubcinericius,
Simile qui non reuertatur, hac parte coctus eſt, illa uerò crudus: ſic qui exteriorib. ſolum incumbit, exterius Dei eſt: ſed interiora lõgè ab eo ſunt, cruda ſunt. Ex quo ſequitur. Comederunt alieni robur eius, & ipſe neſciuit, qa robur eius, ꝙ eſt interius, abſtulit dæmon: ſolum corticẽ dereliquit, maſſam verò abſtulit, ꝙ ille ignorans non proficit in uirtute. Sicut. n. formica, ꝙ ſub terra abſcondit frumẽti gra-
Simile num, ne pereat, & renaſcat, corrodit interius, & corticee derelicto, non fructificat: ita curauit dæmon, vt interiora à te ſubmoueat, ſpũm a te procul abijciat, vt exterioribus tuis proficias nihil. Quæ uerò præcipua putare dẽs, ſine dubio interiora ſunt, ſicut pcipuum hoĩs aĩa eſt, qđ &
Ariſt. Ariſtoteles agnouit, dicens: Si dij humana curant, vt veriſimile eſt ea curare, certum eſt, ijs potius delectari, quæ potiora ſunt, ipſiſq; ſimillima, intellectu, ſ. & voluntate hoĩs, ac perinde ille eis maximè
C placebit, q hæc excoluerit. Cura ergo primum cor tuum ornare diuina charitate, fide, & ſpe, deuotione, humilitate, hæc. n. præcipua ſunt. Sed Lutheranorum errori ẽt facilè occurremus, qui exteriora reijciunt omnino: exterior cultus omnino neceſſarius eſt. Primò, quia in ſe bonus, & Deo debitus, ut corpus fateat̃, ſe Deo A
ſubditum. Vñ ad exteriorem Dei laudẽ nos ſæpe hortatur diuina Scriptura, & à mundi initio exteriorib. ſacrificiis Deũ cęli hoĩes ſunt pſeſſi, ut ab Abel, vſq; hodie conſtat, & ſacra, quib. diuinã gratiã participamus, in externis ſignis ſenſibilibus ſunt inſtituta. Scđò, pp internũ cultum conſeruandum, q maximè cõſeruat̃ Simile
externis cęrimonijs: ſicut cortex arboris illam conſeruat, & folia fructus, ſic exteriorib. interiora conſeruantur, naturale namq; nobis eſt, ab exteriorib. ad anteriora pcedere. Et tandẽ ſicut accidentia Simile
maximum pſtant decorẽ ſubſtantiæ, eáq. conſeruãt, ſic exteriora decorẽ interioribus pſtant, & cõſeruationem, & pars ẽt iuſtitię, & uirtutis ſunt. Tertio, pp aliorũ B
ędificationẽ, Angeli Angelis conceptus ſuos exprimunt, ſed nos non ſic, ſpũs noſtri ſunt inuiſibiles hoĩbus, ideò exteriora neceſſaria ſunt, vt luceat lux uſa corã hoĩbus, ut glorificẽt pr̃em vr̃m, q in cęlis Mat. 5.
eſt. Hac uerò in re illud nobis pcipuè cõſiderãdũ eſt, ꝙ cũ maxima pmia Dei cultũ ſuum conſtituit, & hoĩs pfectionẽ poſuit, q̃ inuito mihi nullus adimere põt, & in quib. oĩs hõ põt alterum ęquare, nec alicui ſit excuſatio, qđ ea nõ potuerit facile pſtare. Si. n. in ieiunio perfectio pcipue ſita eſſet, quid infirmi facerent? ſi in eleemoſyna, qđ pauperes? ſi in cantu, qđ infirmo capite? Nunc verò pcipuum meritum, maxima perfectio tua in dilectione
Dei, & pximi, in cordis puritate, in humilitate, in ſpe viua in Deum, in fide uiua collocata ſunt. In his oẽs æquales ſumus, hic oĩs præſtare põt: circa hæc nulla relinquit̃ excuſatio cuipiam. Hæc pſtare potes in oĩ ſtatu, oĩ loco, oĩ tpe. Vt hoc dñs ſignificaret. Exo. 30. præcepit, nume- Exod. 30.
rari oẽs à viginti annis, & ſupra, & ab oĩbus accipi inſumptus ſanctuarii dimidium ſiclum. Diues, inquit, non addet ad dimidium ſicli, nec pauper minuet, quia cum pecunia illa eſſet teſtimonium religionis offerentium, in eo oĩs homo æqualis eſt. Nulla ergo hoĩ relinquit̃ excuſatio: hæc. n. interiora oĩs hõ præſtare poteſt, & facile. Illi ergo, qui ſolum exteriora curabant, accedunt ad Chriſtum

A dominum ab Hieroſolymis, ad hoc illi
venerunt a Hieruſalem in Capharnaũ,
vt dicãt:[Non lauare Chriſti diſcipulos
manus,cum panē mãducant.] Vide ma-
lorum ingeniũ:aliena conſiderare, non
ſua,minima aliorum pctã maxima puta-
re,ſua negligere,alienos defectus non ijs
dicere,ad quos pertinent,ſed alijs. Cum
eis uidebatur Chriſtus peccare,nõ ei di-
cunt,ſed diſcipulis:Quare,aiunt,cũ pec-
catorib. mãducat,& bibit magr̃ veſter:
Mat.9. Cùm diſcipuli peccant,magiſtro dicunt:
Quare diſcipuli tui trãſgrediuntur, &c.
Mihi defectus tuos dñe,tibi meos. Cum
B aliquem videris tecum murmurare de
alienis,ſine dubio cum a te prodierit, &
ad alium diuertit,de tuis loquet̃. Similes
Simile agaſoninus, qui hinc illo ferrũ portant,
illinc huc uinũ,ad te aliena,ad alios tua:
& cum feſtucam in alio uiderint, trabē
in oculo ſuo non conſiderant. Iſrael uiã
Exo.14 agebat lumine columnę illuſtratus: Pha
rao,& ſui in tenebris ambulabãt, nube
tecti columnæ,& cum ſe non uiderent,
Iſraelitas tñ uidebant. Hinc Sapiēs: Stul
tus illudet pctm̃,i.loquetur,interpretabi
tur,dilatabit. En pctm̃ quod loquuntur.
Quis.n.cum ſciret ab Hieroſolymis ad-
ueniſſe ſcribas,& phariſæos, nõ putaret
Pro.14 aliqui magni ab eis adduci? Ecce omne,
quod deferunt Non lauant manus,&c.
C Sed mirandum ualde, q̃ acriter Xp̃s
dñs ferat ſuorum perſecutores, & obla-
tratores,unde ait:[Quare & uos tranſ-
gredimini mandatum Dei pp traditio-
Simile nes uſas?]En Chriſtum, quaſi urſam ra
Hie. 2. ptis catulis,quaſi gallinam in rapientem
pullos. Summa Dei in ſuos cura, & pro
eis decertare nouit acriter. Hiere.2. San
ctus Iſrael de numero primitiæ frugum
eius:oēs,qui deuorant eum,delinquent,
mala uenient ſuper eos. Cũ interrogaret
Exo.3. Moyſes Deum. Si dixerint filii Iſrael,ꝙ
eſt nomē Dei,quid dicam de eis?ait:Qui
eſt,miſit me ad vos. Eſtne tibi aliud no-
men præter Ieoua,ꝙ ibi dixiſti? Addit,
Deus Abraham, Deus Iſaac, Deus Ia-
cob,hoc nomen mihi eſt in æternum. O
ſumme,& adorande Deus,ſimul cũ no-
mine eſſentiæ tuæ ineffabilis, ponis no-
men ſeruorum tuorum? In eadem linea
ponit nomen eſſentiæ ſuæ,& eſſe amicũ A
ſeruorum ſuorum,& eis benefacere. Id
.n.eſt Deus Abraham,Deus Iſaac, &c.
Dicunt Eliæ ſerui regis:Serue Dei, rex
pcepit,ut deſcendas. Quo modò,inquit, 4.Re.1
me uocatis Dei ſeruum, & indigne tra-
ctatis. Si Eliam diceretis,nil mali actum
eſſet,nunc ãt,quia ſeruum Dei me dixi-
ſtis,& indigne tractaſtis,ut ſciatis,quan
tum ſit Dei eſſe ſeruum,& q̃ti habēdus
ſit,qui ei adhæret,ignis de cælo deſcēdat
& deuoret uos,vt diſcatis non deſpicien
dum Dei ſeruum,licet uilib. indutus ſit.
Dum uero Eliam ſub noīe Eliæ increpa
ret Achab,nõ deſcendit ignis ſuper eum Zac. 2. B
vt nunc,ut ſciat mundus,quia,q uos tan
git,tãgit pupillam oculi mei. Magna ira
ſcit̃ Deus ira in eos,qui iuſtos perſequun
tur,ut oñdit in Cain,Iezabel,Aegyptiis,
& tandem ait per Hieremiã loco citato: Hier.1
delinquent,i.in me peccant. Et Pſal. 34. Pſa.34
Qui oderunt iuſtum delinquent. Hoc
ſummum eſt malum, hoc pcipuè fugien
dũ. Sed q̃ta ira Deus moueat̃ in eos, qui
iuſtos perſequuntur,oñdit Eſai. 57. Sup Eſa.57
quē luſiſtis? ſuper quē dilataſti os, & eie-
ciſtis linguã? Nunquid non vos filijs ſce-
leſti,ſemē mēdax. Pro ſuis rñdet Deus:
Quis accuſabit aduerſ⁹ electos Dei? De⁹
qui iuſtificat,quis eſt,q condēnet? Quis Rom.8
uideret obſecro curã, ac ſolicitudinē A-
man in Mardochæum, Saul in Dauid,
fratrũ in Ioſephum,iam eos perditos pu
taret,ſed contra accidit,iuxta illud Pſal-
mi:Cadent a latere tuo mille, & decem
millia à dextris tuis,ad te aũt non appro Pſ. 90.
pinquabit. Mirũ illud,ꝙ aliqui doctores C
aduertunt. Occidit Xp̃s in Hieruſalem,
nec deſtruit̃,ſed cũ diſcipuli eius perſecu
tiones patiunt̃,tunc funditus euertit̃, li-
cet ob Xp̃i dñi mortē pcipue uaſtata ſit.
Scdm eo facto oñdit dñs, facilius ſuã, q̃
ſuorũ pſecutionē,aliquo mõ ferre ſe poſ-
ſe: ſic nunc acriter pro ſuis reſpondet.

[Quare & uos trãſgredimini mãdatũ
Dei pp traditiones uſas.]Quaſi dicat. Si
Dei zelo ad hoc moueremini prius defe-
ctus emendaretis maximos,ꝙ tñ non fa
citis. Quibus uerbis maxime inuehit̃ in
vſus,& leges mundi contrarias Euange
lio,& in eos, qui illas ſequuntur. Vnde
exem-

Digitized by Google

A exemplum huius Xp̃s ponit in eo,q ſol-
uit quartū mandatum de honore paren
tum pp ſuam traditionem. In mundo ve
rò nuſquā tot vſus Euangelio contrarij,
fuere,ac hodie,nec tot,qui illos ſequant.
Pſ.110 Plato.8.de legibus libro ait: Nulla lex tā
efficax in republica bonū, ac ædificatio
nē,q̃ opinio diffuſa in populum,& in ci-
uium aīos,q res aliqua mala, & uitupe-
rio digna eſt,q a hac opinione, vt fræno
multi cōtinentur facilè, & cohibentur à
malo. E cōtrario initium totius mali eſt
opinio, qua malum reputatur honorifi-
cum,& honore dignum. De qua te ele-
Cypr. gantiſſimè Cypr. in epiſt.ad Donatum,
B oſtendens, q̃tum præualeat opinio praua.
ait: Eſſe iam inter nocentes innoxiū,cri
men eſt, malos quiſq; non imitatur, of-
Heſter fendit. Sic ait Holofernes: Fœdū eſt apud
12. Aſſyrios,ſi fœmina irrideat virum,agen
do,vt immunis ab eo tranſeat. Addit Cy
prianus: Conſenſerunt iura peccatis,&
cæpit eſſe licitum,qd publicum eſt, cum
leges regulæ eſſe deberent morū, mores
regulæ legum ſunt. Sed interrogas: Qui
ſunt hmōi abuſus in mundo? Rn̄deo,in
numeros eſſe,in uindicta,ſuperbia, arro
gantia,inquirendis locis altioribus,in lu
do,in veſtitu,eſu,cibo,potu, & in oī ſta-
tu,officioq; hoīum inuenies zizania plu
rima a dæmone diſſeminata. Conſidera
ſtatum tuum, & iuxta Euāgelij regulas
eum metire,ſicut Angelus calamo dime
Ezec.4 tiebat Dei domum,& ſtatim aduerte in
C numeros exceſſus,q pp hoīum traditio-
nes irrepſerunt,diuerſos,imò contrario
ijs,q in ſcriptura diuina,& ſanctis tradū
tur. An non in Eccleſiaſticis cultus ni-
mius ueſtium,& ſerica oīa zizania ſūt?
An non ciborum apparatus, nimium ar
gentum in uaſis, panni in parietibus,
clamant oīa illa pauperum eſſe? Non li-
cet ea mittere in corbonam, quia pretiū
Ma.27 ſanguinis ſunt? An non bona eccleſiaſti
ca pretium ſunt ſanguinis Xp̃i, & a fide
lib. in eleemoſynam data in victum pau
perum? In mulieribus diſſeminata ziza
nia,quis eloquatur? Audi 1.Tim.2.Sīr
mulieris in habitu ornato cum uerecun
1.Ti.2. dia,& ſobrietate ornantes ſe, non in tor
tis crinibus,aut auro,aut margaritis,uel
veſte pretioſa,ſed q decet mulieres pro- A
mittentes pietatē,per opera bona. Et 1.
Pet.3. Quarum non ſit extrinſecus ca- 1 Pe.3
pillatura,aut circundatio auri,aut indu-
mēti veſtimētorū cultus,ſed qui abſcōdi
tus eſt cordis hō in incorruptibilitate
q eti, & modeſti ſpūs,qui eſt in cōſpectu
Dei locuples. Traditiones ergo hoīum
ſunt mulierū capillatura,ornamēta pre
tioſa,& aurum gemmę,traditiones,ſunt
mulierū otioſitas,q̃ circuunt domos, &
ſuas ferè nō attendunt,ſed inutilis collo
quijs,viſitationib. maximū anni tp̃s in-
ſumunt,& labori eas nō attēdere,fuſum
nō capere,telas nō facere, ſemitas dom⁹
nō conſiderare, & angulos uniuerſæ do B
mus nō cōſiderare, & angulos vniuerſæ
domus nō cōſpicere,ſed in ſtratis ſedere
quaſi ſculptibilia eſſent,& ēt ut in tēplo
tota die ſint,domus curā nō hn̄tes,q bus
finito ſacro dr̄,ite,miſſa eſt,ite in domos
curate,q̃ officij vr̄i ſunt. In nobiliū ſtatu
quis zizania diſſeminata enumerare ua
leat? A pueritia educant delicatè, qui in
bellicos labores enutriendi erāt. Oīa eis
plena blāditijs miniſtrant. Dū creſcunt,
cōtinuo edocent ſe in multo hr̄e pretio,
alios deſpicere defectū nataliū aliorum
agnoſcere,cōtinuo ludis,luxurijs comeſ
ſationib. indulgere, & inſuper ſe debitis
oneratos eſſe,q a cū eis dederit Deus cen
tū,illi mille inſumere uolunt. Ex quo fit, Chry.
ait Chryſ.ut nec hoc mundo fruant,nec
verò æterno. Hoc, q a debitis onerati mi
ſerā degūt uitā,ſerui facti creditorū:æter
no verò,q a cū eleemoſyna eſſent ſaluā- C
di,hāc elargiri nō pn̄t. Inſup leges duelli
cōtinuo edificāt,legib. Xp̃s cōtrarias:eas
ſup Dei legē colūt. Et tādē iā nobiliū eſt
morū,corruptione eſſe pditiſſimos, libe-
re p domos alienas vagari,debita nō ſol
uere,nec miniſtris ſtipēdia redere,oppri
mere ſubditos,eos bonis expoliare,fide-
iuſſores ſuos eē,cogētes,q d hęc oīa, niſi
zizania? In ciuib. vero zizaniā,quis enu
meret,nobilib. pcipuis cōparari nolunt,
mēſam lautā,ſicut illi,hr̄e,domū ſtr or-
natā, in cōiugijs nō ęqualē ſibi fortē, ſed
excelſiorē cupiētes. In minorib. uero in
uenies ludos, quaſi in principibus, co-
meſſationes ebrietates, impudicitias,in

iuue-

Digitized by Google

A iuuenib. oẽm luſum, in puellis libros inhoneſtos, cãtus deliciarũ, colloquia praua. In grãdeuis odia, deceptiones detractiones. In mercatorib. mille decipiendi artes, oĩa deniq; plena malis. Nõ eſt veritas, non eſt mĩa, non eſt ſcia Dei in terra. Maledictũ, mẽdacium furtum, mũdauerunt, & ſanguis ſanguinẽ tetigit. Si vero ſcholaſticorũ mala, enumerare qs velit, an ſufficiet? Inhoneſta plurima, q̃ dici neqũt pudet. n. ue l cogitare in domib. ſuſpectis habitare, ludis vacare, nõ lris. En zizania, en hoium traditiones, q bus Dei lex violat. Nũc ergo ab his oib. interrogo. Quare, & uos trãſgredimini mãdatum Dei pp traditiones, vr̃as? Qua rõne his abuſus tm̃ hodie ualuerũt? An qa honeſti ſunt? Nõ utiq; qa cõtra charitatẽ, humilitatẽ, ſobrietatem. A Dei ſapientia Dei lex proceſſit. A dęmone abuſus hi, hinc colliges diuerſitatẽ horũ. An, qa factu faciliores? Nequaquã, quãto. n. difficilius eſt, factũ oñdere: quã humilitatẽ. Rectè dñt, ambulauimus uias difficiles Pſ. 58. Ecce parturit iniuſtitiã, concepit dolorẽ, peperit iniquitatẽ. Sed incongruè vr̃ loq, dum prius dicit, parturit iniuſtitiã, quã cõcepit dolorẽ. An non prius cõceptio parturitione? Rñdet Baſil. ibi; Prius dr̃, parturit, quã, concipiat, q a q re bus mundi ſe tradir, qui vana eius delitamenta ſectat, ut ea ſibi acqrat, initio parturit, qa affectione magna, ut parturiẽs afficit: deinde cõcipit dolorẽ, & tãdẽ parit iniquitatẽ. An qa dulciorã? Nequaq̃ qa in pctõ malo conſcientia torquet, in uirtute ſecura mẽs iuge cõuiuiũ. 1. Reg. 25. cũ Dauid uellet ſeulciſci, Ab gail, ait. Non erit tibi hoc in ſingultũ, aut in ſcrupulum, ꝙ ipſe vltus fueris. Eſt ergo vltio inſuauis, ſcrupulus, & ſingultus. An qa vtiliora? Non utiq; neq;. n. aię, neq; ſaluti nec ſubſtantiæ proſunt. Quare ergo? Quia plures hanc uiã tenẽt, ne de paucis ſim, dices, ſed more pecudum, qua una earum cæpit iter tenere, oẽs ſequuntur. Sed, ô ſtulte, hac ſolum rõne ab ea via tibi declinandum eſſet, multorum. n. uia peſſima eſt, paucorum verò recta. Quod Pythagoras agnouit, q inter ſymbola dixit. Per uiã publicã ne inceſſeris. Qd Hieron. explicat: ne vulgi ſequaris errorem.

[Margin: Oſee 4 · B · Prou. 5 · Pſ. 58. · Baſil. · C · 1. Reg. 25. · Simile · Mat. 7. · Pytag.]

A Sed inqris. Quid faciã, cum inter tot laqueos ſim? Primum hoc agnoſce, qd dixiſti inter laqueos. ſ. te verſari. Eccleſ. 9. cõionẽ mortis ſcito, qm̃ in medio laqorum ingredieris, & ſup dolẽtium arma ambulabis ſup q̃ uerba mirè Chryſoſt. Hom. 15. ad popu. Anti. ille verò legit, agnoſce, qd in medio laqueorũ tranſis, & ſup propugnaculis vrbium ambulas, Optimum, ait, verbum, & maximè memoria retinendum. Nõ dicit, aſpice, ſed agnoſce. Et quare dixit, agnoſce; Obumbratus eſt laqueus, non facilè aſpicies; iõ agnoſce. Oculis fidei tibi opus eſt: nã in his, q̃ ſupra diximus, aliqua apparenti ratione ſe uñt tueri homines. Sed agnoſce laqueũ ibi eſſe, multa tibi opus eſt agnitione, & diligenti ſcrutatione. Sicut. n. pueri in terra laqueos, ſic diabolus uitæ voluptatib. & occupationib. pctã circũtexuit. Sed tu agnoſce pſcrutãs diligenter, & ſi lucrum occurrerit, ne lucrum aſpicias ſolum, ſed ſcrutare diligẽter, ne forte mors, & pctm̃ intra lucrum ſit abſconditũ, & ſi videris, refuge. Rurſum cum delectatio occurrerit, ne eã ſolum aſpicias, ſed ne forte iniquitas aliqua in profundo obumbrata ſit, diligẽter conſidera, & ſi videris, reſili, ſiue conſulat q ſpiã, ſiue aduleť, ſiue obſequať, ſiue honores polliceať, oĩa circũſpice, ne ſortè aliqd ibi ſit aĩæ tuæ periculũ. Si. n. duo eẽnt laquei faciles declinares, ſed Salomon ait: In medio laqorum ptranſis, oĩa plena laqis. Nõ dixit, iuxta laqueos ptrãſis, ſed in medio laqorũ, vtrinq; nobis voragines, vtrinq; doli. Proceſſiſti ĩ forũ, vidiſti inimicũ, ira exarſiſti, vidiſti amicũ laudẽ cõſequẽtẽ, iuidiſti, vidiſti pauperẽ, cõtẽpſiſti, diuitẽ, iuidiſti, mulierẽ, & captus es, in oib. laquei ſunt. Iõ agnoſce, oculos aperi, in domo laqi, inter amicos laqi, in platea laqi, ĩ via laqi ſũt. Sed qũo laqos declinabo? Surſũ, ait Chry. aſcẽde. Auis dum ſuperiora petit, a laqis eſt libera: & queadmodũ, q ĩ ſupno mõte eſt, parua iudicat ĩferiora: ſic q ĩ faſtigio eſt virtutis, Vides te infirmũ, ut a tot laqis libereris; Euge laqos. Refert Metaphraſtes cũ Arſeni⁹ ĩ ſęculari uita eẽt, oraſſe Deũ, vt a laqueis

[Margin: A · Hiero. · Eccl. 9. · Chry. · B · Simile · C · Simile · Meta.]

queis

A queis eũ liberaret, & audiuit uocẽ dicẽtẽ ſibi: Arſeni, fuge tumultus, & ſalutẽ aſſe-
Ge. 39. queris. Hoc fecit caſtus Ioſeph ſolicitatus ab hera, fugit ẽt pallio relicto, relinq; ſeculũ, uade in deſertũ, religionem pete. Sed ais, hoc ego non poſſum, uel ſtatu meo me cogẽte, vel uoluntate mea renuẽ-
Ecc. 47 te. Adhuc declinare laqueos vales, quaſi adeps ſeparatus a carne. Sic Dauid a filijs Iſrael. Vide quę ſup hoc hẽs Dom. 2.
Ex. 14. poſt Epiphaniã. In medio mari ambulauit Iſrael, quaſi ſup terrã firmã, ſed hoc fecit vrens vẽtus, quẽ dñs prius miſit, & Moyſi virga Spũm rectũ a Deo pete, & virgã Dei ſequere, te ducentẽ, & tecũ recogita eſſe te in domo eorũ, qui mẽte carent, teque eos ducere, ac regere debere,
Pſ. 118 ñ verò te ab illis. Sit tibi dux diuina lex, conſiliũ meum iuſtificationes tuæ. Qđ ſi
B alij te irriſerint, irride tu illos: illi. n. ſtulti ſunt. Hoc nõie pctõres in ſcriptura cẽſent. Cũ ergo tibi inter ſæculares, ac vanos cõuerſandum eſt, manifeſte oſtẽde oĩbus te Dei eſſe, non mundi. Dic palã:
Simile Ego Dei ſum. Sicut. n. in factionibus, cũ aliqs medius eſt, quęq; factio eũ ad ſe trahere curat, cũ uerò oino in hãc factionẽ tranſit, altera nõ ſperat ſe quippiã cũ eo ꝓfuturã, atq; adeò eũ relinqt: ſic Chriſtiani, qui Deo, & mundo placere uolũt, multum a mũdo expugnãtur. Si uerò in Dei factionẽ manifeſtè tranſeant, nõ audet mundus eos impetere. Haz eſtado y honra del ſeruicio de Dios: ꝙ nobilibus ꝓcipuè neceſſarium eſt. Hoc fecit nobiliſ
1. Ma. 2 ſimus Mathatias, 1. Mach. 2. dicens. Etſi oẽs gentes Regi Antiocho obediant, ego & filij mei obediemus legi patrum nrõ-
C rum. Et exclamauit Mathatias uoce magna in ciuitate dicens. Oĩs q zelũ hẽt legis ſtatuens teſtm̃ exeat poſt me. Hoc in maximò pĩo Deus habuit, & p eũ, & filios dir領xit ſalutem in Iſrael. Hoc ẽt fe-
Pſ. 118 cit Pſal. Loquebar de teſtimonijs tuis in cõſpectu regũ, & nõ cõfundebar. Solent pĩcipũ filij ex mr̃e ignota, & uili geniti,
Simile pr̃is iactare genus, mr̃is uerò abſcõdere, qa illud illuſtre, hoc obſcurũ eſt. Qũo ergo tu nõ iactabis diuinã filiationem, & hoc maximũ decus, & honorẽ putabis, Dei filium apparere? [Sine cã colunt me docẽtes doctrinas, &c.] Horrẽdum verbum, Sine cã colis me? Cum diu quis ſer-
A uierit, cum longiſſimam peregerit nauigationẽ, cum multis operib. inſudauerit, ſi adit, In uacuum laboraſti, in uanũ cucurriſti, aerem verberaſti; nullã a me recipies laborum mercedem, timẽdum ꝑfecto verbum. Sed qũo verbũ hoc aſperum non audiemus. Duo tibi attendẽda ſunt. Primum ante oĩa diuina imple mãdata: ſecus oĩa q̃ feceris, vana ſunt. Quidã ſunt, qui nullo mõ aliq̃ aſſumptã deuotionẽ relinquent. Certo die ieiunant, certas orõnes recitant, & ſi ea aliqua oĩnõ peragunt, ſed diuinum ꝓceptum facilè tranſgrediuntur. Sine cã ſic Deum colis, bñ agis, cũ bonũ operaris: ſed potiſſimum dẽs implere ꝓcepta, priusq̃ ea, quę conſilij ſunt. Hęc. n. oportuit facere, & il-
B la nõ omittere. Quod ſi oĩa feceris, & diuinũ trãſgrediaris ꝓceptũ, in vacuum laboras, & ſi||s efficeris ei, q ſũmo labore theſaurum effodit, & cõtinuo i mare ꝓijcit. Oĩa. n. bona tua ſine charitate nihil ſunt, vt Pau. ait, Licet magna uideantur. Simile
Scdò tibi curandum eſt, ut exteriora, q̃ egeris, ſpũ condias, charitate incẽdas, ne 1. Cor.
uanę cortices ſint corã Deo, ſi||es operib. 13.
phariſæorũ, q̃ Deus proijciet in vultum tuũ. Sic loquitur Mal. 2. Si nolueritis au- Mal. 2.
dire, & nolueritis pónere ſup cor, ut detis gloriã nõi meo, ecce ego proijciam vobis brachiũ, & diſpergã ſup vultũ vr̃m ſtercus ſolẽnitatum veſtrarũ, & aſſumet uos ſecũ. Id eſt, brachiũ, ꝙ ſacerdoti reſeruabat, proijciã, licet videret ſanctiſſimũ, & ſtercus vẽtriculi, ꝙ ẽt uobis dabatur, mittã in facies vr̃as. Vel ſtercus dr̃ ſo-
C lẽnitatũ exterior obſeruantia feſtorum: ſicut ſtercus pomorũ dñr cortices, qui a pomis tolluntur, vt comedant, ſic ſolemnitatũ cortex, exteriorq; cultus dr̃ ſtercus. Exteriora. n. ſola ſi Deo dent, ſtercus illis reputat, qa ſolũ cortices fructuum illi dant, q̃ in vultum noſtrum ille ꝓijciet, dicẽs: Sine cã ſic colis me, ego. n. exteriora in interiora ordinaui, q̃ cum mihi nõ dant, ſine cã exteriora dant, ſtercus ſolũ mihi dat. [Non ꝙ intrat per os, coinquinat hoiẽm, ſed quæ procedunt a corde, Pro. 2.
hæc ſunt, q̃ coinquinãt hoiẽm. Hæc turbis

Digitized by Google

A his cōuocatis dicit, non phariſæis, q̃a, ut
dicitur Pro. 3. Abominabilis eſt dn̄o oīs
illuſor, & cum ſimplicib. ſermocinatio
eius. Ex his uerò Chriſti uerbis oſtenditur nihil hoīem inficere præter pc̄tū, reliqua oīa extrinſeca ſunt, nec illum lædunt, ſolum peccatū vilē, & abiectū
Ad Timo. 1. reddit hoīem. Ad Tit. 1. Coinquinatis, & immundis nihil eſt mundū, ſed polluta ſūt
Pſal. 9. mens, & eorum conſcia. Pſal. 9. Non eſt
Deus in conſpectu eius, inquinatæ ſunt viæ illius in oī tpe. Nihil illuſtrem reddit hoīem, niſi uirtus, nil deſpectū niſi peccatum, quia nihil eſt bonum hoīs, ut hō eſt, niſi virtus, nec malum hoīs, ut hō eſt, niſi peccatū, cætera hoī conueniunt, non ut homo, ſed diuerſa rōne. Et hæc fuit ſnīa Philoſophorum, & ethnicorum. In-
B quinatur hō vetita edens, ſicut Adā, non pp cibum, ſed pp inobedientiam, & gulam. Nec ibi prohibentur, quia coinquinent, ſed vt caro mortificetur, & ſecernatur fidelis ab infideli. Peccatū ergo coinquinat hominem, & eum maculat macula tanta, vt nihil ſit in terra, quo macula illa deleri poſſit. Sicut. n. oleum eſſuſum nomen, ſ. Chriſti in corde credentium nullo martyrio, nulla adinuētione hoīum auferri potuit, ità peccatum infigitur in corde impij, illud coinquinans, nec vlla humana arte deleri pōt. Dediſti maculam in gloriam tuam dr̄ Salomo-
Ecc. 47 ni, quis hanc lauabit maculam? Si laue-
Iere. 2. ris te nitro, & multiplicaueris tibi herbā borit, maculata es in iniquitate tua, nullum remedium maculæ tantæ a terra eſt, Sed neq; Angelus id valet pſtare. Solus Chriſti ſanguis melius clamans q̃
Ioā. 19 Abel, ſufficit hanc abluere macula: Solū
Heb. 9 Chriſti manus eam lauant. Adhoc opus exiuit ſanguis, & aqua a Chriſti latere,
C ut lauacrum eſſet peccatoribus. Hinc Paul. Quanto magis ſanguis Chriſti, q ſemetipſum obtulit immaculatū Deo, emundabit conſcientias noſtras ab operibus mortu s ad ſeruiendum Deo viuēti. An non grauiſſima macula illa, nullum eſt aliud medicamentum, niſi Chriſti ſanguis? Ex grauiſſima medicina
Can. 5. morbi tui æſtima quantitatem, & ſemel mundatus caue, ne iterum inquineris.

Laui, ait ſponſa, pedes meos, qūo iterum inquinabo illos? Expoliaui me tunica mea veteri, qūo iterum induā eam? Forte offendit beſtia aliquo in loco, & in luto quaſi ſubmerſa inhæſit, nunquam illac amplius tranſire vult, ſed declinat, aliamq; viam q̃rit. Diſce, ò hō uel a beſtia, & eo ubi ſemel cadens inquinatus es, iterum ne redeas. Quam uilis nimiū facta es iterans vias tuas, ab Aegypto cōfunderis, imò & a beſtia, quæ declinat a loco, in quo periculum paſſa eſt. A Simile Iere. 2.

Feria quinta, poſt Dom. III. Quadrag.

Surgens Ieſus de Synagoga, intrauit in domum Simonis, ſocrus autem Simonis tenebatur magnis febrib. &c. Luc. 4.

EXiens Chriſtus a Synagoga poſt p̄dicationē, & miracula, ingreditur B
domum Simonis, ut cibum ſumat, quia nullum voluit habere in terra proprīū
domicilīū. Luc. 9. Vulpes foueas habēt, Luc. 9.
& volucres cęli nidos, filius aūt hoīs nō hēt, ubi caput ſuum reclinet. Domū verò alienam electurus, pauperem elegit,
non diuitem, aut amplam. Iacob. 2. Nō- Iaco. 2.
ne pauperes elegit Deus, diuites in fide? Voluit hoc beneficio Petrū ſibi deuinci-
re Magis, ut Chry. ait Ho. 28. in Matth. Chryſ.
Duplex uerò ei contulit beneficiū. Primū in eius domum diuertere, qđ tm̄ eſt,
ut de eo Centurio duxerit Matth. 8. dn̄e Mat. 8.
nō ſum dignus, vt intres ſub tectū meū.
Et Abraham Gen. 18. ait. Si inueni gra- Ge. 18.
tiam in oculis tuis, ne tranſeas ſeruum, &c. Et quaſi maximam præſtet diligen-
ti ſe Ioan. 14. Ad eum veniemus, & mā- Ioā. 14.
ſionem apud eum faciemus. Secundum C
fuit, eius ſocrum ſanare, quæ tenebatur magnis febribus. Deinde uerò plures curauit infirmos, ſingulis manus imponens. Sed hęc duo beneficia, quæ in nos quotidie confert, expendamus, & ę qua lance penſemus. Primum illud ſit, quod ad noſtram diuertit domū, in nobis habitat. Quam ingens hoc ſit beneficium,
oſtendit Salomon dicens: Ergo ne cre- 2. Par. 1
dibile eſt, quod Deus habitet in terra cū hoībus? Si cœlum, & cęli cœlorum te ca

pere

A pere non pſit, quanto magis domus hęc, quã ædificauit? An non iungens illa boni tas, q̃ ait: Deliciæ meæ eſſe cum filijs ho-
Pro. 8. minũ? Verè ſicut cũ Dei maieſtas in tẽ plum ingreſſa eſt, impleuit gloria dñi il-
2. Pa. 7 lud, ſic oĩno cum p gratiam Deus hoĩs cor intrat, cum cęleſti implet gloria, tſic diuitijs gratię abundat, quia gloria, & di
Pſ. 111 uitiæ in domo eius, vt Pſ. ait. Et cum hęc ita ſe habeant, ille ſtat ad oſtium pulsás, rogan ſque nos, nec ei aperire volumus.
Apo. 3. Audi dicẽtem Apoc. 3. Ego ſto ad oſtiũ, & pulſo: ſi quis mihi aperuerit, intrabo ad eum, & cænabo cum illo, & ipſe me-
Can. 5. cum. Et in Cant. Aperi mihi ſoror mea qa caput meum plenum eſt rore. Quo- ties obſecro ianuam cordis tuis pulſauit
B hæc dicens? quoties te vocauit? tu verò clauſam habes ianuam cordis tui. Meri
Ma. 25 tò aliqñ audies tibi dici illud Mat. 25. Et clauſa eſt ianua, quia tu fores prius Deo occluſiſti, quia vocaui, & renuiſtis, extẽ-
Pro. 1. di manus meas, & non fuit, quia aſpice- ret, ego quoq; in interitu veſtro ridebo.

Hoc ẽt beneficium diuertendi in do- mum noſtram, aliud etiã ſignificat, quod quotidie excipimus, non tñ agnoſcimus nec, vt decet in p̃tio hẽmus. Hoc vero eſt, cùm pauper in domum tuam venit, Xp̃s ad te diuertit, ſumma hæc tibi gra tia eſt. Putas te in pauperẽ magnum con ferre beneficium, ſi ei eleemoſinam das reuera tñ ille multo maius confert tibi, eam recipiens. Audi Pau. id dicentem ad
Ro. 15. Roma. 15. Obſecro, vt adiuuetis me in orationibus veſtris, vt obſequij mei oblatio accepta fiat in Hieruſalem. Sanctis
C dixerat ſe deportare eleemoſynas fide- lium ex Achaia in Hieruſalem, petit er- go orationes fieri, vt ſancti, qui ſunt Hie ruſalem, hanc velint excipere eleemoſy nam. Quo colligit plus efficere eũ, q elee moſynã recipit, q̃, qui largitur. Sicut 4.
4. Reg. Reg. 17. plus contulit Elias viduæ, ad eã
17. diuertens, q̃ ab ea receperit. Summum Dei beneficium in te eſt, qđ velit in pau pere ad te venire, & a te petere cibum, aut veſtes. Si tu modo ſcires hoc donum Dei, & quis eſt, qui dicit tibi; Da mihi bi bere, da mihi cibũ, ſine dubio dares lar- giter, & petijſſes ab eo paſci, & ditari in anima cæleſtib. bonis: Cum ergo Xp̃s di A
xit. Pauperes ſp hẽbitis vobiſcum, & po Ioã. 12
teſtis, cum volueritis benefacere, benefi cium nobis contulit maximum, ſimile ei, qđ nunc in Petrum confert, eius do- mum ingreſſus. Sed iam alterum expen damus, q ẽt cõfert ei, cuius domũ ingre- ditur: illud vero eſt aiam liberare a magnis Simile
febrib. Febris a phyſicis definit. Febris eſt calor extraneus in corde inflãmatus, per uenas, & arterias, ac sãguinẽ pcedẽs in totum corpus, ad impedimentũ ope- rationum, & nocumentum ſubę. Febris verò ſpiritualis contingit in nobis ex im moderato calore appetitus, qui volunta tẽ malè inflãmat, eã a rectitudine dimo- uens. Calor ille extraneus eſt, a volũtate, & a ratione oĩno alienus, efficitq; vt ma B
le ſe habeat voluntas. Calor ordinatus viuificat inordinatus febris eſt, & occi- dit hominẽ. Vis uidere ordinatum calo-
rem? Audi dicentem; Ordinauit in me Can. 2.
charitatẽ, Ordinata charitas, ordinatus calor eſt. Cũ primo loco Deum diligis, ſecũdo loco animã tuam, tertio animam proximi, quarto corpus propriũ, quinto corpus proximi ordinatũ calorẽ hñs, ſa- nus es, vales, bene eſt tibi: ſi deordinatur hic amor, febris eſt. Agnoſcitur febris corporis in deordinato motu pulſus, ac veloci. Sic febris animæ, & inordinatus eius amor in operib. facile dignoſcitur, nimius tpalium amor in ſolicitudine ni mia, vt vel ſubſtam, vel honorẽ aucupcas.
Sed quẽadmodum febris non eſt cẽſen- da, donec noxius humor cor occupet, Simile
ac inficiat, ſic febris aiæ, peccatumque le C
thale non incurritur, donec uoluntas ho minis inficiatur, cum cũ inquinat, tunc pctm̃ admittitur. Modum uero quo hęc febris ſpiritualis incurrit, explicat Iaco.
1. Vnuſquiſque tentatur a concupiſcẽtia Iaco. 1.
ſua abſtractus & illectus, deinde concu- piſcẽtia cũ cõcperit, parit pctm̃, pctm̃ cũ cõſummatũ fuerit generat mortem. En peſtifera febrim. Sed conſideratione di- gna eſt febricitãtis ſitis maxima. Aquam expetit, cũ cogitat, eũ expoſtulat bibit, &
cõtinuo uidet ſibi noxiã eſſe. Quid ergo Simile
faciendum, euomat illã. Cõſidera auarũ nimium pecuniæ cupidum, cõgregat nõ

ſua,

A tua bibit, q̄ proximi aqua eſt, deinde in-
firmatur grauiter in corpore. Teſtm̄ con
ficit, in quo ſubſtam alienam, q̄ ebiberat,
euomit, dicens: Tali, ac tali hæc, & hæc
reſtituantur, illi, & illi hæc, & illa perſol
uant. Quid hæc ſunt, niſi uomitu releua
Iob 20 ri? Hæc plane oñdit nobis Iob 20. Cum
dulce fuerit, in ore eius malum, abſcõdit
illud ſub lingua ſua. Panis eius in utero
eius uertetur in fel aſpidum intrinſecus,
diuitias, quas deuorauit, euomet, & de
uentre illius extrahet eas Deus. Ebibis
nimio calore iam ſubſtam alienã, iã ho-
norem, iam delicias, caue miſer à potu,
Ap. 13. venenum hoc tibi eſt. Propinat ibi Ba-
bylonica meretrix uenenum, qđ te inte-
B rimat, & qđ euomere citò curabis. Quip
qđ febricitans nulla rõne quieſcere ua-
let, mõ in hoc latus cubat, nec quieſcit,
mõ in aliud, & nec ſic quieſcere ualet,
Simile cauſaturq; aliqñ lectũ, uel cubiculũ, uel
tp̃s, nec tñ hæc in cã ſunt, ſed febris, quæ
eum vrget, nec quieſcere ſinit. Ad hunc
prorſus modum febri laborant ſęculi hu
ius amatores, nullibi quieſcere ualent.
iã hac re affectum ſuum collocant, iã in
illa, nec ullibi quieſcũt, quia in uero ſine
ſuo Deo non innituntᷓ, qui ſolus pax aĩæ
Eſa. 48 eſt. Hinc eis cõtingit illud prophetæ. Nõ
Hora. eſt pax impijs, dicit dñs. Hinc eis euenit
illud Horatij initio ſermonũ, vt nullus
ſua ſorte contentus uiuat, ſed quiſque al
Eſa. 57 terius laudet ſortẽ, q̄ ſibi ſorte nactus ſit,
C adhuc quieſcere non põt, q̃a cor impij,
quaſi mare feruens, qđ quieſcere nõ p̃t.
Non lectus in cã eſt, non ſtatus, ſed fe-
bris: febrim tolle, & inuenietis requiem
aĩabus ueſtris, & tunc pax Dei, q̄ exupe-
Phil. 4. rat oẽm ſenſum, erit in vobis. Sed adhuc
expendendum eſt, hanc mulierẽ nõ uni-
ca laborare febri, ſed pluribus. Teneba-
Simile tur, inq̃t, magnis febrib. Sicut.n. ĩ corpo
re eſt una febris, & ſimplex, q̄ ex uno hu
more, unaque inflammatione procedit,
ut quartana melãcholia, tertiana ex cho
lera: aliqñ vero multiplex eſt febris, &
duplicata, qñ. ſ. ex plurib. humoribus plu
res ſequunturᷓ inflãmationes, ita prorſus in
aĩæ febri philoſophãdũ eſt. Aliqñ.n. una
paſſione aĩa laborat, uno uitio, uel ira,
uel auaritia, uel luxuria, & tunc eſt ſim-
plex febris, facilius curaturᷓ, nec adeo uexat A
infirmum aliqñ verò plurib. paſſionib.
aĩa inordinate mouetᷓ, & tũc laborare dr̃
magnis febribus, difficilis tunc curatio
eſt, & uexatio infirmi maxima. Cui pſi- Simile
milis eſt tẽpeſtas maris cũ contrarij uen
ti ſimul in nauim irruũt, periculoſum
oĩno, & qđ uincere ſolet nautæ ſapiam.
Cum.n. uentus unicus contrarius eſt, fa
cilius remedium adhiberi ſolet. Cum no
xius humor ſolũ corrigẽdus in infirmo
eſt, facilius admittit curationẽ. At ſi duo
contrarij ſunt excedentes humores, dũ
vnum leuas, aliũ excedere facis, huic pro
ficis, illum lædis, grauiſſima ꝑfecto aĩæ
infirmitas illa eſt, nimiumque hoĩem ue
xat, cum plurib. uitijs exagitat, diſſecatᷓ B
tunc hõ, aliud namq; ſuperbia expetit,
aliud auaritia, diuerſum luxuria, diuer-
ſum inuidia. Superbũ expetit faſtũ, pom Mat. 6
pã, auaritia oppoſitum deſiderat. Si duo
bus Dñis ſeruire nemo põt, qui inſeruiẽ-
dum eſt multis tyrãnis, multis prædoni
bus? De quo mire Ber. in declamatione Bern.
ſuper illud: Ecce nos reliquimus omnia.
Hi, (inquit,) repudiauerunt ſuaue iugum
Xpi, ꝙ unum eſt, emerunt vero ſibi q̃n-
que iuga boũ, & illa deportant, efficitur-
que in illis illud: Eo ꝙ nõ ſeruieris Dño
Deo tuo in gaudio, cordiſque lætitia, pp̃ De. 28.
rerum oĩum abũdantiam: ſeruies inimi
co tuo, quẽ immittet dñs ſup te in fame,
& ſiti, in frigore, & nuditate, & ponet
iugum ferreum ſup ceruicẽ tuam, donec C
te conterat. Quia Deo ſeruire noluiſti,
q̃ dñs eſt, ſeruies varijs deſiderijs, cupidi
tatibus pluribus, q̄ te perdant. An nõ me
ritò optimoq; iure iumentis cõparatur,
q̃ quinq; iuga emit, cum ipſis iumẽtis cõ
uincaturᷓ ſtolidior, quia qđ illis natura eſt,
huic culpa? Illi natura ſub ſenſu ſunt, tu
uero culpa tua illi ſubderis. Sed qđ iuga
ſubijſſe cauſamur, arguamꝰ. magis emiſ
ſe, qđ eſt extremę demẽtiæ, dignus eſt.n.
mercenerarius mercede ſua, nã vt merce
dẽ ꝓ ope tribuat, inauditum. Hoc uerò
in pctõre effectum oñdit Ezech. 16. ſub Ez. 36.
typo mulieris fornicariæ. Oĩbus, inquit,
meretricibus danturᷓ mercedes, tu autẽ de-
diſti mercedes cunctis amatorib. tuis, &
dona dabis eis, aut vt rarẽt ad te ad forni
candum,

Digitized by Google

A candum, factumq; eſt in te cõtra conſue
tudinem mulierũ, in fornicationib. tuis,
& poſt te nõ erit fornicatio. In eo, n. q̃d
dediſti merces, & non accepiſti, factũ
eſt in te contrariũ. Simile q̃d in eo, q̃ iu-
ga boum emit, effectum eſt. Quid. n. iu-
ga boum emit, cui gratis iugum Chriſti
offertur? Et hoc iugum eſt hoĩs, & nõ ſo
lum gratis offertur, ſed & magna pro-
mittitur remuneratio portanti. Quid er
go miſer pro iugo boum diſtrahis aĩam
tuam, qui iugum Chriſti ſuſcipiens, eme
re poteras regnum Dei? Sine iuſſo eſſe
Iob 5. non potes, quia hõ natus eſt ad laborem.
Ecc. 40 Et Eccl. 40. Graue iugum ſup̃ filios Adã,
vtiq; q̃ ſequuntur eũ, nam Xp̃s ſequenti
bus ſuaue. Qua ergo rõne graue eligis,
non ſuaue? quinque, non unum. Ecce du
B plicatam febrim, ecce tenetur anima tua
magnis febribus, & multis.

Eſt ne huic medicina? Et vtiq;, veniat
Chriſtus in domum eius, ſtans ſuper eã
imperet febribus, & diſcedent. In hoc
Xp̃s dñs in mundũ venit, ut hoĩes capti
uos redimeret, nec ſolũ eos patri reconci
liaret, ſed, & a miſera eruere ſeruitute, a
paſſionib. liberaret, & a tyrannide appe
Eſa. 9. titus. Hoc ſignificat Eſa. 9. Lætabuntur
coram te, ſicut qui lętantur in meſſe, ſi-
cut exultant victores capta præda, q̃n di
uidunt ſpolia. Iugum. n. oneris eius, &
virga humeri eius, & ſceptrũ exactoris
eius ſuperaſti, ſicut in die Madian. Ecce
iugum dęmonũ, ac appetitus ſuperatũ,
en virgã, qua nobis dominabat caro, de
poſitã, en ſceptrum dñinantium ſupera-
Ro. 7. tũ. Hinc Pau. Quis me liberabit de cor-
pore mortis huius? Gr̃a Dei per Ieſum
Chriſtũ. Vis ergo liberari? Vis ſubijcere
C exactores tuos? Si ueritas uos liberaue-
Ioan. 7 rit, verè liberi eritis. Hæc eſt libertas to-
Gala. 5 ties p̃dicata, in q̃ vocati ſumus. Vt eã aſ-
ſequaris, Chr̃m dñm in domũ tuam reci
pe, eius gr̃a te muni, ora eum, vt ſtet ſup
te, ut ſup ſocrũ Simonis, & ſuperior eris
oĩb. inimicis tuis, irridebiſq; eos, vt oñ-
Eſa. 14. dit Eſa. 14. Vbi cũ aduentũ Meſſiæ p̃di-
xiſſet manifeſtis illis verbis, prope eſt, ut
veniat t p̃s eius, & dies eius non elonga-
bunt, miſerebitur. n. dñs Iacob, paucis in
teriectis uerbis ſubdit: Et erit in die illa,

cũ requiem dederit tibi Deus, a labore A
tuo, & a conceſſione tua, & a ſeruitute,
dura, qua ante ſeruiſti, ſumes parabolã
iſtã cõtra Regẽ Babylonis, & dices. Q̃uo
ceſſauit exactor, quieuit tributũ? Contri
uit dñs baculũ impiorũ, virgã dñantiũ,
cędentẽ populos in indignatione plaga
inſanabili, ſubijcientẽ in furore gentes,
& pſequentem crudeliter. Si ergo volue
ris Chr̃o adhęrere, ſi ille ſu pre ſteterit, fa
cile liber, ſaluuſque poteris eſſe. Sed hæc
ſaluus a Xp̃o dño in nos prouenit, cũ ille
ſtat ſup nos, cũ tangit manu ſua. Sic eñi
in fine euangelij dr̃, ſingulis manus im-
ponens, curabat eos. Et Matth. 8. ait. Te Mat. 8.
tigit manũ ſocrus Simonis, & ſanata ẽ.
Et licet aliq̃n ſolo uerbo ægros ſanaret,
ſępiſſime tñ tactu manus mirabilia ope
ratus eſt, ut nobis ſigñaret, oĩa bona ſpi- B
ritualia in nos uenire p̱ contactũ diuinæ
manus, & gr̃æ, uocatione ipſius, auxilio-
que eius. Priusq̃ Iſaac Iacob benedicat, Ge. 27.
ditans eum rore cæli, & pinguedine ter
ræ, ait: Accede huc, & tangam te fili mi.
Nulla. n. ſp̃ualis benedictio in nos deſcẽ
dit, niſi tangaris diuina manu. Sed illud
mirandum eſt valde, cũ tanti nr̃a referat
a diuina tangi manu, nos tñ hunc conta
ctum perhorremus, ac fugimus, ac ſi no
bis maximo nocumẽto futurꝰ eẽt. Quo-
ties in corde tuo cogitatio fuit, uitam in
melius mutãdi, mores perditos corrigen
di? Quid hoc obſecro eſt, niſi extendere
Deũ, & mittere manũ ſuã ad te, u lleq;
te tangere? Audi ſponſam? Ille miſit ma Can. 5.
num ſuã p̱ foramẽ, & uenter meus con-
tremuit ad contactũ eius. Tu verò rece-
dis, reſilis, ac fugis, nec aperire vis oſtiũ
ſponſo aĩę tuæ, Dei mĩs, ac benigni ma-
nus fugis? Non iam dura manus eius, ut C
olim. Non nobis ſunt manus Moyſi gra
ues, ſed lenes Chriſti dñi. Non iam ma- 2. Re. 5.
nus, q̃ Ozam percuſſit, q̃ Phileſthęos de 1. Re. 7.
molitus eſt. Non deſcendit ut olim in ful
gore, & tonitruo, ſed apparuit benigni-
tas, & humanitas Saluatoris nr̃i Dei. Iã Ex. 19.
non ignem ſpirat, ſed virtus de illo exi-
bat, & ſanabat oẽs. Si uenit ille ad te, ut
vitã tribuat, vt ſanitatẽ reſtituat; ut lucẽ ad Ti-
cęco pręſtet, q̃uo fugis? Sed adhuc prudẽ mo. 3.
tia carnis timet Dei manum, dicẽs: Non
adeo

Digitized by Google

A cõmendãtur,uel oĩno obliuiſcit̃, uel vix loquitur,mentiunturq; pauperib.dicentes illos hæc,& hæc egiſſe, cũ nihil fecerint. Sed vidẽdũ reſtat,quid hæc mulier fecerit ſanitati reſtituta. Hoc Euangeliſta oſtendit dicens: Et ſurgens miniſtrabat illis,q̃b.uerbis diuina medici potentia,& mulieris huius gratitudo ondit̃ur. Xp̃i q̃dẽ poteſtas in eo, ꝙ pfectã ſanitatẽ in momẽto reſtituit, ꝙ naturales cãæ efficere nõ ualẽt. Licet.n.febrim tollant, ſed debilitatẽ non cõtinuo adimunt, ſed paulatim. Xp̃s uerò ſic infirmam ſanauit mulierẽ,ut cõtinuò ſurgens miniſtraret illis: mira ꝑfectò ſanitas,mira curatio. Ad hunc verò modum aliq̃n Deus aĩam ita pfectè ſua gratia ſanat, vt ĩ mo-
B mẽto pficiat & integræ valetudini reddat. Sic Magdalenã,q̃ multũ dilexit. Sic
Mat.7. Paulum dicentẽ,Dñe,quid me uis face-
Act. 9. re? Sic Matthæum ſurgentẽ, & eum ſe-
Luc. 10 quentẽ,& cõuiuiũ parãtẽ. Sic Zachæũ,q̃ dimidium bonorum continuo pauperibus tribuit, ſanauit. Sed ſanitas iſta mira planè eſt. Aliq̃n uerò Deus animã curat ad eũ modum,quo medicina corpus,paulatim;ſ.& quaſi p gradus quoſdam ſanitatẽ integrã tribuens,a pctõ q̃dem,& febri animæ liberas hoĩem: ſed q̃ adhuc ĩfirmus manet,& debilis,marcidus,& egens recuperatione,plus deficiens virtute,& abundãs paupertate, vt
Pſal.6. neceſſe ei ſit clamare cum Pſ.6. Miſerere mei Deus,q̃m infirmus ſum,ſana animã meã,quia peccaui tibi. Si ergo te videris aliq̃n p diuinã gratiã ſic ſanitati reſtitutum,ut integra ſis ualetudine,facileque oẽ virtutis opus ꝑſtare, ut ſurgas cõ-
C tinuò cum ſocru Simonis,ut Xp̃o miniſtres,gratias Xp̃o age,qui mira operat⁹
Pſ. 102 eſt in te,dicq; cum Pſal. Benedic anima mea dño,& noli obliuiſci oẽs retributiones eius, q̃ ſanat oẽs infirmitates tuas: qui redimit de interitu uitam tuam, qui coronat te in mĩa, & miſerationib. qui replet in bonis deſiderium tuum, renouabit̃ ut aquilæ iuuẽtus tua. Q̃uo diſtat ortus ab occidente, ſic lõgè fecit a nobis iniquitates nr̃as. Si verò adhuc gr̃a Xp̃i accepta te videris debilẽ, atque infirmũ, nec integra præditũ ualetudine, ne animũ deſpondeas, ne mireris, ſi adhuc ui- A
gent mot⁹ inordinati, ſi difficile præſtas, q̃ virtutis ſunt, non ideò pditum te credas. Pctm̃ exuiſti, febris abſceſſit, ſe manet debilitas a pctõ relicta. Paulatim ꝑficies in melius: tu ſtationẽ tuã ne deſeras, curatio ceſſare faciet peccatum. Illud tibi curandum eſt pro aĩæ integra valetudine agere, qđ ille peragit, q̃ nunc a lecto è graui morbo ſurgit. Hic enim
a multis abſtinet, cibis utitur ſalubriori- Simile
bus & paulatim ĩtegræ reddit̃ ſaluti. Ad eum modum, tu oẽm occaſionẽ peccati fuge, bonis operib. ac ſtudioſis incũbe, ſacra frequenta, pias orationes, & meditationes cole, paulatim proficies in melius, & pfectę reſtitueris ualetudini. Sed iam mulieris huius gratum animum cõ-
templemur. [Et continuò ſurgens mini- B
ſtrabat illis] Accepit a Xp̃o ſanitatẽ eã continuò ei ꝑbet, illi miniſtrans, & me-
rito. Nam ut Pau. loquit̃: Quis plantat 1. Co. 9
vineã, & de fructu eius non comedit? Infirmus fuiſti, ſalutẽ a Xp̃o accepiſti? eã ei reſtitue, illi miniſtrãs, ut.n. ei miniſtrares, tibi reddita eſt. Simili vero modo tibi philoſophãdũ eſt in oĩb. aliis bonis, q̃ Deus tibi dono dedit, ne de illis tu cẽſea-
ris: de quib. Oſeę 2. dr̃. Et hæc neſciuit, Oſeę 2
quia ego dedi ei frumentum, & vinum, & oleum, & argentum multiplicaui ei, & aurum, q̃ fecerunt Baal. Idcirco conuertar, & ſumam frumentum meum in tempore ſuo, & uinum meum in tempore ſuo, & liberabo lanam meam, & linum meum, quæ operiebant ignominiã eius, & nunc reuelabo ſtultitiam eius. Quibus uerbis oſtendit Dñs, ſæpe a no-
bis Dei iuſto iudicio auferri bona mul- C
ta, q̃a illis non utimur in Dei gloriã, & obſequium, ſed potius in offenſam. Si ergo oĩa bona a Deo accepiſſe te fateris, illis omnibus ei inſeruire cura, ne glorieris contra Dominum, quaſi ab eo nõ acceperis. Cum uerò ſocrus Simonis ſaluti reddita fuit, continuò ſubiungit Euangeliſta: Omnes qui habebant infirmos varijs languoribus, ducebant illos ad Ieſum. At ille ſingulis manus imponens curabat eos. Quo monemur ducere omnẽ infirmum in anima ad Ieſum, & ad

A illum nos accedere, vt ſalutem cõſequa-
Simile mur, cum viderimus per ipſum pluri-
mos ſaluti reſtitutos. Audis aduenisse in
ciuitatem medicum, qui aliquam infir-
mitatem facilè curat, accedis ad illũ con
tinuo, ſi illa vexaris infirmitate. Adue-
nit è cęlo medicus, qui animabus ſalutẽ
pręſtat, ad illum omnem accedamus, qñ
infirmi ſumus. Licet corporibus etiam
medelã adhibuerit primo aduentu Xp̃s
dñs, tamen prædipuè, ut animas mede-
retur, aduenit. Euangelium eius virtus
Ro.1. Dei eſt in ſalutẽ omni credenti, ut Pau.
inquit. Eccleſia eius xenodochium eſt, ĩ
quo omni peccatori ſalus, & medicina
promittitur. Accedant ergo omnes infir
Apoc. 22. mi, omnibus namq; ſalus paratur. Nec
verò ſolum tu accedas oportet, ſed & a-
B lios duc ad Chriſtum, ut eius medeatur,
qui audit, dicat: Veni, nec unquã impedi
mento ſis ei, qui ad Chriſtum accedere
Prou.3 vult. Sic ait Salomon: Nolite prohibere
benefacere eum, qui poteſt: hoc. n. indi-
gnè Chriſtus tulit, prohibere, ſ. quempiã
ad eum accedentem. Sicut ergo quondã
in tabernaculo ſic connecti inter ſe cor-
tinas uoluit, vt cortina cortinæ adhære-
ret, ut vna alteram ſecũ duceret, ſic nos
mutua charitate coniuncti fratres ad
Ex.26. Chriſtum dominum noſtrũ ducere de-
bemus, vt eius gratia ſalui fiant.

Feria VI. poſt Dom. III. Quadrag.

Ieſus autem fatigatus ex itinere ſedebat ſic ſuper fontem, &c. Ioan. 4.

G. 29. GEnc. 29. cum ad ſimilem puteum
veniſſet Iacob fatigatus ex itinere,
vidit ibi paſtores cum gregibus ſuis ſi-
C tientibus. Ad quos Iacob ait: Date po-
tum gregibus. Qui dixerunt: Non poſſu
mus, donec omnes congregentur paſto-
res. Deeſt autem nunc Rachel, nam gre
gem patris ſui illa paſcebat. Qua adue-
niente, amouit Iacob lapidem, & ada-
quauit gregem eius. Euangelium puteꝰ
eſt aquæ uiuæ, non eſt autem Eccleſiæ
vſus, vt ex eo ea hauriatur aqua, donec
accedat Rachel, donec Mariæ interceſ-
ſio imploretur, ut aqua uiua gratiæ no-
bis detur. Maria enim eſt uirga illa de ra A
dice Ieſſe, qua percuſſa, petra largiſſi-
mas dat aquas ſitientibus, Num. 20. Pe-
tra Chriſtus eſt, ait Pau. gratię aquas lar
giens, ſed accedat primum virga Maria Nu. 20
illas petens, &c. Mirabilia, ait Pſal. ope- 1.Cor.
ra tua, & anima mea cognoſcet nimis. 10.
An non mirabile, quod infinita Chriſti Pſ.138
maieſtas, tam familiariter cum viliſſi-
ma fęmina loquatur? Exceptis, aiunt ſa Dan.2
pientes Babylonis, dijs, quorum non eſt
cum hominibus conuerſatio. Nunc ve-
rò Deus noſter conuerſatur cum forni-
caria muliere, de qua dicitur: Omnis Ecc.9.
mulier fornicaria, quaſi ſtercus in uia a
prætereuntibus conculcabitur. Angelus
Chriſti maieſtatem repræſentans. Exo. Exo.19
19. audiri non poterat a populo Iſrael.
Nunc uerò ipſemet Chriſtus auditur ab B
infima muliere. Nec uerò ſolum cum ea
loquitur, ſed ei manifeſte aperit altiſſi-
mum incarnationis myſterium, quod
erat ſecretum ſecretorũ Dei, quod Paul. Eph.3.
dicit, ſacramentum abſconditum a ſæcu
lis in Deo, quod principibus, & poteſta-
tibus in cęleſtibus innotuit per Eccle-
ſiam. Hoc hodie mulieri gentili, pecca-
trici, de infima plebe aperit tam clarè, vt
nulli clarius. Dicit. n. ei. Ego ſum, qui lo
quor tecum. Hoc Dei ingenium eſt, re-
ſpicere ea, quæ non ſunt, vt ea, quæ ſunt,
deſtruat, quia in his eleuandis, quæ non
ſunt, ſplendet magis diuina eius bonitas
& gratia. Simile huic Sol peragit, qui ad Simile
uentu ſuo obſcura elementa illuſtrat, lu
cida vero ut lunam, & ſtellas obſcurat.
Quod ſe feciſſe in mundo Xp̃s teſtatur. 1.Io.9.
Ioa. 9. Ego in iudicium ueni in mundũ,
vt qui non vident, videant, & qui vidẽt,
cæci fiant. Attende hodie Samaritanam C
factam videntem, & Euangeliſtam, vt
verus deprehendatur, qui dicit, facile eſt
in oculis domini ſubito honeſtare pau-
perem. Videamus nac in Euangelio, qđ Ecc.11.
per omnia dulciſſimum eſt.

¶ Oportebat, ait, tranſire per mediam
Samariam.] Nomen eſt regionis, quod
accepit a ciuitate Samaria dicta, quam
ædificauit Amri Rex Iſrael tertio Re-
gum, decimoſexto. Venit in ciuitatẽ Si-
chas, quę eſt Sichem, vbi ſtuprata eſt Di
na,

A na Gene.34.quæ erat ꝑcipua ciuitas Sa-
3.Reg. maritanorũ ſm Ioſephũ.[Iuxta prædiũ
16. ꝙ dedit Iacob Ioſeph filio ſuo.] De quo
Ge.34. Gene.48.vbi Iacob ait: Do tibi partem
Ioſep. vnam extra fratres tuos,q̃ tuli de manu
Ge.48. Amorrhæi in gladio, & arcu meo. Qui
Hiero. locus eſt difficilis. Hier. in q̃ſtionibus He-
braicis legit. Et ego dedi tibi Sichimã ꝑci
puam ſupra fratres tuos, & dr̃ mõ Nea-
polis,gladium uerò,& arcum dicit iuſti-
tiam,per q̃ meruit liberari à periculo ſi-
bi imminenti pp mortem Sichem,& E-
mor.Timuit.n.ne vicini eum opprime-
rent,quod Deus non permiſit. Hanc er-
go illi tribuit partem ſine aliqua ſorte. Iõ
ibi ſepultus eſt Ioſeph,& eius mauſolæũ
Euſeb hodie ibi cernitur Euſebius ait. Qđ pa-
tris eſt,filiorum dr̃,& è contra, ideo Si-
chimitarum occiſionem ſibi adſcribit.
Chryſ. Idem ait Chry.vbi verò dicit,in gladio,
& arcu meo,Chaldaica more ſuo diffici
lium enodatrix locorum legit. q̃ tuli de
B manu Amorrhæi,orõne mea,& depreca
tione mea,non.n.legitur pugnaſſe Iacob
ſed arma eius orationes fuere. Chriſtus
ergo dum ibi ſedet,memoria uerſat pro-
ditionem Simeon,& Leui in Sichem, q
captus amore Dinæ,ei deſponſatur,eius
legi ſubijcitur circunciſus,& ſimulata pa
ce ab eis occiditur, quod figura fuit pro-
ditionis in Chriſtum perpetratæ. Ille.n.
dilexit naturam humanam,& ei deſpon
ſatus eſt in incarnatione,factus ſub lege
eius: Iudæi uerò paternæ proditionis hæ
redes,& maioris adhuc proditionis au-
ctores,q̃ Simeon,& Leui, contra Xp̃m
conſilium inierunt,& morti eum addixe
runt. De quo conſilio Gene.49.Simeon,
Ge.49. & Leui uaſa iniquitatis bellantia,in con
C ſilium eorum non intret aĩa mea, qa in
furore ſuo occiderunt uirum,& in uolun
tate ſua ſuffoderũt murum. Quid enim
Eſa.16 Xp̃s dñs eſt,niſi murus noſter. Sic Eſa.
Simile Saluator ponetur in ea murus, & ante-
murale. Sicut.n.murus ciuitatis prodito
res intus exiſtentes defendit, & cum ni-
hil ille mali meruerit,machinis bellicis,
& tormentis quatitur: ſic loquitur Xp̃s:
oẽs fluctus tuos induxiſti ſuper me,ut hu
manum genus non periret. Hæc ibi Xp̃s
Pſ.87. cogitaret.(Erat tibi fons Iacob. Aman-

tis,ſ.qui pro Rachela 14. annis inſerui- A
uit:& vñr ei dies pauci. Sed modo aliud Ge.29.
nomen accipiet fons,diciturque fons Ie-
ſu amantis animas noſtras, & pro eis la
borantis,& fatigari ex longo pro eis iti-
nere. Notatur ergo locus in ęternam me
moriam,in quo Xp̃s fatigatus miæ uiſce
ra aperit peccatrici. Mos fuit antiquis pa
tribus loca ſignare,in quib.eis Deus ap-
parebat,& titulos,ac altaria ibi erigere.
Sic Gen.28.Iacob ait: Vocabitur dom⁹ Ge.28.
Dei,& porta cœli,& erexit lapidem in ti
tulum,effundens oleum deſuper. Quaſi
dicat: Hic mihi Deus apparuit. Sit hoc
æternæ memoriæ mandatum, ꝙ cũ ego
exul eſſem,baculo meo tm̃ innitens, uel
potius Deo,cui me cõfideram,Deus mi-
hi apparuit,& de terra dura cœleſte mi- B
hi confecit lectum,& Angelos plures ad
me miſit,ut mea curarent,ut inde appa-
reat,ditiorem,& beatiorem eſſe ſeruum
Dei in dura humo cubantem,quam prin
cipes in lectis aureis decumbẽtes, huius
rei,& diuini in me collati beneficij iugis
ſit memoria ideò ungatur,& ſanctifice-
tur locus iſte. Idem ẽt Iacob ſignauit lo- Ge.32.
cum,in quo Deus ad eum miſit Angelo-
rum exercitum,qui eum a fratre defende
rent,dicens,caſtra Dei ſunt hęc,quia me
moria æterna dignum eſt,ꝙ Deus ſuis aſ
ſiſtat,non permittens uirgam pctõrũ ſu-
per ſortẽ iuſtorũ. Sr̃ Abrahã,& Iſaac al
taria erexere in locis,quibus a Deo uiſita
ti ſunt. Sic ẽt modo ſignatur locus,quo
Xp̃s Samaritanę loquitr̃,& eã conuertit,
vt inde ẽt intelligas à Deo ſignata eſſe lo
ca,in quib. tibi bñficia cõtulit,ut ſi ingra
tus inueniaris,loca ipſa cõtra te teſtimo- C
niũ perhibeant. Pari ẽt rõne ſignata ſunt Exo.17
loca,in quib.in Deum peccas. Sic Exod.
17.dubitante populo,& murmurante ꝓ
aqua,ſignatur locus ille,diciturq; tenta-
tio. Es locus alter dictus eſt ſepulchra cõ
cupiſcentiæ,ubi carnes appetiuere,& tpe Nu.11
iudicij loca iſta, in quib. Deum offendi-
ſti,contra te clamabunt. Tu qdẽ poſt ter
gũ ꝓijcis pctã tua, eorũ oblitus, non tñ Pſ.49.
Deus,q ait: Exiſtimaſti iniquè ꝙ ero tui
ſimilis? Arguã te, & ſtatuã cõtra faciem
tuã. Statuet uerò contra faciẽ noſtrã, di-
cens: Tali loco ad te miſi miam meã, ta-

Digitized by Google

A lecto infirmãti ad fui, tali loco me offen-
diſti. Sic in auaros, & maxima cõſtruen-
Aba.2. tes ſupba ædificia, dr̃ Abac.2. Væ qui cõ-
gregat auaritiã malã domui ſuæ, ut ſi in
excelſo nidus eius, & liberari ſe putat de
manu mali. Cogitaſti confuſionẽ domui
tuæ, & peccauit aĩa tua, qa lapis de parie
te clamabit, & lignũ, ꝙ inter iuncturas
ædificiorũ eſt, rñdebit. Clamabũt.n. lapi
des ædificiorũ ſupborũ cõtra eos, q pau-
perib. nõ ſubuenerunt, ut lapides polirẽt
& lingua ẽt rñdebunt lapidibus, ſi r con
tra hoĩem clamantia. Signat ergo locus,
Exo.14 in quo Samaritana cõuertit. Sic tu ſigna
tp̃s, & locũ, quo a Deo uocatus es. Exod.
14. Memẽtote diei hui⁹, ĩ qua egreſſi eſtis
ex Aegypto, & memoria ppetua tene, ne
B ingratus ſis, Deus.n. eius oblitus nõ eſt.

[Fatigatus ex itinere.] Fatigat, ut ue-
rũ ſe oñdat hoĩem. Aug. Nõ fruſtra fati-
Augu. gat, per quẽ fatigati recreant, nõ fruſtra
fatigat, quo deſerẽte fatigamur, quo pſẽ-
te firmamur. Suſcepit oĩa infirma nr̃a,
vt fortitudinẽ ſuã nobis daret. Inuenim⁹
.n. in ſcriptura Xp̃m aliqñ forte, aliqñ in
firmũ. Fortitudo Xp̃i te creauit, infirmi-
tas Xp̃i te recreauit, fortitudo Xp̃i effe-
cit, vt eſtes, ꝙ nõ eras, infirmitas Xp̃i fe-
cit, vt ꝙ erat, nõ periret. Sicut ergo tollit
Gen.2. coſta ab Adamo, & repletur caro pro ea,
ſic Xp̃o datur caro infirma, nobis forti-
tudo eius, & inde factũ eſt, vt pauerent il-
le mortẽ, q̃ martyres cõtẽpſerunt. Hinc
hodie fatigat, iuſti verò volabunt, & nõ
deficient, current, & non laborabunt, ut
C Eſa. ait. Præterea in hac fatigatione ſum
Eſa.40 mũ nobis oñdit amorẽ, quo non ſolũ no
bis cõpaſſus eſt, ſed ẽt nobiſcũ fatigatus,
Simile & quaſi infirmatus. Sicut.n. amãtiſſima
mater nõ ſolũ filio infirmanti cõpatitur,
ſed & quodãmodo cũ eo infirmatur, ſic
Xp̃s. Hinc Mat.23. gallinæ ſe cõfert, qa
Ma. 23 gallina ſup oĩa aĩantia pullis infirmis ſic
cõpatit, vt cũ illis infirmetur? Qđ ſi Pau.
2.Cor. loquit; Quis infirmat, & ego non infir-
11. mor? quãto potius Xp̃s dñs fatigabit cũ
fatigatis. Sũmus eſſet amici amor, cũ ſic
cõpateret amico, vt idẽ prorſus cum illo
pateretur, eoſdem dolores, eadem mala.
Ho aiit vnus, ſoluſq; Xp̃s fecit, qui tanto
nos proſecutus amore eſt, ut eaſdẽ nobiſ

cum pateret, debuit p oĩa fratrib. aſſimi- A
lari, ut miſericors fieret. Hoc autẽ facto Heb.2
nos ſecuros reddidit, nihil mali eſſe, qđ
horreamus in malis pęnæ. Sicut.n. uidẽs Simile
infirmus amarũ potũ, timet, ne aliquid
adſit ueneni, qđ noceat, cũ viderit medi-
cũ pguſtare, nihilq; ei nocere, imò pdeſ- Pſ.74.
ſe, iam ſecurus accipit calicẽ, nihil timẽs
periculi: ſic calix in manu dñi uini me-
ri plenus miſto, guſtat ab ipſo tam pfun
de, vt nos ſecure bibamus, uidentes ei nõ
nocuiſſe, imò pfeciſſe. Hebr.2. uidemus Heb.2
Ieſum pp paſſionẽ mortis gloria, & ho-
nore coronatum. Deponamus ergo hor-
rorem, quẽ circa paſſiones hẽmus, quaſi
aliquid cõtineat veneni, credamuſq; ꝙ
ſi ſocij paſſionũ fuerimus, erimus & con
ſolationis. Iõ ille pguſtauit, ac plibauit, 2.Co.1
vt oĩno ſecuri eſſemus. Preterea fatigat,
quia ſimilis Xp̃s eſt hoĩ, q in curiam ue-
nit, ut aliquã litẽ perficiat, cumq; plus tẽ Simile
poris ĩ negotio poſuerit, q̃ putarat, & cũ
nunc in aduocato inueniendo, nũc in ac B
cercendo ſcriba, nunc in cõſiliario adeun
do, variè crucietur, tandẽ ait: Fatigatus
ſum hoc negotio. Sic Xp̃s dñs è cœlo in
terram deſcendit, vt litẽ cõponeret inter
Deum, & hoĩes, & cũ ad Iudæos primũ
veniſſet, nihil cũ eis agebat, fatigabat ni-
mium. Veruntñ ait: Seruire me feciſti in
pc̃tis tuis, pbuiſti mihi laborem in iniq-
tatib. tuis. Quod in nobis ſæpe ẽt contin
git, laſſitudine.n. Deũ premimus, & eũ Eſa.43
laborare facimus in uijs noſtris. Sæpe.n.
ad nos uenit p inſpirationes, ſępe domus
ianuã pulſat, nec ei aperimus, ſed nec au-
dimus, fatigat tot itinerib. Ait Salomon:
Ne dicas amico tuo, reuertere, cũ ſtatim
poſſis dare. Potes Deo cõtinuo præbere
cõſenſum, quid differs? quid Deũ laſſas? Pro.3.
vſquequo deliciis diſſoluens filia uaga? Hie.31

[Venit mulier Samaritana.] Nouit
ad aquã uẽturã ibi expectat eã, (en la pa-
rada,) vt vulgo dr̃. Sicut uenator, ibi tẽde C
re retia ſolet, quo vẽturas nouit eas, quas
capere deſiderat, feras. Sed mirè hic ſplẽ-
det diuina bonitas. Chananæã fugit, cũ
eũ illa inſequat. Samaritanæ ſe ingerit
non rogatus, imò rogans, ꝙ maioris eſt Simile
miæ. Sicut.n. princeps domeſticis ſuis dat
cibaria, & ſtipendia promiſſa, ſed aliqñ
pro

Digitized by Google

A pro ſua liberalitate alicui dono dat ingẽ
tẽ auri copiã, nec alteri facit iniuriã; hoc
cũ Samaritana hodie facit, ei ſe ad aquas
Exo. 2. offerẽs, quaſi Moyſes filię Pharaonis, &
Ge. 24. quaſi ꝓcurator Abrahæ Rebeccæ Gen.
24. quã ad aquas ornat monilib. Loquit̃
Sap. 6. ergo ille ad eã. [Mulier da mihi bibere.]
Præoccupat eos, q ſe concupiſcunt, vt ſe
illis prior oſtendãt. Petit à te Deus ope-
ra ñ vt ſibi capiat, ſed ut tibi reddat, qua-
Simile. ſi creditor cũ fęnore cumulata, ut reddat
gratiã pro gratia. Petit a te ieiunium, &
eleemoſynam, vt gratia ſua illa efficiat
immẽſi ualoris, & tibi reddat, & cũ opa
hæc ſint dona eius, efficit merita nr̃a, ut
nobis ex iuſtitia donet pręmiũ. Petit er-
go, ut nobis det, ſicut ſolet ſpõſus a ſpon
ſa petere annulum, vt ei apponat pretio
ſum lapillũ, & ei reddat. Nõ. n. Deus ꝓ-
B ficit bonis nr̃is, ſed nos. Quid. n. ꝓdeſt
Deo, ſi iuſtus fueris, aut qd ei conferes, ſi
immaculata fuerit uita tua? Iob ait. Da,
Iob 21 iq̃t, mihi bibere. Sitit ꝑcipuè ſalutẽ ſpũa
lẽ Samaritanę, de qua cum ſermo inci-
diſſet, nec uerbũ de alia ſiti fecit, & cum
ei offerrẽt diſcipuli cibũ, ad eos ait: Ego
cibum hẽo mãducare, quẽ uos neſcitis.
Sitis ergo eius illa eſt, qua vult oẽs ho-
ĩes ſaluos fieri, vnde refrigerium eius cõ
uerſio eſt Samaritanæ. Si. n. de dæmone
Iob 40 Iob 40. dr̃: Fiduciam ſiet, ꝙ Iordanis in-
fluat in os eius. Tanta ardet ſiti, vt hoĩes
ẽt iuſtos ebibat ſignificatos, in Iordane.
Quid mirum, ſitiat Xp̃s oẽm hoĩem, ẽt
pctõrẽ, vt ſibi ueniat? Hæc eius ſitis ad-
huc ei in cælo ineſt. Quid. n. tot eius a te
vocationes petunt, niſi da mihi bibere?
Quis ergo Xp̃o ſitienti, & potum exigẽ
ti, illũ negauit? Hoc clamauit in cruce;
Sitio, hoc modo clamat è cęlo, ex hoc dã
C naturus eſt impios in iudicio. Sitiui, &
non dediſtis mihi bibere. Vt duces ꝓba
Ioã. 19. ret ſuos Dauid. 2. Reg. 23. ait, Sitio aquã
Matt. Bethlehem. Et continuò tres eorũ irrũ-
25 pũt p medios hoſtes, eiq; potum deſide-
2. Reg. ratum deferunt. Mõ ſitit noſter Dauid
23. cõuerſionẽ noſtrã, irrumpamus per me-
dios hoſtes, oẽs vincamus difficultates,
vt ei pareamus. In hoc ait Eliezer Gen.
24. agnoſcã, q̃ ſit futura ſponſa Iſaac, cui
Ge. 24. petiero potum, & illa libẽter dederit. In

hoc agnoſces o aĩa, an futura ſis Xp̃i, ſpõ A
ſa, ſi potum petenti tibi libenter das. Mi
rũ ꝓfectò, ꝙ refrigeret̃ Xp̃s conuerſio-
ne nr̃a, ꝙ gaudeat, certè non ille ſolũ, ſed
& vniuerſum cęlũ, qa gaudiũ eſt i cælo Luc. 15
ſup uno pctõre pniam agẽte. Tua ergo Pro. 25
conuerſione lętifica Xp̃m, & vniuerſũ
cęlũ. Fac eis diẽ feſtũ. Prou. 25. Aqua fri
gida aĩæ ſitiẽti, & nũcius bonus de terra
lõginqua, q cõuertit̃ ad Deũ, aquã frigi-
dã Xp̃o dat, nuncius eſt terra lõginqua
veniens, ad q̃ ꝓdigus ꝓfectus fuerat.
Da ergo bibere. [Si ſcires donũ Dei, & Luc. 15.
qs ẽ, q dicit tibi. i.] donũ, ꝙ Deus mũdo
dedit, cũ Deus ſic dilexit mundũ, ut filiũ
ſuum vnigenitũ daret? vel donũ hoc, ꝙ Ioan. 3
me inueneris, qd me tibi nunc offeram. Simile
Sicut ſi Rex venatum ꝓfectus, & in ve
natione pditus, ueniret ad domum agri
colæ, & ab eo peteret cibũ, rectè diceret: B
Si ſcires fęlicẽ tuã ſortem, & qs eſt, a te
parua petit, dediſſes utiq;, & magna ab
eo peteres, ſic loqt̃ Xp̃s Samaritanæ, ad
q̃ diuertebat Rex Regũ, & parum ab ea
petebat, uolens ei magnũ pſtare, aquã, ſ.
uiuã. O ſi ſcires homo donum Dei, &
qs eſt, q accedit ad cor tuum, petens a te 1. Io. 2.
conuerſionem, dediſſes utiq; q. n. dicit ſe
noſſe Deũ, & mãdata eius nõ obſeruat,
mẽdax eſt. Et ſi ſcires, cũ ad ianuam tuã
paup ſtat, & petit aquã, vel cibum, qs ẽ,
q dicit tibi, da mihi eleemoſynã, qa Xp̃s Matt.
in paupere petit, ſine dubio dares, ut ma 25.
xima recipes, ille petit, q ait: Qd uni ex
his minimis feciſtis, mihi feciſtis. Et Eſ. Eſa. 51
51. hæc eſt reqes mea, reſicite laſſum, &
hoc ẽ meum refrigerium. Si ergo ſcires,
q eſt, q hæc a te petit, ſi noſſes Dei maie-
ſtatẽ, quã tremũt põtes, ſi noſſes Dei di
uitias, quas tibi põt retribuere, ſi noſſes,
q̃ ſortes tuæ ſint in manu eius, vel glo- C
rię, vel dãnationis ęternæ, ſine dubio ei
contentires, a quo tãta bona pendent, ei
ſine dubio placeres. Emphaſim magnã
hẽt uerbũ illud, ſi ſcires. Deus de cęlo re Pſ. 13.
ſpexit ſup filios hoĩum, vt uideat, ſi eſt ĩ- Luc. 19.
telligẽs, aut reqrens Deũ, & Luc. 19. Si Deu. 31
cognouiſſes, & tu, &, Vtinã ſaperent, ac
intelligerent donum Dei. i. ea q̃ mundo
vniuerſo, & nũc tibi libẽtiſſimè offert.
Si modo ego è curia venirem, & ad pau Simile

Digitized by Google

A perem quemquam,& mandatum Regis deſerre,quo continetur, uelle Regẽ illũ in filium adoptare,filiã ei coniugẽ dare, regni hæredẽ inſtituere, an non rectè ad eum diceret. O ſi noſſes pauper, donum Regis,& qua lẽ ad te legationẽ deferam? q̃uo gauderes? q̃uo dilatares cor tuum? Ad hoc verò Xps è cœlo ad nos uenit,q ideo legatus dr̃ miſſus ad gentes. Audi

Gala.4 legationẽ eius. Ad Gala.4. Miſit Deus filiũ ſuũ,factum ex muliere, factũ ſub lege,ut eos qui ſub lege erant, redimeret, vt adeptionẽ filiorũ reciperemus. Et iterum ille ait, nolite timere puſillus grex,

Lu.12. complacuit patri dare uobis regnũ. Verè neſcimus hoc donum. Si.n.hoc probe noſſes,q̃to tpalia curares? q̃uo vel triſtis eſſe poſſes,tanto audito nuncio?

B Sed quid Samaritana rñdeat, audiamus. [Nunquid tu maior es patre nõ Iacob.] Patrẽ dicit,non origine,ſed religione,q dedit nobis hunc puteũ, ex quo

1.Co.2. ille bibit,& filii, ac pecora. Carnalis, & aſſueta carnalib. aliam aquã cogitare nõ ualet,q̃ illam, qui aĩalis homo non percipit ea, quæ ſunt ſpiritus Dei. Apparet alias delectationes non eſſe q̃ carnis, ꝙ ſi eas relinquat, nullas alias reſtare cre-

Pſ.33. dit. Sed guſtate,& videte,q̃ ſuauis eſt do-

Pſ.30. minus,& q̃ magna multitudo dulcedi-

4.Re.5 nis tuæ dñe, q̃ abſcondiſti timentib. te. Putat Naaman nihil hr̃e amplius aquas Iordanis,q̃ aquas Syriæ,ſed dum eas experitur,ſnĩam mutat. Delectatio cœleſtis mirũ in modum excedit terrenã,cœleſtis enim eſt. Cum hortum,uel frumẽ-

Simile tum rigas aquis irriguis,non ſic proficit ac cum aqua cœli irrigatur. Ita nulla corporis delectatio impinguat aĩam, ac eã

C reficit,ac ſpiritualis. Ideo Pſal. Sicut adipe,& pinguedine repleatur aĩa mea, & labiis exultationis laudabit os meum.

Pſ.62. Hanc aquam ignorat Samaritana,inde ait: Nunquid tu &c. Filii eius ait & pecora hanc aquam biberunt. Vel inde colligere potuit,nõ eã in pretio habendam cum ſit cõis hominibus, & brutis, quid enim maius habet homo ſenſualis, quo careat brutum? Et hoc tibi magnum vr̃ qua bruta abundare. O homo verè degeneraſti a Deo,& nimis depraueris cogitatione tua. Te verè depreſſiſti, cõparans te iumentis. A Quæramus ergo nos fratres hanc aquã viuã,effodiamus, donec inueniam Gen.26. Effodit Iſaac puteos,quos ei obſtruxit Philiſtæi, donec ꝑ Ge.26.

ſeuerans inuenit puteũ,q dictus eſt latitudo,tantas,redundãs aquas, ut obſtrui non potuerit. Sicut fodiens puteũ,aquã Simile

uiuã q̃rit,ſic qui conſiderat cęleſtia,quaſi fodit,ut aquã cęli reperiat. Obſtruit dæmon,& impedire te curat tpalibus curis obſtruens,q fodiſti,ſed tu ne ceſſaueris ab opere tuo,donec inuenias aquam uiuã,& puteũ,qui dr̃ latitudo, q eſt pfecta charitas: cuius tot ſunt redundãtes aquę ut obſtrui a dęmone non poſſit. vt dicere poſſis. Quis nos ſeparabit a charitate Ro.8.

Chriſti? Quaſi dicat: Quid horum poterit diuinæ charitatis fontem exiccare? B

Certus ſum,ꝙ neq; mors, neq; uita,nec creatura alia poterit nos ſeparare a charitate Dei,q̃a ex perfecta charitate ꝓmanant aquæ illæ, quæ fluunt impetu de Libano Cant.4. Et tunc fluminis impe- Cant.4

tus lętificat ciuitatẽ Dei,& tunc eris qua Pſ.45.

ſi hortus irriguus,cui⁹ nõ deficiẽt aquæ. Eſa.58

[Oĩs,qui biberit ex hac aqua,ſitiet ite- Ge.21.

rum.] Egreſſa Agar de domo Abrahæ Gen.21. cum panib. & utre aquę errabat in ſolitudine,& deficiente aqua, quia vtrẽ portabat,nõ fontẽ,moriebatur Iſmahel pręſiti. Sed aperuit oculos eius De⁹, q̃ vidẽs puteũ aquæ,abiit,& impleuit utrẽ deditq; puero bibere. A Dei domo diſcedẽs aĩa,& errãs,aq̃ potat cõſolationis alicuius,ſed deficit hæc cõſolatio, & pſiti mori appetit⁹. O ſi Deus aperiret oculos noſtros,vt uideremus aq̃ uiuam, & fons indeficiens nobis eſſet. Putaſti nunq̃ finiendã conſolationẽ, quã a crea- C

tura capis. Ait ille: Cũ uxorẽ duxero,fęlicẽ uitã agã. Alter dicit: Cũ tale munus, dignitatemq; obtinuero,fęlix ero. Perueniſti eo quo deſideraſti,& cõſolatio non ſuppetit,ut putaras. Vñ hoc? Aquã mortuam habuiſti,utrem tantum aquæ habes,non fontem,non aquam uiuam. Pete a Deo,aperiat tibi oculus,ut aquã inuenias uiuã. Hoc petebat Moyſes Nu.20. Nu.20

Aperi eis theſaurũ aquę uiuæ,ut ſatiati, ceſſet murmuratio eorũ. Multa sũt mala

la

A la ĩ hac mũdi aqua. Primũ illud eſt, ꝙ in
Euangelio notat, cum ait: Puteus altus
eſt, & difficile aqua hauriri põt, parũ aq̃
eſt, & multi eã concupiſcunt, mutuoque
ſe impediunt, nec facile eã aſſequi pote-
ris. Tibiq; ſi eã quæſieris, cõtinget, quod
1.Reg. 30. ſeruo illi Amalechitę, q 1.Re. 30. ĩ uia de
fecit, & triduo nõ comedit, nec bibit, vñ
Sap. 5. morti ꝓxim⁹ erat. Ambulauimus, aiũt,
uias difficiles. Labor eſt ſeruo Dei uiã in
cęlũ agenti, ſed diuerſus multũ à labore
pctõris. Laborat Elias, adeò, vt peteret
2.Reg. 16. aĩæ ſuæ, ut moreret. Sed dormit ſub iuni
pero, & uenit ẽ cælo Angelus, qui eũ refe
cit pane, & aqua, quo ſic confortatus eſt,
Ge. 18. ut 40. dies vitã egerit, donec Deum uide
ret. Sic iuſtus tribulatus ſub cruce, quie-
ſcit. Requieſcite, ait, ſub arbore, ibi uiſo
Xp̃o quieſcit, confortaturque refectione
cęleſti. Vis hoc experimento agnoſcere?
2.Co. 1 Audi Paulũ dicentẽ, ſupra modũ graua-
ti ſum⁹, ita ut tæderet nos ẽt uiuere. Vis
videre refectionem? 2. Cor. 1. Bñdictus
B Deus, & pr̃ dñi nr̃i Ieſu Xp̃i, pr̃ miarũ,
& Deus totius conſolationis, q conſolať
nos in oĩ tribulatione nr̃a, ut poſſim⁹ &
ipſi conſolari eos, q in oĩ preſſura ſunt.
En fontem illi cõceſſum, quo ſe, & alios
Iud. 16 conſolari poſſit. Sicut Sanſoni poſt uicto
riam inimicorum fons datur in refrige-
rium. Non ſiccum pctõre agitur, ſed in
via derelinquitur, non eſt, q eũ reficiat:
derelinquit eum mundus, ſicut Amale-
chites ſeruum ſuum. Duo latrones ĩ cru-
ce ſunt, alter lætus, q a Xp̃o ꝓximus, q a
Ma. 27 audiuit: Hodie mecum eris in paradiſo:
C alter mærens, & deſperatus. hi iuſtũ, &
impiũ tribulatos oñdunt. Hoc ergo pri-
mũ malum eſt aquarum Samariæ, ꝙ pu
teus altus eſt, difficile hauries, à Deo ue-
rò facile obtinebis aquam uiuam. Poſtu
Iaco. 1. let à Deo, q dat oĩbus abundãter, & non
improperat: non. n. minuitur hæc aqua,
ex eo, ꝙ multis detur: non ſe impediunt
iuſti, ſicut in mundo, imo ſe iuuãt. Scd͂m
verò malum eſt, ꝙ puteus eſt Samarita-
norum. Si delectari in mundo uis, pecca
Iud. 12 tor eris. Iuxta aquas has milites ſunt Ie-
Iudi. 7. phte, trucidantes Ephratæos, i. abundan
tes, q illac tranſire volunt. Et queãdmo-
dũ Holofernes milites poſuit iuxta fon-
tes Bethuliæ, ut occiderent eos, qui aquã A
vellent haurire, ſic dæmones in delitijs
latent, ut interimant eos, q ad eas acce-
dunt. Nouit dęmõ ad delectationes oẽs
tendere, ibi retia ſua ille tendit. Ideo 1. Io 1. Io. 2.
an. 2. Nolite diligere mundum, nec ea, q̃
in mundo ſunt: quia ſi qs diligit mundũ
non eſt charitas pr̃is in eo. Hac rõne prę
cepit Deus Gedeoni eos reiicere milites, Iud. 7.
q ad aquas, quaſi bruta ſe ꝓijciebãt. Iſa. Iſa. 5.
5. Vę, q conſurgitis mane ad ebrietatem
ſectandã, & potandũ vſq; ad ueſperam,
tympanum, & tibia, & lyra in conuiuijs
ur̃is. Vbi Hier. ait: Harmonia illa ſigni- Hiero.
ficat mundi delectationes, quib. ꝓximus
eſt Dei deſpectus. Vt patet Dani. 3. cum Dan. 3
audiebatur harmonia oĩs gñis muſico- Luc. 6.
rum, nũc oẽs adorabãt ſtatuã. Væ uobis,
q ridetis, qm̃ flebitis. Caue a delectatio-
ne terrena: aqua mortifera tibi eſt, q̃ dæ-
mõ ueneno infecit, ut te interimat. Sed
obijcis, aliqui fuerunt in mundo diuites
magni, & uitã duxere fœlicẽ, & tñ Deo B
grati extitere. Caue adhuc periculum, q a 2.Reg.
maximum eſt. Magno cum periculo ad 23.
Dauid aqua ciſternæ Bethlehem allata
eſt, q̃ ille bibere noluit, ſed libauit eam
dño. Sic tu hãc bibere aquã fuge, licèt ali
q ſine pctõ eã epotauerint. Leui. 10. Na- Leu. 10
zaræi uinũ nõ bibebãt, nec aliqd, ꝙ eos
poſſet inebriare, i. delectationẽ mundi:
ſed q̃ obſecro ſtultus ille eſſet, q ut ſitim
extinguat, aquã biberet ueneno infectã?
Hæ delectationes ſunt Nili aquę, in qua- Simile
plures cocodrili, q accedẽtes interimunt.
Ideò Aegyptij canes nullibi in flumine C
cõſiſtunt, vt aquã bibãt, ſed cũ parũ hau-
ſerint aquæ, cõtinuò recedunt. Quid tibi
uis ĩ via Aegypti, ut bibas aquã turbidã? Hie. 2.
Hoc Siſarę lac, quo obdormit ĩ interitũ.
Hanc aquã biberũt Sodomitæ, & perie-
runt: Salomõ, & dedit maculã in gloriã Iud. 4.
ſuã: mundus vniuerſus, & aquis diluuij Ge. 19.
perijt. Et tãdẽ, q biberit ex aqua ſitiet ite Ecc. 47
rũ. Eccl. 26. Sicut uiator ſitiẽs ad omnẽ Gen. 6.
fontẽ os aperiet, & ex oĩ aqua ꝓxima bi- Ecc. 26
bet: nõ. n. ſitim extinguit, ſed auget. Quę Can. 4.
re ergo à Xp̃o aquã uiuã: ille eſt fons hor
torũ, pute⁹ aquarũ uiuẽtiũ: illã facile hr̃e Ioan. 7
poteris. Qui ſitit, ueniat me, & bibat illa
mundat animam. Ezech. 36. Effundam Eze. 36

Digitized by Google

A ſuper uos aquam, & mundabimini ab omnibus inquinamentis ueſtris. Iuſtus lignum eſt plātatum ſecus decurſus aquarum, ꝙ fructum ſuum dabit in tpe ſuo. Hunc aperit ille puteum pp Rachel,i.in
Eſa.12 conſideratione diuinorum. Haurietis aquas ibi in gaudio de fontibus Saluato-
Ge.30. ris. In his aquis uidebis decorticatas uirgas,quibus diuerſos concipias fœtus. Hic uidebis Chriſti multiplices uirtutes,qua imiteris.

[Et nunc,quē hēs,non eſt tuus:] Vide ſignum electionis huius mulieris, Audit Chriſti increpationem, & eā proficit.
Pro.15 Prou.15. Stultus irridet diſciplinā patris ſui,qui autem cuſtodit increpationem,aſtutior fiet. Et paulo inferius addit: Au-
B ris,quæ audit increpationes uitæ,in medio ſapientium commorabitur,qui abijcit diſciplinam deſpicit animam ſuam, qui autem acquieſcit increpationib. poſſeſſor eſt cordis. Hæc, quæ dicta ſunt in
2.Reg. electis uidere licet. Peccat Dauid, & in-
12. crepatur a Nathan. Et iterum ab alio ui-
Eſa.39 dente,& continuo compūgitur,& dicit: Peccaui. Ezechia ſimiliter ab Eſaia correctus eſt. Licet quiſquam maximus ſit peccator,ſi increpationem non reijcit,ſalutis ſignum habet. Ponderat, & meritò Hier.illud Amos 3. Quo ſi eruat paſtor
Hiero. de ore leonis duo crura, aut extremum
Amo.3 auriculæ,ſic eruentur filij Iſrael, eruitur .n.is,qui auriculam habet ad audiendū, licèt deuoratus uideatur à leone. Contrà uerò reproborum ſignum eſt, nolle in-
C crepari. Sic Cain increpationem reiecit
Gen.4. Dei. Sic Saul increpationem Samuelis.
1.Re 15 Prou. 12. Qui odit increpationes, inſi-
Pro.12 piens eſt, & Prou. 15. Doctrina mala de-
Pro.15 ſerentium uiam uitæ. Qui increpationes odit, morietur, laborant iſti infirmitate; quę dicitur: Noli me tangere,de quā alibi,de quibus dicitur: Tange montes,&
Pſ.143 fumigabunt. Inter hos meritò numeran-
1.Re.2 tur filij Heli, qui increpationem patris non ſuſceperunt, & in bello miſere perierunt. Samaritana verò Chriſti audita increpatione hydriam relinquit,ad ciuitatem currit: Apoſtola Chriſti efficitur: Samaritas ad Chriſtum ducit, ſe correxit,& alios docuit,&c.

Dominica IIII. Quadrageſimæ.

Abijt Ieſus trans mare, &c. Ioan. 6.

A Inter alia plura,quæ dæmon mendacij parens, falſo hoībus perſuadere ſtudet,illud potiſſimum eſt,uirtutem oīno inſipidam eſſe,aſperamque nimium, viam verò vitiorum dulciſſimam, & oī plenā voluptate, vt ſic à virtutes uia homines deterreantur, & in uoluptatis uiā
Simile declinent. Sicut qui ab ingreſſu,& habitatione alicuius regionis alios ueller deterrere, vt in aliā abduceret, illā diceret
Ge.13. aſperam,horridā,aridam: hanc verò vberem,pulchram,& delicijs plenam: ſic cum optio data eſſet Loth,ait ſcriptura:
B Eleuatis oculis uidit omnem regionem Iordanis, quæ irrigabatur ſicut paradiſus Dei,& ſicut Aegyptus venientib. in Segor,& eam elegit. Hanc inſignem falſitatem dæmon illis perſuaſit, de quibus Machab.1. In illis diebus exierunt ex Iſ-
Mac.1 rael viri iniqui,& ſuaſerunt multis dicētes: Eamus,& diſponamus teſtamentū cum gentibus, quæ circa nos ſunt, quia ex quo receſſimus ab eis,inuenerunt nos multa mala. Et illi, qui loquuntur per Hiere.44. Et eo autem tpe, quo ceſſauimus ſacrificare Reginę cœli(erat hæc Ve-
Hie.44 nus)indiguimus omnibus,& gladio,& fame conſumpti ſumus. Hoc idem omni peccatori ſuadet dæmon,quem uitijs detinet,ꝙ ſic delectari ſe credat,& ſi virtutis uiam non amplectitur,non eo eſt, ꝙ
C honeſtior,& vtilior non ſit,ſed quod credat delectabilem non eſſe. Hac verò perſuaſione adhibita facile dæmon hominē tenet. Tanta.n.eſt in delectationem hominum propenſio,ut quāuis hoc bonum infimum ſit, neſcio, qua rōne maxmè nos trahit,adeò ut auctor naturę delectationem appoſuerit operibus alioqui neceſſarijs,ne negligātur. Eſt.n. delectatio eſca,qua trahimur,& inecamur. Hac ēt ratione à perfectionis uia plurimos dæmon deterret,ſuadens illam iniucūdam, inſipidam,& aſperam. Sed hæc inſignis eſt falſitas. Qđ ut Xp̄s oſtendat,hodie ſequentib. conuiuium parat,quo ſaturentur,

A tur, ut noueris non tibi delectationem de
futuram, ſi X pm ſequi uolueris. Et ratio
nes id manifeſtè docent. Primò, per vir-
tutem Deũ poſſides, q eſt vle bonũ, nul-
lum ergo tibi deeſſe pôt. Venerunt, inqt
Sap. 7. mihi oĩa bona pariter cum illa, ſ. cũ diui
Simile na Sap. Vñ ſicut vnus Sol diẽ efficit cla
rũ, ac lætum, oẽs verò ſtellæ noctẽ tene-
broſam, ac triſtem: ſic Deus ſolus cũ ab
hoĩe poſſidet, diem ei præſtabit: oĩs verò
creatura, ſi adſit, noctẽ duntaxat, Deus
.n. Sol eſt, & oĩs creatura ſtella parua.
Tanta uerò in Deo delectatio eſt, ac dul
cedo, vt cum eam ſancti deguſtauerint,
Ma. 25 nec oĩno eã capere poſſint, intrãt in gau-
dium dñi ſui, quaſi in illo mari enatãtes
B piſces. Et adhuc tãta eſt diuina dulcedo,
ut niſi Deus illa frueretur, ac ipſe eã ex-
hauriret, exhauſta nullo modo maneret
etſi oĩs creatura ipſius particeps fuiſſet.
Pſ. 53. Nõ ergo deeſſe pôt delectatio Deũ poſſi
dẽti. Guſtate, & uidete, qm̃ ſuauis ẽ dñs.
Sedò id manifeſtè oñditur, qm̃ proui-
dentia Dei circa ſupernaturalia, & gra-
tuita, multo maior eſt, q̃ circa naturalia
qa ſupernaturalis uita multo eſt excellẽ
tior, atq; adeò ꝑſtantiori indiget ꝓuidẽ
tia. Vñ ad naturalem conſeruandã uitã,
dedit panẽ, & uinum, ad ſupernaturalẽ,
corpus ſuum, & ſanguinẽ: naturalia uno
verbo cõdidit, ſupernaturalia tot labori
bus, ſanguine, ac uita ꝓpria. Cum ergo,
vt naturales operationes nõ deſerantur,
delectationes adhibuerit maximas, cum
C virtutis opera ꝑcipuè ille a nobis præſtari
deſideret, & circa hæc tãto maior ſit eius
ꝓuidentia, ſine dubio in his poſuit dele-
Pſ. 30. ctationes maximas, ac ꝑcipuas, ne a no-
bis deſpicerẽtur. Hic Pſ. ait: Quã magna
multitudo dulcedinis tuæ dñe, q̃ abſcon
diſti timentibus te. In huius verò rõnis
confirmationẽ, illud addi pôt, ſi hõ adeò
dulcis, ac ſuauis oĩbus eſſet, vt beſtias do
mus ſuæ uellet ſuauitate, ac delicijs per-
frui, ſeruos ſuos nimiũ uelit delectari, nũ
quid hic hõ filijs dilectiſſimis delectatio
Sa. 12. nes negabit? q ſeruis, & brutis ſuauis eſt
inſuauis filijs eſſe poterit? Merito Sapiẽs
ait: O q̃ ſuauis eſt dñe ſpũs tuus ĩ oĩbus,
qui ut dulcedinẽ tuã in filios demonſtra
res, brutis delectationes conceſſiſti pctó-
rib. ſeruis eas nõ negaſti, qũo alijs nõ cõ A
cedes? Inuitat Ioſeph oẽs fratres ſuos, & q
ꝓditores, ſed Beniamin, q̃ eũ non uendi
dit, quinq; partib. ſuperiorẽ facit. Ge. 43.
Hoc ſignãre X ps uoluit conuiuio hodie, Ge. 43.
exhibito, q per Eſ. 65. dr̃: Ecce ſerui mei, Eſa. 65.
comedẽt, & uos eſurietis: ecce ſerui mei
bibent, & uos ſitietis: ecce ſerui mei læta
buntur, & uos confundemini: ecce ſerui
mei laudabunt præ exultatione cordis,
& vos clamabitis præ dolore cordis, & ꝑ
contritione ſpũs ululabitis: & dimittetis
nomẽ ueſtrum in iurm electis meis, ut iu
rẽt. Talia mihi faciat Deus, qualia illi pec Pſ. 67.
catori. Et Pſ. Iuſti epulent, & exultẽt in Pſ. 117.
cõſpectu Dei, & delectẽtur in lætitia, &;
Vox exultationis, & ſalutis in taberna-
culis iuſtorũ. Qd ſi rõnib. nõ acquieſcis, B
illud interroga ab his, q uiã iuſtitiæ pam
bulant, & expertis crede. Dan. 1. Dixit
Daniel ad Malaſſar. Tenta nos obſecro Dan. 1.
ſeruos tuos diebus decẽ, & dent nobis le
gumina ad ueſcendum, & aqua ad bibẽ-
dum, & contẽplare uultus nr̃os, & uul-
tus puerorum, q ueſcunt cibo regio, &
ſicut uideris, facies cum ſeruis tuis. Poſt
dies ãt decẽ apparuerunt uultus eorum
meliores, & corpulentiores præ oĩb. pue
ris, q ueſcebant cibo regio. Hoc ſine du
bio tibi continget, ſi Deo adhærere uo-
lueris, perquire hoc, qd audiſti a iuſtis, ꝑ
fectiſq; viris, dicentq; illud Pſ. Melior eſt,
dies una in atrijs tuis ſup millia, &; Veni Pſ. 83.
te, & audite, & narrabo, oẽs, qui timetis Pſ. 65.
Deum, quanta fecit aĩæ meæ. Si ergo vi- Simile
dens amicum diuitẽ breui effectum, in- C
terrogas, quib. negotiis ditior factus es,
& audiens, iis incumbis, ut diues euadas,
nunc ergo audi; Guſtauit, & uidit, quo-
niam bona eſt negotiatio eius: in opere, Prou. 31.
ipſius modicum laborabis, & citò edes. Eccl.
de generationib illius.

Vt hæc Chriſtus oſtendat, hodie con-
uiuium ſe ſequẽtibus parat. Sed ut illud
exhibeat: [Abiit trans mare Galilææ, &
ſequebatur eũ multitudo magna.] Ma-
re ſua amaritudine pœnitentiam ſignifi Exod. 14.
cat. Primum quod Iſrael egrediens ex
Aegypto offendit, mare eſt, quod pertrã
ſeundum fuit, quo omnes pereunt Ae-
gyptii. Primum peccatori peragẽda pœni
tentia

Digitized by Google

A tentia eſt, qua uniuerſa peccata pereūt.
Pſ.76. Pſal. In mari via tua, & magna eſt velut
Thr.2. mare cōtritio tua. Hoc mare pertrāſiuit
Ma.27 Petr⁹, cū fleuit amare. Magdalena cū la-
Luc.7. chrymis capit rigare pedes eius, & Da-
Pſal.6. uid, cū ait. Lachrymis meis ſtratū meū
Iob.3. rigabo. Et Iob, Anteq̄ comedā, ſuſpiro,
Can.7. & quaſi inundātis aquę ſic rugitus mei.
3.Reg. Et ſponſa laudat: Oculi tui ſicut piſcinę
19. in Heſebō. Hoc ēt ſignificauit Elias, dū
4.Re.5 ligna cōcidit, ſacrificium cōpoſuit, & po
Augu. ſtea ter aq̄ miſit, uniuerſa aqua implens.
In his aquis mundatur lepra Naaman.
Orationē pulchrā, nobiſq. maximè con
uenientē pfundit. Augu. in Soliloquiis,
petens a Deo vim maximā lachrymarū
vt ſatietur lachrymis, vt ſtratum irriget
eis, ut mare fiat lachrymarum, ut omni-
B no abluat peccatorum ſordes. Digna
Chriſtiano oratio hæc, peccatorique con
ueniens, ut non una ei ſit lachryma, ſed
Hie.17 dicat: Quis dabit capiti meo aq̄, & ocu-
Pſ.10. lis meis fontē lachrymarū, ut deficiat in
dolore uita mea, & anni mei in gemitib.
Sed obijcis mihi: Nunc dicebas maxi
mā ineſſe delectationē virtuti, & ſtatim
dicis: Amarū mihi mare pertranſeundū,
an non hæc inter ſe aduerſantur? Abſit.
Imò ex hoc facilè colliges ſūmā uirtutis
dulcedinē, cū lachrymæ iſtæ amaræ dul
ces ſint. Sic eas ſācti dicūt dulces lachry
mas. Nō hoc mihi credas, ſed tibi deplo
ra peccata tua. In mari hoc ſit uia tua,
& ſemitæ tuę in aqs tuis. Satiare lachry
mis, & cōtinuo conſpice cor tuum, vide-
C biſq; illud lætitiæ plenū, qetū, trāquillū,
cœleſte. Cōfer cor tuū, cū ploraſti pecca-
ta, cū eodē corde, cū delicijs te tradidiſti;
& uidebis multo meli⁹ ſe habere lachry
mis, q̄ uoluptate, & è lachrymis emerge
re lætū, cātanſq; Deo cāticū nouū, ſicut
Exo.14 Iſrael, cū exiuit mare Rubrū, decātauit:
Cantemus dño glorioſè. Et ex hoc colli
ge, quāta ſit dulcedo uirtutis, cū amarum
illius dulcius ſit oī dulcedine uitiorū. In
grederis nouē regionē, proponiturq; tibi
primū cib⁹ amarus illius, & guſtās illū,
Simile aīs: Dulcior hic cib⁹ eſt oīb. cibis dulciſ-
ſimis, quos guſtaui, īde colligere. Dulces
tibi regionis huius, q̄ dulces erūt, ſi ama
rus ſic dulceſcit, Si ei ꝙ amarum uirtutis
eſt, tāta inſita dulcedo eſt, qualis obſecro A
ſuauitas inerit ī his, q̄ dulcia virtutis ſūt.
[Cū ſubleuaſſet oculos.] Dulciores, Hier.7
q̄ ulla mater habeat. Fęlix tu, ſi qñ Deus
oculos ſubleuat, te inuenit occupatū in
his, q̄ Dei ſunt: tūc.n. reſpicet ſine dubio
te, vt multa tibi bona cōferat. Si uero te
occupari uideat in peccatis, quid faciat?
Ad Hier.7. loquit. Nōne uides, q d iſti fa
ciūt in plateis Hieruſalē? Filij colligūt li
gna, patres ſuccēdūt ignē, mulieres con-
ſpergūt adipē, vt faciāt placētas Reginæ
cœli? Veneri.ſ. Qūo ego beneficia confe Pſ.13.
rā populo, q talia agit: Dñs ergo de cęlo
reſpexit ſup filios hoīnū, ut uideat, ſi eſt
intelligēs, aut reqrens Deum. Auferte er Eſai.1.
go malū cogitationū ueſtrarū ab oculis
meis qeſcite peruerſe agere, diſcite bene
facere, & venite, et arguite me, dicit dñs. B
Si te uidiſſet dñs mare cum Xpo trāſfre
tantem, peccata plorantē, utiq; miſertus
tui, magna tibi bona contuliſſet. Nonne
vidiſti, ait Eliæ, Achab humiliatum co- 3.Reg.
ram me? Propterea, quia fleuiſti coram 21.
me, dicitur Ioſiæ, & ego vidi, ait Domi- 4.Reg.
nus, non inducam mala in diebus tuis, 21.
ſed bona, videbo, & miſerebor.
[Dixit ad Philippum: Vñ ememus pa
nes. Hoc dixit tētans eū.] En curat eos, q
eū ſequunt, ſed qūo tētans eū? Videt.n.
hoc eſſe contra illud Iaco.1. Nemo cum Iaco.1.
tētat, dicat. Qm̄ a Deo tentat. Deus.n. in
tētator malorū eſt, Deus.n. neminē ten-
tat. Rñdet. Duplex eſt tētatio. Alia indu
cens ad malū, & hæc Dei eſſe nō pōt, ut
Iacob. ait: ſed ut ille ait, vnuſquiſq; tētat
a cōcupiſcētia ſua, abſtract⁹, & illect⁹, & C
dæmō dr̄ is, q tētat, & tētator, & oīs, qui
nos ad malū inducit, dæmonis officium
exercet, tētans nos. Alia eſt tētatio in bo
nū, q eſt pbare hoīnē, ut ſibi, uel alijs in
noteſcat, q d ī eo ſit ad ædificationē. Ali
ter.n. inimicus te percutere conatur, dū
cū eo cōtendis, qa id in malū tuū eſt. Ali
ter uerò, q docet te ad præliū, qui gladiū Simile
cōtra te vibrat, ac mittit, nō vt feriat ſed
vt videat, an bene te ptegas, qd ſi fece-
ris, edoctus maneas, & tu, & alij, q te cō
ſpiciunt, ſin minus vt videas inſcitiā tuā,
dicaſq; in poſterum te protegere ab ictu.
Hoc ſecūdo modo tentat Deus, & ſi dr̄
tenta-

Digitized by Google

A tẽtauit Deus Abrahã, ut eius obedientia
Ge.17. oĩb.eſſet nota. Sic tẽtauit Iob. Et deniq;
Sap. 3. tanq̃ aurum in fornace,probauit electos
Deu.8. dñs, q̃m Deus tẽtauit eos,& inuenit eos
dignos ſe. Sic Deut. 8. Et recordaberis
cũcti itineris, per qd adduxit te dñs De⁹
tuus 40. annis p̃ deſertũ,ut affligeret te,
atq; tentaret, & nota fierẽt, q̃ in a otuo
verſabanť, vtrũ cuſtodires mẽdata illi⁹,
Simile an nõ. Sicut lapide ꝓbaťaurũ,& argen
Pſa.25 tũ,an uerũ ſit,ſic tentatione hõ. Vñ Pſa.
Proba me Deus,& tenta me. Sic tentatus Abrahã,inuẽtus eſt fidelis, nos verò
ſæpe ꝓbati aurichalcũ inuenimur , non
aurũ. Sic Philippus inuẽtus eſt modicã fi
des hñs. Eſt De⁹ nr̃ magnus, & magnã
B de ſe fidẽ hr̃i vult , ſicut habuit Abrahã,
Re.4. q in ſpe cõtra ſpẽ credidit,q iõ nobs ꝓpo
Pſa.77 niť in exẽplar. Philippus uerò corde ait
illud Pſ. Nunqd poterit De⁹ parare mẽſam in deſerto ? Sed qua in re Philippus
tentať? In hac certè, vtrũ ex acceptis,ac
viſis X̃pi mĳs, ac miraculis ſciat ſperare ſimilia. Pĳ .n. ex his,q̃ acceperunt a
Deo bñficĳs,erudiunť,ut alia ſperẽt. Sic
Ge.24. Abrahã Gen. 24. cũ Eliezer mitteret, vt
ſpõſam filio q̃reret,& ille de rei exitu du
bitaret,fretus Abrahã Dei beneficĳs,nu
tãtẽ ſeruũ his verbis confirmat;dñs cęli,
& terrę, q eduxit me de domo pr̃is mei,
& dixit mihi:Semini tuo dabo terrã hãc
ipſe mittet Angelũ ſuũ tecũ , & accipies
inde vxorẽ filio meo. Et Pſ. Ego dormiui,& ſoporat⁹ ſum,& exurrexi, q̃m dñs
ſuſcepit me. Cum verò uerba p̃teriti tpis
apud Hebręos ſignẽt ẽt futurũ,alĳ vertunt: Ego cubabo,& dormiã,meque excitabo,q̃m dñs ſuſtẽtat me. Dicebat hoc
Pſal. 3. Pſ. Cum fugiebat Abſalonẽ. Quaſi dice-
C ret , non me excitabit Abſalon, ſed ego,
nõ iõ nõ dormiã,quia ille me inſequitur.
Sed unde hoc noſti? Vnde tanta tibi ſecuritas? Q̃m percuſſiſti oẽs aduerſantes
mihi ſine cã . Id eſt,q̃m expertus ſum,te
liberaſſe me de manu Saulis,confido,ab
Pſa.77 Abſalone me liberabis. Sic in Pſ. Attendite popule meus, exhortatur ad diuina
implenda mãdata,dicens: Narrãtes laudes dñi,& virtutes eius, A mirabilia ei⁹,
quæ fecit,ut ponant in Deo ſpẽ ſuam, &
nõ obliuiſcanť operũ Dei. Sed infirmi in
fide erãt Diſcipuli. Ideò Mat. 15. eos re- A
prehẽdit ſolicitos , qd panes nõ ſumpſerint,qd cogitatis inter uos modicę fidei,
qa panes nõ hẽtis,non recordamini q̃nque panũ,& quinq; millium hoĩum, &
quot cophinos tuliſtis ? Neque ſeptẽ panũ,& quatuor millium hoĩum, & quot
ſportas ſumpſiſtis? Ex quo monemur ex
antiq̃s Dei beneficĳs noſſe ſpẽ ĩ eo hr̃e.
In tribulatione es? in neceſſitate? in tentatione? firmã ſpei anchoram tene. Sed
qua ais,rõne innitar? Hac maxima. Cogita tecũ , Deus me de nihilo condidit,
aĩam,& corpus dedit,in Eccleſia poſuit,
fidẽ,gratiam,ſacr̃a conceſſit, ꝓ me hõ factus eſt, ꝓ me crucẽ ſubĳt,quid a tãta bo
nitate non ſperabo? Qui maiora præſtitit,q̃uo minora negabit? Qui tãto ſuo la- B
bore neceſſitatib. meis adfuit,q̃uo nunc
periculo meo deerit, cui ſolo nutu accurere põt? Sed uideor mihi quaſi fabulam
uobis dixiſſe,quis .n. credit, & fidẽti aĩo
eſt in aduerſis,cum ſola ſpe in Deũ fulci
tur,ſine alĳs adminiculis? Sed quod ſum
mè mirandũ eſt,illud eſt,quod cũ huius
ſpei ſolatio tã ſimus deſtituti in aduerſis:
ſed vt peccem⁹,hac ſpe maximè utimur.
Et ad hoc ſolũ magnificamus diuinam
mĩam , q̃ anguſtamus , ut in neceſſitate
ſperemus. Audi rẽ mirabilẽ: Indiges centũ aureis nũmis,non ſperas eos a Deo te
accepturũ,ſi iuſtus fueris,& furaris eos,
ſperãs a Deo veniã pc̃ti , & pc̃ti ueniam
ſperas, a quo nõ ſperas nũmos,qd inſanius? Interroga ab uſurario qd furaris?
Rñdet; Eſt mihi neceſſitas, Deus ignoſcet mihi. Stultè,ſi Deũ adeò miſericordẽ dicis,ut tibi inimico g̃ram,& veniam
tribuat,cur nõ magis fidis,tibi daturum C
nũmos neceſſarios, ſi iuſtus fueris,& ab
eo petieris ? Miſericordẽ Deum facis ad
ignoſcendũ, & crudelẽ ad ſubueniendũ
inopiæ tuę? Si tãta tibi apparet Dei mĩa,
vt rẽ p̃tioſiſſimã ab eo ſperes, qualis gr̃a
& gloria eſt , q̃uo viliſſima non ſperas ?
Miam Dei iactas ut liberè pecces, & nõ
vt ei fidẽs,ei ſeruias? Audi Pſ. Nolite ſpe Pſa.61
rare in iniq̃tate,& rapinas nolite concu
piſcere. Q̃uo tibi erit ꝓſperum,quod ini
què agis, cũ ſine Deo nihil ſit proſperũ ? Simile
Quid aliud agis , q̃ Deo veluti ſcabello
pedum

A pedū uti, vt id pertingere valeas, qđ con
cupiſcis. In Deo ergo fide, & dic: In pa-
ce in idipſum dormiā, & requieſcā, qm̄
tu dñe ſingulariter in ſpe cōſtituiſti me.
[Accepit pane, & gr̃as agens. Saturā-
tur oēs, & colliguntur duodecim cophini
fragmētorum. Qua in re multa nobis cō
ſideranda ſunt. Primū illud ſit, quanta
mīa Deus ſubueniat neceſſitati illi, q̄ qs
incurrit, vt Xp̄m ſequať. Sequuntur hi
Xp̄m, in neceſſitate ſunt, ad Chrm̄ res
hæc ſpectat, eis ille cibū præſtat. Videt ſe
Suſanna in ſummo diſcrimine, eo quod
Dan.13 noluerit Deū offendere. Erat uerò cor
eius fidens in dño. Ad Deū hæc cā perti-
net, eā ille liberat p Danielē. Similis fuit
Ge.39. cā Ioſeph i carcerē traditi, qa pueræ fœ-
minæ noluerit aſſentiri, a Deo liberať,
B adiutor Deus eſt in oī tribulationes ſiue
eam naturali neceſſitate incurramus, ſi
ue ēt in eū peccantes, in eā inciderimus.
Ionę.3 Vt manifeſtum fuit in Iona, cui ēt inobe
dienti in tribulatione adfuit, eumq; eri-
puit, q̄uis peccans, & a Deo fugiens in pe
riculum, & diſcrimen adductus fuerat.
Pſa.43 Maximè uerò accurrit ei, q Dei cā tribu-
lať. Hinc Pſ. Propter te mortificamur to
ta die, æſtimati ſumus ſicut oues occiſio-
nis, exurge dñe, adiuua nos, & redime
nos pp nomē tuū. Nec id tm̄ bonitas in-
finita Dei p̄ſtat, ſed & oīs hō probus, cū
videt aliquē tribulari ſui cā, ei accurrit,
Ioſ.1. ut Ioſue Gabaonitis, quāto potius Deus
nr̄. Felix ergo tribulatio, q̄ incurris, ne
Deū offendas; ad Deū hęc ptinet, ille ti-
bi aderit ꝓculdubio. Scdm̄ hac in re con
ſiderādū eſt, qm̄o multiplicētur panes in
Xpi manibus: qm̄o ſuba creſcat, cum in
eleemoſynā datř. Sic uidua Eliæ dat pa-
C tū panis, & ei multiplicať in victū. Hinc
3.Reg. Paul. Pietas ad oīa utilis eſt, promiſſio-
17. nem hn̄s huius uitæ, q̄ nunc eſt, & futu-
1.Ti.4 ræ, iō mīa oliuæ cōparatur, quę ſp uiridis
eſt, & folia retinet ēt in hyeme. Sic.n. mi
ſericors hoc tpe, & futuro accipit retribu
tionē, folium eius nō defluet, & oīa quæ
Simile cunque faciet, ſp proſperabuntur. Hinc
Pſal.1. Prou.3. Honora dñm de ſuba tua, & im
Prou.3 plebuntur horrea tua ſaturitate, & tor-
cularia vino redundabunt, & Prou. 11.
Alij diuidunt propria, & ditiores fiunt,
alij rapiunt nō ſua, & ſp in egeſtate ſūt. A
Hoc ergo ſit tibi conſilium: Filium non Pro.11
hēs, Deus tibi filij loco ſit. Pauperes ſint
tibi filij, Deū cogita filiū, & qđ filijs eras
relicturus, pauperib. da: ſic Deus hæres
erit bonorum tuorum. Eſto in Deum di
ues. Sed ais: Filij mihi ſūt. Add filijs tuis
alterū filium, Deū, ſ. quod alteri filio da-
turus eſſe, Deo da in pauperibus. Et con
fide, qđ filius hic nō te faciet pauperem,
ſed diuitē. Et tandē quemadmodū ſunt Simile
arbores, q̄ in immenſum creſcunt, nec
vllum fructū dant, & hæ igni ſunt aptæ:
ſunt verò aliæ fructiferæ, q̄ augmēto ſuo
modum ponunt, & continuò ut parum
excreuerunt, fructificant alijs, ſic oīs ar- Mat.3.
bor, q̄ non facit fructū bonū, excideť, &
in ignem mitteť, quia augmēto ſuo ſem-
per ſtudent, ſibi ſolum creſcunt. Hmōi
diues ille erat, qui loquitur in Euāgelio:
Habes aīa mea in annos plurimos, epu B
lare, & gaude. Oīa aīæ ſuæ reſeruabat, Luc.12
ideò maiora horrea conficere ſtudebat.
Contra uerò facit, qui diues eſſe vult in
bonis operibus, q ſibi neceſſarijs conten
tus eſt, reliqua pauperib. largiens. Hic in
Deum diues eſt, alij diuites mūdo ſunt;
ſimiles Nabal Carmelo, qui ait. 1. Reg. 1. Reg.
20. Quis eſt Dauid, aut quis filius Iſai. 25.
Tollā ergo panes meos, & aquas meas,
& carnes pecorum; q̄ occidi tonſoribus
meis, & dabo viris, quos neſcio, vñ ſint?
Hęc loqtur, qui de mūdo eſt, q diues in
mundo eſt; neſcio ergo Xp̄m, qs eſt pau-
per, ut dem ei cibū? Cui ergo ſeruas illū?
Tonſorib. inqt, meis. Quis tonſor tuus?
Ludus, muliercula, uanitas: hi ſunt ton-
ſores tui, hi tondent te: his ſeruas ſubam
tuā, non Deo. Contrà ille faciebat prin-
ceps, de quo Raphael Volater. lib. 3. ſuæ Volat.
Geographiæ, quē interrogauerunt lega- C
ti aliorū principū, an ei eſſent uenatorij
canes, rñdit, eſſe ſibi plurimos oñdit ue-
rò eis multitudinē pauperū diſcūbētium
in domo ſua, & ait: Hi ſūt canes, q b. glo
riā me uenaturū ſpero. Tertiū uerò hac
ī re expēdēdū eſt, Xp̄m panes diuidere,
& diſcipulis tradere, illi uerò turbis. Hic
panis doctrina cęleſtis, de qua dr̄: Ciba-
bit eū pane vitæ, & intellectus. Cuiq; ve Ecc.15
rò ꝓ ſtatuū diuerſitate panis hui? panis
diſtri-

A diſtribuenda eſt. Alter.n.admouẽdi sũt
Greg. hi,alter illi,ut Greg.in Paſtorali effecit.
1.Ti. 2 Solicitè aũt cura te ipſu m ꝑbabilẽ exhi
bere Deo.(ait Paulus diſcipulo)operariũ
inconfuſibilẽ, rectè tractantẽ uerbũ ue-
ritatis. Verbũ Græcũ,ꝙ ibi ponit̃,ſignifi
cat rectè diuidentẽ verbũ veritatis. Audi
Tit. 2. Paulũ hoc p̃ſtantem ad Tit.2. Tu aũt lo
quere, q̃ decent ſanã doctrinã,tenes, vt
ſobrij ſint, pudici,prudentes. Anus ſimi
liter in habitu ſancto,non criminatrices
non multo uino ſeruiẽtes,bene docentes
adoleſcentulas,vt viros ſuos amẽt, filios
ſuos diligãt,prudẽtes,caſtas,ſobrias,do-
mus curã habentes,ſubditas viris. Iuue-
nes,ut ſobrij ſunt. Seruos dñis ſubditos
B eſſe,nõ cõtradicẽtes,nõ fraudãtes, ſed in
oĩbus fidẽ bonã oſtendentes,ut doctrinã
Saluatoris nr̃i Dei ornent in oĩbus. Sic
& Baptiſta Ioãnes panẽ diuidebat,cũ di-
ceret militibus: Cõtẽti eſtote ſtipẽdijs ue
Luc. 3. ſtris,neminẽ cõcutiatis. Publicanis: Ne
minẽ defraudetis. Diuitibus: Qui habet
duas tunicas,det unã nõ habenti. Vis er
go partẽ panis tibi ſumere? Vide,q̃ ſtatũ
tuũ deceant,uide, q̃ tibi maximè neceſſa
ria ſunt,& illa ex concione decerpe.

Sed ultimò in hoc Xp̃i conuiuio illud
conſiderãdũ eſt, Euchariſtiã ſignificare,
Audi initium Miſſæ. Lętare Hieruſalẽ.
Non Babylonẽ inuitat ad gaudium, ſed
Hieruſalẽ: nõ peccatores,ſed iuſtos. Sed
qũo ad gaudium tã citò inuitamur? An
nõ paulo ante dicebat nobis. Conuerti-
mini ad me in toto corde ueſtro, in ieiu-
niu,fletu,& plãctu? Hoc eſt diuinũ inge-
niũ,uelle cõtinuo lętificare plorãtes. Sed
C qa eſſe nõ põt pfecta oĩno, ac cumulata
lætitia ſine conuiuio, cõuiuiũ Xp̃s eis pa
rat,ꝙ Euchariſtiã ſignificat. Ab hoc.n.
miraculo panis ſumpſit Xp̃s occaſionẽ
de Euchariſtia agẽdi, & ideo ſe q̃rẽtibus
ait: Operamini,non cibũ,q perit,ſed qui
pmanet ĩ uitã æternã. Et cõtinuo addit:
Caro mea verè eſt cibus. Sed qũo tanto
conuiuio digni erimus? qua p̃paratione
Ariſt. ornabimur? Ariſto. doctrina eſt: Actus
actiuorum ſunt in patiẽte diſpoſitio. Sed
taceant nunc Philoſopbia,& illud dicat
1.Pa.2 David 1. Paralypom. 29. Grande opus
eſt,ſed non hoĩ præparat̃ habitatio, ſed
Deo. Grãdis exigit̃ domus Deo tãto, ſed A
dæmon hãc p̃parationem iã exaggerat,
ut te deterreat a cõione: iã facilẽ reddit,
vt nõ diiudices corpus dñi. Doctrina er-
go uera eſt: duplex eſt pręparatio,alia ne
ceſſaria,alia cõuenientior,& copioſior. 1.Co. 11
Neceſſaria eſt illa,q̃ Paulus explicat di-
cens: Probet aũt ſeipſum hõ,& ſic de pa-
ne illo edat. Sed ais: Cibus comedendus
ꝑbãdus eſt,non hõ comedens. Pincerna
cibũ ꝑbat comedẽdũ,non dñm qui eſu-
rus eſt,hic uerò dr̃,probet ſe, q comeſtu
rus eſt. Ratio eſt,qa in conuiuio: licet tu
Deũ comedas, ſed magis te Deus mãdu
cat. Nõ tu me vertes in te,ſed ego te uer-
tã in me,ait Auguſtinus,ideo tu ꝑbãdus
es,non Deus. Sicut.n.tu mutas cibũ in B
te,ſic in Euchariſtię cõuiuio mutãdus tu
es in Xp̃m,nõ Xp̃s in te. Sed qũo me ꝑ-
babo? Rñdet Cõcil. Trid. Bene cõfitere.
Hoc ergo tecum primũ delibera, ut nu- Conc. Trid.
meris oĩbus abſolutã facias confeſſionẽ.
Hoc eſt mare cum Xp̃o tranſire, priuſq̃ Simile
cibum capias. Solet eſſe qſpiã malis hu-
moribus plenus,nec medela ulla ꝑficit.
Dicunt medici. I in mare,& illud ingre-
dere, & illa fluctuum agitatione cõmo-
uebunt̃ humores,& purgationem facies
ſaluiferam. Sic tibi ad mare pœnitentię
eundũ eſt,vbi purgationẽ facies delicto-
rum. Audi Pſalmum hoc dicentẽ. Aſcen Pſ. 106
dunt uſq; ad cœlos, deſcendũt aſque ad
abyſſos: aĩa eorũ in malis tabeſcebat. Vt
rectè confitearis, hoc mare ingredere,
aſcende uſque ad cœlos, uidens Deũ tibi
iratũ, iudiciũ eius tremendũ,gloriã, quã
amiſiſti. Deſcende ad abyſſos: conſide C
ra ſepulchrum,mortẽ,infernum,& tunc
aĩa tua tabeſcet,& rectè confiteberis: e-
uomes ore peccata,& bene tibi erit?

Sed eſt adhuc alia diſpoſitio copio-
ſior, atque perfectior,cum, ſcilicet, non
ſolum a peccato liber accedis,ſed cõſide-
ratione diuinæ bonitatis inflammatus,
Chriſtum eſuris vehementer. Anima e-
ſuriens cibo ſumendo aptiſſima eſt. Cõ-
ſidera, quis Deus tuus ſit: qm̃ totus eſt
deſiderabilis,totus bonitas,totus dulce-
do. Qñ inter homines cõuerſatus eſt,ac-
cedebat ad eum cæcus,domine, dic,ut vi
deã,& ille,reſpice. Alter, leproſus ſum,
& il-

Digitized by Google

A Ioel 2. Zelatus eſt dñs terram ſuã. Quia
ergo Nahum Deũ iratum voluit oñdere Aſſyrijs, cauſam aperit, quia zelator,
& æmulator eſt, iõ uehemẽter in uos iraſcit, qa in eius populum crudeles extitiſtis, & in eius calamitate rabiem vĩam
Zach. 1 ſatiaſtis. Simile eſt illud Zach. 1. Zelatus
ſum Hieruſalẽ, & Sion zelo magno, &
ira magna ego iraſcor ſup gẽtes opulentas, quia ego iratus ſum parũ, ipſi verò
Eſa. 10 adiuuerũt in malum. Et Eſa. 10. de eiſdẽ
Aſſyrijs, plus q̃ dñs voluerat in Iudæos
ſęuiẽtib. & ſuis uirib. victoriam ſuperbe
tribuẽtib. Væ Aſſur virga furoris mei,
& baculus ipſe eſt, in manu eorum indignatio mea. Ad gentẽ fallacẽ mittã eum
& contra populũ furoris mei mandabo
illi, ut auferat ſpolia, & diripiat pdã, &
B ponat illum in cõculcationẽ, quaſi lutum
platearum. Ipſe aũt nõ ſic arbitrabitur,
& cor eius nõ ita æſtimabit; ſed ad contendẽdum erit cor eius, & ad internecionẽ gentiũ nõ paucarũ. Ijs uerò oib. oſtendit Dei in ſuos ſingularis dilectio, & ira
in eorũ pſecutores. Ideoq; maximè cauẽdum eſt a pſecutione bonorum, quia, vt
ipſe teſtatur: Qui uos tagit, tangit pupil-
Zach. 2 lam oculi mei. De Dei erga nos zelo diximus ſatis; nunc de zelo nĩo erga Deũ
dicẽdũ reſtat, de quo hodie dĩ: Zelus domus tuæ comedit me. Cum. n. duplici in
Deũ amore, ac dilectione feramur, duplici ẽt zelo moueri poſſumus. Nobis diligimus Deũ amore cõcupiſcentiæ, atque
adeò oĩa illa odio, ac ira pſeq tenemur,
Ma. 18. q̃ nobis impedimẽto ſunt, ne tñ bonum
aſſequamur, & eo fruamur. Hoc zelo nobis illud efficiendum, quod Xp̃s monet;
Si manus tua, aut pes tuus ſcandalizat
C te, abſcinde eũ, & pijce abs te, &c. Quaſi
dicat: Quidquid tibi eſt impedimento,
quominus Deo inhæreas, tollẽdũ, & pcul reijciẽdũ eſt a te. Et in hoc ſenſu uerba Xp̃i accipienda ſunt: Qui nõ odit patrẽ, & matrẽ, adhuc, & aĩam ſuam, non
põt meus eſſe Diſcipulus. Sed quia Deũ
Luc. 12 amore amicitiæ diligimus, zelo alio mouendi ſumus in oẽm Dei offenſam, atq;
iniuriam, ut eã ſuſtinere non poſſimus:
ſed maximo afficiamur dolore eã uiden-
Simile tes, & quantũ in nobis fuerit, illã uitare

curemus. Si nec tuum quidẽ canẽ male A
tractari pateris, qũo ęquo animo feres,
Deum inhonorari, & iniuria affici? Audi zelantẽ Pſalmiſtã: Vidi puaricãtes, & Pſ. 118
tabeſcebã, quia eloquia tua non cuſtodierunt, & tabeſcere me fecit zelus meus,
quia obliti ſunt verba tua inimici mei, nihil. n. filius ferre põt. ꝙ ſit contra honorẽ patris. Hic verò zelus in Chĩo maximus fuit, vtpotè a ſumma in patrẽ profectus charitate, hic eam comediſſe dĩ, nã
eũ corroſit; eius cor vulnerauit, & corp⁹
ipſum extenuauit. Quantus namq; Xp̃o
dño dolor fuerit, patris uidere offenſas,
nulla lingua ſufficiet enarrare. Aliqñ ſu- Luc. 11
ſpiciens in cœlum, ingemuit, ſanans ſurdum, & mutum, ſed gemitus ille ſignificauit perpetuum aĩæ ipſius gemitum, &
ſuſpiriũ, ꝙ diuinitatis cęlum offenſum,
& iniurijs affectũ uidit. Hoc zelo, ut re- B
gni pctm̃ deſtrueret, ſeipſum morti libẽter tradidit, & in hunc finem ſanguinẽ
copioſè fudit, nihilq; ſibi durum, & acerbũ putauit, dummodo pr̃is vitaret offenſam, & hunc putauit ſibi oẽm fructũ eſſe, ſi tolleret, auferretq; pctm̃, ꝙ ut ſecũ
crucifigeret, ſe cruci pmiſit, affigi. Et hic
nobis imitãdus zelus ẽ, ac sũmopere curãdũ, vt pctã tum nr̃a, tũ aliena uitemus,
qs. n. filius eſt, qui honorẽ pr̃is nõ curet?
qui offenſã genitoris nõ deteſtet, & auerſet? Hoc zelo accẽſus Phinees ẽ, q coeũtes gladio trãsfigẽs, caſtitati populũ reddidit, & irã Dei irat⁹ placuit, vt Greg. ait
ho. 16. in Eze. Hoc zelo accẽſus Mathathias cũ uideret Iudęum idolis ſacrificãtẽ, doluit, & cõtremuerũt renes eius, & Nu. 25 Greg.
accenſus eſt furor eius ſm̃ iudiciũ legis, 1. Mac.
& inſiliens, trucidauit illũ ſup arã, & ze- 1.
latus eſt legẽ. Et hoc ẽt zelo ardẽti illud C
effectũ eſt in Xp̃o dño, ut ẽt uiolari ea, q̃
patris ſui eſſent, æquo aĩo ferre non poſſet. Hic verò tẽpli pfanationẽ ſuſtinere
ñ valẽs, flagellũ facit ex funiculis, & mẽſas ſubuertit, & quaſi immodeſtè, & furiosè (ſi ſic loq licet) rẽ agit zelo pr̃is cõmotus. Licet nãq; Xp̃s turbatus non ſit,
q nõ paſſiones, ſed ppaſſiones habuit, i
ſe tñ nobis exprimit zeli naturã, de qua
Greg. ait, mentẽ qdem turbare, ſed q a Greg.
charitate pficiſcit, cõtinuo ipſam clario-

rem

Digitized by Google

A larios. Nunc initio pdicationis ſuæ: & ī eius fine cū ramis exceptus eſt. Cum primū illud pſtitit, mitius ſe habuit, q̄ poſtea ſe habuerit, ſed in vtroq; diuina vs⁹ eſt authoritate. Hō nāq; paup, & humilis neutiq̄ poſſet tāta authoritate, ac maieſtate multos hoīes exturbare de tēplo niſi eis timorē incuteret, oſtēdens aliquid terribile in uultu ſuo ex diuina uirtute pcedēs, ex quo factū eſt, ut nemo mutire auſus ſit, ſed è tēplo continuò exirent. In quo facto Xp̄s dn̄s oſtendit ſuę diuinitatis imperiū eo mō, quo cū cōprehenderet, oſtendit eandē, cum ad cohortem uerſus ait: Ego ſum, quo ſolo verbo oēs inimicos pſtrauit. Miraculo ergo tribuendum eſt hoc Chr̄i factum? Sed non im-
Ioā. 18. meritò hoc loco q̄ri pōt, cur in his vitijs corrigēdis nō uſus ſit verbis ſolis, ſed &
B flagellū fecerit, quo expelleret de tēplo nummularios, & reliquos vēdētes, maximè nunc ſuæ pdicationis initio? Rn̄detur, cū Xp̄s in mundū uenit, inuenit hominum aīos torpentes, ac ſopitos, iō illos excitari oportuit aliquo mirabili, & inſolito opere, vt ſic excitati expectarēt nouū aliquid, & inauditum. Hoc.n. facto valde excitatæ ſunt hoīum mentes, eius audirent doctrinam, & qs ille eſſet, conſiderarent, ſicut ēt ortū ſuum horribili infantiū cęde diuulgauit, ut dormiēs mundus euigilaret, & tp̄s aduētus Meſ-
Cyril. ſiæ adeſſe cognoſceret. Cyril. lib. 2. c. 29. aliā huius rei cām adfert. Hoc.n. facto ſignificauit Dn̄s, Iudæos ab Eccleſia reij-
Chryſ. ciendos, & gentes admittendas. Chryſ. terram cām addit. Inſigni, ait, facto ſe oſtendit Dei, & tēpli zelatorē, ut deinde non uiolator diceret legis, ſi ſabbatho
C curaret. Et hoc ēt facto oſtendit Chr̄s, abuſus publicos oīno non tolerandos, ſed eradicādos uerbis duris, & factis ēt, verba.n. ſola parum proficere ſolent, ut inueterata uitia tollant. Flagellum uero cum ſit patris in filium, magiſtri in diſcipulum, domini in ſeruum, imperiū oſtēdit, ac dn̄ium, ſic ergo imperio maximo in uitia prædicator eſſe debet. Hic Pau-
Titū. 2 lus Tito, Hæc loquere, & exhortare, & argue cū oī imperio. Vę terrę, cum plati, & pdicatores flagello carēt, cū uitia non

carpunt cum imperio. Sunt vero pctā aliqua oīno nō ferēda, cōtra q̄ flagello op⁹ eſt. De qua re uide Dn̄icā in Sexageſima ſuper illud: Hæc dicens clamabat. Sed expendendum eſt uerbum illud Ioannis: [Fecit quaſi flagellū de funiculis.] Sed qd Chr̄o cum funiculis? Multū per oēm modum. Audi, qd de Dauid Chr̄i figura ſcriptura loquat. Tulit Dauid fræ- 2. Re. 8
num tributi de manu Philiſtijm, & percuſſit Moab, & menſus eſt eos funiculo coęquans terræ. Mēſus autē eſt duos funiculos, vnum ad occidēdum, & vnum ad uiuificādū. Quibuſdā.n. Moabitis uitā cōceſſit Dauid, & mīa ī eos uſus fuit, qb. cōtigit funiculus uitæ, alios uerò occidit, qb. contigit funiculus mortis. Hos vero funiculos gloſſa exponit duos eſſe pcedendi modos, alterū mīæ, iuſtitiæ alterum. Eodē pacto Chr̄s dn̄s, cuius vni- B
uerſæ uiæ mīa, & ueritas, duplici utit̄ funiculo. Alter mīæ funiculus eſt, de quo p Oſeæ 11.
pphetā Oſeā: In funiculis Adā tradam eos, in uinculis charitatis. Hi uerò funiculi, quib. hoīes a Deo trahuntur, innumera eius beneficia ſunt, quib. non ſibi deuinxit. Maximè uerò incarnationis myſteriū quo Deo maximè debitores ſumus, eiq; ita deuincti, ut difficile uinculū hoc rūpat. De quo forſan ſcriptū eſt: Eccl. 4.
Funiculus triplex difficile rumpit. Bene uerò Chr̄s dn̄s funiculus dr̄ triplex, quia vna pſona cum ſit, trib. conſtat naturis, diuinitate, aīa, & corpore, q̄ Bernardus Bern.
dicit, tria ſata eſſe farinę, q̄ Maria cōmiſcuit. Hoc funiculo triplici ſic ſe ligatū Ro. 8.
putabat Paulus, ut ſolui nullo modo poſſet. Vn̄ ait: Quis nos ſeparabit a charita Ge. 39.
te Chr̄i, &c. Simplici, nō triplici funiculo ligatus erat Ioſeph, cum diceret. Ecce C
dn̄s meus omnibus mihi traditis ignorat, quid habeat in domo ſua, nec quicq̄ eſt, quod non in mea ſit poteſtate, quomodo ergo poſſum hoc malum facere, & peccare in dominum meum? Si ergo oēs nos his funiculis ligat ſumus, tū naturalibus, tum ſupernaturalibus donis, qua rōne peccare in Deum poſſumus. Sed ē alter Dei funiculus, ex quo flagellum efficit, qui dr̄ eſſe ad mortificandū, de quo loquitur dominus. 4. Regum. 21.

A Et extẽdã ſup Hieruſalẽ funiculũ Samariæ,& delebo Hieruſalẽ, ſicut deleri ſolẽt tabulæ, delẽs vertã,& ducã crebri⁹ ſtylum ſup faciẽ eius. De eodẽ ẽt ſtylo loqˀ Hiere. Cogitauit dñs diſſipare murum filiæ Sion, tetẽdit funiculũ ſuum,& non auertit manũ ſuã a pditione. De hoc ẽt loqˀ Zach. 11. Aſſumpſi mihi duas uirgas, vnã vocaui decorẽ, & alterã uocaui funiculũ,& paui gregẽ, mĩa.n.& ſupplicio gregẽ gubernat. Sic hodierna die facit flagellũ ex funiculis, quo diuina vltio in pctõres ſignať, q̃ in hac uita exerceť. Sed expendẽdum eſt verbum illud quaſi flagellum. Non ſimpliciter flagellũ dicit, ſed quaſi, ꝙ diminuit vim aĩaduerſionis. Duplex náq; Dei eſt ultio, atque in iuſtos aĩaduerſio. Altera in vita futura, & illa duriſſima eſt, vtpotè æterna, & ſũmis cruciatibus exercenda. Altera verò in hac vita, & hæc mĩa plena eſt, de qua Iob 35. Nunc.n.non infert furorem ſuũ nec ulciſcitur ſcelus ualde. Quaſi dicat, eſt tunc, & eſt nunc, tunc ad futurum ptinet ſæculum, nunc uero ad pñs. Tunc furorem infert, quẽ petebat ſibi non inferri Pſ. Dñe ne i furore tuo arguas me, tũc vlciſciť ſcelus ualde. An ñ valde magna vltio eſt, pro momentaneo delicto æternus cruciatus? Nunc verò patum caſtigat, vltionem nunc patris exhibet, tũc verò iudicis iuſti exhibebit, ideo modo quaſi flagellum manũ tenet. Audi utrũque flagellum 3. Reg. 12. ait Roboã populo: Pr̃ meus poſuit ſuper vos iugũ graue, ego aũt Adã ſup iugũ vr̃m. Pr̃ meus cęcidit uos flagellis, ego ãt cędã uos ſcorpionibus. Qui ergo cruciatib. huius uitæ non reſipiſcunt, duriſſima expectent flagella ſcorpionũ. Qui ſuauc iugũ Xp̃i

C detrectãt duriſſimũ, & ferreum ſuſtinebũt. Sed poſtq̃ Iudæi uiderunt, Xp̃m eieciſſe vendentes, & nũmularios de tẽplo, cũ factum calumniari nõ poſſent, redarguere Xp̃m uolunt, ꝙ ad illud ptatẽ non hẽat, licet.n. malefactores puniendi ſint ſed ab habente poteſtatem puniẽdi ſũt. Hinc ei dñt, [Qđ ſignum oñdis nobis, quia hæc facis] Quaſi dicant: Dicis domũ hanc patris tui domum eſſe, atque adeo tuã, & quaſi domũ propriã intras, & ex ea pellis, quo uis, oſtende ſigno aliquo, te Dei filium, & ptatẽ hẽre hęc faciendi, qb. Xp̃s rñdet. [Soluite templũ hoc, & in trib. dieb. excitabo illud.] His verbis in idipſum eis dixit, ꝙ poſtea Io. 8. Cum exaltaueritis filiũ hominis, tunc cognoſcetis, qa ego ſum. Ad eundẽ modum nunc ait, crucifigeris me, & ego ſuſcitabo me ipſum, & in morte mea, & reſurrectione talia ſigna præſtabo, ut cognoſcatis me Deum eſſe, atq; adeo poteſtate hr̃e, è domo mea pellendi, quos ea indignos iudico. Quod uerò ait: Soluite non eſt uerbum præcipientis, ut occidãt, ut ait Cyrillus, ſed præſcientis, & permittentis. Ac ſi diceret: Scio, uos occiſuros me, occidite, ſed poſt tres dies, excitabo me, & hoc erit ſignum diuinæ meæ poteſtatis, qua hęc facio. Iterum uerò Iudæis ſignum petentib. idem ſignum dedit, ꝙ ſignum Ionæ vocauit, Athanaſius in orõne contra Arrianos comminatoria dicit hæc uerba eſſe, quibus ruinam minať Iudæorũ. Vt ſit ſenſus: Soluite tẽplum hoc. i. vos ſtudebitis ſoluere templum corporis mei p mortẽ, ut conſerue tis hoc materiale templum nr̃m, occidetis ueritatẽ, vt conſeruetis umbrã ſed inanes erunt vr̃i conatus, & in veſtrum conuertentur caput. Ego excitabo templum corporis mei tribus diebus, & tunc veſtrũ ſolueť, & deſtrueť, nã ueritate pſente vmbra ceſſabit. Cõquerunť iſti, ꝙ eijciantur de tẽplo, & q̃runt, in qua poteſtate id faciat, peiora patientur, cum Xp̃s ſuum corpus excitabit, qa tunc illi occidentur, & templum funditus euertetur.

Sed dubium eſt, cum Xp̃s plura aliæ ſigna ſuæ diuinitatis, ac ptãtis Iudęis dederit, cur potiſſimum mortẽ, & reſurrectionem ſuam eis futurum ſignum prędicit? Rñdetur, licet plura alia dederit ſigna, ſed potiſſima data ſunt in Xp̃i morte, & reſurrectione, qñ multi ex Iudæis cõuerſi ſunt, ut patet Matth. 27. & Actorũ 2. 3. 4. 5. & illa tũc exhibita ſigna plures ad Xp̃m traxerunt, quam alia oĩa. Ex his uero, quæ dicta ſunt, aliqua in noſtram ædificationem ſunt adnotanda. Ex quib illud primũ ſit, ut hi Chriſtum ſuſcipiant, & manifeſtum uirtutis opus pro-

[Margin notes: 4. Reg. 21. — Thr. 2. — Zach. 11. — B — Iob 35 — Pſ. 37. — 3. Reg. 12. — A — Ioã. 18. — Cyril. — B — Mat. 12. — Athanaſius. — C — Matt. 27. — Act. 2. 3. 4. 5.]

Digitized by Google

A probent,ſigna petunt, ut pſeudo Chros
recipiant,ſigna nulla quæſierunt. Sic tu,
vt Xp̄m ſequaris,ut uirtutis uiam ingre
diaris,ſigna,& miracula velles,vt te,ſci-
licet Deus promoueret,ut Paulum, aut
Magdalenam,contra vero,vt mundum
diligas,ut quæ illius ſunt,ſequaris,nullū
uel leuiſſimum ſignum quæris. Contra
uero ſancti,vt honores,ac dignitates a-
ſcenderent,miracula,ſignaq; uolebant.
Sic Gregorius,ut Pontifex fieret. Vt er-
go virtutis uiā teneas,ſigna nulla pietas,
vt verò,quæ mundi ſunt,ſequaris,ut ho
nores admittas, prius ſigna quære diui-
B næ uoluntatis. Scd'm uerò ex dictis colli
gendum illud eſt,inter omnia Dei ſigna
præcipuum ſignum nobis ſit Xp̄i mors,
& reſurrectio, & poſtquam hoc nobis
exhibitum eſt,nullum iam petendum re
ſtat. Quidam ſigna petunt,ut Deo inhæ-
reant,putantes ſe fame conſumendos, ſi
uirtutem colant,atque adeo diuinum a-
liquod erga ſe miraculum uidere vellēt,
quo ſecuri redderentur, nunquam ei
Deum defuturum. Interroga à meretri-
ce,ab vſurario,à latrone,qua ratione tur
pia lucra ſectentur: dicent: Fame pereā,ſi
hoc non egero: da tu mihi cibum mira-
Sap. 1. culosè,& Chriſtum ſequar. An non ad
hos merito Sapiens loquitur: Sentite de
domino in bonitate, & in ſimplicitate
C cordis quærite illum. Putaſne,Deum du
rum eſſe,auarum,& auſterum? Et inimi
Pſ. 36. cum paſcit,& amicum derelinquet? An
non audiſti: Non vidi iuſtum derelictū?
Sed ſi huius rei ſignum certiſſimum quæ
ris,audi ſupremum ſignum,Chriſti mor
tem,& reſurrectionē,qui tui cauſa mor-
tuus eſt,qui tibi ſanguinem dedit,cibum
negabit? Qui pro te ſurrexit, & uitæ im-
mortalis tibi ſemitam aperuit,& immē-
ſa in cœlo bona promiſit,temporalia ne
gabit? Si amicus tibi ſanguinem condo-
nauit, ſi ſubſtantiam omnem ſuam tibi
donauit,an non ſigna amoris exhibuit?
An in minimis tibi deeſſe poterit? Sit ti-
bi ergo ſatis hoc ſignum,quo maius nul-
lum excogitare uales.

Maxima ſigna illo paſchate à Chriſto
domino perfecta ſunt,propter quę:(Mul
ti crediderunt in eum: ipſe verò non cre
debat ſemetipſum eis,quia ſciebat, quid A
eſſet in homine.)Ideſt, nō committebat
ſemetipſum eius,non fidebat eis,ut ſecu-
re cum eis uerſaretur,ſicut cum diſcipu-
lis,& maiora,& occultiora myſteria nō
eis reuelabat,ſciebat eos inconſtantes,&
facilè à Phariſæis moueri poſſe. Ideò li-
cet ad eum accederent, nolebat eos ſibi
comites adhibere, nec eſſe arcanorum
conſcios. Vellet nunc quiſque fidelium,
cum ad Deum accedit,continuo ab eo in
ſecretiſſima quæque recipi,& in ſummā
familiaritatem admitti. Sed Deus non
omnibus ſe credit ad eum accedentibus.
Quibus ergo? Certè probatis amicis, his Eccl.6.
ſe credit, his ſe libenter adiungit, his ar-
cana reuelat. Audi Sapientem: Si poſſi- B
des amicum,in tentatione poſſide illum:
ideſt priuſquam te totum amico tradas,
tenta illum,ne forte ſubſannet te. Prius
ergo ſuos Deus probat,& qui in tentatio
ne fidelis inuentus eſt,fælix omnino eua
det,quia Deus ei ſe credet. Audi proban-
tem Deum amicos ſuos. Iudi.8. Memo-
res eſſe debent, quomodo pater noſter
Abraham tentatus eſt,& per multas tri- Iud. 8.
bulationes probatus, Dei amicus effe-
ctus eſt. Sic Iſrael, ſic Iacob, ſic Moy-
ſes,& omnes, qui placuerunt Deo, per
multas tribulationes tranſierunt fide-
les. Illi uerò, qui tentationes ſuas non
ſuſceperunt cum timore domini, exter-
minati ſunt, illi Chriſto probati ſunt, Luc.22
ad quos ait: Vos eſtis, qui permanſiſtis Simile
mecum in tentationibus meis, illis ipſe
ſe credebat. Sicut ergo rex miniſtrum
tentat,an fidelis ſit, & cum fidelem in-
uenerit, omnia ei fidit, ſic Chriſtus do-
minus tentat ſuos. Proba me domine, C
& tenta me, loquitur Pſalm. probat ue- Pſ. 25.
rò tribulatione,an in ea ſis conſtans,ten
tatione, an eam ſuperes, detractione,
an eam deſpicias. Quod ſi fidelis fue-
ris, audies: Eſto fidelis, uſque ad mor-
tem, & dabo tibi coronam uitæ. Et ite-
rum: Quoniam Deus tentauit eos, &
inuenit eos dignos ſe, probauit eos,qua- Apo.3.
ſi aurum, quod igne non deficit, & in- Sap.3.
uenti ſunt Deo digni,&c.

Digitized by Google

A

Feria IIII. poſt Dom. IIII. Quadrag.

Præteriens Ieſus vidit cæcum à Natiuitate, &c. Ioan. 6.

HOdie Dei gloria oſtēditur, ſicut Xp̄s dn̄s ait: Sed ut manifeſtentur opera Dei in illo. Et hæc gloria mirabilis planè in literæ cortice apparet, cùm à ſęculo non ſit auditum, quod aperuerit quis oculos cæci nati. Sed multò mirabilior, atque glorioſior apparet in eo, quod interius latet, ac ſignificatur, oculos, ſ. mundo per Xp̄m, redditos, cum cæcus eſſet a natiuitate. Condidit initio Deus hoīem

B videntem, optimis præditum oculis, quibus naturalia cuncta cognoſceret, inſup Deum ipſum, inuidia motus eſt in eum dæmon, eum decepit, ſuadens in oculis

Gen. 3. illius albuginem, & cataractas eſſe, quibus cernere impediebatur, dixitque has tollendas eſu ligni vetiti. Aperientur, inquit, oculi veſtri. Qđ uerò ex ea medela, ac medicamine hoī prouenit, fuit, vt peccati nubes oculis eius ſuperinduceretur, qua cæcus, & in tenebris relictus, eſt. In-

C firmitas illa capitis fuit tranſmiſſa in poſteros. Omnes ergo Adæ filij cæci naſcimur, filij iræ, ſine fidei, & gratiæ lumine: factusq; mundus eſt populus, qui habita

Sop. 1. bat in tenebris. Miſera profectò reſpublica, in qua oēs cæci eſſent. Ambulabūt vt cæci, ait propheta, quia domino peccauerunt. Hinc oēs palpantes in meridie errant, & alij Iouem, alii Mercurium Deū putabant. Morum uerò cæcitatem, quis dicat? Ex his, quæ poſtea dicemus tenebris, quæ ſunt in omni peccatore ēt fidē habente, colliges, quales erant in his, qui etiam fide carebant.

Sed quòd remedium malis tātis? Præ

Mat. 4. teriens Ieſus vidit cæcum a natiuitate, exiuit modo de templo Ieſus Xp̄s, & præteriens uidit hunc cæcum. Sic exiuit de

Luc. 1. ſinu patris, & venit in mundum illuminare his, q in tenebris, & in umbra mortis ſedent. Exiuit a patre, & venit in mūdum, & præteriens, quaſi uiator pertranſijt miſerias noſtras, factus lux illuminans oēs homines, & hoc fecit, expuens in terram, Saliua diuinam ſapientiam ſi A

gnificat: Ego ex ore altiſſimi proceſſi, ter Ecc. 24 ra humanitatem. Factum eſt ergo nobis cæcitatis remedium, cum uerbum caro factum eſt. Nec ſolum hoc unguentū factum nobis eſt, ſed toti mundo: applicat tamen fidelibus ſolum, ut dicere poſſimus, quod cæcus iſte, lutum poſuit mihi, & video. Per ſacramenta.n. regenerati ſumus, in aquis Siloe uiſum recepimus, fidem, & gratiam. Sed quanti hoc beneficium à nobis eſt habendum? Verè non Pſ. 147 fecit taliter oī nationi, & iudicia ſua nō Exo. 10 manifeſtauit eis. Hoc eſt beneficium illud Iſraeli collatum. Exod. 10. Quod cū Eſa. 60 in vniuerſa Aegypto palpabiles eſſent tenebræ, vbicunq; habitabant filii Iſrael, lux erat. Quia ecce tenebræ operient terram, & caligo populos, ſuper te autem orietur dn̄s lux tua. Extra Eccleſiam vniuerſę tenebræ ſunt. Quam lætus hic cæ B cus eſſet lumine recepto, & inſpecto hoc vniuerſo? quam lętus Chriſtianus, q hoc lumine cęleſti illuſtratus, à cæcitate liber Eph. 5. factus eſt. Ephe. 5. Eratis aliquando tenebræ, nunc autem lux in dn̄o, ut filii lucis ambulare. Fructus autem lucis eſt in omni bonitate, & iuſtitia, & ueritate, probātes quid ſit beneplacitum Deo, & primæ 1. Th. 5 Theſſ. 5. Omnes uos filii lucis eſtis, & filij diei, non ſumus noctis, neque tenebrarum: igitur non dormiamus, ſicut & cæteri, ſed & uigilemus, & ſobrij ſimus. Qui hac luce caret, & cæcus natus eſt, aliquam poteſt prætendere excuſationem, C ſi in tenebris uitam agat, at fidelis qua ratione, aut excuſatione ſe tueri poterit, qui hac luce accepta, iterum in cæcitatē redit? qui infinita, & æterna bona uidit, ea uerò deſpicit, & ſtercore hirundinis iterum cæcus redditur, ut Tobias Tob. 2. minima re, caduca, ac peritura, quæ ſter Phil. 5. cus eſt? Omnia, ait Paulus arbitror, ut Iud. 16 ſtercora, vel ſenſuali delectatione: ut Sāſon a Dalila infirmus factus eſt, & tandem oculis orbatus: hoc omnino mirandum.

Curat oīno dæmon hoīem excęcare, ſi non tollendo, ſaltem conſiderationem illius, prudentiā, ſanamq; mentem. Quomodo.n. hoīem tenere poſſet, ni eum excęca-

A cæcaret, vt mala ſua ñ uideret? Sed agis;
Apo. 3 Ego uideo, cæcus non ſum. Audi Ioañe:
Dicis: q̃a diues ſum, & nullius egeo, cũ
ſis paup, miſer, ac miſerabilis, cęcusq́; &
nudus. Vis noſſe te cęcum eſſe? corpus
nimiũ curas, aĩam negligis, q̃ tãto potior
eſt, uitæ manſuræ, & breui ſic pſpicis, æ-
ternæ obliuiſceris? An nó hæ palpabiles
Aegypti tenebræ? In ſup, dat tibi dæmõ
mõ ferrũ, dicens: Hoc aurũ eſt, tu quaſi
aurũ capis. An nõ cęcus es? Quoties te
decepit dęmon; dicẽs; En rẽ p̃tioſiſſimã,
& tã vtiliſſima eſt? Quoties te deiicis in
foueã, via publica gradiẽs? Qũo ergo di-
Pro. 23 cis, vidẽs ſum? Fouea eſt pfunda os me
retricis, cui iratus ẽ dñs, incidet in eã: tã
pfunda fouea ẽ, vt vſq; ad inferos pene-
tret. Quoties Deus euaginauit gladium
B cõtra te, ut aduerſeť uiæ tuæ, ut in Balaã
nec tu id uides, & dicis, cęcus non ſum.
Nu. 22 Simile Qui gladiũ inimici gutturi ſuo applici-
Pſal. 7. tũ hẽt, quo iuguleť, & ei cõuiciať, an ui-
det? Ait Deus tuus: Niſi cõuerſi fueritis,
gladium ſuũ uibrabit, &c. & tu eũ offen
dis, & dicis, video: Nó uides innumera
arma inimicorum, q̃b. ppetuo confode-
ris. Vidiſtis mulierẽ, cõcupiſti, transfixũ
ẽ cor tuũ. Vidiſti inimicũ, odiſti, uulne-
ratus corde es, q̃a q̃ nõ diligit, manet in
i. Io. 3. morte. Vindictã ſupſiſti, & coram hoib.
gl̃iã inimici tui abſtuliſti, tu vero amiſi
ſti gl̃iã, q̃ a ſolo Deo eſt, qũo ergo dicis,
video, oculis pręditus ſum? qũo dices, ſa
piẽs ſum? Sed aduertẽda maximè ẽ cęci
tas alia nobis a natura inſita, qua cũ na
ti ſumus, docẽt philoſophi, hoc intereſſe
inter uoluntatẽ, ac intel'm, ꝙ uoluntas
ferť ſua actione ad res, quas diligit, intel
C lectus verò vt nobilior res intellectas
trahit ad ſe p ſpẽs intelligibiles. Ex quo
ſeq̃ť, res, q̃ in intellectu ſunt, cũ ad illum
veniãt, pportionari ipſi intellectui ſicut
aqua uaſi recipiẽti eã? hic fit, res, q̃ iferio
res ab intellectu, cũ ipſum intrãt, eleua-
Ariſt. ri ſup id, ꝙ natura ſua ſũt. Hĩc ait: Ariſt.
Lapis meli⁹ ẽ in intel'u, q̃ i ſe ipſo, q̃a in
ſe eſt materialiter, ĩ itel'u uerò ſpũaliter
p ſpẽm intelligibilẽ. Res verò q̃ altiores
ſunt intel'u, ut illum intret, diſcedere de
bẽt, multumq́. pfectionis ſuæ occultare,
intellectui dẽnt pportionari, q̃ inferior
eſt, itaq; ꝙ addit perfectionis intel'us re- A
bus ſe inferiorib. eas eleuãs, hoc adimit
ſuperiorib. eas deprimẽs. Hinc puenit,
ꝙ mirè põderat Greg. in hom. Anteq̃ rẽ
terrenã, & caducã hẽres, ſummo eã in pre Greg.
tio habuiſti, ſũmè deſideraſti, q̃a intel'ſ
eã eleuauerat. At cũ eã adeptus es, deſpi-
cis, & cito faſtidis, & uides, nõ eẽ tm̃ bo
num, quantũ añ tibi apparuerat, q̃ eã vt
in ſe ẽ, iã tenes, & guſtas, in ſe uerò infe-
rior multò eſt, q̃ cogitaueras in ſpũalib.
vero cõtra contingit. Depſ̃erat eas ĩtel-
lectus, iõ nõ tãtas credebas eſſe, nec eas
obnixè deſiderabas, ſed cũ eas expereris
multo p̃tioſiores uides, q̃ putaueras, q̃a-
cis ipſis frueris, vt ĩ ſe ſunt, & tunc illud
accidit: Qui edunt me, adhuc eſurient, Ecc. 24
& q̃ bibunt me, adhunc ſitiẽt, Vnũ hoc
tibi ego vellẽ pſuadere. Multa audiſti d̃ B
virtutis dulcedine, de cęleſti delectatio-
ne, de qua re innumera Pſ. an nõ cura-
res, uel curioſitate ductus, hæc aliq̃n p-
bare, & tẽtare, an ita ſe hẽant? Si mõ ti-
bi dicerẽ: Immẽſus ẽ theſaurus i agro,
vel mõſtrũ ñ uiſũ, illuc accederes curio-
ſitate mot⁹. An nõ hic ſiľe pages? Guſta-
te, & uidete, q̃m ſuauis eſt dñs. Sed ais.
Qũo id pbare potero? qũo guſtare, & tẽ Pſ. 33.
tare, an ſuauis ſit, & dulcis uirtutis uia?
Rñdeo, ſaltẽ p hebdomadã ab oib. aliis
te expedire cura, & ſoli Deo, & ſaluti aię
tuæ uaca, oĩno te Deo trade, Deũ ſp in
mẽte habe: ei oĩno placere ſtude, & tẽta,
ac pba uiã iſtã, qualis ſit, ꝙ ſi eã nõ uide
ris multis partib. meliorẽ, eã relinque.
Hęc ẽ pbũ illa Dan. 1. Tẽta nos obſecro Dan. 1.
ſeruos tuos dieb. decẽ denť nobis legu-
mina ad ueſcẽdũ, & aqua ad bibẽdũ, &
cõtẽplare uultus nr̃os, & vulť⁹ puerorũ, C
q̃ veſcunť cibo regio, & ſicut uideris, fa-
cies cũ ſeruis tuis. Sed quo tãdẽ deueniet
pbõ iſta? Poſt dies ãt 10. apparuerũt vul
t⁹ eorũ meliores, & corpulẽtiores p̃oib.
pueris q̃ veſcebanť cibo regio. Hoc ſine
dubio tu inuenies. Quẽ.n. ſaporẽ panis
hẽt, niſi panis? Caro niſi carnis? Et De⁹
ergo Dei ſaporẽ hẽbit, Dei dulcedinẽ, ve
rè ſup mel ori meo. Cęco uiſus reſtituť
terra, & ſaliua Xpi. Terra a lõge conſpe
cta te cęcauit, terra tibi admota videntẽ
faciat. Nimiũ deſideraſti rẽ aliq̃ tpalem,

A putas ſũmã ei ineſſe dulcedinẽ, adeptus rẽ illam es, nec id reperiſti, q̃ putaueras. Idẽ cogitat ibi i alijs oib. caducis futurũ.
Grego. Saliua verò, ait Greg. ſignat ſaporẽ interne cõtẽplationis, admoue oculis ſaliuã iſtã, experire ſpũalia exercitia, te illis trade, & cęcitas pellet a te. Quis ẽ hõ, q vult vitã, diligit dies videre bonos? diuerte a malo, & fac bonũ, inq̃re pacẽ, & pſeq̃re eã, q̃a oculi dñi ſup iuſtos. An nõ cõſide-
Pſ. 33. rãda uerba illa, qs ẽ hõ, q vult uitã, diligit dies videre bonos? Si qs nũc uoce pconis hęc clamaret p vias publicas, an nõ oẽs dicerẽt: Ego vita uolo, dies bonos deſiderio. Sed audi, quo id aſſeq poſſis: Diuerte a malo, & fac bonũ, in Dei via hęc inuenies, ñ i carnis, & mũdi, hoc atiẽde, hoc experire, & uiſũ recuperabis. Sed ſigillatim expẽdam⁹, q̃ i hui⁹ cęci curatio-
B ne facta ſũt, ut nña ſit uidere poſſimus. Præteriẽs Ieſus. Pertrãſibat Ieſus, magna uerò trãſiẽs opat. Sic.n. cęco, q erat iuxta Hiericho viſũ reſtituit, pteriẽs viã.
Luc. 18 Sic Petrũ, & Andreã, Iacobũ, & Ioannẽ
Mat 4. uocat ambulãs. Sic et Matth. cũ pueniſ-
Mat. 9. ſet Ieſus ad locũ, q ptrãſijt bñfaciẽdo & ſanando oẽs, ut intelligas pterire Xpm dñm, ſi te uocat, iõ continuò accede, ne oino ptrãſeat. Eſt tibi nunc diuina inſpiratio, audis cõcionẽ, uidiſti amicũ mori,
Cant. 5 trãſit Deus, rñde ei, ne tibi cõtingat, qd ſpõſæ, quæ cõtinuo ſpõſo aperire noluit, cũ poſtea ſurrexit, ait, at ille declinauerat, atq; ptrãſierat. Sic ẽt contigit Iſraeli. Noluit continuo pugnare cũ Philiſtæis, poſtea 40. an. laborauit, anteq̃ terrã igre-
Nu. 14 deret, q̃ ſtatim ingredi potuiſſet. Vide, ne te ptereat occaſio, q̃ antiq pingebant plurimis capillis in parte anteriori, nul-
C lius uerò in occipite. Qui obturat aures
Pro. 21 ſuas, ne audiat legẽ, ipſe clamabit, & nõ exaudiet, ait Sapiens, vocat te Deus tu⁹,
Simile cur nõ rñdes? Hodie, ais, nõ poſſũ, cras minus poteris: Hodie teneris ſune, cras ferro, nec ſatis tibi ſit aures pſtare uocibus diuinis, nec bñ cępiſſe, ſed rẽ ad exitũ pducere opus eſt, q.n. lapidẽ leuare cępit, nihil efficit, laborẽ, & impẽſam pdet, niſi oino rẽ pficiat. Accede ergo ad Xpm ptereuntem, vt a cęcitate liber ſis, nec occaſionẽ pmittas. Intuitus Xps cęcũ eſt attẽtẽ, ut diſcipuli interrogarẽt: A
Quis peccauit hic, ac parentes; ut cæcus naſceret? Ideſt, cęcus hic natus eſt pp originis pctm, vel pp parẽtũ pctã? Aliqñ.n. calamitates Deus imittit pp pctã? Pſ. 38 Pſ. 38.
Propter iniquitatẽ corripuiſti hoiem, & Gen. 4.
tabeſcere feciſti, ſicut araneã aiam eius. Et Ge. 4. Nõne ſi bñ egeris, recipies. Si ãt malẽ, ſtatĩ i forib. pctm tuũ aderit. Si pp pctã te Deus punit, maxima eſt mĩa, et ſi furca ſuſpẽdaris, grãs age ei, q cũ in infernũ merereris, minori ſupplicio contẽt⁹ ẽ. Sicut grãs agit Saul Dauidi, abſci- 2. Reg.
dẽti orã chlamydis, cũ potuerit abſcidere caput, idq; cõmerit⁹ eẽt Saul. Aliqñ ve- 24.
rò, vt vberior tibi ſit materia meriti, ut Iob ſctiſſimo, aliqñ vero alia occulta cã eſt uolũtas, ſ. diuina, & eius gr̃a, ut huic cõtigit cęco. De qua re Iob 9. In turbine Iob 9.
cõteret me, & multiplicabit flagella mea B
et ſine cã. Cũ te videris tribulari, ſi pquiras, multas inuenies cãs, q̃a peccaſti, & vt plus tibi ſit meriti, & ut ab amore uitæ huius abſtraharis. Sed qñ alia nõ eẽt pter volũtatẽ diuinã, & gl̃iam ei⁹, hæc ſatis eſt. An nõ leoni obijcit canis, uel tau- Simile
r⁹, dilaniãd⁹, vt pricipi ſpectaculũ pbeatur? Qñ tu dilaniãd⁹ eẽs, ut Deo ſpectaculũ fieres, hæc cã ſufficiẽtiſſima ẽ, ut ſubeas, & pperiaris dolores. Me oportet opari opa ei⁹, q miſit me. Fidelis pfecto miniſter, fidelis fili⁹, q opatur opa pr̃s ſui, Sed te iterrogo, q tu opã oparis? Miſit te Deus i hũc mũdũ, ad qd, nũ ut diues ſis? nũ ut potẽs? Abſit. Si hęc ope opiris, nõ Dei filiũ te pſtas, ſed dęmonis. Diuerſi- Ex. 35.
tates offõrũ, & occupationẽ Iſraelitarũ 36.
aliqñ ſcriptura cõmemorat dicẽs: Hi, & 2. Par.
illi occupant i texẽdis linteis ſanctuarij 6.9.
illi in cõficiẽdis naſis illis, illi in cõpo- C
nẽdis diuinis laudib. illi in eis decãtãdis. Occupatio filiorũ Dei eſt in diuinis opibus, filiorũ huius ſeculi in operib. luti, & lateris, ut Pharao præcipiebat occupari Iſrael. Qd erat Xpi op⁹? Oparabat ſalutẽ nrãm, ad q̃ miſſus ẽ Tu ſalutẽ tuã ſi r opare, cogita, ad qd te miſerit Deus. Nũ Pſ. 38.
vanè i hũc mundũ ueni? Pſ. 38. Nunqd uanè cõſtituiſti oẽs filios hoium. Cũ oia agã intẽtione finis, hoc maximè pſtare dẽt hõ, q ſũmo cõditus ẽ cõſilio. Non te

fecit

Digitized by Google

A fecit Deus, vt pecudũ more caducis reb. intẽdas, ſed ſicut Angelũ cõdidit ĩ beatitudinẽ, ſic hoĩem, ſicut Angelo datum ẽ vnũ inſtãs, ĩ quo illã meret: ſic hoĩ cõceſſa ẽ vita inſtar pũcti ad eã ꝓmerẽdã. An huic opi incũbis? Si hoc nõ agis, nihil agis.
Pſ. 102 Donec dies ẽ: venit nox, qñ nemo poterit opari. Dies. n. tp̃s ẽ opis hoĩs. Ort⁹ ẽ ſol, &c. exiuit hõ a d op⁹ ſuũ, & ad operationẽ ſuã uſq; ad ueſper-m. Priuationes
Ariſt. ait Ariſt. cognoſcunt̃ p habitus, nox per diẽ. Dies X p̃i uita eius fuit, ĩ qua laborauit, & ſibi meruit accñtalẽ gloriã, nobis oẽm grãm, & gloriã. Hoc die elapſo uenit illi nox, ĩ qua qeſcit, nec laborat, nec meret̃. Sı̃r nobis ẽ dies, & nox, dies uita
B pſens, ĩ qua nob: is laborãdũ eſt, & merendũ, ueniet aliud ſę. ulũ, ĩ quo nullũ ẽ meri
Gal. 6. tũ, nec demeritũ, iõ ad Gal. 6. Dũ tp̃s hẽ
Apo. 14 mus operemur bonũ ad oẽs, ueniet. n. tp̃s, de quo dr̃, Amodo iã dicit ſpũs; ut requieſcant a laboribus ſuis. Rõ uero huius eſt
Simile qa opa nr̃a ſunt meritoria ex diuina acceptatione, qua ceſſante nullũ ẽ meritũ. Quẽadmodũ cũ Rex cõcedit alicui oppido nũdinas ab oĩ tributo liberas p decẽ dies, illis elapſis ceſſant nundinæ. Vita p
Eſa. 57 ſens nundinæ ſunt, qb. vẽdit̃ æterna glo
Ioan. 7 ria. Mõ uoce preconis dr̃ oĩbus: Venite, emite abſq; argẽto, & abſq; ulla cõmutatione uinum, & lac, & qui ſitit, ueniat ad me, & bibat. Sed ſi hoc tp̃s elabat̃, nondatur gloriã mercari. Iõ q̃rite dñm, dũ inue
Eſa. 55 niri pt̃, inuocate eũ, dum ꝓpe eſt. Breuiſſimũ nobis conceſſum eſt tp̃s: iã dr̃ dies
Iob 10 una, iã hora vna, iã Iob. 10. inſtar puncti,
Simile ne ergo illud in uanũ elabi pmittamus. Si cui Rex diceret: Dono tibi hanc ciuitatẽ, ſed hac lege eã tibi dono, ſi intra horã priuilegiũ, & donationẽ ſcribas, ut ego
C ſubſcribã, poſt horã namq; ego diſcedo: q̃ta cura, ac ſolicitudine hic curaret ſcribi donationẽ iſtã, q̃uo ſe ab aliis abſtineret p horã illã? Quo ergo tu negligis ſalutis tuæ donationẽ ſcribere, q̃ tanto potiori loco hẽda tibi eſſet? Quãdiu ſũ in mundo, lux ſũ mũdi. Si Deus de ſe nõ loquit̃, nullus eũ agnoſcet, unũ ẽ duob. elige, uel audire Deũ loquẽtẽ de ſe, uel Deo carere. Si ãt Deus de ſe loquatur, nõ põt niſi magna loq. Nec illud iactantia eſt, ſicut ĩ te

eſſet, quia Deus aliter nõ põt loqui, niſi A
dicat infinita, q̃ in eo bona ſunt, & q̃ illo indigeamus. Quid mũdus añ X p̃m? tenebræ Aegypti, cæcitas immenſa. Tres præcipui populi erãt. Romani colẽtes honorẽ, de qb. Aug. 20 de ciu. Propter honorẽ
uiuere cupiebant, & pp gloriã mori non Augu.
timebant. Hac rõne bella cõficiebãt, triũphos pſtabãt, ædificia erigebãt. Alter po-
pulus Grecorũ deditus oĩ curioſitati ſcia Iere. c.
rũ. Alter populus Iudeorum, oĩno auariti Iud. 16
tiæ ſeruiebat. A maiori ad minorem oẽs ſtudẽt auaritię. Venit X p̃s in mundũ, & quaſi alter Sãſon columnas quatit, & tẽplũ mũdi diruit. Quis audierit eũ dicẽtẽ: Beati paupes, qm̃ ueſtrũ eſt regnũ Dei?
En hoc uerbo deiecit diuitias, ſed quale Mat. 5.
hoc uerbũ his, q enixè amãt, & q̃runt diuitias? Naſcit̃, uiuit, moriturque pauper. Sı̃r nõ quærit gloriã ſuã, ſed ſicut ſup eũ B
ſtupuerunt multi, ſic inglorius erit inter Eſa. 52
viros aſpectus eius, & forma eius inter filios hoĩum. Eſa. 52. proponit mũdo X p̃s paup, & ſine gloria mundi, cõtinuo uiderés deſpici imperia, regna, diuitias, & cæperunt hoĩb. grata eſſe martyria, pauper tas, crux, & prædicante Paulo Athenis li
bros curioſos cõburunt. En X p̃m lucem Act. 19
mũdi, en mundi idola pſtrata, diuitias, honorẽ, & ſciam. Cũm. n. mundus uidit hæc a X p̃o deſpecta, ipſe ſı̃r ea deſpexit. Sed apparet manifeſte id aduenritiũ mũdo fuiſſe, non innatum, citò. n. hoc diſparuit, quaſi calor aq̃ ab igne effectus. Fuit lux X p̃s, ſed lex fulguris, citò abſcõdita. Floruit aliquo tpe humilitas, paupertas: Sed iam ubi hæc ſunt? Plus honores affectamus q̃ Romani: plus diuitias congregamus, q̃ Iudæi: plus iudicio nr̃o fidimus q̃ Græci. Iudæus diligebat pecunias, non
honorẽ. Romanus honorẽ, non diuitias. C
Sic qdã eorum ait: Ego uolo theſauros V aler
hos, ad imperare hõtibus eos. Sed mõ in Max.
corde X p̃i nõ uidebis Romanorũ, & Iudæorum tenebras, amorẽ honoris, ac diuitiarum. Quis iã diuitias cõtẽnit? qs honores abijcit? qs crucẽ ſequit̃? Verè cæci ſumus nõ uidentes æterna. Sed ais: Oẽs ergo eſſe debemus paupes, & abiecti? O miſer eſto tu pauper, & humilis, nõ deerunt, qui ſint ſuperbi, ac diuites, relin-

Digitized by Google

A que diuitias, non deerit, q capiat eas: iſto
tu uidens, ac prudēs, nō deerit, q cęc⁹ ſit.
O miſerū cor, & oīno cęcū, ꝙ captum eſt
diuitijs, & ho noribus? Vis te agnoſcere
Eſai.5. captiuū. Eſa.5. Væ, q trahitis iniq̃tatē in
funiculis vanitatis, & quaſi uinculū plau
ſtri pctm̄. Quid obſecro ſunt tot ſupfluæ
ueſtes? tot ſupelectilia? tot labores, vt ſub
ſtantiā acquiras? An nō hæc pctā ſunt, q
poſt te trahis? Qūo te trahis? Dicis: Non
conſulā honori meo, æſtimationi meæ?
En funiculū uanitatis, quo innumera pec
cata trahis. Emitte dn̄e lucē tuā, & uerita
tem tuā. En lucē. Lux ait, ſum mūdi. Xp̄s
B in cruce lux eſt meridiana, oſtendens, à te
oīa deſpicienda, q mundi ſunt. Dubitas,
qūo me induā, qūo cōuerſabor, qūo man
ducabo? Aſpice lucē Xp̄m illū ſequere.
Quandiu ſum in mundo, lux ſū mundi.

Hæc cū dixiſſet, expuit in terrā, fecit
Gen.2. lutū, &c. Sed qd hoī cum lutō? Multū p
ōēm modū. An nō ex luto factus hō eſt?
Vas aīæ pretioſæ ex luto fecit: qa.n. cōdi
dit hoīem, ut ruinas repareť angelicas,
cū humiliare ſtuduit, iō ex luto eū condi
dit. Sed quid luto cū uiſu? Excęcat.n. illū
qūo ergo luto uiſum dat Xp̄s? Rn̄detur,
primo incarnationis myſterium in eo lu
to ſignificať, ut diximus. Scdō experiētia
C mundanorū, & cęleſtiū, ut dictū eſt. Ter
tio, qa fide illuminať, ſed fides illuminat
excæcando, qa fides eſt aſſenſus certus,
Cant.6 ſed ineuidens, inſtruit intellectū, ſed ca-
ptiuās illum. Cāt.6. Auerte oculos tuos à
me, qa ipſi me auolare fecerunt. Quaſi
Exo.19 dicat, nō me uidebis, ſi inſpexeris. Iō dn̄s
3.Reg. ad Moyſen: In caligine nubis ueniā ad
19. te, & Eliæ dr̄, Egredere, & ſta in monte
corā dn̄o. Ecce dn̄s tranſit, cumq; veniſ-
ſet in ſibilo auræ tenuis, operuit vultum
ſuum pallio. Quid amplius faceret, ne ui
deret, q̃ uultū operire? Sed ſic nunc uidē
dus Deus a nobis eſt. Eſt.n. fides argm̄
Heb.11 non apparentiū. Et Eſa.6. Duab. alis ue-
Eſai.6. labant Seraphim faciem: Velata.n. facie
Deus à nobis vr̄. In his ergo, q fidei ſunt,
vela faciē tuā: noli uidere nunc, ſed cre-
de, aliqn̄ uidebis facie ad faciem. Nūc oī
tētationi dic, credo, licet nō uideā. Quar-
to, luto uiſum reſtituit, qa ſæpe Deus no
ſtræ ſaluti cōſulit ijs rebus, quib. non pu
tamus pdendos eſſe. Tollit a te De⁹ ſub- A
ſtantiā, martū, & filios, & te pdi credis:
ſucceſſu tpis uidebis ea uia ſalutē aīę tibi 4.Re.2
parari. Sic 4.Re.2. aquas ſale Eliſeus dul
ces reddit, & Eſa.38. Ezechię u cus mal Eſa.38
ſa ficorū ſanat, q medicina erat infirmi-
tati contraria. Hm̄oi ſunt Dei medica-
menta, cōtraria uoluntati nr̄æ, carni mo
leſta, humanæ prudentię aduerſa. Quis Ge.40.
crederet à Deo eleuandū Ioſeph, cū uen-
ditus eſſet, & in carcerē detruſus? Sed ea
arte eū Deus in ſublime ſuſtulit. Sic ergo
tribulatione te Deus curat, ne ergo deſi-
cias, cū ab eo corriperis. Claudit luto ocu
los eius, claude tu oculos, ne forte eruanť
tibi. Sicut contigit Sedechiæ, qui noluit
oculos claudere, & miſit Deus regem Ba B
bylonis, qui eos erueret. Noluerunt filiæ 4.Reg.
Sion cultum, & ornatum moderari, licet 25.
de hoc monuerint eas ꝓphetæ, miſſi ad Eſa.3.
eas inimici ſunt, qui eas decaluarent, &
cilicio induerent, & ut maures tollerent
aures euellerent, & ut annulos eruerent,
digitos tollerent. Melius multò tibi erit,
oculos mortificari, q̃ erui, corpus affligi,
q̃ in ignem tradi. (Vade ad natatoria Si- Epiph.
loe, i. miſſus.) Epiphanius libr. de uita, &
interitu prophetarū ait, cū Eſaias ſerra
diuidendus eſſet, ſitiſſe, & à Deo aquam
poſtulaſſe, Deus uerò miraculo ei fontē
dedit, q inde ꝓdijt, a quo fonte ꝓcedrūt
hæ piſcinę, q dr̄ natatoria Siloe ad radi
ces montis Sion. Hic uerò fons Xp̄m ſi-
gnificat, q miſſus dr̄ per antonomaſiam:
Eius verò piſcinę, in quas aqua eius fluit
ſacræ ſunt, & doctrina illius, in quib. cæ-
co lumen redditur. In baptiſmo lumē fi- C
dei, & gr̄æ recepimus, in reliqs ſacris ſir
gr̄a Xp̄i participať. Hunc uerò fontē cō-
temptū conquerit Eſa.8. Pro eo, ꝙ abie- Eſai.8.
cit populus iſte aquas Siloe, q uadunt cū
ſilentio, ecce Dn̄s adducet ſuper eos a-
quas fluminis fortes. Quia.n. Xp̄m repu
lerūt, adduxit dn̄s ſuper eos Romanos,
qui eos vaſtauerunt. Nobis uerò ſimile,
quid timendū eſt? It nunc cū ſilētio Xp̄i
aqua, & doctrina eius deriuatur ad te,
venit ad te, rogat te, manſuetè petit, ut ea
te laues, ut uideas. Abijcis has aquas nūc
cū māſuetudine venientes, q pōt ſaluare
aīam tuā. Veniet aliqn̄ tanq̃ aqua flumi-
nis

Digitized by Google

A nis fortis obruens te, condemnaſq; in iu
dicio, cũ implebit illud. Fluuius igneus,
Dan. 7 rapidusq; egrediebat de ore eius. Da. 7.
maſuetus nunc, & agnus Xps eſt: tunc
leo terribilis apparebit. Accede ergo ad
aquas iſtas, q̃ vadũt cũ ſilentio, vtere eis,
ne pereas. [Abijt ille, lauit, & vidit.] No-
tanda obediẽtia cæci huius. Imitatus nõ
He. 11 eſt ſuperbũ Naamã indignãtẽ, & nolẽtẽ
in aqs lauari Iordanis. Sed ſimilis Abra
hæ factus, q Dei pcepto exiuit, neſciens
quo iret. Qua ergo dij mõſtrãt eundum,
Iob 22 antiqui dixere? Licet nos rõ lateat eorũ,
q̃ a Deo pcipiunt, acqeſce Deo, ait ami-
cus Iob, & pacẽ hẽto, & p hęc hẽbis fru-
ctus optimos. [Alij dicebãt. Quia hic eſt,
alij, nõ.] Tanta. n. fit hois mutatio p gra
tiã, vt non idẽ uideat. Vngit Saul, & mu
B tatus eſt in uirũ alterũ. Sic hõ gra acce-
1. Reg. pta fit noua creatura. Vetera tranſierũt
10. hæc mutatio dexteræ excelſi. Qui muta-
Pſ. 76. ri ſe nõ ſentit in ſacris, timeat, ne fortè
nõ ſit iũctus: fit. n. in iuſtificatione, de ter
ra, cælũ: de bruto Angelus, de filio dęmo
1. Re. 2 nis filius Dei. De ſtercore eleuat paupe-
Ambr. rẽ, ut ſedeat cũ principibus. B. Amb. in li.
Exem- 2. de pnĩa memorię pdidit, fuiſſe iuuenẽ
plum. pctõrem, q meretrici adhærebat. Hic a
Deo afflatus pnĩam egit, ſed ut illã perfe
ctã faceret, in aliud oppidũ migrauit, vt
nulla ipſi adeſſet occaſio retrocedendi.
Cumq; ſe iã fortè uideret, & oporteret
ipsũ ad priorẽ ciuitatẽ redire, ĩ eã remea
uit, & offendit mulierculã illã, cui prius
adhæſerat. Illa ĩtuita illũ ẽ, ille verò qua
C ſi eã nõ agnoſceret, ptranſibat. Cui illa:
Ego ſũ illa, q̃ habuiſti; cui ille: Ego iã nõ
ſũ ille, q prius fui. Hic verè pęnituerat,
qui in alterum mutatus fuerat. Et cęcus
ait: (Ego ſum,) qui fui cæcus, q mẽdicus.
Qñ te laudari uideris, qñ magni hři, dic
Ge. 20. intra te. Ego ſũ, q cęcus, qui miſer, q pec
cator fui: Gen. 20. qñ Abimelech dimiſit
Saram vxorẽ Abrahę: ait illi: Memento
vt fuiſſe deprehenſam recordare, qd ca-
ptiua fueris: Sic tu recordare ſp te fuiſſe
1. Ti. 1 pctõrem. Sic Paulus: Quorũ primus ego
Pſ. 76. ſum. Sic Pſ. Cogitaui dies antiquos, cum
me uideo regem, memoror me fuiſſe pa-
Pſ. 50. ſtorẽ. Sic ergo ſp memorare pcti tui, ut
humilieris, peccatũ meum cõtra me eſt

ſp. Ego ſum, qui peccaui, ego iniquè egi. A
Aĩalia ſancta Ezechielis ibãt, & reuerte 2. Reg.
bantur: iter cõficiebãt, & iterum reuerte 24.
bant, pctõrũ ſuorũ recordatione in uete Eze. 1.
rẽ uitã redibãt. [Qũo apti ſũt oculi tui?]
Si mõ aliqs cęcus uiſum reciperet, conti
nuò ad eũ uenirẽt cæci oẽs interrogãtes.
Qũo apti ſũt oculi tui? ut ea illi uterent
medicina? Vides te in aĩa cęcum, qũo nõ
interrogas a uidentibus? Qũo cęcitatem
expulerint? Dicẽt tibi. Sacris q̃ ſunt nata
toria Siloe cõſideratione cęleſtium, pęni
tẽti uita, cuſtodia ſui. Qũo ergo tu ad hęc
nõ accedis, ut uideas? Vocãt phariſæi pa
rẽtes, & illi dñt: Filius nr eſt, qũo uideat,
interrogare ab eo, (Iã. n. conſpirauerant
phariſæi,) ut ſi qs eũ confiteret Xpm, ex B
tra Synagogam fieret: ideo auſi nõ ſunt
Xpm confiteri. Manifeſtè oñdunt Pha
riſæi, eſſe de illis, de quib. Ez. 13. Mortifi Eze. 13
cant aĩas, q̃ nõ moriunt, & uiuificãt aĩas
q̃ non uiuunt. Sed mirum eſt, q parẽtes
cæci nõ audẽt Xpm cõfiteri metu Phari-
ſæorũ. Sed Martha corã oĩbus illi dicit:
Ego credidi, qa tu es Xps filius Dei uiui Ioã. 11
q in hunc mundum ueniſti, nec timet ex
tra ſynagogã fieri. Hoc uerò ideo eſt, qm
Martha nobilis, illuſtriſq; fęmina erat, q
verò hmõi ſunt, nihil a iudicib. timẽt, nõ
in eos exercet uindicta publica, ſed ĩ pau
peres pſes cæci mẽdicãtis. Hi timẽt. No-
bilis. n. & diues, licet domũ publicẽ ludo
deputatã hẽat, licet mulieri cohabitet nõ
ſuæ, nõ punit hodie, oĩs. n. iudex qua ſi a-
ranea in paruas illabit muſcas. quo con
tra ſcriptũ ẽ, noli fieri iudex, niſi uirtute C
ualeas irrũpere in potẽtes? Maledixerũt Eccl. 7
cæcũ iſtũ, & extra ſynagogã eũ eiecerũt, Zac. 8.
dicẽtes. Tu diſcipulus eius ſis. Zac. 8. Si-
cut eratis maledictio in gẽtib. domus Iu
da, & dom⁹ Iſrael: ſic ſaluabo uos, & eri
tis bñdictio. Hęc verò maledictio. Tu di
ſcipulus eius ſis, in nos oẽs decidat. Ait Ge. 26.
Rebecca Iacob: In me ſit iſta maledictio Pſ. 108
fili mi: nã ut Pſal. ait. Maledicẽt illi, & tu Mala. 2.
bñdices. Et Mala. 2. Maledicam benedi
ctionib. ueſtris, & benedicã maledictio-
nib. ueſtris. Oñditur uero gratia, quã iſte
recepit in fortitudine, qua cũ Phariſæis
pro Chriſto contendit. Nihil. n. timidius
paupere. Eccl. 13. Diues commotus con Ecc. 13
firma-

Digitized by Google

A firmatur ab amicis ſuis, humilis aũt cũ cecide rit, repellitã notis. Diuiti decepto multi recuperatores loquutus eſt ſupba, & iuſtificauerunt illũ: humilis loquutus eſt ſenſatè, & non eſt datus ei locus, gratia tñ fortitudine animã replet, vt nihil mũdi ei altũ appareat. Sic cõfortati ſunt gratia martyres, vt tyrannos deſpicerẽt, & nihil pẽderẽt. Cõtra verò potentes, ſi peccatores ſunt, humano timore deprimunt. Hęc eſt eorũ maledictio Leu. 26.

Le. 26. Dabo pauorẽ in cordibus eorum. Terrebit eos ſonitꝰ folijs volãtis, & ita fugiẽt, quaſi gladiũ, cadent nullo perſequente. Hoc timore mũdi detinentur, ne multa bona agant, timẽt. n. folia verborũ, eorũ,

B ſ. q eis oblatrare pñt. Audiuit Ieſus, quia eiecerũt eũ foras, & ait illi. Qui loquitur tecũ, ipſe eſt. Attende, qũo moneret eũ, q pro eo paſſus eſt perſecutionẽ, qa iuxta

Pſ. 33. eſt dñs ijs, qui tribulatio ſunt corde. Ideo

Mat. 5 Mat. 5. Beati eritis cum maledixerint vobis hoĩes, & pſecuti vos fuerint, & dixerint oẽ malũ aduerſũ vos, mẽtientes, pp me. Sed q̃ remuneratio horum? Ego manifeſtabo ei meipſum hic, & in patria, vbi merces vrã magna erit. Quia profecerat cœcus primo miſericordia a Chriſto recepta oculorũ, ſ. lumine, eo. n. ſolũ accepto, p Chr ſto conſtanter pugnauit,

Simile addidit ei ſecundam mĩam multò potiorem prima ſe illi manifeſtãs. Sicut pater q dat filio partẽ aliquã ſubſtantiæ, vt negotietur, ſi videt illum ſtrenuè negotiari,

Mat. 5 addit amp iorem. Dicis ſæpe: O ſi ma-

C gnam gratiam mihi Deus conferret, dico tibi, vtere bene gratia parua, quã accepiſti, & maiorẽ recipies, qa in parua fui-

Ma. 25 ſti fidelis, ſupra multa te conſtituam, habenti dabitur, & abũdabit. Sic cum hoc cęco factum eſt, cui manifeſtè ſe reuelauit, q non meruerunt principes Hieruſalem, & quẽ mundus a ſe proijcit, Deus recipit. Eiectus hic a ſynagoga fuerat, ſicut illi, de quibus dr: Tanquam purgamenta huius mundi facti ſumus omniũ peripſema uſque adhuc. Quaſi fructuũ cortices, quos proijcis, quaſi ſtercora. ſed Deus eos recipit. Sicut comedit quis

1 Co. 4 malum medicum, proijcit corticẽ, quem alius aſſumit, & in ſaccarum mittẽs, & decoquens, præcipuum conficit cibum A ſaccaro conditum: ita cum hoc cæco factũ eſt, ſic cum Apoſtolis, & ſanctis, &c.

Feria V. poſt Dominicam IIII. Quadrageſimæ.

Ibat Ieſus in ciuitatem, quæ uocatur Naim, &c, Luc. 7.

MIraculũ ſtupendum à Chriſto dño factum, hodie proponitur nobis; nimirum mortuus ſuſcitatus; ſed ut eum ſuſcitaret, prius ad portam uenit ciuitatis. Hæc porta abſque vllo dubio Mariã ſignificat, ad quam Chriſtus acceſſit, ut mundum intraret, & homo mortuus ſuſcitaretur. Hæc uerè eſt porta Domini. B Et quemadmodum illuſtres uiri ad ianuam domus ſuæ maiorũ ſtẽmata, atque inſignia collocãt, ut clara eorũ proſapia oĩbus ſit manifeſta; ita in Maria congeſſit Deus gratias innumerabiles, quibus Dei in ea habitantis celſitudo oſtẽdatur; tot uerò gratijs, donisque ornata fuit ianua iſta, ut decreuerit æternus Pater eã in cœli ianuam ſurſum aſſumere, & ſic facta eſt fœlix cœli porta, ut quæ ianua fuit militantis Eccleſiæ, ſit ẽt triumphantis. De hac Regius Pſaltes, Hæc porta domini, iuſti intrabunt per eam. Sed num clauſa eſt peccatori? Non utique ſi ſubmiſſe accedat, & humiliter petat ueniã, Pſ. 117 & gratiam, nos ergo accedamus, & cæt. Ob oculos noſtros hodie mors proponitur, quæ primus peccati effectus eſt, & cũ C omnis effectus cauſam repræſẽtet, mors ſine dubio peccatum oſtendit, ciuſque eſt expreſſa effigies, qua ratione peccatum ſæpiſſimè in ſcriptura mors dicitur. Vt vero huius ſpiritualis mortis naturam explicemus, notandum eſt, triplicem eſſe uitam, animalem, ſcilicet, rationalem, & gratuitam, ſiue diuinam. Simili ratione philoſophandum eſt de morte. Triplex eſt mors animalis, rationalis, & peccati. In operibus uita dignoſcitur, & mors ſimiliter. Animalis uita eſt coniunctio animæ cum corpore; ex qua uitales actiones procedunt, mors animalis tunc efficitur, cum ſeparat aĩa à corpore, & illa vi-

tæ

Digitized by Google

A tæ opera ceſſant. Rõnalis uita túc in ho-
ie eſt, cum rõne utit, & opera rõnis exer-
Pſ.118 cet. Hinc Pſ. Aequitas teſtimonia tua, in
tellectū da mihi, & viuā. Rõnalis mors
tunc eſſe dr, qñ rõnis motus ceſſat, & ap
petitu dñante opera a ratione aliena, ac
belluina efficiunt, de qua morte loquitur
1.Ti.8. Paul. Vidua, q̃ in delicijs eſt, uiuens mor
Pſa.84 tua eſt, & Pſ. Homo cum in honore eſ-
ſet, non intellexit, cõparatus eſt iumētis
inſipientibus, & ſimilis factus eſt illis, &
hæc mors miſerãda magis, & deploran-
da, q̃ prima eſt, quanto rõ pſtat ſenſuali
tati, priuationes namq; eo deteriores cen
ſent, quo habitus, quib. priuant, præſtan
tiores ſunt, mors uerò priuatio eſt uitæ.
Ecc.22 Hinc Eccl. 22. Sup mortuum plora, de-
B fecit.n. lux eius, & ſup fatuū plora, defe-
cit.n. ſenſus. Modicum plora ſuper mor
tuum qm requieuit, luctus mortui ſeptē
dies, fatui aūt, & impij oēs dies uitæ illi⁹.
Vita gratiæ tunc in te eſt, qñ gratia orna
tus opera gratiæ pſtas, huic opponit pec-
cati mors, q̃ hac gratia priuat, & mors
Pſa.33 iſta oīum eſt peſſima, de qua Pſal. Mors
Sap.16 pctōrum peſſima. De hac ēt loquit Sap.
Homo p malitiā occidit aīam ſuam. Et
Iacob.1. Pctm cum conſummatum fue-
Ro.6. rit, generat mortē. Et Rom.6. An neſci-
tis, qm cui exhibuiſtis uos ad obediendū
ſerui eſtis eius, cui obediſtis, ſiue peccati
ad mortē, ſiue obeditionis ad uitam. Et
ſanctiſſima illa Suſanna: Si hoc, inquit,
egero, mors mihi eſt: ſi aūt nō egero, non
effugiā manus vras. Culpam, & pctm,
mortē dixit abſoluiè, & ſimpliciter, cor-
poris uerò interitū, quē illi inferre pote-
rāt. Non dixit mortē, ſolum.n.dixit; ſi non
effugiā manus vras. Quia uerò hāc mor
tē peccati oīum diximus eſſe peſſimā, id
pbandū nobis eſt. Liqdo uerò facile vè
C conſtabit ex uita, qua priuat magnitudi
ne, ac excellentia, uita namq. gratiæ, &
gratuitum, ac ſupnaturale eſſe, quod a
gra in nos prouenit, longè ſuperat omnē
naturalē uitā, ac pfectionē: & ſi oīa natu
ralia conferas cum minima gratia, illa
oīa quaſi nihil erunt: Surge nunc mēte,
Simile ac cõſideratione, & intuere duos hoīes,
quorū primus oī naturali perfectione ſit
ornatus a Deo, cui concedat orbis impe-
rium, aureos montes, oēm mundi hono- A
rē, & gloriā, & deniq. oē bonum natura
le, quod eſt in oī hoīe, & Angelo, gratiā
tñ ſuam huic non pſtet. Scds uerò miſer
rimus ſit oīum, & infimo ſedeat ſterqli-
nio, ut Iob. Suba careat, & honore, viri-
bus, & ſalute, nihil deniq. hēat eorum,
q̃ hoīem in natura illuſtrant, ſi tñ a Deo
ornatus minima gratia. Confer nunc
duos hos inter ſe hoīes, quis eorū præ
ſtãtior? qs illuſtrior? Si iudicium mundi
audieris, primū longe pſtare dicet. At ſi
veritatē conſulas, manifeſta rõne patet,
ſm longo interuallo ſuperare primum,
nec vllo modo primum poſſe conferri,
aut cõparari ſecundo. Vide, q̃ longe di-
ſtet in Regis domo vilis ſeruus a princi B
pe hrde vniuerſorum. Hoc ſine dubio
intereſt inter illos hoīes, ſed quis eorum
princeps dicendus eſt? Sine dubio ille, q
vel minima ornatus eſt gratia, licet oīb.
naturæ bonis careat, ille verò uilis habē
dus ē ſeruus, q gratia caret, licet oīb. reli-
quis bonis pditus ſit. Vis noſſe poſterio-
rem Principē eſſe, & regni cæleſtis hære-
dē? Audi, filius Dei eſt, qd ſi filius, & hæ-
res per Deum. Si filij, & hæredes, hrdes Ro.8.
quidem Dei, cohæredes autem Xpi. Al-
ter verò in nihilum computatur in Dei
domo, iuxta illud Sapientis: Si quis erit
conſumatus inter filios hominum, ſi ab Sap.9.
illo ſugerit ſapientia tua, in nihilum cõ-
putabitur. Ex quib. colligere licet, quan-
ti ſit æſtimanda diuina gratia, & quantū
omnia naturalia excedat, quod uel noīe
ſuo manifeſtum fit: eſt.n. illa ſupernatu-
ralis, atque adeo oīa excedit naturalia.
Hinc 2. Pet. 1. Per quē maxima, & ptio- 2.Pet.1
ſa nobis pmiſſa donauit, ut per hęc effi-
ciamini diuinę conſortes naturę. Verè C
maxima, & pcioſa diuina gratia eſt, in
quā & ipſi Angeli deſiderant pſpicere,
vt Concil. dicit Mileuitanum. Quod ſic Conci.
legit illud 1. Pet. 1. In quę. ſ. dona, & gra Mileu.
tias collatas a Chriſto, deſiderant Ange- 1.Pet.1
li proſpicere. Si hac ergo diuina gratia
ornatus es, ditior es vniuerſo mundo,
pulchrior cęlo, & terra, altior Angelo
ſm naturam conſiderato, maior omni
principe, Angelorum rapis oculos. Et
quid dico Angelorum? imo ipſius Dei.

Hinc

Digitized by Google

A Hinc uerò demum collige, q̃ ſit horrẽdum facinus illud, qđ pctõr in ſeipſum admittit, dum peccat lethaliter; ſibi namque vitam adimit gr̃æ, uitam diuinã, vitã excellentiſſimam. Horremus, dũ audimus, hoĩem ſibimet mortem cõſciuiſſe: ſtupemuſq; quod tã ſui fuerit inimicus, cum tñ ſolummodo vitã aĩalem, ac miſeram ſibi ipſe ademerit, ſi uerò quiſpiã oẽm vitam aĩalium, hoĩum, & Angelorum naturalem eriperet, hoc horrendũ diceremus facinus: qđ ſi illam ſibimet ipſe adimeret, cũ oĩum uitas, & perfectiones in ſe ipſo contineret, hoc plane mirabile, & in auditum diceremus. Sed cũ tibi ipſi per pctũ gr̃æ uitam adimis, multò in te credulior exiſtis, q̃ ſi oẽm naturalem vitam, ac perfectionem a te ſuſtuliſſes. Tho.12 An non meritò Raphael ad Thobiam: Qui aũt faciunt iniquitatẽ, & peccatum, hoſtes ſunt aĩæ ſuæ. Quã verè hoſtis eſt aĩæ, qui gr̃am, uirtutes oẽs, & B denique Deum ipſum ab aĩa tollit, quod oẽ bonum eſt hoĩs. Ideoque maximè peccatum morte exorimitur, quę uniuerſalis eſt hoĩs miſeria, omni bono illum priuans, cæcitas namq; viſum tollit, at plura alia relinquit, mors verò oĩa ſecũ rapit, ſic peccatum oĩa tollit bona, cum Deum ſurripiat. Sed cum hæc ita ſe habeant, te interrogo, qũo tam facilè peccatum admittis? Sitis aliqñ vehementer, Simile cumque vas aquæ manibus teneas, vt ſitim ſedes, ſi forte audias: Veneno infecta hęc aqua eſt, caue, ne illam bibas, cõtinuo manum contines, nec aquam bibis. Audi miſer, qui ſitis alienam ſubſtãtiam, vel vxorẽ, vel vindictam, mors in olla, mors in olla, veneno plena potio il- C la eſt. 4 Re.4 Vſquequo ergo paruuli, diligitis in fantiam, & ſtulti ea, q ſibi ſunt noxia cu- Prou. 1 piunt? Suminè ergo nobis peccatum cauendum, hoc ſuper oĩa vitandum, hoc fugiendum: huius vel nomen pertimeſcendum; huius, vel leuis occaſio fugienda, hoc uerè mors eſt oĩbus uitanda modis.

Sed ait: Mortem peccati iã admiſi, ſeruus peccati factus ſũ ad mortẽ, eſt mihi remedium? Eſt utique. [Veniat Ieſus in ciuitatem Naim.] Si.n. ille ad pctõrem non venerit, peccator ad eum non accedet, venit Ieſus in mundum pctõres ſaluos faceret. A [Et cũ appropinquaret portæ, ecce defunctus efferebať. Apo.2. Portæ Xps appropinquat, qa, vt ipſe loquitur, Ego ſto ad oſtium, & pulſo. Sũma Dei mia hoc facto nobis ſignatur. In porta Chrs dñs eſt, qua oẽs tranſeunt, ut eum facilè cuncti inueniant, ẽt mortui exeũtes. 2.Reg. 15. Cuius rei mirabilis extat figura 2. Reg. 15. Mane cõſurgens Abſalon, ſtabat iuxta introitũ portæ in via, & oẽm virum qui hẽbat negotium, ut veniret ad Regis iudicium, uocabat Abſalon ad ſe, dicebatque, vñr mihi ſermones tui boni, & iuſti, ſed non eſt, qui te audiat, cõſtitutus a Rege. Dicebatq; Abſalon: Quis me conſtitua iudicẽ ſuper terrã, vt ad me veniãt oẽs, q hñt negotium, & iuſtè iudicẽ. Sed & cum accederet ad eum hõ, vt ſalutaret illum, extendebat manum ſuã, & apprehendens, oſculabať eum, faciebatque hoc oĩ Iſrael, & ſolicitabat corda uiro- B rũ Iſrael, quo facto ſtatim cũ audierunt, regnauit Abſalon, toto corde vniuerſus Iſrael ſequutus eſt eum. Vidimus ſolicitationẽ cordiũ per Abſalon factã, uideamus nunc aliam ſimilẽ a Chro dño pfectã. O ſpecioſe forma p̃ filijs hoĩum, cum veniſti de cęlo in terrã, qũo ſolicitaſti hominũ corda mille modis, mille adinuentionibus, oĩbus, qui cum patre tuo negotiũ aliqd hñt, dicis, qđ eſt tibi cum patre meo negotiũ? Si iuſtũ eſt, iuſtificabo amplius, ſi iniuſtum fuerit, ego mea iuſtitia iuſtificabo te, & negotium tuũ. Qñ quiſpiã ad te accedit, ut te ſalutet, amplecteris eum, tanq̃ pr̃ ſiuũ prodigum, & diſſipatorem, cuius cor non emollitur hac tã- C ta ſolicitatione. Inſuper ſicut nũc appropinquat portæ ciuitatis, & ſicut Abſalõ ſtabat iuxta introitum portę, ſicut Chrs dñs in ianua eſt, ſimilis factus Dauid, de quo dr̃: Surrexit itaq; Rex, & ſedit porta, & oĩ populo nuntiatum eſt, qđ Rex ſederet in porta, venitq; vniuerſa multitudo corã Rege. 2.Reg. 19. Cum humanũ ſe præbuit Dauid, venit ad eum oĩs multitudo populi, apparuit iam benignitas, & humanitas Saluatoris nr̃i Dei, ĩ porta ſtat, ac ſedet, te expectans, quis non ad eum accedat? In porta eſt, ne forte dicas. Quis

ita-

A aſcendet in cælum, & adducet illã ſuper
aurum electum? Iõ ad manũ tibi eſt, in
ianua domus tuæ te expectat, quẽ propo
ſuit ꝓpitiatorem in ſanguine ipſius, ait
Pau. Sed qd ſignificat verbum illud (ꝓ-
Ro. 5. poſuit) vtique idẽ eſt, ac ſi dicat ad manũ
poſuit, in ianua domus collocauit, quod
Hiſpanè dicis (En la mano lo teneys a
Pſ. 144 ta puerta de caſa.) Verè prope eſt dñs
Sap. 6. oĩb. inuocãtib. eum. Et hoc eſt illud Sap.
Clara eſt, & q̃ nunq̃ marceſcit ſapientia
ꝓoccupat, qui ſe concupiſcunt, ut illis ſe
prior oſtẽdat, qui de dulce vigilauerit ad
illã non laborauit, aſſidentẽ. n. illam fori
bus ſuis inueniet. Qñ ergo Saluator nr̃
in finib. terrę eſſet, illuc nobis eundum
foret, ut eũ q̃reremus, & eius ſalutẽ aſſe
B queremur. Quæ ergo nobis relinquitur
excuſatio, ſi ad ianuã domus nr̃æ cũ ſit,
non eum q̃rimus? Mare, & aridã aliqui
Philoſophi circuierunt, vt ſapientiſſimũ
inueniret magiſtrum, alij nunc circuũt,
ut aurum, & argentum reperiãt. An nõ
tibi perãbulandus eſſet uniuerſus mun-
dus, vt Xp̃m inuenire poſſes? Sed, en ad
ianuã tuã eſt, quo facto inexcuſabilis re-
deris, ſi ad eum non accedis. Verè Regi-
na Auſtri ſurget in iudicio cũ gñatione
hac, & cõdẽnabit eã, quia uenit à finibus
terræ audire ſapientiã Salomonis, & ec-
Mat. 12. ce plus q̃ Salomon hic. Meritò nos Pe-
1. Pe. 1 trus monet, pp ꝙ ſuccincti lumbos men
tis vr̃æ, ſobrij pfecti ſperare in eã, quæ of
ferť vobis gratiam: gratia dr̃ nobis offer
ri, in promptu eſſe, facileque nobis do-
C nari. Hoc eſt Xp̃m dñm in porta eſſe, ad
illum ergo accedamus. Quid qđ mors
nunc inter duas ianuas incluſa eſt. Hinc
porta ciuitatis eſt, inde Xp̃s dñs, q etiam
porta eſt: Ego ſum oſtium loquitur ipſe.
Inter duas ergo mors portas cum ſit,
ab ea defunctus eripitur, & de morte faci
Ioã. 10 lè triumphus reportatur. Solet Hiſpanè
dici (Cogiple entre puertas, y hizole ha-
zer la razon.) Sic nunc cum morte actũ
eſt a Chriſto dño. Sed operæpretium eſt
conſiderare veniente Chriſto domino
in Naim, quibus adinuentionibus, qui
bus feſtiuis gaudijs ei occurrant ciues.
Venienti etenim Deo occurrere oẽs de
buerunt cũ canticis, & hymnis dicentes

illud Pſ. Venite exultemus dño, iubile- A
mus Deo ſalutari nr̃o, pręoccupemus fa Pſ. 94.
ciem eius in confeſſione, & in pſalmis iu
bilemus ei. En qua adinuentione Xp̃s
excidiť in Naim. Ecce defunctus effere-
batur. Hic fructus terrę eſt, quem Xp̃o
dño largiunť, vt munuſculum venienti
ad eos. Hoc verò ſignificat patrias terræ
leges, ac ſtatuta, q̃ Hiſpanè (fueros y pri
uilegios) dñr. Hæc vero Xp̃o dño propo
nuntur in vrbis porta, anteq̃ illam ingre
diať, vt illa iur̃o confirmet, ſe obſeruatu Simile
rum. Sic. n. regib. euenire ſolet, cum re-
gni poſſeſſionẽ capiunt, anteq̃ vrbem in
grediantur, ad illius ianuã ꝓducunť pri
uilegia, ac ſtatuta ciuitatis, vt iur̃o ſe a-
ſtringant, ſe illa obſeruaturos. Sic nunc D
Xp̃o mors ꝓduciť, ob oculoſq; poniť, vt
iuret ſe aperiturum mortẽ ꝓ hoib. vt ſic
viuorum, & mortuorũ dñetur. Hoc ve-
rò iur̃o Xp̃s ſe obſtringit, vt patet in Pſ. Pſ. 39.
In capite libri ſcriptum eſt de me, vt fa-
cerẽ voluntatem tuã: Deus meus volui.
Hæc verò pr̃is voluntas eſt, vt corpus ip
ſi adaptatũ pro nobis immolet. Vnde ip
ſe ait: Nõ ſicut ego volo, ſed ſicut tu, non Ma. 26
mea voluntas, ſed tua fiat. Sed ò Deus
meus, Rex magnus ſup oẽm terrã, quan
ti ſibi ſtabit regnum hoc hominum, qđ
nunc denuò acquiris, q̃ aſpera huius re-
gni corona eſt, q̃ durus thronus eius, quã
difficilia ſtatuta iuras, vt tibi titulus re-
gius apponať, Ieſus Nazarenus Rex Iu- Ro. 14
dæorum. Audi qũo regnum hoc acqui-
ſierit, in hoc Xp̃s mortuus eſt, vt viuorũ Pſ. 92.
& mortuorum dñeť: n orte hoc regnum C
acquiſiuit. Audi thronũ regni: dñs regna
uit a ligno. Vide coronã regni ſpinis re-
fertã. Quis hominum hmõi regnũ non
renueret? Si ei diceret: In Regẽ quidem
aſſumendus es, ſed corona, qua ornan-
dus es, ſpinea erit, & thronus crux, & re
gni ſtatuta, mors tibi obeunda, an nõ ta
le recuſaret regnũ? Sed Angelorũ Rex,
vt regnet in hoĩes, regnum huiuſcemo-
di non recuſat, ſed ait Deus meus volui. Eſa. 9.
Verè dixit Eſaias: Factꝰ eſt principatus
eius, ſuper humerum eius oſtendit verò
non ductum eſſe amore ſui, ſed noſtri,
vt regnum hoc accipiat. Sed notandum
illud. [Ecce defunctus.] Et diues erat, ait
Ambr.

Digitized by Google

A Amb. cũ eſſet turba ciuitatis multa cum
Ambr. matre eius. Si pauper eſſet, nullus eum
comitaretur: non eſt.n.q pauperē iuuet,
Pſal.9. ſed q diripiat, & rapiat, ſm illud Pſ. Inſi
Dan. 3 diatur, vt rapiat pauperem, rapere pau-
perē, dum attrahit eum. Sunt verò pau-
peres lutei pedes ſtatuę, q vniuerſi mun
di molē ſuſtinent, ſed illi quaſi lutum hñ
tur. Hic ergo diues erat, cum ab oib. ho-
noretur. Sed ēt, ſi diues fuerit, ecce effer-
tur defunctus: an non hic erat diues? No
bilis, veſtitus auro, & argēto, q per vias
publicas quotidie ꝓcedebat, & ab oibus
inſpectabať? Sed hic idē īfirmatus eſt, &
in lectum decidit, eius color mutatus eſt
ſpēs vultus eius emarcuit, oculi clauſi
Dan. 2 ſunt, & uita tandē defecit. Ecce in pulue
Ecc. 18 rē verſa ſunt oia, aurum, æs argentum,
oia q ſtatuæ illius erant, in cinerem tan-
dem deuenere. Ideò monet Sapiens, ſi
annis multis uixerit hō, & in his oibus
lætus fuerit, meminiſſe dēt tenebroſi tē-
poris, & dierum multorum, qui cum ue-
nerint, vanitatis arguentur pręterita. Lę
tare ergo, ò iuuenis in adoleſcentia tua,
& in bono ſit cor tuum in diebus iuuen
tutis tuæ, & ambula in uiis cordis tui, &
in intuitu oculorum tuorum. & ſcitò, ꝙ
pro his oibus adducet te dñs in iudiciũ.

Sed mirũ valde illud eſt, ꝙ filius vni-
cus matris a Deo tollatur. Erat filius iſte
matri, lumen oculorum, baculus ſene-
ctutis: & hunc dñe ab ea eripis? An non
hoc inhumanum, atq; crudele: Imò ve-
rò, qa matri chariſſimus erat, & forſan
plus q̃ Deus dilectus, iōeum ē medio, tol
lit. Quæ a Deo ſunt, ordinata ſunt, & ſi
Re. 11. ſuo ordine oia collocaueris ſtabilita per
C manebunt. Primò loco ponēdus Deus,
deinde reliqua. Si verò aliqd creatum in
1. Re. 5 primo loco poſueris, cōtinuò illud Deus
diſturbat, vt arca Dagon. Si cor tuũ plus
æquo adhæſerit creaturæ, continuò Dei
adeſt gladius putridum reſecans, & iō ſę
pe aufert a te Deus ſubam, ſalutē filios,
Ordina ergo in te charitatem, & Sc ſecu
ra tibi tua erũt. Aliqñ uerò etiam Deus
ſuos probat, tentatq;, an eum diligāt ex
toto corde, & ideo amariſſima eorum
Ge. 15. oculis aufert. Sic tentauit Abraham, di-
cens: Tolle filium tuũ, quē diligis, Iſaac,
& offert illum ſup unum montium, quē A
monſtrauero tibi. Cur dñe dilectum pe-
tis filium? imò qa ei chariſſimus erat, iō
illũ eripere uolo, & in eo pſem probare.
Cum Philiſtiim arcā Dei poſuerunt ſup
vaccas, uitulos earum recluſerunt domi, 1. Re. 6
& ſic licet mugiētes, nō tñ declinabāt ad
dexterā, nec ad ſiniſtram, ſed ad Bethſa-
mes domũ ſolis recto gradiebātur itine-
re. Si uero uituli eis adeſſent, laſciuiētes,
vaccæ a uia declinaſſent. Quo ſignatum
eſt, aīam q Deum ſuper ſe tollit, ſeparari
debere a filiis, q eam impedirent rectum
iter capere, pſæpe namq; filii parentibus
ſunt impedimēto, ne in cęlũ properent,
efficiunturq. filii vituli Ieroboā, in qbus
peccare fecit Iſrael. Meritò uerò tunc il-
los Deus aufert, vt aīa ſuis quaſi alis in B
Deum libere tendat, q ſunt intellectus,
& uoluntas: quas ꝓinde ut facilè, & ſua
ſponte ſe mouere poſſit, ac ſine ullo im-
pedimēto in Deum euolare, liberas eſſe
oportet: nō ligatas, vel impeditas. Hmoi
faciles, ac mobiles alas petebat. Pſ. Quis Pſ. 54
dabit mihi pennas ſicut columbæ, & uo
labo, & requieſcā. Sed ut hunc ſuſcitaret
Xpm, primũ oīum tetigit loculũ. Theo- Theo.
phyl. hic ait Græcos dicere corpus, aīæ
locum. Multi ſine dubio hodie ſunt in vi
uo corpe, aīas mortuas deferentes. Et, ſi-
cut in loculo ſolet pānus ſericus operire Simile
fętidũ corpus, ſic hi haura, ſerico, & pur
pura cooperiunt aīas abominādas, de q- Eccl. 8.
bus Sapiēs loquiť. Vidi impios ſepultos,
q cum adhuc uiuerēt, in loco ſācto erāt.
Hi patũ concionib. ꝓficiũt, vel admini-
ſtrationib, donec Deo loculũ tāgēte, eos
cogit ulterius nō ꝓgredi, Detinenť hi nā C
que, Deo, eos in corpore tāgente aliqua
graui ægritudine, qua reſipiſcere ſolent,
Sic depditos iuuenes ſolet Deus ad men
tē meliorē reuocare. Vis noſſe, qũo Deꝰ
manu ſua loculum tāgat. Audi Iob: Ma- Iob 17
nus dñi tetigit me. Et hāc manum ſentie
bāt Philiſtæi, dum dicerēt. Non maneat
apud nos arca Dei Iſrael, qm dura eſt ma 1. Re. 5
nus eius ualde. Pręcipiti curſu p pctā cur
rens, in infernum ducebaris, infirmita-
te, uel tribulatione Deus tibi obſtat, &
cum in lectum dimiſerit, motum illũ cō-
primit, quo in pctā æffrenatis labebaris,

ac

Digitized by Google

A ne iniuſtitias manib. tuis cõciones, ſicut
deperditos. ac deprauatos hoĩes efficere,
Pſa. 17 Pſ. ait: Iniuſtitias manus veſtrę concin-
nãt. Nec parua tibi videatᷣ exhibita mĩa,
Simile. ſi ſic locutũ tuũ corpus tuũ tetigit. Si. n.
cũ in effræni equo currens, in præcipitiũ
tẽderes, quiſpiã ſubneruaret equi crura,
ut te a tãto periculo liberaret, ſine dubio
magno te affeciſſet bñficio, licet. n. equũ
tuum pdiderit, te tñ ſaluũ fecit. Sic pctõ
rẽ tradit Paul. Sathanæ in interitum car
1. Co. 5 nis, ut ſpũs ſaluus fiat in die dñi. Equus
Eſa. 31 vero caro eſt dicente Eſa. Equi eorũ ca-
ro. Licet ergo hæc pereat, dũ ſpũs ſaluus
ſit, magnũ in te conferetᷣ beneficium. Vis
oculis tuis ſubijciam huius diuini tactus
fructum? In pctĩs es totus, venundatus
2. Ma. 1 videris, ut facias malũ. Reſipiſcere non
vis, licet ſæpe ſis monitus a Deo: cõfiteri
renuis: pęnitere recuſas. Tangit Deus lo
culũ corporis tui graui ægritudine, vel la
teris punctione, vel maligna febri, conti-
B nuo dicis: Vocate confeſſariũ, q ingenuꝰ
nõ es, nec nobilitate, & amore ductus, ad
Deum venire voluiſti, tecum Deus egit
vt cũ humili, & infimo de plebe, ac igno
bili, & quaſi ui extorquet a te cõfeſſionẽ.
Vis nõ tãgi? uis a Deo tractari nobiliori
quadã rõne? ſine mora Dei uoce audita
ſurge; ſurge q dormis, & exurgi a mor-
tuis, & illuminabit te Chrs. Cuius rei p̃-
Dan. 4 clarum, illuſtreq; exẽplum extat Dan. 4.
Erat Nabuchodonoſor ſupbꝰ, arrogãs,
crudeliſq;, diuinitus monitus eſt per ſæ-
pe, prę̨cipuè ſomno illo mirabili arboris,
qđ illi explicuit Daniel, oñdens, in eum
a Deo latam eſſe ſniam, niſi reſipiſceret.
Et adiungit: Quã ob rem Rex, cõſilium
meum placeat tibi, & pctã tua eleemoſy
nis redime, & iniquitates tuas miſericor
dijs pauperum, forſitã ignoſcet Deus de
C lictis tuis, expectatus per annũ eſt, ut ibi
dr̃. Cumq. neglexiſſet, tandem uenit ita
Dei de cęlo, & eũ tetigit Dei manus, &
mirabilẽ, oĩbuſq; ſtupendũ vltionẽ adhi
buit, & mundo inauditã, nõ ſolum. n. re
gno ſpoliauit ſuo, ſed & rõnis vſu, & in
ſtar quadrupedis abiectus ad paſtum, in
ter armẽta boũ, aliarumq; pecudũ carpe
bat fęnum, & herbas. Quo ille pabulo p
annos ſeptem alitus, nutrituſq; eſt, quo-
ad Deus diuina ſua mĩa cõmotus, illiũs A
humi pſtratã mentẽ illuminauit, & ille
agnouit, Deũ cæli eſſe oĩum moderato-
rẽ, cui mentẽ ſubmiſit ſuã, & tunc demũ
humano ſenſu recuperato, & belluina
illa uita relicta, ad rõnis vſum, regiamq;
dignitatẽ, & amplitudinem reuerſus eſt.
Sicq; ille Rex ſaluus factus eſt ẽt ſalute
æterna, ut Aug. dicit: En ergo ꝙ ſuperius Augu.
diximus ope cõprobatum, & adhuc ali-
qđ amplius: non ſolũ. n. ut ignobilẽ tra-
ctauit Deus Nabuchodonoſorẽ, ſed etiã
vt pecudem. Ne ergo ſicut tu tracteris, di
uina audi ſalutis monita. Sed notat Am Ambr.
br. huius viduę lachrymis Xp̃m dñm p
motum, ut eius filiũ ſuſcitaret, Eccleſiã
verò ſignãri dicit hac muliere, q̃ ſponſa
Xp̃i eſt, cuius pręcib. multi ſurgunt pctõ
res. Mõ vero Eccľa, quaſi uidua eſt pp B
Xp̃i abſentiã, atq; adeò lugens eſt. Nun-
qđ pñt, ait Chr̃s dñs, filij ſpõſi lugere, q̃-
diu cũ illis eſt ſponſus? Venient aũt dies,
qñ auferetᷣ ab ei ſponſus, & tunc ieiuna-
bunt, ablatus nunc ſpõſus eſt ab Eccľa;
iõ uidua dr̃, plorat, & ieiunat. Sed & aĩa
q̃uis per hanc viduã ſignãri põt: aĩa nã-
que fidelis cum grãm recipit, Chr̃o dño
deſponſatᷣ. Oſeæ 2. Et erit in die illo, ait Oſeę. 2.
dñs, uocabit me vir meus, & ſpõſabo te
mihi in ſempiternum, & ſpõſabo te mi-
hi in iuſtia, & iudicio, & in mĩa, & miſe
rationibus: & ſponſabo te mihi in fide,
& ſcies, q̃a ego dñs. Sicut. n. deſponſatio
eſt traditio, qua ſe ſpõſa tradit ſponſo, &
ſponſus ſpõſę: ita per grãm tradit ſe aĩæ
Deo, in oẽm eius voluntatẽ implẽdam,
Deus uerò ſiľr ſe aĩæ tradit. Hinc illud
Cãt. Dilectus meus mihi, & ego illi, qua Cant. 2
ſi dicat, ille ſe mihi tradidit, & ego me il-
li. Sed per lethale peccatum vidua effici-
tur aĩa, quia Chriſtus dñs recedit, & qua C
ſi illi moritur. En illud: Facta eſt quaſi ui Thr. 1.
dua dña gentium; princeps prouincia-
rum facta eſt ſub tributo. Et ſicut uniuer
ſa mala in uiduã ueniunt, & de ſub pedi
bus, ut vulgo dr̃, mala ei procedunt; ita
oẽ malum irruit in eum, quia Deo re-
ceſſit; Ecce qui elongant ſe a te, peribũt, Pſalm.
& inter alia mala hoc unum eſt, qđ non
ſolum ſponſo orbatur, ſed & filijs: En vi
duæ filium vita functum. Filij namque

qua

Digitized by Google

A qui ex matrimonio Dei cũ aĩa nati fuerant,opera ſunt cœlo digna. Nõ ego,ait
1.Cor. Paul. ſed gr̃a Dei mecũ, hæc pfecit ope-
15. ra. Hos genuit filios: Deus pater illorũ operum eſt, aĩa uero mater, hi uero oẽs filij continuo pereunt, dum peccaſti, ut
Ez.18. dicit Ezech.18. Si aũt auerterit ſe iuſtus a iuſtitia ſua,& fecerit iniquitatẽ,oẽs iuſtitiæ eius,quas fecerat,non recordabuntur. Ecce impletum in aĩa a Deo recedẽ-
Eſa.47 te illud Eſa.47. Audi hæc,q̃ dicis: Nõ ſedebo vidua,& ignorabo ſterilitatẽ. Venient tibi hęc duo ſubitò in die una ſterilitas, & uiduitas, viduitas, qua orberis marito: ſterilitas, qua priueris filijs. Simul namq. cũ peccaſti, & ſpõſum amiſiſti Deum, & opera vniuerſa bona, quæ feceras,en vidua es,& abſq. filijs. Quid ergo huic viduæ p̃ſtandum? Ploret,eiulet, aderit continuo Chr̃s ſponſus eius,
B ite rumque deſponſabitur ei,& ſimul illi defunctum reſtituet filium. Opera.n.per peccatũ mortificata reuiuiſcere faciet,& dabit iterum illa matri ſuę, ut eis fruatur, & propter ea æterna mercede in cęlo coronetur,&c.

Feria VI. poſt Dom. IIII. Quadrag.

Thе. Lachrymatus eſt Ieſus. Io. 11.

INſoliti, & mirabiles effectus cogunt nos reconditas, atq. abditiſſimas inquirere cauſas. Et licet ea quæ in creaturis contingunt contra communem curſum, naturamq. earum ſummam inducant admirationem, maximè tamen ea, quę nouitatem aliquam videntur oſtendere in Creatore, ſunt admiranda, & in
C quirenda. Et tale eſt in Deo, videre triſtitiam,& lachrymas. Et prima dubitandi ratio eſt,quia cum Chriſtus homo perfectus ſit, videtur in eo triſtitiam eſſe non poſſe. Sententia fuit Stoicorum in ſapiẽtem, & perfectum triſtitiam non cadere. Et ratio eorum erat. Ex duobus malis naſci poteſt triſtitia,ex malo culpę,& ex malo pœnæ: malũ culpę non contriſtat perfectum, quia illud non admittit, malum pœnę non reputat malum, quia verè malum non eſt, non eſt ei ergo, vñ triſtetur. Non triſtatur perfectus, quod A
ſciat ſibi oblatrari, hoc.n.nou t, nihil ei adimere boni,triſtaretur uerò,ſi ille alteri detraxiſſet. Hoc uerò non facit,quia perfectus eſt, nec triſtatur,quod alius ei ſubſtantiam adimat, quia illam bonum hoĩs non putat,triſtaretur uerò ſi ille alteri adimeret, ſed hoc neutiquam facit, quia ſapiens eſt, non eſt ergo ei triſtitiæ materia, inſipienti verò plurima adeſt, quia & mala facit culpę, & mala reputat, quę ſunt pęnę damna. Cum ergo Xp̃s hõ,utiq. perfectus ſit,qũo triſtat̃,& plorat? Auget̃ uero dubitandi ratio,quia Chriſtus beat⁹ eſt, uidebat aĩa eius Deũ ab inſtanti conceptionis, lętiſſimum uero hoĩem aliquo eximio bono non facile contriſtabis,in ſumma.n. lętitia rõ tri B
ſtandi quaſi ſubmergi,& ſuffocari ſolet. Summa uerò eſt gloria Xp̃i dñi, quid ergo illum valeat contriſtare? Sed adhuc augetur dubitandi rõ: dum videmus Xp̃m,qui Deus eſt triſtari. Nã qd eſt calidum fieri frigidum, quod lucidum obſcurum,contingere põt, licet in aliquib. maximę admirationis eſſet, vt ſi uideremus ſolem obſcurari,tũ qd lux obſcuretur, calor frigeſcat, hoc uiſum eſt nunquam. Si Deus ſolum eſſet lętus, & hilaris,non ipſa lętitia,non tantam inducerent admirationem eius lachrymę, ſed cum Deus ſit ipſum gaudinm per eſſentiam, maximè mirandum, quod triſtet̃. Simul uerò admirationem auget occaſio facilis,qua vr̃ triſtatus, & lachrymatus, cum .ſ. a ſomno vult ſuſcitare amicum. Ille.n.qui cum flagellatur,corona-
tur,crucifigitur,quaſi agnus fuit mãſue- C
tus ſine uoce, ſine ulla querela,nec leuiſſimum affligi animi ſignum dans, momit,& plorat. Tu,ò domine gemis,qui fons lętitię es? Tu non es,cuius ſola memoria męſtos lætificat? Memor fui Dei,
& delectatus ſum,ait Pſalm. Quomodo Pſa.76
nunc triſtaris,& ploras?

Sine dubio oſtenditur hac in re ſummum hominis malum, quod Chriſtus dominus in Lazaro, ut figura intuitus eſt malum peccati,quod ſufficiẽs eſt hominem perfectum, beatum, & Deum ipſum in natura aſſumpta contriſtare,

&

Digitized by Google

A & lachrymas ꝓfundere. Sed quale, cuē-
tiúq; malú illud erit, q̃ hoc efficere valet?
Modo minus ꝓfectò, q̃ infinitú dẽt eſſe
malum. Vidit Xp̃s verè pater hoīum v-
niuerſos hoīes filios ſuos ſub morte pc̃ti
dolet, lachrymaturque, qua in re nobis
oſtendit, quo loco a nobis pc̃m ſit habẽ
dum, qũo i lud deplorare dẽamus, necvl
lo modo ridere, ſi pc̃m ĩ nobis ſit. Hinc
Oſee 9. Oſeæ 9. Noli lætari Iſrael, noli exultare
ſicut populi, quia fornicatus es a Deo
Berna. Serm. 1 de nat. Chriſti tuo. Audi, ait, Bernar. Lachrymę Chri-
ſti timorem mihi ingerunt, & pudorē, ti
morē, quia ex magnitudine remedij, pe-
Simile riculi æſtimo quantitatē. Nec. n. tantã
medicinã, ſine grauiſſima ĩfirmitate im-
penderet ſapiẽtiſſimus medicus. Pudor
vero mihi eſt, quia eram ego ſeruus lu-
B dens in foro, princeps in aula Regis pa-
tris ſui. Audit princeps contra me talem
ferri ſniam, vt pcõpaſſione exeat plorãs,
qũo ego nõ plorabo, cũ mei cõpaſſione
ille ploret? grãde mihi eſt periculum, cũ
videã filium Dei pro me ploiãtē. Simul
vero his lachrymis ſummũ oſtẽdit amo
rē, quo accendamur. Vide quid hodie di
cunt phariſęi: Ecce qũo diligebat eum.
Nõ tã eis ſignũ amoris eſt, iterũ in Iudęã
venire, cũ uitæ diſcrimine, quam lachry
Cicer. mæ. Cicero de amicitia ait: Fideles teſtes
amoris cordis, lachrymę ſunt. Audis for
Simile ſan, Rex memorat tui quotidie, loquitur
que de te libenter, & amãter, magni hoc
ducis, & quaſi prunas in cor tuũ miſit,
qui hæc nunciauit, ut Regem diligas.
Sed quid obſecro facere, ſi audiret, pro
te Regem lachrymas effundentem? Nõ
adeò ardens aqua, ut nos igniat, quam
C Xp̃i lachrymę, ꝓdeuntes a corde ignito
Iſidor. oculiſq; eius ſtillantes. Refert B. Iſidor⁹
fontē eſſe adeo ignitum, vt faces mortuę
Simile in eo accendant. Tales Xp̃i lachrymæ
ſunt, in quib. accendi poſſis. Solet Rex,
vt ſtatus ſui ſeruet grauitatē, ēt ſummos
diſſimulare affectus, qñ uero eo ꝑuenit
affectus, vt diſſimulari nõ poſſit, maxi-
mus plane eſt. En Xp̃m dñm, maieſtatē
infinitã, lachrymantē, infremẽtē tui cã.
An non ſummus ei amor? An hoc amo-
re nõ accẽderis? Mittũt Lazari ſorores
ad Xp̃m nũtiũ, dicẽtes. [Ecce quē amas
infirmat.] Sed ſi a Xp̃o amat, qũo infir- A
mat? Dubiũ hoc antiquũ eſt, q̃ Gedeon Iudi.
Angelo ꝓpoſuit dicẽti ſibi, dñs tecũ vi- 6.
rorũ fortiſſimè, q̃ rñdit, ſi dñs nobiſcum
qũo tanta mala patimur? Et adhuc anti-
quus hoc dubiũ eſt, ſup hac. n. qõne vni-
uerſa fundat diſputatio Iob, & amicorũ
ei⁹ Illi. n. putabãt iuſto nullũ eſſe malũ,
cuius oppoſitũ Iob defendit, Quia ergò
a Xp̃o amat, infirmat corpore, hoc ut Ze Iob.
lotes De⁹ facit, ne amici illius ad ea, q̃ in
mundo ſunt, afficiant. Ideò [illegible] adhi-
bet Deus amaritudinē, & illos in carne Ge. 32.
percutit, cũ qb. ſugit, & luctat ut Iacob, Aug.
caſtigatq; oēm filium, quē recipit. Quæ-
rit Aug. rõne uoēs Deus eripere Iſrael
de Aegypto, illũ primũ ꝑmittit maximè
tribulari, & flagellis cędi, & opib. duris
opprimi. Rñdet: Attẽde, q̃ hoc fuerit ne-
ceſſarium, ut viã inceptã terræ ꝓmiſſæ B
nõ relinquerēt, tã. n. ex corde Aegyptum
diligebãt, ut poſtq̃ ibi fuerãt flagellati, è
media uia uellẽt in Aegyptũ reuerti, qd
obſecro facturi eſſent, ſi cũcta eis in Ae-
gypto proſpera fuiſſent? Sic nobis cõtin
git, quos Deus uult in cęlũ aſcendere, ter
rena, ac caduca relinquere, adhuc tñ tã
terræ adhęremus; ut licet flagellati, ad-
huc hic remanere uelimus, qd egerem⁹,
ſi cunctè hic nobis ex uoto ſuccederent?
Dñt Angeli Lot Sodomã igne pdendã, Ge. 19.
& ad huc ibi morari deſiderat, nec inde
exit, donec vt extrahat, qd faceret, ſi au-
diret, oĩa ꝓſpera in Sodomis futura? Si- Ge. 32.
cut ergo manet Iacob in domo Labã, cũ
videt eius faciẽ hilarē, cũ uero ĩmutatur
facies Labã, & filiorũ eius, tũc de reditu
ad patrē cogitat, ita reb. nobis ſucceden-
tib. ꝓſpere Dei, & cęli obliuiſcimur, qm̃ C
Manaſſes, & Ephraim fratres ſunt, i. a- Gen. 41
bũdãtia, & obliuio, eſt. n. Ephraim abũ-
dãtia, Manaſſes obliuio, ſed cũ hic affli-
gimur, quaſi mũdi faciē ĩmutatã uide-
mus, & ĩ cęlũ oculos tollimus, eiuſq; btĩ
tudinē ardenter expetim⁹? [Iō quē amas
infirmat.] Scdm in hac Marthę, & Ma-
riæ epl'a aduertendũ eſt, nihil eas petere,
ſed tm̃ infirmitatē fratris oſtendere, ut
Xp̃s uideat, qd magis expediat, ſpũalia
.n. a Deo abſolute petenda ſunt, tẽpora-
lia ſub conditione, ſi expediunt ſaluti

Digitized by Google

A ſpirituali. Rō huius eſt, qm̄ infirmus ab
Simile ſolutè petit à medico ſalutē ſine vlla a-
diecta cōdōne: qm̄ illa finis eſt, & ꝓcul-
dubio corpi conueniens. In medicinis
verò, q̄ media ſunt, qa neſcit, q̄ ſit conue
niētior, ſub condōne infirmus loquitur:
Hoc, uel illud medicamentū mihi da, ſi
expedit. Sic ſpiritualia dona habēt rōnē
finis, qa p illa Deꝰ poſſidet a nobis, q eſt
finis noſter, licèt diuerſimodè hic, & in
patria. Tēpalia uerò ſolum media ſunt,
de qb. ignoramꝰ, qd nobis ſit expediēs,
Deus uero illud nouit. Multi diuitijs dā
nati ſunt, ut Saul, & Salomon, & diues
epulo, qdā pauptate, vt Deū offendant,
ptrahunt, vt fures: Quidā ſalute perunt,
alij infirma valetudine: qd ergo oremus
ſicut oportet, neſcimus, qa eſt uia, q̄ vr̄
B homini recta, & nouiſſima eius ducit in
Proue. mortē. Multa cogitas tibi expedire, quæ
Simile forſan erunt tibi in interitū. Sicut ergo,
q initiū tm̄ viç uidet, nō rectè pōt iudica
re, q̄ ipſi via melior ſit è duabus, q verò
oēm circūſpiceret ui, & latrones in alte
ra cōſiſtentes, & pcipitia, ille poſſet dice
re, hāc tene, viā, illā declina, ſic tu initium
tantum uiarum vides, Deus uerò circū-
ſpicit oēs uias hoīum, æternitate ſua oīa
circumiēs, ipſe nouit, quid tibi expediat.
Plato. Ideò Lacędemonii, ait Plato, & refert
D.Th. D.Thom. ſolum orabant a Dijs ſibi da-
ri optima, nihil addentes huic uerbo, ſed
Diis relinquentes, quæ illa eſſent.

Tertiū hic cōſiderandū: [Ecce quem
amas.] Sine dubio obtinebunt, q̄ petunt
qm̄ amici ſunt, & q in ꝓſperitate Xp̄m
hoſpitio ſuſpiciunt, ei obſequunt, in ſua
aduerſitate, illū hēbunt adiutorē. Opti-
mū eſt Deo ſeruire in ꝓſperitate, vt cū
in aduerſitate fueris, dicere poſſis. Ami-
cus tuus infirmat, & indiget tui. Multū
per oēm modum intereſt Deo dicere: A-
C micus tuus indiget tua opera, uel inimi-
cus tuꝰ eget tuo auxilio. Licet. n. inimicis
aliqn̄ accurrat ꝓ ſua bonitate, ſed ſæpiꝰ
Deut. ēt ad eos dicit: Vbi ſunt Dij eorū, in qb.
32. habebant fiduciā? ſurgāt, & opitulent uo
4.Reg. bis. Amicis verò id dici nō pōt. Sic Eze-
20. chias infirmus orat: Memento, q in cor
Pſ. 85. de pfecto ſeruierim tibi. Et Pſal. Saluū
Pſ. 118 me fac, qm̄ ſanctus ſū, & tuus ſum ego,
ſaluū me fac. Hac fiducia erectæ ſorores A
tā bī ad Xp̄m ſcribūt. Sicut. n. filius, vel Simile
amicus pauciſſimis uerbis, q uult, a te
petit, ipſa. n. amicitia ſatis interpellat, at
externus, multis, accumulatiſq; uerbis,
ac ſæpius poſtulat, & multis rōnib. vtit:
ſic ad diſcipulos dr, orātes āt nolite mul-
tum loq, ut Phariſæi faciunt. At contra Mat. 6.
Prouer. 18. dr: Cū obſecrationib. loquit Pro. 18.
pauper, q. n. de amicitia ei deeſt, ſupplet
verbis, & obſecrationib. quo maior ami
citia eſt, eo pauciora uerba ſunt neceſſa-
ria, ut īpetret amicus, q̄ uoluerit, q a au-
res Dei in pces eorū. Hinc Eſa. 65. Et e- Pſ. 65.
rit, anteq̄ clamēt ad me, ego exaudiā, ad
huc ipſis loqntib. audiā. Quid benignꝰ?
quid amātius? O fęliciſſimā amicorum
Dei ſortem, q inter cętera Dei dona hoc
hñt, ut tā facile Deus eis accurrat, hęc eſt B
illa ſingularis ꝓmiſſio Ioā. Si māſeritis Ioā. 17.
in me, & uerba mea in uobis manſerint
qdcunq; volueritis, petetis, & fiet uobis.
Quid maius hac promiſſione excogitari
pōt? Roborat aūt pios hac ſpe experien
tia, qua nouerunt, qūo eis Deus adſtite-
rit, eoſq; exaud. erit clamantes ad eum.
Sic 1. Io. 5. Scimus, qa audit nos, quicqd 1. Io. 5.
petierimus, qa hēmus petitionē, quas po
ſtulauimꝰ ab eo. [Ecce quē amas.] Hoc
verbo ſecuræ manēt: amor. n. eū ꝓpera-
re coget, exilire mōtes, donec illū in uitā
reſtituat. Cura, ut Deus diligat, ſic. n. oīa
negotia tua confecta puta. Ad hoc vero Prou. 8
dilige eū, qm̄ ego diligētes me diligo, ait Simile
ipſe, amor eū ducet, licet moret paululū.
Sicut lachrymæ filij matrem ducunt ad
eū, licet aliq morā faciat, ſed poſtq̄ venit
qd faciat, uideamus? [Infremuit ſpiritu,
& turbauit ſemetipſum, & ait; Vbi po-
ſuiſtis eum?] Turbat ſe Xp̄s, infremuit
tu uero tā qetus, ac tranquillus eris, ac ſi C
nihil tibi eſſet mali? Hō peccaſti, qd nūc
agis? Nō turbaris? nō fremis? nō ploras?
Sed plora tu dn̄e, ille. n. mortuus eſt, nec
ſentit dāna. Attēde miſerū ſtatū tuū, quo
inſpecto Xp̄s turbatur, infremit, & plo-
rat, ſed quomodo peccator non ſentit?
Hoc eſt maximè deplorandum. Ecc. 22. Ecc. 22
Sup fatuū plora, defecit. n. ſēſus eius. Si Simile
cut plorat pater phreneticum filiū mo-
rientem, & ridentem. Si modo hic pro-
cederet

Digitized by Google

A cederet hõ,& oẽs eo uiſo turbaremur,& ploraremus,diceret,quid hi in me uidẽt, vt turbenť,& plorẽt? Quid uidet ò pctõr in te Xp̃s,fremat,turbeť,& ploret.[Vbi poſuiſtis eũ?] Vbi poſuiſtis mortuũ?quis
Pſ. 5. eſt mortuus?cor tuũ:cũ Deũ nõ diligit, mortuũ eſt. Vbi hẽs cor tuũ? Eſtne in ſe pulchro? Sepulchrũ patẽs eſt guttur eorũ,vbi lingua eſt inficiẽs aĩam,ibi ſepulchrũ eſt apertũ. Eſtne ibi cor tuũ? Carnalis vbi poſuiſti cor? in altero ſepulchro.
Pro.22. Fouea ꝓfunda os alienę,cui iratus ẽ dñs incidet in eã. Põtne inſanius,aut ſtultius aliquid excogitari, q̃ ꝙ cũ in hac ſtatera ſit Deus,& vniuerſa eius bona,ĩ illa uerò delectatio ſenſualis,hãc pluris facias? Qũo in corde tuo dicere potes: Hãc ma-
B iori pretio hẽo,q̃ Deũ,hac frui uolo potius q̃ Deo?oĩbus q̃ in cęlo ſunt, renuncio,ut hac potior. Poſſibilene eſt,te iudicio uti,cũ id dicas, & facias? Proculdubio Deus iratus eſt tibi: ingratũ aliqd in eũ admiſiſti,qñ te ꝑmiſit ſic dementari. Iratus Deus tibi eſt,cũ te ſic dereliquerit vt ĩſanires tã manifeſte,cui iratus ẽ dñs, incidit in hãc foueã: Dñe ueni,& uide mi
Simile ſeriã meã,& fremes,& plorabis. Si uideret rex ſpõſam dilectã à ſeruo nequã conculcari,& ꝑ crines trahi, an nõ fremeret nõ clamaret,an nõ lacrymareť? O,o,o, dñe,quo ſenſu,quo dolore cor tuũ tãgiť, cũ uides aĩam ſpõſam tuã à dęmone conculcari,& ꝑ terrã trahi,quaſi uiliſſimam ſeruam,hoc eſt,ꝙ fremitu,& lachrymis
C Xp̃s deplorat. Sicut ſanguis teſtimoniũ eſt vulneris corporis,ſic lachrymæ oſtendunt vulnus cordis. Quid dñe vulnerat, ac pungit cor tuũ,vt lachrymas fundas: pctã nr̃a illũ plorare cogũt. Eſt pr̃i filius
Simile nequã:nullũ nõ lapidẽ mouet pr̃, ut filiũ in meliorẽ mentẽ reducat: ſed ille corrigi tenuit. Cũ ſe uidet pr̃ nihil proficere, plorat,& lachrymis teſtatur cordis dolo
Mic. 1. rẽ pp filiũ deperditũ. Mich. 1. Super hoc plangã,& ululabo,uadã ſpoliatus, & nudus,faciã planctũ velut draconum,& luctũ,quaſi ſtruthionum,qa deſperata eſt plaga eius. Vide q̃ ſit malum pctm̃: Deũ fecit expoliari in cruce, & planctũ facere draconis,& ſtruthionis. Ea.n. uerba
Hiero. ait Hiero. Dei ſunt non prophetæ. Dra-

cones,ait Hiero.eſſet elephantum inimi A
cos,cumq; ab elephantib.luincuntur miſerrime vlulare. Struthio ſilr relinquit oua,& filios ſuos,induraťad filios ſuos, quaſi non ſint ſui:cumq.a parentib.non alanť,cibum quærunt ſummis gemitib. & dolore. Ideo hanc auem dñt Hebræi daſlaanah ab ululatu,nam laanah vlulare ſignificat. Magnis ergo vlulatibus, & lachrymis cõparat ꝓpheta dolorẽ Xp̃i, quo ob pctã nr̃a tãgiť. Sed uiſis Xp̃i lacrymis,quid phariſæi dicant, audiamus.

[Ecce qũo diligebat eũ.] Hunc locum optimè verſat D. Th. in opuſc. de amore D.Th.
Dei,ait: Amico fideli nulla eſt cõparatio, Eccl.6.
dignus amore eſt fidelis amicus. Pro. 9. Pro.6.
Multi miſericordes vocantur, virum ãt fidelem,quis inueniet? Fidelis amicus eſt qui eſt in amicitia ſtabilis,ita,ut nec ſup
ueniẽte nouo amico, obliuiſcať prioris, B
nec in altũ elatus obliuiſcať pauperis amici,nec deiectio amico eũ deſpiciat. Fideliſſimus amicus Deus comprobatur,q nunq̃ obliuiſciť priorum amicorum ꝓp nouos, ſed quos elegit ante tp̃s, amat et poſt oẽ tp̃s in æternum. Nec uerò ꝙ noui ſuperueniant Deo amici, priores minus amici ſunt,imò ei gratiores fiunt, ſi plures Deum diligãt. Nec verò Xp̃s eſt, Ge.40.
ut pincerna,q reb. ſuccedentibus proſpe Pſ.137.
re,oblitus eſt interpretis ſui, qa excelſus dñs,& humilia reſpicit. Patet in Xp̃o, q quos mortalis elegit in amicos, immortalis factꝰ,fratres nominat. Vade ad fratres meos,& dic eis. Io. 20. Nec uerò mu
tatur Xp̃i amicitia ex caſu amici, ut pa- Ioã.20.
tet Io. 11. Diligebat Ieſus Martham, Ma
riã,& Lazarũ,ſed hoc erat,cũ ſani,& in- Ioã.11.
columes eſſent. Sed quid faciet,ægrotante Lazaro? Ecce quẽ amas infirmatur,nõ deſinit amare,ꝙ infirmus ſit. Moriť Lazarus,creſcit miſeria,ſed non decreuit a-
micitia. Sic.n.ait: Lazarꝰ amicus nr̃ dor C
mit:Non dr̃ amicus,qa amet,cũ ſit mortuus,ſed qa ameť. Iã fętet Lazarꝰ, adhuc amicus eius Xp̃s eſt,flet eius cã. Ecce,inquiunt,qũo diligebat eũ. Malè arguitis, ei præſens eſt effectus amoris,pñs eſt,& amor. Dicite ergo. Ecce qũo diligit eũ, ò fideliſſimum amicum,q loqueris,in charitate ꝑpetua dilexi te. Non ſic nos Xp̃o

Digitized by Google

A fideles ſumus. Captus tñ erat Xp̄s, & iu
Hie.31 rat Petrus, ſe nõ noſſe eum. O ergo hõ,
Ma.28 qui amicum fidelem quæris, q̃re Chr̄m
amicum non quæris primum, qui nunq̃
mittat? Quænam putas amicitia mundi
ad te eſt, & carnis: audi, & vt plenius id
Simile percipias, hoc utar exẽplo: Tres tibi ami
ci ſunt, diſcrimen ſummum imminet ti-
bi, vocaris.n. à rege, coram eo accuſatus
criminis læſæ maieſtatis. Accedis ad pri
mum amicum, exponis illi diſcrimẽ tuũ,
ab eo opem poſtulas: R̃ndet tibi: Comi-
tabor ego te, donec ad regis tribunal ue-
neris, tunc foris manebo, tu cum rege ne
gotiũ perfice: ego.n. nihil amplius faciã.
Videns in hoc auxilium tibi non eſſe, ad
B alium diuertis amicum, ab illo opẽ poſtu
las, & auxilium. R̃ndet tibi: Cum iuſſus
fueris occidi, lintheũ, quo corpus inuolua
tur tuum, dabo ſindonem ueterem. Acce
dis ad tertium, qui ait: Ego ero aduocat⁹
tuus, ego te liberabo, ego opem feram, ne
timeas: Regem placabo, & ſi oportuerit
uitã pro te fundere, ut tu uiuas, libenter
eã dabo. An non hic fidelis amicus eſt?
Qui cum carne ſua amicitiã ineunt, quẽ
amicum diligunt? Adinſtat prioris illius
amici, quẽ diximus, cum ipũ ſe habebit.
Carnẽ ſoue, eam dilige, tibi Dalila erit,
te inimicis tradet, & comitabit̃ ſpiritum
C uſque ad mortem, tunc ſpiritũ relinquet
Iud.17. ſolum, ut iudicium Dei ſubeat. Secundo
amico ſimilis mundus eſt, cui ut placeas
te diſcrucias, ſed ille ſolũ tibi dabit ſindo
nem, qua corpus tuum inuoluatur, hoc
ſolum ab eo accipies, cùm mortuus fue-
ris. Tertius amicus fidelis Xp̄s dñs ẽ, ad
uocatus noſter, qui ut nos in libertatem
aſſereret, mortem noſtram ſuſtinuit, qui
nos ad diuinum iudiciũ comitatur, nos
liberat, nos tuetur. Hic ergo ſit tibi ami-
cos, qui uerè diligit te. Fratres diligamus
Deum, quoniam ipſe prior dilexit nos.
1.Io.3. Audi, quæ dicat, & faciat hic amicus.
(T[illegible] te lapidẽ.) Officium p̄dicatoris
eſt tollere lapidem, & fęditatem oñdere
Ezec.8 pctõ[illegible]um: Fili hoĩs fode parietem, & vi-
dę abominationes, q̃ fiunt ab Iſraele, ut
annuncies eis. Et Eſa. Annuntia populo
Eſ[illegible] meo ſcelera eorũ, ꝙ ſi non corrigatur, q̃a
infirmitas eius eſt, noli me tangere, cui ſi
medearis, exardeſcit amplius, ſi vero me A
dicinam non adhibeas, occidit adhuc tñ,
ut Deus iuſtificetur, pctã dicenda ſunt.
Vera lapide detinetur peccator, ne ĩ Deũ
feratur. Vis hoc manifeſtè noſſe. Immen
ſa ad te uenit pluuia beneficiorum Dei,
nec leniris: ſæpe te Deus uocauit, nec ei
aſſenſum præbuiſti: ſine dubio prægrãdi
mole, ac lapide premeris. Audiſti ſępe. ca
ue, ne hac nocte repetant aĩam tuam. Ca
ue ęternã pęnã inferni: His nõ moueris:
lapidẽ habes. Pharao q̃uo tot uiſis ſignis Exo.8.
nõ conuerteris? Induratum eſt cor Pha-
raonis, petra i li ſuppoſita eſt: tolle lapi-
dẽ, ſi dãnari non uis. Ideo orat Pſa. Non Pſa.68
me demergat tẽpeſtas aquæ, nec ab ſor- B
beat me profundũ, nec urgeat ſuper me
puteus os ſuum. Qui peccat, tempeſtate
uincitur tentationis, & demergitur: ab-
ſorbetur uerò à p̄fundo, qui in pctõ per-
ſeuerat, ſed claudit̃ puteus lapide, cũ ob-
durat̃ quis pctõ, caue, ne maneas in pctõ
in æternum. Sicut claudit Ioſue lapide Ioſ.10.
ſpeluncam in qua reges latuerãt, in qua
ẽt eos ſepeliuit, ponens ad os ſpeluncæ
lapides grandes, qui permanent, uſq; in
præſens. Dęmon te curat hoc lapide im-
poſito perdere in æternum, tolle lapidẽ. Heb.3
Adhortamini uoſmetipſos per ſingulos Eccl.3.
dies, ut non obduretur, quis ex uobis fal-
lacia peccati, quia cor durum male ha-
bebit in nouiſſimo, ut Sapiens, ait Ioſue Ioſ.16.
16. Maledictus, qui reædificauerit Ierico
in primo filio ponat fundamenta, & in
nouiſſimo ponat portas eius. Deſtruxit
Chriſtus regnum peccati ſanguine ſuo: C
tu uerò peccatis tuis, quæ duriſſimi lapi-
des ſunt, reędificare conaris illud. Caue
diuinam, & ęternam maledictionem in
ſpiritum, & carnem, ſpiritus cum cœpi-
ſti ędificium, interijt, ſed & corpus etiam
tradetur igni inextinguibili, cum perfe- Thr.3.
ceris peccatum. Tolle ergo lapidem, ne Pſ.147
de te dicatur: Concluſit uias meas lapidi
bus quadris. Pete à Chriſto, emittat uer
bum ſuum, & liquefaciat ea, auferat à te Eze.11
cor lapideum, & det cor carneum. Tol- Simile
le ergo lapidem Deo te iuuante, & cum
inceperis, ab opere ne deſiſtas, donec
perficias. Incipit.n. homo aliq̃n magnũ
mouere lapidem, quod ſi ſemel perfi-
ceret,

A ceret nõ ei adeò laborandũ eſſet. Ille verò labore, deterit⁹ cęptũ opus nõ ꝓficit, & lapis eo reuertit, ubi primũ fuerat, & iterum opus eſt nouo labore. Sic multis contigit, q̃ icipiũt uitã i melius mutare, nec tñ pficiũt, ſi.n. ſemel opi illi i ubuiſſent, facilè ꝓfeciſſent, ſed cęptũ op⁹ deſerũt, & poſtea iterũ, atq; iterũ laborẽ adhibere cogũt. [Clamauit magna voce,
Pſ. 85. Lazare veni foras.] Opus eſt uoce magna ut pctõr ſuſcitet, q̃ i infernũ iã deſcẽderat Eruiſti aĩã meã ex iterno iferiori, i. culpa iferiorẽ pęna gehẽnali. Mirus ꝓfectò pctõris caſus fuit, a ſũmõ cęlo i infernũ inferiorẽ. Iõ Hier. Deducãt oculi
Hie. 14 mei lachrymas p diẽ, ac noctẽ, & nõ taceãt, qm cõtritione magna cõtrita eſt fi-
B lia ppl̃i mei, plaga peſſima vehemẽter. Verè cõtritus es, cũ peccaſti, decidiſti a turri, q̃ altior cęlo eſt, nimiũ an̄gẽa Dei. Qui caſus iſte eſt, q̃ cõtritio? Qũo nõ tremis, cũ audis, vel pcti nomen? Dicere debes: Ego peccare poſsũ? Eſt ne, q peccare poſſit? Hier. 3. Ecce locuta es, & fe-
Hier. 3 ciſti malũ, & potuiſti? Miratᷣ Deus, ꝙ hõ illũ offendere potuerit. Illud lq idẽ eſt,
Pſ. 105 ꝙ ſtatuere, ſicut i Pſ. dixit: Vt diſperderet eos, i. ſtatuit. Sic ergo intelligit, ecce locuta es, i. cogitaſti, ſtatuiſti, & feciſti? Et poſſibile ne hoc tibi fuit? Tãlis ne cogitatio in cor tuũ uenire potuit? Et tñ tu cogitaſti, & dcreuiſti, ipoſſibile apparet tale cogitari, & ſtatui, & tu potuiſti illud ſtatuere, & facere? Te Deũ talẽ offendere, ipoſſibile apparet. Poſſibile ne eſt tecũ Deo tuo inimicitias gerere, & tñ nihil curare? Cũ potente inimicitias geris,
C & caues, & armis idueris, & Deũ hẽs inimicum, & nõ curas? Ad te nũc Xp̃s cla-
Hie. 13 Simile mat: Lazare ueni foras. Peccaſti in Deũ ſed nõ pſeuerabis in finẽ, aut iraſceris i ppetuũ. Si tibi loco pniæ iniungeret, vt corpus mortuũ ſup te tolleres p annũ, diceres ꝓculdubio illud ipoſſiile eẽ factu. Qũo ergo aĩam mortuã tot annis defers q̃ maius, & peius onus ẽ corpe mortuo?
Ariſt. Ariſt. Quo res nobilior, eo corruptio peior, iõ deterior aĩæ mors, morte corpis. Si multa tibi ptioſa exhiberet, ut corp⁹ mortuum deferres, nolles id facere, & multa tibi donant, ut aĩam mortuã non deferas, nec acqeſcis. Dic mihi, nõ uides A aĩam tuã mortuã: eius fętore non grauaris? Negare ñ potes itus te hẽre iferni ſpeciẽ. Audi ꝓphetã: Quid ẽ, ò Iſrael, ꝙ in Baru. 3 terra inimicorũ es? Inueteraſti in terra aliena, coinqnat⁹ es cũ mortuis, deputatus es cũ deſcẽdẽtib. i infernũ. En infernũ tecũ defers, hõ qui cum pctis? Iremit Xp̃s ſemel, & iterũ, ſiccine ꝑdẽda aĩa ẽ? Fremit, ut tu fremas, turbat, ut tu turbe ris, lachrymat, ut tu lachrymas fundas, ut pctã relinquas. Quãtũ tps in pctũ fuiſti. Vſq; quo dñe finis offẽſionũ meorũ, Aug. qñ tibi a pctõ recedendũ, qñ finẽ peccãdi facies? Vt qd natus es, ſi bon⁹ futur⁹ nõ es? Qñ iã ad Deũ venies? qd expectas? ne i longius tps differas. Quid hẽ pctm voluptatis, ac lucri, ꝙ te detinet? Sane il- B lud tibi cũ pctõ cõtingit, ꝙ cani ſolet cũ Simile oſſe, a quo nihil ſolidi cibi ſugere, aut extrahere pt, & tñ mordet, ac rodit os, putatque aliqd eſſe cibi, & dulcedinis oſſi, nec tñ eſt, ſed ſanguis ab ore canis fluit & illũ ſe ex oſſe putat colligere, eoq; paſcit ac delectat. Pctm̃ os ẽ ei uirtute, & ſu ba carẽs, quõ ergo ille tot anos te in ſõnẽ ludẽdo ducit: ille mulierẽ iſequit? Deſiderũ tuũ prauũ, & iordinata tua affectio dulce facit apparere, ꝙ amarũ ẽ, nec in pctõ reqes aliqua, aut dulcedo eſt, ſed inordinatio appetitus tui illud efficit. Vis hoc uidere, tolle inordinatũ appetitũ tuũ, & videbis nullã pctõ ineſſe dulcedinẽ. [Lazare ego ueni foras. Sed dubiũ eſt, cũ tãta facilitate poſſet Xp̃s mortuũ ſuſcitare, & tanta alios ſuſcitauerit, quarõne tot adhibuit ad Lazari ſuſcitationẽ? O rat, clamat, lachrymat, fremit. Rñ detᷣ hoc i myſterio factũ ẽ, ut ſignet, pctõ C rẽ praua cõſuetudine ꝺprauatũ difficile redire ad grẽ uitã. Eſt iã fętid⁹ malo exẽplo, ligat⁹ pedes, & man⁹ pp difficultatẽ bñ opãdi Eſt iã ſuppoſit⁹ lapis duri cordis, is difficile curatᷣ. Ecc. 10. Lãguor ꝓlixi⁹ grauat medicũ, breuẽ lãguorẽ pcidit Ecc. 10 medic⁹ Chryſ. Quẽadmodũ riuulũ, q a Chryſ. fonte ꝓcedit, facile poteris deriuare, ac deducere, quo uolueris, at ubi aliorũ flu- Simile minũ acceſſione auctus eſt, uix ulla arte põt fluxus arceri, ac comprimi, ita facile eſt recens abſcindere uitiũ, difficile ue-

T 3 rò

Digitized by Google

A rò ꝙ annorũ cõſuetudine vires cæpit, ac
ꝓpagatũ eſt. Et ſicut nouellã plantã faci
le euellis, radicatã verò difficile, ſic altas
Grego. radices ſi uitiũ mittat. Timenda eſt Gre
Simile gorii ſnīa: Sæpe nõnulli exire à prauis a-
ctib. cupiunt, ſed qa eorundẽ actuũ pon
dere ꝑmunt, in malæ conſuetudinis car-
cere incluſi a ſemetipſis exire non pñt.
Simile Sicut iumentũ imbecille cum oneri ſuc-
cũbit, cũ ruit ſub graui onere. E neruis,
& effęminat⁹ aĩus cũ ſolui nõ uult, ad q̃
dã ſe ſolatia falſæ cõſolationis ĩclinat, &
cũ de remedio agere dẽret, ð ſolatio cogi
tat, quo morbũ non ſentiat. Hæc Greg.
Sed modo licet Lazarus ſis quatridua
n⁹, Xp̃s te uocat, Lazare ueni foras. Sur
ge hoc tpe, quo tot iuuaris orõnibus, &
B exẽplis. Si. n. agricolæ ſeminãdi, & nau-
tæ ſoluẽdi opportuna tpa nõ ꝑtermittũt
tu ꝑtermittis hoc, in quo plures Lazari
ſurgunt. Surge ergo q dormis, & exur-
ge a mortuis, & illuminabit te Chriſtus.

Dominica in Paſſione.

Quis ex vobis arguet me de peccato, etc.
Ioan. 8.

INcipit iã Eccleſia dñicã celebrare paſ
ſionẽ, nobis iã ieiunio ꝑparatis, iõ hæc
dr̃ dñica in paſſione, & hodie uexilla Re
gis prodeunt. Et cũ paſſionẽ proponere
uelit primum hodie oñdit Xp̃i ſummã
innocentiã, qua oẽ crucis tollitur ſcanda
lũ. Cum. n. dedecoris, & ignominiæ ſit
pati ob culpã, abſq; illa tñ, & pro uirtute
pati glorioſiſſimum eſt. Ideò malefacto-
rũ ſupplicia plena ignominia ſunt, mar-
1. Pe. 4. tyrum uero gloria. 1. Pet. 4. Si exprobra
C mini in noĩe Xp̃i, beati eritis, qm̃ ꝙ eſt
honoris, & glorię, & virtutis Dei, & qui
eſt eius ſpiritus, ſup uos reqeſcet. Nemo
aũt ueſtrum patiaꝛ ut homicida aut fur,
aut maledicus, aut alienorum appetitor
ſi aũt ut Xp̃ianus, non erubeſcat, glorifi
cet aũt Deum in iſto noĩe: Et iterũ: Hæc
eſt gr̃a ſi pp Dei conſcientiam ſuſtineat
quis triſtitias, patiens iniuſtè. Quæ. n.
eſt gr̃a, ſi peccantes, & colaphizati ſuffer
tis? Sed ſi bñ facientes, patienter ſuſtine
tis, hæc eſt gr̃a apud Deũ. In hoc. n. uoca
ti eſtis, qa Xp̃s paſſus eſt ꝓ nobis, uobis
relinquens exẽplũ, ut ſequamini ueſti- A
gia eius, qui pctm̃ non fecit, tradebat aũt
iudicãti ſe iniuſtè. Et hac rõne rñdemus
gentibus exprobrãtibus nobis, ꝙ Deum
adoremus crucifixum, dicentes: Culpa
eſt, q̃ uile, & abiectũ reddit ſuppliciũ. Cũ
uerò eius cã, virtus eſt, tm̃ ab ignominia
abeſt, ut ſit gloria plenũ, ꝙ & apud gẽtes
ꝓ cõſtanti habitũ eſt. ſp. Cũ. n. ſupmus
fortitudinis act⁹ ſit triſtitia ꝓ uirtute ſu
ſtinere, ut Ariſ. dt 3. Ethi. et q̃ libet actus Ariſto.
fortitudinis glꝛios⁹ ſit, q̃ ſuprem⁹ ẽ, glꝛio-
ſior erit. Scdo hæc Xp̃i innocẽtia oñdiꝛ,
vt uideam⁹ ꝓ nr̃is pctis illũ pati, qñ ꝓ
ſuis nõ patiꝛ. Ex parte Iudæorũ iniuſtiſ-
ſima fuit Xp̃i mors. Odio habuerũt me Ioã. 15.
gratis, & retribuebãt mihi mala ꝓ bonis Pſ. 34.
Ex parte uero pr̃is ꝑcipiẽtis Xp̃o mortẽ B
& eius ſnĩam ferẽtis, iuſtiſſima fuit, nec
potuit iuſta eſſe tãta pęna, niſi ꝓ grauiſ-
ſima culpa infligereꝛ: oñdiꝛ uero hodie
nõ ob ꝓptiã illatã. Manifeſte ergo colli-
giꝛ, pp peccata nr̃a eũ morti addictũ, cũ
pp ſua nõ fuerit, argui. n. de pctõ nõ põt,
q undiq; iuſtus fuit. Hoc eſt. n. nomen Hie. 23
eius, iuſtus, hoc eſt nomẽ, ꝙ uocabũt eũ, Matt.
ait ꝓpheta, dñs iuſt⁹ noſter, ꝙ nec ĩ ore 27.
inimicorũ amiſit. Sic Iudas. Peccaui tra Matt.
dens ſanguinẽ iuſti. Et Pilatus: Innocẽs 27.
ego ſum a ſanguine iuſti huius: Et illius Matt.
vxor: Nihil tibi, & iuſto illi. Eſt deniq; 27.
ille Abſalõ, de quo 2. Reg. 14. Porro ſicut 2. Reg.
Abſalon nõ erat uir pulcher in Iſrael, a 14.
plãta pedis vſq; ad uerticẽ capitis ñ erat
in eo macula, & quotãnis tondebaꝛ capil
li ei⁹, vt ornareꝛ filię Hieruſalẽ. Adeò. n.
iuſtus Xp̃s dñs, ut non ſibi ſoli iuſtus ſit
ſed gr̃a capitis in eo toti mundo, & no-
bis ornãdis fuerit, & vno quoq; anno, q̃ C
ei ſuperfuerunt merita, nobis danꝛ ĩ or-
namentũ. Si ergo oĩno ille iuſtus eſt, nec
ꝓ ſuis pctis puniꝛ, reliquũ eſt, ut pro no
ſtris puniaꝛ. Oẽs nos ſicut oues errraui- Eſa. 53
m⁹, & poſuit De⁹ ĩ eo iniqtates oĩum no
ſtrũ. Vltimũ ergo, ꝙ nobis eccł.a ꝓponit
paſſio Xp̃i eſt, q̃ eſt quaſi harpago uena Simile
ticus. Sicut. n. ſunt uaria inſtrumenta,
& arma in uenationem ferarum, ſed eo
rum præcipuum eſt harpago, quo feræ
transfiguntur, uulgo dr̃ harpon, ſic licet
multis cor humanum capi, & transfigi,
poſſit,

Digitized by Google

A poſſit,ſed maximè Xp̃i paſſione. Hę sũt
Pſ.119 ſagittæ potẽtis acutæ, cũ carbonib. deſo
Pſ.44. latorijs: hæ ſunt ſagittæ tuæ acutæ, popu
Simile li ſub te cadẽt. Eſt potius purgatiua, q̃ vl
timo oĩum a medico ꝓpinatur. Sicut.n.
medic⁹ infirmũ curãs, primũ corp⁹ debi
litat inedia, & phlebotomia, deinde illud
purgat, ſic Eccleſia hoc tp̃e curationis
nr̃æ nos præparauit ieiunio, & corporis
maceratione, vt dñicæ paſſionis ſacr̃m
debitè ſuſcipiamus: q̃ſio oẽ pc̃tm̃ a nobis
pellat̃. Nihil.n. hac medicina potentius
Si.n. Xp̃i paſſione oĩa pc̃tã deleta ſunt,
rõ exigit, vt tua ẽt pellantur, ſi cum Xp̃o
paſſo oĩs creatura patit̃, ſcindit̃, & quaſi
cõmoritur, & nos pc̃tõ mori debemus.
Timẽdum verò ex hac Xp̃i paſſione ali-
quid, & amãdum aliud oñditur, ut amo
B re, & timore a malo recedamus. Sed q̃d
timẽdum? q̃ ſagittæ hic acutæ, a quarum
Simile cõſpectu fugiamus? Audi. Erat regis vas
in ſummo pretio habitum, ſeruus verò
illud vas cõſulto fregit, & in fruſtra com
minuit: timẽs verò regis irã, fragmenta
vaſis in manibus principis filij vnigeniti
regis poſuit, ut putet a filio cõfractũ vas.
Rex verò id conſpiciens, vult occidere
filium innocentẽ. Dr̃ ei: Nõ hic vas fre-
git, ſed peſſimus ille ſeruus: & re bene in
quiſita, hoc ita eſſe cognoſcit: Adhuc ve
rò tã eſt cõmotus ira pp vas cõfractũ, vt
licet nouerit filiũ nõ fregiſſe, q̃a tñ frag-
menta manu tenet, filiũ occidit. Dic ob-
ſecro, an timendum ſit ſeruo nequã, qui
He.10 conſulto vas fregit? Horrendũ, inq̃t Pau
C lus, eſt, incidere in manus Dei viuentis.
Peccator mandata Dei cõfregit, Xp̃s ve
rò filius innocens in manib. ſuis pc̃tã de-
tulit, non q̃ ille fecit, ſed q̃ nos. Poſuit in
Eſa.53 eo iniquitates oĩum noſtrũ, & hac rõne
voluit conterere eũ, & crucifigere, quid
non timendũ nobis, q̃ peccata perpetra-
uimus? Sed q̃ amoris ſagittæ ĩ paſſione?
De his ſine dubio dr̃. Sagittas ſuas ardẽ-
tib. effecit, i. ardentes. Hic.n. locũ habet
illud: Ignẽ veni mittere in terrã, & quid
volo, niſi ut accendatur. An non ingens
Pſal.7. ignis, & amoris vis ꝓcedit a Xp̃o dño in
Lu.12. cruce ꝓ nobis vitã, ac ſanguinẽ ꝓfundẽ-
Exo.3 tẽ. An nõ hæc robur ardẽs? an nõ dñs in
Exo.19 igne eſt, cũ ĩ cruce eſt, q̃s potẽtior ignis.

Iam ergo audiamus Xp̃m innocentiã A
ſuã probantẽ. [Quis ex vobis arguet me
de pc̃tõ?] Cõſiderãdum ꝓfectò, q̃ ſimus
diſpares a Deo, quamq; ab eius natura
diſtem⁹. Ille culpã oẽm ſic odiuit, vt nec
leuiſſimã aſſumere uoluerit, oĩum tamẽ
culparum pænã ſumpſit. Nos cõtra oẽm
culpã facile incurrimus, pænã verò oẽm
ſummo ſtudio deuitamus. Sic Adam ne Gen.3.
cõtriſtet Euã, facilè culpam illius ſubijt.
Sed cũ Deus pęnam infligere pc̃ti vellet
& vxorẽ excuſare debuiſſet, & ſuper ſe
pc̃ti pęnã imponere, nõ ſic fecit, ſed pœ-
nã a ſe reijcere uoluit, & in Euam eam
transferre, factus miſericors, q̃ñ debuit
eſſe crudelis, & crudelis q̃ñ debuit eſſe
miſericors, ut Ber. ait: Contra, Chriſtus Bern.
oĩum pc̃tórum pænas ſumpſit, pc̃tm̃ ue- B
rò non itẽ, docens nos, rem ſummè a no
bis uitandã culpã eſſe, nõ pænã. Ad hoc
ſunt in ſcriptura duæ authoritates preci
puę, quę ĩter ſe pugnare vñr. Prima eſt.
Da.13. Cum ſuſanna in illo diſcrimine Da.13
eſſet conſtituta, in quo ei eligendũ erat,
aut culpã ſubire, aut mortẽ abiectiſſimã
cum dedecore multo, tunc ingenuit Su-
ſanna, & ait; Anguſtiæ sũt mihi vndiq;
Si.n. hoc egero, mors mihi eſt, ſi ãt non
egero, non effugiã manus vr̃as. Sed me-
lius eſt mihi, abſq; opere incidere in ma
nus hoĩum, q̃ paccare in conſpectu dñi.
Sed Dauid aliter ſentire vr̃. 2. Reg.24. 2.Reg
Vbi data ei optione peſtilentię, famis, & 24.
pſecutionis hoſtiũ, his verbis peſtẽ eligit.
Coarctor nimis, ſed melius eſt, vt incidã
in manus Dei, multę.n. miæ eius ſunt, q̃ G
in manus hoĩum. Suſanna eligit incide
re in manus hoĩum. Dauid verò in Dei
manus. Paul. Suſannæ vr̃, conſentire, cũ
ait: Horrendum eſt incidere in manus He.10
Dei. Quam manum duram ſentiebant
Philiſtęi 1.Re.5. Non maneat arca Dei 1.Re.5
apud nos, quia dura eſt manus eius, & ip
ſe Dauid, q̃ in manus Dei incidere vult,
hoc mali ſolũ precamur inimicis. Pſ.20. Pſ.20.
Inueniat̃ manus tua oĩbus inimicis tuis
dextera tua inueniat eos, q̃ te oderunt.
Adhuc tñ ipſe Dauid loco citato, & ali-
bi ſæpe p̃ eligit in manus Dei incidere.
Sic Pſ.79. Fiat manus tua ſuper uirum Pſ.79.
dexteræ tuę. Et Pſ.118. Fiat man⁹ tua, ut Pſ.118

A ſaluet me,quia mãdata tua elegi. Et Pſ.
Pſ.143 143. Emitte manum tuã de alto,&c. Vt
ergo hæc,q̃ diuerſa,& contraria inter ſe
vnt,conciliemus,notãdum eſt, duo eſſe
tpa. Primum ante pctm̃ admiſſum,quo
in tpe Suſanna erat, & tunc eligendum
eſt cum ea,potius incidere in manus ho-
minum,vt vniuerſa mala pœnæ inferãt,
q̃ in Dei manus p culpã,q̃ peccare in cõ-
ſpectu altiſſimi,ut illa ait: Tunc tpis ne
dicas, miſeratio dñi magna eſt, vt anſã
capias peccãdi,oĩa.n. mala pœnę progre
diẽnda ſunt,potius q̃ malum culpę; qa
hoc multo maius malum eſt. Et ideo Pſ.
Pſ. 37. 37. Non eſt ſanitas in carne mea a facie
B iræ tuæ,nõ eſt pax oſſib. meis a facie pec
catorũ meorum. Ideſt vniuerſa Dei ira,
& mala pœnę ab ea pcedentia carnem
meam pungunt,& vulnerant. Sed pctã
mea ẽt oſſa confringunt,qđ maius eſt ma
lum,ipſa ẽt pęna dãni,q̃ eſt Dei priuatio
minus malum eſt,q̃ culpa, atque pctm̃.
Quia licet priuet Deo,ſed illa priuat Deo
vt eſt mihi bonũ,culpa uero Deo, vt eſt
in ſe bonus Cumq. tam graue ſit pecca-
ti malum,tamq. fugiẽdum,tam facilè il-
lud admittis,ac ſi nihil ageres. Abomina
bilis,& inutilis, hõ,qui bibit iniquitatẽ,
Iob 15 quaſi aq̃,ait Iob. Aliud uerò tp̃s eſt poſt
commiſſum pctm̃, quo in tpe Dauid e-
rat. Hoc verò tpe aliud nobis non eſt re
fugium,quã ad Dei miſericordes manus
cõfugere,& ad eius pedes prouolui,quia
Hie.15 multæ miæ eius. Hiere. 15. Quis miſere-
C bitur tui Hieruſalẽ,niſi Deus? Sed ſi Dei
manus viui timemus, eamus ad Dei ma
nus mortui, q̃ plena ſunt mĩa, ad quas
Can. 4 inuitat ſponſus: Veni colũba mea in fo-
raminibus petræ,in cauerna macerię,ſo
net vox tua in aurib. meis, vox inquam
Pſ.103 cõfeſſionis. Petra.n. refugium eſt Erina
Eccl.2. cijs,q pctórum ſpinis pleni ſunt. Eccl. 2.
Si pniam nõ egerimus,incidemus ĩ ma-
nus dñi,& non in manus hoĩum,in ma
nus,inquã,dñi Dei uiuẽtis, ſi ad manus
Dei mortui non venerimus. Ideo nunc
nobis Chriſti paſſio proponit, vt ad has
veniamus manus, ut ibi abſcondamur
ab ira Dei. Addit uero Chriſtus dñs. [Si
veritatem dico vobis, quare non credi-
tis mihi.] Tã manifeſtus teſtimonijs ve-
ritate illis pపoſuerat,vt eſſet inſignis p A
teruia,nõ credere. Exo. 28. Pones in rõ- Ex.28
nali iudicij doctrinã,& ueritatem. Hanc
Xp̃s docuit mũdum. In hoc natus ſum, Ioã. 19
& ad hoc veni in mundum, vt teſtimo-
nium perhibeam veritatis. Maximã ve-
rò vim veritas hẽt, fortiſſimũ eſt oĩum
eorum,q̃ in mundo ſunt: vinci, & oppri
mi non põt. Sic 3. Eſd. 3. ſuper regem, vi 3. Eſ. 3
nũ,& mulierem veritas vincit, & oẽs ac
clamauerunt,maxima veritas eſt. Qđ er
go fortiſſimum eſt, qũo te non uincit?
Hinc Paul. Rom. 1. Reuelatur ira Dei Ro. 1.
de cęlo ſuper oẽm impietatem, & iniuſti
tiam hoium eorum,q veritatẽ Dei in in
iuſtitia detinent: cum.n. tam ſit potẽs ue B
ritas, illam detinere,ei reſiſtere,ſumma
peruerſitas eſt: Qñ munitiſſima, & altiſ Simile
ſima turris ciuitatis capta eſt,& inde ini
mici in vniuerſam ciuitatẽ ignitos glo-
bos iaciunt; qs non manib. deuinctis ſe
tradat? Videbis hoĩem veritatẽ intelligẽ
tem,vt hi,q ſciebant Xp̃m Meſſiam,ſed
peruerſa voluntate dicebant, volumus
hũc regnare ſuper nos,imò, hic eſt hęres
venite,occidamus eum. An non ſumma Mat. 21
hæc peruerſitas? Attẽde in te perſimilẽ.
Veritas occupauit mentem tuã,q̃ eſt arx
ciuitatis tuæ,& inde iaculantur fulmina
horribilia in uoluntatẽ,nec tñ acqeſcis,
nec Deo ſubderis. Eſtne paruus exiguuſ
que ictus,quo uoluntas pulſat, cũ audit.
infernus te ppetuus manet? Sufficiẽs p-
fecto eſt mille mundos cõmouere; ac cõ-
uertere. Audis,Deus paſſus pro te eſt, ſa C
gittæ acutæ hę ſunt,ut populi ſub illo ca
dant,& tñ reſiſtis tantę ueritati? detines
eã? Vox dñi in virtute,uox dñi in magni Pſ. 28.
ficentia,uox dñi confringentis cedros.
Eccl. 12. Verba ſapiẽtiũ ſtimuli,& quaſi Ecc.12
claui in altũ defixi,qđ obſecro erũt uer-
ba ſapiẽtiæ,& tñ tu non transfigeris eis.

[Quare ergo nõ creditis mihi?] Imò
dñe,qa ueritatẽ dicis,nõ credit tibi,ſi mẽ
daciũ dixiſſes, crederet,mundus.n. uni-
uerſus plenus eſt mendacijs. Hoc.n. egit
in mundo princpes eius,pr̃ mẽdacij, vt
oĩa mendacijs repleat: vnde qui ueritatẽ
credat difficile reperies. Si mõ quiſpiam
domum pharmacopolæ intraret,& uni-
uerſorum uaſorum noĩa tituloſq; mu- Simile
taret,

A tarer, confunderet oĩa medicamina, nec quiſpiã ualeret oĩa in ordinẽ poſtea redigere, niſi ipſe pharmacopola, q oĩa ꝓbè agnoſcit. Audi, quid dæmon in mundo effecerit, noĩa uera rerum oĩum immutauit, oronem, & diuinorum conſiderationem dicit triſtitiã; curã cõſciæ dicit ſcrupulũ, domos religionis dicit carceres: uanitatẽ dicit honorẽ, uindictã dicit fortitudinẽ, ac magnanimitatẽ: humilitatẽ dicit deiectionem, magna profectò peruerſio.
Eſai.5. Hinc prophetę: Væ, qui dicitis bonũ malũ, & malũ bonũ. Hinc tot deceptiones in mundo, ſicut contigeret eis, qui ex domo pharmacopolæ, vbi tituli oẽs corrupti ſunt, medicinas ſumerent, ꝓ aqua roſatia, aquam, q̃ fortè dñs deferret, & ſic
B in reliquis Venit ergo in mundum veri-
Ioan.4 tas ipſa, ut noĩa reb. vera imponat, quia
Gen.2. oĩa nouit. Meſſias ait: Samaritana uenit & docebit nos de oĩbus. Sicut.n. primus Adam noĩa cõueniẽtia reb. impoſuit, & omne q̃ uocauit Adam, ipſum eſt nomẽ eius: ita uenit ſecundus Adam in mundũ veritatem docens, noĩa uera rebus imponens, & quodcunq. uocauit Xp̃s, ipſum eſt nomen eius, quicquid mundus dicat.

Quare ergo non creditis mihi? Argm̃ hoc diſſoluere non potuerunt. Nec uerò nos diſſoluemus Dei argm̃ in nos propo-
C ſitum. Si ueritatem tibi dixi, quare mihi non credidiſti? Deum cum hoĩbus diſce-
Hier.2 ptaturum, ait Hiere. 2. Propterea adhuc iudicio contendam uobiſcum, ait dñs, & cũ filijs ueſtris diſceptabo, tranſite ad inſulas Cethim, & uidete, in Cedar mittite, & conſiderate uehementer, & uidete, ſi factũ eſt huiuſcemodi, ſi mutauit gens Deos ſuos, & certè ipſi nõ ſunt dij. Populus uerò meus mutauit gloriã ſuã in idolum. Maximo cõtinuo dat̃ populo Chriſtiano, q̃ nulla gẽs ſic inobediẽs eſt Deo ſuo, ac ille, & certè alij nõ ſunt dij. Illi tñ dęmonib. obſequunt̃ in difficillimis, nos in facillimis Deo nr̃o nõ paremꝰ. Illi immolant filios ſuos dęmonijs, eos ſuccendentes, nos nolumus Deo parum ſubſtãtiæ dare, ideo in iudicio oĩs iniquitas opi-
Pſ.107 labit os ſuũ. De quo Ioel 3. Congregabo
Ioel 3. oẽs gentes, & deducam eas in uallẽ Ioſaphat, & diſceptabo cũ eis ibi. Sed quis arguenti, & diſceptanti Deo rñdere poterit? A
Bene Iob 9. Si uoluerit cõtendere cũ Iob 9.
eo, non rñdebunt ei unũ pro mille. Quare ait, hoc eſt illud Gene.3. Quare feciſti Gen.3.
hoc? Quid rñdebis Deo tuo, cũ tibi dixerit, q̃ Sauli. 1. Re. 15. Nonne cũ paruulus 1.Re.15
eſſes in oculis tuis, caput in tribub. Iſrael factus es, quare ergo nõ audiſti uocẽ dñi ſed uerſus ad prædã es, & feciſti malũ in oculis dñi? Quã potes prætẽdere excuſa- Simile
tionẽ, ut Deũ offendas? Si nec oculi tibi eſſent, nec manus, nec pedes, accederet ad te hõ, ac diceret, accipe oculos, manꝰ, & pedes, & ijs ab eo acceptis, continuo eũ gladio pfoderes, q̃ excuſationẽ poſſes ptendere tãti ſceleris? Hęc oĩa a Deo recepiſti, & multo plura, & nihil mali, quare ergo in illum peccas? [Qui ex Deo eſt, uerba Dei audit.] Dulcia ſunt iuſto colloquia de cęleſti patria, quia illaꝰ pria eius B
eſt, exul uerò de patria ꝓpria libenter au- Act.13
dit, Acto. 13. Audierunt ãt uerbum Dei, quotquot erant præordinati ad uitã ęternã. Et pterea oues ꝓprij paſtoris uocem
audiunt: ſic Xp̃s ait: oues meę uocẽ meã Ioã.10
audiunt, ſic ẽt ſeruus audit uocẽ dñi ſui,
miles uocem ducis ſui. Loquere dñe, au- 1.Re.3
dit ſeruus tuus, ait Samuel. Sed audire
non eſt tm̃ exteriori aure percipere, ſed Ge.21.
interiori, ut obediat ei, quem audimus,
iuxta illud Ge.3. Quia audiſti vocẽ vxo- Gen.3
ris tuæ, & dñs ad Abraham, audi uocem uxoris tuæ. Qui ergo ex Deo eſt, Deũ au-
dit, ideſt, Deo obedit 1. Ioann 4. Nos ex 1.Io.4.
Deo ſumus, qui nouit Deum, audit nos, qui non eſt ex Deo, non audit nos, in hoc cognoſcimus ſpiritum ueritatis, &
ſpiritum erroris. Eſai. 50. Veni, & non C
erat uir, uocaui, & non erat, qui audi- Eſa.50
ret. Hierem. 35. arguit, ac damnat Deus populum ſuum exemplo Rechabitarum
filiorum Ionadab, quos propheta Hie- Hie.35
remias in templum duxit, & appoſita eis menſa ait: Bibite uinum, qui reſponderunt, non bibemus uinum, quia Ionadab filius Rechab pater noſter præcepit nobis, dicens. Non bibetis uinum uos, & filij ueſtri, uſque in ſempiternum, & domum non ædificabitis, & ſementem non ſeretis, & uineas non plantabitis, nec habebitis, ſed in

taber-

A Amb. cũ eſſet turba ciuitatis multa cum
Ambr. matre eius. Si pauper eſſet, nullus eum comitaretur: non eſt. n. q pauperẽ iuuet,
Pſal. 9. ſed q diripiat, & rapiat, ſm illud Pſ. Inſi
Dan. 3 diatur, vt rapiat pauperem, rapere pauperẽ, dum attrahit eum. Sunt verò pauperes lutei pedes ſtatue, q vniuerſi mundi molẽ ſuſtinent, ſed illi qua ſilutum hñtur. Hic ergo diues erat, cum ab oib. honoretur. Sed ẽt, ſi diues fuerit, ecce effertur defunctus: an non hic erat diues? Nobilis, veſtitus auro, & argẽto, q per vias publicas quotidie ꝓcedebat, & ab oibus inſpectabat? Sed hic idẽ ĩfirmatus eſt, & in lectum decidit, eius color mutatus eſt ſpẽs vultus eius emarcuit, oculi clauſi
Dan. 2 ſunt, & uita tandẽ defecit. Ecce in pulue
Ecc. 18 rẽ verſa ſunt oĩa, aurum, æs argentum, oĩa q̃ ſtatuæ illius erant, in cinerem tandem deuenere. Ideò monet Sapiens, ſi annis multis uixerit hõ, & in his oĩbus lætus fuerit, meminiſſe dẽt tenebroſi tẽporis, & dierum multorum, qui cum uenerint, vanitatis arguentur præterita. Lętare ergo, ò iuuenis in adoleſcentia tua, & in bono ſit cor tuum in diebus iuuentutis tuæ, & ambula in uiis cordis tui, & in intuitu oculorum tuorum. & ſcitò, ꝙ pro his oĩbus adducet te dñs in iudiciũ.

Sed mirũ valde illud eſt, ꝙ filius vnicus matris a Deo tollatur. Erat filius iſte matri, lumen oculorum, baculus ſenectutis: & hunc dñe ab ea eripis? An non hoc inhumanum, atq; crudele: Imò verò, q a matri chariſſimus erat, & forſan plus q̃ Deus dilectus, iõeum ẽ medio, tol
Re. 11. lit. Quæ a Deo ſunt, ordinata ſunt, & ſi
C ſuo ordine oĩa collocaueris ſtabilita permanebunt. Primò loco ponẽdus Deus, deinde reliqua. Si verò aliqd creatum in
1. Re. 5 primo loco poſueris, cõtinuò illud Deus diſturbat, vt arca Dagon. Si cor tuũ plus æquo adhæſerit creaturæ, continuò Dei adeſt gladius putridum reſecans, & iõ ſępe aufert a te Deus ſubam, ſalutẽ filios, Ordina ergo in te charitatem, & Sc ſecura tibi tua erũt. Aliqñ uerò etiam Deus ſuos probat, tentatq;, an eum diligãt ex toto corde, & ideo amariſſima eorum
Ge. 15. oculis aufert. Sic tentauit Abraham, dicens: Tolle filium tuũ, quẽ diligis, Iſaac, & offert illum ſup unum montium, quẽ A monſtrauero tibi. Cur dñe dilectum petis filium? imò qa ei chariſſimus erat, iõ illũ eripere uolo, & in eo pr̃em probare. Cum Philiſtiim arcã Dei poſuerunt ſup vaccas, uitulos earum recluſerunt domi, 1. Re. 6 & ſic licet mugiẽtes, nõ tñ declinabãt ad dexterã, nec ad ſiniſtram, ſed ad Bethſames domũ ſolis recto gradiebãtur itinere. Si uero uituli eis adeſſent, laſciuiẽtes, vaccæ a uia declinaſſent. Quo ſignatum eſt, aĩam q̃ Deum ſuper ſe tollit, ſeparari debere a filiis, q eam impedirent rectum iter capere, pl'æpe namq; filii parentibus ſunt impedimẽto, ne in cęlũ properent, efficiunturq. filii vituli Ieroboã, in qbus peccare fecit Iſrael. Meritò uerò tunc illos Deus aufert, vt aĩa ſuis quaſi alis in B Deum libere tendat, q̃ ſunt intellectus, & uoluntas: quas ꝓinde ut facilè, & ſua ſponte ſe mouere poſſit, ac ſine ullo impedimẽto in Deum euolare, liberas eſſe oportet: nõ ligatas, vel impeditas. Hmoi faciles, ac mobiles alas petebat. Pſ. Quis Pſ. 54 dabit mihi pennas ſicut columbæ, & uolabo, & requieſcã. Sed ut hunc ſuſcitaret Xp̃m, primũ oĩum tetigit loculũ. Theo- Theo. phyl. hic ait Græcos dicere corpus, aĩæ locum. Multi ſine dubio hodie ſunt in vi uo corpe, aĩas mortuas deferentes. Et, ſi- Simile cut in loculo ſolet pãnus ſericus operire fętidũ corpus, ſic hi haura, ſerico, & purpura cooperiunt aĩas abominãdas, de q- Eccl. 8. bus Sapiẽs loquit. Vidi impios ſepultos, q cum adhuc uiuerẽt, in loco ſãcto erãt. Hi parũ concionib. ꝓficiũt, vel adminiſtrationib. donec Deo loculũ tãgẽte, eos cogit ulterius nõ ꝓgredi, Detinent hi nã C que, Deo, eos in corpore tãgente aliqua graui ægritudine, qua reſipiſcere ſolent, Sic depditos iuuenes ſolet Deus ad mentẽ meliorẽ reuocare. Vis, noſſe, q̃uo Deꝰ manu ſua loculum tãgat. Audi Iob: Ma- Iob 17 nus dñi tetigit me. Et hãc manum ſentiebãt Philiſtæi, dum dicerẽt. Non maneat apud nos arca Dei Iſrael, qm̃ dura eſt ma 1. Re. 5 nus eius ualde. Pręcipiti curſu p pc̃tã currens, in infernum ducebaris, infirmitate, uel tribulatione Deus tibi obſtat, & cum in lectum dimiſerit, morum illũ cõprimit, quo in pc̃tã æffrenatis labebaris,

ac

A ne iniuſtitias manib. tuis cõciones, ſicut deperditos.ac deprauatos hoies efficere, Pſ.17 Pſ.ait: Iniuſtitias manus veſtrę concinnāt. Nec parua tibi videat exhibita mīa, Simile ſi ſic locutū tuū corpus tuū tetigit. Si.n. cū in effræni equo currens,in præcipitiū tēderes, quiſpiā ſubneruaret equi crura, ut te a tāto periculo liberaret, ſine dubio magno te affeciſſet bñficio,licet.n. equū tuum pdiderit,te tñ ſaluū fecit. Sic pctō rē tradit Paul.Sathanæ in interitum car 1.Co.5 nis,ut ſpūs ſaluus fiat in die dñi. Equus Eſa.31 vero caro eſt dicente Eſa. Equi eorū caro. Licet ergo hæc pereat, dū ſpūs ſaluus ſit,magnū in te conferet beneficium. Vis oculis tuis ſubijciam huius diuini tactus fructum? In pctis es totus, venundatus 2.Ma.1 videris,ut facias malū. Reſipiſcere non vis,licet ſæpe ſis monitus a Deo:cõfiteri renuis:pœnitere tecu ſas. Tangit Deus locū corporis tui graui ægritudine,vel la teris punctione,vel maligna febri,conti- B nuo dicis: Vocate confeſſariū,q ingenu⁹ nõ es,nec nobilitate,& amore ductus,ad Deum venire voluiſti, tecum Deus egit vt cū humili,& infimo de plebe,ac igno bili,& quaſi ui extorquet a te cõfeſſionē. Vis nō rāgi? uis a Deo tractari nobiliori quadā rōne? ſine mora Dei uoce audita ſurge; ſurge q dormis, & exurgi a mortuis,& illuminabit te Chrs. Cuius rei p- Dan.4 clarum,illuſtreq; exēplum extat Dan.4. Erat Nabuchodonoſor ſupb⁹, arrogās, crudeliſq;, diuinitus monitus eſt per ſæpe,præcipuè ſomno illo mirabili arboris, qđ illi explicuit Daniel, oſtēdens, in eum a Deo latam eſſe ſniam,niſi reſipiſceret. Et adiungit: Quā ob rem Rex,cõſilium meum placeat tibi, & pctā tua eleemoſy nis redime,& iniquitates tuas miſericor d js pauperum, forſitā ignoſcet Deus de C lictis tuis, expectatus per annū eſt,ut ibi dr. Cumq; neglexiſſet,tandem uenit ira Dei de celo, & eū tetigit Dei manus, & mirabilē, oībuſq; ſtupendū vltionē adhi buit,& mundo inauditā,nō ſolum.n.re gno ſpoliauit ſuo, ſed & rōnis vſu, & in ſtar quadrupedis abiectus ad paſtum,inter armēta boū, aliarumq; pecudū carpe bat fœnum,& herbas. Quo ille pabulo p annos ſeptem alitus,nutrituſq; eſt, quo-

ad Deus diuina ſua mīa cõmotus, illius A humi pſtratā mentē illuminauit, & ille agnouit, Deū cæli eſſe oīum moderatorē, cui mentē ſubmiſit ſuā, & tunc demū humano ſenſu recuperato, & belluina illa uita relicta,ad rōnis vſum,regiāmq; dignitatē.& amplitudinem reuerſus eſt. Sicq; ille Rex ſaluus factus eſt ēt ſalute æterna,ut Aug.dicit: En ergo q ſuperius Augu. diximus ope cõprobatum, & adhuc aliqd amplius: non ſolū.n.ut ignobilē tractauit Deus Nabuchodonoſorē, ſed etiā vt pecudem. Ne ergo ſicut tu tracteris,di uina audi ſalutis monita. Sed notat Am Ambr. br. huius viduę lachrymis Xpm dñm p motum, ut eius filiū ſuſcitaret, Eccleſiā verò ſignari dicit hac muliere, q̄ ſponſa Xpi eſt,cuius precib. multi ſurgunt pctō res. Mō vero Eccła, quaſi uidua eſt pp B Xpi abſentiā,atq; adeò lugens eſt. Nunqd pñt,ait Chrs dñs,filij ſpōſi lugere,q̄diu cū illis eſt ſponſus? Venient aūt dies, qn auferet ab ei ſponſus,& tunc ieiunabunt, ablatus nunc ſpōſus eſt ab Eccła; iō uidua dr,plorat,& ieiunat. Sed & aīa q̄ uis per hanc viduā ſignari pōt: aīa nāque fidelis cum grām recipit, Chro dño deſponſat. Oſeæ 2. Et erit in die illo,ait Oſeę.2. dñs,uocabit me vir meus, & ſpōſabo te mihi in ſempiternum, & ſpōſabo te mihi in iuſtia,& iudicio,& in mīa, & miſe rationibus: & ſponſabo te mihi in fide, & ſcies,q a ego dñs. Sicut.n.deſponſatio eſt traditio,qua ſe ſpōſa tradit ſponſo,& ſponſus ſpōſę: ita per grām tradit ſe aīa Deo, in oēm eius voluntatē implēdam, Deus uerò ſiſt ſe aīæ tradit. Hinc illud Cāt. Dilectus meus mihi,& ego illi, qua Can.2 ſi dicat,ille ſe mihi tradidit,& ego me illi. Sed per lethale peccatum vidua efficitur aīa,quia Chriſtus dñs recedit,& qua C ſi illi moritur. En illud: Facta eſt quaſi ui Thr.1. dua dña gentium; princeps prouinciarum facta eſt ſubtributo. Et ſicut uniuer ſa mala in uiduā ueniunt, & de ſub pedi bus,ut vulgo dr, mala ei procedunt; ita oē malum irruit in eum, quia Deo receſſit; Ecce qui elongant ſe a te,peribūt, Pſalm. & inter alia mala hoc unum eſt, qđ non ſolum ſponſo orbatur,ſed & filijs: En viduæ filium vita functum. Filij namque

qua-

A qui ex matrimonio Dei cũ aĩa nati fuerant,opera ſunt cœlo digna. Nõ ego,ait
1.Cor. Paul. ſed gr̃a Dei mecũ, hæc pfecit ope-
15. ra. Hos genuit filios:Deus pater illorũ operum eſt, aĩa uerò mater, hi uero oẽs filij continuo pereunt, dum peccaſti, ut
Ez.18. dicit Ezech.18. Si aũt auerterit ſe iuſtus a iuſtitia ſua,& fecerit iniquitatẽ,oẽs iuſtitiæ eius,quas fecerat,non recordabuntur. Ecce impletum in aĩa a Deo recedẽ-
Eſa.47 te illud Eſa.47. Audi hæc,q̃ dicis:Nõ ſedebo vidua,& ignorabo ſterilitatẽ. Venient tibi hęc duo ſubitò in die una ſterilitas, & uiduitas, viduitas, qua orberis marito:ſterilitas, qua priueris filijs. Simul namq. cũ peccaſti, & ſpõſum amiſiſti Deum, & opera vniuerſa bona, quæ feceras,en vidua es,& abſq. filijs. Quid ergo huic viduæ pſtandum? Ploret,eiulet, aderit continuo Chr̃s ſponſus eius,
B iterumque deſponſabitur ei,& ſimul illi defunctum reſtituet filium. Opera.n.per peccatũ mortificata reuiuiſcere faciet,& dabit iterum illa matri ſuę, ut eis fruatur, & propter ea æterna mercede in cęlo coronetur,&c.

Feria VI. poſt Dom. IIII. Quadrag.

The. Lachrymatus eſt Ieſus. Io. 11.

INſoliti, & mirabiles effectus cogunt nos reconditas, atq. abditiſſimas inquirere cauſas. Et licet ea quæ in creaturis contingunt contra communem curſum, naturamq. earum ſummam inducant admirationem,maximè tamen ea, quę nouitatem aliquam videntur oſten-
C dere in Creatore, ſunt admiranda, & inquirenda. Et tale eſt in Deo,videre triſtitiam,& lachrymas. Et prima dubitandi ratio eſt,quia cum Chriſtus homo perfectus ſit, videtur in eo triſtitiam eſſe non poſſe. Sententia fuit Stoicorum in ſapiẽtem, & perfectum triſtitiam non cadere. Et ratio eorum erat. Ex duobus malis naſci poteſt triſtitia,ex malo culpę,& ex malo pœnæ: malũ culpę non contriſtat perfectum, quia illud non admittit, malum pœnę non reputat malum, quia verè malum non eſt, non eſt ei ergo, vñ triſtetur. Non triſtatur perfectus, quod A
ſciat ſibi oblatrari, hoc.n. nou t, nihil ei adimere boni,triſtaretur uerò,ſi ille alteri detraxiſſet. Hoc uerò non facit,quia perfectus eſt, nec triſtatur, quod alius ei ſubſtantiam adimat, quia illam bonum hoĩs non putat,triſtaretur uerò ſi ille alteri adimeret, ſed hoc neutiquam facit, quia ſapiens eſt, non eſt ergo ei triſtitiæ materia, inſipienti verò plurima adeſt, quia & mala facit culpę, & mala reputat, quę ſunt pęnę damna. Cum ergo Xp̃s hõ,utiq. perfectus ſit,q̃uo triſtat̃,& plorat? Auget̃ uero dubitandi ratio,quia Chriſtus beat⁹ eſt, uidebat aĩa eius Deũ ab inſtanti conceptionis, lętiſſimum uero hoĩem aliquo eximio bono nõ facile contriſtabis,in ſumma.n. lętitia rõ triſtandi quaſi ſubmergi,& ſuffocari ſolet. B
Summa uerò eſt gloria Xp̃i dñi, quid ergo illum valeat contriſtare? Sed adhuc augetur dubitandi rõ:dum videmus Xp̃m,qui Deus eſt triſtari. Nã q̃d eſt calidum fieri frigidum, quod lucidum obſcurum,contingere põt, licet in aliquib. maximę admirationis eſſet, vt ſi uideremus ſolem obſcurari,tñ q̃d lux obſcuretur, calor frigeſcat, hoc uiſum eſt nunquam. Si Deus ſolum eſſet lętus, & hilaris,non ipſa lętitia,non tantam inducerent admirationem eius lachrymę, ſed cum Deus ſit ipſum gaudinm per eſſentiam, maximè mirandum, quod triſtet̃. Simul uerò admirationem auget occaſio facilis,qua vr̃ triſtatus, & lachrymatus, cum .ſ. a ſomno vult ſuſcitare amicum. Ille.n.qui cum flagellatur,coronatur,crucifigitur,quaſi agnus fuit mãſue- C
tus ſine uoce, ſine ulla quetela,nec leuiſſimum affligi animi ſignum dans, momit,& plorat. Tu,ò domine gemis,qui fons lętitię es? Tu non es,cuius ſola memoria męſtos lætificat? Memor fui Dei,
& delectatus ſum,ait Pſalm. Quomodo nunc triſtaris,& ploras? Pſa.76

Sine dubio oſtenditur hac in rę ſummum hominis malum, quod Chriſtus dominus in Lazaro, ut figura intuitus eſt malum peccati,quod ſufficiẽs eſt hominem perfectum, beatum, & Deum ipſum in natura aſſumpta contriſtare,

&

A & lachrymas ꝓfundere. Sed quale, euẽtuũq; malũ illud erit, ꝙ hoc efficere valet? Modo minus ꝑfecto, q̃ infinitũ dẽt eſſe malum. Vidit Xp̃s verè pater hoĩum vniuerſos hoĩes filios ſuos ſub morte pcͣti dolet, lachrymaturque, qua in re nobis oſtendit, quo loco a nobis pc̃m ſit habẽdum, q̃uo illud deplorare dẽamus, necvllo modo ridere, ſi pc̃m ĩ nobis ſit. Hinc

Oſeę 9. Oſeæ 9. Noli lætari Iſrael, noli exultare ſicut populi, quia fornicatus es a Deo

Berna. Serm. 1 de nat. Chriſti. tuo. Audi, ait, Bernar. Lachrymę Chriſti timorem mihi ingerunt, & pudorẽ, timorẽ, quia ex magnitudine remedij, periculi æſtimo quantitatẽ. Nec. n. tantã

Simile medicinã, ſine grauiſſĩma ĩfirmitate impenderet ſapiẽtiſſimus medicus. Pudet vero mihi eſt, quia eram ego ſeruus ludens in foro, princeps in aula Regis patris ſui.

B Audit princeps contra me talem ferri ſniam, vt pcõpaſſione exeat plorãs, q̃uo ego nõ plorabo, cũ mei cõpaſſione ille ploret? grãde mihi eſt periculum, cũ videã filium Dei pro me ploiãtẽ. Simul vero his lachrymis ſummũ oſtẽdit amorẽ, quo accendamur. Vide quid hodie dicunt phariſęi: Ecce q̃uo diligebat eum. Nõtã eis ſignũ amoris eſt, iterũ in Iudęã venire, cũ uitæ diſcrimine, quam lachry

Cicer. mæ. Cicero de amicitia ait: Fideles teſtes amoris cordis, lachrymę ſunt. Audis for

Simile ſan, Rex memorat̃ tui quotidie, loquitur que de te libenter, & amãter, magni hoc ducis, & quaſi prunas in cor tuũ miſit, qui hæc nunciauit, ut Regem diligas. Sed quid obſecro facere, ſi audiret, pro te Regem lachrymas effundentem? Nõ adeò ardens aqua, ut nos igniat, quam

C Xp̃i lachrymę, ꝓdeuntes a corde ignito

Iſidor. oculiſq; eius ſtillantes. Refert B. Iſidor⁹ fontẽ eſſe adeo ignitum, vt faces mortuę

Simile in eo accendant̃. Tales Xp̃i lachrymæ ſunt, in quib. accendi poſſis. Solet Rex, vt ſtatus ſui ſeruet grauitatẽ, ẽt ſummos diſſimulare affectus, q̃n uero eo puenit affectus, vt diſſimulari nõ poſſit, maxim⁹ plane eſt. En Xp̃m dñm, maieſtatẽ infinitã, lachrymantẽ, infremẽtẽ tui cã. An non ſummus ei amor? An hoc amore nõ accẽderis? Mittũt Lazari ſorores ad Xp̃m nũtiũ, dicẽtes. [Ecce quẽ amas infirmat̃.] Sed ſi a Xp̃o amat̃, q̃uo infir- A

Iudi. 6. mat? Dubiũ hoc antiquũ eſt, ꝙ Gedeon Angelo ꝓpoſuit dicẽti ſibi, dñs tecũ virorũ fortiſſimè, q̃ rñdit, ſi dñs nobiſcum q̃uo tanta mala patimur? Et adhuc antiquus hoc dubiũ eſt, ſup hac. n. qõne vniuerſa fundat̃ diſputatio Iob, & amicorũ ei⁹ Illi. n. putabãt iuſto nullũ eſſe malũ, cuius oppoſitũ Iob defendit, Quia ergò

Iob. a Xp̃o amat̃, infirmat̃ corpore, hoc ut Zelotes De⁹ facit, ne amici illius ad ea, q̃ in mundo ſunt, afficiant̃. Ideò illis adhibet Deus amaritudinẽ, & illos in carne

Ge. 32. Aug. percutit, cũ qb. ſugit, & luctat̃ ut Iacob, caſtigatq; oẽm filium, quẽ recipit. Quærit Aug. rõne uo. ẽs Deus eripere Iſrael de Aegypto, illũ primũ ꝑmittit maximè tribulari, flagellis cędi, & opib. duris opprimi. Rñdet: Atiẽde, q̃ hoc fuerit ne-

B ceſſarium, ut viã inceptã terræ ꝓmiſſæ nõ relinquerẽt, tã. n. ex corde Aegyptum diligebãt, ut poſtq̃ ibi fuerãt flagellati, è media uia uellẽt in Aegyptũ reuerti, q̃d obſecro facturi eſſent, ſi cũcta eis in Aegypto proſpera fuiſſent? Sic nobis cõtingit, quos Deus uult in cęlũ aſcendere, terrena, ac caduca relinquere, adhuc tñ tã terræ adhęremus; ut licet flagellati, adhuc hic remanere uelimus, q̃d egerem⁹, ſi cuncte hic nobis ex uoto ſuccederent?

Ge. 19. Dñt Angeli Lot Sodomã igne pdendã, & ad huc ibi morari deſiderat, nec inde exit, donec vi extrahat̃, q̃d faceret, ſi au-

Ge. 32. diret, oĩa ꝓſpera in Sodomis futura? Sicut ergo manet Iacob in domo Labã, cũ videt eius facilẽ hilarẽ, cũ uero ĩmutatur facies Labã, & filiorũ eius, tũc de reditu ad patrẽ cogitat, ita reb. nobis ſuccedentib. ꝓſpere Dei, & cęli obliuiſcimur, q̃m

C Gen. 41 Manaſſes, & Ephraim fratres ſunt, i. abũdãtia, & obliuio, eſt. n. Ephraim abũdãtia, Manaſſes obliuio, ſed cũ hic aſſligimur, quaſi mũdi faciẽ ĩmutatã uidemus, & ĩ cęlũ oculos tollimus, eiuſq; btĩtudinẽ ardenter expetim⁹? [Iõ quẽ amas infirmat̃.] Scdm in hac Marthę, & Mariæ epl̃a aduertendũ eſt, nihil eas petere, ſed tm̃ infirmitatẽ fratris oſtendere, ut Xp̃s uideat, q̃d magis expediat, ſpũalia . n. a Deo abſolute petenda ſunt, tẽporalia ſub conditione, ſi expediunt ſaluti ſpiri-

Digitized by Google

A cederet hō,& oēs eo uiſo turbaremur,&
plorarem us,diceret,quid hi in me uidēt,
vt turbenť,& plorēt? Quid uidet ò pctōr
in te Xp̄s,fremat,turbeť,& ploret. [Vbi
poſuiſtis eū?] Vbi poſuiſtis mortuū? quis
Pſ. 5. eſt mortuus? cor tuū: cū Deū nō diligit,
mortuū eſt. Vbi hēs cor tuū? Eſtne in ſe
pulchro? Sepulchrū patēs eſt guttur eo-
rū,vbi lingua eſt inficiēs aīam,ibi ſepul-
chrū eſt apertū. Eſtne ibi cor tuū? Carna
lis vbi poſuiſti cor? in altero ſepulchro.
Pro.22. Fouea ꝓfunda os alienę,cui iratus ē dn̄s
incidet in eā. Pōtne inſanius,aut ſtultius
aliquid excogitari, q̄ ꝙ cū in hac ſtatera
ſit Deus,& vniuerſa eius bona,ī illa ue-
rò delectatio ſenſualis,hāc pluris facias?
Qūo in corde tuo dicere potes: Hāc ma-
B iori pretio hēo,q̄ Deū,hac frui uolo po-
tius q̄ Deo? oībus q̄ in cęlo ſunt, renun-
cio,ut hac potior. Poſſibilene eſt,te iudi-
cio uti,cū id dicas, & facias? Proculdu-
bio Deus iratus eſt tibi: ingratū aliqd in
eū admiſiſti,qn̄ te ꝑmiſit ſic dementari.
Iratus Deus tibi eſt,cū te ſic dereliquerit
vt īſanires tā manifeſte,cui iratus ē dn̄s,
incidit in hāc foueā: Dn̄e ueni,& uide mi
Simile ſeriā meā,& fremes,& plorabis. Si uide-
ret rex ſp̄ōſam dilectā à ſeruo nequā con
culcari,& p crines trahi, an nō fremeret
nō clamaret,an nō lacrymaret? O,o,o,
dn̄e,quo ſenſu,quo dolore cor tuū tāgiť,
cū uides aīam ſp̄ōſam tuā à dęmone con
culcari,& p terrā trahi,quaſi uiliſſimam
C ſeruam,hoc eſt,ꝙ fremitu,& lachrymis
Xp̄s deplorat. Sicut ſanguis teſtimoniū
eſt vulneris corporis,ſic lachrymæ oſten
dunt vulnus cordis. Quid dn̄e vulnerat,
ac pungit cor tuū,vt lachrymas fundas:
pctā nr̄a illū plorare cogūt. Eſt pr̄i filius
Simile nequā: nullū nō lapidē mouet pr̄, ut filiū
in meliorē mentē reducat: ſed ille corri-
gi renuit. Cū ſe uidet pr̄ nihil proficere,
plorat,& lachrymis teſtatur cordis dolo
Mic. 1. rē pp filiū deperditū. Mich. 1. Super hoc
plangā,& ululabo,uadā ſpoliatus, & nu
dus,faciā planctū velut draconum,& lu-
ctū,quaſi ſtruthionum,qa deſperata eſt
plaga eius. Vide q̄ ſit malum pctm̄: Deū
fecit expoliari in cruce, & planctū face-
re draconis,& ſtruthionis. Ea.n. uerba
Hiero. ait Hiero. Dei ſunt non prophetæ. Dra-
cones,ait Hiero. eſſet elephantum inimi A
cos,cumq; ab elephantib. uincuntur mi
ſerrime vlulare. Struthio ſīr relinquit
oua,& filios ſuos,induraťad filios ſuos,
quaſi non ſint ſui: cumq. a parentib. non
alanť,cibum quærunt ſummis gemitib.
& dolore. Ideo hanc auem dn̄t Hebræi
datlaanah ab ululatu,nam laanah vlula
re ſignificat. Magnis ergo vlulatibus, &
lachrymis cōparat ꝓpheta dolorē Xp̄i,
quo ob pctā nr̄a tāgiť. Sed uiſis Xp̄i lacry
mis,quid phariſæi dicant, audiamus.

[Ecce qūo diligebat eū.] Hunc locum
optimè verſat D. Th. in opuſc. de amore D.Th.
Dei,ait: Amico fideli nulla eſt cōparatio, Eccl. 6.
dignus amore eſt fidelis amicus. Pro. 9. Pro. 6.
Multi miſericordes vocantur, virum āt
fidelem,quis inueniet? Fidelis amicus eſt
qui eſt in amicitia ſtabilis,ita,ut nec ſup
ueniēte nouo amico, obliuiſcať prioris, B
nec in altū elatus obliuiſcať pauperis a-
mici,nec deiectio amico eū deſpiciat. Fi-
deliſſimus amicus Deus comprobatur,q
nunq̄ obliuiſciť priorum amicorum ꝑ
nouos, ſed quos elegit ante tp̄s, amat et
poſt oē tp̄s in æternum. Nec uerò ꝙ no-
ui ſuperueniant Deo amici, priores mi-
nus amici ſunt,imò ei gratiores fiunt, ſi
plures Deum diligāt. Nec verò Xp̄s eſt, Ge.40.
ut pincerna,q reb. ſuccedentibus proſpe Pſ.137.
re,oblitus eſt interpretis ſui, qa excelſus
dn̄s,& humilia reſpicit. Patet in Xp̄o, q
quos mortalis elegit in amicos, immor-
talis factꝰ,fratres nominat. Vade ad fra-
tres meos,& dic eis. Io. 20. Nec uerò mu
tatur Xp̄i amicitia ex caſu amici, ut pa- Ioā.20.
tet Io. 11. Diligebat Ieſus Martham, Ma
riā,& Lazarū,ſed hoc erat,cū ſani,& in- Ioā.11.
columes eſſent. Sed quid faciet,ægrotan
te Lazaro? Ecce quē amas infirmatur,nō
deſinit amare,ꝙ infirmus ſit. Moriť La-
zarus,creſcit miſeria,ſed non decreuit a- C
micitia. Sic.n. ait: Lazarꝰ amicus nr̄ dor
mit: Non dr̄ amicus,qa amet,cū ſit mor-
tuus,ſed qa ameť iā fętet Lazarꝰ, adhuc
amicus eius Xp̄s eſt, flet eius cā. Ecce,in-
quiunt,qūo diligebat eū. Malè arguitis,
ei præſens eſt effectus amoris,pn̄s eſt,&
amor. Dicite ergo. Ecce qūo diligit eū, ò
fideliſſimum amicum, q loqueris,in cha
ritate ꝑpetua dilexi te. Non ſic nos Xp̄o

Digitized by Google

A ceret nõ ei adeò laborandũ eſſet. Ille verò labore, deterit⁹ cęptũ opus nõ ꝓficit, & lapis eo reuertit̃, ubi primũ fuerat, & iterum opus eſt nouo labore. Sic multis contigit, q̃ icipiũt uitã i melius mutare, nec tñ ꝓficiũt, ſi.n. ſemel opi illi i̇ſ ubuiſſent, facilè ꝓfeciſſent, ſed cęptũ op⁹ deſerũt, & poſtea itetũ, atq; iterũ laborẽ adhibere cogũt̃. [Clamauit magna voce,
Pſ. 85. Lazare veni foras.] Opus eſt uoce magna ut pc̃tor ſuſcitet̃, q̃ i infernũ iã deſcẽderat. Eruiſti aĩã meã ex itetno iſeriori, i. culpa iſeriorẽ pęna gehẽnali. Mitus ꝑfectò pc̃tõris caſus fuit, a ſũmõ cęlo i infernũ inferiorẽ. Iõ Hier. Deducãt oculi
Hie. 14 mei lachrymas p diẽ, ac nocte, & nõ taceãt, qm̃ cõtritione magna cõtrita eſt fi-
B lia ppli mei, plaga peſſima vehemẽter. Verè cõtritus es, cũ peccaſti, decidiſti a turri, q̃ altior cęlo eſt, nimirũ an̄ grã Dei. Qui caſus iſte eſt, q̃ cõtritio? Qũo nõ tremis, cũ audis, vel pc̃i nomen? Dicere debes: Ego peccare poſsũ? Eſt ne, q pec-
Hier. 3 care poſſit? Hier. 3. Ecce locuta es, & feciſti malũ, & potuiſti? Mirat̃ Deus, q̃ hõ illũ offendere potuerit. Illud lc̃q idẽ eſt,
Pſ. 105 q̃ ſtatuere, ſicut i Pſ. dixit: Vt diſperderet eos, i. ſtatuit. Sic ergo intelligit̃, ecce locuta es, i. cogitaſti, ſtatuiſti, & feciſti? Et poſſibile ne hoc tibi fuit? Talis ne cogitatio in cor tuũ uenire potuit? Et tñ tu cogitaſti, & decreuiſti, ipoſſibile appãret tale cogitari, & ſtatui, & tu potuiſti illud ſtatuere, & facere? Te Deũ talẽ offendere, ipoſſibile appãret. Poſſibile ne eſt tecũ Deo tuo inimicitias gerere, & tñ nihil curare? Cũ potente inimicitias geris,
C & caues, & armis idueris, & Deũ hẽs inimicum, & nõ curas? Ad te nũc Xp̃s cla-
Hie. 13 mat: Lazare ueni foras. Peccaſti in Deũ
Simile ſed nõ pſeuerabis in finẽ, aut iraſceris i ꝑpetuũ. Si tibi loco pniæ iniungeret̃, vt corpus mortuũ ſup te tolleres p annũ, diceres ꝓculdubio illud ipoſſiile eẽ factu. Qũo ergo aĩam mortuã tot annis defers q̃ maius, & peius onus ẽ corpe mortuo?
Ariſt. Ariſt. Quo res nobilior, eo corruptio peior, iõ deterior aĩæ mors, morte corpis. Si multa tibi ptioſa exhiberet̃, ut corp⁹ mortuum deferres, nolles id facere, & multa tibi donant̃, ut aiam mortuã non deferas, nec acqeſcis. Dic mihi, nõ uidẽs A
aĩam tuã mortuã: eius fętore non grauaris? Negare ñ potes itus te hẽre iſ rni ſpe-
ciẽ. Audi ꝓphetã: Quid ẽ, õ Iſrael, q̃ in Baru. 3
terra inimicorũ es? Inueteraſti in terra aliena, coinqnat⁹ es cũ mortuis, deputatus es cũ deſcẽdẽtib. i infernũ. En infernũ tecũ defers, hõ cũ tuum pc̃tis? Fremit Xp̃s ſemel, & iterũ, ſiccine ꝑdẽda aĩa ẽ? Fremit, ut tu fremas, turbat̃, ut tu turberis, lachrymat, ut tu lachrymas fundas, ut pc̃tã relinquas. Quãtũ tpis in pc̃tũ fuiſti. Vſq; quo dñe finis offẽſionũ mearũ, Aug.
qñ tibi a pc̃tõ recedendũ, qñ finẽ peccãdi facies: Vt q̃d natus es, ſi bon⁹ futur⁹ nõ es? Qñ iã ad Deũ venies? q̃d expectas? ne i longius tps differas. Quid hẽt pc̃m voluptatis, ac lucri, q̃ te detinet? Sane il- B
lud tibi cũ pc̃tõ cõtingit, q̃ cani ſolet cũ Simile
oſſe, a quo nihil ſolidi cibi ſugere, aut extrahere pt, & tñ morder, ac rodit os, putatque aliq̃d eſſe cibi, & dulcedinis oſſi, nec tñ eſt, ſed ſanguis ab ore canis fluit & illũ de ex oſſe putat colligere, eoq; paſcit̃ ac delectat̃. Pc̃m os ẽ oĩ uirtute, & ſucco carẽs, qũo ergò ille tota nocte in ſõnẽ ludẽdo ducit, ille mulierẽ iſequit̃? Deſideriũ tuũ prauũ, & iordinata tua affectio dulce facit apparere, q̃ amarũ ẽ, nec in pc̃tõ reqes aliqua, aut dulcedo eſt, ſed inordinatio appetitus tui illud efficit. Vis hoc uidere, tolle inordinatũ appetitũ tuũ, & videbis nullã pc̃tõ ineſſe dulcedinẽ. [Lazare ego ueni foras. Sed dubiũ eſt, cũ tãta facilitate poſſet Xp̃s mortuũ ſuſcitare, & tanta alios ſuſcitauerit, qua rõne tot adhibuit ad Lazari reſuſcitationẽ? Orat, clamat, lachrymat̃, fremit. Rñ- C
det̃ hoc i myſterio factũ ẽ, ut ſignet, pc̃tõrẽ praua cõſuetudine dprauatũ difficile redire ad grẽ uitã. Eſt iã fętid⁹ malo exẽplo, ligat⁹ pedes, & man⁹ pp difficultatẽ bñ opãdi. Eſt iã ſuppoſit⁹ lapis duri cordis, is difficile curat̃. Ecc. 10. Lãguor ꝓlixꝰ grauat medicũ, breuẽ lãguorẽ pcidit Ecc. 10
medic⁹ Chryſ. Queadmodũ riuulũ, q a Chryſ.
fonte ꝓcedit, facile poteris deriuare, ac deducere, quo uolueris, at ubi aliorũ flu- Simile
minũ acceſſione auctus eſt, uix ulla arte põt fluxus arceri, ac comprimi, ita facile eſt recens abſcindere uitiũ, difficile ue-

Digitized by Google

A rò ꝙ annorũ cõſuetudine vires cæpit,ac ꝓpagatũ eſt. Et ſicut nouellã plantã faci le euellis,radicatã verò difficile, ſic altas radices ſi uitiũ mittat. Timenda eſt Gregorii ſnĩa: Sæpe nõnulli exire à prauis actib. cupiunt,ſed qa eorundẽ actuũ pondere ꝑmunt,in malæ conſuetudinis carcere incluſi a ſemetipſis exire non pñt. Sicut iumentũ imbecille cum oneri ſuccũbit,cũ ruit ſub graui onere. E neruis, & effœminat⁹ aĩus cũ ſolui nõ uult,ad q̃dã ſe ſolatia falſæ cõſolationis iclinat,& cũ de remedio agere dẽret,d ſolatio cogitat,quo morbũ non ſentiat. Hæc Greg.

Grego.
Simile
Simile

Sed modo licet Lazarus ſis quatriduan⁹, Xp̃s te uocat, Lazare ueni foras. Surge hoc tpe,quo tot iuuaris orõnibus, & B exẽplis. Si.n. agricolæ ſeminãdi,& nautæ ſoluẽdi opportuna tpa nõ ꝑtermittũt tu ꝑtermittis hoc, in quo plures Lazari ſurgunt. Surge ergo q dormis, & exurge a mortuis,& illuminabit te Chriſtus.

Dominica in Paſſione.

Quis ex vobis arguet me de peccato,etc. Ioan. 8.

INcipit iã Eccleſia dñicã celebrare paſſionẽ,nobis iã ieiunio ꝑparatis,iõ hæc dr̃ dñica in paſſione,& hodie uexilla Regis prodeunt. Et cũ paſſionẽ proponere uelit primum hodie oñdit Xp̃i ſummã innocentiã,qua oẽ crucis tollitur ſcandalũ. Cum.n. dedecoris, & ignominiæ ſit pati ob culpã,abſq; illa tñ,& pro uirtute pati glorioſiſſimum eſt. Ideò male factorũ ſupplicia plena ignominia ſunt, martyrum uero gloria. 1. Pet. 4. Si exprobramini in noĩe Xp̃i,beati eritis, qm̃ ꝙ eſt honoris,& glorię,& virtutis Dei,& qui eſt eius ſpiritus,ſup uos reqeſcet. Nemo aũt ueſtrum patiaṫ ut homicida aut fur, aut maledicus,aut alienorum appetitor ſi aũt ut Xp̃ianus,non erubeſcat,glorificet aũt Deum in iſto noĩe: Et iterũ: Hæc eſt gr̃a ſi pp Dei conſcientiam ſuſtineat quis triſtitias, patiens iniuſtè. Quæ. n. eſt gr̃a,ſi peccantes,& colaphizati ſuffertis? Sed ſi bñ facientes,patienter ſuſtinetis,hæc eſt gr̃a apud Deũ. In hoc.n. uocati eſtis,qa Xp̃s paſſus eſt ꝓ nobis,uobis relinquens exẽplũ, ut ſequamini ueſtigia eius,qui pc̃m̃ non fecit,tradebat aũt iudicãti ſe iniuſtè. Et hac rõne rñdemus gentibus exprobrãtibus nobis,ꝙ Deum adoremus crucifixum,dicentes: Culpa eſt,q̃ uile,&abiectũ reddit ſuppliciũ. Cũ uerò eius cã,virtus eſt, tñ ab ignominia abeſt,ut ſit gloria plenũ,ꝙ & apud gẽtes ꝓ cõſtanti habitũ eſt.ſp. Cũ.n. ſupmus fortitudinis act⁹ ſit triſtitia ꝓ uirtute ſuſtinere,ut Ariſ.dt 3. Ethi.et q̃libet actus fortitudinis glios⁹ ſit,q ſuprem⁹ ẽ,glioſior erit. Scdo hæc Xp̃i innocẽtia ondiṫ, vt uideam⁹ ꝓ nr̃is pc̃tis illũ pati, qñ ꝓ ſuis nõ patiṫ. Ex parte Iudæorũ iniuſtiſſima fuit Xp̃i mors. Odio habuerũt me gratis,& retribuebãt mihi mala ꝓ bonis Ex parte uero p̃ris ꝑcipiẽtis Xp̃o mortẽ & eius ſnĩam ferẽtis,iuſtiſſima fuit, nec potuit iuſta eſſe tãta pęna,niſi ꝓ grauiſſima culpa infligereṫ: cñdiṫ uero hodie nõ ob ꝓpriã illatã. Maniſeſte ergo colligiṫ,pp peccata nr̃a eũ morti addictũ, cũ pp ſua nõ fuerit,argui.n.de pc̃õ nõ põt, q undiq; iuſtus fuit. Hoc eſt.n. nomen eius,iuſtus,hoc eſt nomẽ,ꝙ uocabũt eũ, ait ꝓpheta,dñs iuſt⁹ noſter, ꝙ nec ĩ ore inimicorũ amiſit. Sic Iudas. Peccaui tradens ſanguinẽ iuſti. Et Pilatus: Innocẽs ego ſum a ſanguine iuſti huius. Et illius vxor: Nihil tibi,& iuſto illi. Eſt deniq; ille Abſalõ,de quo 2. Reg. 14. Porro ſicut Abſalon nõ erat uir pulcher in Iſrael, a plãta pedis vſq; ad uerticẽ capitis ñ erat in eo macula,& quotãnis tondebaṫ capilli ei⁹,vt ornareṫ filię Hieruſalẽ. Adeò.n. iuſtus Xp̃s dñs,ut non ſibi ſoli iuſtus ſit ſed gr̃a capitis in eo toti mundo, & nobis ornãdis fuerit,& vno quoq; anno, q̃ ei ſuperfuerunt merita, nobis danṫ ĩ ornamentũ. Si ergo oĩno ille iuſtus eſt,nec ꝓ ſuis pc̃tis puniṫ,reliquũ eſt, ut pro noſtris puniaṫ. Oẽs nos ſicut oues errauim⁹,& poſuit De⁹ ĩ eo iniqtates oĩum noſtrũ. Vltimũ ergo,ꝙ nobis eccl̃.a ꝓponit paſſio Xp̃i eſt,q̃ eſt quaſi harpago uenaticus. Sicut.n. ſunt uaria inſtrumenta, & arma in uenationem ferarum, ſed eorum præcipuum eſt harpago, quo feræ transfiguntur,uulgo dr̃ harpon, ſic licet multis cor humanum capi,& transfigi, poſſit,

1. Pe. 4.
C

A
Ariſto.
Ioã. 15.
Pſ. 34.
B
Hie. 23
Matt. 27.
Matt. 27.
Matt. 27.
2. Reg. 14.
C
Eſa. 53
Simile

A poſſit, ſed maximè Xpi paſſione. Hę sűt
Pſ.119 ſagittæ potẽtis acutæ, cű carbonib. deſo
Pſ.44. latorijs: hæ ſunt ſagittæ tuæ acutæ, popu
Simile li ſub te cadẽt. Eſt potius purgatiua, q̃ vl
timo oĩum a medico ꝑpinatur. Sicut.n.
medic⁹ infirmű curãs, primű corp⁹ debi
litat inedia, & phlebotomia, deinde illud
purgat, ſic Eccleſia hoc tpe curationis
nſæ nos præparauit ieiunio, & corporis
maceratione, vt dñicæ paſſionis ſacrm̃
debitè ſuſcipiamus: q̃ſio oẽ pc̃m a nobis
pellat. Nihil.n. hac medicina potentius
Si.n. Xpi paſſione oĩa pc̃ã deleta ſunt,
rõ exigit, vt tua ẽt pellantur, ſi cum Xpo
paſſo oĩs creatura patit, ſcindit, & quaſi
cõmoritur, & nos pc̃õ mori debemus.
Timẽdum verò ex hac Xpi paſſione ali-
quid, & amãdum aliud oñditur, ut amo
B re, & timore a malo recedamus. Sed qd
timẽdum? q̃ ſagittæ hic acutæ, a qua rum
Simile cõſpectu fugiamus? Audi. Erat regis vas
in ſummo pretio habitum, ſeruus verò
illud vas cõſulto fregit, & in fruſtra com
minuit: timẽs verò regis irã, fragmenta
vaſis in manibus principis filij vnigeniti
regis poſuit, ut puter a filio cõfractű vas.
Rex verò id conſpiciens, vult occidere
filium innocentẽ. Dr̃ ei: Nõ hic vas fre-
git, ſed peſſimus ille ſeruus: & rebene in
quiſita, hoc ita eſſe cognoſcit: Adhuc ve
rò tã eſt cõmotus ira pp vas cõfractű, vt
licet nouerit filiű nõ fregiſſe, q̃a tñ frag-
menta manu tenet, filiű occidit. Dic ob-
ſecro, an timendum ſit ſeruo nequã, qui
He.10 conſulto vas fregit? Horrendű, inq̃t Pau
C lus, eſt, incidere in manus Dei viuentis.
Peccator mandata Dei cõfregit, Xp̃s ve
rò filius innocens in manib. ſuis pc̃ã de-
tulit, non q̃ ille fecit, ſed q̃ nos. Poſuit in
Eſa.53 eo iniquitates oĩum noſtrű, & hac rõne
voluit conterere eű, & crucifigere, quid
non timendű nobis, q̃ peccata perpetra-
uimus? Sed q̃ amoris ſagittæ i paſſione?
De his ſine dubio dr̃. Sagittas ſuas ardẽ-
tib. effecit, i. ardentes. Hic.n. locű habet
illud: Ignẽ veni mittere in terrã, & quid
volo, niſi ut accendatur. An non ingens
Pſal.7. ignis, & amoris vis ꝓcedit a Xpo dño in
Lu.12. cruce ꝓ nobis vitã, ac ſanguinẽ ꝓfundẽ-
Exo.3 tẽ. An nõ hæc robur ardẽs? an nõ dñs in
Exo.19 igne eſt, cű i cruce eſt, q̃s potẽtior ignis.

Iam ergo audiamus Xp̃m innocentiã A
ſuã probantẽ. [Quis ex vobis arguet me
de pc̃õ?] Cõſiderãdum ꝑfectò, q̃ ſimus
diſpares a Deo, quamq; ab eius natura
diſtem⁹. Ille culpã oẽm ſic odiuit, vt nec
leuiſſimã aſſumere uoluerit, oĩum tamẽ
culparum pænã ſumpſit. Nos cõtra oẽm
culpã facile incurrimus, pænã verò oẽm
ſummo ſtudio deuitamus. Sic Adam ne Gen.3.
cõtriſtet Euã, facilè culpam illius ſubijt.
Sed cű Deus pęnam infligere pc̃i vellet
& vxorẽ excuſare debuiſſet, & ſuper ſe
pc̃i pęnã imponere, nõ ſic fecit, ſed pœ-
nã a ſe reijcere uoluit, & in Euam eam
transferre, factus miſericors, qñ debuit
eſſe crudelis, & crudelis qñ debuit eſſe
miſericors, ut Ber. ait: Contra, Chriſtus Bern.
oĩum pc̃õrum pænas ſumpſit, pc̃m ue- B
rò non itẽ, docens nos, rem ſummè a no
bis uitandã culpã eſſe, nõ pænã. Ad hoc
ſunt in ſcriptura duæ authoritates preci
puę, quę iter ſe pugnare vñr. Prima eſt,
Da.13. Cum ſuſanna in illo diſcrimine Da.13
eſſet conſtituta, in quo ei eligendű erat,
aut culpã ſubire, aut mortẽ abiectiſſimã
cum dedecore multo, tunc ingenuit Su-
ſanna, & ait; Anguſtiæ sűt mihi vndiq;
Si.n. hoc egero, mors mihi eſt, ſi ãt non
egero, non effugiã manus vr̃as. Sed me-
lius eſt mihi, abſq; opere incidere in mã
nus hoĩum, q̃ paccare in conſpectu dñi.
Sed Dauid aliter ſentire vr̃. 2. Reg.24. 1.Reg 24.
Vbi data ei optione peſtilentię, famis, &
ꝑſecutionis hoſtiű, his verbis peſtẽ eligit.
Coarctor nimis, ſed melius eſt, vt incidã
in manus Dei, multę.n. mĩæ eius ſunt, q̃ G
in manus hoĩum. Suſanna eligit incide
re in manus hoĩum. Dauid verò in Dei
manus. Paul. Suſannæ vr̃, conſentire, cű
ait: Horrendum eſt incidere in manus He.10
Dei. Quam manum duram ſentiebant
Philiſtęi 1.Re.5. Non maneat arca Dei 1.Re.5
apud nos, quia dura eſt manus eius, & ip
ſe Dauid, q̃ in manus Dei incidere vult,
hoc mali ſolű precamur inimicis. Pſ.20. Pſ.20.
Inueniat manus tua oĩbus inimicis tuis
dextera tua inueniat eos, q̃ te oderunt.
Adhuc tñ ipſe Dauid loco citato, & ali-
bi ſæpe ꝑ eligit in manus Dei incidere.
Sic Pſ. 79. Fiat manus tua ſuper uirum Pſ.79.
dexteræ tuę. Et Pſ.118. Fiat man⁹ tua, ut Pſ.118
 ſaluet

Digitized by Google

A ſaluet me,quia mãdata tua elegi. Et Pſ.
Pſ.143 143. Emitte manum tuã de alto,&c. Vt
ergo hæc,q̃ diuerſa,& contraria inter ſe
vñr,conciliemus,notãdum eſt, duo eſſe
tpa. Primum ante pc̃tm̃ admiſſum,quo
in tpe Suſanna erat, & tunc eligendum
eſt cum ea,potius incidere in manus ho-
minum,vt vniuerſa mala pœnæ inferãt,
q̃ in Dei manus p culpã,q̃ peccare in cõ-
ſpectu altiſſimi,ut illa ait: Tu nc tpis ne
dicas, miſeratio dñi magna eſt, vt anſã
capias peccãdi,oĩa.n. mala pœnę progre
diẽnda ſunt,potius q̃ malum culpæ, qa
hoc multo maius malum eſt. Et ideo Pſ.
Pſ. 37. alt: Non eſt ſanitas in carne mea a facie
B iræ tuæ,nõ eſt pax oſſib. meis a facie pec
catorũ meorum. Ideſt vniuerſa Dei ira,
& mala pœnę ab ea ꝓcedentia carnem
meam pungunt,& vulnerant. Sed pc̃tá
mea ẽt oſſa confringunt,qꝫ maius eſt ma
lum,ipſa ẽt pęna dãni,q̃ eſt Dei priuatio
minus malum eſt,q̃ culpa, atque pc̃tm̃.
Quia licet priuet Deo,ſed illa priuat Deo
vt eſt mihi bonũ,culpa uero Deo, vt eſt
in ſe bonus Cumq. tam graue ſit pecca-
ti malum,tamq. fugiẽdum,tam facilè il-
lud admittis,ac ſi nihil ageres. Abomina
bilis,& inutilis,hõ,qui bibit iniquitatẽ,
Iob 15 quaſi aq̃,ait Iob. Aliud uerò tp̃s eſt poſt
commiſſum pc̃tm̃, quo in tpe Dauid e-
rat. Hoc verò tpe aliud nobis non eſt re
fugium,quã ad Dei miſericordes manus
cõfugere,& ad eius pedes prouolui,quia
Hie.15 multæ miæ eius. Hiere. 15. Quis miſere-
C bitur tui Hieruſalẽ,niſi Deus? Sed ſi Dei
manus viui timemus, eamus ad Dei ma
nus mortui, q̃ plena ſunt mĩa, ad quas
Can. 4 inuitat ſponſus: Veni colũba mea in fo-
raminibus petræ,in cauerna macerię,ſo
net vox tua in aurib. meis, vox inquam
Pſ.103 cõfeſſionis. Petra.n. refugium eſt Erina
Eccl.2. ciјs,q pc̃tórum ſpinis pleni ſunt. Eccl.2.
Si pniam nõ egerimus,incidemus ĩ ma-
nus dñi,& non in manus hoium,in ma
nus,inqua,dñi Dei uiuẽtis, ſi ad manus
Dei mortui non venerimus. Ideo nunc
nobis Chriſti paſſio proponiť, vt ad has
veniamus manus, ut ibi abſcondamur
ab ira Dei. Addit uero Chriſtus dñs. [Si
veritatem dico vobis, quare non credi-
tis mihi.] Tá manifeſtus teſtimonijs ve-
ritate illis ꝓpoſuerat,vt eſſet inſignis ꝑ A
teruia,nõ credere. Exo.28. Pones in rõ- Ex.28
nali iudicij doctrinã,& ueritatem. Hanc
Xp̃s docuit mũdum. In hoc natus ſum, Ioã. 19
& ad hoc veni in mundum, vt teſtimo-
nium perhibeam veritatis. Maximã ve-
rò vim veritas hẽt, fortiſſimũ eſt oĩum
eorum,q̃ in mundo ſunt: vinci, & oppri
mi non põt. Sic 3. Eſd. 3. ſuper regem, vi 3.Eſ. 3
nũ,& mulierem veritas vincit, & oẽs ac
clamauerunt,maxima veritas eſt. Qd er
go fortiſſimum eſt, q̃uo te non uincit?
Hinc Paul. Rom. 1. Reuelatur ira Dei Ro. 1.
de cęlo ſuper oẽm impietatem, & iniuſti
tiam hoium eorum,q veritatẽ Dei in in
iuſtitia detinent: cum.n tam ſit potẽs ue. B
ritas, illam detinere,ei reſiſtere,ſumma
peruerſitas eſt. Qñ munitiſſima, & altiſ Simile
ſima turris ciuitatis capta eſt,& inde ini
mici in vniuerſam ciuitatẽ ignitos glo-
bos iaciunt, qs non manib. deuinctis ſe
tradat? Videbis hoĩem veritatẽ intelligẽ
tem, vt hi,q ſciebant Xp̃m Meſſiam,ſed
peruerſa voluntate dicebant, volumus
hũc regnare ſuper nos,imò, hic eſt hęres
venite,occidamus eum. An non ſumma Mat. 2
hæc peruerſitas? Attẽde in te perſimilẽ.
Veritas occupauit mentem tuã,q̃ eſt arx
ciuitatis tuæ,& inde iaculantur fulmina
horribilia in uoluntatẽ,nec tñ acqeſcis,
nec Deo ſubderis. Eſtne paruus exiguuſ
que ictus,quo uoluntas pulſať, cũ audit.
infernus te ꝑpetuus manet? Sufficiẽs ꝑ-
fecto eſt mille mundos cõmouere: ac ſ õ-
uertere. Audis, Deus paſſus pro te eſt, ſa C
gittæ acutæ hę ſunt,ut populi ſub illo ca
dant,& tñ reſiſtis tantę ueritati? detines
eã? Vox dñi in virtute,uox dñi in magni Pſ. 28.
ficentia,uox dñi confringentis cedros.
Eccl. 12. Verba ſapiẽtiũ ſtimuli,& quaſi Ecc.12
claui in altũ defixi,qd obſecro erũt uer-
ba ſapiẽtiæ,& tñ tu non transfigeris eis.
[Quare ergo nõ creditis mihi?] Imò
dñe,qa ueritatẽ dicis,nõ crediť tibi,ſi mẽ
daciũ dixiſſes, crederet,mundus.n. uni-
uerſus plenus eſt mendacijs. Hoc.n. egit
in mundo princepes eius,pr̃ mẽdacij, vt
oĩa mendacijs repleat: vnde qui ueritatẽ
credat difficile reperies. Si mõ quiſpiam
domum pharmacopolæ intraret,& uni-
uerſorum uaſorum noĩa tituloſq; mu- Simile
taret,

Digitized by Google

A tarer, confunderet oĩa medicamina,nec
quiſpiã ualeret oĩa in ordinẽ poſtea redi
gere,niſi ipſe pharmacopola , q oĩa ꝓbè
agnoſcit. Audi, quid dæmon in mundo
effecerit,noĩa uera rerum oĩum immuta
uit,ofonem,& diuinorum conſideratio-
nem dicit triſtitiã;curã cõſciæ dicit ſcru-
pulũ,domos religionis dicit carceres :ua
nitatẽ dicit honorẽ,uindictã dicit fortitu
dinẽ,ac magnanimitatẽ:humilitatẽ dicit
deiectionem,magna profectò peruerſio.
Eſai. 5. Hinc prophetę: Væ,qui dicitis bonũ ma
lũ,& malũ bonũ. Hinc tot deceptiones
in mundo,ſicut contigeret eis,qui ex do-
mo pharmacopolæ, vbi tituli oẽs corru-
pti ſunt,medicinas ſumerent, ꝓ aqua ro
ſatia , aquam, q̃ fortẽ dñt deferiet, & ſic
B in reliquis Venit ergo in mundum veri-
Ioan.4 tas ipſa,ut noĩa reb. vera imponat, quia
Gen.2. oĩa nouit. Meſſias ait: Samaritana uenit
& docebit nos de oĩbus. Sicut.n.primus
Adam noĩa cõuenĩẽtia reb.impoſuit, &
omne ꝙ uocauit Adam,ipſum eſt nomẽ
eius:ita uenit ſecundus Adam in mundũ
veritatem docens,noĩa uera rebus impo
nens,& quodcunq. uocauit Xp̃s, ipſum
eſt nomen eius,quicquid mundus dicat.

Quare ergo non creditis mihi? Argm̃
hoc diſſoluere non potuerunt. Nec uerò
nos diſſoluemus Dei argm̃ in nos propo
C ſitum. Si ueritatem tibi dixi, quare mihi
non credidiſti? Deum cum hoĩbus diſce-
Hier.2 ptaturum,ait Hiere.2. Propterea adhuc
iudicio contendam uobiſcum,ait dñs,&
cũ filijs ueſtris diſceptabo, tranſite ad in
ſulas Cethim,& uidete, in Cedar mitti-
te,& conſiderate uehementer,& uidete,
ſi factũ eſt huiuſcemodi,ſi mutauit gens
Deos ſuos,& certè ipſi nõ ſunt dij. Popu
lus uerò meus mutauit gloriã ſuã in ido-
lum. Maximo cõtinuo dat̃ populo Chri-
ſtiano,ꝙ nulla gẽs ſic inobediẽs eſt Deo
ſuo,ac ille,& certè alij nõ ſunt dij. Illi tñ
dęmonib. obſequunt̃ in difficillimis, nos
in facillimis Deo nr̃o nõ paremꝰ. Illi im
molant filios ſuos dęmonijs,eos ſuccen-
dentes,nos nolumus Deo parum ſubſtã-
tiæ dare,ideo in iudicio oĩs iniquitas opi
Pſ.107 labit os ſuũ. De quo Ioel 3. Congregabo
Ioel 3. oẽs gentes,& deducam eas in uallẽ Ioſa-
phat,& diſceptabo cũ eis ibi. Sed quis ar
guenti, & diſceptanti Deo rñdere pote- A
rit? Bene Iob 9. Si uoluerit cõtendere cũ Iob 9.
eo,non rñdebunt ei unũ pro mille. Qua
re ait,hoc eſt illud Gene.3. Quare feciſti Gen.3.
hoc? Quid rñdebis Deo tuo,cũ tibi dixe-
rit,ꝙ Sauli.1.Re.15. Nonne cũ paruulus 1.Re.15
eſſes in oculis tuis,caput in tribub. Iſrael
factus es,quare ergo nõ audiſti uocẽ dñi
ſed uerſus ad prædã es,& feciſti malũ in
oculis dñi? Quã potes prætẽdere excuſa- Simile
tionẽ,ut Deũ offendas? Si nec oculi tibi
eſſent, nec manus, nec pedes , accederęt
ad te hõ,ac diceret,accipe oculos, manꝰ,
& pedes, & ijs ab eo acceptis , continuo
eũ gladio pfoderes,q̃ excuſationẽ poſſes
ꝑtendere tãti ſceleris? Hęc oĩa a Deo rece
piſti,& multo plura,& nihil mali,quare
ergo in illum peccas? [Qui ex Deo eſt,
uerba Dei audit.] Dulcia ſunt iuſto col-
loquia de cęleſti patria,quia illa pr̃ia eius B
eſt,exul uerò de patria ꝓpria libenter au Act.13
dit,Acto.13. Audierunt ãt uerbum Dei,
quotquot erant præordinati ad uitã eter
nã. Et ꝑterea oues ꝓprij paſtoris uocem Ioã.10
audiunt: ſic Xp̃s ait:oues meę uocẽ meã
audiunt,ſic ẽt ſeruus audit uocẽ dñi ſui, 1.Re.3
miles uocem ducis ſui. Loquere dñe, au-
dit ſeruus tuus, ait Samuel. Sed audire
non eſt tm̃ exteriori aure percipere, ſed Ge.21.
interiori, ut obediat ei, quem audimus,
iuxta illud Ge.3. Quia audiſti vocẽ vxo- Gen.3
ris tuæ,& dñs ad Abraham,audi uocem
uxoris tuæ. Qui ergo ex Deo eſt,Deũ au
dit,ideſt,Deo obedit 1.Ioann 4. Nos ex 1.Io.4.
Deo ſumus,qui nouit Deum,audit nos,
qui non eſt ex Deo , non audit nos, in
hoc cognoſcimus ſpiritum ueritatis, &
ſpiritum erroris. Eſai.50. Veni, & non C
erat uir, uocaui , & non erat, qui audi- Eſa.50
ret. Hierem.35.arguit, ac damnat Deus
populum ſuum exemplo Rechabitarum
filiorum Ionadab, quos propheta Hie- Hie.35
remias in templum duxit , & appoſi-
ta eis menſa ait: Bibite uinum, qui re-
ſponderunt , non bibemus uinum,
quia Ionadab filius Rechab pater no-
ſter præcepit nobis, dicens. Non bi-
beris uinum uos, & filij ueſtri, uſque in
ſempiternum, & domum non ædifica-
bitis,& ſementem non feretis,& uineas
non plantabitis, nec habebitis , ſed in
taber-

Digitized by Google

A tabernaculis habitabitis cunctis diebus
vr̃is,& obediẽtes ſuimus iuxta oĩa,q̃ prę
cepit nobis Ionadab pr̃ noſter. Tunc cõ-
uerſus Propheta ad populũ,ait: Nũquid
nõ recipietis diſciplinã,ut obediatis uer-
bis meis: Dicit dñs: p̃ualuerut ſermones
Ionadab filii Rechab, quos præcepit fi-
liis ſuis,ut non biberent uinũ,& nõ bibe
runt uſq; ad diem hanc,quia obedierunt
p̃cepto patris ſui. Ego aũt loquutus ſum
ad uos,de mane conſurgens,& loquens,
& non obediſtis mihi. Similia in ;pctõrũ
confuſione hodie afferre poſſemus exẽ-
pla multorum,qui parentib. dñis, mun-
do,carnique obediunt in difficillimis, cũ
tñ pctõres in facillimis Deo obtemperá-
B re nolint. [Ego dęmonium non hẽo, ſed
honorifico patrẽ meum.] Manifeſta rõ-
ne oſtendit ſe dæmonum non hr̃e, cum
.n. ſit dæmonis proprium diuinã gloriã
obſcurare,dęmonẽ non hẽt,qui illam co
nať illuſtrare. Dæmon uoluit Deo æqua
ri. Hoc uerò duobus modis effici põt,uel
ſe exaltando ad Dei ęqualitatẽ, uel Deũ
deprimendo ad ſuã paruitatẽ. Primũ ten
tauit initio,cum dixit: Aſcendã ſuper alti
Eze.28 tudinem nubium, ſup aſtra Dei exalta-
bo ſolium meũ,& ero ſimilis altiſſimo.
Hac uia nihil fecit. Quo.n. amplius ſe e-
xaltare voluit,eo magis deiectus eſt. Iõ
propheta; Verumtñ ad infernum detra-
heris,ad profundum laci. Nunq̃ ergo ceſ
C ſat ſm intentare modum; Deum curans
deijcere,ac obſcurare, vt vel ſic ei poſſit
æquari. In multis uerò id dęmon p̃fecit,
quorum ſic excęcauit mentes, ut Deum
nihil faciunt. Sic de quibuſdam dr̃ Ezec.
13. Violabãt me ad populum meum pp
Eze.13 pugillum hordei,& fragmen panis. Vi-
de,q̃ minimo p̃tio Deum hẽas. illum of-
fendis,illum relinquis ꝓ nihilo. Inquiro
mõ ab his,qui cõſuetudine praua iurãdi
innumera pctã cõmittunt, quib. Deum
amittũt,quid eis deť,ut Deũ relinquant?
Et dicent,nihil. Similiter interroga ab
eo,q oĩa, q̃ uidet, concupiſcit, ẽt illicita,
quid illi dæmon præbeat,ut Deum relin
quat,dicet,nihil An non hoc ſtupẽdum,
cum reliquiſſes Deum,ut tibi uniuerſus
mundus daretur,ſtultiſſimus eſſes. Qñ
tibi nihil datur,uel paruum quid,& eum
relinquis,quo noĩe appellandus es? Sed A
te ego nunc urgeo,ac interrogo,quem ſpe
ligas,quẽ potius diligas,quem ſequaris,
Deum,an diabolum? Sed ais; Vana hæc
interrogatio eſt. Sed non eſt vana. Atten
de opera tua,& uidebis potius te diabo-
lum ſequi,& ꝓeligere. Obſecrat te Deus
& non audis: vix dæmon conniuet,& eũ
ſequeris. Pręcipit Deus,nec obtemperas
præcipit dæmon,& continuò acquieſcis.
An tu dicere poteris: Ego honorifico pa-
trem meum. [Ego non q̃ro gloriã meã,
eſt,qui quærat,& iudicet.] Deut. 18. Qui Deu. 18
Prophetam hunc non audierit,ego vltor
exiſtam. Loquitur de Xp̃o dño. Ad pa-
trem attinet Xp̃m honorificare: ideò ille
non quærit gloriã ſuam. Similiter iuſti B
obliuiſci pñt quærere gloriam ſuam,eſt,
qui quærat Deus. Quæſierunt gloriã ſuã,
eſt,qui quærat Deus. Quæſierunt gloriã
ſuam Alexander Nabuchodonoſor, Cæ
ſares,ſed illam nacti non ſunt. Non quæ
ſierunt gloriam ſuam piſcatores, & illã
Deus q̃ſiuit: & ecce plus hi,q̃ illi glorifi-
cari ſunt. Terra,q̃ calcauit Petrus,pluris
hodie hr̃,q̃ Reges oẽs mundi: eſt,qui q̃-
rat gloriam Sanctorum. Quis, obſecro,
hodie eſt,qui quærat ſepulchrum Alexã-
dri,aut Cęſaris? At piſcatoris ſepulchrũ
inuiſitur ab uniuerſo orbe. Gloriam er-
go Xp̃i quæſiuit pater,collocans eum ad
dexteram ſuã ſuper oẽm principatum,&
poteſtatem,qa ipſe patris gloriã q̃ſiuit,et C
ſuam oblitus eſt. Tu ergo obliuiſcere in-
terim gloriam tuam,& dic? Non nobis
dñe,non nobis, ſed nomini tuo da glo- Pſ. 113
riam: ipſe q̃ret gloriã tuam. Qui honorifi 1. Re. 2
cauerit me,glorificabo eũ,ait ad Samue
lem. Et hæc uera gloria eſt, qua à Deo
glorificamur,non ea,qua à mũdo,de qua Ioan. 5
ait ipſe: Quo poteſtis credere, qui gloriã
ab inuicem accipitis, & gloriam, quæ à
ſolo Deo eſt,non quæritis? Ne te ergo ſo
licitum reddat mundi gloria, quære Dei
gloriam,ille tuam quæret,& dabitur tibi
gloria uera. Contra uerò,qui Deum deſe
rit,ut gloriam ſuam quærat,deijciendus
eſt. Quoniam Cyrus reædificari templũ
Dei curat, ei à Deo conceditur mundi
imperium: & quoniam Salomon Deũ
obliuiſcitur, ſcinditur regnum eius.

A [Si quis ſermonem meum ſeruaue-
rit,mortem non uidebit in æternũ.] Si-
Simile cut in paradiſo fuit vitæ arbor, qua uita
ꝑpetua reddebať; ita in Eccľa eſt Chri-
ſti Euangelium arbor vitæ,qua uita ęter
na acquirit. Sed ſicut non ſatis erat aſpe
ctus ligni vitæ, niſi fructus comederet:
Iac. 1. ita non ſufficit audire verbum Dei, niſi
opere cõpleatur. Fratres eſtote factores
verbi,& non auditores tm̃. Vtinam nõ-
bis concederetur, ut inueniremus uerbũ
Dei, & comederemus illud auide, nulla
in eo reperta amaritudine, ſed omnimo
Hie. 15 da dulcedine,ut Hiere. contingit dicen-
ti: Inuenti ſunt ſermones tui, & come-
di eos, & factum eſt mihi verbum tuum
in gaudium, & in lætitiam cordis mei,
Pſ. 118 ſup mel ori meo,ait Pſ. Ezech. liber tra-
Eze. 2. ditus eſt deuorãdus, & dulcis fuit in ore
& 3. meo, Ioanni ẽt idẽ traditus liber eſt, dul-
Apo. 1. cis in ore,ſed amarus in ventre: illum tñ
B deuorauit. Non.n.ſola ea ex diuino ver-
bo accipienda ſunt,quæ dulcia, & nobis
conſentanea: ſed & illa, quæ naturæ no
ſtræ aduerſa ſunt,& inſipida. Illa etiam
nobis ualde proficua ſunt, omnia a no-
bis deuoranda, & opere implenda, quæ
Deus præcipit, ſiue dulcia, ſiue amara
ſint. [Abraham exultauit, vt videret diẽ
Chryſ. meum: vidit,& gauiſus eſt.] Hoc autem
Chryſ. factum aſſerit, cum filium duxit
in mõtem,ut eum immolaret. Cum ue
maxima anguſtia præmeretur,eum con
ſolatus eſt Deus, oſtendens Chriſtũ do-
minum futurum mundi remedium: qa
in anguſtijs,quas pro Deo patimur, nos
Deus maximè conſolatur. Ducit Abra-
Gen. 21. ham Gen. 21. filium ſuum in montem,
ut eum immolet. Portat Iſaac ligna,pa-
ter vero ignem,& gladium. Interrogat
C Iſaac: Vbi eſt victima,pater mi? Cui A-
braham, dominus prouidebit ſibi uicti-
mam,fili mi. Inueniunt arietem,quem
ſacrificant. Figura hæc erant Chriſti paſ
Simile ſionis. Qua in re ſe Deꝰ habuit,ac habet
nobilis vir, qui arma confici iuſſit præ-
clara, ut coram Rege exerceatur ad præ
lium. Delectatur verò armis inſpectis,q̃
illi maximè placent,ſed vt ea melius in-
tueatur, facit amicum ijs arma indui,eũ
que libenter conſpicit,videns ſe aliqñ ijs
circundatum armis præclaris proceſſu- A
rum. Sic Deus induturus aliqñ paſſionis
ſuæ arma, prius armari voluit Iſaac,eo-
que inſpecto Deus delectať, quaſi in ſui
figura. Iubet Deus illum duci ad terram
viſionis, quæ erat mons Moria, in quo
poſtea ædificatum eſt templum Salomo
nis,in loco,quẽ dedit Dauidi Areumna.
2. Reg. vlt. Qñ oblato ibi ſacrificio peſtis
ceſſauit. Sed ſciendum eſt nomen Mo-
ria, & locum viſionis non eſſe ſolum lo-
cum illum,in quo templum ædificatum
eſt,ſed illos oẽs colles,qui ſunt ꝓpe Hie
ruſalem,qui ſunt partes montis illius, q
dř terra viſionis, vel quia erat locus emi
nens,& procul videbatur, & indę vide-
bant elongata pp loci celſitudinem. Vel
melius illa terra viſionis dicebatur,quia
ibi ſępiſſimè a Patriarchis, & Prophetis
Deus viſus fuerat,qui hac ratione uiden B
tes dicebantur. Et demum eo in loco ui-
deri Deus voluit, cum impletũ eſt illud
Baruc. 3. Poſt hęc ĩ terris viſus eſt, & cũ Bar. 3.
hoĩb. conuerſatus eſt. Eſt ergo hic mons
Moria terra viſionis, qa eſt theatrũ mũ
di,in quo mirabile illud viſum eſt,Deus
in cruce. Ad hunc ergo montem,in quo
Chriſtus crucifigendus erat, ꝓcepit Deꝰ
Abrahę ducere filium ad immolãdum.
Obediuit ille duro præcepto, & triũ die
rum itinere illuc peruenit. Quia,vt Hie Hiero
ron. in traditionibus Hebraicis,ait: Mo
rabatur tunc Abraham in Gerara,a qua
in Hieruſalem trium dierum itinere per
uenitur. Cumq. ad mõtem perueniſſet;
ligna poſuit ſuper Iſaac,quæ ligna dicit
Aug. to. 10. col. 605. fuiſſe crucem, & ait; Augu.
dñs prouidebit ſibi victimã fili mi. Qua
ſi dicat, ſanguis tuus non ualet Deũ pla-
care,ipſe ſibi prouidebit uictimam, quæ
eum placet. Cumque ad locum ſacrificij C
perueniſſet, dixit Abraham Iſaac filio
ſuo Dei præceptum de eius immolatio-
ne,cui Iſaac obediuit,erat tunc 25. anno
rum,ut Ioſephus aſſerit lib. 1. Antiq. ca- Ioſeph
pi. 35. Alij dicunt,fuiſſe 30. annorum. Li
gatus eſt Iſaac,& tandem Angeli moni-
tu ſolutus. Non.n. hęc arma ille indue-
rat, ut in eis pugnaret, ſed ut delectaret
Deus illis in eo inſpectis. Vnde ait Abra
ham, in monte dominus uidebit, & in
Pro-

Digitized by Google

A Prouerbium, ait Scriptum, verſum eſſe,
Gen. 21 in monte dominus videbit. Quaſi dicat Abraham, mecum iocatus eſt dominus, & per tres dies in maximas animi anguſtias induxit, ſed in hoc eodem loco dominus videbit in domo ſua, & in filio ſuo ſerio factum, quod me cum iocosè ille egit. In hoc enim monte videbit filium ſuum orantem, ſanguine madidum, captum, flagellatum, & in cruce poſitum. Idem ſignificat tranſlatio 70. quæ ait: In Monte dominus videbitur. Quaſi dicat, hic uidit Deus fidem, dilectionem, & obedientiam meam, ſed hic etiam videbitur in filio Dei maior obedientia, & dilectio. Et ſicut ego obedientia mea obtinui poſteritati meæ benedictionem, ſic hic Chriſtus obtinebit be-
B nedictionem vniuerſo hominum gene-
Ge. 32. ri. Hic eſt enim Angelus, qui luctabatur
Oſeæ cum Iacob, & Angelus victus eſt lucta
12. illa, ut declarat Oſeæ 12. Sed benedixit Iacob, Chriſtus enim uictus in cruce nos omnes benedixit. In hoc etiam mōte dominus videbitur in cruce, ſcilicet, factus ſpectaculum mūdi, & in ſignum poſitus, quod ab omnibus uideatur, vt ſit ſalus vniuerſis conſpicientibus eum.
Nu. 21 Sicut quondam eius figura ſerpens exaltatus in deſerto, fuit ſalus Iſraeli. Salus aīæ tuæ ex eo pendet, ut noueris Chriſtum in cruce intueri, illum contemplari. Sicut ergo quondam dixit Moyſes:
Exo. 3. Vadam, & uidebo uiſionem hanc magnam, Deum, ſcilicet, inter ſpinas, omnes nos modo inuitamur, Deum inter ſpinas contemplari. Sed quibus oculis illum contemplabimur? Vide, quibus tu oculis conſpiceres amicum, uel etiam
C vilem ſeruum, qui videns inimicos tuos velle te confodere, pro te pugnauit vſque ad mortem, & te eripuit morte ſua, innumeris acceptis vulneribus. Vide quo amore, qua dulcedine, qua miſericordia mortuum pro te amicum, vel ſeruum conſpiceres, ea tibi conſpiciendus Chriſtus dominus eſt, ut eum diligas, eum ſequaris, ut cum eo regnare poſſis, &c.

Feria Secunda poſt Dominicam in Paſſione. A

In nouiſſimo autem die magno feſtiuitatis, ſtabat Ieſus, & clamabat: Si quis ſitit veniat ad me, & bibat, qui credit in me, dicit ſcriptura, flumina de ventre eius fluent aquæ viuæ. Io. 7.

MVlta de Chriſto domino, deque eius ingenio prædixit Eſa. inter quæ capite 42. ait: Ecce ſeruus meus, Eſa. 42
ſuſcipiam eum, electus meus, cōplacuit ſibi in illo anima mea, dedi ſpiritum meum ſuper eum, iudicium gentibus proferet, non clamabit, nec accipiet perſonam, nec audietur vox eius foris, verba Patris, de Filio loquentis, hæc ſunt, B
ut Matth. 12. patet, dicit Chriſtum ſeruum ſecundum humanam naturam, ſe- Ma. 12
cundum quam exinaniuit ſemetipſum formam ſerui accipiens, ut Paulus ait: Venit enim miniſtrare, non miniſtrari, ut ipſe teſtatus eſt. Suſcipiam ait, eum. Alludit ad illud Pſal. Beatus, quem ele- Phil. 2.
giſti, & aſſumpſiſti. Complacuit, ait, ſibi Pſa. 64
in eo anima mea: ſic enim ad eum pater Ma. 17
loquitur in transfiguratione: Hic eſt Filius meus dilectus, in quo mihi bene cōplacui. Quaſi dicat, ſummè mihi gratus eſt, chariſſimuſque. Dedi, ait, ſpiritum meum ſuper eum, quia ut Baptiſta ait: Ioan. 1
Vidi Spiritum deſcendentem quaſi columbam de cœlo, & manſit ſuper eum, iudicium gentibus proferet, non enim ſolum Iudæis venit, ſed gentibus. Non, inquit, clamabit: non clamoribus rem aget, ſed admirabili quadam modeſtia, ac benignitate homines tractabit. Idem C
ſignificat Paul. Deſcendet ſicut pluuia Pſa. 71
in vellus, & ſicut ſtillicidia ſtillantia ſuper terram, nō audietur uox eius foris. D. Matthæus uertit, nec audiet aliquis in plateis uocem eius, quia erit pacificus, & mitiſſimus. Hinc monet Paul. Om- Eph. 4.
nis clamor, & ira, & amaritudo auferatur a uobis.

Hæc de Chriſto domino ꝑdixit Eſa. nunc uerò Ioannes ait. In die magno feſtiuitatis clamaſſe Chriſtum dominum.

A Si quis ſitit, veniat ad me. Aſcenderat Chriſtus dñs in Hieruſalem ad feſtum Scenopegiæ,& ad illud aſcendebant cũ-cti uiri Iſrael. Ter.n.in anno tenebãtur, oẽs viri in Hieruſalem venire in Phaſe,
Ex.23. Pentecoſte,& Scenopegia, vt dr̃ Exod.
& 34. 23. & 34. Cũ ergo tunc omnis Iſrael ibi cõueniſſet,iamq; ultimus dies feſti illius adeſſet,qui erat octauus dies,dicebaturq́ue feſtum collectę,quia ſeptẽ prioribus diebus habitabant in tabernaculis, qui dicebatur dies Scenopegiæ. Octauo verò in domos proprias reuertebant, & illum diem celeberrimum colebant, qui dicebantur collectæ, ſeu cætus, de quo
Le.23. Leu.23. & Num. 29. Quia verò hoc fe-
Nu.29 ſtũ erat proximo feſto Tabernaculorũ,
B qđ erat Scenopegię,ad idẽ refertur,& dr̃ hic octauus dies vltimus illius paſchatis:erat verò celeberrimus hic dies. Iõq; dicit Ioanne, In die magno feſtiuitatis. Cum ergo iã vltimus dies illius feſtiuitatis adeſſet,oẽſq; in domos ꝓprias iam eſſẽt reuerſuri, nec uero audituri iã Xp̃m forẽt amplius concionãtẽ,proximo namque paſchate paſſus eſt,vltimã concionẽ facturus vniuerſo Iſaeli, clamat. Clamorib.nunc rem agit,dicens: Si qs ſitit, &c. Sine dubio clamor iſte emphaſim hẽt magnã, non obtruſis audiendum eſt auribus qđ Xp̃s clamoribus loquit̃. Sitit Chriſtus dñs,& ſitientes ad ſe uocat: ſed alia ſitis Dei eſt,alia creaturarum. Sitis creaturæ eſt deſiderium recipiendi, quia
C mendicitate prẽmitit: ſitis uerò Dei eſt deſiderium ſe effundẽdi, quia plenus oĩ bono, & redundans cum ſit, ſe cõicare
Simile deſiderat. Sicut.n.ſi hos maximi fontis obſtrueres, multaque congeries aquæ accederet,exiretq; conaret̃,merito diceres, fontẽ ſitire ſe effundere,aquamq; diffundere, & ad hoc ipſe impellit curans remouere prohibens: ſic diuina bonitas indeficiens fons cum ſit, ſummè deſiderat ſe effundere in creaturas, ſui copiam facere,qui vult oẽs homines ſaluos fieri, q
1.Ti.2 dat omnibus affluenter. Obſtruitur ve-
Iaco.1 rò fons hic peccato, quo impedis diuinã
Hie.52 in te largitatem,peccata veſtra,ait Propheta,diuiſerunt inter vos,& inter Deũ veſtrum: tu ipſe obicem poſuiſti diuinæ

A gratiæ, tu feneſtram clauſiſti,nedum en ad te intraret. Quid nam putas eſſe impulſus oẽs interiores ianuam cordis tui pulſantes, niſi impetus aquæ egredi a fonte volentis in te, & animam tuã. Ille
.n.ſtat ad oſtium,pulſat, & impellit, vt Apo.2
aperias ei. Imple,ait, deſiderium meum, qđ eſt ſãctificatio tua: recipe me ipſum:
dona mea cape,aquã viuã recipe. Rogo Simile
.n.te,obſtrueres ne terra, ac lapidib. fontem,ex quo promanaret tibi vinum, balſamum,aurum,& oĩa,quæ in ꝑtio hñr? Quis tam amens id faceret? Multò tu amẽtior, qui diuinum obſtruis pctõ tuo fontem,ne in te promanent diuinæ,cæleſteſq; gratiæ. Hoc ergo ſummum Dei deſiderium ſe effundendi, Xp̃m clamare
nunc compellit. Venit è cœlo negotiator B
cœleſtis veras deferens margaritas,iamque diſceſſurus clamat. Si quis theſauros cœleſtes deſiderat, veniat ad me. Hoc ipſum ſapientiam proclamare Sapiens,dicit Sapientia foris ꝑdicat, in pla-
teis dat uocem ſuam:in capite turbarum Prou.1
clamitat:in foribus portarum urbis profert verba ſua dicens: Vſquequo paruuli diligitis infantiam,& ſtulti ea,quę ſibi noxia ſunt,cupient? & imprudentes odibunt ſcientiam? Conuertimini ad correctionem meam, en proferam vobis ſpiritum meum. Hoc ipſum nunc ſapientia in carne clamat: Venite ad me, & bibite aquam viuam. Hoc verò dixit de ſpiritu,quem accepturi erant creden-
tes in eum. Sed ait.[Si quis ſitit.]Omnis C
homo ſine dubio ſitit, quia nullus omni ex parte perfectus eſt, nullus dicere valet,nihil mihi deeſt. Cum ergo omnis homo deſideret omni ex parte perfici, nunc Chriſtus clamat,qui hoc cupit. Veniat ad me,& bibat,ego eum ſic ſatiabo donis,ego eum ſic perficiam bonis gratiæ,& gloriæ,vt non ſitiat in æternum: imò fiat in eo fons aquę, & flumina de
ventre eius fluant. Hoc ipſum per Eſa. Eſa.55
Dominus clamat. Omnes ſitientes venite ad aquas. Sitit omnis homo, ſed quo in fonte ſitim ſedare valeat, non omnis nouit. Omnis homo beatitudinẽ quęrit, ſed qua in re illa ſit pauci nouerunt. Hinc ſitibundi,inſanique homines ſitim ſe ſedaturos

daturos

Digitized by Google

A daturos putant ſuam, ſi honores, ſi diuitias, ſi voluptates ſenſuum capiant, his aquis putant ſitim explere ſuã. Ad quos
Hier.2 clamat Hiere. 2. Me dereliquerunt fontem aquæ uiuę, & foderunt ſibi ciſternas diſſipatas q̃ continere nõ valent aquas, atq; adeo nec ſitim extinguere. Oĩs nam quæ creatura ad momẽtum placere tibi põt: ſed non continebit aquas, quia continuo diſplicebit, & alia tibi q̃renda eſt, quæ ſitim expleat. Clamat ergo diuinus fons: Si q̃s ſitit ueniat ad me, & bibat. Et
Eſa.58 eris, ait Eſa. Quaſi hortus irriguus, cuius non deficient aquæ. Vis, ò hõ perfici? vis oĩ bono frui? vis beatus eſſe? ad Chriſtũ accede, eius grãm percipe, oẽm mundi, carniſq; aquam fuge. Non hæc ſatiat a-
Pſ. 102 qua, ſed ſitim magis prouocat: Deus v-
B nus eſt, q gr̃a ſua, & donis ſuis in hac vita, & gloria in altera, mentẽ hoĩs replet,
Simile q replet in bonis deſiderium tuum. Picus Mirandula, ut hoc explicet in q̃one de hoĩe, hac utitur ſimilitudinẽ: Impreſſa eſt ſigilli imago in cera: ſolummodo illud ſigillum iterum impreſſum eidẽ ceræ, illam perficiet, ac implebit, ſi ſigillum alterius figuræ appoſueris, delebis, & inficies priorem imaginem. In nobis quidem Dei ſimilitudo primũ impreſſa eſt per creationẽ, ſed nondũ perfecta in nobis hæc imago eſt: ideo.n.ad imaginem
Gen.9. Dei hõ conditus dr̃, ut illud ad tendentiam dicat in perfectã imaginẽ, qua arte perficiendus hic hõ eſt? Eodem oĩno ad
C moto ſigillo, eodem verbo, per q̃ conditus primum hõ fuit, perficitur. Si verò p inordinatum affectũ alias tibi applicueris creaturas, ut perficiaris, delebẽris, nõ perficieris: deficies, non proficies.

Hoc ergo nunc Chriſtus clamat, ut cordibus audientium, qui ianuam diſceſſuri erant, tenacius infigat, vt ſe liberè, & intrepidè loqui, ac docere ſignificet. Clamat rurſus, ut ſurditatẽ hoĩum oñdat, qui clamoribus indigent. Clamat demum, quia hoc erat ultimum feſtum, ex his, q in hoc ſæculo celebrauit, qñ Iudęorum multitudo uenire tenebatur Hieruſalem: nam proximo paſchate venturo paſſus eſt. Eos, ergo clamore hoc admonet ſuæ ſalutis, ne opportunitate tãta neglecta pereant. Vnde Ambr. ſerm. 19. in A
Pſ. 118. Ideò nunc clamaſſe dr̃, quia ho- Ambr.
mines ad magnam, nẽpe, ad regnũ cęlorum vacabat. Nec cum hoc clamore pugnat, q̃ Eſaias dicit: Non clamabit, id nã Simile
que ſignat non ira mouendum Chriſtũ dñm, & uocibus acturum. Hic uerò clamor amoris eſt, & dulcedinis, ac eius, q errantẽ in uia uocat à longè, ut rectam viam teneat, nec pereat, & q ſurdum admonet de his, quæ ad eius ſpectãt ſalutẽ.

Sed videamus nunc, quã ſurdis Xp̃s loqueret̃, & q̃s ſurdus niſi ſeruus meus, Propheta loq̃tur. [Miſerunt, ait Ioan- Eſa.42
nes, principes, & Phariſæi miniſtros, vt apprehenderent Ieſum.] Audi erunt nã que turbam dicentem, Chriſtum cum ve- B
nerit, nũquid plura ſigna faciet, quam q̃ hic facit? Gñatio praua, atque peruerſa, hæccine reddis dño popule ſtulte, & inſipiens? nunq̃d non ipſe eſt pater tuus, q De.32.
fecit, & creauit te? Sed quis apprehẽderet eum? 1. Re. 19. Mittit miniſtros Saul, q 1.Reg. 19.
cõprehẽdant Dauid, ſed quia noluit eum Deus tradere in manibus eius, illi ,pphe Prou.1
tãt cum Dauid, & iterum alij, & alij, qa Pſ. 56.
fruſtra iacitur rete ante oculos pennatorum: facili nãque conatu illud effugient leui volatu. Obſeruat peccator iuſtum, & q̃rit mortificare eum: Deus aũt non derelinquet eum in manibus eius. Non
eſt ergo paſſus, quidã ligandus eſt, & vin- Pſ.118
ciendus funibus peccatorum, ut Pſ. loq- Iud.16
tur: Funes peccatorum circũplexi ſunt me. Ligabitur aliqñ, ſed infinita ſua cha- G
ritate, & mĩa, non hoĩum vi: ecce plus q̃ Samſon hic, ut diſrumpat oẽm funem, & cathenam. Ad hos ergo loquitur. [Ad huc modicũ tempus uobiſcum ſum, & vado ad eũ, qui miſit me.] Quaſi dicat: Deſideratis me de mundo tollere, ego q̃ citiſſimè diſcedam. Modicum tp̃s ero apud uos, & continuo proficiſcat: mihi cu- Chry.
ræ eſt, plus quam uobis mors mea. Chry in Ioã.
ſoſt. ait: Hęc autẽ dixit uolens eos ad ſe attrahere. Mira Dei benignitas in peccatores hic oſtenditur. Illi uenſunt, ut Chriſtum comprehendant, Chriſtus verò eos admonet modicum illius reſtare tempus, quo poſſint ſaluti ſuæ conſulere, ipſum placare, qui iudex eorum futurus

Digitized by Google

A rus eſt. Occiderat Cain Abel, cumq; in-
Gen.4. dignum ſe reddidiſſet Dei conſpectu, & alloquio, adhuc tñ Deus fit ei obuius, eũ interrogat de fratre, vt pnia motus veniam petat, & miam obtineat. In hunc ẽt finem Iudæ pedes lauat, ut uideat, ſi
Pſal.5. hac arte eũ ad ſe trahat. Quid eſt, ò dñe, hõ, qd memores eius, aut filius hoĩs, qm̃ viſitas eum. Sic nunc ad hos loquit: Modicum tps vobiſcum ſum, & uado ad eũ, qui me miſit; ideò nunc uidere, an aliqd velitis ex miæ theſauris, ne vobis claudã tur, longeq; recedant, quo eos non inue-
Oſeę.5 niatis, ne uobis illud Prophetæ contingat: In gregibus ſuis, & in armentis ſuis vadunt ad quęrendum dñm, & non inuenient, ablatus eſt ab eis, in dñm præuaricati ſunt. Iiſdem uerbis nunc ad eos
B Chriſtus loquitur. [Quæretis, inqt, me, & non inuenietis. Qui quæretis verum Chriſtũ, & ſic Ieſum, qui eſt uerus Xps, quærent, ſed non inuenerunt, qa Ieſu repudiato, nullus eſt uerus Xps, ideoq; in Antichriſtos incidetis. Hoc uerò Iudæis euenit, impletumq; in illis eſt illud Mat-
Ma.24 th.24. Si quis uobis dixerit; Ecce, hic eſt Xps, aut, ecce illic, nolite credere, ſurgẽt
Hiero. enim Pſeudochriſti. Quo loco Hier. adnotat, captiuitatis Hieroſolymitanæ tẽpore, tres nomen Chriſti ſibi vſurpaſſe. Anteq̃ Chriſtus ueniret, verè expectaba
Mal.3. tur, & quærebatur. Malac. 3. Veniet ad templum ſuum dominator, quem uos q̃ritis, & Angelus teſtamenti, quem uos vultis. Sed mõ quærunt, nec inueniunt; qa licet quotidie eum uenire exorent, & lachrymis, & eiulatibus id expoſtulent, tñ qa iam venit, non iterum venturum ſperare debuerant. Contra uerò gentib.
C contigit: non quærebant Chriſtum, & tñ diuina m a cis apparuit: impleturque
Ro.10. in eis illud Rom. 10. & Eſa. 65. Inuẽtus
Eſa.65 ſum a non quærentibus me, palam apparui ijs, qui me non interrogabant.

Sed cauenda nobis eſt ſimilis culpa, ne in idem incidamus ſupplicium, oĩbus nobis dr̃; Modicum tps vobiſcum ſum, oĩb. vita conceſſa eſt modica; breue tps, hora nouiſſima, quam ſi in vanum præteriri ſinas, quæres Chriſtus, nec inuenies. An non hoc virginibus illis conti-
git, q̃ clamant, dñe, dñe, aperi nobis, au- A
diunt verò, neſcio vos? Vocat ſponſus Ma.25
ſponſam, illa verò ei noluit aperire. Sur Can.5.
git deinde, & aperit: at ille declinauerat, atq; ptranſierat, quærit illum, nec inuenit. An non hoc illud Pro. Quia uocaui, Prou.1
& renuiſtis, ego quoque in interitu uro ridebo, cũ extenderitis manus vr̃as non exaudiã. Tpe ergo placito exaudiui te, & Pſa.94
in die ſalutis adiuui te; iõ hodie ſi uocem Eſa.55
eius audieritis, nolite obdurare corda veſtra. Et iterũ: Quærite dñm dum inueniri põt; inuocate eũ, dum propè eſt. Nunc cum panis abundat, & uili vendit' prio, nunc cũ annus benignitatis, & abundantiæ eſt, caue, ne ueniant anni ſteriles, qui bus mendices buccellã panis, & tibi non
det: ſed impleat' in te illud Pſ. Conuertẽ- Pſa.58
tur ad ueſperã, & famẽ patient' ut canes, & circuibunt ciuitatẽ, nec tñ inuenient:
q̃rent oleũ, nec eis dabit. Nunc ergo q̃ra B
mus iuſtum, q̃ramus piũ, & cũ eunte in cœlũ dño nos quoq; feſtinemus ingredi in illã requiẽ: ne fortè in idipſum qs incidat incredulitatis exẽplũ. Sed dices, qua
arte nũc potero in cęlũ ꝓperare? Chrm Simile
ſeq ? Dico tibi ſicut cũ Rex, Princepsve in aliquod oppidũ parat ꝓficiſci, ꝓmittit illuc multa ſupellectilia domus ſuæ, qd vulgo dr̃ (ſu recamara) ut tandẽ ipſe veniat: ſic iuſti in cęlũ multa bona opa præmittunt, ut domũ ſuã ornent, quæ præcedũt adu n ũ illius. Quid putas aliud eſſe
il ud: Theſaurizate vobis theſauros ĩ cę Mat.6.
lo, niſi, mittite illuc ſupellectilẽ ueſtram, ut vobis domus æterna paret? Cũ onerata iumenta ſupellectilibus alicuius principis curiã regiã ingrediuntur, ſolẽt a uidentibus ea iu uiri: Cuius eſt hęc ſupellex? quis hic princeps eſt, q ad curiam ue
nit? Sic cũ eleemoſyna, cũ ieiuniũ, cum C
oro cęlũ penetrat, interrogant ciues cęli, cuius nã hęc ſunt? qui hic eſt? q huc ueni re diſponit? Sed, ò Deus meus, nũ dicere ego poſſũ cũ Dauide, Sũba mea apud te
eſt? Nũ aliqua mea bona cęlũ cõdecẽde Pſa.38
runt? Nũ aliqua oro mea cęlos penetrauit? nũ theſaurizaui aliquid ĩ terra uiuentiũ? Inde colliges, in quẽ tẽdas locũ, quo tibi in morte deueniendũ eſt, ſi attẽdas, quo bona mittas tua; ibi namq. tibi do-
mus

A imus parat. Nā quì ludo,comeſſatione, ebrietate,luxuria,ſubam inſumit ſuam, quò niſi in infernū pperat? Auget cóionem Xps dñs.[Et vbi ego ſum, vos non poteſtis venire,] qa in vr̄a incredulitate māſuri,me, nō inuenietis, nec in cœlum ire poteſtis, vbi ego ſum, tanq̄ Deus, &
Augu. quo ego vado, ut hō. Ita Aug. hic tract. 31. Vtroq; ait, mō Xps loquitur,ut ſe oñdat Deū,& hoiem. Sed quid illi dicāt,audi. [Nunquid in diſperſionem gentium iturus eſt?&c.Quaſi dicat: Num ad gentes ibit,ut cum inuenire non poſſimus? Sciebant namque Meſſiam promiſſum in luce gentium, & ad eas diuertendum eſſe, cū Iſrael ipſum pcul a ſe mitteret.

Sed nunc hæc relinquamus. Audio nāque uocē magnā clamantē, & dñi Ieſu vox eſt:ideoq; nos attentos eſſe oporter,
B accedereq;,vt percipiamus illā. Sed quæ vox ē? [Stabat Ieſus,& clamabat, Si qs ſitit,veniat ad me,& bibat.] Sed,ò dñe, qd clamas? Quid noui accidit,ut clamo-
4.Reg. 17. ribus rem agas? Vtiq. vniuerſo mundo nūtio, aduenisſe iā optatiſſimā illā aq̄ gr̄æ, qua mūdus irriget deſup, fructū referat trigeſimū, ſexageſimū, ac centeſimum.
Eſa.45 Quā fuerit optata aqua, cū cęlum Heliæ iuſſu clauſum ē,manifeſtè patet,ſed multo plus gr̄a in mundo deſiderata, ut hō fructū ferret. Hinc clamores illi Prophetæ:Rorate cęli deſup,& nubes pluant iuſtū, aperiat terra, & germinet Saluato-
Pſa.64 rē,& iuſtitia oriat ſimul aqua. Veniente vero Xpo,hanc aq̄ plenitudinē ſecū duxit. Vnde ad eū loquit Pſ. Viſitaſti terrā, & inebriaſti eā,multiplicaſti locupletare eam,flumen Dei repletum eſt aquis, paraſti cibum illorum,quia ita eſt præpara-
C tio eius. Quaſi dicat,viſitaſti nos otiens ex alto,& tantā gr̄æ copiam tecum adduxiſti, ut inebriata terra ſit aqua, infuſa oīno,ac ſatiata cęleſti rore. Sic uerò locuples valde facta eſt oī cęleſti dona, iam Dei flumen, qd quaſi ſiccum erat, & ſolus eius alueus relictus,repletū eſt aquis, ſic verò præparatus eſt cib. hoibus, quia copioſus ſine dubio, colligitur ex terra fructus,vt hoies vſque ad ſatietatem veſcant. Sic.n.hic cibus præparat; Pingueſcent ſpecioſa deſerti, etenim deſertum gentiū, & Etniconū hac aq̄ pinguedine
A fructum referet copioſum. Meritò ergo Xps clamat uniuerſo mundo, nuncians hanc aduenisſe aq̄,vt oēs hoies veniant, & hac aqua pfruant. Sed inquiris: Vbi ego inueniā hanc aq̄, qua copioſum fructū reddā? Quid nunc mihi noui eſt ſup antiquos pr̄es,ut eo uti ſciā? Attēde,opus ſalutis tuæ æternæ,uictoria veteris hoīs, tētationū triumphus,& deniq. dona oīa cęleſtia,opus qdē eſt gr̄æ Dei, & arbitrij tui,ſed pcipuè gr̄æ Dei. Nō ego,ait Pau- 1.Cor. 15.
lus,ſed gr̄a Dei mecū. Sicut.n.terræ fructus pendēt a cęli influētia,rore,& aqua, Simile
& a labore ēt agricolarū,pcipuè tñ a cęlo, ita opa nr̄a Dei gr̄æ tribuēda potius, q̄ nobis. Vñ ſicut minori agricolæ ope, ac labore, maior colliget fructus, ſi eius operi adſit cęlū,influētia,pluuia,ac optimo tēperamento, minor verò colligetur B
fructus multo labore, ſi aq̄ deſit copia: ſic minus laborantes una,ſ.hora,plus accipiunt mercedis in lege gr̄ę, ppeius copiā, q̄ qui ſuſtinuerūt pondus diei, & æſtus. Hoc ergo nunc Chrs clamat: Iam gr̄æ Mat.2.
copia aduenit, iā aq̄ re diuidant. Si quis ſitit ueniat ad me. Et hoc ēr nūc tibi dr̄, opus tibi gr̄a eſt, in ea oīa, q̄ ſuperius diximus. Agnoſce ergo in lege gr̄æ te verſari, ſacra ad manum tibi ſunt gr̄a plena, non egena,& vacua, ut olim, tibi Xps p̄ſto eſt,ut ad eum accedens, poſſis aquam bibere uſq. ad ſatietatē. Si ergo ſitis,fons patens eſt domui Dauid: Hauries aquā Eſa.12.
in gaudio de fontib. Saluatoris, & dices in illa die: Confitemini dño,& inuocate nomen eius. Accede ergo,bibe, ſatiare,facilè nunc refert fructus terra cordis tui,facilè oēm ſuperabis tentationem,fa- C
cilè pc̄tā uinces. Hoc nunc Xps clamat, vt in omnium ueniat aures, & adijcit. [Qui credit in me, ſicut dicit ſcriptura, flumina de ventre eius fluēt aquæ viuę. Quaſi dicat, aliter cōtinget uenietib. ad me,ac illis,q ad fontes accedūt materiales. Illi namque aquæ partem ebibūt,ſed qui ad me acceſſerit, non tantum bibet, ſed fiet in eo fons,a quo aquæ in alios p manent. Quo ſignificat accedentes ad Chriſtum tale,tantumque bonum acceſſuros,vt non ipſis tantū ſufficiat,ſed in alios

alios

Digitized by Google

A alios ẽt deriuetur. Accipiet namq; Spiritum ſanctũ, qui fons eſt uiuus a quo flumina multa procedunt gratiarũ, donorumque in eum, qui illum ſuſcipit, & in omnes eius potentias, & vſq; ad proximos etiam decurrunt, ac deriuantur.

Sed quia hoc a ſcriptura dictũ Xp̃s aſſerit, anxie doctores inquirũt, quo loco
Cypri. ſcripturę id habeatur. Cypr. lib. 1. Epiſt. 3. dicit illud Eſai. 43. Dedit in deſerto a-
Móta. & Leo in Eſa. quas, & flumina in inuio, vt darem potum populo meo, electo meo, impletum his verbis Chriſti. Al.j verò hęc Xp̃i verba referunt ad illud Eſa. 55. Oẽs ſitiẽtes
Hiero. venite ad aquas. Sed Hier. in ꝓlogo Pẽtateuchi, ait, locũ iſtũ eſſe in Prouerbijs, nec in Septuaginta haberi, ſed locũ ipſe
Orige. non citat. Origen. vero Hom. 12. in Nu
B meros hunc locũ Ioannis accommodat
Prou. 5 illi ſnīæ Prouer. 5. Bibe aquã de ciſterna tua, & fluenta putei tui, atque adeò inſinuat hunc locũ eſſe a Chr̃o Dñ̃o ſignificatũ, qñ ait: Sicut dicit ſcriptura, & hoc certè vr̃ oĩum eſſe accommodatiſſimũ. Pro cuius intelligentia not. in Hebręo
Pagni. hr̃: Bibe aq̃ de ciſterna, & fluẽta de medio putei tui, ut etiam vertit Pagninus. Et ſic eſt ſenſus, aq̃, i. doctrinã vitę, & ſalutis, doctinam euãgelicam, ne haurias ex Philoſophis, aut ex Phariſæis, aut ex hęreticis, q̃ ſunt ciſternæ alienæ, & diſſipatę, q̃ continere non valent aquas, ſed de ciſterna tua, i. de doctore illo, quẽ d̃ns ad te mittet, ut te erudiat in vitam ęternã, i. de Xp̃o, huic crede, & cum hoc táceris, fluenta, ſeu flumina de medio putei tui, ſ. erunt. Eſt n. vſitatiſſimũ apud Hebræos, ſicut, & apud Græcos, & Latinos,
C vt verbum ſubſtantiuũ omittat̃ ſupplẽdũ. Q̃d eſt dicere, fluenta erunt de medio putei tui, i. flumina de uentre tuo
Ioan. 4 fluent aq̃ viuæ. Quod idem eſt cũ eo Io. 4. fiet in eo fons aquæ viuæ, i. iugiter manãtis. Et licet illa uerba Prouerbiorum videantur coniugatis dicta, vt ſint contẽti vxore ꝓpria, tñ ſub illo cortice ſenſus literalis ꝓcipuus a Spũ ſancto intentus eſt is, quem Xp̃s Dñ̃s hic oſtendit, & accommodauit credentib. in ſe, & ita
Orige. explicant locum Origen. vbi ſupra, &
Hiero. Hiero. exponit illa verba Salomonis de ſapientia ſpũali in illa uerba Dan. 2. A
Ipſe reuelat ꝓfunda, & abſcondita. Et Grego.
Grego. 3. par. paſto. admonitione 12. &. Aug.
Aug. lib. 2. contra Creſconiũ 14. & gloſ- G offa.
ſa ordinaria, & Rupertus, & S. Th. hic. Rupt.
Et hũc ſenſum eſſe germanum conſtat, S. Th.
qm̃ a principio capitis docet ſapientiã eſſe amplectẽdã, vt rectè vita inſtituat̃, & meretricios dolos vitandos, quo ſignificat ꝑhiloſophorũ, & hæticorũ fallacẽ doctrinã. Deinde oñdit, vñ petenda ſit iſta ſapiẽtia dicens: Bibe aq̃ de ciſterna tua. At uero ſnīa Xp̃i Dñ̃i liqdò ibi ẽt appareat, ad iungit Sapiẽs, deriuentur fontes tui foras, & ĩ plateis aquas tuas diuide, vbi deriuent̃, more ſcripturæ poſuũ ẽ ꝓ deriuabunt̃. Imo in Hebræo ita hr̃, deriuabunt̃, & ita uertit Chaldæ⁹. Et ſic manifeſta eſt ſnīa Xp̃i Dñ̃i, Si in me credi B
tis, & aq̃ de ciſterna mea bibitis, & de puteo ueſtro, tunc opa, & doctrina a uobis ꝓcedent, q̃ ꝓximos illuſtrent, ac illuminent. His aũt uerbis redundantia diuini ſpũs dandi in lege gr̃æ ſignãt̃ tãta; vt flumina fluant de uentre credẽtium:
Effundã, ait Dñ̃s p Ioel, de ſpũ meo, ſup Ioel 2.
oẽm carnẽ. Effundã, inqt, ſicut aquã large, abundeq;, non parce ut alii liquores fundi cõſueuerunt. Sed ò Dñe ſic abunde ꝓtioſiſſimum balſamum fundis, qua ſi aqua eſſet? Hæc in nos diuina largitas eſt, vt inæſtimabiles ſpũs ſui theſauros effudat, ac ſi aq̃ daret. An nõ aliqñ admiratus es tãta in te magnificẽtia Deũ quotidie uti, ut vnigenitũ ſuũ tibi in euchariſtia det, quaſi nihil daret? Et quẽ ſemel mundo dediſſe ineſtimabile fuit donũ, tibi quotidie dari, quaſi nihil putas? Eo
ergo mõ, quo nobis filiũ dat, eo ẽt ſpũm C
ſuũ bonũ tribuit largiter, ac ſi panẽ porrigeret, ut aq̃. Sed ubi nunc obſecro hęc ſpũs redũdantia? ubi nũc illud Pſ. Me-
moriã abundantiæ ſuauitatis tuę eructa Pſ. 144
bunt, & ĩ iuſtitia tua exultabũt? Vbi flumina hæc aquæ uiuę? De hoc certè ſpũ
dictum eſt per Pſal. Fluminis impetus Pſ. 45.
lætificat ciuitatem Dei, hoc namq; ſpiritu Eccleſia donis, gratijs, ac uirtutibus impletur. Sed iã alia flumina paſſim uidere, licet omnino aduerſa diuino ſpiritui. Sicut namque diuinus ſpũs fons eſt

Digitized by Google

A ſcaturiens uirtutum fluenta, ſic nequam ſpiritus ſua etiam flumina emittit. Sic
Apoc. 12. Apoc.12.df, Et miſit ſerpens ex ore ſuo poſt mulierem aquam tanquam flumē, vt eam faceret trahi a flumine. Vis intueri per ora impiorum hæc flumina prodeuntia aquis redundātia? audi prophetam: Nō eſt enim veritas, & non eſt miſericordia, & non eſt ſcientia Dei in ter-
Oſeę 4 ra. Maledictū, mendacium, & furtum, & homicidium, & adulterium inundauerunt. Inundationi fluminis, peccatorum multitudinem ſiſtem dicit. Sicut.n. inundans flumē oīa poſt ſe rapit, ſic peccata publica, & oīb. manifeſta plures inficiunt. An nō tanq̃ fluuius rapidus fuit eorum pct̄m̄, qui cum explorauſſent terram promiſſam, ei detraxerunt, & Iſraelis animum deiecerunt, ut in eā non aſcen-
Nu. 14 derent, quib. ſic iratus Dñs eſt, vt mor-
B tui continuò ſint, atq; percuſſi in conſpectu Dñi? quo docemur maximè cauere ab aliorum ſcandalo. Sicut.n. Deo gratiſſimū eſt, ſic eius bibiſſe ſpiritū, ut flumina a nobis procedāt ſalutaria, quibus proximorum aīas reficiamus, atq; mundemus: ſic prorſus odibile eſt Deo, ſic hominem peruerſum fieri, vt & alios pro-
Pſ. 57. uertat. Hinc Pſal. Priuſquam intelligerent ſpinæ veſtræ rhamnū, ſicut uiuentes, ſic in ira abſorbet eos. Quaſi dicat, exoriuntur tenere peccatorum ſpinę in peccatore, & has qdē Deus aliquandiu tolerat. Sed cū iā ſpinæ obdurauerint, ac creuerint, ut in rhamnū perficiant, cum iam alios lædere pñt, ac cruentare, tunc Deus eos in ira ſua abſorbet, vt exploratores præfatos, ne iuſtis fiāt ſcandalo.

Vt ergo a peruerſis, & turbidis Aegypti aquis liberemur, accedamus iam ad
C Chriſtum vocātem nos: Si quis ſitit, ueniat ad me, & bibit, qm̄ apud illum fon-
Pſ. 35. tem eſſe vitæ Pſal. ait: Quo melius acce-
Luc. 7. dere ſitiens poteſt, quam ad fontem? Ad hunc acceſſit fontem Magdalena quaſi ceruа currens ad fontes aquarum, cū ſe vidit uulneratā. Et licet Chr̄i pedes ſicca terra videntur, tamen ibi eſſe aquam uiuam manantem oſtendunt Magdalenę oculi, & capilli: ex fontibus namque
Ioā. 21. Saluatoris acceperunt Magdalenæ oculi, ut fontes eſſent. Hanc aquam præſen- A
tit ille, qui caput reclinauit ſuper pectus eius, & fluenta Euangelij ex ipſo Domini fonte potauit. Sed fons clauſus, atque ſignatus eſt Chriſtus Dominus, ideo nō Ge.21.
omnibus patens eſt, ſed quibus lux cœli illud aperit. Aperuit Dominus oculos Ge.21.
Agar, & uidit puteum fontem aquæ uiuæ, & potauit filium præ ſiti morientē. Oremus Dñm, aperiat nobis aquas fontis huius, vt eis vti nouerimus. Sed ut Chriſtus Dñs fieret fons patens domui Dauid, ut Eſa. ait, ut oēs hauriant aquas in gaudio de fontibus Saluatoris, ſicut Simile
aperiri ſolet occultus, & ſubterraneus fons ligone, & ſarculo, & defoſſa terra, oſtenditur omnibus fons, ita Chriſtus Dñs vulneratus eſt, ut in eo venę aquæ viuæ apparerent. In hunc finem inſtrumenta Dñicæ paſſionis deſeruierunt, vt hunc nobis aperirent fontem. In hoc claui, in hoc flagella, in hoc funes, in hoc B
crux, in hoc denique lancea. His omnibus uenæ fontis huius apertæ ſunt, largiſſimaq; profluxit petra Chriſtus aquas, vt oibus ſatis, abundeq; eſſent. Accede ergo ſitiens aīa ad Deum tuum. Ecce nubes eſt pluens aquas, ecce fons eſt perennis, aperi cordis tui vas, & imple illud non angelica aqua, ſed diuina. Accede miſer peccator, antequam aqua a te tollatur, antequā fons claudatur. Aqua fontis huius mira eſt, ſalutaris eſt, nulli nocet. De hac dicitur: Effundam ſuper Eze.36
uos aquam mundam, & mundabimini ab omnibus inquinamentis veſtris. Hęc animæ faciem pulchram reddit. De qua Pſal. Lauabis me, & ſuper niuem deal- Pſ. 50.
babor. Si ī peccato es, niger es. Denigrata eſt ſuper carbones facies eorum. O ſi Thr.4. C
color animæ in faciem corporis ſe diffunderet, quot nunc nigri apparerent in veſte precioſa. Si niger es, omnia tua nigra ſunt, & obſcura, obſcura ſubſtantia, obſcura nobilitas. Accede ad hanc aquā, vt munderis, & dealberis ſuper niuem. Pete a Chriſto cum Samaritana, Domine da mihi hanc aquam. Pete a me Do- Ioan. 4
mine, quicquid uolueris, uel labores, uel ſanguinem uel uitam, dum mihi des hāc aquam gratiæ.

Digitized by Google

A

Feria IIII. poſt Dominicam V. Quadrageſimæ.

Facta ſunt Encænia in Hieroſolymis, & hyems erat, &c. Ioan. 11.

IN hodierno Euangelio proponuntur nobis effectus peccati, cum in anima longa conſuetudine inſederit, corque obduruit, & effectus ēt gratiæ, quæ efficit oues Chriſti, & quō ſe cum illis Chriſtus habeat: Cordis obdurati effectus eſt, cū Encænia celebrantur, renouatio, ſ. tēpli, & tempus animas purificandi adeſt, tūc illud amplius inquinari, illudque in-
B clementi hyeme eſſe, etiam ſibi Sole appropinquare, circundare Chriſtum, & tandem petras aſſumere, ut in eū iaciat, cum illa petra eſſet, & non lapide elaborandus, ſed ferro; ſicut omnis petra elaboratur. Contra verò iuſtus Dei ouis eſt audiens Chriſti uocem, ſequens eum, & ille eum ſeruat in manu ſua, ut nullus rapere poſſit, ſicut nec de patris manu. Hęc ſumma Euangelij eſt

Quantum ſit peccati malū ſolus Deus plenè, perfectèq; nouit, qui ſe comprehēdit, & bonitatem ſuam, cuius offenſa peccatum eſt. Sed cum obduruit quis peccato, ſummum, & per omnia tremendum
C malum incurrit, difficileque remedium ei adhiberi poteſt, ſicut febri hecticę, quę in oſſibus eſt, ſicut oleum in oſſibus eius ait Pſal. quoſdam maledictionem pene-
Pſa. 10 traſſe. Et demum ſicut cum uehementi paſſione urgeris, omnes tranſgrederis limites, nullum non rumpis obſtaculum, & cum Deo ipſo, ſi oportuerit, contēdes: ita Phariſæis contingit, & Scribis peccato induratis. Omnis mundus Deum agnouit in paſſione, cœlum, terra, petræ
Ma. 28 ſciſſæ, & tū hi ad Pilatum tunc dicunt: Recordati ſumus, ꝙ ſeductor ille, &cæt. Quid hoc? Certè ſi peccatum cordi dominatur, & illud indurat, prius mundus diſſoluetur, ꝙ̄ peccatum tollatur. Id facilè in Saule perſpicies, qui ſummo odio proſequebatur Dauid, neceum alicubi quieſcere patiebatur. Maniſeſtè perſpi-
1. Re. 4 ciebat pluries potuiſſe a Dauide ipſum occidi: agnoſcebat Dauidis iuſtitiam, & A
ſuam iniuſtitiam dicens: Iuſtior tu es, ꝙ̄ ego: iurabat ſe eum non occiſurum, ſed nihil hæc proficiebant. Continuò ſibi ſimilis erat, & odium, ac inimicitias repetebat. Idem uidere licèt in Pharaone, q Exo. 8.
cupiditate ſeruorum, quos habebat, ſic induratus fuit, vt tot plagis, & miraculis nihil in melius profecerit, & promiſſis ſæpe non ſtabat, & eo tandem deuenit contumaciæ, ut mari fuerit ſubmerſus. Multorum hodie confeſſio ſimilis eſt pœnitentiæ Pharaonis, dicentis: Cras ibitis: ſubſequenti uerò die a ſeipſo alius erat, ſententiamq; mutabat. Non hæc pœnitētia grata Deo eſt: adhuc. n. cordis duritia perſeuerat. Sic multi cum dent hodie B
fidem confeſſario, viuendi rationem aliā ſe eſſe inituros, continuo hanc fidem frāgunt. Similis hæc pœnitentia pœnitētiæ Saulis eſt dicentis: Tu iuſtior me es, qui potuiſti me occidere, ſed continuo odiū iterum ſuſcipiebat. Sic tu dicis Deo: Iuſtus es dn̄e, & mihi pius. Potuiſti nunc hac infirmitate uitam adimere, & in infernum detrudere: non amplius te offendam, ſed continuò iterum peccata in Deum admittis. Confeſſio tua Saulis, & Pharaonis pœnitentiam imitatur. Idem licet in Iuda uidere, cuius auaritia dominabatur, quem ut ad mentem, & ſanitatem reduceret, innumera Chriſtus fecit, ſed nihil ei profecerunt. Maius a ſanctis dr̄ eſſe opus peccatorem conuertere, quā C
uniuerſum creare, quia in uniuerſo nulla eſt reſiſtentia, in peccatore uerò eſt, & ea maxima. At induratum conuertere plus eſt, quam mille mundos condere. Hinc Paul. Adhortamini uoſmetipſos p Heb. 3
ſingulos dies, ut non obduretur, quis ex uobis fallacia peccati. Sed indurati cordis mala ſigillatim expendamus. Primū eſt, cum tempus emendationis ſit, plures contrahere ſordes. Audi.

[Facta ſunt Encænia.] Ineſt, feſtū renouationis, & emundationis templi, qd 1. Ma. 4
inſtitutum eſt. 1. Mach. 4. cū templū mūdatum eſt à Iuda, & nouum altare extructum, quo ſignificatur cor mundum, & nouum creari oportere in peccatore.

Hoc quadrageſimæ tp̄s, in quo verſamur

A mur, eſt renouationis ſpũalis aię tp̃s. Eſt
vero feſtus dies, quia gaudiũ eſt ĩ cęlo ſu
Luc.15 per vno peccatore pniãſ agente Nos nã
1.Co.3 que templum Dei ſumus. Pau. An neſci
tis, quia templum Dei eſtis, & Spũs ſan-
ctus habitat in uobis? Et multo potiori
iure nos tẽpla dicimur, q̃ materialia. In
nobis.n. uerè quieſcit Deus, & ad nos ue
nit, vt ſit in nobis, ad illa uerò ſolũ, ut in
Eſa.66 de veniat ad nos, non ut ibi quieſcat. Sic
Eſai.66. Quę eſt iſta domus, q̃ ædificabi
tis mihi? aut quis eſt iſte locus requietio-
nis meæ? Facta ſunt vniuerſa iſta, dicit
dñs. Quaſi dicat: Nõ eſt locus hic dignus
in quo ego quieſcã, ꝙ manib. veſtris con
fectũ eſt, nec mirum, qm̃ & cælum Dei
manib. confectum non eſt ei digna habi
tatio. Hinc Salomon ait: Cæli cælorum
te capere nõ pñt, quantò magis domus,
B q̃ ædificaui. Qd ergo dignum Deo tem-
plum, in quo quieſcat? Ipſe oſtendit, di-
cens: Delitię meæ eſſe cũ filijs hominũ.
3.Re.8 Et per Eſa.66. ſubiungit: Super quem ãt
Pro.8. reſpiciam, niſi ad pauperculum, & cõtri-
Eſa.66 tum ſpiritu, & trementem ſermones
meos? In anima iuſti quieſcit Deus, ut in
proprio tẽplo. Ad eum, ait, veniemus, &
Ioã.14. manſionem apud eũ faciemus. In tẽplo
quidem materiali eſt Deus: ſed nõ ut ibi
maneat, ſed ut ad te veniat, vt oſtendit in
tabernaculo. in quo erat ſuper alas Che-
Ex.25. rubim, quaſi inde migraturus. In anima
verò manſionem facit: hic ait, habitabo:
qm̃ elegi eam, & qui creauit me, requie-
uit in tabernaculo meo. Mira profectò
C Dei dignatio, ꝙ cum in cęlo habeat diui
Pſ.131 nos ſpiritus, in quib. commoretur, nõ de
Ecc.24 dignatur tñ ad uilem animã diuertere.
Imò ſicut Salomon ultra domum regiã
quæ ei erat in Hieruſalem, ædificauit do
mum ſaltus: ſic Deus habitans in cæleſti
3.Re.7 bus ſpiritus, ut in regia, domũ ſaltus fe-
cit in terra in aĩa iuſti, ſicut ille ait: Deli-
Iob 7. ciæ meę eſſe cum filijs hominum. Iob 7.
Quid eſt hõ, q̃ magnificas eũ? aut quid
apponis erga eum cor tuũ? Ex quo ſequi
tur curã iuſto habendã, ut non ſit in aĩa
eius aliquid ꝙ diuinos oculos offendat.
1.Co.3 Vnde 1. Cor.3. cũ dixiſſet: An neſcitis,
quia tẽplũ Dei eſtis, & Spiritus ſanctus
habitat in uobis? addit: Si quis templum
Dei uiolauerit, diſperdet eũ Deus. Si tẽ- A
plum quis in ſtabulũ uertere, (ut Pompe Simil.
ius fecit, qua ex re oĩs eius calamitas ini-
tium ſumpſit) uel ſi ab eo tolleret ſancto
rum imagines, & poneret Veneris, &
Bacchi ſimulachra, q̃rum cõmitteret ne-
fas. Hoc tu agis ſi inhoneſtas es, Veneris
imaginem in aĩa collocans: ſi gulæ dedi
tus, Bacchi: ſi auarus, pecuniæ cultum di
uinum pręſtas: an nõ hi tẽplum Dei uio
lant. Quid ergo ijs faciendũ, qui templũ
Dei uiolauerunt? Fiant Encænia, fiat re-
nouatio, & purgatio tẽpli, ſicut Iudas fe-
cit. Hęc uero fit per uerã pniam, qua oẽ
malum expellitur ab aĩa. Eſa.1. Lauami Eſa.1.
ni, mundi eſtote, auferte malum cogita-
tionum ueſtrarum ab oculis meis, quie-
ſcite agere peruerſè, diſcite benefacere. B
Quo contra fecerunt Iudæi indurati, qui
hoc feſto pctã pctis addiderunt, & tẽplũ
Dei uiolauerunt, quib. ſimiles ſunt, qui
nũc peccãt, & noua peccata ſuperioribus
addunt, cum illa tollere debuiſſent.

Sed ut hæc fiat renouatio. [Deambu-
labat Ieſus in porticu Salomonis.] Qñ
ſentis in corde tuo pctõrum dolorẽ, mo-
tus deuotionis, deſideriũ perfectionis, qd
nã eſt, niſi qđ deambulat Ieſus in corde Gen.3.
tuo? Sicut ergo quondã deambulabat in
paradiſo, quęrens Adã, ut ille timeat, fu-
giat, & doleat: ſic mõ deambulat ĩ atrio C
tẽpli, ꝙ exterior eius pars eſt. 4. Reg.4. ut 4.Re.4
ſuſcitaret Eliſeus filium Sunamitidis, de
ambulabat in domo ſemel huc, atque il-
luc, agitabat propheta ſpũ, ac deſiderio
vitæ pueri, & hoc deſiderium illum coge
bat ambulare huc, atque illuc. Ita nunc
Chriſtus deſiderio uitę noſtræ agitatus,
deambulabat huc, atq; illuc. Sed alias ô
domine deambulationes duriores, alia
ſpatia deambulãdo acriora, alias uias diffi
ciles ſuſcipies, ac perages, ut nos ſuſci-
tes, in quib. ſanguinem ſudes, a cœna in
hortum, inde ad domũ Annæ, Caiphæ,
Pilati, Herodis, Caluarię locum, & ſe-
pulchrum. Sed in atrio deambulat ante
templum, quia in exteriori cordis tui de-
ambulat, non in interiori, qa intus pctm̃
eſt, nec illud ingredietur, donec a te proij
cias peccatum. Cum in tẽplum idola po- Eze.10
ſuiſſent Iſraelitæ, exiuit Deus de tem-
plo,

Digitized by Google

A plo,quæ. n. conuentio lucis ad tenebras
Xp̄i ad Belial? Eijciendus ergo dęmon,
& pc̄tm̄, vt Xp̄s intret. Oī hac quadra-
geſima deābulauit Ieſus iuxta cor tuum
vt ei aperias,nec aperuiſti ei ianuam, li-
cet ſteterit ad oſtium,& pulſauerit. Inue
nit eum ſponſa ſemel extra domū ſuam
Cant. 3 & ait: Tenui eū,nec dimittā,donec ītro-
ducā eum in domum matris meæ, & in
Ambr. cubiculum genitricis meæ. Ambroſ. Fac
tu ſimili qn̄ videris Deum pulſare ianuā
cordis tui, illum introduc vſq; ad inti-
1.Re.6. mum cordis. In hoc,inqt Ambroſ. Beth
ſamitæ defecerunt,qd̄ licet arcæ uenien-
ti ad eos,feſta fecerunt,ſed eā ſub diu re
3.Re.8 liquerunt in petra. Multa, & mirabilia
poſuerat Salomon in templo, ſed nunq̄
fuit plenum,ac glorioſum, donec Deus
B tēplum ingrederetur, quia nunq̄ aīa ple
na,& in gloria erit, donec Deum hēat,
ideò cura,ut intret in te, nec maneat ſp
in atrio aurium tuarū,ſed dic: In corde
Pſ. 118 meo abſcōdi eloqa tua, vt nō peccē tibi.
Sed audi,quid duri corde faciāt, cum
Xp̄s deambulat in atrio,ait Ioan. [Cir-
Pſa. 87 cundederunt eum.] Pſ. Circundederunt
me uituli multi,circūdederunt me ſicut
apes, & circundederunt me canes mul-
Pſ. 21. ti. Vt oī ex parte expugnent Xp̄m,illum
Simile circundant,ſicut expugnaturus ciuitatē
Pſ.11. eam circuit. Hoc uero efficit peccator,
cum omni ſe tradit immunditiæ, & ini-
quitati,tunc impij in circuitu ambulant
nullibi non peccant,in domo,in via, in
eccleſia,in omni prauitatis genere, ꝙ sū
mè eſt abominandum. De quo Io. Ceci-
Apoc. dit Babylon illa magna, & facta eſt cu-
ſtodia omnis ſpiritus immundi,& om-
nis uolucris immundæ,& odibilis. Simi
C lis tūc eſt anima corpori illi,de quo Eſa.
Eſai.1. 1. A plāta pedis, vſq; ad uerticem capitis
nō eſt ī eo ſanitas. Aliter vero iuſti Chri
ſtū circundant, cū oī ſua cura Deū ſibi
deuincire conant̄,in oīb. eius gloriā qrē-
2. Cor. tes,ſicut Pau. monet: Siue comedatis,ſi-
10. ue bibatis,ſiue qdcunque aliud faciatis,
Pſa. 41 oīa in Dei gloriam facite: Hoc eſt illud
Pſal. Circundate Sion,& complectimi-
ni eā. Hac.n. rōne facile eā capieris. Sic
1. Pe.4 .n. certa tibi ſalus erit. Vnde Petrus. Fra
2. Pe.1. tres ſatagite,per multa bona opera cer-
tā ueſtrā vocationē,& electionē faciatis. A
Sic.n.non peccabitis aliqn̄,ſed abunda-
ter miniſtrabit̄ uobis introitus in æter-
nū regnum Dei. [Hiems erat.] Celebra
bat̄ hoc in mēſe Casleu,q nobis eſt No-
uember. Vt ego notaret eorum frigidi-
tatē, ait, hiems erat. De qua re Hiere.6. Hier.6
Sicut frigidā facit ciſterna aquā ſuā, ſic Simile
frigidā fecit malitiam ſuā, i. ſicut aquā
natura ſua frigidam,frigidiorē reddit ci
ſterna,ſic malitiā,& pc̄tm̄ frigidū,frigi-
diora facit malitia,& induratio Hieru-
ſalē. Sic Matt. 24. Quia abundauit ini- Mat.24
quitas, refrigeſcet charitas multorum.
Et hoc puto,ait ibi Hiero. ſonare illud, Hiero.
aſſimilatus ſum deſcendentib. in lacum Pſ. 27.
ꝙ eſt ciſterna. i. oīno miſer, & perditus,
quaſi in ciſterna eſſem. Dupliciter.n. qs
peccat,ali n̄ cū timore recordatus Dei, B
& iudiciorum ipſius, aliqn̄ vero oīno
Dei oblitus,quaſi Deus iudicans non eſ
ſet. De quo Pſ. Non eſt Deus in conſpe- Pſal.9.
ctu eius, inquinatæ ſunt viæ illius in oī
tpe hi contēptu peccāt, & in hyeme eſſe
dicēdi ſunt,& frigiditate abundare ma-
litiæ. Et hos Ariſt. dixit inſanabiles. Mi Ariſt.
ſer ꝑfecto hō,qui in hoc ſtatu eſt. Aug. Augu.
Semper tibi hyems erit? nunq̄ ne de te Cant.2
dicendū eſt: Iam hyems tranſijt, imber
abijt, & receſſit, flores apparuerunt in
terra noſtra,uox turturis audita eſt,uox
inq̄,gemitꝰ? Infęlix oīno aīa, cui ſemp
eſt hyems,ſemper peccato ſubiacet. Pri-
mū ꝙ in templi renouatione. Nehemias
q̄ſiuit,fuit,ignis,vt dr̄ 2. Macha.1. In tē- 2.Mac.
pli enim tui renouatione primum tibi q̄ 1.
rendus eſt ignis, calor, feruor Spiritus
ſancti,ut recedat hyems. Dupliciter.n. Pſ.102.
animæ renouatio fit: Primo quæſit illo Simile
igne Cęli,vt Nehemias facit, cum Spiri C
tus ſancti calore,ac feruore radicitus tol
litur pc̄tm̄,cum renouatur,ut aquilæ iu
uentus noſtra. Sicut.n. aquila uerſus ſo-
lem ſurgens calore incenſa, ſe in aqs im
mergit,& renouat̄,ſic aīa ſurſum eleua-
ta uerſus iuſtitię ſolē calore Spiritus ſan
cti recepto,aquis lachrymarū ſe demer-
git,& lauat,& ſic renouatur. De qua re
ſic loquit̄ Eſa.4. Si abluerit Dn̄s ſordem Eſa. 4.
filiarum Sion in ſpiritu iudicij,& ſpiri-
tu ardoris,tūc vere purificat̄ anima,nec

Digitized by Google

A rubigo ulla in auro manet, cum magno
feruore,& aī cōtentione ad Deum qs cō
uertit,ſicut Pau.fuit dicens: dñe qd me
Act. 9. vis facere,& continuo nō acqeuit carni
Gala.1 & ſanguini,& ſicut Magdalena,q̄ dile-
Luc.7. xit multum,& uim magnā lachrymarū
1.Par. ꝑfudit. Hæc aīæ renouatio Deo placet.
Sed ais,Gr de opus eſt,ſed ego dico tibi
29. illud nō hoī ꝑparat̃ habitatio, ſed Deo.
Alia uero renouatio fit in hyeme, ea[...] ſ.
frigiditate,vt neſciamus,an uera ſit con
uerſio,uel ficta. Si reuerteris,ait prophe
Hier.4 ta,ad me conuertere Iſrael. Quaſi dicat.
Si ad Deum tibi reuertendū eſt, redi ſe-
rico,ex aīo,feruidè: Vſquequo claudica-
3.Reg. tis utroq; pede? Si dñs eſt Deus, ſequimi
18. ni illum. Melius eſt.n.nihil facere,q̄ ita
B frigidè facere, ut nihil efficias, putes te
aliquid egiſſe,et decipiaris,putãs te mū-
dū,cum mundus non ſis, & ſis ſicut ge-
Pro.30 neratio illa,de qua dr̃,Generatio, q̄ ſibi
munda ur̃, & nō eſt mūdata a ſordibus
Pro.25 ſuis. Cui cōtigit illud Prouer. 25. Dens
putridus,& pes laſſus,q ſperat in infide
li ī die anguſtiæ,& amittit palliū in die
Simile frigoris,Cui enim eſt dēs, ſed putridus,
cū voluit māducare,nō potuit,cui pes ē,
ſed laſſus,cum uoluit ambulare, nequi-
uit. Amittit palliū in die frigoris, q.a.n.
hic frigidè ad Deū cōuerſus eſt,ī alio ſæ
culo ad diē frigoris, & anguſtiæ nō hēt
pallium charitatis,ipſum protegens, &
1.Pe.4 multitudinem peccatorum cooperiens.

Sed qm̄ hi indurati aliqñ boni appa-
rere uolunt,bona loquuntur, dicuntq;,
ꝙ hi Xpo dño. [Vſq;quo aīam noſtram
tollit? Si tu es Xps,dic nobis palā.] Sed
o dñe iuſtū eſt, te oſtendere eis Chriſtū
C eſſe ſeruatorē,ut te eo loco habeāt, quo
iuſtum eſt te haberi,& ut illi ſalutē con-
ſequantur,quam ſine tui agnitione non
habebunt. Hæc eſt.n.uita æterna,ut co-
Ioā.17. gnoſcant te Deum uerum,& quē miſiſti
Ieſum Chriſtum, ideo oſtende eis patris
tui chyrographum,quo te Regē mundi
cōſtituit. Sed rñdet Xps: Iā hoc factum
eſt,loquor uobis,& nō creditis. Iam.n.
oſtenderat eis diplomata regia, opera,q̄
Ioan.5 ego facio in noīe patris mei,ipſa teſtimo
nium perhibent de me. Sed quid illi ad
Simile tā clara teſtimonia rñdent: Quod ſolet
rñdere Prorex in Indijs conſtitutus,qui A
munus ſuum male geſſit, multoſq; iniu
riis affecit,& iniuſtè dāna plurima intu
lit,cumq; ad eū uenit iudex a Rege miſ-
ſus,ut factorum diſcutiat ius, & functi
muneris rōnē exigat, ille intelligēs ſe di
gnitate priuandū,dutumq; reputans ſce
ptrū deponere,curat decretis regijs reſi-
ſtere multa cauſat̃,dicens, uel falſa, vel
corrupta eſſe,& dilationes q̄rit. Noue-
rant phariſæi mala ſua,& male munere
ſuo functans eſſe,& minas diuinas au-
dierant per Ezec.34.intētatas, ꝙ ab eis Eze.34
paſtorū mun⁹ ablaturus erat,& alijs da Pſal.2.
turus. Nouerāt rectitudinē Xpi uenien-
tis,de quo ſcriptū erat: Reges eos ī uirga
ferrea,nō in uirga arundinea, q̄ leuis au
ra fauoris humani īclinet. Nouerāt ſe cō
fringendos,ut uas figuli,ideo cās inanes ꝑ B
quirunt,dicuntq; regium nomē ſubſcri-
ptū falſe eſſe, & in Beelzebub principe Luc.11
dæmoniorū eiici a Xpo demonia. Nunc
vero dnt: Vſq;quo aīam noſtram tollit?
Quaſi parati eſſent obedire Deo, cū tñ Luc.11
non ſint,ſed oīno rebelles,dicentes,no- Mat.21
lum⁹ hūc regnare ſup nos,& hic eſt hr̃s,
venite,occidamus,& nr̃a erit hr̃ditas.

Sed in his uerbis: [Quouſq; aīam no
ſtram tollis.] Præ oculis noſtris ponitur
aīa anxia,& ſolicita, ut Xpũ inueniat,
quam licet iſti non habeant,fingunt tñ,
& aliqñ depicta excedunt uiuis. Nunq̄
enim Plato eā rēpublicā habuit,quam in
libris depinxit de Republica. Nec Cice-
ro talis fuit orator,qualis ab eo deſcript⁹
eſt. His ergo uerbis ſignificatur animæ
a peccato exeuntis anxietas. De quo Pſ.
Vſquequo dñe obliuiſceris me ī finem? Pſ.12.
vſquequo auertis faciē tuam a me? Quā C
diu ponam conſilia in aīa mea? Vſque-
quo exaltabitur inimicus meus ſuper
me? Vide,qua anxietate repetit, uſque-
quo,quaſi pectore,nō ualēs illud cōtine
re. Sic iſti, quouſque aīam noſtram tol-
lis? Aug.8.confeſ.c.10.& 11. Feruebam Aug.
moleſtiſſima cogitatione,īrēne in pactū
tecum,ꝙ oſſa mea clamabant. Qui ue-
hementi conuerſione,& feria ad Deum
reuertit̃,experitur utique luctā hanc in-
teriorem. Hac.n.parte amor dei hoīem
trahit,uel timor magnus,illa verò uitia
tenent

Digitized by Google

A tenent eũ,fitq; in hoĩe,qd ſimili illi cru-
Simile delitati, q̃ aliq̃n in martyres exercuerũt tyrãni,ut alligarent martyrẽ duab.arborib.inclinatis, & deflexis,q̃ cũ a ſe inuicem diuiderent, miſere hoĩem diſcerpebant. Sed ais. Ego nihil horũ ſentio. Credibile hoc eſt,ſed ſatis dubium, an oĩno
Simile pc̃tm̃ relinquas. Si.n.radicata nimiũ arbor,in puncto eradicanda eſſet vi maxima,& illa ſenſum hr̃et,an non doleret? nõ anxiaret? Sic tu ſentires,ſi euelleretis oĩno a uita ueteri: ſed nõ euelleris,nec oĩno pc̃tm̃ relinquis, iõ tibi dolor non eſt,
Simile nec ſenſus. Si mõ rex Hiſpaniæ in Indos pficiſceret, videres plures nobiles eũ comitantes,è quib.alios videres alacres,lætosq;,alios verò triſtes,atq; dolentes. Et huius diuerſitatis hæc eſt rõ, q alij regẽ
B comitãtur vſq; ad Hiſpaniæ portum, in quo regem relicturi, ad proprias domos continuò redibunt. Hi læti ſunt,nihil.n. eis eſt difficile. Solum domos,vxores,& filios relinquuut paucis,& ſtatutis dieb. poſt quos in propria remeabunt. Alij verò, qui cum rege ad Indos ituri ſunt, ut perpetuo maneant,& in Hiſpania relinquunt oĩa,quæ eis chara ſunt,vxores,liberos,domos,hi triſtes ſunt,hi diſcrutiãtur, quia chara in perpetuum relinquũt. Sic his,qui modo Xp̃m comitantur,contingit. Quidam namq; peccatũm nõ oĩno relinquunt,ſed per aliquot dies, uſq; ad paſcha, continuo illud redituri, nihil hi anxij ſunt,nihil diſcruciantur. At hi, qui oĩno a pc̃tõ recedunt,& ipſis chariſ-
C ſima relinquunt oĩno,& in perpetuum, hi ſine dubio diſcrutiantur,anxianturq; quia oĩno exuunt ueterem hoĩem,& induunt nouum. Qua in re talis eſt lucta,
Greg. vt de ea accipiat.Grego.24.Moral.c.13.
Iob 33 illud Iob 33. Abominabilis ei fit in uita ſua panis. Tabeſcet caro eius,& oſſa, q̃ tecta fuerant, nudabuntur. Appropinquabit corruptioni aĩa eius: deprecabit dñm,& placabitis ei erit,& videbit faciẽ eius cũ iubilo. Vide anxietates,perplexitatesq;,in quibus verſatur, qui ad Deũ conuertitur,ut Iob aſſerit. In quibus tñ non diu Deus ſuos derelinquit: ideo vident citò faciẽ Dei cum iubilo,eſt.n.tũc
Eſa.26 tp̃s partus. Et ſicut quæ ad partũ appropinquat, clamat in dolorib. ſuis:ſic a facie tua dñe concepimus, & peperimus ſpũm ſalutis,ut propheta ait. En anxietatẽ eius,qui uerè ad Deũ conuertit,quã illi exprimere voluerit his verbis. Quo uſq; aĩam nr̃am tollis? Quibus verbis ſignificatur aĩæ Deum quærentis ſolicitudo,quæ anxiat,& quaſi in ſuſpẽdio eſt donec Deum videat, & eum cõſequatur
Prou.13. Super,q̃ differtur,affligit aiam: Pro.14
lignum uitæ deſiderium ueniens. Cũ.n. aĩa reijcit oẽm terenã conſolationem,ut
Deũ aſſequat,dicens cum Pſ. Renuit cõ Pſ. 76.
ſolari aĩa mea, dũ a terrenis eleuata eſt, nec Deum conſequit,quaſi in ſuſpendio
eſt. De quo Iob. Suſpendium elegit aĩa Iob 7.
mea,et mortẽ oſſa mea. Ex quo naſcitur
languor aĩæ. pcedens ex amore, ut Dio- B
ny.ait. Quo languebat ſponſa,dicẽs. Ful Dion.
cite me floribus, ſtipate me malis, qa a- Can.2.
more langueo. Quid.n.mihi eſt in cęlo, Pſ. 72.
& a te quid uolui ſuper terrã, defecit cor meũ,& caro mea,ecce languor. Sed infirmitas hæc non eſt ad mortem, ſed ad mortẽ mortis:eſt.n.languor auferẽs aĩæ greſſum ad illicita, iacere facit per humilitatẽ,eã, q̃ ante ſtabat erecta,mutat guſtum,ut ei iam non ſapiant ea, q̃ mundi
ſunt. Tunc implet illud Pſ. Pluuiã uolun Pſ.67.
taria ſegregabis Deus hæreditati tuæ:& infirmata eſt, tu uero perfeciſti eam, &
tunc uirtus in infirmitate perficitur. Ex 1.Cor.
quo oritur, ut aĩa Deũ inceſſanter q̃rat, 12.
dicẽs. Quouſq; aĩam noſtrã tollis? Greg. Greg.
Vis amoris intentionẽ multiplicat inq̃ſi
tionis,cum.ſ.prius aĩa infirma q̃rit Deũ C
in lecto,ſed iã conualeſcẽs per oĩa diſcurrit:q̃m in lecto eum non inuenerat. Tũc ait. Surgam,& circuibo ciuitatem,q̃rã,
quẽ diligit aĩa mea: Quærite faciem eius Can.5
ſp. Qui ſic q̃rit,oẽs interrogat. Num quẽ Pſ.104
diligit aĩa mea vidiſtis? Et in nullo ſiſtit, donec inueniat dilectum, ut Magdalena Chriſtum quærens in ſepulchro, vi-
dens ibi Angelos, nec alloquit, nec mo- Ioã.20
ratur,ſed breuiter rñdẽs, ab ipſis ſe auertit,& conuerſa retrorſum, vidit Ieſum
ſtantem. Can.3. Paululum cum pertran Can. 3
ſiſſem eos,inueni,quem diligit aĩa mea.
Hæc D.Tho.opuſ. de amore Dei in pri- D.Th.
mo,& ſecundo gradu amoris. Donec er-

A go anima Chſtm inuenit ſolicita eſt, & ait, vſquequo animam meam tollis?

Sed indurati hi, quo tandem peruenerunt? [Suſtulerunt lapides, ut iacerent in eũ.] Miſera profectò ouis, q̃ paſci cum velit herbam veneno infectã, ꝙ eam paſtor inde ſeparat ſibilo, ipſum paſtorẽ lapidare vult. Sed mittamus perfidos hos, q hoc re, & effectu tunc fecerunt, & ad nos oculos conuertamus, qui pctis nřis Xp̃m, quem credimus, lapidamus. Quid .n. periurus, qd blaſphemus, quid ſcādalizator facit aliud, q̃ lapides in Xp̃m mittere? Quid ille, qui de diuina conqueritur prouidentia, facit, niſi lapides in Deum iactare? De quo Chryſo. de prouid. ho. 1. In lege veteri ſcriptũ eſt: Qui maledixerit patri, vel matri, morte moriatur. Hoc in veteri teſtõ, qñ puerilia p̃cepta, qñ lac qñ pedagogus, qñ figura, & vmbra: quid igitur dicemus de his, qui nunc in grã, in rerum ipſarum ueritate ſunt, nõ matri, aut patri maledicentibus, ſed ipſi uniuerſitatis rerum Deo? Quo .n. ſupplicio afficietur? Qualis aiaduerſio, qualis igneus amnis, qui uermis ſempiternus, quę tenebrę exteriores, quæ uincula, quis ſtridor, quis ploratus, ſcelerum magnitudini ſatis eſſe poſſit? Omnes cruciatus, q nunc ſunt, quiq; futuri, minores iuſto animo ſic affecto, atque eo, vſque improbitatis prolapſo ſunt. Quod verò Xp̃s dñs ad hos dixit induratos, tibi quoq; loquitur. [Multa bona opera oſtendi nobis, pp ꝙ horum me lapidatis?] Sanctus martyr Polycarpus iuſſus dicere cõuiuio Xp̃m, rñdit. Octoginta annis ſeruio Xp̃o, & nihil me læſit unquã, qũo poſſum maledicere regi meo, qui uitã mihi donauit? Hæccine reddis dño popule ſtulte, & inſipiens? Nõne eſt ipſe, q̃ fecit, & creauit te? Quia dedit tibi ſubſtantiã huius mundi, ex ea lapides facis, ut eum offendas? Dedi eis argentum, & aurum, quæ fecerunt Baal: Dedit tibi formã pulchrã, & hac Deum offendis? vitã .n. ſalutẽ, & ex oĩbus feciſti lapides, quib. eũ lapides? Mira hoĩs ingratitudo. Cauenda nobis maximè cordis durities, quæ tm̃ mali operata eſt in Phariſæis, ne in ſimile incidamꝰ iudicium. Hodie ſi uocẽ eius audieritis, nolite obdurare corda ueſtra, quia cor durum male habebit in nouiſſimo. Si te abhortaris, vt eruas ab omni malo, quomodo a ſummo non adhortaris, vt liberceris? Maximè verò hoc ſacro tempore, cum illud tempus exigit, quod renouationis eſt, quando Deus deambulat iuxta cor tuum, tot te concionibus, & inſpirationibus monens tunc lapides? nunc peccata? ſed Xp̃i bonitatem interim conſidera, qui non recedit, niſi lapidibus appetitus, nec lapidibus, aut præcipitio mori uult, ſed cruci affixus, ut nobiſcum maneat ſemper. Simul verò nunc paſſioni ſuæ approximãs, corpus ſuum diſponit, ad eam perferendam, ante .n. lapides fugiebat, nunc illos expectat, poſt in horto intrepidè excipit uenientes, ad ſe comprehendendum. Sic cum Abrahamo facit. Primũ ait: Exi de terra tua, & cognatione tua. Secundum. Eijce ancillam, & filium eius Iſmahel. Tertium. Immola mihi Iſaac. Sic cum Iob, 1. oues, & armẽta tulit, deinde filios poſtea ipſum vulnere percutit. Sic ergo cum tibi laborem, & dolorem immittit, diſponit, ut duriora, & grauiora poſſis ſuſtinere, vt maiori gloria te donet. Quod ergo minus eſt, diſce tolerare, ut maiora poſtea poſſis ſuſtinere, & dignus ſis præcipua corona cœleſti, &c.

[Margin: Chry. Lc. 20. Ex. 22. B C De. 32. Oſee 2. Pſ. 94. A Eccl. 3. B Ioã. 19. Ge. 13. Iob 1.]

Feria V. poſt Dom. V. Quadrag.

Duo debitores erant cuidam fœneratori, &c. Luc. 20.

C

Triplex debitũ eſt, quod Deo homo debet. Primum cõe iuſto, & peccatori. Secũdum proprium iuſti. Tertium peccatoris proprium. Primum debitũ, nec pauperem, nec diuitem reddi debentem. Secũdum reddi tenetur, qui debet diuitem. Tertium uerò pauperem, & miſerrimum. Mira profectò, & diuerſa inter ſe debita hæc. Debitum primum naturale eſt, ꝙ oĩs homo ſiue iuſtus, ſiue peccator ſit, Deo debet, vt author naturę Deus eſt. Deo .n. debes eſſe naturale, & omnia bona corporis, & aïæ, fortunæ, honoris, & denique quicquid boni in te, eſt,

Digitized by Google

A eſt. Quid.n. habes, ꝙ non accepiſti? Oĩa
1.Co.4 a Deo accepiſti, vniuerſa ei debes. Dixit
Eze.29 Pharao, ut Ezech. ait: Meus eſt fluuius, & ego feci memetipſum. Ait verò Deus:
Oſe. 2. Ponam frenum in maxillis tuis. Oſeę. 2. Et hęc neſciuit, quia ego dedi ei frumentum, vinum, & oleum, & argentũ multi plicaui ei, & aurum. Hoc debitum, hæc oĩa bona naturalia nos non efficiunt diuites, aut pauperes, non.n. eo homo di-
1.Co.8 ues, ꝙ mu ta naturalia hẽt, nec pauper, ꝙ eis careat. 2. Cori. 8. Qui multum non abundauit, & qui paucum non minora-
Exo.16 uit. Quod colligit Paul. ex illo. Exod. 16. Collegerunt ex manu, alius plus, alius minus, & menſi ſunt ad menſuram Gomor, nec qui plus collegerat, habuit amplius, nec q minus parauerat, reperit mi-
B nus. Ex quo optimè infertur illud Hier.
Hie. 9. 9. Non glorietur ſapiens in ſapientia ſua nec fortis in fortitudine ſua, nec diues in diuitijs ſuis: ſed in hoc glorieẽ, qui gloriatur, ſcire, & noſſe me, illa.n. omnia eum diuitem, aut beatum non faciant.

Secundum uerò ſolius iuſti debitum, eum diuitem facit, & quo plus debet, eo ditior eſt. Hoc vero debitum eſt omniũ bonorum gratię, quæ Dei dona ſunt, unde ab eo accepta, & ideò debita ſunt, licèt aliqua ſint merita propria. Optimũ profectò debitum iſtud, quo plura debes eo ditior es. 1. Tim. 6. Diuites fieri in bo-
1.Ti.6. nis operibus: & 1. Cor. 1. In gratia Dei,
1.Co.1 quæ data eſt uobis in Xp̃o Ieſu, quia in
Ap. vl. omnibus diuites facti eſtis in illo. Ideò Apoc. vlt. Suadeo te emere a me aurum
C ignitum, ut locuples fias.

Tertium debitum ſolius peccatoris,
Mat.6. de quo hodie Xp̃s: Duo debitores erant cuidam fœneratori, & in orõne Dñica; Dimitte nobis debita noſtra, i. peccata. Peſſimum profectò debitum, ꝙ debitorem miſerum, ac pauperem reddit: debet .n. Deo ſemetipſum, quem Deo abſtulit: ſicut ſeruus recedens à dño, debet ſe, qa abſtulit ſe, debet et̃ Deo ipſum Deũ, quẽ peccato auferre conatus eſt, licèt non ab-
Ma.21 ſtulerit. Debet Deo ęternas pęnas, debet denique decem millia talenta. Omnes ſumus in hoc debito, & ab oĩbus exigit Deus huius debiti ſolutionem. Quid.n. ſunt cõs conſciæ morſus, niſi petitiones A Dei dicẽtis: Solue, ꝙ debes? Quid hucuſque feciſti, niſi illud, quod Eccl. 29. dr̃ de- Ecc.29 illo, qui debitum ſoluere recuſat, in tẽpore redditionis poſtulabit tempus; & loq̃tur uerba tędij, & tempus cauſabitur? Sed addit ibi Spiritus ſãctus: Grauia ſũt hæc hom ini habenti ſenſum, correptio domus, & improperium fœneratoris. Correptionem domus dicit uerba tædij, quæ dnt hoſpiti in domo, in qua multũ commoratur tp̃is, improperium uerò fœneratoris uerba ſunt Dei exigentis debitum ſolui. Peccator hoſpes i domo Dei eſt, iuſtus filius, cui dr̃: Nõ eſtis hoſpites, B & aduenæ, ſed domeſtici Dei, ideò omnia veſtra, vos autem Chriſti. Sed peccator nihil meretur eorum, quæ recipit in domo Dei; ideò hoſpes eſt, & alia parte Eph.2. debitor, a quo exigitur debitum. Grauia hæc eſſe illi deberent, ſi ſenſum hẽt. Diſtuliſti hucuſque huius debiti ſolutionẽ: iam acceſſit tempus, quò ſoluendum tibi eſt, iam dies interpellat pro homine, vt iura loquuntur, & qñ Deus taceret, nec vrgeret, tempus clamat, in quo ſub nouo peccato teneris ad Deum conuerti. Magnum tibi debitum eſt, ſed qũo ſol uendum? An non te angit hæc cura? Debet iuſtus parum, aliqua uenialia peccata, & ſolicitus eſt, qũo ſoluat; tu debes ingentia, nec ſolicitus es? Debitum maxi- C mè ſomnum tollit, & anxium reddit debitorem. Sic Auguſtus fecit ſibi emi lectũ Romani mercatoris, q multo ſomno corripiebatur, & multa debat, dicens. Lectulus hic abſq; dubio ſomnum cõcilíat, qñ ſic in eo dormiebat, qui plura debebat. Anxius es, quomodo ſoluas Deo debita. Proponitur hodie tibi Magdalena, quæ plurimis debitis erat onerata, & ab omnibus hodie liberata eſt, ut tu diſcas ab ea, quomodo tibi debita ſoluenda ſunt?

Magdalena debitrix fuit Deo maxima in oĩb. his debitis. In bonis naturæ: qa nobilis diues pulchra, ſed non propterea ditior coram Deo. In bonis gratiæ debitrix fuit: quia optimam partem elegit: verè optimam, quæ ſtare ad Ieſu pedes elegit, q dilectionem, qua optima

eſt:

A Prouerbium, ait Scriptum, verſum eſſe,
Gen.21 in monte dominus videbit. Quaſi dicat
Abraham, mecum iocatus eſt dominus,
& per tres dies in maximas animi angu
ſtias induxit, ſed in hoc eodem loco do-
minus videbit in domo ſua, & in filio
ſuo ſerio factum, quod me cum iocosè il
le egit. In hoc enim monte videbit fi-
lium ſuum orantem, ſanguine madi-
dum, captum, flagellatum, & in cruce
poſitum. Idem ſignificat translatio 70.
quæ ait: In Monte dominus videbitur.
Quaſi dicat, hic uidit Deus fidem, dile-
ctionem, & obedientiam meam, ſed hic
etiam videbitur in filio Dei maior obe-
dientia, & dilectio. Et ſicut ego obedien-
tia mea obtinui poſteritati meæ benedi-
ctionem, ſic hic Chriſtus obtinebit be-
B nedictionem vniuerſo hominum gene-
Ge.32. ri. Hic eſt enim Angelus, qui luctabatur
Oſeæ cum Iacob, & Angelus victus eſt lucta
12. illa, ut declarat Oſeæ 12. Sed benedixit
Iacob, Chriſtus enim uictus in cruce
nos omnes benedixit. In hoc etiam mō-
te dominus videbitur in cruce, ſcilicet,
factus ſpectaculum mūdi, & in ſignum
poſitus, quod ab omnibus uideatur, vt
ſit ſalus vniuerſis conſpicientibus eum.
Nu.21 Sicut quondam eius figura ſerpens exal
tatus in deſerto, fuit ſalus Iſraeli. Salus
aīæ tuæ ex eo pendet, ut noueris Chri-
ſtum in cruce intueri, illum contempla-
ri. Sicut ergo quondam dixit Moyſes:
Exo.3. Vadam, & uidebo uiſionem hanc ma-
gnam, Deum, ſcilicet, inter ſpinas, om-
nes nos modo inuitamur, Deum inter
ſpinas contemplari. Sed quibus oculis il
lum contemplabimur? Vide, quibus
tu oculis conſpiceres amicum, uel etiam
C vilem ſeruum, qui videns inimicos tuos
velle te confodere, pro te pugnauit vſ-
que ad mortem, & te eripuit morte ſua,
innumeris acceptis vulneribus. Vide
quo amore, qua dulcedine, qua miſeri-
cordia mortuum pro te amicum, vel ſer
uum conſpiceres, ea tibi conſpicien
dus Chriſtus dominus eſt, ut
eum diligas, eum ſe-
quaris, ut cum eo
regnare poſ-
ſis, &c.

Feria Secunda poſt Dominicam in Paſſione. A

In nouiſſimo autem die magno feſtiuitatis, ſtabat Ieſus, & clamabat: Si quis ſitit veniat ad me, & bibat, qui credit in me, dicit ſcriptura, flumina de ventre eius fluent aquæ viuæ. Io. 7.

MVlta de Chriſto domino, deque
eius ingenio prædixit Eſa. inter
quæ capite 42. ait: Ecce ſeruus meus, Eſa.42
ſuſcipiam eum, electus meus, cōplacuit
ſibi in illo anima mea, dedi ſpiritum
meum ſuper eum, iudicium gentibus
proferet, non clamabit, nec accipiet per-
ſonam, nec audietur vox eius foris, ver-
ba Patris, de Filio loquentis, hæc ſunt, B
ut Matth. 12. patet, dicit Chriſtum ſer- Ma.12
uum ſecundum humanam naturam, ſe-
cundum quam exinaniuit ſemetipſum
formam ſerui accipiens, ut Paulus ait:
Venit enim miniſtrare, non miniſtrari,
ut ipſe teſtatus eſt. Suſcipiam ait, eum.
Alludit ad illud Pſal. Beatus, quem ele- Phil.2.
giſti, & aſſumpſiſti. Complacuit, ait, ſibi Pſa.64
in eo anima mea: ſic enim ad eum pater Ma.17
loquitur in transfiguratione: Hic eſt Fi-
lius meus dilectus, in quo mihi bene cō-
placui. Quaſi dicat, ſummè mihi gratus
eſt, chariſſimuſque. Dedi, ait, ſpiritum
meum ſuper eum, quia ut Baptiſta ait: Ioan.1
Vidi Spiritum deſcendentem quaſi co-
lumbam de cœlo, & manſit ſuper eum,
iudicium gentibus proferet, non enim
ſolum Iudæis venit, ſed gentibus. Non,
inquit, clamabit: non clamoribus rem
aget, ſed admirabili quadam modeſtia,
ac benignitate homines tractabit. Idem C
ſignificat Paul. Deſcendet ſicut pluuia Pſa.71
in vellus, & ſicut ſtillicidia ſtillantia ſu-
per terram, nō audietur uox eius foris.
D. Matthæus uertit, nec audiet aliquis in
plateis uocem eius, quia erit pacificus,
& mitiſſimus. Hinc monet Paul. Om- Eph.4.
nis clamor, & ira, & amaritudo auferatur a uobis.

Hæc de Chriſto domino pdixit Eſa.
nunc uerò Ioannes ait. In die magno fe-
ſtiuitatis clamaſſe Chriſtum dominum.

Digitized by Google

A Si quis ſitit, veniat ad me. Aſcenderat Chriſtus dn̄s in Hieruſalem ad feſtum Scenopegiæ,& ad illud aſcendebant cũ-ctis uiri Iſrael. Ter.n.in anno tenebãtur, oēs viri in Hieruſalem venire in Phaſe, Pentecoſte,& Scenopegia, vt dr̄ Exod. 23. & 34. Cũ ergo tunc omnis Iſrael ibi cõueniſſet,iamq; ultimus dies feſti illius adeſſet,qui erat octauus dies,dicebaturque feſtum collectę,quia ſeptē prioribus diebus habitabant in tabernaculis, qui dicebatur dies Scenopegiæ. Octauo verò in domos proprias reuertebãt,& illum diem celeberrimum colebant, qui dicebantur collectæ, ſeu cætus, de quo Leu.23. & Num. 29. Quia verò hoc feſtũ erat proximo feſto Tabernaculorũ, qd erat Scenopegię,ad idē refertur,& dr̄ hic octauus dies vltimus illius paſchatis,erat verò celeberrimus hic dies. Iõq; dicit Ioanne, In die magno feſtiuitatis. Cum ergo iã vltimus dies illius feſtiuitatis adeſſet,oēſq; in domos ꝑprias iam eſſēt reuerſuri, nec uero audituri iã Xp̄m forēt amplius concionãtē,proximo namque paſchate paſſus eſt,vltimã concionē facturus vniuerſo Iſraeli, clamat. Clamorib.nunc rem agit,dicens: Si qs ſitit, &c. Sine dubio clamor iſte emphaſim hēt magnã, non obtruſis audiendum eſt auribus qd Xp̄s clamoribus loquit̃. Sitit Chriſtus dn̄s,& ſitientes ad ſe uocat: ſed alia ſitis Dei eſt,alia creaturarum. Sitis creaturæ eſt deſiderium recipiendi, quia

Ex.23. & 34.

Le.23. Nu.29

B

C mendicitate prēmittit: ſitis uerò Dei eſt deſiderium ſe effundēdi, quia plenus oī bono, & redundans cum ſit, ſe cõicare deſiderat. Sicut.n.ſi hos maximi fontis obſtrueres, multaque congeries aquæ accederet,exiretq; conaret̃,merito diceres, fontē ſitire ſe effundere,aquamq; diffundere, & ad hoc ipſe impellit curans remouere prohibens: ſic diuina bonitas indeficiens fons cum ſit, ſummè deſiderat ſe effundere in creaturas, ſui copiam facere,qui vult oēs homines ſaluos fieri, q dat omnibus affluenter. Obſtruitur verò fons hic peccato, quo impedis diuinã in te largitatem,peccata veſtra,ait Propheta,diuiſerunt inter vos,& inter Deũ veſtrum: tu ipſe obicem poſuiſti diuinæ

Simile

1.Ti.2 Iaco.1 Hie.52

gratiæ, tu feneſtram clauſiſti,nedum en ad te intraret. Quid nam putas eſſe impulſus oēs interiores ianuam cordis tui pulſantes, niſi impetus aquæ egredi a fonte volentis in te, & animam tuã. Ille .n.ſtat ad oſtium,pulſat, & impellit, vt aperias ei. Imple,ait,deſiderium meum, qd eſt ſãctificatio tua: recipe me ipſum: dona mea cape,aquã viuã recipe. Rogo .n.te,obſtrueres ne terra,ac lapidib.fontem,ex quo promanaret tibi vinum, balſamum,aurum,& oīa,quæ in ꝑtio hn̄r? Quis tam amens id faceret? Multò tu amētior, qui diuinum obſtruis pc̄tõ tuo fontem,ne in te promanent diuinæ,cæleſteſq; gratiæ. Hoc ergo ſummum Dei deſiderium ſe effundendi, Xp̄m clamare nunc compellit. Venit è cœlo negotiator cœleſtis veras deferens margaritas,iamque diſceſſurus clamat. Si quis theſauros cœleſtes deſiderat, veniat ad me. Hoc ipſum ſapientiam proclamare Sapiens,dicit̃ Sapientia foris ꝑdicat, in plateis dat uocem ſuam:in capite turbarum clamitat:in foribus portarum urbis profert verba ſua dicens: Vſquequo paruuli diligitis infantiam,& ſtulti ea, quę ſibi noxia ſunt,cupient? & imprudentes odibunt ſcientiam? Conuertimini ad correctionem meam, en proferam vobis ſpiritum meum. Hoc ipſum nunc ſapientia in carne clamat: Venite ad me, & bibite aquam viuam. Hoc verò dixit de ſpiritu,quem accepturi erant credentes in eum. Sed ait. [Si quis ſitit.] Omnis homo ſine dubio ſitit, quia nullus omni ex parte perfectus eſt, nullus dicere valet,nihil mihi deeſt. Cum ergo omnis homo deſideret omni ex parte perfici, nunc Chriſtus clamat,qui hoc cupit. Veniat ad me,& bibat,ego eum ſic ſatiabo donis,ego eum ſic perficiam bonis gratiæ,& gloriæ,vt non ſitiat in æternum: imò fiat in eo fons aquę, & flumina de ventre eius fluant. Hoc ipſum per Eſa. Dominus clamat. Omnes ſitientes venite ad aquas. Sitit omnis homo,ſed quo in fonte ſitim ſedare valeat, non omnis nouit. Omnis homo beatitudinē quęrit,ſed qua in re illa ſit pauci nouerunt. Hinc ſitibundi,inſanique homines ſitim ſe ſedaturos

A

Apo.2

Simile

B

Prou.1

C

Eſa.55

A rus eſt. Occiderat Cain Abel,cumq; in-
Gen.4. dignum ſe reddidiſſet Dei conſpectu,&
alloquio, adhuc tñ Deus ſit ei obuius,eũ
interrogat de fratre, vt pnia motus ve-
niam petat,& mĩam obtineat. In hunc
ẽt finem Iudæ pedes lauat, ut uideat, ſi
Pſal.5. hac arte eũ ad ſe trahat. Quid eſt,ò dñe,
hõ,qd memores eius,aut filius hoĩs, qm
viſitas eum. Sic nunc ad hos loquit: Mo
dicum tps vobiſcum ſum,& uado ad eũ,
qui me miſit; ideò nunc uidete,an aliqd
velitis ex mĩæ theſauris, ne vobis claudã
tur,longeq; recedant,quo eos non inue-
Oſee.5 niatis, ne uobis illud Prophetæ contin-
gat: In gregibus ſuis, & in armentis ſuis
vadunt ad quęrendum dñm, & non in-
uenient,ablatus eſt ab eis,in dñm præua
ricati ſunt. Iiſdem uerbis nunc ad eos
B Chriſtus loquitur. [Quæretis,inqt,me,
& non inuenietis. Quia quæretis verum
Chriſtũ,& ſic Ieſum,qui eſt uerus Xps,
quærent,ſed non inuenerunt, qa Ieſu re
pudiato,nullus eſt uerus Xps, ideoq; in
Antichriſtos incidetis. Hoc uerò Iudæis
euenit,impletumq; in illis eſt illud Mat-
Ma.24 th.24. Si quis uobis dixerit; Ecce,hic eſt
Xps,aut,ecce illic, nolite credere,ſurgẽt
Hiero. enim Pſeudochriſti. Quo loco Hier.ad-
notat,captiuitatis Hieroſolymitanæ tẽ-
pore, tres nomen Chriſti ſibi vſurpaſſe.
Anteq̃ Chriſtus ueniret, verè expectaba
Mal.3. tur,& quærebatur. Malac.3. Veniet ad
templum ſuum dominator, quem uos
q̃ritis,& Angelus teſtamenti, quem uos
vultis. Sed mõ quærunt,nec inueniunt;
qa licet quotidie eum uenire exorent, &
lachrymis, & eiulatibus id expoſtulent,
tñ qa iam venit, non iterum venturum
ſperare debuerant. Contra uerò gentib.
C contigit: non quærebant Chriſtum, &
tñ diuina m a eis apparuit: impleturque
Ro.10. in eis illud Rom.10. & Eſa.65. Inuẽtus
Eſa.65 ſum a non quærentibus me, palam ap-
parui ijs,qui me non interrogabant.

Sed cauenda nobis eſt ſimilis culpa,
ne in idem incidamus ſupplicium,oĩbus
nobis dr; Modicum tps vobiſcum ſum,
oĩb.vita conceſſa eſt modica, breue tps,
hora nouiſſima, quam ſi in vanum præ-
teriri ſinas, quæres Chriſtus, nec inue-
nies. An non hoc virginibus illis conti-
git,q̃ clamant, dñe,dñe,aperi nobis,au- A
di unt verò, neſcio vos? Vocat ſponſus Ma.25
ſponſam,illa verò ei noluit aperire. Sur Can.5.
git deinde,& aperit:at ille declinauerat,
atq; ptranſierat, quærit illum, nec inue-
nit. An non hoc illud Pro. Quia uocaui, Prou.1
& renuiſtis, ego quoque in interitu uro
ridebo, cũ extenderitis manus vras non
exaudiã. Tpe ergo placito exaudiui te,& Pſa.68
in die ſalutis adiuui te: iõ hodie ſi uocem Eſa.55
eius audieritis,nolite obdurare corda ve
ſtra. Et iterũ: Quærite dñm dum inueni
ri põt; inuocate eũ, dum propè eſt. Nunc
cum panis abundat, & uili vendit̃ ptio,
nunc cũ annus benignitatis,& abundan
tiæ eſt,caue,ne ueniant anni ſteriles,qui
bus mendices buccellã panis,& tibi non
det: ſed impleat̃ in te illud Pſ. Conuertẽ- Pſa.58
tur ad ueſperã,& famẽ patient̃ ut canes,
& circuibunt ciuitatẽ,nec tñ inuenient:
q̃rent oleũ,nec eis dabit̃. Nunc ergo q̃ra B
mus iuſtum, q̃ramus piũ, & cũ eunte in
cœlũ dño nos quoq; feſtinemus ingredi
in illã requiẽ: ne fortè in idipſum qs inci
dat incredulitatis exẽplũ. Sed dices, qua
arte nũc potero in cęlũ ꝓperare? Chrm Simile
ſeq̃? Dico tibi ſicut cũ Rex,Princepsve
in aliquod oppidũ parat ꝓficiſci, pmittit
illuc multa ſupellectilia domus ſuæ, qd
vulgo dr̃ (ſu recamara) ut tandẽ ipſe ve-
niat: ſic iuſti in cęlũ multa bona opa præ
mittunt,ut domũ ſuã ornent, quæ præce
dũt aduentũ illius. Quid putas aliud eſſe
illud: Theſaurizate vobis theſauros ĩ cę Mat.6.
lo,niſi,mittite illuc ſupellectilẽ ueſtram,
ut vobis domus æterna paret̃? Cũ onerata
iumenta ſupellectilibus alicuius prin
cipis curiã regiã ingrediuntur, ſolẽt a ui-
dentibus ea iu uiri: Cuius eſt hęc ſupel-
lex? quis hic princeps eſt, q ad curiam ue
nit? Sic cũ eleemoſyna, cũ ieiuniũ,cum C
orõ cęlũ penetrat, interrogant ciues cęli,
cuius nã hęc ſunt? qui hic eſt? q huc ueni
re diſponit? Sed,ò Deus meus,nũ dicere
ego poſſũ cũ Dauide, Suba mea apud te
eſt? Nũ aliqua mea bona cęlũ cõdeſcẽde Pſa.38
runt? Nũ aliqua orõ mea cęlos penetra-
uit? nũ theſaurizaui aliquid ĩ terra uiuen
tiũ? Inde colliges, in quẽ tẽdas locũ, quo
tibi in morte deueniendũ eſt, ſi attẽdas,
quo bona mittas tua; ibi namq. tibi do-
mus

Digitized by Google

A mus paratˊ. Nā qui ludo, comeſſatione,
ebrietate, luxuria, ſubam inſumit ſuam,
quò niſi in infernū ꝓperat? Auget cōio-
nem Xp̄s dn̄s. [Et vbi ego ſum, vos non
poteſtis venire,] qa in vr̄a incredulitate
māſuri, me, nō inuenietis, nec in cœlum
ire poteſtis, vbi ego ſum, tanq̃ Deus, &
Augu. quo ego vado, ut hō. Ita Aug. hic tract.
31. Vtroq; ait, mō Xp̄s loquitur, ut ſe oñ
dat Deū, & hoīem. Sed quid illi dicāt, au
di. [Nunquid in diſperſionem gentium
iturus eſt? &c. Quaſi dicat: Num ad gen
tes ibit, ut eum inuenire non poſſimus?
Sciebant namque Meſſiam promiſſum
in luce gentium, & ad eas diuertendum
eſſe, cū Iſrael ipſum ꝓcul a ſe mitteret.

Sed nunc hæc relinquamus. Audio nā
que vocē magnā clamantē, & dn̄i Ieſu
vox eſt: ideoq; nos attentos eſſe oporter,
B accedereq;, vt percipiamus illā. Sed quæ
vox ē? [Stabat Ieſus, & clamabat, Si qs
ſitit, veniat ad me, & bibat.] Sed, ò dn̄e,
qd clamas? Quid noui accidit, ut clamo-
4. Reg. rib. rem agas? Vtiq. vniuerſo mundo nū
17. tio, adueniſſe iā optatiſſimā illā aq̃ gr̄æ,
qua mūdus irrigetˊ deſup, fructū referat
trigeſimū, ſexageſimū, ac centeſimum.
Eſa. 45 Quā fuerit optata aqua, cū cęlum Heliæ
iuſſu clauſum ē, manifeſtè patet, ſed mul
to plus gr̄a in mundo deſiderata, ut hō
fructū ferret. Hinc clamores illi Prophe
tæ: Rorate cęli deſup, & nubes pluant iu
ſtū, aperiatˊ terra, & germinet Saluato-
Pſa. 64 rē, & iuſtitia oriatˊ ſimul aqua. Veniente
vero Xp̄o, hanc aq̃ plenitudinē ſecū du-
xit. Vnde ad eū loquitˊ Pſ. Viſitaſti terrā,
& inebriaſti eā, multiplicaſti locupletare
eam, flumen Dei repletum eſt aquis, pa-
raſti cibum illorum, quia ita eſt præpara
C tio eius. Quaſi dicat, viſitaſti nos oriens
ex alto, & tantā gr̄æ copiam tecum addu
xiſti, ut inebriata terra ſit aqua, infuſa
oīno, ac ſatiata cęleſti rore. Sic uerò locu
ples valde facta eſt oī cęleſti dona, iam
Dei flumen, qd̄ quaſi ſiccum erat, & ſo-
lus eius alueus relictus, repletū eſt aquis,
ſic verò præparatus eſt cib. hoībus, quia
copioſus ſine dubio, colligitur ex terra
fructus, vt hoīes vſque ad ſatietatem ue-
ſcantˊ. Sic. n. hic cibus præparatˊ; Pingue-
ſcent ſpecioſa deſerti, etenim deſertum
gentiū, & Etnicorū hac aq̃ pinguedine A
fructum referet copioſum. Meritò ergo
Xp̄s clamat uniuerſo mundo, nuncians
hanc adueniſſe aq̃, vt oēs hoīes veniant,
& hac aqua ꝑfruantˊ. Sed inquiris: Vbi
ego inueniā hanc aq̃, qua copioſum fru-
ctū reddā? Quid nunc mihi noui eſt ſup
antiquos pr̄es, ut eo uti ſciā? Attēde, opus
ſalutis tuæ æternæ, uictoria veteris hoīs,
tētationū triumphus, & deniq. dona oīa
cęleſtia, opus qdē eſt gr̄æ Dei, & arbitrij
tui, ſed ꝑcipuè gr̄æ Dei. Nō ego, ait Pau- 1. Cor.
lus, ſed gr̄a Dei mecū. Sicut. n. terræ fru- 15.
ctus pendēt a cęli influētia, rore, & aqua, Simile
& a labore ēt agricolarū, ꝑcipuè tñ a cę-
lo, ita opa nr̄a Dei gr̄æ tribuēda potius,
q̃ nobis. Vñ ſicut minori agricolæ ope,
ac labore, maior colligetˊ fructus, ſi eius
operi adſit cęlū, influētia, pluuia, ac opti-
mo tēperamento, minor verò colligetur B
fructus multo labore, ſi aq̃ deſit copia: ſic
minus laborantes una, ſ. hora, plus acci-
piunt mercedis in lege gr̄ę, pp eius copiā,
q̃ qui ſuſtinuerūt pondus diei, & æſtus.
Hoc ergo nunc Chr̄s clamat: Iam gr̄æ Mat. 2.
copia aduenit, iā aq̃ re diuidant. Si quis
ſitit ueniat ad me. Et hoc ēr nūc tibi dr̄,
opus tibi gr̄a eſt, in ea oīa, q̃ ſuperius di-
ximus. Agnoſce ergo in lege gr̄æ te verſa
ri, ſacr̄a ad manum tibi ſunt gr̄a plena,
non egena, & vacua, ut olim, tibi Xp̄s ꝑ
ſto eſt, ut ad eum accedens, poſſis aquam
bibere uſq. ad ſatietatē. Si ergo ſitis, fons
patens eſt domui Dauid: Hauries aquā Eſa. 12.
in gaudio de fontib. Saluatoris, & dices
in illa die: Confitemini dn̄o, & inuoca-
te nomen eius. Accede ergo, bibe, ſatia-
re, facilè nunc refert fructus terra cordis
tui, facilè oēm ſuperabis tentationem, fa C
cilè pc̄tā uinces. Hoc nunc Xp̄s clamat,
vt in omnium ueniat aures, & adijcit.
[Qui credit in me, ſicut dicit ſcriptura,
flumina de ventre eius fluēt aquæ viuę.
Quaſi dicat, aliter cōtinget uenietib. ad
me, ac illis, q ad fontes accedūt materia-
les. Illi namque aquæ partem ebibūt, ſed
qui ad me acceſſerit, non tantum bibet,
ſed fiet in eo fons, a quo aquæ in alios ꝓ
manent. Quo ſignificat accedentes ad
Chriſtum tale, tantumque bonum acce-
pturos, vt non ipſis tantū ſufficiat, ſed in
alios

Digitized by Google

A alios ēt deriuetur. Accipiet namq; Spiri
tum ſanctũ, qui fons eſt uiuus a quo flu
mina multa procedunt gratiarũ, dono-
rumque in eum, qui illum ſuſcipit, & in
omnes eius potentias, & vſq; ad proxi-
mos etiam decurrunt, ac deriuantur.

Sed quia hoc a ſcriptura dictũ Xp̄s aſ
ſerit, anxie doctores inquirũt, quo loco
Cypri. ſcripturę id habeatur. Cypr. lib. 1. Epiſt.
3. dicit illud Eſai. 43. Dedit in deſerto a-
Mõta. quas, & flumina in inuio, vt darem po-
& Leo tum populo meo, electo meo, impletum
in Eſa. his verbis Christi. Al.j verò hęc Xp̄i ver
Hiero. ba referunt ad illud Eſa. 55. Oẽs ſitiẽtes
venite ad aquas. Sed Hier. in ꝓlogo Pẽ-
tateuchi, ait, locũ iſtũ eſſe in Prouerbijs,
nec in Septuaginta haberi, ſed locũ ipſe
Orige. non citat. Origen. vero Hom. 12. in Nu
B meros hunc locũ Ioannis accommodat
Prou. 5 illi ſnĩæ Prouer. 5. Bibe aquã de ciſterna
tua, & fluenta putei tui, atque adeò inſi-
nuat hunc locũ eſſe a Chr̃o Dñ̃o ſignifi
catũ, qñ ait: Sicut dicit ſcriptura, & hoc
certè vr̃ oium eſſe accommodatiſſimũ.
Pro cuius intelligentia not. in Hebręo
hr̃i: Bibe aq̃ de ciſterna, & fluẽta de me-
Pagni. dio putei tui, ut etiam vertit Pagninus:
Et hic eſt ſenſus, aq̃, i. doctrinã vitę, & ſa
lutis, doctinam euãgelicam, ne haurias
ex Philoſophis, aut ex Phariſæis, aut ex
hęreticis, q̃ ſunt ciſternæ alienæ, & diſſi
patę, q̃ continere non valent aquas; ſed
de ciſterna tua, i. de doctore illo, quẽ dñ̃s
ad te mittet, ut te erudiat in vitam ęter-
nã, i. de Xp̄o, huic crede, & cum hoc face
ris, fluenta, ſeu flumina de medio putei
tui, ſ. erunt. Eſt n. vſitatiſſimũ apud He
bræos, ſicut, & apud Græcos, & Latinos,
C vt verbum ſubſtantiuũ omittãt ſupplẽ-
dũ. Qd eſt dicere, fluenta erunt de me-
dio putei tui, i. flumina de uentre tuo
Ioan. 4 fluent aq̃ viuæ. Quod idem eſt cũ eo Io.
4. fiet in eo fons aquæ uiuæ, i. iugiter ma
nãtis. Et licet illa uerba Prouerbiorum
videantur coniugaris dicta, vt ſint con-
tẽti vxore ꝓpria, tñ̃ ſub illo cortice ſen-
ſus literalis p̃cipuus a Spũ ſancto inten-
tus eſt is, quem Xp̄s Dñ̃s hic oſtendit,
& accommodauit credentib. in ſe, & ita
Orige. explicant locum Origen. vbi ſupra, &
Hiero. Hiero. exponit illa verba Salomonis
de ſapientia ſpũali in illa uerba Dan. 2. A
Ipſe reuelat ꝓfunda, & abſcondita. Et Grego.
Grego. 3. par. paſto. admonitione 21. & Auguſt.
Aug. lib. 2. contra Creſconiũ 14. & gloſ- Gloſſa.
ſa ordinaria, & Rupertus, & S. Th. hic. Rupr⁹.
Et hũc ſenſum eſſe germanum conſtat, S. Th.
qm̃ a principio capitis docet ſapientiã eſ
ſe amplectẽdã, vt rectè vita inſtituatr̃, &
meretricios dolos vitandos, quo ſignifi-
cat philoſophorũ, & hr̃ticorũ fallacẽ do
ctrinã. Deinde oñ̃dit, vñ̃ petenda ſit iſtã
ſapiẽtia dicens: Bibe aq̃ de ciſterna tua:
At uero ſñĩa Xp̄i Dñ̃i liqdò ibi ẽt appa-
reat, adiungit Sapiẽs, deriuentur fontes
tui foras, & ĩ plateis aquas tuas diuide,
vbi deriuentr̃, more ſcripturæ poſitũ ẽ ꝓ
deriuabuntr̃. Imo in Hebræo ita hr̃, deri
uabuntr̃, & ita uertit Chaldæ⁹. Et ſic ma
nifeſta eſt ſnĩa Xp̄i Dñ̃i, Si in me credi B
tis, & aq̃ de ciſterna mea bibitis, & de
puteo ueſtro, tunc opa, & doctrina a uo-
bis ꝓcedent, q̃ ꝓximos illuſtrent, ac illu
minent. His aũt uerbis redundantia di-
uini ſpũs dandi in lege gr̃æ ſignantr̃ tãta;
vt flumina fluant de uentre credẽtium:
Effundã, ait Dñ̃s p Ioel, de ſpũ meo, ſup Ioel 2.
oẽm carnẽ. Effundã, inqt, ſicut aquã lar-
ge, abundeq;, non parce ut alij liquores
fundi cõſueuerunt. Sed ò Dñ̃e ſic abun-
de p̃tioſiſſimum balſamum fundis, qua
ſi aqua eſſet? Hæc in nos diuina largitas
eſt, vt inæſtimabiles ſpũs ſui theſauros
effudat, ac ſi aq̃ daret. An nõ aliqñ admi
ratus es tãta in te magnificẽtia Deũ quo
tidie uti, ut vnigenitũ ſuũ tibi in eucha-
riſtia det, quaſi nihil daret? Et quẽ ſemel
mundo dediſſe inęſtimabile fuit donũ,
tibi quotidie dari, quaſi nihil putas? Eo
ergo mõ, quo nobis filiũ dat, eo ẽt ſpũm C
ſuũ bonũ tribuit largiter, ac ſi panẽ por-
rigeret, ut aq̃. Sed ubi nunc obſecro hęc
ſpũs redũdantia? ubi nũc illud Pſ. Me- Pſ. 144.
moriã abundantiæ ſuauitatis tuę eructa
bunt, & ĩ iuſtitia tua exultabũt? Vbi flu-
mina hæc aquæ uiuę? De hoc certè ſpũ
dictum eſt per Pſal. Fluminis impetus Pſ. 45.
lætificat ciuitatem Dei, hoc namq; ſpiri-
tu Eccleſia donis, gratijs, ac uirtutibus
impletur. Sed iã alia flumina paſtim ui-
dere, licet omnino aduerſa diuino ſpiri-
tui. Sicut namque diuinus ſpũs fons eſt

Digitized by Google

A ſcaturiens uirtutum fluenta, ſic nequam ſpiritus ſua etiam flumina emittit. Sic
Apoc. 12. Apoc. 12. dr, Et miſit ſerpens ex ore ſuo poſt mulierem aquam tanquam flumẽ, vt eam faceret trahi a flumine. Vis intueri per ora impiorum hæc flumina prodeuntia aquis redundãtia? audi prophetam: Nõ eſt enim veritas, & non eſt miſericordia, & non eſt ſcientia Dei in terra. Maledictũ, mendacium, & furtum, & homicidium, & adulterium inundauerunt. Inundationi fluminis, peccatorum multitudinem ſiſem dicit. Sicut. n. inundans flumẽ oĩa poſt ſe rapit, ſic peccata publica, & oĩb. manifeſta plures inficiunt. An nõ tanq̃ fluuius rapidus fuit eorum pctm̃, qui cum exploraſſent terram promiſſam, ei detraxerunt, & Iſraelis aium deiecerunt, ut in eã non aſcenderent, quib. ſic iratus Dñs eſt, vt mortui continuò ſint, atq; percuſſi in conſpectu Dñi? quo docemur maximè cauere ab aliorum ſcandalo. Sicut. n. Deo gratiſſimũ eſt, ſic eius bibiſſe ſpiritũ, ut flumina a nobis procedãt ſalutaria, quibus proximorum aias reficiamus, atq; mundemus: ſic prorſus odibile eſt Deo, ſic hominem peruerſum fieri, vt & alios peruertat. Hinc Pſal. Priuſquam intelligerent ſpinæ veſtræ rhamnũ, ſicut uiuentes, ſic in ira abſorbet eos. Quaſi dicat, exoriuntur tenere peccatorum ſpinę in peccatore, & has qdẽ Deus aliquandiu tolerat. Sed cũ iã ſpinæ obdurauerint, ac creuerint, ut in rhamnũ perficiant, cum iam alios lædere pñt, accruentare, tunc Deus eos in ira ſua abſorbet, vt exploratores præfatos, ne iuſtis fiãt ſcandalo.

Oſee 4 (margin)

Nu. 14 (margin) B (margin)

Pſ. 57. (margin)

Vt ergo a peruerſis, & turbidis Aegypti aquis liberemur, accedamus iam ad
C Chriſtum vocãtem nos: Si quis ſitit, ueniat ad me, & bibit, qm̃ apud illum fontem eſſe vitæ Pſal. ait: Quo melius accedere ſitiens poteſt, quam ad fontem? Ad hunc acceſſit fontem Magdalena quaſi ceruа currens ad fontes aquarum, cũ ſe vidit uulnerata. Et licet Chr̃i pedes ſicca terra videntur, tamen ibi eſſe aquam uiuam manantem oſtendunt Magdalenę oculi, & capilli: ex fontibus namque Saluatoris acceperunt Magdalenæ oculi, ut fontes eſſent. Hanc aquam præſentit ille, qui caput reclinauit ſuper pectus eius, & fluenta Euangelij ex ipſo Domini fonte potauit. Sed fons clauſus, atque ſignatus eſt Chriſtus Dominus, ideo nõ omnibus patens eſt, ſed quibus lux cœli illud aperit. Aperuit Dominus oculos Agar, & uidit puteum fontem aquæ uiuæ, & potauit filium præ ſiti morientẽ. Oremus Dñm, aperiat nobis aquas fontis huius, vt eis vti nouerimus. Sed ut Chriſtus Dñs fieret fons patens domui Dauid, ut Eſa. ait, ut oẽs hauriant aquas in gaudio de fontibus Saluatoris, ſicut aperiri ſolet occultus, & ſubterraneus fons ligone, & ſarculo, & defoſſa terra, oſtenditur omnibus fons, ita Chriſtus Dñs vulneratus eſt, ut in eo venę aquæ viuæ apparerent. In hunc finem inſtrumenta Dñicæ paſſionis deſeruierunt, vt hunc nobis aperirent fontem. In hoc claui, in hoc flagella, in hoc funes, in hoc crux, in hoc denique lancea. His omnibus uenæ fontis huius apertæ ſunt, largiſſimaq; profluxit petra Chriſtus aquas, vt oĩbus ſatis, abundeq; eſſent. Accede ergo ſitiens aĩa ad Deum tuum. Ecce nubes eſt pluens aquas, ecce fons eſt perennis, aperi cordis tui vas, & imple illud non angelica aqua, ſed diuina, Accede miſer peccator, antequam aqua a te tollatur, antequã fons claudatur. Aqua fontis huius mira eſt, ſalutaris eſt, nulli nocet. De hac dicitur: Effundam ſuper uos aquam mundam, & mundabimini ab omnibus inquinamentis veſtris. Hęc animæ faciem pulchram reddit. De qua Pſal. Lauabis me, & ſuper niuem dealbabor. Si ĩ peccato es, niger es. Denigrata eſt ſuper carbones facies eorum. O ſi color animæ in faciem corporis ſe diffunderet, quot nunc nigri apparerent in veſte precioſa. Si niger es, omnia tua nigra ſunt, & obſcura, obſcura ſubſtantia, obſcura nobilitas. Accede ad hanc aquã, vt munderis, & dealberis ſuper niuem. Pete a Chriſto cum Samaritana, Domine da mihi hanc aquam. Pete a me Domine, quicquid uolueris, uel labores, uel ſanguinem uel uitam, dum mihi des hãc aquam gratiæ.

Pſ. 35. (margin) Luc. 7. (margin) Ioã. 21. (margin)

A (margin) Ge. 21. (margin) Ge. 21. (margin) Simile (margin) B (margin) Eze. 36 (margin) Pſ. 50. (margin) Thr. 4. (margin) C (margin) Ioan. 4 (margin)

Digitized by Google

A

Feria IIII. poſt Dominicam V. Quadrageſimæ.

Facta ſunt Encænia in Hieroſolymis, & hyems erat, &c. Ioan. 11.

IN hodierno Euangelio proponuntur nobis effectus peccati, cum in anima longa conſuetudine inſederit, corque ob duruit, & effectus ẽt gratiæ, quæ efficit oues Chriſti, & quõo ſe cum illis Chriſtus habeat: Cordis obdurati effectus eſt, cũ Encęnia celebrantur, renouatio, ſ. tẽpli, & tempus animas purificandi adeſt, tũc illud amplius inquinari, illudque in inclementi hyeme eſſe, etiam ſibi Sole appropinquare, circundare Chriſtum, & tandem petras aſſumere, ut in eũ iaciat, cum illa petra eſſet, & non lapide elaborandus, ſed ferro; ſicut omnis petra elaboratur. Contra verò iuſtus Dei ouis eſt audiens Chriſti uocem, ſequens eum, & ille eum ſeruat in manu ſua, ut nullus ra pere poſſit, ſicut nec de patris manu. Hęc ſumma Euangelij eſt

B

Quantum ſit peccati malũ ſolus Deus plenè, perfectéq; nouit, qui ſe comprehẽdit, & bonitatem ſuam, cuius offenſa peccatum eſt. Sed cum obduruit quis peccato, ſummum, & per omnia tremendum malum incurrit, difficileque remedium ei adhiberi poteſt, ſicut febri hecticę, quę in oſſibus eſt, ſicut oleum in oſſibus eius ait Pſal. quoſdam maledictionem penetraſſe. Et demum ſicut cum uehementi paſſione urgeris, omnes tranſgrederis limites, nullum non rumpis obſtaculum, & cum Deo ipſo, ſi oportuerit, contẽdes: ita Phariſæis contingit, & Scribis peccato induratis. Omnis mundus Deum agnouit in paſſione, cœlum, terra, petræ ſciſſæ, & tñ hi ad Pilatum tunc dicunt: Recordati ſumus, ꝙ ſeductor ille, &cæt. Quid hoc? Certè ſi peccatum cordi dominatur, & illud indurat, prius mundus diſſoluetur, q̃ peccatum tollatur. Id facilè in Saule perſpicies, qui ſummo odio proſequebatur Dauid, neceum alicubi quieſcere patiebatur. Manifeſtè perſpiciebat pluries potuiſſe a Dauide ipſum occidi: agnoſcebat Dauidis iuſtitiam, & ſuam iniuſtitiam dicens: Iuſtior tu es, q̃ ego: iurabat ſe eum non occiſurum, ſed nihil hæc proficiebant. Continuò ſibi ſimilis erat, & odium, ac inimicitias repetebat. Idem uidere licèt in Pharaone, q cupiditate ſeruorum, quos habebat, ſic induratus fuit, vt tot plagis, & miraculis nihil in melius profecerit, & promiſſis ſæpe non ſtabat, & eo tandem deuenit contumaciæ, ut mari fuerit ſubmerſus.

C

Pſa. 10

Ma. 28

1. Re. 4

A

Exo. 8.

Multorum hodie confeſſio ſimilis eſt pęnitentiæ Pharaonis, dicentis: Cras ibitis ſubſequenti uerò die a ſeipſo alius erat, ſententiamq; mutabat. Non hæc pœnitẽtia grata Deo eſt: adhuc. n. cordis duritia perſeuerat. Sic multi cum dent hodie fidem confeſſario, uiuendi rationem aliã ſe eſſe inituros, continuo hanc fidem frãgunt. Similis hæc pœnitentia pœnitẽtiæ Saulis eſt dicentis: Tu iuſtior me es, qui potuiſti me occidere, ſed continuo odiũ iterum ſuſcipiebat. Sic tu dicis Deo: Iuſtus es dñe, & mihi pius. Potuiſti nunc hac infirmitate uitam adimere, & in infernum detrudere: non amplius te offendam, ſed continuò iterum peccata in Deum admittis. Confeſſio tua Saulis, & Pharaonis pœnitentiam imitatur. Idem licet in Iuda uidere, cuius auaritia dominabatur, quem ut ad mentem, & ſanitatem reduceret, innumera Chriſtus fecit, ſed nihil ei profecerunt. Maius a ſanctis dr̃ eſſe opus peccatorem conuertere, quã uniuerſum creare, quia in uniuerſo nulla eſt reſiſtentia, in peccatore uerò eſt, & ea maxima. At induratum conuertere plus eſt, quam mille mundos condere. Hinc Paul. Adhortamini uoſmetipſos p ſingulos dies, ut non obduretur, quis ex uobis fallacia peccati. Sed indurati cordis mala ſigillatim expendamus. Primũ eſt, cum tempus emendationis ſit, pluries contrahere ſordes. Audi.

B

C

Heb. 3

[Facta ſunt Encænia.] Ineſt, feſtũ renouationis, & emundationis templi, qđ inſtitutum eſt. 1. Mach. 4. cũ templũ mũ datum eſt à Iuda, & nouum altare extructum, quo ſignificatur cor mundum, & nouum creari oportere in peccatore.

1. Ma. 4

Hoc quadrageſimæ tp̃s, in quo verſamur

Digitized by Google

A mur, eſt renouationis ſpūalis aīę tps. Eſt
vero feſtus dies, quia gaudiū eſt ī cęlo ſu
Luc.15 per vno peccatore pniam agente. Nos uā
1.Co.3 que templum Dei ſumus. Pau. An neſci
tis, quia templum Dei eſtis, & Spūs ſan-
ctus habitat in uobis? Et multo potiori
iure nos tēpla dicimur, q̄ materialia. In
nobis.n. uerè quieſcit Deus, & ad nos ue
nit, vt ſit in nobis, ad illa uerò ſolū, ut in
Eſa.66 de veniat ad nos, non ut ibi quieſcat. Sic
Eſai.66. Quę eſt iſta domus, q̄ ædificabi
tis mihi? aut quis eſt iſte locus requietio-
nis meæ? Facta ſunt vniuerſa iſta, dicit
dñs. Quaſi dicat: Nō eſt locus hic dignus
in quo ego quieſcā, ꝙ manib. veſtris con
fectū eſt, nec mirum, qm̄ & cælum Dei
manib. confectum non eſt ei digna habi
tatio. Hinc Salomon ait: Cæli cælorum
te capere nō pñt, quātò magis domus,
q̄ ædificaui. Qd ergo dignum Deo tem-
B plum, in quo quieſcat? Ipſe oſtendit, di-
cens: Delitię meæ eſſe cū filijs hominū.
3.Re.8 Et per Eſa.66. ſubiungit: Super quem āt
Pro.8. reſpiciam, niſi ad pauperculum, & cōtri-
Eſa.66 tum ſpiritu, & trementem ſermones
meos? In anima iuſti quieſcit Deus; ut in
proprio tēplo. Ad eum, ait, veniemus, &
Ioā.14. manſionem apud eū faciemus. In tēplo
quidem materiali eſt Deus: ſed nō ut ibi
maneat, ſed ut ad te veniat, vt oſtendit in
tabernaculo. in quo erat ſuper alas Che-
Ex.25. rubim, quaſi inde migraturus. In anima
verò manſionem facit: hic ait, habitabo:
qm̄ elegi eam, & qui creauit me, requie-
uit in tabernaculo meo. Mira profectò
C Dei dignatio, ꝙ cum in cęlo habeat diui
Pſ.131 nos ſpiritus, in quib. commoretur, nō de-
Ecc.24 dignatur tñ ad uilem animā diuertere.
Imò ſicut Salomon ultra domum regiā
quæ ei erat in Hieruſalem, ædificauit do
mum ſaltus: ſic Deus habitans in cæleſti
3.Re.7 bus ſpiritus, ut in regia, domū ſaltus fe-
cit in terra in aīa iuſti, ſicut ille ait: Deli-
Iob 7. ciæ meę eſſe cum filijs hominum. Iob 7.
Quid eſt hō, q̄a magnificas eū? aut quid
apponis erga eum cor tuū? Ex quo ſequi
tur curā iuſto habendā, ut non ſit in aīa
eius aliquid, ꝙ diuinos oculos offendat.
1.Co.3 Vnde.1. Cor.3. cū dixiſſet: An neſcitis,
quia tēplū Dei eſtis, & Spiritus ſanctus
habitat in uobis? addit: Si quis templum

Dei uiolauerit, diſperdet eū Deus. Si tē- A
plum quis in ſtabulū uertere, (ut Pompe Simile
ius fecit, qua ex re oīs eius calamitas ini-
tium ſumpſit) uel ſi ab eo tolleret ſancto
rum imagines, & poneret Veneris, &
Bacchi ſimulachra, q̄tum cōmitteret ne-
fas. Hoc tu agis ſi inhoneſtas es, Veneris
imaginem in aīa collocans: ſi gulæ dedi
tus, Bacchi: ſi auarus, pecuniæ cultum di
uinum pręſtas: an nō hi tēplum Dei uio
lant. Quid ergo ijs faciendū, qui templū
Dei uiolauerunt? Fiant Encænia, fiat re-
nouatio, & purgatio tēpli, ſicut Iudas fe-
cit. Hęc uero fit per uerā pniam, qua oē
malum expellitur ab aīa. Eſa.1. Lauami Eſa.1.
ni, mundi eſtote, auferte malum cogita-
tionum ueſtrarum ab oculis meis, quie-
ſcite agere peruersè, diſcite benefacere. B
Quo contra fecerunt Iudæi indurati, qui
hoc feſto pctā pctis addiderunt, & tēplū
Dei uiolauerunt, quib. ſimiles ſunt, qui
nūc peccāt, & noua peccata ſuperioribus
addunt, cum illa tollere debuiſſent.

Sed ut hæc fiat renouatio. [Deambu-
labat Ieſus in porticu Salomonis.] Qn̄
ſentis in corde tuo pctōrum dolorē, mo-
tus deuotionis, deſideriū perfectionis, qd
nā eſt, niſi qd deambulat Ieſus in corde Gen.3.
tuo? Sicut ergo quondā deambulabat in
paradiſo, quęrens Adā, ut ille timeat, fu-
giat, & doleat: ſic mō deambulat ī atrio C
tēpli, ꝙ exterior eius pars eſt. 4.Reg.4. ut 4.Re.4
ſuſcitaret Eliſęus filium Sunamitidis, de
ambulabat in domo ſemel huc, atque il-
luc, agitabat propheta ſpū, ac deſiderio
vitæ pueri, & hoc deſiderium illum coge
bat ambulare huc, atque illuc. Ita nunc
Chriſtus deſiderio uitę noſtræ agitatus,
deambulabat huc, atq; illuc. Sed alias &
domine deambulationes duriores, alia
ſpatia deambulādo acriora, alias uias dif
ficiles ſuſcipies, ac perages, ut nos ſuſci-
tes, in quib. ſanguinem ſudes, a cœna in
hortum, inde ad domū Annæ, Caiphæ,
Pilati, Herodis, Caluarię locum, & ſe-
pulchrum. Sed in atrio deambulat ante
templum, quia in exteriori cordis tui de-
ambulas, non in interiori, qa intus pctm̄
eſt, nec illud ingredietur, donec a te proij
cias peccatum. Cum in tēplum idola po- Eze.10
ſuiſſent Iſraelitæ, exiuit Deus de tem-
plo,

Digitized by Google

A plo, quæ. n. conuentio lucis ad tenebras
Xpi ad Belial? Eijciendus ergo dæmon,
& pctm̄, vt Xp̄s intret. Oī hac quadra-
geſima deābulauit Ieſus iuxta cor tuum
vt ei aperias, nec aperuiſti ei ianuam, li-
cet ſteterit ad oſtium, & pulſauerit. Inue
nit eum ſponſa ſemel extra domū ſuam
Cant. 3 & ait: Tenui eū, nec dimittā, donec ītro-
ducā eum in domum matris meæ, & in
Ambr. cubiculum genitricis meæ. Ambroſ. Fac
tu ſimili qn̄ videris Deum pulſare ianuā
cordis tui, illum introduc vſq; ad inti-
1. Re. 6. mum cordis. In hoc, inqt Ambroſ. Beth
ſamitæ defecerunt, qđ licet arcæ uenien-
ti ad eos, feſta fecerunt, ſed eā ſub diu re
3. Re. 8 liquerunt in petra. Multa, & mirabilia
poſuerat Salomon in templo, ſed nunq̄
fuit plenum, ac glorioſum, donec Deus
B tēplum ingrederetur, quia nunq̄ aīa ple
na, & in gloria erit, donec Deum hēat,
ideò cura, ut intret in te, nec maneat ſp
in atrio aurium tuarū, ſed dic: In corde
Pſ. 118 meo abſcōdi eloqa tua, vt nō peccē tibi.
Sed audi, quid duri corde faciāt, cum
Xp̄s deambulat in atrio, ait Ioan. [Cir-
Pſa. 87 cundederunt eum.] Pſ. Circundederunt
me uituli multi, circūdederunt me ſicut
apes, & circundederunt me canes mul-
Pſ. 21. ti. Vt oī ex parte expugnent Xp̄m, illum
Simile circundant, ſicut expugnaturus ciuitatē
Pſ. 11. eam circuit. Hoc uero efficit peccator,
cum omni ſe tradit immunditiæ, & ini-
quitati, tunc impij in circuitu ambulant
nullibi non peccant, in domo, in via, in
eccleſia, in omni prauitatis genere, ꝙ ſū
mè eſt abominandum. De quo Io. Ceci-
Apoc. dit Babylon illa magna, & facta eſt cu-
ſtodia omnis ſpiritus immundi, & om-
nis uolucris immundæ, & odibilis. Simi
C lis tūc eſt anima corpori illi, de quo Eſa.
Eſai. 1. 1. A plāta pedis, vſq; ad uerticem capitis
nō eſt ī eo ſanitas. Aliter vero iuſti Chri
ſtū circundant, cū oī ſua cura Deū ſibi
deuincire conant̄, in oīb. eius gloriā q̄rē-
1. Cor. tes, ſicut Pau. monet: Siue comedatis, ſi-
10. ue bibatis, ſiue qđcunque aliud faciatis,
Pſa. 41 oīa in Dei gloriam facite: Hoc eſt illud
Pſal. Circundate Sion, & complectimi-
ni eā. Hac. n. rōne facile eā capieris. Sic
1. Pe. 4 . n. certa tibi ſalus erit. Vnde Petrus. Fra
2. Pe. 1. tres ſatagite, per multa bona opera cer-

tā ueſtrā vocationē, & electionē faciatis. A
Sic. n. non peccabitis aliqn̄, ſed abundā-
ter miniſtrabit̄ uobis introitus in æter-
nū regnum Dei. [Hiems erat.] Celebra
bat̄ hoc in mēſe Casleu, q nobis eſt No-
uember. Vt ego notaret eorum frigidi-
tatē, ait, hiems erat. De qua re Hiere. 6.
Sicut frigidā facit ciſterna aquā ſuā, ſic Hier. 6
frigidā fecit malitiam ſuā, i. ſicut aquā Simile
natura ſua frigidam, frigidiorē reddit ci
ſterna, ſic malitiā, & pctm̄ frigidū, frigi-
diora facit malitia, & induratio Hieru-
ſalē. Sic Matt. 24. Quia abundauit ini- Mat. 24
quitas, refrigeſcet charitas multorum.
Et hoc puto, ait ibi Hiero. ſonare illud, Hiero.
aſſimilatus ſum deſcendentib. in lacum Pſ. 27.
ꝙ eſt ciſterna. i. oīno miſer, & perditus,
quaſi in ciſterna eſſem. Dupliciter. n. qs
peccat, ali n̄ cū timore recordatus Dei, B
& iudiciorum ipſius, aliqn̄ vero oīno
Dei oblitus, quaſi Deus iudicans non eſ
ſet. De quo Pſ. Non eſt Deus in conſpe- Pſal. 9.
ctu eius, inquinatæ ſunt viæ illius in oī
tpe hi contēptu peccāt, & in hyeme eſſe
dicēdi ſunt, & frigiditate abundare ma-
litiæ. Et hos Ariſt. dixit inſanabiles. Mi Ariſt.
ſer, ꝑfecto hō, qui in hoc ſtatu eſt. Aug. Augu.
Semper tibi hyems erit? nunq̄ ne de te Cant. 2
dicendū eſt: Iam hyems tranſijt, imber
abijt, & receſſit, flores apparuerunt in
terra noſtra, uox turturis audita eſt, uox
inq̄, gemit⁹? Infęlix oīno aīa, cui ſemp
eſt hyems, ſemper peccato ſubiacet. Pri-
mū ꝙ in templi renouatione. Nehemias
q̄ſiuit, fuit, ignis, vt dr̄ 2. Macha. 1. In tē- 2. Mac.
pli enim tui renouatione primum tibi q̄ 1.
rendus eſt ignis, calor, feruor Spiritus
ſancti, ut recedat hyems. Dupliciter. n. Pſ. 102.
animæ renouatio fit: Primo quæſit illo Simile
igne Cęli, vt Nehemias facit, cum Spiri C
tus ſancti calore, ac feruore radicitus tol
litur pctm̄, cum renouatur, ut aquilæ iu
uentus noſtra. Sicut. n. aquila uerſus ſo-
lem ſurgens calore incenſa, ſe in aqs im
mergit, & renouat̄, ſic aīa ſurſum eleua-
ta uerſus iuſtitię ſolē calore Spiritus ſan
cti recepto, aquis lachrymarū ſe demer-
git, & lauat, & ſic renouatur. De qua re
ſic loquit̄ Eſa. 4. Si abluerit Dn̄s ſordem Eſa. 4.
filiarum Sion in ſpiritu iudicij, & ſpiri-
tu ardoris, tūc vere purificat̄ anima, nec

Digitized by Google

A rubigo ulla in auro manet, cum magno feruore, & aĩ cõtentione ad Deum qs cõ
Act. 9. uertit, ſicut Pau. fuit dicens: dñe qd me
Gala. 1 vis facere, & continuo nõ acqeuit carni
Luc. 7. & ſanguini, & ſicut Magdalena, q̃ dilexit multum, & uim magnã lachrymarũ
1. Par. 29. ꝓfudit. Hæc aĩæ renouatio Deo placet. Sed ais, Gr de opus eſt, ſed ego dico tibi illud nõ hoĩ ꝓparat habitatio, ſed Deo. Alia uero renouatio fit in hyeme, eaꝗ ſ. frigiditate, vt neſciamus, an uera ſit con uerſio, uel ficta. Si reuerteris, ait prophe
Hier. 4 ta, ad me conuertere Iſrael. Quaſi dicat. Si ad Deum tibi reuertendũ eſt, redi ſerico, ex aĩo, feruidè: Vſquequo claudica-
3. Reg. 18. tis utroq; pede? Si dñs eſt Deus, ſequimini illum. Melius eſt. n. nihil facere, q̃ ita
B frigidè facere, ut nihil efficias, putes te aliquid egiſſe, et decipiaris, putãs te mũdũ, cum mundus non ſis, & ſis ſicut ge-
Pro. 30 neratio illa, de qua dr, Generatio, q̃ ſibi munda uĩ, & nõ eſt mũdata a ſordibus
Pro. 25 ſuis. Cui cõtigit illud Prouer. 25. Dens putridus, & pes laſſus, q ſperat in infide li ĩ die anguſtiæ, & amittit palliũ in die
Simile frigoris, Cui enim eſt dẽs, ſed putridus, cũ voluit mãducare, nõ potuit, cui pes ẽ, ſed laſſus, cum uoluit ambulare, nequiuit. Amittit palliũ in die frigoris, q. a. n. hic frigidè ad Deũ cõuerſus eſt, ĩ alio ſæculo ad diẽ frigoris, & anguſtiæ nõ hẽt pallium charitatis, ipſum protegens, &
1. Pe. 4 multitudinem peccatorum cooperiens.

Sed qm̃ hi indurati aliqñ boni apparere uolunt, bona loquuntur, dicuntq;, ꝙ hi X po dño. [Vſq; quo aĩam noſtram tollit? Si tu es X ps, dic nobis palã.] Sed o dñe iuſtũ eſt, te oſtendere eis Chriſtũ
C eſſe ſeruatorẽ, ut te eo loco habeãt, quo iuſtum eſt te haberi, & ut illi ſalutẽ conſequantur, quam ſine tui agnitione non habebunt. Hæc eſt. n. uita æterna, ut co-
Ioã. 17. gnoſcant te Deum uerum, & quẽ miſiſti Ieſum Chriſtum, ideo oſtende eis patris tui chyrographum, quo te Regẽ mundi cõſtituit. Sed rñdet X ps: Iã hoc factum eſt, loquor uobis, & nõ creditis. Iam. n. oſtenderat eis diplomata regia, opera, q̃
Ioan. 5 ego facio in noĩe patris mei, ipſa teſtimonium perhibent de me. Sed quid illi ad
Simile tã clara teſtimonia rñdent: Quod ſolet rñdere Prorex in Indijs conſtitutus, qui
A munus ſuum male geſſit, multoſq; iniuriis affecit, & iniuſtè dãna plurima intulit, cumq; ad eũ uenit iudex a Rege miſſus, ut factorum diſcutiat ius, & functi muneris rõnẽ exigat, ille intelligẽs ſe dignitate priuandũ, durumq; reputans ſceptrũ deponere, curat decretis regijs reſiſtere multa cauſat, dicens, uel falſa, vel corrupta eſſe, & dilationes q̃rit. Nouerant phariſæi mala ſua, & male munere ſuo functãs eſſe, & minas diuinas audierant per Ezec. 34. intẽtatas, ꝙ ab eis Eze. 34
paſtorũ mun⁹ ablaturus erat, & alijs daturus. Nouerãt rectitudinẽ X pi uenien- Pſal. 2.
tis, de quo ſcriptũ erat: Reges eos ĩ uirga ferrea, nõ in uirga arundinea, q̃ leuis aura fauoris humani ĩclinet. Nouerãt ſe cõ
B fringendos, ut uas figuli, ĩ ő cãs inanes ꝑquirunt, dicuntq; regium nomẽ ſubſcriptũ falſe eſſe, & in Beelzebub principe Luc. 11
dæmoniorũ eiici a X po dęmonia. Nunc vero dñt: Vſq; quo aĩam noſtram tollit? Quaſi parati eſſent obedire Deo, cũ tñ Luc. 11
non ſint, ſed oĩno rebelles, dicentes, no- Mat. 21
lum⁹ hũc regnare ſup nos, & hic eſt hr̃s, venite, occidamus, & nr̃a erit hr̃ditas.

Sed in his uerbis: [Quouſq; aĩam noſtrãm tollis.] Præoculis noſtris ponitur aĩa anxia, & ſolicita, ut X pũ inueniat, quam licet iſti non habeant, fingunt tñ, & aliqñ depicta excedunt uiuis. Nunq̃ enim Plato eã rẽpublicã habuit, quam in libris depinxit de Republica. Nec Cicero talis fuit orator, qualis ab eo deſcript⁹ eſt. His ergo uerbis ſignificatur animæ a peccato exeuntis anxietas. De quo Pſ.
Vſquequo dñe obliuiſceris me ĩ finem? Pſ. 12.
C vſquequo auertis faciẽ tuam a me? Quã diu ponam conſilia in aĩa mea? Vſquequo exaltabitur inimicus meus ſuper me? Vide, qua anxietate repetit, uſquequo, quaſi pectore, nõ ualẽs illud cõtinere. Sic iſti, quouſque aĩam noſtram tollis? Aug. 8. confeſ. c. 10. & 11. Ferue bam Aug.
moleſtiſſima cogitatione, irẽ ne in pactũ tecum, ꝙ oſſa mea clamabant. Qui uehementi conuerſione, & feria ad Deum reuertit, experitur utique luctã hanc interiorem. Hac. n. parte amor dei hoĩem trahit, uel timor magnus, illa verò uitia

tenent

A tenent eũ,ſitq; in hoĩe,qd ſimili illi cru-
Simile delitati, q̃ aliqñ in martyres exercuerũt
tyrãni,ut alligarent martyrẽ duab.arbo
rib.inclinatis, & deflexis,q̃ cũ a ſe inui-
cem diuiderent, miſere hoiem diſcerpe-
bant. Sed ais. Ego nihil horũ ſentio. Cre
dibile hoc eſt,ſed ſatis dubium, an oĩno
Simile pc̃t̃m relinquas. Si.n.radicata nimiũ ar-
bor,in puncto eradicanda eſſet vi maxi-
ma,& illa ſenſum hr̃et,an non doleret?
nõ anxiaret? Sic tu ſentires,ſi euelleretis
oĩno a uita ueteri: ſed nõ euelleris,nec oĩ
no pc̃t̃m relinquis, iõ tibi dolor non eſt,
Simile nec ſenſus. Si mõ rex Hiſpanię in Indos
ꝓficiſceret, videres plures nobiles eũ co
mitantes,è quib.alios videres alacres,læ
tosq;,alios verò triſtes,atq; dolentes. Et
huius diuerſitatis hæc eſt rõ, ꝙ alij regẽ
B comitãtur vſq; ad Hiſpaniæ portum, in
quo regem relicturi, ad proprias domos
continuò redibunt. Hi lęti ſunt,nihil.n.
eis eſt difficile. Solum domos, vxores,&
filios relinquunt paucis,& ſtatutis dieb.
poſt quos in propria remeabunt. Alij ve
rò, qui cum rege ad Indos ituri ſunt, ut
perpetuo maneant,& in Hiſpania relin
quunt oĩa,quæ eis chara ſunt, vxores,li-
beros,domos,hi triſtes ſunt,hi diſcrutiã-
tur, quia chara in perpetuum relinquũt.
Sic his,qui modo X p̃m comitantur,con
tingit. Quidam namq; peccatũm nõ oĩ-
no relinquunt,ſed per aliquot dies, uſq;
ad paſcha, continuo illud redituri, nihil
hi anxij ſunt,nihil diſcruciantur. At hi,
qui oĩno a pc̃tõ recedunt,& ipſis chariſ-
C ſima relinquunt oĩno,& in perpetuum,
hi ſine dubio diſcruciantur,anxianturq;
quia oĩno exuunt ueterem hoĩem,& in-
duunt nouum. Qua in re talis eſt lucta,
Greg. vt de ea accipiat. Grego.24. Moral.c.13.
Iob 33 illud Iob 33. Abominabilis ei fit in uita
ſua panis. Tabeſcet caro eius,& oſſa, q̃
tecta fuerant, nudabuntur. Appropin-
quabit corruptioni aĩa eius: deprecabit
dñm,& placabitis ei erit,& videbit faciẽ
eius cũ iubilo. Vide anxietates,perplexi
tatesq;,in quibus verſatur, qui ad Deũ
conuertitur, ut Iob aſſerit. In quibus tñ
non diu Deus ſuos derelinquit: ideo vi-
dent citò faciẽ Dei cum iubilo, eſt.n.tũc
Eſa.26 tp̃s partus. Et ſicut quæ ad partũ appro-

pinquat, clamat in dolorib. ſuis: ſic a fa- A
cie tua dñe concepimus, & peperimus
ſpũm ſalutis,ut propheta ait. En anxie-
tatẽ eius,qui uerè ad Deũ conuertit, quã
illi exprimere voluerit his verbis. Quo
uſq; aĩam nr̃am tollis? Quibus verbis &
ſignificatur aĩæ Deum quærentis ſolici-
tudo,quæ anxiat,& quaſi in ſuſpẽdio eſt
donec Deum videat, & eum cõſequatur
Prou.13. Super,q̃ differtur,affligit aĩam Pro.13
lignum uitæ deſiderium ueniens. Cũ.n.
aĩa reijcit oẽm terenã conſolationem, ut
Deũ aſſequat,dicens cum Pſ. Renuit cõ Pſ. 76.
ſolari aĩa mea, dũ a terrenis eleuata eſt,
nec Deum conſequit,quaſi in ſuſpendio
eſt. De quo Iob. Suſpendium elegit aĩa Iob 7.
mea,et mortẽ oſſa mea. Ex quo naſcitur
languor aĩæ. ꝓcedens ex amore, ut Dio- B
ny.ait. Quo languebat ſponſa,dicẽs. Ful Dion.
cite me floribus, ſtipate me malis, qa a- Can. 2.
more langueo. Quid.n.mihi eſt in cęlo, Pſ. 72.
& a te quid uolui ſuper terrã, defecit cor
meũ,& caro mea,ecce languor. Sed in-
firmitas hæc non eſt ad mortem, ſed ad
mortẽ mortis: eſt.n.languor auferẽs aĩæ
greſſum ad illicita, iacere facit per humi
litatẽ,eã, q̃ ante ſtabat erecta,mutat gu-
ſtum,ut ei iam non ſapiant ea, q̃ mundi
ſunt. Tunc implet illud Pſ. Pluuiã uolun Pſ. 67.
taria ſegregabis Deus hæreditati tuæ:&
infirmata eſt, tu uero perfeciſti eam, &
tunc uirtus in infirmitate perficitur. Ex 1.Cor
quo oritur, ut aĩa Deũ inceſſanter q̃rat, 12.
dicẽs. Quouſq; aĩam noſtrã tollis? Greg. Greg.
Vis amoris intentionẽ multiplicat inqſi
tionis,cum.ſ.prius aĩa infirma q̃rit Deũ C
in lecto,ſed iã conualeſcẽs per oĩa diſcur
rit: qm̃ in lecto eum non inuenerat. Tũc
ait. Surgam,& circuibo ciuitatem,q̃rã,
quẽ diligit aĩa mea: Quærite faciem eius Can. 3
ſp. Qui ſic q̃rit, oẽs interrogat. Num quẽ Pſ. 104
diligit aĩa mea vidiſtis? Et in nullo ſiſtit,
donec inueniat dilectum, ut Magdale-
na Chriſtum quærens in ſepulchro, vi- Ioã. 20
dens ibi Angelos, nec alloquit, nec mo-
ratur, ſed breuiter rñdẽs, ab ipſis ſe auer
tit,& conuerſa retrorſum, vidit Ieſum
ſtantem. Can.3. Paululum cum pertran Can. 3
ſiſſem eos,inueni,quem diligit aĩa mea.
Hæc D.Tho.opuſ. de amore Dei in pri- D.Th.
mo,& ſecundo gradu amoris. Donec er

Digitized by Google

A eſt. Quid.n.habes, ꝙ non accepiſti? Oĩa
1.Co.4 a Deo accepiſti, vniuerſa ei debes. Dixit
Eze.29 Pharao, ut Ezech. ait: Meus eſt fluuius,
& ego feci memetipſum. Ait verò Deus:
Oſe. 2. Ponam frenum in maxillis tuis. Oſeę. 2.
Et hęc neſciuit, quia ego dedi ei frumentum, vinum, & oleum, & argentũ multiplicaui ei, & aurum. Hoc debitum, hæc oĩa bona naturalia nos non efficiunt diuites, aut pauperes, non.n.eo homo di-
2.Co.8 ues, ꝙ multa naturalia hẽt, nec pauper,
ꝙ eis careat. 2. Cori. 8. Qui multum non abundauit, & qui paucum non minora-
Exo.16 uit. Quod colligit Paul. ex illo. Exod. 16.
Collegerunt ex manu, alius plus, alius minus, & menſi ſunt ad menſuram Gomor, nec qui plus collegerat, habuit amplius, nec q minus parauerat, reperit mi-
B nus. Ex quo optimè infertur illud Hier.
Hie. 9. 9. Non glorietur ſapiens in ſapientia ſua nec fortis in fortitudine ſua, nec diues in diuitijs ſuis: ſed in hoc glorieť, qui gloriatur, ſcire, & noſſe me, illa.n. omnia eum diuitem, aut beatum non faciant.

Secundum uerò ſolius iuſti debitum, eum diuitem facit, & quo plus debet, eo ditior eſt. Hoc vero debitum eſt omniũ bonorum gratię, quæ Dei dona ſunt, unde ab eo accepta, & ideò debita ſunt, licèt aliqua ſint merita propria. Optimũ profectò debitum iſtud, quo plura debes eo ditior es. 1. Tim. 6. Diuites fieri in bo-
1.Ti.6. nis operibus: & 1. Cor. 1. In gratia Dei,
1.Co.1 quæ data eſt uobis in Xpo Ieſu, quia in
Ap. vl. omnibus diuites facti eſtis in illo. Ideò
Apoc. vlt. Suadeo te emere a me aurum
C ignitum, ut locuples fias.

Tertium debitum ſolius peccatoris,
Mat.6. de quo hodie Xps: Duo debitores erant cuidam fœneratori, & in orõne Dñica; Dimitte nobis debita noſtra, i. peccata. Peſſimum profectò debitum, ꝙ debitorem miſerum, ac pauperem reddit: debet .n. Deo ſemetipſum, quem Deo abſtulit: ſicut ſeruus recedens à dño, debet ſe, qa abſtulit ſe, debet ẽt Deo ipſum Deũ, quẽ peccato auferre conatus eſt, licèt non ab-
Ma.21 ſtulerit. Debet Deo ęternas pęnas, debet denique decem millia talenta. Omnes ſumus in hoc debito, & ab oĩbus exigit Deus huius debiti ſolutionem. Quid.n. ſunt cẽs conſcĩæ morſus, niſi petitiones A
Dei dicẽtis: Solue, ꝙ debes? Quid hucuſque feciſti, niſi illud, quod Eccl. 29. dř de- Ecc.29
illo, qui debitum ſoluere recuſat, in tẽpore redditionis poſtulabit tempus; & loq̃tur uerba tædij, & tempus cauſabitur? Sed addit ibi Spiritus ſãctus: Grauia ſũt hæc homini habenti ſenſum, correptio domus, & improperium fœneratoris. Correptionem domus dicit uerba tædij, quæ dnt hoſpiti in domo, in qua multũ commoratur tpis, improperium uerò fœneratoris uerba ſunt Dei exigentis debitum ſolui. Peccator hoſpes i domo Dei
eſt, iuſtus filius, cui dř: Nõ eſtis hoſpites, B
& aduenæ, ſed domeſtici Dei, ideò omnia veſtra, vos autem Chriſti. Sed peccator nihil meretur eorum, quæ recipit in
domo Dei; ideò hoſpes eſt, & alia parte Eph. 2.
debitor, a quo exigitur debitum. Grauia hæc eſſe illi deberent, ſi ſenſum hẽt. Diſtuliſti hucuſque huius debiti ſolutionẽ? iam acceſſit tempus, quo ſoluendum tibi eſt, iam dies interpellat pro homine, vt iura loquuntur, & qñ Deus taceret, nec vrgeret, tempus clamat, in quo ſub nouo peccato teneris ad Deum conuerti. Magnum tibi debitum eſt, ſed qũo ſoluendum? An non te angit hæc cura? Debet iuſtus parum, aliqua uenialia peccata, & ſolicitus eſt, qũo ſoluat; tu debes in-
gentia, nec ſolicitus es? Debitum maxi- C
mè ſomnum tollit, & anxium reddit debitorem. Sic Auguſtus fecit ſibi emi lectũ Romani mercatoris, q multo ſomno corripiebatur, & multa debat, dicens. Lectulus hic abſq; dubio ſomnum cõciliat, qñ ſic in eo dormiebat, qui plura debebat. Anxius es, quomodo ſoluas Deo debita. Proponitur hodie tibi Magdalena, quæ plurimis debitis erat onerata, & ab omnibus hodie liberata eſt, ut tu diſcas ab ea, quomodo tibi debita ſoluenda ſunt?

Magdalena debitrix fuit Deo maxima iroib. his debitis. In bonis naturæ: qa nobilis diues pulchra, ſed non propterea ditior coram Deo. In bonis gratiæ debitrix fuit: quia optimam partem elegit: verè optimam, quæ ſtare ad Ieſu pedes elegit, q dilectionem, quæ optima eſt:

A uorāt peccatrices ciuitates; oīs creatura
Gen.6. in pctōrē armat; oīs creatura tibi creato
Ge.19. ri deſeruiens excandeſcit in tormentum
Sap.16 aduerſus iniuſtos, non eſt locus ſecurus
pctōri, niſi pedes Xpi offenſi. Hos illa
oſculat in clementiæ ſignū. Erat.n. cle-
Eſth.5 mētiæ Aſſueri ſignū virgæ eius ſummi-
tatē oſculari. Eſt autē Xps uirga illa au-
Pſ.109 rea, de qua Pſ. Virgā virtutis tuę emittet
Ru. 3. dñs ex Sion. Ruth.3. Venit illa abſcōdi-
tè, & diſcooperto a pedib. eius pallio ſe
proiecit. Cui ille, q es? Ego ſum Ruth an
cilla tua, expande palliū tuum ſup famu
lum tuū, qa propinquus es. Et ille, qcqd
dixeris mihi, faciā tibi, noli metuere. Sic
nunc uenit Magdalena abſcōditè, quia
accedit retro; ad pedes eius ſe proijcit, &
eius pallio petit ſe operiri, ut pretegat a
Simile Dei iuſtitia. Sicut puer in oī periculo ſub
ueſte patris abſcondit. Sed dñe, ecce ad
pedes tuos eſt inimica tua, calca eā, po-
B. neq; illā ſcabellū pedum tuorū, memo-
Eccl.9. rare illius Eccl.9. Oīs mulier, q eſt forni
caria, quaſi ſtercus in via conculcabit, ió
conculca eā. Sic Phariſæo viſum fuit, ſed
Xps non ſic, ſed eā ptegit, ut Eliſæus Su
4.Re.4 namitidem 4.Reg.4. q a pedibus Giezi
voluit tollere Prophetæ, ſed ille ait: Di-
mitte eam, aīa eius in amaritudine eſt,
& indigens mia ad locū accedit illius. Li
cèt.n. in alto montis ſit iuſtitia, ſ. in diui-
Ex.32. nitate, ſic ad radices montis, in humani-
te, oīs rigor legis frangitur. Sicut quon-
dā Moyſes ad radices montis legē fregit
lapideā. Quaſi diceret, Non ſit lex, nec
appareat, qua puniantur pctōres, oīs lex
iuſtitiæ, & rigoris ad pedes Xpi frangit.
Hier.3 Lex eſt non admitti adulterā a uiro, ſed
C tu fornicata es cum amatoribus multis,
tñ reuertere ad me dicit dñs. Lex iuſtitię
eſt infernū eſſe pctōri, ſed ad Xpi, & con
feſſarij pedes lex iſta mutatur, & frāgit.

Sed qd ad Xpi pedes poſita facit? [La
chrymis cępit rigare pedes eius.] Grāde
miraculum. Solet.n. cęlum terrā irriga-
re, non verò terra cœlum. Sed nunc ter-
ra cęlum irrigat, cum Magdalena Chri-
ſti pedes lachrymis lauat. Nunc dici pōt,
Aquæ, q ſup cęlos ſunt, laudent nomen
Pſ.148 dñi. O Magdalena, præclarā rigas arbo-
Eccl.6. rē, in opere ipſius modicū laborabis, &
cito edes de gñationibus illius. Vide, q A
cito fructū decerpat, audit cōtinuo, Va-
de ī pace. Beatæ lachrymę, q pedib. Xpi
infundunt, cęleſte lauacrū lachrymæ eſt.
Cōſtituit Virgil. in veſtibulo inferni la- Virgil.
chrymas Sed iā in ueſtibulo glorię nō-
bis pponunt, ut eis abluamur, quas ſi-
gnat mare illud fuſile 3.Reg.7. in ueſti- 3.Re.7
bulo tēpli collocatū, quo lauabant car-
nes Deo ſacrificandæ, acceptū Deo ſacri
ficium, igneq; cęleſti abſumendū, qd his
lachrymis plenū fuerit, ut 3.Reg.18. fe-
cit Elias. Sed qua rōne lachrymas fun- 3.Reg.18.
dit? Contigit illi, qd Ionę 4. cuius hederā Ionę.4
corroſit vermis, & Sol eum percuſſit, &
triſtatus eſt uehementer. Sicut ſub hede
rę umbra habitauit Ionas, ſic ſenſualis
ſub vmbra delectationum quieſcit. Sed
cū cōſcię uermis dño precipiēte corro-
rodit, ac mordet acriter, hedera ſiccatur, B
& oīs delectatio vertitur in abſinthiū; &
continuo Sol diuinę iuſtitię, & timor iu
dicij, & amor Dei, ſi fortè in corde eſt,
caput ferit, & hōc efficit, ut ad pedes Xpi
currat velociter, qm hederā exſiccatā,
& folijs deſluentib. videt pctī turpitudi-
nē, q ante folijs, & delectatione operie-
bat, ſicut Adā folijs ficus voluit turpitu- Gen.3.
dinē, & nuditatē ſuā operire, qa dū dele
ctatione aię oblectat, turpitudinem pctī
nō videt. Sed cū cęleſti vemente lumine
hāc intuet, in ſe ipſam odiū contorquet;
& oīa ornamēta pijcit, ac dilacerat, ge-
mit intus coarctata, dicens: Poſſibile eſt
me tale qd egiſſe? Sed, ò Magdalena, q Simile
iſta interior lucta, & anxietas? Eſt ne ti-
bi in corde pruna? Ita ſanè. Sicut cū dor
mit qs in agro aperto ore, & coluber in
eū ingredit, cū a ſomno ſurgit, & intus C
colubrū pſentit, anxiat. Sic Magdalenę
dormiēti innumera pctā, a quib. ut a fa-
cie colubri fugiendū intrauerūt i aīam,
iā a ſomno ſurgit, & anxietatib. plena ē.
Poſſibile ne Deus meus, qd te offende-
rim? qd irā tuam puocauerim? Quid fa-
ciā? ſi ad te reſpicio, timeo, qm offēdi te,
ſi ad me, deficio, qm miſerrima ſū. Ibo
ad te? Tu puritas, ego impuritas: tu repa
rator, aīarū, ego diſſipatrix earū, tu eſca
Dei, ut aīas trahas, ego eſca demonis, tu
negotiorū Dei geſtor, ego demonis. Ad
quem

Digitized by Google

A quẽ ibo ad Pſm? Abſit: irat⁹ mihi ē. Ad cælum? nequaꝗ̃, qa clauſum mihi eſt. Sic
Can.5. manere oino fas non eſt. Surgã ergo, & circuibo ciuitatẽ, & q̃ram, quẽ diligit aĩa mea. Ecce ergo mulier, q̃ erat in ciuitate peccatrix ad Xp̃m accedit, ibiq; plo-
Baſil. rat: Baſil. in Examerõ dicit, capreã cũ ſagittat, dictamũ herbam q̃rere, qua ſagitta foras mittit, & illa curat. Idẽ de cor-
Plini⁹. uo Plin. dicit lib. 8. c. 27. & ait, inde didiciſſe hoĩes herbã hanc cõmodam ſagittis educendis. Quã verè Magdalena caprea ſylueſtris erat. Hanc ſagittauerant
Pſa. 10 dæmones, de quib. Pſ. Parauerũt ſagittas ſuas in pharetra, vt ſagittẽt in obſcuro rectos corde. Nõ has hucuſq; perſenſerat illa ſagittas, q̃m calore concupiſcẽtiæ ardebat. Sed iã vulnus refrixit, & dolorẽ incutit; ad dictamũ accedit, vt cure-
B tur, & nobis aperit, vim herbæ huius, oñdit pc̃ti remedium ad pedes eſſe Xp̃i, & eius uicarij confeſſoris, qđ cũ lachrymis nobis eſt req̃rendũ. Sed vt inſpiciamus velut in ſpeculo miſeriã nr̃am, q̃ Magdalena hodie in ſe vidit, & lachrymis ter-
Simile ſit. Proponamus rei huius exemplũ: Eſt in hac ciuitate puella infimæ ſortis, ſed tãta prædita pulchritudine, ut oĩum oculos poſt ſe rapiat: qđ cũ ad Hiſpaniæ Regẽ delatum eſſet, illã ſibi in ſpõſam aſſumit, Reginaq; Hiſpaniæ efficit. Fœlix ꝑ-
Eſth. 2 fectò mulier. Sic Eſther Reginæ contigiſſe ſcriptura teſtat. Ex hac muliere filios Rex procreat, hr̃des regni. Cumque in tanta celſitudine, ac ſublimitate mulier hæc eſſet, infirmata eſt, & tantã deformitatẽ ex infirmitate cõtraxit, ut inſtar carbonum facies eius appareret, ex quo efficeret, ut cor Regis ſic mutaretur,
C ut eã nec videre poſſet, & a domo ſua expelleret, matrimoniũ diſſolueret, & filios, quos ex ea ꝓcreauit, occideret, ne filij illius mulieris regnũ hr̃editarẽt, in tãtamq; miſeriã illa deueniret, vt ſtabulũ ei domus eſſet, & ſtercus cibus. Miſeranda ꝑfectò tragœdia? Cumq; illa in tanta calamitate conſtituta, ſibi ob oculos ſpeculũ ꝓponeret, uideretq; deformem nimiũ vultũ ſuũ, & recordaret prioris pulchritudinis, & priſtini ſtatus, ac dignitatis, an nõ fleret? & uberrimis lachrymis terrã irrigaret? Audi nunc, qđ aĩæ tuę cõ-
A tigerit, hoc. n. ipſum eſſe cognoſces. Infima illa inter ſp̃uales creaturas ē, infi-mo loco nata. Eſt. n. forma corpis, licet ſp̃ualis ſit, tñ cũ gr̃a ornata fuit, tanta pulchritudine ꝑdita erat, ut oẽm naturalẽ decorẽ longè ſuparet, tam pulchra Dei oculis fuit, ut mira in ei⁹ cõmendationẽ, & laudẽ in lib. Cant. dicat, & tãdẽ Deũ eã ſibi
Can. 5. ſpõſam aſſumpſit, ſublataq; eſt mulier, ñ ĩ domũ Pharaonis, ſed ĩ Dei domũ. Filij
Gen. 12 verò ex hac ſpõſatione geniti ſũt opa bona, q̃ regnis æternis donãda erãt. At uerò pc̃tõ ſic aĩæ facies deturpata eſt, ut ei dicat ab Hier. Denigrata ẽ ſup carbones facies eorũ, nõ ſũt agniti in plateis, & a-
Thr. 4. deò ei indignat⁹ De⁹ ẽt, ut dicat ꝑ Oſeã:
Oſeę. 2 Iudicate m̃rẽ veſtrã, iudicate eã, q̃ iã ñ ſũ uir ei⁹. Et filios ꝓcreatos opa, i. bona mortificat, ne p̃mio donent æterno. Lo-
B cus eius ſtabulũ eſt, cib. il. ius ſtercus eſt. Oĩa, ait Paul. arbitror ut ſtercora: hæc
Phil. 3. pc̃tori cib. ſũt, q̃ ille ſtercora dicit, oĩa, ſ. caduca, & terrena. Nunc ergo ſume tibi ſpeculũ hoc, cõtẽplare ĩ illo vultum tuũ, recordare priſtinę formæ, ac dignitatis, an nõ plorabis? an nõ ingẽtẽ lachrymarũ vim effundes? Sed q̃s ad illã puellã accederet, & diceret. En tibi aqua, qua priſtinũ decorẽ recupes, & cũ eo dignitatẽ
Ez. 36. regiã, q̃ libẽter ea lauaret. Sed q̃ mihi aqua iſta? Vtiq; lachrymæ, pnię, de qb. dr̃: Effundã ſup vos aq̃ mũdã, & mundabimini ab oib. inqnamẽtis vr̃is. Accipe ergo cũ Magdalena lauacrũ iſtud. Sed q̃s illi dicendo adijceret, ſi octauo quoq. die hac aqua lota fueris, facile vitabis, ne recidas ĩ deformitatẽ, q̃ ſemel incurriſti, q̃
C libẽter aqua iſta ſe ſępius lauaret? Hoc tibi dr̃, cũ audis, facta frequẽta, ut pc̃tã facilè declines, ut nõ iterũ labaris. Mõ ergo lauat ſe Magdalena, cũ lachrymis cępit rigare pedes ei⁹, pedes Xp̃i lauat, ſed magis faciẽ aĩę ſuæ. Sed qđ amplius p̃ſtabat? [Capillis tergebat.] Sꝫ uerò & illaquebat pedes Xp̃i, & qb. capillis irretierat vanos hoĩes, nũc Deũ ipſũ irretit, & quaſi laqo capit. Vis videre capillis Deũ captũ? Audi; Vulneraſti cor meũ, ſoror
Can. 4 mea ſponſa, in uno oculorũ tuorũ, & in vno crine colli tui; oculis vulnerauerat, dum

A dum plorauit crine pedes tergebat. Sed
Can. 6 manifeſtius id ille loquit. Cant. 6. Coma
capitis tui, ſicut purpura regis, iūcta cana
libus. Vbi alia tranſlatio, q̄ hāc declarat,
& eſt oīum recentiorum, ſic hēt: Comæ
tuæ, ſicut purpura, rex ligatus ī canalib⁹.
Capilli coloris purpurei hñt in ptio oriē
talibus. Dicit ergo, ita pulchros ſpōſæ ca
pillos eē, ut rex eis liget. Vocat verò cos
canales ſimilitudine ſūpta ab aqua, q̄ cū
decurſu currit, p canales criſpat, vt capil
li lōgi, & copioſi p humeros effuſi criſpā
tur. Hi verò capilli ſignificant cogitatio
nes, iuxta illud Lu. 12. Capilli capitis vſi
Lu. 12. numerati ſunt oēs. Cogitationes ergo
B ſponſę ſunt, vt purpura, cum charitate
Pro. 8. flagrāt, quib. ſpōſus ligat, & maximè de
lectat. Prou. 8. Et eruditis interſum cogi
tationibus. Cū ergo cogitatione tua cha
ritate inflāmata nihil pter Deū cogitas,
alligatus Deo uideris, ſed tū magis Deū
Iud. 16 tibi alligas, & Deū fortiſſimū tuis tenes
capillis. Ait Dalila Sāſoni: Dic mihi, ob-
ſecro, in quo ſit tua maxima fortitudo &
quo ligatus erumpere nequeas? Si aīa
Deū deſiderās ei dicit: Dic mihi, obſecro
qūo te capiā? qūo te tenebo? Sine dubio
capillis, cogitationib. charitate inflāma-
Pſ. 38. tis. In meditatione, inqt ille, exardeſcet
ignis, & in igne dñs. Vis ergo Deum tibi
alligare? ipſum tenere? eū tu cogita, & a-
ma. Præterea capillis tergebat. Cū in ſu
Simile prema arce ciuitatis vexillū vides. Inde
tibi licebit noſſe, quis in ciuitate imperet
C illa. Ille. n. ſine dubio imperat, cuius ve-
xillū in arce eminet. Cū ergo in muliere
videris vanè caput ornatum, capillos cō
ptos, & ornamēta ſupflua, in arce illius
vides mundi, & ſēſualitatis vexillū, hęc
in ea imperat, ſic effectū fuerat in Mag-
dalena, At cū in capillis Magdalenę vide
mus iā puluerē pedum Xpi, humilitatē,
Greg. pniam, ſine dubio ī illa Xp̄s regnat. Gr.
Quę turpiter ſibi exhibuerat, hoc iā Deo
laudabiliter offert. Quis vidit vnquā ob
ſequium huic ſimile? Cui. n. regi unq̄ pedes
abluti ſunt lachrymis principum fœmi-
narum, cui capillis earum pedes ſunt ter
ſi? Verè nouū fuit lauacrū lachrymarū,
nouū ēt linteū, nouo hoī reſeruatum.
Iud. 6. Iud. 6. Pręcipit Gedeoni deſtruere aram

Baal, & nemus, q̄ eius cultui dicatū fue- A
rat, & offerre Deo ſacrificiū ſup ſtruē li-
gnorū, q̄ de nemore ſuccidiſſet. Quorſū
hęc? Voluit De⁹, vt nem⁹, q̄ añ Baal iſer
uierat, iā nūc Deo īcipiat ſeruire quo ip-
ſe ſignificat verè pęnitētibus, vt vires, &
opes, q b. vanitati militauerāt, nūc ī Dei
obſequium conuertāt. Sic admonet. Ro. 6. Ro. 6.
Sicut exhibuiſtis mēbra vr̄a ſeruire iniq
tati ad iniqtatē: ita nūc exhibere ea ſerui
re iuſtitię ī ſāctificationē. Sic mō Magda
lena, quaſi ſup ligna nemoris Baal ſacri
ficiū cōtriti cordis Deo offert, cū oculis,
& capillis Xp̄o obſeqt, q bus añ mundo
inſeruierat. Sed qūo tā citò Magdalena
tāta effecit. Rñdet. Fides viua hęc effecit. B
Fides, inqt, tua, te ſaluā fecit. Vidiſti aliq̄ Simile
do, cū p fluminis magni ripā ptrāſires, p
prata illa tauros, & vaccas laſciuire, &
inter herbas, floreſq; uerſari lætas, pul-
chres, laſciuiētes, & mutuis ludis īter ſe
ſe cōtēdētes. Cū verò ſic verſant, muſca
adhæret uni ex illis vaccis pulcherrimis
& ī nares intrat ei⁹, illiſq; adhęret, vel in
ter genua, & cōtinuo a prato recedit fe-
ſtinās, & herbas, ac flores dimittit, ſocias
q; vaccas, & tauros, & ī nemus pperat,
vel mōtē, & iter arbores, & ſpinas, & ru
bos ſe īmittit, vt leuari ab illa moleſtia
poſſit. Dic ei obſecro. Quo nūc pperas,
o pulchra vacca? qūo ſocias relinqs? qūo
tauros tui dilectores fugis? prata, herbas
floreſq; dimittis; Nihil audiet, qm̄ muſca
eā pūgit, & ſtimulat. Hoc Magdalenę cō
tigiſſe hodie vr̄. Erat ille inter delicatas. C
mulieres, & pulchras Hieruſalē, iter ua
nos iuuenes delicijs affl. uēs, ab horto in
hortū, a prato ī pratū diuertebat, dicēs:
Coronem⁹ nos roſis, anteq̄ marceſcant. Sap. 2
Nō ſit pratū vetitū nobis, q̄ non ptrāſea
luxuria nr̄a. De his Pſ. Cōgregatio tan- Pſ. 67.
torū ī vaccis populorū, vt excludēt eos,
q pbati ſunt argēto. Sed ò dñe ī unā hęc
rā reſpice, q̄ pulchrior cęteris, q oībus ſit
exēplo. Facit hoc De⁹ nr̄. Bñdictus ille, et
oīum pulchriorē aggredit, & in corde il
lius fidē uiuā accēdit, dilectionem maxi
mā: ad viuum illi peccata pponit, facitq;
eam recedere ad oī luxu, ac delectatio-
ne, oēs relinquere ſocios, quęrere aſpera,
ac dura deſerti, Sed, ò Magdalena, quo
pro-

Digitized by Google

A properas? An non uides dulcedinē, q̄ re-
linquis? Delicias, iuuenes, ornamēta? Ni
hil horum audit dñs eā ducit, non retro
Eſa.50 cedet, dñs Deus aperuit aurem, ego autē
Hie.46 non contradico: retrorſum non abij. Id
profectò expreſſit Hie.46. Vitula elegās,
& formoſa Aegyptus, ſtimulator ab A-
quilone ueniet ei. Quid.n. Magdalena,
niſi vitula elegans, ſed muſca ſtimulans
adueniens eam increpauit, & è medio
florum eduxit. Idē cōtigiſſe Moyſi Pau.
He.11 teſtaꝛ. Fide Moyſes grandis factus, nega
uit ſe filium filiæ Pharaonis, magis eli-
gens affligi cum populo Dei, quam tpa-
lis pctī hrē iucunditatem. Hoc verò for-
te Dei uocatione effici ſolet, uox dñi in
B virtute, vox dñi in magnificentia, vox dō
Pſ. 28. mini confringentis cedros, & confringet
dominus cedros Libani.

Audit verò a Chriſto dño, Vade in pa
ce. Mirum profectò tā facilè ſoluit tanta
pctā? Audi mirabile vnum. Ecce mulier,
q̄ innumeris tenebaꝛ peccatis, ab oībus
tam facilè ſoluta eſt. Sed audi aliud mi-
rabilius, ꝙ primū facilè tibi apparebit.
Ecce homo, mirū tibi apparet. Ecce mu
lier plena peccatis, quæ dimittitur libe-
ra, & abſque ſupplicio. Ecce mirabile a-
Ma.27 liud: Vñ primum ortum habuit. Ecce hō
plenus ſupplicijs, cum tñ nulla grauetur
culpa, mulieri gratis remittuntur pctā.
Sed Xp̄s, illa perſoluit ex iuſtitia, hæc er
go ſine ſupplicio, qa Xp̄s illius pertulit
ſupplicia. Ideò ad eā dicit, remittunꝛ ti-
bi pctā tua, tibi dicit, non mihi, ego.n. ea
ex iuſtitia perſoluā. Sic ad Dauid dr̄, trā-
C ſtulit dñs pctm̄ tuum. Sed quo tranſlatū
2.Reg. eſt? Vtiq; ad Xp̄m, q eſt filius Dauid, de
12. quo ſubiungitur. Veruntñ filius qui na-
tus eſt tibi, morte morieꝛ. Vnus hircus li
ber dimittitur: quia ſuper alterum qui ſa
crificandus eſt, uniuerſa pctā ponuntur.
Le.16. Poſuit in Xp̄o Deus iniquitates oīum
Eſa.53 nr̄m, & ſic doloſes nr̄os ipſe tulit, licet il
Ge.48. le non peccauerit, ſicut filius Dauid, qui
moritur. culpa caret, ſed pp Dauidis pec
catū perit. Sicut ergo quondam Iacob
manus commutauit ponens dextera ſu-
per minorem, læuam ſuper maiorē: ſic
Pater æternus dexteram miæ manum
ſuper peccatores poſuit, læuam uerò iu-
ſtitiæ ſuper filium innocentem. Necue- A
rò mirandum tantam condonationem
repente Magdalenæ factā eſſe: etenim
dilexit multum, & ſic in puncto mulier Da.10.
iſta perfecta eſt. Dan. 10. Tetigit me, &
cōfortauit me, & erexit me ſuper genua
mea, & ſuper articulos manum mearū. Greg.
Quem locum uerſans Greg. 22. Moral.
c.21. ait: Aliquos Deus paulatim erigit,
quemadmodum nunc Danielem, prius
ſup genua, & deinde articulos manuū, Acto 9
& tandem ſuper pedes, quia non eos in Apo. 1
momento perficit. Alios verò Deus in Ma.17
pūcto erigit, ut Paulum, Act.9. & Ioan.
Apoca. 1. Et poſuit dexteram ſuper me,
& erexit me. Sic ēt Apoſtolos in transfi- Gala.2
guratione leuauit. Hi ſunt, qui continuò B
perficiunꝛ a Deo in conuerſione. Sic per
fecta eſt Magdalena: ſic Pau. q ait: Con- Iob 10
tinuo non acquieui carni, & ſāguini. Su- Pſ. 59.
per hos dr̄, Deum dexteram ponere, i. Pſ. 76.
maximam uirtutem. Iob 10. Operi ma- Simile
nuum tuarum porriges dexterā. Et Pſ.
Saluum me fecit dextera tua. Hæc.n. tā-
ta mutatio verè eſt dexteræ excelſi. Si-
cut.n. vas auri, & argenti dupliciter con
fici ſolet, uel ictibus mallei, & tūc elabo-
ratur paulatim, & multo in tpe. Aliqñ
verò liquefacto auro, uel argēto uas effi-
citur, qd fuſile uas dr̄, & tunc in puncto
vas perfectum conficitur: ſic quoſdam
Deus paulatim elaborat: alios uerò in
momēto perficiet. Sic Magdalenam per
fecit igne charitatis, illam prius liquefa
ciens. Vſurpare.n. ita poteſt illud. Factū
eſt cor meum tanquam cera liqueſcens. C
Liquefacta ergo miſſa eſt ad Chriſti pe- Pſ. 21.
des, ad locum, in quo hmōi uaſa confi-
ciuntur, qui dicitur Hiſpanè (el molde.)
Vt ibi in puncto pficeretur, dilexit mul-
tum. Vade in pace. Fælix mulier, quę pri
mo greſſu ibi ſe collocauit, quo multi
poſt longum iter perueniunt, ea parte
incœpit, qua alij deſinunt. Sācti iter con
ficiunt, & fœliciter abſoluunt, ſi au-
diunt: Dilexit multum. Sed hoc initio
Magdalena audiuit, hic primus eius greſ
ſus, quo ergo tandem in fine curſus per-
uenit, niſi ad Deum, &c.

Digitized by Google

A Feria V. poſt Dom. V. Quadrag.

CONCIO SECVNDA.

Dimiſſa ſunt ei peccata multa, quoniam dilexit multum, &c. Luc. 7.

Pſa.67 Pſa 47 MIrabilis Deus in ſanctis ſuis, & magnus ipſe, & laudabilis nimis, ſanctos ſuos, & magnos, & laudabiles efficit. Magdalenam quidem laudabilem, & magnam eſſe, omnibus conſtat. Sed qua de re hodie eam laudādam vobis proponam? Certè de hoc, quod innumera vicit peccata, quod cum in profun- B dum malorum deueniſſet, inde emerſit, quod ex innumeris dæmonũ cathenis, ac vinculis libera hodie in lucem ꝓdijt. Putant aliqui commendari Magdalenam, ſi dicant, eam non nimium peccaſſe, ſed vniuerſa eius peccata fuiſſe leuitatem quandam facilem. Nō hæc laus eius eſt, ſed illa potius, quod innumeris detenta peccatis, innumeris vitijs uicta cum eſſet, tam ſe geſſit viriliter, vt vniuerſa ſuperauerit. Sic hodie Chriſtus dominus ex multitudine peccatorum, quæ ei dimiſſa ſunt, arguit, eam plus diligere, quam Phariſæus dilexerit, & ideò meliorem eam eſſe. Ex multitudine ergo peccatorum colligēda eius laus eſt a nobis, ſicut a Chriſto dño. Sic et laus Dauidis non ea eſt, quod peccata illius leuia dicamus, ſed quod grauiſſima cum eſſent, ea Chryſ. vicit ac ſuperauit. De qua re mirè Chry. hom.77. ad populũ Antioch. Sicut (ait) C medici difficillimas ægritudines proponunt, & earum curationes. Vnde facile erit colligere minores curandas eſſe, ita in remedium peccatorum maxima produxit, ut & in paruis offendentes per illa facilem eorum correctionem inueniant. Quis ergo morbus Dauidis fuit? Adulterium, & homicidium commiſit, non iſta contego. Si enim Spiritus ſanctus dedecus non exiſtimauit, hanc omnem hiſtoriam exponere, multò minus nos eā oportet obijcere. Propterea non tantum ea prædico, verum, & aliud adijcio, quotquot illa abſcondunt, hi præſertim eius virtutem obumbrant. Et ſicut Goliath bellum tacentes, non minimis eum priuant coronis: itidem & hanc ꝑter currentes hiſtoriam. A Nonne vr̃ mirabile, quod dixi? Parum expectate, tuncq; ſcietis, quam verè uobis hæc dicta ſint: quo pctũm Dauidis magis exaggero, eo virtutem illius reddā illuſtriorem. Sed quæ ſunt, q̃ adulterio, & homicidio addi pñt, ut grauius pctm̃ fiat? Multa quidē. Ex quibus illud primum ſit, uiri illiꝰ virtus, q̃ præceſſerat, quæ maius efficit eius crimen, & maior eius ſcientia: quia, qui Luc.18 ſcit voluntatem dñi, & non facit, plagis vapulabit multis. Itaq; maior ſcĩa maioris fuit reatus occaſio. Propterea ſacerdos eadem cum ſubditis pctā cōmittens, non eadem, ſed multo grauiora patietſ. Huic adde ſummam Dauidis ingratitu- B dinem innumeris a Deo acceptis beneficijs, tum temporalibus, tum ſpūalibus. Forſitan tremitis, & me quaſi per præcipitia ambulantem admiramini: ſed ego ita de iuſto confido, ut alterius progredi libeat, quo.n. magis pctm̃ auxero, hoc magis creſcet Dauidis laus. Quid ergo peccato illius addere poſſumus? Multa. Sicut.n. Cain non ſolum cædem commiſit, ſed multis cædib. rem priorem, non .n. alienum, ſed fratrem, non iniuriā inferentem, ſed paſſum interemit: nō poſt multos homicidas, ſed primus nefas inueniens. ita hic non tm̃ delictum fuit cędes. Nō.n. quilibet vir erat, qui fecit, ſed Propheta. Et occidit, non alienum, ſed fideliſſimum ſeruum, neq; iniuriam inferentē, ſed paſſum in vxoris violatione, grauiſſimum profectò facinus. Adde inſuper illud, q ei Propheta exꝓbrat. Veruntñ quia feciſti inimicos blaſphema- C re nomen dñi; quib. uerbis grauiſſimum ſcandalū notatur. Simile illi, de quo ſcriptum. Propter vos nomen Dei blaſphematur inter gentes. Sed & ex his collige, quam admirādus, & glorioſus vir ille eſt, qui in ipſum nequitiæ profundum Ro.2. delapſus; non proſtratus iacuit, neq; deſperauit, neque ſemetipſum proiecit ſupinum tam lethalibus a diabolo vulneribus ſuſceptis, ſed celeriter & cum multa ferocitate grauius intulit vulnus, q̃ acceperat. Et idē factum eſt, quaſi ſi in ꝓlio,

&

Digitized by Google

A & acie. Poſtq̃ barbarus aliqs in viri fortis cor haſtã fixiſſet,& in iecur ieciſſet ſagittã, Simile & ſm priori vulnus illo lethalius addidiſſet,collapſus,& multo paſſim effuſo cruore,talia ſuſcipiẽs atrocia vulnera,ſtatim ſurgat,& haſtã in hoſtẽ cótorquẽs,illico eũ interficiat. Ita q̃dẽ & hic, quãtò maiorẽ indixeris pcuſſionẽ,tanto mirabiliorẽ aĩum oñdis pcuſſi: qm̃ poſt hoc graue vulnus potui conſurgere, & in acie prima conſiſtere, & ſui proſternere vulneris autorem. Hoc aũt quantũ ſit,ſciunt præſertim, quotquot in grauia crimina decidũt. Nec.n.tãta opus eſt virtute, ac aĩ ferocitate ei, q nunq̃ decidit, vt ſtrenuè pugnet,ac illi,q poſt caſũ maxima,& grandia aggredit̃,maximè ſi decidit poſt multas partas victorias,ut Dauid. Simile Et ut manifeſtius fiat,q̃d dico alio vtar exemplo. B Cogita mihi aliquẽ nauis magiſtrũ, innumeris ſuperatis Syrtib⁹, poſtq̃ totũ mare nauigauerit: poſt multas hyemes, ſcopulos, & undas, cũ magno onere naufragiũ, in ipſo portus ore feciſſet,& nudo vix corpore illud euaſiſſet,q̃uo par eſt,circa nauigationiſq; labores eſſe diſpoſitũ? Nunq̃d eliget vnquam hoĩ hó niſi generoſo ſit aĩo,littus aſpicere,vel nauigiũ,aut portũ? Non arbitror ego q̃dẽ,ſed malit medicãdo viuere, quã eoſdẽ attingere labores. At non ita Dauid. Curſum ille pfecerat fœlicẽ:& naufragiũ miſerũ poſt longã ſanctitatis viã paſſus eſt,ſed tã excelſo fuit aĩo,ut rurſũ clauum reſumat, & nauigationem exordiat̃ maiorẽ,& maiores paret diuitias,q̃ amiſerit,& cum tot eſſent,q̃ ad deſperationẽ eũ trahere poſſent, non ſuccubuit, nec illũ deiecit pctĩ magnitudo, nec q̃d poſt longã uitam, & plures partas diuitias. C Nec.n.mercator portum ſtatim aggreſſus,& paſſus naufragium,ſir̃ dolet. ut ille, qui poſt innumeras mercaturas ſcopulo fuerit illiſus,quas tunc habuerit opes,quas pdidit,cũ peccauit,qs enumeret? Cũ paſtor erat,ſm cor Dei erat. Deinde Euangelicam præſtiterat perfectionem, ſæpè inimicis parces: Rex factus multa præſtitit bona, clara apud omnes illius gloria erat, non hæc omnia illum fugerunt: & generoſo animo fuit,& erecto. Et q̃d ille pſtitit cõſilium duci Ioab, A ſibi ſumpſit,cũ ad illum ſcripſit: Non te 2.Reg. 12. frãgat iſta res: vari⁹.n.euẽtus eſt belli,& nunc hunc,nũc illũ cõſumit gladi⁹. Conforta bellatores tuos, & clarus euaſit. Oẽm abſterſit maculã, & ita mundus factus eſt,ut & poſteriorũ ſuorũ ẽt defunct⁹ pctã corrigeret. Et cũ de Abrahamo dicat Deus: Memor fuit teſtĩ ſui, q̃d habuit ad Abrahã puerũ ſuum. 4.Reg. 19. Sed de Dauid mai⁹ aliq̃d dicit: Propter Dauid ſeruũ meũ ptegã ciuitatẽ iſtã Et cum Salomõ, & plures filijs Dauid meriti eſſent, vt regnum ab eis auferret, ſæpe ait dñs: Propter Dauid nõ auferam. Et hoc ipſe Dauid ait ſibi pmiſſum,cũ ait: Pſa.80 Si aũt dereliquerint filij eius legẽ meã,&c. Miam aũt meã non diſpergã ab eo, neq. profanabo teſtĩi meũ, &c. Qua in re Dauid ppoſitus Abrahæ eſt, dum illi Deus hóc conceſſit priuilegiũ,ut nullo pctõ, aut B pditione filiorũ eius regnũ, ac primogenitura a ſucceſſoribus auferretur. Simile Sicut ſolent Reges aliquib. principib. concedere, vt nulla culpa eorum maioricatus amitti poſſit. Et cũ regulariter Dei pmiſſa ſic accipienda,ac intelligenda ſint,ſi in iuſtitia pſeuerauerint illi,ad quos pmiſſio facta eſt,ut patet Ezec.12. Eze. 12 Et 1. Reg.2. 1.Re.2 ait dñs ad Heli; Loquẽs,locutus ſum,ut domus patris tui miniſtraret in conſpectu meo vſq; in ſempiternum, nunc aũt dicit dñs: Abſit hoc a me,&c. Dauidi tñ pmiſſio abſolutè concedit̃. Etiam ſi filij illius peccauerint, tñ apud Deum pnĩa ſua valuit. Et Petrus loquẽs Iudæis, ait: Acto.2 Liceat ad uos confidenter dicere de Dauid,q̃d mortuus eſt. Mirum quo Dauid poſt ruinam deuenerit, qa pœnituit, & dñs ait: Ma.22 Q̃uo Dauid ſpũ loquens dicit eum dñm. C Vbi patet ſpiritus prophetiæ Dauidis. Et tanto honore habitus eſt apud Deum, ut ſicut vltus quondam eſt Nu. 12 in Maria, qa murmurauit in Moyſem, ẽt ſi id Moyſi moleſtũ eſſet,ita in Abſalone vltus eſt Deus, ẽt ſi ipſi Dauidi fuerit moleſtũ. Sic ea,q̃ Dauidis erant zelatur Deus: Nulli ergo deſperandũ,ẽt ſi ceciderit, ex peccatis .n. ſi pœnitere noueris,multa colligenda ſunt. Hæc ferè omnia Chryſoſt. vbi ſupra.

Audi-

Digitized by Google

A Audiſti ꝑlatum facinus Dauidis, quo
ille laudabilis & glorioſus, atq; admirã
dus nobis eſt: Audi nũc ſic̃e Magdale-
næ,quo tibi appareat admirãda. Quo ma
gis illã peccatricẽ oñderimꝰ, eo cõtinuo
mirabilior apparebit. Quæ nã erat Mag
dalena?(Ecce mulier, q̃ erat in ciuitate
peccatrix.)Hoc illi nomẽ impoſitũ erat
in ampla ciuitate,peccatrix, quo ſigna-
bat̃,ſũme in ea pc̃tũ dñatum. Ab ea,ait
Marcꝰ. Marcus,eiecit Xp̃s ſeptẽ dęmonia,quod
Greg. Greg. ſic explicat vniuerſitatẽ, ſ. vitiorũ,
Aug. infernus quidã erat pc̃torum. Sic̃is, ait
Aug.erat tẽplo illi, ꝙ Romæ erat dica-
tu dijs oĩb.ꝙ Pantheon dicebat̃. Illa.n.
oĩ erat vitio tradita, non inhoneſta ſo-
lum erat, ſed ſuperba,iracunda,inuida
auara,ventri tradita,ſentina dęmonum
B facta erat,habitatio oĩs uolucris immũ-
dæ,& oĩs ſpũs immundi,& odibilis. Ta
lis deniq;,q̃ noĩe ꝓprio miſſo, ſibi no-
men peccatricis acq̃ſierat. Vltra nomẽ,
ꝙ tibi in baptiſmo impoſitum eſt, ſolet
reſpublica nomen aliud quibuſdã dare,
q̃ inſignes ĩ re aliqua ſunt. Et hunc dicit
auarũ,illũ uſurariũ,illũ miſericordẽ,illũ
bonũ,illũ Neronẽ,illũ ludo deditũ. Hãc
dixerãt peccatricẽ, quia ſic̃is facta fue-
Apoc. 17. rat mulier illi,de qua Ioan. Vidi mulie-
rẽ ſedentẽ ſup beſtiã,& mulier erat cir-
cundata purpura & coccino, & inaura-
C to auro,& lapide ꝑtioſo, & margaritis,
hñs poculum aurũ in manu ſua plenũ
abominatione & immunditia fornica-
tionis eius,& ĩ frõte eius nomẽ ſcriptũ,
myſterium Babylon magna mr̃ forni-
cationũ & abominationũ terræ, En ima
ginẽ Magdalenæ. Sed q̃d iſta ais ad lau
dẽ Magdalenæ? Multum oĩno, vt de Da
uid oñdimus. Audi nũc ĩſigne & inaudi
tũ Magdalenæ facinus, quo Dauidẽ ſu-
perauit. Oĩa iſta pc̃tã deleuit, oĩa uicit.
Poſt tot vulnera, prima in acie conſtitit
plus diligẽs,plus obſequẽs,plꝰ a pc̃tõ re-
cedens,aĩoſior facta diſcipulis,cruci ad-
ſtat. A monumẽto illis recedentib. non
recedebat. An ñ hoc ꝓdigiũ?an nõ mira
Iud. 16 culũ? Quo plurib. irretita pc̃tis,quo plu
rib.obnoxia vitijs,eo fortior oñdit̃,quæ
oẽs funes,ac cathenas diſrupit quaſi te-
Prou. 5 nuẽ filũ,ſic̃is facta Sãſoni, cum irruebat
in eũ ſpũs dñi. Audi Sapientẽ. Iniq̃tates A
ait,ſuę capiunt impiũ, & funib. pc̃torũ
ſuorũ conſtringit̃. Capta Magdalena e-
rat,funib.conſtricta fortiſſimis. Sed au-
di nũc. Ecce mulier uenit ad Xp̃i pedes,
lacrymis rigat,capillis tergit,oſculatur,
vnguento vngit. En ſolutã illã,en vincu
la diſrupta,en uas cõtumeliæ in uas mu
tatum gloriæ,mirabilis planè molier,&
oĩ laude digna. Attẽde, q̃ digna laude ſit
hac rõne. Inſignis ꝑfecto artifex, qui ex
minima ac vili materia opus cõficit pul
cherrimũ,& inſigne. Inſignis medicus,
q̃ curat eũ,qui obnoxius eſt oĩ infirmi-
tati mortiferæ. Inſignis dux, q̃ infirmis Simile
militib.caſtra uertit exterorũ. Inſignis
ꝑfecto opifex Deus, q̃ cũ materiã nulla
hęret,ex nihilo cõdidit uniuerſum, ſed
inſignior opifex idem Deus oñdit̃ Salua B
tor hoĩum,cum ex pc̃ti nihilo aliud vni
uerſum pfectius in Magdalena pficit:
Inſignis medicꝰ Deus, q̃ repẽte oẽm ab
aĩa Magdalenæ pellit lãguorũ. Inſignis
dux Deꝰ,q̃ manu vilis fęminæ legiones
vicit dęmonũ ac uitiorũ. Hinc Iud.orat Iud. 9.
da mihi ĩ aĩo conſtantiã,ut contẽnã illũ,
& uirtutem eius. Erit.n.hoc memoriale
noĩs tui,cũ manus fęminæ deiecerit eũ.
En hodie exhibet̃ nobis memoriale no-
minis Dei. Cũ ĩ manu fęminæ deiectꝰ dę
mõ eſt,ſumma ẽ gloria diuinę bonitati,
cũ tãtã vincit iniq̃tatẽ, & tm̃ bonum ex
tãto ꝓducit malo. Si ergo opus hoc ipſi
ẽt oĩpotẽti Deo glorioſiſſimũ eſt, q̃nõ ip
ſi Magdalenæ nõ erit glorioſũ? Merito
Euangeliſta ait: Ecce mulier,nõ mulier
ſed virago,ĩ qua fortitudo,& coſta Adæ
conſpicit̃, & uirilis aĩus atq; fortitudo.
Vis tu, ò pc̃tor inſigne aliq̃d patrare C
facinus? plurib.es irretitꝰ pc̃tis, ſummã
pſtabis fortitudinẽ, ſi ab eis emerſeris,ſi
ea reliq̃ris. Nõ ergo te frãgat iſta res, ut
Dauid ait,ſed Magdalenã imitare,& Da
uid,& glorioſiſſimus eris.[Ecce,ait,mu
lier,lachrymis pedes rigat,oſculat̃,&c.]
Multi ad Xp̃m dñm acceſſerunt,ut ma
lorũ remedium ab eo poſtularent, Cha-
nanęa petiit filiæ ſanitatẽ,Centurio ſer-
ui,leproſi mundationẽ,cæci uiſum. So-
la Magdalena ad Xp̃m accedit nihil ho
rum petens, ſed duntaxat peccatorum

A veniã. Optima ꝑfectò, ac Deo gratiſſi-
Ioã.15 ma orõ. Multa orauerãt Xp̃m dnm Apo
ſtoli,quib.tñ ille ait,vſq; mõ nõ petiiſtis
q̃ppiã ĩ noĩe meo,petite, vt gaudiũ vrm
ſit plenũ. Multę hodie orões corã Deo
funduntur,multæ pegrinationes fiũt,plu
ra vota,miſſæ,&eleemoſynæ,qb.a Deo
tp̃alia poſtulamus,qb.dici põt: Vſq; mõ
nõ petijſtis q̃ q̃, q̃ãt pale nihil eſt. Nec
verò malũ eſt hæc petere,ſed incongruũ
oĩno eſt,cũ hęc petas,q̃ corpus ſpectant,
obliuiſci ea,q̃ ad animum attinet. Opti-
ma Magdalenæ oratio,nihil petit tpale,
ſed pc̃õrũ ueniã dũtaxat. Hoc tu a Deo
pete,& gratiſſimã corã Deo orõnẽ fun-
des. Cum ĩ litanijs Eccleſia plura a Deo
petat,reliqua oĩa ſemel petit, ſed pc̃õrũ
ueniã ter petit. Vt nobis inqt, parcas, te
rogamus audi nos. Vt nobis indulgeas,
B te rogamus,audi nos. Vt ad uerã pniãm
Ecc.16 nos pducere digneris,te rogamus, audi
nos. Non hoc petiere illi, quos de hac re
ſcriptura carpit. Non exorauerunt pro
pc̃tis ſuis antiq gigãtes,iõ perierũt. Exo-
ra ergo tu,pro pc̃tis eius,nec cum illis pe
3.Re.3 reas. Conducit nobis maxime, orõnem
coram Deo ꝓfundere,q̃ illi grata ſit, vt
patet in Salomone,q hac rõne obtinuit,
ꝙ petiit, & id ẽt ꝙ non petijt. Petijt ille
cor docile,vt diſcerneret inter bonũ, &
malum,placuit,ait ſcriptura, ſermo co-
rã dño,ꝙ Salomõ rẽ huiuſcemodi poſtu
laſſet. Et dixit dñs Salomoni, qa poſtu-
laſti verbũ hoc,&nõ poſtulaſti dies mul
tos,nec diuitias,aut aĩas inimicorũ, ſed
poſtulaſti tibi ſapientiã,ecce feci tibi ſm
ſermones tuos,ſed & hæc q̃ nõ poſtula-
ſti dedi tibi. Vis ergo gratiſſimã oratio-
nẽ Deo offerre? pete pc̃õrum ueniã. Sed
ais: Vñ ſciã, hanc Deo acceptiſſimã eſſe
orõnem? Ex eo planè illud colliges,ꝙ in
C memento hãc exaudit Deus,cũ reliquas
orõnes non tã facile audiat, ſed multis
adhibitis cõdõnib. Oras Deũ,petẽs tp̃a
lia dona,nec continuò exaudiris. Oras
ẽt multa ſp̃ũalia tibi cõcedi, nec cõtinuo
danť tibi,opus eſt tibi pſeuerãtia, ut ẽt
ſp̃ũalia obtineas. Sed ſi pc̃ti remiſſionẽ
ores,vero,& integro corde,ſtatim exau
diris, nec ab initio mundi uſq; in finem
q̃ſquã hoc petijt toto corde, cui negatũ
illud ſit,vel dilatũ ad momẽtũ. Si ãt im- A
pius egerit pniãm, oĩum iniquitatũ eius Eze.18
non recordabor amplius. In hac orõne Eſa.65
manifeſtè verum hẽt illud ꝓphetæ: Et
erit,anteq̃ clamẽt,ego exaudiã. Adhuc il
lis loquẽtib.ego audiã. Vt hęc oratio e-
xaudiať,pſeuerãtia opus nõ eſt: qa ĩ mo
mento exaudit. Hinc eſt,ꝙ cũ Dauid di
ceret: Peccaui,continuò audit: Dñs quo
que trãſtulit pc̃m̃ tuũ:non morieris. Et
Publicanus orans. Deus ꝓpitius eſto mi 2.Reg.
hi pc̃tori,deſcẽdit iuſtificatus. Et ꝓdig⁹ 12.
dicens: Peccaui,ſtatim a patre excipitur, Luc.10
qa cor cõtritũ,& humiliatũ Deus nõ de Luc.15
ſpicies. Vñ pater ait: Cito afferte ſtolam Pſ.50
primã. Cito ait,cõtinuo,nihil differať. In
duob. cõtinuò pc̃tor a Deo exaudiť,cum
petit auxiliũ,vt a pc̃tõ cõuertať, & cũ cõ
uerſus peccati ueniam poſtulat. Sed me B
ritò inqres, qua rõne Deus hãc pc̃toris
orõnẽ cõtinuò audiat. Rñdeo,primũ il-
lud ita fieri,qm̃ ĩ uera,& extrema neceſ
ſitate pc̃tor eſt:in extrema uerò neceſſi- Simile
tate oportet exaudiri cõtinuò orãtẽ. Pe-
tit filius a pr̃e multa, ſed nõ cõtinuo ob-
tinet,qa illa filio neceſſaria ñ eſſe, pater
videt,ſed uel nociua fore,uel ſi cõueniãt
nõ tñ neceſſaria ſunt. At uero cum ea, q̃
illi neceſſaria ſunt,petit,continuo audit
filiũ. Cum tp̃alia a pr̃e cęleſti petis,ea po
ſtulas,q̃ fortè tibi nõ cõueniunt: iõ non
exaudiris. Si ſpiritualia poſtulas conue-
niẽtia qdẽ ſunt,ſed nõ adeo neceſſaria,
iõ aliqñ differuntur, ut conuenientiori
tp̃e denť, & pſeuerare te in orõne opus
eſt,qñ uerò pc̃ti remiſſionẽ petis, id po-
ſtulas,ꝙ oĩno tibi neceſſariũ eſt, ſine gr̃a
.n.& pc̃ti remiſſione uiuere nequaq̃ po-
tes. Quam uerò in extrema neceſſitate
pc̃tor ſit,hinc uel maxime colligere po-
tes. Orat in crucẽ Xp̃s dñs patrẽ, & in
ſummo diſcrimine ac dolorib. uerſať: & C
tñ pater derelinquit eũ. Orat pc̃tor ve-
niã pc̃ti,& ut huic accurrat,filium dere- Simile
linquit. Eſt tibi in domo ſeruus neq̃, &
filius optimus,decumbit in lecto uterq;
infirmitate grauatus. Clamat hic ad te,
clamat ille, & uterque opem poſtulat:
quem exaudies? a quem ibis? Sine dubio
ad filium. Audi nunc mirabile: Clamat
Xp̃s è cruce; clamat peccator, & pater
Filium

Digitized by Google

A Filium derelinq̄t, ut pctóri occurrat, vt
ei medeat̃, grauiſſimũ ſine dubio malũ
eſt ſerui pctóris, ſumma extremaq; ne-
ceſſitas, cui ut occurrat pr̃, filiũ dereliq̃t
morientẽ. Hic filius ait, Deus meus, Deus
meus, ut q̃d dereliq̃ſti me? Certè dñe iõ
derelictus tu es, ut ego ꝓtegat, ut mihi pr̃
medeat̃. Sed iõ in hac oróne eſt adeo fa-
cilis exauditio, q̃a hoc maximũ Dei op⁹
eſt, in quo oĩpotẽtiam, & bonitatẽ oñdit
Ariſt. ſuã, & iõ libẽter ei incũbit. Magnanimi
D.Th. ꝓprium ait Ariſt. & D.Tho. 2.2. eſt eſſe
otioſum, q̃a cũ eius ſit magna facere, nõ
parua, dũ magna nõ occurrãt, q̃ raro cõ
tingũt, oriat̃. Deus q̃dẽ magnanimus eſt
B magnificus, magna faciẽs: cum ab eo par
ua petis, forsã otioſũ repies, nec ita liben
ter eis incũbẽtẽ. Pete magnu, & eum nõ
otioſum experire. Cũ pcti veniã, & grã
petis, uerè magna petis, & in q̃b. ille ſuã
potẽtiam maximè oñdit. Hinc Eccleſia:
Deus, q̃ oĩpotẽtiã ĩ parcẽdo maximè, &
miſerãdo manifeſtas. Tertia eiuſdẽ exau
ditionis rõ eſt, ſũmũ Dei odiũ in pctm̃,
vñ ſp Deus paratus eſt illud deſtruere, ſi
tu velis. Facilis pcti uenia, nõ iõ datur, ꝙ
Deus leue putet pctm̃, imò infinitum du
cit malum, infinitè illud põderat, ſed q̃a
infinitè illud odit, illud deſtruere parat⁹
ſp eſt. Attẽde, quo odit pctm̃ ꝓſequat̃, vt
Ro. 6. illud deſtruat, & crucifigat, ſe crucifigi
Simile paſſus eſt, ut uetus hõ nr̃ ſimul cũ eo cru
cifigeret̃. Summũ ꝑfectò meũ eſſet ĩ ini
micum odium, q̃ñ, ut eũ occiderem, me
C trãſuerberarẽ primũ, ut enſis percutere
Iud.16 inimicum, q̃ mihi a tergo eſt. Sicut ergo
ſũmũ Sanſonis odiũ in Philiſtęos quos
vt iterficeret, ſe iterfecit: ita ſũmũ Xpi ĩ
pctm̃ odiũ, ꝙ ut interimeret, ſe intetimi,
paſſus eſt. His de cauſis oro, q̃ pcti veniã
poſtulat facilè exauditur, & Deo gratiſſi
ma oñdit̃, q̃ hodie Magdalena ꝓfundit.
Sed attẽdẽda Magdalenę oro eſt, ut eam
imitemur. Orat cũ lachrymis, oſculo pe
dũ Xpi, vnctione, & humilitate, ac dolo
re. Hæc.n. ſeria oro eſt, q̃ pcti veniã obti
net. Hãc mulierẽ, ut attendat oĩa pecca-
Hie.31 trix, vñ cõmouere Spiritus ſanctus Hie.
31. Vſquequo delicijs diſſolueris filia ua
ga, q̃a nouum creauit dñs ſup terrã, mu
lier circundabit uirum. Quaſi dicat: Vſ-
quequo, ò aĩa peccatrix, a me recedes? A
Ego facturus ſũ in terra nouum aliq̃d,
ꝙ tu attẽdas, ut ad me redeas. Sed ꝙ nã
hoc nouum eſt? Certè mulier circũdabit
virum. Ideſt, ꝙ vir mulierẽ q̃rat, domũ
illius circundet, eã deliniat blãditijs, no-
uũ nõ eſt, ſed uetus: Ita ẽt uetus, q̃d eſt,
ꝙ ego te diligã, ego te quærã, ego demul-
ceã, ſed nouum eſt, ꝙ fœmina cum uiro
id agat, q̃d aĩa mecũ hoc ꝑſtet. Hoc uerò
nouum ego faciã, ut inde diſcas, non am
plius uagari. Attẽde nunc hãc fœminam
Magdalenã, q̃ Xpm q̃rit, domum illius
intrat, delinit eũ blanditijs, oſculis, capil
lis, unguento, en nouum, ꝙ aſpicias, en
ꝙ imiteris. Primum ad Xpi pedes acce- B
dit, optimus, locus ille eſt, ut ĩ eo pctórũ
ueniã aſſequat̃. De Hieruſalẽ Ieremias
ait: Ponet in puluere os ſuum, ſi forte ſit Thr.3.
ſpes. Quaſi dicat, ſumma cum humilita-
te orabit ponẽs in puluere os ſuum. Sed
Magdalena melius ponit os ĩ Xpo pedi-
bus, vbi fons eſt miræ ut ſugerat mel de
petra, & oleum de ſaxo duriſſimo: quo
nos docet ad ſacerdotis pedes accedere,
q̃ Xpi Vicarius eſt. Sed q̃d ibi cõſtituta
loquit̃? Planè nihil ore loquit̃, corde tñ,
& lachrymis loquit̃, & clamat. Sed q̃ño
oculi loqui pñt? Audi Hiere. Per diẽ, & Thr.2.
noctẽ nõ des requiẽ tibi, neq; taceat pu-
pilla oculi tui. Oculus ergo loqui dẽt: ſed
quis unquã uidit oculum loqui? Senſus
munera inter ſe diuidũt, nec alterius mu
nus alter uſurpat. Oculus videt, non au-
dit: auris audit, non uidet: lingua loquit̃,
nõ uidet: q̃ño ergo: loquet̃ oculus. Homi C
ni quidẽ ita ſenſus hi inſeruiunt, ut dictũ
eſt, ſed cũ Deo oĩum authori inſeruiunt,
oculus ẽt loquit̃, & lingua plorat. Cũ.n.
pcti dolore oculi plorant, maximos cla-
mores emittunt. Hinc Pſ. Aurib. percipe Pſ.38.
lachrymas meas, cum uero auribus uox
percipi ſoleat, ꝓculdubio lachrymæ uo-
ces ſunt. Sed illud manifeſtius idem Pſ. Pſal.6.
oñdit, dicẽs. Diſcedite a me oẽs, qui ope-
ramini iniquitatẽ, q̃m exaudiuit dñs uo-
cẽ fletus mei, fletus ergo uoces ſunt. Sic
ergo loquit̃ Magdalena, & pctórum ue-
niam lachrymis petit, quarum redundã
tia uoces linguæ impediunt̃. Cũ.n. a cha
ritate dolor illius ꝓcederet, & charitas

Digitized by Google

A omnium uirtutum ꝑcipua ſit,ut ſe mani
feſtet,ꝑcipuum ſenſum oculos,ſ.uſurpat
Can. 2 ſibi. Hinc ſponſus. Oſtende mihi faciē tuā,
ſonet uox tua in aurib.meis: vox.n.tua
dulcis,& facies tua decora. Verè facies
decora reddita eſt lachrymis,vox fletus
Augu. Deo dulcis,& oib.beatis,quib.gaudium
Simile eſt. Plorat ergo Magdalena,ait Aug.qa
aῆ glacies erat. Sed quēadmodū glacies
corā igne liquefit: ita corā Xpo dño liq̄-
ſcit Magdalenę cor,& in lachrymas ver
tit. Ad huius inſtar cū tu orationē ꝓfun
dis corā Deo petēs pctī remiſſionē, cura
ut lachrymę tuę orēt,potius quā lingua.
Quis dabit capiti meo aquam,& oculis
meis fontē lachrymarū,ait Propheta. Si
B cut ergo,quodā Eliæ ſacrificiū igne cæle
Iere.9. ſti abſumptū eſt: ſed prius aqua ter effu
3.Reg. ſa eſt,ut nimia aqua decurreret:ita Mag
19. dalenę cor igne hodie cęleſti abſumit̃,cū
dilexit multū,ſed multis lachrymis pri⁹
effuſis. Tu ergo lachrymis ſaltē cordis,
& ſi potes,etiā corporis,pctā ablue. Sic
Deo ſacrificiū obtuleris placitū cū Elia,
& igne cęleſti abſumendū. Ter verò illa
aq̄ fundit. Licet.n. ſemel doluiſſe de pec-
catis,ſat ſit melius tñ eſt ſæpe dolere,ſæ-
pe lachrymari. [Capillis ēt tergebat,vn
guento vngebat, &c.] En Magdalena
Deo tradit vniuerſa arma,quib. ante cō
tra eū militauerat. Pręcipua ac decora
ſua Deo tradit,man⁹,ſ.oculos,capillos,
vnguēta,ut iā nō vanitati,ſed Deo inſer
C uiāt. Hoc uerò miraculū in lege grāe fa-
ciēdū ꝓphetauit Zach. In illa die erit,qd
Za.14. ſup frenū eq eſt ſanctū dño,& erunt le-
betes in domo dñi, quaſi phialæ, & erit
oīs lebes in Hieruſalē, & nō erit merca-
Ier.20. tor ultra ī domo dñi. Hoc loco,ubi nos
legimus,frenū,eſt Hebræis dictio,ut Ie-
ro.ait,ſignificās phaleras æquorū, & or-
namētū bellicū. Significat ergo ꝓpheta,
phaleras,& oīa ęquorū ꝓtioſa ornamen
ta Deo offerēda eſſe. Et addit,lebetes fu-
turos eſſe,quaſi phialas. Lebetes ollę ſūt
in quib.caro decoquit̃. Phialæ uerò corā
altari ponebant̃ plenæ odoramētis,ut di
2.Pa.4 cit Hiero. Hinc 2.Paral.4. Fecit Salomō
centum phialas aureas in uſum templi.
Ait ergo propheta, lebetes uertendas in
phialas aureas plenas odoramētis, & ut
phialæ efficiātur, in Hieruſalem eſſe de- A
ducendas. Nec ultra erit mercator in do
mo dñi,qa nō erit, q terrena curet,eiſq;
inhiet. Peſſimus ille mercator,q facit iu
ſtitiā ſuā,vt videat̃ ab hoībus,q circa ter
rena ſolicit⁹ eſt:optimus verò ille,q ait: Pſ. 72
Quid mihi eſt in cęlo, & a te quid volui
ſuper terra? Hęc verò oīa nunc in Mag-
dalena cōpleta manifeſte uidem⁹. Quid
.n.illa erat prius, niſi equus phaleris ple
nus,& ornamētis? & q̄ illius phaleræ,&
ornamenta,niſi capilli vnguenta, moni
lia. En hęc oīa Xpo dño offert. En illā,q̄
prius lebes erat,mutat̃ in phialā. Vñ de
eo Eccleſia canit: Fit ex lebete phiala. In
vas tranſlata gloriæ, de vaſe cōtumeliæ B
Vnguentū odoriferū iā defert Deo,qua-
ſi phiala, & repleuit totā Eccleſiæ domū
odore unguēti ſui,exēpli ſui. En illa,quæ
aῆ necabat̃ terrena deſtitit iam ab, hac
negotiatione, iā q̄rit bonas margaritas, Ma.13
& inuēta una ꝓtioſa margarita, vēdidit,
oīa q̄ habuit,vt emeret eā. Inuenit Xpm
dñm,& oīa ꝓ illo reliquit. Fælix ꝓfectò
negotiatio. Quis nobis det dñe,talē nos
hře mentem,ut te ſolū q̄ramus,te ſolum
deſideramus,te ſolum diligamus. Si ut
hanc poſſideas margaritam,vniuerſa, q̄
poſſides petantur, nihil petitur. Etiam ſi
ſubſtantia,ſi honos,ſi uita petatur, pro-
funde ea: nihil.n.das,& Deum recipis.
Hinc etiam diſce,omnia pretioſa tua,q-
bus ornaris, Deo offerre. Vt & Iudith Iud. 15
feciſſe dr̃, cui cum tradita eſſent uniuer- C
ſa,quæ Holofernis fuerunt, ea tēplo ob-
tulit. Et ſi lebetes hucuſque fuimus, in
phialas mutemur, nec iam terrena nego
tiemur,ſed cæleſtia.

Nunc ergo cum Magdalena ad Chri
ſti pedes accedamus,dum ad illos acceſ-
ſus patet. Veniet enim tempus, cum ia-
nua clauſa erit, & dicatur; neſcio uos.
Væ autem ei, cui continget tunc illud
Eſaiæ: Deſcende, ſede in puluere virgo, Eſ.47.
filia Babylon, ſede in terra: non eſt ſo-
lium filiæ Chaldæorum, quia vltra non
vocaberis mollis,& tenera. Tolle molā,
& mole farinam,diſcooperi humerum,
reuela crura,tranſi flumina, vltionē ca-
piam,& non reſiſtet mihi hō. Finge nūc Simile
filiam magni principis,teneram,ac deli-
catam,

A catam, & in delicijs enutritã, captiuam a Barbaris duci, ſeruamq; fieri barbari. Cogitat illa inſcia rerum in domo barbari, quaſi in domo patris tractandã, & in honore, & delicijs enutriendam. Et ingreſſa barbari domum, aſcẽdit in dñę ſuæ ſtratũ, eiicitur, deturbaturq; abſtratu, & audit, ſede in puluere, ſerua.n.es, ne re cogites delicate tractandã. Mole farinã, quaſi iumentum, diſcooperi humerum, ut flagella accipias, tolle immũdos domus pannos, & vade in fluuium, & ibi eos laua. Quando hæc principis filia ſe ſeruam viderit, & his addictam vilibus ſeruitijs, magniſque laborib. quas eſfunderet lachrymas? quæ ſuſpiria, cum præſtini recordaretur ſtatus, ſummamque ſuam attẽderet miſeriam? O anima
B quæ nunc delicate tractaris, quæ in delicijs, & delictis enutriris, veniet tempus, cum ab inimicis capiaris, & te molere faciant, ubi in æternum diſcurras, & impleatur in te illud Pſa. In circuitu impij
Pſ. 11. ambulant. Et ideo ſine fine, & termino, quia circuli finis nullus eſt, cum uideris duci te in fluuium obliuionis æternæ, & vilissimam tractari ſeruam, innumeris flagellis, & tormentis cruciari, qualia mittes ſuſpiria? quas lachrymas fundes? Sed tunc ſine fructu erunt, nunc vero cum fructu, ideò ad pedes Chriſti accede cum Magdalena, &c.

Feria VI. poſt Dom. V. Quadrag.

Expedit, ut vnus homo moriatur pro populo, ne tota gens pereat, &c. Io. 11.

CVm iam ſimus paſſioni proximi, proponitur hodie ſententia paſſionis Chriſti lata in duplici tribunali, in
C cœleſti, & terreno, in diuino, & humano. Quod in cęleſti lata ſit hæc ſententia oſtenditur, cum dicit Euangeliſta: Prophetauit Caiphas, quoniam Spiritu ſancto afflati locuti ſunt ſancti Dei homines, nec enim uoluntate humana allata eſt prophetia, ſed mentem Dei illa declarat. In terreno uerò Caiphæ concilio, eadem ſententia profertur. Fit ergo contra Chriſtum concilium, & in cœlo, & in terra. In cœlo factum eſt maximum altiſſimumque concilium, in quo decreta eſt Chriſti paſſio. Ad illud uerò nullus eſt admiſſus Angelorum, ſolum tres perſonæ Trinitatis maximum illud inire concilium, & in eo Chriſti mors definita. Ideo Eſaiæ 9. dicitur Chriſtus conſiliarius, & ſeptuaginta transferunt, magni conſilii Angelus, i. qui nobis nunciauit, quod in magno illo concilio decretum fuit. Quod uerò mirabile eſt in hac ſententia illud eſt, quod eadem omnino cum ſit, & eiſdem uerbis prolata a diuerſis conciliis, in diuino iuſtiſſima fuit, & exemplar iuſtitiæ Dei. Vnde Pau. Quẽ propoſuit propitiatorẽ i ſanguine ipſius ad oſtenſionem iuſtitiæ ſuę. In concilio vero Caiphę iniuſtiſſima eſt omnium, quæ in mundo latæ ſunt, & exemplar omnis iniuſtitię. Vnde diuerſa ſunt acta horum conciliorum, diuerſi proceſſus, diuerſa motiua, atque rationes, quæ nobis exponenda ſunt.

A — Eſa. 9. — Ro. 3. — B

In diuina ergo concilio hæc ſententia profertur ea ratione, ut humanũ genus ex iuſtitia redimatur optimo, atque conuenientiſſimo modo, moriatur ergo pro populo, ne tota gẽs pereat. Sed dices: Minimo Chriſto opere hæc redemptio confici poterat de iuſtitia, minimũ .n. Chriſti operis infiniti erat valoris ꝓpter ſuppoſiti infinitatem, vt quid ergo tam acerbam Deus ordinauit paſſionẽ? Nec.n. prudens medicus, ꝙ leui medicamine curare poteſt, acerbo curat. Sed adhuc expedientiſſimum fuit, ut tam acerba eſſet paſſio, ut non ſolum quoad ſufficientiam eſſet nobis ſufficiens, ſed etiã nobis quo ad efficaciam applicaretur. Satis non eſt medicinam confici, niſi applicetur infirmo, & optima illa medicina eſt, quæ nõ ſolum uim habet, ut morbum expellat, ſed etiam facile applicatur infirmo. Satis quidem eſſet minimũ Chriſti opus, ut nos redimeret, ſufficiens illa medicina eſſet, ſed nobis non ita cõmodè applicaretur, ac nunc applicatur, cum tanta Chriſtus paſſus eſt pro nobis; quia applicatio paſſionis Chriſti fit, nobis per amorem, & dilectionem, qua Chriſto unimur, ut uiua mẽbra, & eius

Simile — Simile — C

A merita plenè participamus. Sic Paul. Si
1.Co.13 linguis hoīum loquar &c. charitatē aūt
non habeā &c. Si ergo Xp̄s dn̄s parum
aliquid pro nobis feciſſet, uel paruum la
borem ꝓ nobis ſuſtinuiſſet, non ſic no-
bis eius charitas pateret, ut eū nos dili-
geremus, ſicut & nunc patet, cū tam tepi
di ſumus in eius dilectione, poſtq̄ ꝓ no
bis ille tanta ꝑtulit, quid obſecro eſſet, ſi
minima paſſus fuiſſet? Voluit ergo ta-
lia exhibere dilectionis ſuæ ſigna, quib.
non ſolum patrē placaret, ſed & hoīem
quaſi ui ad ſe traheret, vt dicere poſſet:
Cum exaltatus fuero, oīa trahā ad me ip
Ioā.12. ſum, & ut diceret Paul. Charitas Xp̄i vr
2.Co.5 get nos, ut non ſit, q̄ abſcondat a calore
B eius. Quo facto dicere p̄t, non ſolum ꝙ
Eſai.5. ante dixerat, Quid debui facere uineæ
meæ, & non feci? ſed quid potui facere,
& nō feci? ut ſic traharis ad Xp̄m, & im
pleat, ꝙ per prophetā dr̄: In funiculis A-
Oſeę dā trahā eos, in vinculis charitatis. Hinc
11. Paulus orat, ſcire ēt ſupereminentē ſciē
Ephe.3 tiæ charitatē Xp̄i, ut impleamini in oēm
plenitudinē Dei, i. vt cognitio immenſo
Chr̄i amore, qui oēm excedit ſcientiā, ī-
pleamini Chr̄i donis applicitis uobis p
amorem, quo diligatis eum, qui uos vſq;
ad mortē dilexit. O filij hoīum q̄ graui
ſumus corde, q̄ duri, qn̄ ut Deum diliga
mus, neceſſariū fuit, Chr̄m mori, nec vo
bis ſatis fuit ipſum eſſe Deum noſtrum,
creatorē, nec ſatis erat ipſū hoīem factū
& 33. annis laboraſſe, ſed ſuper hæc oīa,
ut eum diligamꝰ, neceſſe fuit ipſum mo-
ri Verè cōfuſione ſuperindui poſſumꝰ,
ꝙ ſanguis Chr̄i neceſſariꝰ fuerit, ut Deū
amemus, nec nobis reliqua oīa ſatis eſ-
ſent. Sed qualis, obſecro ille eſt, q cū ui-
derit, Xp̄m pro illo mortuū, adhuc non
diligit eum? Si graue piaculum eſt, ante
C non dilexiſſe, quid nunc poſt eius mor-
tem? Qui non amat dn̄m Ieſum, anathe
1.Co.16 ma ſit, Pau. ait: quo nomine quæſo illū
cenſebimus, qui Chr̄m crucifixum non
amat? An brutum? non, quia bruta be-
nefactores diligunt, an lapidē? non, quia
lapides Chr̄i paſſione fracti ſunt. Quid
ergo? neſcio, tu ipſum nomina.

Ad hoc ergo neceſſaria Chriſti paſſio
fuit. Simul ēt, ut oīs tolleret a nobis ex
cuſatio, dicentibus: Deus mihi benefecit A
ſed facile id præſtitit, & nullo labore, at
obſequia, quæ ei ego præſtare teneor, ſi-
ne labore, & ſudore præſtare nō valeo.
Iam uero pro nobis patiēs, oñdit, ſe nos
diligere, & nobis benefacere multo cum
labore, ut cum tibi ſubeundus labor eſt
in Dei obſequio dicas, Deus in labore, et
ſiti, ſudore, & morte mihi affuit: ego ſi-
militer eius obſequio aſſiſtam, licet mi-
hi laborandum ſit. Summè ergo nos ſi-
bi deuinxit hoc amore, hac tāta dilectio
ne. Eſt tibi fidelis ſeruus, & eſt tibi qua-
ſi aīa tua, diligis eum, dr̄ tibi, In ſeruo in
fimo dilectionē tuā collocas? Rn̄des, nō Simile
poſſum eum non diligere, diligit. n. me
præcipuo amore, & ſumma fide meo ob
ſequio ſemper paratus eſt. Tam pretioſa B
res amor eſt, vt ſicut lux ēt in re fędiſſi-
ma nō fędatur, ita amor in re uiliſſima
non uileſcit, & catellum, & canē te dili-
gentē diligis, ſeruū te amantē amas, quā
ti ergo tibi æſtimādus eſt diuinus amor
ut redames? Fratres, diligamꝰ Deus, qm̄ 1.Io.4.
ipſe prior dilexit nos, & lauit nos a pec- Apoc.1
catis noſtris in ſanguine ſuo. Hęc ergo
prima rō in concilio illo diuino fuit, ut
Chriſtus pateretur. Secunda, uerò ea eſt
expedit, ut hic homo moriatr̄, ut ꝙ uerbis
docuerat, factis cōprobaret. Paſſio Xp̄i
fuit exēplar oīum, q̄ p̄dicauerat. 1. Pe. 2.
Xp̄s paſſus eſt ꝓ nobis, uobis relinquēs 1.Pe.2.
exemplum, ut ſequamini ueſtigia eius,
q cū malediceretr̄, non maledicebat, cum
pateretur, nō comminabatur. Diſputat
aliqn̄ mathematicus in cathedra ſedens
de triangulis, quadratura circuli, aliiſq; Simile
figuris. Sed rudibus diſcipulis non ple-
ne intelligentibus, licet figuras in aere
digito efformauerit, deſcendit a cathe-
dra, & in papyro alba, atramento effor C
mat figuras illas, q̄ tunc maximè oculis
diſcipulorū ſubijciūtr̄. Dixerat Chr̄s dn̄s
multa de charitate, humilitate, manſue-
tudine, patiētia, obediētia, ſed ut vt plenè
nos edoceret, erudiretq; deſcēdit ad paſ
ſionē ſu , & in ſeipſo, & in humanitate
illa cādida oīum uirtutū linea figurat, ut
uirtutum oīum praxim conſpicamus. Si
cut ergo Iacob decorticatas uirgas, di-
uerſorumque colorum in canalibus po Ge.30.
ſuit,

A fuit, ut eas intuerentur oues, ac maculo-
ſos fœtus conciperẽt: ſic in canalibus Ec-
cleſiæ poſitus eſt nobis Xp̃s Dñs, uirga
uirtutis Dei, diuerſis ornatus virtutibus
ut eũ intuẽtes, imitemur. Sic ẽt Exo. 25.
cũ pcepiſſet, ſibi fieri tabernaculũ, dixiſ-
ſetq; Moyſi uerbo, qũo cuncta facienda
erant, poſtea oĩum exemplar ſub oculis
Moyſi ſubiecit, & ait: Fac ſm exemplar,
ꝙ tibi in mõte mõſtratũ eſt. Verbo do-
cuerat Xp̃s, qũo in nobis conficiendũ eſ-
ſet tabernaculũ Deo, ſed poſtea in Cal-
uario mõte ſemetipſum exemplar dedit
Ex. 25. eorũ, ꝙ dixerat. Hinc Hier. 1. Virgã vigi-
lantẽ ego uideo: & ait dñs: Bene vidiſti,
qa vigilabo ego ſup verbo meo, ut faciã
illud. Vere uigilauit Xp̃s in paſſione pfi-
B ciẽs ope oĩa uerba, ꝙ nobis locutus fue-
Auguſt. rat. Iõ Auguſt. crucem cathedram Chri-
ſti dicit, vbi poſitus eſt Xp̃s in ſignũ oĩb.
q uiã in cęlum agunt. Iuxta illud Eſa. Et
Eſa. 55 erit dñs noĩatus in ſignũ, ꝙ non auferet.
Simile Sicut. n. in excelſis montib. in quibus nix
multa de cælo cadens iter ſolet operire,
proponi ſolent ſigna itineris eminentia,
vt viatores ibi non pereant in hyeme: ſic
Xp̃s in cruce ſignũ tibi eſt, ne in uia celi
declines, & pereas à recto tramite. Et li-
cèt innumera ſint exẽpla praua in mun-
do, q uiã cæli operiunt, exẽpla tñ Chriſti
C in cruce poſiti adeò ſunt illuſtria, & emi-
nentia, ut opiri non poſſint. Iõ Eſai. ait,
ꝙ non auferet. Vis noſſe, qũo Deũ dilige-
re debeas? vide Chriſtũ in te docet, q hoc
te docet. Vt cognoſcat, inqt. mũdus, quia
Re. 7 diligo patrẽ, & ſicut mandatũ dedit mi-
hi pr̃, ſic facio, ſurgite eamus hinc. Vis
Ioã. 14 noſſe, qũo debeas Deo obedire ẽt uſque
ad mortem? Chriſtũ intuere, q factus eſt
obediens uſq; ad mortẽ, mortem aũt cru-
cis. Vis noſſe, qũo proximum diligas?
Phil. 2. Chriſtũ uide, & imitare. Et nos, ait Ioã.
1. Io. 3. debemus p fratrib. aĩas ponere, ſicut pro
nobis Chriſtus poſuit. Vis noſſe, qũo hu-
miliandus? Xp̃m reſpice: Humiliauit ſe-
metipſum dñs Ieſus Xp̃s uſq; ad mortẽ,
Phil. 2. mortem ãt crucis. Vis noſſe, qũo tolerare
1. Pe. 4. debeas iniurias? vobis reliquit exemplũ,
qui cum pateretur, non comminabatur,
Eſa. 53 tradebat aũt iudicanti ſe iniuſtè. Vis noſ-
ſe manſuetudinem? intuere agnum man-

ſuetũ, q corã tondẽte ſe obmutuit: om- A
niũ exemplũ ſummũ relictũ nobis eſt in
Xp̃i paſſione. Sed dĩt aliq: O, Xp̃s Deus
erat, ego uerò homo ſum. Imò hac ego
rõne te conuincam, qua tu euadere cona- Simile
ris. Si diceres militi, pugna, labora, Rex
enim pugnat, laborat, & ille diceret, ille
Rex eſt, ego miles, non ego laborare de-
beo, ut ille, imò diceremus, hac rõne tibi
magis laborãdum, qa. n. ille Rex eſt, mi-
nus laborare deberet. In his ergo, quæ di-
gnitatis, honoris, & excellentiæ ſunt, ex-
cuſatio hæc admittit, ille Rex eſt, ego mi-
les, non poſſum ego regiã põpam, & ap-
paratũ ducere, qm̃ ego miles pauper, ille
Rex, ſed in his, quæ humiliatis ſunt, nõ
ſolũ excuſatio nulla eſt, ille Rex eſt, ego B
miles, imo accuſatio: qa. n. miles es, plus
laborare teneris, plus humiliari, ꝙ Rex.
Sic ergo recta tibi eſſet excuſatio, ſi dice-
ret tibi, cœlos crea, mortuos ad uitam re-
uoca, ſicut Xp̃s fecit: iuſtè rñderes, ille
Deus, ego homo, nec poſſum ſeq factõ
tẽ meũ in his, ꝙ excellentiæ, & magnitu-
dinis ſunt. In his Lucifer, & Adã illũ imi-
tari voluerunt, ſed non valuerunt, at in
his, ꝙ humilitatis, & laboris ſunt, nulla
eſt excuſatio: Chriſtus Deus eſt, ego ho-
mo, imò verò accuſatio, & rõ, qua mani- C
feſte conuinceris, quia. n. ille Deus, mi-
nus deberet deijci, ac humiliari, tu uerò
quia homo, maxime deijciendus, maxi-
mè labori incũbere debes. Expedit ergo
Chriſtum mori, dr̃ in diuino concilio, vt
mundus optimo mõ redimatur, ut amo-
re in Deũ deuinciat, ut exemplum ſit om-
ni homini excellentiſſimum. Optimæ ſa-
nè rationes, Deoque dignę; ſnĩa ergo his
rationib. prolata iuſta eſt. Sed iã de Cai-
phæ concilio iniuſto, & rõnib. illius diſſe-
ramus, & primò. [Collegerunt phariſæi
conciliũ.] Qui alias diuiſi erant, contra
Xp̃m unũ efficiunt. Sic Pſ. Aſtiterũt Re- Pſal. 2.
ges terræ, & principes cõuenerũt in vnũ
aduerſus dñm, & aduerſus Xp̃m eius.
Principes inter quos bella eſſe ſolẽt, ut ĩ
Xp̃m inſurgãt, ĩ unũ coacti ſunt. Praui li-
cet capitibus, & voluntatibus diſſideant
caudis tñ quibus bonos ĩſequunt, uelut
Sãpſonis vulpeculæ, hærent. Iud. 15. De Iud. 15
quo Nahum. 1. q reſpexiſſe ut hoc conci- Nah. 1

A liũ: Quid cogitatis cõtra dñm? Cõſúma
tionẽ ipſe faciet, & non cõſurget duplex
tribulatio, qa ſicut ſpinę ſe inuicẽ cõple-
ctũtur, ſic conuiuiũ eorũ pariter potãtiũ.
Ad lrã loqr de Sénacherib, & ei⁹ exerci-
tu obſidẽte Hieruſalẽ, & iã cõuiuia cele-
brãti, quaſi ia capta Hieroſolyma eſſet. Du
plex uerò tribulatio ait, nõ cõſurget, qa
vna delebit. Sicut ſpinæ inuicẽ collectæ
igne abſumunt, ſic & nũc, quaſi ſpinæ ſe
cõplectũt in cõcilio Scribę, & Phariſęi
quos De⁹ vno excidio cõſumet. Qũo ue-
Hier.7 rò mali i malũ aduñet, oñdit Hie.7. Nõ
ne uides, qd iſti faciũt i ciuitatib. Iuda, et
i plateis Hieruſalẽ? Filij colligũt ligna, &
B p̃res ſuccẽdũt ignẽ, & mulieres cõſpgũt
adipẽ, ut faciãt placẽtas reginę cęli, i. Ve-
neri. Cũ īter ſupbos ſp ſint iurgia, ad lu-
dũ tñ, ad murmurationẽ, & ut peccent,
Iob 41. unũ ſũt. Hoc explicat Iob 41. loqẽs de
corpore Behemoth: Corp⁹ ei⁹, quaſi ſcuta
fuſilia, compactũ ſquamis ſe p̃mentibus
vna vni cõiũgit, & ne ſpiraculũ qdẽ icę-
dit p eas: vna alteri adhærebit, & tenẽtes
ſe nequaq̃ ſeparabunt. Caput iniquorũ
Behemoth eſt, corpus mali ſũt, hi ſcuta
fuſilia, qa eorũ i malũ mira ẽ fortitudo.
Vide labores amãtiũ, auarorũ, ſupborũ.
Ma.13 videbis eos ſcuta fuſilia. Squamę ſe p̃mẽ
tes mali ſunt cõglobati in malũ, ut ſpira
culũ eſſe ñ poſſit p eas, qa ſi iſpiratio ali-
quẽ eorũ tãgit, cõtinuo cũ ſoci⁹ puertit, et
iõ in faſciculos colligunt, vt cõburantur
ut q ſocij fuerũt culparũ, ſint ſocij ſuppli
Ecc.21 ciorũ. Iõ Eccl.21. Stipula collecta ſynago
Greg. ga peccãtiũ, & cõſũmatio eorũ flamma
ignis: Multa de hoc Greg. ſuper illũ locũ
Pſa.54 Iob. vñ optimũ eſt malos adiuicẽ ſepara
C re, vt corrigant, Pſ. Pręcipita dñe, diuide
Dan.13 līguas eorũ, ut factũ eſt ī Babel, & ſic ceſ
Simile ſauerũt a turris ędificio, Primũ, q Dan.
fecit, fuit, ſenes illos ſeparare adinuicem.
Sed & in hoc mali bonis exẽplo ſunt, ut
ſciãt, qũo ſe poſſint tueri, & cõſeruare, ſi
inter ſe vniant, & cõglobent. Sic milites
ī pugnã cõueniũt, & ut hoſtẽ expectent,
ſīr cõglobant, & diuerſi fontes in unũ
Pſ.132 omnẽ cõuenientes, ad mare facile perue-
niũt. cũ q̃q; eorũ id nõ poſſet. Quam bo
nũ, & q̃ iucundũ habitare fratres in unũ
vt in xenodochiũ ueniant, ut mix opera
exerceant, vt de diuinis colloquantur. A
Scdm in hoc cõcilio aduertendum eſt
volunt hi iuſtũ interimere, & ſic ſe ſecu-
ros credũt, cũ tñ boni malos ſeruent, pp
iuſtos. n. mundus hic cõſeruat, cumq; iu
ſti nõ fuerint, continuo mundus peribit
qa oĩa pp electos. Sicut. n. ſanguis noxi⁹ Simile
hoiem in interitũ ducit, ſanguis uerò o-
ptimus illũ in uita cõſeruat: ſic iuſti mun
dũ tuent, mali pdunt, & in interitum du
cunt. Si cũ Abrahã cõtẽdebat cũ Deo, ut
Sodomã nõ funditus deleret, & dicebat:
Propter 50. iuſtos ignoſce eis, pp 40. pp
30. & tandẽ pp decẽ, dicente Deo: ſi decẽ Ge.18.
fuerint iuſti, nõ delebo pp eos quinq; ci-
uitates has: ſi uerba illa audirent habita
tores Pentapolis, an nõ dicerent, quærã-
tur decẽ iuſti, nec oẽs peream⁹? Qd ſi ne-
ceſſarium eſſet, unũ iuſtum adducere ex B
Hiſpania, alterũ ex Indis, aliũ ex China
nulli labori, aut sũptui parcerent, donec
decẽ hrent iuſtos, & oẽm ſubam libẽter
eis darent, inde. n. eorũ pendebat ſalus.
Vere ſinoſſet mundus pretium iuſti, &
bona, q̃ pp eum Deus reipublicæ confert
licèt oculos eruere neceſſe eſſet, & merca
ri dret, qm niſi pp iuſtos, nõ ſtaret reſpu-
blica: & in extremas orbis plagas dret
reipublica mittere, ut iuſtum ad ſe addu
ceret, ſecumq; tenere, ac alere, multa. n.
bona pp iuſtum ei uenient. Hiere.5. Cir Hie.5.
cuite uias Hieruſalem, & aſpicite, & cõ-
ſiderate, & q̃rite in plateis eius, an inue-
niatis uirum facientẽ iudicium, & quærẽ
tẽ fidẽ, & propitius ero ei, ſ. Hieruſalem,
ut ibi exponit Hiero. Propter unum iu- Hiero.
ſtum uniuerſæ Hieruſalẽm dñs repropi-
tiabat. Iuſtus, ait Pſal. vt palma florebit. Pſa.91
Per palmã Aegyptii annum ſignificabãt
in ſuis hieroglphicis, qa ſingulis ſm illo C
rum, quibuſq; menſib. ramum pfert, ẽt
ſic 12. ramis, annũ integrum ſignificat. Hiero-
Et addit Plutarchus inueniri in palma gliphi.
360. proprietates pficuas, qd proprium Pluta.
iuſti eſt, q innumeris bonis abundat, &
cõmodis reipublicæ ſuæ. Et tandẽ aliud
nõ expectat, vt mũdus pereat, & Xps ad
iudiciũ ueniat, q̃ bonorum collectio ex
hoc mundo. Sic dr petentib. inimicorum Apo.6.
uindictam, & dictum eſt illis, vt requieſce
rent adhuc tps modicum, donec cõplean
tur

Digitized by Google

A tur conſerui eorum. Et tandem ſicut di-
cunt naturales Philoſophi ſuper laurũ
radium cæli non cadere, ideo lauros ali-
qui in domibus ſuis plantant, ut a radijs
Simile ſint liberi, ſic iuſtus laurus eſt. Si vis ra-
dium in domum tuam non cadere, in ea
iuſtum infere. Hi cõtra, iuſtũ a ſe tollere
uolũt. Iniquũ ꝑfectò, & peſſimũ cõſiliũ.

Tertium, in hoc concilio aduertendũ
eſt, uelle ſe conſeruare medijs illicitis, &
ſic pereunt, & in diuerſum, ac cõtrariũ
eis uertuntur, q̃ cogitarunt. De qua re.
Pſ. 56. Pſ. Poſuerunt ante faciem meam foueã,
& inciderunt in eam. Duo intendebãt,
Chriſtum obſcurare, & ſe conſeruare,
& qua uia hæc conficere putarũt, ea op
Ge. 37 poſitum effectum eſt. Cuius figura in Io
B ſeph præceſſit, contra quẽ ineunt fratres
conciliũ, ut eum obſcurẽt, nec eius ſom-
1. Reg. nium ueritati reddatur, ſed eo ipſo conſi
Eſth. 7 lio oppoſitum effectum eſt. Simile, quid
Pſ. 32. contigit Sauli cum Dauid, & Aman cũ
Mardochæo. Ideo Pſ. Reprobat ãt cogi-
tationes populorũ, & reprobat conſilia
principum, conſilium ãt dñi in æternum
Iob 5. manet, & conſilium meum ſtabit, & oĩ
uoluntas mea fiet. Et iterum Iob 5. Qui
cõprehendit ſapiẽtes in aſtutia eorũ, &
Greg. cõſilium prauorum diſſipat. Vbi de hac
re optimè Greg. Intenderunt Chriſtum
obſcurare, ſed hac uia clarificatus eſt, &
Eſa. 53 mundus in eum credidit. Si poſuerit pro
Ioã. 12 pctõ aĩam ſuam uidebit ſemen lõgæuũ.
Quod ille cõfirmat. Io. 12. Niſi granum
frumenti cadens in terrã mortuum fue-
C rit, ipſum ſolum manet: ſi ãt mortuus fue
rit, multum fructum affert. Putauerunt
ſe perdere, ac deſtruere granũ iſtud, ſed
ſeminauerunt illud, ut creſceret. Intẽde-
rũt ẽt ſe conſeruare illęſos a Romanis,
ſed ꝑpea uenerunt Romani, & eos deua
De. 28. ſtauerunt, ſicut ꝓdixerat. Deu. 28. Addu
cet dñs ſup te gentẽ de longinquo, in ſi-
militudinem aquilæ uolãtis, (hæc erant
Romanorum inſignia) in cælo, q̃ te ua-
ſtet, & tranſlatum eſt Romã ſacerdotiũ
& regnum, quod erat in Hieruſalem.

[Venient, ait, Romani.] Ecce originẽ
errorum concilij huius. In oĩ cõcilio iu-
ſto primus Deus aſſiſtere debet, hi verò
Deũ foras mittunt, & inuidiã, atq; auari
tiã conſiliarias aduocant, q̃ ſunt duæ in- A
ferni furiæ: & tale prodijt decretum, qua
les erant conſiliarij. Hinc Eſai. Væ filij Eſ. 30.
deſertores, dicit dñs, ut faceretis conſiliũ
& non ex me; & ordiremini telã; & non
per ſpiritum meum. Si rectum uis agere
conſiliũ, primus cõſiliarius ſit tibi Deus Pſ. 118
& ſm Deum, oĩa conſidera, ut Pſa. Con Tob. 4
ſilium meum iuſtificationes tuæ, & ut Eſai. 9.
Thobias ait: Oĩa conſilia tua in ipſo per
maneant. Ideò Xp̃s conſiliarius dr̃, &
ideo in oĩ negocio, primum ad orõnem
nobis eſt accedẽdum, ſine qua fidendũ
nequaquam eſt ulli rõni, vel ſapientię, ut
manifeſtè oſtenſum eſt in fędere cũ Ga- Ioſ. 9
baonitis inito, in quo decepti ſũt Ioſue,
& uniuerſus Iſrael, quia os dñi nõ inter B
rogauerunt: poſt orõnem verò ratio ẽt Simile
conſulenda eſt. Sed obſecro, nonne irri-
deres hoĩem, qui in graui cã ad beſtiã ali
quã accederet, ut cum ea conſiliũ iniret?
Sed ais; Nullus id vnq fecit: neſcit. n. be-
ſtia loqui, vt conſilium dare poſſit. Sed
non ego hoc dico, ſed qui appetitũ beſtię
cõſuleret, & illum ſequeretur, & oẽm ſuã
ſapientiam poneret, ut beſtiæ appetitus
impleretur, huic conſiliarius beſtia eſt,
cum ille efficiat, qd beſtiæ placet. Ne mi
reris ex Caiphæ conſilio prodire Chri-
ſti mortem, cum nec Deum conſulue-
rint, neque rationem, ſed beſtiales appe-
titus. Quis conſilium Iudę dedit, ut Chri
ſtum vẽderet, niſi beſtia auaritia? Et ho-
die etiam decreta mors Chriſti eſt, qm̃
cum inuidia, & auaritia conſilium inie- C
runt Phariſæi. Quis. n. effecit, ut cures
Chriſtum occidere, qui in corde caſtæ
mulieris uiuit, niſi appetitus ſenſualis?
Quod ſi nummis mercaris illius caſtita-
tem, quid tibi deeſt, ut Caiphas ſis, cum
ille, & tu Chriſtum emaris, ut eum occi-
datis? Pecunia maledicta, quia bellũ in-
dicis Chriſto, a quo eã accepiſti, ut mor-
tem eius impedires, data eſt tibi pecunia
non ut occidas, ut cum uideres periclita-
ri caſtitatem propter neceſſitatem, ei
accurreres, ne periret Chriſtus, in il-
lo corde, quod ſi non facis, quid Chri-
ſto reſpondebis in iudicio tibi dicenti, ut
uitam tuam eriperem, meã libenter dedi
& ut meam tu conſeruares in illius cor-
de.

A de,parū pecuniā non dediſti? Quā auari ſumus,vt dem⁹ pecuniā,ut uiuat Xp̄s, q̄ prodigi,ut ei morti tradamus? Quot ſunt hodie Phariſæis ſiles,q dicūt: Quid vis,& male Chr̄m,ut moriat̄, qa multi ſiles ſunt Iudæ, q uitā Dei ſui uendunt. Quid tibi hm̄oi pecunia proderit, cū ut eā habeas,vitā aīæ amittis,& Chr̄m,qui eſt uita aīæ tuæ? Eo cum tua pecunia deuenies,quo Iudas peruenit cum ſua. Qn̄ illi ſil̄s efficeris. Quanto melius tibi cō ſiliū eſſet,pati, & mori, ne Chr̄m offenderes,qn̄ ipſum hn̄s,ditiores,q̄ ſi cęlum, & terram poſſideres, & quicquid patteris,ne in eū pecces,quaſi martyrium tibi eſt. Siſ ia ineunt cōſilia,q̄ ſuperbiam, & iram conſulunt:oēs.n.hi beſtiæ quęrunt

B conſilium,cuius ut impleatur appetitus, Chr̄m occidere uolunt. Et tādem oībus id euenit,quod Phariſæis: in ea.n.mala

Eſa.30 inciderunt, q̄ hac uia uitare conati ſunt. Voluiſti declinare infamiam Dei offenſa? ea eā dabo uos in opprobrium ſem-

Hie.33 piternum,& ignominiā æternam,q̄ nunq̄ obliuione delebit̄. Hier.33. Væ vobis, qui acceſiſtis ad Aegyptū, ut adderetis peccatum ſup peccatum, qui ambulatis, vt deſcendatis in Aegyptū, & os meum non interrogaſtis,ſperantes auxilium in fortitudine Pharaonis, & hn̄tes fiduciā in umbra Aeypri, & erit uobis fortitudo Pharaonis in cōfuſionē,& fiducia in vmbra Aegypti in ignominiam. Vę tibi inhoneſtę,væ tibi auare, qui conſiliū cū beſtia,iniſti peribis in ęternū, ſicut ibi, qui in cōſilio fuere cū Caypha. Quid.n.

C erit ei,qui Chr̄m occidit, niſi ut in æter-

Ecc.37 nū ipſe pereat? Hinc Sapiens: A conſilio malo ſerua aīam tua:&, fili poſt concupiſcentias tuas ne eas,& a uoluntate tua auertere, nam ſi p̄ſtes aīæ tuæ concupiſcentias eius, faciet te in gaudiū inimi-

Ecc.18 cis tuis. An non melius conſilium Deo placere,ut in æternum uiuas? Seminare nunc lachrymas, aliquid pati, ut metas gaudium ęternum? Hic parū,humiliari, ut in cælo exalteris immenſe? Hic miſericordiam paruam facere, ut magnam, & æternam in cælo recipias?

Sed adhuc de alijs dicamus conſiliis. In oī re graui conſiliū adhibes,ut ſi ſiliā traditurus es ad nuptias,vel ſi rē quid acturus. Oībus hoībus,qui ſunt in hac uita,duo ſuperſunt,vel æterna gloria, uel æterna pæna. Ibunt,q bona fecerunt,in vitā æternā,q uerò mala in ignē æternū. Ma.25

An non hæc cā digna eſt conſilij? Si quis numerare poſſet ſtellas cæli, guttas maris,& puluerem terræ,non tn̄ poſſet numerare bona,q̄ eū expectant, qui ſaluandus eſt,qa infinita,& mala eius,q dānādus eſt, quia ſi?r infinita ſint: quo ergo ſuper re tanta conſilium non inimus? Sed ſuper hac re innumera cōſilia ſunt, ex quib.mala procedunt cōſilia. Dicit q dā: Chrianus ſum, baptiſmū ſuſcepi,in cęlum migrabo ſine dubio,& negligit,q̄ ſalutis ſuæ ſunt. Caue miſer,conſilium hoc eſt Caiphę. Quot.n. Chriſtiani dam B

nant? Nonne decē erant virgines,& qn Ma.25

que fatuæ inuentæ ſunt? Nōne multi uo- Ma.20

cari,& pauci electi? Alter dicit, Deus p me mortuus eſt,ſine dubio ſalutem æternam cōſequar. Sed miſer,quid tibi mors Chr̄i proderit,ſi eā tibi non applices? Ipſa tibi mors dānatio erit,& requireret̄ à te ſanguis Chriſti,qa ſanguinē teſtamēti cōculcaſti,& polluiſti,& clamabit cōtrate,ſicut ſanguis Abel. Alter dicit: Vitā in melius mutabo,ſed poſtea: O prauum,& ſtultum conſilium. Audi Spiri- Eccl.5.

tum ſanctum aliter conſiliantē. Ne tar- Augu.

des conuerti ad dn̄m, & ne differas de die in diem: ſubito.n.ueniet ira eius. Auguſti. Deus quidē conuerſioni tuę ueniā p̄miſit: ſed dilationi tuę diē craſtinā nō p̄miſit. Hoc cōſiliū inibat diues,qui ait: Habes aīa mea multa bona ī annos plu C

rimos. Sed audit: Stulte,hac nocte repe- Lu.12.

tent a te aīam tuā. Fert̄. Alexāder ſic r̄ndiſſe rogāti,qui tot obijſſet tpe geſta breui? Nunq̄, inquit, differre uolens. Alter dicit; Totum me nunc delicijs tradā, & deinde faſtidiam eas,& dimittā. Miſer, neſcis eſſe hæc condimentum,& incitamentū,ut fameſcas ampli⁹: eſuries quotidie magis,& ſuadet tibi dęmon, ſemp aliquid tibi reſtare,quod guſtes,& quod tibi melius ſapiat. Alter dicit: Multa bona facio, hæc mihi ſatis, audio ſacrum, recito officium, aliquam facio eleemoſynam: ſed quid tibi hæc proderunt,

ſi

A ſi Deo cor non dediſti? Paul. Habentes
2.Ti.3 quidem ſpẽm pietatis, virtutem autẽ eius
Exo. 1 abnegantes. Non curat Pharao fœminas, viros occidit. Exteriora opera filiæ ſunt, non illæ regnum vſurpabunt. Nõ ſit vir, ait ille, cor, ſ. rectũ cum Deo, cor fixum in Deo, vt mori potius ſit paratũ, q̃ eum offendere. Alter ait: Iam abſolutionem pctõrum a confeſſori accepi. Quid tibi id prodeſt, ſi Deus te non abſoluit, q̃a obicem poſuiſti gr̃æ eius? Oĩa hæc conſilia ſimilia ſunt Caiphæ concilio, in quo Chriſti mors decreta eſt. Cauendum tibi a concilio tali. In cõſilium
Ge.49. eorum non veniat anima mea. Beatus
Pſal. 1. vir, qui non abijt in conſilio impiorum.
Aug.q. Auguſtinus ait, congregationem illã
49.ſup. filiarũ Iſrael, q̃ per quatuor dies fiebat,
li. Iud. vt plorarent filiam Iephte, quę ſacrifica
to. 4. ta fuit Iud. 11. eo fiebat, ut Deũ orarent,
Iud. 11 ne ſimile quid iterum accideret ĩ Iſrael.

B Nunc ergo Chriſti paſſionem celebramus, & plangimus, & ad hoc conuenimus, quod ea intentione ab eccleſia inſtitutum eſt, vt oremus Deum. Satis ſit ſemel Chriſtũ crucifixum fuiſſe, nec am
Heb. 6 plius pc̃tis nr̃is illum crucifigamus, vt illi, de quib. Rurſũ crucifigẽtes Ieſũ Xp̃m in ſemetipſis, uoce præconis clamandũ nũc eſſet, finẽ peccatis ponamus, ne amplius Xp̃m crucifigamus. Simile facin9 iam non audiatur in Iſrael. Si ergo iniquis contractibus aliena vſurpabas, vide, quia in concilio malorum es, in concilio Caiphæ. Attende, quod Xp̃m crucifigis: caue repetere tantum facinus, ea enim rõne in te mala vniuerſa uenient. Si in aliquo alio ex his, quæ ſuperius me
C morauimus, concilijs es, te adeſſe Caiphæ concilio puta. Conſidera Chriſti amorem vſque ad mortem. Quem diliges, ſi eum nõ diligis? Quem imitari poteris, ſi eum non imitaris, omnem virtutem docentem verbo, & opere? Cur
Heb.12 ramus ergo ad propoſitum nobis certamen, aſpicientes in autorem fidei, & conſummatorem Ieſum, qui propoſito ſibi gaudio ſuſtinuit crucem, confuſione contempta, & ad dexteram Dei ſedet, &cæt.

Dominica in Ramis Palmarum. A

Benedictus, qui venit in nomine Domini, &c. Matth. 21.

FEſtum Romanorum diem cũ gaudio celebrauit Noe, cum in fine diluuij venit emiſſa ex arca columba, ramum oliuæ deferens in ore, in ſignum diuinæ miſericordiæ, & modo in extremo Quadrageſimæ tempore feſtũ Ramorum celebrat Eccleſia, in ſignum diuinæ miſericordiæ, & finis diluuij peccatorum, quæ Paſſione Chriſti ſunt delen- Gen.8.
da, iuxta illud Prophetæ; Vt deleatur ini Dan.9
quitas, & finem accipiat peccatum. Sed prius colũba ſine felle Maria attulit no-
bis oliuæ ramum; de qua dicitur; Ego au Pſalm.
tem ſicut oliua fructifera in domo Dei, Luc. 10
ex qua oleum illud exijt, quod deſcendẽ
tis ab Hieruſalem in Hierico plagas ſa- B
nauit. Hoc oleum gratia Chriſti eſt, qua nunc indigemus, eam petamus Mariæ interceſſione. Eo tempore adueniente, quo ſacrificium illud omnia peccata tollens, erat offerendum, venit Chriſtus, Agnus Dei, in locum ſacrificij, & ſicut ducebatur Agnus immolãdus die quinto ante paſcha cum ramis in Hieruſalẽ,
Exo.12. Vt ſimul veritas, & vmbra, cor- Exo.12
pus, & figura intrarent, hodie, cũ Agnus de terra ducitur in ſacrificium, Chriſtus ſil̃r ingreditur. Cum ergo iam tempus aduenisset, quo mors finem acceptura erat, cum in arenam erat deſcenſura cũ
vita, & implendum erat illud: O mors Zach.9
tua, uenit Chriſtus in locum certami-
nis, & in illum hodie ingreditur tanto C
cum gaudio, ut exhortetur nos omnes Propheta, Exulta ſatis, & iubila filia
Sion. Eſa.62. Zach.9. Ecce Rex tuus ve- Eſa.62
nit tibi. Huius lætitiæ cauſa, quod ad ho Zac. 9.
mines attinet manifeſta eſt, quia in morte Xp̃i vniuerſorum malorum noſtrorum medicina, ac remedium eſt. Quando amicus tuus in maximum incidit malum, quo ſumma afficitur triſtitia, curas eum conſolari, ac dolorem eius lenire,
vel cantu, vel ludo, vel aliorum ſermo- Simile
nem immiſcens, ut acerbi doloris ſui nõ recordet. Sed hæc oĩa plenam ei lætitiã

confe-

A conferunt, nec oïno dolorem leniūt, ſolum ſunt facile, leueq; leuamen, & inane ſolatium. quia malum eius radicitus non tollis. Si uero hoc ageres, ut malum eius oïno auferres, tunc dicere poſſes; Exulta ſatis, & iubila, quia adeſt tibi mali tui plenum remedium. Oīs cōſolatio, quę humano generi hucuſq. dabať, erat, illum ſpe ſalutis venturæ continere, ne deſperatione rueret: ſed dum hæc ſalus non aderat, plena conſolatio non erat. Hodie verò meritò ei dicitur, Exulta ſatis, & iubila, quia venit tibi Saluator, remedium habes iam oïum malorū præ-
Ioan.8 ſens in Xp̄o ideò Abraham vidit diem Chriſti, uidit, & gauiſus eſt. Quod verò ad Chriſtum attinet, mirandum valde eſt, ꝙ tanta lætitia procedat, ingrediatur que Hieruſalem certaminis locum cum
B triumpho, & maximo comitatu, qd vanitatis eſſe ſolet, maximè cum ad mortem nunc venerit, quo tp̄e lætitiæ oīs, & eius ſigna procul abeſſe ſolent. Sed rn̄detur, in Chriſti paſſione duo eſſe conſideranda. Primum, acerbitas paſſionis, de qua in Chriſto, & in nobis dēt eſſe maximus doloris ſenſus, qua cōſideratione in hac hebdomada lugubris, ac luctuoſa Eccleſia eſt. Secundum verò eſt fructus huius acerbæ paſſionis, & hac ex parte eſt tanta materia gaudendi ac ex illa triſtandi. Videre.n. mundum redemptum, cælum apertum, infernum ſpoliatū, homines ad gr̄am reuocatos, an non ſumma ratio gaudij? Hunc explicat fructū
Eſa.53 Eſa.53. Ideo diſpertiam ei plurimos, & fortium diuidet ſpolia, pro eo quod tradidit in mortem aīam ſuam. Quod ſi fructusquem in terra uides, paruus tibi ap-
C paret, in cęlum conſcende, & aſpice choros illos ſanctorum, qui lætantur in cubilibus ſuis, tot martyres triumphantes, tot virgines lętantes in choris, tot confeſſores gloriantes, oēs inter ſplendores gloriæ ſuæ, confitentur ſe fructum eſſe
Apo.5. Paſſionis Chriſti. Sic Apoc.5. Cantabāt ei canticum nouum: redemiſti nos dn̄e Deus in ſanguine tuo, ex oī lingua, & tribu, populo, & natione, & feciſti nos Deo noſtro regnū. Sed q̄ lætum obſecro erit Chriſti cor charitate plenum, cum ſe uidet tam illuſtribus viris circundatum, A
totq; filijs ornatum? Filij tui ſicut nouel Pſ.127
lę oliuarum in circuitu menſę tuę. Inde- Simile
cora quidem radix arboris eſt, ſed ex illa procedit vniuerſa arboris pulchritudo, folia, flores, fructus. Sic Chriſtus in Eſa.53
paſſione ſua aſcendet ſicut virgultū, & ſicut radix de terra ſitienti, non eſt ei ſpecies, neq. decor, ſed ex ipſo oīs pulchritudo Eccleſiæ tum militantis, tum triumphātis prouenit. Sed dum cęleſtes eius aſpicere non datur, ubi plenius Chriſti paſſionis fructum uidebimus, mente in ſurge, & conſidera vniuerſam Eccleſię pulchritudinem, omnem gratiam, fidē, bona denique omnia eius, omne hoc bonum a Chriſti proceſſit paſſione, fructus
eius eſt 1.Reg.30. Cum Dauid reuerte- 1.Reg.
retur a cede Amalechitarum cam uni- 30.
uerſam eis prædam eripuiſſet, eamque
ſecum deferret, clamabant milites eius: B
Hęc eſt pręda Dauid, & ſic cum triumpho ingreſſus eſt ciuitatem. Hodie triūphus Chriſti domini eſt: Quid hodie acclamať ei, niſi Hoſanna, ſalua nos in altiſſimo? Quaſi dicat, omnes ſumus pręda tua, quam a dęmonis fauce eripuiſti. Eſt ne hic quiſpiam, qui non dicat, ego ſum pręda Chriſti? ego a Chriſto redemptus ſum? Hac ergo rōne Chriſtus dn̄s tantum admittit triumphum, ut fructū paſſionis ſuę oſtendat, & feſtiuitate con celebret, ac gaudio. Dixi: Aſcendam in palmam, & apprehendam, fructus eius.
Secundò, tanta lętitia excipi voluit, & lę Can.7.
tus procedere in paſſionem, quia, ut impleret obedientiam patris, venit. Habuit Chriſtus moriendi pręceptum a patre im
poſitum, ut ille ſępius dicit; Sicut man- Ioā.15.
datum dedit mihi pater, ſic facio. His
verbis ad paſſionem proceſſit. Et Paul. C
Factus obediens vſque ad mortem. Quo Phil.2.
Dei in nos charitas oñditur: quia licet præceptum hoc neceſſarium non eſſet Chriſto, tamen ei eſt a patre impoſitum, vt certius noſtra ſalus perficeretur, obedientię vero pręclara circunſtantia a ſanctis ponitur gaudium, & lętitia, iō lętus in paſſionem procedit. Tertiò, tanta hodie lętitia excipi voluit, ut oſtendat lętitiam cordis ſui, qua in paſſionem venit,

A nit,& deſideriũ moriẽdi,quo coarctabatur. Ab utero mřis Xp̃s mortẽ acceptauit:ſed tãta charitate,& deſiderio,ut di-
Ma.27 xerit : Deſiderio deſideraui, hoc paſcha
mãducare uobiſcum. Tm̃ verò hoc erat
Ma.16 deſiderium,ut taceat negante Petro, &
a.17 Sathanam eum dicat,cum vult impedire paſſionẽ,& inter gaudia ſua maxima,
Luc.9. ut plena eſſent, colloquiũ miſcebat paſſionis,ut in trãsfiguratione factũ Lucas teſtat̃. Et licet phariſęi dicerẽt:Nõ in die feſto,adhuc tñ in die feſto morit̃,qa hoc erat Xp̃o feſtũ,& paſcha, ĩ cruce eſſe pp nos. Cum tu morti ꝓximus es,lugubres ueſtes tui parant,qa tu mori nolles, ſed Xp̃m moriturum læti ſuſcipiunt, quia mors eius,& uoluntaria eſt, & maximè deſiderata. Tantæ uoluntati, ac deſiderio,tantæ charitati feſtus dies agẽdus eſt
B & cum lętitia ei obuiandum? O immenſa Dei bonitas,& mĩa,quanta cum uolũtate procedis ad ea,q̃ nobis conueniunt: ſi ab hoĩbus uocareris ad ſummas delicias,& honores,qua alia voluntate ueni re poſſes: Summa eſſet mĩa, qñ ad nos vocatus venires , ut rex eſſes nr̃, ſed ad crucem uenire infinita eſt Dei mĩa, & q
Ro.11. in uita ſibi non placuit,ut Paulus ait,qa uniuerſa illa fuit aſperitas, & luctus, in morte ſibi placet,& complacet,quia pro nobis moritur,& quia uita læta triſtẽ habet exitum,contra uita aſpera finem læ-
Exo.14 tum. Oĩs triſtitia Iſraelis uerſa eſt in lętitiam in exitu ex Aegypto,quia diuites inde ꝓceſſerunt.Si ergo lætus hodie Chriſtus eſt: Egredimini uos filiæ Sion,& uidete regem Salomonem in diademate,
Can.3. quo coronauit eum mater ſua in die deſponſationis eius,& in die lætitiæ cordis
C illius. In paſſione coronatus Xp̃s eſt, & hic dies dr̃ deſponſationis, & lętitiæ cordis illius. O Angelorum lætitia, & torrens uolupatis beatorum, quid te delectat in paſſione,ut eum diem dicas lætitiæ cordis tui? Quid ad hęc Xp̃s dicet. ni
Luc.12 ſi illud: Ignẽ ueni mittere in terram, & mea morte arſurus eſt; Baptiſmo habeo baptizari,& q̃uo coarctor, vſq: dum perficiatur. Vna hora mille tibi anni apparebant,& ſi deſiderium impletum gaudiũ parit,non mirum,quod nunc læteris,ui-

dens deſiderium impletum tuum. Et li- A
cet dolor paſſionis ſummus fuerit, ſed maior multò extitit charitas tua, & ideo aquæ multæ non potuerunt extinguere charitatem,imò eam plus incendebant, & plus pati deſideraſti.Ideo immẽſa cha
ritas tua uincens dolores , lętabat̃ in eis Can.8.
pp bonum noſtrum. Oẽs ergo procedamus ad hoc uidendum ſpectaculum , nã ut illud uideamus, oculi nobis conceſsi ſunt.(Cum ueniſſet Bethphage ad montem Olıueti.)Bethphage uicus erat ſacerdotum,& domus ſalius : eſt uerò in mõte Oliuarum,quia ſacerdotum voluptas & ſolatium in operibus mĩæ eſſe debet . Cum ergo ad paſſionem Xp̃s uenit, per montem tranſit Oliuarum,i.per ſummã
mĩam,quæ per oliuam ſignificatur,quia B
ut Paulus ait : Non ex operibus iuſtitię, quæ fecimus nos,ſed ſm̃ miſericordiam
ſuã ſaluos nos fecit,ad Tit.3.Sed aduer- Tit.3.
tendum eſt, eſſe oliuam in monte, eſſe item in ualle. Omnis amor humanus,ac naturalis,& mĩa inde profecta oliua eſt: ſed in valle,quia in carne eius eſt fundamentum : talis amor parentum in filios fratrum in fratres,amicorum in amicos. Sed Chriſti in nos miſericordia oliua eſt in monte conſita , quia in ſua altiſſima charitate in nos,& in patris dilectione, & obedientia illi impoſita diligendi , & redimendi, hoc fundamentum eſt mĩæ Chriſti in nos. Ex quo ſequitur, diuerſitas inter miſericordiam hominum, & mĩam Xp̃i, quod hominum miſericordia cum debile habeat fundamentũ,car-
nem,ſ.facilè diſſoluitur,& perit, Oſe.6. Oſe.6.
Mĩa ueſtra , quaſi nubes matutina , & C
quaſi ros mane pertranſiens,quem exortus Sol continuò exſiccat. Sic parua iræ occaſio,parum ſubſtantiæ ſi interueniat diſſoluit amicitias fratrum,& amicorũ. Non ſic miſericordia Chriſti in nos:ſed
ſtabile habet fundamentum. Vnde maxi Pſa.85
ma illa eſt: Mĩa tua magna eſt ſup me, Pſ.102
& miſerator miſericors dñs,lõganimis, & multum miſericors. Quod experiẽtia facilè agnoſces. Quoniam , ſi peccata , quæ in unum commiſiſti , commiſiſſes ĩ omnes homines,q te nunc diligunt,non quod in eorum unum ea admitteres ,ſed

inter

A inter eos illa quaſi diuideres, nullus tibi amicus eſſet: at verò cum in Deū vnum oīa illa admiſeris, adhuc ille te diligit, te
Hie.31 fouet. Hinc Hier. 31. In charitate perpetua dilexi te, en montē; iō attraxi te, miſerans tui, en oliuā. Ex quo ſequitur, ſemp dum in uita ſumus, nobis eſſe aditum ad Deum, quantumuis peccauerimus; quia in oliuarū mōte eſt, & iō ex oliua hoſtia tabernaculi facta ſunt, ut ſignificet ſemper diuinā nobis patere mīam, iō Zach.
2.Re.6 14. ſtabunt pedes eius in illa die ſup mō-
Zac.14 tē oliuarū, q eſt contra Hieruſalem, qui mons eſt iſte, p quem hodie Xp̄s tranſit. Accede ergo nunc, dum Chriſtus in hoc monte eſt, ne tranſeat in iuſtitiæ montē, cum eum quærere non ualeas.

[Ite in caſtellum, q̄ contra uos eſt.] Erat aliquod oppidum: iumenta uerò ei
B deferri humilia uoluit, non quadrigas, quia ēt in ſublimibus humlitatem immiſcet. Hodie Xp̄i triūphus agit. Ait Aug.
Auguſ. Romæ triumphus dabatur uictoribus, q inſignia facinora præſtiterant. Hodie Xp̄o concedit triumphus, tanq̄ uictori mortis, & pcti. Alij incerti de uictoria, triumphāt poſt illā partā. Xp̄s uero certus de illa, ante triūphat, quo ſe adſtringit, ut vincat: cum.n. ſit ueritas, non pōt falſo triumphare. Et tandem hic triumphis uictoriam præcedit, qa nullus alius morte ſua inimicos uincit; imò viuus uictor euadit, iō poſtea triumphus concedi tur, ſed Xp̄s morte ſua uincit: & iō triūphus, qui poſt uictoriā ei erat concedendus,
C dus, nūc datur, qa poſtea locus non erit.
Ioā.12. Sicut de Magdalena ille ait: Præuenit vngere corpus meum in ſepulturā, quia in ſepulchro eum vngere non potuit, cum .n. ad id proceſſit, iā reſurrexerat: Cum uerò tanq̄ triumphator hodie ingrediat Hieruſalem, non ea, qua poterat maieſtate ingreditur, ſed multa cum humilitate Duo de Xp̄o dn̄o fuerant Prophetis dicta, grandia, & humilia, ſublimia, & abiecta. In ſublimibus quidem (licet ea im-
Mat.5. pleuerit, quia tota unū, aut unus apex nō præteribit a lege, donec oīa fiant) non adeò excelluit, nec eo conatu eis intendit, ut hodie patet. Dictum erat ipſum hodie quaſi Regem Hieruſalem ingreſſurum.

Poſſet, ſi oēm maieſtatem uellet oſtendere, uenire in curru illo, de quo Pſ. Curr⁹ A
Pſa.67 Dei decē mil ib. multi, lex. Dn̄s in eis, in Sina, & ſācto, & ecce aſina, & pullo uehit: in humilib. uero, & abiectis oēm poſuit conatū, oēm adhibuit curā, totis uiribus, & neruis intendit. Sic ſe deiecit, ut ampl⁹ deijci nō potuerit. Vt uerba ſuperaret pphetarū, fe c t ſe nouiſſimū uirorū: Vermis ſū, & nō hō, op pbriū hoīū, Eſa.53
& abiectio plebis. Tā uilis reputatus eſt, Pſa.21
ut ſicut dici ſolet, uili hoī, tu es op pbriū gn̄is tui; ſic Xp̄s quaſi opprobriū hoīum factus eſt. Nullus unq̄ tanto ſtudio cura uit aſcendere, ac Xp̄s deſcēdere. In hoc ab initio ad finē uitæ incubuit. Et pterea ſine multa exteriori pōpa pcedit. Nā alij Reges, cū in ſeipſis nihil hēant, quo alios excedant hoies, ut excelſiores appareant, indigēt cultu regio, miniſtris, thro B
nis. hæc oīa ī pſonæ defectus ſupplēdos, inuēta ſūt. Sed Xp̄s tantā hēt in ſua pſona maieſtatē, vt exteriori cultu n̄ egeat.
Eſa.6. Vidi dn̄m ſedentē ſup ſoliū excel- Eſai.6.
ſum, & eleuatū, & plena erat terra maieſtate eius: nō.n. creaturæ Deo maieſtatē præſtant, ſed contra Deus illis. [Si q̄s uobis aliqd dixerit.] On̄dit contradictionē continuò futurā, qn̄ aliqs ſoluendus ē, cōtinuò.n. & dæmon, & mundus illud im- Eſai.5
pedire conant. Qd Eſa.5. ſub Regis Babylonis figura dicit, nō eſt deficiēs, neq; laborans in eo: Nō dormitabit, neq; dormiet, nec ſoluet cingulū renū eius, nec rūpet calceamentorū eius. Tā peruigili cura eſt, ut nos expugnet, & ſolus nos phibeat, ſed ad oēs mūdi, dæmoniſq, frau- C
des, qb. te ſolui pcurat, rn̄de illud Pſal. Pſ.118
Narrauerunt iniq fabulationes, ſed non ut lex tua. Cū tibi ſuadet dæmon, pnīam Eccl.5.
differre, nunqd nō fabulatio eſt? Dicit tibi dæmon, poſtea, dicit tibi Deus, ne differas de die in diē. Vide, qm̄o fabulatio ē dæmonis cōſilium. Dicit tibi dæmō, nūc trade te delicijs, poſtea eas faſtidies; miſer, fabulatio hęc eſt, quia eo magis appe Exo.8.
tes, quo plus comederis. Sicut ergo Pharao uanis rationibus curat impedire egreſſum Iſrael ex Aegypto, ſic dœmon egreſſum tuum a peccato conatur impedire fabulationibus. Sed tu ei ne credideris;

A deris,ſed cura,vt ſoluaris. Solue vincula
Eſa.52 colli tui captiua filia Sion. Dic,[dñs his
opus hẽt.] dñs me vocat, me dicit ſe in-
digere:iõ continuo eundũ mihi eſt. Sed
aduerte, cum ſe primũ dicit Xp̃s, dñm,
addit;his opus hẽt, qm̃ dñorum eſt pro-
prium indigere,debitis onerari: iã nobi-
lis nõ eſt,q̃ non egeat. Sed nota miſeram
conditionẽ tuã, ad q̃ exceſſib. deueniſti,
ſic.n.cum indigeas, nec hoc mũdo frue-
ris,nec futuro. Hoc nõ frueris,q̃a ſeruus
es creditorum,miſer,ac ærumnoſus, oĩ-
bus indigẽs,nulli potẽs benefacere,mil-
le p̃meris anguſtijs. Futuro ñ frueris: ad
illud.n.nec ieiunijs, nec cilicijs, aut cor-
poris maceratione deuenire voles. Vna
tibi via reſtabat,eleemoſyna,hanc face-
re nõ potes,q̃a indigẽs es. En,ergo vtro-
Chryſ. que ſeculo fraudaris. Hæc Chry. Sed in
B terim rõnẽ cõſule, vt videas te nõ ſape-
re,dum plura cõſumis,q̃ tibi Deus dede
rit. Dat tibi Deus centũ,nec amplius da
re voluit,tu vis inſumere mille, contra
Dei ordinẽ facis. Si.n.ille vellet te mille
inſumere, mille dediſſet, nunc aũt dans
cẽtũ,dicit tibi: ſolũ cẽtũ abſume,tu verò
Ro. 13 cõtra Dei ordinẽ facis,nõ poterit tibi bñ
cẽ;q̃ a Deo ſũt,ordinata ſũt,q̃ ab illo nõ
ſunt,ſine ordine ſunt, ideò peribunt.

[Ecce Rex tuus venit tibi.] Summũ
mundi eſt deſiderium,Regẽ hñdi. Tãto
1.Re.8 Regis deſiderio Iſrael exarſit 1.Re.8.vt
ab hoc arceri non potuerit ẽt Deum ui-
dẽs ſibi pp hoc iratum:& cum iura Re-
gni oneroſa, ac grauiſſima ei dicerẽtur,
adhuc dñt,Rex erit ſup nos. Quid uerò
dicerent, ſi Deum ſibi placatũ pp Regẽ
ſciuẽt,& nõ oneri ipſis futurum, ſed ho-
nori? Oĩa uerò onera ſup Regem eſſent
ponenda? Hoc aũt nobis in hoc nr̃o Re-
C ge contingit,nõ.n. Deus iraſcitur, quod
hunc Regẽ petamus, & hẽamus,imò eo
Eſa. 9. habito placam⁹,nec nobis eſt oneri,imo
nos illi, quia factus eſt principatus eius
ſup humerũ eius,o a.n.debita noſtra i'-
le exoluit. O Rex verè deſiderandus,qui
1.Re.9 ſicut Saul altior eſt vniuerſo populo ab
humero,& ſurſum,oẽs.n.capite excedit,
quo Deus eſt,& omni perpetuum illi re
gnũ eſt,& nunq̃ terminandũ. Qđ vel in
regni corona videre licet:cum.n.cęteris
regib. corona det,q̃ leuis aura tollere de A
capite põt, Xp̃i tñ corona ſpinea ſic capi
ti infixa eſt, vt nulla tẽpeſtatum vis eam,
ei auferre poſſit, ſed & eadẽ corona oñ-
dit,quale regnũ ſit Xp̃i. Samuel olim re 1.Re.8
gnum inſtituens, 1.Reg.8. in honore,di
uitijs, ac delicijs inſtituit,q̃ inſtitutionẽ
oẽs Reges obſeruãt. At Chr̃s diuerſum
ſtatuit regnum,dicẽs: Beati paupes,bea-
ti qui pſecutionẽ patiunt. Docuit ergo Mat 5.
eſſe aliud regnum cœleſte in medijs ſpi-
nis,& cõtumelijs,hoc eſt,Chr̃i regnum,
& proinde ſpinis coronat. Aue ergo,ò
noue Rex,regnans in medio tribulatio-
num,aue inuictiſſime, & regie aĩæ me-
dijs cõtumelijs. An nõ regium eſt ſic tri-
bulationes excipere,ac roſas? Vide,q̃lo
Rex ibi ſit,& regnum cõſtituat:nãmiſe
riæ illæ nõ miſerã fecerunt Chr̃i fœlicita
tẽ,ſed cõtra,fœlicitatẽ a Chr̃i fœlicitate ſu
ſceperunt, iã.n. a Chr̃o beatificata crux B
eſt,& paſſio. Hic Pau. Mihi abſit gloria Gala.6
ri niſi i cruce. Et Andreas: O bona crux
tãdiu deſiderata, & iã cõcupiſcẽti aĩo p̃-
parata: ſecurus, & gaudens uenio ad te,
q̃a decorẽ de mẽbris Chr̃i ſuſcepiſti. Iã Act.5
flagellati Ap̃li ibãt gaudẽtes a cõſpectu
cõcilij,q̃a digni habiti ſunt, p̃ noĩe Ieſu
cõtumeliã pati. Tunc Chr̃i Eccl̃a regna
uit,& floruit, cum in medio fuit tribula
tionum, tunc nigra erat pſecutione, ſed
i terius formoſa ſicut tabernacula Ce- Can.1.
dar, ſicut pelles Salomonis, intus regijs
ſplẽdẽs opib. Vis tu noſſe,qñ regnas? qñ
in medio tribulationum es regio,& ere-
cto aĩo? hoc te Chr̃s mõ regnare docuit.
Inde Paul. Cum infirmor,tunc potens 2.Cor.
ſum. Libenter igit gloriabor in infirmi- 12.
tatib. meis,vt inhabitet i me virtus Xp̃i
regia. Regius ergo aĩus declarat in tribu
latione, in Chriſti bibendo calice, cum
regnas a ligno,ſicut Chriſtus. C

[Plurima aũt turba,] Procedit obuiã
ei cum ramis,& laudibus. Sed,ò dñe,ar
bor es nunc florida: veniet ergo tp̃s, cũ Simile
fructum proferas, & tunc aliter tecum
agetur. Cum arbor florida eſt, ab oĩbus
inſpicit, laudaturq́;, ſed cum colligẽdus
eſt fructus, oẽs contra arborem arman-
tur,alij lapidib⁹, alij lignis, alij manib.
ramos euellunt. O Chriſte Rex noſter,
arbor

Digitized by Google

A arbores mira. Dan.4. Ecce arbor in me-
Dan. 4 dio terræ, altitudo eius nimia, folia eius
pulcherrima, fructus eius nimius, ſubter
eam habitāt aīalia, & in ramis eius nidi
Gen. 2. ficabant aues. Chrs arbor eſt in medio
Mſa.73 terræ, ſicut arbor vitæ in medio paradi-
Heb. 7 ſi, operatus eſt ſalutem in medio terræ,
Ps. 129 altitudo eius nimia, quia, ut Paulus ait,
Excelſior cęlis factus eſt, folia pulcherri
ma verba vitę ſunt, fructus eius nimius,
q̃a copioſa apud eum redẽptio. Sub eius
vmbra protegunt beſtiæ terræ, pctōres
oēs, in ramis eius nidificant Angeli. Ho
die florida hæc arbor eſt, ab oībus lauda
tur, & in pretio hr, & ſi apes ſumus, de
his floribus mella conficiemus. Sed con
tinuò in paſſione dabit fructū, & tunc
in eū vniuerſi conſurgent, alij lignis, &
B arundine eum percutient, alij flagellis,
alij manibus colaphos dabunt, & ramos
euellent, cum eum diſcruciabunt; ita, vt
dinumerentur oīa oſſa eius, donec vni-
uerſum proferat fructum, oēm, ſ. ſangui
nem. Hodie ergo ab oībus excipitur cū
honore, oēs eum ſequuntur, ſicut cum
Simile quiſpiam miles ingreditur torneamen-
tum, multi eum comitantur, ſed cum ad
arma veniendum eſt, ſolus ab oībus de-
Eſa.63 relinquitur, ſic Chrs dñs ingreditur ho-
die torneamenti, vel certaminis locum,
oēs eum comitātur, ſed continuò dicet.
Torcular calcaui ſolus, & ex gentib. nō
eſt vir mecum. Alij ſtrauerunt veſtimen
4.Re.9 ta in via 4.Re.9. vt domus Achab delea
tur, mittit Deus Heliſæum ad Ieſu, & ſe
cretò vnxit eum in Regem, & cum ille
ſocijs hæc narraret, feſtinauerunt, & q̃ſ-
que tollens pallium ſuum, poſuerūt ſub
pedibus eius in modum tribunalis, & ce
cinerunt tuba dicentes: Regnauit Iehu.
Hoc hodie cum Chriſto factum eſt, qui
C venit, vt regnum dæmonis euertat. Re-
ſtat, ut nos ſimili faciamus, tollentes ve-
ſtimenta noſtra, ſ. corpora, & in via ſter
namus, vt Chriſtus ſuper ea gradiatur.
Subijce corpus tuum, & appetitus eius
Regi Chriſto, iam.n. reſiſtendū tibi non
eſt Deo, ſatis fuerit, qđ hucuſq; rebellis
fueris, ſubijce te illi. Vſquequo rebellis
Exo.10 pctōr Deo non ſubijcetis? Ex.10. dr Pha-
raoni; Hæc dicit dñs: Vſquequo non vis
ſubijci mihi? Reg.19. Cum reuerteretur A
Dauid in regnum deuicto Abſalon, cum 2.Reg.
oēs ei obuiarent, ſola tribus Iuda nō ex- 19.
cipiebat illum. Rex uerò Dauid miſit ad
Sadoc, & Abiathar ſacerdotes dicēs: Lo
quimini ad maiores natu Iuda, cur ueni
tis nouiſſimi ad reducēdum Regē in do
mum ſuā (ſermo autē oīs Iſrael peruene
rat ad Regē) fratres mei vos, os meū, &
caro mea, quare nouiſſimi reducitis Re
gē? Cum oēs iā Xp̃o obuiam procedant,
oēs pctā relinquant, cur tu ſolus durus
es? cur non tibi conſulis? & grām recu-
peras, ad q̃ tibi p Xp̄m aditus patet? Ioſ. Ioſ.18.
18. Remāſerant autē filiorum Iſrael ſe-
ptē tribus, q̃ necdum acceperant poſſeſ-
ſiones ſuas, ad quos Ioſue ait: Vſquequo
marcetis ignauia, nō intratis ad poſſidē
dā terrā, q̃ dñs Deus patrum ueſtrorum
dedit uobis? Oīs grā nobis eſt in poſſeſ-
ſionē tradita per Xp̄m, cur tua ignauia B
torpes, ne eā capias? Sicur.n. iraſcereris Simile.
in hoīem infimæ ſortis, cui hrēditario iu
re obueniſſet maioricatus, ille verò uilē
artē exerceret adhuc, nec hæreditatis ac-
quiſitæ poſſeſſionē ſumere curat, ſic indi
gnum prorſus eſt, ut homo, cui Xp̃s tot
bona reliquit, eis frui negligat, ſed infi-
mis rebus adhæreat. Exue ergo ueſtimē
ta tua, & Chrō ſubijce, ut Paulus ait: Ex
poliantes vos ueterē hoīem, cum actibus
ſuis. Sed aliqui hoc præſtant, ſed conti-
nuò veſtimenta depoſita reſumunt, illa
ponunt in terra, dum Chrs trāſit, ſed cō-
tinuò ea accipiunt, & iterum induunt,
qui, ſ. hoc tempore peccata exuunt, ſed
continuò in ea relabuntur. Tu verò non
ſic, ſed dic cum ſponſa: Expoliaui me tu Can. 5
nica mea, quomodo iterum induam eā?
indigna ueſtis hęc eſt, ut coram Deo
appareas. Si enim in veſte uili palatium Eſth. 6
Aſſueri ingredi non licebat, quomodo C
coram Deo ſtabis veſte immunda, alie-
na, ac peregrina? Sed concinnunt Regi
ſuo conuenientiſſimum Cant. [Hoſan-
ſa filio Dauid, benedictus, qui uenit in
nomine dñi.] Pro cuius intelligentia
notandū, ꝙ Hoſanna eſt familiaris ac-
clamatio Iudæis, qua vſque hodie vtun-
tur in feſto Tabernaculorū cum ramis.
Sic.n. conficiunt ſuam Litaniam: Pro-
pter

A pter te Deum Deorum Oſanna, pp te Dñm Dñorum Oſanna, pp veritatem tuam, Oſanna, pp teſtm̃ tuum Oſanna. Hoc ergo hodie Chriſto dixerunt, cũ palmas manu tenerēt Dei ſpiritu moti. D. Hieron. in epiſt. ad Damaſum ait: Sup hoc uerbo Oſianna componitur ex hoſiha, quod ſignificat, ſaluum fac, uel ſaluifica, & ex. na, q; eſt interiectio obſecrãtis æquiualens noſtræ interiectioni ò; Et ſic hoſiana idem eſt, ꝙ ò ſalua, vel ſaluifica quæſo. Et quia eſt familiaris acclamatio eorum, non translata eſt hæc dictio, ſed manſit, ut illi dixerunt. Acclamauerunt verò Chriſto, ſicut Regi Dauid, cũ dr: Dñe ſaluum fac Regem. Additur filio Dauid. Quidam dicunt ſic intelligi, dicebāt filio Dauid, hoſianna, ſalua nos.

D. Hie.

Pſ. 19.

B Sed certius eſt, quod hoſiãna cõſtruitur cum datiuo, ſicut cum accuſatiuo, & ſic ſenſus eſt: Saluum fac filium Dauid, ꝓſpere ei in bello ſuccedat, concede ei victoriam inimicorum, ut cum eo ſalui ſimus ab omni tyrannide. Videntes ergo recepiſſe ſe Regem deſideratiſſimum, ei fauſta acclamantes, dñe, concede illi victoriam cõſerua eum, benedictus qui uenit in nomine domini. Ioan. 5. Ego veni in nõie patris mei, i. ab eo miſſus Rex in mundum. Hæc verò acclamatio vt à Deo inſpirata fuit tempori conuenientiſſima, quia cum hodie veniat ĩ certaminis locum, ut certet cum dæmone, ac morte, quid conuenientius ei acclamari poteſt, quàm, Deus te ſaluet, ꝓſperum reddat, ac victorem, vt, & fecit. Sed qđ nos acclamare nunc Chriſto debemus, idem eſt: Vicit quidem dęmonem, mortem, infernum Sed corda mu'torũ non ſuperauit, adhuc dura manent. Confregit portas æreas, & uectes ferreos confregit, cor verò tuum integrũ eſt. Acclamamus hodie Chriſto, præſta, ut contra omnem humani cordis duritiam victoriam reportet, Caue, ne Chriſto vllo modo reſiſtas, ne tibi cõtingat, quod his nationibus, quibus oblata pax eſt, & miſericordia, nec eam receperunt. Dei fuit iudicium, quia indigni erant miſericordia re illam obtinerent, qui modo cũ Chriſto pacem non ineunt, ſed miſericordia

Ioan. 5

C

indigni ſunt æterno igni reſeruantur. A Sed ò domine, cũ tibi acclamatur: Nũc ſaluum fac filium Dauid, ſine dubio magnum prælium tibi ineundum eſt, neceſſaria ſunt tibi arma, quæ & charitas, & inuicta patientia fortiſſima, & omnino inſuperabilia reddant. Omnis impetus belli verſus eſt contra regem Iſrael in prælio. Sic nunc omnis patris ira, omnis dæmonum potentia, omnis hominum virtus in te pugnabit. Saluum fac ergo domine Regem noſtrum: Profecta eſt in caſtra Dei arca. 1. Reg. 4. & pauidus manſit Heli, & audiens; Arca Dei capta eſt, cecidit retrorſum, ac expirauit: Audimus hodie Dei arcam in bellum proficiſci, dicamus: Saluũ fac illum, & ita fiet proculdubio. Licet enim vulneratus, & mortuus, tamen exiuit uincens, ut uincẽret, ſicut Iacob, licet percuſſus, tamen victor eua ſit. Hæc ſors filiorum Dei, licet mortui, vincẽres tamen ſunt. Sed eo hęc victoria Chriſti ordinatur, ut & nos vincat, non ergo ei amplius reſiſtamus, ſed curramus ad propoſitum nobis certamen, aſpicientes in authorẽ, fidei, & cõſummatorem Ieſum, qui propoſito ſibi gaudio ſuſtinuit crucem. Aſpice eum, qui tempore laboris, & diſcriminis propoſito ſibi fructu paſſionis lætatur. Sic tibi faciendum eſt, & cum ille lætus uenerat, ut patiatur pro te, tu pro illo libenter patere, obedi Regi tanto: ſubijcere illi, uincat te omnia uicit, &c.

1. Reg. 22.

1. Re. 4

A

Apo. 5. B

Ge. 32.

Heb. 12

Dominica in Ramis Palmarum.

Concio ſecunda.

Benedictus qui venit in nomine Domini, &c. Matt. 21. C

INcipit Eccleſia celebrare ſummam, & incredibilem Dei miam, cum hominum cauſa cruci affixus eſt, quæ tanta res eſt, ut ab initio mundi ab omnib. prænunciata prophetis, & ſibyllis, tot adumbrata figuris, tot confirmata miraculis, tot roborata teſtimoniis, incredibilis tamen mundo ſit reputata. Hinc Eſa. cum eam proponere uult, ait, Dñe

Eſa. 53

Digitized by Google

A quis credidit auditui nr̄o, & brachium
dn̄i,cui reuelatum eſt. Acto 3. ait Petrus
Act. 3. prophetæ annunciauerunt dies iſtos. Et
ibidem: Deus qui p̄dixit p os oīum pro-
phetarum pati Xp̄m ſuum,impleuit ſic.
Et Zach. ait: Erexit cornu ſalutis nobis
in domo Dauid pueri ſui,ſicut loquutus
eſt p os ſanctorum,qui à ſeculo,(.i.a prin-
Luc. 1. cipio mūdi,ſunt prophetarum eius. My
ſterium ergo iſtud ab oib. prophetis fuit
mundo nunciatum:quia cum p eum de
creuerit recōciliare oīa,ſp eius fides fuit
ad ſalutem neceſſaria. Et inſuper vniuer
ſa ſacrificia veteris legis hoc ſacrificiū ſi
gurabant. Et tn̄ miſericordia tanta eſt,
vt Eſa. dicat: Quis credidit auditui nr̄o?
Abac. 1 Et Abacuc: Aſpicite in gentib. & videte,
B & admiramini,& obſtupeſcite,qa opus
factum eſt in dieb. vr̄is,q̄ nemo credet,
cum narrabit. Sed q̄,ais. huius incredu-
Iob. 26 litatis rō eſt? Certe illa,de qua Iob: cū
vix paruam ſtillā ſermonum eius audie-
rim9,qs poterit tonitruū magnitudinis
illius intueri? Qua ſi dicat,oīa Dei opera
ēt minima,tā ſunt miranda, ut nr̄am fu
giant cognitionem. Quō eā nō ſuppera-
bit opus illud maximum mīæ Dei,q̄ eſt
velut eius tonitruum,quo infinita Cha-
ritas ſic oſ̄ſa eſt,ut quo progrederet non
habuerit? Non hoīum oculos tm̄ attoni
Ex. 25. tos tenet opus iſtud,ſed & ſeraphinorū,
ut in tabernaculo oſtenſum eſt. Infinitū
enim Deum pro hoīe ſui offenſore mo-
ri,tanta res eſt,vt,licet i Deo infinita ſit
C bonitas,& mīa,ultra hoc, quo procede-
ret non habuit. Non eſt plus vltra, & q
nullis limitibus clauditur,quia infinitus
eſt,hoc limite nunc clauditur,quia vltra
hoc non eſt quo procedere poſſit. Sed,vt
ſibi maxime hoīum corde deuinciret vo
luit hanc nobis mīam infinitam,non ex
hibere ſolum,ſed libentiſſimo animo a-
lacriq; illam p̄ſtare. Cum.n. beneficium
recipimus,non ſolum eius magnitudi-
nem attendimus,ſed & uoluntatem gau
diumq; ,quo nobis illud confertur. Ideo
ad paſſionem ueniens Xp̄s dn̄s, ut ſui
cordis lætitiam explicet, maximò cum
gaudio excipi uoluit,ut ſumma cura eū
agere negotium redemptionis nr̄æ no-
Ariſt. uerimus. Ariſt 10. Ethic. Delectationes
adaugent operationes, & maiori cona- A
tu eas p agere faciunt, vehementerq; e
eis intendere. Qua rōne optimum eſt,pe
tere à Deo conſolationē ſpiritualē, non
ut eo fruaris ſolatio, ſed vt eo cibo refe-
ctus uehemētiori conatu Deo inſeruias.
Hinc orat Pſ. Sicut adipe,& pinguedine Pſa. 62
repleat aīa mea, & labiis exultationis
laudabit os meum. Vt ergo ſummo co-
natu Xp̄s incumbat huic operi, cū gau-
dio illud inchoat. Exultauit, vt gigas ad
currendā uiam. Et ſumma lętitia,ac cha Pſ. 18.
ritate nobis ſanguinē donat,ut non ſolū
tm̄ conferat beneficium: ſed eo mō con-
ferat,ea dulcedine p̄ſtet, ut nos ſumme
deuinciat. Hanc uero immenſam chari
tatem,ac mīam oſtendit in loco,ac uia,
p q̄ uenit. De qua Euang. ait: [Cum ue- B
niſſet Betphage ad montē Oliueti.] Cū
ad rē tāta Xp̄s uenerit, merito orare eū
poſſumus,& interrogare, per quam viā
domine ueniſti? Vias tuas dn̄e demōſtra
mihi,& ſemitas tuas edoce me. Pſ. ait? Pſ. 34.
Per montē Oliueti, p immenſam mīam
per uiſcera miſericordiæ Dei nr̄i, in qb.
uiſitauit nos oriens ex alto. Et Pau. Ap- Titū 3.
paruit benignitas,& humanitas Salua-
toris nr̄i Dei,non ex operib. iuſtitiæ,quę
fecimus nos,ſed ſm̄ miam ſuam ſaluos
nos fecit. Et uerè mons oliuarum altiſſi
mus hic eſt. Qm̄ quanta hæc fuerit mīa,
explicari non pōt. Summa tua eſſet mi-
ſericordia,ſi uniuerſam ſubām tuam in
ſumeres,ut ſanares inimicū, q ſibi vul-
nus inflixit,volēs te cōfodere. Sed ſi ui-
tā,& ſanguinē tuū dares, ut ei medere-
ris,inaudita foret mīa. Hoc vero Xp̄s
nunc p̄ſtat. An non mirandum ualde,q̄ C
hoīs negotia tanta cura Deus ſuſceperit
cū eius ſit inimicus? Exinaniuit ſemetip
ſum formā ſerui accipiēs Pau. ait. Quid Phili. 2
eſt: Exinaniuit ſe? Deus in ſe plenus ē,
& ipſa boni plenitudo, hō uero eſt ipſa
uanitas,& miſeria,oib. indigēs. Verūtn̄ Pſ. 38.
uniuerſa vanitas oīs hō uiuēs. Deus er-
go nullo īdigēs in natura ſua, factus hō
oib. īdiget. Exinaniuit ergo ſe, uacuū.n.
ē maximū indigere cibo,potu,reqe. Sed
tādē exinaniuit ſe p̄prio ſāguine p no-
bis. Sūma hęc mīa eſt,dū nō ſolū in nr̄i
medelam oēm profundit ſubām,& exi-
naniuit

Digitized by Google

A naniuit ſe, ſed & ꝓprium ſanguinẽ & vi
Eph. 2 tã, vt eius hoſtis ſalu⁹ fiat. Hic Pau. De⁹,
qui diues eſt in mĩa, pp̄ nimiam charita-
tẽ ſuã, qua dilexit nos, cũ eſſemus mortui
peccatis, conuiuificauit nos in Xp̄o, cu-
ius grã ſaluati eſtis. vt oñderet in ſupue-
nientibus ſæculis abundãtes diuitias gra
tiæ ſuæ in bonitate ſup nos in Xp̄o Ieſu.
Merito Deum dicit diuitẽ in mĩa. Ille pe
cunia, alter gregibus, alter frumento di-
ues dr̃, ſed De⁹ mĩa diues eſt. Et verè di-
ues, qa nunq̃ exhauritur eius mĩa, potẽs
releuare oẽ.n miſeriã, cuiuſmodi nulla
eſt mĩa, ideo p montẽ oliuarum veniſſe
dr̃. Ex quo ſequit̃, quantũ ſit peccati ma
B lũ, ꝙ alia medicina curari nõ potuit con
Simile uenienter. Qđ nã crimẽ poſſet cõmittere
ſubditus regis Hiſpanię in Regẽ alterũ,
in cuius plenã ſatisfactionẽ opus eſſet i-
gnominioſa mors regis Hiſpaniæ, nec
alia uia cõmodè ſatisfieri poſſet? Sũmũ
ꝑfecto peccati malũ eſt, cui, vt plene fiat
ſatis, poſtulauit pr̃ Xp̄i sãguinẽ & uitã,
nec alia re fructum eſt ei ſatis. Sicut pru
dẽs medicus nõ ſine graui cauſa p̄cioſiſ-
ſimã inſumit medicinã: ſic niſi grauiſſi-
mus morbus eſſet, non tã p̄cioſa inſume
Bern. ret̃ medicina, qualis Xp̄i ſanguis Bern.
ait. Auderes ne peccare, ſi peccato tuo
vniuerſos de cęlo deturbaturus eẽs An-
gelos & ſanctos, efficereque, vt in maxi-
mas inciderẽt miſerias? Sed in ultro plus
eſt. Deũ è cęlo deſcendere, & in crucem
Simile venire. Quis ergo iã tanta uiſa Dei mĩa
C peccare audeat. Eſt in carcere malefa-
ctor dãnatus ad crudeliſſimã mortẽ. In-
greditur carcerẽ amicus eius, & ait illi:
Da mihi veſtes tuas, & accipe meas, &
fuge, ac liberare, ego hic manebo, & pro
te moriar. Sũma hæc amicitia, & mĩa ẽ;
& qua maximè deuinceret̃, qui eã ſuſci-
pit. Sed obſecro, quanta eſſet ingratitu-
do, ſi q liberatus ſic ab amico ẽ, cũ uidet
ſuũ liberatorẽ in ſuppliciũ duci, cum car
nificibus ſe coniungeret, amicumq; cru-
ciaret, & interimeret, efficereturque ini-
micus eius, q ꝓ eo mortem libẽter ſuſti-
net? Quid tunc moriẽs amicus diceret?
Pro te ego morior, & vt te in libertatem
aſſererẽ in mortẽ me tradidi, & tu nunc
hoſtis, & carnifex mihi eris? An nõ hoc
peccator nunc p̄ſtat? Dãnati in mortẽ æ- A
ternã eramus pp̄ pc̄tm̃. Venit Xp̄s in ſi-
militudinẽ carnis peccati, & nr̃a aſſum
pta ueſte, atq; figura in carcere manet.
Nobis ueſtes ſuas, ueſtes primò geniti
tradit, qbus in libertatẽ nindicemur. Du
cit̃ ille in mortẽ pro nobis, an nos carnifi
ces erimus? an eum lædemus? an iterum
crucifigemus? Berphage, quo nunc Xp̄s
venit, a Hiero. explicatur, domus maxil Hiero.
lę, qa maxillæ ſacerdotib. dabãtur. Erat
verò vicus ille ſacerdotum. Vel dicebat̃ Orig.
domus maxillę ſm̃ Origenem, qa ibi de Iud. 16
maxilla ort⁹ eſt fons Sãpſoni poſtq̃ Phi
liſtęos vicit. Dũ ergo ueniſſet Bethpha-
ge, mittit duos diſcipulos, ut adducãt aſi B
nã, & pullũ ligatos. [Soluite, ait, & addu
cite mihi.] Orig. in hũc Matthęi locum, Orig.
ait. Sine dubio aliqđ hic latet myſteriũ,
pedibus.n. viã agere ſolebat Xp̄s dñs, &
nũc hucuſq; pedeſter uenerat, poterat er
go in Ieruſalẽ venire pedibus ꝓprijs, cũ
iã ꝓpe eſſet, niſi myſteriũ ac in re eſſet.
Et p̄terea idẽ myſteriũ hic latere oñdit,
ꝙ Zac. hunc in Ieruſalẽ Chr̃i ingreſsum Zac. 9.
deſcribens, meminit horũ aĩaliũ. Sigñat
ergo populos gentiũ, & Iudæorũ, q nũc
Chr̃o dño adducunt̃. Nec mireris hoĩem
iumentũ dici, qa cum in honore eſſet, nõ
intellexit, cõparatus eſt iumentis inſipiẽ
tibus. Et iuſtus ẽt nũc coram Deo iumẽ
tum eſſe Pſ. ait: Vt iumentum factus ſũ Pſ. 48.
apud te. Sed nõ ſolum iumentum hõ eſt, Pſ. 72.
ſed ligatum, cum pc̄tõ tenetur. Hinc Sa- Pro. 5.
piens: Iniquitates ſuæ capiunt, impium;
& funibus pc̄tõrum ſuorũ conſtrigitur. C
Hinc Chry. Cũ grã hõ ornatus eſt, faci- Chry.
le dæmoni reſiſtit: ſi uero pc̄tõ liget̃, ĩ po
teſtate diaboli eſt, vt eũ circumferat, quo
voluerit. Sicut nauis gubernaculo fracto Simile
ducitur, quo tempeſtas voluerit, & ſicut
in republica nullius p̄t ſe regẽ facere, ſed
reſpublica eũ conſtituit Regẽ, quẽ vult,
ſed ſemel cõſtitutus Rex vniuerſa diſpo
nit, & imperat, eiq. obedientia p̄ſtat̃. Sic
hõ diabolum ſibi in Regẽ cõſtituit: ſed
poſtq̃ ille Rex effectus eſt, imperat ĩ ho-
mine, & ꝓ ſua uoluntate vniuerſa, q̃ ad
hoĩem ſpectant, diſponit. Hinc Pau. Ne
qñ det Deus illis pniam, ad cognoſcẽdã
veritatẽ, & reſipiſcãt a diaboli laqueis, a

A quo captiui tenent' ad ipſius volũtatem.
D.Th. vbi D.Th. Ad ipſius uoluntatẽ ſectandã
ſ.vel,vt de hoĩe faciat uoluntatẽ ſuã.Nõ
ꝙ pctõri auferamus liberũ arbitriũ : ſed
ꝙ Dei gr̃a deſtitutus,& diaboli ſeruituti
ꝓmiſſus ei⁹ obtẽperat iuſſis. An nõ pctĩ
vincula ſæpe experiris , cũ uelles a pctõ
exire,& tñ id difficile valde tibi eſt,qa ad
hærere tibi uides ſedẽ iniquitatis . Et,vt
Greg. Gr.ait factus es,velut iumentum,ꝙ ſub
graui onere cecidit,nec ſurgere ualet, li-
cet id conetur,niſi magno labore adhibi
to,& aliorum adiutorio. En iumentum
ligatum, & pctõrum onere depreſſum .
Sed qd nunc Xp̃s ait? Soluite.& adduci
te mihi . Quis dimiſit onagrũ liberũ, &
uincula eius,qs diſrupit? Iob ait. Dei qdẽ
Iob 19 eſt,hoĩem ſoluere. Hic Pſ. dñs ſoluit cõ
B peditos,dñs illuminat cæcos , dñs erigit
Pſ.145 eliſos. Et cũ ſe liberũ a pctõ. Pſ. vidit Deo
Pſ.115 gr̃a referens,ait: Dirupiſti vincula mea,
tibi ſacrificabo hoſtiã laudis. Et ad hoc i
mundũ Xp̃m ueniſſe Ioan. teſtat',dicẽs:
Ioan.3 In hoc venit filius hoĩs, ut diſſoluat opa
Gala.5 diaboli. Et Pau. ait: Vos.n.in libertatem
vocati eſtis fratres. Gratia.n. liberamur,
& ſoluimur. Hãc verò miniſtri Xp̃i con
Ma.16 ferunt in ſacris. Ideo ad eos ait: Soluite:
qđcunq; ſolueritis ſup terrã , erit ſolutũ
& in cęlis. Mira hoĩs ptãs. Cum audis à
confeſſario: Ego te abſoluo,tunc ſolue-
ris à diaboli laqueis. Tũc dicere poteris;
Dirupiſti vincula mea,tunc pcta tollun-
tur : tunc eriperis de ptãte tenebrarũ, &
transferre in regnũ filijs dilectionis Dei.

Sed nõ ſatis eſt ſoluere. Ideo addit. Et
C adducite mihi. Soluti hoĩes ad Xp̃m tra
hendi ſunt in montẽ,ut illud impleat'. Fi
lij tui, ſicut nouellæ oliuarũ , in circuitu
Pſ.129 mẽſæ tuæ. Satis nõ eſt captiuũ a uinculis
Simile ſoluere,ſi Cõſtãtinopoli detineat', niſi in
patriã adducat' ſuã. Quid ꝓdeſt captiuũ
ſoluere,& ſtatim derelinquere,ut q̃ citiꝰ
ſit rẽ in captiuitatẽ reducat' priſtina? Ita
ſatis nõ eſt pctõrem ſoluere , & abſolue
re,niſi ad Xp̃m adducas. Id verò cõfeſſa
rius pſtat , cũ pctõri monita ſalutis dat:
cũ ei,quaſi regimen pbet , cũ vitã eo mõ
ordinat,ut Xp̃o adhæreat, & peccata de
uitet. Si medici opera ſaluti reſtitutus es,
Simile cõ ab eo petis regimẽ ordinemq; , quem

in cibo,potu,ac alijs ſalutẽ cõcernẽtibus A
teneas, ne facilè in priſtinã redeas infir-
mitatẽ. Sic in medela aĩæ tuæ faciẽdum
tibi eſt. Non tibi ſatis ſit abſolui,& ſana
ri,niſi ordinẽ uitę melioris accipias,quo
in accepta gr̃a pſeuerare ualeas,& pecca
ta vitare,tentationes,ac pericula ſupera
re. Id Xp̃s monet,dicẽs: Adducite mihi. Chry.
Si quis uobis aliqd dixerit,&c. Chr. mi-
raculo adſcribit, ꝙ verbis illis continuò
dimiſerint dñi aſinæ,& pulli, diſcipulis,
vt iumenta tollerent. Non erant illa cõ-
munia,qa,vt Luc.ait,dñi dixerũt: Quid Lu.19
ſoluitis pullũ? Ingredit' Hieruſalẽ Xp̃s
dñs ſummo triumpho , cui nullus alius
cõparari valet: licet exteriori põpa caue-
rit,& aſello uectus ſit: Cæſar triumphãs
Romã ingreſſus eſt vectus curru , quem B
quadraginta Elephãtes ducebant. Simi-
li curru Põpeius vectus eſt de Africa triũ
phans: Antonij currũ leones uehebant:
Aureliani Cerui. Sed Xp̃s aſello vehit',
& glorioſior eſt. Cęteri principes cũ na-
tura alios hoĩes non ſuperent, exteriorĩ
ornatu, & põpa indigent, ut excelſiores
appareant, q̃ oĩa in perſonæ ſupplendos
defectus inſeruiunt. Sed Xp̃s dñs tãtam
habet in pſona ſua maieſtatẽ, ut exterio
ri cultu non egeat. Hinc Eſa. ait; Vidi do Eſa.6
minum ſedentem ſuper ſolium excelſũ,
& eleuatũ , & plena erat oĩs terra maie-
ſtate eius. Nõ ergo a creaturis maieſtatẽ
vſurpat,ſed potius illę ab eo maieſtatem
accipiunt. Summã uerò maieſtatẽ ſuam
hodie Xp̃s oſtẽdit,imò,& diuinitatem .
Cum.n.iam cõſpiraſſent phariſęi, ut eũ C
occiderent,hodie publicè tanq̃ cordium
dñs ingredit' Hieruſalẽ,& tẽplum addit
& inde proijcit uẽditores,nec ullus mu-
tire,auſus eſt. Oſtẽdit planã dñm ſe eſſe
cordium. Id ipſum oſtẽdit triũpho uſus
ante uictoriam,quaſi certus de victoria.
Alij principes certi de pugna, incerti de
victoria,illa parta triũphãt. At Xs de vi
ctoria certus,tanq̃ Deus,ante illã trium
phat. Eiuſdẽ gloria triũphi,ſuper oẽs ho
minũ triumphos apparet in eo , ꝙ dictis
factiſq; Xp̃m,ut regẽ, & Deũ ſuſcipiũt,
ꝙ nulli triumphatorum conceſſum eſt .
Facto quidẽ Deum dñt, cum ei obuiã p
cedunt ramis,ꝙ ſoli Deo exhibebatur in
feſto

Digitized by Google

A feſto Tabernaculorum. Vñ dr̃: Sũmetis
Leu. 23 vobis de primo fructu arboris pulcherrimæ, ſpatulaſque palmarum, & ramos ligni denſarũ frondiũ, & ſalices de torrẽte, & lætabimini coram dño Deo ueſtro. Verbis ẽt illum Deũ fatentur, dicentes: Oſanna in excelſis. Quo eum dicũt mũdi ſaluatorẽ, pc̃torum remiſſorẽ, Meſſiã, & filium Dauid. Sed merito dubitari poteſt, qua ratione humilis corde Xp̃s dñs hanc hodie gloriã ſibi p̃ſtari, uoluit, multis quidem de cauſis. Primo, vt a nobis agnoſceretur. Hæc. n. nobis uita æterna eſt. Scd̃o, ut in ſe nobis exprimeret vanitatẽ gloriæ mundi huius, q̃ cito tranſit, & in diuerſum mutat̃. Eſtque ſerenitas tp̃is ĩ hyeme, q̃ cito mutatur, trãquillitas maris, q̃ dictos citius in tẽpeſtatẽ vertit̃.
B Fortunæ ſtabilitas nulla eſt, ſil̃is vento, q iã hinc, iã inde pflat. Non hæc aĩaduertunt uani hoĩes, ſed ſil̃es effecti Babylo-
Apo. 18 niæ aiunt, q illam dixiſſe Ioãnes ait: In corde ſuo dicit: Sed eo vt regina, & vidua non ſum, & luctum non videbo. Iõ in vna die venient plagæ eius, & mors, & luctus, & fames, & igne cõburet̃. Sicut ergo Xp̃s hodie cũ gloria excipit̃, & cito crucifigit̃, hodie Saluator dr̃, & cõtinuo Barabbæ poſtponit̃, ita mundus tecum aget, ſimilis Ioab, q amplectit̃. Abner, & eum occidit, & Abſalon q Amõ inuitat, & illi mortẽ infert. Simeõ & Leui, q ſe ſimulant amicos Sickem & eius vitã extinguunt, & Ioel, q lactat Siſarã, & eũ interimit. Quo tandẽ credis, deueniẽt vniuerſa feſta, ludi, comeſſationes, delectationeſ; mundi, niſi in quo Xp̃i triũphus, q in morte tandẽ finẽ accepit? Sicut. n. hinc p̃dit fons vnus inde alter,
C aliunde alius, & aqua eorum dulcis eſt, conglobant̃ oẽs, & amnẽ faciunt, q tãdẽ
Simile in mare venit, q amarũ eſt, ita uniuerſi, q in mundo delectant̃, in mortẽ tandem veniunt amarã. Edocemur ergo ratim p mundi oblectamẽta trãſire, nec in eis oblectari, aut detineri vt ſil̃es ſimus Aegypti canibus, q ſiti cõpellente aquã bibituri ad Nilũ accedũt, ſed propere eam bibũt, hinc parũ aquę, inde aliud, ne a crocodillis interimant̃. Hinc dici ſolet: Ito, ſicut canis per Nilũ hoc eſt pręproperè.

Oĩa, q̃ mũdi ſunt, cito trãſeũt. Trãſi ergo A
tu p ea currẽs, nulla in re aium detineas tuum, nullibi cõmoreris, ne a dęmonibus capiaris. [Ecce Rex tuus uenit tibi mãſuetus.] Regnabat Deus olim ſuper Iſrael, & ipſe iudices, quos uolebat, cõſtituebat, q quaſi p̃reges erant, q nõ ſucceſſione, ſed Dei voluntate conſtituebãtur. Et tũc Dei cura erga Iſrael maior erat. At illi Regẽ hoĩem a Samuele poſtulant, quẽ hẽant ſicut cęterę gentes, q eos regat, & ſucceſſione filiorũ firmet̃. Tũc 1. Reg.
dñs ait Samueli: Nõ te ſed me abiecerũt ne regnẽ ſup eos, qa nõ ſpe in me collata ſed humana prudẽtia, & ſucceſſione regi uoluerũt. Dedit illis dñs perſos Reges hoĩes, vt iterum Deum ſibi regẽ poſtularẽt. Nihilominus tñ regẽ hoĩem deſiderãt, De⁹ verò, q hoĩb. principari vult B
ait: Regẽ aliũ hr̃e nõ vultis, niſi q homo ſit: ego homo fiã, & Rex veſter ero. Dicite ergo filiæ Sion: Ecce rex tuus venit tibi. Qũo verò Xp̃s dñs Rex cõſtitut⁹ ſit, Pſa. 2.
ipſe oñdit Pſ. 2. dicẽs, Ego aũt cõſtitutus Hiero.
ſum Rex ab eo. Vbi Hieron. & alii illud legunt p verbũ actiuũ, ut pr̃ loquat̃. Ego vnxi Regẽ meũ, q idẽ eſt cum illo: Conſtitutus ſum ab eo. Non. n. Xp̃s ſeipſum cõſtituit Regẽ, ſed a pr̃e cœleſti eſt cõſtitus Quẽ cõſtituit hæredẽ vniuerſorum. Heb. 9
Hoc verò explicat Pau. Nemo ſumit ſibi honorẽ, ſed q uocat̃ a Deo tanq̃ Aaron. Vñ Chriſtus nõ ſemetipsũ clarificauit, vt Põtifex fieret, ſed q dixit ad eũ: Filius me⁹ es tu. Sup q̃ verba notat. D. Th. contra naturã eſſe, vt qs ſe cõſtituat in altio D. Th.
ri gradu, q̃ ſit natura. Aer. n. nõ ſeipſum ignẽ facit, ſed fit a ſupiore agẽte, ſic non dẽt qs ſibi dignitatẽ Eccl̃iaſticã aſſumere, ſed q a Deo vocat̃, vt Aarõ. Si. n. Xp̃s C
non ſeipſum Regẽ conſtituit, qd id intẽtare audebit? Nec ſolũ Paulus ait: non ſeipſum Põtificẽ fecit, ſed nõ clarificauit ſeipſum, ut Põtifex fieret. Multi. n. licet ſeipſos Pontifices, nõ faci, qa non pñt, clarificant tñ ſe in oculis hoĩum, ut Pontifices fiant. Hi ſunt hypocritæ, Chr̃s vero neutrum intentauit: quia nec ſe Põtificem fecit, nec ſe clarificauit, ſed a patre clarificatus, & Põtifex factus eſt. Sed dubitare potes, cuius regni Rex Chr̃s eſt.

Digitized by Google

A Quæſtio eſt inter Doctores diuini, & humani iuris, an Xps ut homo, habuerit dominium tpale uniuerſæ terræ ex pris donatione. Sed quidquid ſit de hoc regno,
Ioan.6 regnũ quod hodie Xps dño ꝓclamat, non
Ioã.18. eſt tpale regnũ. Hinc cũ quæreret, ut Rex fieret, fugit in deſertũ. Vñ ipſe Pilato dixit: Regnũ meũ nõ eſt de hoc mundo, & regnũ meũ nõ eſt hinc. Quale ergo illꝰ regnũ ſit, ipſe oſtẽdit cũ Pilato ait: Tu dicis, quia Rex ſũ ego. Ego hoc natus ſũ, & ad hoc veni in mũdũ, vt teſtimoniũ phi
Pſal.2. beã veritati. Hoc ipſũ Pſ. ſignat, dicens: Conſtitutus ſũ ab eo Rex ſup Siõ montẽ ſanctũ eius, pdicãs pceptũ eius. Et Eſ.
Eſai.61 Spũs dñi ſup me, eo quod vnxerit me, (tamquã Regem) euãgelizare pauperib. miſit me. Vt hoc regnũ intelligas & eius dignitatẽ, nota, in illo tremẽdo conflictu, quo
B diabolus cũ primo parente, imo cũ toto gñe humano cõgreſſus ẽ, uictorẽ euaſiſſe, & iõ Adã cũ uniuerſa eius poſteritate
2.Pe.2. in maniſeſtã captiuitatẽ ductũ, quia ut Petrꝰ ait, a quo qs ſuperatus eſt, eius & ſeruus eſt. Tũc demũ factus eſt princeps huius mũdi, ſic eũ Xps uocat: Nunc princeps
Io. 12. huius mũdi eiicit foras. Et Pau. eũ uocat rectorẽ mũdi, principẽ tenebrarũ, a quo tenebant hoies captiui ad eius uoluntatẽ. Cuius captiuitatis typus fuit captiuitas Iſraelis ſub Pharaone. Vt ab hac captiuitate nos Deus eriperet, filiũ ſuũ Regẽ nobis cõſtituit, q illũ tyrãnũ ſuparet.
Colo.1 Qui ut Pau. ait, eripuit nos de ptãte tenebrarũ, & trãſtulit i regnũ filij dilectiõis ſuæ. Placauit Xps patrẽ, dęmonẽ expoliauit regno, fortẽ armatum uicit, ſpolia, & arma abſtulit, peccata cõdonauit, gratiã hoib. dedit, qua a pctis liberi Deo ſer
C uiãt. Hoc Xpi regnum eſt hoc regnum Dei, quod pdicauit, quo ſuper aĩas nſas re-
Luc.1. gnat. Huius regni Xpi nullũ finẽ futu-
Dan.7 rũ, Angelus Mariæ dixit. De hoc regno Daniel ait: Dedit ei ptãtẽ, & honorẽ, & regnũ: & oẽs populi trib. & linguæ ſeruiẽt ei. Hunc Regẽ oẽs Reges terræ adorare tenẽt, qm & ipſi liberati p eũ ſunt. Huic Reges Tharſis, & Inſulæ munera offerãt, & Reges Arabũ & Sabba dona ducãt. Hũc Magi ꝓcidẽtes adorãt, eſt n. q natus eſt Rex Iudæorũ. Et hoc eſt regnũ, quod hodie ei acclamat. Salua nos ĩ al- A
tiſſimis, et ipe nos a diaboli ptãte. Hoc vero regnũ ſup oẽ regnũ tpale eſt, illudq; excedit in immenſum. Et hoc regno principat ſup oẽs mundi Reges. Et iõ Ioãnes Apoca.
ait: Hẽt ĩ fęmore ſcriptũ: Rex Regũ, & 19.
dñs dñantium. Sed illud ĩ hac parte mirandũ maximè, pctõrem iterũ ſibi cõſtituere dęmonẽ Regẽ, & a Xpi regno diſcedere, cuius rei figurã expſſit Ionatã Iud. 9.
filius Gedeonis ꝓpoſita hac parabola: ſerunt ligna, ut vngerẽt ſup ſe Regẽ. Dixerũtq; oliuæ: Impera nobis, quia Rex miſericors eſſe dẽt, ſicut ille, q ait, Ego autẽ ſicut oliua in domo Dei mei. Et de Moy Pſa.51.
ſe duce populi Dei dr: Erat mãſuetus ſup oẽs hoĩes. Et quia hac manſuetudine caruit Roboã multã regni partẽ amiſit, & diſceſſerunt ab eo decẽ trib. Excuſauit ſe oliua, excuſauit ſe ficus, & uitis. Ierũt ad Rhamnũ, & elegerũt ſibi eũ ĩ regẽ, a B
quo ignis egredit, ut deuoret cedros Libani. Signat uoluit Ionathã ipſos elegiſſe ſibi ducẽ Abimelech, a quo excidiũ ipſis parabat, & receſſiſſe a domo Gedeonis, q eos plurib. affeciſſet bñficijs. Id uero ipſũ eſt, quod peccator efficit, relinquẽs Xpm verũ Regẽ, & ſibi dęmonẽ ĩ regẽ aſſumẽs, a quo excidiũ hoĩ parat, a quo ignis æternus ꝓcedet eũ cõbuſturꝰ. Vñ Pſ. Priuſq intelligerẽt ſpinæ veſtrę
Rhãnum, ſicut uiuẽtes, ſic ĩ ira abſorbet Pſ. 57.
eos. i. priuſq peccator ĩtelligat Rhãni malitiã, abſorbet eos uiuos pderq; eos. Donec. n. ĩ alia vita pctõr ſit, nõ intelligit, quod truculẽtiſſimus ei hoſtis dęmõ ſit, quod ĩ æternum ducat ignẽ. Nã amicum ſe ſimulat, & ouẽ, cũ lupus rapax ſit, & leo circumiẽs qrẽs quẽ deuoret. Sed notandũ C
Xpi dñi regnũ figuratũ fuiſſe ĩ regno Da Luc. 1.
uidis. Angelo teſtãte: q ait: Dabit illi dñs
Deꝰ ſedẽ Dauid pris eiꝰ, &c. Dauid uero 1.Reg.
geminum habuit principatũ. Priorẽ, qñ 22.
fugiẽs Saulis ſæuitiã, ſeceſſit in ſpeluncã Odollã afflictꝰ, & egenus, & cõuenerũt ad eũ oẽs, q erãt ĩ angũſtia conſtituti, & amaro aĩo, & oppſſi ære alieno, & factꝰ eſt eorũ priceps. Hunc principatũ ĩ hac mortali vita Xps geſſit, ut ipſe ait, uenite ad me oẽs, q laboratis, & onerati eſtis Mat.11
afflictos ad ſe uocat, ut eorũ priceps, cui con-

Digitized by Google

A cõſonat illud Eſaię, ꝙ vnxerit me, vt me
Eſ.95. deret contritis corde. De hoc Xp̃i regno
Pſ.95. accipiẽdũ eſt illud Pſ. Dicit ĩ nationibꝰ,
qa dñs regnauit a ligno in nr̃is codicib.
deſideraťr, illud (a ligno) nec iuenit̃ in co
dicibꝰ Græcis, & Hebraicis. Forſan ſcri
ptorũ negligẽtia, aut Hebręorũ malitia.
Recipi vero dẽt: nã eccleſia illud recipit.
Vñ canit in hymno: Impleta ſũt, q̃ cõci-
nit, Dauid fidelis carmine. Dicẽs ĩ natio
nibꝰ, regnauit a ligno Deus. Et in pſalte
rio Romano ita legit̃. Et pr̃es antiq eã
lectionẽ agnoſcũt. Vt Orig. Hilar. Aug.
Ioã.19 Berna. Ambr. Caſiod. Atq; hoc regnum
Xp̃i, licet myſterij ignarus Pilatus titulo
crucis affigi mãdauit, Græcè, Latinè, &
Hebraicè, Ieſus Nazarenus, Rex Iudæo
rũ, ut in oĩ natione, & lingua diceret, ꝙ
B dñs regnaret a ligno, Põtifices q dẽ ꝓhi
bebãt dicẽtes: Noli ſcribere Rex Iudæo-
rũ. Sed Pilatꝰ cõſtãter ait. Qd ſcripſi ſcri
pſi. Solet Aug. notare, ꝙ huius myſterij
cauſa aliq Pſ. hent in titulis: Ne diſſpdas
Dauid in tituli inſcriptione, ut in Pſ. 58.
Augu. 59. & Aug. in Pſ. 58. de hoc latius diſſer-
uit. Quaſi Dauid in ſpũ moneat Pilatũ,
ne dirũpat titulũ crucis, nec acquieſcat
põtificib. petẽtibus. En priorẽ Dauidis et
Xp̃s prĩcipatũ, ĩ quo ſe pbuit Xp̃s dñs ſi
milẽ Codro Regi Atheniẽſium, de quo
Augu.] Aug. memoriæ ꝓdidit 18. de ciuit. c. 19.
Qui cũ ciuitatẽ ab hoſtib obſeſſã nõ poſ
ſet liberare, oraculũ cõſuluit, et audiuit:
Si mortuꝰ tu fueris urbẽ liberabis. Tunc
ille, vt ciues defenderet, mutato habitu
C regio cũ hoſtibus decertãs, mortuus ẽ: Et
ſic ciuitatẽ defendit. Hoc ipſũ Xp̃s Dñs
pſtitit: q mutato habitu ingreſſus eſt bel
lũ: occubuit in eo, & morte ſua oẽs nos
1.Re.5 in libertatẽ aſſeruit. Alter Dauidis ĩ prin
cipatꝰ fuit, cũ regnauit ĩ Hieruſalẽ, & re
gnũ illud opulẽtiſſimũ fuit. Significatq;
Xp̃i dñi regnũ poſt reſurrectionẽ ſuam,
Pſ.144 ꝙ eſt æternũ in cælo. De quo dr̃: Regnũ
Lu.23. tuũ regnũ oĩum ſeculorũ. Qd regnum in
tellexit latro dicẽs. Memẽto mei, dum ve
neris in regnũ tuũ. Hoc regnum oĩb. di-
uitijs, ac delicijs affluit. Nemo uerò in
hoc opulẽtũ Xp̃i regnũ ueniet, q hic non
fuerit ſub eius priori regno in uera pęni
tẽtia, & afflicta vita. Vñ Paulus: Si tñ cõ
patimur, ut conglorificemur. Merito er A
go dr̃: Exulta ſatis, & iubila filia Siõ. Ec Ro. 5.
ce Rex tuus q te a captiuitate, & tyrãni
deliberet. An nõ lętiſſimũ nunciũ Chria
nis, q Argerij captiui detinẽt̃? Ecce Rex
veſter naturalis Mauris ſuperatis ingre
dit̃ Argerium, vt vos liberet. Hoc nunc
nũcio mundo dat̃. Exultet ergo, & iubi
let. Si veritas liberauerit uos, verè liberi
eritis. Ideo ei dicitur, Oſana, ſalua nos. Ioan.7
[Bñs q venit in noĩe dñi.] Huius noĩs
bñs, ꝙ hodie Chr̃o tribuit̃, ꝓfunda eſt ſi
gnificatio. Primum bñdicta res dr̃, q̃ bo
na, & optima eſt, & ſic Chr̃s bñs dr̃, qa
bonũ eſſẽtiale, dignum oĩ laude. Scd̃o
bñs eſt, q multa dona recipit. Et bñdice-
re ĩ ſcriptura ſignĩcat bona facere. Sic de
Iſaac dr̃: Bñdixit ei dñs, & locupletatus
eſt. Et Iacob ait ad Laban: Bñdixit tibi B
dñs ab introitu meo. Et Abigail: Suſci- Ge. 29
pe bñonẽ hãc, i. hoc domum. Sic ẽt Chr̃s
bñs dr̃, q a ſumma recepit a patre dona.
Nõ. n. ad mẽſura ei datus eſt ſpũs. Et de
eo dicebat Iſaac: Ecce odor filij mei, qua 1.Reg.
ſi odor agri pleni, qui bñdixit dñs. Sed 25.
vt vis huius noĩs, bñs, pcipiat̃, attendẽdũ
eſt nomẽ ei oppoſitũ, ꝙ eſt, maledictus:
qm̃ cõtrariorũ eadẽ eſt diſciplina. Male Ge.27.
dixit Chr̃s ficui, & aruit: ita reprobi ma-
ledicti dr̃, qa ꝑpetuo ſine fructu mane
bũt. Maledictus uerò ꝓprie ille eſt, q ita
malus eſt, ut nõ ſibi ſolũ malus ſit, ſed & Lu.11.
alios malos faciat. Hinc prior oĩum ſer
pẽs maledictus dr̃: qa decepit parẽtes pri Gen. 3
mo. Maledictus eris inter cũcta aĩantia
terræ, qa nõ contentus malus eſſe, uene- C
num hoĩ ꝓpinaſti. Ideo maledictus dice
ris, quia caput, & initium malorum es.
Simili rõne benedictus ille eſt, qui nõ
tm̃ ſibi bonus eſt, ſed & alios bonos fa-
cit. Quia uero inter hoĩes ſolus Chriſtus
dñs alios bonos efficit, iuſtificatq;, eſtq;
in eo gratia capitis, qua põ gratiam alijs
cõicare, hoc nomen, benedictus, pro-
prium Chriſti eſt, Deus ſolus natura bo
nus eſt: ſed homines bonos facit, quia
eis habitũ gratiæ tribuit, quo boni dñr,
& ſunt, ſed hanc bonitatem ſolus Chri-
ſtus tanquam caput in alios influere po-
teſt. Ideo de eo dr̃: De plenitudine eius
omnes accepimus, qui factus eſt nobis

Digitized by Google

A a Deo iuſtitia, ſanctificatio, & redẽptio.
Pſ. 132 Hinc Pſ. Sicut vnguentum in capite, quod deſcendit in barbam, barbam Aaron, quod deſcẽdit in oram ueſtimẽti eius. Quia illic mandauit dñs benedictionẽ, & uitã vſq; in ſeculũ. Poſita eſt vnctio, & benedictio in Chriſto dño, tanquam in capite. vt inde deſcendat uſq; ad horã ueſtimenti, vſq; ad infimũ fidelẽ. Et expẽdendũ eſt illud. Quia illic mãdauit dñs benedictionem. Illic, inquam, in Chriſto. ſ. theſaurizauit dñs oẽm bñdictionem, oẽm gratiam, oẽm ſanctitatem. Non in Abraham, aut Moyſe, ſed illic, in Xpo, ſ. ille. n. meruit nobis oẽm gratiam, oẽ bonum, illic eam Deus poſuit, & inde nobis emendicãda
B eſt. Et licet opera noſtra bona ſint, ſed oĩs eorũ valor inde mutuandus eſt: quia illic oẽ bonum eſt. Etenim benedictionẽ
Pſ. 83. dabit legiſlator: ibunt de virtute in virtutem. Inde proceſſit oĩs martyrum fortitudo, puritas virginũ. Hinc Pau. Bene
Eph. 1 dictus Deus, & pater dñi nři Ieſu Xpi: qui benedixit nos in oĩ benedictione ſpirituali in cæleſtibus in Chriſto. Sicut elegit nos in ipſo ante mundi conſtitutionem, ut eſſemus ſancti, & immaculati. Hic eſt benedictus. Sicut Adam omniũ pater tranſgreſſor factus, oẽs nos fecit tranſgreſſores, etiam ſine actu proprio: ita Chriſtus in baptiſmo pueris, ſine actu gratiã tribuit. Factus eſt primus ho-
1. Co. 5 mo in animam uiuentem, ſecundus in
C ipſum viuificantem. Merito Xpo hodie obuiã prodeunt, dicentes: Bñdictus, &c.
4. Re. 2 4. Re. videntes filij prophetarũ, quod requieuit ſpiritus duplex Eliæ ſuper Eliſeum, venerunt in occurſũ eius, & adorauerunt eũ proni in terram. Ita hodie Xps excipit, & adoratur, qui ſibi, & alijs ſpiritum hẽt. Sed qs eum nõ adoret? 1. Reg. Abijt cũ Saul
1. Reg. pars exercitus, quorum tetigerat Deus
10. corda: filij verò Belial dixerunt. Nũ Saluare nos poterit iſte? Et deſpexerunt eũ, nec attulerunt ei munera. Ipſe verò diſſimul ibat ic audire. Si tetigit Deus cor tuum. Xpm ſequeris: ſin uerò audit quidem, ſed nunc diſſimulat, aliquando loquetur, & virgam oliuæ, quam nunc defert, mutabit in virgam ferream, & tanquam uas figuli confringet inimicos.

Feria II. poſt Domin. In Ramis Palmarum.

Maria accepit libram unguenti Nardi piſtica pretioſi, & unxit pedes Ieſu, &c. Io. 12.

PRimum omnium ſciendum nobis eſt, hanc unctionem eandem fuiſſe eum illa, quam Mat. c. 26. & Marc. Ma. 26.
c. 14. memoriæ prodiderunt, factã fuiſſe Ma. 14
in domo Simonis Leproſi. Hæc eſt ſnĩa Diui Auguſt. & cõis Sanctorum, & Doctorum. Augu.
Licet namque aliqua diuerſa, et inter ſe contraria dicis a ſacris Euãgelij B
ſcriptorib. uideantur, oĩa tñ conſonant. Licet. n. Martha miniſtraſſe dicatur, id effici potuit ẽt in aliena domo Simonis, qm̃ vicini erant, & forſan cõſanguinei. Aliqui dixere Simonem hunc leproſum Nice.
patrem fuiſſe Lazari, referẽte Nicephoro lib. 1. Hiſto. Eccl. c. 27. Et licet Ioãnes dicat inunctos pedes, & Matth. dicat caput unctum, utrumq; factum eſt, ait Auguſt. Et licet Ioannes dicat Iudam Iſcariotem indignè tuliſſe effuſionem unguenti, Mattheus uerò dicat diſcipulos ẽt omnes, intelligendum eſt primam Iudam auaritia motum dixiſſe: Et quid perditio iſta? Deinde diſcipulos miſericor- C
dia commotos ei aſſenſiſſe.

Secundò ſciendum, libram vnguenti Nardi inſumptam in hac unctione fuiſſe. Libra duodecim uncias habet, & eſt nomen non ſolum ponderis, ſed etiam Dioſco
menſuræ Nardus uerò (de quo Dioſco- rides.
rides libro 1. cap. 6. & Plinius lib. 12. ca. Plini.
12.) eſt frutex grani, ac craſſa radice, ſed breui, & nigra, fragilique aſpero ſaporę, folio paruo, & denſo, cacumina in ariſtas ſe ſpargunt, ideo gemina dote Nardi ſpicas, & folia celebrant. Ex nardo verò oleo delibuta fiebat vnguentum pretioſiſſimum, ſed optimum erat, quod ex ſpica conficiebatur, & vnguento hoc veteres vſi fuerunt in capitis vnctionem. Verbum autem piſticę non eſt nomen loci, ut Auguſtin. putauit, ſed nomẽ eſt Grecum ſignificans fidele, purum,

Digitized by Google

A purum,ſyncerum,non adulteratum.Ita
Hiero. Hier.& Euth.in Matth.Solent.n.hmói
Euthi. vnguenta ꝑtioſa ſophiſticari.Cũ ergo re
cumberet Xp̃s dñs in domo Simonis,
adfuit Magdalena, & primum Xp̃i pe-
des lauit forſan lachrymis,& exterſit ca
pillis ſuis,& deinde eos inunxit pretioſo
vnguento, & tandem ſuper caput Xp̃i
unguenti partem effudit,& impleta(ait
Ioannes)eſt domus ex odore unguenti.

Sed aliquid maius nobis his verbis in
nuit,vniuerſam,ſ.eccleſiam replendam
odore huius vnctionis. Maxima ꝑfectò
conſideratione digna ſunt verba illa Re
dẽptoris, cũ de hac vnctione loquẽs ait:
Amen dico uobis,vbicunq; prædicatum
fuerit Euãgelium iſtud in vniuerſo mun
do,dicetur,& ꝙ hæc fecit in memoriam
B eius. En vniuerſum mundũ implet odor
Can.1 huius vnguenti. Pôt Maria ſibi meritò
vſurpare verba illa Cant. Nardus mea
dedit odorem ſuum.Cum uerò nos hãc
vnctionem prædicamus uerbum Chri
impletur illud ꝑdicentis diuulgandum,
ac prædicandum. Sed dubiũ eſt,qđ excel
lentiæ,ac dignitatis habuerit unctio iſta
ut eam vniuerſo prædicari mundo Xp̃s
uoluerit? Latẽt in tenebris mirabilia ge-
ſta principum; imò & ſanctorum mul-
torũ facinora præclara obliuioni tradita
ſunt:hæc verò vnctio in ſeculum nõ de-
lebitur ab hoĩum memoria, perpetuo in
vniuerſo mundo prædicanda eſt. Aliqđ
ſine dubio in illa ſecretũ latet magnifa-
ciẽdũ. Quàm diuerſum iudicium Dei a
C mundi iudiciis. Apoſtoli dñt: Vt quid ꝑ
ditio hæc: Chriſtus verò, Bonum opus
operata eſt in me,& adeò bonum,ut oĩ-
Chry. bus ſit ſeculis ꝑdicãdũ. Qua de re loquẽs
Chryſ.in Matth.26.ait: Quis igitur tam
abiectæ mulieris factum ita exclamauit,
ut per totum orbem ab oĩbus audiretur?
Virtus profectò eius, qui hæc prædixe-
rat: & quidem Regum, ac Imperatorũ
res geſtę,quorum nõnulla remanẽt mo-
numenta,oĩno tacent,& de pleriſque eo
rũ qui urbes condiderunt,mænia erexe-
runt,bella geſſerunt,trophæa ſtatuerũt,
multiſq; gentes ſubiugarunt, quamuis
& ſtatuas ſibi fecerint, nulla tñ fit men
tio, multiq; ipſorum nec noĩe qdem ex
tant. Qđ aũt meretrix mulier in domo A
cuiuſdã leproſi duodecim viris præſenti
bus oleum effudit,id ꝑ uniuerſum orbẽ
tanto tp̃e tranſacto decantatur. Sed Indi,
Scythæ,Thraces,Sauromatę,q́què Mau
ritaniam,quiq; Orcadas inſulas habitãt
magna prædicant uoce. O ineffabilem
miam dñi,qui meretrice pedes exoſcula-
ri patitur,& inungi,nec potitur ſolũ,ſed
& criminantes increpat, & in vniuerſo
mundo ꝑdicandum dicit. Hæc Chryſ.

Vt ergo pro dignitate ſua hoc Magda
lenæ opus ualeamus æſtimare,notãdum
nobis eſt,ſummo eã amore Xp̃m proſe-
quutã fuiſſe,cum primum ad eius pedes
acceſſit,& pc̃torum veniam conſequuta B
eſt.Sic.n.Xp̃s tunc dixit: Remiſſa ſunt Luc.7.
ei peccata multa,qm̃ dilexit multũ. Hic
verò in corde illius incenſus amor non
tepuit,ſed mirum in modũ auctus ĩ dies
eſt Xp̃i uerbis auditis,& operibus inſpe
ctis,ita ut oſſa etiã illius occupauerit, ut
meritò illud ſibi vſurpare poſſit: De ex- Thr.1.
celſo miſit ignẽ in oſſibus meis,& erudi Simile
uit me. Et queãdmodũ cũ extraneus ca-
lor non ſanguinẽ ſolũ,& carnem,ſed &
oſſa occupat,hectica febris efficit: ſic a-
moris igne ſuccenſa mulier hæc eſt, ut
ignis hic oĩno mentem eius abſumpſe-
rit,& oſſa ẽt igniret Hinc factũ eſt illud
Luc.10. Sedẽs ſecus pedes Dñi,audiebat Luc.10
verbũ illius,& iõ optimã partẽ elegit, q
non auferetur ab ea. Hoc amoris igne
ſuccenſa Xp̃m crucẽ baiulantẽ ſequuta
eſt: Hoc illum in monumento quæſiuit,
cũ adhuc tenebræ eſſent: hoc ibi ligata C
eſt,ut diſcedere nõ potuerit,ẽt diſcipulis
recedentib. hoc meruit prima Xp̃m ui-
dere,& illum reſurrexiſſe Apoſtolis nũ-
tiare. Hoc itaque amore languida, nunc
& æſtuans ad Xp̃i dñi pedes rurſum ue-
nit,& liquefacto corde inſtillat illud per
oculos,& pedes abluit Xp̃i,iterum capil
lis terſit,iterum vnguento vngit pretio-
ſiſſimo, nihil oĩa arbitrata eſſe ĩ Chriſti
dñi obſequiũ. Simul grãs Xp̃o agit ꝑ re
miſſione percepta delictorum: & q́ audi
uit cito moriturum Xp̃m dñm pro deli-
ctis oĩum,ꝑuenit illũ ungere, quaſi mox
ſepeliendum. Pedes eius exoſculatur
pro tam immenſo beneficio, quale fuit
rudem-

Digitized by Google

A redēptio humani generis, & ut gratum
oñdere aīum, oē ꝙ habuit, fecit, omne ꝙ
illi ſupererat ſubæ in hoc unguentum in
ſumpſit. Hæc ſignificāt uerba illa, quod
habuit, hęc fecit, cor uniuerſum dono de
dit Xp̄o dño. Hinc eius oblatio gratiſſi-
ma fuit illi tanto amore ornata, tanta de
uotione oblata: fuitque ſicut in millibus
agnorum pinguiū, & ſicut adipe, & pin-
guedine repleta eſt aīa eius, ideo inſigne
exhibuit facinus oīb. ſæculis p̄dicandum
& aboledū nunq̄. Quo docemur nō tam
a Deo expectari ſubām operum, quæ in
eius exhibemus obſequiū, q̄ modum, quā
B deuotionem, q̄ charitatē, qua illud Deo p̄
ſtamus. Minimum namq. opus magna
charitate exhibitū cēſendū eſt, cōtra ma-
ximū tepide factum, ac negligenter mini
Simile mum Deo eſt. Hoc uero, & ipſi hoīb. v-
ſu venire ſolet. Aliqñ namq; aliquis te ar
denter diligens eo affectu, ac dilectionis
oſtenſione tibi aliquid dat ēt minimum,
tu uerò in magno p̄tio illud hēs, ꝙ uide-
ris tibi datum cor ab amico in illo dono
paruo. Quid mirū Deum nr̄o corde ma-
xime delectari, & amore p̄cipue duci, qui
Pro.23 ait. Fili p̄be mihi cor tuū. An nō hoc eſt
Can.4. illud ſpōſi: Vulneraſti cor meum ſoror
mea, ſpōſa, in uno oculorū tuorum, & in
vno crine colli tui? Vnum oculum, vnū
aſpectū intellige. Si ergo una oculorum
C cōuerſio in Deum, vnus crinis, Dei vul-
nerat cor, qd miramur, ſi illud vulnera-
uit Magdalena oīb. capillis in obſequiū
Xp̄i datis, fluuio lachrymarum in pedes
dilapſo ab oculis? Simili uerò rōne nos
Dei cor uulnerare poſſumus, ſi ardētiſſi-
mo eius amore flagrātes, ei minima offe-
ramus. Audi rei huius exēplum. Luc.21.
Reſpiciens āt Ieſus uidebat eos, q mitte-
Luc.21 bāt munera ſua in Gazophilatium diui-
tes, Vidit āt, & quandā uiduā pauperculā
mittentem æra minuta duo, & dixit: Ve-
rè dico uobis, quia uidua hęc paup plus
q̄ oēs miſit. Nam oēs hi ex abundanti ſi-
bi miſerunt munera: hæc autem de eo, ꝙ
deeſt illi, omnem uictum ſuum, quem ha
buit, miſit. Sicut tunc oculis corporis ui
debat dona, & attentè conſiderabat, quæ
ei offerebantur: ſic nunc è cælo dñs pro-
ſpicit ſuper filios hominum, ut uideat, ſi
eſt intelligens, aut requirens Deum, eiq. A
dona offerens, nō tñ adeò attendit mu-
nus, & eius quātitatē, ac offerentis volū-
tatem. Si ergo parua tibi ſunt, q̄ Deo offe
ras, noli contriſtari, illa Deo maxima e-
runt, ſi magna obtuleris charitate. Hinc
Paul. Si uoluntas prompta eſt ſm id, qd
hēt, accepta eſt, non ſm id, ꝙ non habet. 1.Co.8
Et idem paul. Non copioſum datorē di-
cit dilectum a Deo, ſed hilarē datorem.
Optimè Thobias ad filium: Si multum
tibi fuerit, abundanter tribue, ſi exiguū, Tho.4.
hoc libenter impertiri ſtude. Sed eſt ad-
huc in hac Magdalenæ vnctione aliud,
ꝙ conſideratione dignū eſt. Diſcipuli mi
nus diligentes putāt largitatē ſummam,
imò prodigam eam fuiſſe, adeò ut perdi- B
tionē dicant factā, illa uerò ait; Qd hēo,
hoc facio, nihil uero me feciſſe credo. E-
ius animum Xp̄s expreſſit, dicēs: Qd ha
buit hęc fecit, quaſi dicat, amplius non fe
cit, qa plus non habuit. Eſt.n. gradus di- Berna.
lectionis perfectę (ut Ber. & D.Th. opuſ. D.Th.
de dilectione Dei ait.) Opari magna, & Ge.29.
reputare parua, opari multa, & reputare
pauca, operari diu, & reputare breue. Si-
cut uidebantur Iacob pauci dies præa-
moris magnitudine, cum multi anni eſ-
ſent.) Bern. Labor meus uix eſt unius o Bern.
rę, & ſi plus eſt, non ſentio præamore,
nec mirum, ſi amor multa opa reputat
pauca, quia in mandatis eius cupit ni-
mis. Si.n. pſal. ait: Beatus uir, qui timet
dñm, in mandatis eius cupit nimis: ſi qs Pſ.111
timet, vult nimis, qd q amat? Licet ergo
multa faciat, plura tñ deſiderat, ſi pun- Simile
ctus ad oīa hēret cōcupiſcentiā, ad q̄ hēt
potentiā, non reputaret multas mille li-
neas de ſe fluētes, qa ad infinitas hēt po- C
tentiā. Amor aūt plura deſiderat, q̄ poſ-
ſit, & iō oē, ꝙ pōt, parum ei eſſe vr̄, & oīa
quæ agit, parua ei apparent. Seneca: Nō Seneca
amanti aliquid magnū eſt, amanti nihil,
breue ēt ei apparet oē tp̄s, qm̄ deſiderat
in æternum ſeruire. Cōparatione uerò
æternitatis oē tp̄s nihil eſt. Si ergo ea, q̄
in Dei obſequium præſtas, magna tibi
uīr, uel multa, uel longo durare tp̄e, qua-
rum te amare crede. Qui enim nimium
diligit, poſtquam oīa præſtitit, ait. Serui Luc.17
inutiles ſumus, quod debuimus facere,
feci-

Digitized by Google

A fecimus. Contra verò illi faciunt, de qui-
Ecc.28 bus Eccl. 20. Exigua dabit, & multa im
properabit. Hæc D. Th. vbi ſupra.

Eſt & aliud ĩ hac Magdalenę dilectio
ne, & ex illa ꝑfectò vnctione nobis ex-
pendẽdũ, vt ei⁹ charitas magis nobis ſit
ꝑſpicua. Poſtquã.n. pedes lauerat, capil-
Ioan.1. lis exterſerat, vnguento vnxerat, auda-
cter conſurgit, & caput Chr̃i inũgit, &
facto alabaſtro vniuerſum effudit un-
guẽtũ. En audaciã ĩ gẽtis dilectionis. Ba
ptiſta nõ audet ſacrũ Xp̃i verticẽ tãgere,
& indignũ ſe dicit corrigiã calceamenti
ſoluere. Hæc verò mulier caput illud ſa-
crũ Angelis adorãdũ, tremẽdũ ptãtibus,
tãgit, vngitq;. O mirabilẽ amoris auda-
D. Th. ciã! Perfecta amoris grad⁹ eſt, ait D. Th.
B loco ſuperius citato; quo facit audere ve-
hemẽter. Vbi notat aliqñ Deũ aïæ reprę
ſentari ſua noïe maieſtatis dñi, aut iudi-
cis, & tũc iſurgit timor in aïa, ac reuerẽ-
tia. Sic Moyſi audẽti loq̃ De⁹, ne appro
pies huc, ſolue calceamẽtum de pedibus
Exo.3. tuis. Ego ſũ De⁹ Abrahã, De⁹ Iſaac, De⁹
Iacob. Quaſi dicat: Ego ſũ, cuius una eſ-
ſentia Deus, & Deus, & Deus, i. tres pſo
næ, ut innuit copula, q̃ diuerſitatẽ exigit.
Tũc abſcõdit Moyſes faciẽ ſuã, nec aude
Eſth.15 bat reſpicere cõtra dñm. Sic Eſther cor-
ruit, & exanimata eſt viſa. Aſſueri maie
ſtate. Ad huc modũ Magdalena ĩgreſſa
nũc eſt ſũma cũ reuerentia corã Chriſto
1.Co.13 dño, & ad ei⁹ pedes ꝓ voluta. Aliqñ ve-
rò Deus maieſtatẽ ſuam occultat, & aïæ
obijcit ſeipſũ, ut fratrem, & ſpõſũ, & tũc
aïa ſperat, qa charitas oïa ſperat, & dile-
ctione, ac ſpe aucta fit aïa audax, & pfe-
cta charitas foras mittit timorẽ, vñ mira
1.Io.4. biliter audet. Huius rei exẽplũ ꝓponit
Ge.45. nobis Gen. 45. Nõ ſe ultra poterat cohi-
C bere Ioſeph multis corã adſtãtibus. Vñ
ꝓcepit, vt egrederent̃ cũcti foras, & nul-
l⁹ intereſſet alien⁹ agnitioni mutuæ; ele-
uauitq; vocẽ ſuã cũ fletu, & dixit fratri-
b⁹ ſuis: Ego ſũ Ioſeph. Ad quos ille cle-
menter: Accedite, inq̃t, ad me. Et cũ ac-
ceſſiſſẽt ꝓpe; Ego ſũ, ait Ioſeph fr̃ veſter;
nolite pauere, nec durum vobis videat̃,
ꝙ vẽdidiſtis me i Aegypto. Oſculatuſq;
eſt Ioſeph oẽs fratres ſuos, & plorauit ſu
per ſingulos, poſt q̃ auſi ſunt loq̃ ad eũ.
Cũ talẽ ſe De⁹ aïæ exhibet, audet vehe- A
mẽter. Vide, diſſimilia multa inter eos,
quos diximus modos, quib. ſe Deus aïæ
oñdit. Nũc dicit: Accedite ad me: Moyſi
verò dr̃: Ne appropies huc. Nũc ait, Ego
ſũ frater veſter. Hoc uerò diſſimile eſt il
li; Ego ſũ Deus Abrahã. Et nũc ait, Nec
durũ nobis uideat̃, &c. Excuſans eorum
culpã; hoc diſſimile illi, Solue calceamẽ-
tũ de pedib. tuis. Poſt q̃, ait, Auſi ſunt ac-
cedere ad eũ. Non ait, Ante q̃ auſi ſunt,
ſed poſt quæ. Cum ergo aïa ſẽtit Chr̃m
aduocãtẽ ſe, & quaſi diſſimulãtẽ, quod ſit
lux inaceſſibilis, qa ad ſe allicit, cũ audit
diſſimulata maieſtate, dicere Xp̃m ſe fra
trẽ, & ſponſũ, cũ accuſat pctã præterita,
quaſi nõ eſſent, cũ plorat Chr̃s, nõ ardẽ- B
tes oculos oñdens, ſed oĩno beneuolos,
cũ deſcẽdẽs de ſolio ut Aſſuerus, animã
amplexat̃, nec gladium portat, quo pcu-
tiat, ſed potius oſcula infigit: ut ſpõſus re
damari ſe cupiẽs, cũ audit Deũ inuitãtẽ,
vt loquat̃, petatq;, q̃ voluerit. Tũc audet
aïa. Sic audet ſpõſa dicẽs: Oſculetur me Can.1.
oſculo oris ſui. Vbi Bern. O aïa reueren Berna.
tiã habe, eſt.n. Deus tu⁹ adorandus, non
oſculãd⁹. Fateor, ꝙ honor Regis iudiciũ
diligit, ſed pceps amor, nec iudiciũ pſto-
lat̃, nec cõſilio tẽperat̃, nec rõni ſubijcit̃.
Hinc mirabiles audacias in Sãctis vide-
re licet cũ Deo ipſo, qualis ipſa; Aut di- Ex.32.
mitte noxã populo huic, aut dele me de
libro, in quo ſcripſiſti. Non ꝙ deleri ue-
lit, ſed certus, ꝙ delẽdus nõ ſit, audet ni-
mio amore, ac familiaritate. Hac ergo
perfecta dilectione audet Magdalena, q̃
pti⁹ reuerẽter acceſſit, lachrymas fudit,
pedes unxit. Sed Chr̃s dñs ſe illi tũc ex-
hibuit adeò beneuolũ, vt verè ſpõſus ſo-
lũ ei viſus ſit, peccata eius, q̃ ante remiſe C
rat, nũc lõgè ab ea poſita oñdit, ſicut di-
ſtat Oriẽs ab Occidẽte. Tanta ergo eã ex
cepit beneuolẽtia, vt auderet, & ſurge-
ret, caputq; Chr̃i inũgeret. Ad hunc ergo
dilectionis gradum Magdalena puene-
rat, ꝙ eſt audere vehemẽter, ſicque auſa
eſt Chr̃i caput inungere, quaſi ſponſi ca-
put. Tã inſigne ergo charitatis op⁹ meri
to voluit Chr̃s vniuerſo in mundo pdi-
cari, laudariq;, & oĩbus in exemplum
proponi. Qui conſiderauerit Magdale-
nam

Digitized by Google

A nam prius pedes Chriſti tenuiſſe,& unxiſſe,& deinde ad caput vſq; aſcendiſſe, illudq. vnxiſſe,meritò illam hederam diceret. Hedera natura ſua in altum conſcē dere deſiderat,ſed dum ſola eſt,illud aſſequi non valet, ſed humi ſerpi, donec arborem inuenit,aut parietem, cui innixa aſcendere poſſit. Quo inuento,ei adhæret,nullumq; aſcendendi finē facit, niſi quem arbor,aut paries fecerit. Si.n.vſq; ad ſydera arbor aſcenderit,illuc vſq. hedera pertinget, & indiſſolubili vinculo ei hæret, pluſquam vxor viro, filius patri,amicus amiciſſimo.Hi.n.ſeparantur aliqñ, ſed non hedera ab arbore, cui ſemel hæſit. Et ideò ait Iſidorus, hederam ab hærendo dictam. Iuxta ea,quæ nobis de hedera dicta ſunt,iuſtus quiſq.hedera nuncupari pôt.Qm̃ licet hô natura ſua in alta aſcendere velit, & Deum cōſequi:ſi tamen ſibi relinquatur,humi ſerpet.Hinc Pſ.ait, Humiliata eſt in puluere aĩa noſtra.Conglutinatus eſt in terra venter noſter. Quo ergo aſcendere potuiſti? Cum Deo adhæſit, aſcendere potui: Ideò mihi adhære Deo bonum eſt: Idem ait.Sic.n.ſuper oēs cœlos aſcendā. Nec adeò ſtricto vincula hedera arbori iungitur,ac iuſtus Deo.Multis.n.de cauſis hedera ab arbore ſeparari pôt,uel pp ſiccitatem, vel manus hominis, & gladius illam ſeparabit. At vero Iuſtos loquitur. Quis nos ſeparabit a charitate Chriſti? Tribulatio?an anguſtia?an gladius? Certus ſum,quod neque mors,neque vita, &c. nec creatura alia ſeparare nos poterit a Charitate Dei. O præclaram hederæ vim.

Simile

Iſidor9

B

Pſa.53

Pſa.72

Ro.8.

C Licet ergo oĩs iuſtus hedera dici poſſit,præcipuè tamen Magdalena. Tu viridis hedera es, quæ hortum domini cingis,& ornas. Aliquādo tibi relicta humi ſerpebas,cum in ciuitate peccatrix eras, ſed cum ad pedes Chriſti domini ueniſti,arborem inueniſti, & arborem maximam,excelſiorem cęlis factam. Eius pedes tenuiſti,ei adhæſiſti, nec vnquam ab eo ſeparari potuiſti, nec ab eo ſeparare te Martha potuit,nec Phariſæus,nec militum turba, cum ad Caluarium Chriſtus duceretur. Nec in horto eum reliquiſti,ſed diſcipulis recedentibus tu non receſſiſti,& ideò prima eum uidere meruiſti ſurgentē, & ideò ſup oēs hedera dici potes. Ionæ 4. Præparauit dñs hederā, ut protegeret eum,laborauerat.n.& lætatus eſt lętitia magna Ionas ſuper hederā. Sicut laboranti Ionę pręparata hedera eſt a dño, hanc hederā, Magdalenā,ſ. pręparauerit ei pater, vt ei eſſet ĩ delicijs. Hæc vnguentorũ delicias ei parauit,hęc lachrymas,& capillos. Et q̃ initio pedes lauit, & vnxit,uſq. ad caput demũ peruenit,& illud vnxit. In uerticē arboris hęc hedera aſcendit. Eſt verò & alia rô,pp q̃ voluit Xps dñs hoc Magdalenæ factũ ab oĩbus laudari,& ea eſt,qm̃ ab his,qui illud uiderunt,fuit malè conſultũ,adeoque oblatratum mulieri, ut dicat Marcus. Erant quidā indignè ferentes, & fremebant in eam. Vt ergo iuſtè Xps ageret cauſam Magdalenæ,voluit,ut ei ablatus honor reſtitueret fama publica, & q̃ iudicium iniquū ſubijt, perpeſſaq. ē pau corum hoĩum,Dei iuſtum videat, publicumq. iudicium pro ſe latum. Sic namque ſuorum cauſam dñs agit, ut ijs in rebus, in quib. pro eius amore paſſi ſunt, maximè glorificetur,qui in honore paſſus eſt,in honore habeatur maximo. Sic per Eſa. Dominus loquitur populo ſuo. Pro eo,quod fuiſti derelicta, & odio habita,nec fuit;qui tranſiret per te, ponam te in ſuperbiam populorum, gaudium in generatiune, & generationem.

A

Ionę. 4

Ma. 14

B

Eſa.60

Quod adeò verum eſt, ut decreuerit Deus iuſtos ab improbis olim deſpectos ab eiſdē laudari,& honori haberi. Vnde inducuntur Sap.5.in hæc verba. Hi ſūt, quos aliqñ habuimus in deriſum,& in ſimilitudinē improperij,nos inſenſati uitam illorum æſtimabamus inſaniam,& finem eorum ſine honore,ecce quō computati ſunt inter filios Dei, ſic.n. efficit, vt abiectus Dei cauſa exaltetur. Sic voluit Ioſeph vēditum, & ſeruum factum dominum fieri,& adorari, & mendaces oſtēdit,qui maculauerunt eum. Sic uūc mendaces Chriſtus dominus oſtendit,q Magdalenam profuſam,ac prodigā iudicabant,ideoque hoc eius egregium factū omnibus ſæculis voluit commendari.

Sap. 5.

C

Ge.45.

Sap. 10

Sed

A Sed ut opus tñ ab oĩ iniuria uindicet, nihilq; reprehenſione dignũ in eo appareat, rñdendum eſt Iudæ Iſcariotæ calũniæ. Potuit, ait, hoc vnguentum uenundari pluſquam 300. denarijs, & dari pauperib. Cui Xp̃s dñs occurrit, dicens: Pauperes ſp hẽbitis vobiſcum, me aũt non ſp habebitis. Quibus uerbis oñdit Chriſtus dñs non prętermittendã fuiſſe hanc unctionem pp eleemoſynam. Primò, quia tp̃s eleemoſynæ non vrgebat tunc, ſed expectabat: p n. eleemoſynę locus erat, unguendi uerò Chriſti dñi tp̃s inſtabat, quia continuò erat diſceſſurus. Secũdo, quia obſequium debitum erat certæ perſonæ, ſ. Chriſto dño, eleemoſyna verò
B debetur non certæ perſonæ, ſed pauperibus indeterminatè. Ex quib. colligit Caietanus cõem doctorum doctrinam, qđ humanitatis officia, quæ alicui certæ perſonæ exhiberi poſtulat certum tp̃s, non ſunt prætermittenda pp cõia debita, quę indeterminatè debemus proximis. Nec .n. conuiuium nuptiale, uel officium ſepulturæ, & ſimilia relinquenda ſunt pp eleemoſynam faciendam. Quia ergo tantus hoſpes, qualis Chriſtus dñs tunc aderat, & officioſè tractandus erat, poſthabendi tunc erant pauperes, quibus alias benefieri poterat. Si uerò conſideretur perſona Chriſti, cui hoc officium exhibitum eſt, manifeſtè elucet, non ſolum actum illum bonũ fuiſſe, ſed optimum, & meritò in illius obſequium effuſum vn-
C guentũ p̃tioſiſſimum. Tp̃s namq; illud, quo uerbum caro factum inter hoĩes uoluit conuerſari, articulũ conſtituebat urgentis neceſſitatis ad exhibendum illi q̃cunq; poſſibilia officia, & obſequia, nullius pretij, nullarumq; deliciarum finib. limitanda, quantum eſt ex parte meriti ipſius, & humani debiti. Vñ iſta unctio ſupflua non fuit; nec verò foret, ſi pretioſior inueniri poſſet, & omni erat eleemoſynæ præferenda. Hoc autem Xp̃s dñs ſignificauit dicens: Qđ habuit, hoc fecit. Quæ uerba oſtendunt tum Xp̃i dignitatem, tum occultam Magdalenæ mentẽ, Vt diſcipulus p̃tioſum eſſe vnguentum. Rñdet uerò dñs, apud Magdalenę animum nõ eſſe unguentum hoc pretioſum, ſed ſi p̃tioſius habuiſſet, p̃tioſius effudiſſet; q̃a nõ habuit, nõ effudit; ſed qđ habuit, hoc fecit. Ac ſi apertè diceret, Vos arguendã putatis de exceſſu, & tñ ſm veritatem dignitatis meę, & rectã fidem, & dilectionẽ Magdalena excuſãda eſt, ꝙ non plus fecit, ſed hoc ꝙ habuit, fecit: plus .n. faciẽdum ei erat, ſi potuiſſet. Pauperem quidã uitam, & laborib. plenam elegit Deus in mundũ veniens, ut nobis eſſet exemplo, qua nobis uia in cælum petendũ eſſet. Expectabant Iudæi Meſſiam in gloria tpali maxima veluti alterũ Salomonẽ: ſed non ea uitam ille elegit, ſed eã potius, q̃ nobis cõueniẽs eſt. Gloriæ namq; tpalis diuitiæ, deliciæq; inſtrã uiriorum
B ſunt, potius quam virtutis: quia ergo illa nobis reſpuẽda erant, reſpuit ipſe, q̃a nobis fugienda, fugit ille. At uerò ſi ſolùm Xp̃s attendiſſet ſeipſum, ac dignitatem diuinæ ſuæ perſonæ, oĩa, q̃ in mundo prętioſa erant, ab eo accipienda forent, oẽs ei deliciæ parandæ, omnes theſauri ei recõdendi, oĩs gloria ad eum deferẽda, oĩs creatura ei fuiſſet obſecutura. Si .n. tabernaculo Dei conſtruendo, & tẽplo Salomonis oĩa pretioſa Iſrael data ſunt: quid nõ debeatur tabernaculo corporis Xp̃i? quid quod illi detur, magnum putãdum eſt? Merito Magdalena p̃tioſum unguẽtum defert; meritò Magi pretioſa dãt dona, meritò vniuerſus mundus ad eum venire debuit, & cuncta ei pretioſa dono offerre, multo rectius q̃ Salomonis. Sed iſtis quæ mundo erant optima, ac pretioſa ſemel, aut bis vti voluit, ut dignitatem ſuã oñderet, & deuotioni offerẽtium acquieſceret, ut Regibus, & Magdalenæ: ſed in vniuerſum ea repudiauit: & quod altum eſt hominibus, abominatio fuit ei vt nobis uiã ſalutis oſtenderet; exemplo que fidelibus eſſet ſuis, tenendam ipſis uiã crucis, & deſpectus omnium, quæ in mundo ſunt. Cum verò his pretioſis vti volit, vt dignitatem ſuam oſtenderet, nihil erat adeò pretioſum, ut non fuiſſet multò minus eo, quod ei debebatur. Nũc ergo vti volens vnctione, optima indicari debet, non excedens, aut magna, ſed parua, aut uilis, ideoq; Magdalenam excuſat, quia quod habuit, fecit,

Caiet. Ex. 35. 1. Par. 29. Luc. 16

cit,

A De Latrone iuſto, qui cum Chriſto in cruce pependit.

Hodie mecum eris in Paradiſo. Mat. 27.

Ma. 27 PRoponitur hodie nobis primus, qui Xp̃i ore in Sanctorum cathalogum eſt redactus, cum ait: Hodie mecum eris in Paradiſo: primus effectus, ac fructus paſſionis Xp̃i, qui non potuit eſſe non vberrimus, cui Xp̃s regnum dedit pro ſtrenis, quod vulgo dr̃. (En albricias) ꝙ vicerit pct̃á, & dęmones. In die ſummæ miſ ondítur nobis latro, qui eã obtinuit, 1. Co. 6 Eccl. 3. acceſſit.n. optimo tpe, oĩum tpm acceptiſſimo. Ait.n. Tpe accepto exaudiui te & in die ſalutis adiuui te. Cum.n. oĩa tẽpus habeant, ut Sapiens dicit.i. congruũ cuiq; tp̃s eſt, & conueniens, q̃ nam dies ſalutis, ꝙ tp̃s acceptum, niſi hora illa, in qua tm̃ ſacrificium patri oblatum ẽ? Qñ Chriſti charitas ſummè exarſit, qñ gr̃æ B p̃tium tã copioſè effundebat? Muledixerat Semei Regẽ Dauid, ſed cũ in regnũ 2. Reg. 19. reuerteretur, occurrit ei. 2. Reg. 19. dicens: Ne reputes mihi dñe iniquitatem, neq; memineris iniuriarum ſerui tui, agnoſco.n. ſeruus tuus pct̃m meum. Et idcirco primus hodie ueni, deſcẽdique in occurſum dñi mei Reis. Rñdit Abiſai. Nũ pro his uerbis non occidetur Semei, qui maledixit Chriſto dñi? Et ait Dauid: Ergo ne hodie interficiet vir in Iſrael? An ignoro hodie me factum Regem ſuper Iſrael? Et dixit Rex Semei: Non morieris, iurauitq; ei. Tpe opportuno acceſſit Semei. Sed eo tpe acceſſit hic latro, qui Ma. 27 ante Chriſtum offenderat, & ut quidam volunt, blaſphemauerat, qm̃ Matt. ait, la Eſa. 9. trones Chriſtũ blaſphemaſſe. Sed agnouit pct̃m ſuum, & adorauit Chriſtũ Re C gem, & uitam obtinuit æternam, quia hodie factus eſt Chriſtus Rex; hodie prĩcipatus eius ſuper humeram eius, hodie ſedit in throno regni ſui: hodie impletũ eſt, quia dominus regnauit ligno: crux enim thronus eius eſt.

Pſ. 105 Ma. 11 Hodie etiam impletur illud Chriſti dñi: Regnum cœlorum vim patitur, & violenti rapiunt illud, qđ a diebus Ioannis Baptiſtę factum Chriſtus dicit, quod Soto. Soto in quarto ait, dictum eſſe, pp pęnitentiam, quam Ioannes prædicauit, hęc A namq; hoc pœnitentia, vt vim faciat regno cęlorum. Et ratio, inquit, eſt: Qm̃ cum cæteræ virtutes, quaſi uia regia per mandatorum obſeruantiam, & perſeuerantiam ducant in regnum cęlorum: pœnitentia tñ, quaſi vim cęlo facit, dum repente facit ex hoſte hęredem, & in pũcto cęlum aperit, quaſi eius fores con- Cyrill. fringens. Sic Cyrillus miratur, quos labores, quæ opera præſtitit latro, ut repente cę'um raperet. Bernard. O quis cum latrone iſto, latro effici poſſet, quẽ unus gemitus rapere cęlum fecit? Verè optimus hic latro fuit, furatus in cruce cęlũ. Reliqui latrones vſque ad ſuſpendium furantur: ſed hic ſuſpenſus in cruce fura tur, nec minimum quid, ſed integrum re Bern. gnum cęlorum. Vile quid furatus fuit Adam, dum pomum rapuit è paradiſo, B ſed latro integrum paradiſum. Rachel idola patris furata eſt, ſed hic Deum ue- Ge. 29. rum. Exploratores furati ſunt botrum. Nu. 13 quẽ in ligno inter duos viros tulerunt, Can. 1. ſed hic furatus eſt eũ, de quo dr̃: Botrus cypri dilectus meus mihi, qui inter duos latrones eſt. Audacter furatus eſt Dauid 1. Reg. Lanceã, & Scyphum Saulis, ſed hic oẽs 26. Dei theſauros. Vnde Cyprianus: Nul- Cypr. lus latro huic valet comparari: nam alij latrocinio vitam perdũt, hic latrocinio vitam rapuit ſempiternam. Hæc eſt autem violenta illa prædatio, quã Meſſiæ tempore futuram Eſa. prædixerat: Sce- Eſa. 9. ptrum exactoris eius, & virgam humeri eius ſuperaſti, ſicut in die Madia, quia omnis violenta prædatio cum tumultu. Ideſt, tu domine uenisti ad liberandum C nos ab inimicis, ſicut Gedeon populum liberauit a Madianitis, & hoc violenta deprædatione, quia iam uenit tp̃s omnis violentæ prædationis. Et quemadmodũ Chriſtus dominus repente una oblatione per fecit ſanctificatos, & cęlum quaſi per uiam aperuit, & infernum expoliauit, ita per eum nobis omnibus, omnis violenta prædatio conceſſa eſt, ut poſſit quiſq; cęlum prædari vno temporis momento, ut hic latro fecit, in quo inuitatus eſt illum. De quo Eſa. 8. Voca no- Eſa. 8. men eius, Accelera, ſpolia detrahe, feſtina,

Digitized by Google

A na, prædari. Sed dubitas, quæ fecerit iſte latro, ut tanta aſſequeretur, vtque eum imitari poſſimus? tantam fuit gratiam
Augu. aſſequutus, ut dicat Aug. ex ſententia itē
Cypri. D. Cypriani, lib. 1. de a͞ia, & eius origine c. 9. Latro ille non ante crucem d͞ni ſectator, ſed in cruce confeſſor, de quo nōnunq̄ præiudicium captatur, ſiue tentatur contra baptiſmatis ſacr͞m, a Cypriano ſancto inter martyres computatur, q̄ ſuo ſanguine baptizantur, tanto nonunquam pondere appenſum eſt, tantumq; valuit apud eum, qui hoc nouit appendere, quod confeſſus eſt d͞m crucifixum, quantum ſi fuiſſet pro d͞no crucifixus. Tunc.n. fides eius de ligno floruit, q͞n diſcipulorum emarcuit, illi.n. deſperauerunt, de moriente, ille ſperauit in cōmorientem.
B Verè non inuenit Chriſtus tantam fidem in Iſrael, imo nec in vniuerſo mundo. Hęc Aug. Sed quis, ais, hic fecit? Multa planè, & admiratione digna: & trib. horis plus X͞pi ſocietate profecit, q̄ Iudas annis tribus; quia non t͞pis diuturnitas, ſed feruor, ac charitas meritū pręſtant amplius.
Orig. Orig. ſuper Matt. ait: Nō ſic re, & facto X͞ps magna dedit latroni, ut non attenderet eius, magnumque latronis meritum: multa.n. fecit bona, ut audiret: Hodie mecum eris in paradiſo. Sed quæ iſta ſunt. Audi. Primū o͞ium cū in cruce eſſent, duo ei libera ſolūmodo erant, cor, & lingua: & hæc ambo Ch͞ro obtulit. Parua hæc v͞nt, ſed magna ſunt.
Mar.12 Sunt duo æra minuta, quæ vidua obtulit, q̄ plus obtulit, q̄ alii, quia totum victū ſuum obtulit, ita latro vniuerſæ quæ habuit, nec.n. amplius offerre potuit. Quid
C pro X͞po reliquerunt Apoſtoli? Solum retia. Sed quia hoc ſolum habebant, o͞ia ſe reliquiſſe d͞nt, & plus reliquerunt, quā Diocletianus imperium relinquens. Ecc. 15. Secundum datum Dei da illi.i. ꝙ
Mar.19 Deus tibi dedit, hoc offer ei, & multum
Ecc.15 dediſti, licet parum quid ſit. Aug. Venale eſt regnum Dei, tantum ualet, quantum habes. Si parua tibi ſubſtantia eſt, non anxieris, quod magnas eleemoſynas facere non poteſt: ſed ſi exiguum tibi fuerit, exiguum ēt libenter impertiri ſtude,
Tho.4 ait Thobias filio. Hoc.n. maximū Deo

eſt, ſi magnis uirib. præditus non es, vt A
difficiles ſubeas ꝓ X͞po labores, ne ęgrè feras, parū ꝙ potes laboris ſubire, hoc coram Deo tuo magnum erit. Nemo ergo excuſet, & dicet minus poſſum: qs.n. eſt, qui minus poſſit, q̄ hic latro, cui lingua ſolum, & cor ſupererant? Et t͞n hic multum habuit. Orig. Maxima dona obtulit Orig.
latro Deo, o͞ia, q̄ habuit, cor, & linguam, Ro. 10
corde credidit, & ſperauit, lingua confeſ Pro. 13
ſus eſt. Et q͞n ſolum cor ei eſſet, ſi aliud ꝙ offerret, non haberet, hoc Deo ſatis fuiſſet, ꝙ.n. ille maxime a nobis quærit, cor eſt. Fili præbe mihi cor tuū. Hinc Anſe. Anſel.
in meditationibus: Aufer d͞ne a me, ſi uelis tu ſam, manus, pedes, oculos, ſolū relinque cor, quo te diligā; hoc.n. ſolo tibi placebo. Sed ſigillatim nobis explicandum eſt, qūo cor obtulerit, & quæ in eo B
apparuerint virtutes excellentes. Et primum expēdamus uerba, quæ cum X͞po habuit. Memento, ait mei d͞ne dum ueneris in regnum tuum. Conſiderāda primum eximia eius fides, dum eum confitetur d͞m, Regem cœli, & Deum uerū, cum ab o͞ibus negatur, ēt a Petro; cum blaſphematur ab o͞ib. eum laudat: cum deſeritur ab o͞ibus eum comitatur, cum ſpernitur ab o͞ib. eum magnificit, hoc autem Ch͞s plurimi fecit, & meritō. Inter 3. Re. 2
alia, quæ perpetua memoria Dauid conſeruauit, & teſtō reliquit Salomoni, vnū illud fuit: Filijs Berzelai reddes grām, quia occurrerunt mihi, q͞n fugiebam a facie Abſalon, & erunt ip comedentes in menſua tua. Hoc magni habuit Dauid, cum ab o͞i Iraele dereretur, ſuſcipi a Berzelai, & filijs eius, hoc ēt Ch͞s C
d͞ns plurimi duxit, quod cum ab o͞ibus dereretur, a latrone agnoſceretur, & ſuſciperetur. Cum.n. Rex a regno uniuer- Simile
ſo colitur magnum non eſt, quod tu eū colas, at cum ab o͞ib. deſeritur, ſi tu eum ſuſcipias, hoc dignum magnis beneficijs. Sed precor te, ò latro, quem Regem dicis? qualis Rex hic? vbi thronus? vbi aula regia? ubi veſtes regiæ? vbi miniſtri? Lynceos oculos fides hēt. Meritum fidei, ait Greg. eſt cum Deo credis ēt nul- Greg.
la alia adhibita rōne. Ex quo maxime ſi- Ro. 4.
des latronis cōmendat. Credidit Abraham

A hã Deo,& reputatũ eſt ei ad iuſtitiã, ſed
Ro.4. Credidit Deo de cęlo loquẽti ſibi. Credi
dit Eſai. Deo,ſed illum uidet in mirabili
Eſai.6. throno Seraphinis circundatũ. Credidit
Moyſes Deo,ſed plura ei dedit ſigna in
Exo.3. rubo,& in mõte. Credunt diſcipuli, ſed
mirabilia facienti, trãsfigurato, & pr̃s
teſtimonio cõmendato. Sed latro credit
Xp̃o,nõ de cœlo loquẽti,ſed in cruce pẽ
dẽti, nõ in throno excelſo exiſtẽti Sera-
phinis miniſtrantib. ſed in cruce tortori
bus circunſepto,nõ trãsfigurato in Tha-
bor,ſed defigurato ĩ Caluario. Verè ma
gna eſt fides tua,tu.n.agnoſcis Deũ, cũ
Eſa.53 Eſa.dicit: Nec reputauimus eũ,cũ abſcõ
ditus uultus ejus,tunc uelũ humanitatis
penetraſti, & diuinitatem agnouiſti, &
quaſi optimus latro fidẽ Synagogæ ſur-
B ripuiſti,& cũ ea Xp̃m dñm. Sed ex hoc
collige,qualib. moueret affectib. latro,
erga Xp̃m ſic agnitũ. Nihil eſt,ꝙ ſic hu-
manũ cor moueat,ac aſpectus Xp̃i dñi
in cruce,cũ fide uiua conſideraẽ, ut ſan-
ctiſſimus euadat,q illũ intueẽ,& q noue
rũt,uel a lõge Xp̃m conſiderare in cru-
ce patiente,ex eo uiſo mirã cõſecuti ſunt
ſanctitatẽ. Vide,qd hæc cõſideratio ua-
luerit,& effecerit in Auguſt. Bonauẽtu-
ra,& in uniuerſum in ſanctis oĩb. quorũ
1.Co.2 noĩe Paulus,ait: Nõ.n.iudicaui me ſcire
aliqd inter uos, niſi Ieſum Xp̃m,& hũc
crucifixũ,& ut durus Thomas in men-
tẽ redeat, ſufficit,ut ei oñdat manus; &
latus. O ſi nobis Deus concederet, vt il-
Ioã.21. luminatis oculis inſpiceremus Chr̃i vul
nera,& uideremus amorẽ diuinũ, q per
illas feneſtras oñdiẽ mundo, ſine dubio
duriſſimus qſq; cõuerteretẽ,& ſanctiſſi-
mus efficeretẽ. Ex quo colligere licebit,
C qd nã in latrone operaretẽ uiſio illa,tum
fidei,tũ corpis oculorũ, qb. illud cerne-
bat in pñtiarũ fieri. Si.n.ſic uulnerat à lõ
gè hæc intueri,& audire, cũ iã Chr̃s in
cęlo eſt,qũo uulneraret latronis cor,cũ il
lud p̃ſens intueretẽ? Sed quã uim in cor-
dib.nr̃is hoc diuinũ bñficiũ hr̃e dr̃et, qs
explicet? Si bñficia naturalia mouent,
qũo urgere te dẽret hoc immenſum be-
neficium,ꝙ Deus ſe pro te tradiderit in
mortẽ crucis? Tã immenſum hoc benefi
cium eſt,ut quaſi nos cogat, uimq; uolũ
tati inſerat. Quis.n.tueri ſe poterit a vio A
lenta ſagitta abſq; pctõ, imò auferente
pctã. Xp̃o dño in cruce poſito,q̃ ſi ibi ſo
lũ poſitus fuiſſet ẽt ſine ullo dolore, ac
vulnere nos feriret,ſed ut nos uiolẽtius
vulneraret,& oĩno ſagitta eſſet. Appo-
nunẽ ei claui ĩ extremis corpis,manib. ſ.
& pedib. ut ſagitta ferro acuto termina-
ta ſit fortiſſima,& a manu Dei ĩ nos ia-
culata cũ ſit,nullus ꝓtegere ſe poſſit ab
eius ictu,& a calore amoris tanti,nec ſit
æs,aut ferrũ,ꝙ non penetret. A longe in
nos iaciẽ ſagitta iſta,ut aĩa charitate uul
nerata ſit,ſed prope vulnerauit latronẽ,
& iõ eũ sũmo vulnere affecit, ſic ẽt ꝓpe
vulnerauit Mariã,diſcipulũ,Magdalenã
quos oẽs noluit Deus, vt martyriũ ſubi-
rẽt,nec manu pſecutoris occũberẽt. Il- B
lis.n.fuit illud cõpaſſionis martyriũ ſuf
ficiẽs,ſic.n.vulnerati ſũt,ut aliud marty
riũ ab eis nõ peteretẽ. Hoc uerò ẽt latro
ſubijt,Xp̃o maximè cõpaſſ⁹, qa in eadẽ
dãnatione cũ eſſet, maximè cõpatiebaẽ
Xp̃o dño,cũ ſiľes ſuſtineret labores. Vi-
dimus eius fidẽ,inſpiciam⁹ iã eius chari
tatẽ,& zelũ. Cõuerſus ad ſociũ ait. [Neq;
tu times Deũ,q in eadẽ damnatione es,
&c.] Cũ dies iſte paſſionis fuerit dies sũ-
mæ deordinationis,q̃ vnq̃ fuerit,aut erit
dũ Deus occidiẽ,oĩa ſiľr quaſi contrario
ordine,ſi cõem curſum rerum attendas,
fiunt Moriẽ uita diſcipuli fortes fugiũt
mulieres ĩfirmæ Xp̃m comitantur: Pe-
trus negat Chr̃m,latro cõfiteẽ: p̃dicato-
res legis blaſphemãt,latro p̃dicat, ſol ob
tenebreſcit,petræ ſcĩdunẽ: Apl̃s hodie la
tro fact⁹ ẽ, Chr̃m uẽdẽs,latro uero è cru
ce p̃dicator efficiẽ,& Apl̃s, Chr̃m laudãs
& ſociũ admonẽs criminis. Chryſ. Inie- C
rãt ſocietatẽ duo hi latrones, ut oĩa cõia
eis eſſent,quæ furati fuiſſent,& cum ſo-
cietatem hanc vſq; nunc conſeruaſſent,
latro q modo rapiebat paradiſum, cum
ſocio illum diuidere uult,ſed alter recu-
ſat. Maxima latronis charitas,ait Chry. Chryſ.
prius q̃ ſibi quicq̃ petaẽ, curat ſocium lu
crari,quæ inſignis eſt charitas. Deoque
gratiſſima. Nihil enim Deo gratius ex-
hibere poſſumus, quam proximũ iuua-
re in ſalutem æternam: ſic enim faci- Nu.25
mus,ut Chriſti ſanguis in eo non deper

Digitized by Google

A daꝛ. Sed iā pauci inueniunt, q zelo Dei
1. Reg. moueanꝛ, vt Phinees in fornicarios, vt
16. Samuel lugēs Saul, ut Iob offerēs ꝓ pec
Iob. 10 catis filiorū ſacrificia, vt Moyſes q curat
Ex. 13. de Aegypto educere Iſrael, q ut Hiere.
Thre. 1 deplorās ppli captiuitatē. Et iō reſpubli
2. 3. ca pctis plena, q correctio fraterna non
eſt, nec amicis q̃ uera ſūt, dnt, nec q̃ ſalu
Plato. tis ſunt, admonent. Cū a Platone iterro
garet, qſpiā, quā i re ei poſſet maximè ob
ſequi, ac placere, rñdit admone me eorū,
q̃ videris me male agere, aut dicere. Hæc
uera amicitia eſt, curare, vt amicus Deo
placeat, & ſalutē cōſequaꝛ æternā. Hic
vero latro audiens blaſphemātē ſocium
eū corripit, nec tu times Deum? ſed ꝙ ti-
more Dei caret, eū carpit, quia timor dñi
B principiū ſapientiæ. Iō legē daturus, ter
Prou. 1 ribiliter loquutus eſt, & audita ſūt toni-
Ex. 19. trua, & lex plena minis eſt, ut timore po
Exo. 1. pulus cohibereꝛ a malo. Et q a obſtetri-
1. Reg. ces Aegypti Deū timuerūt, eis Deꝰ bñfe
10. cit. Et Abdias diſpenſator Achab, ait ad
Tho. 1. Eliā: Seruus tuus timet Deū, & Thob.
Ecc. 1. ab infantia filiū docuit timere Deū, nā
q̃ ſine timore ē, nō poterit iuſtificari. Du
bitatū a multis eſt qua rōne cū pceptum
Deus ponere voluerit primis parentib.
illud poſuit, ut ex arboris fructu nō mā-
ducarēt, q̃ res indifferens erat, & parui
momēti? Rñdeꝛ, bonū, & malum opum
nrorū, nō tā pēdet ex hoīum commodo,
aut incommodo, q̄ ex diuinæ maieſtatis
obedientia, uel offenſa. Vñ cū paupi ſub
uenis, nō tā laudādus es, ꝙ eū iuueris, q̄
ꝙ Deo i hoc obedieris. Siꝛr cū fratrē læ-
dis, nō tā uitio daꝛ, ꝙ ei malū feciſti, quā
Pſ. 50. ꝙ Dei pceptū neglexeris. Vñ Pſa. 50. cū
adulterij, & homicidij venia peteret, ait,
C Tibi ſoli peccaui, q a licet iniurius fuerit
Vriæ, & uxori, tñ hoc collatum diuinæ
offenſę, nullius momēti erat. Hic Theo
logi ſūmā inferni pęnā dāni applicant a-
uerſioni a Deo, cōuerſioni uero ad crea
turas minorē. ſ. pęnā ſenſus, & infinita,
æternaq; pęna pcti daꝛ pp Dei offenſā,
nā creaturæ offenſæ finita pęna fieret ſa
tis. Iō dñs primis parētib. eā inſtituit le-
gē, q̃ ex ſe nihil religiōis, ſed ſolū ex diui
na obediētia bonitatē hret, ut in eius ob
ſeruatione ſolā Dei obediētiā exercerēt,

& i inobediētia ſolꝰ Dei cōtēptus itereſ- A
ſet. Ex hoc uerò timore, & reuerētia ad
Deū oīa bona ꝑmanāt, ex oppoſito vero
oīa mala, & pctā miſſo. n. Dei timore, ac
reuerētia, nihil hoī boni reſtat, & in oīa
pctā ꝓlabiꝛ. Nō eſt Deus in conſpẽu eius,
inquinatæ ſunt uiæ illius ī oī tpe, ait Pſ. Pſal. 6.
Quid. n. eſt in cā, quod duo hic ſunt ſub
eadem fide, religione, ac eccleſia, & alter
pctm ullum non admittet quacunq; ex
cauſa, alter uero mille ꝑpetrabit pctā ꝓ
nihilo, niſi, qđ ille fidei hēt diuinū timo-
rē adiūctū, & timor Dñi expellit pctm
Eccleſ. 1. alter uero timor hoc caret, ſine Eccl. 1.
quo fides mortua eſt? Vñ ſicut mortuū Simile
corpus oībus eſt clamoribus ſurdū, om-
niq; ſenſu priuatum, ſic iſti nulla cōcio-
num ui, nullis plagis, & doloribus com B
mouenꝛ. Cuius rei exēplum in peruerſo
latrone patens eſt, qui ſupplicio ſuo non
mouetur, nec obſcurato ſole, petriſque
ſciſſis. Iō ad eū ſociꝰ, neq; tu times Deū?
Hēt uero magnā emphaſim uerbum il-
lud, [neq; tu.] Quaſi dicat, ꝙ hi qui cir-
cunſtant nos. Deū nō timeāt, non tā eſt
mirum, ſed tu qui iamiā moriturus es,
& rōnē redditurus, nūc mala facias? Tu
qui ſiꝑe ſupplicium pateris, quo deberes
diſceres miām, q̃ tali tpe ex exhibēda af
flicto. Sūmum. eſt. n. malum prope mor
tem eſſe, nec tunc reſipiſcere uelle. Hinc
Eſa. Qm̄ puer centū annorum morieꝛ, Eſa. 65
& pctor centū annorū maledictus erit.
Tales ſunt ſenes adhuc pueri ſenſibus,
& actibus ſuis, cū ſcriptū ſit: Ante iudi-
cium ꝑpara iuſtitiā. i. cum appropinquas Ecc. 18
iudicio, rōnes tuas præpara. Iob 32. Indi Iob 32.
gnaꝛ Eliu. Sperabā, quod ætas prolixior
loqueretur, & annorū multitudo doce-
ret ſapientiā, ſed vt video, non ſunt lon-
gęui ſapientes, nec ſenes intelligunt iudi C
ciū. Secundò colligiꝛ maximi eſſe crimi
nis inter flagella Deum non agnoſcere,
quod multis uerbis dñt amici Iob, tā lon
ga diſputatione, putantes eum huiuſmo
di eſſe. Hoc uero Deꝰ maximè odit. Hie
re. 5. Percuſſi eos, & non doluerunt, di-
ſciplinam accipere renuerunt. & Pſ. 34. Hier. 5
Diſſipati ſunt, nec compūcti. Et Eſai. 9. Pſ. 34.
Perdidi populū meū, & nō eſt reuerſus. Eſa. 9.
ad me, & iterū: Fruſtra pcuſſi filios ve-
ſtros

Digitized by Google

A ſtros diſciplinā non receperūt. Et cū gra
4.Re.1 uiſſimè ægrotaret Ochozias, nec ſic, ait
ſcriptura, reuerſus ē ad dn̄m. Cōtra Ma
naſſes ad Deum conuertit, cū in tribula
tione eſt, & Ionas in ventre ceti. In tribu
latione ad Deum non reuerti, inſenſibi-
lium eſt. Addit uerò nouus prædicator.
(Et nos quidē digna factis recipimus, hic
verò, quid male fecit?] En agnitionē cri-
Hie.3. minis ſui, iuxta illud: Veruntn̄ ſcito, qd
feceris, en acceptat mortem patienter in
pęnam pc̄torum, cum ait. Digna factis
recipimus. Optima pnīa illius fide orna
ta, charitate decorata, humilitate cōmen
data, deteſtatur pc̄tā ēt in ſocio Xp̄m, &
eius iuſtitiam commendat, dicens: Hic
quid mali fecit? Similis hæc confeſſio il-
li: Qui pc̄tm̄ non fecit, nec inuentus eſt
Eſa.53 dolus in ore eius. Dicere ei poſſumus.
Ma.16 Beatus es latro, quia caro, & ſanguis nō
reuelauit tibi, ſed pr̄, in medio oīum ini-
micorum Xp̄m prædicat. Hunc laudum
B ſuarū p̄conem Xp̄s eligit, qui.n. pc̄tóres
ſaluos facere uenit, a quib. niſi a pc̄tórib.
cōmendari debuit? A Petro, a Paulo, a
Magdalena, Matthęo, Latrone, Samari-
tana adultera. Cū ergo te uideris tribula
i.Re.16 ti, dic. Ego digna factis recipio. Abſtulit
Saulis ſcyphum; & lanceā Dauid: poſſet
que uitā eripe, nec abſtulit, q agnoſcens
Saul, iuſtū uocat Dauid; & meritò. Quæ
à te Deus abſtulit, ēt ſi uitam, ſi ſubam, ſi
honorē? An non ſcyphus, & lancea hæc
ſunt? Auferre potuit uitam æternā, & tu
hoc merebaris: gr̄as age; & dic, nos di-
C gna factis recipim⁹. Verſus ad Xp̄m, ait.

Dn̄e memento mei, dum ueneris i re-
gnum tuū. Recordare dn̄e negotii mei.
Vide eius humilitatē. Indignum ſe putat
regno, nec illud petit, ſed tm̄ memento
Ge.40. mei. Sic Ioſeph ait pincernę Pharaonis:
Memento mei, cum tibi bene fuerit. Sed
pincerna oblitus eſt interpretis ſui, non
tn̄ Xp̄s, q multo plura donat, qui petat,
unde ait. [Hodie mecum eris in paradi-
ſo.] Petiit ab Alexandro miles dotē filię,
ille uerò triginta talenta donat, dicens.
Alexandrum daturum ſp, ut Alexandrū
Ita nunc Xp̄s dn̄s, ut Deus dona largit,
dicēs. Hodie, &c. Iā incipit mūdus nou⁹,
iā promiſſa noua, p̄miſſa Dei, hucuſque
de terra erāt, uinū, oleum, triticū promit A
tebant, ſed iam paradiſum p̄mittit Xp̄s.
Do tibi partē unam extra fratres tuos, q
tuli de manu Amorrhęi in gladio, & ar-
cu meo, ait Iacob Ioſeph filio ſuo p̄xim⁹
morti Gen. 49. Hac glorioſa promiſſio- Ge.49.
ne Xp̄s moriēs latronē ditat ſup oēs pr̄es
antiquos, illis.n. terrenas dederat pollici
tationes, at latroni cęleſte regnū promit
tit, eumq; exaudiuit orantē. Exaudiuit
dn̄s uocē pueri, de loco, in quo erat. Gen. Ge.21.
21. plorabat.n. Iſmahel ſub arbore. Sic
hodie exaudiuit latronis lachrymas, &
uocem, & præclarū dedit nunciū. Opti-
mū fuit nunciū Samuelis, q detulit Sau
li, & Dauidi, qn̄ eos inunxit in reges, ſed B
regnū illis promiſit tpale. Melius adhuc
fuit nunciū Ioannis Baptiſtæ: Appropin
quauit regnū cęlorū, & ecce Agnus Dei, Mat.3.
ecce qui tollit pc̄tā mundi Sed melius eſt Ioan.1
hodiernū nūcium, quo dr̄: Iā redemptus
eſt mundus, iam cęli patet. Hoc nūcium
Xp̄s dedit, nec alteri cōmiſit dandū. Sed
quis nunc talia uerba audiuit? Profundū
p̄fecto ſacrm̄, innocēs Abel, iuſtus Noe:
obedieus Abrahā, manſuetus Moyſes, ſā
ctus Dauid, tot annis præmiū expectaue
runt, & latro cōtinuo audit: [Hodie me-
cum eris in paradiſo.] Sed dn̄e, qūo cha-
ros amicos, in terra relinquis, & latronē
ducis tecū in paradiſū? utiq; incipit a no
uiſſimis ſoluere denarium? Vn̄cima hic
uenit hora, & prior denariū recipit. Au- C
dit in alia arbore Adā, in terrā ibis, ſed Ma.20
hic in cruce, in cælū ibis. Opportuno nā- Gen.3.
que tpe acceſſit hic, cū ianua cęli pande-
ret, iō cōtinuò intrauit. Acceſſerant pr̄es
antiqui ad hāc ianuam, ſed anteq̄ aperi-
ret, acceſſit ſir Baptiſta, & expectauit cū
eis, qa nōdū ianua cęli aperta erat, ſed la
tro accedit, cū aperit, ideò cōtinuò itrat.

Sed aliqua hic nobis expēdēda ſūt. Pri
mū diuina largitas, q̄ hic notat Amb. qa Ambr.
plus tribuit Xp̄s, q̄ oret. Ille orat, ut ī pa-
radiſo eius recordetur. Ille ait: Dabo ti-
bi cōtinuò paradiſum. Petit Salomon ſa
piētiā, & illā Deus ei concedit, inſup, &
alia, q̄ non petijt diuitias, & gloriā tpalē. 3.Re.2
Vn̄ Pau. Ei āt, qui potēs eſt, oīa facere ſu
perabundāter, q̄ petimus, aut intelligim⁹ Eph.3.
ſm̄ uirtutē, q̄ operatur in nobis ipſi glo-
ria.

Digitized by Google

A ria. Sic nō ſolū latroni indulget, ſed, & re
gnum concedit, & gloriæ ſuæ poſſeſſorē
inter hoīes primum ſignat, & hāc primū
Theo. duxit crucis ſuæ glīā. Sicut. n. ait Theo-
Simile phylactus, rex trophæa deferens a regno
victo ſpolia optima ſecū abducit: ſic Xp̄s
fortius vas dęmonis arripuit, ſecūque ab
duxit, tanq̄ crucis ſuę trophæum. Nulla
ergo ſera pnīa dummodo ſit ſeria. O q̄
bene ſeminaſti latro? ſimul ſeminas, &
metis: ſimul petis, & accipis, verè inte il
lud implet: In opere ipſius modicū labo
Eccl. 6 rabis, & cito edes de gn̄ationibus illius.
Scd̄m uerò illud ſit, quē facilè exaudiat
Deus, quē ſecum ducat in regnum? Eum
plane, q̄ ſimul cum eo crucifixus eſt. Si
tn̄ compatimur, ait Pau. vt conglorifice-
Ro. 8. mur. Et Apoc. 1. Ioannes particeps, & ſo
Apo. 1. cius in tribulatione, & regno. Vis tu cū
latrone furari regnum cælorum? cruci af
B figere. Sicut. n. ut deprædaris ea, q̄ i terra
ſunt, oportet te eſſe uinculis ſolutū, ac li-
berum, ita ut cęlum fureris, oportet eſſe
cruci affixum, ut dicere poſſis: Xp̄o: con-
fixus ſum cruci, ut ſocius ſis conſolatio-
nis oportet ſocium eſſe paſſionis. Nūcū
ꝓlatum audire a Xp̄o vis, quo tibi dica
tur, hodie mecum eris in paradiſo? Nun
cium hoc dat crucifixus crucifixo, tu er-
Gal. 2. go crucifige carnē tuā cum uitijs, & con
Bern. cupiſcentiis. Bern. de paſſione dn̄i ait: Si
ueſtitus es, ſi delicatè tractatus, ſi diues,
qūo accedis ad Xp̄m in cruce, vt petas,
cum ille nudus, pauper, dolorib. plenus
ſit? Nudare ergo cum nudo Xp̄o Ieſu:
pauper eſto cum paupere, ſocius tribula
tionis eſto, & eris cōſolationis. Tertium
verò illud ſit, ꝙ multi inutilē ſibi conſo-
lationē ex latronis huius pnīa uſurpāt, eā
C in mortē, uſq; differentes, dn̄t: Latro in
cruce pnīam egit, & paradiſum aſſequu-
tus eſt, ſimilē ego pficiā pnīam. Inanis ꝓ
fectò fiducia. Saluus qdem hic latro fuit
ſed unus fuit ſingularis, & tam mirabili
conuerſione, ac uirtutibus, & tpe ſūmæ
mię. Huic Xp̄s dn̄s ait: Hodie mecū eris
in paradiſo. Perpendenda uerba Chriſti
ſunt. Hodie mecum eris, &c. Tm̄ benefi
cium, tā ſingularis gr̄a hodie fit in die tā
tæ mīæ, cum ſanguis Xp̄i funditur, cum
patri mundus reconciliatur, cum cęli ia-
nua aperitur, & die tam inſigni, inſignis A
hæc gr̄a cōferēda eſt, quæ non aliis dieb.
cōceditur. Addit mecum, ego comitabor
te. Q̄d ſi tali ſocio comitatus non ires, pe
riculum maximum tibi immineret, ſed
cum mecum ieris, recipieris in paradiſū
ꝓp ſocium, quem deſers. Mihi profectò
mirum non eſt, hunc latronem tali die
reſipiſcere, ſed mirādum po tius alterum
& oēs, qui aderant non reſipuiſſe. In die
.n. tantæ mīæ, & cum Xp̄s, & Maria ad
eſſent lecto illius iniqui latronis, & ſan
guis Xp̄i fundebat̄, & tot mira fiebant,
adhuc tn̄ ille non conuertitur, hoc te pa-
uere magis faciat, q̄ vanè confidere, alte
rius conuerſio. Regula generalis illa eſt: Pſa. 33
Mors pctōrum peſſima. Nihil tam faci- B
lè eſt, ꝙ hora mortis benefieri, ac cōmo- Simile
dè queat. Quid. n. facilius factu, quid no-
tius quàm manum ori admouere. At ho
ra mortis hoc neſcis facere, hoc obliui-
ſceris, qūo ergo res tanta, qualis cōuerſio
tua eſt, tam difficilis, tam tibi inuſitata
tūc efficietur à te? Cum ergo ſanus, & in
teger es, tibi cōſule, ut tunc miſericordiā
inuenias in auxilio opportuno, &c.

In Cœna Domini.

Cum dilexiſſet ſuos, qui erant in mundo, in finem dilexit eos, &c. Ioan. 13.

VErba iſta, quaſi igniculos quoſdā, &
ſcintillas amoris ex ſe emittunt, Ae-
thnæ monti ſunt ſimilia, qui ignem ſpi-
rat, ſilex ſunt, ex quo ignis procedit quo-
libet ictu. Cum, inquit, dilexiſſet ſuos. C
Sed nū inter hos Maria? Vtique, & om-
niū prima, quaſi illa, quæ plus eſt Dei, q̄
oīs creatura. Omnes aliqn̄ alterius fui-
mus dn̄i, ſaltem cum in peccato origina
li fuimus: Sed Maria ſemper Dei. Sic lo
quitur ad eam ſponſus. Pulchra es ami- Can. 2.
ca mea, columba mea, formoſa mea.
Vide quam Dei ſit, cum millies eam di
cat ſuam, quia nulla pura creatura tot
titulis, ac nominibus Dei eſt, ac Maria.
Beata planè mulier, ac benedicta & be-
nedictus, qui te tam ſuam fecit. Nec ue-
rò ideò noſtra nō erit, imò, quia Dei eſt,
iō, & nr̄a eſt, & oī noſtræ ſubueniet ne-
ceſſita-

Digitized by Google

A ceſſitate. Voluit aliqñ in nuptijs ſubue-
Ioan.2 nire pauperib. petijt tunc a filio dicẽs: Vi
nũ nõ hñt, ei nõ negat, ꝙ petit, nec.n. fas
eſt, filius matrẽ talẽ auertat, ſed differt
aliquantulum, & ut petitio differat, au-
dit: Nõdũ uenit hora mea. Sed nũc hæc
excuſatio nõ eſt ſciens.n. Ieſus, qa venit
hora eius, dicere nõ poterit, nondũ uenit
hora mea, petat ergo Maria, & cõtinuo
obtinebit gratiã. Oĩa dicta, & facta Xp̃i
amore ſint plena, oĩa ignem amoris ſpi-
rant. Et ut hoc ſignificaret, perpetuo in
igne antiqs apparuit, adeo ut dicerent,
Deu.4. Deus nr̃ ignis cõſumẽs eſt, ut hoc facto
oñderet, cũ in mundo in uera humanita
te eẽt appariturus, plenũ fore igne amo-
ris, ac dulcedinis, ea tñ q̃ in uitæ fine fe-
B cit, & dixit, ſingulari rõne amorẽ redo-
Simile lẽt. Hoc differt motus naturalis a violẽ-
to, ꝙ uiolentus initio qdẽ velox eſt, ſed
paulatim remittit, & tãdẽ deficit. At na-
turalis, quo plus procedit, eo uelocior eſt
uel pp minorẽ medii reſiſtẽtiã, vel pp in
fluẽtias eũ iuuãtes, q̃ ꝓpe centrũ magis
vigẽt, vel pp cẽtrũ, ſi uim hẽt attractiuã,
vt qdã putãt. Amor noſter, & motus in
Deũ poſt pc̃m eſt quaſi uiolẽtus, & in-
de eſt initia feruida eſſe, ſed citò remitti.
Amor uerò Dei in nos naturalis eſt, iõ
quo plus ꝓcedit, eo uelocior eſt, plura di
lectionis ſigna oñdit, & maiora. Et quẽ
admodũ ſol quo plus exaltat, eo plus lu-
Simile cis, & caloris efficit, ſic Xp̃s dñs ait, Cũ
Ioã.12 exaltatus fuero a terra, oĩa trahã ad me
ipſum. Qđ illũ è cœlis in terram deſcen
dere fecit, amor eſt, lex eius ignea eſt in
Deute. dextera eius ignea lex, amoris, ſ. & Deus
33. ipſe charitas eſt, & ſic ꝙ in ſchola Chri-
1.Io.4. ſti ediſcitur, amor eſt, ſicut in ſchola Adę
C inobedientia. In finem ergo dilexit eos,
Cyril. ait Cyrillus, i. ĩ fine plura, & maiora de-
dit dilectionis ſigna. Sicut.n. auceps, qui
Simile aues aliquas nutrit in aliarũ uenationẽ,
ſic eas edocet, illis blandit, eas cibat, &
ali uãtulũ recedẽs eas uocat. Deinde eas
cibat, amplius, ampliuſq; blãdit, & plus
recedẽs eas euocat, ut ad manũ veniãt.
Tãdẽ ſũmis, ac maximis blanditijs uſus
lõge recedit, & a colle eas uocat: ꝙ ſi ad
manũ uenerint, iã plene edoctæ putant.
Sic Xp̃s dñs diſcipulos ſuos nutriebat,

vt illis hoĩes venaret, illos ergo fouebat, A
eis blãdiebat, & aliquantulũ recedebat.
Sed nunc peregre in cęlũ ꝓfecturus, eos
ſũmis blãdirijs ꝓſequit. [In finẽ dilexit
eos.] Videre id licet hodierno euãgelio: Simile
Qđ ab alijs ĩ hoc differt, ꝙ ſicut oĩs fons
de terra ꝓcedens in altũ aren ebullire
facit, ſed aliqñ tantus eſt egrediẽtis aq̃ ĩ-
petus, vt nõ arenã tm̃, ſed & p̃grãdes la-
pides in altũ tollat, ſic oĩs euangelica do
ctrina aqua eſt ſapiẽtiæ ſalutaris, ſaliẽs
in uitã æternã, & in eam eleuans hoĩum
corda terrena. Sed in hodierno euãgelio
tãta ẽ uis oñſi amoris, vt uel duriſſimos
pc̃tores in altũ euehat. [Añ diẽ feſtũ pa-
ſchæ.] Eſt.n. phaſe, i. tranſitus dñi. Sed Ex.12.
qs hic dies paſchæ? Craſtinus quo ĩ cru- Simile
ce ponet & hiccine feſt⁹ dies Xp̃o? Vti- B
q; cũ ex corde aliquẽ diligis, ille tibi dies
feſtus ẽ, quo amorẽ tuũ illi declarare po
tes, & ei inſigniter bñfacere. Dies ergo
paſſionis, & ſũmi doloris paſcha Xp̃o
dño ẽ, qa eo die ſũmũ ĩ hoĩes oñdit amo Matth.
rẽ, eiſq; inſigniter bñfecit. Dicebãt Pha- 26.
riſæi. Non in die feſto, ſed eis renuẽtib. ĩ
die feſto patit Xp̃s, ei.n. paſcha paſſio ẽ.
Deſiderio deſideraui hoc paſcha mãdu-
care uobiſcũ. Ei⁹ noĩe dixit Iob 7. Sicut Luc.22
ceruus deſiderat umbrã, & ſicut merce- Iob 7.
narius p̃ſtolat finẽ o pis ſui, ſic, & ego ha
bui mẽſes uacuos, & noctes laborioſas
enumeraui mihi. Vocat tp̃s uacuũ, ꝙ paſ
ſionẽ pceſſit, non ꝙ uacuũ eſſet meritis,
ſed qa nihil eius ĩplebat đſideriũ, donec
ĩ paſſionẽ ueniret, qua redẽptio humani
gñis cõcludebat. Vñ oculi eius ſp hunc
reſpiciebãt diẽ. Eſa.40. Ecce dñs De⁹ in Eſa.40
fortitudine veniet, ecce merces eius cũ
eo, & opus ei⁹ corã illo, opus eius đ paſ-
ſio, & redemptio humani gñis, hoc uerò C
op⁹ corã eius oculis ſp erat. Et quẽadmo Simile
dũ ſi tibi diceret, tali anno, tali die exaltã
dus es in Regẽ, ſp diẽ illũ p̃ oculis hẽs,
ſic Xp̃s diẽ paſſionis p̃ oculis hẽbat, opus
eius coram illo, & ideo in natiuitate e-
xultauit, ut gigas ad currendam uiam;
quia erat ueſpera huius diei. Et cum
in die paſchæ omnis homo deſideret qe
ſcere, delectari, ac gaudere, Chriſtus do-
minus ea die in cruce eſſe uoluit, ut no-
bis lætitiam redemptionis paret. Si for-

Digitized by Google

A te aliquis hic nunc eſt, qui paſcha deſide
ret, ut iterũ peccet, iterũ in priſtinam re-
deat uitã. Vide quantũ diſcriminis ſit in
ter te, & Xp̃m, ille paſcha deſiderat, ut
ꝑ te patiat: tu ut in eũ pecces. Hinc ergo
tibi colligendum eſt diẽ tribulationis, ac
paſſionis diẽ eſſe tibi ſolẽnẽ, diẽ feſtũ, diẽ
paſchæ: is. n. tibi dies eſt, in quo amorem
in Deũ oſtendas. Hoc nos hortatur Ia-
Iac. 1. cob. 1. Oẽ gaudiũ exiſtimate fratres, cũ
in varias tentationes incideritis. Hinc
Act. 5. didicerunt Apoſtoli, vt irent gaudentes
1. Pe. 4 a conſpectu concilii, quoniam digni ha-
biti ſunt pro nomine Ieſu contumeliã
pati. Ideo monẽt 1. Pet. 4. cõicantes Chri
ſti paſſionibus, gaudete, ut in reuelatio-
ne gloriæ eius gaudeatis exultantes.

Sciẽs [Ieſus, qa uenit hora eius.] Sed
B qd eſt, ò Dñe, ꝙ horã mortis, tuã horam
mortis, tuã horã appellas? nũ Dñe ꝙ eã
Iob 1. deſideres, ut a uitã amara ſis liber? Iob
3. Reg. ait, Tædet animam meã uitæ meæ. Eſa-
19. ias fugiens Iezabelẽ, petiuit animæ ſuæ,
Thob. ut moreretur. Et Thob. 3. orat Dñm, Ex
3. pedit mihi mori, magis quam uiuere. Et
2. Co. 1. Pau. licet tanta arderet charitate ait: Su
pra modũ grauati ſumus ſupra uirtutẽ,
ita ut tæderet nos ẽt viuere. Quibus con
ſonans Sapiens ait: O mors bonum eſt
Ecc 41 iudicium tuũ homini indigenti. Ecc. 41.
Mar. 9. Et ipſe Xp̃s aliqñ dixit, O generatio in-
credula, quandiu uos patiar? q̃diu apud
uos ero? Nũ ergo Dñe tædet te uitæ tuæ?
Hominum conſortium ferre nõ potes.
Num hac rõne mortẽ deſideras, & eius
horã dicis horã tuã? Certe non hac rõne
mortẽ expetit, nec eius horã ſuam dicit.
Hoc uero oſtendit manifeſtè immenſa
Xp̃i charitas in immenſum excedẽs oẽs
Gc. 49. dolores, & labores. Totũ ei parum vide
Can. 8. batur præ amoris magnitudine, plus q̃
C Iacob. Aquæ multæ non potuerũt extin-
Hie. 31 guere charitatem, nec flumine obruent
illã. Dolorum finis fuit, nõ amoris, qa ĩ
charitate ꝑpetua dilexi te, cum in mediũ
omnium dolorum recordabatur. Hæc
patior hominum amore, pro eorum ſa-
lute: oĩs ei labor facilis, ac ſuauis appa-
ret. Et in hunc ſenſum Doctores nõ con
Matth. temnendi accipiunt illud Chriſti: Deus
8 meus, Deus meus, ut quid me dereliqui-
ſti. Quaſi diceret, tã cito paſſio finiẽda? A
tã pauci labores ſubeũdi mihi erãt. Hãc
ergo horã dicit ſuã pp amoris magnitu- Simile
dinẽ, pp redẽptionis deſideriũ Si omnẽ
ſphęrã ignis cõcluderes ĩ aliqua terræ ca
uerna, qeſcere ñ poſſet, donec exiret diſ
rũpens terrã mille partib. Paruus. n. aer
hæc agere ſolet. Cũ ergo uniuerſa deitas
q̃ eſt amor, & ignis ĩfinitus, fuerit in hu-
manitate ĩcluſus, nõ quieuit, donec qua-
ſi diſrupta, ut ſic loquar, humanitate mil
le plagis oſtenſus eſt amor infinitus. Si-
cut ergo illud tps tuũ dicis, in quo imple
tur deſideriũ tuũ: ita Xp̃s hanc horã di-
cit ſuã, quia nunc deſideriũ eius cõpletũ
eſt. Sicut ẽt dr̃ phariſæorum hora hæc
eſt hora ueſtra, quia nunc eorũ expleta
uoluntas eſt. Præterea, [ſciẽs quia uenit Luc. 22
hora eius.] Ideſt, terminus, dieſque deſi- B
gnatus, quo ipſi ſoluendum erat uniuer
ſi gñis humani debitũ, ꝙ ille qdẽ nõ de-
bebat, nec nos cõmeriti fuerimus, ut pro
nobis ſolueret, ſed ſola mia exoluere uo
luit. Hora eius. Hora eius, hora, ſ. q̃ hoc
horologiũ ſonuit, qua in ordinẽ redegit
mũdũ ſine ordine degẽtẽ. Poſuerat De⁹
in hoĩem tanq̃ horologiũ optimo ordi-
ne diſpoſitũ, iuſtitia originali ornatũ, ut
ab eo ĩ poſteros deriuaret & oẽs ille or-
dinaret. Sed ſicut contingit, horologio Simile
male diſpoſito uniuerſum pꝛm ſine or
dine eſſe, tales nos mãſimus deordinati
in mũdo. Ideo fecit Deus ſm horologium
Xp̃m, diuino, ac mirabili ordini, cuius
vniuerſus fuit amoris, & gr̃æ, ut ſic hõ
ordinaret. In hoc horologio deſcẽdit ſol
decẽ lineis ad infirmi ſalutẽ. Minoratus
Deus ab Angelis, & hoĩbus, ſed iã uenit Eſa. 8.
tp̃s, quo hora eius ſonet, & cõpleto cur-
ſu hõ reparet, & ſic ſoluunt rotæ & ve-
locius mouent, plurib. horã mĩr, nõ fuit C
nec erit hora huic ſimilis. Sicut Scribę ĩ Simile
ſcrinijs cõſeruẽt exẽplaria oĩum ſcriptu
rarũ, inſignẽ uerò ſignãt maioribus lite-
ris, alijſq; inſignioribus notis. Annales
ſunt in diuina memoria omnium ſucceſ Apoca.
ſuum. De quibus dr̃ Apoca. Aperti ſunt 20
libri, & iudicati ſunt mortui ex his, quæ
ſcripta erant in libris, ſed ex vniuerſo
tempore nulla hora a Deo inſignita, ac
ſignata eſt, ut hora iſta. Hãc notarũt oẽs
pro-

Digitized by Google

A ꝓphetæ,oẽs ꝓphetę pnuntiarunt Xp̃m pati. Hãc figurauerunt vniuerſa ſacrificia. Hęc fuit mundi remediũ,ſpes oĩum, Hãc decantãt ſc̃i in cælo in æternum,ei
Act. 3. tribuẽtes vniuerſa, q̃ poſſidẽt bona. Vñ
Apo. 5. dñt:Redemiſti nos dñe Deus in ſangui
Iob 3. ne tuo,&c. Vocat Iob maledictã horam natiuitatis ſuę pp peccatũ. Sed hęc hora bñdicta,qa in ipſa delet pctm̃, & iniquitas,& finẽ accepit pũaricatio, & adducta eſt iuſtitia ſẽpiterna. Hãc horã reuelauit Deus amicis ſuis:ĩ ſpẽ,& cõſolatio
Dan. 9 nẽ. Abrahã exultauit,ut uidret diẽ meũ.
Ioan. 8 Diẽ ſuũ dicit horã ſuã. Et licet hæc ſit hora phariſæorũ & ſit hora nr̃a,qa ĩ ea remediũ eſt noſtrũ,ſed adhuc ſuã dicit,ma
B gis.n.illius eſt,q̃ nr̃a,& Iudæorũ:pl⁹.n. ille ſint ſanguinẽ fundere,q̃ phariſæi effundere,plus redẽptionẽ noſtram, & bonum noſtrum, q̃ nos ipſe deſiderat. O immẽſe hoĩum amator, meã dic horam hãc,non tuã: tibi.n.qd cõmodi accepiſti ex ea?oĩs dolor irruit ĩ te, mihi oẽ cõmodũ,oẽ bonum. Iõ ait Xp̃s,mea eſt, quia tua eſt,qa tibi pficua,magis mea q̃ tua, nulla hora minus illius eſt,q̃ hæc, nulla magis nr̃a Vide Dei ĩ te dilectionẽ. Mortẽ ſuã,qa vita tua eſt, dicit uitã ſuam,tormentum eius:qa tuũ eſt refrigerium, dicit refrigeriũ ſuũ ignominiã ſuam:qa eſt gloria nr̃a, dicit gloriã ſuã, oium noſtra hæc hora eſt,ſed iõ eã ſuã dicit. Præterea horã paſſionis,& doloris ſuam dicit. Noua hæc lingua in mundo eſt, nouumque nomẽ. Iis q̃ huic ſæculo conformant̃, ſic
C uſ,qbus cõtigit illud 2. Eſ. 13. qa Iſraeli
2. Eſd. tæ nup ſerãt alienigenis,filij eorũ ex me-
13. dia parte loquebantur Azoticẽ, & neſciebãt loq Iudaicẽ,& obiurgaui eos, & maledixi. Sic hodie fidelib.multis cõtingit, vt ex media parte loquãtur fideliter, ex media gẽtiliter in his,q̃ fidei ſunt,vt fideles loquuntur,in moribus verò vt Ethnici,ſanctè loq neſciunt,uenit Xp̃s, ut Nehemias legiſlator,ut hãc corrigat linguã, & tanq̃ ptãtem habens noĩa imponit noua,paupertatẽ,lachrymas,perſecutionẽ, beatitudinẽ dicit,horã paſſionis ſuã. Sic loquendum eſt,ſi Chriſtiane eſt loquendum. Gloria nr̃a crux eſt, at cõtra loquela tua manifeſtum te facit,dum honores ambis publice,dum uindictã cõſulis, & expetis,dum diuitias magno in ptio hẽs, dum crucis inimicum te oñdis,dum pati oĩno recuſas,an cũ ſic loquaris,nõ gẽtiliter loqueris. Vt ergo Xp̃s locutus eſt.

A [Vt tráſeat ex hoc mũdo ad patrẽ.] Trãſit Xp̃s mirabiliter,nec alius ſic tranſiit. tibi loquẽdũ eſt,hæc chriſtiana lĩgua eſt, Trãſire.n.ab uno extremo in aliud dr̃, cum idẽ q fuerat hic,eſt in alio loco. Nõ ſic hõ moriens trãſit,qa nõ manet idem ſuppoſitum mortuum,q fuerat uiuum. Xp̃s uerò ſingulariter trãſit,qa idẽ diuinum ſuppoſitum q fuerat in uita uiuũ, manet poſtea mortuum. Nec verò ille ſolum tranſit,ſed multa alia tranſire fecit. Simile
Primo.n.nos ad patrẽ trãſire fecit. Sicut B
.n. Phœnix ſe igni tradit,ut ſpẽs cõſeruetur:ſic Xp̃s,ut nos ſeruaret,& trãſferret ad patrẽ. Tranſitu ſuo Xp̃s dñs aperuit nobis uiã uitę. Ante Xp̃i mortẽ non erat trãſitus in uitã,& ſic mors erat mors, & finis,ſed iã eſt trãſitus a morte in uitam. Hoc iã eſt uerũ phaſe. Antiquum.n.erat trãſitus ab Aegypto in terrã promiſſam. Ex. 13. & 14.
Sed hoc a mundo ad patrẽ. In illo Moyſes cum virga viã fecit p mare Rubrum, & oẽs Iſraelitæ eum ſequuti ſunt. Sed in hoc Xp̃s dñs cruce ſua uiam aperit nobis,ne morte detineamur, ut antiqui patres deſcẽdẽtes in limbum. Et ꝑterea iſte trãſitus innumeros alios fecit tranſitus umbrarum, & figurarum in ueritatem Euangelij,legis in gratiã,ſacerdotij in ſacerdotium. Trãſlato ſacerdotio neceſſe C
eſt,ut legis trãſlatio fiat. Tranſtulit uerò Xp̃s in ſe ſacerdotium antiquũ, factus in paſſione ſacerdos in æternũ,q vna oblatione conſummauit ſanctificatos, & tãdẽ trãſire facit hoĩes a pctõ in gr̃am, à Simile
terra in cœlum. Contingit aliqñ copioſã niuẽ in mõtẽ deſcẽdere,per quẽuia eſt in regnum aliud,ſed niue uia impedit̃, ne ullus tranſire poſſit. Detinent̃ uiatores oẽs in oppido,uel diuerſorio,q ad radices eſt montis,donec ſereno tpe,& tranquillo aliqs uiatorum uiæ gnarus accingit renes, & uiam aperit illum verò oẽs reliqui ſequunt̃,eius ueſtigijs inhærẽtes, Impedita uia erat a terra in cælũ pp peccata. Venit uero Xp̃s, & peccata tollẽs,

Digitized by Google

A tranſit ex hoc mundo ad patrẽ, uiam ini
He. 10 tiauit nouã, vt oẽs tranſeamus. Heb. 10.
Habẽtes itaq; fratres fiduciã in introitu
ſanctorum, in ſanguine Xp̃i, q̃ initiauit
nobis uiam nouã, & uiuẽtẽ p uelamen, i.
carnẽ ſuã. Xp̃s ergo paſſus eſt pro nobis,
uobis relinquẽs exẽplũ, ut ſequamini ue
1. Pe. 4 ſtigia eius. Sed & quoque anni hoc tpe
oẽs fere fideles trãſeunt a pctõ in grãm,
a grã in ampliorẽ iuſtitiã. Sed eſt ne hic
aliqs, q non ſequat' Xp̃m tranſeuntem?
Eſt ne qſpiã peccator, q in pctõ maneat?
Simile Manes, ò peccator, manes ne? Quadra-
geſima, tranſit, Xp̃s tranſit, innumeri
cũ eo trãſierũt a pctõ in gratiam, & tu in
pctõ manes? Aliqñ nauis magna in ma-
ri rupẽ offendit, in qua miſere perit, tunc
B oẽs uiatores, q ea uehebantur, periclitari
incipiunt. Sed diuina ꝓuidẽtia illis ĩ sũ-
mo periculo uerſantibus accedit eo na-
uis alia, & recipit eos, q in uitæ diſcrimi
ne erant, anteq̃ ſuffocent'. Quis tã amẽs
q nolit intrare in hãc ſecundam nauim?
Qd ſi qs ſæpe ab amico rogatus, nollet
ei manũ dare, ut a periculo eriperetur, &
maneret in maris fluctibus, cum morte
colluctãs, tranſiretq. nauis eo relicto', a-
micus diceret ad eũ: O miſer qũo ſic ma
nere uoluiſti? Oẽs amiſſa innocentia pri
mã nauim perdidimus, q̃ fracta eſt, venit
ſcda pniæ nauis, ſecunda tabula q̃ plu-
res nunc colligit', & tu ſæpius rogatus a
Deo, & miniſtris eius es, ut in eã intres:
nec uoluiſti, & in pctõ manes cũ morte
C luctãs. O miſer, & miſerãdæ, cæce, amẽs.
Simile Quis modo captiuus tã amẽs eſſet, q ui-
dens Regem Hiſpaniæ eo deueniſſe ma
xima cũ claſſi, ubi ille captiuus tenet', ut
captiuos eripiat, uincit Turcas, captos è
carceribus educit: qs tunc nolit cum Re
ge in patriã redire? Audi, quid Xp̃s fece-
rit, ut nos a pctõ eriperet. Contriuit por
Pſ. 106 tas æreas, & uectes ferreos confregit, ſu-
ſcepit eos de uia iniqtatis eorũ, & tu ad
huc captiuus manere uis, & uacuum Re
gẽ remittere? Vt dicere poſſit: In uacuũ
laboraui, ſine cauſa, & uanè fortitudinẽ
meam cõſũpſi. Cum Xp̃o ergo tranſeun
te tranſeamus oẽs. [Cũ dilexiſſet ſuos.
Eſa. 49 qui erant in mundo, in finẽ dilexit eos.]
Ideſt, ſumma amoris ſigna dedit. Hoc
uero dicit primo pp Euchariſtiã, q̃ nunc A
in cæna inſtituit. Cum.n. amoris uis ut
unire amantem amato, ut Dion. 4. de di Dion.
uin. noib. ait in hoc ſacr̃o maxima ſit u-
nio, qualis eſt inter cibũ, & cibatum, &
hæc tãta eſt, ut nõ ſit tãta inter brachiũ,
& corpus, qm̃ cibus in uniuerſũ diffun-
ditur corpus, & unum oĩno efficitur cũ
cibato, & ſic in finẽ dilexit implens oẽm
amoris affectũ. Duplex erat in Xp̃i cor Ioã. 16
de affectus ex amore ꝓcedẽs. Altero de
ſiderabat diſcedere a mundo, quia ſic no
bis erat expediẽs, vñ dicebat. Expedit vo
bis, ut ego vadã. Altero deſiderabat ma-
nere, qm̃ amor p̃ſentiã expetit, & unio-
nẽ, adeo ut cum ad breue tp̃s diſceſſit a
diſcipulis in horto, dicat': Auulſus eſt: ab Lu. 22.
eis, quaſi iactus lapidis. Auelli dr̃, quaſi B
ſi brachium a corpore diſiungat', qũo nõ
auelli dices, cũ diſcederet in cęlum, & ec Simile
cleſiã relinqueret tãdiu? Quid hac in an-
xietate faciendũ? Si primo affecti ſatiſfa
cit, ſcdo vr̃ non põt ſatiſfieri. Humanus
utiq; amor, & humana ſapiẽtia utrique
affectui neſciret ſatiſfaceret, ut patet in
patre amãtiſſimo filiorum, qui diſcedere
a domo uult, & in regiã ire, quia filijs ita
cõuenit, amor ab eo petit præſentiam, &
amor itẽ petit diſceſsũ, non potẽs ſimul
diſcedere, & p̃ſens eſſe, in finem diligere
non ualet, nec.n. oẽm amoris affectum
explet. At diuinus amor, & ſapiẽtia cum
ſit & ipſa oĩpotentia, modum adinuenit
quo in finẽ diligeret, & oĩs amoris affe- C
ctui ſatiſfaceret, diſceſſit p mortem, quia
expedit nobis, ut ille uadat, & manſit in
ſacr̃o Euchariſtiæ. Et ita qui dixit, expe- Matt.
dit, vt vadã, dixit ẽt, Ecce ego uobiſcũ ſũ vltim.
oĩb. diebus uſq; ad cõſummationem ſæ- Simile
culi. Sicut.n. ſponſa licet multa, ac pretio
ſa ab ſponſo recipiat, non ei ſatis ſunt, ſi
ille diſcedit, nihil.n. p̃ſentiam illius cõpẽ
ſare ualet, ita licet plura ſacr̃a, ac gratias
Xp̃s eccleſiæ tuæ relinqueret, ei ſatis nõ
eſſet, ni ipſe p̃ſens maneret. Iuit ergo, &
manſit diuini amoris diuini adinuentio
cui nos rñdere debemus deſiderio eum
ſuſcipiendi in Euchariſtię ſacr̃o frequen
ter, ut illi uniamur, & in eum conuerta-
mur. Amicus eſt tibi dilectiſſim⁹, & nul
lũ dulcẽ cibũ capere potes, qui tibi ſuauis Simile
ſit,

Digitized by Google

A ſir,quin amicus et illius particeps fiat,& aliq̃ illi partẽ porrigas. Audi Xp̃m ſimile,quid facientẽ,implentẽq; illud Iob: Si
Iob 31 comedi buccellã meam ſolus,& pupillus nõ comedit ex ea? Cõſecrauit Xp̃s in cœna corpus,& ſanguinẽ ſuũ,& ſtatĩ prior ipſe cõicauit,& ſeipſũ ſuo ore ſũpſit, nõ eſt ĩ eo aucta gr̃a ex hoc,qm̃ ante infinita erat,nec erat quo creſceret,an xit tamẽ cõſolationẽ ſp̃us,& exultationẽ,dulciſſimus ſibi fuit,qm̃ ſe ille pleniſſimè deguſtauit. Cumque ſibi chariſſimos diſcipulos hr̃et,ait: Accipite uos amici, comedite,& bibite, & inebriamini chariſſimi, ſed addis: Quis nũc hic oẽs electos pſentes
B hr̃et,ut illis darẽ hunc cibũ, ſed cum nõ adſint,illis uos ueſtris manib. meme tipſũ tradite comedẽdũ,ut tãta cibi ſuauitate pfruant̃,& guſtando experiant̃,& uideant,qm̃ ſuauis eſt dñs. Quid ergo nobis agẽdũ,ad quos talis cibus miſſus eſt, niſi illũ libentiſſime ſuſcipere,ac deſiderio deſiderare. Scdo uerò hæc uerba: In finẽ dilexit eos,dicit pp mortem ſuã, in qua ſummã oſtendit dilectionẽ in finem nos diligens. Vix.n.pro iuſto,quis moritur. Cõmendat aũt charitatẽ ſuam De⁹. Quod cum adhuc inimici eſſemus, Xp̃s
Ro. 5. pro nobis mortuus eſt,quis audiuit unq̃ tale,aut quis uidit huic ſimile? Aliquã hu
C ius rei ur̃ hr̃e ſimilitudinẽ amor Dauid ad Abſalon,cum diceret: Quis mihi tri-
2.Reg. 18. buat,ut ego moriar ꝓ te? Sed nullo mõ diuinũ æquauit amorẽ , qm̃ non uerbis, ſed effectu Xp̃s pro inimicis uitam de-
Eph. 2. dit,& ſanguinem. Magnitudinem amoris huius explicat Pau. Eph. 2. dicẽs Deũ diuitem in m̃ia, & amore. Abundãtiam .n.magnam ſolet explicare Pau. noĩe di-
Rom. 2 uitiarum, Ro. 2. Diuitias bonitatis eius. Homo diues eſt pecunia , & ſubſtantia: ſed Deus diues miſericordia, & amore. Sed quia amor opere oſtenditur,operib. hunc amorem uideamus. Duo ſunt,quæ facere poteſt amor bona facere amato, & mala pro illo pati. Primum fecerat ante incarnationem,multa bona hoĩ conferens : ſed ille modus benefaciendi nõ erat Deo mirabilis,conſiderata diuina bonitate ꝓpenſa ad bñfaciendũ. Scdm verò,q eſt bona cõferre multa mala ſuſti-

A nẽdo,pamato,eſt plane mirabile. Quod
Pſa. 16 poſtulabat Pſ. 16. Mirifica m̃ias tuas,qui ſaluos facis ſperantes in te. Verè in hac re mira facta eſt diuina m̃ia, & impletũ
Eſa. 28 eſt illud Eſa. 28. ut faceret opus ſuũ: pereḡrinum eſt opus eius,alienũm a Deo pati,mori,ſanguinẽ fundere. Hoc uerò fecit,ut nos liberare,q dilexit nos,& lauit nos in peccatis nr̃is in ſanguine ſuo. Qd
Apo. 1. Ioã. 19 myſteriũ ſignificauit Ioan. 19. dũ ex latere Xp̃i manauit ſanguis,& aqua. Nam quia ſanguis ſm̃ humanũ iudicium nõ uidebat̃ aptus ad lauandum , additur ei aqua,vt intelligamus ineſſe uim lauandi ſanguini illi: aquam.n. ad lauandũ uſuſ pamus. Pc̃m macula eſt animę carentis fulgore diuinæ gratiæ,ſed Xp̃i ſanguine ab hac macula lauat̃. Hoc hodie dicit Pe
B tro; Si non lauero te, non habebis partẽ
Heb. 9. mecũ. Heb. 9. Si.n. ſanguis hircorum,& taurorum,& cinis uitulæ aſperſus,inq̃natos ſanctificat ad emundationem carnis,multò magis ſanguis Chriſti, qui ꝑ Spiritum ſanctum ſemetipſum obtulit immaculatum Deo,emundabit conſciẽtias noſtras ab operibus mortuis. Sed quomodo nos tanto amori rependemus
Xenc. uices? Refert Xenophon,q̃ñ Cyrus ſuperauit bello Regẽ Armeniæ cæpit filium eius,qui nũcupabat̃ Tigranes , & uxorẽ eius. Interrogauit Cyrus Tigranẽ , quo pretio redimeret uxorem , quæ tunc ibi aderat: Rñdit Tigranes : Dabo libenter pro illa uitam. Placuit Cyro amor tãtus & ambos liberos dimiſit. Interrogauit poſteà Tigranes uxorem,qd illi uiſũ fuerat de Cyri forma,& magnanimitate: il
C le rñdit: Non ego in Cyrum oculos conuerti,ſed in illum,qui dixit,uita ſua me redempturum. Sic ergo nos facere oportet,oculos in ſolum Xp̃m conuertere, q propria uita nos redemit. Ariſt. ait: Con
Ariſto. ſolatio amoris non eſt in utilitate, ſed in redamatione. Hoc maximè a te Xp̃s q̃rit,ut eum diligas : ſicut uxori nimium
Simile uirum diligenti, quod duriſſimum omnium eſt,ſi ſe à uiro redamari nõ uideat, & de hac re plus dolet,quam de reliquis oĩbus malis. Sic Chriſtus dñs non ſic afflictus eſt flagellis,clauis,atq; corona, ut ingratitudine noſtra , & peccatis. Hic

Digitized by Google

A zelus Dei eſt, pp quē zelotes dr̄ in Scri-
Iac.4. tura. Hinc Iacob.4. Adulteri, an neſcitis
quia ad inuidiā cōcupiſcit ſpūs, qui in uo
bis habitat? Quaſi dicat: Ingrati amato-
res mundi, neſcitis Deum zelo moueri,
cū vos videat alia diligere pręter ip ſum?
Hic zelus comedit Xpm, & eum triſtari
nimium fecit uſq; ad mortem. Pone me
Can.8. ut ſignaculum ſup cor tuū, qa fortis eſt
ut mors dilectio, dura ſicut infernus æ-
mulatio. Amor Xpi fortis ut mors eſt,
quia in finem dilexit nos, & fortior mor
te ipſa, q̄ ſuperauit: ſed æmulatio, zelus,
& inuidia, & dolor, qui ex hoc amore na
ſcitur, cum ſe diligi, & redamari non ui
det, eſt adeo durus, ut ſimilis ſit in infer-
B no, cui nulla pœna comparari ualet. Dili
gamus ergo Deum, qm̄ ipſe prior dilexit
nos. [Surgit à cœna, & lauat pedes.] Si fa
1.Io.3. ctum hoc interius conſpicias, eius ſignifi
cationem, ſ. planè mirabile reperies. Si-
gnificat. n. hæc lotio illam, quam interius
exhibet, miſſo in peluim ſacrorum ſan-
guine ſuo, & ideo cum aquam in peluim
funderet, intuebatur ſanguinē ſuum, qui
fundendus continuò erat, ut a peccatis ſla
uaremur, Sed ſi exterius hoc opus ſolum
conſideremus, admirabile plane eſt. Aba
Aba.3. cuc.3. Conſideraui opera tua, & expaui.
O cæleſtes ſpūs qui maieſtatē Xpi probe
noſcitis, eum reſpicite, qui caput urm̄ eſt
ad pedes deiectum uilium peccatorū, &
C ad Iudæ pedes. Si Solē, Lunā, & ſtellas vi
deres deſcendere, & ſub terra poni, ſi ſu-
premos Seraphinos ſeruos hoīum fieri,
quid hoc eſſet comparatione eius, ꝙ nūc
conſpicis, Deum, ſ. genuflexum coram
pctōribus? ille cui flectitur oē genu, &
ſub quo incuruantur, q portāt orbem. Il
Eſa.45 le, cuius nomini genuflectit. Quæ modo
Iob 9. relinquitur excuſatio uili vermi ſe erigē
Phil.3. ti? Deſcendit Rex Niniue de ſolio ſuo, ie
Ionę 3. iunat, induit ſe cilicio, & oēs conſequun-
tur, & Deum deſcendētem, & humilia-
tum non ſequeris? Tanta erat hoīs ſuper
bia, ut tam extrema indigeret medicina.
Luc.10 Vidit Xps Sathanam tanquam fulgur
cadentē de cælo p ſuperbiā, & ne ſimili-
ter decidam⁹, humiliat ſe, vt nos doceat
humiliari. Nō eſſe ſuperbum hoīem do-
cuit humilis Deus, qa Deus ſuperbus re

ſiſtit. Vide, quem habeas reſiſtentē, cum A
cœlum ingredi volueris, ſi ſuperbus inuē Iac. 4.
tus fueris? Quid te erigit, ò homo, nobili
tas, ſapientia, diuitiæ? Aequas ne in his
Xpm? Ecce Chr̄m, qui eſt ipſa nobilitas
ſapientia, & theſaurus humiliatur, quid
ſuperbis terra, & cinis? Dominus tantæ
maieſtatis, de quo dr̄: Adorabimus in lo
co, ubi ſteterūt pedes eius, ſe deijcit: qūo
ergo tu iniuriam non remittes? qūo uani
tatem mundi ſequeris? qūo non cedes a-
liis? Dic obſecro, quod nam elationis tuę Ecc.10
fundamentum? Nonne uile lutum, quo Pſa.71
innitebatur ſtatua Nabuchodonoſor?
Ignoras ne terrā te eſſe, fundamentūq; Dan.2
tuum uile eſſe lutum? Audi, quid primo
parenti, & in eo vniuerſis filiis dictum
ſit: Terra es, & in terram ibis? Contra
verò, Chriſtus ſciens, quia a Deo exiuit, Gen.3.
& ad Deum uadit, & quia omnia dedit B
ei pater in manus, cum hæc noſſet ad-
huc humiliatur: uel qa hæc nouit, humi-
liatur, vt illud Sapientiæ impleat: Quan
to maior es, humilia te in omnibus. Di- Eccl.3.
cebat Iob: Ecce Deus magnus uincens Iob 36.
ſcientiam noſtram. Sed nunc ecce Deus
paruus, uincens ſcientiam noſtram: plus
enim mirabile eſt Deum uidere humilia
tum, quam exaltatum; infimum, quàm
magnū. Sed vide ſummam deiectionem
Magna incarnationis humilitas. in qua 4.Re.4
fecit, ꝙ olim Eliſeus puerum ſuſcitatu-
rus, qui coniunxit manus manibus, pe-
des pedibus, oculos oculis pueri. Sed ho-
die maior eſt humiliatio, dum non pedes
pedibus, ſed manus pedibus iungit pctō-
rum, eos lauans. Maximæ uerò admira-
tionis eſt, (Quod ante Iudā Xps humilia C
tur eius pedes lauans.) Sed nūm eius pro
ditionē nouerat; Vtique, nam continuò Ioā.13
ait: Qui manducat mecū panē, leuabit
cōtra me calcaneū ſuū. Et cū hæc dixiſ-
ſet Ieſus, turbatus eſt ſpū, & ꝓteſtatus ē,
& dixit: Amē, amē dico uobis, quia vnus
ex uobis tradet me. Dicens Iudæ ꝓditio
nē turbatus eſt mīa illius, & proteſtatus
eſt. Fecit proteſtationē, teſtimonium ac-
cipiens corā fideliſſimo eius ſcriba Ioan
ne, quod Iudas ſua culpa non Chriſti pe
ribat. Huius rei neceſſaria erat prote-
ſtatio, & teſtimonium tale. Mirū enim
valde

Digitized by Google

A valde erat, ut in die, quo mūdus redimebat, & latroni paradiſus dabat, Apoſtolus dānaretur, & in infernū mitteret, in die, quo aſcendens crucem, oēm gregem ſuum inde contēplabat, ꝓ oib. offerens ſeipſum, uideret lupum rapientem, ouē eius, & deglutientem. Res ſtupenda hæc eſt, neceſſaria eſt proteſtatio. Et ſic proteſtat⁹ eſt, & dixit. Scribe fidelis Scriba, q ego in Iudam contuli bñficia, & dilecias, quot ei adhibuerim medicamēta, vt ſaluti reſtitueret. Scribe in mēſa mea me illi dediſſe panē intinctum manu mea, quaſi mr̄ ei blādiens, cum in principum menſa non ſoleat fieri cuipiā ſingularia amoris indicia niſi grauiſſima de cauſa. Scribe, qūo ante eum genu flexerim, petens, ne in malum iret, qūo laui pedes
B eius ēt lachrymis, & eos tenui quaſi ui abducens eum a uia inferi, quam arripiebat. Scribe me pedes eius leuiſſe, & ſil' manus mundaſſe meas, ut innocēs ego appareo, & cā mea iuſta, & ſeruet proteſtatio hæc in hoīum memoria ī æternū. O benigniſſime Ieſu, quā iniſta cāuſa eſt cū Iuda ſil'r cum oī illo, qui damnatur. Meritò cuicunq. impio dicere poteris:
Eſa. 5. Quid debui ultra facere vinæ meæ, & non feci? Dedi ſanguinē meum, ut illam irrigarem, facta eſt cōtra nos ꝓteſtatio, ſicut contra Iudā, ſi in viā iuſtitiæ nō reuertamur. Iā uidimus, quantum ſit mali pc̄m, iam nouimus inferni pęnas. Exhibe mihi fidē, & teſtimonium, Xp̄s loquitur, ꝙ diem paſſionis dixi paſcha meū, qa ea eos redemi. Ipſorum uerò paſcha fuit me offendere, qd dixi horam meam,
C quæ erat hoīum hora, illi uerò horam ſuam dicebant eā, in qua delinquebant. Quod tranſiui, & eis iter aperui, nec per illud tranſire voluerunt, nec in nauē recipi, cum uiderent ſe in æternum perituros. Quod dilexi eos in finem, tradens, corpus, & ſanguinem eis, & uitam pro eis fundens, & quod quæ potui, facere fecerim. Quid ad hęc reſpondebis miſer peccator? verè oīs iniquitas oppilabit os
Pſ. 107 ſuum, ut Pſal. ait. Et ideò dominus de il-
Ma. 22 lo, qui veſte nuptiali caruit, ait: At ille obmutuit. Ideò accede, gratiam accipe, peccatum dimitte, &c.

In cœna Domini. A

Cum dilexiſſet ſuos, qui erant in mundo, in finem dilexit eos, &c. Io. 13.

CONCIO SECVNDA.

PRoximus iam eſt Chrī diſceſſus ex hoc mundo ad partem, cras.n. proficiſcitur. Vſu venire ſolet, ut prope mortem magni principis, uel diſceſſum in longinquam regionem plurima negotia expediantur. Sic hodierna contingit die. Cum profecto, & mors Chriſti dn̄i proxima eſt, plurima peraguntur negotia grauiſſima. Hodie inſtitutum eſt diuiniſſimum Euchariſtiæ ſacramentum. Hodie Miſſæ ſacrificium Hodie inſtitutum ordinis ſacrm. Hodie conficit Xp̄s dn̄s teſtm̄ ſuum. Hodie inſigne charitatis, & humilitatis exemplū præbet. Nūc etiam opportunum nobis tp̄s eſt, negotia noſtra tractandi, & ex uoto abſoluēdi. Cum proximus morti Dauid eſſet, acceſſit Berſabee, & regnum filio Salomoni petijt, & obtinuit. Oremus Mariam matrem, ut nobis regnum gratiæ obtineat, id hodie facile aſſequetur. Adeo.n. nunc Magnificus Chriſtus eſt, ut ſeipſum omnibus donet.
Simile
B
3. Re. 1.

In Deo noſtro oēm perfectionē eſſe, ratio naturalis manifeſte docet. Cum ab eo oīs creaturæ perfectio emanauerit: nemo verò dat, quod non habet. Hinc Dionyſ. c. 5. de diuinis noībus, Deus non eſt quidē hoc eſt, hoc aūt non eſt, ſed oīa eſt, ut omnium cauſa. Eſt Deus ipſum eſſe, eſt ideo incircunſcriptum eſſe, oī perfectione ornatum. Et hoc ſignificabat nomen illud Iehoua antiquum. Et ideò aiebat ipſi Moyſi: Ego oſtendam tibi omne bonum, ideſt, omnem perfectionem.
Dion.
C
Ex. 33.

Tum ergo amor perfectio ſit, fine illo nequaquam eſſe poterat. Hinc Ioannes: Deus charitas eſt. Non eum amantem dicit, ſed amorem, & charitatem. Et hanc ita præcipuam habet, ut ſuper omnia attributa ſua illam manifeſtare uoluerit, & maiora præſtitit dilectionis ſigna, quam potentiæ, & maieſtatis. Et cū in mūdum venit factus homo, licet alia attri-
1. Io. 1.

Digitized by Google

A attributa diuina abſconderit, dilectionẽ
tñ præcipuè manifeſtari uoluit: imo, ut
hæc appareret, cætera occultauit. Et ei
Iud.16 accidit quod Saſoni, cui Dalila capillos
abſtulit, in quibus eius erat ſita fortitu-
do, & ſic eum infirmum reliquit. Ita na-
tura humana, cui ardentiſſimo amore co
pulatus Deus eſt, ab eo abſtulit diuinam
fortitudinem, atque potentiam, non qui
dem nudando, ſed occultando. Sed dile-
ctionis, & amoris capillum, nec abſtu-
lit, nec occultauit: imò cætera occulta-
uit, vt hic magis appareret, & ab oib. cer
neretur. Cum.n. dñs in maieſtate eſſet,
non eam dilectionẽ oñdit, ac factus hõ:
timendus tunc potius, q̃ amandus vide-
bat. Sed deſcẽdens exinaniuit ſe, maieſta
Tit. 3. te & potentia, non amore. Hinc Paul.
apparuit benignitas, & humanitas Sal-
uatoris noſtri Dei. Quaſi dicat: Alia at-
B tributa occultata ſunt. Sed Dei benigni
tas, & dilectio plus apparuit, & cum plu
ra fecerit, ut potentiam, & ſapientiam
oñderet, multa plura nunc fecit, ut amo-
rẽ manifeſtum faceret. Et qui in mundũ
venerat, ut hanc oñderet dilectionem,
nũc diſcedere volens in finẽ dilexit nos,
.i. ſummis operibus eam declarauit, &
Exo.3. tantis, ut quo vltra procederet, non erat.
Cuius rei figura præceſſit, cũ deſcendit
in rubũ igne plenũ, & dixit: Videns vidi
afflictionem populi mei, & deſcendi, ut
liberẽ eum. Nunc vere deſcendit homo
factus, & humiliatus vſq. ad crucem, ut
nos eripiat de ptãte tenebrarum. Venit
ad ſpinas dolorũ, & tribulationũ, & ar-
dens charitatis igne. Qd ſi olim illud in
tuens Moyſes ait: Vadã, & videbo uiſio
nẽ hanc magnã. Multo magis nos proce
C dere nunc debemus, ut Deũ videamus
inter tribulationũ, & crucis ſpinas, amo
re flagrantẽ, cũ in finẽ dilexit nos. Quis
.n. niſi amor, Deũ in crucẽ, & anguſtias
poſuit? Et queadmodũ uirga data olim
Moyſi fuit, ut educeret filios Iſrael de
Aegypto, ita Chro dño crux data fuit, ut
potentiã dæmonis conſtringeret, eã vero
immenſus amor ſuſcipere fecit. Poterat
qs in dubium vocare, an Chri amor te-
puerit, & imminutus fuerit, dũ in mun-
do vixerat. Adeò.n. male ſuſceptus, &
tractatus fuit, ut ſi amore Immenſo non A
arderet, mutatus eſſet. Cum in propria
venit, ſui eũ non receperunt. Locus in Ioan.1
diuerſorio ei naſcenti nõ fuit, & cum na
tus fuiſſet, ſtatim Herodes eũ interficere
curat. Exul in Aegypto fuit, & uniuerſa
eius uita perſecutio Scribarũ, & Phari-
ſæorum dici potuit. Nihilominus tñ in
amore perſeuerauit uſq; ad vitæ finẽ, & Ecc.14
tũc maiora ſigna amoris dedit. Qua rõ-
ne ſe illẽ palmæ ſimilẽ dicit. Sicut palma
exaltata ſum i Cades. Quia ſicut palma,
quo magis premit, hoc magis tollitur,
& cũ ,ppe radicẽ tenuior ſit, dum aſcen-
dit groſſior efficit, ſic Chrs dñs, quo ma-
gis premebatur pſecutionibus, quò plus
in vita procedebat, maiora dilectionis ſi
gna dabat. Hoc ſignat: In finẽ dilexit, ut Chryſ.
Chryſ. ait ho.69. Significat et in finẽ dili
gere, vſq. ad mortem amare nõ deſtitit.
Et qñ patres filios chariſſimos obliuiſci B
ſolent, tunc Chrs maiore in ſuos dilectio
nis ſigna dedit. Non minus attendit hõ
voluntatẽ ac dilectionẽ, qua ei donũ da-
tur, q̃ ipſum donũ. Si.n. minima dilectio
ne donũ grande detr minus efficit. Si ue-
rò maxima donũ paruum exhibeat, ma
ximũ reputatur. Inter diuina dona præ-
cipuũ tenent locum Chri Paſſio, & Eu-
chariſtia, ut hæc maxima ſint oĩ ex par-
te, & ea debito in pretio habeamus. Oñ
dit nunc Ioannes ſummo amore, ac dile
ctione hæc nobis data eſſe. Nec contenti
eſſe debemus, ſi videamus, quid exterius
Chrs patiatur, qd ve donet, ſed pcipuè in
tuendũ nobis eſt eius cor, illius immẽſa Ioã.19
dilectio. Qua rõne voluit, ut lancea latus
eius aperiret, ut p ianuã illã apertam in-
traremus ad cor, ubi caminus ignis erat,
vbi amor immẽſus, qui iam facile uideri C
a nobis põt ianua aperta, inuitat nos mi
rabile oſtiũ illud apertũ, ut ingrediamur
domũ cordis mirabilẽ, eamque cõſpicia
mus. Apoc.11. Ioannes ait: Et apertum
eſt templum Dei in cœlo, & uiſa eſt arca
teſtamẽti in tẽplo eius. Et facta ſunt ful
gura, & uoces. Apertum quidem fuit tẽ-
plum corporis Chriſti lancea, apparuit
diuina arca myſterijs plena, operta auro
puriſſimo charitatis. Mirabilia uniuerſa
Dei opera, quæ pro nobis fecit, mirabi-
lior

Digitized by Google

A lior eiuſdẽ ꝑ nobis paſſio. Sed longe mirabilior charitas, qua hęc fecit, & paſſus ꝑ nobis eſt. Mirabiles plane Xpi cogitationes charitate plenæ: de quibus Pſ. Multa feciſti tu dñe Deus mirabilia tua, & cogitationibus tuis nõ eſt q ſimilis ſit tibi. Mirabile ꝑfectò ſpectaculum cras videbimus. Deũ capiũ in horto, ligatũ ad colũnã, affixũ deniq; cruci. Sed mirabilior illa charitas, qua ñ ſolũ iſta pati, ſed multo plura paratus erat: q̃ Deũ deiecit, ut nos exaltaret, de qua Ioan. Qui dilexit, nos & lauit nos a pc̃tis nr̃is in ſanguine ſuo. Si vilis & abiectus ſeruus Regis ſui B cauſa aliqua tormẽta pateret̃, & tandem vitã daret, dilectionis opus inſigne exhiberet, & ꝙ in hoĩum memoria perpetuò duraret: pcipuè verò in Regis memoria. vt ei bñfaceret, eo quo poſſet modo. Si verò è diuerſo fieret, ut Rex ꝑ ſeruo ne quã moreret̃, multis prius ppeſſis tormẽtis cũ ſeruus ille criminis reus ĩ Regẽ eſſet, & ſola Regis in ſeruũ dilectio huius rei cauſa eſſet, res inaudita mundo hæc foret, & exceſſus amoris tanti oĩbus admirationi eſſet, & ppetuò in hoĩum memoria duraret, & a multis ſtultus amor diceret̃. Qđ ſi oĩbus immẽſus hic amor appareret, qualis nã uideret̃ ei ſeruo, cui amor tantus, ac bñficiũ exhibitũ eſt? An nõ ſtuperet? an nõ ppetuo recordaretur Regis ſui? An nõ cũ laudaret? & dulcib. lachrymis hæc audiret? Nũq̃ terræ Rex C hęc pſtitit ſeruo. Sed Rex ille ſeculorum pro hoĩe inimico uitã dedit ſolo amore, & charitate. Merito proinde amoris uexillũ portare dr̃, qa ſup oẽs dilexit. In finẽ ergo dilexit eos. Meritò verò uolens Ioãnes ꝓponere immẽſa Dei in nos bñficia, Euchariſtiã, ſ. mortẽ, & lotionẽ pedũ, ut hæc credibilia reddat, oñdit prius immẽſum amorẽ, a quo hæc procedebãt. Quaſi dicat: Nolite dubitare, hæc opera a X̃po dño facta, dilexit. n. ſuos in finẽ. Nihil. n. eſt, ꝙ amor eximius non faciat. Exo. 12. Pręcipit̃. Non comedetis ex eo (paſchali. ſ. agno) crudũ qđ, nec coctum aqua, ſed aſſum tm̃ igni? Quid neceſſe fuit pcipere, ne crudus comederet̃ agn⁹? Quis crudũ comedit unq̃? Rñdit. Greg. hoc oſtendit, myſterium tibi latere. Crudum. n. X̃pm mãducat, q exteriora eius opera cõſiderat, nõ uero dilectionẽ a qua ꝓcedũt, & hi ſcandalizant̃ in eo. Coctũ verò aqua frigida eũ comedunt, q frigida ſpeculatione naturali eũ intuẽtur, ut Philoſophi, & iõ ei non credunt. Scãdalum eſt Chr̃s Iudæis, & Gentibus qa opera eius mirabilia cõſiderãt, nõ eius immẽſum amorẽ. Iõ dñt: Durus eſt hic ſermo. Si uero aſſum igni attẽderẽt, ſi diuinã illius dilectionem cõſiderarent, a qua hæc opera ꝓcedebãt, facile illa crederent incredibiles. n. amoris effectus cõueniũt amori infinito, bonitati immenſæ. Sicut B qui flumen magnũ cõſpicit, ſi uideat fontem uberrimũ, a quo ꝓcedit, non mirat̃. Innumeræ fuere hr̃ſes in mũdo, negãtiũ Dei Incarnationem, Euchariſtiã, Paſſionem: qa nõ attendebãt diuinũ amorem infinitũ, a quo hæc ꝓceſſerũt: ſed diuinã dilectionem. Itẽm putabãt amori humano. Et iõ ea, quę hõ nõ faceret, credebãt a Deo nequaq̃ effecta eſſe. Vñ ſicut Epicurus (apud Ci. li. 1. de nat. Deorum) dixit, Deum figura humanã hr̃e, qa hęc figura optima oĩum eſt earum, q̃ in terra ſunt: ita hi hoĩum dilectionem pcipuam eſſe putãt, nec ullam inueniri maiorem. Tu uero noli ſic cogitare, ſed diuinam dilectionem, & bonitatẽ infinitam attende: quia Deus ipſe eſt, & inde colliges, diuina opera excedere in immenſum humana. Hinc Sapiẽs: Secundũ magnitudinẽ C eius, ſic & mĩa ipſius cum ipſo eſt. Quaſi dicat. Tanta Dei mĩa eſt, quantus Deus ipſe. Vñ opera ab ea profecta mirabilia plane erunt, & diuerſa multũ ab humanis. Hinc Pſ. Non eſt ſimilis tui in Dijs dñe, & nõ eſt ſm opera tua. Qđ ſi opera diuinæ Sapientiæ, & potentiæ mirabilia ſunt: multo magis opera bonitatis, dilectionis, & miſericordię mirabilia erunt. Et quo mirabiliora, eo Deo digniora. Præclara Aug. ait: Ibi uerè Chr̃s probatus eſt Deus, ubi plus fecit, quã fides optabat: ideſt, qñ exceſſit illud omne quod homo ſperare poterat. Vñ qua ratione infidelis non credit, ego credo. Ille non credit, quia captum humanum opera iſta diuina ſuperant: ego hac ratione credo. Credamus ergo hæc opera nos, quia in his

Margin notes: Pſ. 40. — Apo. 1. — Simile — Ex. 12. — Greg. — Ioan. 6 — Cicero — Eccl. 2. — Pſ. 85. — Augu.

A his ſe Deum oſdit. Præcipuè cum Ioan
nes ꝓmittat immēſam Xpi dilectionē, à
qua procedit. Nihil.n.nō credi pōt effe-
ctū ab amore immēſo. Nunc verò iſta in
ſtā Euangelij expendamus.[Ante diem
feſtū paſchæ ſciens Ieſus, qa venit hora
eius.] Meritò ſciens Ieſus dr̄. Conueniēs
Gen. 2 nomē Saluatori eſt ſciens, ne decipi poſ
ſit, q̄ ſi ſciētes fuiſſent, nō peccaſſent: qa
oīs peccatis eſt ignorans. Deinde meri-
tò ſciens Saluator dr̄, ut prouideat malis
futuris. Sicut.n. Ioſeph prænoſcens futu
rā ſterilitatē, ei remedium adhibuit, & iō
Ge. 41 mūdi Saluator dictus eſt, & audit a Pha
raone. Nunqd ſapientiorē, & conſimi-
lem tui inuenire potero? Sic hodie Ieſus
B ſciens, & ꝓuidens uniuerſa mala Eccle-
ſiæ, eis remediū adhibuit, inſtituens Eu-
chariſtię ſacrm̄ cōtra famē, & ordinis ſa
4.Re.9 crm̄: vt duces Eccleſia hēret, & ſpicula-
tores cōtra hoſtes. Et quēadmodū olim
Eliſeus ꝓmonebat Regē Iſrael de oībus
inſidijs Syrorū: ita hodie Xp̄s ꝑdicit A-
poſtolis uniuerſas ꝑſecutiones. Sic ergo
horā mortis ſuæ, & pręſciuit, & elegit, ac
voluit, ut nō ſcādalizeris, cū eum in cru
ce uideris. Et ibi uidere licet, quantū fue
rit malum curioſitas eorum, qui uolue-
runt eſſe ſcientes vt Dij: cum ea de cā tā
acerbā hora parata ſit Xp̄m dn̄o, q̄ ille
ſciuit, & uoluit, ut peccatum deleret.

Horam ſuam mortē dicit. Hora mor
tis vere hoīs eſt. Tp̄s.n. vitæ noſtrę mul-
tis alijs impendimus, amicis, corpori, ne
C gotijs delicijs, ut fere nihil nobis rema-
neat: cū illa ſit adeò breuis, vt vapor ſit
ad modicum parens. Furatur nobis mū-
Iaco.4. dus maiorem eius partē. Iō nos Paulus
Col. 4. monet: Redimentes tp̄s, q̄m dies mali
ſunt, i. multis impediti ſæcularibus, cu-
ris, & occupationibus. Hora verò mor
tis noſtra dr̄, qa in ea reliquorum oīum
obliti, nos, noſtraq; curamus. Qđ ſi quiſ
piā tunc accedat, ut alia negotia tractet,
audit. Sine mō iſta: tp̄s.n. hoc meæ con-
ſulendę ſaluti deſtinatū eſt. Præcipuè ve
rò hora illa iuſtorū eſt, nō vero impiorū.
Res.n. illa tua dr̄, qua vteris ad libitū, &
cuius fructus colligis. Iuſtus ergo horam
mortis ſuam hēt, qa ea utitur in ſui pro-
fectum, & ex ea fructum colligit ſempi-

ternum. Contra verò hora illa pc̄tōris A
nō eſt. Hinc Sapiēs. Ne impiè agas mul Eccl.7.
tum, & noli eſſe ſtultus ne moriaris in
tpe non tuo. Qui tp̄s uitæ Deo dedit, a
Deo accipit tp̄s mortis. Qui uero diabo
lo uitā dedit, in morte ſeipſum nō curat:
& iō tp̄s illud eius nō dr̄ eſſe. Hinc Aug. Augu.
Hoc ſupplicio punitur pc̄tōr, ut quia ui-
uens oblitus eſt Dei, moriens obliuiſcat̃ Eccl.8.
ſui. Hinc Sapiens. Non eſt in hoīs ptāte
prohibere ſp̄ūm: nec hēt poteſtatē in die
mortis, nec ſinitur quieſcere ingruente
bello: neq; ſaluabit impietas impium. Iu
ſtus verò ptātem hēt ī die mortis. Ea utit̃
in bonum ſuum: iō Sapiens ait: In mali-
tia ſua expelletur impius, ſperat autem Pro.14
iuſtus in morte ſua. Tūc.n. audit impi⁹, B
Neſcio uos: Iuſtus verò ut requieſcat a
laboribus ſuis. Sed nunc attende miram
Euāgeliſtæ eloquentiā, ut amorem Xpi
Dn̄i illuſtret. Ait enim.(Sciēs Ieſus, quia
venit hora eius.) Quaſi dicat: Cum hæc
hora eius eſſet, in qua ſe curare dēret, &
ſua, oīum reliquorum oblitus, nihilomi
nus in hac hora ſui oblitus noſtra curat
nobis prouidet. Hoc mirè pōderat Pau- 2.Cor.
lus. Qm̄ dominus Ieſus, ī qua nocte tra 11.
debat, accepit panem, &c. Quaſi dicat:
Cum mundus ſumma in eius proditio-
nem machinabat̃, & opere perficiebat:
tunc ille dulciſſimus, & amantiſſimus.
Quādo morti ꝓximus ſe ſolum inſpice
re, ſibique proſpicere oporteret: tunc ſui
oblitus noſtra curat. Hoc mirè exagge-
rat Eccleſia dicens. Fructū ſalutiferū gu C
ſtandū dedit dn̄s mortis ſuæ tpe, q̄ diuer
ſum Dei, & hoīs ingenium eſt. Hō hora
mortis triſtis eſt beneficia, ac dona con-
fert: Deus uerò tunc præcipuè benefi-
cus & largus eſt. Nunc ad eum accede,
ut maxima recipiat. In morte ſe ſuaque
dat. In horto dedit Malcho auriculam,
in Caiphæ domo Petro ueniam, in cru-
ce matrem Ioanni, paradiſum Latroni,
veniam mundo. Nunc ergo accedamus
oēs, ut petamus, qui tibi nunc ſanguinē,
& vitam tribuit: quid negabit?(Vt tran-
ſeat ex hoc mundo ad Patrē.) Vere diffi
cilis, duruſque tranſitus, & adeò durus,
ut ſola illius cogitatio ſanguinis ſudorē
effecerit. Sed aſperitas huius tranſitus
ſublata

Digitized by Google

A ſublata es Xp̃o tráſeunte,& erunt praua in directa,& aſpera in vias planas. Accidit ſæpè,ut Rex viã agẽs offendat i itinere locũ difficilẽ,i quo oẽs impingũt, quẽ ille cõplanari p̃cipit, & inſterni lapidib. ac planũ,facilemq. relinqt tráſeuntibus. Ita Xp̃o dño accidit, q ad mortẽ veniẽs eius aſperitatẽ expert⁹ eſt,illius amaritudinẽ guſtauit. Et iõ eam leniuit,dulcorauit,& o b.facilẽ reliqt. Hinc ait Chryſ. poſt Xp̃m mortẽ relictã eſſe ſimilẽ Sãſoni detractis capillis. Ludebant.n. cũ eo Philiſtei,& illudebãt ei,ita martyres,pueri, virgines cũ morte iocant̃, ac ludunt. Quis mortis viã adeò planã hoib. reliqt, vt exultẽt i ea ſancti? Certè Xp̃s dñs p̃tranſiẽs. Hinc per Pſ.ait. Exaltabit̃ ſicut vnicornis cornu meum. Sicut.n. cornu vnicornis miſſum i aq̃ veneno iſectã eã purã reddit, & oẽ venenũ tollit: ſic Xp̃i B cornu abſtulit crucis, mortiſq; venenũ, vt ei dici poſſit: Vbi eſt mors victoria tua? vbi ẽ mors ſtimul⁹ tu⁹? reliqt mors ſtimulũ i Xp̃o. Nobis iã nõ ẽ ſtimulus, ſed mel,ſed dulcedo. [Cũ dilexiſſet ſuos, qui erãt in mũdo.] Cyr.li.9.i Io.c.2. ait. Ad dĩam Angelorũ dicit: Suos,q erãt i mũdo. Præcipua.n. dilectione hoies dilexit, & plus q̃ Angelos. Naturale hoium deſiderium eſt, velle diligi,& adeò nobis placet dilectio in nos,ut ẽt a paruulo cane diligi, uel a uili ſeruo, nos delectet. Sed cũ diligimur a pſona aliqu in ſuprema dignitate cõſtituta, placet magis, tũ quia amor altior eſt,tũ pp beneficia,quę ab eo ſperamus. Audi ergo,ò homo, qd dulciſſimũ. Rex ille æternus,a quo bona C cuncta ſperare potes,diligit te in finẽ, & ſuper Angelos te amat. Dupliciter Dei amor cõſiderari põt. Primo act⁹ ipſe dilectionis,q i Deo eſt,& hic eſt ſimpliciſſim⁹,æternus,& eſt ipſa Dei ſubã,& hic cõſideratus infinitus eſt, & ęqualis oib. Scdò conſiderat̃ hic amor ſm effectus, quos operatur in reb.dilectis. Vñ amare eſt velle alicui bonũ. Et ſic creatura illa dr̃ a Deo plus dilecta,q̃ plus boni recipit a Deo. Oẽm creaturã diligit Deus hoc amore,qa oib. tribuit eſſe. Hinc Sapiẽs diligit oĩa,q̃ ſunt. Sed Angelos, & hoies plus diligit,q̃ reliquas creaturas,qa non

Simile

Chryſ.

Pſa.91

Cyrill.

Sap.2.

ſolũ bona naturalia eis tribuit,ſed etiam A gratuita,qb. diuinę naturæ cõſortes efficeret. Sed oñdẽda nũc ẽ p̃cipua Dei dilectio in hoiem, & hãc ex hodierno Euangelio facilẽ colligemus. Primò,condidit Deus Angelũ, & hoiem gr̃a ornatũ, & donis celeſtib. ſupbiẽs Angelus, cecidit, & hõ ſitr, & bona gratuita vterq. amiſit. Sed Angel⁹ cecidit irreparabiliter, & q̃ ſemel amiſit gratiã, nunq̃ recipiet. Hõ verò reparabiliter, & recuperare poteſt amiſſam gr̃am,eiq. relictũ eſt pnĩę lauacrum, ꝙ ſignat̃ hodierna lotione,ut Cyprian⁹,ait ſermo. Cœnæ. Sup Angelũ ergo dilexit Deus hoiem, dũ hoc in illum bñficiũ cõtulit, ꝙ Angelo non p̃ſtitit, ut p pniam renouari poſſit. Et hoc eſt eximij ſignum amoris,iuxta illud Ioã. Qui dilexit nos, & lauit nos a pc̃tis nr̃is i ſanguine ſuo. Cõtigit verò hoi, & Angelo, qd piſtori,& pincernæ Pharaonis,unus in priſtinũ gradũ reſtituit̃,alter ſuſpẽdit̃. B

Hac ẽt in re p̃cipuã in hoies miam,& dilectionem Deus cõmendat,dũ non ſemel,aut bis pc̃tõr admittit̃ ad pñiam, ſed ſeptuagies ſepties, ſpq. eſt fons patẽs domui Dauid in ablutionem pc̃tõris. Et cũ reliquis oib. rebus tp̃s ſit opportunum, pniæ tp̃s ſp nobis p̃ manib. adeſt. Et qui initio mundi hoc die condidit hominẽ, alio Lunam, & Solem,alio volatilia, & piſces, ad pnĩ um nullum ſtatuit diem, ſed oẽ tp̃s voluit pœnitendi eſſe conueniens,ut in quacunque hora ingemuerit peccator, veniam recipiat. Qn̄ homini conceſſa pnĩa eſt, & non Angelo, hoc inter eos diſcrimen poſuit, ꝙ cum hoiæ, ut cum filio,cum Angelo uero tanquam cum miniſtro ſe geſſit. Miniſter tuus facinus magnum admittit in domo tua, C furatur magna, vel quid ſimile peragit. Eijcis eum a domo tua omnino, nec vllo modo eum admittis in eam iterum. Perpetrat filius idem crimen, caſtigas eum,eijcis forte a domo,ſed citò ei ignoſcis,& iterum in domum reuocas. Hoc cum homine factum oſtendit parabola filij diſſipatoris. Et Pſal. Quo miſeretur pater filiorum, miſertus eſt dominus timentibus ſe, qm̃ ipſe cognouit figmentum noſtrum. Tanquam filios nos tractauit,

Cypr.

Apo.1.

Ge.

Simile

Luc.15

Pſ.102

Digitized by Google

A ctauit, ſicut promiſit ſe acturum cũ filijs
Pſa.88 Dauid. Si autẽ dereliquerint filij ei⁹ legẽ meam, & in iudicijs meis non ambulauerint, ſi iuſtitias meas profanauerint, & madata mea nõ cuſtodierint, viſitabo in virga iniquitates eorum, & in verberibus peccata eorum mĩam autem meã nõ diſpergã ab eo, neq; nocebo in ueritate mea. Illa repetitione, q̃ non ſemel, ſed quater pctã filiorum Dauid futura oſtendit, multa peccata ſignificantur, & oĩbus indulgentiam promittit. De qua re Deo
Pſ.102 gr̃as agit Dauid dicens: Benedic anima mea dño, & noli obliuiſci oẽs retributiones eius: qui propitiatur oĩbus iniquitatibus tuis. Qñ ergo Deus homini conceſſit pniam ſemel, eũ ut filium tractauit. ſed qñ ſepius, nõ ut filium duntaxat; ſed
B ut chariſſimum, & dilectiſſimũ. Semel prodigum recipi, ſumma mĩa fuit, quid ſi ſæpius ſic reciperetur? Semel ueniam dedit Dauid Abſaloni, & iterum ei volebat parcere, & forſam tertio non pepercíſſet. Tibi uerò pepercit Deus millies. Quoties proditionem in Deum cogitaſti? Quoties in eum peccaſti, & tñ propi
Pſa.77 tius tibi fit. Hoc mire ponderat Pſ. Quoties exacerbauerunt eum in deſerto, & tentauerunt Deũ in inaquoſo, & conuerſi ſunt, & tentauerunt Deũ, & ſanctum
Nu.14 Iſrael exacerbauerunt. Et Num.14. ait: Tentauerunt me iam per decem uices. Mira ꝑfecto in nos Dei dilectio: Nullus .n. in mundo parens eſt, qui cum filio ſæpius indulſerit, ac pepercerit, non eum è domo eijciat, ſi in parentẽ machinetur proditionẽ. Et tñ Deus millies ignoſcit; & rogat, quæ pacis ſunt, ut dicat. Pſ. Pa-
Pſa.29 ter meus, & mater mea dereliquerunt
C me. Dñs autem aſſumpſit me. Scdò oñdit Deus præcipuum in hoĩem amorem ſuper Angelum, in hoc, ꝙ non ſolũ lauare hoĩem voluit, ſed in ſanguine ſuo, cũ ei hmõi lotio tam caro precio futura eſſet. Angelo oñdit dilectionem, ei benefaciens, ſed hoĩ, non ſolum benefaciens, ſed pro eo multa patiens, ꝙ maius multo eſt. Qua in re mirabilis in nos diuina mĩa, & dilectio facta eſt. Et propterea
Augu. Ioannes ait: In finem dilexit eos: Augu. Dilexiſti me domine plus quam te, quia

mori uoluiſti pp me. Vitã pro nobis dedit, non verò ꝓ Angeli. Qd petebat Pſa. A
Mirifica mĩas tuas, qui ſaluos facis ſperantes in te. Nõ eſt adeò mira Dei mĩa, Pſa.16
cum alicui benefacit, id. n. Deo facile eſt. Sed uere mira facta eſt mĩa Dei in homines, cum pro illis paſſus eſt, hoc. n. valde mirum eſt. De qua re Pſ. Deo gr̃as agit: Pſa.31.
Benedictus dñs, qm̃ mirificauit mĩam ſuam mihi. Cũ hãc dilectionẽ dicit Scriptura, uocat eam amoris exceſſum & nimiam dilectionem. Nec ſtupentes vidimus Angelos de miſericordijs collatis eis a Deo. Vidimus uerò de hac in hoĩes oſtenſa dilectione, ut in propitiatorio ſignificatum eſt, dum ſe reſpiciunt uerſis Ex.25.
ad ſe vultibus. Tertio tandem hanc præcipuam dilectionẽ in hoĩem oñdit in mirabili adinuentione, quam nunc adinuenit, cum Euchariſtiæ diuinum ſacr̃m in- B
ſtituit. Propter q̃ Ioannes ait: In finem dilexit eos. Nunc uerè magnificus Deus nr̃ eſt, & dicere poſſum⁹ illud: Date ma- De.30.
gnificẽtiã Deo nr̃o. Ad magnificẽtiã, ait Ariſto.
Ariſt. requiri maximũ donũ, & qd reſpectu dantis magnum ſit. Donec Deus ſe dedit, nihil dedit magnum reſpectu dantis. Cũ ſe nobis in hoc ſacro tribuit, maximũ qd dedit, totum, qd dare potuit. Et tm̃ hoc donum eſt; ut hõ gr̃as debitas ꝓ tanto munere reddere nequeat. Qd uidens Xp̃s dñs, ipſe gr̃as patri egit ꝓ eo. Iõ eleuatis oculis in cœlũ ad te Deũ patrem ſuum oĩpotentẽ, tibi gr̃as agẽs; fregit & dixit, &c. Saltẽ exiles tu gr̃as agẽs hoc intuẽs domũ, ut illud fiat, qd Pſ. ait: Pſal.41
In uoce exultationis, & confeſſionis ſonus epulantis. Nulla lingua ſufficit, ut explicet immenſum hunc amorem, ut relictus tibi Chriſtus ſit ſub ſpeciebus il- C
lis, vt eum intra te habeas, quoties uolueris. Solent amici cum inuicem diſcedunt, in mutuos amplexus ruere, ſimul Simile
comedere, & aliquid inuicem dono dare in perpetuam memoriam. Ionathas 1. Reg.
diſceſſurus a Dauide ei dedit tunicam ſuam. Sicut enim animam ſuam, ſic diligebat eum. Similem veſtem Elias reliquit Eliſeo. Sed Chriſtus dominus plus quam animam ſuam nos diligit, cum eam pro nobis dedit, & non pallium ſuum.

A ſuum. Non aliud donum reliquit, quam ſeipſum. [Surgit a cœna, & ponit veſtimenta ſua, & cœpit lauare pedes diſcipulorum.] Auguſtinus tracta. quinquageſimoquinto, & libro tertio, de conſenſu Euangel. capitu. primo. ait. Peracta cœna agni paſchalis, in qua paſſionis ſuæ figuram expreſſam uiderat, ſurgit a mēſa, & ante Euchariſtiæ, inſtitutionem pedes diſcipulorum lauit. Adeo ei placuit paſſionis ſuæ figura, ut aliam continuò adinuenerit. Adeo tibi Domine deſiderata mors eſt, vt ea tibi ſit paſcha, ſit hora tua. Hanc videns in agno delectaris, & iterum in pedum lotione efformare vis.

Augu.

Augu. Auguſtinus. Veſtimenta poſuit, dum B in forma Dei exiſtens ſemetipſum exinaniuit. Velut linteo ſe præcinxit, dum formam ſerui accepit, & in peluim aquam miſit, ut nos lauet, dum ſanguinem ſuum in ſacramentis poſuit, vt ſordes ablueret peccatorum. Linteo pedes terſit, cum in carne ſua maculas a peccatis effectas ſumpſit. O immenſa Dei in nos charitas? Cum calor nimius te vexat, ueſtimenta deponis: ita nunc charitatis exceſſus veſtimenta deponere cogit. Sed ò Domine non tepeſcet, hoc facto charitas tua. Cras nudaberis omni veſte, & ipſa pelle tua, nec calor charitatis minus ardebit. Imo ingredientur in animam tuam aquæ multæ: de
Pſal. 6. quibus ais per Pſalm. Intrauerunt aquæ vſque ad animam meam. Et nihilominus plures flammas charitas excitabit,
Can. 8. quia aquæ multæ non poterunt extinguere charitatem: nec flumina obruent illam. Aideamus nos charitate tanta, vt charitate nos vulneratos dicere poſſimus, & cætera.

C

A

Paſſio Domini noſtri Ieſu Chriſti ſecūdum Ioannem. Cap. 19.

INauditum, & ſummum facinum genus humanum hodie perpetrauit, occidit enim Deum verum, cum cruci affixit, nec uerò illi ſolum, qui morti eius ad fuerunt, id fecerunt, non Pilatus ſolum, & Caiphas, ſed & nos omnes, quia cum propter omnium peccata mortuus ſit, omnes Chriſtum interfecimus peccatis noſtris. Quis ergo orabit pro nobis? qui pro humano genere interpellabit? Nullus profectò poſſe orare videtur. Sic 1. Re. 2.
enim ait Heli filijs 1. Reg. 2. Si peccauerit vir in virum, placari ei poteſt Deus, ſi autem in dominum peccauerit vir, qs orabit pro eo? Audi tamen mirabilem B
rem, mater mortui pro occiſoribus filij rogabit. Sed fieri ne poteſt tantam in ea eſſe miſericordiam, vt miſericordiā petat, quæ vindictam clamare debuiſſet? Vtiq; quia etiam mater noſtra eſt. Sic 2. Reg. 14. Sapiens mulier ad Dauid ait: 2. Reg. 14.
Heu mulier uidua ego ſum, & ancillæ tuæ erant duo filij, qui rixati ſunt aduerſum ſe in agro, & percuſſit alter alterū, & occidit eū. Et conſurgens vniuerſa cognatio aduerſum ancillā tuā dicit: Trade eum, qui percuſſit fratrē ſuum, ut occidamus eum, pro anima fratris ſui, & q̄ſierunt delere ſcintillā meā. Ad quam Dauid, uiuit Dominus, quia non cadet de capillis filii tui in terram. Sic ergo hodie Maria orat pro humano genere: licet Chriſtum occiderit, quia humanum genus filius eius eſt, & obtinet a Deo, quæ petit, ideo ad eam accendamus ſupplices. Leuit. 23. de ſacrificio expiationis Leu. 23
dicitur: Affligetis animas veſtras & ſic C
offeretis holocauſtum. Omnis aīa quæ afflicta nō fuerit, peribit de populo ſuo. Hodie oblatum eſt hoc holocauſtum expiationis, pro omnibus Chriſtus oblatus 2. Par.
eſt, afflictus eſt, omnes affligendi ſumus 35.
2. Paralip. 35. Vniuerſus Iuda, & Hieruſalem luxerunt Ioſiā, & Hieremias maximè, cuius oēs cātatores, & cantatrices vſque in præſentem diem lamentationē ſuper Hiere. replicant, & quaſi lex obtinuit

Digitized by Google

A nuit in Iſrael. Si lex eſt in Iſrael Ioſiam
plorare, quò nobis lex non erit mortem
deplorare Chriſti? Hanc uerò legem fu-
turam, ut mors Chriſti deploraret̃, ſicut
Zac.12. Ioſiæ mors, oſtendit Zach. 12. Effundã
ſuper domum Dauid, & ſup habitantes
Hierl̃m ſpm̃ gr̃æ, & precũ, & aſpicient
ad me, quẽ confixerunt, & plangẽt eum
planctu, quaſi ſup vnigenitum: & dole-
bunt ſuper eum, vt doleri ſolet in mor-
te primogeniti. In die illa magnus erit
planctus in Hieruſalẽ, ſicut plãctus Ada
dremon in cãpo Magedon. i. in ciuitate
Adadremon, q̃ eſt in campo Magedon;
qui planctus fuit pp Ioſiam, quem ibi in
2. Pet. terfecit Nechao Rex Aegypti. 2. Cum er
35. go dicat Chriſti planctum ſimilem futu
B rum planctui Ioſiæ, manifeſtum eſt, hu-
ius legem obtinuiſſe, ſicut illius.

Et profectò nulla eſt doloris ratio, q̃
hæc in re maxima non ſit. Primò inno-
Eſa.57 cens, & iuſtus perit. Eſa. ait: Ne ergo di-
catur nobis, & non eſt, q recogitet i cor-
de ſuo. Iuſtũ perire impoſſibile putabat
Iob 4. Eliphaz Iob 4. Recordare, obſecro quis
innocens periit, & qñ recti deleti ſunt?
Hoc ipſum ſc. ſ. iuſtum, & innocentem
videre, in cuſtodia mœſtum tenebat Io-
Ge.40. ſeph. Geneſ. 40. dicente pincernæ: Fur-
tim de terra mea ſublatus ſum, & hic in-
nocens in lacum miſſus ſum: Indignũ
planè eſt iuſtum ligari, innocentẽ morti
addici, hoc ſumma cõpaſſione, ac cõmi-
ſeratione dignum. Sed hodie vniuerſa
Eſa.53 innocentis priuilegia tollunt̃, patiturq;
q pctm̃ non fecit, nec inuentus eſt dolus
in ore eius. Hinc Geneſ. 31. perſequitur
Gen.31 Laban Iacob innocentẽ. Et ille iuſtus cũ
C eſſet. cum iurgio tumens ait, Quam ob
culpam meam, & ob qd pctm̃ meum ſic
exarſiſti poſt me. Die, noctuque æſtu vr
gebar, & gelu, fugiebatq; ſomnus ab o-
culis meis, & ſic p 20. annos ſeruiui tibi.
Iuſtior multo Chriſti querela, quæ enim
domine peccata tua ſunt? Quid mali a
te mundus paſſus eſt, q ptranſiſti bene-
faciendo, & ſanando omnes oppreſſos a
diabolo, omnibus benefaciens, & tamẽ
Act.10 hodie morti addiceris? Summa ergo do-
loris cauſa nobis ſit, quod hodie inno-
cens, & iuſtus occiſus eſt.

Scdò verò dolorẽ augere ſolet, cũ oc- A
cidit is, q in te fuit maximè bñficus. Hac 2.Re.1
rõne Dauid ,puocabat Iſrael, ut Saulis
morẽ defleret, dicens: Filiæ Sion ſuper
Saul flete, q veſtiebat uos coccino in de
licijs, q pbebat ornamenta aurea cultui
vr̃o? Sed quanto excedant dona Xpi do
na Saulis, qs dicet? Ab eo hẽs naturalia
oĩa, ab eo item ſupernaturalia, nihil tibi Simile
bonum eſt, ꝙ non ab eo acceperis: ſum-
mè ergo de eius morte tibi dolendũ. Cui
adde, ꝙ cauſa tua morit̃. Si pp filij deli-
ctũ pater torqueret̃, ſi morti addiceretur
q̃to dolore filius afficeretur id videns;
Conſidera ergo Patrẽ futuri ſæculi, qui 2.Reg.
attritus eſt pp ſcelera nr̃a. Summo dolo 24.
re afficitur Dauid uidens populi interitũ
pp pctm̃ ſuum, & ait: Ego ſum, qui pec- B
caui ego iniquè egi, iſti qui oues ſunt, qd
fecerunt? Vertatur, obſecro, furor tuus
in me. An non nos ſimilia dicturi patri?
Ego dñe ſum, qui peccaui, ego qui iram
merui, Xps tuus, quid peccauit? Me cru
ci addicito, non illum. Tertio dolorem
auget grauitas dolorum eius, q moritur,
& ſumma eius derelictio. Duplex pecca
ti pęna rñdens duplici pctõ malo, auer-
ſioni pęna dãni, cõuerſioni pęna ſenſus.
Pro qbus, vt Xps ſatisfaceret, a pře, q cũ
eo, quaſi cum inimico ſe habuit, & a ſuis
derelictus ẽ, ut nullũ ei a pře, & ſuis leua
men eẽt. Inſup dolores ſuſtinuit inume
ros. Xps i paſſione ſua illud verè vſurpa Eccl.4.
re põt. Væ ſoli, qa ſi ceciderit, nõ hẽt ſub
leuãtẽ ſe. Primũ a ſuis derelictus eſt, Iu-
das vẽdidit, Petrꝰ negauit, oẽs relicto eo Pſ. 88.
fugerũt, ꝙ eũ ſũmo affecit dolore. Pſ.88.
Lõgẽ feciſti notos meos a me, poſuerũt
me abominationẽ ſibi. Noti mei, q me C
viderãt tot miracula faciẽtẽ, qb. ego tãtã
contuli pťãtẽ, qb. corpus dederã. Ecce ſi-
cut Saul relictus ſũ i media acie: ecce e-
greſſus ſum, ſicut aqla ad ,puocandũ fi- Deute.
lios meos, & ſup eos uolitãs expãdi alas 32.
meas: illi uero degenerarunt, & ſolẽ aſpi
cere renuerũt, ẽt cum eclipſim paſſus ẽ.
Quo diſcipuli ſine mag̃ro, quo oues ſine
paſtore? Vbi Petre, ꝙ dix iſti: Si oportue
rit me mori tecum, nõ te negabo? Vbi il
lud: Ad quẽ ibimus, verba vitæ æternæ Matth.
habes? Vbi Ioãnes, & Iacobe, illud, poſ- 26.
ſumus

Digitized by Google

A ſumus bibere calicẽ? Vbi Thoma, illud:
Ioan.6 Eamus, & moriamur cũ illo. Sed mini-
Ma.20 mũ hoc erat, ſi a pr̃e ẽt nõ deſereret. Hic
Ioã. 11 uerè dici põt: Væ ſoli licet.n. derelict⁹ nõ
ſit, quo ad vnionẽ, ſed relictus, quo ad cõ
ſolationẽ, & leuamẽ dolorũ. In me tran
ſierũt iræ tuæ, & terrores tui cõturbaue-
Pſ. 87. runt me, ait ipſe per Pſ. Quaſi dicat: Oĩs
ira, q̃ in pctõres theſaurizaueras, ac con
gregaueras, in me vnũ effudiſti, & quaſi
cum inimico erga me te habuiſti: quare
Eſa.43 me dereliquiſti? cũ dixeris per Eſ. Cũ trã
ſieris p aquas, tecũ ero, & flumina non
operiẽt te: cũ ambulaueris in igne, nõ cõ
bureris, & flãma nõ ardebit in te, qa ego
dñs Deus tuus. Meus es tu: quare ergo
B me dereliq́ſti? Qui Danielis recordatus
es in lacu leonum, q Suſãnę iã iã lapidan
dæ accurriſti, quare oblitus es mei: Pęnę
verò ſenſus Xp̃i explicari nõ põt. Quia
.n. oĩ ſenſu delinqmus, oĩ itẽ ille punitus
fuit, quia ſummè delinqmus, ſumme ille
afflictus eſt: Vt leniatur oculorũ nr̃orum
ſatisfaciat, oculi eius torquẽtur viſa mr̃e
dolẽte, & diſcipulo, tot ẽt duriſſimis ini-
micis inſpectis. Vt pc̃tis a nobis auditu
cõmiſſis, auditu innumera opprobria, at
que blaſphemias pcepit: vt pc̃tis guſtus,
guſtauit fel, & acetum, ut pc̃tis tactus: in
numeri ĩ corpore dolores, a plãta pedis,
Eſa. 1. vſq; ad uerticẽ capitis nõ eſt ĩeo ſanitas.
Oẽ caput tuũ dolet, leuamen eſt, manus
pedes, & reliqua mẽbra dolore non affli
gi: ſed qui oĩ parte corporis dolet, miſerè
profectò torquet̃. Verè Xp̃s uir dolorũ
Eſa. 53 factus eſt, qa plenus dolorib. & quacun-
C que eum parte inſpexeris, nihil uidebis
p̃ter dolorem. Sed qua rõne dñe tot ſuſti
nes dolores? tot toleras paſſiones? ut ni-
hil in te ſit ſine dolore? Vt pc̃tã perſoluã
oĩa, q̃ oĩbus hoĩum mẽbris perpetrãtur.

Quartò tãdem in morte alicuius ma-
ximè dolere ſolemus pp perſonę excel-
lẽtiã, & mort s acerbitatẽ. Exeamus er-
go conſideratione, & uidebimus ſpecio-
ſum forma p̃ filijs hoĩum, qui flos mũdi
eſt, & optimum eius corona capitis nr̃i.
hac parte filiũ unigenitũ ęterni patris, il
la uerò filium unigenitum principis Ma
riæ. Intuebimur ſpecioſum Abſalon vni
cè patri dilectum ex arbore pendentem,
non ut inobedientem Abſalon, ſed ut A
obedientiſſimum Iſaac. Attendamus
mortis ipſius acerbitatem, & abiectio-
nẽ. Abiectiſſima oĩum morte ligni, ſ. mo
rit̃ in medio monte, ubi ſolo cęlo coope-
rit̃. Lectus, quo decumbit, aſpera crux.
Vltimus cibus, & potus ſub hæc, qui ei dan
tur, fel, & acetum. Miniſtri eum circũdã
tes crudeliſſimi inimici. Verba conſola
toria, q̃ audit, verba ſũt blaſphemię. Cer
uical, quo laſſum caput reclinet corona
ſpinea. A pr̃e deſertus, ac diſcipulis dere-
lictus: & deniq; oẽs in illum inſurgũt, ſi
ne ulla cõmiſeratione, aut dolore. Qua Pſ. 21.
rõne, ille ait: Vermis ſum, & nõ homo.
& ſicut aqua effuſus ſũ. Sicut.n. uermis Simile
ſine cõpaſſione occidit̃, & aqua ſine do- B
lore effundit̃, ita effuſus Xp̃s eſt, ita inte
remptus, & fratres eius, quos innume-
ris beneficijs ſibi deuinxerat, eũ tradunt
gentibus. Quis te vẽdit optimè Ioſeph?
quis te tradit Iſmahelitis? Ibat Ioſeph q̃
rens fratres, ut eos uiſitaret, & alimenta
deferret, pulcherrimis aſpectu, alacer,
vt fratres videret. Quo pergis Ioſeph? Ge. 37.
fratres meos quęro: dulceſcit in ore eius
hoc uerbum fratres. Sed, ò Ioſeph, a fra-
tribus capieris, & venũdaberis. Fieri ne
põt, ut fratres mei, tam ſit in me crude-
les? Vtiq; ſummus hic mihi dolor eſt. Si Pſ. 45.
inimicus meus maledixiſſet mihi, ſuſti-
nuiſſem utique, ſed ꝙ fratres mei, duriſſi
mum eſt. Oĩb. ergo noĩbus de Xp̃i mor
te nobis dolendum eſt, tã.n. acerba fuit,
vt ipſi lapides eã ſenſerint, & fracti tãto
dolore ſint, & ipſi cęli triſtitiã teſtati ſint
tenebris, ut uideas, q̃ ſit duro corde, qui
doloris affectu non tãgitur. Optimè D. C
Bonau. Promiſeras dñe. Auferã a uobis D. Bo.
cor lapideũ, & dabo uobis cor carneum. Ez. 11.
Sed modo dñe, diuerſum ego peto, au-
fer a me cor meum carneum, & da lapi-
deum: quia lapides in tua paſſione fran-
guntur. Si fuerit mihi cor lapideum frã-
getur, carneum verò meum durius eſt
lapide, qd non frãgitur. De paſſionis ve-
rò hiſtoria illud primo nobis conſiderã-
dum eſt, qd D. Bonau. dicit factũ a Xp̃o D. Bo.
dño, ut matri aperiret paſſionem ſuam,
ab eaque peteret ueniam, ut pateretur.
Lex amicitię ea eſt: Cũm tuã tracta cum

Digitized by Google

A amico tuo, q̃ ſic Deus cũ amicis ſeruat,
Pro.25 vt dicat ſe aliter facit non poſſe. Vñ ait.
Ge.18. Nũ celare potero ſeruũ meũ Abrahã, q̃
geſturus ſũ? a nulla.n.amicitiæ lege libe
rũ ſe uoluit eſſe. Sed dñe, vide qd agas,
cũ mr̃i tuæ paſſionẽ tuam reuelare diſpo
nis. Hic.n.maximè locũ hẽt illud,q̃ de
Beniamin dr̃,cum aĩa illius ex aĩa filij pẽ
Ge.44. deat: Deduces canos eius cũ mœrore ad
inferos. Sed adhuc Mariæ dãdũ hoc nun
tiũ eſt. Primũ qm̃ ſanguis Xp̃i Mariç ſã
guis eſt,ex eius puriſſimis uiſcerib.aſſũ
ptus,uñ iuſtè ab ea petit facultas,ut fun
dat. Scdm,quia hoc Mariç futurum erat
martyriũ, quo ſup oẽs martyres meritò
eſſet collocãda, & occaſio ſũmi meriti il
Ioã.14 lius. Si.n.tm̃ eſt martyris meritũ,cũ uitã
B ꝑ Deo ꝓfundit,qua charitatẽ nullã ma-
iorẽ Xp̃s dicit,pluris meriti Mariæ fuit,
cũ uitã filij expoſuit ꝑ Dei gloria,& mũ
di ſaluti,q̃ ſi mille uitas proprias expone
ret,plus.n.filij uitã diligebat,qui propriã
Lu.22. abſq; numero,atq; menſura. Sic ergo eã
Xp̃s affatus eſt: Aduentus mei in mun-
dum cã tibi nota eſt,& opus,qd mihi mã
dauit pr̃: etenim ea,q̃ de me ſcripta ſunt,
finẽ hẽnt. Aduenit iam tp̃s,quo mundus
redimendus eſt,& a ptãte dęmonis eruẽ
dus; tempus eſt,ut reuertar ad eũ,q me
miſit: ſatis eſt tibi,qd 33.annis me fruita
fueris,& poſtea in æternum me frueris,
nunc uerò ad pr̃em remeandum eſt,pfi-
ciẽdum mihi opus eius: ſed hæc oĩa mor
Eſa.53 te mea cõficienda ſunt. Ego ſum radix,
cui nõ dẽt eſſe ſpecies,neq; decor. Vnde
C oĩs Eccleſiæ pulchritudo pullulare dẽt.
Iam ergo acceſſit tp̃s tibi a Simeone di-
ctũ,cum ponendus ſum in ſignum, cui
contradicetur,& doloris gladius pertrã
ſibit aĩam tuam,& ad menſuram ſãgui
nis mei effundẽdæ erũt lachrymę tuę.
Soluendum mihi eſt immenſum debitũ
humani generis, unde omnis a me fun-
dendus ſanguis eſt, qui pretium eſt, &
fiam vir dolorum, vt omnibus peccatis
diluẽdis ſit ſatis,ad hoc capiendus ſũ,fla
gellãdus, coronãdus,cruci deniq; affigẽ-
dus. Qualis nunc his auditis fuerit Ma-
Augu. rię dolor qs explicet. Aug.de ſpaſmo vir
ginis magna dixit. Cum.n.ſumme agno
ſceret Xp̃i maieſtatẽ,potentiam,atq; glo
riam,qñ cum eo conferebat Xp̃i igno- A
minias,atq; paſſiones,quaſi extra ſe fie-
bat dicens: Fieri ne põt Deũ mori? vitam
morti eſſe obnoxiam? maieſtatẽ infini-
tam contemni? vere virgo ſanctiſſima Can.2
modo es uelut lilium inter ſpinas. Cre-
ſcit roſa,creſcunt ſimul ſpinæ, quia quo
magis paſſioni Xp̃s ꝓpinquat,eo timo- Simile
res mr̃is creſcunt. Nouerat.n.illa filium Iob 26
in paſſionem tendere. Ante ergo fuiſti,
ò beata virgo, quaſi obſcura nubes aqua
plena. Sed adhuc ligata erat aqua in nu-
be,nunc uerò flauit ſpũs eius, & fluent
aquę lachrymarũ flumina ab oculis Ma
riæ procedunt. Audit vxor Phinees arcã
dñi captam,& p̃ triſtitia moritur ſine du
bio maiori dolore Maria corripitur, &
qui ſufficiens eſſet illam interimere, ſed
Dei uoluntate conſeruatur, & Dei agni B
ta uoluntate ait: fiat mihi ſm verbũ tuũ.
Si ita æternus pr̃ diſpoſuit,fiat uoluntas
eius: ſi ad mundi ſalutẽ hoc neceſſarium
eſt,non mea,ſed tua uoluntas fiat.

Facultate ergo a matre obtẽta, ad cœ- Ioã.14
nã uenit Xp̃s,qua peracta ait: Vt cogno
ſcat mundus,q̃a diligo patrẽ,& ſicut mã
datum dedit mihi pr̃,ſic facio,ſurgite, ea-
mus hinc,in hortum, ſ. vbi capiẽdus ſũ.
Iam cor regium amore plenum Xp̃s o-
ſtendit, cor intrepidum ad omnia para-
tum pro patris gloria,& hominũ ſalute.
[Egreſſus ergo Ieſus cũ diſcipulis ſuis.]
Procedit,quaſi gallina pullis comitata,
& qui ante ei fuerãt ſolatio, dũ uiueret,
nunc ei dolori ſunt,dũ uidet eos, orpha-
nos manere, & quaſi oues ſine paſtore. C
Sed dñe, qd pau dos diſcipulos tecũ du-
cis? Voce pconis dicebat in caſtris ante De.20.
diem belli,quis eſt hõ formidoloſus, &
corde pauido,vadat, & reuertat ī domũ
ſuã,ne pauere faciat corda fratrũ ſuorũ,
ſicut ipſe timore pterrit⁹ eſt. Vt qd ergo
dñe in bellũ procedens pauidos diſcipu
los tecum ducis, q te cõtinuò deſerent?
Vtiq; uteſtes ſint doloris eius. Procedit
ergo, Chriſtus in mortem, nec detinuit
eum ordinatio teſtamẽti, cũ diſceſſurus
erat,bona enim temporalia nulla habe-
bat. Nudus, & pauper natus eſt Iob no
ſter,& nudus moritur,in uita nõ habuit Iob 1.
etiam illa, quæ hẽre ſolent bruta. Vul- Mat.8
pes

Digitized by Google

A pes foueas hñt,& uolucres cęli nidos,filius aũt hoĩs non hẽt, ubi caput ſuũ reclinet. Corpus ſuum,& ſanguinẽ iã nobis in cœna tradiderat,uitã ſuã nobis dedit in meritum,& exemplũ. Bona cœli, quorum dñs erat, in ꝑdicatione ꝓmiſerat,& teſtõ nobis legauerat: ꝙ ut ipleatur, procedit in mortem,qua teſtm̃ cõfirmatur. [Et ingreſſus eſt in hortum] ꝓcedens in certamen contra mortem. Eligit ille certaminis locũ,concedens morti,vt eligat arma,q uoluerit, opprobria, clauos,flagel.a,ſpinas, crucẽ. Sed eligit hũc locum certamini,ut vbi mors primũ Adã deiecit,ibi ſcđs eã vincat, & ad hunc hortum,vt veniret, illum ſpõſa in
Can.4. uitarat,dicens: Veniat dilectus meus in hortum ſuum,& comedat fructum po-
B morũ ſuorũ. Fructus horti illius ſpinæ
Gen.3. ſunt. Spinas, & tribulos germinabit tibi. Hic fructus in hoc horto a Xp̃o dño guſtatur. Vide dñe mi, quo ingrediaris.
Gen.3. Cherubim.n. ſtat ad oſtiũ paradiſi hñs gladiũ flãmeũ, & ſic ingrediendum tibi eſt p ignẽ,& gladiũ: Ex loco hoc iam cognoſcere poteris,q̃ tibi ſuſtinenda in eo ſũt,cũ ſis ſcđs Adã. In horto cõmiſſa eſt culpa,in horto pęna perſoluetur. in horto terribiliter loquẽs Deus Adæ, ei timorẽ incuſſit:in horto diuina iuſtitia pauere,& tędere te faciet, in horto indutus ẽ Adã ueſte abiecta,& corruptibili, hic tu veſtieris ſanguine in horto irriſus eſt
Gen.3. prior Adã. Ecce,Adã quaſi unus ex nobis factus es:in eo ſcđs irridebit, capieť, & fiet quaſi unus ex nobis,dum ad eum exeunt tanq̃ ad latronẽ. Hæc, & ſimilia Xp̃s cogitans cępit pauere,& tędere, & ait,diſcipulis [Triſtis eſt aĩa mea uſque
C ad mortẽ.] Ex multis tanta ꝓceſſit triſtitia:ſed ꝑcipuè ex oĩb. hoĩum pc̃is, q̃ ibi uidit tanq̃ ſua, & ibi pro oĩb. ſatisfecit. Cũ diuino lumine mẽs illuſtrať, & Dei magna dilectione afficitur,in ſe uerò cõuerſa videt graues Dei offenſas, triſtať maximè,dolet,ſeque uellet diſcruciare. Hic vero dolor ex duobus naſcitur, ex Dei amore, & ex peccatis ĩ eũ admiſſis. Duo hæc in Xp̃o ſumma nunc erant: amor eius in patrẽ immẽſus, culpę toti⁹ generis humani,quas ꝓprias reputauit,

innumeræ,ac grauiſſimæ. Poſuit in eo A
Deus iniquitates oĩum nr̃m. Ex hoc ſeqť Pſa.53
Xp̃i dolorẽ,ac triſtitiã ſuperare oẽ illud, ꝙ humano ingenio dici, aut excogitari põt. Hinc ò diuinę pęnitẽs ortũ habuit, vt uniuerſam vitã aſperã duxeris,& nũc i flagella,ſpinas,& crucẽ te dares. Hinc nunc cępit pauere,quaſi uidens horribiles uiſiones. Vidit.n. vniuerſa pc̃ã fœdiſſima,nõ operta dulcedine, ac delectatione,ut nos ea intueri ſolemus,ſed ut in ſe ſunt abominanda. Vidit ibi mortẽ ſuã, & vniuerſa eius tormenta. Vidit inſuper paucis fructũ tãtorũ laborũ ꝓfuturũ paucos,denique fore, q tot eius labores participẽt. Vidit vnicã ſanguinis ſui guttã infinitis mundis redimẽdis ſupereſſe, & cũ uniuerſum funderet,paucos hominum eo remedio ſanandos. Vidit Iudęo B
rũ reprobationẽ,Iudæ proditionẽ. Hinc ait:Triſtis eſt aĩa mea uſq; ad mortem.

[Et ꝓgreſſus puſillũ, ꝓcidit in faciẽ ſuã.] Primũ ꝓcidit in faciẽ:cum.n. pſonam agat oĩum pc̃orum,& in ſe videat vniuerſa hoĩum pc̃ã,faciẽ i terra abſcõdit,& quaſi,non audet illã in cęlũ leuare. Non ſolũ habitu inuentus ut hõ, ſed in ſimilitudinẽ carnis peccati,& pſonã peccatorũ agens ſignis,& actione erubeſcẽtis uſus eſt. Publicanus nõ audebat ocu- Luc.18
los in cęlũ leuare pp conſcię teſtimoniũ quo nouerat ſe offendiſſe dñm cęli. Sic ſe Xp̃s dñs hẽt,vnde & loqtur:Tota die Pſ.43.
verecundia mea contra me eſt,& confuſio faciei meæ cooperuit me. Proprium hoc eſt ueri pęnitentis, non audere corã offenſo cõparere, ut oſtendit Magdale- Luc.7.
na accedens retro Xp̃s ergo innocentiſſimus eã pſonã pc̃oris,quã ſuſcepit,in ſe exprimẽs,corã patre ſuo ueniens ꝓcedit C
nõ audẽs oculos ad eũ leuare Sed ò dñe eleua faciẽ tuã in cęlum,nunq̃.n. proditor fuiſti,nec aliqua tibi cauſa eſt confuſionis In cœlos oculos leua, qa tui ſunt. Hoc Xp̃s fecerat,cũ ſe innocẽtẽ pſtabat & patri æqualẽ:nũc verò [illegible] verecundať,& ꝓcidit. Procidit ſicut ſer Mat.18
uus dẽns decẽ millia ta'ẽta,qui orat:Patientiã habe in me: & ſicut Heſter uiſa Heſ.15
maieſtate,& ſeueritate Aſſueri,cadit i faciẽ,ſic Xp̃i humanitas uiſa pris iuſtitia.

Digitized by Google

A Secundo ꝓcidit, terrā amplexatus, q̃a ab ea diſcedere uult ſm cōem vitā, quaſi eradicat. Diſcedo a te, o amica terra, ad quam ſummo amore deſcendi, in qua ſūma dulcedine conuerſatus ſum, cū deliciæ meæ eſſent cum filiis hoīum verſari, iā tps eſt, ut reuertar ad eum, qui me miſit. Diſceſſus meus non ex ira, ſed ex amore ꝓcedit, tui ego in cęlis memoriā jugē habebo. Et tertio in terram ꝓcidit, quaſi eā defendere volens, & tueri a patris ira, ut in eum prius Dei ira deſæuiat q̃ in eā. Queadmodū.n. cum in aliqua ri-
Simile xa cadit alter eorum, q rixantur, cū inimicus accedat, ut eum cum terra confodiat, accedit aliquis amicus eius, & ſup eum, q cecidit, ſe proijcit, ut inimicus videns inimicum ab amico protectum, ab inimici vindicta arceatur, ne amicū feriat,
B ſic Xps dñs hac exteriori compoſitione corporis oñdit, ꝙ oīno intus agebat, uidēs.n. humanū genus deiectum, & in terram ſtratū, iramq; Dei in illud deſæuientem, ille ſe propoſuit medium, ſtans oppoſitus cōtra Deum, ne diſſiperet terrā, ſed ſumma Dei ira non hoc facto ceſſat, ſed in mediatorē deſæuit, qui eam defendit, pp ſcelus populi mei pcuſſi eū.
Pſ. 53. Sic verò procedens orat. [Pater ſi poſſibile eſt, tranſeat a me calix iſte.] Aduertamus orationē ſublimē, & eloquentiæ ſummum artificium, ꝙ excogitare non valerent ſupremi mundi eloquētes, quo apparet Xps ſapiētia patris, & ſimul oñdit affectum maximum interiorē, uerba adinuenire, quibus ſe explicet, & maximè cōpoſita, ꝙ ſi aliq̃ņ obtineri poſſet, ꝙ petebatur, hac oratione obtineretur. Primū bñuolentiā captat uoce, ac noīe patris. Pater uerbum eſt amātiſſimum,
C verbū ꝙ oēm lenit duritiam in eo, à quo perimus, ꝙ in fiduciā erigit orantem. Pater agnoſco te patrem meum, agnoſce & tu filium, & oſtende, ꝙ pater ſis in eo, ꝙ nunc peto, licet enim exterius me videas i veſte peccatoris, tñ filius tuus ſū. Semper ergo pater gloriatus ſum me filium tuum eſſe, & te patrem habere, & quia me dixerim filium tuum, inimici
Ioā. 17 mei indignati ſunt, & q̃runt aīam meā.
Ge. 27. Pater ego ſemp filium tuum me pręſtiti quærens non gloriā meā, ſed tua, pater, manifeſtaui nomen tuum hoīb. agnoſce ergo filium tuum. Licet.n. manus uideantur eſſe Eſau, uox tñ Iacob innocētis eſt, oñde ergo pr te eſſe patrem in eo ꝙ nunc peto. Alium titulum tibi non ꝓpono, q̃ ꝙ pater ſis. Qđ a te nunc peto, eſt, tranſeat a me calix iſte. Si huius rōnē q̃ris, uide calicē, & attēde, qs ego ſim. Flagella in me cur pater? corona ſpinea in capite meo cur pater? alapæ in meam faciē cur pater? Saliuæ in faciē meā cur pr? ſed, ſnia mortis, locus malefactorū, blaſphemiæ, crux, claui in me cur pater? Conſidera calicē, & reſpice in me, & videbis eū mihi non cōuenire. In peccatores meritò hæc mala ueniunt, ſed in me Ioan. 8
q non peccaui, cur pr? Multa bona opera ego feci, pp ꝙ horum uis me pr lapidare? Si q̃a mortuos ſuſcitaui, cęcos illuminaui, ſp tibi obediens fui, ſi pctm eſt, ſp q̃ſiſſe tuā gloriā, nomen tuū mūdo manifeſtaſſe, hæc pctā ego feci, ſed iſta pctā non ſupplicia, ſed ſummā gloriā meren- Ro. 2.
tur, gloria, & honor in oēm aīam hoīs operantis bonum. Alia peccata bene tu noſti pater me nō admiſiſſe, ſed nec cogitaſſe q̃dē, qua ego rōne amor tuus uerſus eſt mihi in iram, & ille, a quo ex iuſtitia poſſum exigere bona multa, mihi adhibet ſupplicia? Si dixeris mihi pater, hoīes hæc mihi inferre ſupplicia, nō te, iā noſti mi pr nō eſſe ptātem aduerſum me vllā, niſi a te detur, poſſeq; te ſolo intuitu inimicos pdere. Si mihi dices ò pr, vt hoīum amore ego moriar, quid ego illis debeo, vt ꝓ eis talia patiar? Ingratiſſimi mihi fuerūt, odio habuerunt me gratis. Si dicis mihi ò pr rē hanc ad te nō ptinere, nec tuum eē ſuccurrere afflictis. In te ſperauerunt patres noſtri, ſuperauerunt C
& liberaſti eos, exteris auxiliū nō negaſti petētib. q̃ņ filio negare poteris? At- Pſ. 21.
tende an oratio Xpi potens, & efficax ſit, & ſine dubio deliberata uoluntate offerretur, obtineret, q̃ petiit. Sed nō uult Xps, vt hæ illi rationes ſuffragentur, ſed nunc eas uult obliuioni tradi, mortique ipſum addi, ſicut pater vult. Fuit uerò oratio illa non ex libera, & determinata uoluntate procedēs, ſed naturalis appetitus,

petitus,

Digitized by Google

A petitus, & uoluntatis ẽt motus an plenũ deliberationẽ a morte liberari uolentis. Deliberata verò uoluntate dicit, ꝙ ſequ-tur: Veruntñ non mea uoluntas, ſed tua fiat. Cõtigit hac in re Xpõ dño, id qđ in firmo accidere ſolet, q nouit ſalutẽ ſuam in eo ſitã eſſe, ſi amarã ebibat potionem, & amore vitæ illã petit, ſed cum eã manu tenet, videns eã turbulentã, & amarã nimis horreſcit, & eã vitare conatur, deinde petit, & iterum horrore moueť, ſed tandẽ amor uitæ vincit, & potionẽ oẽm bibit. Nullus ſic ſuã uitã diligit, ac Chriſtus dñs noſtrã dilexit, ad quã neceſſaria erat amára illa potio ab eo bibẽda, eam iam petit, iam videns prope horret naturali appetitu, ſed tãdem pfecta charitas foras mittit timorem, & eam ebibit
Simile

B vſq. ad fęces. O dulciſſimè aĩarum amator, amor te deuinciuit, ut è cęlo deſcenderes, idem efficier, ut calicẽ bibas. Calix in manu domini vini meri plen⁹ miſto.

[Et factus eſt ſudor eius, quaſi guttæ ſanguinis decurrentis in terrã.] Cum.n. dicebat, calix iſte perfectiſſima cogitatione vniuerſa paſſionis ſuæ tormenta ad viuum exprimebat, ſimulq. oĩum hominum peccata mente uoluens tãta, ac tali anxietate præmiť, vt ſudore ſanguineo maduerit copioſo, tanto ardebat ſanguis deſiderio effuſionis ſuæ ꝓ nobis, ut intra venas contineri non potuerit, ne exiret, & antequã inimici eum educant tormentorumvi, ille voluntáriè prodijt. O ſanguis tot annis deſideratus in mũdo, & expetit⁹, quẽ ſignificabat ſanguis omnium ſacrificiorum, a quo illa ualorem mutuabant. O Dauid, quis ad te ſitientẽ

C accederet, cum dicebas: Sitiuit aĩa mea
Pſa.41. ad Deum fontem uiuum. Ac ſi diceret. Iam fons emanat, accede, ut bibas, q̃ prope rè curreres, dicens: Quemadmodum deſiderat ceruus ad fontes aquarum, ita
Pſa.41. deſiderat aĩa mea ad te Deus. Hoc ego
2. Pa.11 deſiderabam, qñ aquã de ciſterna Bethlehemitica petebam. Sudat ergo Xp̃s, ut nos liberet a dãnatione ſudoris; quã oẽs
Gen.3. incurrimus peccato. In ſudore vultus tui veſceris pane tuo. Gen.6. Aperti ſunt
Gen.6. fontes abyſſi magnæ, & cataractæ cœli apertæ ſunt, & factum eſt diluuium: Sic

modo ĩ Chřo dño effectum eſt, flumina, A & fontes emanauerunt abundanter, & nubes pluuiã dederunt, & ecce diluuium ſanguinis, qm̃ ex terra vniuerſa peccata, ex cęlo ira, & iuſtitia in Chr̃m irruerũt, & factus eſt ſudor eius ſanguineus.

[Apparuit ei Angelus cõfortans eũ.] Luc.1.
Creditur fuiſſe Gabrielẽ. Sed quid hoc æterne pater? Loqueris ad filium tuum in baptiſmo uerbis amoris, & dulcedinis, qñ te ille non vocat, ſiřr in transfiguratione eius, uitam, & doctrinam approbans, modò verò cum in tanta anguſtia te uocauerit, ei non rñdes, ſed per nuncium ad eum mandata das? Nunc, ut cũ inimico cum Chřo dño agitur. Sic ergo eum alloquitur Angelus: Cęli princeps, pater æternus me ad te legatum mittit, dicitque oronem tuam ante eum perueniſſe. Cui ille rñdet, tripliciter oronem tuã intelligi poſſe, cũ dixiſti: Trãſeat calix iſte. Si.n. dñe petis, ut tranſeat, ut veniat cito, nec differatur: rñdet pater, ſic continuò faciendum, ſed non tam uelociter, quin prius, q̃ tranſeat, per delicatiſſimam tuã carnem tranſeant innumera flagella, per caput multæ ſpinæ, per manus, & pedes claui, per vniuerſum corpus innumera tormenta, & ſanguinis riui plurimi. Prius pertranſibis ciuitatem cruce onuſtus. Si uerò petis, ut ptranſeat calix iſte a te ad tuos, fructus, ſ. huius paſſionis det veniã peccatorib⁹, grãm iuſtis conſtantiã martyribus, ita dñe hoc fiet, ſed bene noſti amarã potionẽ membris prodeſſe non poſſe, niſi prius caput illã bibat. Ideò bibe calicem amaritudinis, & mẽbra dicent: Calix meus inebrians, q̃ præclarus eſt. Si verò orone tua petis mortem, paſſioneſq; non ſubire, rñdet pater æternus, non obſtante appetitus, & voluntatis inclinatione naturali, uoluntatẽ eius eſſe, vt patiaris. Sentẽtia hęc lata eſt a te in concilio Trinitatis, & uoluntate tua p prophetas mundo nunciata. Ad id verò, ꝙ in orone dixiſti, q d ad te ptineret hic calix, cum innocẽs eſſeſ, rñdet př non hanc in te ferri ſnĩam pp pctã tua, ſed pp aliena, q̃ ꝓpria reputaſti: Nõ ꝙ illũ tu offẽderis, nũc.n. ſicut añ ſæpe ille fateť, te tuaq. oĩa infinitè ei pla-
Ma.17.
B
Pſa.22
C

 cuiſſe,

A cuiſſe, & ob id tibi ad dexterã ſuã ſedẽ p paraſſe, & nomen tuũ exaltare pollicet̃ ſup oẽ nomẽ, ut ei oẽs genu flectant: ſed via ad hæc oĩa mors eſt. Ad id verò, ꝙ dixiſti, quid hoĩes tibi eſſent cõmeriti, vt ꝑ eis talia ſuſtineres, rñdet pr̃, mortẽ tuam nullo m̃õ in eorũ merito fundari, impoſſibile.n.erat tantã rem mereri hoĩes: ſed in tua, & patris mẽa, debereq́; te agere, quaſi Deũ, & Dei filium, eoq́; glorioſius hoc opus eſſe, quo minus illud hoĩes me rent̃. Inſuper memor eſto, nec ſanctiſſimã tuã matrẽ, nec vllum hoĩem cœlum intraturum, niſi tu moriaris. Summum amoris, & obedientię argm̃, vſq; ad mor
Ap.13. tẽ datum nõ eſt: nec aliter vmbræ legis,
B & prophetię implebunt̃, niſi morte tua.
Eſa.53 Et ſup oĩa vrget promiſſio à te facta moriendi, qua rõne diceris occiſus ab origine mundi. Ideo eſto fidelis, vſq; ad mortẽ, & dabit̃ tibi corona vitæ. Si poſueris pro pc̃tõ aĩam tuã, videbis ſemen longæuum. Et tandẽ Pater æternus hoc præcipit abſoluto, & obligante præcepto, & benedictionẽ ſuã mittit, ut hoc bellũ ingrediaris, & ut amorẽ in te illius uideas: arma quidem, quib. intraturus bellũ es, ad te mittit. Cum ſis rex regum, uiſũ eſt, patri tuo, induaris tãquam rex. Ecce coronã ſpineam tuo capiti impõnẽdam, & tam ſpinis plena eſt, ut nullus uentus eã à capite tuo ualeat dimouere. Flagella hæc veſtis ſunt, qua a capite ad pedes, vſque cooperiendus es, & his acubus ornabit̃ mille, i. laboribus, vt ditiſſima ſit
C ſuper oẽs ueſtes regias. Hac fune ligandus es & cingendus ſtrictè, vt iuſtitia iuſtiſſima tuos redimas. Hæc crux equus erit, in quo inimicos ſuperabis, & aciem eorum diſrumpes, & hi claui te figent in equo, vt in eo ſis ſecurus. Lancea iſta vltimum armamẽtum erit, qua cum uſus fueris, iã inimici tui ſuperati erunt. Hac veluti claue aperiet̃ arca theſaurorum Dei, hęc fontẽ in te aperiet, in quo lauentur maculę filiorum Adam. Iam inimici tui ueniunt, ad eos ꝓcede in fortitudine tua. Hæc Angelica confortatio in figura
3.Reg. præceſſit Eliæ 3. Reg. 19. Cui quidẽ dor-
19. mienti ſub vmbra iuniperi apparens dicit Angelus. Surge, comede grandis tibi reſtat uia. Surge dñe, qui in conſideratione paſſionis es ſub ſpinoſa Iunipero, grandis tibi, uſq; ad Caluarium uia reſtat Gedeoni & paranti fugere Madianitas, ap- Iud. 6.
paret Angelus, eum confortans. Vnde ſurgens, qui prius fugã meditabatur, vicit inimicos. Vade, ait, & in hac fortitudine tua liberabis Iſrael de manu Madiã. Sic Xp̃o meditanti fugã mortis. Angelus apparet, eum confortans, ſicq́; hoſtes aggreditur. Ter ad diſcipulos uenit, ſed dormiunt, nec eũ ſolant̃. Sed iam tertio ad eos ueniens, ait: [Ecce, qui me tradit.] Et uenit Iudas cum cohorte, ut eũ capianr. Dum hęc myſteria in horto gerũtur, Iudas ad Phariſæos uenit, & oblitus oĩum beneficiorum Xp̃i, eũ inimicis B
uenundat. Sed, ò hoĩum ſceleſtiſſimẽ, uide, quid agas. Vendis.n. creatorẽ tuum, patrem, magiſtrum, fratrem, & ſummũ benefactorẽ, q in te plurima contulit beneficia: Apoſtolum te fecit, principẽ ſup oẽm terrã, prætem dedit miracula patrandi. Et ſi priſcorum oblitus es beneficiorum, eoum ſaltem recordare, q̃ hac nocte tibi præſtitit. Corã te genua flexit, pedes lauit & lachrymis, eos oſculatus eſt, corpus dedit tibi, & sãguinem; qđ tm̃ eſt donũ, ut illud non obtinuerit obediẽtia Abrahę, manſuetudo Dauid, nec religio oĩs antiquorũ patrũ. Proditionẽ tuã noluit apire, q̃ ſi noſſent diſcipuli, te diſcerpſiſſent. Cõſidera, qa a principe, & iudice mũdi deficis & uiliſſimũ dãnatorũ te cõſtituis. Qđ ſi hęc oĩa nõ te m onent, recordare obſecro mr̃is illius dulciſſimę, q̃ C
eũ genuit, & in utero nouẽ mẽſib. portauit, noli uẽdere unigenitũ eius, nullũ.n. Iob 28
ei aliud reſtat bonũ, ſi hoc ei auferas. Qđ Ma.13
ſi eũ uis uẽdere, vẽde, ſed vbi agnoſcit̃ ptiũ ei⁹, ut tibi ꝙ iuſtũ eſt, ꝑ eo reddat̃? nõ inuenit̃ i terra ptiũ eius, nemo nouit filiũ, niſi pr̃. Vẽde eũ i cęli platea pr̃i ei⁹, & angelis Dei, et ptio ei⁹ diues eris i ęternũ, ꝙ ſi i terra illũ vẽdere vis, vẽde illũ mr̃i ei⁹, ille libẽter emet, et ſi vẽdet, vt illũ emat: ſemel illũ redmit 5. ſiclis, nũc iterũ emet quocũq; ptio. O cęli regina, Angelorum dña, uide, an velis filiũ tuũ emere, adiuua nũc illũ, eũq; eme, ne inimicis diuendat̃. Recordare, qm̃ in matrem te elegit, in ui ſceri-

A ſceribus tuis nouē mēſibus fuit, reſpexit humilitatē ancillæ ſuæ: beatā te fecit ſup oēs mulieres, integrā te ī partu cōſeruauit: lac tuū ſuxit: tanq̃ matri ſp tibi detulit. tam ad Iudę pedes, in faciē cade, oſculare pedes eius lachrymiſq; riga, roga illū, ut ibi filiū uendat, & ꝙ in nūmis tibi deeſt, lachrymis ſolue. Qđ ſi vt auar⁹ pecuniā deſiderat, ora eū, vt tibi uendat eo ꝑtio, quo inimicis uēdit, & cū de uēditione pactū fuerit, cū adeo paup ſis, & pauptatem colueris, vt 30. argentei tibi ñ ſint, pſonā pconis age, & eleemoſynam pete ad captiui redēptionē. Dic ad hoies: Miſeremini, ò hoies hois pauperis, q nō deſpicit clamorē pauperū, cui⁹ oculi in paupērē reſpiciūt, condonate mihi 30. argenteos, ut filiū emere poſſim. Qđ ſi hominum
B duritics tāta fuerit, vt tibi nō ptēr 30. argēteos, ad cæleſtes ſpūs ꝑpera, & ab eis pete, vt tibi auxilio ſint, vt filiū tuū, & eorū dnm emere poſſis. Sed nō pr̄i, nō matri, non amicis, ſed inimicis. Xp̄s vendi vult, ut ꝓ nobis mortē ſuſtineat. Accedit ergo Iudas cum cohorte, ſalutat Xp̄m, oſculat̃, cadit retrorſū, & tādē Xp̄s dn̄s capit̃, & funib. ligat̃, vbi primū a ſuis derelinquitur oib. fugiētibus, deſertus. n. ē a patre, qui prima cā eſt, non mirū ſi deſerat a ſeruis. Percute paſtorē, & diſpergent̃ oues gregis. Capit̃ ergo, & acceptis
Zac. 13
C ſacratis illis manibus, q̃ paulò ante tot fecerunt mirabilia eas ligāt ita ſtrictè, ut ſanguis erūpat. Oēs impetū faciūt in eū, in terrā deijciūt, calcāt, dilaniāt, capillos, & barbā euellunt, alapis, & pugnis cædunt. Miſerere, ait, mei Deus, qm̄ cōculcauit me hō. En arca Dei capta eſt, ꝙ audiēs Heli retrorſum cadēs expirauit. En Ioſeph in uincula conijcitur, ꝙ adulteræ cōſentire noluit. En fortē Sāpſonis ligatū, q̃a Dalila capillos illius abſtulit, Rūpe ò Sāpſon funes hos, nā Philiſtijm ſup te, ſi alijs uinculis nō cōſtringeret̃, facile hæc rūperet, ſed uinculis amoris conſtrictus eſt, & funibus peccatorum noſtrorū conſtringitur. Pſ. Funes peccatorum circumplexi ſunt me, tetigit ferrū caput Sāpſonis, & amiſit fortitudinem, & ideò funib. tenetur, ligariq; potuit. Ita ex quo cecidit ſup caput Xp̄i Adā errātē q̃a uia
Pſa. 55
1. Re. 4
Ge. 39.
Iud. 16
Pſ. 118

virtutis aberrauit, teneri potuit, & ligari. Sic ergo ducit̃ ad [Anā.] Egredimini, & uidete filiæ Siō ſpōſum ueſtrū ligatū, ductūq; ad mortē: audite innumera, q̃ ei dn̄r o ꝓbria, ſaturabit̃ opprobriis. Videte q̃ inhumanè oēs ſe cū illo gerāt, & inter hæc cōſideranda diuina illa modeſtia, & manſuetudo. Cūq; rñdiſſet Anæ īterrogāti, alapa cædit̃. Hic Chry. clamat exhorreſcat cęlum, & cōtremiſcat terra. Alapa Deus pcuti potuit? O Angeli, qui hæc ītuemini, qūo ſiletis? qūo manus cōtinere ptis? qūo pro dño ueſtro nō rñdetis? An hoc ita facitis, ꝙ attonitos vos teneat tāta inſolētia: tāta māſuetudo? tāta pueritas? tāta patientia? O pr̄ æternæ reſpice ī faciē Xp̄i tui alapa pcuſſam. An hoc tibi patiēter ſuſtinēdū eſt? qua nunc pęna puniret̃, q Regi alapā daret? Quid verò Reges terræ ſūt corā Xp̄o tuo, niſi uermes uiles? Manus Ieroboam aruit, q̃a eā extēdit cōtra ꝓphetā, ut caperetur. Oza morit̃, ꝙ arcā tetigit, ne decidat, qđ ergo dignū ſuppliciū irreuerētiæ tantæ. En Michæā alapa pcuſſū 3. Reg. 22. qđ Regi ad placitū ñ rñderit. Sed qđ ad hęc Xp̄s dn̄s? [Si male locut⁹ ſū &c.] Dederat ille cōſiliū Matt. 5. Si qs te pcuſſerit ī unā maxillā, pbe ei alterā. Qđ ſic intelligēdū ē: Eſto paratus una accepta iniuria ad aliā, atq; aliā pferēdā, nec uidictā exerceas. Hoc āt Xp̄s dn̄s nunc pfectiſſimè īplet: paratiſſimus. n. eſt aliā, atq; aliā ſuſtinere iniuriā, ut ope cōprobat, īpleatq; illud: Corpus meū dedi pcutientibus, & genas meas uellētib. Rñſio uero Xp̄i nō iraſcētis eſt, ſed blādè mouētis, ne miſer ille pereat. Huic uerò, q eū pcuſſit, ſolum rñdet ob maiorē ei⁹ īgratitudinē. Hic. n. erat, cui auriculam in horto reſtituit, ut Chry. dicit (Ducitur ad Caiphā.) Ad tribunal duceris ò Ieſu, cui flectit̃ oē genu, ad ſacerdotē, cuius eſt iudicare de lepra, quia reputauimus eum quaſi leproſum. Quærruntur falſi teſtes, ſed nō erat cōuenies teſtimoniū eorum. 3. Reg. 31. perquirunt̃ falſi teſtes contra Naboth, ꝙ uineā iniquo Regi dare noluerit, qui dicāt eum blaſphemaſſe. Sic, q̃a dæmoni aīas nō promiſerit Xp̄s, falſi quærūntur in eum teſtes, qui dicant eum blaſphemaſſe. Sed tan-
A
Thr. 3.
Chryſ.
B
3. Reg. 13.
1. Re. 6
3. Reg. 22.
Mat. 5.
Thr. 5.
C
Eſa. 53
3. Reg. 31.

Digitized by Google

A tādē adiurat^9 p Deū uiuū rñdet ſe X p̄ m
eſſe. Ego, ait, ſum: Rupit Caiphas veſtes,
& cōtinuo in facie X p̄i dñi expuunt: co-
laphis eū cędūt, & pugnis: faciē eius ue-
lāt, & aiunt: Prophetiza, quis eſt, q te p-
cuſſit. O facies diuina tādiu in mūdo de
ſiderata, tot lachrymis expetit ita a pa-
triarchis, & propheris, gaudiū Angelorū
1.Pet.1 in q̄ deſiderāt Angeli pſpicere. O facies
Ex.33. de qua Moyſes: Si inueni gratiā corā te,
Pſa.79 oſnde mihi faciē tuā. Et Pſ. Oſnde faciem
tuā, & ſalui erimus. Hāc illi faciē uelāt, ī
hāc expuūt, hāc pcutiūt. Ecce impletū il-
Eſa.50 lud Eſa. Faciē meā dedi pcutientib. Sed
Eſa.53 dñe qs eſt, q te pcuſſit? Dicat Eſa. Cum
tu taceas: Propter ſcelus populi mei per-
cuſſi eū. Illa nocte alligatus fuit X p̄s oli
uæ, cuius truncus vſq; hodie pmanet, &
tota illa nox iniurijs, & opbrijs illū ſa-
turādo cōſumpta eſt. Ea nocte recorda-
B tus eſt oīum electorū plorās ſup ſingu-
los, ſicut Ioſeph ſup ſingulos frēs plora-
Ge.45. uit. O dñe inter Aegyptios nūc verſaris
& hac nocte repēdūt tibi, q olim alia fe-
Exo.12 ciſti nocte, occidens eorū primogenita,
& tu primogenitus es, ideo hac nocte ſic
tractaris, qa hæc eſt hora vrā, ut dixiſti,
& ptās tenebrarū. Oēs cōdēnauerunt eū
reum mortis eſſe: & qnq; illuſionū ſpēs
Euāgeliſtæ memorant hac nocte exhibi
tas X po. Prima expuerūt ī faciē eius, q
erat ſummę apud Iudæos iniuriæ, ut pa-
Nu.12 ter Nume.12. Si pater eius expuiſſet in
faciē illius, nōne debuiſſet ſaltē ſeptē die
Deute. bus rubore ſuffundi? Et Deu.25. Mulier
25. expuit in facie ei^9, q nō ſuſcitat frī ſemē.
Scda oculos eius uelant, ut audacius, &
inuerecūdius eū pcutiant. Tertia eū ala-
pis, & pugnis pcutiūt, uū facies tumida
cēt. Quarta, eū illudūt, dicētes: propheti-
za X pe, & multa alia ait, Lucas, blaſphe
māres dicebant. Horroris hæc oīa plena
C ſunt. Horrēdū. n. cogitatu eſt, hoī quātū-
uis reo hęc fieri morituro. Sed innocēti,
& eorū bñfico, lōgē horribiliſſimū. Deū
uerū hæc pati, adeò eſt execrādum, ut hu
manę aures audire nequāt. Impletū mō
Iob.16 ē ī X po, illud Iob 15. Aperuerunt ſuper
me ora ſua, exprobrantes pcuſſerūt ma-
xillā meā, ſatiati ſūt pœnis meis. Et illud
Pſa.21 Pſ. Ego āt uermis ſum, & nōn hō, oppro
briū hoīum, & abiectio plebis. Sed dubi A
tas, vñ tanta rabies in Chriſtum? Rñdet
fuit hæc ptās tenebrarum, ſ. dæmonum. Iob 1.
Sicut. n. olim in ſanctum Iob deſęuit dę
mon, ut ad impatientiā eius prouocaret
aīum, ita nunc in X p̄m inſurgit, totāq; ī-
ferni ferocitatē armat, ut cib. his machi-
nis poſſet aīum eius in impatientiā com
mouere. Inferni ergo erat ſæuitia tanta.

[Mane aūt facto, ducunt eum ad Pila
tum.] Diſponamur ergo hac mane, vt ui
deamus, quę pro nobis ſponſus noſter fa
cit. Videbimus. n. miranda amoris eius
inſignia. Siſtit corā Pilato, & dīt: Si nō
eſſet hic malefactor, &c. Sed eius inno-
centia cognita, tribus medijs X p̄m libe-
rare conat. Primum, eum ad Herodem B
mittendo. Scdm, conferens illū Barab-
bæ. Tertium, eum flagellādo, & coronan
do. Primum eum miſit ad Herodē, ſed
corā illo nullū fecit mirabile, ſed nec ei
rñdit, ne p eum à morte liberaret: iō illū
tanq̄ ſtultum deſpicit Herodes indutum
alba ueſte. Ecce māſuetum Dauid corā 1.Re.1
Achis, tanq̄ fatuum Pſ. Deus tu ſcis inſi- Pſa.68
pientiā meā. En Dei ſapientiā ſtultitiam Iud.
reputatam. En Achior deſpectum corā
Holoferne, & ducibus eius, & ad Betu-
liā remiſſum. Iterū. n. ad Pilatū eū mittit

Secundum uerò medium in grauiſſi-
mum X p̄i opprobriū redūdauit. Quem
vultis vobis dimittam. O Angelorum
regina bono animo iā eſto. Filius tuus li
ber erit, ſine dubio filius tuus eliget, nec
.n. vllo modo populus ei præponet Ba-
rabbam. Iam enim noſti Domina, quot
famelicos ſatiauit, quot infirmos ſana-
uit, quot dæmoniacos liberauit: oēs hī
clamabunt, da nobis communem bene- C
factorem. O mundi Redēptor uide ſtatē
ram, in qua poneris. Tu es in hac ſtatera
Barabbas in illa: uideamus, utra maiori
pondere grauetur. Sed ò dñe in ſtatera
tua ēt eſt alter Latro Adam, & oīum ho
minum peccata, & ſuper hæc omnia, ut
ſtatera tua grauius pendeat, faciat tua
miſericordia, ac bonitas, uiſcera illa pie-
tatis, quibus pro nobis ſatisfacere uolui-
ſti, & hinc fit, ut clament: Non hunc,
ſed Barabbam. En duos hircos Leuitic. Leu.7.
ſeptimo, quorum alter dimittitur, alter
ſacri-

Digitized by Google

A ſacrificatur. Vos ſanctum,& iuſtũ nega
ſtis,& perijſtis uirum homicidam dona
Acto.3 ri vobis. O cæci quid poſtulatis,vt uiuat
is,qui vitam adimit viuis,& moriat,qui
vitã mortis largit? Vt uiuat,q diuites fa-
cit pauperes, & moriatur, qui pauperes
ditat,ſcelerato libertatẽ,innocenti mor-
tem? Mendaces in ſtateris filij hominũ,
dum eligitis potius peccatum, quã Deũ,
dæmonem,q̃ Chriſtum. Sed iam cũ hęc
non profuiſſent Xpo liberando, decre-
uit tãdem Pilatus ſupplicium maximũ
de Xpo ſumere,& tale,ac tm̃,ut furij il-
lis inferni, inimicis eius videretur ſatis,
nec uitam iã eripi poſtularetur. Præce-
pit ergo eum flagellari. Timentes uerò
Phariſæi,ne,ſ. Pilatus nollet occidi,cura
uerunt taliter eum flagellari,ut inter fla
B gella aiam daret,q & factũ fuiſſet,ni di
uinitus uitam cruci reſeruaſſet. Hic er-
go oculos in altum ſubleuemus, & in-
tuebimur inauditum ſpectaculũ. Sicut
Ex.14. quondam columna præceſſit Iſraeliticũ
populum in deſerto, ita nunc nos præce
dit in altera colũna,cui alligat. Sed pri⁹
Gen. 2 nudatur ſcds nr̃ Adam, & cognouit ſe
Ge.37. eſſe nudum. Nudauerunt Ioſeph tunica
ſua. Cõſidera honeſtiſſimum dñm ocu-
lis oĩum, quaſi in publicã expoſitum ve-
recundiã. O Eſa. qui opportunè nũc ue-
Eſa.49 ſtis illa accederet, ut Chrm̃ operiret, de
qua dixeras; Viuit dñs,quia oĩbus his ve
lut ornamento veſtieris, & circundabis
eos tibi,quaſi ſponſa. Sic ergo nudũ co-
lumnæ alligant,& cõtinuò,ut Hier. ait,
Hier.2 ſex carnifices accedunt. Duo eorum uir
gis ſpineis,duo loris nodoſis,duo cathe-
nis ferreis, vnguibus terminatis adũcis.
Incipiuntq. primi totis viribus eum per
cutere: addunt vulnera vulnerib. decur-
C rit ſanguis, & ſanguis fluẽta. Accedunt
Eſa. 1. ſecũdi primis defeſſis, atq; laſſatis,& ſu
per eorum vulnera, vulnera noua ad-
dunt, & tandẽ reliqui, qui et partes car-
nis vncinis auferebant, & tandem talis
relictus eſt,ut a planta pedis,vſq. ad ver
ticem capitis non ſit relicta in eo ſani-
tas. Sed qd inter flagella mãſuetiſſimus
agnus dicit? Vtiq; tecum loquitur,plura
aci piam vulnera, cum hoĩum plurima
peccata ſoluam. Sed obſecro pr̃ æternæ,

qui huic ades ſpectaculo,eſt ne hæc tuni A
ca dilecti filij tui Ioſeph,an nõ? O beatiſ Ge.37.
ſima virgo qũo nunc nõ protegis filium
tuum? O ſponſa uide,an nunc ſponſum Can.2.
agnoſcas, quem dicebas pulchrum, ele-
ctum ex millibus? O Eſa. ecce,quod deſi Eſa.53
derabas impletum, deſiderauimus eum
deſpectum,& nouiſſimum virorum.

Cumq. flagella conſummata eſſent,
dñt: Hic ſe Regem facit. Coronemus er
go eum,induamuſq. purpura, & illuda-
mus ei. Imponunt ergo ei coronam ex
iuncis marinis,& ſpinis oblongis abun-
dantẽ, & ſacrum Chriſti caput perforãt
72. vulneribus. Diaboli planè adinuen-
tio,cum.n.eſſet Deus, qui patiebatur,&
infinito amore, tortor verò dæmo ſum-
mo odio, atq. malitia, a quo iſtæ proce-
debant adinuentiones,non mirum cru-
deliſſimam ei poſitã coronã. Nunc dñe, Gen.3.
implet terra maledictionem illam,ſpinas, B
& tribulos germinabit tibi. Nunc uerè Can.6.
comæ capitis tui ſicut purpura Regis iũ- Can.3.
cta canalibus. Egredimini,& uidete filię
Sion Regem Salomonem diademate,
quo coronauit eum mr̃ ſua. Verè ſpecta-
culum dignum viſu,Deus ſpinis corona
tus. Vadam,inquit Moyſes,& uidebo vi Ex.13.
ſionem hanc magnam, Deum,ſ. in igne
inter ſpinas,& ad hoc vt accedat,calcea-
menta ſoluit. Eamus & nos cum illo,&
videamus hunc immenſum ignem amo
ris,quo Deus ardet,& has,iter quas uer Ge.17.
ſatur ſpinas. Ecce arietẽ ſacrificãdum lo
co Iſaac hærentem cornib. inter vepres.
Baruch 6. i ſpina horti oẽs aues ſedebãt. Baru.6
Hic nidũ noſtrum collocemus,eo prope
remus, ut protegamur, nec ſolum hac
crudelitate ſatiati ei illudunt, genufle-
ctunt. Aue Rex Iudęorũ. Flagellis,& ſpi
nis tot in Chro dño vulnera, atque liuo-
res erant,& concitabat ſui cõmiſeratio- C
nẽ tãtã,ut putauerit Pilatus,eo uiſo poſ-
ſe manſueſcere crudeliſſimorũ inimico-
rũ corda. Iõ eis illum producit dicẽs: Ec
ce hõ, Ecce, attentionem poſcit ad rem
mirabilẽ inſpectandam: Ecce ergo hõ,in
quo plura digna uiſu,in reliquis nihil ta
le eſt. Ecce homo nõ ſingularis,ſed vñs,
gñm capitis hñs. Ecce hõ,qui ita formã Eſa.53
hoĩs amiſit, ut mirũ ſit, quod ſit homo,
&

Digitized by Google

A & oporteat dici, eſſe hominem, ut id credatur, non ei ſpecies neq; decor: Vñ nec reputauimus eum. Ecce hō. qui pro uobis factus eſt homo, cum eſſet Deus.

Hie. 12 [Tolle, tolle, crucifige eum.] Facta eſt hæreditas mea quaſi leo in ſylua, dedit contra me uocem ſuam. Curat Pilatus eum eripere, ſed fruſtra, & tādem. (Tradit illum uoluntati eorum.) Et ſedens pro tribunali ſñiam mortis in eum profert, quam Chriſtus audiens, videnſque patris ſententiam eſſe, & remedium humani generis genibus flexis eam acceptat, eique conſentit, gr̃as patri agens, nec Cæſarem appellat, aut patrem. Sed nuncietur ſententia iſta Mariæ matri, ut veniat, & eius executioni aſſiſtat, uel ſi

B iure matris appellare vult, appellat nūc.

Pſa 19 Pſal. In capite libri ſcriptum eſt de me, vt facerem voluntatē tuam, Deus meus volui. Nunciam mittamus in cœlum, ut procedat omnis curia cœleſtis ad uidendum immenſum Dei amorem, alterum ad patres in limbo conſiſtentes, qui nunc ciet iam viam illo inire Chriſtum.

Defertur Chriſto crux, quam ille uidens ſalutat, melius quam Andreas. Veni crux pretioſa tamdiu deſiderata, & iā concupiſcenti animo præparata. Veni clauis Dauid, qua ego aperiam cęlum, vt nullus ſit, qui claudat. Veni cathedra,

Exo. 3. in qua ego docturus ſum mundum. Veni uirga hucuſq. in terram proiecta. Serpens videbaris, a qua fugiebant oēs, ſed nunc virga eris, qua fient mirabilia. Ve-

Ge. 27. ni uirga directionis, uirga regni mei. Veni baculus Iacob, in quo tranſeam Iordanem, libentiſſimè, ergo crucem amplexatus eſt. O ardentiſſimus amor, diui

Cāt. 8. nuſque ignis plus ardens in aquis tribu

C lationum, aquę multæ non potuerunt extinguere charitatem, nec flumina obruent illam, imò illam magis accendūt.

Ge. 17. Procedit ergo Chriſtus baiulans ſibi crucem, quaſi innocens Iſaac cū lignis ſacrificij. Factus eſt principatus eius ſuper humerum eius. Non interrogat vt Iſaac; Vbi eſt victima pater mi: nouit. n. ſe eſſe victimam ſacrificandam.

Incipit tunc præco clamare valenter: Hoc ſupplicium datur huic homini iuſſu Pilati, quoniam ſe Regem fecit, & cōmouit populos. Sed, ò inſenſate, neſcis, quid loquaris, ſic potius tibi dicendū eſt: Hoc ſupplicium pater æternus præcipit fieri filio ſuo vnigenito, ac dilectiſſimo, crucię; affigi mandat pro hominū peccatis. O diuina, & infinita iuſtitia, qui proprio filio ſuo non pepercit, ſed pro nobis omnibus tradidit illum. Pſal.

Accedit tunc Maria mater, q̃ de hac re Ioannes monuit, Accurre Maria, qm̃ tribulatio proxima eſt, & non eſt, qui adiuuet. Tu tua humilitate eum a cęlo deſcendere feciſti, in utero portaſti, in ſinu dulciter fouiſti: nūc eum adiuua, qm̃ nō eſt, qui adiuuet. Surgam, ait, & circuibo Can. ciuitatem, quærā, quem diligit aīa mea. Num quem diligit aīa mea uidiſtis? Qualis eſt dilectus tuus ex dilecto; quia ſic adiuraſti nos? Dilectus meus candidus, & rubicundus, electus ex millibus. Hūc nō B vidimus. Deſpectum, nouiſſimum uiro- Eſa. rum, cui non eſt ſpēs, neque decor, hunc vidimus, opprobrium hoīum, uermen, non hominē. Sed hęc etiā ſigna filij mei ſunt, talem. n. peccata hoīum efficere debuerant. Tandem peruenit ad filiū ſuū, & mutuò ſe conſpiciunt. Quid eſt Ma- Simi. ria, niſi ſpeculum Chriſti? Sicut in ſpeculo optimo oīa repræſentantur, q̃ ei proponūtur, ſic tale cor Mariæ, qualis Chr̃s ei obiectus. Cū uerò X p̃s nūc talis eſſet, uide, quale fuerit cor Mariæ illo aſpectu. Erat illa cera, ille ſigillum. Oīa Chriſti Simil. vulnera in illa impreſſa ſunt. Qñ nauim Simil. impetit aliqua vnda, pót aliquo mō effugere, ſed ſi oēs ſimul maris fluctus eam Pſ. impetant, quid faciet? Oēs fluctus tuos induxiſti ſup me, ait Chr̃s dn̄s, & oēs illi nunc Mariam impetunt. Verè intrauerunt aquæ uſque ad aīam tuam, nihil ſi- C bi mutuò loquuntur, non. n. uerba, ſed corda ſibi inuicem oſtendunt, quo magis cruciantur. Sed iam domine uires ſume, ut uiam perficias. Exultaſti ut gigas ad currendam uiam, ne ſtes in medio uiæ, in ſtadio curris, ſic curre, ut perueneias, & compreheudas.

Perueniunt ad Caluarium: (Et ibi crucifixerunt eum.) Sed ſacer Euangeliſta tā ſummatim hęc enarras? Qūo non dicis

A dicis veſtē ei ablatam,& iterum excoria
tum fuiſſe,& quaſi vnica plaga totū cor
pus eius viſum eſſe, q̄a ſanguine fuerat
veſtis copulata carni,ac cōglutinata. Vn
de nunc cum tollit̄,omnis plaga renoua
tur:Clauos aptant,& manib. infingunt,
3.Re.6 cor matris vulnerant, ſicut filij manus.
Malleus, & oē ferramentum non ſunt
audita in templo Salomonis:q̄a omnes
mallei,& claui in f̄m tēplum erant ſer-
uati. Et deinde q̄m nerui collecti ſunt,
cum manus affigerent̄,fune pedib. liga-
to diſſoluitur vniuerſum corpus,ut pue-
niant pedes ad locum foraminis;Dinu-
Pſa.21 merauerunt oīa oſſa mea. In altū Xp̄s
leuatur,vt ab oīb. uideatur,in ſalutē,tan
Nu.17 quam ſerpens in deſerto exaltatus. O
dulciſſime ſponſę aīarum nr̄orum,quis
te uidere poterit ſine dolore?quis ſine a-
more intueri? O auis vnica fęnix,q̄ igne
B amoris cōceptus es Spiritu ſancto, & in
igne amoris in mūdo uixiſti,ut Salamā-
dra, & hunc ignem amoris in terra in-
cendere veniſti, & igne amoris in crucē
aſcendiſti,& tanto igne charitatis arde-
bat ſanguis tuus,vt ne crucem ignis ab-
ſumeret,oportuerit aquam cum ſangui-
ne exire, quę id prohiberet. Quis tm̄ a-
matorē non diligat?non deperear? Si a-
lius Deus eſt,ò homo,qui pro te uel am-
plius.uel huic ſimile effecerit,illū ſeque-
re,at ſi nullus,qūo Xp̄m nō amas?qūo il
lum non ſequeris:O uiolētus amor, cui
C nullus reſiſtit,nec verò ipſe Deus. Deū
feciſti hominem,paſſibilem, & tandem
in cruce poſuiſti. Si contra Deum fortis
fuiſti,quantò magis contra homines prę
ualebis? Qūo hō poterit reſiſtere tibi? Iā
charitas Chriſti urget nos, æſtimantes
2.Re.5 hoc,quia ſi unus pro omnibus mortuus
eſt,ergo omnes mortui ſunt, vt qui ui-
uunt,iam ſibi non viuant,ſed ei,qui pro
ipſis mortuus eſt. Nunc impletum eſt il-
Pſa.44 lud Pſ.44. Myrrha,& gutta,& caſia à ve
ſtimentis tuis. Ideò audi filia,& vide,&
Pli.l.12 omnia obliuiſcere pp̄ Deum tuum. Sed
c.15. quæ rō hæc eſt? Audi;Myrrha arbor eſt,
quæ initio ueris in illam inſufflante Aq
lone,& Auſtro ſudat Myrrham primā,
ſed quia myrrha optima eſt,ſolent agri-
colæ circum circa arborem ignem accen
dere;uel eam ſcindere,ut ampliorem det A
myrrham, & eam dicunt myrrham ſe-
cundam. Quæ omnia mirè expēdit Hie Hiero.
ron. Initio veris,ſ.cum ſponſa uocat ſpō
ſum in hortum,proceſſit Chriſtus domi Can.4
nus in illum. Tunc ait, ſponſa, ſurge A-
quilo,veni Auſter, perfla hortum meū,
& fluent Aromata illius. Inſufflauerunt
in Chriſtum,uel duo populi Gētium, &
Iudæorum,uel peccata mundi,& ira pa
tris,ex quibus factum eſt,vt ſudore ſan-
guineo perfunderetur. Illa fuit myrrha
prima,amara quidem Chriſto,nobis ve
rò uiuifica medicina. Sed hac myrrha
non contenti inimici, apponunt denuò
ignem,ut plurimam myrrham det, ca- B
piunt illum,& tam ſtrictè ligant,ut ſan-
guinem multum eliciāt. En ampliorem
myrrham,cùm in terram proijciunt, &
conculcāt,ſudat,iterumque ſanguinem
dat. Videte quia ſatis ſuperque ſanguinis
dederit in noſtri redemptionem. Adhuc
agricolæ plus myrrhæ cupiunt. Ligant
eum ad columnam, & ibi myrrha ſan-
guinis non guttatim,ſed per riuos decur
rit: & quia aliquid ſanguinis in capite
manebat,adhuc illum exquirunt: nouū
ignem apponunt,capiti coronam figūt,
& ſanguinis vnda manauit. Nec uerò
hoc contenti nouum apponunt ignem. Sap.2.
Mittamus lignum panem eius. Crucem
imponunt eius humeris, qua ſudorem, C
& ſanguinem denuo det nobis:& quaſi
in torculari ponitur, vt vniuerſum det
ſanguinem trabe torcularis preſſus. Nec
hoc contenti Caluarium deuenere, ubi
iterum expoliatus eſt, & decoriatus, &
ſanguinis undæ procedunt: crucifigi-
tur, & è manibus, & pedibus riui de-
currunt ſanguinis. Verè dicere pote-
ris: Manus meæ diſtillauerunt myr-
rham, & digiti mei pleni ſunt myrrha Can.5.
probatiſſima. Et tandem lancea vulne-
ratus ſanguinem,qui ad cor acceſſerat,
dedit, ut gutta iam in eo non maneret.
Et myrrham noſtræ incorruptioni, &
ſaluti ſeruatam; ea proficiamus in ſa-
lutem, ea abluantur peccata noſtra,
ut cum eo reſurgamus, & uiuamus.

Digitized by Google

A De compaſsione Beatæ Mariæ.

Them. Tetendit arcum ſuum quaſi inimicus, firmauit dexteram ſuam quaſi hoſtis, occidit omne, quod pulchrum erat viſu in tabernaculo filiæ Sion, effudit quaſi ignem indignationem ſuam. Thren. 2.

AFflictis conſolatio eſſe ſolet, ut alij
ipſis compatiantur. Sic ut conſola-
Iob 2. rentur Iob amici eius, Iob 2. dicitur, Ex-
clamantes plorauerunt, ſciſſiſque ueſti-
bus, ſparſerunt puluerem ſuper caput
ſuum in cælum; & ſederunt cum eo in
terra ſeptem diebus, & ſeptem noctibus,
B & nemo loquebatur ei verbum. Vide-
bant. n. dolorem eſſe uehementem. Qd
uero ipſi non eſſet, qui condoleret, & cō-
Pſa.68 pateretur, & non fuit. Erit ergo ſolatio
Mariæ, ut ei nos cōpatiamur. Tenemur
uerò hoc præſtare, quia filij eius ſumus:
quos hac die ſummis illa doloribus ge-
nuit. Inter dolores. n. eius in hac die unus
fuit, cùm audiuit: Mulier ecce filius tuus
Pro Chriſto filio recipi, diſcipulum, inę
qualis planè commutatio, ſed nobis ſum
mæ miſericordiæ. Omnibus. n. datur in
Ioa.19. matrē. Vnde vidiſſe diſcipulum, dicitur
Chriſtus: quia vt diſcipulus, potius, quā
ut Ioannes, eam recipit in matrem, ad eā
ergo accedamus.
Verba illa Hieremiæ, ad literā de exci
dio Hieroſolymitano dicta ſunt, ſimul
uero de Chriſti morte, in qua ſolutū eſt
C templum illud diuinum, & Deus, ut ini-
micus vlius eſt hominū peccata. Ne reco
gites peccatum aliquod ſine iuſta puni-
tione a Dei iuſtitia præteriti. Quod ſi in
aliquo peccato uidetur aliquid diſſimu-
laſſe maximè in hominis peccato id eſ-
ſet. Sed hoc ſine dubio punitum eſt, plus
quam Angeli peccatum, de quo licet vin
dicta ſumatur, nunquam tamen diuinæ
iuſtitiæ factum eſt ſatis, ſed nec fiet unq.
Sed hōis peccato eam ultionē adhibuit,
ut pleniſſimè ſatisfactum ſit diuinæ iuſti
tię, adeò ut ſi inimicus Deus eſſet, vindi
cta ſumpta ab eo eſſet abundans. Meritò
ergo Propheta ait, dum Chriſti dolores
videt: [Tetendit arcum ſuum quaſi ini- A
micus, firmauit dexteram ſuam, quaſi
hoſtis.] Addit verò. Occidit omne, quod
pulchrum erat uiſu in tabernaculo filiæ
Sion. Omne q erat pulchrum in taber-
naculo Mariæ, Xp̄s dn̄s eſt. De quo Eſa
ias, gloria Libani data eſt ei: decor Car Eſa.35
meli, & Saron. Et de quo in figura dr̄ 2. 2.Reg.
Reg. 14. Porrò ſicut Abſalon non erat 14.
vir pulcher in Iſrael, à planta pedis uſq;
ad uerticem capitis non erat in eo macu
la: & quotannis tondebantur capilli e-
ius, vt ornarentur filię Hieruſalem. (Ef-
fudit quaſi ignem indignationem ſuā,)
q̄ quæ in inferno fit. Quia ibi puniuntur
nocentes, & citra condignum: hodie ue-
rò punitus eſt innocens, & ultra condi- B
gnum. Suſcepit ille peccata noſtra: dedit
nobis iuſtitiam ſuam: ſed diuerſimodè,
peccata. n. ſumpſit ſola extrinſeca impu-
tatione, eius tamen iuſtitia a nobis parti
cipatur formaliter. Peccata uerò ille de
toto rigore iuſtitiæ perſoluit, quod in in-
ferno nunquam fiet, quia nunquam fa-
ctum erit ſatis diuinę iuſtitię. Sed magni
tudinem dolorum, quos Maria hodie p- Anſel.
tulit, quis explicabit? Ex duobus dolor
eius proceſſit, ex amore ad Chriſtum do
minum, & ex ſummis Chriſti dolorib.
Quanta uerò hæc ſint, quis dicendo con
ſequi ualeat? Amor Mariæ in Chriſtum
tantus eſt, ait Anſel. ut omnē humanam
& Angelicam etiam excedat cognitio-
nē. Videamus copioſiſſimos fontes hu-
ius amoris, & inde colligere licebit, quā- C
tus, & quam redundans ſit fluuius amo-
ris, qui ex fontibus tam vberrimis profi-
ciſcit. Ex triplici fonte promanat amor
Mariæ in Chriſtū. Primò, ex affectu na-
turali matris ad filium, & filium tm̄, ac
talem. Secūdò, ex gratia, & charitate in-
fuſa, quæ ei pleniſſimè conceſſa fuit. Ter
tiò, ex tam longa cum Chriſto conuerſa
tione, & familiari conuictu, ex quo oriri
ſolet amor amicorum. Ex quolibet autē
iſtorum tantus oritur amor, vt excogita
ri uix poſſit; Quid ergo erit amoris flu-
uius exundans ex his oīb. collectus? De
primo naturalis matris in filiū effectus,
diuina ſcriptura atteſtare cognoſcit, eſſe
maximus. Adeo, ut cū uelit Deus amo-
rem

Digitized by Google

rẽm ſuũ infinitũ in hoĩes exaggerare, di
A cat, maiorẽ eſſe amore mr̃is in filiũ. Et ſi
illa oblita fuerit, ait, ego non obliuiſcar
Eſa.49 tui Eſa.49. Nec ſolet mons cõferri cum
grano ſinapis. Maximus ergo ille amor
eſt, cum quo cõparatur diuinus infinitus
amor. Et cũ Dauid vellet ſuũ in Ionã-
tham declarare ſummũ amorẽ, non aliũ
inuenit, cui eum cõferret, q̃ amorẽ mr̃is
in filiũ. Sicut mr̃, ait, vnicũ amat filium
ſuum, ſic ego te diligebam. Summa ꝓba-
1.Re.1 tio Dei, & tẽtatio in Abrahã fuit: Tolle
Ge.22. filiũ tuũ, quẽ diligis, Iſaac, & offer mihi
illum. In oĩ labore ſuo, non legit̃ ploraſ-
Iob 1. ſe Iacob, niſi qñ Ioſeph amiſſus eſt. Iob
donec quartus nuncius ei dixit filiorum
morte, nihil uidebat̃ cõmotus, licet plu-
ra ei nũciata ſunt mala. Verbũ locutus
B nõ fuerat, nec quidq̃ aliud feciſſe dr̃, ſed
morte filiorũ audita ſcidit ueſtes, totõdit
1.Re.1 caput, & in terrã ſe deiecit. Heli audiens
filios mortuos in bello, morit̃. Et expe-
riẽtia cõpertũ eſt, tm̃ amorẽ eſſe mr̃is in
filium, ut eã dementet, ac faciat plura de
liramenta loq. Vñ eum uocat Regẽ, du-
cẽ, ſpõſum. Et ſi in amore aliquo verum
Plato. eſt, ꝙ Plato in Phedro ait, q ponit amo-
rem inter ſpẽs maniæ eſt in hoc amore
mr̃is in filiũ, qualis ergo Mariæ in filium
amor? maxime cũ plura cõcurrant, quæ
hunc amorẽ mirum in modum augent.
Anſel. Primum ex Anſelmo, qđ cum Chr̃s pa-
trẽ in terra non hr̃et, erat ei Maria, qua-
ſi pr̃, & mr̃, & ſic concurrebant in ea a-
mor pr̃is, ac mr̃is. Scđa, qñ filius unicus
eſt, qñ mr̃i ſimillimus, qñ primogenitus,
& multorũ bonorũ hæres, qñ pulcherri
mus, qñ ſapientiſſimus, qñ optimus, mi
rum in modum creſcit, & exuberat ma-
tris in filium dilectio. Attende quanta in
Chr̃o concurrant, vt a mr̃e nimium dili
C gat̃. Vnicus illi hic filius eſt, illi ſimillim⁹
in natura humana, ſicut patri in diuina,
hæres vniuerſorũ. Speciosus forma præ
filijs hoĩum, talis deniq; ut eſſet tot⁹ de
ſiderabilis, & oculos oĩum ad ſe trahe-
ret, & angelorum oculos attonitos tene
ret, etiam ſi alia ex parte videant infinitã
1.Pe.1 Dei pulchritudinẽ, in quẽ deſiderant An
geli ꝓſpicere, Petr. ait, & ex quo ille con
ceptus eſt, additus eſt Angelis beatis ſin

gularis cumulus gloriæ ex illius aſpectu. A
Vñ ipſemet ait, hęc eſt uita æterna, ut co
gnoſcãt te, & quẽ miſiſti Ieſũ Chr̃m. Si
ergo eos, q exteri ab eo sũt, ſic vulnerat
charitate, qđ mr̃m nõ vulneret? Ecce tu
q̃ pulcher es dilecte mi, & decorus. Præ Cant 1.
terea ſingulare erat Mariæ priuilegium,
quo mirũ in modũ amor hic naturalis
eius creſcebat. Et qđ illud? Certè ſecuri
tas certa, ꝙ hic amor eã a Deo ſuo non
ſeparabat, nec diuidebat, imò uerò con-
glutinabat, ac cõiũgebat, & ſic habenas
oĩno laxabat amori huic. Amor natura
lis aliorũ tẽperari dẽt, ac cohiberi, ne di-
uino amori cõtrarius ſit, ſi nimium cre-
ſcat. Qđ ſi ita non eſſet, nõ diceret Chr̃s
dñs; Si qs venit ad me, & nõ odit patrẽ,
matrẽ, filios &c. Pōt.n. amor creaturæ Luc.14
peccare, vel qa rei ꝓhibitæ eſt, vel qa ni Hiero.
mius ẽ. Hinc Hier. cõtra Iouinianũ ait: B
Adulter eſt in ſuã uxorẽ amator arden-
tior. Qđ explicabat Pythag. Symbolo il Pytha.
lo: Arctũ annulũ ne geſtato, i. ne ſit tibi
amor creaturæ, q te angat, & cruciet ni-
miũ. Ita Hier. explicat. Hoc uerò in Ma Hiero.
ria locũ nõ hẽt, q cũ filiũ diligit, Deũ ſuũ
diligit, & iõ in filij amore excedere ñ ua
let. Nõ potuit tm̃ filiũ diligere, ut nõ eſ-
ſet ille ampli⁹, & amplius diligẽdus. Nõ
hic amor eã ſeparat a Deo, imò cõiũgit.
Iõ ſine timore diligit, hẽnas laxat amo
ris flamas .ſ. a ſe, quaſi fornax ſeptuplũ
ſuccẽſa. His verò, q dicta ſunt accedit, ꝙ
mr̃ eſt, q̃ fili⁹ deuinxit ſũmis bñficijs, vt
eũ diligat. Prius.n. ei ille eẽ dedit, q̃ ab ea
reciperet, & filius ẽ q in immenſũ eã exal
tauit, eã in matrẽ aſſumẽs, ait Anſ. Et in Anſel.
cõceptione, & natiuitate ei integritatem
cõſeruauit, q̃ illa sũmè dilexit, ꝙ nullus
vnq̃ filiorũ fecit cũ mr̃e ſua. Quò, amor
peruenit hic tot titulis exaggeratus? Quo
vltra ꝓcedamus nõ reſtat vr̃, ſed ꝙ mi C
nus ẽ, huc uſq. diximus. Erat ſcđo in Ma
ria amor ſupnaturalis, ꝓcedẽs a gr̃a, &
charitate infuſa, de quo Apoc. Suadeo ti Apoc.
bi emere a me aurũ ignitũ ꝓbatũ, ut lo-
cuples fias. Eſt.n. charitas, vehemẽs for-
tiſſimaq; inclinatio, q̃ Deus aĩæ pſtat, ut
eũ diligat. Eſtq. adeo fortis, ait Amb. ut Ambr.
excedat oẽm amorẽ naturalẽ, illumq. fa
cile uincat, ut effectis manifeſtis oñſum
eſt.

Digitized by Google

A eſt. Nullus.n. nãlis amor parẽtũ efficit, vt ea ꝓ filijs pſtaret,ac paterent',q̃ martyres ꝓ Xp̃o. Et cũ amor ſupnãlis cũ nãli i arena deſcẽdit,obtinuit, uincitq; ſupnãlis,amor,ut in emblemate depictũ ẽ ſigante amore honeſto Cupidinẽ. Et manifeſtũ id factũ ẽ i Abrahamo, i quo duo (Ge.22.) iſti amore pugnauerũt, vicit uero ſupnãturalis amor. Et i mr̃e Machabęorũ,& i Symphoroſa ſil'e accidit, in qbus Dei amor,amorẽ nãlem filiorũ facile ſupauit. Hic vero ſupnãlis amor fuit in Maria ſũmus. Adeò.n.copioſa gr̃a, & charitas ei data fuit,vt ſingl'i priuilegio in uia poſita oẽs btõs vinceret gr̃a, & habitu charitatis. (Can. 1) De hac tanta gr̃a,qua plena fuit,gloriat' illa; Introduxit me Rex ĩ cellã vinariã, B & ordinauit i me charitatẽ. Vinũ nouũ charitas ẽ,muſtũ illud d̃ quo ĩ Actib. (Acto.2) dr̃;Iſti muſto pleni ſũt. De quo Ma[illegible] cõceſſũ ẽ nõ uas ſolũ, ſed uniuerſa cella vinaria. Nã cęteris p ptes: ſed i Mariã ſe infudit gr̃ę plenitudo. Fuit ergo hic Mariæ ſupnãlis amor multis partib. maior nãli affectu eiuſdẽ ad filiũ. Sil' ergo in illo camino cordis Marię pone amorẽ nãlem maximũ,& ſupadde gratuitũ, quo pueniet flãma illa? Solus amor ſupnãlis efficit i Paul.ut diceret,viuo ego, iã nõ ego, (Gala.2) viuit verò ĩ me Xp̃s. Quid Maria diceret? q̃ eructaret,cũ ardẽtiſſima flagraret charitate. Erat tertio ĩ Maria amor acqſitus ppetuo cõuictu Xpi.n. cõuictus oleũ,& ligna,q b.amor incẽdit. Hic ſãcti cũ Deo ſuo maxime cõuerſant', fugiũtq; creaturarũ conuictũ, ut hic ignis i eorũ corde ardeat. Maria verò Xp̃o pfruita ẽ ab initio vſq.ĩ finẽ. Perpetua.n. Xpi aſſecla fuit. Exteros uero ſibi maximè deuin- C ciebat Xp̃s dñs,ut Magdalenã,Petrũ, & alios,q eo fruebant'. Quid efficeret ĩ Maria? quo illã ignirent uerba illa vitę,quæ alio poſt ſe ducebãt,& dulcedo illã tãta, quo oẽs alliciebant' vidẽtes eũ, qui totus erat deſiderabilis? Creſcebat ĩ dies nãlis amor & ſupnãlis, ĩ imenſũ noua ſp addita gr̃a, & charitate ex meritis Mariæ: Hic liqdò p picies,q̃ꝰ, qualiſq. arderet ignis ĩ corde Marię. Sine dubio Seraphini deſcẽdere è cęlo poterãt, ut amorẽ diſcerẽt ĩ corde Mariæ,uolauit hæc aquila terræ ſup Cherubinos,& ſup pẽnas ventorũ. A Ex hoc ĩmẽſo amore Marię pcedebat opa eiꝰ ſũmi meriti ẽẽ. Cũ.n. pcipua rõ meriti ſit gr̃a & charitas, plus Maria merebat' cũ pãnis inuoluebat Xp̃m iſfantẽ, q̃ Laurẽtius, cũ ſup craticulã vreret'. Hic ẽt amor, hęc gr̃a ſũme Deo gratam reddebat. Sed,ò beatiſſima uirgo,ex eodẽ tñ ĩ fonte pmanat amarũ,& dulce,ꝙ te Deo facit gratiſſimã,& ꝙ te reddit męſtiſſimã. Carnifex.n.torquẽs Mariæ cor hic amor eſt. Et quo maior, eo maiora dat tormẽta. Cũ.n.charitatis ſit,gaudere cum gaudẽtib.flere cũ flẽtib. mẽſura doloris amor ẽ. Quis ergo dolorẽ dicet? q amorẽ. Hinc inexcogitabilis eſt,ergo & dolor. Meritò Iere.ait. Cui cõparabo te, (Tren.1) vel cui aſſimilabo te filia Ieruſalẽ? Cui adęquo te virgo filia Siõ? Magna ẽ velut B mare cõtritio tua,qs medebit' tui? Nulli cõparari pt ĩ amore, nulli itẽ in dolore. Sed ſi alicui cõparet', mari cõparãda eſt. Sicut.n.initio mũdi oẽm aq̃ in unũ col- (Gen.1) legit Deus,& cõgregationes aquarũ appellauit Maria, ſic in nouo Eccl'æ mũdo aliud cõdidit Deus mare, ꝙ ẽ Maria, & ibi cõgregatæ ſunt oẽs tribulationes. Vñ eius noĩe dixit Noemi Ruth 2. Ne uoce- (Ru.2.) tis me Noemi, i. pulchrã, ſed uocate me Mara,i.amarã,qa amaritudine valde repleuit me oĩpotẽs. Egreſſa ſũ plena, & afflixit oĩpotẽs? Cui ergo cõparabimus (Tob.10) te,ò uirgo beatiſſima. Nõ qdẽ mr̃i Tobiæ,de qua dr̃. Flebat irremediabilib.lachrymis, dicẽs. Vt qd te miſimus peregrinari lumẽ oculorum nr̃orũ,baculum ſenectutis nr̃æ,ſolatium vitæ nr̃æ? O virgo ſanctiſſima,ſi a te q̃ramus, ꝙ lumen oculorum tuorum,qs amor tuus? certè Xp̃s. Non ergo conferenda illi es, amor inęqualis eſt,inæqualis & cã dolẽdi. Do- C let.n.illa, quia filius morã facit: tu verò coram oculis tuis cernis unicum filium crucifigi. Nec verò matri Machabæo- (2.Ma.7) rum comparabo te, quæ ſeptem filios coram ſe vidit occidi,eos.n.populus Iſrael ut martyres laudabat,& matri eos conſolari licebat. Sed Maria innumeras in Chriſtum blaſphemias audit, nec eum leuare poteſt ulla conſolatione. Derelictus a patre eſt cã prima,ab omnib.cauſis

Digitized by Google

A ſis ſecūdis eſt derelinquēdus, fons totius cōſolationis pr eſt, q eſt pr miſericordiarū, & Deus totius conſolationis, alia omnia aluei ſunt, per quos fluit conſolatio, fonte uero clauſo oīs alueus aridus manet. Nec te comparabo Abrahæ filiū in
Ge. 37. ſacrificiū ducēti, ille n. ſi filiū duxit ī mōtē, reduxit īn incolumē, & benedictum, tu vero ſine filio relicta es orfana. Nec te comparabo Iacob plorāti Ioſeph, ſupererant. n. ei vndecim filii. Nec ēt Dauidi
2. Reg. 18. plorāti ſuū Abſalon, & dicenti, quis mihi det, ut ego moriar pro te, ille. n. licet pulcher aſpectu, ſed fedus moribus, inobediens patri, & proditor occubuit, Xp̄s uero ſubditus illis, oī præditus pulchritudine. Nulli itaq; cōparāda es dilectione,
Luc. 22 nulli cōferēda dolore. Hic ergo amor carnifex fuit cordi Mariæ. Et ſecundum amoris
B magnitudinē, magnitudo erat do-
Hiero. loris. Adeo ut Hiero. dicat, puncturā ac° Chriſto inflictā vulnus lanceę fuiſſe cordi Mariæ. Si ērgo Chriſtus exterius tantis uulneribus confoſſus erat, quale eſſet innocens Mariæ cor, ſi uulnera per corpus Chriſti ſparſa tā fędum Chriſti corpus effecerunt, quā amarum Mariæ cor eſſet, in quo ſimul vniuerſæ plagæ? Sed præcipua aliqua dicemus, in qbus afflictio Mariæ ſumma extitit. Primū, cū ei Xp̄s paſſionē annunciauit ſuā. Scdm, cū crucē baiulantē uidit in uia publica, q̄ nūc hāc ob cām dr amaritudinis. Tertiū cū eū vidit crucifigi, & eleuari, ac mori.
D. Bo. Quarto cū eū ſepeliuit. De primo D. Bona. in Meditationibus uitæ Xp̄i c. 72. ait Rogauit Magdalena Xp̄m, vt in domo ſua maneret tpe illo, qd iā inſtabat paſchæ, adeſſetq; illo paſchate mſæ, quę ibi
C p̄ns erat, ille uero negauit, aſſerēs ſe oīno
3. Re. 2 in Ieruſalē aſcēſurū. Tūc Magdalena acceſſit ad Xp̄i matrē, cui nūq̄ aliqd negatū fuit. Pete mr mea, nec. n. fas eſt ut auertā faciē tuā, ait Salomō. Tūc Maria poſt cęnā filiū ſic alloquit. Noſti fili mi, filios cū extra domū parentū ſunt, properare, vt tpe paſchæ cum matre ſint. Hoc ergo paſchate mecū tu mane, Chr̄s uero Dn̄s faciē cōpoſuit in triſtitiā Triſtati ſunt illi q carcere tenebant in Aegyto, p viſo ſomnio, quam viderant, ad quos Ioſeph ait
Ge. 40. Ge. 40. cur triſtior ſolito eſt hodie facies vr̄a? Acceperat iam Chr̄s Dn̄s mortis ſētentiā, q̄ inſtare uidebat, & tanq̄ noctı p ximᵒ obnubilat ſol ille iuſtitiæ, a quo mr q̄rit. Quæ inſolita hæc triſtitia eſt? Cui fi-
Luc. 2. lius: Recordare mater dulciſſima tridui quo manſi in Hierl̄m, dixiq; tibi, in his q̄ patris mei ſūt, oportet me eſſe. Sꝫ & tibi nūc dico, oportet nūc patri obtēperare, acceſſit iā tp̄s, quo ego p p̄ris obedientia, & mundi ſalute uitā expoſiturus ſū, in quo doloris gladius ptranſibit aīam tuā, ut tibi Simeō p̄dixit, ī quo debitū hu-
Luc. 2. mani gn̄is ſoluendū mihi eſt. Sed Dn̄e
Deute. 34. urqd hæc ei loq̄ris? uis immolare mr̄em cū filio, cōtra legis p̄ceptū? Et vt ſ͞l capiatur nidus cū mr̄e? Cor dulcedinis repleſ amaritudine? Vere. n. nūc dicet: Inebriauit me abſinthio, repleuit me amaritudi-
B nibus. Ecce vas ſanctis factū uas pęnalitatis. Nūc dicere Maria pt illud Iob. Deᵒ
Iob 23 molliuit cor meū, & oīps pturbauit me. Verè nunc dicet, aīa mea liquefacta eſt; vt dilectus loquutus eſt, vbertimaſq; lachrymas, sūmo dolore facta intrinſecᵒ. Tūc filiᵒ ſerui pſon egēs, q ad pedes diſcipulorum cōtinuo genuflectēdus erat, prius mr̄i genuflexᵒ, ab ea petit tū ueniā, tū mr̄is bnd ctionē, ut in bellū difficile
Pſ. 19. pficiſcat. Quā illa imēſis lachrymis affecta dat. Eāuerò regius pſaltes p̄dixerat ītegro Pſ. Exaudiat te Dn̄s ī die tribulationis, ptegat te nomē Dei, Iacob. Mittat tibi auxiliū de ſcō, & de Sion tueatur te Memor ſit oīs ſacrificij tui, & holocauſtū tuū pingue fiat. Tribuat tibi ſ͞m cor tuū, & oē cōſiliū tuū confirmet. Impleat dn̄s oēs petitiones tuas: qa uero diuerſi
Ce. 32. reſpūs in Maria ſe mutuo nō impediūt, poſtq̄ Dei mr Chr̄m bn̄dixit, illa ut eius
C filia genuflectēs ab eo petit bn̄dici dicēs: Nō dimittā te, niſi prius bn̄dixeris mihi. Merito dn̄e bn̄dices coronæ anni benignitatis tuæ. Indiget illa bn̄dictione tua ī tantā acerbitatē paſſionis īgreſſura. Bn̄dicit ergo illā Chr̄s Dn̄s, eī pmittēs auxilium, ut ī tāta tribulatione ſtare poſſit. Et inſup ei pmittit paſſionis ſuæ fructū vberrimū, quē illam participabit ſuper oēs hoīes in gratia, doniſq; cę eſtib. Non immerito Græci amorem dixere glichi

A picros, q̄ ſignĩat amarũ dulce. Galenus, lib. 3. de ſimpliciũ medicamẽtorũ facultate c. 16. ait. Si paré abſinthij portionẽ melli exq̃ſito cõmixtã liguæ iponas, glichi picron, quẽadmodũ poetæ cognominãt amoré, q̄ ex ambob. mixtum fuerit, videbitur. Vñ amor ſilĩs dici ſolet malo medico, q̄ vulgo dr̃ la cidra, continenti acredulce. Qđ ſi alicubi videri, p̃t maxime ĩ Maria, in qua ſummus amor: vñ ſumma dulcedo, q̄ sũma amaritudo. Sũma ei fuit dulcedo in Xp̃i conceptione, partu, & cõuictu. Verè bt̃i oculi Mariæ, & beatæ aures, & beata uiſcera. Nũc vero sũma eſt ei amaritudo, ineffabilis triſtitia irremediabilis plaga, q̃a in Chriſto oĩa amittebat. Tu cũ ſalutẽ amittis, ad-
B huc vitã retines, qua te conſolari potes, ſed q̃ vno t̃pis momento cuncta pderet, q̃uo leuari poſſet? Erit Deus oĩa ĩ oĩbus, & ſc̃tis Deus oĩa eſt. Dicebat ex eis quidã: Deus meus, & oĩa, q̄ diceret Maria. Quæ vita tua ò Maria, q̃ ſal⁹? q̃s honos? q̃ lubia? plane ſolus fili⁹, eo amiſſo oĩa ſimul amittit, irremediabile malũ. Scđm dolore plenũ Mariæ fuit, cũ cruce baiulãtẽ ĩuita fuit ĩ calle amaritudinis, cũ iã morti p̃xim⁹, flagellat⁹, ſpinis coronat⁹, oĩno deformat⁹ eẽt. Attẽde, qualis tunc Xp̃s pcederet, fact⁹ vir dolorũ, & tot dolorib. plenus, ut putauerit Pilatus, poſſe ſe eius aſpectu lenire corda inimicorũ, & ĩõ eis illũ oñdit, dicẽs. Ecce hõ, cũ ergo talis apparit dulciſſimæ mr̃i dictũ ; ei eſt. Ecce hõ, ecce filius tuus, quo dolo-
Simile re fuit affecta, q̃s cogitet. Queadmodum
C cũ ſpeculo res aliqua objicit̃, illã oĩno intra ſpeculũ uidebis: & q̃ẽadmodũ, cũ ſigillũ ceræ blandæ imprimit̃, oĩs ei⁹ linea icera ſignat̃, ſic Mariæ cor dici p̃t ſpeculũ ſiue macula, in quo Xp̃s tot⁹ efformatus & effigiatus ẽ, cera, ĩ qua ĩpreſſæ oẽs illæ figuræ. Sĩc ergo tũc Mariæ cor Xp̃i
Thr. 2. corpi. Si ille vir dolorum. Maria mulier dolorũ. Si ille ait: Attẽdite ſi ẽ dolor ſicut dolor meus Maria ſil̃r. Tunc vere doloris gladius ptrãſibit aĩam eius, ut Simeõ ad eã fuerat ploquutus. Siĩa uerba, & q̃ tm̃ ſignarẽt dolorẽ, nulli vnq̃ in mundo dicta fuere ac Simeõ Mariæ dixit, cum
Luc. 2. ait: Doloris cladius &c. Gladios nouim⁹ ex ferro, vel ęre factos, ſed ex dolore quis
A vnq̃ uidit? Quo dolore afficiet gladius doloris? Vt ergo Sp̃us ſanctus ſignificaret sũmũ, acerbiſſimũq; doloré, hoc uerbo vſus eſt, gladius doloris pertranſibit aĩam tuam. Sed amplior te adhuc dolor manet ò dulciſſima uirgo, aſcendam⁹ in mõtẽ, ubi innumeri tibi dolores parati sũt. Ibi oculis cernes Xp̃m crucifigi, expoliari ueſte ſua, & ad hoc coronã tolli d̃ capite ei⁹. Deĩde verò excoriari Xp̃m q̃m ueſtis adhæſerat carni Xp̃i, q̃ vniuerſa plaga una erat. Vidit nudũ Adã ſm̃, videt deinde coronã iterũ capiti illi⁹ affigi sũma crudelitate. Vidit man⁹ pedeſq; pfodi, ĩ altũ eleuari, ſãguinẽ vndatim p̃fluere, Audit ĩnumera opprobria, atque blaſphemias. Ad q̃d hodie virgo beatiſſi-
B ma oculi? Ad q̃d aures? Quid morti filii aſtas? Moriebat̃ p̃ ſiti Iſmael, nec potuit Ce. 21.
Agar ei⁹ mortẽ ĩtueri, ſed ait: Nõ videbo puerũ moriẽtẽ, & p̃iecit eũ ſub vna arbore, q̃uo, ò virgo videbis morientẽ filiũ tuũ? O virgineũ cor gladĩs doloris undiq; trãsfixũ? Nõ eſt numer⁹ arenæ maris, ſtellis cęli, ſed poti⁹ nõ eſt numer⁹ dolorũ Mariæ. Intrauerũt hodie aquæ vſq; ad aĩam tuã, fluct⁹ feri maris aſcẽderunt ſup Mariæ cor. Vidiſti Deũ tuũ ĩdigniſſime tractari, & blaſphemare. O quot dolores ĩ cor tuũ ĩtrauerũt p audit⁹? quot p oculos? Suſtulit oculos mulier prima, ut videret pomũ uetitũ, apparuitq; ei pulchrũ uiſu, aſpectuq; delectabile. Suſtulit oculos Maria in crucẽ ut Chr̃m uideret pluſq; dolet, cũ eũ ſic uidet q̃ delectata ſit Eua uiſo delectabili fructũ. Deſiderat Maria Chr̃m uidere, eius. n. aſpectus ſa-
nat, ẽt a ſerpẽte morſos, & iuſtos amore C
incẽdit. Oculos ergo eleuat, in eũ. Sed q̃ primũ eleuat tã cito deprimit, uidens eũ adeo deformẽ, ut eius aſpectũ ferre ñ poſſit. Amor cogit oculos leuare, & dolor cogit eos deprimere: Et quocunq; mõ ſit, ĩ cruce illa ẽ, & in anguſtijs maximis. Si . n. eũ nõ aſpicit, amor eã torquet deſiderio uidẽdi eũ, ſi eũ aſpicit, dolor eã trãsfigit uidẽs eũ uirũ dolorũ, nã ex dolore q̃d naſci p̃t niſi dolor? Sed cũ eũ expirãtẽ uidit, expiraret vtiq; illa, niſi a Deo teneretur. Expirauit. n. ille ſpũm Mariç, ſpũs. n.

Chriſti

Digitized by Google

A Chriſti magis erat Mariæ ſpūs,quã proprius. Qui hic illa verba diceret,quis no uerit? Tu Deus meus mortuus,& ego viuo ſuper terrã?qũo potuit cor meũ mortẽ tuã videre,nec cõtinuo defecit, grãdis amor in te meus, cui teſtis dolor eſt immẽſus:ſed qũo mori potuiſti,nec me interfecit tecum amor meus,cur me dñe tecum non duxiſti? Quid mater tua,ſine te faciet? Quo ibo? quẽ audiã? quẽ intuear? tu ſolus Deus cordis mei,& pars mea: ſi ne te,vt quid viuã.[Stabat aũt iuxta cru-
2.Reg. 21. cẽ.] Donec deponeretᷣ.2.Reg.21.Reſpha concubina Saulis vidit duos filios ſuos crucifigi pp Gabaonitas, & tollens Reſpha ciliciũ,ſubſtrauit ſibi ſupra petram ab initio meſſis donec ſtillaret aqua ſup
B eos de cęlo,& non dimiſit aues lacerare eos p diẽ,neq; beſtias per noctẽ. Donec ergo Deus placaretᷣ terrę,morte filiorũ, & aquã mitteret,inde nõ receſſit. Videt Maria crucifigi unicũ filiũ, ſed in duab. naturis ſubſiſtentẽ,& pp aliorũ pctã crucifixus eſt,ut Deus terrę repropitiaretᷣ, cui erat iratus, Reſpha verò cilicium ſibi ſubſtrauit. Ait Vatablus,feciſſe ſibi ex cilicio tentoriũ. Interiori cilicio fuit Maria ſupes petrã Caluarij, qa circundata dolore,per ciliciũ ſignificato:nec inde recedit niſi Deum placatũ uideat. Sed ad quartum veniamus. Accedunt viri,et Ieſum deponunt de cruce,& in vlnas mřis dant corpus exãgue. Vide,an hæc ſit tu-
Ge.37. nica filij tui Ioſeph, an nõ, videt corpus illud vndiq; laceratũ,tabidũ morte,ſine
C ſpecie,& decore. Quis nunc Mariæ plãctũ ualeat explicare? O Deus,& fili mi, qũo me dereliquiſti? Eſt hęc facies gratiarũ plena, in q̃ deſiderãt Angeli proſpicere,quã ego meo pectore demulſi? O pulchritudo fędata, ò lumina re cœli maius obſcuratũ. O lingua,q̃ verba vitæ habuiſti,quis te mutam reddidit? O oculi luce ſplẽdidiores,qs uos clauſit? O manus diuinę tornatiles aureę,q̃ oĩbus opẽtuliſtis quis vos perforauit? O cor dulciſſimũ in hoĩes,quis te aperuit? O caput tremendũ ptãtibus,qs te ſpinis transfixit? Qũo cõuerſus eſt chorus meus in luctũ, & tympanũ in dolorẽ? Cor Mariæ adeo plenũ mia oĩbus erat,vt ſi videret crucifixores filij ſui pati, compateretur eis: quid, vel A
quõ filio cõpateretᷣ. Sed tandem corpus eius ab illa tollitur, & in ſepulchro deponitur, & in domum redit cum Magdalena,& Martha, quæ veſtem luctus aptauit Marię, viduę.ſ.ueſtem,ac lintheũ. Fa-
cta eſt,quaſi uidua dña gentiũ, princeps Thr. 1
prouinciarum facta eſt ſub tributo. Vno momẽto oĩa amiſit Maria, & damnum eius hoc fuit,ꝙ illa perdita non ſit cum fi- Eſa.47
lio. Eſ.47. Venient tibi ſubito in die una duo hæc,ſterilitas,& uiduitas. Ideſt,vno die carebis filio,& ſpõſo, & omni bono tuo. Non.n.illa vidua manſit, cũ Ioſeph mortuus eſt,ſed cũ Xp̃s,qui erat eius pręcipuus ſponſus. Quis ergo medebitᷣ tui? Quis lethale vulnus cordis tui curare va-
leat? non eſt medicus malo tanto, vnus B
.n.qui deſcendit in cœlo, ut mederetur contritis corde ipſe te vulnerat. Quis ergo tibi medebitur? Vera dicere poteris,
cum Pſ. Cor meum dereliquit me. Verè, Pſ. 39.
qui cor tuum genitus, quem diligebas plus,quam cor,ipſe te dereliquit: Chrs, & Maria vnum ſunt. In Maria nihil eſt niſi Chriſtus. Mori Chriſtum erat illam oĩno deficere,quia nihil in ea erat,ꝙ non
eſſet Ieſus. Dicebat Pau. Viuo ego,iam Gala.2
non ego,viuit verò in me Chriſtus. Sed in nullo ſolus Chriſtus viuebat, niſi in Maria, ſolum in Maria Chriſtus ſolus viuebat,in qua nihil regnabat,nihil erat niſi Ieſus. Sine Ieſu relicta eſt,quaſi nihil, reliqui aliquid habet ſuum,quod nõ eſt Ieſus, Mariæ ſolus Ieſus. Eam ergo C
committemur,eius dolore doleamus, ut cum ea conſolemur ſuo tempore, &c.

In die Reſurrectionis Domini.

Surrexit Dominus verè, & apparuit Simoni,&c. Luc. 24.

SI antiquę legis Maria adeo lætata eſt, videns fratrẽ Moyſen trãſiſſe cũ uni-
uerſo Iſraele mare rubrũ, Aegyptijs ſub- Exo.15
merſis,vt tympanum tenens, & decãtãs diuinas laudes inuitaret oẽs virgines Iſrael, vt choros ducerẽt,Deũq; laudarẽt. Quę hodie erit lętitia Marię noui teſtĩ, & legis gr̃æ,cũ uiderit unigenitũ Dei,&

A ſuum tranſiſſe mare paſſionis, & in eo oĩa pctã ſubmerſa reliqſſe? Incredibilis hodie lætitia illius eſt, & qñ aliud ſignũ reſurrectionis Xpi nõ eſſet, q̃ Mariç immutatio, ſufficiẽs hoc erat, ut Xp̃s reſurrexiſſe crederet, cũ uideremus oĩum triſtiſſimã mrẽm ſumma lætitia perfuſam. Quis.n. niſi Ieſus ſuſcitatus ſufficiẽs eẽt mare amaritudinis in mare mutare dulcedinis? Magna eſt velut mare contritio tua, quis medebitur tui. Thr.2. Quis mare amaritudinis exiccabit, & in mare lætitiæ permutabit? quis plagã in medio cordis poſitã curabit? quis lunam ecclipſim paſſam reddet lumine plenam? Ecce ego declinabo ſuper eam, quaſi fluuium pacis. Eſa.66. Præſens ego, ait Xp̃s dñs, hoc efficiam, ut fluminis impetus lætificet ciuitatẽ Dei. Flumen Maria habet, ſibi, & alij ſufficiens. Ad hanc hodie lętitiam inuitamur. Sed nulla uera eſt abſq; gratia, eam petamus in hac die lætiſſima.

Thr.2. — Eſa.66 — Pſ.45. — B

Pſ.117 Hæc dies, q̃ fecit dñs, exultemus, & lætemur in ea, oĩs creatura ẽt inſenſibilis in Chriſti paſſione dolorem oſtẽdit, oĩs item in reſurrectione lætitiam. Simile. Sicut oĩs mundus in Solis ortu lætatur, & quẽadmodum cum alicuius familiæ princeps in magnam dignitatẽ aſſumptus eſt, oĩs familia lætatur, & congratulatur ei: ſic nunc Xp̃o a mortis ſuſcitato oĩs creatura congaudet, ac gratulatur. Cum.n. oĩs creatura naturaliter plus diligat Deum, quam ſe, plus lętatur de bono Dei, quam de proprio. Et cum omnis creatura reue-

C lationem expectet filiorum Dei in ſpe, quia ipſa creatura liberabitur a ſeruitute corruptionis in libertatem gloriæ filiorum Dei in Chriſti reſurrectione accipit ſignum, & pignus huius libertatis, vnde omnis exultat. Ro. 8.

Sed, vt omnium oſtẽdamus lętitiam, hiſtoriam reſurrectionis Chri dicamus, inde exordientes, ubi eius paſſioni enarratæ finem impoſuimus. Separata eſt anima Chri a corpore in paſſione vi tormentorum, ſed ſuppoſitum diuinum ſeparatum non eſt ab aĩa, nec a corpore, vt figuratum fuit. Leu.1. vbi dr turris extinctæ caput a corpore non ſeparetur. Caput Chriſti Deus, non eſt hic reparan- Leu.1.

A dus a corpore ſuo, quod eſt aĩa, & corpus Chri. Corpus ergo ad ſepulchrũ delatũ eſt, ſed aĩa deſcendit ad inferos, & hoc re uera, & non ſolũ p̃ operationẽ, ut cum Lazarum ſuſcitauit. Vnd. eſt illud pſ. q̃ Petrus de hoc explicat. Nõ derelinques aĩam meam in inferno, nec uerò hoc derogat Chri dignitati, non.n. captiuus deſcendit, ut reliqui, ſed inter mortuos liber. Sicut ergo duci aliquem in Argerium, uel Conſtantinopolim captiuũ, ſignum eſt infirmitatis, & imbecillitatis at eo ire, ut uictorem, & triumphatorẽ, vt captiuos liberet, potentiæ, & honoris eſt eximij, ita reliqui oẽs deſcenderant in infernum tanquam mortis uictor, ut captos eripiat. Eph.2. Expolians principatus, & ptãtes traduxit confidenter palã triumphans illos in ſemetipſo. De hoc deſcenſu Xpi ad inferos loquitur Zach. 9. cum dixiſſet: Ecce rex tuus uenit tibi manſuetus, &c. Ad Chriſtum cõuerſus, ait. Tu quoque in ſanguine teſtĩ tui emiſiſti uinctos tuos de lacu, in quo nõ erat aqua. Erant ſancti in limbo expectantes Xpi aduentum, ut in cælum aſcenderẽt. Artificium.n. inferiorum eſt lapides, & ligna expolire in ædificium, ſed ſupremi artificis illa collocare ſuis locis, qđ eſt domum conſtruere. Sic ad legem, & naturalem, & ſcriptã pertinebat aliquos hominum, quaſi incidere, dolare, ac elaborare, ſed ad Xp̃m, & eius grãm, ex eis ædificare Hieruſalem cœleſtem. Donec ergo ueniret Chriſtus, erant in limbo, qui dicitur lacus ſine aqua, ideſt, carcer, ſubterraneus: lacus enim carcer dicitur in ſcriptura, qñ eſt ſubterraneus, uti Ioſeph, ait. Hic innocens in lacum miſſus ſum. Additur uero ſine aqua, ut carcer eſſe notetur, nõ puteus, aut ciſterna. Sed ait propheta, in ſanguine teſtamenti ereptos eſſe. Pro cuius expoſitione, & plurium locorum, qui de teſtamentis meminerunt, not. facit antiquis patribus promiſſiones, tum bonorum temporalium, tum æternorum: factæ uero ſunt non cõtractu, qui donario nuncupatur, ſed teſtamento: inde dr teſtamentum uetus, & teſtamentum nouum. De quo latè Paul. Hebræ.9. & 10. Id verò, quod teſta-

Pſ. 15. — Acto.2 — Simile — Eph.2. — B — Zac.9. — Simile — C — Ge.40 — Heb.9

Digitized by Google

A ſtamento legatur,uim nõ hẽt,niſi mors
ĩtercedat teſtõris,ut Pau.ait,& iura oĩa.
Promiſſiones ergo terrenorũ cõfirmatę
ſunt morte teſtatoris figuratæ. Cum.n.
illa figura bonorum eſſet,ſatis ẽt fuit fi-
gura mortis Chriſti in ſacrificiis ueteri-
bus vt cõfirmaret teſtm̃ vetus, & terra
ꝓmiſſa patrib.tribueretur. At ut uera,
& æterna bona darent, neceſſaria erat
vera mors,teſtõris, ſine qua nondũ erat
cõfirmatum,nec poterãt hoĩes hæredita
Mat.4. tẽ cęleſtẽ adire. Hoc ſignãt Xp̃s dñs di-
cẽs: Hic eſt calix noui teſtĩ.i.ſanguis, cu
ius effuſione confirmatur nouum teſtm̃
ut poſſit hęreditatem adire,q uocati ſũt.
Matth. Et Pau. Et ideo noui teſtĩ mediator eſt,
28. vt morte intercedente, in redemptionẽ
Heb.9 earum ꝑuaricationũ,quæ erant ſub prio
B ri teſtõ, repromiſſionem accipiant, qui
uocati ſunt æternæ hæreditatis. Hanc er
go mortem teſtatoris expectabant ĩ lim
bo patres,vt æternam hæreditatem obti
nerent,iõ ait Zach. In ſanguine tuo,quo
teſtm̃ tuum cõfirmatum eſt,emiſiſti vin
ctos de carcere. Deſcendens ergo Chri-
ſtus in limbum mutauit carcerem in pa
radiſum,oſtendens ibi patribus diuini-
tatem ſuã,& qñ dæmon putauit ſe agnũ
occidiſſe,& uiciſſe,apparuit leonis uir-
tus eum exſpoliantis. Quanta vero læti
tia patres affecerit,mente comprehendi
non põt. Erat ibi primus parens,quẽ ſa-
pientia eduxit a delicto ſuo. Sap. 10. E-
Sap.10 rat ibi iuſtus Noe, Abel martyr, plures
prophetæ,qui diuerſis generibus mortis
Deum glorificauerunt, & denique pa-
triarchæ,& iuſti oẽs,iam læti propinqua
ſpe aduentus Xp̃i, quem eis nunciauit
Ioannes Baptiſta,ut eis eſſet præcurſor,
Ex.14. ſicut,& mundo. Veniente ergo Chriſti
C aĩa glorioſiſſima conturbati ſunt princi
Pſ. 17. pes Edom,robuſtus Moab obtinuit tre
mor,tunc uox exultationis,& lætitię,au
dita eſt,in tabernaculis iuſtorum. Inter
alia uerò maximè lætati ſunt uidentes li
brum ſignatum ſigillis ſeptem, quẽ nec
in cœlo,nec in terra aliquis poterat ape-
rire,per Xp̃m apertum.i.ſcripturam per
Xp̃m impletam,& declaratã. Viderunt
Apo.5. oẽs figuras Xp̃i ueritati redditas, quas
hodie diſcipulis euntibus in Emaus ille
aperuit,multo potius,& patribus. Vidit A
Adam mortuo Abel datum ipſi filium
Seth.i.poſitum,ſignificare Xp̃o mortuo
inuidia Iudæorum, nunc ſurgere Chri- Gen.5.
ſtum poſitum ſuper omnia,iudicem vi-
uorum,ac mortuorm. Ibi uidit Noe ſe-
ipſum nudari,deludi a Cham,& ſurge- Gen.9.
re,maledicereq; eum, & reliquos filios
benedicere, ſignificare Chriſtum in cru
ce nudatum,ebrium uino amoris, deri-
ſum a Iudęis, ſed a gentibus acceptum
honore poſt reſurrectionẽ ſuam. Vidit
Abraham ire in montem Moria ſacrifi-
care arietem,& tertia die cum filio uiuo Gen.17.
ab benedictionibus aucto redire ad ſuos
ſignificare Chriſtum montem aſcendiſ-
ſe,ſacrificatum fuiſſe, & tertia die reſur
gentem uiuum ad ſuos uenire. En, ait Io Ge.37.
ſeph,impleta ſomnia mea. En Chriſtũ
adoratum a ſtellis,& manipulis,ab An- B
gelis,& hominibus. Ecce ænigma meũ Iud.16
ſolutũ,ait Sãpſon. Interfecit Ieſus Leo-
nẽ,cũ mortem interemit,omnia deuorã
tem: educit ex ore eius fauum mellis,ac-
cipiens patres, qui in ore erãt leonis. Qñ Simile
ſtomacho non bene congruit cibus ali-
quis,ipſum turbat, & nõ ille tantum ci-
bus euomitur,ſed cũs itẽ cibus,qui in ſto
macho eſt. Impoſſibile erat limbo deti-
neri aĩam Chriſti iuxta quod impoſſibi Act.2.
le erat eũ detineri morte,& ſic ipſe exit,
& ſecũ educit oĩa,q̃ ibi detinebant. Ibi
uidit Dauid impletum illud: Non dabis
ſanctum tuum uidere corruptionem, &
denique omnes prophetæ viderunt im- Pſa.15
pleta ea omnia,quæ de Chriſto dixerãt?

Cum ergo Chriſtus Dñs illuſtres il-
los,præcipuoſq; uiros,q ante mortis ca-
ptiui fuerant,nunc uero ſui erant,lætifi-
caſſet,cumq; iam cum eis in limbo uer-
ſatus eſſet tm̃ tpis,quãtum ſatis erat, vt C
mors eius vera oſtẽderet, eos inuitauit,
ut relinq̃rent carcerẽ obſcurũ,& migra-
rent in cęlũ,ad quod aperta iam uia erat
eius paſſione. Oĩbus ergo ſanctis ſtipa-
tus primũ ĩ ſepulchrũ uenit,ubi iacebat
exanime corpus,& illud intrans, ac in-
formans glorioſiſſima Chriſti anima
ſumma ipſum gloria cumulauit, vt qui
ſocius fuit laboris,ſit & conſolationis.
Sed quis explicare valeat dona cor-

Digitized by Google

A pori illi cõceſſa? dicat ipſe, qui dedit, vel qui accepit. Si.n. oculus non uidit Deus
Eſa.64 abſq; te, q̃ pparaſti diligentibus te, quis enarret, quæ filio præparauit? Sed aliquibus rõnibus id inueſtigare conemur, quarum illa ſit prior, ꝙ Chriſtus filius Dei eſt, & corpus illud hypoſtatice vnitum
Ioan.1 uerbo diuino. Vidimus, ait Ioannes, gloriã ei⁹, gloriã quaſi vnigeniti a patre. Talis in X̃po gloria eſt, qualẽ decet vnigenitum patris hr̃e, qñ ſolum hęc eſſet rõ, ꝙ De⁹ illã naturã humanã aſſumpſit, oporteret eam ſumma gloria decorari. Hac
Colo.1 ſola rõne dicit Paul. Vt ſit in oĩbus primatum tenens. Quia.n. Dei naturalis filius homo ille erat, in oĩbus primatum hr̃e debuit: ſicque illum habuit in oĩ glo-
B ria, & in ipſa reſurrectione, ut hodie ẽt patet, cum factus primogenitus ex mortuis eſt, primum reſurgens in incorru-
1. Cor. 15. ptionem. Et ideo 1.Cor.15.dr̃, primitiæ dormientium. Licet.n. alii ſurrexerint ptius, ſed iterum morituri, ideo nõ prorſus a morte liberi, ſed X̃ps reſurgens ex mortuis, iam non moriturus, initiũ fuit plenæ reſurrectionis, ut in oĩb. ille teneret primatum, & ſic ille primus uidit in matris vtero diuinam eſſentiam. Prim⁹
Michęę 2. reſurrexit glorioſus, primus aſcendit in cœlum, aſcendit pandens iter ante eos, non vna re dũtaxat, ſed in oĩbus: & hoc ea rõne, quia primogenitus Dei eſt, ĩ om-
Pſ.80. nibus debet tenere primatũ. Pſa. Et ego primogenitum ponã illũ, excelſum præ Regibus terræ. Sicut.n. multi ſunt filij
Simile Regis, ſed primogenitus oĩa regna hæreditario iure ſibi vſurpat, illeq; ſolus plus percipit ex paternis bonis, q̃ reliqui om-
C nes filij: Ita X̃ps dñs, quia primogenitus eſt, plus accipit regni, honoris, & gloriæ quam oẽs beati ſimul collecti. Ideo Apo-
Apo.1. ca.1. dr̃ primogenitus mortuorum, & princeps Regum terræ: Vbi per Reges terræ iuſti intelliguntur, qui ſuas regunt terrenas cupiditates, quos hac ratione Stoici dicebant Reges, quorũ princeps, & primogenitus dr̃ X̃ps, & quaſi primogenitus plurimã gloriã obtinuit integrũ regnum. Alij alimenta hñt ex menſa regia, ſed X̃ps regnum ipſum. Eiuſdẽ gloriæ magnitudinem alia ratione colligere

poſſumus. In matrimoniis defert dotẽ A
vxor, ut ſuſtententur onera matrimonii & uita coniugum ſit ampla, & abundans. In matrimonio vero Dei cum eccleſia, ꝙ in cœlis celebrat̃, ac cõſummat̃ Apoca. 21.
(venerunt nuptiæ agni, & vxor eius pparauit ſe) eſt ẽt neceſſaria dos, qua & aĩa, & corpus iuſti ornent̃, non ad onera ſuſtentãda, q̃ nulla ſunt, ſed, vt vita quę cũ ſponſo cęleſti peragenda eſt, ſit abundãs oĩ bono. Vnde ſancti definiunt hanc dotẽ, ut ſit perpetuus ornatus aĩæ, & corporis rõne ſpiritualis matrimonii, uitæ ſufficiens, in æterna beatitudine iugiter perſeuerans. Sed cum Deo tãto nubat aĩa ĩ cęlo, quanta, quamq; pretioſa dos neceſſaria erit, vt tãto ſpõſo ſit digna? Pro magnitudine.n. mariti dos maior exigi ſo- B
let. Quanta ergo dos illa futura eſt, qua ornandus eſt beatus, ut tãto Deo deſpõſet? Epheſ.5. X̃ps dilexit Eccleſiã, & tradidit ſemetipſum ꝓ ea, vt exhiberet ſibi glorioſam Eccleſiã, nõ habentem macu- Ge.30.
lam, aut rugã. Dicere beati pñt illud dotauit me dñs dote bona. Sed an dona cõceſſa X̃pi humanitati, vt Verbo deſponſetur, ſint dicenda dos, an non, in dubiũ vocatur a Doctoribus, quia ibi duæ perſonæ nõ ſunt, ut matrimonium ſit re ipſa. Sed nihilominus matrimoniũ dr̃ pp naturarum diuerſitatem conueniẽtium in una perſona. Sed ſiue p modum dotis ſiue p modum ornamẽti, oĩbus eſt in cõfeſſo, eſſe illi conceſſa immẽſa bona, omnium excellentiſſima, qualia cõueniebãt naturæ ſuppoſitandæ in diuino ſuppoſito. Si oĩbus puellis intraturis ad Aſſuerum, dabat̃ de ornamẽtis, qcqd uolebãt Heſter 2.
& petebant, q̃ obſecro Heſter iã reginæ
C darentur? Si oĩ aĩæ, & corpori in gloria datur dos procorum uoluntate: Dilata os tuum, & implebo illud, qd dabit̃ aĩæ, & corpori X̃pi? Alio.n. vinculo longe Pſ.60.
diuerſo Eccleſia X̃po iungit̃, & alio humanitas verbo, in vnitatem.ſ. ſuppoſiti, qua ratione ille ſponſus dr̃, quia Eccleſiæ deſponſatur, & ſponſa ẽt dr̃ eius humanitas, quia diuino ſuppoſito unitur.
Eſai.61. Quaſi ſponſum decoratum co- Eſa.61
rona, & quaſi ſponſam ornatã monilib. ſuis. Tertia verò rõne idem colligere licet,

Digitized by Google

cet, ſi attẽdas Chriſti merita infinita. Infinitum per oĩa fuiſſe Xp̃s meritum, oẽs fatentur. Primo ratione ſuppoſiti infiniti operantis, qua ratione minimum eius opus ſatis erat in redemptionem mũdi, & infinitorum hoĩum ſi eſſent. Secũdò ratione infinitæ gratiæ ineſſe gratię, quę in Chriſto erat. Tertiò, ratione mirabilium operum, quæ pro panis gloria per-
Ioan. 7 petrauit, ego quę placita ſunt ei, facio ſp.
Et cum anima Chriſti ſm̃ D. Th. infinita cognoſcat, & comprehendat, omnia .ſ. q̃ Deus uidet ſcientia uiſionis, omnia tormenta inferni in æternum futura, & opera tum beatorum, tum damnatorũ. Et ſic licet omnia opera operatus non fuerit, nec omnia tormenta paſſus, uolũ-
B tate tñ efficaci, ita ſe patri obtulit, ut oĩa illa faceret, & pateretur, ſi ei placeret, q̃ in æternũ omnes homines facere, & pati poterant, & quæ ille ſciẽt ia ſua cognoſcebat. Par namq; uoluntas cognitioni fuit, q̃ uoluntatem, quia veriſſima erat, pater acceptauit, acſi illa omnia perfeciſ-
Pſ. 21. ſet, ac paſſus reuera eſſet. In hunc ſenſũ
Franc. Franciſcus Venetus in harmonia mun-
Venet. di Cant. 2. to. 3. c. 14. accipit verba Chri-
Ma. 27 ſti orantis. Tranſeat a me calix iſte, non
qđ uellet paſſionem recuſare, ſed longiorem moram erat contentus nobiſcũ trahere, ut opus redemptionis excellentius perficeret. Ideò nõ ait: Auferatur calix, ſed tranſeat, i. differatur, vſque ad finem mundi, qđ pater non audiuit, acceptans ea omnia, quæ uoluit, acſi perfeciſſet re.
C En Chriſti merita omnibus rationib. infinita. Quod erit tantorum meritorum prẹmium? Non gloria eſſentialis animę Chriſti, quam ab inſtanti conceptionis habuit ante omne meritum, quæ ergo infiniti meriti merces? Primum quidem huius meriti nobis fructus condonabit', in nos. n. tranſtulit ille, quicquid ei obuenire potuit. Sed ei, qui dandum eſt? Certè ſola gloria corporis, quæ accidentaria eſt. Sed qualis futura gloria eſt, quæ infinitis meritis reſpondeat? videtur infinitam futuram? Sed quia capax creatura non eſt gloriæ infinitæ, tanta erit, ut omnem ſuperet menſuram, omnem cogitationem. Si. n. calicem aquæ frigidæ, ſic Deus remunerat iuſto, ut ſeipsũ in mercedem tradat, qua remuneratione talia filij obſequia remunerabit? Si iuſtorũ capillos numerat, ut unus non pereat, qa ẽt minimas remunerat cogitationes, qd ingentia filij facinora? Maximè cum pr̃ ſit remunerator. Grauitas paſſionis ex odio proceſſit inimicorum, magnitudo gloriæ ex p̃ris amore, uires odientiũ finitæ, amantis infinitæ. Si ergo illi tam atrociter eum cruciauerunt, quam immensè pater illum glorificabit? Paſſus eſt ſolus.
Singulariter ſum ego, donec tranſeã, ab Pſ. 104
oĩbus derelictus. Nunc pater ait. Sede a Pſ. 109
dextris meis, & oẽs tum hoĩes, tum Angeli ei genuflectant, quia ſub omniũ pedibus fuit. Nunc omnia dedit ſub pedib.
eius, & ipſum dedit caput ſuper omnẽ B
eccleſiam, quia à tribunali in tribunal Eph. 1
ductus eſt. Nunc conſtitutus eſt à Deo Acto. 3
iudex viuorum, & mortuorum, & data Marc.
eſt ei oĩs poteſtas in cœlo, & in terra. La vltim.
bores, & dolores breues fuerunt, qa fundamentum eorum fuit uita corruptibilis, citò tranſiens, ſed gloriam, & regnũ æternũ, quia in uitæ æternitate, immortalitate, ac impoſſibilitate fundatur Xp̃s reſurgens ex mortuis iam non moritur, cenſus perpetui ſuper Verbum Dei locari, ac cõſtituti, ꝙ manet in æternũ: sũma ergo gloria Xp̃i dñi corpus ornatũ eſt.

Glorificaſti domine carnem tuam. Sed memor eſto, qm̃ manet tua etiã caro tua eſt, & quæ ſocia fuit paſſionis, ſit &
conſolationis. Sãſon de fauo mellis, quẽ Iud. 14
inuenit, primum matri dedit. Sine du- C
bio Chriſtus dominus reſurgens mel illud gloriæ, quod inuenit, matri commu-
nicauit, eique primo apparuit. Ita Amb. Ambr.
Sedulius, Anſelmus, & Greg. Niſſenus, Seduli.
orat. 2. de reſurrect. Cum uerò dr̃ pri- Anſel.
mum Magdalenæ apparuiſſe, intelligi- Niſſe.
tur de teſtibus iure nõ ſuſpectis. Ita Ru- Ioã. 20.
pertus. lib. 7. de diu. offi. c. 25. & Simeon Ruper.
Metaphraſtes in oratione de uita, & dor- Meta.
mitione Mariæ. Nec verò apparitionem hãc Euangeliſtę narrãt, q a res erat adeo manifeſta, ut ratione illam manifeſtante neceſſariũ non fuerit illã memoriẽ ꝓdi. Hęc uerò rõ multa, & mirabilia nobis cogitare ꝓmittit in hac apparitione

A & oporteat dici, eſſe hominem, ut id credatur, non ei ſpecies neq; decor: Vñ nec reputauimus eum. Ecce hō. qui pro uobis factus eſt homo, cum eſſet Deus.

Hie. 12 [Tolle, tolle, crucifige eum.] Facta eſt hæreditas mea quaſi leo in ſylua, dedit contra me uocem ſuam. Curat Pilatus eum eripere, ſed fruſtra, & tādem. (Tradit illum uoluntati eorum.) Et ſedens pro tribunali ſnīam mortis in eum profert, quam Chriſtus audiens, videnſque patris ſententiam eſſe, & remedium humani generis genibus flexis eam acceptat, eique conſentit, grās patri agens, nec Cæſarem appellat, aut patrem. Sed nuncietur ſententia iſta Mariæ matri, ut veniat, & eius executioni aſſiſtat, uel ſi B iure matris appellare vult, appellat nūc. Pſa 19 Pſal. In capite libri ſcriptum eſt de me, vt facerem voluntatē tuam, Deus meus volui. Nunciam mittamus in cœlum, ut procedat omnis curia cœleſtis ad uidendum immenſum Dei amorem, alterum ad patres in limbo conſiſtentes, qui nunciet iam viam illo inire Chriſtum.

Defertur Chriſto crux, quam ille uidens ſalutat, melius quam Andreas. Veni crux pretioſa tamdiu deſiderata, & iā concupiſcenti animo præparata. Veni clauis Dauid, qua ego aperiam cęlum, vt nullus ſit, qui claudat. Veni cathedra, in qua ego doctus ſum mundum. Exo.3. Veni uirga hucuſq. in terram proiecta. Serpens videbaris, a qua fugiebant oēs, ſed nunc virga eris, qua fient mirabilia. Ge.27. Veni uirga directionis, uirga regni mei. Veni baculus Iacob, in quo tranſeam Iordanem, libentiſſimè, ergo crucem amplexatus eſt. O ardentiſſimus amor, diuinuſque ignis plus ardens in aquis tribu- Cāt. 8. C lationum, aquę multæ non potuerunt extinguere charitatem, nec flumina obruent illam, imò illam magis accendūt.

Ge.17. Procedit ergo Chriſtus baiulans ſibi crucem, quaſi innocens Iſaac cū lignis ſacrificij. Factus eſt principatus eius ſuper humerum eius. Non interrogat vt Iſaac; Vbi eſt victima pater mi: nouit.n. ſe eſſe victimam ſacrificandam.

Incipit tunc præco clamare valenter: Hoc ſupplicium datur huic homini iuſſu Pilati, quoniam ſe Regem fecit, & cōmouit populos. A Sed, ò inſenſate, neſcis, quid loquaris, ſic potius tibi dicendū eſt: Hoc ſupplicium pater æternus præcipit fieri filio ſuo vnigenito, ac dilectiſſimo, crucięq; affigi mandat pro hominū peccatis. O diuina, & infinita iuſtitia, qui proprio filio ſuo non pepercit, ſed pro nobis omnibus tradidit illum. Pſal.

Accedit tunc Maria mater, q̄ de hac re Ioannes monuit, Accurre Maria, qm̄ tribulatio proxima eſt, & non eſt, qui adiuuet. Tu tua humilitate eum a cęlo deſcendere feciſti, in utero portaſti, in ſinu dulciter fouiſti: nūc eum adiuua, qm̄ nō eſt, qui adiuuet. Surgam, ait, & circuibo Can. ciuitatem, quærā, quem diligit aīa mea. Num quem diligit aīa mea uidiſtis? Qualis eſt dilectus tuus ex dilecto; quia ſic adiuraſti nos? Dilectus meus candidus, & rubicundus, electus ex millibus. Hūc nō B vidimus. Deſpectum, nouiſſimum uiro- Eſa. rum, cui non eſt ſpēs, neque decor, hunc vidimus, opprobrium hoīum, uermen, non hominē. Sed hęc etiā ſigna filij mei ſunt, talem.n. peccata hoīum efficere debuerant. Tandem peruenit ad filiū ſuū, & mutuò ſe conſpiciunt. Quid eſt Ma- Simi. ria, niſi ſpeculum Chriſti? Sicut in ſpeculo optimo oīa repræſentantur, q̄ ei proponūtur, ſic tale cor Mariæ, qualis Chrs ei obiectus. Cū uerò Xp̄s nūc talis eſſet, uide, quale fuerit cor Mariæ illo aſpectu. Erat illa cera, ille ſigillum. Oīa Chriſti Simil. vulnera in illa impreſſa ſunt. Qn̄ nanque Simil. impetit aliqua vnda, pōt aliquo mō effugere, ſed ſi oēs ſimul maris fluctus eam Pſa. impetant, quid faciet? Oēs fluctus tuos induxiſti ſup me, ait Chrs dn̄s, & oēs illi nunc Mariam impetunt. Verè intrauerunt aquæ uſque ad aīam tuam, nihil ſi- C bi mutuò loquuntur, non.n. uerba, ſed corda ſibi inuicem oſtendunt, quo magis cruciantur. Sed iam domine uires ſume, ut uiam perficias. Exultaſti ut gigas ad currendam uiam, ne ſtes in medio uiæ, in ſtadio curris, ſic curre, ut peruenias, & comprehendas.

Perueniunt ad Caluarium: (Et ibi crucifixerunt eum.) Sed ſacer Euangeliſta tā ſummatim hęc enarras? Qūo non dicis

Digitized by Google

A dicis veſtẽ ei ablatam,& iterum excoria
tum fuiſſe,& quaſi vnica plaga totũ cor
pus eius viſum eſſe, qa ſanguine fuerat
veſtis copulata carni,ac cõglutinata. Vn
de nunc cum tollit,omnis plaga renoua
tur: Clauos aptant,& manib. infingunt,
3.Re.6 cor matris vulnerant, ſicut filij manus.
Malleus, & oẽ ferramentum non ſunt
audita in templo Salomonis: qa omnes
mallei,& claui in fm tẽplum erant ſer-
uati. Et deinde qm̃ nerui collecti ſunt,
cum manus affigerent,tunc pedib. liga-
to diſſoluitur vniuerſum corpus,ut pue-
niant pedes ad locum foraminis; Dinu-
Pſa.21 merauerunt oĩa oſſa mea. In altũ Xp̃s
leuatur,vt ab oĩb. uideatur,in ſalutẽ,tan
Nu.17 quam ſerpens in deſerto exaltatus. O
dulciſſime ſponſę aĩarum nr̃orum,quis
te uidere poterit ſine dolore? quis ſine a-
more intueri? O auis vnica fęnix,q igne
B amoris cõceptus es Spiritu ſancto, & in
igne amoris in mũdo uixiſti,ut Salamã-
dra, & hunc ignem amoris in terra in-
cendere veniſti, & igne amoris in crucẽ
aſcendiſti,& tanto igne charitatis arde-
bat ſanguis tuus,vt ne crucem ignis ab-
ſumeret,oportuerit aquam cum ſangui-
ne exire, quę id prohiberet. Quis tm̃ a-
matorẽ non diligat? non depereat? Si a-
lius Deus eſt,ò homo,qui pro te uel am-
plius. uel huic ſimile effecerit,illũ ſeque-
re,at ſi nullus,qũo Xp̃m nõ amas? qũo il
lum non ſequeris: O uiolẽtus amor, cui
C nullus reſiſtit,nec verò ipſe Deus. Deũ
feciſti hominem,paſſibilem, & tandem
in cruce poſuiſti. Si contra Deum fortis
fuiſti,quantò magis contra homines prę
ualebis? Qũo hõ poterit reſiſtere tibi? Iã
charitas Chriſti urget nos, æſtimantes
2.Re.5 hoc,quia ſi unus pro omnibus mortuus
eſt,ergo omnes mortui ſunt, vt qui ui-
uunt,iam ſibi non viuant,ſed ei,qui pro
ipſis mortuus eſt. Nunc impletum eſt il-
Pſa.44 lud Pſ.44. Myrrha,& gutta,& caſia à ve
ſtimentis tuis. Ideò audi filia,& vide,&
Pli.l.12 omnia obliuiſcere pp Deum tuum. Sed
c.15. quæ rõ hæc eſt? Audi; Myrrha arbor eſt,
quæ initio ueris in illam inſufflante Aq
lone,& Auſtro ſudat Myrrham primã,
ſed quia myrrha optima eſt,ſolent agri-
colæ circum circa arborem ignem accen
dere; uel eam ſcindere,ut ampliorem det A
myrrham, & eam dicunt myrrham ſe-
cundam. Quæ omnia mirè expẽdit Hie Hiero.
ron. Initio veris,ſi cum ſponſa uocat ſpõ
ſum in hortum,proceſſit Chriſtus domi Can.4
nus in illum. Tunc ait, ſponſa, ſurge A-
quilo,veni Auſter, perfla hortum meũ,
& fluent Aromata illius. Inſufflauerunt
in Chriſtum,uel duo populi Gẽtium, &
Iudæorum,uel peccata mundi,& ira pa
tris,ex quibus factum eſt,vt ſudore ſan-
guineo perfunderetur. Illa fuit myrrha
prima,amara quidem Chriſto,nobis ve
rò uiuifica medicina. Sed hac myrrha
non contenti inimici, apponunt denuò
ignem,ut plurimam myrrham det, ca- B
piunt illum,& tam ſtrictè ligant,ut ſan-
guinem multum eliciãt. En ampliorem
myrrham,cùm in terram proijciunt, &
conculcãt,ſudat,iterumque ſanguinem
dat. Videte quia ſatis ſuperque ſanguinis
dederit in noſtri redemptionem. Adhuc
agricolæ plus myrrhæ cupiunt. Ligant
eum ad columnam, & ibi myrrha ſan-
guinis non guttatim,ſed per riuos decur
rit: & quia aliquid ſanguinis in capite
manebat,adhuc illum exquirunt: nouũ
ignem apponunt,capiti coronam figũt,
& ſanguinis vnda manauit. Nec uerò
hoc contenti nouum apponunt ignem. Sap.2.
Mittamus lignum panem eius. Crucem
imponunt eius humeris, qua ſudorem, C
& ſanguinem denuo det nobis: & quaſi
in torculari ponitur, vt vniuerſum det
ſanguinem trabe torcularis preſſus. Nec
hoc contenti Caluarium deuenere, ubi
iterum expoliatus eſt, & decoriatus, &
ſanguinis undæ procedunt: crucifigi-
tur, & è manibus, & pedibus riui de-
currunt ſanguinis. Verè dicere pote-
ris: Manus meæ diſtillauerunt myr-
rham, & digiti mei pleni ſunt myrrha Can.5.
probatiſſima. Et tandem lancea vulne-
ratus ſanguinem,qui ad cor acceſſerat,
dedit, ut gutta iam in eo non maneret.
Et myrrham noſtræ incorruptioni, &
ſaluti ſeruatam; ea proficiamus in ſa-
lutem, ea abluantur peccata noſtra,
ut cum eo reſurgamus, & uiuamus.

De.

Digitized by Google

A De compaſsione Beatæ Mariæ.

Them. Tetendit arcum ſuum quaſi inimicus, firmauit dexteram ſuam quaſi hoſtis, occidit omne, quod pulchrum erat viſu in tabernaculo filiæ Sion, effudit quaſi ignem indignationem ſuam. Thren. 2.

AFflictis conſolatio eſſe ſolet, ut alij
ipſis compatiantur. Sic ut conſola-
Iob 2. rentur Iob amici eius, Iob 2. dicitur, Ex-
clamantes plorauerunt, ſciſſiſque ueſti-
bus, ſparſerunt puluerem ſuper caput
ſuum in cælum; & ſederunt cum eo in
terra ſeptem diebus, & ſeptem noctibus,
B & nemo loquebatur ei verbum. Vide-
bant. n. dolorem eſſe uehementem. Qđ
uero ipſi non eſſet, qui condeleret, & cō-
Pſa. 68 pateretur, & non fuit. Erit ergo ſolatio
Mariæ, ut ei nos cōpatiamur. Tenemur
uerò hoc præſtare, quia filij eius ſumus;
quos hac die ſummis illa doloribus ge-
nuit. Inter dolores. n. eius in hac die un⁹
fuit, cùm audiuit: Mulier ecce filius tuus
Pro Chriſto filio recipi, diſcipulum, inę
qualis planè commutatio, ſed nobis ſum
mæ miſericordiæ. Omnibus. n. datur in
Ioa. 19. mattrẽ. Vnde vidiſſe diſcipulum, dicitur
Chriſtus: quia vt diſcipulus, potius, quã
ut Ioannes, eam recipit in matrem, ad eã
ergo accedamus.
Verba illa Hieremiæ, ad literã de exci
dio Hieroſolymitano dicta ſunt, ſimul
uero de Chriſti morte, in qua ſolutũ eſt
C templum illud diuinum, & Deus, ut ini-
micus vltus eſt hominũ peccata. Ne reco
gites peccatum aliquod ſine iuſta puni-
tione a Dei iuſtitia præteriti. Quod ſi in
aliquo peccato uidetur aliquid diſſimu-
laſſe maximè in hominis peccato id. eſ-
ſet. Sed hoc ſine dubio punitum eſt, plus
quam Angeli peccatum, de quo licet vin
dicta ſumatur, nunquam tam en diuinæ
iuſtitiæ factum eſt ſatis, ſed nec fiet unq̃.
Sed hōis peccato eam ultionẽ adhibuit,
ut pleniſſimè ſatisfactum ſit diuinæ iuſti
tię, adeò ut ſi inimicus Deus eſſet, vindi
cta ſumpta ab eo eſſet abundans. Meritò
ergo Propheta ait, dum Chriſti dolores
videt: [Tetendit arcum ſuum quaſi ini- A
micus, firmauit dexteram ſuam, quaſi
hoſtis.] Addit verò. Occidit omne, quod
pulchrum erat uiſu in tabernaculo filiæ
Sion. Omne ꝙ erat pulchrum in taber-
naculo Mariæ, Xp̄s dn̄s eſt. De quo Eſa Eſa. 35
ias, gloria Libani data eſt ei: decor Car 2. Reg.
meli, & Saron. Et de quo in figura dr̃ 2.
Reg. 14. Porrò ſicut Abſalon non erat 14.
vir pulcher in Iſrael, à planta pedis uſq;
ad uerticem capitis non erat in eo macu
la: & quotannis tondebantur capilli e-
ius, vt ornarentur filię Hieruſalem. (Ef-
fudit quaſi ignem indignationem ſuã,)
q̃ quæ in inferno fit. Quia ibi puniuntur
nocentes, & citra condignum: hodie ue-
rò punitus eſt innocens, & ultra condi- B
gnum. Suſcepit ille peccata noſtra: dedit
nobis iuſtitiam ſuam: ſed diuerſimodè,
peccata. n. ſumpſit ſola extrinſeca impu-
tatione, eius tamen iuſtitia a nobis parti
cipatur formaliter. Peccata uerò ille de
toto rigore iuſtitiæ perſoluit, quod in in-
ferno nunquam fier, quia nunquam fa-
ctum erit ſatis diuinę iuſtitię. Sed magni
tudinem dolorum, quos Maria hodie p- Anſel.
tulis, quis explicabit? Ex duobus dolor
eius proceſſit, ex amore ad Chriſtum do
minum, & ex ſummis Chriſti dolorib.
Quanta uerò hæc ſint, quis dicendo con
ſequi ualeat? Amor Mariæ in Chriſtum
tantus eſt, ait Anſel. ut omnẽ humanam
& Angelicam etiam excedat cognitio-
nẽ. Videamus copioſiſſimos fontes hu-
ius amoris, & inde colligere licebit, quã- C
tus, & quam redundans ſit fluuius amo-
ris, qui ex fontibus tam vberrimis profi-
ciſcit. Ex triplici fonte promanat amor
Mariæ in Chriſtũ. Primò, ex affectu na-
turali matris ad filium, & filium tm̃, ac
talem. Secũdò, ex gratia, & charitate in-
fuſa, quæ ei pleniſſimè conceſſa fuit. Ter
tiò, ex tam longa cum Chriſto conuerſa
tione, & familiari conuictu, ex quo oriri
ſolet amor amicorum. Ex quolibet autẽ
iſtorum tantus oritur amor, vt excogita
ri uix poſſit; Quid ergo erit amoris flu-
uius exundans ex his oīb. collectus? De
primo naturalis matris in filiũ effectus,
diuina ſcriptura atteſtare cognoſcit, eſſe
maximus. Adeo, ut cũ uelit Deus amo-
rem

Digitized by Google

rem ſuũ infinitũ in hoies exaggerare, di
A cat,maiorẽ eſſe amorẽ mr̃is in filiũ. Et ſi
illa oblita fuerit, ait, ego non obliuiſcar
Eſa.49 tui Eſa.49. Nec ſolet mons cõferri cum
grano ſinapis. Maximus ergo ille amor
eſt,cum quo cõparatur diuinus infinitus
amor. Et cũ Dauid vellet ſuũ in Iona-
tha in declarare ſummũ amorẽ,non aliũ
inuenit, cui eum cõferret, q̃ amorẽ mr̃is
in filiũ. Sicut mr̃,ait, vnicũ amat filium
ſuum,ſic ego te diligebam. Summa ꝓba
1.Re.1 tio Dei,& tẽtatio in Abrahã fuit: Tolle
Ge.22. filiũ tuũ,quẽ diligis,Iſaac, & offer mihi
illum. In oĩ labore ſuo,non legit ploraſ-
Iob 1. ſe Iacob,niſi qñ Ioſephã miſſus eſt. Iob
donec quartus nuncius ei dixit filiorum
morte,nihil uidebat cõmotus, licet plu-
ra ei nũciata ſunt mala. Verbũ locutus
B nõ fuerat,nec quidq̃ aliud feciſſe dr̃, ſed
morte filiorũ audita ſcidit ueſtes,totõdit
1.Re.4 caput,& in terrã ſe deiecit. Heli audiens
filios mortuos in bello,morit̃. Et expe-
riẽtia cõpertũ eſt, tm̃ amorẽ eſſe mr̃is in
filium,ut eã dementet,ac faciat plura de
liramenta loq. Vñ eum uocat Regẽ,du-
Plato. cẽ,ſpõſum. Et ſi in amore aliquo verum
eſt, ꝙ Plato in Phedro ait,q ponit amo-
rem inter ſpẽs maniæ eſt in hoc amore
mr̃is in filiũ,qualis ergo Mariæ in filium
amor? maxime cũ plura cõcurrant, quæ
hunc amorẽ mirum in modum augent.
Anſel. Primum ex Anſelmo, qđ cum Chr̃s pa-
trẽ in terra non hr̃et,erat ei Maria, qua-
ſi pr̃,& mr̃, & ſic concurrebant in ea a-
mor pr̃is,ac mr̃is. Scđa,qñ filius unicus
eſt,qñ mr̃i ſimillimus,qñ primogenitus,
& multorũ bonorũ hæres, qñ pulcherri
mus,qñ ſapientiſſimus,qñ optimus, mi
rum in modum creſcit,& exuberat ma-
tris in filium dilectio. Attende quanta in
Chr̃o concurrant, vt a mr̃e nimium dili
C gat̃. Vnicus illi hic filius eſt,illi ſimillim⁹
in natura humana,ſicut patri in diuina,
hæres vniuerſorũ. Specioſus forma præ
filijs hoiũ,talis deniq; ut eſſet tot⁹ de
ſiderabilis, & oculos oium ad ſe trahe-
ret, & angelorum oculos attonitos tene
ret,etiam ſi alia ex parte videant infinitã
1.Pe.1 Dei pulchritudinẽ,in quẽ deſiderant An
geli ꝓſpicere, Petr.ait,& ex quo ille con
ceptus eſt,additus eſt Angelis beatis ſin
gularis cumulus gloriæ ex illius aſpectu. A
Vñ ipſemet ait,hęc eſt uita æterna,ut co
gnoſcãt te,& quẽ miſiſti Ieſũ Chr̃m. Si
ergo eos, q exteri ab eo ſũt, ſic vulnerat
charitate,qđ mr̃m nõ vulneret? Ecce tu
q̃ pulcher es dilecte mi,& decorus. Præ Cant 1.
terea ſingulare erat Mariæ priuilegium,
quo mirũ in modũ amor hic naturalis
eius creſcebat. Et qđ illud? Certè ſecuri
tas certa, ꝙ hic amor eã a Deo ſuo non
ſeparabat,nec diuidebat,imò uerò con-
glutinabat,ac cõiũgebat, & ſic habenas
oĩno laxabat amori huic. Amor natura
lis aliorũ tẽperari dẽt, ac cohiberi,ne di-
uino amori cõtrarius ſit,ſi nimium cre-
ſcat. Qđ ſi ita non eſſet,nõ diceret Chr̃s
dñs; Si qs venit ad me, & nõ odit patrẽ,
matrẽ,filios &c. Pōt.n. amor creaturæ Luc.14
peccare,vel qa rei ꝓhibitæ eſt,vel qa ni Hiero.
mius ẽ. Hinc Hier. cõtra Iouinianũ ait: B
Adulter eſt in ſuã uxorẽ amator arden-
tior. Qđ explicabat Pythag. Symbolo il Pytha.
lo: Arctũ annulũ ne geſtato,i. ne ſit tibi
amor creaturæ,q te angat,& cruciet ni-
miũ. Ita Hier.explicat. Hoc uerò in Ma Hiero.
ria locũ nõ hẽt,q cũ filiũ diligit,Deũ ſuũ
diligit,& iõ in filij amore excedere ñ ua
let. Nõ potuit tm̃ filiũ diligere,ut nõ eſ-
ſet ille ampli⁹,& amplius diligẽdus. Nõ
hic amor eã ſeparat a Deo, imò cõiũgit.
Iõ ſine timore diligit,hẽnas laxat amo-
ris flãmas .ſ. a ſe, quaſi fornax ſeptuplũ
ſuccẽſa. His verò,q dicta ſunt accedit,ꝙ
mr̃ eſt,q̃ fili⁹ deuinxit ſũmis bñficijs, vt
eũ diligat. Prius.n.ei ille eẽ dedit,q̃ ab ea
reciperet, & filius ẽ q in immenſũ eã exal
tauit,eã in matrẽ aſſumẽs,ait Anſ. Et in Anſel.
cõceptione,& natiuitate ei integritatem
cõſeruauit, q̃ illa ſũmè dilexit, ꝙ nullus
vnq̃ filiorũ fecit cũ mr̃e ſua. Quò,amor
pueniet hic tot titulis exaggeratus? Quo
vltra ꝓcedamus nõ reſtare vr̃, ſed ꝙ mi C
nus ẽ,hu.uſq.diximus. Erat ſcđo in Ma
ria amor ſupnaturalis, ꝓcedẽs a grã, &
charitate infuſa,de quo Apoc. Suadeo ti Apoc.
bi emere a me aurũ ignitũ ꝓbatũ, ut lo-
cuples fias. Eſt.n. charitas, vehemẽs for-
tiſſimaq; inclinatio,q̃ Deus aīę pſtat,ut
eũ diligat. Eſtq. adeo fortis,ait Amb. ut Ambr.
excedat oẽm amorẽ naturalẽ,illumq. fa
cile uincat, ut effectis manifeſtis oñſum
eſt.

Digitized by Google

A ſis ſecũdis eſt derelinquẽdus, fons totius cõſolationis pr̃ eſt, q eſt pr̃ miſericordiarũ, & Deus totius conſolationis, alia omnia aluei ſunt, per quos fluit conſolatio, fonte uero clauſo oĩs alueus aridus manet. Nec te comparabo Abrahæ filiũ in
Ge. 37. ſacrificiũ ducẽti, ille n. ſi filiũ duxit ĩ mõtẽ, reduxit eũ incolumẽ, & benedictum, tu vero ſine filio relicta es orfana. Nec te comparabo Iacob plorãti Ioſeph, ſupererant. n. ei vndecim filii. Nec ẽt Dauidi
2. Reg. 18. plorãti ſuũ Abſalon, & dicenti, quis mihi det, ut ego moriar pro te, ille. n. licet pulcher aſpectu, ſed fœdus moribus, inobediens patri, & proditor occubuit, Xp̃s uero ſubditus illis, oĩ præditus pulchritudine. Nulli itaq; cõparãda es dilectione,
Luc. 22 nulli cõferẽda dolore. Hic ergo amor carnifex fuit cordi Mariæ. B Et ſecundum amoris magnitudinẽ, magnitudo erat do-
Hiero. loris. Adeo ut Hiero. dicat, puncturã ac⁹ Chriſto inflictã vulnus lanceę fuiſſe cordi Mariæ. Si ergo Chriſtus exterius tantis uulneribus confoſſus erat, quale eſſet innocens Mariæ cor, ſi uulnera per corpus Chriſti ſparſa tã fœdum Chriſti corpus effecerunt, quã amarum Mariæ cor eſſet, in quo ſimul vniuerſæ plagæ? Sed præcipua aliqua dicemus, in qbus afflictio Mariæ ſumma extitit. Primũ, cũ ei Xp̃s paſſionẽ annunciauit ſuã. Scdm, cũ eũ crucẽ baiulantẽ uidit in uia publica, q̃ nũc hãc ob cãm dr̃ amaritudinis. Tertiũ cũ eũ vidit crucifigi, & eleuari, ac mori.
D. Bo. Quarto cũ eũ ſepeliuit. De primo D. Bona. in Meditationibus uitæ Xp̃i c. 72. ait Rogauit Magdalena Xp̃m, vt in domo ſua maneret ipe illo, qđ iã inſtabat paſchæ, adeſſetq; illo paſchate mr̃æ, quę ibi
C p̃ns erat, ille uero negauit, aſſerẽs ſe oĩno
3. Re. 2 in Ieruſalẽ aſcẽturũ. Tũc Magdalena acceſſit ad Xp̃i matrẽ, cui nũq̃ aliqd negatũ fuit. Pete mr̃ mea, neč. n. fas eſt ut auertã faciẽ tuã, ait Salomõ. Tũc Maria poſt cęnã filiũ ſic alloquit̃. Noſti fili mi, filios cũ extra domũ parentũ ſunt, properare, vt ipe paſchæ cum matre ſint. Hoc ergo paſchate mecũ tu mane, Chr̃s uero Dñs faciẽ cõpoſuit in triſtitiã. Triſtati ſunt illi q carcere tenebant̃ in Aegypto, p p viſionem, quam viderant, ad quos Ioſeph ait
Ge. 40. cur triſtior ſolito eſt hodie facies A
vr̃a? Acceperat iam Chr̃s Dñs mortis ſẽ Ge. 40.
tentiã, q̃ inſtare uidebat, & tanq̃ nocti p
xim⁹ obnubilat̃ ſol ille iuſtitia, a quo mr̃
q̃rit. Quæ inſolita hæc triſtitia eſt? Cui fi Luc. 2.
lius: Recordare mater dulciſſima triduiquo manſi in Hierl̃m, dixiq; tibi, in his q̃ patris mei ſũt, oportet me eſſe. Sic & tibi nũc dico, oportet nũc patri obtẽperare, acceſſit iã tp̃s, quo ego p pr̃is obedientia, & mundi ſalute uitã expoſiturus ſũ, in quo doloris gladius ptranſibit aĩam
tuã, ut tibi Simeõ p̃dixit, ĩ quo debitũ hu Luc. 2.
mani gñis ſoluendũ mihi eſt. Sed Dñe
ut qd hæc ei loq̃ris? uis immolare mr̃em Deute.
cũ filio, cõtra legis p̃ceptũ? Et vt ſ. l. capia 34.
tur nidus cũ mr̃e? Cor dulcedinis reples amaritudine? Vere. n. nũc dicet: Inebria-
uit me abſinthio, repleuit me amaritudi B
nibus. Ecce vas ſanctis factũ uas pęnali
tatis. Nũc dicere Maria p̃t illud Iob. De⁹ Iob 23
molliuit cor meũ, & op̃s pturbauit me. Verè nunc dicet, aĩa mea liquefacta eſt, vt dilectus loquutus eſt, vberrimaſq; lachrymas, sũmo dolore facta intrinſec⁹. Tũc fili⁹ ſerui plen egẽs, q ad pedes diſcipulorum cõtinuo genuflectẽdus erat, prius mr̃i genuflex⁹, ab ea petit tũ ueniã, tũ mr̃is bnd ctionẽ, ut in bellũ difficile
p̃ficiſcat̃. Quã illa ĩmẽſis lachrymis affe Pſ. 19.
cta dat. Eã uerò regius pſaltes p̃dixerat ĩtegro Pſ. Exaudiat te Dñs ĩ die tribulationis, ptegat te nomẽ Dei, Iacob. Mittat tibi auxiliũ de ſctõ, & de Sion tueatur te Memor ſit oĩs ſacrificij tui, & holocauſtũ tuũ pingue fiat. Tribuat tibi ſm cor tuũ, & oẽ cõſiliũ tuũ confirmet. Impleat
dñs oẽs petitiones tuas. qa uero diuerſi Ge. 32.
reſp̃us in Maria ſe mutuo nõ impediũt,
poſtq̃ Dei mr̃ Chr̃m bñdixit, illa ut eius C
filia genuflectẽs ab eo petit bñdici dicẽs: Nõ dimittã te, niſi prius bñdixeris mihi. Merito dñe bñdices coronæ anni benignitatis tuæ. Indiget illa bñdictione tua ĩ tantã acerbitatẽ paſſionis ĩgreſſura. Bñdicit ergo illã Chr̃s Dñs, ei pmittẽs auxilium, ut ĩ tãta tribulatione ſtare poſſit. Et inſup ei pmittit paſſionis ſuæ fructũ vberrimũ, quẽ illam participabit ſuper oẽs hoĩes in gratia, doniſq; cęleſtib. Non immerito Græci amorem dixere glichi

A Chriſti magis erat Mariæ ſpũs,quã proprius. Qui hic illa verba diceret,quis nouerit? Tu Deus meus mortuus,& ego viuo ſuper terrã?quõ potuit cor meũ mortẽ tuã videre,nec cõtinuo defecit, grãdis amor in te meus, cui teſtis dolor eſt immẽſus:ſed quõ mori potuiſti,nec me interfecit tecum amor meus,cur me dñe tecum non duxiſti? Quid mater tua,ſine te faciet? Quo ibo? quẽ audiã? quẽ intuear? tu ſolus Deus cordis mei,& pars mea: ſine te,vt quid viuã.[Stabat aũt iuxta crucẽ.] Donec deponeret̃.2.Reg.21. Reſpha 2.Reg. 21. concubina Saulis vidit duos filios ſuos crucifigi pp Gabaonitas, & tollens Reſpha ciliciũ,ſubſtrauit ſibi ſupra petram ab initio meſſis donec ſtillaret aqua ſup B eos de cęlo,& non dimiſit aues lacerare eos p diẽ,neq; beſtias per noctẽ. Donec ergo Deus placaret̃ terrę,morte filiorũ, & aquã mitteret,inde nõ receſſit. Videt Maria crucifigi unicũ filiũ, ſed in duab. naturis ſubſiſtentẽ,& pp aliorũ pctã crucifixus eſt,ut Deus terrę repropitiaret̃, cui erat iratus, Reſpha verò cilicium ſibi ſubſtrauit. Ait Vatablus,feciſſe ſibi ex cilicio tentoriũ. Interiori cilicio fuit Maria ſupes petrã Caluarij, qa circundata dolore,per ciliciũ ſignificato:nec inde recedit niſi Deum placatũ uideat. Sed ad quartum veniamus. Accedunt viri,et Ieſum deponunt de cruce,& in vlnas mřis dant corpus exãgue. Vide,an hæc ſit tu- Ge.37. nica filij tui Ioſeph, an nõ, videt corpus illud vndiq; laceratũ,tabidũ morte,ſine C ſpecie,& decore. Quis nunc Mariæ plãctũ ualeat explicare? O Deus,& fili mi, quõ me dereliquiſti? Eſt hęc facies gratiarũ plena, in q̃ deſiderãt Angeli proſpicere,quã ego meo pectore demulſi? O pulchritudo fędata, ò luminare cœli maius obſcuratũ. O lingua,q̃ verba vitæ habuiſti,quis te mutam reddidit? O oculi luce ſplẽdidiores,qs uos clauſit? O manus diuinę tornatiles aureę,q̃ oĩbus opẽtuliſtis quis vos perforauit? O cor dulciſſimũ in hoĩes,quis te aperuit? O caput tremendũ ptãtibus,qs te ſpinis transfixit? Quõ cõuerſus eſt chorus meus in luctũ, & tympanũ in dolorẽ? Cor Mariæ adeo plenũ mĩa oĩbus erat,vt ſi videret crucifixores filij ſui pati, compateretur eis: quid, vel A quõ filio cõpateret̃. Sed tandem corpus eius ab illa tollitur,& in ſepulchro deponitur,& in domum redit cum Magdalena,& Martha, quæ veſtem luctus aptauit Marię,viduę.ſ.ueſtem,ac lintheũ. Facta eſt,quaſi uidua dña gentiũ, princeps Thr. 1 prouinciarum facta eſt ſub tributo. Vno momẽto oĩa amiſit Maria, & damnum eius hoc fuit,ꝙ illa perdita non ſit cum filio. Eſ.41. Venient tibi ſubito in die una Eſa.47 duo hæc,ſterilitas,& uiduitas. Ideſt,vno die carebis filio,& ſpõſo, & omni bono tuo. Non.n.illa vidua manſit, cũ Ioſeph mortuus eſt,ſed cũ Xp̃s,qui erat eius pręcipuus ſponſus. Quis ergo medebit̃ tui? Quis lethale vulnus cordis tui curate valeat? non eſt medicus malo tanto, vnus B .n.qui deſcendit in cœlo, ut mederetur contritis corde ipſe te vulnerat. Quis ergo tibi medebitur? Vera dicere poteris, Pſ. 39. cum Pſ. Cor meum dereliquit me. Verè, qui cor tuum genitus, quem diligebas plus,quam cor,ipſe te dereliquit: Chřs, & Maria vnum ſunt. In Maria nihil eſt niſi Chriſtus. Mori Chriſtum erat illam oĩno deficere,quia nihil in ea erat,ꝙ non eſſet Ieſus. Dicebat Pau. Viuo ego,iam Gala.2 non ego,viuit verò in me Chriſtus. Sed in nullo ſolus Chriſtus viuebat, niſi in Maria, ſolum in Maria Chriſtus ſolus viuebat,in qua nihil regnabat,nihil erat niſi Ieſus. Sine Ieſu relicta eſt,quaſi nihil, reliqui aliquid habet ſuum,quod nõ eſt Ieſus, Mariæ ſolus Ieſus. Eam ergo C committemur,eius dolore doleamus,ut cum ea conſolemur ſuo tempore, &c.

In die Reſurrectionis Domini.

Surrexit Dominus verè, & apparuit Simoni,&c. Luc. 24.

SI antiquę legis Maria adeo lætata eſt, videns fratrẽ Moyſen trãſiſſe cũ uni- Exo.15 uerſo Iſraele mare rubrũ, Aegyptijs ſubmerſis,vt tympanum tenens, & decãtãs diuinas laudes inuitaret oẽs virgines Iſrael, vt choros ducerẽt,Deũq; laudarẽt. Quę hodie erit lętitia Mariæ noui teſtĩ, & legis gr̃æ,cũ uiderit unigenitũ Dei,&

A ſuum tranſiſſe mare paſſionis, & in eo oĩa pctã ſubmerſa reliqſſe? Incredibilis hodie lætitia illius eſt, & qñ aliud ſignũ reſurrectionis Xpi nõ eſſet, q̃ Mariç immutatio, ſufficiẽs hoc erat, ut Xp̃s reſurrexiſſe crederet, cũ uideremus oĩum triſtiſſimã mẽtem ſumma lætitia perfuſam. Quis.n. niſi Ieſus ſuſcitatus ſufficiẽs eẽt mare amaritudinis in mare mutare dulcedinis? Magna eſt velut mare contritio tua, quis medebit̃ tui. Thr.2. (Thr.2.) Quis mare amaritudinis exiccabit, & in mare lætitiæ permutabit? quis plagã in medio cordis poſitã curabit? quis lunam ecclipſim paſſam reddet lumine plenam? Ecce ego declinabo ſuper eam, quaſi fluuium pacis. Eſa.66. (Eſa.66) Preſens ego, ait Xp̃s dñs, hoc efficiam, ut fluminis impetus lætificet ciuitatẽ Dei. (Pſ. 45.) B Flumen Maria habet, ſibi, & alij ſufficiens. Ad hanc hodie lętitiam inuitamur. Sed nulla uera eſt abſq; gratia, eam petamus in hac die lætiſſima.

(Pſ. 117) Hæc dies, q̃ fecit dñs, exultemus, & lætemur in ea, oĩs creatura ẽt inſenſibilis in Chriſti paſſione dolorem oſtẽdit, oĩs item in reſurrectione lætitiam. (Simile) Sicut oĩs mundus in Solis ortu lætatur, & quẽadmodum cum alicuius familiæ princeps in magnam dignitatẽ aſſumptus eſt, oĩs familia lætatur, & congratulatur ei: ſic nunc Xp̃o a mortis ſuſcitato oĩs creatura congaudet, ac gratulatur. Cum.n. oĩs creatura naturaliter plus diligat Deum, quam ſe, plus lętatur de bono Dei, quam de proprio. Et cum omnis creatura reue C lationem expectet filiorum Dei in ſpe, quia ipſa creatura liberabitur a ſeruitute corruptionis in libertatem gloriæ filiorum Dei in Chriſti reſurrectione accipit ſignum, & pignus huius libertatis, vnde omnis exultat. (Ro. 8.)

Sed, vt omnium oſtẽdamus lętitiam, hiſtoriam reſurrectionis Chr̃i dicamus, inde exordientes, ubi eius paſſioni enarratæ finem impoſuimus. Separata eſt anima Chr̃i a corpore in paſſione vi tormentorum, ſed ſuppoſitum diuinum ſeparatum non eſt ab aĩa, nec a corpore, vt figuratum fuit. Leu.1. vbi dr̃ turris extinctæ caput a corpore non ſeparetur. (Leu.1.) Caput Chriſti Deus, non eſt hic reparandus a corpore ſuo, quod eſt aĩa, & corpus A Chr̃i. Corpus ergo ad ſepulchrũ delatũ eſt, ſed aĩa deſcendit ad inferos, & hoc re uera, & non ſolũ ſm operationẽ, ut cum Lazarum ſuſcitauit. Vnde eſt illud pſ. (Pſ. 15.) ꝙ Petrus de hoc explicat. (Acto.2) Nõ derelinques aĩam meam in inferno, nec uerò hoc derogat Chr̃i dignitati, non.n. captiuus deſcendit, ut reliqui, ſed inter mortuos liber. (Simile) Sicut ergo duci aliquem in Argerium, uel Conſtantinopolim captiuũ, ſignum eſt infirmitatis, & imbecillitatis at eo ire, ut uictorem, & triumphatorẽ, vt captiuos liberet, potentiæ, & honoris eſt eximij, ita reliqui oẽs deſcenderant in infernum tanquam mortis uictor, ut captos eripiat. Eph.2. (Eph.2.) B Expolians principatus, & p̃tãtes traduxit confidenter palã triumphans illos in ſemetipſo. De hoc deſcenſu Xp̃i ad inferos loquitur Zach. 9. (Zac.9.) cum dixiſſet: Ecce rex tuus uenit tibi manſuetus, &c. Ad Chriſtum cõuerſus, ait. Tu quoque in ſanguine teſtĩ tui emiſiſti uinctos tuos de lacu, in quo nõ erat aqua. Erant ſancti in limbo expectantes Xp̃i aduentum, ut in cælum aſcenderẽt. (Simile) Artificium.n. inferiorum eſt lapides, & ligna expolire in ædificium, ſed ſupremi artificis illa collocare ſuis locis, qd̃ eſt domum conſtruere. Sic ad legem, & naturalem, & ſcriptã pertinebat aliquos hominum, quaſi incidere, dolare, ac elaborare, ſed ad Xp̃m, & eius grãm, ex eis ædificare Hieruſalem cœleſtem. Donec ergo ueniret Chriſtus, erant in limbo, C qui dicitur lacus ſine aqua, ideſt, carcer, ſubterraneus: lacus enim carcer dicitur in ſcriptura, qñ eſt ſubterraneus, uti Ioſeph, ait. (Ge.40.) Hic innocens in lacum miſſus ſum. Additur uero ſine aqua, ut carcer eſſe notetur, nõ puteus, aut ciſterna. Sed ait propheta, in ſanguine teſtamenti ereptos eſſe. Pro cuius expoſitione, & plurium locorum, qui de teſtamentis meminerunt, not. facit antiquis patribus promiſſiones, tum bonorum temporalium, tum æternorum: factæ uero ſunt non cõtractu, qui donatio nuncupatur, ſed teſtamento: inde dr̃ teſtamentum uetus, & teſtamentum nouum. De quo latè Paul. Hebræ.9. & 10. (Heb.9) Id verò, quod te-

ſta-

Digitized by Google

A ſtamento legatur, uim nō hēt, niſi mors
ītercedat teſtōris, ut Pau. ait, & iura oīa.
Promiſſiones ergo terrenorū cōfirmatę
ſunt morte teſta toris figuratæ. Cum.n.
illa figura bonorum eſſet, ſatis ēt fuit fi-
gura mortis Chriſti in ſacrificiis ueteri-
bus vt cōfirmaret teſtm̄ vetus, & terra
ꝓmiſſa patrib. tribueretur. At ut uera,
& æterna bona darent, neceſſaria erat
vera mors, teſtōris, ſine qua nondū erat
cōfirmatum, nec poterāt hoīes hæredita
Mar.4. tē cęleſtē adire. Hoc ſignat Xp̄s dn̄s di-
cēs: Hic eſt calix noui teſtī.i.ſanguis, cu
ius effuſione confirmatur nouum teſtm̄
ut poſſit hęreditatem adire, q uocati ſūt.
Matth. 28. Et Pau. Et ideo noui teſtī mediator eſt,
vt morte intercedente, in redemptionē
Heb. 9 earum ꝑuaricationū, quæ erant ſub prio
B ri teſtō, repromiſſionem accipiant, qui
uocati ſunt æternæ hæreditatis. Hanc er
go mortem teſtatoris expectabant ī lim
bo patres, vt æternam hæreditatem obti
nerent, iō ait Zach. In ſanguine tuo, quo
teſtm̄ tuum cōfirmatum eſt, emiſiſti vin
ctos de carcere. Deſcendens ergo Chri-
ſtus in limbum mutauit carcerem in pa
radiſum, oſtendens ibi patribus diuini-
tatem ſuā, & qn̄ dæmon putauit ſe agnū
occidiſſe, & uiciſſe, apparuit leonis uir-
tus eum exſpoliantis. Quanta vero læti
tia patres affecerit, mente comprehendi
non pōt. Erat ibi primus parens, quē ſa-
pientia eduxit a delicto ſuo. Sap. 10. E-
Sap.10 rat ibi iuſtus Noe, Abel martyr, plures
prophetæ, qui diuerſis generibus mortis
Deum glorificauerunt, & denique pa-
triarchæ, & iuſti oēs, iam læti propinqua
ſpe aduentus Xp̄i, quem eis nunciauit
Ioannes Baptiſta, ut eis eſſet præcurſor,
Ex. 14. ſicut, & mundo. Veniente ergo Chriſti
C aīa glorioſiſſima conturbati ſunt princi
Pſ. 17. pes Edom, robuſtus Moab obtinuit tre
mor, tunc uox exultationis, & lætitię, au
dita eſt, in tabernaculis iuſtorum. Inter
alia uerò maximè lætati ſunt uidentes li
brum ſignatum ſigillis ſeptem, quē nec
in cœlo, nec in terra aliquis poterat ape-
rire, per Xp̄m apertum.i. ſcripturam per
Xp̄m impletam, & declaratā. Viderunt
Apo.5. oēs figuras Xp̄i ueritati redditas, quas
hodie diſcipulis euntibus in Emaus ille
aperuit, multo potius, & patribus. Vidit A
Adam mortuo Abel datum ipſi filium
Seth.i. poſitum, ſignificare Xp̄o mortuo
inuidia Iudæorum, nunc ſurgere Chri- Gen.5.
ſtum poſitum ſuper omnia, iudicem vi-
uorum, ac mortuorm Ibi uidit Noe ſe-
ipſum nudari, deludi a Cham, & ſurge- Gen.9.
re, maledicereq; eum, & reliquos filios
benedicere, ſignificare Chriſtum in cru
ce nudatum, ebrium uino amoris, deri-
ſum a Iudęis, ſed a gentibus acceptum
honore poſt reſurrectionē ſuam. Vidit
Abraham ire in montem Moria ſacrifi-
care arietem, & tertia die cum filio uiuo Gen.17.
ab benedictionibus aucto redire ad ſuos
ſignificare Chriſtum montem aſcendiſ-
ſe, ſacrificatum fuiſſe, & tertia die reſur
gentem uiuum ad ſuos uenire. En, ait Io Ge.37.
ſeph, impleta ſomnia mea. En Chriſtū
adoratum a ſtellis, & manipulis, ab An- B
gelis, & hominibus. Ecce ænigma meū Iud.16
ſolutū, ait Sāpſon. Interfecit Ieſus Leo-
nē, cū mortem interemit, omnia deuorā
tem: educit ex ore eius fauum mellis, ac-
cipiens patres, qui in ore erāt leonis. Qn̄ Simile
ſtomacho non bene congruit cibus ali-
quis, ipſum turbat, & nō ille tantum ci-
bus euomitur, ſed oīs itē cibus, qui in ſto
macho eſt. Impoſſibile erat limbo deti-
neri aīam Chriſti iuxta quod impoſſibi Act. 2.
le erat eū detineri morte, & ſic ipſe exit,
& ſecū educit oīa, q̄ ibi detinebant. Ibi
uidit Dauid impletum illud: Non dabis
ſanctum tuum uidere corruptionem, &
denique omnes prophetæ viderunt im- Pſa.15
pleta ea omnia, quæ de Chriſto dixerāt?

Cum ergo Chriſtus Dn̄s illuſtres il-
los, præcipuoſq; uiros, q ante mortis ca-
ptiui fuerant, nunc uero ſui erant, lætifi-
caſſet, cumq; iam cum eis in limbo uer-
ſatus eſſet tm̄ tpis, quātum ſatis erat, vt C
mors eius vera oſtēderet, eos inuitauit,
ut relinq̄rent carcerē obſcurū, & migra-
rent in cęlū, ad quod aperta iam uia erat
eius paſſione. Oībus ergo ſanctis ſtipa-
tus primū ī ſepulchrū uenit, ubi iacebat
exanime corpus, & illud intrans, ac in-
formans glorioſiſſima Chriſti anima
ſumma ipſum gloria cumulauit, vt qui
ſocius fuit laboris, ſit & conſolationis.
Sed quis explicare valeat dona cor-

Digitized by Google

A pori illi cóceſſa? dicat ipſe, qui dedit, vel
qui accepit. Si.n. oculus non uidit Deus
Eſa.64 abſq; te, q̃ pparaſti diligentibus te, quis
enarret, quæ filio præparauit? Sed aliqui
bus rónibus id iueſtigare conemur, qua
rum illa ſit prior, ꝙ Chriſtus filius Dei
eſt, & corpus illud hypoſtatice vnitum
Ioan.1 uerbo diuino. Vidimus, ait Ioannes, glo
riá ei⁹, gloriá qua ſi vnigeniti a patre. Ta
lis in X p̃o gloria eſt, qualẽ decet vnigeni
tum patris hr̃e, qñ ſolum hęc eſſet ró, ꝙ
De⁹ illá naturá humaná aſſumpſit, opor
teret eam ſumma gloria decorari. Hac
Colo.1 ſola róne dicit Paul. Vt ſit in oĩbus pri-
matum tenens. Quia.n. Dei naturalis fi
lius homo ille erat, in oĩbus primatum
hr̃e debuit: ſicque illum habuit in oĩ glo
B ria, & in ipſa reſurrectione, ut hodie ẽt
patet, cum factus primogenitus ex mor
tuis eſt, primum reſurgens in incorru-
ptionem. Et ideo 1. Cor. 15. dr̃, primitiæ
1. Cor. 15. dormientium. Licet. n. alii ſurrexerint
prius, ſed iterum morituri, ideo nó pror-
ſus a morte liberi, ſed X p̃s reſurgens ex
mortuis, iam non moriturus, initiú fuit
plenæ reſurrectionis, ut in oĩb. ille tene-
ret primatum, & ſic ille primus uidit in
matris vtero diuinam eſſentiam. Prim⁹
Michęę 2. reſurrexit glorioſus, primus aſcendit in
cœlum, aſcendit pandens iter ante eos,
non vna re dútaxat, ſed in oĩbus: & hoc
ea róne, quia primogenitus Dei eſt, ĩ om
Pſ. 80. nibus debet tenere primatú. Pſa. Et ego
primogenitum poná illú, excelſum præ
Regibus terræ. Sicut.n. multi ſunt filij
Simile Regis, ſed primogenitus oĩa regna hære
ditario iure ſibi vſurpat, illeq; ſolus plus
percipit ex paternis bonis, q̃ reliqui om
C nes filij: Ita X p̃s dñs, quia primogenitus
eſt, plus accipit regni, honoris, & gloriæ
quam oẽs beati ſimul collecti. Ideo Apo
Apo.1. ca. 1. dr̃ primogenitus mortuorum, &
princeps Regum terræ: Vbi per Reges
terræ iuſti intelliguntur, qui ſuas regunt
terrenas cupiditates, quos hac ratione
Stoici dicebant Reges, quorũ princeps,
& primogenitus dr̃ X p̃s, & quaſi primo
genitus plurimá gloriá obtinuit integrú
regnum. Alij alimenta hñt ex menſa re
gia, ſed X p̃s regnum ipſum. Eiuſdẽ glo-
riæ magnitudinem alia ratione colligere
poſſumus. In matrimoniis defert doté A
vxor, ut ſuſtententur onera matrimonii
& uita coniugum ſit ampla, & abun-
dans. In matrimonio vero Dei cum ec-
cleſia, ꝙ in cœlis celebrat̃, ac cóſummat̃ Apoca. 21.
(venerunt nuptiæ agni, & vxor eius p̃pa
rauit ſe) eſt ẽt neceſſaria dos, qua & aĩa,
& corpus iuſti ornent̃, non ad onera ſu-
ſtentáda, q̃ nulla ſunt, ſed, vt vita quę cú
ſponſo cęleſti peragenda eſt, ſit abundás
oĩ bono. Vnde ſancti definiunt hanc do
té, ut ſit perpetuus ornatus aĩæ, & corpo
ris róne ſpiritualis matrimonii, uitæ ſuf
ficiens, in æterna beatitudine iugiter per
ſeuerans. Sed cum Deo táto nubat aĩa ĩ
cęlo, quanta, quamq; pretioſa dos neceſ
ſaria erit, vt táto ſpóſo ſit digna? Pro ma
gnitudine.n. mariti dos maior exigi ſo- B
let. Quanta ergo dos illa futura eſt, qua
ornandus eſt beatus, ut táto Deo deſpó-
ſet? Epheſ. 5. X p̃s dilexit Eccleſiá, & tra-
didit ſemetipſum ꝑ ea, vt exhiberet ſibi
glorioſam Eccleſiá, nó habentem macu-
lam, aut rugá. Dicere beati pñt illud do- Ge. 30.
tauit me dñs dote bona. Sed an dona có
ceſſa X p̃i humanitati, vt Verbo deſpon
ſetur, ſint dicenda dos, an non, in dubiú
vocatur a Doctoribus, quia ibi duæ per
ſonæ nó ſunt, ut matrimonium ſit re ip-
ſa. Sed nihilominus matrimoniú dr̃ pp
naturarum diuerſitatem conueniẽtium
in una perſona. Sed ſiue p modum dotis
ſiue p modum ornaméti, oĩbus eſt in có-
feſſo, eſſe illi conceſſa imméſa bona, om
nium excellentiſſima, qualia cóueniebát
naturæ ſuppoſitandæ in diuino ſuppoſi-
to. Si oĩbus puellis intraturis ad Aſſue-
rum, dabat̃ de ornaméris, qcqd uolebát Heſter 2.
& petebant, q̃ obſecro Heſter iá reginæ
darentur? Si oĩ aĩæ, & corpori in gloria C
datur dos pro eorum uoluntate: Dilata
os tuum, & implebo illud, qd dabit̃ aĩæ,
& corpori X p̃i? Alio. n. vinculo longe Pſ. 60.
diuerſo Eccleſia X p̃o iungit̃, & alio hu-
manitas verbo, in vnitatem. i. ſuppoſiti,
qua ratione ille ſponſus dr̃, quia Eccle-
ſiæ deſponſatur, & ſponſa ẽt dr̃ eius hu-
manitas, quia diuino ſuppoſito unitur.
Eſai. 61. Quaſi ſponſum decoratum co- Eſa. 61
rona, & quaſi ſponſam ornatá monilib.
ſuis. Tertia verò róne idem colligere li-
cet.

Digitized by Google

cet, ſi attẽdas Christi merita infinita. In
finitum per oĩa fuiſſe Xp̃s meritum, oẽs
fatentur. Primo ratione ſuppoſiti infini
ti operantis, qua ratione minimum eius
opus ſatis erat in redemptionem mũdi,
& infinitorum hoĩum ſieſſent. Secũdò
ratione infinitæ gratiæ ineſſe gratię, quę
in Christo erat. Tertiò, ratione mirabi-
lium operum, quæ pro panis gloria per-
Ioan. 7 petrauit, ego quę placita ſunt ei, facio ſp.
Et cum anima Christi ſm D. Th. infini
ta cognoſcat, & comprehendat, omnia
.ſ.q̃ Deus uidet ſcientia uiſionis, omnia
tormenta inferni in æternum futura, &
opera tum beatorum, tum damnatorũ.
Et ſic licet omnia opera operatus non
fuerit, nec omnia tormenta paſſus, uolũ
B tate tñ efficaci, ita ſe patri obtulit, ut oĩa
illa faceret, & pateretur, ſi ei placeret, q̃
in æternũ omnes homines facere, & pa-
ti poterant, & quæ ille ſciẽt ia ſua cogno
ſcebat. Par namq; uoluntas cognitioni
fuit, q̃ uoluntatem, quia veriſſima erat,
pater acceptauit, acſi illa omnia perfeciſ
Pſ. 21. ſet, ac paſſus reuera eſſet. In hunc ſensũ
Franc. Franciſcus Venetus in harmonia mun-
Venet. di Cant. 2. to. 3. c. 14. accipit verba Chri-
Ma. 27 ſti orantis. Tranſeat a me calix iſte, non
qđ uellet paſſionem recuſare, ſed longio
rem moram erat contentus nobiſcũ trã-
here, ut opus redemptionis excellentius
perficeret. Ideò nõ ait: Auferatur calix,
ſed tranſeat, i. differatur, vſque ad finem
mundi, qđ pater non audiuit, acceptans
ea omnia, quæ uoluit, acſi perfeciſſet re.
C En Christi merita omnibus rationib. in
finita. Quod erit tantorum meritorum
pręmium? Non gloria eſſentialis animę
Christi, quam ab instanti conceptionis
habuit ante omne meritum, quæ ergo
infiniti meriti merces? Primum quidem
huius meriti nobis fructus condonabit',
in nos. n. tranſtulit ille, quicquid ei obue
nire potuit. Sed ei, qui dandum eſt? Cer-
tè ſola gloria corporis, quæ accidentaria
eſt. Sed qualis futura gloria eſt, quæ infi
nitis meritis reſpondeat? videtur infini-
tam futuram? Sed quia capax creatura
non eſt gloriæ infinitæ, tanta erit, ut om
nem ſuperet menſuram, omnem cogita
tionem. Si. n. calicem aquæ frigidæ, ſic
Deus remunerat iuſto, ut ſeipsũ in mer-
cedem tradat, qua remuneratione talia
filij obſequia remunerabit? Si iuſtorũ ca
pillos numerat, ut unus non pereat, qa
ẽt minimas remunerat cogitationes, qd
ingentia filij facinora? Maximè cum pr̃
ſit remunerator. Grauitas paſſionis ex
odio proceſſit inimicorum, magnitudo
gloriæ ex p̃ris amore, uires odientiũ fini
tæ, amantis infinitæ. Si ergo illi tam atro
citer eum cruciauerunt, quam immensè
pater illum glorificabit? Paſſus eſt ſolus.
Singulariter ſum ego, donec tranſeã, ab Pſ. 104
oĩbus derelictus. Nunc pater ait. Sede a Pſ. 109
dextris meis, & oẽs tum hoĩes, tum An-
geli ei genuflectant, quia ſub omniũ pe-
dibus fuit. Nunc omnia dedit ſub pedib.
eius, & ipſum dedit caput ſuper omnẽ B
eccleſiam, quia à tribunali in tribunal Eph. 1
ductus eſt. Nunc conſtitutus eſt à Deo Acto. 3
iudex viuorum, & mortuorum, & data Marc.
eſt ei oĩs poteſtas in cœlo, & in terra. La vltim.
bores, & dolores breues fuerunt, qa fun
damentum eorum fuit uita corruptibi-
lis, citò tranſiens, ſed gloriam, & regnũ
æternũ, quia in uitæ æternitate, immor-
talitate, ac impoſſibilitate fundatur Xp̃s
reſurgens ex mortuis iam non moritur,
cenſus perpetui ſuper Verbum Dei loca
ti, ac cõſtituti, ꝙ manet in æternũ: sũma
ergo gloria Xp̃i dñi corpus ornatũ eſt.
Glorificaſti domine carnem tuam.
Sed memor eſto, qm̃ manet tua etiã caro
tua eſt, & quæ ſocia fuit paſſionis, ſit &
conſolationis. Sãſon de fauo mellis, quẽ Iud. 14
inuenit, primum matri dedit. Sine du- C
bio Christus dominus reſurgens mel il-
lud gloriæ, quod inuenit, matri commu-
nicauit, eique primo apparuit. Ita Amb. Ambr.
Sedulius, Anſelmus, & Greg. Niſſenus, Seduli.
orat. 2. de reſurrect. Cum uerò dr̃ pri- Anſel.
mum Magdalenæ apparuiſſe, intelligi- Niſſe.
tur de teſtibus iure nõ ſuſpectis. Ita Ru Ioã. 20.
pertus. lib. 7. de diu. offi. c. 25. & Simeon Ruper.
Metaphraſtes in oratione de uita, & dor Meta.
mitione Mariæ. Nec verò apparitionem
hãc Euangeliſtę narrãt, qa res erat adeo
manifeſta, ut ratione illam manifeſtan-
te neceſſariũ non fuerit illã memoriẽ ꝑ
di. Hęc uerò rõ multa, & mirabilia no-
bis cogitare ꝑmittit in hac apparitione

Digitized by Google

A facta. Venit ergo Xp̃s cum omnibus ſanctis, ut inuiſeret matrẽ, tum ꝓ gaudium matris, tum ꝓ ſanctorum gloriam. A natura nobis inſitum eſt, cum nobis aliquid eſt ualde pretioſum, ut illud oſtẽdere uelimus amicis, ad nos uenientibus, vt illius fruantur aſpectu, illudq; laudẽt, & in pretio habeant. Sic legatis Babylonis oſtendit Ezechias theſauros domus ſuæ. Sic ergo ſanctis patrib. primũ Chr̃s oſtẽdit diuinitatem ſuam, deinde humanitatẽ glorioſiſſimam, ex cuius cõſpectu ſummam cõcep erẽ lætitiam. Cum verò tertium, ꝙ illi erat ꝓtioſiſſimum, ac chariſſimum mr̃ eſſet, uoluit eis eã monſtrare, ut eam intuerent̃ prope, agnoſcerent que mediatricẽ oĩum bonorũ, q̃ poſſidebant, & uiderent purã creaturã ſummè ab eo dilectam, & vt magnalia conſpicerent, quę in parua muliere ille poſuerat, magna, q̃ in ea fecerat, qui potẽs eſt, virtutes eximias, quib. illã ornauerat, ut uiderent exemplar oĩum uirtutum, præcipuè humilitatis, & caſtitatis fornacem amoris diuini, immẽſum bonorum pelagus, & totius ꝑfectionis ſummã, Venite, ait: Patriarchæ, Regesq; Iudeæ, & videte filiã ueſtram, matrẽ meam, vas pretioſiſſimum, ex quo reliquia corporis mei ſumpta eſt. Venite prophetæ ſancti, & uidebitis virginẽ illam, cuius promiſſione conſolabimini Iſrael fęminã, q̃ circũdedit uirum: Veni Eua, & mulierem ſine vę, filiã quidẽ tuã, ſed non culpæ participẽ, q̃ oĩ malo, ꝙ per te intrauerat, remedium adhibuit. Veni propheta regie, & uidebis filia tuã, de qua tu multa dixiſti, dicens eã terrã fructiferã. domũ Dei, tabernaculũ eius. Veni Eſaia, uidebis virgã de radice Ieſſe. Veni Ezechiel uidebis orientalem portã. Venite ergo, & uidete eã uon a longe oculis propheticis, & prope. Et tãdẽ hoc Chriſtus nunc cũ ſanctis agere uoluit, ꝙ quondã Aſſuerus cum cõuiuis ſuis. Vocauit.n. reginam Vaſti, ut eius pulchritudine eos maximè oblectaret. Sic Xp̃s dñs patres ad Mariam, duxit, ut eſſet in oculis eorum ſtupor, & pulchritudinem eius mirarentur nimiũ. Cum.n. opera gratiæ excedãt opera naturæ, in nulla creatura Deus poſuit gratiã, q̃ in Maria, & ſic poſtq̃ humanitatẽ? A ſuam eis oſtenderat: ſtatim eam eis mõſtrat. Honorificatur Deus matre tanta, angeli tali dña, Patriarchæ, & reges tanta filia. Erat vero tunc Maria in ſummo dolore cõtemplans Xp̃i vulnera, conferens in corde ſuo. Nunquam tanto dolore, nunquã tam ingenti amore inflãmata fuit. Immenſis diuinæ charitatis viſis exemplis, tam ei uiuus ſenſus oĩum dolorum Xp̃i erat, ac cum eos intuebatur: in tanta namq; dilectrice locus ullus obliuioni non erat, igne charitatis liquefiebat, dolore deficiebat. Sed inter hæc ſpe confortabatur reſurrectionis Chriſti firmiſſima, & ueluti mater Thobię illum expectans, cacumina montium conſcendebat, ut uideret, an filius ueniret. B Sic diua mater altiſſima contemplatione omnes tranſcendebat colles, & montes, Chriſti filii aduentum expectans, tempus lõgiſſimum ei uidebatur præ deſiderio, licet breue eſſet.

4.Reg. 20.

Iere. 31

Heſt. 1

Tob. 1.

Cum ergo ſic Maria eſſet, ingreditur Chriſtus Ieſus illius cubiculum, gloria ornatus, & Angelis, & ſanctis aſſociat̃, Clareſcit, cubiculum plus quam ſi Solẽ intra ſe contineret; oculos illa conuertit, & primum uidit Chriſti faciem plenam gratiarum. Probe eum agnouit, licet.n. ſtatum mutauerit, & qualitates, non tamen figuram, & formam: Agnouit eum inter agmina illa Beatorum: Quia uerò dum corpore ueniebat, etſi aliqui ſancti ſuſcitati uerum haberẽt corpus, tamen inter millia millium ſpoliorum, q̃ ſecum dñs deferebat, lucebat ille tanq̃ Sol inter ſtellas, erat ẽt ille primus, qui virgini proximauit. Licet.n. oẽs deſiderio tenerentur uidendi Mariam, per C quam uniuerſi eis bona prouenerãt, ſed maximè filius eius. Mutuo ergo ſe cõſpiciũt, duo cęli luminaria Chr̃s, & Maria, & prius q̃ lingua, cordibus ſe ſalutãt, corda.n. uelociora extiterunt in diligendo, quam linguæ in loquendo. Quale nunc fuerit Mariæ gaudium, dicas, qui nouit, quantus eius in paſſione dolor, & utrũque facere poterit, qui nouit, quanta charitas talis matris in talem filium. Sed q̃ verba loquutus ei fuerit Chriſtus, quis noue-

A nouerit. Illa huic diei ualde conueniunt,
Can. 2. q̃ ſponſus ſponſę loquit̃ Canti. 2. Surge,
propera amica mea, iam hyems tranſiit,
imber abijt, & receſſit, flores apparuerũt
in terra noſtra. Claudatur nunc, & plice
tur liber lamentationum. Hier. uertatur
in laudum, & lętitiæ cantica, triſtia can-
tica mutentur in lęta, & oĩs dolor in dul
cedinem. Tranſijt iã ſæua mens, iam plu
uiæ, & nix, q̃ ſuper me ceciderunt, abie-
runt, iam flores apparuerunt in corpore
meo, dotes gloriæ. Iam uero aduenit, am
plexare me amantiſſima mr̃, pedes enim
mei, ad quos te proijcere uis, ſeruabũtur
Magdalenę, & Mariis, nec terreat ma-
gnitudo gloriæ, mater. n. es, q̃ ego ſp re-
B uerebor. Quę unq̃ mulier, uel regina tã
læta fuit tanto filio ornata, tanto gaudio
pp filium affecta, tali ornata monili, tali
lapide pretioſo in pectore; qualis Maria
Xpi ſeruatoris amplexu? Quæ unq̃ Au-
guſta ſe uidit tantis principibus corona-
tã? tam illuſtrib. uiris cinctam. Aliquo tẽ
poris ſpatio filium cõplexa eum ĩter bra
chia tenebat, deinde tantillũ recedebat,
Can. 1. vt eum conſpiceret. Cumq; tanta gloria
ornatum uideret, iterũ eũ cõplectebatur
iterum eum conſpiciens ait: Ecce tu, quã
pulcher es dilecte mi, & decorus, tu a na
tiuitate pulcherrimus eras, ſed nunc no-
ua hac immortalitatis ueſte, noua glorię
tunica oẽm ſuperas pulchritudinem. Fæ
lices oculi mei, q hæc conſpicere merue-
runt. Quę ſunt plagę iſtę in medio ma-
C nuum tuarum, qs immẽſus ſplẽdor hic,
q plagas ornat. Cui filius: His uulnerib.
meam maximè aperio gloriã, & dilectio
nem. Dum hęc, & his ſimilia inter ma-
trẽ, & filiũ colloqa miſcent, q̃ lęti oẽs iu-
ſti ſunt, qui eos circunſtant, pcipuè uerò
Virginis ,pgenitores, cum ſe uideant pa-
rentes tanię uirginis, & tanti filij, & trũ
cos, unde ,pceſſit germen, ꝙ nunc eſt in
magnificentia, & gloria. Viderunt eã fi-
lię Sion, & beatiſſimam p̃dicauerunt, &
oẽs corã Maria proſtrati, eã liberatricem
ſuam dixerunt, ei gratias agentes, fece-
runtq; erga eam, ꝙ principes Hieruſalẽ
Iud. 15. erga Iudith, q venientes ad eã dixerunt:
Tu gloria Hieruſalem, tu lętitia Iſrael,
tu honorificẽtia populi noſtri, ,p te ad ni
hilũ redegit Deus inimicos nr̃os. Sed q̃ A
lętũ Marię cor uidens uniuerſos sãctos
fructũ eſſe uteri ſui: oẽs. n. filij eius p gra
tia ſunt, ſicut filii Xp̃i. Qd uero ſancti ad Ma. 28
Mariã uenerint, ex eo patet, ꝙ Euangeli
ſta ait, multa corpora ſanctorum ſurre-
xiſſe, & multis apparuiſſe, maximè uerò
ad Mariam illis ueniendum fuit. Inter
alia uerò gaudiũ. Mariæ immenſũ fuit
Xp̃o uiſo, ꝙ ſp fideliſſima fuerit filio ſuo
Cum. n. diſcipulis apparuit, licet non cõ
tinuo exprobrauerit eis, ꝙ fugerint, ꝙ in
fidei confeſſione defecerint, conſcientia
tñ eorum arguebat eos, reſurrectioniſq;
gaudium temperabat, at Maria in nullo
defecerat, vñ sũma lętitia perfundebat̃.

Nos uerò in hac reſurrectione habe-
mus, quo lætemur, & ꝙ imitemur, lętan- B
dum nobis eſt, qa futurę noſtrę reſurre-
ctionis accipimus ſpẽ, & pignus certum
inchoata eſt in Xp̃o reſurrectio, ſuo tpe
in nobis cõſumanda, radix noſtra viuit,
non dubium uiuificabuntur, & rami. Iõ
Apoc. 2. dr̃, Xp̃s radix vitis uera, hodie
glorioſa apparuit, glorificabuntur aliqñ Simile Apo. 2.
palmites. Multũ ptinet ad ramos uita ra
dicis, qa, qualis radix, tales, & rami. Inde
Pau. Si Xp̃s reſurrexit a mortuis, qño q-
dã in uobis dñt, ꝙ reſurrectio mortuorũ i. Co. 15
non eſt: In Xp̃o iam ſurreximus. Eph. 1. Eph. 1.
Qui cõreſuſcitauit nos, & conſedere nos
fecit in cęleſtib. in Xp̃o, in Xp̃o collatũ
eſt uirtute, ꝙ aliqñ confert̃ re ipſa. Eſt. n.
ille nouus Adã factus in ſpũm uiuifican
tem, paterq; futuri ſęculi; ut qualis cœle-
ſtis, tales & cęleſtes, & ſic fulgebũt iuſti, i. Co. 15
ſicut Sol in regno pr̃is eorum. Primoge- Eſai. 7.
nitus ex mortuis hodie ſurgit, quẽ nos ſe Sap. 5.
quemur, ut ſit ille primogenitꝰ in multis Rom. 8
fratribus, Saluatorem expectamus do- Phili. 3
minum noſtrum Ieſum Xp̃m: qui refor
mabit corpus humilitatis noſtrę, confi-
guratum corpori claritatis ſuę. Sed per-
pendendum eſt uerbum illud, corpus hu
militatis, qa licet omnes immutabimur. C
Sed hi, qui hic configurati ſunt corpori
humilitatis Chriſti, optimum eſt ipſi cor
pori hic humiliari, & pati, ut poſtea re-
ſurgat in gloria, nec enim corpus odit,
qui illud mortificat, ſed myrrha ungit,
ne corrumpatur. Roman. 8. Si ſpiri- Rom. 8
tus

Digitized by Google

A tus eius, qui ſuſcitauit Ieſum a mortuis,
habitat in vobis, qui ſuſcitauit Chriſtũ
Ro. 6. a mortuis, ſuſcitabit mortalia corpora
veſtra. Ex quo infert, ergo fratres, debi-
tores ſumus nõ carni, ut ſ̃m carnẽ viua-
mus. Qd̃ verò nobis imitandũ eſt ĩ Xp̃i
reſurrectione oñdit Paul. dicẽs: Vt ſicut
Xp̃s ſurrexit a mortuis p gloriã p̃ris, ita,
& nos in nouitate uitę ambulemus. De
Ambr. qua re Amb. ſerm. 74. explicat illud Pſa.
Pſa. 15 Notas mihi feciſti vias vitæ, ſua. n. reſur
rectione (ait) viã vitæ aperuit mortalibus
ante ignotã, qa nullius fuerat temerata
veſtigio. Sed Xp̃o reſurgente nota facta
eſt hæc via vitæ, dũ multa corpa ſancto-
rũ ſurrexerunt, & notas nobis fecit uias
vitę, cũ me docuit fidẽ, mĩam, iuſtitiam,
caſtitatẽ his. n. itinerib. puenit ad ſalutẽ.
Berna. Bern. ſer. j. de reſurrectione: Hodie Xp̃s
B nõ cæcidit, ſed ſurgit, non redijt, ſed tran
ſijt, & paſcha trãſitũ, nõ reditum ſigñat,
& Galilæa ad q̃ ire diſcipulos p̃cipit, ut
uideaꝛ, trãſmigrationẽ ſonat, non remea
tionẽ. Si reſurrectio Xp̃i fuiſſet, ut Laza
ri, q ad mortalẽ redijt uitã, nõ diceremus
ad aliã uitã trãſiſſe, ſed ad priorẽ rediiſſe,
ſed qa reſurgẽs ex mortuis iã nõ moriꝛ,
eũ trãſiſſe dicim⁹ in aliã uitã. Vide ergo
ne paſcha ſit tibi reditus ĩ priorem uitã,
tũc. n. nõ tranſis, ſed redis. Pau. Si conre
Colo. 3 ſurrexiſtis cũ Xp̃o, q̃ ſurſum ſunt, quæri
te, nõ q̃ ſup terrã. Si repetis ludũ, & deli-
cias, nõ trãſis, ſed redis. Paul. Si mortui
Ro. 6. ſum⁹ peccato, qũo adhuc viuemus in il-
Can. 5. lo? Laui pedes meos, qũo iterũ inquina-
bo eos? Hos dicit Bernar. amatores hu-
jus ſæculi, inimicos crucis Xp̃i, cuius in
uacuũ accepto noĩe dñr Chriſtiani Re-
C ſurrectio Xp̃i tibi caſus eſt: ex hoc tp̃e lu
Bern. di, comeſſationes, quaſi ad hoc ſurrexit
Xp̃s, & non magis pp iuſtificationẽ no-
ſtra. n. Sic miſeri honoratis Chriſtũ, quẽ
ſuſcepiſtis? Vẽturo paraſti hoſpitiũ ieiu-
nio, & pęnitẽtia, & nũc inimico prodis?
Quid min⁹ debeꝛ p̃ſenti, q̃ vẽturo? Hos
credit Bern. nõ verè pęnituiſſe, ſed fictè.
Redite ergo ad cor, & in toto corde quæ
rite dñm, odite malum, pęnitentes nõ o-
re ſolum, ſed corde, nec ſuſcitentur in te
uitia, cum Chriſtus ſurgit, ſed magis uir
tutes cum Rege virtutum ſurgant.

A

Feria II. Reſurrectionis.

Nonne oportuit hæc pati Chriſtum, & ita intrare in gloriam ſuam, &c. Luc. 24.

SIcut ſol mundo oriens radios primũ Simile
mittit in altiſſimum monte, & dein-
de in montes, & colles minores, deinde
verò in vniuerſam ſuperficiem terræ: ita
nunc mundo oriens Chriſtus dñs effecit
Malachias ait: Vobis timentib. nomen Mal 4.
meum orietur ſol iuſtitiæ. Nunc oritur
Chriſtus iuſtitiæ ſol in uniuerſi lætitiã.
Sed primum radijs gloriæ ſuæ illuſtra- B
uit, & lætificauit matrem ſuam, q̃ mons
eſt altiſſimus, mons ſupremus, in quo qe
ſcit arca poſt diluuium. Mõs ille, de quo Gen. 8.
Pſa. Mons Dei mons pinguis, mons coa Pſa. 67.
gulatus, mons, in quo beneplacitum eſt
Deo habitare in eo. Mons, qui celſitudi- Dan. 2.
ne ſua omnem creaturam puram tran-
ſcendit, in quo omnes uirtutes fuere in
ſupremo gradu: mons, ex quo præciſa pe
tra eſt ſine manibus, quæ idololatriã ſta-
tuam comminuit, petra uero hæc Chri-
ſtus eſt, qui a Mariæ utero proceſſit. Et
ideo merito nunc ad eam uenit prius. Ap
paruit poſtea Magdalenæ, deinde Petro:
poſtea in euntibus in Emaus, deinde om
nibus apoſtolis, deinde plus quam quin- i. Co. 15
gentis fratribus, ut Paulus ait. En ſo-
lem, qui omnes illuſtrat, ut nos etiã hac
eius gloria frui poſſimus, accedamus ad
Mariam.

Dies hic lætiſſimus eſt uniuerſo mun C
do, quia cũ ſit tempus flendi, & tempus Eccl. 3.
ridendi, ut Sapiens ait, præceſſit in paſ-
ſione flendi tempus: adeſt nunc tempus Simile
ridendi. Cum inter duas ciuitates bel-
lum geritur difficile, & ne in ſupremum
diſcrimen adducantur vniuerſi ciues,
eliguntur duo præcipui uiri, qui in are-
nam deſcendant, & quiſque eorum pro
ciuitate ſua pugnet, & uincat, qui uictor
euaſit, ſummo cum gaudio, ac gratula-
tione a ſuis excipitur, Venit Chriſtus in
mundum, ut pro homine pugnaret, fa-
ctus homo, ut fortem armatum ſupe-
ret. Ingreſſus difficile bellum fuit in paſ
ſione,

Digitized by Google

A ſione,victor nunc ad ſuos redit. An non
ſummis gaudijs excipiendus? Sicut Da-
uid cui decantať: Vicit Saul mille,& Da
1.Reg. uid decem millia. Nūnc vero q́d Chri-
17. ſto decantent aīæ iuſtæ,audi. Vicit Moy
ſes mille,& Ieſus decē millia. Liberauit
Moyſes populū vnum ſubmerſis Aegy-
ptijs:ſed Ieſus redemit vniuerſum mun
dū, vicit uniuerſos dæmones,& pctā, q́
Exo.1. ſuo in ſanguine ſuffocauit. Melius ergo
hodie dicemus, Cantemus Domi glorio
ſe.n.magnificatus eſt, equū,& aſcenſo-
rem proiecit in mare dn̄s, quaſi uir pu-
gnatos:oīpotens nomē eius. Sed ſi noſſe
Apoc.6 velis,quis ſit equus, & quis aſcēſor equi,
quē ſuperauit Ieſus, audi Ioannem: Au-
B diui vocē quarti aīalis dicentis: Veni,&
vide. Et ecce equus pallidus,& q ſedebat
ſuper illū,nomen illi mors, & infernus
ſequebatur eum,ecce equum,& aſcenſo
rem,ecce inimicos,quos Chr̄s ſupat ho-
die. Et quemadmodum Dauid,vt ſupe-
raret Goliath, arma, & indumēta regia
non induit. Sed victoria parta induitur
veſtibus Ionathę,ita Chr̄s,ut pugnet,in
dutus eſt veſte ſordida,& abiecta,carne,
Pſa.10 .ſ.mortali. Sed hodie poſt victoriam ve-
Pſa.92 ſtibus induitur regij,de quibus Pſ. Con
feſſionem,& decorem induiſti, amictus
lumine,ſicut veſtimento. Et iterum, Do
minus regnauit,decorem indutus eſt,in
dutus eſt dn̄s fortitudinem,& præcinxit
ſe. Sed non vnica victoria hodie parta
Augu. eſt a Chriſto dn̄o,ſed multæ. Aug. hodie
cœlum reſeratum eſt, & ſublatus Che-
rub,qui cuſtodiebat introitum paradiſi.
Hodie portæ inferi confractæ ſunt, &
clauſtra illius reſerata, hodie uictus dæ-
mon,infernus,& mundus,mors, & pec
C catū. Quis tam mirabiles uictorias expli
care poterit? Rn̄det Spūs ſanctus: Vir
Pro.21 obediens loqueť uictorias. Quis nā vir
obediens,niſi Chr̄s dominus? His proxi
mè elapſis diebus vidimus illius mirabi
lem obedientiam, cū factus eſt obediens
vſq; ad mortem, mortem autem crucis.
Difficillima obedientia ei iniuncta a pa-
tre eſt, ut mortem appeteret abiectiſſi-
mā,doloribus plenam, & maledictioni
obnoxiam. Scriptum eſt.n. Maledictus
Deu.21 a Deo eſt,qui pendet in ligno. Sed dubi-

tari merito pōt, qua rōne maledicitur a A
Deo is,qui ligno ſuſpendebať,& non is,
qui lapidibus,aut ferro necabatur. Cre-
do equidem, in peccati deteſtationem id
factum fuiſſe. Peccatum.n.primum in li
gno commiſſum fuit a primis parentib.
In peccati ergo execrationem dr̄, male-
dictus,qui pendet in ligno,quaſi lignum
infamiā, & dedecus ei præſtet,qui in ip-
ſo pendet. Vide quo Chr̄s dn̄s ſe deiecit,
cū factus ſit pro nobis maledictū. Quia,
ergo tam difficilem ſubijt obedientiam,
Deus eū exaltauit hodie. Obediuit Deo
Abraham,& benedictus ab eo eſt, obe-
diuit Chr̄s,& hodie exaltatus eſt,& pro
maledictione bn̄dictiones plurimas eſt
conſecutus. Vidimus virum obedientē,
attendamus eum loquentem victorias. B
Quis.n.loquetur potentias dn̄i? Loqua- Pſ.117
tur ipſe: Audi loquentē. Oēs gentes cir-
cuierunt me, & in noīe dn̄i, quia vltus
ſum in eis. Circūdederunt me ſicut apes,
& exarſerunt ſicut ignis in ſpinis, & in
noīe dn̄i,quia vltus ſum in eis. Dextera
dn̄i fecit virtutem, dextera dn̄i exaltauit
me. Non moriar,ſed viuam,&c. Atten-
de victorias eius. Vicit mundum cum
principe ſuo. Vnde ait: Nunc iudicium Ioā.12
eſt mundi, nunc princeps huius mundi
eijcieť foras. Et ego ſi exaltatus fuero a
terra,oīa traham ad me. Eiectus è cœlo
dęmon,deturbatur a ſede ſua. Voluit in
mundo Deus haberi. Decepit Adamū,
& in eo vniuerſum genus hoīum, & fa-
cti ſūt uniuerſi hoīes ei ſub tributo. Oēs
ei perſoluebāt tributa,peccata,ſ.& mor-
tē, ecce princeps mundi factus eſt annis
multis. Sed,nunc,ait Chr̄s,iudicium eſt
mundi. Nūc oñdiť ſnīa prolata,cuius ſit
mundus,an meus,qui condidi,an dęmo-
nis,q ſurripuit. Tolletur obediētia mea, C
inobedientia Adæ.& reſtitueť mundus,
mihi vero dn̄o. Hinc ait ipſe,data eſt mi Ma.28
hi oīs ptās in cœlo,& in terra. Tolletur
idololatria,p q̄ in lignis colitur dęmon,
& ſolus ego colar in ligno, & ſicut Arca
deiecit Dagon, cum in eius altari poſita
eſt. Ita ego in ligno poſitus deijciam dæ-
monē,q in lignis coliť. Hinc Eſa. pcipita 1 Re.5
bit dn̄s in monte iſto faciē uinculi colli- Eſa.25
gati ſup oēs populos, & telā,quam ordi-
tus

Digitized by Google

A tus eſt ſup oẽs nationes, è monte Caluario præcipitauit Xp̃s hoc dæmonis uinculũ. Telã ẽt dicit diſruptã, q̃ erat, concipi, & naſci in pc̃tõ, viuere, & mori in peccato, & inferno ſtatim deputari. En telã, q̃ dæmon fuerat orditus ſuper oẽs gẽtes: Iam ergo uinculũ dæmonis confractum eſt. Iã principatus eius cecidit, tanq̃ graſſator poterit aliq̃n capere inſciũ, & inertẽ viatorẽ. Sed princeps iã nõ eſt nec tan q̃ princeps capere poterit quẽpiã. Victa, ſuperataq; mors eſt, victus, & expoliatus
Zach. 9 infernus, impletumq;. illud ẽ. Ero mors
Iob 4. tua, ò mors, & morſus tuus ò iferne. De hac victoria loqtur dñs ad Iob. num extrahere poteris Leuiathan hamo? Vbi Greg. Solus Xp̃s dñs è mari mũdi huius potuit extra here Leuiathan, hamo vero illum cepit. Crux Chr̃i arundo fuit, eſca
B humanitas, hamus diuinitas, voluit dæmon, deglutire humanitatẽ, & a diuinitate captus eſt, & eductus a mari mũdi, ne amplius ei principaret. Effectumque eſt, q̃ dñs ſubiungit, loquẽs ad Iob: Nun qd fune ligabis linguã eius? Linguã eius ligauit, ne iã libere hoĩes decipere poſſit ne rñ ſa in idolis daret. Addit dñs, nunqd pones circulũ in naribus eius? aut armilla pforabis maxillã eius. Narib. odorabat dæmon cuiuſq. hoĩs ingeniũ, ut cũ deciperet, & p Chr̃m nunc ꝓhibitus eſt magna ex parte. Maxillã ẽt illius pforauit, dũ portas inferni confregit, & ex ore ipſius patres ſanctos eduxit, quos nõ deglutierat, ſicut damnatos, tñ ore fortiter tenebat, ut ſolus Chriſtus eos extrahere potuerit, perforans maxillã eius, & dẽtes
Pſal. 5. illius confringens, iuxta illud Pſal. Deus cõteret dentes eorum in ore ipſorũ, mo-
C las leonum confringet dominus.

Vidimus a Chr̃o dño victoriam partam. Sed quia mũdum ſibi ſubiugaturus erat exercito diſcipulorũ coacto, illi uerò diſperſi fuerant tempeſtate paſſionis, & turbine illo horribili, nunc exercitum colligit ſuum, & in ordinẽ ducit, ut poſ-
Simile ſit certare cum hoſtibus. Aliq̃n turbine ingruẽnte acies militum diſperguntur, & deordinan ur m lites. Et hi hanc uiã tenent, illi aliam. Sed turbine quieſcente dux ſtrenuus milites quærit, acies cõglomerat, ut in hoſtes pugnare poſſint. Hoc A nũc peragit Xp̃s dñs. Dulciſſima rei huius hiſtoria nobis proponitur duorũ diſcipulorum, qui turbine, & tempeſtate iactati, quaſi ſine ſpe in Emaus proficiſcebantur, quib. obuiat dux Chr̃s, & in locum caſtrorum ducit, & exercitui ſuo reſtituit. [Ecce duo ex illis ibant ipſa die in caſtellum, q̃ erat in ſpatio ſtadiorum ſexaginta ab Hieruſalem nomine Emaus.] Sexaginta ſtadia cõficiũt duas leucas cũ dimidia. Alij dñt eſſe fere quatuor leucas. Qui vero fuerint hi diſcipuli, ſi iniquitas, vnum fuiſſe Cleophã, Euãgeliſta reſtat. Alterum fuiſſe Luc. Euãg. Grego. ait Greg. in præfatione Moral. c. 2. & Ni Nicep. cephor. lib. 1. c. 24. & Theophy. hic. Theop.

[Et ipſi loquebantur ad inuicem, de ijs oĩbus, q̃ acciderant.] Loquebant̃ de Chr̃i paſſione, & ijs, q̃ in ea acta erãt. [Et factum eſt, dum fabularentur, & ſecum B quærerent, & ipſe Ieſus appropinquans ibat cũ illi.] Paul. Oĩb. oĩa ſe factum, vt 1. Co. 6 oẽs lucrifaceret, Chr̃s potiſſimum oĩa oĩbus fit, & cuiq. ſe accõmodat tanquam ſocius. Viam agentibus viator apparet, qa, vt Pſ. ait. Cum ſancto ſanctus eris, cũ Pſa: 17 innocente, innocens, cũ electos, electus, cum peruerſo, peruerſus. Quo loco Athanaſ. & Theodo. aiunt, his verbis ſignari, Athan. Theo. qualem quis ſe Deo oñderit, talẽ ſe Deũ ei oñdere, ut ſpeculũ, quicquid objicias, refert, ſi placidum ei te objicias, placidũ ſe oñdit, ſi iratus, iratum. Ita Deus ſpeculũ ſine macula, miſericors oñditur miſericordi, ſeuerus, & iratus crudelib. Si ergo Deum tibi miſericordem vis, diſce Sap. 7. miſereri. Peregrinus peregrinis nũc oñditur. Greg. Talẽ ſe illis exhibuit exteri⁹, Grego. quales illi erant interius. Erant illi amãtes, & dubitantes, offert ſe illis, sed inco C gnitus. Aug. Vt qd dñe quærentes te fugis, & fugientes te q̃ris, fugiſti mulieres Auguſ. quærentes te, & hos fugientes quæris, & iungeris ipſi? Egrediuntur mulieres deuotæ, feruidæ, aromatibus onuſtæ, ut te quærant, & ſolum Angelum inueniunt, & hi diſcipuli te non quærunt, ſed deſperant, & eis appares? Vere dñe ſemp maiori accurris neceſſitati. Sicut. n. cor, in Simile medio conſiſtens corpore, ad ſiniſtrum latus

A latus inclinat,qa illud imbecillius ē: ita
Xp̄s adeſt maiori periculo. Et ſicut in ti
more ſāguis ad cor ꝓperat,qa tunc de-
bilius eſt:ita Xp̄s dn̄s refugiū,& uirtus,
Pſa.30 adiutor ī tribulationibus. Hinc Pſ. Ego
dixi proiectus ſum a facie oculorum tuo
rū. Ideo exaudiſti uocē orōnis meę.i. cū
me uidi derelictū,& ī ſummo periculo,
tūc tu mihi adfuiſti. Hinc nobis diſcēdū
eſt,ſuccurrere miſeris,abiectis,& dereli
Ma.18 ctis. Sed nihilominus hi diſcipuli indi-
gni oīno nō fuerūt diuina viſitatione:lo-
quebant̄.n.de Ieſu. Promiſerat uero ille
vbi congregati fuerint duo, uel tres in
noīe meo,ibi ſum in medio eorū,in noīe
vero Xp̄i congregant̄,qui de eo loquunt̄
Qd ſi ſo a uerba Xp̄m traxerūt, ut eſſet
B cū loquentib.de eo,qd facient recta opa?
Pro.8. Hinc ipſe loquitur p Sapientē:In uijs iu
ſtis ambulabo,in medio ſemitarum iudi
cij,ut ditē diligētes me, & theſauros eo-
rū repleā. Quaſi dicat. Si vis noſſe,ò hō
in qua uia inuenies me,ambula ī uia mā
Pſa.10 datorum Dei,in ea.n.ſocium cum repe-
ries. Hinc Pſ.pſallā,& intelligā in uia im
maculata,qn̄ ueniēs ad me,i.tunc De⁹ad
hoīem uenit,qn̄ hō ꝙ rectū eſt,facit. Si
ergo uis tibi Deum adeſſe,de eo colloqa
miſce in itinere,in domo, & quod rectū
eſt in oculis eius,præſta. Sic adfuit de ſe ī
itinere loquentibus.(Oculi āt eorum te-
nebantur ne eum agnoſcerent.) In ptāte
beati eſt lumē corporis tenere ne agāt in
uſū,qa ſūma obediētia eſt corporis glo-
rificati ad aīam. Quaſi alienus ergo Xp̄s
C ſuis apparet. Loquitur Ioſeph fratrib. p
Ge.42. interpretē,nec a fratrib.agnoſcitur,q̄uis
ipſe fratres agnoſcat ſuos. Sed cito in cō-
uiuio eis ſe manifeſtabit. Ita nunc nobi-
ſcū agit̄. Oculi nr̄i tenentur,ne agnoſca-
mus Xp̄m in euchariſtia:Sed cito in cen
uiuiū cęli trāſferemur,vt edamus & biba
mus ſup mēſam eius,& tunc uidebimus
eū,ſicuti eſt. Colloquium Xp̄s incipit di-
Ioan.7 cens:(Qui ſunt hi ſermones,&cær.) Cui
Cleophas.(Tu ſolus peregrinus es ī Hie
ruſalem,&c.) Vere Xp̄s dn̄s ſolus pere-
grinus eſt in hoc mūdo:quia de cælo ille
Pſ.131 uenit,nos de terra ſumus. Vos de deorſū
eſtis,ego de ſupernis ſum. Peregrinus fa-
ctus eſt in terra, qm̄ votum peregrināſi
emiſit,quod Pſ. illo continetur. Votū uo A
ui Deo Iacob,ſi introiero in tabernaculū
domus meæ: ſi aſcendero in lectū ſtrati Ioā.19
mei:donec inueniam locū dn̄o,taberna-
culum domus meæ: ſi aſcēdero in lectū
ſtrati mei: donec inueniā locum dn̄o,ta
bernaculū Deo Iacob. Emiſit uotū eūdi
in terrā ſanctā,uiſitādi pſepij,caluarij, ſe
pulchri,& quaſi diſpēſationē uoti huius
petiit cum orauit,Pr̄ ſi poſſibile eſt,tran-
ſeat a me calix iſte. Sed diſpenſatio nulla
erat uoto tanto,impleri oportebat oīno.
Impleuit uotū peregrinus nr̄, nec agno-
ſcit̄a ſuis, ſed agnoſceret̄ plane ſuperior
ueſtis apperiret̄. Videret̄ certe peregrina B
tionis ipſius inſignia,uulnera.ſ. An non Hie.12
merito peregrinus Chriſtus dn̄s eſt, qui
dicit per prophetā. Dimiſi domū meam,
reliqui hæred tatē meā? Sed quanam rō-
ne peregrinus eſſe uoluiſti? Quidā.n.pe-
regrinant̄ ut merita noua acquirāt: alii,
ut ſubſtantiā cógregēt:alii ut magnifiāt,
& pluris habeantur. Propter hęc omnia
peregrinatus Xp̄s dn̄s eſt,ut nobis meri
ta acquireret infinita,& ſibi gloriam cor
poris,& proprii noīs exaltationem,& vt
plures facultates acquirat. Qui.n. Ange-
los in cælo habebat, hoīs ēt habere ſecū C
uoluit: & demum ut pluris haberetur,
ipſe certe in infinito pretio eſt,ſed a mul
tis uilipenditur,& quaſi nihil eſſet,ſic ę-
ſtimatur. Et ergo nos eū in ſummo hēa-
mus pretio,peregrinus eſſe uoluit:u:de-
mus nos ab eo in tanto habitos pretio,
ut ſanguinem pro nobis libenter effude
rit,nos ergo ſimili eum in pretio habea-
mus. Simul docet nos peregrinus noſter
ut peregrini ſimus ſuper terram. Ex duo Gen.4
bus Adæ filiis Cain ædificauit ciuitatem
qui caput iniqu rum extitit. Abel uero,
& iuſti oēs dicunt,non habemus hic ci-
uitatē manētē,ſed futuram inquirimus.
Priſcis patribus donabat Deus tempora
lia,illi petebant æterna:nobis contra ac-
cidit,promittit nobis Deus æterna, nos
petimus temporalia & caduca. Illi cōfitē
tur ſe peregrinos, nos incolæ eſſe uolu-
mus mundi. Hinc Pſa.aduena ego ſum, Pſa.38
& peregrinus,ſicut oēs patres mei. Et re
uera ita eſt,quia dū ſumus in hoc corpe
peregrinamur a dn̄o. Væ aūt his,qui in-
colæ

Digitized by Google

A colæ mundi ſunt, ita Ioannes audit Angelum dicentem. Væ væ habitantibus in terra. Mira hoīs ſtultitia, terrena magni ducere, cœleſtia obliuiſci. Quia in re confuſioni nobis eſſe pōt Anaxagoras philoſophus, de quo Laertius refert: Cum in ius uocabatur ſuper aliquo pdio, uel domo ſtatim relinquebat petenti quicquid petierat: cumq; ſuba illius minueretur indies, eum corripuerunt amici dicentes cur ſubſtantiam tuam non curas? quib. ille, digito oſtendens cælum, ait: Illa patria mea eſt, ea hæreditas mea, illam ego curo, ac cuſtodio, quæ in terra ſunt non ad me pertinent. Sed audiamus potius Chriſtum peregrinum, quid reſpondeat

Apo.8.

Laert.

B ſuis dicentibus. Tu ſolus peregrinus es in Ieruſalem, & non cognouiſti, quæ facta ſunt in illa his diebus? [Quibus ille dixit, quæ?] Mirum profecto uerbum, & oī conſideratione dignum. Quid domine ais? quæ ſunt, quæ facta ſunt in Ieruſalem his diebus. An non dne in te ea facta ſunt, & ea paſſus es tormenta, quæ oēm ſuperant cogitatum, qūo nunc ais quæ facta ſunt? Pertranſierunt ſpinæ ſacrum caput tuum, claui manus, & pedes, flagella, & riui ſanguinis uniuerſum corpus, & tu ais, quæ tranſierunt? Quaſi nihil ptranſierit. En illud: Obliuioni traditæ ſunt anguſtiæ priores. Huius vero ver-

Eſa.95

C bi Chriſti duplex eſt cā. Prior, quod tanta arderet charitate, vt nihil illi videātur vniuerſa illa, qui pro nobis paſſus eſt, & paratus ſit plura pati ſi oporteret. Nos contra ſi aliquid p Deo patimur, aut agimus, magnū quid eſſe cenſemus quia parum diligimus. Secunda uero ratio eſt, q beatus ille reſurrectionis ſtatus adeo fælix eſt, & gloria redundans, tantum illud præmium eſt, ut cum inde beatus oculos conuertit, ut videat vniuerſos dolores, ac tribulationes, quæ paſſus eſt, ut tm̄ conſequeretur regnum, nihil illi apparent. Vnde merito dicet: Quæ ſunt, quæ paſſus ſū quæ ſuſtinuit? Nihil omnia illa ſunt, ſi cum tanta mercede conferantur. Merito Paul. ait. Non ſunt condignæ paſſiones huius temporis ad futuram gloriam, q reuelabitur in nobis. Si nunc in cælum conſcenderes, & uniuerſos beatos inter-

Ro. 5.

rogares, quos in terra ſuſtinuerunt labores, illi dicerent, quos labores? quę? quod ſi rurſum diceres: Non recordamini ò beati tormentorum, quæ ſuſtinuiſtis? Non recordaris, ò Stephane lapidū, quibus lapidatus es? & tu Laurenti Craticulæ in qua poſitus es? & tu Petre crucis, in qua crucifixus? tu Paule enſis, quo peremptus es, & uos omnes iuſti nō recordamini carcerum ignium, beſtiarum equuleorum, infirmitatum, perſecutionū, ieiuniorum, flagellorum, & omnium tribulationum, quas ſuſtinuiſtis? Sine dubio nobis reſponderent: Quę? ſicut Xps dn̄s. Et adderēt, Obliuioni tradita ſunt hæc omnia. Nihil illa fuere, ſi cum immēſa gloria, qua fruimur, conferantur.

A

B

Id ipſum reprobis contingit, cum in inferni tormentis ſunt, obliuioni ab illis traditæ ſunt delitiæ, diuitiæ, & honores, quos in terra obtinuerunt, & quorum cā innumera ſuſtinent tormenta, & nihil illis apparent ea omnia, quibus in mundo uſi ſunt. Vis hoc manifeſta experientia comprobari? Audi Abrahamum loquentem epuloni diuiti: recordare fili, quia recepiſti bona in uita tua. Oblitus ille erat bonorum, quæ recepit in uita: ideo ei dicitur: recordare. Si nunc in infernum deſcenderes, & vniuerſis damnatis loquereris dicens. Quid uos miſeros dicitis, an non recepiſtis multa bona in uita, an nō imperia, & regna obtinuiſtis? An non diuitias, & uoluptates, honores, & glorias? reſponderent vna uoce. Quæ imperia? quæ regna? quas diuitias? quas uoluptates? quos honores? Quid profuit nobis ſuperbia, diuitiarum iactantia qd cōtulit nobis. Tranſierūt oīa illa velut vmbra. Obliti ſumus, hæc nos recepiſſe bona. Nec mirum, hęc dicāt, qm̄ ut Sapiēs ait: Malitia vnius horę obliuionem facit luxuriæ maximæ. Si ergo una hora miſera, & mala obliuiſci facit luxuriam maximam, quid facient mille anni tormentorum, quid ęternitas eorum? optime loquuntur, cum dicunt. Oīa uelut vmbra tranſierunt. Sic.n. tribulationes iuſtorū, ſic & delitię reproborū tranſierunt, tanquam umbra: Sed diuerſo modo, vt nūc ſubiecto exemplo manifeſtum erit. Vmbra

Luc.16

C

Sapi.5.

Ecc.19.

Simile

Digitized by Google

A bra efficitur ex interpoſitione corporis opaci,& lucidi. Cum declinat ſol,& uerſus occidentem accedit, umbræ fiũt maximæ. Quod ſi quæra,qua ratione tam magnæ ſunt vmbrę,audi: quia declinat ſol verſus occidentem. Quid putas eſſe diuitias, voluptates,honores? Vmbræ ſunt, & tanquam vmbra pertranſient. Sed magna hæc tibi apparent, & pluris ea facis,quoniam recedit a te ſol iuſtitię, & longe a Deo es. Ideo tibi uidentur maxima, quæ mundi huius ſunt. Hinc propheta: væ nobis,quia declinauit dies,longiores factæ ſunt vmbræ veſperi. Iuſtis, quibus ſol iuſtitiæ prope eſt,non hęc magna uidentur. Peccatoribus,quib. Deus longe eſt, magna hæc apparent, magnæ
B vmbræ fiunt. Sed caue finientur hæ vmbræ,& cito diſperient. Sed quomodo, ais: Sicut cum ſol occidit luce penitus ſublata,omnis umbra diſcedit,& una efficitur vniuerſalis vmbra, quæ omnes occupat vmbras,ꝙ ſi vmbram tuam reſpicere velis, eam non inuenies,ita peccatori accidit. Longe a Deo recedit per peccatum, longę ei, & magnæ apparent vmbræ,quibus nunc delectatur. Sed accedit mors, & vmbra mortis, quæ oẽs eius umbras tollet,ſubſtantiam, honorem,delicias auferet, & nihil illi boni re
Mal.4. liquum erit. Inflammabit eos dies ueniens,quæ non relinquet eis radicem,& germen,ut propheta ait, & in perpetua, malaq. nocte manebit in ęternum: cumque caput conuertere velit, ut umbram ſuam intueatur,ut bona,quæ habuit,ſcõfideret,nihil inueniet. Septem anni Ae-
Ge.40. gypto fuere abundantes,& pingues, ſed
C ſeptem alij venerũt tantæ ſterilitatis, vt nec veſtigium prioris abundantiæ relinquerint. Cum ergo ei abundantiæ,ac ꝓſperitati, qua in vita vſus eſt peccator, ſuccedat in inferno æternitas tormentorum, quod nam ſignum, aut ueſtigium manebit prioris abundantię? Sed iam in tueamur,qua rõne,& uia, finem accipiã tribulationes iuſtorum,quas etiam umbras dicimus eſſe, & tanquam umbras terminandas. Alio modo umbra tolli ſolet,cum,ſcilicet ſol tibi oritur. Maxima vmbra tua apparet, ſed ſole aſcendente, vmbra minuitur: quia ſol magis appropinquat. Cum uero ſol aſcenderit,ut ſuper capitis tui zenit ſit, tunc nulla relinquitur umbra. Hac uia,& ratione tribulationes iuſtorum finem accipient. Ortus eſt tibi ſol iuſtitię,cum gratiam recipis. Si nunc oculos conuertas in vmbras tribulationum,& laborum, quos paſſurus es,longæ tibi apparebunt umbræ,qa adhuc longe tibi Deus eſt. Vnde putas dici ab aliquo,ò quam longa infirmitas, ò quam immenſus labor mihi ſubeundus eſt? Certe longe a perfectione charitatis eſt,qui hæc dicit. Vmbra illa eſt,magna apparet, quia nunc tibi ſol oritur. Sed appropinquabit ſol, & in virtutes proficies,& minuetur. Creſcat,in te Dei charitas,& minuetur dolor. Sed quando omnino tolletur? Appropinquabit ſol, & cum mors tibi adfuerit, accedet omnino ad te Deus, & proximus tibi omnem auferet tribulationem, omnem lacrymam abſterget, & obliuiſci te faciet omnium tribulationum, ut cum de eis fueris interrogatus dicas cum Chriſto domino. Quæ? tibique continget illud,qđ Ioſeph accidit in Aegypto. Venditus eſt,in carcerem truſus, vbi ferrum pertranſijt animam eius. Sed è carcere eductus vxorem duxit,& duos filios habuit quorum primum dixit Manaſſem, Ge.41.
dicens: Obliuiſci me fecit Deus omniũ laborum meorum in terra paupertatis meæ. Alterum dixit Ephraim, dicens; abundare me fecit Deus omnib. bonis. Nunc ò iuſte pateris, multa ſuſtines, ut Ioſeph: aliquando è carcere egredieris, & in regiam domum duceris, in cęleſtẽ patriam,ubi duo tibi naſcentur filij,quorum prior erit Manaſſes,& dices, Obliuiſci me fecit Deus omnium laborum meorum. Secundus erit Ephraim,diceſque. Abundare me fecit Deus omnibus bonis. Ita Chriſto domino accidit, cum ait,quę? Ita & tibi continget.

Sed audi increpantem Chriſtum dominum. (O ſtulti,& tardi corde ad credendum,&c.) Nec increpatione commoti ſunt: Immo eum coegerunt, vt cum eis maneret. Quò contra reprobi ſuperbi, qui correctionem ſuſtinere non poſſunt.

A ſunt, de quibus Sapiens: Qui odit corre-
Eccl.9. ptionem, minuetur uita. [Non ne hæc oportuit pati Chriſtum, &c.] Si ut ſuam intret gloriam, oportet Chriſtum pati, an non oportebit nos pati, ut in alienam intremus? Sed qua ratione nos ille pati
Theo. voluit? Theodoretus ait: Sicut hortulanus præſcindit ramos ſiccos ab arbore, vt virides naſcantur, & fructiferi, & ramos etiam tollit, qui prope terram, & truncum naſcuntur, ut ſurſum arbor creſcat, & germina in altum mittat, ita Deus noſter cum ſuis agit. Terrena, & caduca aufert, vt ſpiritualia quæras. In terra te creſcere non ſinit, ut in cœleſtibus proficias. Et hac ratione efficit Deus, ut dulcius nobis gloria ſapiat. Poſt
B tribulationem enim gaudium dulcius eſt, & poſt ieiunium, cibus. Ideo Ioſeph primum fratres tribulat, ut dulcius po-
Ge.42. ſtea recipiat. Hinc Pſalm. Tranſiuimus
Pſa.65 per ignem, & aquam, & eduxiſti nos in refrigerium.

Coegerunt illum, & hoſpitio ſuſceperunt, vbi ab eis agnitus eſt. Audiamus Paulum dicentem: Hoſpitalitatem noli te obliuiſci, per hanc. n. placuerunt quidam Angelis hoſpitio receptis. Sed nũc amplius quid videmus, quia dominus Angelorum hoſpitio recipitur, dum peregrinus receptus eſt, & Gregorio magno id contigiſſe, memoriæ proditum eſt, & omnib. nobis continget, cum audiemus: Hoſpes erã, & collegiſtis me, A
quia quod vni ex minimis mei feciſtis, Ma.25
mihi feciſtis.

(Tandem cognouerunt illum in fractione panis.) Vis oculos mentis tibi aperiri, ſede cum Ieſu in menſa, accede, cum frangitur, & diuiditur cœleſtis panis; accede ad Euchariſtiam. Perſequebatur
hoſtes Ionathas, ſed infirmus iam erat, 1.Reg.
& oculi fere caligauerant præ labore, & 14.
fatigatione. Vidit in arbore fauum mellis, comedit ex eo, & uiſum, & vires recuperauit. Dicunt ei: Caue, quia præcepit Saul, ne vllus comedat, donec inimici penitus deleantur, & ait Ionathas: Turbauit pater meus terram. Vidiſtis ipſi, quia illuminati ſunt oculi mei, eo quod guſtauerim paululum de melle iſto, quãto magis comediſſet populus de præda
inimicorum ſuorum. Nõne maior pla- B
ga facta eſſet in Philiſtijm. Multi hodie ſimiles Sauli ſunt, qui dicunt, ad Euchariſtiam frequenter non accedendum, niſi victis, & profligatis omnino inimicis, paſſionibus ſuperatis. Sed hi terram turbant, quia, vt virus, viſumque recipias in pugna, menſa hęc tibi parata eſt. Vnde
Pſ. Paraſti in conſpectu meo menſam, Pſa.22
aduerſus omnes, qui tribulant me. Mortalia ergo peccata per confeſſionem expelle, & accede ad Euchariſtiam, ut oculi tui illuminentur, & hoſtes penitus delere valeas, &c.

F I N I S.